

JAINSITE E-BOOKS LITERATURE

**JAIN HISTORY • JAIN GRANTH • JAIN SUTRA
JAIN VIDHI • JAIN STORY • JAIN ASTROLOGY**

And Many More Books in Gujarati, Hindi & English

જૈનસાઇટ ઇ-બુક્સ લિટરેચર ના સંપૂર્ણ લાભાર્થી
શ્રી શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, અંધેરી (પૂર્વ)

પાર્શ્વદર્શન બિલ્ડીંગ, ડૉ. સર્વપલ્લી રાધાકૃષ્ણ રોડ,
(જુના નાગરદાસ રોડ), અંધેરી (પૂર્વ), મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૬૯.

www.jainsite.com

Blessings : P. P. PANYAS SHREE NIPUNCHANDRA VIJAYJI M. S.

Inspired by : MUNI BHAGYACHANDRA VIJAYJI M. S.

Created by :

E-mail: info@jainsite.com • Tel.: 09867711171

॥ ॐ श्री शंभेश्वर पार्श्वनाथाय नमः ॥

જેન ઈ-બુક્સ ના સંપૂર્ણ લાભાર્થી

શ્રી શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ, અંધેરી (પૂર્વ)

॥ ॐ श्री शंभेश्वर पार्श्वनाथाय नमः ॥

ट्रस्टनी नोंधणी नं. F-4210 (BOM)
सोसायटीनी नोंधणी नं. Bombay 381/1976 G.B.B.S.D.

श्री श्वैताम्भर मूर्तिपूजक जैन संघ, अंधेरी (पूर्व)

पार्श्वदर्शन भिर्डींग, डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्ण रोड, (जुना नागरदास रोड),
अंधेरी (पूर्व), मुंबई - ४०० ०६६.

प्रस्तावना

अनेक परमोपकारक आचार्य देव ज्ञानी, तपस्वी मुनिराज, सेवाभावी साध्वीजु भगवंताना अद्वितीय-अद्भूत-अवर्णनीय आशिर्वाद्यी तथा महापवित्र मंत्रोच्चार अने विधि विधान द्वारा स्थापित आकर्षक अलौकिक अनेक अने मनमोहक रज्ज्मा भगवान श्री शंभेश्वर पार्श्वनाथजु मनोरम्य, नेत्र द्विपक लावण्यमय प्रतिभाजुने मूणनायक तरीके भिराजमान करेल देवविमान तुल्य तीर्थसभ जिनालय अटले मारुं-तमारुं अने आपणा सहजु श्री शंभेश्वर पार्श्वनाथजुं शिपरभंधी जिनालय तथा धीर-वीर-गंभीर-सरण-भक्ति-धार्मिक पापभीरु दानवीर अने उत्तमोत्तम श्रावक-श्राविकाओथी जनेलो रपमा तीर्थकर तरीके ओणपातो श्री श्वे. मू. जैन संघ, अंधेरी (पूर्व) अटले अमारो श्री अने सरस्वतीथी सभर जनेलो विनयी-विवेकी अने गुणभगवंतानो कृपापात्र जनेल चारे तरफु अे दशे दिशाओमां जैनम् जयति शासनम् नी यशोगाथा नो विजयघोष १४ राजलोकमां गुंजतो करनार अटले अमारो श्री श्वे. मू. जैन संघ अंधेरी (पूर्व) अनेक नाना मोटा धार्मिक अनुष्ठानो करनार श्री संघोने मद्दरूप जनेनार, अनेक पांजरापोणोने सहायभूत थनारो अनेक साधु-साध्वीजु भगवंताना वैयावस्यमां सहाय अयेसर, गृह जिनालयमांथी शरु थयेल आजे उत्तुंग गगनचुंभी आकर्षक शिपरभद्ध जिनालय जेमां देव-देवीओनी देवकुलिकाओ शोभी रही छे. श्री संघमां कायमी आयंजिल जातु-जे जे पाठशाणाओ, ज्ञानभंडार अटले श्री संघ शक्तिनुं नमूनेदार नजरालुं कहेवाय.

युगद्विवाकर प. पू. उपकारी गच्छना नायक आ. भ. श्री विजय धर्मसूरीश्वरजु म. सा. नी शुभ प्रेरणा मार्गदर्शक तथा तेमनी शुभ निश्रामां निर्मित अने स्थापित श्री जिनालय तथा प. पू. शतावधानी आ. भ. श्री जयानंदसूरीजुनी प्रेरणाथी ता. ४-४-१९७६ मां श्री संघनी स्थापनाना सुंदर विचारोनुं भीज आजे घेघुरो घटादार वृक्ष समान जनेयो छे. यमत्कारी अने अलौकिक मूणनायक श्री शंभेश्वर पार्श्वनाथ भगवानना दर्शन करीने जैन-जैनतरोनी घच्छाओ इलीभूत थरु छे.

निसहाय-अजोल जनेला टोरोनी अने पांजरापोणोने अमारो श्री संघे उदार हाथे मद्द करी छे तथा हालमां केणवणी क्षेत्रे, मेडीकल क्षेत्रे, साधर्मिक क्षेत्रे, अनुकंपा क्षेत्रे परा श्री संघनी ज अेक शाखा श्री शंभेश्वर पार्श्वनाथ इण्डिशन द्वारा आर्थिक सहाय चालु छे.

श्री श्वे. मू. जैन संघ वती

प्रमुज

શ્રી જીવંત કવિયા

ભાગ-૬

જૈન સાઈટ
JAINSITE.com

જનમ જયતિ શાશ્વતમ્

શ્રી જીવંત કવિયા
જીવંત કવિયા

જાઈ

જૈન ગૂર્જર કવિઓ

ભાગ ૧.

[વિક્રમ બારમા શતકથી ચોળમા શતક સુધીના ગુજરાતી
ભાષાના જૈન કવિઓની તેમની કૃતિઓ સહિત વિસ્તૃત સૂચી]

સંપાદક અને સંપ્રયોજક

મોહનલાલ દક્ષીચંદ દેશાઈ

જૈન સાઈટ

JAINSITE.com

સંશોધિત-સંવર્ધિત ળીજી આવૃત્તિના

સંપાદક જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

જયંત કોઠારી

શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય
મુ'બઈ

Jain Gurjar Kavio Vol. I

Descriptive catalogue of Jain poets and their works
in Gujarati Language from V. S. 12th to 15th century
ed. Mohanlal Dalichand Desai, revised by Jayant Kothari
1986, Mahavir Jain Vidyalaya, Bombay

બીજી સંશોધિત આવૃત્તિ નવેમ્બર ૧૯૮૬
નકલ ૫૦૦

કિંમત રૂ. ૧૦૦

આવરણ : શૈલેશ મોદી

વિક્રેતાઓ

આર. આર. શેઠની કંપની

૧૧૦-૧૧૨ પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, કૅશવબાગ, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૦૨

ગાંધી માર્ગ, કુવારા પાસે, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૦૧

નવભારત સાહિત્ય મંદિર

૫૩૧, ઠાલબાદેવી રોડ, ઘોખી તલાવ, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૦૨

ગાંધી માર્ગ, પતાસા પોળ સામે, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૦૧

ગૂર્જર સાહિત્ય ભવન

ગાંધી માર્ગ, રતનપોળ નાકા સામે, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૦૧

ર-નાદે પ્રકાશન

મહાલક્ષ્મીની પોળ, રાયપુર, અમદાવાદ ૩૮૦ ૦૦૧

પ્રકાશક

જયંતીલાલ રતનચંદ શાહ, જગજીવન પોપટલાલ શાહ

રમણલાલ ચીમનલાલ શાહ

મંત્રીઓ, શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય

ઓગસ્ટ ક્વોન્ટિ માર્ગ, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૩૬

મુદ્રક

ભીખાભાઈ એસ. પટેલ

ભગવતી મુદ્રણાલય, ૧૯, અજય એસ્ટેટ, દુધેશ્વર રોડ, અમદાવાદ ૧

પ્રકાશકીય નિવેદન

સ્વ. મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈના દળદાર, સંશોધનાત્મક ગ્રન્થ 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની સુધારાવધારા સાથેની આ દ્વિતીય આવૃત્તિ પ્રગટ કરતાં અમે અત્યંત આનંદ અને ગૌરવ અનુભવીએ છીએ.

સ્વ. મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈએ 'જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ' અને 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' ભાગ ૧, ૨ અને ૩ જેવા દળદાર ગ્રંથો દ્વારા ગુજરાતી સાહિત્યની અમૂલ્ય સેવા બજાવી છે. લગભગ ચાર દાયકા જેટલો સમય એમણે આ ગ્રન્થોના લેખનકાર્ય પાછળ આપ્યો હતો. વધીલ તરીકેની પોતાની વ્યાવસાયિક કારકિર્દીના ભોગે એમણે જૈન સાહિત્યના ક્ષેત્રે આ મૂલ્યવાન પ્રદાન કર્યું હતું. કોઈ એક યુનિવર્સિટીને શોભે એવું કાર્ય એમણે એકલે હાથે ખંત, ચીવટ અને પરિશ્રમપૂર્વક, અનેક જૈન જ્ઞાનમંડારોની હબરો હસ્તપ્રતો બંધે વાંચી-નતપાસીને કર્યું હતું. એમણે આ કાર્ય માટે તન, મન, ધનથી જે ભોગ આપ્યો તેનો વિચાર કરતાં તેમના પ્રત્યે સખહુમાન મરુતક નમે છે.

મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય અત્યંત સમૃદ્ધ છે. એમાં જૈન સાધુ-કવિઓનું યોગદાન ઘણું મોટું છે. એમાંનું ઘણુંખણું સાહિત્ય હજુ પણ અપ્રકાશિત છે. એ દિશામાં કાર્ય કરનાર વ્યક્તિઓને સહાયરૂપ થાય એવો આધારભૂત સંદર્ભગ્રન્થ તે 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' છે. ઘણાં વર્ષોથી આ ગ્રન્થ અપ્રાપ્ય રહ્યો છે. વળી આટલા દાયકાઓ દરમિયાન ખીજ ઘણી હસ્તપ્રતો પણ મળી આવી છે તથા કેટલીકે કૃતિઓ પ્રકાશિત થઈ છે, એટલે 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં આપેલી કેટલીક માહિતીમાં આવશ્યક સુધારાવધારા કરવાની સ્થિતિ જીભી થાય છે. એથી 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની નવી સુધારેલી અને સંવર્ધિત આવૃત્તિ પ્રગટ કરવાનું શ્રી મહારીર જૈન વિદ્યાલયે ઠરાવ્યું. એ કાર્ય માટે અધિકારી અને સુસજ્જ એવા પ્રો. જયંતભાઈ ડોડારીને 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'નું નવેસરથી સંપાદન કરી આપવા અમે વિનંતી કરી. એમણે અમારું આ નિમંત્રણ સહર્ષ સ્વીકાર્યું એથી અમને ઘણો આનંદ થયો છે. એ માટે અમે એમના અત્યંત કૃતજી છીએ.

‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’ની પ્રથમ આવૃત્તિનું પ્રકાશન શ્રી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્કરન્સ, મુંબઈએ કયું હતું. ખીણ આવૃત્તિના પ્રકાશનમાં લગભગ એ લાખ રૂપિયા જેટલો ખર્ચ થાય તેમ છે. એ ખર્ચ ઉઠાવવાની જવાબદારી શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયે સ્વીકારી છે. શ્રી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્કરન્સના પ્રમુખ શ્રી દીપચંદલાઈ ગાડીએ આ પ્રકાશન માટે સંમતિ આપી તે માટે અમે એમના તથા શ્રી જૈન શ્વેતામ્બર કોન્કરન્સના આભારી છીએ. સ્વ. દેશાઈના સુપુત્ર શ્રી જયસુખલાઈ વગેરે સૌ સ્વજનો પ્રત્યે પણ આ પ્રસંગે કૃતજ્ઞતા વ્યક્ત કરીએ છીએ. જે ત્રણ વર્ષનાત્મક હસ્તપ્રત-સૂચિઓની સામગ્રી અહીં પૂર્તિ રૂપે સમાવી છે તેનાં સંપાદક તથા પ્રકાશક-સંસ્થાઓના પણ અમે ઋણી છીએ.

‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’ની આ ખીણ આવૃત્તિના પ્રકાશનમાં જે વિદ્વાનોના તથા સંસ્થાઓના અમને તથા સંપાદક પ્રો. જયંતલાઈ ડોહારીને સદ્ભાવભર્યાં સહકાર સાંપડ્યો છે તે સર્વેનો અમે આભાર માનીએ છીએ. અમને ખાતરી છે કે આ ગ્રન્થની ઉપયોગિતા ભવિષ્યના સંશોધકોને ઘણી મોટી રહેશે. આવા સંદર્ભગ્રન્થના વેચાણને ખુબ અવકાશ ન હોય એ દેખીતું છે. એટલે જ, માત્ર વિદ્યાપ્રીતિથી પ્રેરાઈને શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયે કરેલું આ પ્રકાશન, એની સાહિત્યિક સેવા દ્વારા, સાર્થક નીવડશે એવી અમને પૂરી શ્રદ્ધા છે.

આ કાર્યમાં અંગત રસ લઈને વિદ્યાલયના ડાયરેક્ટર શ્રી કાંતિલાલ ડોહારાએ ઉત્સાહપૂર્વક જે સેવા આપી છે તે માટે તેમના પણ અમે આભારી છીએ.

વિદ્વદ્ભોજ્ય ગ્રન્થોના પ્રકાશનની પરંપરા વિદ્યાલયે આરંભથી જ સ્વીકારેલી છે. એમાં આ ગ્રન્થ દ્વારા સુંદર ઉમેરો થાય છે. વિદ્યાલય માટે એ ગૌરવરૂપ બની રહેશે એવી અમને શ્રદ્ધા છે.

મુંબઈ

૨૬ ઓગસ્ટ ૧૯૮૬

જયંતીલાલ રતનચંદ સાહ
જગજીવન ચૌપટલાલ સાહ
રમણલાલ ચીમનલાલ સાહ
મંત્રીઓ

બીજી આવૃત્તિના સંપાદકનું નિવેદન

સુદીર્ઘ સાહિત્યયજ્ઞ

'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' એ મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈનું ગુજરાતી સાહિત્યને એક અનેરું ને યશકલગીરૂપ પ્રદાન છે. એક માણસ એકલે હાથે આટલી ગંભવર સામગ્રી એકઠી કરી શકે અને આવી યુસ્ત વૈજ્ઞાનિક વ્યવસ્થાથી ને વિષયની પોતાની સર્વ જાણુકારીને કામે લગાડીને રજૂ કરી શકે એ ઘટનાનો ગુજરાતી સાહિત્યમાં તો જોટો જડવો મુશ્કેલ છે. ૧૯૨૬માં 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'નો પ્રથમ ભાગ બહાર પડ્યો ત્યારે શ્રી દેશાઈ ૧૫ વર્ષથી આ વિષયમાં કામ કરી રહ્યા હતા. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'નો ત્રીજો ભાગ ૧૯૪૪માં પ્રગટ થયો. એટલે શ્રી દેશાઈને આ સાહિત્યયજ્ઞ ૩૩ વર્ષ ચાલ્યો એમ કહેવાય. એમણે હસ્તપ્રતભંડારો, વ્યક્તિગત હસ્તપ્રતસંચયો, સૂચિઓ, મુદ્રિત ગ્રંથો આદિ જે સાધનોનો અહીં ઉપયોગ કર્યો છે એની સંખ્યા ૨૦૦ કે વધારે થવા જાય છે. આ હકીકત શ્રી દેશાઈના અસાધારણ પરિશ્રમની ગવાહી પૂરે છે. આજથી ૫૦-૭૫ વર્ષ પહેલાં આ બધાં સાધનો સુધી પહોંચવામાં કેટલી અગવડ હશે એનો વિચાર કરીએ ત્યારે શ્રી દેશાઈની સાહિત્યપ્રીતિ ને સંશોધનનિષ્ઠા વિશે પરમ આદર થયા વિના રહેતો નથી.

સામગ્રીની પ્રચુરતા અને વૈવિધ્ય

'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' મુખ્યપણે છે એક સંકલિત હસ્તપ્રતવાદી. પરંતુ શ્રી દેશાઈએ એમાં કેટલીક પૂરક સામગ્રી પણ જોડી છે. ગ્રંથની સામગ્રી પર એક નજર નાખતાં જ પ્રભાવિત થઈ જવાય એવી એની સમૃદ્ધિ છે. એની પ્રથમાવૃત્તિનાં કુલ ૪૦૬૧ પાનાંમાં નીચે મુજબની સામગ્રીનો સમાવેશ થયેલો છે :

૧. એનાં ૨૯૯૯ પાનાંઓમાં શ્રી દેશાઈએ આપેલા ક્રમાંક મુજબ ૯૮૭ જૈન કવિઓ + ૧૪૧ જૈન ગદ્યકારો + ૯૦ જૈનેતર કવિઓની તથા એમની અનુક્રમે ૨૦૫૫ + ૮૫૦ + ૯૦ કૃતિઓની નોંધ આપવામાં

આવી છે. જૈન કર્તા-કૃતિની નોંધમાં એક જ ક્રમાંકમાં ક, ખ વગેરે કથું છે તો ખીજી બાજુથી ગદ્યકારો ને ગદ્યકૃતિઓની નોંધ કેટલેક સ્થાને ખેવડાઈ છે તે જોતાં ૧૦૦૦ જેટલા જૈન ગ્રંથકારો અને એમની ૨૫૦૦ જેટલી લાંબી ગણનાપાત્ર કૃતિઓની નોંધ છે એમ કહેવાય. સ્તવનસંજ્ઞાદિ લઘુ કૃતિઓ આ સિવાયની.

૨. ૨૨૬ પાનાંમાં ઉપરની સામગ્રીની અનુક્રમણિકાઓ છે જેમાં કર્તા, કૃતિ, ગદ્યકાર, ગદ્યકૃતિ, સ્થલસ્થાનાદિ ને રાજકર્તાઓનાં નામોની શબ્દાનુક્રમણિકા (છેલ્લા ચાર પ્રકારની અનુક્રમણિકા ત્રીજા ભાગમાં જ છે) તથા કૃતિઓની સંવતવાર અનુક્રમણિકાનો (આ પહેલાં બે ભાગમાં જ છે) સમાવેશ થાય છે. ત્રીજા ભાગમાં કૃતિઓની અનુક્રમણિકા પ્રકારવાર વર્ગીકૃત કરીને આપવામાં આવી છે.

૩. ૮૩૬ પાનાંની પૂરક સામગ્રીમાં આશરે ૫૦૦ જેટલાં કથાનામો (કથાનાયકોનાં નામો)ની, એને માટેની મૂળ આધારસામગ્રીના નિર્દેશ સાથે નોંધ કરતો 'જૈન કથાનામકોષ' (૨૨ પાનાં), ૨૫૦૦ જેટલી દેશી-ઓની, એ જ્યાંજ્યાં વપરાયેલી હોય તે સ્થાનના નિર્દેશ સાથે નોંધ કરતી 'દેશીઓની અનુક્રમણિકા' (૨૭૨ પાનાં), વસ્તુતઃ ગુજરાતીની પૂર્વપરંપરાને વર્ણવતો 'જૂની ગુજરાતી ભાષાનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ' (૩૨૦ પાનાં), 'જૈન ગ્રંથોની ગુરુપદ્ધવલી' (૨૧૪ પાનાં) અને 'રાજવલી' (૮ પાનાં)નો સમાવેશ થાય છે.

સામગ્રીની આ પ્રચુરતા અને વૈવિધ્ય 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'નું એક સંદર્ભગ્રંથ તરીકે અસાધારણ મૂલ્ય સ્થાપી આપે છે.

વૈજ્ઞાનિક અભિગમ અને ચોક્કસ વ્યવસ્થા

'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની વિશેષતા એની પ્રચુર સામગ્રીમાં જ નથી, એ સામગ્રીની રજૂઆતમાં પ્રગટ થતાં ત્રીજીવટભરી ચોક્કસ વ્યવસ્થા ને આધુનિક વૈજ્ઞાનિક અભિગમમાં છે. આ સંદર્ભમાં કેટલાક મુદ્દાઓ તરફ લક્ષ્ય ખેંચવું જોઈએ :

૧. આ હસ્તપ્રતોની સાદી યાદી નથી, વર્ણનાત્મક સૂચિ છે. એમાં કૃતિઓના આરંભ-અંતના ભાગો તથા લલિયાઓની પુષ્ટિકાઓની પણ નોંધ લેવામાં આવી છે. આ સામગ્રીનું દસ્તાવેજી મૂલ્ય ધણું મોટું છે. એમાં માહિતીની વિશ્વસનીયતાના આધારે સાંપડે છે, ખોટું વાચન કે અર્થઘટન થયું હોય તો એ પકડવાની સગવડ રહે છે અને નોંધાયેલી.

અનેક ઝીણી વીગતો અન્યત્ર કોયડાઓ ઉઠેલવામાં કામમાં લઈ શકાય છે.

૨. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં કર્તા-કૃતિઓની તોંધ એમને સમયના ક્રમમાં ગોઠવીને અને સૈકાવાર વહેંચીને આપવામાં આવી છે. આથી કાલાનુક્રમિક સાહિત્યવિકાસનું ચિત્ર આપણને સાંપડે છે. કોઈ કર્તા કે કૃતિ વિશેની માહિતી તો શબ્દાનુક્રમશ્રિકાની મદદથી અંધમાંથી શોધી જ શકાય છે, તેથી આ રજૂઆતમાં કાલાનુક્રમિક ચિત્રનો અદકેરો લાભ છે એમ કહેવું જોઈએ. એ ગોઠવણી કરવામાં શ્રી દેશાઈને ખાસ્સો શ્રમ ઉઠાવવો પડ્યો હશે, સમયનિર્ણય માટે મથામણો પણ કરવી પડી હશે.

૩. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં કર્તાઓ અને કૃતિઓને સળંગ ક્રમાંક આપીને રજૂ કરવામાં આવ્યાં છે. આ પદ્ધતિનો લાભ શબ્દાનુક્રમશ્રિકામાં સરસ રીતે ઉઠાવ્યો છે. ત્યાં કર્તાનામ કે કૃતિનામની સાથે પૃષ્ઠાંકઉપરાંત એના ક્રમાંકનો પણ નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે. આથી કોઈ એક આંકડામાં સરતચૂકથી કે મુદ્રણદોષથી ભૂલ થઈ ગઈ હોય (જે થવી સહજ છે) તો એ કર્તા કે કૃતિનું સ્થાન શોધવા માટે આપણી પાસે ખીજ એક ચાવી રહે જ છે.

૪. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં કર્તા-કૃતિ અંગેની સઘળી માહિતી એક એકસ વ્યવસ્થિત ક્રમમાં આપવામાં આવી છે. આ વ્યવસ્થાની સમજ શ્રી દેશાઈએ પોતાના નિવેદનમાં (અહીં પૃ. 19-20) આપી છે તેથી એ પુનરુક્ત કરવાની જરૂર નથી.

૫. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની શબ્દાનુક્રમશ્રિકાઓ સ્થળસ્થાનાદિ અને રાજકર્તાઓનાં નામો સુધી વિસ્તરી છે અને સંવતવાર અનુક્રમશ્રિકા પણ અલગ આપવામાં આવી છે એ શ્રી દેશાઈની એક સંશોધક તરીકેની લાંબી નજરનો પુરાવો છે. આવી અનુક્રમશ્રિકાઓ અનેક કોયડાઓ ઉઠેલવામાં આવીશ્વ અને છે અને વિવિધ પ્રકારનાં ખીજ સંશોધનોમાં પણ એનો ઉપયોગ થઈ શકે છે.

કેટલીક વિશેષતાઓ અને મર્યાદાઓ

'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' એક ખજાનો છે, પણ એ ખજાનોનો યોગ્ય ઉપયોગ કરવા માટે કેટલીક બાબતો અવશ્ય લક્ષમાં લેવી પડે તેવી છે. એની સામગ્રીમાં થોડી ભેજભેજ છે, પ્રકાશનકાર્ય લાંબા સમયપટ પર ચાલ્યું અને છેક છેલ્લે પ્રાપ્ત થયેલી સામગ્રી પણ એમાં દાખલ કરી દેવામાં આવી એથી મૂળ વ્યવસ્થા થોડીક ખોરવાઈ ગઈ છે, તે ઉપરાંત

સામગ્રી રજૂ કરવાની પદ્ધતિમાં કેટલીક ઝીણવટ છે જે લક્ષ બહાર રહેવા સંભવ છે. એવી થોડીક બાબતો તરફ અભ્યાસીઓનું ધ્યાન દોરવું જોઈએ :

૧. પ્રથમાવૃત્તિમાં મૂળ સામગ્રીમાં ખેત્રણ તબક્કે પૂર્તિ થઈ છે તેમજ શુદ્ધિ પણ થઈ છે. વળી ગણકૃતિઓ અને એમના કર્તાઓની અલગ નોંધ થઈ છે. આથી એક જ સેકાનાં કર્તા-કૃતિઓ તેમ જ એક જ કર્તા-કૃતિ પણ એકથી વધુ સ્થાને નોંધાયેલાં છે. પૂરું ચિત્ર મેળવવા માટે આ બધાં સ્થાનોને જોવાં પડે, જે આપણે ત્યાં ઘણી વાર થયું નથી અને તેથી અપાયેલાં ચિત્રો અધૂરાં રહ્યાં છે. પાછળથી થયેલી શુદ્ધિ લક્ષમાં ન લેવાથી પહેલાંની ખોટી માહિતી પણ ચાલુ રહી છે. (આ નવી આવૃત્તિમાં આ સ્થિતિને સુધારી લેવામાં આવી છે.)

પોતાની સામગ્રીતપાસમાં સહજ રીતે પ્રાપ્ત થયેલાં જૈનેતર કર્તા-કૃતિઓની નોંધ પણ શ્રી દેશાઈએ પોતાના ગ્રંથમાં સમાવી છે. આ નોંધ પહેલાં જૈન ગ્રંથકારોની નોંધની સાથે સમાવિષ્ટ હતી. પછી પરિશિષ્ટ રૂપે મુકાઈ. આમ એ નોંધ પણ ખેવડાઈ. (આ આવૃત્તિમાં છેવટે પરિશિષ્ટ રૂપે જ એ સામગ્રી આપવાનું વિચાર્યું છે.)

૨. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં સંપાદકે પોતે જોયેલી હસ્તપ્રતો ઉપરાંત ખીજેથી મળેલી સામગ્રીનો પણ ઉપયોગ કર્યો છે. અન્યત્રથી મળેલી સામગ્રીમાં ઘણી વાર આરંભ-અંતના ભાગો ન મળ્યા હોય ને પુષ્પિકા કે ભંડારનો નિર્દેશ પણ ન મળ્યો હોય. એટલેકે એ કેવળ નામચાદી હોય. આવી સામગ્રીની અધિકૃતતાના પ્રશ્નો સ્વાભાવિક રીતે જ રહેવાના. એ સામગ્રીને એ દૃષ્ટિએ જોવી જોઈએ.

૩. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં માહિતીપૂર્તિનું કામ શબ્દાનુક્રમણિકાની કક્ષાએ પણ થયું છે. જેમકે, અજિતદેવસૂરિની કૃતિમાં ગચ્છનો નિર્દેશ ન હોય પરંતુ પછી શ્રી દેશાઈને એ પલ્લીવાલગચ્છના હોવાનું જણાયું હોય તો શબ્દાનુક્રમણિકામાં અજિતદેવસૂરિના નામની બાજુમાં એ ગચ્છનો નિર્દેશ કરી દે છે.

૪. કૃતિનો સમય અનુમાનથી નક્કી કર્યો હોય ત્યારે કેટલીક વાર આધાર અપાયો છે ને કેટલીક વાર આપવાનો રહી ગયો છે. આવાં સ્થાનોએ ઠોઠ વિશેષી પ્રમાણુ ન હોય તો સમયનિર્દેશને અધિકૃત માની ગુરુપરંપરા વગેરેમાંથી એનો આધાર શોધવાનો પ્રયાસ કરવો

જોઈએ.

૫. કૃતિનો રચનાસંવત દર્શાવવાની 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની રીત લાક્ષણિક છે. કૃતિનો રચનાસંવત ન મળતો હોય ને લેખનસંવત મળતો હોય ત્યારે એ કૃતિની ખાજુમાં 'લ.સં.૧૮૬૯ પહેલાં' એમ લખે છે. આનો અર્થ એવો ન કરવો જોઈએ કે કૃતિનો લેખનસંવત ૧૮૬૯ પહેલાંનો છે. એનો અર્થ એ છે કે કૃતિની પ્રતનો લ.સં.૧૮૬૯ છે તેની પહેલાં એ રચાયેલી છે.

૬. સંવતવાર અનુક્રમણિકામાં લેખનસંવતનો પણ સમાવેશ છે ('લ.' સંજ્ઞા સાથે) અને એને અનુષંગે નામનિર્દેશ છે તે લલિયાનો છે ('લે.' સંજ્ઞા સાથે) એ લક્ષમાં ન રહે તો લલિયાઓને આપણે કર્તા ઘટાવી દઈએ અને લેખનસંવતને રચનાસંવત. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'નો વિનિયોગ ધણું અવધાન ને ધણી ચોકસાઈ માગે છે.

૭. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' એ ગુજરાતી સાહિત્યની સૂચિ છે પણ એમાં કેટલીક હિંદી-રાજસ્થાની કૃતિઓનો પણ સમાવેશ થયો છે. ત્યાં સામાન્ય રીતે ભાષાનો નિર્દેશ કર્યો છે, તેમ છતાં કવચિત રહી ગયો હોય એવી પણ સંભાવના છે.

૮. શ્રી દેશાઈએ પોતાની સર્વ સજ્જતા કામે લગાડીને ને ચોક-સાઈથી પોતે રજૂ કરેલી સામગ્રીનું અર્થઘટન કર્યું છે. આમ છતાં વિભિન્ન કારણોથી એમની કેટલીક ભૂલો થઈ ગઈ છે. એ ભૂલો પકડવાની ચાવી એમની સામગ્રીમાં જ પડેલી હોય છે. અભ્યાસીએ આ ભૂલો પકડવાની સજ્જતા ને સતર્કતા બતાવવી જોઈએ.

આ નવી આવૃત્તિ : શુદ્ધિ અને વૃદ્ધિ

આ નૂતન આવૃત્તિમાં પહેલી આવૃત્તિની મર્યાદાઓ નિવારી લેવામાં આવી છે, કેટલીક વ્યવસ્થાઓને વધારે વિશદ બનાવવામાં આવી છે અને અન્ય આધારોની મદદથી કેટલીક શુદ્ધિવૃદ્ધિ કરવામાં આવી છે. આ અંગેનો ખ્યાલ વાચકોને આપવો જરૂરી છે :

૧. પૂર્તિઓમાં વહેંચાયેલી સઘળી સામગ્રીને સંકલિત કરી લીધી છે અને ગદ્યકૃતિઓ ને ટર્તાઓની સામગ્રી પણ અલગ ન રાખતાં મુખ્ય સામગ્રીની સાથે લઈ લીધી છે. આથી એક કર્તા ને એક કૃતિ હવે એક જ સ્થાને આવી જાય છે.

૨. સઘળી સામગ્રીને સૈકાવાર સમયના નવા ક્રમમાં ગોઠવી દીધી

છે. આથી સ્વાભાવિક રીતે જ જૂના કર્તાક્રમાંક અને કૃતિક્રમાંક બદલાઈ જાય છે. સમયનો ક્રમ કૃતિઓના રચનાસંવત, કર્તાઓના જીવન-સમય કે કૃતિઓના લેખનસમયને આધારે ગોઠવ્યો છે. એવું કશું ન હોય અથવા માત્ર લેખનસમય હોય ત્યારે ભાષા વગેરે કારણથી કૃતિને પ્રથમ આવૃત્તિમાં અમુક સમયની માનવામાં આવી હોય ત્યારે સામાન્ય રીતે એ સ્વીકારી લેવામાં આવ્યું છે. કવચિત્ એ છોડવાની ફરજ પણ પડી છે, પણ ત્યાં નોંધ મૂકી છે.

સમયનો આ ક્રમ એકદમ સુસ્ત હોવાનું કહી શકાશે નહીં. એક કર્તાની કૃતિઓનો રચનાકાળ બે સદીમાં ફેલાતો હોય ત્યારે કોઈ વાર પહેલી કૃતિના રચનાસંવતને લક્ષમાં રાખીને કર્તાને અમુક સદીમાં મૂકવા હોય તો કોઈ વાર એમની મોટા ભાગની કૃતિઓ જે સદીમાં પડતી હોય તે સદીમાં એમને મૂકવા હોય. આ પુનઃસંપાદન ક્રમશઃ થતું હોઈ પાછળ આવતી સામગ્રીને આગળ લઈ જવાનું કેટલીક વાર અશક્ય થઈ જવાનો સંભવ છે. જેમને સદીવાર અભ્યાસ કરવો હોય એ થોડું આજુબાજુ જેશે તો લાભ થશે.

૩. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં કેટલીક વાર કર્તા કે કૃતિનો વિશેષ પરિચય આપવામાં આવ્યો છે. પ્રથમ આવૃત્તિમાં આ પરિચય કોઈ વાર કર્તા કે કૃતિના નામની તરત જ નીચે તો કોઈ વાર કર્તા-કૃતિવિષયક સઘળા નોંધને અંતે તો કોઈ વાર પાદટીપ રૂપે મૂકવામાં આવ્યો છે. અહીં એ પરિચય કર્તા કે કૃતિના નામની નીચે જ મૂકવાની એકધારી પદ્ધતિ અપનાવી છે.

૪. કૃતિના પ્રકાશનસ્થાનની માહિતી ઘણી વાર હસ્તપ્રતયાદીની સાથે ભેળવી દેવામાં આવી હતી. અહીં 'પ્રકાશિત' એવા અલગ સ્પષ્ટ નિર્દેશ સાથે એ માહિતી આપવામાં આવી છે.

૫. હસ્તપ્રતોનો નિર્દેશ પણ એકધારા () કૌંસના ઉપયોગથી સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યો છે. હસ્તપ્રત અંગેની માહિતીને ચોક્કસ ક્રમમાં મૂકવાનો પ્રયાસ કર્યો છે - જેમકે, પહેલાં પુષ્પિકા, જે હોય તો; પછી લખ્યા સંવત, પછી પત્રસંખ્યા-પંક્તિસંખ્યા, પત્રક્રમાંક, પછી એનું પ્રાપ્તિસ્થાન, પછી એ પ્રાપ્તિસ્થાનમાં હસ્તપ્રતનો ક્રમાંક.

૬. કેટલીક સંક્ષેપસંજ્ઞાઓ બદલાવીને વધારે વિશદ કરી છે કે નવી થોડી છે. જેમકે કૃતિનામની બાજુમાં એની રચનાસંવતનો નિર્દેશ

માત્ર 'સં.' સંજ્ઞાથી હતો ત્યાં 'ર.સં.' સંજ્ઞા દાખલ કરી છે.

૭. હસ્તપ્રતોના એક જ પ્રાપ્તિસ્થાનનો નિર્દેશ જુદીજુદી રીતે થયેલો જોવા મળ્યો તે શક્ય બન્યું ત્યાં એકસરખો કરી લીધો છે. કેટલેક ઠેકાણે સ્પષ્ટતાને અભાવે એમ ને એમ રહેવા દેવું પડ્યું છે, તે આ આવૃત્તિનું છપાઈકામ સંપાદનની સાથેસાથે ચાલતું હતું તેથી કેટલેક ઠેકાણે સુધારો કરવાનું શક્ય બન્યું નથી અને ખેવડાપણું રહી ગયું છે.

૮. હસ્તપ્રતોમાંથી ઉદ્ધૃત અંશો (કૃતિના આરંભ-અંતના ભાગ કે પુષ્પિકા)ની જોડણી યથાવત્ રાખી છે. 'ર' હમેશાં દીર્ઘ લખાયો છે તે લેખનદોષ જ હોવા સંભવ છે, છતાં આ પ્રકરની બૂલ સુધારી નથી; પણ બાકીના લખાણમાં જોડણી સુધારી લીધી છે. ઉદ્ધૃત અંશોમાં વાચનદોષ કે છાપદોષ અર્થદૃષ્ટિએ સુધારવા જેવા લાગ્યા તે સુધારી લીધા છે, તેમ છતાં ભ્રષ્ટ પાડો નિવારી શક્યા નથી કેમકે એમાં કેટલુંક સાહસ થઈ જવાનો સંભવ હતો તેમજ એ કામ વધારે સૂઝ ને શ્રમ માગે એવું હતું.

૯. આ નવી આવૃત્તિમાં પ્રથમાવૃત્તિની મૂળ સામગ્રીમાં ખેત્રણ પ્રકારે શુદ્ધિ થઈ છે:

(૧) પ્રથમાવૃત્તિમાં પાછળથી જે સુધારા કરવામાં આવેલા તે અહીં મૂળ સામગ્રીમાં આમેજ કરી લેવામાં આવ્યા છે.

(૨) શ્રી દેશાઈથી પ્રાપ્ત સામગ્રીનાં ખોટાં અર્થઘટનો થઈ ગયાં હોય કે એ પરથી ખોટાં અનુમાનો થઈ ગયાં હોય કે અન્ય સરતચૂકો ને છાપબૂલો થઈ ગઈ હોય તે બધું ધ્યાનમાં આવ્યું ત્યાં સુધારી લેવામાં આવ્યું છે.

(૩) 'ગુજરાતી સાહિત્યકોશ'ને નિમિત્તે મધ્યકાલીન જૈન ગુજરાતી સાહિત્યની અન્ય ઘણી સામગ્રીમાં ને ઘણાં પૂરક સાધનોના ઉપયોગમાં જવાનું થયું. એનાથી 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની કેટલીક સામગ્રી ઉપર નવો પ્રકાશ પડ્યો. એનો પણ અહીં લાભ લેવામાં આવ્યો છે.

આ ત્રણે પ્રકારના મહત્ત્વના સુધારાઓનો ખાસ નિર્દેશ દરેક કર્તાને અંતે આ નવી આવૃત્તિના સંપાદક તરફથી [] કૌંસમાં આપવામાં આવેલી નોંધમાં કરવામાં આવ્યો છે.

૧૦. આ નવી આવૃત્તિમાં કેટલીક વૃદ્ધિ કરવામાં આવી છે તે આ પ્રમાણે છે :

(૧) કર્તા કે કૃતિ વિશે કોઈ પૂરક માહિતી અન્યત્રથી મળી હોય તો અહીં ઉમેરી લેવામાં આવી છે.

(૨) કૃતિની હસ્તપ્રતો મુદ્રિત હસ્તપ્રતયાદીઓમાં નોંધાયેલી હોય તો તે હસ્તપ્રતયાદીઓનો ઉલ્લેખ સમાવી લેવામાં આવ્યો છે.

આ પરત્વે એક ખુલાસો કરવો જોઈએ. એક હેન્ડેસૂચિમાં જ પૃષ્ઠાંક આપવામાં આવ્યા છે, કેમકે એમાં કર્તા કે કૃતિનો કોઈ વર્ણનુક્રમ નથી. ગૂઢાયાદીમાં કર્તાનામનો વર્ણનુક્રમ છે, સુપુગૂહસૂચીમાં પ્રકારવાર કર્તાનામનો વર્ણનુક્રમ છે ને લીંહસૂચી તથા આલિસ્તરોષ્ઠમાં કૃતિનામનો વર્ણનુક્રમ છે. અન્ય હસ્તપ્રતયાદીઓમાં અંતે કૃતિ તેમજ કર્તાના વર્ણનુક્રમ આપવામાં આવ્યા છે. આ વર્ણનુક્રમથી એમાં જોઈતી કૃતિની નોંધ કર્યાં છે તે શોધી શકાય તેમ છે.

(૩) કૃતિપ્રકાશનની નવી માહિતી મળી હોય તો તે સમાવી લેવામાં આવી છે.

આ ત્રણ પ્રકારનાં ઉમેરણો [] કૌંસમાં સૂક્યાં છે.

૧૧. આ નવી આવૃત્તિમાં એક વિશેષ પૂર્તિ કરવામાં આવી છે. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં જે કવિઓ નોંધાયા ન હોય તેમની કૃતિઓની તથા જે કવિઓ નોંધાયા હોય તેમની નવી કૃતિઓની નોંધ ખીણ હસ્તપ્રતયાદીઓમાં મળે જ. પરંતુ 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની સામગ્રીજૂ-આતની વ્યવસ્થા એટલીખધી યુસ્ત છે કે એમાં આ ખધું વચ્ચે ઉમેરવામાં ઘણી અગવડ હતી. એ કામ મોટું પણ થઈ જાય. વળી ઘણી હસ્તપ્રતયાદીઓ કેવળ નામસૂચિ છે એટલેકે વર્ણનાત્મક સૂચિ નથી. આરંભ-અંતના ભાગો ન હોઈ, એના ખરા-ખોટાપણાને ચકાસી ન શકાય અને અનુભવ એવો હતો કે આ યાદીઓમાં ઠીકઠીક ભૂલો છે. એવી વણચકાસાયેલી સામગ્રી નાખવાથી આ ગ્રંથની અધિકૃતતા ઊલટી ઘટે. છેવટે ત્રણ વર્ણનાત્મક સૂચિઓ - કેટલોગગુરા, જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ અને જૈહાપ્રોસ્તા - શ્રી દેશાઈને હાથવગી નહોતી થયેલી, તેની સામગ્રીનો અહીં પૂર્તિ રૂપે સમાવેશ કર્યો છે. એમાં પણ માહિતી સુધારવાના પ્રસંગો આવ્યા છે. એ સુધારાઓનો સંપાદકીય નોંધમાં સ્પષ્ટ નિર્દેશ કર્યો છે.

૧૨. પ્રથમ આવૃત્તિના ત્રણ ભાગોમાં કર્તા-કૃતિનામની વર્ણનુક્રમ-લિપિકાઓ અંતે આપવામાં આવેલી અને પહેલા બે ભાગમાં તે સંવત-

૧. સંક્ષેપાક્ષરોની સમજૂતી આગળ આપવામાં આવી છે.

વાર અનુક્રમશ્ચિકા પણ આપવામાં આવેલી. આ નવી આવૃત્તિમાં છેવટે એકસાથે સઘળા પ્રકારની અનુક્રમશ્ચિકાઓનો એક ગ્રંથ કરવા વિચાર્યું છે તેથી આ ગ્રંથમાં કર્તા-કૃતિનામની વર્ણનાનુક્રમશ્ચિકા કે સંવતવાર અનુક્રમશ્ચિકા નથી આપવામાં આવી. માત્ર વિષયસૂચિથી ચલાવ્યું છે.

પ્રથમ આવૃત્તિમાં પહેલા ભાગમાં 'જૂની ગુજરાતી ભાષાનો ઇતિહાસ' મૂકવામાં આવેલો તે અહીં લીધો નથી, કેમકે આ જાતની પૂરક સામગ્રીના અલગ ગ્રંથ કરવાનું વિચાર્યું છે.

૧૩. નવી આવૃત્તિમાં દેખાતી રીતે જ જૂની ગ્રંથવ્યવસ્થા ન રહી શકે. પહેલી આવૃત્તિમાં પહેલા ભાગમાં વિ.સં. સત્તરમી સદી સુધીની સામગ્રી અપાઈ હતી. આ નવી આવૃત્તિમાં પાછળથી ઘણી સામગ્રી આગળ આવતાં પહેલા ભાગમાં વિ.સં. સોળમી સદી આગળ અટકવાનું બન્યું છે. ગ્રંથો સમાવી શકાય એવા કદના કરવા એ ખ્યાલ પણ રહ્યો છે, ભલે ગ્રંથોની સંખ્યા વધે. એટલે આ પ્રકારના ૮૫૧ ગ્રંથ કરવાના રહેશે એવી ધારણા છે.

૧૪. છેલ્લે એક વાત સૂચના રૂપે કહેની જોઈએ. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની પ્રથમાવૃત્તિની કોઈ સામગ્રી અહીં છોડી નથી. કોઈ સંસ્કૃત કૃતિની માહિતી, એના આરંભ-અંતના ભાગ કે હસ્તપ્રતની પુષ્પિકા વગેરે આપવામાં આવેલ હોય તોયે એ સાચવી લીધું છે - કર્તાપરિચયના ભાગ તરીકે. ક્યાંક માહિતી અધૂરી હોય ને પૂર્તિ ન થઈ શકે તેમ હોય તો-પણ એમ ને એમ રહેવા દીધી છે. જેમકે, કેટલીક વાર કૃતિનામની પૂર્વે પ્રકાશિત હોવાની નિશાની + કરી હોય પણ નીચે ક્યાં પ્રકાશિત છે એ નોંધવાનું રહી ગયું હોય; હસ્તપ્રતની પુષ્પિકા નોંધી હોય પણ હસ્તપ્રત ક્યાંની કે કોની છે તે જણાવ્યું ન હોય. પુષ્પિકાની બાબતમાં તો એવું લાગ્યું છે કે એ કૃતિ જ્યાં પ્રકાશિત થઈ હોય ત્યાંથી એ લેવામાં આવી હશે પણ ખાતરી વિના જોડી દેવાનું ઇષ્ટ ગણ્યું નથી.

'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની ગ્રંથાવલિ ઘણા સમયથી અપ્રાપ્ય હતી. મધ્યકાલીન જૈન ગુજરાતી સાહિત્ય વિશે કામ કરનારને માટે તો આ અનિવાર્ય સંદર્ભસાધન. એથી એના પુનર્મુદ્રણની માગ અવારનવાર થયા જતી હતી. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ તરફથી 'ગુજરાતી સાહિત્યકોશ'ના મધ્યકાલીન સાહિત્યને લગતા ખંડ માટે 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'નો બહોળો

ને ઝીણવટથી ઉપયોગ કરવાનો અવસર આવ્યો. એથી એની અનેક ગલીકૂંચીઓની ઝળણ થઈ ને શ્રી દેશાઈના શ્રમ અને સૂઝ માટે અપાર આદર થયો. સાથેસાથે ગ્રંથની કેટલીક મર્યાદાઓ લક્ષમાં આવી અને એમાંની માહિતી સુધારવાના પ્રસંગો પણ આવ્યા. અમને લાગ્યું કે આ ગ્રંથનું માત્ર પુનર્મુદ્રણ ન કરવું જોઈએ, એની પુનઃસંયોજિત પરિશોધિત આવૃત્તિ જ પ્રગટ કરવી જોઈએ. એથી આ મૂલ્યવાન ગ્રંથની મૂલ્યવત્તા એક વધશે અને ખીણ આવૃત્તિની અનિવાર્યતા સિદ્ધ થશે. પણ આમ કરવા જતાં કામ જટિલ બને અને થોડું વધારે ખર્ચાળ પણ બને. હિસાબ માંડતાં લગભગ બે લાખ રૂપિયાનો અંદાજ થયો. આ સાહસ કોણ કરે ? શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયે આ ખીડું ઝડપ્યું. 'જૈન સાહિત્ય સમારોહ'ની પ્રણેત્રી સંસ્થા આ જવાબદારી માથે લે એમાં પરમ ઔચિત્ય પણ હતું. આ માટે શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયને જેટલા ધન્યવાદ આપીએ એટલા યોછા છે.

'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ના આ પુનઃસંસ્કરણમાં ડૉ. રમણલાલ શાહની વિદ્યાપ્રીતિએ ઘણા મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો છે. એમણે કેટલાંક ઉપયોગી સૂચનો પણ કર્યાં. અન્ય વર્ણનાત્મક સૂચિઓમાંથી જે પૂર્તિ કરવામાં આવી છે તે એમના સૂચનને આભારી છે. પુનઃસંપાદનની નીતિરીતિ અંગે ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણીના પરામર્શનનો સતત લાભ મળ્યો છે અને એમણે સુદ્રિત ફરમાઓ જોઈ જવાની તકલીફ ઉઠાવી શુદ્ધિ પણ સૂચવી છે. કેટલાક સંદેપાક્ષરોની યોગ્ય નક્કી કરવામાં લક્ષમણભાઈ ભોજકની ઝળણકારી ઉપયોગમાં આવી છે. કીર્તિદા જ્ઞેશીએ સંપાદનની શ્રમભરેલી કામગીરીમાં મને સહાય કરી છે. આ સૌનો હું ઋણી છું.

જેમના 'ગુજરાતી સાહિત્યકોશ'ની સામગ્રીનો અહીં શુદ્ધિવૃદ્ધિ માટે આધાર લેવામાં આવ્યો છે એ ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ના પુનઃસંસ્કરણ માટે સતત જિગ્રાસા બતાવી મને પ્રેરનાર મુનિશ્રી પ્રદ્યુમ્નવિજયજી અને શીલયન્દ્રવિજયજી, પહેલા ભાગની એક-એક નકલ ફાજલ પાડી આપનાર ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના નિયામક ડૉ. ચંદ્રકાંત ટોપીવાળા અને પાલનપુરનું શ્રી વીર વિદ્યોત્તેજક પુસ્તકાલય - આ સૌના સદ્ભાવલખાં સહકારનું પણ સુખઃ સ્મરણ થાય છે.

અમદાવાદ

જયંત કોઠારી

૧ ઓગસ્ટ ૧૯૮૬

પ્રથમ આવૃત્તિના સંપ્રયોજકનું નિવેદન

[પહેલા ભાગમાંથી]

શ્રીમતી જૈન સ્વેતામ્બર ડોન્કરન્સ તરફથી જૈન સાહિત્યના ઉદ્ધાર અર્થે મૂળથી પ્રયાસો થયા છે અને તેને અંગે તેણે જુદાજુદા ભંડારો-માંના અર્થોની ટીપો કરાવી યા મંગાવી એકત્રિત કરી હતી. સંસ્કૃત-પ્રાકૃત સાહિત્ય માટેની સૂચિ 'જૈન અંધાવલી' એ નામથી તેણે પ્રકટ કરી છે તે પરથી ઘણો પ્રકાશ પડ્યો છે.

વિશેષમાં તેણે ગુજરાતી યા ભાષાસાહિત્ય માટે રા. મન:સુખલાલ કિરત્યંદ મહેતાએ પ્રયોજેલી રાસાઓની યાદી - ટીપ 'જૈન રાસમાળા' એ નામથી પ્રકટ કરી અને ત્યાર પછી તેમાં ન આવેલ એવા બીજા રાસાઓ-ઓપાઈઓની વધુ ટીપ મેં તૈયાર કરેલી તે 'જૈન રાસમાળાની પુરવણી' એ નામથી પ્રકટ કરી હતી. આ બંને ટીપમાં નાની ભાષા પદકૃતિઓ - સ્તવન સંગ્રહ સ્તોત્રાદિ તેમજ ગદ્યકૃતિઓ - બાળાવખોધોની સૂચિ આવેલી નથી. શ્રીમતી ડોન્કરન્સ દેવીએ આ રીતે 'જૈન રાસમાળા'ના બે ભાગ ટીપ તરીકે પ્રકટ કરી ગૂર્જર સાહિત્યમાં જૈનોનો મોટો ફાળો હતા એવો ખ્યાલ આપ્યો હતો તે માટે તેને ધન્યવાદ ઘટે છે.

આ ખ્યાલ માત્ર સપાટી પરનો નહીં, પણ ખરેખરો સાચો અને પ્રમાણુપૂર્વક આવી શકે તે માટે દરેક રાસ-ઓપાઈ, કાગ, ઢાળ, સ્તવન, સ્તુતિ, ચોવીશી તેમજ અન્ય પદકૃતિના રચનારને શબ્દાનુક્રમે લઈને તે દરેક કૃતિઓનું વીગતવાર વર્ણનાત્મક 'સિસ્ટ' - સૂચિ, તેનો પરિચય, તેનો સમય અને કૃતિઓ સંબંધીની માહિતી દરેક ભંડારોની ટીપો મળી તે પરથી, પણ વિશેષે ભંડારોમાંની પ્રતોને જાતે તપાસી તેમાંથી તેના આદિ અને અંતના ભાગો, લેખકની પ્રશસ્તિ વગેરે ઉતારી લઈ તે ફેરિસ્ત એક પુસ્તકાકારે પ્રકટ કરાવવા માટે હું એક સંગ્રહક તરીકે માત્ર પ્રીતિ-અમની ખાતર આજથી આશરે પંદર વર્ષથી તે માટેનો સંગ્રહ કરતો આવ્યો છું.

આ સર્વ સંગ્રહ કરવામાં અથાગ પરિશ્રમ, પ્રતો જ્ઞેવા-તપાસવામાં ને તેમાંથી ઉતારા કરવામાં પુષ્કળ સમયનો વ્યય મેં એક "ધૂળધોયા" તરીકે આનંદથી લોગવ્યો છે. આ સંગ્રહ માટે ખીજ સજ્જનો પૈકી મુનિમહારાજને, ભંડારના માલેકો - સંઘેા યા સંઘના શેકો, વિદ્વાનોએ પ્રતો જ્ઞેવા માટે થોડા સમય માટે મોકલવા રૂપે તેમજ જ્ઞેઈ જવા માટે સગવડ કરી આપવા રૂપે તેમજ જુદીજુદી સહાય અને સલાહ રૂપે ટૂંકમાં આ સંગ્રહ માટે જ્ઞેજ્ઞે અપેક્ષાઓ રહેતી તે પૂરી પાડવા રૂપે કૃપા બતાવી છે તે માટે તે દરેકને ખરેખર મારા પર, સમાજ પર અને સાહિત્ય પર ઉપકાર થયો છે.

પહેલાં પ્રથમ જે મુદ્રિત રાસાઓ આદિ બહાર પડેલા તે એકઠા કરી તેમાંથી તેમજ કોન્ફરન્સ પાસેની આવેલી ટીપો પરથી તૈયાર કરેલી સૂચિઓ પરથી, હકીકત નોંધી લીધી. પછી મેં જ્ઞત પ્રવાસ શરૂ કર્યો. વડોદરા અને અમદાવાદ જઈ આવ્યો. વડોદરામાં પૂજ્ય પ્રવર્તક શ્રી કાન્તિવિજયજી, મુનિમહારાજ શ્રી ચતુરવિજય-જિનવિજયાદિએ સર્વ પુસ્તકો જ્ઞેવાની સગવડતા કરી આપી હતી, પરંતુ થોડા દિવસના ફાળવપણાથી પૂરું કામ નહોતું થયું તેથી મુનિશ્રી જિનવિજયજીએ પ્રશસ્તિઓ લખી-લખાવી અને મોકલાવી આપી હતી. અમદાવાદમાં મુરખ્ખી ભાઈશ્રી કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોઢી વકીલની લલામણુથી મુનિ શ્રી ગુલાબ-વિજયજીએ કેટલાક રાસોની પ્રતો જ્ઞેવા આપી હતી તેમાંથી પ્રશસ્તિઓ તેમની પાસે જ રહી કેટલાક દિવસો અખંડપણે ચારચાર કલાકો ગાળી લખી લીધી હતી. સને ૧૯૧૫માં ઉક્ત પ્રવર્તક શ્રી કાન્તિવિજયજીએ મારી દ્વારા સુરતની ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના પ્રદર્શનમાં લગભગ સવાસો ઉપરાંત પ્રતો મોકલી હતી તેનો ઉપયોગ પણ કર્યો. આ વખત સુધી છેવટની પ્રશસ્તિ જ નોંધવાનું લક્ષ રહ્યું હતું. ભાવનગર સંઘ તરફથી મુરખ્ખી શ્રી કુંવરજી આણુંદજીએ પંદર રાસની પ્રતો મોકલાવી હતી. ત્યાર પછી કોન્ફરન્સ દ્વારા ખીજ કેટલાક સંઘોને પ્રતો ઉછીની મોકલવા માટે વિનંતિપત્ર લખતાં મોરખીના સંઘ તરફથી કાનજી સંઘવીએ, ગારિયાધરના સંઘે, ધોરાજીમાંના માણુકચંદજીના સંગૃહીત ભંડારના સેક્રેટરી રા. વનેચંદ પોપટે, ભરૂચના સંઘ તરફથી શેક અનેોપચંદ મહુકચંદ પ્રતો મોકલાવી હતી. આ બધી પ્રતો જ્ઞેવાઈ ગયા પછી તે-તે સ્થળે મોકલાવી દીધી, પછી અમૃતસર કોંગ્રેસથી આવતાં આત્રામાં શ્રીયુત દાલ-

ચંદ્ર દ્વારા ત્યાંની અમુક કૃતિઓ મેં જોઈ-તપાસી.

સન ૧૯૨૧માં ઓક્ટોબરની છૂટીમાં લીંબડીનો મોટો ભંડાર હું જાતે જઈ જોઈ આવ્યો, અને ત્યાં રા. છોટાલાલ હરજીવન પારેખ અને રા. કેશવલાલ લગડીએ સારી મદદ તથા સગવડ મને કરી આપેલી. સન ૧૯૨૩-૨૪માં પૂનામાં જઈ, મુંબઈ સરકારે ખરીદેલી હસ્તલિખિત પ્રતોનો જે સંગ્રહ પહેલાં ડેક્કન કોલેજના મકાનમાં રાખેલો હતો તે પછી સર ભાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટમાં લઈ જવામાં આવેલો છે તે ત્યાંથી સાક્ષર મુનિશ્રી જિનવિજયજી દ્વારા જોઈ આવ્યો; તેમજ તે મુનિશ્રીએ પાટણના હાલાભાઈ ભંડાર ને સાગર ભંડારમાંનાં પુસ્તકોની પ્રશસ્તિઓ પોતે ઉતારેલી હતી તે પૂરી પાડી. આ દરમ્યાન વિજયધર્મસૂરિનું ચોમાસું મુંબઈમાં થતાં તેમના પ્રસિદ્ધ શિષ્યો મુનિશ્રી ઇન્દ્રવિજયજી તથા મુનિશ્રી વિદ્યાવિજયજીને મેં મારો સંગ્રહ જોવા આપ્યો, અને તેઓશ્રીએ પછી કૃપા કરી પોતાની પાસે તે વખતે જે હસ્તલિખિત પ્રતો હતી તે અને તે ઉપરાંત પંડિત હરગોવિન્દદાસ પાસે ઈરની વાઈઓનો ભંડાર તથા ઉદયપુરના ભંડારમાંનાં પુસ્તકોમાંથી તૈયાર કરાવેલ પ્રશસ્તિસંગ્રહ મને જોવા આપતાં તેનો ઉપયોગ કર્યો. રાજકોટ શ્રીપૂજ્યના અપાસરામાં યતિ નાનચંદ્રજીએ પોતાની પાસેનાં પુસ્તકો ખતાવ્યાં.

આ પછી ૧૯૨૪ના સપ્ટેમ્બરથી આ પુસ્તક અમદાવાદના ડાયમંડ બુકબિલિ પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં છપાવા ગયું... આ પુસ્તક છપાતું ગયું અને સાથેસાથે ખીબ ભંડારોની તેમજ અન્યત્ર જોવા મળ્યે જતી હસ્તલિખિત પ્રતોમાંથી વિશેષ નોંધ કરવાનું પણ ચાલુ રાખવામાં આવ્યું.

મુંબઈમાં માંડવી પરના શ્રી અનંતનાથજી મંદિરના ભંડાર હા. મેનેજર માસ્તર ખીમજી હીરજી લોડાયા, જૈન એસોસિએશન ઓફ ઈંડિયા તથા શ્રી મોહનલાલજી જૈન સેન્ટ્રલ લાયબ્રેરી હસ્તકનો ભંડાર, સ્વ. યતિ નાનચંદ્રજીના શિષ્ય મોહનલાલજી પાસેનો મુંબઈમાં પાયધુની પરના શ્રી શાંતિનાથજી મંદિરમાં રાખેલ સંગ્રહ તેમજ મુંબઈનો ભુલેશ્વર-માંનો દિગંબર પન્નાલાલ ઐત્રક સરસ્વતી ભુવનનો સંગ્રહ જોવા મળ્યા. શેઠ જીવજીયંદ સાકરચંદે શેઠ દેવચંદ લાલભાઈ પુસ્તકોદાર લાયબ્રેરી સુરતથી પ્રતો મંગાવી આપી. બલોરથી મુનિશ્રી કલ્યાણવિજયજીએ રહી જેવાં છૂટક પાનાંઓ મોકલ્યાં. રાજકોટના દેરાસરમાં પણ તેવાં પાનાંઓ જોવા મળ્યાં.

વિશેષમાં ખાસ નોંધી રાખવા યોગ્ય ઉપયોગી સંગ્રહ ગત વર્ષ એટલે સન ૧૯૨૫માં જોવા મળ્યા. તે વર્ષની મેની છૂટીમાં હું વડોદરા ગયો હતો તે ત્યાં પંડિત લાલચંદ ભગવાનદાસ ગાંધીના પ્રીતિપૂર્વક સહકારથી પ્રવર્તક શ્રી ક્રાંતિવિજયજીનો, મુનિશ્રી હંસવિજયજીનો, અને વડોદરા સરકારની સેન્ટ્રલ લાયબ્રેરીનો - એ ત્રણ સંગ્રહમાંનાં ભાષા-પુસ્તકો જોવા મળ્યાં; અને ઓક્ટોબરની છૂટીમાં અમદાવાદ ગયો હતો ત્યાં વકીલ કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદીના તેવા જ પ્રીતિપૂર્વક સહકારથી ડેહલાના અપાસરાના ભંડારો જોવાની સુંદર તક મળી હતી તેમજ ત્યાંની જૈન-શાલાનો નાનો ભંડાર પણ જોયો.

ત્યાર પછી આ વર્ષના એપ્રિલ માસમાં મુંબઈમાં શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયના મકાનમાં ભરાયેલ આઠમી ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના અંગેના પ્રદર્શનમાં મૂકવા માટે મેં 'જૈનયુગ'ના તંત્રી તરીકે જૈન હસ્ત-લિખિત ભાષાનાં પુસ્તકો સર્વે સંઘ, સાધુ, યતિ તેમજ ગૃહસ્થોને વિનવિત કરતાં આવેલાં પુસ્તકો પૈકી ખાનગામવાળા યતિવચ્ચે શ્રી બાલચંદ્રજીએ, મુંબઈના કચ્છી ગૃહસ્થ શા. વર્ષમાતે રામજીએ તેમજ સુરતથી રા. લક્ષ્મીચંદ સુખલાલે મોકલેલાં પુસ્તકોને પણ જોવાનો લાભ મળ્યો. મુંબઈની વિલ્સન કોલેજના સંસ્કૃતના પ્રોફેસર વેલનકર કે જોઓ સર્વે જૈન પુસ્તકોનું અંગ્રેજીમાં વર્ણનાત્મક કેટલોગ તૈયાર કરે છે તે પૈકી ભાષા-પુસ્તકોની તેમની નોંધી રા. કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદી દ્વારા મળી તેનો અને સિનેાર ભંડારમાંનાં પુસ્તકોના આદિ-અંતભાગો મુનિશ્રી અમર-વિજયજીએ પોતાના વિદ્વાન શિષ્ય મુનિ ચતુરવિજય પાસે લખાવી મોકલ્યા તેનો પણ લાભ લીધો. વળી આ વર્ષના મેની છૂટીમાં રાજકોટમાં રા. ગોકુળદાસ નાનજી ગાંધી હસ્તકનો મુનિ વિનયવિજયજીનો પુસ્તકભંડાર પણ જોવાની તક મળી હતી.

આ સર્વેમાંથી આ પુસ્તકને ઉપયોગી જોઈ મળ્યું તે નોંધી લીધું છે અને આ પુસ્તક છપાવું હતું તેથી તેમાં જેટલું ન આવી શક્યું તેટલું આ પુસ્તકના ખીખ ભાગના પરિશિષ્ટમાં મૂકવામાં આવશે...

અનેક મદદથી આ પુસ્તકમાંનો સંગ્રહ એકત્રિત કરી શક્યો છું અને તેથી તેના યશના ભાગી તે સર્વ સબ્જનોને લેખું છું અને તેમનો દરેકનો અંતઃકરણપૂર્વક ઉપકાર માનું છું. આવા મહાભારત સંગ્રહકાર્યમાં

૧. જુઓ જૈનયુગ સં. ૧૯૨૨ના માધનો અંક, પૃ.૨૦૭.

એકલપંડે એક સાહિત્યસેવક બીજાઓની સહાય સામગ્રી વગર વિશેષ ન કરી શકે એ સ્વાભાવિક છે. એ સર્વ સત્પુરુષોનો મારા પ્રત્યેના તેમના સદ્ભાવલયાં પ્રેમ અને વર્તન માટે હું ઠાણી છું. એમનું અનુકરણ કરી અન્ય મહાશયો આવા સાહિત્યના કાર્યમાં પોતાથી બની શકે તે સહાય આપી સાહિત્યના ઉદ્ધારના પવિત્ર કાર્યમાં નિમિત્તભૂત બનશે. આવા સંગ્રહ ગમે તેટલી મહેનત છતાં સંપૂર્ણ બની શકે નહીં; છતાં તેને બને તેટલો સંપૂર્ણ કરવાની અને તે માટે સામગ્રી પૂરી પાડવાની દરેક સાહિત્યોત્સુષ્ક મિત્રકની ફરજ છે. હજુ તો ઘણા બંડારો બેવા બાકી છે. રાજપુતાનામાં જેસલમેર, વિકાનેર, જોધપુર આદિ, તે ગુજરાતમાં પાટણ, ખંભાત, અમદાવાદ આદિ તેમજ અન્ય જુદાંજુદાં ગામોમાં ત્યાં-ત્યાંના સંઘ હસ્તકના, કેટલાક યતિવર્યો અને શ્રીપૂજ્યો પાસેના, સંવેગી મુનિ-મહારાજાઓ પાસેના બંડારો છે (કે જેની ટીપ માટે જુઓ 'મુદ્રિત જૈન ગ્રંથ નામાવલિ' એ પુસ્તકના પ્રથમના પૃ. LVથી LXII પર જ્ઞાનપુસ્તક બંડારો). તેમને મારી ખાસ ચિન્તી છે કે પોતાની પાસેનાં પુસ્તકો બેવા-તપાસવાની સગવડ કરી આપવા તેઓ કૃપાવંત થાય.

પહેલાં આ સંગ્રહનું નામ 'જૈન દેશી કવિ નામાવલિ' - જૈન કવિ નામાવલિ આપવાનું મેં ધાર્યું હતું અને આ સંબંધીનો ઉલ્લેખ 'જૈન પ્રવેતાગ્રંથર કોન્ફરન્સ હેરેલ્ડ'ના ફેબ્રુઆરી ૧૯૧૭ના (સાદ. સં. ૧૯૭૩ના) અંકમાં તેના તંત્રી તરીકે 'તંત્રીની નોંધ'માં પૃ.૩૯ અને ૪૦માં મૂકેલી નોંધમાં મેં કર્યો હતો, પરંતુ 'દેશી' નામને બદલે 'ગૂર્જર' કે 'ગુજરાતી' મૂકવું ઠીક થઈ પડશે અને 'નામાવલિ' એ મૂકતાં આપું નામ લાંબું થાય તે ઠીક નહીં તેથી તે કાઢી નાખી 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' (એટલે ગુજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓ) એ ટૂંકું અને અર્થપૂર્ણ નામ રાખવું એવી એક સાક્ષરની સૂચના થતાં તે ટૂંકું નામ સ્વીકાર્યું છે. પહેલાં તેની યોજના કવિઓના અક્ષરાનુક્રમ પ્રમાણે ગોડવી હતી, પરંતુ શતકવાર તેમાંના રચનાસંવત્ર પ્રમાણે કવિઓને ગોડવવાની યોજના કરવાની એક સજ્જને કરેલી સૂચના મહત્ત્વની લાગતાં શતકવાર ગોડવણું કરી છે.

*

આ સંગ્રહની યોજના એ પ્રમાણે રાખી છે કે ૧. કર્તાનું નામ, ૨. તે કયા ગ્રંથમાં કેની પરંપરામાં, તે પરંપરાથી કયા મુનિના શિષ્ય છે તે પરિચય, ૩. તેની નીચે રચનાસમયાનુક્રમે કૃતિ, ૪. તે કૃતિનો

રચનાસમય, ૫. તે સાથે તે રચનાનું સ્થલ, ૬. તેની નીચે તે કૃતિને: આદિભાગ, ૭. તે કૃતિને અંત ભાગ - કવિની પ્રશસ્તિવાળા, ૮. તે પ્રશસ્તિ નીચે તે જે પ્રતમાંથી લીધેલ હોય તે પ્રતના લેખકની પ્રશસ્તિ લખ્યા સાલ લખ્યા ગામ વગેરે, ૯. તે પ્રતિનાં પાનાં અને પાંડિતની સંખ્યા, ૧૦. તે પ્રતિ કયા ભંડારમાં મળે છે તે, ૧૧. પ્રસિદ્ધ થયેલ હોય તો તે કયાં પ્રસિદ્ધ થયેલ છે તે. (તે પ્રસિદ્ધ થયાનું ખતાવવા માટે + આ ચિહ્નનો ઉપયોગ કૃતિ પાસે કર્યો છે.)

આ ચિહ્ન સિરાય આ પુસ્તકમાં વાપરેલાં બીજાં ચિહ્નો અને ટૂંકા અક્ષરો સમજવા માટે 'સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ' આ પછી જુદી મૂકી છે.

*

આનું પુસ્તક કોઈ સંસ્થાના કે રાજ્યાશ્રય જેવા આશ્રય વગર પ્રકટ ન થઈ શકે, કારણકે આના ગ્રાહક અતિ અલ્પ જ હોય. તેથી મુંબઈની જૈન શ્વેતાગ્ન્યર કોન્ફરન્સ ઓફિસે આ પ્રકટ કરવામાં આવેલી ઉદારતા અને કાર્યદક્ષતા માટે તેને ધન્યવાદ ઘટે છે. જૈન સાહિત્યના ઉત્કર્ષ માટેનું તેનું આ કાર્ય યશસ્વી રહેશે. આની પ્રથમ આવૃત્તિને કોપીરાઈટ મેં તેને આપી દીધેલ છે. બીજી આવૃત્તિ થાય કે નહીં એ એક પ્રશ્ન છે.

*

મુંબઈ, ૨૬-૬-૧૯૨૬
જ્યેષ્ઠ વદ ૧, શનિવાર,
સં. ૧૯૨૨

મોહનલાલ દલીચંદ દેસાઈ

[બીજા ભાગમાંથી]

આ ગ્રંથનો પ્રથમ ભાગ શ્રીમતી જૈન શ્વેતાગ્ન્યર કોન્ફરન્સ તરફથી વિ.સં.૧૯૮૨માં બહાર પડી ગયો તે માટે તેના કાર્યવાહકોને ધન્યવાદ ઘટે છે...તે સંબંધી જુદાજુદા વિદ્વાનો અને પત્રકારોના અભિપ્રાયો આ બીજા ભાગના પરિશિષ્ટ પાંચમામાં આપવામાં આવેલા છે, તે પરથી તેની આંતરિક કિંમત જનતાને જણાશે.

વિશેષમાં પ્રસિદ્ધ સાક્ષરવર્ય શ્રી આનંદશંકર જાપુભાઈ ધ્રુવે નડિયાદની ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના પ્રમુખ તરીકેના ભાષણમાં મારા

સંબંધે નીચેના ઉદ્દગાર કાઢ્યા હતા :

“જૂની ગુજરાતી અને અપભ્રંશના ગ્રંથોનો ઉદ્ધાર કરવામાં ચમનલાલ દલાલનો વિદ્વતાભર્યો પરિશ્રમ જગજગદ્દર છે. તે ઉપરાંત મોહનલાલ દલીયંદ શાહે (? દેસાઈએ) પણ આ દિશામાં બહુ ઉપયોગી સેવા કરી છે.

*

મુનિ જિનવિજયજી, મોહનલાલ દલીયંદ વગેરે જૈન ભાઈઓ જૂની ગુજરાતી અને અપભ્રંશયુગના પડ ઉકેલવા મથી રહ્યા છે.”

રા. હીરાલાલ ત્રિભોવનદાસ પારેખ ખી.એ.એ હમણાં બહાર પડેલી ‘કવીશ્વર દલપતરામ હસ્તલિખિત પુસ્તકસંગ્રહ સૂચી’ તૈયાર કરી તેના પ્રવેશકમાં જણાવ્યું છે કે :

“એમણે (દી.બા. કેશવલાલભાઈએ) તો ગુજરાતી ભાષાનું મૂળ છેક હેમચંદ્રના અપભ્રંશના સૂત્રોમાં લગભગ તેરમા સૈકા સુધી ખોળ્યું છે; અને એ અભિપ્રાય વજ્રુદવાળો છે એમ, સ્વ. દલાલે ચૌદમા સૈકાના પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યોનો સંગ્રહ ગા. ઝો. ગ્રંથમાળામાં છપાવ્યો છે તે પરથી, તેમજ ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’ ભા.૧માં રા. મોહનલાલ દલીયંદ દેસાઈએ સં. ૧૨૪૧ની ‘બાહુબળી (? ભરતેશ્વર બાહુબલિ) રાસ’ની હાથપ્રત નોંધી છે તે આધારે, કહી શકાય.

*

અઘાપિ અન્યત્ર વિશાળ સાહિત્ય જૈન ભંડારોમાં સુરક્ષિત પડેલું હશે. તે કેટલું સમૃદ્ધ, વિસ્તૃત, બહોળું ખેડાયલું, અને એવું વિવિધ જાતનું છે, કે જેનો કંઈક ખ્યાલ આવવા અમે વાચકબંધુને શ્રીયુત મોહનલાલ દલીયંદ દેસાઈ સંપાદિત ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ ભા.૧’ એ નામની હાથપ્રતોની યાદી જોવાની ભલામણ કરીશું.

*

આપણે જોઈ ગયા છીએ કે ગુજરાતી ભાષાનું મૂળ છેક વિક્રમના બારમા સૈકા સુધી ગયેલું છે, અને તેરમા સૈકાની કેટલીક જૈન કૃતિઓ મોજુદ છે, એમ રા. મોહનલાલ સંપાદિત ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ ભાગ ૧’માંની યાદી વાંચતાં જણાય છે. પ્રસ્તુત સંગ્રહમાંની હાથપ્રતોમાં પણ નરસિંહ મહેતા પૂર્વેના જૈન ગ્રંથો નોંધાયલા જણાશે.”

શ્રી અંબાલાલ યુલાખીરામ જાની ખી.એ.એ પોતે સંપાદિત કરેલ

‘વિષ્ણુ-ભીમકૃત હરિલીલા ષોડશકલા’ના પોતાના વિદ્વાતભર્યા વિસ્તૃત ઉપોદ્ધાતમાં આ સંગ્રહ-ગ્રંથનો ઉલ્લેખ એવી રીતે કર્યો છે કે “જુઓ સાક્ષર શ્રી મોહનલાલ દલીયદે સંયોજન તેમજ સંવિધાનપુરઃસર રમી પ્રકટ કરેલો મહામૂલો મહાભારત સૂચિગ્રંથ ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’ ભાગ ૧લો.”

ઉક્ત પ્રથમ ભાગ છપાવા દરમ્યાન અને છપાયા પછી અત્યાર સુધી આ સંગ્રહને બંને તેટલો સંપૂર્ણ કરવા માટે જુદાંજુદાં સ્થળોએ રહેલા ભંડારો જોવા-તપાસવાની સતત મહેનત મારા તરફથી ચાલુ રહી છે. તે ભંડારોનો અત્ર ઉલ્લેખ કરવામાં આવે છે. સં.૧૯૮૨ની વિજયા-દશમીએ ખંભાત જવા મુંબઈથી નીકળી ત્યાં દસેક દહાડા સ્થિતિ કરી ત્યાંના વિજયનેમિસૂરીશ્વર જ્ઞાનમંદિરમાંનો ભંડાર અને ત્યાંની જૈન-શાળામાંનો મુનિ શ્રી લાવણ્યવિજયનો ભંડાર એ બેમાંના ભાવાના કાવ્ય-ગ્રંથો - રાસ ચોપાઈ આદિ હસ્તલિખિત ગ્રંથો જોવાની તક મળી હતી અને કેટલુંક નવીન સાહિત્ય મળી આવ્યું હતું. આ માટે શેઠ મૂળચંદ પાનાચંદ, શેઠ કસ્તૂરચંદ અમરચંદ, શેઠ નાનજી અમરચંદ વગેરેનો ઉપકાર માનું છું. આ ઉપરાંત ત્યાં રા. હીરાલાલે રા. કેશવલાલ ભોગીલાલ દ્વારા શ્રી શાંતિનાથના મંદિરમાં રહેલ તાડપત્રોના ભંડારનું દર્શન કરવાનો સુપ્રસંગ પ્રાપ્ત કરાવ્યો હતો તે માટે તેમનો ઉપકૃત છું.

સં.૧૯૮૩ની મેની છૂટીમાં પાટણ શ્રી ભોગીલાલ હાલાભાઈને ત્યાં રહી ત્યાંના કૌશલિયાવાડાના, સંઘના તથા સાગર ઉપાશ્રયના ભંડારો ત્યાં પંદરેક દિન નિવાસ કરી જોવા-તપાસ્યા, તે માટે શેઠ ભોગીલાલનો પરમ ઉપકાર સ્વીકારું છું. ત્યાંથી અનેક સામગ્રી ઉક્ત ગ્રંથમાં આવેલ કૃતિઓની ત્રુટિઓ પૂર્ણ કરવામાં મળી. આ સંગ્રહગ્રંથમાં મુકાયેલ કૃતિઓમાં મુખ્યપણે પ્રવર્તક શ્રીમન્ કાંતિવિજય, જિનવિજય આદિની સહાયથી પાટણના ભંડારોમાંની કૃતિઓની અંતિમ પ્રશસ્તિઓ લગભગ આવી ગઈ હતી, તે તેનાં આદિનાં મંગલાચરણો વગેરે નહોતાં લખાયાં તે અત્ર લખી લેવામાં આવ્યાં અને એ રીતે તે સંગ્રહ તેટલો સંપૂર્ણ બની શક્યો. નવીન બહુ જૂજ હતું. વિશેષમાં ગુજરાતનું એક વખતનું છસો-સાતસો વર્ષ સુધીનું પાટનગર, જૈન મુતસદી અને મંત્રીઓનું કાર્ય-ક્ષેત્ર અને એક મુખ્ય જૈન શહેર એવું આ પાટણ જોવાનું સદ્ભાગ્ય-પહેલપ્રથમ પ્રાપ્ત થયું.

ઓક્ટોબરની છૂટીમાં સુરતમાં શેઠ જીવજીવ્યંદ સાકરચંદ ઝવેરીના મિત્ર શેઠ ભુરાભાઈ નવલચંદ ઝવેરીને ત્યાં રહી ત્યાંના જૈન ગ્રંથભંડારો નામે શ્રી સીમંધર સ્વામીના મંદિરોત્તરગત જૂનો ભંડાર, વડા ચૌટાના ઉપાશ્રયનો ભંડાર, વડા ચૌટાનો ખીજો મારા મિત્ર રા. ડાહ્યાભાઈ મોતીચંદ વકીલ ખી.એ.એલ.એલ.ખી. હસ્તકનો ભંડાર, શ્રી મોહનલાલજી જૈન પ્રવેશ જ્ઞાનભંડાર, જિનદત્તસૂરિ ભંડાર અને જૈનાનંદ પુસ્તકાલય ભંડાર બોયા. શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથ મંદિર તથા સગરામપુરાના ઉપાશ્રયમાંની થોડી પ્રતો પણ જોઈ. આ જોવાકારવવામાં ઉક્ત શેઠ ભુરાભાઈ, રા. ડાહ્યાભાઈ વકીલ, શેઠ યુનીલાલ યુલાયચંદ દાલિયા, રા. મગનલાલ બદામી વકીલ, શેઠ બાલુભાઈ ઉત્તમચંદ, રા. ઠાકોરભાઈ, શેઠ પાનાભાઈ ભચુભાઈ, રા. પોપટલાલ પૂંજભાઈ, શેઠ રતનચંદ ખીમચંદ આદિએ જે સહાય આપી છે તે માટે તે સર્વેનો આભાર માનું છું. (વિશેષ માટે જુઓ જૈનયુગ, ભાદ્રપદ-આશ્વિન ૧૯૮૩નો અંક 'પાટણ અને સુરતની જ્ઞાનયાત્રા' એ નામની મારી તંત્રી તરીકેની નોંધ પૃ.૪-૫.)

સં.૧૯૮૪માં નાતાલની રજામાં અમદાવાદ જઈ શ્રી વીરવિજયના અપાસરાનો ભંડાર રા. અમૃતલાલ યુનીલાલ દ્વારા જોવાની સુપ્રસિદ્ધ આગેવાન રા. કેશવલાલ પ્રેમચંદ મોદી ખી.એ.એલ.એલ.ખી. વકીલે ગોઠવણ કરી આપી, ને તે ભંડારના સાચવનાર શેઠ મણિલાલ ગોકળદાસ જકાભાઈએ પૂરી સગવડતા કરી આપી તે માટે તે બંધાનો ઉપકાર. ત્યાં ચાર દિવસ કાર્ય કર્યા પછી પાલણપુરમાં શ્રી જિનવિજય અને પં. સુખલાલ સાથે જઈ ત્યાંના સુપ્રસિદ્ધ શેઠ (હાલ સ્વૃ) ચંદુલાલ ડોહારને ત્યાં જિતરી ત્યાંના ડાયરાના અપાસરાનો ભંડાર મુનિ ધીરવિજયની સહાયથી જોવાનું સહભાગ્ય પ્રાપ્ત થયું ને પછી આરાસણના ભવ્ય અને ઉત્તમ શિલ્પકલાની મૂર્તિ સમાં જૈનમંદિરોની તીર્થયાત્રા કરી ત્યાંના શિલાલેખો શ્રી જિનવિજયની મહત્ત્વ કૃપા અને વિદ્વતાના યોગથી ઉતારી લીધા. (વિશેષ માટે જુઓ 'જૈનયુગ'નો પોષ ૧૯૮૪નો અંક, તેમાં 'અમારી જ્ઞાનયાત્રા તથા તીર્થયાત્રા' એ નામની મારી તંત્રી તરીકેની નોંધ પૃ. ૧૩૨-૧૩૪ તથા 'અમારો પ્રવાસ' એ નામનો પંડિત સુખલાલજીનો લેખ પૃ.૧૩૬થી ૧૪૫) આ વર્ષની મેની છૂટીમાં ખેડા જઈ શ્રીકૃત રતિલાલ મોહનલાલ દલાલને ત્યાં જિતરી ત્યાંના અગ્રેસર શેઠ બાલુભાઈ મોહનલાલ દ્વારા મોટા મંદિરમાં આવેલા પુસ્તકભંડાર (નં.૧), મુનિ ભાગ્યરતન

પાસેનો અંચલંડાર (નં. ૨), રસુલપરામાં ભાવસાર શ્રાવકોથી વહીવટ કરાતા દેરાસરમાંનો અંચલંડાર (નં. ૩) અને ત્યાંની સુમતિરત્ન જૈન લાયબ્રેરીમાંના ત્રણ દાખડા તેના સંત્રી અને 'ખેડા વર્તમાન'ના તંત્રી રા. સોમચંદ પાનાચંદ શેઠની કૃપાથી તપાસ્યા. આ કાર્યમાં મુનિ ભાગ્ય-રત્નની સહાય ખાસ નોંધવા જેવી છે. તેમનો હૃદયપૂર્વક આભાર માનું છું. (વિશેષ માટે જુઓ 'જૈનયુગ'ના સં. ૧૯૮૪ના જ્યેષ્ઠના તથા આષાઢ-શ્રાવણના અંકમાં 'અમારો ખેડાનો જ્ઞાનપ્રવાસ' પૃ. ૩૫૪-૩૫૬, ૪૦૧ અ-૪૦૯.) નડિયાદમાં ઓકટોબર ૨૬-૨૮ તારીખે ભરાયેલી નવમી યુજરાતી સાહિત્ય પરિષદમાં ભાગ લઈ પછી રાજકોટમાં રા. ગોકુળદાસ નાનજી ગાંધી પાસેનાં હસ્તલિખિત પુસ્તકો પૈકી થોડાંની ઉપયોગી પ્રશસ્તિઓ ઉતારી. (જૈનયુગ, કાર્તિક-માગશર સં. ૧૯૮૫નો અંક, 'અમારો પ્રવાસ' પૃ. ૧૬૩-૧૬૫.)

સં. ૧૯૮૫માં કલકત્તાના આગેવાન શાલુશ્રી પૂરણચંદ નાહર એમ. એ. ખી. એલ. ની કૃપાથી પોતે મહામહેનત અને પુષ્કળ દ્રવ્યના વ્યયથી ત્યાં સ્થાપેલ શુભામકુમારી લાયબ્રેરી (વિશેષ માટે જુઓ 'જૈનયુગ'નો સં. ૧૯૮૫ના ભાદ્રપદથી ૧૯૮૬ના કાર્તિક સુધીનો અંક પૃ. ૧૧૫-૧૧૬)-માંથી વેપરનું કેટલોગ, પોતે કરેલ પ્રશસ્તિસંગ્રહ અને કેટલીક પ્રતો પ્રાપ્ત થઈ, તેમાંથી ઉપયોગી નોંધ કરી લીધી. ઓકટોબરની છૂટીમાં વઢવાણ કેંપવાળા રા. રતિલાલ લખમીચંદ શાહ સાથે ઝીંજુવાડા જઈ ત્યાં શ્રી ઉમેદ-ખાંતિ જૈન જ્ઞાનમંદિરમાંની હસ્તલિખિત ૪૨૭ પ્રતો પૈકી ભાષામાં લખાયેલ રાસ ચોપાઈ આદિ જોઈ લીધાં તેમાંથી મારા સંગ્રહમાં આવેલ રાસ વગેરેથી કાંઈ નથી ન સાંપડ્યું, છતાં તેમાં આપેલી લેખક (લલિયા)ની પ્રશસ્તિઓ વગેરે ઉતારી લીધું. (વિશેષ માટે જુઓ 'અમારો જ્ઞાનપ્રવાસ ૧ ઝીંજુવાડા'એ નામનો લેખ જૈનયુગ, ભાદ્રપદ ૮૫-કાર્તિક ૮૬નો અંક પૃ. ૧૦૭-૧૧૧, અને આષાઢ-શ્રાવણ ૧૯૮૬નો અંક પૃ. ૪૨૭-૪૩૦.) ત્યાં જ્યેક દિવસ રહી વીરમગામ સુપ્રસિદ્ધ આગેવાન વકીલ શ્રી છોટાલાલ ત્રિકમલાલને ત્યાં ત્રણ દિવસ વાસો કરી તેમની સહાયતાથી ત્યાંની લાયબ્રેરીની થોડી પ્રતો, તથા સંઘના ભંડારની પ્રતો જોઈ લીધી.

સ્વ. મુનિશ્રી ભક્તિવિજયજીના શિષ્ય મુનિ જશવિજયે મારા પર છૂટકછૂટક અનેક નાની કૃતિઓ મોકલી અને તેમના આદેશથી ઇસ્ટરની

હૂટીમાં વડોદરા રાજ્ય પાંચમી પુસ્તકાલય પરિષદ પાટણ તરફથી આમં-
ત્રણ આવતાં પુનઃ પાટણ જઈ તે પરિષદ તરફથી ભરાયેલા પ્રદર્શનનો
(જૈનયુગ, વૈશાખ-જેઠ ૧૯૮૬નો અંક પૃ. ૩૭૯-૩૮૨) અને ઉક્ત મુનિ-
શ્રીની પાસેના અંધસંગ્રહનો અનેકવિધ લાભ લીધો. ઉક્ત મુનિ જશવિજય
અનેક પુસ્તકોની શોધખોળ કરી સંગ્રહ કર્યો જાય છે અને તેના ખપીને
આનંદપૂર્વક વિના સંગ્રહ સહાય આપતા રહે છે તે માટે તેમને ધન્ય-
વાદ ઘટે છે. મારા પર તેમની ઘણી કૃપા છે તેથી તેમના સંગ્રહનો લાભ
લઈ રહ્યો છું ને હજુ પણ ઠેક સુધી લઈ શકીશ. તેમનું ત્રણ ભૂલી
શકાય તેમ નથી.

*

આ ભાગમાં (પ્રસ્તાવના તરીકે) 'જૈનો અને તેમનું સાહિત્ય' એ
સંબંધી મારો લખેલો એક વિસ્તૃત નિબંધ પ્રથમ ભાગના નિવેદનમાં
જણાવ્યા પ્રમાણે આપવાનો વિચાર હતો પરંતુ તેને સપ્રમાણ સંશોધિત
વર્ધિત આકારમાં પુનઃ લેખારૂં કરી મૂકવાનો અને ખાસ કરી જૈન
આગમસાહિત્યનો ઇતિહાસ ઉમેરવાનો મારા સહૃદય મિત્રો અને ખાસ
કરી મારા સુહૃદ રા. મોહનલાલ ભગવાનદાસ ઝવેરીનો આગ્રહ થતાં તેમ
કરવાનો અધાગ પરિશ્રમ આરંભ્યો. તેનું નામ 'જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત
ઇતિહાસ' રાખી શ્રીમન્ મહાવીર પ્રભુના આગમસાહિત્યથી શરૂ કરી એક-
એક પ્રકરણ લખાતું ગયું, સાતસાત પ્રકરણોનો એક વિભાગ કરવામાં
આવ્યો, ને જેમજેમ તૈયાર થાય તેમતેમ ૫૦-૧૦૦ પૃષ્ઠ છાપવા મોકલાતાં
ગયાં ને તેનું કદ વધી પડ્યું. મૂળ ધારેલાં ત્રણથી ચારસો પૃષ્ઠ, ને થઈ
ગયાં તેથી લગભગ બમણાં, એટલે જ વિભાગમાં હીરવિજયસૂરિના સમય
સુધીનાં ૫૬૦ પૃષ્ઠ છપાઈ ગયાં ત્યારે તે ઇતિહાસને જુદા જ પુસ્તક
રૂપે બહાર પાડવો યોગ્ય થશે એમ સમજતાં અઢારમી સદીના કવિઓનો
આ ખીજો ભાગ કે જે કચારનો (સને ૧૯૨૮ના સપ્ટેમ્બર પહેલાં) છપાઈ
ગયો હતો તે હાલ પુસ્તક રૂપે તુરત પ્રકટ કરી દેવામાં આવે છે. તેની
ઉક્ત પ્રસ્તાવના - જૈન સાહિત્યનો ઇતિહાસ હવે પછી થોડા માસમાં
જુદા પુસ્તક રૂપે બહાર પડશે; અને ત્યારે શ્વેતામ્બર જૈનોએ આર્થ
સંસ્કૃતિની ભવ્ય ઇમારતમાં કેટલો સુંદર ફાળો આપ્યો છે તે જણાશે.

*

ગુજરાતને ચરણે પ્રથમ ભાગ ધરતાં મેં જે આશા રાખી હતી તે

ધણે અંશે ફક્ત થઈ છે તેથી વીસ વર્ષના મારા પરિશ્રમના ફલ રૂપે તૈયાર થયેલ આ ખીબ્બ ભાગની કદર પણ સમસ્ત ગુજરાત એટલે ગુજરાત-મહાગુજરાત અવશ્ય કરશે એવી ખાત્રીભરી આશા છે. આ પ્રકટ કરવામાં આપણી મહાસંસ્થા નામે શ્રીમતી જૈન સ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સને જૈન સ્વે. સમાજ અચૂક ધન્યવાદ આપશે અને તેવું જાણી ગુજરાતી સાહિત્ય પોતાના અસ્તિત્વ સુધી રહેશે.

પ્રથમ ભાગ અને આ ખીબ્બે ભાગ બંને થઈને વિક્રમ તેરમીથી અઢારમી સદીના ગુજરાતી ભાષાના જૈન કવિઓની જે નોંધ કરે છે તે પરથી અત્યાર સુધી ગુજરાતી સાહિત્યના પદસાહિત્ય સંબંધી જે-જે સિદ્ધાંતો (theories) યા અનુમાનો બંધાયેલાં હતાં તેમાંનાં ઘણાં સ્વતઃ ભીડી જાય છે ને કેટલાંકમાં પરિવર્તન કે વૃદ્ધિ કરવામાં પ્રામાણિકતા સિદ્ધ થાય છે. આ સર્વથી ક્રાંતિકારક સ્થિતિ ઉપસ્થિત થવાથી આશ્ચર્યચકિત થવાનું નથી. જેમજેમ શોધખોળ થતી જાય, ને તેને પરિણામે જૂતું ઉપલબ્ધ થતું જાય તેમતેમ પૂર્વકાલે વિદ્યમાન ઉપલબ્ધ સામગ્રી અને સાહિત્ય પરથી ઘડેલાં અનુમાનોમાં શુદ્ધિ કે હાનિવૃદ્ધિ કરવી જ પડે એ કુદરતી છે. તેમ કરવામાં સાંપ્રદાયિક મોહ કે પ્રાંતિક યા કેમી અભિ-નિવેશ અંતરાયભૂત થવો ન ઘટે. સાહિત્યની માલેકરી સાર્વજનિક છે અને તેને તો ગમે તે સ્થળેથી પ્રાપ્ત થતાં વધાવવું જ જોઈએ.

આ વક્તવ્યને સમર્થન કરવું રા. હીરાલાલ ત્રિ. પારખનું નીચેનું કથન સમસ્ત ગુજરાતના સાહિત્યપ્રેમીઓ લક્ષમાં રાખશે :

“જૈન સાહિત્ય અને બ્રાહ્મણ સાહિત્ય, એ સંજોગવશાત્ પડેલા કૃત્રિમ ભેદ છે. ભાષા અને સાહિત્યની દૃષ્ટિએ, એ બંને સાહિત્યોનો પદ્ધતિસર અને ઐતિહાસિક રીતે અભ્યાસ થવાની જરૂર છે; તે પરથી બંને સાહિત્યની વિવિધતા અને સમૃદ્ધિનો પરસ્પર સંબંધ, એકબીબ્બ ઉપર થયેલી અસર, દરેકની વિશિષ્ટતા અને પ્રખ્યાતા ઉત્કર્ષમાં દરેકે શો હિસ્સો આપેલો છે, તે બધાની સરખામણી અને તુલના કરવાનું અને તપાસવાનું, બની આવશે. તેથી એ કૃત્રિમ ભેદને હવે વિશેષ અવકાશ કે ઉત્તેજન ન આપતાં, સઘળું સાહિત્ય એક જ ભાષાસાહિત્યની દૃષ્ટિએ અવલોકાય અને તેનો યોજનાપૂર્વક અભ્યાસ થાય, એ ઇચ્છવા-યોગ્ય અને ઇષ્ટ છે.”

એમ થતાં ગૂજર સાહિત્યરૂપી મહાવૃક્ષ અનેક રીતે અને અનેક દિશામાં ફૂલ્યું ફાલ્યું થઈ ભારતના - બંદે જગતના સાહિત્યમાં પોતાનું

यथास्थित मूल्य अंकावशे. जय हो गूर्जर साहित्यने !

त्रीज्ज भाणे, तवावाला िर्दिङ्ग,
 होडारयाल, मुंअर्छ
 ता. ७-१-१९८१ पुधवार,
 पोष वई ३ सं.१९८७

मोडनलाल हलीचंद देशाई

અભિપ્રાયો

[‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’ (પ્રથમ આવૃત્તિ)ના ભાગ પ્રગટ થતા ગયા તેમતેમ પત્ર રૂપે તેમજ અવલોકન રૂપે ઘણા અભિપ્રાયો વ્યક્ત થયેલા. ‘જૈન ગૂર્જર કવિઓ’ની પ્રથમાવૃત્તિના પ્ષીઝ-ત્રીઝ ભાગમાં તથા ‘જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ’માં એ અભિપ્રાયો છાપવામાં આવેલા. અહીં એમાંથી મહત્વના અંશો ઉદ્ઘૃત કર્યા છે ને એમને ઉચિત શીર્ષકો આપી રજૂ કર્યા છે.]

મોહનભાઈ જો ન જન્મ્યા હોત

આ ગૌરવભરેલા ગ્રંથના ‘સંપ્રયોજક’ શ્રીયુત મોહનલાલ દ. દેશાઈ આ વિષયમાં, અમારા સમવ્યસની અને સમસ્વભાવી ચિરમિત્ર છે. જૈન સાહિત્ય અને જૈન ઇતિહાસના પરિશીલનનો તેમને ઘણો જૂનો રોગ છે. જે વખતે અમને કલમથે આલતાં નહોતી આવડતી તે વખતના એ જૈન ઇતિહાસ અને જૈન સાહિત્યના વિચારઘેલા અને અનન્ય આશક બનેલા છે. કોઈ ૨૦-૨૨ વર્ષથી જે એક પોતાના પ્રિય વિચારરૂપ સુપુત્રની એ પ્રતિપાલના કરતા આવ્યા છે તેના લગ્નોત્સવ સમાન સૌભાગ્યભરેલા સુપ્રસંગ જેવો, આ ગ્રંથને પ્રકાશમાં મૂકવાનો તેમના માટે સુઅવસર આવેલો ગણાય. અને એ સુઅવસરને જેવા મોહનભાઈ સફળ થયા તે માટે અમે એમને વધામણી આપીએ છીએ.

આ યુગના જૈન વ્યવસાયી ગૃહસ્થોમાં મોહનભાઈ જૂના જૈન ગુજરાતી સાહિત્યના અભ્યાસી તરીકે સર્વાત્ર છે એમ જો કહીએ તો તેમાં જરાયે અમને અતિશયતા નથી લાગતી. ક્યાં તો વકીલાતનો વહેતો ધંધો અને ક્યાં આ અખંડ સાહિત્યસેવા! ખરી રીતે જ્યાં આ બે પ્રવૃત્તિઓને જરાયે મેળ નથી ત્યાં મોહનભાઈ આવું અત્યુત્તમ ફળ નિપજવી શક્યા તે માટે એમના ઉદ્યોગની શી વર્જુતા કરી શકાય! કેવળ સાહિત્યપ્રવૃત્તિ એ જ જેમના જીવનનિર્વાહનો ખાસ ઉપાય હોય અને એ જ જાતનું જીવન જીવવા માટે જ્યો સરખયા હોય તેવા પુરુષો પણ, જે કાર્ય મોહનભાઈએ કરી બતાવ્યું છે તે કરી બતાવવા ભાગ્યે જ ભાગ્ય-

શાળી નીવડે છે. મોહનભાઈ જો ન જન્મ્યા હોત તો કદાચ જૈન ગૂર્જર કવિઓની ઝાંખી કરવા જગતને ૨૧મી સદીની વાટ જરૂર જોવી પડત.

...સૂઝને ગાંઠિયે ગાંધી જોવા અનેલા સાક્ષરવર્ગમાંના મોટા ભાગને તો આ ગ્રંથનાં પૂરાં પાનાં ફેરવી જવા જોટલું ધૈર્ય પણ હોવું કઠણ છે ત્યારે મોહનભાઈ તો આવા અનેક ભાગો લખી, સુધારી, છપાવી બહાર પાડવાના હજી તો મોટા મનોરથો કરી રહ્યા છે. ભગવતી શ્રુતદેવતા એમના આ મહનીય મનોરથોને સફળ કરવાની શુભ તક આપે.

જૈન સાહિત્ય સંશોધક

જિનવિજય

કાશ્યપ સં. ૧૯૮૩

આચાર્ય, ગુજરાત પુરાતત્ત્વ મંદિર

આવી સેવા બળવનાર કોઈ નથી

તમારી મહેનત અથાગ છે. તમે જૈન ગુજરાતી સાહિત્યની જેવી સેવા બળવી છે તેવી જૈનેતર ગુજરાતી સાહિત્યની સેવા બળવનાર કોઈ નથી.

તા. ૨૫-૧૨-૧૯૧૬

જૈન સાહિત્ય કેશવલાલ હ. ધ્રુવ

મારા સામર્થ્યની બહાર

આવા આકરગ્રંથનું અવલોકન લખવું એ મારા જોવાના સામર્થ્યની બહાર છે.

તા. ૯-૮-૧૯૩૧

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્
નરસિંહરાવ લોળાનાથ દિવેદિયા

આની કદર કોણુ કરી શકે ?

આવા સંગ્રહની કદર સામાન્ય રીતે વાંચનાર કરતો નથી. સંગ્રહની ગણના મૌલિક ગ્રંથથી ઊતરતી કરાય છે પણ આવા શાસ્ત્રીય સંપાદનની કિંમત સાહિત્યમાં ઘણી મોટી છે અને તેની મહેનત તો તે પ્રકારનું કામ કર્યું હોય તે જ સમજે છે.

પ્રસ્થાન, દીપોત્સવી અંક ૧૯૮૩

રામનારાયણુ વિ. પાઠક

અંધારી ગુફામાં મશાલ લઈ જનાર

જૈન સાહિત્યકારોએ ગૂર્જરી વાણીની શી-શી સેવા કરી તેની આજ પ્રતીતિ પડે છે. નરસિંહ મહેતાની પૂર્વે પણ પાંચ-છ સદીઓ સુધી ગૂર્જર સાહિત્યનું ગૌરવ, મધપૂડામાં મધુ પૂરતી મધમાખીઓની માફક પુષ્કળ જૈન કવિઓ સંઘરી રહ્યા હતા - અને તે કેવળ એક જ દિશામાં નહીં : ઇતિહાસ, વાર્તા, કાવ્યો, સુભાષિતો, અલંકારશાસ્ત્રો અને કહેર વ્યાકરણુ : એવી સર્વદેશીય સાહિત્ય-આરાધનામાં સાધુઓ સુધ્ધાં શામિલ હતા...

*

પાંચ સદીઓની આ અંધારી યુગમાં મથાલ લઈ જવાનો યશ રા. મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈને મળે છે... સવા વર્ષથી એ બંધુ 'જૈનયુગ' નામનું માસિક ઠાઠી, ઇતિહાસ, ભાષા અને સંસ્કૃતિની દૃષ્ટિએ ચૂપચાપ સંગીન સંશોધનકાર્ય કર્યું જાય છે. પણ કમભાગ્યે જનસમુદાયની આંખો આડે પંથદષ્ટિના કાચો જડાવા હોવાથી એમના પ્રયાસો બહુ થોડાની જ નજરે ચડતા હશે.

સૌરાષ્ટ્ર

તા. ૫-૨-૧૯૨૭

રા. કેતુ

'કલાને મંદિર'

અપૂર્વ સાહસ

ગૂર્જર સાહિત્યમાં પ્રાંતિક અસ્મિતાની જે જ્વાલા પ્રગટ થઈ છે તેને અજવાળે-અજવાળે આપણી ભાષા તથા ઇતિહાસના ઊંડા ભૂતકાળની યુગમાં પ્રાચીનતાના અનેક આશંકો આજે પરિભ્રમણ કરીકરી આપણા અસલી બળનું પ્રેરણાસ્થળ શોધી રહ્યા છે. એ ત્વરિત ગતિથી ખોદાઈ રહેલા સંશોધનપ્રદેશમાં પ્રસ્તુત ગ્રંથના કર્તાએ કરેલું અપૂર્વ સાહસ આજે ગુજરાત સહર્ષ વધાવી લેશે.

સૌરાષ્ટ્ર, તા. ૫-૨-૧૯૨૭

'તવો ફાલ'માંથી

મૂલ્યવંતાં કવિરતનોનો પરિચય

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

રા. રા. મોહનલાલ દલીયંદ દેશાઈએ પ્રાચીન જૈન સાહિત્યરૂપી અત્યાર સુધીમાં અપ્રકાશિત રહેલી રત્નખાણુમાંથી મહાન અને મૂલ્યવંતાં કવિરતનોનો... પરિચય કરાવ્યો છે. એ સાધુજીવન જીવનારા મહાત્મા જૈન કવિઓએ પોતાના સમયમાં પોતાના સહબંધુ, અલ્પજ્ઞ વા જિગ્ઞાસુ અને જ્ઞાનપિપાસુ જનસમૂહને પોતાની આખ્યાનકૃતિઓ દ્વારા ધર્મ, તત્ત્વ, સાહિત્ય, ઉપદેશ, ભક્તિ, નીતિ, સંસાર સંબંધમાં આવશ્યક આગંધર્શક જ્ઞાનજ્યોતિ દાખવી, અને તેમનામાં ઉન્નત જીવન જીવવાનું બળ ઉદ્ભાવ્યું અને સદાગ્રહ પ્રેર્યો છે...

...તેમણે સાથેસાથે આ ગ્રંથ 'રેકરન્સ' તત્ત્વદર્શી સૂચક આકર-ગ્રંથ તરીકે અભ્યાસકોને તેમ પર્યેષકોને પણ ઉપયોગી થઈ શકે તે સારુ તેના અંતભાગમાં વિવિધ સૂચિઓ અને અનુક્રમણિકાઓ અને આરંભમાં પણ વિસ્તૃત વિષયાનુક્રમણી સંયુક્ત કરી છે...

ગુજરાતી, તા. ૨૭-૧૧-૧૯૨૭

અંબાલાલ ખુલાખીરામ જાની

અનન્ય પ્રીતિપરિશ્રમ

પ્રયોજકે આ ગ્રંથ તૈયાર કરવામાં લગભગ પંદર વર્ષ ખર્ચ્યાં છે એ એક જ વાત આ પુસ્તકની મહત્તા સૂચવવા બસ થશે. ભાષાને ક્રમિક વિકાસ કેવી રીતે થયો, કયાકયા કવિએ ભાષાસાહિત્યના અંગને કેવી રીતના શૃંગાર સજ્જવ્યા અને એ દરેક કવિની પ્રતિભા કેટલી ધારદાર હતી તે બતાવવા માટે પ્રયોજકે પ્રસ્તાવનામાં કહ્યું છે તેમ 'ધૂળધોયા' તરીકેનો આનંદ અનુભવી શકે તે જ કંઈક પોતાનો અધિકાર સ્થાપી શકે અને અમને જાણીને આનંદ થાય છે કે માત્ર જૈન સાહિત્યસેવકોએ જ નહીં પણ ગુજરાતી સાહિત્યના સર્વ ઉપાસકોએ રા. દેશાઈના આ ગ્રંથ તેમજ તે પાછળના અનન્ય પ્રીતિપરિશ્રમની મુક્તકંઠે પ્રશંસા કરી છે. જૈન, તા. ૧૮-૩-૧૯૨૮

A Wonder to Stare-at

The publication is the most monumental bibliographical work...He says that so many collections of mss. in private possessions of priests remain to be examined ...If all this booty be gathered, what a vast literature will be revealed! It would be really a wonder to stare at.

‘ઓરિજિન એન્ડ નેચર ઓફ
ધ ડાયલેક્ટ (ઓર ડાયલેક્ટસ)
કોલ્ડ અપ્રેશ’ એ નિબંધ

જૈન સાહિત્ય
વેનમ્ જયતિ શાસનમ્

મધુસૂદન ચિમનલાલ મોદી

A Treasure House of Old Poems

This is a treasure house of old poems written by Jain poets in Gujarati...The collection is the result of Mr. Desai's persistence and assiduity as he has hardly left a single Jain Bhandar unexplored, wherever and whenever he could help it...We congratulate Mr. Desai in his magnum opus...

મોડર્ન રિવ્યૂ, વન્યુઆરી ૧૯૨૭

કૃષ્ણલાલ મો. ઝવેરી

અનંત ધૈર્ય

સાહિત્ય એક સાધના છે - તેમાં અનંત ધૈર્ય ફેટલું આવશ્યક છે તે તમારા આ પ્રકાશન ઉપરથી સમજાય છે.

તા. ૧૮-૧૨-૧૯૨૬

‘સુશીલ’

A Book for Book-makers

Your book is really a book for book-makers.

તા. ૧૭-૨-૧૯૨૭

નાનાલાલ ચીમનલાલ મહેતા

એક જ પુસ્તક પૂરતું

'પ્રાચીન ગુજરાતી ભાષાના સાહિત્યની શ્રીવૃદ્ધિ પણ મોટે ભાગે જૈનોને જ આભારી છે' આ સત્યને ઘડાર લાવવામાં રા. દેશાઈનું આ એક જ પુસ્તક પૂરતું છે.

તા. ૫-૮-૧૯૨૭

પં. હરગોવિંદદાસ ત્રિ. શેઠ

અનેક રીતની શાસ્ત્રીય રચના

આ ગ્રંથને...અનેક રીતે શાસ્ત્રીય સ્વરૂપે રચવા માટે ગુજરાતના સાહિત્યસેવકોએ ભાઈ મોહનલાલને ખરે જ ધન્યવાદ આપવો ઘટે.

પાટીદાર, પોષ ૧૯૮૪

નરસિંહભાઈ ઈશ્વરભાઈ પટેલ

અનુપમ જ્ઞાનવિલાસને ઇતિહાસમાં અચળ કર્યો

જૈન કાવ્યસાહિત્યના મહાભારત બે ભાગ,
અવલોકનથી ઊપજ્યો અંતરમાં અનુરાગ. ૧
જતિ સતી ગુરુ જ્ઞાનીનો અનુપમ જ્ઞાનવિલાસ,
અચળ કર્યો ઇતિહાસથી, એ નહિ અહપ પ્રયાસ. ૨
ગુજરાતી સાહિત્યમાં જૈન કવિને ચરસવીર,
શુદ્ધ સ્વરૂપે દાખવ્યા, મોહન મતિ ગંભીર. ૩
શ્લેષાંબર મંડળ મહી તેનો કર્યો પ્રકાશ,
જ્ઞાન અભિવંદન કરે, ઈશ્વર પૂરે આશ. ૪

તા. ૧૩-૬-૧૯૩૧

કહાનશ ધર્મસિંહ કવિ.

સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ

[પ્રથમાવૃત્તિના ભાગ ૧ અને ૨માં કેટલાક સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ આપવામાં આવી હતી. પરંતુ એમાં સમજ આપવામાં ન આવી હોય એવા સાંકેતિક અક્ષરો વપરાયેલા બેવા મળ્યા છે. અહીં એ સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ મળી શકી તેટલી ને તેની આપવામાં આવી છે. એમાં શ્રી દેશાર્જના પ્રથમ આવૃત્તિનાં નિવેદનો, 'જૈનો સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ' (દેશાર્જ) અને 'યુગપ્રધાન જિનચંદ્રસૂરિ' (નાહટા)ની તથા કેટલીક વ્યક્તિગત મદદ પણ મળી છે. આ સાંકેતિક અક્ષરોની સૂચિ ણતાવશે કે એના વપરાશમાં એકસૂત્રતા રહી નથી. એક જ નામના એકથી વધુ સાંકેતિક અક્ષરો યોગ્ય ગયા છે તે ઉપરાંત આખા નામનો પણ ઉપયોગ થયો છે. અહીં કેટલાક સાંકેતિક અક્ષરોનો મેળ વપરાયેલા આખા નામની મદદથી બેસાડ્યો છે.

અહીં આધારસામગ્રીના અને અન્ય એમ બે પ્રકારના સાંકેતિક અક્ષરોને જુદા પાડ્યા છે. સાંકેતિક અક્ષરો જમને માટે ન યોગ્ય હોય એવી આધારસામગ્રીનો પણ, પૂરી સૂચિ કરવાના હેતુથી, નામનિર્દેશ કર્યો છે.

[] આ પ્રકારના ડોઁસમાં મૂકેલી સર્વળી સામગ્રી આ ખીજી આવૃત્તિના સંપાદક તરફથી મૂકવામાં આવી છે. * એની કૃદ્ડી સાથે મૂકેલા સાંકેતિક અક્ષરો પૂર્તિની સામગ્રીના છે, 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ની મૂળ સામગ્રીના નથી.]

ક. આધારસામગ્રી અને તેના સાંકેતિક અક્ષરો

—	અગરચંદ ભેરુદાન બાંડિયા લાયબ્રેરી, બિકાનેર
અનંત ભં.	અનંતનાથજીનું જૈન મંદિર, માંડવી, મુંબઈનો ભંડાર
* અનુપ.	અનુપ સંસ્કૃત લાયબ્રેરી
અખીર.	[બિકાનેર ષુદ્ધ જ્ઞાનભંડાર અંતર્ગત અખીરચંદજી સંગ્રહ]
અભય.	* અભય જૈન ગ્રંથાલય સંગ્રહ, બિકાનેર [જુઓ નાહટા સં.]
અમર. ભં.	અમરવિજય મુનિ - સિનોર કે ડભોઈમાંનો ભંડાર

- આ. ડ. ભં. શેઠ આણંદજી કલ્યાણજીની પાલીતાણીની પેઢીમાં
સોંપાયેલો સ્વ. અંગાલાલ યુનીલાલનો જ્ઞાનભંડાર
- આગ્રા ભં. [વિજયલક્ષ્મીસૂરિ જ્ઞાનભંડાર, ખેલનગંજ, આગ્રા
હોવાનું જણાય છે. જુઓ વિ. ધ. ભં.]
- આત્માનંદસલા, ભાવનગર [જુઓ ભક્તિવિજયભં.]
- [આલિસ્ટઓષ્ઠ આલ્કામેટિકલ લિસ્ટ ઓફ મેન્યુસ્ક્રિપ્ટ્સ ઇન ધ
ઓરિએન્ટલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ યરોડા વો. ૨, સંપા.
રાધવન નરિખયાર, પ્રકા. ઓરિએન્ટલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ,
વડોદરા, ૧૯૫૦. જુઓ સેં. લા.]
- [* ઇન્ડિયા ઓફિસ લાયબ્રેરી]
- ઈડર ભં. [ઈડર સંઘનો ભંડાર હોવાની શક્યતા]
- ઈડર બાઈબ્લોનો ભંડાર
- ઈડર ગૌરજી ભંડાર
- ઉદયપુર ભં. [શીવલનાથ મંદિર ભંડાર, ઉદયપુર હોવાની શક્યતા]
- જિનાવાળા મોરારજી વકીલનો ચોપડો
- એ.પિ. ઈંડિ. એ.પિ.આઈ.કે. ઈંડિકા
- એ. રા. સં. એતિહાસિક રાસ સંગ્રહ, પ્રકા. યશોવિજય ગ્રંથમાલા,
ભાવનગર
- * ઓરિએન્ટલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, વડોદરા [જુઓ સેં. લા.]
- કચ્છી દ. એ. કચ્છી દશા એસનાલ પાઠશાલા, માંડવી, મુખ્યઈનો
ભંડાર
- [કલ્હસૂચિ કવીશ્વર દલપતરામ હસ્તલિખિત પુસ્તકસંગ્રહની સૂચિ,
તૈયાર કરનાર હીરાલાલ ત્રિભોવનદાસ પારેખ, પ્રકા.
ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, અમદાવાદ, ૧૯૩૦]
- કમલમુનિ [વિશેષ પરિચય પ્રાપ્ત નથી]
- ક. મુ. [ઉપકુક્ત કમલમુનિ ?]
- કલ.સં.કો.કેટે. [કલકતા સંસ્કૃત કોલેજ કંટેલોગ]
- ક. વિ. કલ્યાણવિજય મુનિ
- કવિ દલપતરામ સંગ્રહ, ગુજરાત વર્નાક્યુલર
સોસાયટી, અમદાવાદ [કલ્હસૂચિમાં સમાવિષ્ટ]
- કાથવટે[ના હસ્તપ્રતોવિષયક] રિપોર્ટ

- કૃપા. [કૃપાચંદ્રસૂરિનો ભંડાર, બિહારનેર]
- કીલ. [કીલહોર્નના હસ્તપ્રતોવિષયક રિપોર્ટ]
- [કેટલોગયુરા કેટલોગ એવ ધ ગુજરાતી એન્ડ રાજસ્થાની મેન્યુસ્ક્રિપ્ટ્સ ઇન ધ ઇન્ડિયા ઓફિસ લાયબ્રેરી, પ્રકા. ઓફસેટ યુનિવર્સિટી પ્રેસ, ૧૯૫૪]
- કો. [કોડાય, કચ્છનો ભંડાર ?]
- કોડાય. [કોડાય, કચ્છનો ભંડાર]
- ક્ષ. ક્ષમાકલ્યાણકૃત ખરતરગચ્છની પદ્ધતિ
- ક્ષમા. [ઉપાધ્યાય ક્ષમાકલ્યાણજી ભંડાર ? જુઓ યુગપ્રધાન જિનચંદ્રસૂરિ]
- ખં. ભં. ખંભાતના ભંડાર [કેટલાક ભંડારોનો અલગ નિર્દેશ આવે છે. જુઓ અહીં જ આગળ.]
- [ખેડા. ભં. નં. ૧ - મોટા મંદિરમાં આવેલો પુસ્તકભંડાર; નં. ૨ - મુનિ ભાગ્યરત્ન પાસેનો ગ્રંથભંડાર; નં. ૩ - રસુલપરામાં ભાવસાર શ્રાવકોથી વહીવટ કરાતા દેરાસરમાંનો ગ્રંથભંડાર. ખેડાના ભંડારો લા. દ. ભારતીય સંસ્કૃતિ વિદ્યામંદિર, અમદાવાદમાં આવી ગયા છે.]
- ખેડા સંઘ ભંડાર
- ગા. ભં. ગારિયાધરનો ભંડાર
- ગુ. [ગુલાબકુમારી લાયબ્રેરી, કલકત્તા હોવા સંભવ છે.]
- * ગુલાબકુમારી લાયબ્રેરી
- ગુ.વિ.ભં. ગુલાબવિજયજી પંચાસ કે જે અમદાવાદમાં વીરવિજયના ઉપાશ્રયમાં રહે છે તેમની પાસેનો ભંડાર
- ગૂ.વ.સો. [ગૂજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી જુઓ કવિ દક્ષપતરામ સંગ્રહ]
- [ગૂહાયાદી ગૂજરાતી હાથપ્રતોની સંગ્રહિત યાદી (સને ૧૯૩૭ સુધીની), તૈયાર કરનાર કેશવરામ કાશીરામ શાસ્ત્રી, પ્રકા. ગુજરાત વર્નાક્યુલર સોસાયટી, અમદાવાદ, ૧૯૩૯]
- ગે. રે. ડૉ. ગેરિનોની નેન રેપર્ટરી (ફ્રેંચ ભાષામાં)

ગોડીજી.	[ગોડીજી જૈન જ્ઞાનમંદિર, પાવધુની, મુંબઈ ?]
—	ગોડીજીનો ભંડાર, ઉદયપુર
ગો. ના.	ગોકુળદાસ નાનજી ગાંધી, રાજકોટ
ઘો.	[ઘોઘા ભંડાર જ હોવા સંભવ]
—	ઘોઘા સંઘ ભંડાર [લા. દ. ભારતીય સંસ્કૃતિ વિદ્યામંદિર, અમદાવાદમાં આવી ગયેલ છે]
ચં. ભં.	ચંચલખંડેનનો ભંડાર, કૃતાશાની પોળ, હરકોર શેઠાણીની હવેલી, અમદાવાદ
ચિ. ડા.	(સદ્ગત) ચિમનલાલ ડાહ્યાભાઈ દલાલ એમ. એ. ચેનસાગર ભંડાર, ઉદયપુર
—	ચૈત્યવંદન સ્તુતિ સ્તવનાદિ સંગ્રહ, ૩ ભાગ, પ્રકા. શિવનાથ હુંબાજી જૈન પુસ્તકાલય, ૪૯ વેતાલ પેડ, પૂના
ચૈત્ય.આ.સં.	ચૈત્યવંદન સ્તુતિ સ્તવનાદિ સંગ્રહ, ૩ ભાગ, પ્રકા. શિવનાથ હુંબાજી જૈન પુસ્તકાલય, ૪૯ વેતાલ પેડ, પૂના
જ્ય.	[ઉપાધ્યાય જ્યયંદ્રજીનો ભંડાર, બિકાનેર કે જ્યપુર પંચાયતી ભંડાર (ખરતર) ?]
જશ.(વડવા/ભાવનગર)	[જશવિજય ભંડાર, વડવા, ભાવનગર. હાલમાં આત્માનંદ સભા, ભાવનગરમાં]
જશ. સં.	મુનિ જશવિજયજીનો સંગ્રહ [એમણે પછીથી પાટણમાં રહીને કરેલો જે હાલ કેસરખાઈ જૈન ભંડાર, પાટણમાં છે તે અભિપ્રેત જણાય છે]
જિ.	શ્રી જિનવિજય સંપાદિત પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ
જિ. ચા.	[શ્રીપૂજ્ય જિનચારિત્રસૂરિ સંગ્રહ. જુઓ શ્રીપૂજ્યજીનો સંગ્રહ]
—	જિનદત્ત ભંડાર, મુંબઈ
—	જિનસાગરસૂરિ શાખા ભંડાર, બિકાનેર.
જિ. વિ.	જિનવિજય (પુરાતત્ત્વમંદિર)
—	જૂનો સંઘ ભંડાર, પાટણ [જુઓ સંઘ ભંડાર]
જેસ. ભં.	જેસલમેરનો ભંડાર
જેસલ.ભ.ભં.	[જેસલમેર ભદ્રસૂરિ જ્ઞાનભંડાર]
જેસલમેર	જેસલમેર ભાંડાગાર સૂચી
ભાં. સૂચી	
જે.એ.ઈ.ભં.	જૈન એસોસિએશન ઓફ ઇન્ડિયા, મુંબઈ હસ્તક્રમે

જૈ.ગૂ.ક.	ભંડાર
જૈ.પ્ર.	જૈન ગૂર્જર કવિઓ
—	જૈન પ્રબોધ, પ્રકા. ભીમશી માણેક
* જૈ. ભં.	ત્રિનપ્રતિમા લેખસંગ્રહ [જુઓ પુ.]
જૈનાનંદ.	૩
જૈ. વિ. શા. શા. } ભં. અમદાવાદ }	[જૈનાનંદ લાયબ્રેરી, ગોપીપુરા, સુરત]
જૈ. શા.	જૈન વિદ્યાશાળા જ્ઞાનભંડાર [દોશીવાડાની પોળ]
—	અમદાવાદ
[જૈડાપ્રોસ્ટા	જૈનશાળા [અમદાવાદ]
—	જૈન સંઘ જ્ઞાનભંડાર, પાટણ [જુઓ સંઘ ભંડાર]
—	જૈન-હાન્ડશ્રીપ્ટેન પ્રોઇસિશન સ્ટાર્ટસબિબ્લિ- ઓથેક, સંપા. વાલ્થેર શુબ્રિંગ, લિપઝિંગ, ઓટ્ટો હારાસોવિટ્ટ, ૧૯૪૪ (જર્મન ભાષામાં)]
—	જ્યોતિર્વિદ લગવાનદાસ
ઝી.	[ઝીજુવાડા, ઉમેદખાંતિ જૈન જ્ઞાનમંદિર]
ડા. પાલણપુર	[ડાયરા ઉપાશ્રયનો ભંડાર, પાલણપુર]
ડા.અ.ભં.	[ઉપયુક્ત ભંડાર?]
(પાલણપુર)	
—	
—	
[ડિક્ટલોગમાઇ	જેનમ્ જયતિ શાસનમ્
—	ડા. ત્રિ. પ્રથસ્તિસંગ્રહ
—	ડાહ્યાભાઈ મોતીચંદ વકીલ, સુરત
૩. ભં.	ડિસ્ક્રિપ્ટિવ ડિક્ટલોગ ઓફ મેન્યુસ્ક્રિપ્ટ્સ ઇન ભાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, પૂના
૩. ડો.	ડેહલાના અપાસરાનો ભંડાર, અમદાવાદ
—	ડેક્કન કોલેજ, પૂનામાં સરકારી ખરીદેલી હસ્તપ્રતોને સંગ્રહ રહેતો હતો તે, જે હાલમાં કેટલાક વખતથી સર ભાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, પૂનાને સોંપાયેલો છે.
—	[ડિક્ટલોગમાઇમાં સમાવિષ્ટ]
—	ડી. કે. કલકતા સં. કોલેજ કે. [જુઓ કલ. સં. ડો. કેટ.]
—	[જુઓ ભાવ. ભં.]
ડો. અ. ભં. } (ભાવનગર) }	

- ડૉ. ત્રિ. — તિલક ભં. ઘાન. ડૉ. ત્રિ. ત્રિભુવનદાસ લહેરચંદ શાહ તપતમલજી દેશી, દેશનોક ગામ, ખિકાનેર પાસે [તિલકવિજય ભંડાર, મહુવા] [ખિકાનેર જૂદા જ્ઞાનભંડાર અંતર્ગત ઘાનસાગર સંગ્રહ]
- * દિ. જયપુર [જયપુરનો દિગંબર જૈન ભંડાર અભિપ્રેત જણાય છે.]
- દે. લા. શેક દેવચંદ લાલચંદ પુસ્તકોદ્ધાર કંડ, સુરત
- દે.લા.પુ.લા. શેક દેવચંદ લાલચંદ પુસ્તકોદ્ધાર લાયબ્રેરી, સુરત
- ધા.પ્ર.સં. ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ [જુઓ છુ.]
- ધો. ભં. ધોરાજી સ્વ. માણેકચંદજીએ સંગ્રહિત સર્વાંશ
- ધો.સ. ભં. મહાવીર જૈન પુસ્તક ભંડાર
- નાથાલાલ છગનલાલ પાલજીપુરવાળા
- ના. ભં. નાનચંદજી યતિનો શાંતિનાથ મંદિર, પાવધુની, મુંબઈમાંનો ભંડાર
- નાહટા સં. [અમરચંદ નાહટાનો સંગ્રહ જે અભય જૈન ગ્રંથાલય સંગ્રહના નામથી પણ ઓળખાય છે] નાહર પૂરણચંદજીના જૈન લેખ સંગ્રહ
- [નાહર.] [ઉપર્યુક્ત?] જેનમ્ જયતિ શાસનમ્
- * નાહર. [નિત્યવિજય લાયબ્રેરી, ચાણુસ્મા હોવા સંભવ છે]
- નિ.વિ.(ચા.) પંચાયતી જૈન શ્વેતાંબર ભંડાર/અભયસિંહ ભંડાર, જયપુર
-
- પાદરા ભં. [પાદરા જૈન સંઘનો ભંડાર અભિપ્રેત લાગે છે]
- પા. ભ. [શેક પાનાચંદ ભગુભાઈ, સુરતનો નિર્દેશ જણાય છે]
- પા. ભં. પાટણના ભંડારો ૧, ૨, ૩, ૪ એમ જુદા પાઠવા માટે જણાવેલ છે, પણ તે દરેક કયો છે તે જાણી શકાયું નથી [પાટણના આ ભંડારોનો એમના અલગ નામથી પણ નિર્દેશ થયો છે તે જુઓ. પાટણના ભંડારોની પ્રસિદ્ધ થયેલ યાદી તે હેનૈશાસ્યિ.]
- પાલનપુર [પાલનપુર તપાગરજી ઉપાશ્રયનો ભંડાર ?]
- પા. ભં. ભં. ?

- પી. [પીટર્સનના હસ્તપ્રતવિષયક રિપોર્ટ]
 પી. પ. [ઉપર્યુક્ત રિપોર્ટ નં. ૫ જણાય છે]
 પુ. ?
 પુ. મં. [(ગુજરાત) પુરાતત્ત્વ મંદિર અભિપ્રેત જણાય છે]
 પૂ. અ. જુઓ રા. પૂ. અ.
 પ્ર. કાન્તિ. [પ્રવર્તક કાન્તિવિજયજી જ્ઞાનભંડાર, પાટણ અભિપ્રેત જણાય છે]
 પ્ર. કા. ભં. પ્રવર્તક શ્રી કાન્તિવિજયજી પાસેનો ભંડાર, નરસિંહજીની પોળમાં, વરોદરા
 પ્ર.કા.ભં.જાણી પ્રવર્તક શ્રી કાન્તિવિજયજીનો જાણીમાંનો ભંડાર
 પ્રા. તી. સં. પ્રાચીન તીર્થમાલા સંગ્રહ, પ્રકા. યશોવિજય ગ્રંથ-માલા, ભાવનગર
 [*પુ.સ્ટે.લા. યુશિઅન સ્ટેટ લાયબ્રેરી]
 પ્રે. ર. સં. શેડ પ્રેમચંદ રતનજી, ભાવનગર પાસેનો સંગ્રહ
 — કાર્પસ [ગુજરાતી] સભા, મુ'બઈ
 બડે. [જુઓ રત્ન. ભં.]
 બાલ. યતિ બાલચંદ, ખામગાંવ
 — * ગિકાનેર બૃહદ્ જ્ઞાનભંડાર
 — * ગિકાનેર જિનહર્ષસૂરિ ભંડાર
 ખી. ડી. ભાઉ દાજી
 છુ. બુદ્ધિસાગરસૂરિ પ્રયોગિત જૈન ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ
 *ખૂ. જ્ઞાન. બૃહદ્ જ્ઞાનભંડાર [જુઓ ગિકાનેર બૃહદ્ જ્ઞાનભંડાર]
 — સ્પિટિશ ગ્યૂઝિયમ
 ભ. ભં. ભરૂચમાંનો ભંડાર
 — ભક્તિવિજય ભંડાર, ભાવનગર [આત્માનંદ સભા]
 ભાવ. ભં. ભાવનગર, ડોસાભાઈ અભેચંદનો જૈન સંઘનો ભંડાર
 — [જુઓ ડો. અ. ભં. (ભાવનગર)]
 — * ભારતીય વિદ્યામંદિર, મુ'બઈ [‘ભારતીય વિદ્યાલવન’ જોઈએ]
 ભાં. ઇ. [ભાંડારકર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, પૂના. જુઓ ડે. ડો.]
 ભી. મા. ભીમશી માણેક, હાલ ખારિયા ડિવિડિંગ, પાયધુની,

મુખર્ષ

?

ભુવન.

મ. કી.

મ. જૈ. વિ.

—

મ. ખ.

મ. ખ. સં.

મહર.

મહિમા.

—

—

માણિક ભં.

મારી પાસે

માં. ભં. }

માંગરેલ. }

મિશ્ર.

મુક્તિ.(વડોદરા)

—

—

—

[મુપુગૂહસૂચી

મુ.વિ.(છાણી)

મુ.વિ.શા.સં.

(છાણી)

મો. (સુરત)

* મોતી.

—

સ્વ. મનસુખલાલ કીરતચંદ

[મહાવીર જૈન વિદ્યાલય, મુખર્ષ]

* મણિસાગરસૂરિ સંગ્રહ, કોટા

સ્વ. મણિલાલ ખટ્ટારભાઈ વ્યાસ

સ્વ. મણિલાલ ખટ્ટારભાઈ વ્યાસનો સંગ્રહ

[ખિકાનેર બૃહદ્ જ્ઞાનભંડાર અંતર્ગત મહરચંદ્ર સંગ્રહ]

[ખિકાનેર બૃહદ્ જ્ઞાનભંડાર અંતર્ગત મહિમાભક્તિ સંગ્રહ]

* મહોપાધ્યાય વિનયસાગરજી સંગ્રહ, કોટા

માણિકમુનિનો ચોપડો

માણિકવિજય યતિ, ઈંદોરનો ભંડાર

[મોહનલાલ દલીચંદ દેશાઈનો સંગ્રહ]

માંગરેલના સંઘ હસ્તકનો ઉપાશ્રયમાંનો ભંડાર

મિશ્ર બંધુઓ

[મુક્તિકમલ જૈન મોહન જ્ઞાનમંદિર, વડોદરા]

* મુનિ પુણ્યવિજયજી સંગ્રહ [જુઓ મુપુગૂહસૂચી]

મુનિશ્રી જિનવિજયજી પાસે [જુઓ જિ. વિ.]

મુનિ સુખસાગર

મુનિરાજશ્રી પુણ્યવિજયજી સંગ્રહગત ગૂજરાતી હસ્તપ્રતસૂચી, પ્રકા. લાલભાઈ દલપતભાઈ ભારતીય સંસ્કૃતિ વિદ્યામંદિર, અમદાવાદ, ૧૯૭૮]

[મુક્તિવિજય શાસ્ત્રસંગ્રહ, છાણી]

મોહનલાલજીનો ભંડાર, સુરત]

મોતીચંદ્રજી ખજનચી સંગ્રહ

મોતી સાગર ઉપાશ્રય, પાટણ [જુઓ આ પછી]

- મો. મો. પાટણ } [મોક્ષમચંદ મોદીનો ભંડાર, સાગર ઉપાશ્રય, પાટણ.
 (સાગર ઉપાશ્રય) સાગર ઉપાશ્રય ભંડાર અલગ પણ ઉલ્લેખાયેલ છે]
 મો.ભં. મોરબી સંઘનો ભંડાર
 મો.સેં.લા. શ્રી મોહનલાલજી સેંટ્રલ લાયબ્રેરી, પાંજરાપોળ ગલી,
 લાલબાગ, મુંબઈ
 — યતિ નેમચંદ-નેમવિજય
 યશોવૃદ્ધિ. [સાથે 'મહુવા' પણ મળે છે તેથી યશોવૃદ્ધિ ખાલાશ્રમ,
 મહુવા સમબંધ છે]
 રત્ન ભં. રત્નવિજયનો ભંડાર કે જે હાલ ડેહલાના અપાસરાના
 ભંડાર સાથે રાખવામાં આવેલ છે તે, વહીવટકર્તા
 શેઠ મંગળદાસ તારાચંદ ઝવેરી, દોશીવાડાની પોળમાં,
 અમદાવાદ
 — રાજકોટ મોટા સંઘનો ભંડાર
 — * રાજસ્થાન પ્રાચ્ય વિદ્યા પ્રતિષ્ઠાન, જ્ઞેધપુર
 [જુઓ રાહસ્યી]ન સાઈટ
 રા.પૂ.અ. રાજકોટ શ્રીપૂજ્યના અપાસરાનો ભંડાર, સ્વ. યતિ
 નાનચંદજીના શિષ્ય મોહનલાલના હસ્તકેનો
 રામ. ભં. [રામલાલ સંગ્રહ, મિકાનેર જણાય છે]
 [રાહસ્યી રાજસ્થાની-હસ્તલિખિત-અન્યસૂચી ભાગ ૧ તથા
 ૨, પ્રકા. રાજસ્થાન પ્રાચ્ય વિદ્યા પ્રતિષ્ઠાન,
 જ્ઞેધપુર, ૧૯૬૦ તથા ૧૯૬૧]
 રો. એ. સો. રોયલ એશિયાટિક સોસાયટી, ટાઉન હોલ, મુંબઈ
 લ. ?
 લ. સુ. [લક્ષ્મીદાસ સુખલાલ, સુરત]
 લા. ભં. લાવણ્યવિજય મુનિનો જૈનશાળા, ખંભાતનો ભંડાર
 લા.વિ.સૂ.ચા. } [લાવણ્યવિજયસૂરિ જ્ઞાનભંડાર ? વસ્તુતઃ ઉપર્યુકત
 ભં. ખંભાત } ભંડાર જ હોવો જોઈએ]
 લી. ભં. લીંબડીનો ભંડાર (આ કાઠિયાવાડમાં મોટામાં મોટો
 ભંડાર છે)
 [લીંબડી સૂચી લીંબડીના જૈન જ્ઞાનભંડારની હસ્તલિખિત પ્રતિ-
 યોત્તું સૂચીપત્ર, સંપા. મુનિશ્રી ચતુરવિજય,

મક્ર. આગમોદય સમિતિ, મુંબઈ, ૧૯૨૮]

કે. પાટણ
 લે. વ. ભં.
 લે. સાગર ઉ.
 પાટણ

[લેહરુભાઈ વકીલ ભંડાર, સાગર ઉપાશ્રય, પાટણ]

—

વખતજી શેરી ભંડાર [જુઓ સંઘ ભંડાર, વખતજી શેરી, પાટણ]

વડા ચૌટા ઉ.

વડા ચૌટા ઉપાશ્રય, સુરત

વ. રા.

વર્ધમાન રામજી, હેમરાજ શેડનો માળો, મુંબઈ યા. નલિયા (કચ્છ)

વ. સેં.

વડોદરા, સેંટ્રલ લાયબ્રેરી [જુઓ સેં. લા.]

વિ.અ.ગા.ભં.

સાણુંદ

?

વિજાપુર.

વિજયધર્મસૂરિ

[વિજાપુર જૈન જ્ઞાનમંદિર ભંડાર. યુદ્ધિસાગરસૂરિ જ્ઞાનમંદિર કે સંઘનો જ્ઞાનભંડાર?]

વિ.દા. (જાણી)

વિ.દા.શા.સં.(જાણી)

[વિજયદાનસૂરિ શાસ્ત્રસંગ્રહ, જાણી હોવાનું સમભય છે]

વિદ્યા.

વિદ્યાવિજય મુનિ તે વિજયધર્મસૂરિના શિષ્ય.

વિ.ધ.ભં.

સ્વ. વિજયધર્મસૂરિનો ભંડાર કે જે હાલ વિજયધર્મલક્ષ્મીલાયબ્રેરી, ખેલનગંજ, આગ્રામાં રાખવામાં આવ્યો છે

વિ. નં.

?

વિ.ની. સૂ. ભૂં.

(ખંભાત)

[વિજયનીતિસૂરિ ભંડાર, ખંભાત, હાલમાં જૈન-શાળા, ટેકરીમાં]

વિ.ને.ભં.

વિજયનેમિ સૂરીશ્વર જ્ઞાનમંદિર, ખંભાત

વિમલ.

[નીચેના ખેમાંથી કોઈ?]

—

વિમલ ભંડાર, કાણુશાની પોળમાંનો

—

વિમલગચ્છ ભંડાર, વિજાપુર

વિ. મે. અમદાવાદ

?

—

વિરમગામ સંઘ જ્ઞાનભંડાર

વિ.લ.સુ. શા. ભં. ખંભાત	}	[વિજયલખિધસૂરિ જ્ઞાનભંડાર, ખંભાત જણાય છે]
વિ. વિ. રાધનપુર		?
વિ. વીર. સુ. જ્ઞા. મં. રાધનપુર	}	?
વિ.વી.સં. જ્ઞાન- મંદિર, રાધનપુર		?
વિવેક. ભં. વી. ઉ. ભં.		વિવેકવિજય યતિનો ભંડાર, ઉદ્દેપુર [વીરવિજય ઉપાશ્રય, અમદાવાદનો ભંડાર. જુઓ યુ. વિ. ભં.]
વીકા. વી. શા. ભં. રાધનપુર	}	[વીકાનેર-ખિકાનેરનો ડોઈ ભંડાર જણાય છે]
વી.સં. જ્ઞાન- મંદિર, રાધનપુર		?
વી. પા. —		વીરબાઈ પાઠશાળા, પાલીતાણા વૃદ્ધિચંદ્ર ભંડાર, ભાવનગર
વે. વેખર.		[પ્રો. વેલનકર સંપાદિત કેટલોગ] [વેખરનું કેટલોગ]
—		શા. વર્ધમાન રામજી, મુંબઈ [જુઓ વ. રા.]
શાંતિ. ભં. — — —		શાંતિનાથ ભંડાર, ખંભાત શેઠ પુરુષોત્તમ વિશ્રામ માવજી સંગ્રહ શેઠ માણેકચંદ હીરાચંદનો અંગલો, ચોપાટી દિગંબર જૈન મંદિર, મુંબઈ (ડા. ત્રિ. પ્રશસ્તિસંગ્રહ) * શ્રીપૂજ્યજીનો સંગ્રહ [જુઓ જિ. ચા.]
સ. ભ. — — —		[દિગંબર પન્નાલાલ ઐલક સરસ્વતી લવન, મુંબઈનો સંગ્રહ જણાય છે]
સ.મા.લી. સ.મા.સં. સંધ. ભં. સંધ. ભં. પાટણ		સઝાયમાળા, ભીમશી માણેકની પ્રગટ કરેલ [સજઝાયમાલા સંગ્રહ ?] [પાટણ કે પાલનપુર ?] [દૌહલિયાવાડ કે વખતજી શેરી ?]

—	સંઘ ભંડાર, પાલણપુર [જેથાનો ભંડાર કહેવાય છે]
—	સંઘ ભંડાર, ફેફલિયાવાડ, પાટણ
—	સંઘ ભંડાર, વખતજી શેરી, પાટણ
—	સંઘવી[ના પાડાનો] ભંડાર, પાટણ
સા. ભં. } સાગર ભં. }	સાગરગચ્છનો ઉપાશ્રય, મણિયાતી પાડો, પાટણમાંનો ભંડાર
સાણુંદ ભં.	[સાણુંદનો કોઈ ભંડાર જણાય છે. જુઓ વિ. અ. જ્ઞા. ભં. સાણુંદ]
સિનોર ભં.	[સિનોર સંઘનો ભંડાર જણાય છે જે હાલ ડભોઈમાં છે. જુઓ અમર. ભં.]
સીમંધર.	[સીમંધરસ્વામી ભંડાર, સુરત]
સુ. લા. (ખેડા)	[સુમતિરત્ન જૈન લાયબ્રેરી]
સેં. લા.	સેન્ટ્રલ લાયબ્રેરી, વડોદરા [જુઓ વ. સેં. આલિસ્ટ-ઓઇ ભા.૨માં આની યાદી પ્રસિદ્ધ થયેલ છે]
—	હરજી જૈનશાળા/જ્ઞાનભંડાર, જામનગર
હા. ભં.	શેઠ હાલાભાઈ મગનલાલ જ્યાં રહેતા તે ફેફલિયાવાડ, પાટણનો ભંડાર
હં. ભં.	હંસવિજયજી મંન્યાસનેનિ ભંડાર, ખનરસિંહજીની પોળમાં, વડોદરા.
—	હિન્દી સાહિત્યના સન ૧૯૦૦ની ખોજનો રિપોર્ટ
[હેજૈશાસ્ત્રિય]	પાટણ-હેમચન્દ્રાચાર્ય જૈન જ્ઞાનમંદિરસ્થિત જૈન જ્ઞાનભંડારોનું સૂચિપત્ર ભા. ૧, પ્રકા. શ્રી હેમચન્દ્રાચાર્ય જૈન જ્ઞાનમંદિર, પાટણ, ૧૯૭૨]

ખ. અન્ય સાંકેતિક અક્ષરો

+	આ ચિહ્ન મુદ્રિત કૃતિ સૂચવે છે	આં.	(૧) આંચલિક ગચ્છીય
?	આ ચિહ્ન શંકા સૂચવે છે	ઉ.	(૧) ઉપાધ્યાય (૨) ઉપાશ્રય
અ.	[અસાડ]	ઉદય.	ઉદયપુર
અમ.	અમદાવાદ	ઉપ.	[ઉપકેશગચ્છ]
અં.	(૧) અંચલગચ્છીય (૨) અંક	ઉપા.	[ઉપાધ્યાય]
આ.	(૧) આગમિક ગચ્છીય (૨) આશરે, આસપાસ	ઋ.	ઋષિ
		ઐ.	ઐતિહાસિક

કો.	[કારતક]	પિં.	} પિંપલગચ્છીય
કુ.	[કૃષ્ણપક્ષ]	પીં.	
ખ.	ખરતરગચ્છ	પુ.	[(૧) પુસ્તક (૨) પુસ્તકાલય (૩) ?]
ખં.	[ખંડ]	પૃ.	[પૃષ્ઠ]
ગ.	(૧) ગચ્છ (૨) ગણિ	પો.	[(૧) પોથી (૨) પોષ]
ગા.	[ગાથા]	પૌ.	પૌર્ણમિક (પૂનમિયા) ગચ્છના:
ગ્રં.	[ગ્રંથાગ્ર]	પ્ર.	(૧) પ્રકાશિત (૨) પ્રકાશક- પ્રકટકર્તા (૩) પ્રતિમા [(૪) પ્રથમ (૫) પ્રવર્તક, પ્રવર્તિની].
ગુ.	[ગુજરાતી]	દા.	[દાગણ]
ચૈ.	[ચૈત્ર]	દે.	?
ચો.	[ચોપાઈ]	બા.	} બાલાવબોધ
જ.	[જ-મ]	બાલા.	
જે.	[જેક]	બૂ.	[બૂહત]
જેસલ.	[જેસલમેર]	લ.	[લટ્ટારક]
જેં.	જેન	લં.	લંડાર
જો.	[જોશી]	લા.	(૧) લાગ (૨) લાદ્રપદ માસ. (૩) [ભાર્યા]
ઘા.	[ઘાતિ]	મહો.	[મહોપાધ્યાય]
જ્યે.	[જ્યેષ્ઠ]	મા.	} [માગશર]
ત.	તપાગચ્છ	માગ.	
દા.	દાબડો	સુ.	[સુનિ]
દિ.	દિગંબર	મો.	[મોકિતક]
દો.	[દોશી]	ર.	રચ્યા, રચના
દ્વિ.	[દ્વિતીય]	ર.સં.	રચ્યા સંવત
નં.	નંબર	રા.	રાસ
પ.	(૧) પત્ર (૨) [પરી, પરીખ ?]	લ.	લખ્યા
[પ.ક.	પત્રકમાંક]	લગ.	[લગલગ]
[પ.સં.	પત્રસંખ્યા (૨-૧૧ એમ બે આંકડા હોય ત્યાં ખીજો આંકડો દરેક પત્રમાં પંક્તિની સંખ્યા સૂચવે છે)]	લ.સં.	લખ્યા સંવત
પં.	(૧) પંક્તિ (૨) પંન્યાસ	લિ.	લિખિત, લિપિકૃત
પા.	[(૧) પાડાંતર (૨) પાનાં]		

सुं.	[सुंकागच्छीय]	शु.	शुद्धि, शुद्धसपक्षे
से.	सेष्क [लिपिकार]	आ.	[(१) आवक, आविका (२) आवण]
सें.	सेंकागच्छीय	श्रे.	[श्रेष्ठी]
व.	?	श्लो.	श्लोक
वडो.	वडोदरा	स.	सञ्जाय
वा.	वायक=उपाध्याय	सं.	(१) संवत (२) संस्कृत भाषा (३) संश्रुत
वास्त.	[वास्तव]	[संपा.	संपादक]
वि.	विक्रम	सा.	[साढ (शाढ)]
वी.	[वहीतुं भ्रष्ट रूप ?]	सू.	सूरि
विव.	[विवहारी, व्यवहारिक ?]	स्त.	स्तवन
वे.	[वेवहारी, व्यवहारिक ?]	स्तो.	[स्तोत्र]
वै.	[वैशाख]	स्व.	स्वर्गवास, स्वर्गस्थ
वो.	वोढ्युम-पुस्तक		
व्य.	[व्यवहारिक]		
शि.	शिष्य		

 JAINSITE.com

जेनम् जयति शासनम्

મહત્વની શુદ્ધિવૃદ્ધિ

[અહીં મહત્વના મુદ્દાઓ કે સંપાદનદોષોની શુદ્ધિ ઉપરાંત કેટલીક પાઠશુદ્ધિ પણ દાખલ કરી છે. આ મુજબ અંથમાં પહેલેથી જ સુધારા કરી લેવા લલામણ છે, જેથી અશુદ્ધિઓથી દેરવાઈ જવામાંથી બચી શકાય.

‘જૈન ગૂજર કવિઓ’ની પ્રથમ આવૃત્તિમાં કૃતિઓના ઉદ્દૃષ્ટ ભાગોમાં ઠીકઠીક અશુદ્ધ પાઠો દેખાય છે. એનાં કારણો ઘણાં હોઈ શકે. મૂળ હસ્તપ્રત ભ્રષ્ટ પાઠવાળી હોય, શ્રી દેશાઈનો વાચનદોષ થયો હોય કે અંથમાં મુદ્દણના દોષ રહી ગયા હોય. આથી પાઠશુદ્ધિનું ક્ષેત્ર ઘણું મોટું ને અધરું બની જાય છે. એ થોડું જોખમી પણ ખરું કેમકે એ જૂની ભાષાની સજ્જતા માટે અને મૂળ હસ્તપ્રત આપણી પાસે ન હોય ત્યારે આપણે ભળતી રીતે સુધારી નાખીએ એવું બને.

અહીં એવા પાઠોની જ શુદ્ધિ સમાવી છે જે સ્પષ્ટ રીતે ભ્રષ્ટ લાગ્યા છે ને જેની શુદ્ધિ ઘણી સહજ રીતે થઈ શકી છે. ખાસ કરીને શબ્દસંધિને ફેરવવામાં તો કશું ખોટું નથી હોતું. તેમ છતાં સુચ જનેા જે સ્થાનોએ જાતે જ સુધારા કરી લઈ શકે તેમ છે તેવાં સ્થાનો તો અહીં ટાળ્યાં જ છે. પાઠશુદ્ધિ પાછળ ડૉ. ભાયાણીનો અત્યંત સદ્ભાવભર્યો શ્રમ પડેલો છે તેની સાભાર નોંધ લેવી જોઈએ.

[વૃદ્ધિમાં કેટલીક પાછળથી સુઝેલી કે મજેલી માહિતી સમાવી છે.]

૫૦/૫૦. શુદ્ધિ

- ૧/૫ મમ્મહમાણ્ય
- ૧/૬ વિહસિયજ્જુહા
- ૧/૯ અનુ છિંદર્હિ
- ૧/૧૧ પર મહુ
- ૧/૧૩ રતનત્રય
- ૨/૨૮ ઉષકખહુ
- ૨/૨૬ કિ ન

- ૨/૩૧ આરાહિશ્વ
- ૬/૪ તિત્થુકરણુ સ
- ૬/૬ પાલિસુ દડહ
- ૬/૨૪ માહિસાલિ સુમંથ સીયલરઉ
- ૯/૪ પુર વણુ
- ૯/૧૭ સલહિજ્જે
- ૯/૨૬ જાપુ જુ આજ્ઞ
- ૧૧/૧૦ અનુ સંહિઉ

- ૧૨/૭ પહુ
 ૧૨/૮ દુષ્ટિ સુમરેવિ
 ૧૩/૧૩ ૧૩૫૮
 ૧૩/૨૧ દેસિ તો
 ૧૩/૨૬ ડીણાહિતિ કંચિ વિ
 ૧૬/૫ સુખ
 ૧૭/૨૪ ધર્મીય રોહુ
 ૧૮/૫ જયવંતભ મ્હોભિ જા
 ૧૮/૮ ચીખાગ્રામે
 ૧૯/૯ પદિયાંશાતના
 ૧૯/૩૦ નત્થી
 ૨૦/૪ અગ્નપણુષ
 ૨૦/૨૨ પ્રથલો
 ૨૦/૨૭ પાલચે
 ૨૦/૩૦ ઇગલત્તઇ, લલિયંગભિ
 ૨૧/૨૧ સારય સસહર
 ૨૩/૨૮ અનુ સરસુયદેવી
 ૨૫/૨૫ સુસદા
 ૨૬/૩,૪ સિદ્ધ
 ૨૮/૧૧ (૪૩)+
 ૨૮/૨૦ (૪૪)[+]
 ૨૯/૨૬ તંદુલવેયાલીય
 ૩૦/૧૮ વચરાટ
 ૩૧/૯ (૪૭)[+]
 ૩૨/૨૬ સામિસાલ
 ૩૩/૩ પરધર
 ૩૩/૭ ખંભા
 ૩૬/૧૩ સસિહરખિંભુ
 ૩૬/૧૬ તાતપુત
 ૩૭/૭ (૫૫)[+]
 ૩૭/૮ પરમાપધ
- ૩૭/૯ સુ જિજ્ઞ, અમ્હહ રસણુ
 ૩૮/૭ મુજ્ઞ
 ૩૮/૨૯ (૬૧)[+]
 ૩૯/૧ રાભિ લિભિ
 ૩૯/૧૪ ગુણાશ્ચરાઇણુ
 ૪૦/૫ શ્રેયંસઇ
 ૪૦/૧૩ વીરુ પહૂતભિ
 ૪૪/૩૧ સંધ ભં. વખતભ શેરી
 પાટણુ
 ૪૮/૧૦ ગયણુંગણિ ધુ ઘિર
 ૪૯/૧૧ સંધ ભં. પાટણુ
 ૫૦/૧૨ સંધ ભં. પાટણુ
 ૫૧/૨૬ કિત્તિઅ ગજ્જઈ
 ૫૩/૨૫ પ ક.૧૨૨થી
 ૫૩/૨૬ (૯) ભાં. ઇ.
 ૫૩/૩૦ ખી.ડી. રહપ નં. ૧૯૬૩.
 ૫૩/૩૦ (૧૪)
 ૫૪/૨ (૮૨)[+]
 ૫૫/૧૦ પ્રાચીન મધ્યકાલીન
 ૫૫/૧૧ પૂ. ૨૫-૨૭ તથા ૧૧૨,
 ૫૬/૨૯ ૧૫૦૬
 ૫૮/૧૪ સંધ ભં. પાટણુ
 ૫૮/૨૨ (૯૬)[+]
 ૬૦/૨ નમહ સુ
 ૬૧/૨૧ શેમંચિહિં
 ૬૨/૨૫ વખતભ શેરી
 ૬૫/૧૩ મુગતિ ધિકુ અલજ્યા
 ૬૬/૪ સરવર વસીય
 ૬૬/૨૮ ઉપલીયાસર
 ૬૮/૧૨ ખાહુખલી
 ૬૯/૫ દુરમતિ

૬૯/૩૧ સંઘ ભં. પાટણુ	૧૦૧/૩૧ મઝ મનિ
૭૦/૧૮ ભા.૩ પુ.૪૪૩, ૬૯૯ તથા	૧૦૨/૧૭ નિય નિય
૭૨/૬ સમગિરિ વિભગિરિ	૧૦૨/૨૫ જીવદ્યાનઉ
૭૪/૧૯ હંસ વાહણિ	૧૦૩/૪ પત્રીકાઈ
૭૭/૨ સમરવિ સારદ	૧૦૪/૯ સંતિ
૭૭/૨ સાર દયાપર	૧૦૫/૭ સંઘ ભં. પાટણુ
૭૭/૧૯ કંસધ્વંસમવેત્ય	૧૦૬/૬ વીરહ
૭૭/૧૯ જરાસંઘ	૧૦૬/૧૯ કવણુ દીને
૭૭/૩૦ હીરાલીરમણીય-	૧૦૭/૮ પરિ ભાસિયઉં
૭૭/૩૦ કષ્ટો	૧૦૭/૧૨ નરાહિવ
૭૭/૩૧ કોમલપાણિ-	૧૦૭/૧૩ સુરાહિવ
૭૮/૧૪ ધામ ત્વદીય	૧૦૭/૧૯ ઉ.રિ હારો
૭૮/૨૧ જ્યહિ	૧૦૮/૨૩ સુરવર
૭૮/૨૨ વકનારવિંદ	૧૧૦/૭ કક્કસુરિ
૮૦/૧૪ ધણી	૧૧૧/૨૬ રેસ
૮૧/૫-૬ રદ કરો	૧૧૧/૨૮ પ્રીયમેલઉ
૮૧/૧૬ સુરનરવરિંદ	૧૧૨/૫ પાસ
૮૧/૧૭ અષસય	૧૧૨/૧૭ શિષ્ય કર્તા
૮૧/૧૭ દેહમાણુ વસહંક	૧૧૨/૧૯ (૧૭૦)+
૮૨/૨૨ ધાવન	૧૧૨/૨૧ યેવિ
૮૬/૨૩ સંઘ ભં. પાટણુ	૧૧૬/૨૭ દ્વા.ર નં.૬
૮૭/૧૨ વિષય ઉમ્મલિય	૧૧૮/૧૯ નેવાસો
૮૭/૧૭ એકોતરઈ	૧૧૮/૨૦ તેજિગ
૮૭/૨૧ ન વાહિઆ	૧૧૮/૨૪ તેજિગ
૯૧/૧૧ સવિનિ જીણુઈ	૧૨૦/૧૩ પુન્ય
૯૨/૨૪ મતિમાનિઈ	૧૨૦/૧૯ મુગતિ-રમણિ
૯૪/૧ ગુરો	૧૨૦/૨૩ ભણી
૯૭/૮ દેપાલ	૧૨૧/૧૨ મંદરગિરિ
૯૭/૨૩ અલિયુગ	૧૨૩/૧૮ બાઈ
૯૮/૬ (૧૫૩)+	૧૨૬/૨ મનિ
૧૦૦/૨૪ ગુણુ વન્નીઈ	૧૨૭/૨૫ ધાનત જો

૧૨૮/૮ સુહકરણ	૧૪૫/૨૯ તિહાં ધિ(૨)
૧૨૮/૧૦ સુપસન્ના	૧૪૬/૨૪ નરગ
૧૨૮/૧૨ ગણુહર-પમુહા	૧૪૭/૫ નરગ
૧૨૮/૧૫ અમીય-પયાસો ગુણુણુ આવાસો	૧૫૨/૧૭ સામિણુ
૧૨૮/૧૬ સુપુરિસ જુદો	૧૫૫/૪ ત્રીજઈ
૧૨૮/૨૪ ધમિં	૧૫૬/૯ આગર-નાયક
૧૨૯/૧૫ ઝોહને	૧૫૬/૨૦ આસ છ
૧૨૯/૨૮ ઉદયવહલભસુરિ	૧૫૬/૨૧ સિવપુરિ
૧૩૧/૧૬ સંઘ ભં. પાટણુ	૧૫૬/૨૯ સરિ સરિ
૧૩૨/૫ (૨૦૬)[+]	૧૫૬/૩૦ જણુ જણુ પંડિત
૧૩૨/૧૮ સુ જિ વકખાણુજજઈ	૧૫૭/૧ ભાવ સિહં
૧૩૩/૨ સંઘ ભં. પાટણુ	૧૫૯/૨૬ શાલોટ
૧૩૪/૨૦ સંઘ ભં. પાટણુ	૧૬૦/૧ વસ્તુ
૧૩૫/૯ (૨૧૦)[+]	૧૬૧/૭ વ.ર અં.૩
૧૩૫/૨૫ સંઘ ભં. પાટણુ	૧૬૧/૨૧ સહિસ મુષિ
૧૩૬/૬ વરીયલા	૧૬૧/૨૭ શર નાંમી
૧૩૬/૮ ધૂય	૧૬૨/૬ સંઘ ભં. પાટણુ
૧૩૬/૧૦ દાનપ્રભાવિઈ	૧૬૬/૧૮ સંઘ ભં. પાટણુ
૧૩૬/૧૦ વલી આવિહ	૧૬૬/૧૯ સંઘ ભં. પાટણુ
૧૩૬/૧૩ વાજ તઈ	૧૬૭/૩ કાને
૧૩૬/૧૪ હોઈને	૧૬૮/૩ ધ્રુય
૧૩૬/૩૧ સિવહું	૧૬૯/૨૭ ખર ખરવઈ હ
૧૩૭/૧૮ પારિ તેઈ	૧૬૯/૩૦ સંઘ ભં. પાટણુ
૧૩૭/૨૧ તૂય ઝો	૧૭૦/૯ ખનર ખાસિઈઈ
૧૩૭/૨૭ (૨૧૪)[+]	૧૭૨/૧૬ સંઘ ભં. પાટણુ
૧૩૭/૨૮ ધૂરિ	૧૭૨/૨૨ રવિ (સોમ)
૧૩૯/૧૦ જોયણુ સહિ	૧૭૨/૨૬ કેરકુ
૧૪૦/૩૧ ૧૭૫	૧૭૭/૧ શુભતિસુરિ
૧૪૫/૯ ઝંધારાક્ષર	૧૮૩/૧ સંઘ ભં. પાટણુ
૧૪૫/૧૬ દઈ-ન વયણુનિધિ	૧૮૪/૧૩ જિનવર ભાલે
	૧૮૫/૧ જ'પઈ જઈ

- ૧૯૮/૧૩ સદા મે
 ૨૦૩/૮ જાઘ
 ૨૦૫/૩૧ અણ કસાયલ
 ૨૧૨/૭ સંઘ ભં. પાટણ
 ૨૧૨/૨૭ વામાદેવિ
 ૨૧૮/૧૮ નવ ર
 ૨૨૧/૪ કિ સગ
 ૨૨૧/૧૬ અલિયમસાર
 ૨૨૧/૧૬ લહુઅવણુ વિચાર
 ૨૨૧/૩૨ વિન્ધરહિ
 ૨૨૧/૩૦ સંઘ ભં. પાટણ
 ૨૨૭/૧૬ આસ રે
 ૨૨૮/૧૪ નવનિધ વલી
 ૨૨૮/૧૮ અમીઅમય
 ૨૨૮/૨૪ સહુકો પમળો
 ૨૨૮/૨૬ અમઅરસ
 ૨૩૦/૧૩ પસાઉલઉ
 ૨૩૨/૩ તિનજીઘ
 ૨૩૨/૬ ર. સં.
 ૨૩૫/૨ ત્રયથી
 ૨૩૮/૧૭ સંઘ ભં. પાટણ
 ૨૪૪/૧૨ મારગ ઠાવએ
 ૨૪૫/૧૧ જગિ ભાણુ
 ૨૪૭/૨૮ સિરિ ગિરિસિપર
 ૨૪૯/૩ મંડલ દૂ
 ૨૪૯/૮ ૬, સંઘ ભં. પાટણ
 ૨૪૯/૮ (૩) સંઘ ભં. પાટણ
 ૨૫૫/૩૧ એ મઈ
 ૨૫૬/૩ ધરિ
 ૨૬૧/૧૭ (૩૬૫)[+]
 ૨૬૨/૨૪ (૩૬૬)[+]
- ૨૬૬/૨૦ જીપંતુ
 ૨૬૭/૭ મોટિમમલ
 ૨૭૦/૨ ઘ. ૨૨
 ૨૭૦/૧૧ ચિત્રકૂટિહિ રાજઘ
 ૨૭૦/૨૧ [+] ૨૬ કરો
 ૨૭૦/૨૫ (૩૭૭)[+]
 ૨૭૨/૯ પરિમાણુ
 ૨૭૩/૧૩ દુકર દુકર
 ૨૭૪/૭ મયણાહિ
 ૨૭૪/૮ ભણિયાણુ
 ૨૭૫/૧૫ માલંતડેની
 ૨૭૬/૭ વિવેકસાગરગણિ લ.
 ૨૭૬/૮ નં. ૪૫૬
 ૨૭૭/૧૦ નં. ૨૦૫૦
 ૨૮૦/૧૪ સવિચારઈ
 ૨૮૨/૧૪ અધિકો નઘ
 ૨૮૩/૨૩ અનુક્રમિમ
 ૨૮૪/૮ સરસ
 ૨૮૪/૧૦ મનિ
 ૨૮૪/૨૪ ઉમ્માહ
 ૨૮૮/૨૮ જંદહિ
 ૨૯૦/૨૫ અધિકેડ
 ૨૯૩/૧૪ ભન્વાય
 ૨૯૪/૧૦ ભો અસુરાધયા
 ૨૯૩/૧૨ અમંત-જિનશાસન
 ૨૯૭/૨૪ પુરિસુ મનહ
 ૩૦૪/૩૧ પ્રતીણુકે
 ૩૦૫/૨૮ નઘ
 ૩૦૬/૧૦ પ૫પંકય
 ૩૦૭/૧૩ ઊરિ
 ૩૦૭/૧૪ સિ રજ્જ, પાલિ

૩૦૭/૧૫ નિરવાણિ	૩૨૫/૨૬ કરઉ
૩૦૭/૨૨ સદા ચરણુ	૩૩૬/૫ સંઘ ભં. પાટણુ
૩૦૭/૨૮ પરચઠ જિહ્લે	૩૩૬/૨૦ ચઉરાણો
૩૦૭/૩૦ રહું	૩૩૬/૨૭ ૧૫૬૭
૩૦૭/૩૧ રહું, રહું	૩૫૨/૨૯ પો.
૩૦૮/૧,૨ (ખધે)રહું	૩૫૪/૪ સંઘ ભં. પાટણુ.
૩૦૮/૧૧ રહું	૩૬૦/૪ સંઘ ભં. પાટણુ.
૩૦૯/૧૮ વિચરઠ	૪૧૦/૧૧ ડાંર.
૩૦૯/૨૩ સંઘ ભં. પાટણુ	૪૨૪/૨૪ માલ ઉઘટણું
૩૧૭/૨૫ ૨૪૫૮	૪૪૬/૮ તપા ગુર્વાવલી.
૩૧૮/૧૨ ન ગાંજીએ	

કૃત્તિ

- ૪/૨૦ કૌંસમાં ઉમેરો : ૨. સંપા. લાલચંદ્ર ગાંધી.
- ૫/૩૦ કૌંસમાં ઉમેરો : જિનપતિસુરિના શિષ્ય સાઈટ
- ૨૯/૧૨ પછી કૌંસમાં ઉમેરો : [પ્રકાશિત : ૧. સ્વાધ્યાય પુ.૮ અં.૩.]
- ૩૧/૨૫ કૌંસમાં ઉમેરો : ૨. સંપા. પ્રબોધ પંડિત
- ૩૭/૧૬ પછી કૌંસમાં ઉમેરો : [પ્રકાશિત : ૧. નાડટાંદારા સંપાદિત, કોઈ સામયિકમાં.]
- ૫૪/૬ પછી ઉમેરો : [૧. પ્રકાશિત : સ્વાધ્યાય પુ.૧૧ અં.૧.]
- ૫૫/૧૧ કૌંસમાં ઉમેરો : ભા.૧ પૃ.૧૧૨ પર મલધારગચ્છના હીરાનંદ મુનિનો ૨.સં. ૧૫૬૫નો 'વિદ્યાવિલાસ પત્રાડો' નોંધાયેલો તે હીરાનંદ મુનિ અહીં એ કૃતિના લલિયા તરીકે મળે છે, ને ઉક્ત સંવત લેખનસંવત તરીકે. ત્યાં ભાં.૯.ની આ જ પ્રત. નોંધાયેલી હતી.
- ૫૮ અંતે ઉમેરો : [પ્રકાશિત : ૧. જૈન સત્યપ્રકાશ, વર્ષ ૧૪ અં. ૧૦, પૃ.૧૭૩ (બૂલધી જિનદેવને નામે).]
- ૬૯/૨૭ પછી ઉમેરો :
પહિલો ગુણ્યાંણો મિથ્યાત, જે નવિ જાંણે જિણ્યુધમ્ વાત,
પંચમિથ્યાતે વાહી લમષ, હરિહર ખંલદેવ મનિ ગમષ. ૨
- ૬૯/૩૧ ઉમેરો : (૨) સં.૧૭૭૮ જ્યે. વ.૪ લિ. શ્રી હુગલી બંદિર મધ્યે
પં. ૨ંગપ્રબોદ મુનિના સુશ્રાવિકા પરમ ભક્તિવંત ખીખી અનો-

પોજી સ્વવાચનાથ. પ.સં. ૫-૮, ગુ. નં.૬૬-૧૪.

- ૭૦/૧૮ કૌંસમાં ઉમેરો : ભા.૩ પૃ. ૬૯૯ પર અમરમાણિકચશિષ્ય સાધુકીર્તિને નામે મુકાયેલી 'ગુણુસ્થાનક ચોપાઈ, ઉપર નોંધેલી કૃતિ જ છે. અહીં એક જ કૃતિ બે જુદાજુદા સાધુકીર્તિને નામે મુકાયેલ છે. એ કૃતિ આ વાચક સાધુકીર્તિની હોવાનો સંભવ વધારે જણાય છે.
- ૯૭/૧ પછી ઉમેરો : [પા. પહુતીય સિવરતિ સમરતિ, હિવ રિતુતર્ણીય વસંત.]
- ૯૮/૫ કર્તાનામમાં ઉમેરો : [રત્નસૂરીશિષ્ય]
- ૧૦૦/૨૧ પછી ઉમેરો : [પ્રકાશિત : ૧. સં'પા. ૬. ચૂ. ભાયાણી.]
- ૧૧૯/૧૧ પછી ઉમેરો : [પ્રકાશિત : ૧. સં'પા. રજુબિત પટેલ.]
- ૧૨૦/૮ પંક્તિ બદલો : [પ્રકાશિત : ૧. સ્વાધ્યાય પુ.૧૦ અં.૩.]
- ૧૨૭/૨૮ કૌંસમાં ઉમેરો : [છેલ્લી ઠડી ઘાનતની કૃતિની ઉતારાઈ ગઈ લાગે છે.]
- ૧૩૩/૧૩ પછી ઉમેરો : [પ્રકાશિત : ૧. સ્વાધ્યાય પુ.૧૦ અં.૪.]
- ૧૩૬/૩ પછી ઉમેરો : [પ્રકાશિત : ૧. સ્વાધ્યાય પુ.૧૪ અં.૩.]
- ૧૪૮/૬ કૌંસમાં ઉમેરો : કર્તા પરેખર ૧૫મી સદીમાં જાય છે. જુઓ અહીં પૃ.૪૪૮.
- ૧૫૪/૨૪ કૃતિનામમાં ઉમેરો : [અથવા ઝોલાંભડા ખારખાસ]
- ૧૫૪/૨૯ છેડે ઉમેરો : [જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧.]
- ૧૮૩/૬ પછી ઉમેરો : પ્રકાશિત : ૧. આનંદકાવ્ય મહોદધિ મૌ. ૩જી.
- ૨૨૫/૧૨ કૌંસમાં ઉમેરો : લીંહસચી.
- ૩૦૦/૧૮ પછી ઉમેરો : [પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ ભા.૧, પૃ.૮૧-૮૪.
- ૩૦૩/૭ પછી ઉમેરો : પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ.
- ૪૩૮/૮ પછી ઉમેરો : (૧) લિપિકૃત જ્ઞ. પ્રતાપચન્દ્ર સ્વયાત્મા અથે. પ્ર.સં. ૧૨-૧૫ (૧૭), પુ. સ્ટે.લા. નં.૧૮૯૬.૨૮૭/૨૫૪૭.
- ૪૫૭/૧૨ કૃતિનામમાં ઉમેરો : [અથવા વૈરાગ્ય ચોપાઈ]
- ૪૫૮/૧૦ કૌંસમાં ઉમેરો : અને ૧૧૩. નં. ૭૭૬ની કૃતિ ભૂલથી બે વાર નોંધાયેલી છે.

અનુક્રમણિકા

પ્રકાશકીય નિવેદન	3	૧૭. સોમમૂર્તિ	૧૫
સંપાદકનું નિવેદન	5	૧૮. અગ્રાત	૧૫
સંપ્રયોજકનું નિવેદન	15	૧૯. પદ્મ	૧૬
અભિપ્રાયો	28	૨૦. જિનપ્રભસૂરિ	૧૭
સાંકેતિક અક્ષરોની સમજ	33	૨૧. પ્રગ્યાતિલકસૂરિશિષ્ય ?	૧૭
મહત્વની શુદ્ધિવૃદ્ધિ	47	૨૨. વસ્તિગ	૧૮
અનુક્રમણિકા	54	૨૩. ગુણાકરસૂરિ	૨૦
વિક્રમ ખારમી સહી		૨૪. અગ્નિદેવસૂરિ	૨૧
૧. વાદિદેવસૂરિ	૧	૨૫. ધર્મકલશ	૨૨
૨. જિનવલ્લભસૂરિ	૨	૨૬. જિનપદ્મસૂરિ	૨૨
૩. પદ્મ	૨	૨૭. સોલહુ	૨૩
વિક્રમ તેરમી સહી		૨૮. સારમૂર્તિ	૨૩
૪. શાલિભદ્રસૂરિ	૪	૨૯. રાજકીર્તિ (?)	૨૪
૫. નેમિચંદ્ર ભંડારી	૫	૩૦. અગ્રાત	૨૪
૬. આસગુ	૬	૩૧. અગ્રાત	૨૫
૭. ધર્મ	૭	૩૨. અગ્રાત	૨૫
૮. ધર્મ (?)	૮	૩૩. અગ્રાત	૨૬
૯. વિજયસેનસૂરિ	૮	૩૪. અગ્રાત	૨૭
૧૦. પાલહુલુ	૯	વિક્રમ પંદરમી સહી	
૧૧. અગ્રાત	૧૦	૩૫. રાજશેખરસૂરિ	૨૮
વિક્રમ ચૌદમી સહી		૩૬. હલરાજ	૨૮
૧૨. અભયતિલક	૧૧	૩૭. શાલિભદ્રસૂરિ	૨૯
૧૩. જિનેશ્વરસૂરિ	૧૨	૩૮. સાલિસૂરિ	૩૦
૧૪. વિનયચંદ્ર	૧૨	૩૯. જયાનંદસૂરિ	૩૧
૧૫. અગ્રાત	૧૪	૪૦. તરુણપ્રભસૂરિ	૩૧
૧૬. જગડુ	૧૪	૪૧. વિજયભદ્ર	૩૧

४२. विनयप्रल	३२	७३. लावसु'हर	६८
४३. जिनोदयसूरि	३४	७४. साधुकीर्ति(वायक)	६९
४४. ज्ञानकलश	३५	७५. सर्वानंदसूरि	७०
४५. विद्वल्लु	३५	७६. तेजवर्धन	७१
४६. पृथ्वीयंद्र	३७	७७. भंडलिक	७१
४७. मेरुतुंगसूरि	३७	७८. अज्ञात	७२
४८. जिनरत्नसूरि	३७	७९. समुधर	७२
४९. मेरुनन्दनगण्डि	३८	८०. अज्ञात	७३
५०. देवसु'हरसूरिशिष्य	३९	८१. य'प(कवि)	७३
५१. देवसु'हरशिष्य	४१	८२. अज्ञात	७४
५२. मुनिसु'हरसूरि	४२	८३. गुणुसमुद्रसूरिशिष्य	७६
५३. कुलभंडनसूरि	४२	८४. रत्नभंडनगण्डि	७६
५४. साधुढंस	४२	८५. जिनभद्रसूरि	७८
५५. साधुरत्नसूरि	४४	८६. काहन	७९
५६. अज्ञात	४४	८७. समरो	८०
५७. सभयप्रल	४५	८८. जिनशेपर	८१
५८. भाण्डिकयसु'हरसूरि	४५	८९. कर्णसिंह	८२
५९. ज्यशेपरसूरि	४६	९०. भालदेव	८२
६०. सोमसु'हरसूरिशिष्य	५०	९१. अज्ञात	८३
६१. जिनवर्द्धनगण्डि	५१	९२. राजतिलकगण्डि	८३
६२. धीरानंदसूरि	५२		
६३. सोमसु'हरसूरि	५५		
६४. सोमसु'हरसूरिआदिशिष्य	५८		
६५. ललठि	५८		
६६. दयासागरसूरि(?)	५९		
६७. ज्यसागर उपाध्याय	५९		
६८. दयासिंह	६२		
६९. भांडणु	६३		
७०. मेघो(मेढो)	६४		
७१. देवरत्नसूरिशिष्य	६५		
७२. गुणरत्नसूरि	६६		
		९३. विक्रमि सोणमि सही	
		९४. भाण्डिकसु'हरगण्डि	८५
		९५. साधुमेरु	८५
		९६. मुनिसु'हरसूरिशिष्य	८७
		९६. हेमढंसगण्डि	८८
		९७. अज्ञात	९०
		९८. धनदेवगण्डि	९०
		९९. धर्मसु'हर	९१
		१००. विद्याकीर्ति	९१
		१०१. संधकलशगण्डि	९१
		१०२. जिनसूर[?]	९३

१०३. उदयधर्म	८४	१३३. मंगलधर्म(ज्ञानरुचि ?)	१४८
१०४. आनंदमुनि	८५	१३४. कच्छसूरिशिष्य	१४८
१०५. रत्नाकरसूरि	८६	१३५. जयवल्लभ	१५०
१०६. अज्ञात	८६	१३६. सोमकुंजर	१५१
१०७. शुभशीलगण्डि	८८	१३७. देवप्रति	१५१
१०८. रत्नसिद्धसूरिशिष्य		१३८. पुण्यनंदि	१५२
[रत्नसूरिशिष्य]	८८	१३९. जिनरत्नसूरिशिष्य	१५२
१०९. सोमसुंदरसूरिशिष्य	१०१	१४०. अज्ञात	१५३
११०. अज्ञात	१०३	१४१. सीढा	१५४
१११. ऋषिवर्धनसूरि	१०३	१४२. कुंजर	१५४
११२. सवेगदेवगण्डि	१०४	१४३. उदयवंत	१५५
११३. आणुंदमेरु	१०५	१४४. करमसी	१५५
११४. मतिशेखर	१०७	१४५. शांतिसूरि	१५५
११५. सोमजय	११२	१४६. सारविजय	१५६
११६. हेमठस	११२	१४७. अज्ञात	१५६
११७. धर्मदेवगण्डि	११३	१४८. लावो	१५७
११८. जिनवर्धन	११३	१४९. भीमराज	१५८
११९. आशासुंदर	११३	१५०. लक्ष्मीसागरसूरिशिष्य	१५८
१२०. रामयंद्रसूरि	११४	१५१. जित्यदास	१५८
१२१. जययंद्रसूरि	११४	१५२. भीमो	१५८
१२२. मेरुसुंदर	११५	१५३. पद्मश्री	१५९
१२३. लक्ष्मीसागर(सूरि ?)	११८	१५४. देवप्रलभगण्डि	१६०
१२४. मलययंद्र	११८	१५५. पेशो	१६१
१२५. विमलधर्मशिष्य	१२०	१५६. लावण्यसमय	१६२
१२६. (अल)जिनदास	१२१	१५७. उदयधर्म	१८६
१२७. सोमयंद्र	१२७	१५८. नन्नसूरि	१८७
१२८. उदयवल्लभसूरि	१२९	१५९. भेमराज	१९०
१२९. देपाल	१३०	१६०. सवेगसुंदर	१९२
१३०. ज्ञानसागर	१३९	१६१. सिद्धकुल	१९४
१३१. वरुण-वाछो	१४२	१६२. शांतिसूरि	१९६
१३२. वरुण लंडारी	१४७	१६३. कल्याणतिलक	१९७

૧૬૪.	જિનસાધુસૂરિ	૧૯૭	૧૯૩૬.	હર્ષમૂર્તિ	૨૩૬
૧૬૫.	હરિકલશ	૧૯૯	૧૯૩૭.	હર્ષમૂર્તિ	૨૩૭
૧૬૬.	સુંદરહંસ	૧૯૯	૧૯૪.	અજ્ઞાત	૨૩૮
૧૬૭.	કીર્તિહર્ષ	૨૦૦	૧૯૫.	રત્નસુંદર	૨૩૮
૧૬૮.	ક્ષમાકલશ	૨૦૧	૧૯૬.	ધર્મસમુદ્રગણિ	૨૩૯
૧૬૯.	મૂલપ્રભ ? ભાવપ્રભ ?	૨૦૨	૧૯૭૬.	લક્ષ્મીરત્નશિષ્ય	૨૪૪
૧૭૦.	જયરાજ	૨૦૩	૧૯૭૭.	લક્ષ્મીરત્નસૂરિ	૨૪૫
૧૭૧.	હંસધીર	૨૦૪	૧૯૮.	હેમવિમલસૂરિ	૨૪૬
૧૭૨.	ધર્મદેવ	૨૦૪	૧૯૯.	લખમણ	૨૪૭
૧૭૩.	કુશલસંયમ	૨૦૮	૨૦૦.	દેવકલશ	૨૪૯
૧૭૪.	નેમિકુંજર	૨૧૦	૨૦૧.	સુંદરહંસ	૨૫૦
૧૭૫.	અજ્ઞાત	૨૧૨	૨૦૨.	ચંડિઆ	૨૫૧
૧૭૬૬.	લઘ્વિધસાગર	૨૧૩	૨૦૩.	અજ્ઞાત	૨૫૧
૧૭૬૭.	લઘ્વિધસાગરસૂરિ	૨૧૪	૨૦૪.	અનંતહંસ	૨૫૨
૧૭૭.	હર્ષકુલ	૨૧૪	૨૦૫.	અનંતહંસશિષ્ય [૧]	૨૫૩
૧૭૮.	ભાવણ્યસિંહ	૨૩૫	૨૦૬.	સહજસુન્દર	૨૫૪
૧૭૯.	અજ્ઞાત	૨૧૬	૨૦૭.	ભાવણ્યરત્ન	૨૬૬
૧૮૦.	સિંહકુશલ ? સિંહકુલ ?	૨૧૬	૨૦૮.	ચંદ્રલાલ	૨૬૯
૧૮૧.	ધર્મરૂચિ	૨૧૮	૨૦૯.	અમીપાલ	૨૬૯
૧૮૨.	ઈશ્વરસૂરિ	૨૧૯	૨૧૦.	ગજેન્દ્રપ્રમોદ	૨૭૦
૧૮૩.	કડુઆ	૨૨૩	૨૧૧.	કમલસંયમ ઉં	૨૭૦
૧૮૪.	આણુંદ	૨૨૪	૨૧૨.	ભાવસાગરસૂરિશિષ્ય	૨૭૧
૧૮૫.	પદ્મસાગર	૨૨૪	૨૧૩૬.	જયવલ્લભ	૨૭૨
૧૮૬.	રાજશીલ	૨૨૫	૨૧૩૭.	જયવલ્લભ	૨૭૩
૧૮૭.	જયવિજય	૨૨૮	૨૧૪.	મુનિચંદ્રસૂરિ	૨૭૩
૧૮૮.	અજ્ઞાત કવિ	૨૨૯	૨૧૫.	ભાનુચંદ્ર-ભાણુચંદ્ર	૨૭૪
૧૮૯.	હીરાણુંદ	૨૨૯	૨૧૬.	સૌભાગ્યસાગર-	
૧૯૦.	હંસસોમ	૨૨૯		સૂરિશિષ્ય	૨૭૪
૧૯૧૬.	જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ	૨૩૦	૨૧૭.	ભુવનકીર્તિ	૨૭૬
૧૯૧૭.	જ્ઞાનચંદ્ર	૨૩૩	૨૧૮.	ચારુચંદ્ર	૨૭૭
૧૯૨.	ઉદયભાનુ	૨૩૪	૨૧૯.	સિંહદત્તસૂરિ	૨૭૯

૨૨૦.	લાસમંડન વા.	૨૭૯	૨૪૭.	સમરચંદ્રશિષ્ય	૩૪૯
૨૨૧.	વિનયસમુદ્ર વા૦	૨૮૦	૨૪૮.	અજ્ઞાત	૩૫૦
૨૨૨.	ભીમ	૨૮૫	૨૪૯.	કવિયજ્ઞ	૩૫૧
૨૨૩.	સાધુરતનસૂરિ	૨૮૭	૨૫૦.	લીંબો	૩૫૨
૨૨૪.	પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ	૨૮૮	૨૫૧.	લાવણ્યદેવ	૩૫૪
૨૨૫.	પાર્શ્વચંદ્રસૂરિશિષ્ય	૩૦૫	૨૫૨.	કુશલહર્ષ	૩૫૫
૨૨૬.	ચઉહથ (ચોથો)	૩૦૬	૨૫૩.	ધર્મસિંહગણિ	૩૫૬
૨૨૭.	નંદિવધનસૂરિ	૩૦૭	૨૫૪.	દોલત[દલપત]	
૨૨૮.	પુધરાજ (કચરાય)	૩૦૭		વિજય	૩૫૭
૨૨૯.	હેમકાંતિ	૩૦૮	૨૫૫.	ગજરાજ પાંડિત	૩૫૮
૨૩૦.	અજ્ઞાત	૩૦૯	૨૫૬.	કમ્લસૂરિશિષ્ય	૩૫૯
૨૩૧ક.	ગુણનિધાનસૂરિશિષ્ય	૩૦૯	૨૫૭.	પુણ્યરતન	૩૬૦
૨૩૧ખ.	શ્રીવંત	૩૧૧	૨૫૮.	કુશલભુવનગણિ	૩૬૧
૨૩૨.	વિજયદેવસૂરિ	૩૧૨	૨૫૯.	ગજલાલ	૩૬૧
૨૩૩.	મહીચંદ્ર	૩૧૫	૨૬૦.	વાસણ	૩૬૩
૨૩૪.	આણુંદમ્રમોદ	૩૧૬	૨૬૧.	અજ્ઞાત	૩૬૪
૨૩૫.	શુભવર્ધનશિષ્ય (સુધર્મકુચિ ?)	૩૧૮	૨૬૨.	રાજરતનસૂરિ	૩૬૪
૨૩૬.	જયમંદિર	૩૨૧	૨૬૩.	જયહેમશિષ્ય	૩૬૫
૨૩૭.	બ્રહ્મમુનિ- વિનયદેવસૂરિ	૩૨૧	૨૬૪.	ગુણધીરગણિ	૩૬૫
૨૩૮.	દેવસુંદર વા૦	૩૩૩	૨૬૫.	મહીરતન	૩૬૬
૨૩૯.	કલ્યાણજયશિષ્ય	૩૩૩	૨૬૬.	ઉદયધવલ	૩૬૬
૨૪૦.	સંયમમૂર્તિ	૩૩૬	૨૬૭.	મહિમાસાગર ઉ૦	૩૬૬
૨૪૧.	મતિસાગર	૩૩૭	૨૬૮.	સંધમાણિકચશિષ્ય	૩૬૭
૨૪૨ક.	અજ્ઞાત	૩૪૧	૨૬૯.	નરશેખર	૩૬૭
૨૪૨ખ.	અજ્ઞાત	૩૪૧	૨૭૦.	વિદ્યારતન	૩૬૮
૨૪૩.	ભાવકલશ	૩૪૨	૨૭૧.	પાતો	૩૬૯
૨૪૪.	વિશાલસુંદરશિષ્ય	૩૪૨	૨૭૨.	પરખત ભાવસાર	૩૭૦
૨૪૫.	શિવસુંદર	૩૪૩	૨૭૩.	વિદ્યાધર	૩૭૦
૨૪૬.	સમરચંદ્ર-સમરસિંહ	૩૪૩	૨૭૪.	લક્ષ્મીકલ્લોલ	૩૭૧
			૨૭૫.	અજ્ઞાત	૩૭૧
			૨૭૬.	અજ્ઞાત	૩૭૨

૨૭૭.	અજ્ઞાત	૩૭૩	૨૮૩.	ભાવ ઉપા.	૩૭૬
૨૭૮.	અજ્ઞાત	૩૭૩	૨૮૪.	નયસિંહમણિ	૩૭૯
૨૭૯.	અજ્ઞાત	૩૭૪	૨૮૫.	જ્ઞાનાચાર્ય	૩૮૦
૨૮૦.	પુણ્યલક્ષિ	૩૭૪	૨૮૬.	વિજયભદ્ર	૩૮૬
૨૮૧.	જિનમાણિક્ય	૩૭૫	૨૮૭.	અજ્ઞાત (ગદ્યકૃતિઓ)	૩૮૮
૨૮૨.	કનક કવિ	૩૭૫			

પૂર્તિ

વિક્રમ અગિયારમી સદી		૩૦૭.	દેહલણ	૪૦૪
૨૮૮.	પં. ધનપાલ	૩૯૧	વિક્રમ ચૌદમી સદી	
વિક્રમ બારમી સદી		૧૩.	જિનેશ્વરસૂરિ	૪૦૪
૨૮૯.	વર્ધમાનસૂરિ	૩૯૨	૩૦૮.	જિનેશ્વરસૂરિશિષ્ય
૨૯૦.	જિનદત્તસૂરિશિષ્ય	૩૯૩	૩૦૯.	લક્ષ્મીતિલક
૨૯૧.	ધર્મસૂરિશિષ્ય	૩૯૪	૧૭.	સોમમૂર્તિ
વિક્રમ તેરમી સદી		૩૧૦.	પદ્મરત્ન	૪૦૯
૨૯૨.	લખણ (લક્ષ્મણ)	૩૯૪	૩૧૧.	ક. ફેરુ
૨૯૩.	અજ્ઞાત	૩૯૫	૩૧૨.	લખમસીંહ
૨૯૪.	વજ્રસેનસૂરિ	૩૯૬	૩૧૩.	જિનચંદ્રસૂરિશિષ્ય
૬.	આસિચ	૩૯૬	૩૧૪.	ચારિત્રગણિ
૨૯૫.	જિનપતિસૂરિશિષ્ય	૩૯૭	૩૧૫.	સહજજ્ઞાન
૨૯૬.	જિનપતિસૂરિશિષ્ય	૩૯૭	૩૧૬.	જિનચન્દ્રસૂરિશિષ્ય
૨૯૭.	સુમતિગણિ	૩૯૮	૩૧૭.	હેમતિલકસૂરિશિષ્ય
૨૯૮.	(શાહ) રચણ	૩૯૮	૩૧૮.	જિનપ્રભસૂરિશિષ્ય
૨૯૯.	ભત્ત	૩૯૮	૩૧૯.	જયધર્મ
૩૦૦.	જયમંગલસૂરિ	૩૯૯	૩૨૦.	અજ્ઞાત
૧૦.	પાદલણ	૪૦૦	૩૨૧.	અજ્ઞાત
૩૦૧.	અજ્ઞાત	૪૦૦	૩૨૨.	અજ્ઞાત
૩૦૨.	અજ્ઞાત	૪૦૧	૩૨૩.	શાંતિભદ્ર
૩૦૩.	(કવિ) જ્ઞહ	૪૦૧	૩૨૪.	અજ્ઞાત
૩૦૪.	અજ્ઞાત	૪૦૧	૩૨૫.	અજ્ઞાત
૩૦૫.	અમરપ્રભસૂરિશિષ્ય	૪૦૨	૩૨૬.	વીરપ્રભ મુનિ
૩૦૬.	અજ્ઞાત	૪૦૩	૩૨૭.	જિનચન્દ્રસૂરિશિષ્ય

૩૨૮.	અજ્ઞાત	૪૧૯		વિજયતિલક ?	૪૩૮
૩૨૯.	અજ્ઞાત	૪૨૦	૫૯.	જયશેખરસૂરિ	૪૩૮
૩૩૦.	રામભદ્ર	૪૨૩	૩૫૨.	ગુણ્યંદસૂરિ	૪૩૯
૩૩૧.	અજ્ઞાત	૪૨૩	૩૫૩.	જયતિલકસૂરિશિષ્ય	૪૩૯
૨૬.	જિનપદ્મસૂરિ	૪૨૪	૩૫૪.	જયકેશરમુનિ	૪૪૨
૩૩૨.	અજ્ઞાત	૪૨૪	૩૫૫.	જયતિલકસૂરિ	૪૪૨
૩૩૩.	અજ્ઞાત	૪૨૫	૩૫૬.	મેરુતુંગસૂરિશિષ્ય	૪૪૩
૩૩૪.	ધર્મસૂરિ	૪૨૫	૩૫૭.	અજ્ઞાત	૪૪૩
૩૩૫.	અજ્ઞાત	૪૨૬	૩૫૮.	અજ્ઞાત	૪૪૪
૩૩૬.	અજ્ઞાત	૪૨૬	૩૫૯.	રત્નસાગરસૂરિશિષ્ય	૪૪૪
૩૩૭.	અજ્ઞાત	૪૨૬	૩૬૦.	અજ્ઞાત	૪૪૫
૩૩૮.	શાંતિસૂરિ	૪૨૮	૩૬૧.	અજ્ઞાત	૪૪૫
૩૬૯.	મંત્રી		૬૦.	સોમસુન્દરસૂરિશિષ્ય	૪૪૬
	ધારિસિંહ [?]	૪૨૮	૩૬૨.	જયાનંદસૂરિ	૪૪૭
૩૪૦.	અજ્ઞાત	૪૨૯	૧૩૨.	વચ્છ સંઠારી	૪૪૮
૩૪૧.	અજ્ઞાત	૪૨૯	૩૬૩.	જિનવર્ધનસૂરિ	૪૪૮
૩૪૨.	અજ્ઞાત	૪૨૯	૩૬૪.	અજ્ઞાત	૪૪૯
૩૪૩.	અજ્ઞાત	૪૩૧	૩૬૫.	સિદ્ધસૂરિ	૪૪૯
૩૪૪.	રાજશેખર	૪૩૧	૩૬૬.	દેવદત્ત	૪૫૦
૩૪૫.	અજ્ઞાત	૪૩૨	૩૬૭.	ભૈરવદાસ	૪૫૦
૩૪૬.	અજ્ઞાત	૪૩૨	૩૬૮.	જિનભદ્રસૂરિ- શિષ્ય [?]	૪૫૧
	વિક્રમ પંદરમી સદી		૩૬૯.	જિનભદ્રસૂરિશિષ્ય	૪૫૧
૪૨.	વિનયપ્રભ (ખોધિખીજ)	૪૩૩	૩૭૦.	ધનરાજ	૪૫૨
૪૯.	મેરુનંદન	૪૩૪	૩૭૧.	અજ્ઞાત (જયસાગરો- પાધ્યાય)	૪૫૩
૩૪૭.	રત્નશેખરસૂરિ	૪૩૫	૬૮.	દયાસિંહગણિ	૪૫૩
૩૪૮.	કાન્હ	૪૩૬	૩૭૨.	અજ્ઞાત	૪૫૪
૩૪૯.	પહુરાજ	૪૩૬	૩૭૩.	જયશેખરસૂરિશિષ્ય	૪૫૪
૩૫૦.	જયસિંહસૂરિ	૪૩૭	૩૭૪.	અજ્ઞાત	૪૫૫
૫૫.	સાધુરત્ન	૪૩૭	૩૭૫.	અજ્ઞાત	૪૫૫
૩૫૧.	રાજતિલક ?				

૩૭૬.	અગ્રાત	૪૫૬	૧૨૬.	(બ્રહ્મ)જિનદાસ	૪૭૪
૩૭૭.	સજ્જલુસુત	૪૫૬	૪૦૨.	અગ્રાત	૪૭૬
૩૭૮.	અગ્રાત	૪૫૭	૧૨૯.	દેપાલ	૪૭૬
૩૭૯.	અગ્રાત	૪૫૮	૪૦૩.	અગ્રાત	૪૭૬
૩૮૦.	પદ્માનંદસૂરિ	૪૫૮	૪૦૪.	કલ્યાણુચંદ્રગણિ	૪૭૭
૩૮૧.	અગ્રાત	૪૫૯	૪૦૫.	અગ્રાત	૪૭૮
૩૮૨.	અગ્રાત	૪૬૦	૪૦૬.	અમરરત્નસૂરિશિષ્ય	૪૭૮
૩૮૩	અગ્રાત	૪૬૦	૪૦૭.	લખમસીડ	૪૭૯
૩૮૪.	માણિકચસૂરિ	૪૬૧	૪૦૮.	જ્યાનંદ(યતિ)	૪૮૦
૩૮૫.	ધનપ્રભ	૪૬૧	૧૩૯.	જિનરત્નસૂરિશિષ્ય	૪૮૦
૩૮૬.	અગ્રાત	૪૬૧	૪૦૯.	ધનસાર પાઠક	૪૮૧
૮૭.	સમરો	૪૬૩	૧૪૫.	શાંતિસૂરિ	૪૮૨
૩૮૭.	અગ્રાત	૪૬૩	૧૫૦.	લક્ષ્મીસાગરસૂરિશિષ્ય	૪૮૨
૩૮૮.	કીર્તિરત્નસૂરિશિષ્ય	૪૬૪	૪૧૦.	કીર્તિ	૪૮૩
૩૮૯.	કવિયજુ	૪૬૪	૪૧૧.	કોલ્હિ	૪૮૪
૩૯૦.	જયમૂર્તિગણિ	૪૬૫	૧૫૬.	લાવણ્યસમય	૪૮૫
૩૯૧.	અગ્રાત	૪૬૫	૪૧૨.	ઉદયલક્ષ્મીશિષ્ય	૪૮૫
૩૯૨.	અગ્રાત	૪૬૬	૪૧૩.	પદ્મમંદિર	૪૮૬
૩૯૩.	સુંદરસૂરિશિષ્ય	૪૬૭	૪૧૪.	અગ્રાત	૪૮૬
૩૯૪.	અગ્રાત	૪૬૮	૧૫૯.	ખેમરાજ	૪૮૭
	વિક્રમ સોળમી સદી		૪૧૫.	સાલિગ	૪૮૭
૩૯૫.	વિજયતિલક ઉપાં	૪૬૮	૪૧૬.	હેમવિમલસૂરિશિષ્ય	૪૮૮
૩૯૬.	અગ્રાત	૪૬૯	૪૧૭.	વિનયરત્ન વા.	૪૮૯
૩૯૭.	અગ્રાત	૪૬૯	૪૧૮.	હેમધ્વજ	૪૮૯
૩૯૮.	અગ્રાત	૪૭૦	૪૧૯.	અગ્રાત	૪૯૦
૩૯૯.	અગ્રાત	૪૭૦	૧૬૫.	હરિકલશ	૪૯૦
૪૦૦.	અગ્રાત	૪૭૧	૧૭૬ખ.	લખિષસાગરસૂરિ	૪૯૩
૪૦૧.	વિનયમૂર્તિ	૪૭૧	૧૮૨.	ઈસરસૂરિ	૪૯૪
૪૦૫.	રત્નાકર મુનિ	૪૭૨	૪૨૦.	રંગ ? મેઘરત્ન ?	૪૯૪
૪૦૯.	સોમસુંદરસૂરિશિષ્ય	૪૭૩	૪૨૧.	કમલધર્મ	૪૯૫
૪૧૪.	મતિશેખર વાં	૪૭૩	૧૯૬.	ધર્મસમુદ્ર	૪૯૫

૨૦૬.	સડેજસુંદર	૪૯૬	૨૮૩.	ભાવ ઉપાધ્યાય	૫૦૫
૪૨૨.	ભક્તિલાલ	૪૯૬	૪૨૬.	અજ્ઞાત	૫૦૬
૨૧૨.	ભાવસાગરસૂરિશિષ્ય	૪૯૭	૪૨૭.	આગમમાણિક્ય	૫૦૬
૪૨૩.	જયવલ્લભ	૪૯૭	૪૨૮.	અજ્ઞાત	૫૦૬
૪૨૪.	અજ્ઞાત	૪૯૮	૪૨૯.	માણિકરાજ	૫૦૭
૨૨૧.	વિનયસમુદ્ર	૪૯૮	૪૩૦.	ઉદયરત્ન	૫૦૭
૨૨૪.	પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ	૫૦૧	૪૩૧.	ધણચંદ	૫૦૭
૨૩૭.	અભિમુનિ (વિનયદેવસૂરિ)	૫૦૨	૪૩૨.	ખેમ	૫૦૭
૨૩૮.	દેવસુંદર	૫૦૩	૪૩૩.	અજ્ઞાત	૫૦૭
૨૭૦.	વિદ્યારત્ન	૫૦૩	૪૩૪.	દયારત્નશિષ્ય	૫૦૭
૨૮૨.	કેનક	૫૦૪	૪૩૫.	ગોવિંદ (આચાર્ય)	૫૦૭
૪૨૫.	ઉ. હર્ષપ્રિય	૫૦૪	૪૩૬.	જયપ્રભ	૫૦૮
			૪૩૭.	અજ્ઞાત	૫૦૮

જૈન ગૂર્જર કવિઓ
ભાગ ૧

વિક્રમ ખારમી સદી

૧. વાદિદેવસુરિ

(૧) + શ્રી (મુનિચંદ્ર) ગુરુસ્તુતિ ગા.૨૫

આદિ - નાણુ ચરણુ સંમત જસુ રચણુતઉ સુપહાણુ,
જયઓ સુ મુણ્ણિસુરિ ઇત્યુ જગિ મોડિઅ મમ્મહખાણુ. ૧
ઉવસમ-રચણુ-સમુદ્ધ સમુ વિહલિયજલહાડસાર (સાંહાર ?)
વંદઓ મુણ્ણિસુરિ ભવિવજણુ જિમ છં(જિ)દઉ સંસાર. ૨

અંત - જહે પસન્ના તુહ નયણુ તહ મણુયહ સયકાલ,
હિય-ઇચ્છિય સુહ સંપડહિ અનુછિદહિ દુહસાલ. ૨૪
દૂસમ રચણ્ણિહિ સુર જિમ્વ તુહ ઉદ્ધિતે મુણ્ણિનાહ,
સિરિ મુણ્ણિચંદ મુણ્ણિંદ પરમહુ ફેડઈ કુગ્રાહ. ૨૫
હાલની ગૂજરાતી ભાષા જયતિ શાસનમ્

આદિ - જ્ઞાન ચરણુ સમ્યક્ત્વ જેતું રત્નમય સુપ્રધાન,
જયો સ મુનિસુરિ અહીં જગે મોડયો મન્મથ રથાણુ. ૧
ઉપશમ-રત્ન-સમુદ્ધ સમ વિફલિત જલ આસાર,
વંદો મુનિસુરિ ભવિક્ષ્ણ જોમ છેદો સંસાર. ૨

અંત - જયારે પ્રસન્ન તવ નયનો તથા મનુજોને સદા કાળ,
હૃદય-ઇચ્છિત સુખ સાંપડે પક્ષી છેદાય દુઃખખળ. ૨૪
દુઃખમ રજનિમાં સૂર્ય જેમ તું ઉડયો મુનિનાય,
શ્રી મુનિચંદ્ર મુનીંદ પરમ ફેડે કુગ્રાહ. ૨૫

પ્રકાશિત : પં. બહેચરદાસના હાલની ગૂજરાતીમાં અનુવાદ સહિત
ને તેમના વક્તવ્ય સહિત જૈન સ્વેનાંખર કોન્ફન્સ હેરેલ્ડ, પુ.૧૩ અંક
૬૫થી ૧૧, સપ્ટેંથી નવેંખર ૧૯૧૭, પૃ.૩૩૧થી ૩૩૫. (જૈન ગ્રંથાવલી,
પૃ.૨૦૫ નં.૧૧૪)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૭૨. આ કૃતિને જૈન સાહિત્યનો
સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, કક્ષો ૪૭૬માં અપભ્રંશ ભાષાની ગણી છે.]

૨. જિનવલ્લભસૂરિ (ખ૦)

સં. ૧૧૬૭ લગભગ હયાત.

(૨) [+] નવકાર માહાત્મ્ય ૧૩ છપ્પા

આદિ - કિં કપતરૂ રે અયાણુ ચિંતો મન ભિંતરિ,

કિં ચિંતામણિ કામધેનુ આરાહો બહુપરિ.

ચિત્રાવેલી કાજ કિસઈ દેસાંતર લંધઈ,

રચણુ-રાસિ કારણ કિસઈ સાયર લંધઈ.

ચવદહ પૂરવ સાર જગે લધ્ધો એ નવકાર,

સચલ કાજ મહિયલ સરઈ, દુતર તરઈ સંસાર. ૧

અંત - અડ સંપય નવ પય સહિત ઈકસઈ લલુ અકખર,

ગુરુ અકખર સત્તેવિ એહ બણુઉ પરમકખર,

ગુરુ જિણુવલ્લભસૂરિ ભણુઈ બહુ સુકખહ કારણુ,

નરય તિરિય બહુ રોગ સોગ ભય દુકખ-નિવારણુ.

જલ થલ પવ્વય વણુ ગહણુ સમરણુ હોઈ ઈક ચિત,

પંચ પરમેષ્ટિ મંત્રહ તણી, સેવા દેજ્યઉ નિત. ૧૩

(૧) પ.સં.૨-૧૧, મુક્તિ.નં.૨૩૮૭. (૨) સં.૧૮૩૧ મગસિર વદિ
૨ રવિવાર ચાલીતાણા નગરે પં. હર્ષધીરેણુ સ્વહેતવે લિ. પ.સં.
૨, મુક્તિ.નં.૨૩૮૬.

[પ્રકાશિત : નમસ્કાર સ્વાધ્યાય ભા.૩.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૭૩. કૃતિની ભાષા મોડા સમયની જણાય
છે. એ રીતે કર્તા ઉક્ત જિનવલ્લભસૂરિ માનવા કે કેમ એ વિચારવા જેવું છે.]

૩. પદ્ધ

(૩) + જિનદત્તસૂરિ સ્તુતિ (ઐ.) ૧૦ પદ્ધ

આદિ - જિણુ દિક્કઈ આણુંદુ ચડઈ અઈ રહસુ ચરોગુણુ,

જિણુ દિક્કઈ ઝડહડઈ પાઉ તણુ નિમ્મલ હુઈ પુણુ

જિણુ દિક્કઈ સુહુ હોઈ કટ્ટુ પુવ્વુક્કિઉ નાસઈ,

જિણુ દિક્કઈ હુઈ સિદ્ધિ દૂરિ દારિદ્ધુ પણાસઈ.

જિણુ દિક્કઈ હુઈ સુઈ ધમ્મમઈ અણુહહુ કાઈ ઉઈ ખહહુ,

પહુ નવજાણુ મંડિતે પાસ જિણુ, અજ્યમેરિ કિન પિકખહુ. ૧

અંત - વકખાણિયઈ તં પરમ તણુ જિણુ પાઉ પણુસઈ,

આરહિયઈ ત વીરનાહુ કઈ પદહુ પયાસઈ.

ધમ્મુ તુ દ્ય સંજુતુ જ્ઞેણ વરગ્ધ પાવિજ્જઞ્ઠ,
 યાઉત અણખંડિયકે જુ વંઢિણુ સલહિજ્જઞ્ઠ,
 જ્ઞઠ કાઉ ત ઉત્તિમુ મુણિવર હવિ પવર વસહિ હેઃ યઉર નર.
 તિમ સુચર સિરોમણિ સુરિવર ખરતર સિરિ જિણુદ્ધત વર. ૧૦

(૧) ઇતિશ્રી પદ્માવલી પટ્ટપદાનિ સં. ૧૧૭૦ વર્ષે અશ્વયુગાદ્ય પક્ષે
 ૧૧ તિથૌ શ્રીમદ્ ધારાનગર્યાં શ્રી ખરતરગચ્છે વિાંધ માર્ગે પ્રકાશિ
 વસતિવાસિ શ્રી જિણુદ્ધતસૂરીણાં શિષ્યેણ જિનરક્ષિત સાધુના લિખિતાનિ
 (૨) ઇતિશ્રી પદ્માવલી સં. ૧૧૭૧ વર્ષે પત્તન મહાનગરે શ્રી જયસિંહ દેવ
 વિજયિ રાજ્યે ખરતરગચ્છે યોગીન્દ્ર યુગપ્રધાન વસતિવાસિ જિનદ્ધત-
 સૂરીણાં શિષ્યેણ બ્રહ્મચંદ્રગણિના લિખિતા. શુભં ભવતુ શ્રીમત્ પાર્થ-
 નાથાય નમઃ સિદ્ધિરસ્તુ. ખંને તાડપત્રીય પ્રત.

પ્રકાશિત : ૧. અપભ્રંશ કાવ્યત્રયી પૃ.૧૨. ૨. ઐતિહાસિક જૈન
 કાવ્યસંગ્રહ, પૃ.૩૬૫થી ૩૬૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૭૪, કૃતિને અપભ્રંશ ગણવી જ્ઞેઈએ.]

JAINSITE
 .com
 જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

વિક્રમ તેરમી સદી

૪. શાલિભદ્રસૂરિ (રાજગચ્છ - વજ્રસેનસૂરિના પટ્ટધર)

(૪) [+] ભરતેશ્વર બાહુબલિ રાસ ૨.સં.૧૨૪૧ કાગળ પંચમી

આદિ - રિસહ જિજ્ઞેસર પય પશુમેવી, સરસતિ સામિણિ મનિ સમરેવી,
નમવિ નિરંતર શુર ચરણ,
ભરહ નરિંદહ તણુઉં ચરિતો, જે જગિ વસુહીડઈ વદીતા,
બાર વરસિ બિહું બંધવહં. ૧

હઈ હિવ એ ભણિસુ રાસહ છંદિહિં, તં જણમણુહર મણુઆણુંદિઈ,
ભાવિઈ ભવીયણુ સાંભળઈં, જૈન સાઈટ
જંથુદીવિ ઉવજાહર નવરો, ઘણકણુ કંચણુ રચણિહિં પવરો,
અવર પવર કિરિ અમરપુરો. ૨

અંત - રાયહ એ ગછસિણુગાર વચરસેણુસૂરિ પાટધર. ૨૦૩

શુણગણુહં એ તણુઉ ભંડાર, સાલિભદ્રસૂરિ જાણુધ એ.

કાધઉ એહ તીણુ ચરિતુ, ભરહ નરેસર રાસુ છંદિઈ. ૨૦૪
જે પદઈ એ વસહ વિસોહિ (વદીત), સો નર નિતુ નવનિહિ
લહહ એ.

સંવત એ બાર એકતાલિ, કાયુણુ પંચમિઈ એઉ કાળી એ. ૨૦૫

(૧) પ.સં.૧૦, વિ.ધ.ભં. (૨) સેં.લા. (૩) પ.સં.૬, ગા.૩૪૦,

પ્ર.કા.ભં. નં.૬૭૮.

[પ્રકાશિત : ૧. ભારતીય વિદ્યા, વર્ષ ૨ અંક ૧.]

(૫) + યુદ્ધિ રાસ અથવા હિતશિક્ષા પ્રયુદ્ધ રાસ

આદિ - પશુમવિ દેવિ અંબાઈ, પંચાણુણુ ગામિણિ વરદાઈ

જિણુસાસણિ સાંનિધિ કરઈ સામિણિ,

સુર સામિણિ તું સદા સોહાગિણિ. ૧

પશુમિય ગણુહર ગોચમસામિ, દુરિય પણુસઈ તેહનઈ નામિ,

વહંમાન સામીનહિ સીસ, પ્રણુમ્યાં પૂરઈ સયલ જગીસ. ૨

સહયુક્તવયએ સંગ્રહ કીર્ણ, ભોલા લોક સીધામણી કીર્ણ,
કેઈ બોલજ લોકપ્રસિદ્ધા, ગુરૂ ઉપદેસઈ કેઈ લક્ષા. ૩

અંત - સાલિભદ્ર ગુરૂ સંકલીય, એ સવિ ગુરૂ ઉપદેસ તુ,

પઠઈ ગુણુષ જે સાંભલત એ, તેહ સવિ ટલઈ કલેસ તુ. ૫૩

(પાઠાંતર - ધરમ કરઉ સુધ ભાવસ્યું એ, અવિચલ સુખ લહેસિ. ૬૨).

(૧) સં.૧૬૩૨ વર્ષે માગશિર વદિ ૧૪ ભોમે ક્ત'ભતીથે' રાજ-

ચંદ્રેણુ લિખિતં. પ.સં.૨-૧૪, ગુ.વિ.ભં. (૨) પ.સં.૩-૧૩, મો.ભં.

(૩) ઉપાધ્યાય શ્રી મતિકીર્તિગણિગજેંદ્રણાં શિષ્ય પંચ મહિમાકુમાર-

ગણિ તત્ શિં જયલાભેન લિલેખ. સુશ્રાવિકા પુસ્ત્યપ્રભાવિકા રાજકુ'અર

પદનાથં. આ.ક.ભં. (૪) પ.સં.૩-૧૨ બી.ડી.૨૦૯ રો.એ.સો.નં.૧૯૪૧.

(૫) લ.સં.૧૫૧૪, બીજી કૃતિઓ સાથે, એ.લા. (૬) લ.સં.૧૫૯૭, એક

ચોપડામાં, વિ.ને.ભં.નં.૩૨૬૧. (૭) નાના નેમિરાસ સાથેની એક પ્રતમાં

વિ.ને.ભં.નં.૩૧૭૧. (૮) પ.સં.૩, અંથમાન ૬૪, લીં.ભં.દા.૩૦ નં.૨

(૯) પ.સં.૫, લીં.ભં.દા.૩૦ નં.૫. (૧૦) પ.સં.૩-૧૧, દે.લા.પુ.લા.નં.૯૩૩.

(૧૧) પ.સં.૩-૧૧, હા.ભં. દા.૭૦ નં.૧૧૫. (૧૨) પ.સં.૨-૧૫, મ.

જે.વિ.નં.૪૩૦. (૧૩) પ.સં.૩-૧૨, સુકિત. નં.૨૩૩૯. (આમાં 'હરિભદ્ર

સરિદિ સંકલીય' એમ છેલ્લી કડીમાં આપેલ છે.) (૧૪) પ.સં. ૩-૧૨,

પાદરા નં.૨૪. (૧૫) ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૧૨૦ (આમાં 'હિતશિક્ષા પ્રયુક્ત રાસ'

એવું નામ છે).

આ રાસની પ્રતિઓ પુષ્કળ મળે છે.

[આલિસ્ટઓષ ભા. ૨, કેટલોગયુરા, જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી
(‘શાલિભદ્ર રાસ’ એ નામથી પણ), લીંહસૂચી, હેજૈચાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૪૯,
૧૪૯, ૧૬૨, ૪૧૭, ૪૧૮, ૪૩૫, ૪૯૯, ૫૦૯, ૫૨૩, ૫૯૩, ૬૨૬).]

[પ્રકાશિત : ૧. ભારતીય વિદ્યા, વર્ષ ૨ અંક ૧.]

[‘યુદ્ધિ રાસ’ના કર્તા શાલિસદ્રસૂરિ ‘ભરતખાહુબલિ રાસ’ના
રચનારથી ભિન્ન નથી એમ પ્રમાણે વિના નિશ્ચિત કહી શકાય તેમ નથી.
- લા. ભ. પંડિત]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૧-૨, ભા. ૩ પૃ. ૩૯૫.]

૫. નેમિચંદ્ર ભંડારી (ખંચ નિનેશ્વરસૂરિના પિતા)

જિનપતિસૂરિનો સમય સં.૧૨૨૩થી ૧૨૭૭. આ વિદ્વાન શ્રાવક
કવિએ પ્રાકૃતમાં ‘ષષ્ટિશતક’ રચ્યું છે. [વિશેષ પરિચય - જૈન સાહિત્યનો
સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ફકરો ૪૯૩.]

(૬) + જિનવલ્લભસૂરિ ગુરુગુણવર્ણન ર.સં.૧૨૪૫ આશરે

આદિ - પશુમવિ સામિ વીર જિણુ, ગણુહર ગાયમ સામિ,
સુધરમ સામિય તુલનિ સરણુ, જુગપ્રધાન સિવગમિ. ૧
તિત્યુરણુદ્ધસ મુણિરયણુ, જુગપ્રધાન કમિ પત્ત,
જિણુવલ્લભસૂરિ જુગપવર, જસુ નિમ્મલઉ ચરિતુ. ૨

અંત - સલ્લુદ્ધાર કરેસુ હઉ, પાલિ સુદ્દુદ્ધ સમ્મતો,
નેમિચંદ ઇમ વિનવધએ, સુહગુરુ ગુણુગણુરતો. ૩૪
નંદઉ વિહિ જિણુમંદિરહિં, નંદઉ વિહિ સમુદાઓ,
નંદઉ જિણુપત્તિસૂરિ ગુરુ, વિહિ જિણુ ધમ્મ પસાઓ. ૩૫
- ઇતિ નેમિચંદ ભાંડારિકૃત ગુરુગુણવર્ણન.

(૧) છેલ્લાં થોડાં પદોવાળી ત્રુટિત પ્રત, સેં.લા.

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ. [૨. નેમિચન્દ્ર ભાંડારી
રચિત ષષ્ટિશતક પ્રકરણુ ત્રણુ ખાલાવએધો સહિત.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૩૯૬ તથા પૃ.૧૪૭૪-૭૫ પર ભૂલથી
બે જુદા કવિક્રમાંક ને કૃતિક્રમાંકથી આ એક જ સામગ્રી રજૂ થઈ છે.
કૃતિની ભાષા મુખ્યત્વે અપભ્રંશ ગણાય.]

૬. આસગુ (શાંતિસૂરિશિષ્ય શ્રાવક)

(૭) [+] જીવદયા રાસુ ગા.૫૩ ર.સં.૧૨૫૭ આસી શુ. ૭

આદિ - ઉરિ સરસતિ આસિગુ ભણુષ, નવઉ રાસુ જીવાદય સાર,
કંતુ ધરિવિ નિસુણુઉ જણુ, દુત્તર જેમ તરહુ સંસાર. ૧

અંત - વાછા મંત્રિ તણુષ પાછોપષ, વેહલ મહિનંદન મહિ રોપષ,
તસુ સુખહે કુલચંદ કલુ તસુ કુલિ આસાઈતુ અછંતુ;
તસુ વલહિય પલ્લી પવર કવિ આસિગુ બહુગુણુસંજુ. ૫૧
આત ઉપરિયા કવિ ભલઉરઉ, માઉસાલિસું મઇસીયલરઉ,
આસી દવદોહી વયણુ કવિ આસિગુ ભલઉરઉ આવઉ;
સહજિગપુરિ પાસહ ભવણુ, નવઉ રાસુ ઇહ તિહિ

નિપ્પાઇ. ૫૨

સંવતુ ખારહસય સત્તાવજઈ, વિક્રમ કાલિ ગયષ પડિપુંતઈ,
આસોયહં સિષ સત્તમિહિં હતથોહતિયં જિણુ નિપ્પાયઉ;

સંતિસૂરિ પયભત્તયરિય રયઉ રાસુ, ભવિયહં મણુમોહણુ. ૫૩

(૧) પ.ક.૧૯૦થી ૧૯૩, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂઝર કાવ્યસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૩૯૫.]

૭. ધર્મ (મહેંદ્રસૂરિશિષ્ય)

(૧) એક મહેંદ્રસિંહસૂરિ અંચલગરજમાં ધર્મધોષસૂરિના શિષ્ય અને સિંહપ્રભસૂરિના ગુરુ થઈ ગયા છે. જન્મ સં.૧૨૨૮, દીક્ષા ૧૨૩૭, આચાર્યપદ ૧૨૬૩, મરણ ૧૩૦૯. તેમણે સં.૧૨૯૪માં 'શતપદિકા' ગ્રંથ રચ્યો છે. (૨) ખીખ મહેંદ્રસૂરિ હેમાચાર્યના શિષ્ય સં.૧૨૪૧માં થયા છે. તેઓ સં.૧૨૪૧માં રચાયેલ સોમપ્રભાચાર્યના 'કુમારપાળપ્રતિબોધ'ના શ્રવણ કરનાર હતા. તેમણે હેમચંદ્રદત્ત 'અનેકાર્થસંગ્રહ' પર 'અનેકાર્થકૈરવાકરકૌમુદી' નામની ટીકા રચી છે. (૩) ત્રીબ મહેંદ્રસૂરિ વાદિદેવસૂરિના શિષ્ય હતા કે જેમના શિષ્ય પ્રદ્યુમ્નસૂરિએ 'વાદસ્થલ' ગ્રંથ રચ્યો છે. (જુઓ જેસલમેર ભાં. સૂચી, પૃ.૬૦. - પાંડિત લાલચંદ.) આમાંથી આપણા કવિના ગુરુ પહેલા મહેંદ્રસિંહસૂરિ લાગે છે.

(૮) જંપૂસ્વામી ચરિત અથવા જંપૂસામિચરિય ૨.સં.૧૨૬૬

આદિ - જિણુ ચઉવીસઇ પય નમેવિ ગુરુ ચલણુ નમેવી,
જંપૂ સામિહિં તણુઉં ચરિય ભવિઉં નિસુણેવી,
કરિ સાનિધ સરસત્તિ દેવિ જિમ રય કઠાણુઉં,
જંપૂ સામિહિં ગુણ ગહણુ સંખેવિ વધાણુઉં. ૧

અંત - વીર જિણુંદહ તીથિ કેવલિ હૂઉ પાછલઉ,

મલવઉ બઈસારીઉ પાટિ સિદ્ધિં પુહુતુ જંપૂ સ્વામિ,

જંપૂસામિ ચરિત પઠઈ ગુણુઈ જે સંભલઈ,

સિદ્ધિ સુખ અણુંત તે નર લીલાઈ પામિસિઈ. ૪૦

મહિંદ્રસૂરિ ગુરુ સીસ ધર્મ ભણુઈ હો ધામીજી હ.

ચિંતઉ રાતિ દિવસિ જે સિદ્ધિહિ જીમાહીયા હ,

બારહ વરસ સચ્ચેહિં કવિતુ નીપત્તું છાસકઈ.

સોલહ વિજ્ઞાએવિ દુરિય પણાસઉ સયલ સંધ. ૪૧

(૧) પ.સં.૩, પ્ર.કા. ભં. (૨) પ.ક. ૧૯૩થી ૧૯૯, નાહટા સં.

[આલિસ્ટઓઇ ભા.૨.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂઝર કાવ્યસંગ્રહ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૨-૩, ભા.૩ પૃ.૩૯૭.]

૮. ધર્મ (૧)

(૯ ક) સૂલભદ્ર રાસ ગા. ૪૭

આદિ - પશુમવિ સાસણુદેવી અંતઈ વાએસરી,

સૂલભદ્ર ગુણુગહણુ, સુણિ વરહજીુ કેસરિ.

૧

અંત - બહુત કાણુ સંજમુ પાલેહિં, ચહિદહ પૂરખ હિયમ ધરેહિ,

સૂલભદ્ર જિણુ ધમ્મુ કહેઈ, દેવલોકિ પહુતઉ ભએવિ. ૪૭

(૧) પ.ક. ૨૨૫થી ૨૨૮, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

(૯ ખ) સુભદ્રાસતી અતુષ્પદિકા ગા. ૪૧

આદિ - જં ફલુ હોઈ ગયા ગિરિનારે, જં ફલુ દી-હઈ સોનાભારે,

જં ફલુ લકિખ નવકારિહિં ગુણિહિં, તં ફલુ સુભદ્રા-ચરિતિહિ

સુણિહિં. ૧

અંત - સુભદ્રા મંદિર પહુતી બવ, સાસુ સસુરજી હરખિઉ તાવ,

જિણુવર ધમ્મુ કરહુ એ કવિતે, જિણુ સાસણુ હુઈ પર જયવંતો.

પહિ ગુણુહિ જે જિણુહરિ દેહિ, તે નિશ્ચઈ સંસાર તરેહિ,

સુભદ્રા સતી ચરિતુ સંભલહિ સિદ્ધિ સુકમ્પુ લીલઈ તેંલહિહિં. ૪૨

(૧) પ.ક. ૧૮૮થી ૧૯૧, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩, પૃ.૩૯૭-૯૮. અહીં 'ધમ્મુ' શબ્દ નામ-

વાચક નહીં પણ સામાન્ય 'ધર્મ' અર્થનો વાચક શબ્દ જણાય છે, તેથી

આ કૃતિ અગ્રાતકર્તૃક ગણાય. પણ શ્લેષથી નામ ગૂંથવાની પ્રથાને લક્ષમાં

લઈ 'ધર્મ' કર્તાનામ હોય એવો તર્ક કરવામાં આવ્યો હોય એમ

જણાય છે.]

૯. વિજયસેનસૂરિ (નાગેંદ્રગચ્છના મહેન્દ્રસૂરિ - શાંતિસૂરિ -

આનંદસૂરિ - અમરસૂરિ - હરિભદ્રસૂરિશિષ્ય.)

મહામાતૃય વસ્તુપાલના ધર્માચાર્ય. તેમણે આખુ પર વસ્તુપાલ તેજ-

પાલે કરાવેલી નેમિનાથની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા સં.૧૨૮૭ શાગણ વદિ

૩ રવિને દિને કરી હતી. વળી સં. ૧૨૮૮માં ગિરનાર પર્વત પર વસ્તુ-

પાલે કરાવેલી અનેક જિનપ્રતિમાઓની પ્રતિષ્ઠા કરી હતી. તેમના શિષ્ય

ઉદયપ્રભસૂરિએ 'ધર્માભ્યુદય (સંઘપતિચરિત) મહાકાવ્ય' વગેરેની રચના

કરી છે.

(૧૦) + રેવંતગિરિ રાસે

ગિરનાર પર્વત સંખંધી આ રાસને ૪ કડવમ્ (કડવાં) છે. તે દરેકમાં

અનુક્રમે ૨૦, ૧૦, ૨૨ અને ૨૦ કડીઓ છે.

આદિ - પરમેસર તિથેસરહ પયપંકય પથમેવિ,

ભણિસુ રાસુ રેવંતઝિરે અંખિકદેવિ સુમરેવિ. ૧

ગામાગર પુરવણ્ય ગહણ્ય સરિ સરવરિ સુપએસુ,

દેવભૂમિ દિસિ પવિછમહ મણુહર સોરકહેસુ. ૨

અંત - રંગિહિ એ રમઇ જો રાસુ સિરિ વિજયજોણિસુરિ નિમ્મવિહિ એ,

નેમિ જિણ્ય તૂસઈ તાસુ અંખિક પૂરઈ મણિ રલી એ. ૨૦

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૩-૪, ભા.૩ પૃ.૩૯૮.]

૧૦. પાલકણ

(૧૧) [૫] નેમિરાસ અથવા આખૂરાસ (એ.) ગા.૫૦ ર.સં.૧૨૮૯
વસંત

આદિ - પથમેવિણ્ય સામિણિ વાએસરિ, અલિનવુ કવિતુ રયં પરમેસરિ,
નંદીવરધનુ જ્ઞસુ નિવાસો, પલણુઉ નેમિ જિણ્યદહ રાસો. ૧

*

નમિ વિન્નિ રાણુઉ યુણિ નમિ, ખીજ મંદિર નિવેસુ,

ત પુહવિહિ માંહિ જો સલહિજ એ, જીતિમ ગૂજર દેસુ;

ત સોલકિય કુલ સંભમિઉં, સૂરઉ જગિ જસવાઉ,

ત ગૂજરાત ધુર સમુધરણુ, રાણુઉ લુણુપસાઉ. ૨૦

અંત - ખાર સંવચ્છરિ છિયાસિયએ, પરમેસર સંકિઉ,

ચેત્રહ તીજહ કિસિણ્ય પખિ, નિમિ-લુવણિહિ સંકિઉ. ૩૯

*

કેવિ ચડાવલિ નેમિ નમીજઇ, રાસુ વયણુ પાલકણુ પુજ કીજઈ,

ખાર સંવચ્છરિ નવમાસીએ, વસંત માસુ રંમાઉલુ દીહે. ૪૯

એહુ રાહુ વિસ્તારિહિં જ્ઞએ, રાખઇ સયલ સંઘ અંખાઈ,

રાખઈ જ પુણુઆ જઇ ખેડઈ, રાખઇ ધલ સંતિ મૂઠેરઈ. ૫૦

(૧) આખૂ રાસ સમાપ્ત : ૫.ક.૧૮૭થી ૧૮૯, નાહટા સં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૩૯૮. ત્યાં જૂલથી કર્તાનામ 'રામ(?)'

આપેલ છે. 'પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ'માં 'રામુ'ને સ્થાને 'રાસુ'
પાઠ છે.]

૧૧. અજ્ઞાત

(૧૨) કેસી ગાયમ સંધિ ૬૮ કે ૭૦ કડી

આદિ - અતિથ પસિદ્ધ સુદ્ધ સિદ્ધાંત, કહીઉ જુ ઉત્તરજ્ઞયણિ મહાંત,

કેસી ગાયમ ધર્મવિચારો, સંધખંધ સુ કહીજ્ઞઈ સારો.

અંત - ઇય કરવિ વિચાર સંજમ-ભાર, પાલેવિણુ જે મુકમ ગયા,

તે ગાયમ કેસી ચિત્તિ નિવેસી આયલ (આધ) ભવીય

આણુંદ મયા. ૭૦

(૧) પ.સં. ૩-૧૧, જૂની પ્રત, સંઘભંડાર પાટણુ, દા.૭૨ નં.

૭૬. (૨) પ.સં. ૪-૯, વિશેષ જૂની ને સારી પ્રત, જશ. સં. (૬૮ કડી).

(૩) સંવત ૧૫૫૧ વર્ષે ચૈત્ર શુ. દિને પૂજ્યારાખ્ય પં. કમલમંડન

ગણિ શિષ્ય સંઘમંડન ગણિ ભણુન કૃતે સહજધર્મ ગણિના લિખિતં

સિદ્ધપુર નગરે પ્રભાવક શ્રાવક શ્રેણિસુંદરે. શુભં ભવતુ લેખકપાડકયોઃ.

કલ્યાણમસ્તુ. પ.સં.૨-૧૫, મારી પાસે.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય. ૨. સંધિ કાવ્ય સમુચ્ચય.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૧૦ તથા પૃ.૧૪૭૪. પહેલાં આ કૃતિને ચૌદમી સદીમાં મૂકી પછી તેરમી સદીમાં મૂકી છે. આ કૃતિને અપભ્રંશ ભાષાની ગણવી જોઈએ.]

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

વિક્રમ ચૌદમી સદી

૧૨. અભયતિલક (ખ૦)

આ કવિએ સં.૧૩૧૨માં હેમચંદ્રસૂરિકૃત સંસ્કૃત 'દ્વાયશ્રય' પર વૃત્તિ રચી પાલણ્યપુરમાં પૂર્ણ કરી છે. વળી જુઓ જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ક્રકરો ૫૮૯.

(૧૩) + મહાવીર રાસ ગા. ૨૧ ર.સં.૧૩૦૭ વૈ. શુ. ૧૦

આદિ - પાસનાહ જિણ્ણદત્ત ચુરો અનુ, પાયપઉમ પલ્લમેવિ,

પભણ્ણિસુ વીરહ રાસુલહિ અનુ, સંભલહુ ભવિય મિલેવિ. ૧

*

ભીમપદ્મી પુરી વિહિ-ભવણિ, અનુસંકિઉ વીર જિણ્ણિદુ,

*

તસુ ઉવરિ ભવણ ઉતંગ વર તોરણ, મંડલિય રાય આએસિ

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્ અમ્મોહણ્ણ

સાહુણ્ણા હુવણ્ણપાલેણ્ણ કરાવિયં, જમ્મધરહ સાહુકુલિ કલસ

ચડાવિયં. ૬

હેમ-ધવદંડ-કલસો તહિ કારિઉ, પહુ જિણ્ણેસર સુચર પાસિ.

પઈકાવિઉ.

વિક્રમે વરિસ તેરહઇ સત્તરે, સેય વમ્મસાહ દસમીઇ

સુહવાસરે. ૭

અંત - અભયતિલક ગણિ પાસિ, ખેલહિં મિલ્લવિ કરાવિઉ,

ઇય નિય મણિ ઉલ્લાસિ, રાસુલહિ ભવિયણ્ણ દ્વિયહું. ૨૧

(૧) પ.ક.૨૨૮-૨૨૯, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહતા સં.

પ્રકાશિત : ૧. જૈન યુગ પુ.૨ ૫.૫૭. તેની ગૂજરાતી છાયા

પં. લાલચંદ્રે કરેલી તે જ માસિકના ૫.૧૫૭માં છપાઈ છે તેમાં તે

વિદ્વાન મહાશયે કર્તાની તેમજ આમાંના ઐતિહાસિક પુરુષોની ઘણી માહિતી

શોધખોળથી ભરેલી આપી છે. [૨. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ. ૩.

પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૩ પૃ. ૩૬૯.]

૧૩. જિનેશ્વરસૂરિ (ખ૦)

આચાર્યપદ સં. ૧૨૭૮, સ્વ. સં. ૧૩૩૧. વિશેષ માટે જુઓ પં. લાલચંદનો લેખ, જૈન યુગ, પુ.૨ પૃ.૧૫૮ અને જૈન ગૂર્જર કવિઓ, પ્રથમ આવૃત્તિ, ભા.૨ પૃ. ૬૭૭.

(૧૪) ચાચરી ગા. ૩૦

આદિ - ભગતિ કરવિ વહુ રિસહ જિણ, વીરહ ચલણુ નમેવિ,
હઉં ચાલિઉ મણિ ભાઉ ધરિ, દુષ્ટણિ જિણ મણિ સુમરેનિ. ૧

અંત - ગાવિ નયરિ પુરિ જિણ ભુયણિ, જે ચાચરિ પભણંતિ,
વયણિ જિણેસરસૂરિ ગુર, તે સિવ સહુ પાવંતિ. ૩૦

(૧) પ.ક. ૨૩૧થી ૨૩૨, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૦૦.]

૧૪. વિનયચંદ્ર (રત્નસિંહસૂરિશિષ્ય)

આ આચાર્ય હતા. તેમણે સં.૧૩૨૫માં 'પર્યુષણા-કલ્પસૂત્ર' પર નિરુક્ત રચેલ છે. તેમના ગુરુ રત્નસિંહસૂરિ એ તપગરુહમાં થયેલા સૈદ્ધાન્તિક શ્રી મુનિચંદ્રસૂરિના શિષ્ય હતા તે વિક્રમ તૈરમી સદીમાં વિદ્યમાન હતા. તેમણે ટીકા સહિત 'પુદ્ગલષ્ટ્ટ્રિશિકા - નિગોદષ્ટ્ટ્રિશિકા' આદિ ગ્રંથો રચેલા છે.

(૧૫) + પ્યારપ્રત રાસ ર.સં.૧૩૩૮ ગા. ૫૩

અંત - તેરસઈ આઠ ત્રીસી, સાવયધમ્મુવએસ સવિ,

રચણુસિંહસૂરિ સીસિ, વિનયચંદ્રસૂરિ ઉદ્ધરીય.

પાસ જિણુંદ પસાઈ, સાનિધિ સાસણુદેવિ તચુઈ

જે ઉપદેસ કરાઈ, તે મણુવંછિય સુહ લહઈ. ૫૩

(૧) સંવત ૧૪૮૦ વર્ષે આશ્વિન શુદ્ધિ નવમ્યામ્. પ.સં.૨. લીંબડી સ્થાનકવાસી નાગજી સ્વામી પાસેથી મુનિ પુણ્યવિજય અને મુનિ જશવિજયે ઉતારેલી નકલ.

પ્રકાશિત : ૧. ઉપર્યુક્ત નકલ પરથી જૈનયુગ, પુ. ૫ પૃ. ૪૩૦થી ૪૩૪. તેમાં આદિની સાડી નવ ગાથા નથી.

(૧૬) + નેમિનાથ ચતુષ્પદિકા

આ ૪૦ ટૂંકનું કાવ્ય છે, તેમાં પ્યારમાસ લઈ દરેક માસે રાજેમતી પતિવિરહથી કથન કરે છે એવું કાવ્યમય વર્ણન કવિએ કરેલું છે.

આદિ - સોહગસુંદર ધણુલાવન્તુ, સુમરવિ સામિષ્ઠિ સામલવન્તુ;
સખિ પતિ રાજલ ચડિ ઉતરિય, બાર માસ સુણિ જિમ.
બજજરિય-૧

નેમિકુમર સુમરવિ ગિરનારિ, સિદ્ધી રાજલ કલકુમારિ-આંકણી.
અંત - પંચ સખી સર્ધ જસુ પરિવારિ, પ્રિય ભીમાહી ગઈ ગિરિનારિ,
સખી સહિત રાજલ ગુણરાસિ, લેધ દિખ પરમેસર પાસિ. ૩૯
નિગ્મલ કેવલનાણુ લહેવિ, સિદ્ધી સામિષ્ઠિ રાજલહેવિ,
રચણુસિંહસુરિ પણુમવિ પાય, બારઇ માસ ભણિયા મઈ
ભાય. ૪૦

નેમિકુમર સુમરવિ ગિરનારિ, સિદ્ધિ રાજલ કલકુમારિ—
ઇતિશ્રી વિનયચંદ્રસુરિકૃત નેમિનાથ ચતુષ્પદિકા:

(૧) સં. ૧૩૫૩ ભાદ્રવા શુદ્ધ ૧૫ રવૌ ઉપકેશગન્ધીય મહિયંદ્રેણ
લિખિતા. પુ. (૨) વિ.સં.૧૩૫૧, સં.લા. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨.]
પ્રકાશિત: ૧. જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ હેરેલ્ડ, પુ.૯ અંક ૮-૯,
ઓગસ્ટ-સપ્ટે. ૧૯૧૩. [૨. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ. ૩. ૧૩મા-૧૪મા
શતકનાં ત્રયુ પ્રાચીન ગુજરાતી કાવ્યો. ૪. પ્રાચીન મધ્યકાલીન બારમાસા
સંગ્રહ ભા. ૧.]

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

(૧૭) [+] આનાંદ પ્રથમોપાસક સંધિ

આદિ - અરહં દેવો સુચુર સુદ્ધં ધમ્મં ચ પંચ નવકારો,
ધન્નાણુ કયથાણું નિરંતરં વસઇ હિયયંમિ. ૧

જય ન કણુસિ તવ ચરણું ન પઢિસિ ન ગુણેસુ દેસિનો દાણું,
ત કિઇતિયં ન સક્કિસિ જં દેવો ધક્કુ અરિહંતો ૨

અંત - સિરિ રચણુસિંહસુરિ ગુરુવએસિ, સિરિ વિણુચઅંદિ તસુ
સીસલેસિ.

અજ્ઞયણુ પઢમુ એક સત્તમંમિ, ઉદ્ધરિઉ સંધિબંધેણુ રંમિ. ૧૭૪
જં ઇહ હીણુા હિઉ કિંચિવિ સાહિઉ, તં સુચદેવી મજ્ઞ ધમઉ.

ઇહ જુ પઢઇ ગુણુઇ વાયઇ તિસુણુઇ, મુત્તિ નિયંબણુ સો રમઇ. ૧૭૫

(૧) પ.સં.૩-૧૯, ગા.ના. (૨) પ.સં.૧૬, શ્લોક ૮૧, લીં.ભં.દા.૨૩.

(૩) પ.સં.૫, શ્લોક ૭૪, લીં.ભં. દા.૩૯ નં.૪૭. [લીંહસરી.]
[પ્રકાશિત: ૧. સંધિકાવ્ય સમુચ્ચય.]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ. ૫-૬, ભા.૩ પૃ.૪૦૦. આ કવિને નામે

મૂકેલી 'ઉપદેશમાલાકથાનક છાપય' પછીથી ઉદયધર્મને નામે મૂકી છે. 'આનંદ પ્રથમોપાસક સંધિ'ની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૧૫. અજ્ઞાત

(૧૮) + સપ્તક્ષેત્રિ રાસુ ૨.સં.૧૩૨૭ માહ શુદ્ધ ૧૦ ગુરુવાર

આદિ - સવિ અરિહંત નમેતી સિદ્ધ સુરિ ઉવગાય,
પતર કર્મભૂમિ સાહુ તીહ પલ્લમિય પાય. ૧

અંત - સંવત તેર સત્તાવીસઈ માહ મસવાડઈ
ગુરુવારિ આવી ય દસમિ પહિલઈ પપ્પવાડઈ,
તહિ પૂર હુકે રાસુ સિવસુખ નિહાણું
જિણુ ચક્રવીસઈ ભવીયણુઈ કરિસિઈ કલ્યાણું. ૧૧૮
બં સિસિ રવિ ગયણુંગણિહિ ભગઈ મહિમંડલિ,
તા વરતઉ એઉ રાસુ ભવિય જિણુસાસણિ,
નિમ્મલ જ અહ નક્ષત્ર તારિકા વ્યાપઈ
જયવંતુ શ્રીસંઘ અનઈ જિણુસાસણુ. ૧૧૯

(૧) સં.૧૫૩૮ વર્ષે આશ્વિ શુ. ૨ દિને. શ્રીમતિ કંસારી નગરે.
સં. માકા ભાર્યા સં. માણિકકે સુતા શ્રા. અંગી ભણુનાથં. શ્રી તપાગચ્છ
નાયક ભદારક પ્રભુ શ્રી લક્ષ્મીસાગરસુરિશિષ્ય પં. જિનપ્રમોદગણિભિ
લિખિત: પ.સં.૫-૧૫, ઈડર ગોરજી ભંડાર (ઈડરની બાઈઓનો
ભંડાર) નં. ૧૬૨.

પ્રકાશિત: ૧. શ્રી બુદ્ધિસાગરસુરિકૃત ભજન પદ સંગ્રહ, ભા.૪.
૨. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬, ભા.૩ પૃ.૪૦૧-૦૨.]

૧૬. જગદુ (જિનેશ્વરસુરિશિષ્ય)

(૧૯) + સમ્યક્ત્વમાઈ ચઉપઈ

સં.૧૨૭૮ પછી ને સં.૧૩૩૦ પહેલાં જિનેશ્વરસુરિની વિદ્યમાન-
તામાં આ રચના જણાય છે.

આદિ - ભલે ભણુઈ માઈ ધુરિ નેઈ, ધરમમ મૂલુ જુ સમકિતુ હોઈ,
સમકિતુ વિણુ ને ક્રિયા કરેઈ, તાંતઈ લોહિ નીરુ ઘાલેઈ. ૧

અંત - હાસામિસિ ચક્રપંઈમંધુ ક્રિયઉ, માઈતણુઉ છેહુ મઈ નિયઉ,
ભણુઉ આગલઉ કિંપિ ભણુઉ, જગદુ ભણુઈ સંધુ સયલુ ખમેઉ. ૬૨
શ્રીનંદઉ સમુદાંધરિ રહઈ, નંદઉ વિહિ મંદિર કવિ કહઈ,

નંદઉ જિજ્ઞેસરસૂરિ મુણિંદુ, જા રવિ જીગઠ જીગઈ ચંદુ. ૬૩
માઠ તણુઉ અખસર ધુરિ ક્રિયઉ, ચડસઈ ચઉપઈયાખંધુ થિયઉ,
સુદઈ મનિ જે નર નિસુણંતિ, અણંતસુપુ સિદ્ધિહિ પાવંતિ. ૬૪
[આલિસ્ટઓઠ ભા.૨.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૮, ભા.૩ પૃ.૪૦૨. પહેલાં કૃતિની
રચના સં.૧૩૩૧ પછી જણાવેલી તે મત પાછળથી ફેરવ્યો છે.]

૧૭. સોમમૂર્તિ

૨૦. + જિનેશ્વરસૂરિ દીક્ષા વિવાહ વણના રાસ ર.સં.૧૩૩૧ પછી
આ ૩૩ શ્લોકનું પ્રાચીન કાવ્ય છે. નાયક ખરતરગચ્છીય જિનેશ્વર-
સૂરિની દીક્ષા દશ વર્ષે ખેડા ગામમાં જિનપતિસૂરિ પાસે લેવાઈ, અને
મરણ સં.૧૩૩૧માં થયું. તે વખતે પદ્ધર જિનપ્રબોધસૂરિ થયા. આથી
આ કાવ્ય સં.૧૩૩૧ પછી તુરતમાં રચાયેલ છે, અને તેથી તે સમયની
ભાષાના નમૂનારૂપ છે.

આદિ - ચિંતામણિ મણિ વિ વિચથે સુહિય ધરેવિણુ પાસ જિણુ,
જુગપવર જિજ્ઞેસરસૂરિ મુણિરાઉ યુણિસુ હઉ ભત્તિ આપણુ. ૧
યુરુ નિયહિય ઠવહુ વરમોતિયં હાર સુચર જિજ્ઞેસરસૂરિચરિયં,
ભવિયજણુ જેણુ સા મુતિવર કામિણી, તુમહ વરણું મિ ઉક્કંઠિય એ.૨
અંત - એહ વીવાહુલઉ જે પઠહિં જે દિયહિ પેલાપેલિય રંગભરિ,
તાહ જિજ્ઞેસરસૂરિ સુપસન્તુ ઈમ ભણુઈ ભવિય ગણિ

સોમમુત્તી ૩૩

પ્રકાશિત : ૧. જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ. ૨. ઐતિહાસિક
જૈન કાવ્યસંગ્રહ, પૃ.૩૭૭થી ૩૮૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૭, ભા.૩ પૃ.૧૪૭૫.]

૧૮. અજ્ઞાત

(૨૧) સ્તંભતીર્થ અજિત સ્તવન ગા. ૨૫ ર.સં.૧૩૪૧

આદિ - લાવન્નમય કલિયં સોહગમ વિલાસ ખંધુરં ધણિયં
પણુમેવિણુ જિણુમજિયં તસ્સે ભણામિ કિં ચરિયં. ૧

અંત - જે નયરિ પદહણિ સૂરિ જિજ્ઞેસર હતિય કમલિ પયક્રિઉ,
વિક્કમા તેરહ ઇશુજીવીસઈ ખહુય, દેવ અહિટ્ટિઉ.
તિત્તીસ ભૂરિ ચુરવએસહિં ખંભ નયરિ સમાણિઉ,

હકિલા વચ્ચરિ દેવમંદિરિ, દેવ સુવિદિ સંધિ નિવેસિઉ. ૨૪
 સોં અલિય સામિઉ સુમઈ અમિઉ, અંભ નયરહ મંડણો,
 જઈ ધંમકસણુ કુમઈ વારણુ, રોગસોગ વિહંડણો,
 ભો લવિય લોપહ યુલુઉ ભાવિહિ, સુવણુ મગ પયાસણો,
 જિમ તુમિહ પાવહિ મુખ નિરપમ, સપલ દુકખહ નાસણો. ૨૫

(૧) પ.ક.૨૭૬થી ૨૮૧, સં.૧૫૧૯ લગભગની પ્રતિ, નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૦૨. સં.૧૩૪૧ તે મૂર્તિપ્રતિષ્ઠાનું
 વર્ષ જણાય છે. કાવ્ય પછીથી પણ રચાયું હોય તેવો સંભવ નકારી
 શકાય તેમ નથી.]

૧૯. પદા

(૨૨) + સાલિભદ્ર કક્ક લ.સં.૧૩૫૮ પહેલાં

આદિ - ભલિ લંજણુ કમ્મારિખલ વીરનાહુ પણમેવિ,

પઉમુ લણુઈ કક્ક ખરિણુ સાલિભદ્ર ગુણુ કેઈ. ૧

અંત - ઈહ કહિયઉ કક્ક કુલઉ, ઈકલતરિ કુયાહ,

ભવિયઉ સંજમુ મણિ ધરઉ, પઠઉ ગુણુહુ નિસુણુહુ. ૭૧

(૧) લ.સં.૧૩૫૮, સં. લા. [આલિસ્ટઓષ ભા.૨]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ. શાસનમ્

(૨૩) + દુહામાતૃકા લ.સં.૧૩૫૮ પહેલાં

માતૃકા એટલે બારાખડી, દરેક વર્ણુ લઈ તે પર ઉપદેશ આ પૃ
 ટૂંકના કાવ્યમાં આપેલો છે.

આદિ - ભક્ષે ભલેવિણુ જગતગુરુ પણમઉં જગહપહાણુ,

જસુ પસાઈ મૂહ જિય પાવઈ નિમ્મલુ નાણુ. ૧

અંત - માંગલમહાસિરિ સરિસુ સિવક્ષદાયણુ રમ્મુ

દુહામાષ અખિયઈ પઉમિહિં જિણુવરધમ્મુ. ૫૭

(૧) લ.સં.૧૩૫૮, સં.લા. [આલિસ્ટઓષ ભા.૨]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.

(૨૪) નેમિનાથ કાગુ

રાગુ મારવણિ

આદિ - મિલિયગિરિ રલિયામણુઉ, દક્ષિણુ વાપઉ વાઉ,

કામિણિ મન સોહામણુઉ, પહુલઉ કતુ તણુઉ રાઉ. ૧

અંત - હંસસરોવરિ જિમ સિલ્યા, મહુયર જિમ વણુરાય,

પઉમ લણ્ણઈ તિમ સામિય, ચલણ્ણે મુજ્જ મનુ ગાઇ. ૧૩

રેવચગિરિ રુલિયામણ્ણ, સોહઇ સુરવર સાર,

વિલા-લાવિહિ પણ્ણમઉ, જિમ પામઇ ભવપાર. ૧૪

(૧) પ.ક. ૩૭૭-૦૮, સં.૧૫૧૬ની લખેલી પ્રત કે જેના ૩૧૪ પને છેવટે લખ્યું છે કે 'સંવત્ ૧૫૧૬ વર્ષે કાચુણ સુદિ ૧૧ દિને શ્રી આસા-પલ્યાં મતિકલા સાધ્વી યોગ્ય.' [પ્રત કયા ભંડારની છે તેનો નિર્દેશ ચૂકી જવાયો લાગે છે.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૧ પૃ. ૧૧-૧૨, લા.૩ પૃ. ૪૦૬-૦૭. આ કવિ અહીં નં.૨૬ના જિનપ્રભસૂરિ હોય એવો તર્ક કરવામાં આવેલો, પણ સમય જોતાં એ સંભવિત જણાતો નથી.]

૨૦. જિનપ્રભસૂરિ

(૨૫) પદ્માવતી ચોપાઈ

આદિ - શ્રી જિણ્ણુશાસણ્ણ અવધાકારિ, આચહુ સિરિ પઉમાવઇ દેવિ.

ભવિય લોય આણ્ણંદયરિ, દુલહઉ સવેય જમ્મ લહેવિ. ૧

અંત - પઉમાવઇ અઉષઘંય પઠંતિ, હોઈ પુરિસ તિહુઅણ્ણ સિરિ કંતિ,

ઇમ પલણ્ણઇ નિય જસ કપૂર, સુરહી ભવણ્ણ જિણ્ણુપહસુરિ.

(૧) લિ૦ મનસિંહેન. પ.સં.૧-૧૭, વિ.ને.ભા.નં.૪૫૫૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૧૪૭૫. કર્તા મુખ્યત્વે અપભ્રંશના કવિ છે. આ કૃતિ પણ મુખ્યત્વે અપભ્રંશ ભાષાની હોવા સંભવ છે.]

૨૧. પ્રજાતિલકસૂરિશિષ્ય ?

(૨૬) + કમ્હૂલી રાસ ૨.સં.૧૩૬૩, કોરંટામાં

આદિ - ગણ્ણવઈ જો જિમ દુરીઉવિહંડણ્ણ, રોલનિવારણ્ણ તિહુયણ્ણમંડણ્ણ;

પણ્ણમવિ સામીઉ પાસ જિણ્ણુ,

સિરિ ભદ્દેસરસૂરિહિ વંસો ખીણ્ણ સાહહ વંનિસુ રાસો, ધમીયરોલુ નિવારીઉ,

સગમંડુ જિમ મહીયલિ જણ્ણઉ, અદ્દારસઉ દેસુ વખાણ્ણઉં

ગોવલિ ધનિન રમાઉલહ,

અનલ કુંડ સંભમ પરમાર રાજ કરઇ તહિં છે સવિચાર, આણ્ણુ

ગિરિવર તહિં પવરો.

અંત - સાત્રીસઇ આષાડિ લખમણ્ણ મયધર સાહુ સૂઓ

છયણ્ણી નયર મઝારિ આરિકલણ્ણઉં ભીમિ કિઓ,

કમલસૂરિ નિયપાટિ સઈ હાથિ પ્રજાસૂરિ ઠવીઓ,

પમીઉ પમારીઉ જીવુ અણુસણિ આવા સૂધુ કીઓ.
 પણિ પહુતઉ સુરલોઇ ગણુહર ગંગાજલવિમલો.
 તાસુ સીસુ ચિરકાલુ પ્રતપઉ પ્રજ્ઞાતિલકસૂરે.
 જિણુસાસણિ નહયંદુ સુહયર ભવીયહં કલપતરે
 તા જગે જયવંત ઉમ્કાઉ જે જગિ જગઇ સહસકરો
 તેરત્રિસકઇ રાસુ કેારિંટાવડિ નિમ્મિઉ
 જિણુહરિ દિંતસુસંતં મણુવંછિય પૂરવંઉ.

(૧) સંવત ૧૪૦૮ વર્ષે શ્રીપાપ્રામે શ્રી નરયંદ્રસૂરિણાં શિષ્યેન શ્રી રત્નપ્રભસૂરીણાં આંધવેન પંડિત ગુણુભદ્રેણુ કચ્છૂલી શ્રી પાર્શ્વનાથ ગાથીકા લીંબા ભાર્યા ગઉરો તત્પુત્ર આવક જસા કૂંગર તદ્ભગિની આવિકા વીંઝી તીહ્ડી પ્રભૂત્યેષાં સાહાયેન પ્રભુશ્રી શ્રીપ્રભસૂરિવિરચિતં ધર્મ-વિધિપ્રકરણું શ્રી ઉદયસિંહસૂરિરચિતા વૃત્તિ શ્રી ધર્મ-વિધિ અથસ્ય કાર્તિક વદિ દશમી દિને ગુરુવારે દિવસપાશ્રાત્ય ઘટિકાદયે સમયે સ્વપિતુ-માત્રોઃ શ્રેયસે શ્રી ધર્મ-વિધિ અથમલિખત. આમ એક પ્રતને અંતે લખેલું છે. આ જ પ્રશસ્તિ પી. પ. ૧૨૬માં ઉદયસિંહકૃત 'ધર્મવિધિવૃત્તિ'ની નીચે પ્રકટ થઈ છે તેમાં સંવત વર્ષ ૧૪૧૮ છે.)

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ. ૮-૯, ભા.૩ પૃ. ૪૦૨-૦૩. પહેલાં પ્રજ્ઞા-તિલકસૂરિને નામે મૂકેલી કૃતિના કર્તા તરીકે પછીથી પ્રજ્ઞાતિલકસૂરિ-શિષ્યની સંભાવના કરી છે, જે યથાર્થ જણાય છે.]

૨૨. વસ્તિગ

પ્રસિદ્ધ જૈન કવિઓમાં આ કવિની ગણના થાય છે. સ્વ. ચીમનલાલ ઝાહાભાઈ દલાલે 'પાટણના ભંડારોમાં સાહિત્ય' વિશેના લેખમાં 'ચિહ્નુંગતિ ચોપાઈ'ની એક ખીજી પ્રતમાંથી મંગલાચરણથી આદિ આમ મૂકી છે : 'શેત્રુંજ વંદિય તીરથરાઉ, પ્રભરતના ગુર કઈ પસાઉ.' આ પરથી કર્તાના ગુરુત્વું નામ પ્રભરતન અથવા રત્નપ્રભ હશે.

(૨૭) + વીસ વિહરમાન રાસ કે રતવ ૨.સં.૧૩૬૮ માહ શુદ્ધ ૫, શુક્ર આદિ - વિહરમાન તિતથચર પાય-કમલ નમેવિય, કેવલધર દુન્નિ કોડિ સવિ સાધુ નમેવિઅ.

જિજ્ઞુ રઊવીસઈ પાય નમેસુ, ગુર્યાં સહિગુર ભત્તિ કરેસુ,
સમરિય સામિણિ સારદ દેવિ, પઢિસિઈં જિજ્ઞુ વીસઈ સંખેવિ. ૧
સંવત તેર અઠસહઈ મહ મસવાડઈ, પાંચમિ હુઈ શુકવારિઈ
પહિલઈ પખવાડઈ.

૫૫ (તઉ) આરંભિઅ અભિનવ રાસો, જિમ હુઈ ભમણુ મરણુ
વિણાસો.

મુઝ મૂરખ નવિ ખોલવા ઠાઉ, પુણુ ગુર્યાં શ્રી સંઘ પસાઉ. ૨
અંત - કાલ તં ગહિલઈં વીનવઈં એ, નરેસૂયા, તમહ ચઉ સેવક હોઈ,
મૂરખી પઢિયાં શાતના એ, નરેસૂયા, તે સહ ક્ષમા કરઉ એ.
લોટા ગણુ વસ્તિગ ભણુઈ એ નરેં સામિ એ વીનતી અવધારી.
કર્મ નટાવઈ નયાવીઉ એ નરેં ચઊદહ રજગહ મઝારિ. ૮
તે ભવ ખીહતઉ વીનવઈં એ નરેં સામિઅ કરઉ પસાયઉ,
એતલઈં માગઉં લાગતઉ નરેં દિઉ અમરાપુરિ ઠાઉ. ૯
વીસ જિજ્ઞુસર ગાયસિઈં એ નરેં, લેસિઈં નામ ઉચ્ચાર,
ચિહૂં ગતિ મીડઈં વાસિઈં એ નરેં, છૂટિસુ ભવ સંસાર. ૧૧
તારામંડલ જાં અઈઈં એ નરેં, અતઈ સૂરિજ અંદ,
તિમ એઉ નંદઉ સૂરિ ગુરો, નરેસૂયા, ચઉવિહ સંઘ આણુંદ.

(૧) પ.સં.૨-૧૫, એક પ્રાચીન પ્રત, જશ. સં. (૨) પ.સં.૨-૧૫,

મોડી સાગર ઉપાશ્રય, પાટણુ, ઠા. ૭

પ્રકાશિત : જૈનયુગ, પુ. ૫ પૃ.૪૩૮થી ૪૪૦.

(૨૮) ચિહુંગતિ ચોપાઈ લ.સં.૧૪૬૨ પહેલાં

આ ચિહુંગતિ (ચાર ગતિ - મનુષ્ય, તિર્થંગ, નરક, દેવ) એ
સંબંધીની ૯૪ ટૂંકની ચોપાઈમાં અનેક પ્રકારની યોનિમાં ભટકતા જીવને
કેવાંકેવાં ભયંકર દુઃખ ભોગવવાં પડે છે, તેનું વર્ણન કરીને કવિ કહે છે
કે જીવને અરિહંત દેવ અને સાધુ ગુરુ એ મોટા પુણ્યને બળે પ્રાપ્ત થાય
છે. માટે દહ ચિત્તે જિન ધર્મ પાળી પાંચમી ગતિ (મોક્ષ)ને પામવી.
(મ. બ.)

આદિ - સેતુજ વંદિઅ તીરથરાઉ, ગોચમ (ગુર્યાં) ગુણુહર કરઉ પસાઈં.
વાગવાણિ હઈં સમરઈં દેવિ ચિહુંગતિગમણુ કહૂ સંખેવિ. ૧
ચિહુંગતિ માંહિ કાંઈ નચ્છી સાર, દીસઈં દુખ તણુ ભંડાર,
ચિહુંગતિ તણુ તીહાં નહીં કાઈ ગંમુ જિહિ ચિત્તિ એક વસઈં
જિજ્ઞુધમ્મુ. ૨

અંત - મૂરખમાહિ મૂ પહિલી લીહ, જિણુ ધર્મમાહિ વસહિ સવિ દીહ,
કાલહિં ગહિલહિં યોલિ કાહિં, તેહિ પુણુ સહયુર તણુહિ પસાહિ. છુ-
રામતિની હઈ મૂ ધણી ટેવ, ગુરયા સંધની નિતુ કર સેવ,
અગ્નન પણુમ આસાતન થાઈ, વસ્તિગ લાગઈ શ્રીમંધ પાવ. ૯૪

(૧) સંવત ૧૪૬૨ વર્ષે આશ્વિન શુદ્ધિ દશમ્યાં ગુરૌ લિખિત.

પ.સં. ૬-૧૦, સંધનો ભંડાર, પાટણ, દા. ૭૫ નં. ૯૪. (૨) પ.સં. ૭-૧૪, હા.ભં. દા. ૮૩ નં. ૭૧ (૩) સં. ૧૫૯૫ વર્ષે જ્યેષ્ઠ સુદિ ૧૨ ગુરૌ લ. સ્તંભતીર્થે શ્રાવિકા ચતુષ્પાઈ સોનાઈ પઠનાર્થ. પ.સં. ૧૦, શાંતિનાથ ભં., ખંભાત, દા. ૧૧૨ નં. ૭. (૪) મ.બ.સં. [મુપુગૃહસૂત્રી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ.૨૩ ભા. ૩ પૃ.૪૦૩-૦૪ તથા પૃ.૪૨૪-૨૫. આ કર્તાને પહેલાં સં.૧૫મી સદીમાં અને પછીથી સુધારી સં.૧૪મી સદીમાં મૂક્યા છે. વિકલ્પે અપાયેલા 'વસ્તો' 'વસ્તુપાલ' એ કર્તાનામ માટે આધાર નથી અને ગુરુનામનો તર્ક પણ એક પાઠને આધારે જ છે. ભા.૧માં નોંધાયેલી 'રાત્રિભોજન સજાય'ને 'રહનેસિ રાજમતી સજાય'ના કર્તા મુનિ વસ્તા જુદા જ અને ઘણા મોડા સમયના જણાય છે.]

૨૩. ગુણાકરસૂરિ (પદ્માનંદસૂરિશિષ્ય)

(૨૯) + શ્રાવકવિધિ રાસ ર.સં.૧૩૭૧

આદિ - શ્રી જિનાય નમઃ. અથ શ્રાવકવિધિ રાસ.

પાય-પહિમ પણુમેવિ, ચહિવીસ વિ તિથ્થંકરહ,	
શ્રાવકવિધિ સંખેવિ, ભણુમ ગુણાકરસૂરિ ગુરો.	૧
જિહિ જિણુમંદિર સાર, અનમ તપોધન પામિથ એ,	
શ્રાવક જન સુવિચાર, ઘણું તણુ ઈંધણુ જલ પ્રથલો.	૨
ન્યાયવંતુ જહિં રાહ, જણુધણુ ધન્ન રમાહલહ એ,	
સૂધી પરિ વવસાહ, સૂધઈ થાનકિ તિહિં વસહિ એ.	૩
ધમ્મિહિં હુમ પરલોમ, ઘર કમ્મિહિં છહ લેલય પુણુ,	
તિહિં નર આહ ન ઝોહ, જિહિં સતા રવિ ઊગમઈ.	૪

અંત - એમ જો પાલ એ એ વર સાવહ-વિહી

અહ ભવમાહિ સિવસુખ સો પાવિહિ

રાસ પદ્મભણુંદસૂરિ સીસહિ કીયહ

તેરહ મહત્તરઈ એહ લલિયં ગહ.

૪૮

જો પદમ સો સુણુમ, જો રમમ જિણુહરે

સાસણદેવિ તાસુ સાનિધિ કર્મ
જનમ સસિ સૂર અરુ મેરુ ગિરિ નંદણું
તાં જયઉ તિહુયણે એહ જિણુસાસણું.

(૧) લિં પુરોહિત ભક્ષ્મીનારાયણ. પ.સં. ૩-૧૬, મુકિત. નં. ૩૨૯.

[કેટલોગચુરા, મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. આત્માનંદ શતાબ્દી સ્મારક ગ્રંથ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૩ પૃ.૪૦૪-૦૫.]

૨૪. અમ્બદેવસૂરિ (નિવૃત્તિગચ્છ પાસડસૂરિશિષ્ય)

પાસડ(પાર્શ્વદત્ત)સૂરિનું સં.૧૩૩૦માં પ્રતિષ્ઠિત આદિનાથ બિંબ વીજ્ઞપુરમાં પદ્માવતીના દેહરામાં વિદ્યમાન છે (વીજ્ઞપુર વૃત્તાંત તથા ધાતુ પ્રતિમા લેખસંગ્રહ, ભા.૧ પૃ.૪૧૬). અંતમાં 'નાગિંદ્રઅ ગચ્છ'ને બદલે 'નેજીજીખ ગચ્છ' એક પ્રતિમા છે.

(૩૦) + સમરા રાસો અથવા સમરસિંહ રાસ ર.સં. ૧૩૭૧ આશરે રાસનો નાયક સમરસિંહ મંત્રી ઓસવાળ હતો અને તેના ઉપર અલપખાતની મહેરબાની હતી. તેણે સંઘ કાઢ્યો હતો. આ સંઘપતિ સમરસિંહ ઉર્ફે સમરાએ કેટલાંક સ્તવનો બનાવેલાં છે. સં.૧૩૭૧માં શત્રુજય પર ઋષભદેવની મૂર્તિ તેણે પ્રતિષ્ઠિત કરાવી. આ રાસ પણ તે જ અરસામાં રચાયેલ છે.

આદિ - પહિલઉ પણમિહિ દેવ આદિસર સેતુજસિહરે
અનુ અરિહંત સંવે વિ આરાહઉં બહુ ભતિભરે. ૧
તઉ સરસતિ સુમરેવિ સારથસ સહર નિમ્મલીય,
જસુ પયકમલ પસાય મૂરુષુ માણુષ મનરલિય. ૨
સંઘપતિ દેસલ પૂત્રુ ભણિસુ ચરિહિ સમરા તણુઉ એ,
ધર્મિય રોલુ નિવારિ નિસુણુઉ શ્રવણિ સુહાવણુઉ એ. ૩

અંત - સંવરચરિ ઇકલત્તર ધાપિઓ રિસહ જિણિંદો,
ચૈવ વદિ સાતમિ પહુત ધરે નંદઓએ જ રવિ ચંદો. ૩
પાસડસૂરિહિ ગણુહરહ નાગિંદ્રઅગચ્છ નિવાસો,
તસુ સીસિહિં અમ્બદેવસૂરિંહિ રચિયઉ એ સમરા રાસો. ૪
એહુ રાસુ જો પદ્મ ગુણુષ નાચિહિ જિણુહરિ દેષ.
શ્રવણિ સુણુષ એ બયહં એ તીરથએ તીરથજન રહુ લિઈ. ૫

(૧) પા.ભાં. (૨) પ્ર.કા.ભાં. નં. ૮૭૧.

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ. ૨. જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૦, ભા.૩ પૃ.૪૦૩. પહેલાં 'નાગેન્દ્રગચ્છ' જણાવેલ તે સુધારી પછીથી 'નિવૃત્તિગચ્છ' કરેલ છે.]

૨૫. ધર્મકલશ (ખરતરગચ્છ)

(૩૧) + જિનકુશલસૂરિ પદ્મલિપેક રાસ ર.સં.૧૩૭૭ નેઠ વ. ૧૧ પછી.

આદિ - સયલ-કુશલ-કલ્લાણુ-વલ્લી, ધણુ સંતિ જિણેસર,
પણુમેવિણુ જિણુચંદસૂરિ, ગોયમ સમુ ગણુહર;
નાણુમહોયહિ ગુણુનિહાણુ, ગુરુગુણુ ગાએસુ,
પાટકવણુ જિનકુશલસૂરિ, વર રાસુ ભણેસુ. ૧

*

તેરહસય સતહત્તરઘ, કિન્નંગ ઈગારસિ જિદ્ધ
સુર-વિમાણુ કિરિ મંડિયહિ, નંદિ ભુવણિ જિણિ દિદ્ધિ. ૧૯
સયલ સંઘહ સયલ સંઘહ કેલિ આવાસુ,
આણુહિલપુર વર નયર ગુજરાત-ધર-મુખહ-મંડણુ;
દેસ દિસંતરિ તહિ મિલિય, સયલ સંઘ વરિસંત જિમ ધણુ.
પાટ ધુરંધર સંઠવિહિ, મિલિય મિલાવઘ ભૂરિ,
સંઘ મહોછવુ કારાવઘ, વજ્જંતઘ ધણુ તૂરિ. ૨૨

*

અંત - ગુણિ ગોયમ ગુરુ એસુ, પઠહિ મુણુહિ જે સંથુણુહિ,
અમરાહર તહિ વાસુ, ધર્મિય ધર્મકલસુ ભણુઘ. ૩૮

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ, પૃ.૧૫-૧૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩, પૃ.૪૦૫.]

૨૬. જિનપદ્મસૂરિ (ખરતરગચ્છ)

જન્મ સં.૧૩૮૨? આચાર્યપદવી સં.૧૩૯૦ મરણ સં.૧૪૦૦. આ આચાર્યના ઉપદેશથી સં.૧૪૦૦ વર્ષમાં 'ભગવતી વૃત્તિ સિદ્ધાંત' પુસ્તક જેસલમેર જૈન ભંડારમાં મુકાયેલ છે. - પં. લાલચંદ (જુઓ જેસલમેર ભાંડાગાર સૂચી, પૃ.૩૨).

(૨) + શ્રીસ્થૂલિભદ્ર કાગ (સિરિ થૂલિભદ્ર કાગ) ગા. ૨૭

આદિ - પણુમિય પાસ જિણુંદપથ અનુ સરસઘ સમરેતી,
થૂલિભદ્ર મુણિવઘ ભણિસુ કાગુમંધિ ગુણુ કેતી.

અંત - ખરતરગચ્છિ જિણ્ણપદમસૂરિ કિય કાણુ રમેવઉ,

ખેલા નાયઈ ચૈત્રમાસિ રંગિહિ ગાવેવઉ. ૨૭

(૧) પ્ર.કા.ભં. (૨) પ.ક.૨૯૩થી ૨૯૫, એક પ્રાચીન પ્રત,
સં.૧૫૧૭ આસપાસ, નાહટા સં. (કર્તાનામ નથી).

પ્રકાશિત : ૧ પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ. [૨. પ્રાચીન કાણુસંગ્રહ.
૩. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૧, ભા.૩ પૃ.૪૦૬ તથા પૃ.૪૨૧. પૃ.૪૨૧
પર કૃતિ 'રત્નવલ્લભ (?)'ને નામે મૂકેલી છે તે 'મલિહી જિણ્ણિ જગમલ્લ
સલ્લ રયવલ્લભ માણ્ણે' એ પંક્તિમાંના 'રયવલ્લભ' એ શબ્દને કારણે
કરવામાં આવ્યું છે. પરંતુ 'રયવલ્લભ' એટલે રતિવલ્લભ એટલેકે કામદેવ
થાય અને એ શબ્દ અહીં એના સામાન્ય અર્થમાં જ છે. ત્યાં નોંધાયેલી
હસ્તપ્રતમાં કર્તાનામવાળી પંક્તિને સ્થાને 'ચૈત્રમાસિ બહુ હરસિ રંગિ
ઈહ મુણ્ણિગાએવઉ' એ પ્રમાણે પંક્તિ મળે છે.]

૨૭. સોલાણી

(૩૩) + ચર્યરિકા

ભાષાની પ્રાચીનતા જોતાં આ કાવ્ય ૧૪મા સૈકાનું લાગે છે.

આદિ - જિણ્ણ ચઉવીસ નમેવિણ્ણ સરસધ પય પણ્ણમેવિ

આરાહઉં ગુર અપણ્ણઉ અવિયણ્ણુ ભાનુ ધરેવિ. ૧

કર જોડિઉ સોલાણી ભણ્ણછળવિઉ સફલુ કરેસુ,

તુમ્હિં અવધારહ ધંમિયઉ ચચ્યરિ હઉં ગાએસુ. ૨

અંત - કુંગરડા અધો ફરિં લગઉ સીયલિ વાઉ

હય પુણ્ણું નવદેહડી અંમુલિ કિયઉ પસાઉ. ૩૮

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૨.]

૨૮. સારમૂર્તિ (ખરતરગચ્છ)

(૩૪) + જિનપદમસૂરિ પદ્માલિષેક રાસ ૨.સં.૧૩૯૦ જે.શુ.૬

સોમ પછી

આદિ - સુરતર રિસહ જિણ્ણિહ પાય, અનુસર સુચદેવી,

સુગુર રાય જિણ્ણચંદસૂરિ, ગુરચરણ નમેવી;

અમિય સરિસુ જિણ્ણપદમસૂરિ, પય-કવણ્ણહ રાસુ,

સવણ્ણું જલ તુમ્હિ પિયઉ ભવિય, લહુ સિદ્ધિહિ તાસુ ૧

*

વિક્રમ નિવ સંવહરિણ્ય, તેરહ સઘં નહિએહિં;

જિદ્ધિ માસિ સિવ છદ્ધિ તહિ, સુહ દિણિ સસિવારેહિં. ૧૫

અંત - ઇહુ પથ-ઉવણુહ રાસુ, ભાવ ભગતિ જે નર દિયહિં,

તાઈ હોઇ સિવ વાસ, સારસુતિ મુણિ ઇમ લણુઇ. ૨૯

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ, પૃ.૨૦-૨૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૦૬.]

૨૯. રાજકીર્તિ (?)

(૩૫) ચઢવીસ જિન સ્તવન ગા.૨૫

આદિ - ઉજ્જલ કેવલ નાણુધર, રિસહેસર તુહ પાય,

પય દિણ્ય પણુમઉં જેમ મજ્જુ, ઇય નિમ્મલ હુઇ કાય. ૧

અંત - ઈય પ્રાસાદિહિ યુણિય મઇ, જે સવે મજ્જાર,

ચઢવીસવિ જિણ્ય કુણુઉ સિવ, રાઇંકિતિ વિત્યાર. ૨૫

(૧) પ.ક.૨૮૧થી ૨૮૩, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૦૭. 'રાઇંકિતિ' સામાન્ય અર્થનો વાચક શબ્દ જણાય છે. તેથી કૃતિ અસ્માતકર્તૃક ગણાય. પણ પ્રલેખથી નામ ગૂંધવાની રૂઢિને લક્ષમાં લઈ 'રાજકીર્તિ' કર્તાનામ હોવાનો તર્ક કરવામાં આવ્યો હોય એમ જણાય છે.]

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

૩૦. અજ્ઞાત

૩૬. આરવત ચોપાઈ ગા.૪૩

આદિ - વીર જિણ્ય ચરણ્ય જુગ ભગતિસ્થું વંદીઇ,

તાસુ મુહ પેખિ મુઝ હિઅય આણુંદીઇ.

ધમ્મ મિહુ ભેદિ જિણુનાહિ પયડીકઉં,

સુચર વયણેણુ મહ સવણુ વસ માગઉં. ૧

(૨૪મી કડી વસ્તુ, પછી દાલ નમસ્કારની ૨૬ સુધી; ૩૦ વસ્તુ,

પછી દાલ રાગ ગુડી ૩૭ સુધી, ૩૮ વસ્તુ.)

દાલ વધાવુ.

ત્રિણિસઇ સાઠિ સુનિમ્મલાં સામાયકઇ રાસિ;

પડિકમણુ ઇમ પઈ દિણિ, યથામેગિ એ મજ દેસાવગાસ. ૨૯

મઈ લહુઉ જિણ્ય-ધર્મસાર, જિણિ લહીએ ભવજ્જનિહિ પાર.

ઈમ પાસિજ્જઇ એ અનતિચાર, એ આપઇ અનુકમિ સિવ ઉદાર.

૪૦ મઈ. દૂપહ.

વર... પોસહ પશુવીસ, વ્રત ઊલ્લિમ મુજ એહ,
આવશ્યક એ દિનિ નહી, વલી પર્વ નિયમિ પોસહ સદેશ. ૪૧ મઈ.
.....પુણ્ય તેહનઈ, જે પર્વિ પોસહવંત,

અવર દિણે ઊજમ કરઈ, હઉ જિણ્યધર્મ એહ સદા જયવંત. ૪૨ મઈ.
સંવિભાગ પ્રતિ વરસના, જોગ છતઈ પશુવીસ,
ઉદય હુધ સર્વ વિરતિતુ, હું વંછઉં તે દિન શ્રી જગદીસ. ૪૩ મ.લ.

(૧) ખાર વ્રત ટીપ. પ.સં.૨-૧૮, જશ. સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૭૫-૭૬. કર્તાનામ 'વાંછો?' એવી
સંભાવના કરવામાં આવેલી તે ટકી શકે તેમ નથી.]

૩૧. અજ્ઞાત

(૩૭) અનાથીકુલક ૩૬ કડી

આદિ - પણમિવિ સામીય વીર જિણિદ, લોયાલોયપયાસ દિણિદા,
અન્નાથિય અજળુ ભેઅ, ભણિસિ કિંપિહં તુમિહ નીસુણેઉ. ૧

અંત - કેવલસરિ સધવર આવેઇ, કમિકમિ સિદ્ધિ સુખ પામેઈ,
પઠઇ ગુણઈ જે એહ ચરિતો, વિધિહું યુણિઉ તસ જનમ પવિત.
તે સંસાર દુખ પરિહરી, જઈ વસેસિ તે શિવપુરી.

(૧) પ.સં.૨-૧૧, મોઢી સાગર ઉપાશ્રય પાટણ, ઠા.૮ નં.૧૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૦૭.] જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

૩૨. અજ્ઞાત

(૩૮) ધના સંધિ ગા.૬૧

આદિ - સમરિય સમરસ તણુઉ નિહાણુ, વીર જિણેસર તિહુયણુ ભાંણુ,
વીર કહઇ જે નવમઇ અંગઈ, ધના સંધિ કહિસુ મન
રંગઈ. ૧

અથિ કાકંદી નામઈ નયરી, જિતશત્રુ રાજ કરઈ જિતવયરી.
તિહાં વસઈ સારથવાહી ભદ્રા, ઇકા દિતા સીલ સુસદા. ૨

અંત - સહસ્સ ઇત્રીસ સાહુણી (સા)રે, ચજ્રદ સહસ્સ મુનિવર પરિવાર,
તેહમાહિ ધનુ તપસી દીપઇ, ઐશ્વિક આગલિ શ્રી વીર
ભાષઇ. ૬૦

તપથી કાયા નિરમલ થાઇ, કુમન કુચિત એ દૂરિ પૂલાઇ,
એ તપ સોહમ-તદ્યર-કંદે, તપિ લહિયઈ જગિ પરમાણુદ. ૬૧

(૧) પ.સં.૪-૧૩, ઠા.ભં. ઠા.૮૩ નં.૫૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૦૮.]

૩૩. અજ્ઞાત

(૩૯) અનાથી મુનિ ચોપાઈ ગા. ૬૩

આદિ - સિદ્ધિ સવિહુનઇ કરે પ્રણામ, તે પશ્ચિ પામ્યા ઉત્તમ ઠામ,
 સિદ્ધિ સવિહૂં નમૂ કરજોડિ, ભવ ભવના જિમ ભાજૂં ખોડિ. ૧
 અલીય વયણુ ખોલાઇ જોડ, મિછા દુકડ હોજો તેડ,
 અર્થ ધર્મનઈ તસ્વ વિચાર, ભણતા ગણતા અતિહિ રસાલ. ૨
 પ્રભૂ તર રતન તણાં નિરંદ, ગ્રહ ગણુ તારા માહિ જમ અંદ,
 શ્રેણિક નામઇ મગધ નરેસર, તેણિ વનખંડ માહિ કીઉ પ્રવેસ. ૩

અંત - પક્ષીની પરિ હલુયા થાય, મોહ વગતિ વ ચરણુ એ મનસાંહિ,
 અનાથી કુમર તણી ચક્રપઇ, ઉત્તરાધ્યન વીસમઈ કહી. ૬૩

(૧) ચેલા લાલા લખતં. પ.સં.૩-૧૬, જશ. સં.

(૪૦) અંતરંગ રાસ કહી ૬૭

આદિ - શ્રી જિનવર પાએ તમી, પ્રણમી મુનિરાય,
 શરણાગત હું આવીઉં, સ્વામી તહ પાચિ. ૧
 વીર જિણેસર વીનવું કરઉ સેવક સહ(કાર).
 વાર વિલાંખ ખમઇ નહી, તહમે જગિ આધાર; વીર૦

અંત - સફલ હુજ્યો મન વીનતી, હોજ્યો સ્વામી સેવ,com
 સદ્ગુરુ પાએ સેવા હુજ્યો, ભવિ ભવિ હવ દેવ. ૬૭

(૧) પ.સં. ૪-૯, જશ. સં.

(૪૧) કમંગતિ ચોપાઈ

આદિ - વીર જિણેસર પાય નમેવિ, સમરઉં અંગિક સાસણુ-દેવિ,
 સરસતિ મુઝ મતિ દઇ સારદા, કવીયણુ નામ જપઈ તુઝ સદા. ૧
 સ્વામિણિ વણિસુ કમપ્રખંધ, જોડના મોટા ધણા સંખંધ,
 જીવયોનિ ચઉરાસી લાખ, સહુ વિગૂચઇ કમ-વિપાક. ૨

અંત - વધમાન શ્રી વીર જિણુદા જસ પઇ સેવઈ સુરનર ઈદિ,
 ગુણુ અનંત ગુરુઅડિ તુઝ તણી, વીતરાગ તું ત્રિભુવનધણી.
 કરું વીનતી એ કર જોડિ, આઠ કમ પંધણુ મુઝ છોડિ,
 તુંહ જિ દયાપર દેવ જિણુદ, સેવક નઇ મનિ કરિ આણુંદ. ૩૮

(૧) પરમ ગુરુ શ્રી તપાગછાધિપ ભદ્રારક પ્રભુ શિરોમણિ શ્રી આણુંદ-
 વિમલસરિ ગુરુઓ નમોસ્તુ સર્વપંડિતોત્તમ પં. શ્રી ૬ વિનયભાવગણિ
 ગુરુઓ નમોસ્તુ. પં. વીરવિમલગણિના લિખિતમસ્તિ. પ.સં. ૩-૧૧,

જથ. સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૦૮-૦૯.]

૩૪. અજ્ઞાત

(૪૨) રત્નશેખર રાસ અથવા ચતુ:પર્વી રાસ

આમાં દુહા, ચોપાઈ, કચાંક વસ્તુ આવે છે તે ઉપરાંત ઢાલ કાગની, ઢાલ યોગવાંચિની, ઢાલ વિવાહલાની, ઠવણી, એવી ઢાલો પણ છે.

આદિ -

દુહા

સયલ સિદ્ધિ મંત શુદ્ધિ નમી, તીર્થ કર જિનરાય,

ચોસઈ સુરવર ભત્તિખર, નમિં નિરંતર પાય. ૧

કરિ કમલા કેવલસિરિ, કુસુમલ કંદ કોદાલ,

કરજોડી ગાયમ નમી, કરિસું રાસ રસાલ. ૨

વસ્તુ

પરવ મહિમા પરવ મહિમા કહિ જિનરાય,

આણુંદિ ભવિય જણુ સુણીય વયણુ ખહુ ભત્તિનિખર.

વાંણી જોજનગાંમિણી મેહ જિમ ગાજંતિ સુખર.

સંસય સર્વ નિવારણી, નિસુણો ચરિત રસાલ,

અહિપંથી અધિકાર વર, રતનશેખર ભૂપાલ. ૩

અંત - સોગ રહિત જિનવરની આણુ, પાલી ટાલી કરમ કેરીય ખાંચિ,

અનુકર્મિ પાંમીય કેવલનાંણુ, મુગતિપુરી લહિસ્યે તેહ જાંચિ. ૨૬૬

જાંણી રત્નસિખરનો એહ રાસ, સુંણી કરયો ધર્મતણો અબ્યાસ,

ધરમિ સંકટ જાએ સવિ નાસિ, ધરમિ પુરિ સધલી પરિં

આસ. ૨૬૭

અસું કવિયણુ કહે મદમોડિ, ધરમિ સરવ ટલે વલી ખોડિ,

ધરમઈ લહઇ સંપદા કોડિ, વરીઇ સિવ રમણીની જોડિ. ૨૬૮

(૧) ઇતિશ્રી રત્નશેખરનો રાસ સમાપ્તઃ લક્ષિતં ઋ. ૫ શ્રી...

(હડતાલ) ઋષિ શ્રી પ...સિષ ઋષિ શ્રી પ...ઇતિ ચોપવીં મહિમા

ચોપઈ સમાપ્તઃ પ.સં. ૧૦-૧૫, ખેડા ભં. દા. ૬ નં. ૪૨. (આમાં

લોકાગચ્છતા લેખકે કવિત્વં નામ તથા રચ્યા સંવત્તની કડીઓ મૂકી દીધી.

લાગે છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૧૦-૧૧.]

વિક્રમ પંદરમી સદી

૩૫. રાજશેખરસૂરિ (મલધારીગચ્છ)

પ્રજ્ઞવાહનકુલમાં કોટિક ગણુની મધ્યમ શાખામાં હર્ષપુરીય ગચ્છમાં મલધારી ખિરુદથી પ્રસિદ્ધ શ્રી અભયસૂરિના સંતાનમાં શ્રીતિલકસૂરિના શિષ્ય. તેમણે સં.૧૩૮૫માં શ્રીધરની 'ન્યાયકંદલી' પર પંજિકા, સં.૧૩૮૭માં પ્રાકૃત 'દ્વાયાત્રય' પર વૃત્તિ, સં.૧૪૦૫માં જ્ઞેઠ માસની શુક્લ પંચમીએ 'ચતુર્વિંશતિ પ્રબંધ' અથવા 'પ્રબંધકોષ' તથા 'વિનોદકથા સંગ્રહ' નામનો ટૂંકી રસપદ્ધ અને યોધક કથાઓનો સંગ્રહ રચ્યો છે. છેલ્લા ગ્રંથનું ગુજરાતી ભાષાંતર 'વિનોદાત્મક કથા સંગ્રહ' એ નામથી ભાવનગર જૈન ધર્મ પ્રસારક સભાએ સં.૧૯૭૮માં પ્રકટ કર્યું છે. જુઓ જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, પૃ.૪૩૭.

(૪૩) નેમિનાથ કાગ ગા.૨૭

આદિ - સિદ્ધિ જ્ઞેહિ સયવર વરિય તિ તિત્યર નમેવી.

કાગુખંધિ પહુ નેમિ જિણુ ગુણુ ગાએસઉ કેવી

અંત - રાજજ દેવિસઉં સિદ્ધિ ગયઉ સો દેઉ થુણુજ્ઞધ,

મલહારિહિં રાયસિહર સૂરિ કિઉ કાગુ રમીજ્ઞધ.

૨૭

(૧) પ્ર.ક.૨૮૬થી ૨૮૭, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં. [મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ [૨. પ્રાચીન કાગુસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૨, ભા.૩ પૃ.૪૧૨.]

૩૬. હલરાજ

(૪૪) સ્થૂલિભદ્ર કાગ ૨.સં.૧૪૦૯ વૈ.શુ. ૧૩, મેવાડના આઘાટ નગરમાં.

આદિ - સરસતિ સામિજ્ઞિ વીનવઉ, ખેંકર જ્ઞેડેથી,

થૂલભદ્ર મુનિવર ચરિત્ર, કહિસ્થઉં ગુણુ કેવી.

નંદરાય પાડલીય નયરિ, તહિ રાજ કરેઇ,

તાસુ તણુઇ અધિકાર, વિપ્ર સમડાજ તણેઇ.

૧

અંત - ચઉદહસઇ વિક્રમ સમઇ નહકઇ સંવહરિ,

વૈશાખ સુદિ તેરસિ એહુ કાગુ નવલિ કરિ.

મેઢપાટ આઘાટ નયરિ શ્રી પાસ પ્રસાદે
કીયઉં કવિત હલરાજ ભણુષ, અમિહ મનિ આણુ'દો.
વર તરણી મિલિ દિયઇં રાસ એ કાગુ ખેલાવઇં,
તસુ અંગણિ નવનિધિ રમઈં સંપતિ ધરિ આવઇં.
વસ્ત.

થૂલિભદ્દ થૂલિભદ્દ વરિસ દહ અઠ
ખાલાપણિ ક્રીડી રમઈં વરિષ બાર કેસ્યાહ મંદિરિ.
તિહિ સંજમ આદરીય વરિસ તામ ચઉવીસ મુનિવર
યુગપ્રધાન પટુધરણુ પંચગલિ ચાલીસ.

આયુ નવાણું વરિસ તહિ એય પ્રણુમઉં સવિ દિસ.

(૧) ઇતિશ્રી થૂલભદ્ કાગુ સમાપ્તમિતિઃ. મુનિ દેવાણુંદ લિપિતં. શુભં
ભૂયાતુ. ક્વયાણુંમસ્તુ. છઃ શ્રીઃ છઃ. પ.સં.૨-૧૩, મ.જૈ.વિ. [મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૧૨-૧૩.]

૩૭. શાલિભદ્રસૂરિ (પૂર્ણિમાગચ્છ)

(૪૫) [+] પાંચ પાંડવ રાસ ર.સં.૧૪૧૦, નાદઉદ્રિ (નાંદોદ ?)માં.

આદિ - નેમિ જિણુંદહ પય પણુમેવી, સરસતિ સામિણિ મણિ સમરેતી,
અંગિહિ માડી અણુસરઉ. ૧

આગઇ દ્વાપરમાહિ જુ વીતો, પંચહ પંડવતણુઉં ચરીતો,
હરણિ હીયાનઇ હું ભણુઉં. ૨

રાસિ રસાઉલુ ચરિઉ થુણીજઇ, કિમ રચણાયરૂ હીયઇં તરીજઇ,
સાનિધિ સાસણુદેવિ તણુઇં.

અંત - સેત્રજિ તિત્થિ ચડેવિ પાંચહ પંડવ સિદ્ધિ ગયા એ,

પંડવ તણુઉં ચરીતુ જો પઢએ જો ગુણુષ સંભલ એ.

પાક તણુઉ વિણુસુ તસુ રહઇ એ હેલાં હોઇસિ એ.

નીપનઉ નયરિ નાદઉદ્રિ વચ્છરી એ ચઉદ દહોતર એ,

તંદુહ ખયાલીય સૂત્ર માઝિલા એ ભવ અમિહ બીધયાં એ,

પૂનિમ પખ મુણિંદ સાલિભદ્ર એ સરિહિં નીમાઉ એ,

દેવચંદ્ર ઉપરોધિ પંડવ એ રાસુ રસાઉલુ એ.

(૧) ઇતિ પંચપંડવ ચરિત્ર રાસઃ સમાપ્તઃ. જશ. સં.

[મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. ગુર્જરરાસાવલી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૧૩-૧૪.]

૩૮. સાલિસૂરિ

ઉક્ત નં. ૩૭ના સાલિલદ્રસૂરિ હોય.

(૪૬) [+] વિરાટ પત્ર [અથવા મહાભારત વિરાટ પર્વ યોપાઈ]

આદિ -

૯૦ શ્રી સારદાઘ નમઃ

કાસમીર-મુખ-મંડળ માડી, તૂં સમી જગિ ન કોઈ ભિરાડી,
ગીત નાદિ જિમ કોઇલ કૂજઈ, તૂં પસાઈ સવિ કુતિગ પૂજઈ. ૧
ભારતી ભગવતી એક માગૂં, ચિત્ત પાંડવ તણે ગુણિ લાગઈં,
આપિ મૂં વચન તૂં રસવાંણી, હૂં કરઈં જિસિ પ્રાકૃત વાણી. ૨
પાંચ પાંડવિ વનંતરિ વિમાસિઈં, તેરિમૂં વરસ કેમિ ગમેસિઈં,
બુદ્ધિ નારદિ મહારિષિ આપી, મધ્યદેશ રહિયો તુલ્હિ વ્યાપી. ૩
આંત - એક નારિ રણુનઈં તડિ ઊભી, અંધુ વલ્લભ તણુઉ છઈ મોભી,
તીણિ ઘાય પડતઉ નવિ બાણિઉ, ન્યાય વીરુ કુલવીરિ

જન સાહિત્ય વખાણિઉ. ૧૦૦

પ્રીય પાસિ પહુચઈ મદ મેલ્હી, બાઈ સિઈં સરગિ મઈ પગિ ઢેલી,
પ્રીય આગસિ કિમઈ જઈ જઈં, માહારા પ્રીય તઉ હઈં સુહાઈં.

- ઇતિ દક્ષણ ગોત્રહ સમાપ્તઃ સાસનમ્

વચરાદ ઉતર પખઈં કુરુરાઉ ધાયઈં, અક્ષોહણી દલ તણી રજ
સૂર જાયઈ,
નીસાણુને સહસિ અંબર ઘોર ગાજઈ, એ પાંચ પાંડવ તણુઉ
કિરિ મેયુ ભાંજઈ. ૧

*

ગિઉ કૌરવાધિપતિ સૈન્ય સમસ્ત હારી, ગિઉ પાથા ઉત્તર
સહિઉ મનુ હર્ષ ભારી,
આણિઉ વિરાટ ચિહ્ન પાંડવ હર્ષ પૂરિ, કાધઈ કવિત ઇહ હ
કુતિગિ સાલિસૂરિ. ૮૨

(૧) ઇતિ શ્રી વિરાટ પત્ર સંપૂર્ણ. સંવત ૧૬૦૪ વર્ષે વૈશાખ વદિ
૧૦ ગુર શ્રી પૂર્ણિમાપક્ષે શ્રી ગુણમેરૂસૂરિ શિષ્યેન સ્વવાંચનાથાં લખિતં.
યાદશં પુસ્તકે દૃષ્ટં તાદશં લખિતં મયા. યદિ શુદ્ધમશુદ્ધં વા મમ દોષો
ન દીયતે. શિવમસ્તુ શુભં ભવતુ. સાણંદ ત્રામે. પ.સં.૬-૧૭, મારી
પાસે છે. (૨) લ.સુ. [મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. ગુજ્જરરાસાવલી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૧૪-૧૫.]

૩૯. જય્યાનંદસૂરિ

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩, ભા.૩ પૃ.૪૧૨. 'ક્ષેત્રપ્રકાશ રાસ' આ કવિને નામે મૂકેલો તે વિજ્યાનંદસૂરિ શિષ્ય ઋષભ દાસનો હોવાનું જણાતાં પછીથી રદ કરેલ છે.]

૪૦. તરુણપ્રભસૂરિ (ખ૦ જિનચંદ્ર-જિનકુશલસૂરિશિષ્ય તથા વિદ્યાગુરુ યશઃચંદ્રસૂરિ અને રાજેન્દ્રસૂરિના શિષ્ય.)

(૪૭) ષડાવશ્યક આલાવબોધ [અથવા આઠ્ઠષડાવશ્યકસૂત્ર આલા.]

૨.સં.૧૪૧૧ (શશિ શશિ શિવેન્દુ મિતે સંવતિ સતિ) પતને મહાનગરે

(૧) પ્ર.કા.ભં.નં.૧૯૪ (૨) સંવત્ ૧૪૧૧ વર્ષે દીપોત્સવ દિવસે શનિવારે શ્રીમદ્અણુહિલ્લપતને મહારાજાભિરાજ પાતસાઈ શ્રી ખીરોજસાહિ વિજ્યે રાજ્યે પ્રવર્તમાને શ્રી ચંદ્રગચ્છાલકાર શ્રી અરતરગચ્છાધિપતિ શ્રી જિનચંદ્રસૂરિશિષ્યલેશ શ્રી તરુણપ્રભસૂરિભિઃ શ્રી મંત્રીદલીવ વંશાવતંસ કંકુર આહોડસુત પરમાર્હત કંકુર વિજ્યવસિંહસુત શ્રી જિનશાસનપ્રભાવક દેવગુર્વાચ્ચાચિતામન્થિવિભૂષિતમસ્તક શ્રી જિનધર્મકાચકપૂરપૂરિતસુરભિત સા પ્રધાન કંકુર અભિરાજ કૃત ગાઠાબ્યર્થનયા ષડાવશ્યક વૃત્તિ સુગમ્ય આલાવબોધકારિણી સકલસર્વોપકારિણી લિખિતા. ૭૦૦૦ શ્લોક સંપૂર્ણ સં.૧૬૩૨ જ્યેષ્ઠ માસ કૃષ્ણપક્ષે ૧૩ ગુરુવારે વૃદ્ધ પક્ષે ગુરુશ્રી ગજસાગરસૂરિ ઉપદેશે શ્રાવક સાહ સાણ્યા સુત સાહ વીરા પ્રતિ. પ.સં.૧૦૩-૧૩, વી.ઉ.ભં.દા.૮ (૩) સં.૧૪૭૩ કા.વ.૪ ચનિ. પ.ક.૧૦થી ૧૬૪, નાહટા સં.નં.૨૧. (૪) સં.૧૬૮૩ વાલસીસર મધ્યે મહિમસુંદર શિ. નયમેરૂ લિ. ચિ. વીરવિજ્ય પકનાર્થ. અખીર. પો.૧૪ (૫) ં. ૭૦૦૦ પ.સં. ૧૫૪, લી.ભં.દા.૧૩ નં.૬. [લીંહસૂચી, હેનૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૯,૪૧૭).]

[પ્રકાશિત : પ્રાચીન ગુજરાતી ગદ્યસંદર્ભ(અંશતઃ).]

(૪૮) વૌસ વિહરમાણુ જિન સ્તવન ગા. ૨૫ ૨.સં.૧૪૧૧ લગભગ

(૧) કૃતિ શ્રી તરુણપ્રભસૂરિ સુગુરુણાં. જ. સં.૧૪૩૦ વર્ષે કાર્તિક સુદિ પ્રતિપદાયાં, દેવ સ્તવન પુસ્તકાં. પ.સં.૨૮૨ નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૪૪-૪૫, ૧૪૭૬ તથા ૧૫૭૨.]

૪૧. વિજ્યભદ્ર

(૪૯) હંસરાજ વચ્છરાજ ૨.સં. ૧૪૧૧

(૫૦) શીલ વિશે સ. ર.સં.૧૪૧૧

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૫. આ માહિતી અધિકૃત જણાતી નથી. ત્યાં નોંધાયેલી ખીજી કૃતિઓ સોળમી સદીના વિજયભદ્રની ગણી છે.]

૪૨. વિનયપ્રભ

પ્રસિદ્ધિ ગૌતમસ્વામીના રાસના કર્તા તરીકે 'વિજયપ્રભ' (ઉદયવન્ત) એ નામ પ્રચલિત છે, પરંતુ વાસ્તવિક રીતે સુપ્રચલિત રાસના કર્તાનું નામ વિનયપ્રભ ઉપાધ્યાય છે એ વાત ઉક્ત રાસમાં સુસ્પષ્ટ લખી છે. પ્રચલિત મુદ્રિત પુસ્તકોમાં 'દેવાંધુર અરિહંત નમિજે, વિનયપદ્મ ઉવઆય થુનિજે' ઇત્યાદિ પ્રાકમાં 'વિનયપદ્મ' લખ્યું છે એ મુદ્રાના પ્રમાદથી યા તે જ હસ્તલિખિત વ્રત અનુસાર મુદ્રણ થયું છે તેના લેખકના ભ્રમથી 'વિનયપદ્મ'ને બદલ 'વિનયપદ્મ' થઈ ગયેલ છે, કારણકે આ રાસના કર્તા ખરતરગચ્છીય શ્રી જિનકુશલસૂરિના શિષ્ય વિનયપ્રભ હતા. વાલુચર-સુશિદ્યાબાદમાં શ્રી સંલવનાથના મંદિરને સંલગ્ન જ્ઞાનભંડારમાં પ્રાયઃ બસો વર્ષ પહેલાંના લખેલા પુસ્તકમાં 'વિનયપદ્મ ઉવઆય થુનિજે' એવું સ્પષ્ટ લખેલું છે. તદુપરાન્ત અજિમગંજના નેમિનાથના મંદિર સંલગ્ન જ્ઞાનભંડારમાં પ્રાપ્ત થયેલ પ્રાચીન પદ્માવલીમાં એવા પાઠ છે કે -

"તથા શ્રી ગુરુભિ (શ્રી જિનકુશલસૂરિભિઃ) વિનયપ્રભાદિ શિષ્યેભ્ય ઉપાધ્યાયપદં દત્તં યેન વિનયપ્રભોપાધ્યાયેન નિર્ધનીભૂતસ્ય નિજબ્રાતુઃ સંપત્તિસિદ્ધયર્થં મંત્રગર્ભિતગૌતમરાસો વિહિતઃ તદ્ગુણ્યુનેન સ્વભાતા પુનર્ધનવાન્ ભતઃ"

આથી ઉક્ત રાસના કર્તા સંબંધી કોઈ જાતનો સંદેહ રહેતો નથી. શ્રી જિનકુશલસૂરિ સં.૧૩૮૯માં દેવલોક ગયા તેથી તેના શિષ્યે બનાવેલ રાસ સં.૧૪૧૨માં હોય તે તદ્દન શક્ય છે.

(૫૧) + ગૌતમસ્વામીના રાસ ર.સં.૧૪૧૨, ખંભાતમાં

આદિ - વીર જિજ્ઞેસર ચરણુકમલ કમલાકર વાસો,

પણમવિ પલણિસિ સામિ સાલ ગાયમ ગુરુ રાસો.

મણુ તણુ વયણુ કંત કરવિ નિસુણુહિ લો લવિયા,

જિમ નિવસઇ તુમ્હ દેહ ગેહ ગુણુ ગહગહીઆ.

૧

અંત - પ્રણવાક્ષર પહિંનૂ એ ભણીજઈ માયા ખીજઈ સિઝાંનિ સુણીજઈ,
શ્રીમુખિ સોભા જ સંલઇ એ.

દેવહ પુરિ અરિહંત નમીજી, વિનયગ્રંથ ઉપજાય કુળીજી
 ઇણિ મંત્રિ ગેયમ નમહરે. ૪૮
 પરપર વસંતા કાંઈ કરીજી, દેસ દેશાંતર કાંઈ ભમીજી,
 કવણુ કાજિ આયાસ કર,
 પ્રહિ ઉડી ગેયમ સંભરીજી, કાજ સમ ગ્રહ જન ખિણિ શીજી,
 નવનિધિ વિલસઈ તાંહ થાટ. ૪૯
 ચક્રદહ સઈ આરોતર વરિસે, ખભ નયરિ સિરિ ખાસ પસાઈ,
 (ગેયમ ગણુહર કેવલ દિવસે) ક્રીડિ કવિત ઉપગર વરો,
 આદિહિ મંગલ એઅ ભણીજી, પરવિ મહોજિ પહિલૂં દીજી,
 રિદિ વૃદ્ધિ કલ્યાણુ કરો. ૫૦
 ઇતિ શ્રી પ્રથમ ગણુધર શ્રી ગૌતમસ્વામિ રાસઃ.

(૧) લ.સં.૧૫૭૪, સેં.લા. (૨) શ્રી નાગેંદ્ર ગચ્છે મુનિ ભલા
 ચેલા નકર કુતેન લ.સં.૧૫૯૭ વર્ષે મંગલપુરે. વિ.ને.ભં.નં.૩૨૬૧.
 (૩) સં.૧૬૭૨ જ્યે.શુ.૨ લખતં બાઇ કીકૂ. પ.સં.૪-૧૩, વૌધા ભં. કા.૧૬
 નં.૩૧ (૪) અહમ્મદવાદ શાખાપુરે શ્રી અહમ્મદપુરે સંવત્. ૧૭૨૪
 પોસ શુદિ પૂર્ણિમાયાં તિથી ગુરવાસરે સકલ પંડિત પુરંદર પંડિત શ્રી
 ૫ શ્રી માનવિજય તચ્ચરણુ ભજન મધુકર ચિનીત(?)વિજયેન આવિકા
 બાઇ સુલસા રેવતી સમાન બાઇ શ્રી પ્રેમબાઈ વાયનાથ. પ.સં.૪-૧૩,
 વિ.ને.ભં. (૬) સં.૧૭૪૧ ચૈત્ર શુદ ૧૦ વાયનાચાર્ય શ્રી શ્રી કૃમ્મંસીજી
 ગણિ તત્ શિષ્ય પં. ભાલચંદ મુનિ લિપિતં. પ.સં.૩, પાદરા નં.૨૫.
 (૭) સં.૧૭૪૨ વૈ.શુ.૬ વીક્રાનેર મધ્યે સુકિતસુંદર લિ. પ.સં.૩, જિ.
 યા.નં.૨૦૯૨. (૮) પ.સં.૪, સતરમી સદીની પ્રત, જિ.યા.નં.૨૦૯૩.
 (૯) પ.સં.૪, પ્રત ૧૯મી સદીની, જિ.યા. પો.૮૩ નં.૨૦૯૧. (૧૦) સં.
 ૧૭૮૩ કા.કૃ. તપાગચ્છે ભટ્ટા. રાજવિજયસૂરીગચ્છે પં. શ્રી તેજરત્ન
 મુ. શ્રી જોતીરત્ન લખીનં પાટણુ નગરે પારિખ શ્રી આણુદંજી લણુવા
 સાર લખ્યું છે. પ.સં.૮-૧૦, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૧૧. (૧૧) સં. ૧૮૫૦
 પોસ વદ ૭ ગુરૂ દ્રાંગપુર (દ્રાંગધ્રા) નગરે અજીત પ્રસાદાત્ લખીતં પં.
 મયારતનેન. પ.સં.૪-૧૩, શ્રી. પો.૪૦ નં.૨૦૬. (૧૨) સં.૧૮૭૧ કા.વદ
 વીક્રાનેર મધ્યે સુમતિવિશાલ લિ. સૂચી સહિત પ.સં.૭ કૃપા. પો.૫૧ નં.
 ૯૭૨. (૧૩) સં.૧૮૭૬ કા.શુ.૧૧ લ.પં. ભાગ્યવિજેજી ગ.પં. ૬મ્મતસત્કેવ

ચેલા આણંદજી પઠનાર્થ' શ્રેણીમાં મધ્યે પ.સં.૩-૧૬, વીરમગામ સાયબેરી. (૧૪) પ.સં. ૪-૧૫, રા.એ.સો. ખી.ડી.૨૯૮ નં.૧૮૯૨. (૧૫) પ.સં.૪-૧૩, મ.જૈ.વિ. નં.૪૨૦. (૧૬) ઇતિ શ્રી ગૌતમસ્વામીરાસ : કૃતઃ શ્રી વિનયપ્રભ મહોપાધ્યાયૈઃ શ્રા૦ હંસાઇ પઠનાર્થ' ધર્મસોમ મુનિના લે. પ.સં.૭, અલય. નં.૮૬૯. (૧૭) સં.૧૬૭૦ જ્યેષ્ઠસરે સ્વાગરચંદ્રાન્વયે વા. જ્ઞાનપ્રમોદ શિ. વિશાલકીર્તિ લિ. પ.સં.૩, અલય.નં.૧૦૦૯ (૧૮) લિખાપિતઃ જ્ઞાનશિવગણિના સં.૧૫૭૭ ત્રસાયાં. મુ.વિ.જાણી.પ સં. ૪-૧૧, ભાવ.મં. (૧૯) પૂજ્યારાધ્ય પંડિતશિરોમણિ પં. વિમલધર્મગણિ-શિષ્ય પં. જિનશીલગણિ પં. શ્રીવિમલગણિશિષ્ય પં. આણિકચવિમલ-ગણિ. હા.ભં. દા.૮૩ નં.૭૮.

આ રાસની પુષ્કળ પ્રતો મળી આવે છે તે પરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે તે અતીવ લોકપ્રિય અને લોકપ્રતિષ્ઠ રાસ હતો. બધી પ્રતોની નોંધ લીધી નથી.

[આલિસ્કટઓઇ ભા.૨, જૈહાપ્રોસ્કટા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈ-જાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૨, ૨૬૬, ૨૬૮, ૨૬૯, ૩૯૪, ૪૨૦, ૪૨૪, ૪૪૫, ૫૦૦, ૫૦૧, ૫૦૬, ૫૦૯, ૫૫૩, ૫૫૬). કૃતિ ઉદ્યવંત, મંગલપ્રભ, વિજયપ્રભ, વિજયભદ્ર, વિનયવંત એ નામોથી પણ નોંધાયેલી છે.]

[પૃ.૩૨ પર કવિપરિચયને અંતે ઉમેરો :] પંડિત લાલચંદ્ર લખે છે કે સં.૧૪૧૨માં વિનયપ્રભે રચેલી 'નરવર્મકથા' પા.૧-૪માં છે એમ 'જૈન ત્રંધાવલી'માં જણાવેલ છે; અને "મ્હને વિનયપ્રભ ઉ.ના શિષ્ય રાસકાર હોવાનું લાગે છે."

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય તથા અનેક સ્તવન-સંગ્રહ સંગ્રહોમાં.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૫-૧૬, ભા.૩ પૃ.૪૧૬-૧૮. કર્તા વિનય-પ્રભ નિશ્ચિતપણે છે કેમકે 'પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય' લે.સં. ૧૩૭૪ જ્યેષ્ઠી જૂની પ્રતની પુષ્પિકા નોંધે છે જેમાં 'શ્રી સ્તંભતીર્થવિહારે શ્રીવિનયપ્રભોપાધ્યાયૈઃ કૃતઃ' એમ શબ્દો મળે છે.

૪૩. જિનોદય સૂરિ (ખ૦)

ગુજરાતના પાલણપુરમાં વસતા રુદ્રપાલ અને ધારલદેવીને ત્યાં સં.૧૩૭૫માં સમર નામે કુવંર જન્મ પામ્યો. તેણે કુવારા સં.૧૩૮૨માં દીક્ષા લીધી. જિનકુશલસૂરિએ દીક્ષા આપી સોમપ્રભ નામ પાડ્યું.

સં.૧૪૦૬માં જોસલમીરમાં વાચનાચાર્યની પદવી મળી. સં.૧૪૧૫માં ખંભાતમાં શ્રી તરુણપ્રભસૂરિએ તેમને સૂરિપદવી આપીને જિનોદયસૂરિ નામ આપી જિનકુશળસૂરિની પાટે સ્થાપ્યા. સં.૧૪૩૨માં સ્વર્ગસ્થ થયા.

(૫૨) ત્રિવિક્રમ રાસ ૨.સં.૧૪૧૫

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૧૭-૧૮.]

૪૪. જ્ઞાનકલશ

(૫૩) + શ્રી જિનોદયસૂરિ પદ્માભિષેક રાસ ૨.સં.૧૪૧૫

ખ૦ જિનોદયસૂરિનું મૂળ દીક્ષાનામ સોમપ્રભ હતું. તેને સૂરિપદ આપવાની ક્રિયા તરુણપ્રભાચાર્યે ખંભાતમાં સં.૧૪૧૫માં કરી તે પદ્માભિષેક ક્રિયા આમાં જણાવી છે. તેથી આ કાવ્ય સં.૧૪૧૫માં રચાયેલું જણાય છે.

આદિ - સંતિકરણ સિરિ સન્તિનાહ પયકમલ નમેવી,

કસમીરહ મંડણીય દેવિ સરસતિ સુમરેવી,

જુગવર સિરિ જિજ્ઞુહદયસૂરિ શરણુ ગાયેસુ

પાટ મહોચ્છવુ રાસુ રંગિ તસુ હૃદિ પભણેસુ.

૧

અંત - સુહચર શુણુ ગાયંતુ સખલ લોચ વંજિય લહ્યે,

રમહી રાસુ ઇહુ રંગિ જ્ઞાનકલસ મુનિ ઇમ કહઈ.

૩૭

પ્રકાશિત : ૧. જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્યસંચય. ૨. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ. પૃ. ૩૮૪થી ૩૮૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૧૮, ભા. ૩ પૃ. ૧૪૭૭.]

૪૫. વિદ્યાણુ (ઠક્કુર માહ્લેના પુત્ર, જિનકેદયના શ્રાવક શિષ્ય)

રાજગૃહના પાર્શ્વનાથ મંદિરમાં સં.૧૪૧૨ની ૩૮ શ્લોકની સંસ્કૃત પ્રશસ્તિનો લાંબો શિલાલેખ છે તે કોતરનાર આ કવિ હતા. તેનો છેલ્લો શ્લોક એ છે: “ઉત્કીર્ણાં ચ સુવર્ણાં ઠક્કુર માહ્લાંગજ્ઞેન પુણ્યાર્થે. વૈજ્ઞાનિક સુશ્રાવક વીધાભિધાનેન. ૩૮. ઇતિ વિક્રમ સંવત ૧૪૧૨ આપાઠ વદિ ૬ દિને. શ્રી ખરતરગચ્છશંકાર સુચર શ્રી જિનકલ્પિયસૂરિ પદ્માલંકાર શ્રી જિનેન્દ્ર(જિનચન્દ્ર)સૂરીણામુપદેશેન. શ્રી મંત્રીવંશમંડન ૬૦ મંડન નંદનાભ્યાં શ્રી ભુવનહિતોપાધ્યાયાનાં પં. હરિપ્રભગણિ...સહિતાનાં પૂર્વદેશ વિહાર શ્રી મહાતીર્થયાત્રાસૂત્રચુદિ મહાપ્રસાવનયા સકલ શ્રી વિધિસંઘ સમાન નંદનાભ્યાં ૬. વચ્છરાજ ૬. દેવરાજ સુશ્રાવકાભ્યાં

કારિ(ત પ્રતિષ્ઠિત)સ્ય શ્રી પાશ્વનાથ પ્રસાદસ્ય પ્રશસ્તિઃ” જુઓ નાહર
૧, રૂપક પૃ. ૬૨.

(૫૪) જ્ઞાનપંચમી ચોપાઈ ૨.સં.૧૪૨૩ [ભા. શુ. ૧૧ ગુરુવાર,
વિહારનગરમાં]

આદિ -

ૐ નમો વીતરાગાય.

જિજ્ઞુવર સાસણિ આછઈ સાર, જસુ ન લાલછ અંત અપાર,
પઠહુ ગુણહુ પૂજહુ નિસુનેહુ, સિયપંચમિ ફલુ કલિયઉ ઐહુ. ૧
સિય પંચમિ ફલુ જ્ઞણુષ્ઠ સોષ, નર કરછ સોહુ કલિયઉ ન હોષ,
સંજમ મન ધરિ જે નર કરઈ, સો નર નિશ્ચઈ દુતર તરઈ. ૨
ૐકારિ જિજ્ઞુહં ચલિશિસ, શારદ સામિનિ કરઉ જગીસ,
વાહણુ ઉંસ દહિન કર વીણુ, સો જિજ્ઞુ સાસણિ અછઈ લીણુ. ૩
અકદલ-કમલ ઉપની નારિ, જેણિ પયાસિય વેજઈ ચારિ,
સસિહરવિંવુ અમિચ્ચ રસુ કરછ, નમસ્કાર તસુ વિદ્યુતુ કરછ. ૪
ચિંતા સાયર જંવિ નર પરછ, ધર ધંધલિ સચલઈ વીસરછ,
કોહુ માનુ માયા માય મોહુ, જર અંપે પરિચઉ સંદેહુ. ૫
દાનુ ન દિનનઉ મુનિવર જેણુ, નાતપુત પિઉ ન લોગઉ ભોણુ.
સાવય ધરહિં લિયઉ અવતાર, અનદિતુ મનિ ચિંતહુ નવકાર. ૬

અંત - હંમિ તીજઈ ભવિ નરવછ હૂંતા, પુનનહુ ભપરિ વાસુ,
દાનુ દેઠ યોગછ ગમુ મંજિઉ, પંચમિ કિયઉ ઉપાસુ. ૫૪૪
પઈસઈ માસ સોષ ઉપવાસી, પુણિ ઉજજછ સબ્ભાઈ,
દાણુ સીલુ તપુ ભાવિહિં ગલિઉ, ફલુ પાવિઉ શિવપાષ. ૫૪૫
ઠકર માહુલે પુતુ વિદ્યુણુ પલણુઈ સુહ મચ્ચે,
હરપિંહિં લાગઉ ચીતુ અઉદહસઈ તેવીસમઈ એ.
સિય ભાદવંઠ ઇગ્યાસિ ગુર વાસરૂ છહુ ઉપનઉ,
નયર વિહાર મકા(કારિ) પંચમિ ફલુ ઇમ્વ ગાઇયઉ. ૫૪૬
નંદઉ (ચહુ)વિહ સંધુ નંદઉ સિરિ જિજ્ઞુઉદેચ ગુરો,
જિમ્વ તારાયણુ ચંદુ જિમ્વ જલનિહિં ગુર ગિરિપવરો,
છહ સિયપંચમિ તેમિ ચિરૂ લુંદઉ સંસાર મહિ;
તે નર સિંવપુરિ જાહિં, પઠહિં ગુણહિં જે સંભહિ. ૫૪૮

(૧) ઇતિશ્રી જ્ઞાનપંચમી સંપૂર્ણ. શુભમસ્તુ લેખક પાઠકથો: જ.

શુભ લવતુ. જ. જ. જ. અંથાત્ર ૨૯૧. પ.સં. ૩૩-૧૦, સંઘભંડાર પાટણુ,
દા. ૭૨ નં. ૫૧.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૩ પૃ. ૪૧૮-૨૦.]

૪૬. પૃથ્વીચંદ્ર (રુદ્રપલ્લીય ગન્ધ અભયસૂરિશિષ્ય)

સં. ૧૪૨૬માં રુદ્રપલ્લીય ગન્ધના અભયદેવસૂરિ(૨)ના રાજ્યે તે ગન્ધના ગુણશેખર-ગુણચંદ્રશિષ્ય ગુણાકરે 'લક્ષ્મીમર સ્તોત્ર' પર વૃત્તિ રચી. જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ૬૪૭. તે અભયદેવસૂરિના આ કવિ શિષ્ય લાગે છે.

(૫૫) માતૃકા પ્રથમાક્ષર દોહક ગા.૫૮ ર.સં.૧૪૨૬ આસપાસ

આદિ - અપદ અપદ યુગિ કરિ, જો પરપદ લીણુ,
 સુભિજ દેવ અમ્હ હરસણુ, ભવસાયર પારીણુ. ૧
 માઇ અખર ધુરિ ધરિવિ વર, દ્વહય છ'દેણુ,
 રસવિલાસ આરંભિયઉ, સુકવિ પુહવીચ'દેણુ. ૨

અંત - રૂદ્રપલ્લિ ગન્ધક તિલય, અભયસૂરિ સીસેણુ,
 રસવિલાસુ નિપાઇયઉ, પાઇય કવ્વરસેણુ. ૫૩
 પુહવિચંદ્ર કવિ નિમ્મવિય, પઠિ દ્વહા યઉપન્ન,
 તસુ અણુસારિહિં વવહરહિ, પસરઠં કિત્તિરવન્ન. ૫૪

(૧) નાહટાની નોંધમાંથી.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૭૭.]

૪૭. મેરુતુંગસૂરિ

આં. હોય તે આચાર્યપદ ૧૪૨૬ સ્વ. ૧૪૭૧.

(૫૬) વ્યાકરણ ચતુષ્ક ખાલા૦

(૧) પ.સં. ૨૧, વખતજી શેરી ભં. પાટણુ, દા.૭ નં.૬.

(૫૭) તદ્વિત ખાલા૦

(૧) પ.સં. ૨૫, વખતજી શેરી ભં. પાટણુ, દા.૭ નં.૧૫.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૭૨.]

૪૮. જિનરત્નસૂરિ

(૫૮) અર્જુનલંકાર શ્રી યુગાદિદેવ સ્તવત્ત તથા તેમિનાથ સ્તવત્ત લ. સં. ૧૪૩૦ પહેલાં

(૧) સં. ૧૪૩૦ની લખેલી પ્રત, પૃ.ક. ૧૫૮૩ ૧૬૧, ત્રાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૭૮.]

૪૯. મેરુનન્દનગણિ (ખં જિનોદયસૂરિશિષ્ય)

(૫૯) + શ્રી જિનોદયસૂરિ વીવાહલકે ૨.સં.૧૪૩૨

ખં જિનોદયસૂરિ સં.૧૪૩૨માં પાટણમાં સ્વર્ગસ્થ થયા તેનો છેલ્લો ઉલ્લેખ કરી આ કાવ્ય પૂરું થાય છે. તે વર્ષે તે રચાયેલું જણાય છે. ૧૫મા સૌકાની ભાષા માટે આ કૃતિ ઉપયોગી છે.

આદિ - સયલમણુવંછિયે કામકુંભોવમં પાસપયકમલુ પણમેવિ ભત્તિ,
સુચર જિણુઉદય સુરિ કરિસુ વીવાહલકે સહિય જીમાહલકે મુચ્છ
ચિત્તિ. ૧

અંત - એહુ સિરિ જિણુઉદયસૂરિ નિય સામિણો કહિઉ મઠ ચરિઉ
અઈ મંદણુદિ,
અમહ સો દિકપુચર દેઉ સુપસન્નઉ દંસણુ નાણુ ચારિત
સુદિં. ૪૩

એહુ ચરરાય વીવાહલકે જે પઠઈ જે ગુણઈ જે સુણંતિ,
ઉભયલોગે વિ તે લહઈ મણુવંછિયં મેરુનન્દન ગણિ ઈમ
લણંતિ. ૪૪

પ્રકાશિત : ૧. જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્યસંચય, ૨. ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ ભા.૩, ૩. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ.૩૯૦થી ૩૯૯.

(૬૦) + અજિત-શાંતિ સ્તવન

આદિ - મંગલ કમલાકંદ એ, સુત સાગર પૂનમ ચંદ એ,
જગચર અજિત જિણુંદ એ, શાંતીસર નયણાનંદ એ. ૧

ખિહું જિનવર પ્રણમેવ એ, ખિહું ગુણુ ગાઈસ સંખેવ એ.

પુણ્યભંડાર ભરેસુ એ, માનવભવ સફલ કરેસુ એ. ૨

અંત - ઈમ ભગતિહિ ભોલિમ તણી એ, સિરિ અજિય સંતિ જિણુ
ત્યુય ભણીએ,

સરણિ ખિહું જિણુ પાય એ, શ્રી મેરુનન્દણુ ઉવઝાય એ. ૩૨

[મુપુગૂહસૂત્રી, હેજૈઝાસૂત્રિ ભા.૧ (પૃ.૩૬૮).]

પ્રકાશિત : ૧. રત્નસમુચ્ચય અથવા રામવિલાસ, પૃ. ૨૧૫-૧૯.

[૨. અભયરત્નસાર, પૃ. ૩૫૮-૬૨.]

(૬૧) છરાહિલિ પાર્શ્વનાથ ક્ષાગુ ગા.૩૦ ૨.સં.૧૪૩૨

આદિ - સમરવિ ત્રિભુવન-સામણિ, કામણિ સિર સણુગાર,

કવિયણુવયણિ જ વરસઈ, સરસ અમિઉ અપાર;

વિધન-વિણાસણુ સાસણુ, સામિઉ પાસકુમાર,

ગાયત્રિ સિરિ શરાઉલિ-રાઉલિઉ કલ સાહ. ૧

અંત - ચઉક ખત્રીસઈ સંવતિ, સંમતિ લે ગુરૂ પાસિ,
શરાઉલિ-પતિ ગાઇઉ, છાઇઉ જગ જસવાસિ;
પાસહ કાગુ સુનંદઉ, ચંદઉ જ અલિરામુ,
સોહઇ મૈરૂ સુનંદઉ, નંદઉ મુનિ જન વામુ. ૩૦

(૧) પ.ક. ૨૮૮થી ૨૯૦, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રકાશિત : પ્રાચીન કાગુ સંગ્રહ.]

(૬૧ ખ) સીમંધર સ્તવન ગા. ૩૧

આદિ - અતિ રસ હરિસ રસેણુ વિહસિય, લોયણુમણુવયણુ,
થુણિસુ ભાવિ નિય સાંમિ સિરિ, સીમંધરૂ જિલુરયણુ. ૧

અંત - ધયતત્તિ સત્તિ ભરેણુ નિમ્મિઉ, સત્થ સંધ વગોયરો,
અકખીણુ ધીરિમ મૈરૂનંદણુ મુત્તિ સિરિ સીમંધરૈઃ
સગ્ગઈ કીમિય ચિત્ત કામિય કપપાયવુ જંગમો,
મજ્જુ આણુ ગાણુ ગુણાણુ રાઇણુ, દેઉ નિય પય મગમો. ૩૧

(૧) પ.ક. ૨૭૬થી ૨૭૯, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૮-૧૯, ભા.૩ પૃ.૪૨૦ અને પૃ.

૧૪૭૩-૭૮.]

૫૦. દેવસુંદરસૂરિશિષ્ય (કુલમંડનસૂરિ ?)

(૬૨) કાકખંધિ ચઉરપઈ અથવા ધગમકક

આ ચોપાઈ ૬૯ ટૂંકની છે. કક્કાના અક્ષરોને અનુક્રમે આઠાક્ષર કરીને ચોપાઈ ગૂંથી છે. દાન, શીલ, તપ અને ભાવ એ ચાર જૈન-ધર્મના મુખ્ય સિદ્ધાંતોનો ઉપદેશ આપ્યો છે. ચોપાઈ રચનાનો સંવત્ લખ્યો નથી, પણ પહેલી ટૂંકમાં શ્રી દેવસુંદરસૂરિને વંદના કરી છે. એટલે આ ચોપાઈ દેવસુંદરસૂરિના કોઈ શિષ્યે રચી છે એમ ખાતરી થાય છે. દેવસુંદરસૂરિને સૂરિપદવી સંવત્ ૧૪૨૦માં મળી અને સંવત્ ૧૪૫૦ સુધી તેઓ હયાત હતા; એટલે આ ચોપાઈ સંવત્ ૧૪૨૦થી ૧૪૫૦ સુધીમાં રચાઈ છે એમ ખાતરીથી કહી શકાય. એની ભાષા પણ તે કાળને અનુરૂપ જૂની છે.

આદિ - અરિહંત સિદ્ધ આચરિય ઉવજાયા, સાહુ સુગર દેવસુંદરસૂરિ
પાય;

વંદિય સુય સાસણિ સમરેવિ, ખમ્મ કક્ક પૂજણિસુ સંખેવિ. ૧
 કરઉ ધર્મ મન બુદ્ધા ભમઉ, માણસ ભવ કાંઈ આણિં નિગમઉ ?
 દાન સીલ તપ ભાવન સાર, સુહૃદ્યર વયણુ પાલઉ સવિચાર. ૨
 કાંઈ જુ દીજ્ઞ દાન, તિહાં ચીંતવીઈ નવિ અભિમાન;
 ચિત્તિ વિત્તિ પત્તિહિં સુવિસુહ, સો શ્રેયં સઈ લીલઈ લહ. ૩
 ખરઈ ચિત્તિ નામ એવડા, વિત્તિ અશુ રસિ પૂરિય ઘડા;
 પત જુ પામિઉં પદમ જિણુંદુ, ચડઈ સિખા નવિ પડઇ ઈંદુ
 મિંદુ. ૪

ખાધઈ તૃપતિ ઉદરિ નવિ હોઈ, દીધઉં પાત્રિ દાન ઊગરઇ;
 ખીર ચાલ દીધઉં સંગમઇ, શાલિભદ્ર સોઇ હૂધજી તિમઈ. ૫
 ગહગહીયા ધન કયવનન, તિહુઅણિ નિસુણઉ તેહનું પુન્ય;
 શુદ્ધ ચિત્તિ ઈયાં ધત ખીર, દેવલોકિ પહતા ખે વીર. ૬
 ગાઠઇ સંકટિ હાંતિ નારિ, તતમિણિ વિરૂપ હૂતઉ ખારિ;
 દાત દેઇ તિમ અંદનખાલ, જિમ આવીલ ભાજઈ તતકાલ. ૭
 ઘલહ તિમ વહિરાવિઉં ધીય, જિમ સાંચિઉ તિત્યંકર ખીય;
 પાત્રિ દાનિ હજીઉ નિરવાહ, આદિનાથ ધન સારથવાહ. ૮
 ધીઉ દાઉ જઉ દીજ્ઞ દાન, તુ રાઉલિ લાભઈ બહુ માન;
 દાનિં ભૂતપ્રેત વસિ યાઈ, દાનિં દુકખ દુરિઅ સવિ બાઈ. ૯
 જિમ કાંકિ શિકુ ઊપજઇ, દાત હિદારિ તિસ નીપજઇ.
 દાન વિષઇ જેહ ઊપજઈ ખુદિ, તીહં નર સઇવર આવઇ
 રિદિ. ૧૦

અંત - શશિ લંછણ ચંદ્રણ પીયૂષ, સેવતાંનિ હૃણઇ સવિ હૂખ,
 ઈસ પરિ મનિ ભાવણુ ભાવતાં, કર્મ અણ્યતાં ન્યાઈ પત્યાં. ૧૦
 શાલિ દાસિ ધત મીકાં હેખ, એય વ્રત વળણુઇ સહુ ડેખ;
 ધરકુ માહિં તિમ ભાવણુ સાર, એહ વાત પાધરઉ વિચાર. ૧૧
 પલકંઈ ચૂડિ અંતેવર હાથિ, નક્કિં રાગ પવિસઈ પરમત્થિ;
 મહુ મપિએ કલિ કંદલ હેખ, પરમાણુંદ લહઇ ઇકે સોઈ. ૧૨
 પણિ પણિ આરિ અહિરાસી જીવ, યોનિ વસઈ સંસારિ સૈવ;
 ધરમુ એકુ સવિહૂં આધાર, ધર્મ લગઇ મામીજ્ઞાઇ પાર. ૧૩
 અમરુશ રાત્રિ દિવસિ મતિ ધર્મ, ધર્મ તણુઉ મત જંડઉ ભમ;
 રાખઇ ધર્મ ચિહું ગતિ દુકખ, ધર્મ લગઈ પામી જઈ મુકખ. ૧૪

સાધર મર્યાદાં પુણ્ય રહ્યું, ચંદસૂર ગયણિં સંચર્ય,
 કુશલ પંચ તે દિ આસાર, સોઈ સહચર બુઝવઈ વિચાર. ૬૫
 હિર ગુર બળુહિ સો સંસારિ, જેહ ગુર બુઝઈ વિચાર,
 પાલઈ અનઈ પલાવઈ સોઈ, એહ સુહચર બળુઈ સહ કોઈ. ૬૬
 હાથિ ચડિહિ ચિંતામણિ રતન, જહ લાલઈ જિણુવરનું વચન;
 જિણુવર દેવ ધર્મગુર સાધુ, એય સમકિતુ શ્રેણિકરઈ લક. ૬૭
 કશ્ય એકુ મન જહ થાહર રહ્યું, કર્મ વિવર નિશ્ચં સો લહઈ,
 કરમ વિવર સીઝઈ સુવિ કાજ, લાલઈ મુગતિ તણું સહ
 રાજ. ૬૮

કાયક સમકિતુ નિશ્ચલ તાહં, ચહિવિહ ધર્મ હીઈ જઈ બાહ,
 સોઈ કહીઈ કક્કર કર બુદ્ધ, પઢતાં ગુણુતાં હુઈ સર્વં સિદ્ધિ. ૬૯
 (૧) ઇતિ કાકબંધિ ચહિપઈ સમાપ્તા. જ. લિખિત દેવગિરિ નગરે.

મ. બ. સં. (૨) પ.સં. ૨-૧૪, દે.લા.પુ.લા. નં. ૨૪૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૨૦-૨૧, ભા.૩ પૃ.૪૨૩. કર્તા કુલમંડન-
 સુરિ હોલાનું નિશ્ચિતપણે કહી શકાય તેમ નથી.]

૫૧. દેવસુંદરશિષ્ય (ચંદ્રગચ્છના સોમતિલકશિષ્ય દેવસુંદરના-
 શિષ્ય) જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

(૬૩) ઉત્તમરિપિ સંઘ સ્મરણા ચતુષ્પદી

પ્રાચીન ગૂજરાતી ચોપાઈ છે. કુલ ૮૯ ચોપાઈ. આમાં તીર્થંકર,
 ગણુધર અને અન્ય સાધુસતીઓનું સ્મરણ છે.

[અંત - ચંદ્રગચ્છ ગુરુ અંબરહંસ સોમતિલકસુરિ પદ્મવતંસ,
 દેવસુંદરસુરિ પાય પસાઇ, જે રિપિ સમરઇ તે સિધિ બઈ. ૧૫૬]

(૧) પ.સં. ૩, પ્રતિ સારી, ભાં. ઇ. સને ૧૮૭૧-૭૨ નં. ૨૭૦.

[મુપુગૂહસૂચી (બૂલથી 'જ્યઝ્ઞરિપિ'ને નામે).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૨૨. ત્યાં દેવસુંદરને કર્તા ગણુલા પરંતુ
 મુપુગૂહસૂચીની હસ્તપ્રતનો ઉપર ઉતારેલો અંતભાગ બતાવે છે કે દેવ-
 સુંદરસુરિના પ્રસાદથી એમના કોઈ શિષ્યે આ રચના કરેલી છે. એ
 કુલમંડનસુરિ પણ હોઈ શકે, પણ એ વિશે નિશ્ચિત કહેવું મુશ્કેલ છે.]

૫૨. મુનિસુંદરસુરિ (૮૦)

(૬૪) શાંત રાસ ર.સં.૧૪૪૫(૧)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૨૨, સોમસુંદરસુરિશિષ્ય મુનિ-

સુંદરસૂરિએ સંસ્કૃતમાં 'અધ્યાત્મ કલ્પદ્રુમ - શાંતરસભાવના' રચેલ છે, તેનો આ એમણે કરેલો ગુજરાતી અનુવાદ હોવાનું નોંધાયું છે, પરંતુ 'શાંતરસભાવના' જ ભૂલથી 'શાંત રાસ'ને નામે નોંધાઈ ગયેલ હોય એવો પણ સંભવ રહે છે.]

૫૩. કુલમંડનસૂરિ (ત. દેવસુંદરશિષ્ય)

[કવિના વિશેષ પરિચય માટે જુઓ જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ૬૬૨-૫૩ તથા જૈન પરંપરાનો ઇતિહાસ ભા.૩ પૃ. ૪૩૪-૩૫.]

(૬૫) [+ મુગ્ધાવખોધ ઔકિતક ર.સં.૧૪૫૦

આદિ - અહીં પ્રભુમ્ય મુગ્ધાનાં બોધહેતોવિધીયતે,

પ્રાયઃ પ્રાકૃતઉક્તીનાં કિંચિદ્વાગ્નાયસંગ્રહઃ.

શ્રી ચન્દ્રશેખર ગુરુન્ વદે યૈરુક્તિયુક્તિભિઃ,

અંત - ૧૪૫૦ વર્ષે ઉક્તિકં વ્યધિત મુગ્ધકૃતે શ્રી દેવસુંદર ગુરુક્રમરેણુઃ

ઇતિ. કૃત્ શ્રી કુલમંડનસૂરિભિઃ.

(૧) લી. ભ. [લીંહચી, હેઝૈગાસસૌસિ ભા.૧ (પૃ.૧૨૪).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગુજરાતી સાહિત્ય રત્નમાળા ભા. ૧, સંપા.

હરિ હ. ધ્રુવ. ૨. પ્રાચીન ગુજરાતી ગદ્યસંદર્ભ (અંશતઃ)]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૨૩.]

૫૪. સાધુહંસ (ત૦ જિનશેખરસૂરિ-જિનરતનસૂરિશિ૦)

(૬૬) શાલિભદ્ર રાસ [અથવા ધન્નાશાલિભદ્રપ્રખંધચોપાઈ]

ર.સં.૧૪૫૫ આસો શુદ્ધ ૧૦

વસ્તુ, ચોપાઈ, દુહામાં આ રાસ છે.

આદિ -

વસ્તુ.

દેવિ સરસતિ ર સકળ સંસાર,

જસ નાંમિઈ કવિજન સવે બુધિ અતિહિં સરસ વાણીય,

વીણાપુસ્તકધારિણી તે સામિણિ મનમાંહિં આંણીય,

કરજેડી કવીયણુ ભણુઇ, સહગુરૂ પાય પશ્યમેવિ,

સાલિભદ્ર ધના તણાં, ચરીય રચેસુ સંધેવિ.

૧

અંત -

સુપદ.

તપગણિ શ્રી જયશેખરસૂરિ, નામિઈ પાપ પણાસઈ દૂરિ;
તાસ પાટિ શ્રી જિનરયણસૂરીસ, મન શુધિઈ પ્રણમું નિસ-
દીસ. ૨૧૬

સહિયુર નામ છે હઈડઈ ધરી, સુપદ ખદ્ધ કથા મંઈ કરી,
સાલિલદ્ર ધનનાનું ચરિત્ર, લણીઈ હુસ્યઈ અતિહિં પવિત્ર.
૨૧૭.

ભાવ સહિત નરનારી લણુષ, કષ મનિ સુદ્ધિઈ શ્રવણે સુણુઈ,
સાધુહંસ મુનિવર ઇમ લણુઈ, નવનિધિ તેહ ધરિ આંગણુઈ.
૨૧૮

સંવત અઉદ પંચ્યાવનિ વરસિ, આસો શુદિ વિજયાનઈ
દિવસિ,
જિનવચને કરી સદ્વહિઈ, ભાવિઈ ભગતિ હૈયડઈ ધરિઈ.
૨૧૯

(૧) શ્રી સાલિલદ્રનુ વૃધ રાસ વ્યવ૦ ઉદયકિરણું લિખાપિતં અથાગ્ર
૩૧૧ શ્રી (અ.) ધર્મમૂરતિસૂરીંદ્ર સાધુશિરોમણિ વિજયૈઃ પ.ક. ૧૫૬થી
૧૬૭, પં. ૧૫, વિ. ધ. ભં. (૨) પ. સં. ૭-૧૭, લી. ભં. (૩) સં. ૧૫૯૫ વર્ષે
ભાદ્રવા વદિ પ તિથૌ શનૌ લિખિતં પં. દેવહર્ષગણિશિષ્ય હર્ષજ્ઞાન
મુનિ લિખિતં. જરાઉલાની રક્ષા. પ. સં. ૧૩-૧૨, હા. ભં. દા. ૮૧.
(૪) લ. સં. ૧૬૦૪ પ. ક. ૧૨૯થી ૧૪૨, પં. ૧૭, પ્ર. કા. ભં. (૫)
૨૧૯ કડી, પ. સં. ૧૧-૧૧, જૂની પ્રત, મ. જૈ. વિ. નં. ૪૨૪ (૬)
સંવત ૧૬૭૩ વર્ષે મહા વદિ પ બુધ ઋ. શ્રી પ કરમસીજી તસ્ય શિષ્ય
લિખિતં ઋ. રતનસી. પ. સં. ૯-૧૭, મુક્તિકમલજૈનમૌહન જ્ઞાનમંદિર
વડોદરા, નં. ૨૩૩૨. આ પ્રતમાં લલિયાએ રચ્યા સંવત્તની કડીઓ નથી
આપી, તે ઉપરાંત કર્તાના ગુરુ પ્રગુરુનાં નામ ફેરવી નીચે પ્રમાણે
જણાવ્યાં છે :

તપગણિ શ્રી સોમસુંદરસૂરિ, નામિઈ પાપ પણાસઈ દૂરિ,

તાસ પાટિ મુનિસુંદરસૂરિ, નમતાં દાલિદ બઈ દૂરિ. ૨૧૮

(૭) પ. સં. ૧૩-૧૪, વી. ઉ. ભં. દા. ૧૭. (૮) પ. ક. ૧૩થી ૨૭, ચોપડો, જથ.
સં. (૯) પ. સં. ૧૦-૧૪, હા. ભં. દા. ૮૧ નં. ૩૩. (૧૦) પ. સં. ૨૦-૧૫,
સીમંધર. દા. ૨૨ નં. ૨૯. (૧૧) પ. સં. ૯-૧૩, હા. ભં. દા. ૮૧ નં. ૨૯.

(૧૨) લ. સં. ૧૫૯૭, ચોપડો, વિ. ને. ભં. નં. ૩૨૬૧. (૧૩) ત્રુટક કડી ૯૨થી ૧૧૮, અનંત. ભં. નં. ૨. (૧૪) લિ. સં. ૧૫૬૯, પા. ભં. (૧૫) સં. ૧૫૨૭ ભા. વ. ૬ છુધે લિખિતમિદં શાલિભદ્ર ચરિત્રં. પ. સં. ૪, અભય. નં. ૩૯૨૩.

[જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૃહસૂત્રી, લીંહસૂત્રી, હૈનૈગાસૂત્રિ ભા. ૧ (પૃ. ૨૮૨). આ સૂત્રિઓમાં કૃતિ હંસ મુનિના નામથી પણ તેંધાયેલી છે.]

(૬૭) ગૌતમ પૃચ્છા ચોપાઈ ગા. ૬૪

આદિ - પ્રણમી વીર મુગતિ દાતાર, જ્ઞણુઉં તુ ગોજ્ઞમ ગણુહાર,
હમડમ આણી પર ઉપકાર, પૂછઈ ધર્માધર્મ વિચાર. ૧
ભગવન જીવ સિઈ જમ નરય, દેવલોકિ કિમ તે અવતરમ,
ઇસઈ કર્મિ માનવ સ્વંસારિ. ૨

અંત - ગૌતમ સામિ પૂછિઉ જોતલઉં, શ્રી મહાવીર કહિઉં તેતલઉં,
પુણ્ય પાપ કીધા ફલ હોમ, ઉત્તમ જીવ આણુ નિત હીઇ. ૬૩
પૂછ જીતર જઇ અકતાલીસ, ચિહું આગલી ચક્રપમ ત્રિણિ વીસ,
ભણ્યા ગુણ્યાનઉ એહમ મર્મ, સાધુહંસ કહઇ કીજઇ નિતુ ધર્મ. ૬૪

(૧) પ. ક. ૩-૧૩, પ્રાચીન વ્રત, પ્ર. કા. ભં. નં. ૪૨. [હૈનૈગાસૂત્રિ ભા. ૧ (પૃ. ૩૯૫, ૩૯૬).]

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૨૨, ભા. ૩ પૃ. ૪૨૩-૨૪.]

૫૫. સાધુરત્નસૂરિ (તં દેવસુંદરસૂરિશિષ્ય)

જુઓ જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ફકરો ૬૫૩.

(૬૮) નવતત્ત્વ વિવરણુ આલામ ૨. સં. ૧૪૫૬ આસપાસ.

(૧) શ્રી સાધુરત્નસૂરિલિ: કૃતં સમાપ્ત મિતિ. જ. ગચ્છનાયક પર-
મારાધ્ય પરમ ગુરુ ભ. પ્રણુ શ્રી સોમસુંદરસૂરિ પાદપ્રસાદેન સાં ખેહા-
કેત લિં પુસ્તકં ચિરતંદનાત ભ. શ્રી જયચંદ્રસૂરિ પાદપ્રસાદેન લિ.
સર્વસોમગણિ નિત્યં પ્રણુમતિ ખેહઉ વારત્રયં. ગોડીજી, મુંબઈ, ૧૫નો
નં. ૧૦૫૮. [જૈહાપ્રોસ્ટા.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૩ પૃ. ૧૫૭૨.]

૫૬. સ્મૃત્તાત

(૬૯) શીલોપદેશમાલા આલામ

(૧) સં. ૧૪૬૬, મ. સં. ૧૮૨. સં. ભં. પાટણ, ઘ. ૨ નં. ૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૭૭.]

૫૭. સમયપ્રભ [ખ૦]

(૭૦) જિનભદ્રસૂરિ પટ્ટાભિષેક સસ (ઐ૦) ગા.૪૫ ર.સં.૧૪૭૫ પછી આદિ - * યહ, શ્રીધંત શિરોમણિ

ધીષ્ટિગ ઇણિ અભિરામિ, નામિ વંછિય ચિંતામણિ. ૪
 શીલિ અનોપમ તાસુ ધરણિ, ખેતલદેવિ નારી
 હંસ ગામિનિ મૃગલોચણી એ રઈ રૂપિઈ સારી
 વિનયે વિવેક વિચાર સાર ગુણુ ગણુ સંપન્ની,
 સ્ત્રોહગ લાવન્ન કેલિ ગેહ વર અંપાવન્ની. ૫

અંત - જહ સુરગુરુ નિય યુક્ષિહિં આણુધ, તોહી પ્રભુગુણુ પાર ન જાણુધ
 સમઈપ્રભ ગણિ ઇમ કહધ એ. ૪૩

દિણિ દિણિ અધિક પ્રતાપિઈ અગ્હ ગુર, તાં નંદઉ જ્ઞં મેર મહીધર
 જ્ઞં ગયણુ ગણિ સહસકરો. ૪૪
 જા દ્રૂય ગ્રહ તારા રવિ શશિહર, તાં નંદઉ જિનભદ્રસૂરિ ગણુધર,
 ચક્રવિહ સંઘહ પરિવરિઉ એ. ૪૫

(૧) સં.૧૫૪૯ વર્ષે ભદ્રપદ શુદ્ધિ ૮ શુક્રે શ્રી ખરતરગચ્છે શ્રી જિન-ભદ્રસૂરિ પટ્ટાલંકાર શ્રી જિનસમુદ્રસૂરિ વિજયરાજ્યે વા૦ રતનમૂર્તિગણિ વા જયાકરગણિ વા૦ ધમ્મવિલાસગણિ શિષ્યરત્ન પં. પુણ્યજયગણિ-વરાણામુદ્યમેન શ્રી સ્તંભતીર્થ વાસ્તવ્ય ચઉરાસી ન્યાતિ શૃંગાર ઉકે-શવંશરાય ભંડારી ગોત્રે ભંડારી જાટરાજ ભં. શ્રીરાજ ભાર્યા અંપાઇ સુઆવિકા પુત્ર ભં. અમીપાલ ભાર્યા અમરાદે પટ્ટનાર્થં. જ. સ્વાધ્યાય-પુસ્તિકા. લેખિતા. જ. પ.સં.૧૨૫, પ.ક. ૧૧૧થી ૧૧૩, નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૮૦-૮૧.]

૫૮. માણિક્યસુંદરસૂરિ (આં. મેરુતુંગસૂરિના શિષ્ય)

એમની ૪ સર્ગની 'ચંદ્રધવલ ધર્મદત્તા કથા' (ભાં.ઇ. સન ૧૮૮૨-૮૩ નં.૩૧૩) હંસવિજયલાયકેરી અમદાવાદથી પ્રસિદ્ધ થયેલ છે. અન્ય સંસ્કૃત આદિ કૃતિ માટે જુઓ જૈન સાંહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ક્રકરો ૬૮૧, ૭૦૮, ૭૧૫.

(૭૧) + નેમીશ્વર ચરિત ક્ષાગખંધ ગા. ૯૧ ર.સં. ૧૪૭૮ લગભગ. અટૈઉ, ક્ષાગ, રાસુ એ ત્રણ હંદમાં વારાફરતી છે.

આદિ - (પ્રથમ ત્રણ સંસ્કૃત શ્લોક છે), અથ રાસુ.
 નમઠં નિરંજન વિમલ સભાવિહિં, ભાવિહિં મહિમનિવાસ રે,
 દેવ જીરાપદિલ વલ્લિય નવધન, વિધન હરઈ પ્રભુ પાસ રે. ૪
 નાભિ કમલિ કુંડલિની નિવસતિ, સરસતિ સાયું રૂપ રે,
 સમરઠં સામિણિ સુજિઅ પરંપર, પરમ બ્રહ્મ સ્વરૂપ રે. ૫
 અંત - કય અક્ષર જિમ યે તિહિં મિલીયા, સુંદર પરમ બ્રહ્મ સિઈ મિલીયા
 દુઃખ વજિત વિલસંતિ.

રસિ જુ નેત્રિજિણ્યરિય સુચ્છંદિહિં, કૃતમતિ ભુણુષ સુણુષ આણુંદિહિં
 તસુ મંગલ નિતુ હુંતિ. ૯૧

(૧) માણિક્યસુંદરસૂરીશ્વરેણુ કૃતં. પ.સં. ૬-૧૧, રો. ઓ. ઓ.
 ખી.ડી.નં. ૧૬૦-૩. (૨) મુ. મતિસાગરેણુ લિ. પ.સં. ૨-૧૯, ડા. ભં.
 દા.૮૩ નં.૧૫૬. (૩) પ.સં.૪-૨૦, છેલ્લું પમું પત્ર તથા, મ. જૈ.વિ.
 નં.૮૭૧. [મુપુગૂહસૂત્રી.]

પ્રકાશિત : ૧. શ્રી આત્માનંદ જન્મ શતાબ્દી સ્મારક ગ્રંથ,
 ગુજરાતી વિભાગ, પૃ.૪૭થી ૬૫.

(૭૨) + પૃથ્વીચંદ્ર ચરિત્ર અથવા વાગ્વિલાસ (ગૂ. ગદ્ય) ૨.સં. ૧૪૭૮.

(૧) સં.૧૬૬૧ ભા. શુ. ૫ લિં વાચનાચાર્ય રત્નસાગરગણિ શિં
 પં. હેમચન્દ્રગણિશિં ૭૫૧ કેન. પ.સં.૧૯, જુનિ ના.સં.૨-૨. (૨) સં.
 ૧૫૭૩ વૈ. શુ. ૧ રવૌ લિ. પં. લાવણ્યભદ્રગણિશિષ્યેણુ ગચ્છનાયક
 સૌભાગ્યનંદિસૂરિ આચાર્ય પ્રમોદસુંદરસૂરિ વિજયરાજ્યે સંદેર મધ્યે.
 વેપર નં.૧૬૦૪. (૩) ગ્રં.૧૨૦૦, પ.સં. ૨૬, લીં.ભં. દા.૨૨ નં.૬. (૪)
 પ.સં.૧૦, સં.લા. નં.૧૩૧૩૭. [આલિસ્ત્રઓષ્ઠ ભા. ૨, લીંહસૂત્રી.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગુજરાતી ગદ્યસંદર્ભ. (વિશેષ માટે જુઓ
 પં. લાલચંદની 'ત્રિભુવનદીપક પ્રબંધ'ની પ્રસ્તાવના).

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૩૫, ભા.૩ પૃ.૪૪૩ તથા પૃ.૧૫૭૩.]

૫૯. જ્યોત્ષીયરસૂત્રિ (આં૦)

મેરુતુંગસૂરિ - જન્મ ૧૪૦૩, દીક્ષા ૧૪૧૮, આચાર્યપદ ૧૪૨૯,
 ગચ્છનાયકપદ ૧૪૪૬, સ્વર્ગ ૧૪૭૧ - તેમના સમયમાં આ જ્યોત્ષીયર-
 સૂરિ થયા. બંને મહેન્દ્રપ્રભસૂરિના શિષ્ય હતા. અંચલગચ્છ સ્થાપક
 આચાર્યરક્ષિતસૂરિ - તેના જ્યોત્ષીયરસૂરિ-ધર્મધોષસૂરિ-મહેન્દ્રસિંહસૂરિ-સિંહ-
 પ્રભસૂરિ-અજિતસિંહસૂરિ-દેવેન્દ્રસિંહસૂરિ-ધર્મપ્રભસૂરિ- સિંહતિલકસૂરિ

અને તેના મહેદ્રપ્રભસૂરિ. જયશેખરસૂરિએ સં.૧૪૩૬માં નૃસિમ્હ નગરમાં 'ઉપદેશચિંતામણિ' ૧૨૦૦૦ શ્લોકનો ગ્રંથ, સં.૧૪૬૨માં ખંભાતમાં 'પ્રયોધચિંતામણિ' (કે જેનો ભાવાનુવાદ આ ગુજરાતી પ્રખંધ છે), તથા 'ધર્મિલ મહાયરિત' મહાકાવ્ય ગુજરાતમાં જ પૂર્ણ કરેલ છે. તેમજ ત્યાર પછી 'જેન કુમારસંભવ' રચેલ છે તેમાં પોતાને 'વાણીદત્તવરઃ' ઝોળખાવે છે. આ ઉપરાંત નાના ગ્રંથ નામે શત્રુઞ્ચ ગિરનાર, મહાવીરજિન એ ત્રણ પર સં. બીજી શ્લોકની દ્વાત્રિંશિકા, 'આત્મયોધકુલક' (પ્રાકૃત), 'ધર્મસર્વસ્વ' (ઉદ્કૃત), રચેલ છે, અને પોતાના ઉક્ત 'ઉપદેશચિંતામણિ' પર અવચરિ અને 'ઉપદેશમાલા' તથા 'પુષ્પ-માલા' પર અવચરિ (નાની ટીકા) 'ક્રિયાશુભતસ્તોત્ર' રચેલ છે. વિશેષ માટે જુઓ સાક્ષર શ્રી લાલચંદ પંડિતની આ પ્રખંધ પરની પ્રસ્તાવના. આ પ્રખંધની પ્રાચીન શુદ્ધ ગુજરાતી ભાષા જેતાં ૧૫મા સૈકામાં થયેલ માનવામાં આવતા નરસિંહ મહેતા, ભાલણ, મીરાંબાઈ આદિની ગુજરાતી ભાષા અર્વાચીન જણાઈ આવે છે. આમાં જૂની ગુજરાતી છે અને અનેક જોડે જેવા કે દુહા, ધૂપદ, એકતાલી, ચોપાઈ, વસ્તુ, સરસ્વતી ધલલ, જપય, ગૂજરી વગેરે છે. આ પરથી જેમ પ્રો. મણિલાલ નલુભાઈ દિવેદીને જણાયું કે "ગૂજરાતી ભાષાને પ્રથમ ગૂજરાતીનું રૂપ આપનાર જેનો જ હોય એમ માનવાને બહુ કારણો છે" તેમ સ્પષ્ટ સમગ્ય તેવું છે.

જયશેખરસૂરિએ ૧૭ શ્લોકમાં 'અજિતશાંતિસ્તવ' પણ રચ્યું છે. (રચિત સંસ્કૃતપંથિન શ્રી અજિત. - નં.૩૧૬ સને ૧૮૮૨-૮૩ ભા. ૪.) અને 'નવતરવપ્રકરણ' ગાથામાં રચ્યું, જેની પ્રત વિવેકવિજય ભં. ઉદયપુરમાં છે - વે.નં.૪૦૯.

(૬૩) + ત્રિભુવનદીપક પ્રખંધ અથવા પરમહંસ પ્રખંધ અથવા પ્રયોધચિંતામણિ ચોપાઈ [અથવા અંતરંગ ચોપાઈ]

આદિ -

રાગ ધન્યાસી

પહિલું પરમેસર નમી, અવિગતુ અવિચલ ચિત્તિ;

સમરિસુ સમરસિ ઝીલતી, હંસાસણિ સરસત્તિ. ૧

માનસ સરિ બં નિર્મલછ, કરછ કતૂહલુ હંસુ;

તાં સરસત્તિ રંગિ રહઈ, જેસી જણઈ હંસુ. ૨

પાણિ પાહણિ સમિણી, મેન સસ્સસિ સંભારિ:
દીસઈ દૂસણુ દૂર્મંગમી, ભીડે ભૂઅણુ દૂબારિ.

૩

અંત - કલ્પે કામદેવુ એ લોષ, એ ચિંતામણિ અવર ન કોષ,
એહ જિ શિવપુરીનકે પંથ, જીવન એહ જિ સવિ હું પ્રથિ,
મૂલિ મંત્ર મણિ એ મનિ માનિ, તપજંપનકે ફલ એહ જ ધ્યાનિ
ઈણિ સવિસંપદ આવઈ પૂરિ, ઈમ જોલઈ જયસેહર સૂરિ.
૪૪૭

ત્રિભુવનદીપક એહ પ્રમંથ, પાપ તણુકે સાંસઈ નક ગંથ,
(પા૦ પાપ તણુકે ન સુહાઈ ગંથ)
જાં ગયણાં ગણિ મુથિર થાઈ, જાં મહિયલિ દિણુયર થશિરાઈ.
૪૪૮

- ઇતિશ્રી ત્રિભુવનદીપક પ્રમંથ સમાપ્તમિતિ.
શ્રી જ્યોત્ષ્ણી સૂરિકૃત શ્રી અંચલગચ્છે.

(૧) પ્ર.કા.ભં. (૨) અમ. (૩) સં.૧૬૨૨ વર્ષે આપાઠ માસે જહુ
પખે એકદસી ૧૧ ગુરવાસરે-શુભ નક્ષત્ર લગને. પુસ્તકં લિખિતં ચ
લદારક શ્રી પુન્યપ્રભસૂરિસ્વરાણાં શિષ્ય લદારક શ્રી જ્યોત્ષ્ણી સૂરિણા.
લેખાયાંચકે. પ.સં. ૨૮, મો. સં. લા. (૪) પ.સં. ૪૦-૮, વિ.ધ.ભં.
(૫) કડી ૪૧૮. ઇતિશ્રી ત્રિભુવન દીપક પ્રમંથ સંપૂર્ણ શ્રી જ્યો-
ત્ષ્ણી સૂરિકૃત શ્રી અંચલગચ્છે. પ.સં. ૧૩-૧૫, જૂની પ્રત, ડા.ભં.દા.
૮૨ નં. ૨૦૦. (૬) સં.૧૫૦૧ વર્ષે લેખિત: પં. તિલકની.ગણિના પરોપ-
કારાય જીર્ણુદુર્ગે. પ.સં. ૧૧-૧૭, સંધ ભં. પાટણુ, ડા.જર નં. ૮૦. (૭)
પ.સં. ૨૮-૧૧, જૂની પ્રત, સાગર ભં. ડા.૩ નં. ૩૫. (૮) અંતરંગ ચોપાઠ
સંપૂર્ણ. પ.ક.૧૬૨થી ૧૮૧, શાંતિ. ભં. ખંભોત, ડા. ૧૧૨ પો.દ. (૯)
૩૩૮ કડી સુધીની અપૂર્ણ પ્રત, પ.સં. ૧૫-૧૫, મુક્તિ. નં. ૨૪૫૧. (૧૦)
સં.૧૫૦૧ પો. વ. ૧ આદિત્યવરે લિ. સોમસુદરસૂરિ - ભ. સોમદેવસૂરિ -
પં. સિદ્ધાંતસમુદ્ર - કમલરત્નગણિના લલ્લારણા નગરે પાતશાહ ગ્યાસડીન-
રાજ્યે. હં.ભં. (૧૧) સં.૧૬૫૧ ભા. શુ. ૧ શુક સિ. ચશોગિરિ સારંગ
વીરપુર મધ્યે. નિ. વિ. ચાણુસ્મા. [જિહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂડસૂચી, હેન્ડેચા-
સૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૩૬, ૧૫૧, ૨૫૧).]

પ્રકાશિત : ૧. સં. યો. પંડિત લાલચંદ્ર ભગવાનદાસ (પ્રકા.અ.ભ.
ગાંધી, સં. ૧૯૭૭). [૨. પદ્મરમી શતકનાં પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્ય.]

(૭૪) [+] નેમિનાથ કાગ પ૮ કડી

આદિ -

નમઃ પરબ્રહ્મણે.

જિણિ જગિ જીતઉ શમરસિ, અમર શિરોમણિ કાંમુ,
વિલસઇ સિદ્ધ સયંવર, સંવર ગુણિ અભિરામુ;
નિરૂપમ નિપુણુ નિરંજન, રંજન જનમન આર,
પામીય સુહૃદુર આઇસુ, ગાઇસુ નેમિકુમાર. ૧

અંત - નિજ યથ દિસિ દિસિ વ્યાપયે થાપયે ચઉવિહ સંધ,
સૂરઉ તેહજ સામિય ધ્યામિય કામિય રંગ;
કવિ તુ વિનોદિહિં સિરિ જય સિરિ જયસેહરસૂરિ,
જે ખેલઇ તે અર્વ પદ સંપદ પામઇ પૂરિ. ૫૮

(૧) ચેલા જસા લિપતં. પ.સં.૫-૧૩, સંધ ભં. દા.૭૫ નં.૧૧૮.

[હિંજીયાસૂચિ ભા.૧ (૫.૧૪૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. ગૂર્જર રાસાવલી.]

(૭૫) નેમિનાથ ધઉલ ગા. ૧૩

આદિ - દ્વારિકાં ઘરિ ઘરિ મંગલ આર, સમુદ્રવિજય નરવર તણુઉ એ,
સિવદેવિ માડિય તણુઉ મહાદાર, નેમિકુમાર વર પરિણીઈ એ.

ઉચ્ચસેન રાય તણીય કુમારિ, રાજલ રૂપિ રલીયામણી એ. ૧

અંત - રાણી રાજલિ તણુઉ આણુંદુ, કવિજણુ કેતલઉં કેલવઈં એ,
જય જય જગચુર નેમિ જિણિંદુ, જીણિ નેહઇ જઇ પૂરીઉ એ. ૧૩

(૧) ઇતિ શ્રી જયશેખરસૂરિ સુચુર કૃતા શ્રી નેમિનાથ ધઉલ. તેમજ તેમની ખેત્રણુ નાની કૃતિ છે. પ.સં.૧૭, નાની ત્રુટક પ્રત, મારી પાસે.

(૭૬) રતવનો

(૧) શ્રી અર્જુનચક્ર વિનતિ, ગા.૬, કઇય આખ્યુય કુંગરિ જઇસિઉં.

(૨) વીસ વિહરમાન વિનતિ, ગા.૬, જય જણિય સુખ જય કપરૂપ.

(૩) શત્રુંજય વિનતિ, ગા.૫, પુણ્ય યોગિ વિમલાયલુ પામી. (૪) પાર્શ્વનાથ વિનતિ, ગા.૬, બલઇ જિ બલવંતુ દેઉ (૫) મહારીર વિનતી, ગા.

૭, નગર તાં વઢવાણુ વિશેષિયઇ. (૬) નેમિનાથ વિનતી, ગા.૫, ભલી ભાવના ભેટિવા નેમિ પાયા. (૭) શાંતિનાથ વિનતી, ગા.૬, પામી અછઇ

ઘોધિ ભમી ભમીજઈ. (૮) શ્રાપલ્લીય પાર્શ્વનાથ વિનતી, ગા.૭, જગન્નાથ શ્રાઉલઇ હં જુહારઉં. (૯) ધાંભણુ વિનતી, ગા.૪, થંભણુપુરિ

સિરિ પાસ જિણ્ણિદો. (૧૦) સ્તાંભનક વિનતી, ગા.૧૧, જુ પરમેશ્વર પૂજિઉ વાસવે. (૧૧) મથુરાવતાર શ્રી પાર્શ્વનાથ વિનતી, ગા.૧૬, મહુ-રંહ ક્ય અવવાર સાર સિરિ પાસ જિણ્ણેસર. (૧૨) મુનિસુવ્રત સ્વામી વિનતી, ગા.૭, નગર જાંજૂ તાં જગિ જણ્ણીયઇ. (૧૩) આદિનાથ વિનતી, ગા.૭, કુલિ ભલઇ અવતાર સખે લહી. (૧૪) આદિનાથ વિનતી, ગા.૯, યુગાદીશુ શેત્રુજનઇ શુંગિ બઈકઉ. (૧૫) તારણગિરિ વિનતી, ગા.૧૧, મનિ મનોરથ એહુ સદા વસઇ. (૧૬) વિહરમાન વીસ વિનતિ, ગા.૯, જ્ય જણ્ણિય સુખ જ્ય કપ્પરખ.

આ સર્વેની નીચે એમ ખાસ લખ્યું છે કે 'ઇતિ શ્રી જયશંખર સૂરિ કૃતા' અને આ સિવાય ખીજી વિનતીઓ, તથા 'શત્રુજ્ય ચૈત્ર પ્રવાડી' અને 'ગિરનાર ચૈત્ર પ્રવાડી' છે તે સર્વે પ્રાયઃ જયશંખરસૂરિ-કૃત લાગે છે. પ.સં.૮-૧૮, જૂની પ્રત, સંઘ ભં. દા.૭૫ નં.૧૩૩. [હેઝેન્ડાસચિ ભા.૧ (પૃ.૪૧, ૪૨, ૧૪૬).]

(૭૭) શ્રાવક બુદ્ધતિચાર

(૧) સં.૧૯૦૯ માઘ વદિ ૬ સોમે માડવિ બિંદર મધ્યે ચતુર્માસ લિ. મુનિ ગુણ્યંત્ર ચિરં. વિનયચંદ તથા જાલમચંદ પઠનાર્થે લિ. પ.સં. ૯, મ. જૈ. વિ. નં.૬૪૧. (૨) સં.૧૯૧૪ માઘ વદિ ૧૧ સોમે વિહ મધ્યે સુમાતજિન પ્રસાદાત લિ. મુ. દેવચંદ્રેણ ચરં. વીરચંદ પઠનાર્થે. પ.સં. ૧૦, મ. જૈ. વિ. નં.૮૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૨૪-૨૫, ભા.૩ પૃ.૪૨૫-૨૭, પૃ.૧૪૭૮-૭૯ તથા પૃ.૧૫૭૩.]

૬૦. સોમસુંદરસૂરિશિષ્ય

(૭૮) સ્થૂલભંદ્ર કવિત ૨.સં. (૧૪)૮૧

આદિ - આજ સખી મઝ સક્લ વિહાણુઉં, નયણિ મલિઉ જવ નાહ,
કોશા કહઈ કોઇ વેસ અપૂરવ, કરિઅલ કમલ નિવાહ. ૧
બહિની ખોલિવો નાહ આગલિ, કીજઈ કહિ કુણુ મતી,
હાયિ દંડ કાંધિ કાંબલડી, ઉધઉ મૂહિ મુંહપતી;
ઉઠણિ કલ્યવો પહિરણિ ચલોટઉ, કડિહિ કણુદોરડી,
મલમલિન ગાત્રવો અંગ અંધોલિ ન સિરિ વેણુડી. ૨

અંત - ચાંદ્રગણિ ગિર્યા સુપસાઇ સિરિ સોમસુંદરસૂરિ,
એકાસીઇ કવિત એ કીધઉં, અતિ ઘણુ આણુંદ પૂરિ. ૭૦

જે જિગમતઝ નઇ આથિમતઇ, જે ગિણુ બળુ પરજાણુઉં,
જાંચ નીચ જે સીલવત પાલઇં, તે નરનારિ વપાણુઉં. ૭૧
જનવ લયઝ હું ગામટગ ગલલઉ, મૂરખ માંહિ ગણુયો,
એહ માહિ અવ.....

- (૧) પછીનું પાનું નથી. પ.સં. ૬-૧૧, જૈ.એ. ઇ.ભં. નં. ૧૩૩૪.
(૨) સંવત ૧૭૪૨ વર્ષે શ્રી શાલિવાહન રાજ્યાત શાકે ૧૬૦૮ પ્રવર્ત-
માને માસોતમ બ્યેષઠ માસે શુકલપક્ષે ૭ સપ્તભ્યાં તિથૌ બુધવાસરે શ્રી
ત્રાંગડીઆ પૂનિમગચ્છે વા. શ્રી બીમવિમલજી લપિકૃતમસ્તિ. પ.સં.
૪૦-૨૧, ના. ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૩૮. ત્યાં આ કૃતિ સોમસુંદરસુરિને
નામે મુકાયેલી છે, પરંતુ 'સુપસાઇ સિરિ સોમસુંદરસુરિ' એ પંકિતનો
અર્થ એવો થાય કે સોમસુંદરસુરિના પ્રસાદથી એમના શિષ્યે આ રચના
કરી છે.]

૬૧. જિનવર્ધનગણુ

(૭૯) + તપોગચ્છ ગુર્વાવલી (બોલીમાં તેમજ જીવમાં) લ.સં. ૧૪૮૨
પહેલાં

આદિ - વિરરુ મંગલમાલા: સમસ્ત સંઘસ્ય વર્ધમાન જિન:
ચત્પદ-સેવા સંપ્રતિ, કર્મપલતાલીજ્જલદાને. ૧
વિમલ કેવલ જ્ઞાન દિવાકર, સકલ ત્રૈલોક્ય લોક શિવંકર
પાદપીઠ લુકંત ચઉચરિ આખંડલ, મોહાંધકાર સંહાર માર્તંડ મંડલ,
દેવાધિદેવ ત્રિભુવનકૃતસેવ મનોવાંજિતદાયક, ત્રૈલોક્યનાયક,
પ્રતિબોધિત-અનેક-ભવ્ય-જીવસમાજ, અપશ્ચિમ તીર્થાધિરાજ
શ્રી વર્ધમાન સ્વામિ શ્રી સંઘ રહઈ મંગલીકમાલા કરઉ. ૭.

અંત - ગુજ્જર માલવ મેદપાટ મરહક કુલિંગિહિં
સિંધુ જલપથિ કન્યકુચિજ કર્ણાટિ સુલોટિહિં
હરમુજ ડોસલ પમુહ દેસિ જસુ કિતિ અગજ્જઇ
બં દિણચર વર ચંદ મેર પુહવીતસિ જજ્જઇ
તાં વીરનાહ જિજ્જવર ચિકઉ પંચાસમ વર પાટધર
સિરિ ગચ્છ સંઘ પરિવાર સહિત, સોમસુંદર ગુર જ્યઉ ચિર. ૬

- (૧) ઇતિ શ્રી શ્રીશ્રી તપોગચ્છ ગુર્વાવલી સમાપ્ત વિબુધવર પં.
જિનવર્ધનગણુલિ: વિરચિતા. ૭. સં. ૧૪૮૨ વર્ષ વૈશાખ શુદ્ધિ ૩ દિને
લેખિ. ઘણી સારી પ્રત, પ.સં. ૩, અભય. નં. ૧૬૭૭.

પ્રકાશિત : ૧. ભારતીય વિદ્યા, વર્ષ ૧ અંક ૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ. ૧૪૮૩-૮૪. ત્યાં પુષ્પિકામાં ભૂલથી જિનવર્ધનને સ્થાને જિનવર્ધમાન છપાયું હતું. 'ભારતીય વિદ્યા'માં સંપાદકે સં.૧૪૮૨ અક્ષર તૃતીયાને દિવસે ફ્રિ રચાયેલી હોય એમ ગણ્યું છે, પરંતુ એ લેખનની મિતિ હોય એમ સમજાય છે.]

૬૨. હીરાનંદસૂરિ (પીંપલગચ્છ વીરદેવસૂરિ-વીરપ્રભસૂરિશિષ્ય)

એમના ગુરુએ સં.૧૪૬૫માં કરેલ પ્રતિમાસ્થાપનનો લેખ. જુઓ નાહર. ૧, નં.૯૬૬.

(૮૦) વસ્તુપાલ તેજપાલનો રાસ ર.સં.૧૪૮૪

અંત - વીરદીવલ વીરદીવલસૂરિ ગુરુપદ્ધિ,

સિરી વીરપલસૂરિ વીરનાલ સાસણિ પ્રસિદ્ધ.

પિરપલિ ગચ્છિલિં ગુણનિલુ, જગલ માલિ જસ જેણિ લલ્લુ.

સંવત ચઉદ ચુરાસીઈ, અતિ આણંદ પૂરિ,

તાસ પાદ્મં વિસ્તગ ચરીઈ, રચ્યું શ્રી હીરાણંદસૂરી.

(૧) આણંદ ગામે લિ. પ.સં. ૬-૧૪, પ્ર. કા. ભં. નં.૧૩૦.

[હેનૈશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૪૧).]

(૮૧) [+] વિદ્યાવિલાસ પવાડો ર.સં.૧૪૮૫

આદિ - પહિલું પણુમીય પઠમ જિણેસર, સિત્તુજય અવતર

હથિણુડરિ શ્રીં શાંતિ જિણેસર ઊજ્જતિ નિમિત્તમાર.

છરાજલિ પુરિ પાસજિણેસર, સાચઉરે વર્દ્ધમાન,

કાસમીર પુરિ સરસતિ સામિણિ, દિઉ મુઝનઈ વરદાન. ૧

પિંપલિગચ્છિં ગિરુઆ ગણુકર સિરી વીરપલસૂરિ,

નામઈ લીવઈ જસુ તણે સવિ પાપ પણુસઈ દૂરિ.

તાણુ તણઈ પય પણુમી યોલિસુ વિદ્યાવિલાસ ચરીઅ,

ભણુઈ હીરાણંદ ભવિયાં નિમ્મણુઈ, હઈઅઈ હરપ ધરીય. ૨

વિદ્યાવિલાસ નરિંદ પવાડો હમડા ભિંતર જાણી,

અંતરાઈ વિણુ પુણ્ય કરઉ તુમ્હિ ભાવ ઘણેરો આણી.

અંત - પીંપલિગચ્છિ ગુરૂં ગુણનિલુ એ

વીરદેવસૂરિલિં પાટિએ અચલ વધામણુ એ, ૬૫

વીરપ્રભસૂરિ ગુરૂ ગહગહીએ, પાટિ હીરાણંદસૂરિ. અચ૦

સંવત ૧૪ પચયાસીહ એ વિરચીઉ ચરિઅ રસાલ-અ૦

(૫૦)

કાંતણાની ઢાલ.

મહિઅલિ ધર્મ વખાણિછ એ ધર્મઈ શિવપુરિ રાજ, એ અચલ
વધામણું રે.

વિદ્યાવિલાસ સહિયરિય અતિહિ સોહામણું એ—આંકણી.

ધરમહ ઉપરિ એ ચરીએ, જે ભણુછ, જે સુણુછ તીહ એ,
અચલ વધામણું એ. ૯૩

વીરભદ્રજી. સૂરિ ગડગડછ એ, વીરદેવસૂરિ હિ પાટિ એ.
અચલ. ૯૪

સંવત ચૌદ પંચાસિઈએ (૧૪૮૫) 'વિરચિય રચિય વિશાલ
એ. અચલ. ૯૫

વીરભદ્રસૂરિ ગુણુનિલઉ એ, શીસ હિરાણુંદ તાસ એ અચલ
વધામણું એ. ૯૬

(૧) લ.સં.૧૫૩૨, કુલ ૧૭૦ પદ્ય, સાગર મં. (૨) યં.ભં. (૩)

જેસ.ભં. (૪) સં.૧૫૬૫, શક ૧૪૩૦ ભાદ્રપદ સુદિ સપ્તમી ગુર શ્રી મંડપગઢ
મહાદુર્ગ પાતિસાહ શ્રી નસીરસાહ વિજયે રાજે શ્રી મલધારગણે
શ્રી ભક્તીસાગરસૂરિશિ. નીતિવિધાનશિ. હીરાણુંદ લિ. પ.સં.૧૪-૧૧,
ડે.કો. સત.૧૮૮૧-૮૨, નં.૧૭૧. (૫) સંવત સોલ ચોરાણું (૧૬૯૪) વર્ષે
માગશિર શુદ્ધિ છડિ દિને સોમવારે લિખિતં પંડિતોત્તમ સકલ પંડિત
શિરોમણી પંડિતચક્રચતુર્તી પંડિતશ્રી પ નયવિમલગણિશિષ્ય ગણિ
હંસવિમલેન કલોલ મધ્યે મુનિ કુશલવિમલ વાયનાર્થં. પ.સં.૧૩, સીનેર
ભં. (૬) એક પ્રામાં અંતે તદુપરાંત એમ છે કે:—જન લગઢ અંબરિ
રવિ તપછ એ. તાં લગઢ વાપરઉ એ અચલ.૧૬૨. સં.૧૫૪૯ વર્ષે માહ વદિ
૧૪ દિને સોમવા, પૂજ્ય પં.નંદિસહજગણિ સંઘાટિક અભયપ્રમગણિના.
શ્રા. વાલ્હી સુત જીવા પડનાર્થં લિખિત: પ.સં.૧૮-૧૦, નાના કંઠની, ડે.ભં.
દા.૭૦ નં.૧૨૨. (૭) સં.૧૬૨૬ વરસે આષાઢ શુદ્ધિ ૧ દિને આગમગણે
પૂજ્યશ્રી ધર્મશતસૂરિભિ: લ. પ.ક.ટ.૧૨૨થી ૧૩૫, ચોપડો, દે.લા.પુ.લા.
નં.૧૭૨૫. (૮) ભાં.ધ. સં.૧૮૭૭-૭૮ નં.૪૮. (૯) સં.૧૮૯૨-૯૫
નં.૮૩૨. (૧૦) પ.સં.૧૦-૧૩, લા.ભં. નં.૪૨૦. (૧૧) પ.સં. ૫-૧૭,
જૂની પ્રા, મ.જૈ.વિ. નં.૪૫૦. (૧૨) પ.સં.૧૪-૧૨, લ.સુ. આમાં
કર્તા તેમજ સંવતની છેલ્લી કડીઓ નથી. (૧૩) પ.સં.૯-૧૩, રા.એ.સા.
બી નં.૨૯૫ નં.૨૯૬૨. (૧૧) પ.સં.૧૪, જ્ય. પો.૬૯.

[કિંટલોગચુરા, હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (પ્ર.૩૯૭, ૫૦૬).]

હીરાનંદસૂરિ

[૫૪]

જૈન ગૂર્જર કવિઓ : ૧

[પ્રકાશિત : ૧. ગૂર્જર રાસાવલી.]

(૮૨) કલિકાલ રાસ ર.સં.૧૪૮૬

અંત - પીપલગચ્છીય સુરિરાઉ વીરપદ ગણુહર.

તસુ પયપંકજ રાજહંસ હીરાણુદ મુણિવર.

ચઉદ છિયસી વરપે.

(૧) પ.સં.૨, જ્ઞેસ. ભં. નં.૪૮૪. [મુપુગૂડસૂત્રી.]

(૮૩) દશાણુભદ્ર રાસ [અથવા વિવાહલો]

આદિ - વીર જિણેસર પય નમી એ, સમરીય સરસતિ દેવિ કિ,
દસનભદ્ર ગણુ ગાર્ઠસ્યું એ, હીયડલછ હીયડલછ હરપ ધરેવિ કિ
વીર જિણેસર પય નમી એ. ૧

અંત - ઇણિ પિરિ જિણવર ગુણ યુણએ નાસઈ કશ્મલ દૂરિ કિ,
બોલછ બોલછ હીરાણુદસૂરિ કિ, ઇણિ પરિ જિણવર જિણવર
વાદતાં એ. ૩૧

(૧) પ.સં.૩-૧૧, વિ.ધ.ભં. (૨) ગા.૩૧, પ.સં.૨, રામ ભં. પો.૮,

(૩) લિ. પૂજ્ય પં. હર્ષલાવણ્યગણિશિ. વિજયભૂષણ મુનિના. પ.સં.૨-૧૪,
લા.ભં. નં. ૪૦૭. (૪) પ.સં.૩-૧૨, ડા.અ.ભં. પાલણુપુર, ઘા.૩૬.(૫)
સં.૧૫૭૪, ખીજી કૃતિઓ સાથે, સે.લા. [આલિસ્ટઓઈ ભાર, મુપુગૂડસૂત્રી,
હેનૈરાસૂચિ ભા.૧ (૫.૩૬૭).]

(૮૪) જંખૂસ્વામીનું વિવાહલુ ર.સં.૧૪૮૫ [વૈ.શુ.ટ સાચોરમાં]

આદિ - વીર જિણેસર પણુમીઅ પાય, ગણુહર ગોઅમ મનિ ધરીઅ,
સમરી સરસતી કવિયણુ પાય, વીણા પુસ્તક ધારિણી એ. ૧
બોલિસું જંખૂઅ ચરિત રસાલ, નવ નવ ભાવિ સોહામણુ'ય,
રયણુહ સંખ્યા ઠાલ રસાલ, ભવિયણુ ભાવિહિં સાંભલુ એ. ૨
જંખૂદીવહ ભરહ મજ્જારિ, રાજગૂહ નયરી ભલી એ,
શ્રેણિક રાજસું પરિવારિ, રાજ કરઈ રૂલિઆમણુ એ. ૩

અંત - પીપલગચ્છિ ગુરુરાય શ્રી વીરપ્રભસૂરિ પ્રહમકઈ એ,
પામીઅ સુગુરુ પસાય, મરૂમંહલિ રૂલિઆમણુ એ. ૫૨
પુર સાચુર મજ્જારિ, વીર ભુખણુ રૂલિઆમણુ એ,
સંધ સહિત ધરખારિ, સંવત ચઉદ પંચાણુવઈ એ. ૫૩
મન તણુછ આણુદિ, વછસાહ સુદિ આકિમિં એ,
રચીકે હીરાણુદિ, જંખૂઅ સામિ વીવાહલુ એ. ૫૪
જે ગાર્ઠ મનરંગિ, વૃદ્ધિ વીવાહ વધામણુછ એ,
તીહ તણુછ ઉછવ રંગિ, નવનિધિ રિધિ વૃદ્ધિ તિતુ વસછ એ. ૫૫

(૧) લિખિતં ઋષિ શ્રી ૫ હાપાળ તત્ શષ્ઠેણ લિખિતં ઋષિ શ્રી ૫ ઉત્તમણ તત્ શષ્ઠેણ લિખિતં મુનિ જ્ઞા શુભં ભવત્. પ.સં.૩-૧૩, દે.લા.પુ.લા.

(૮૫) [+] સ્થૂલિભદ્ર બારહમાસા ૨૮ કડી

આદિ - સરસત સામણી સમરિયે, પામિય સહગુરૂ પસાઉ કિ,

ગાઇસું શીયલ સુહામણું, સ્થૂલભદ્ર મુનિરાઉ કિ. ૧

અંત - સ્થૂલિભદ્ર બારે માસડા, એ જે ભણ્યે ધરિ આણ્યંદ કિ,

તિહાં ધરિ અચલ વધામણું, એ બોલે સૂરિ હીરાણ્યંદ કિ. ૨૮

(૧) પ.સં.૨, સં.૧૭મી સદીની જૂની પ્રત, પંચાયતી જ્ઞાનભંડાર અભયસિંહ ભં. પો.૧૭ [હિજ્રીસાસયિ ભા.૧ (૫.૧૪૭, ૩૯૯).]

[પ્રકાશિત : ૧. મધ્યકાલીન બારમાસાસંગ્રહ ભા.૧.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧, પૃ.૨૫-૨૭. ભા.૩ ૫.૪૨૭-૩૦]

૬૩. સોમસુંદરસૂરિ (૧૦)

તપાગચ્છના પંચા પદ્ધર. જ.સં.૧૪૩૦, ઠીક્ષા ૧૪૩૭, વાયકપદ ૧૪૫૦, સૂરિપદ ૧૪૫૭, સ્વર્ગ. ૧૪૯૯. આ પ્રતિષ્ઠિત સૂરિનું ચરિત્ર 'સોમસૌભાગ્યકાવ્ય'માં ગૂંથેલું છે. તેમણે સંસ્કૃતમાં 'લાઘ્યત્રયચલિ' 'કલ્યાણસ્તવ' 'રત્નકોશ' 'નવસ્તવી' વગેરે કૃતિઓ કરી છે.

(૮૬) આરાધના રાસ

આ ગૂર્જર કાવ્યકૃતિ હોય એ શંકાન્વિત છે. સોમસૂરિકૃત 'આરાધના' પ્રાકૃતમાં છે કે જેની પત્ર ડની ગાથા ૭૦ની પ્રત લીખડી ભંડાર દા.૨૩માં છે.

(૮૭) ઉપદેશમાલા બાલા૦ ૨.સં.૧૪૮૫

આદિ - શ્રી વર્ધમાન જિનવરમાનમ્ય તનોમિ બાલબોધાય

પ્રાકૃતવાર્તારૂપં વિવરણ સુપદેશમાલાયા: ૧

શ્રી તપાગણસરોજરવિ: શ્રી દેવસુંદર ગુરૂકમારેણુ

શ્રાધ્યવર્ગવિહિતાગ્રહા શ્રી સોમસુંદર ગુરૂ: કુરુતે. ૨

અંત - બાણેશમૂત્યુદ્ધિ શીત મહો ૧૪૮૫ મિતેબ્દે

શ્રી સોમસુંદર ગુરૂપ્રવરૈ: પ્રણીત:

આકલપમેષ જયતાદુપદેશમાલા

બાલાવબોધ ઇહ સર્વજનોપયોગી. ૧

(૧) પ.સં.૧૨૨, જૂની પ્રત, ઘોઘા ભં. (૨) જૂની પ્રત, ગ્રં.૫૦૦૦,

પ.સં.૯૩, લીં.ભં. દા.૨૧ નં.૧. (૩) જૂની પ્રત, અં.૩૫૦૦, લીં.ભં. દા.૨૯ નં.૧૧. (૪-૫) જીર્ણ પ્રતો, પ.સં.૯૮ અને ૧૦૭, હાં.ભં. નં.૧૫૧૭ અને ૧૫૧૮. (૬) સં.૧૫૪૬ સોમસુન્દરસુરિ પદ્યે જયચંદ્રસુરિ પદ્યે ભક્તીસાગરસુરિ સોમજયસુરિ પદ્યે સુમતિસાધુસુરિ ઇંદ્રનન્દિસુરિ પં. તીર્થજયગણિ શિષ્ય અભયકીર્તિગણિના લિ. અહમ્મદાબાદ નગરે. હા. ભં. દા. ૫૨ (૭) સં.૧૭૮૪ યમુદિ ૧૦ પુષ્યાકર્કવાસરે તપા વિજયક્ષમાસુરિ રાજ્યે નવાનગરે ગણિ અજીતકુશલ લિં ભાતા ગણિ વિનોદકુશલ વાયનાર્થ. પ.સં.૯૭, જશ૦ વડવા, નં. ૨૧૭. [આલિસ્ટઓષ ભા.૨. લીંહસુત્રી, હૈજૈઞાસુત્રિ ભા.૧ (પૃ. ૨૧૩, ૨૧૪, ૫૬૨).]

(૮૮) [+] પશ્ચિશતક આલાઠ ર.સં.૧૪૯૬ -

મૂળ ખ૦ શ્રાવક નેમિચંદ્ર ભંડારી કૃત.

અંત - ઇતિ પશ્ચિશત આલાવબોધઃ સમાપ્તો વિરચિતઃ ॥

શ્રી સોમસુન્દરસુરિ પાદૈઃ, સર્વજનોપકારાય ॥

ફમાખંડામૃતકુંડ વિષ્ટપ મિતે ૧૪૯૬ સંવત્સરે શ્રી તપાઅરજોદ્રે

ચુંદ્રે સોમસુન્દર વરૈરાયાવર્ધુર્ધૈ રિચં

વાર્તાભિર્વિહિતા હિતાય કૃતિનાં સમ્યક્વખીજે સુધા-

વૃષ્ટિઃ પશ્ચિશતાલય પ્રકરણ વ્યાખ્યા ચિરં નંદતુ.

(૧) આ.ક.ભં. (વે). (૨) સં.૧૫૪૩ની પ્રત, ભાં.છ. સન ૧૮૯૫-૯૮ નં.૬૩૨. (૩) સં.૧૬૦૭ ચૈત્ર શુ.૧ રવૌ નંદરખાર લિ. પ.સં.૪૬, હા. ભં. દા.૩૨ કે ૬૨ નં.૮. (૪) વિવેક. (૫) સં.૧૫૫૩ સને ૧૮૯૫-૯૮ પી. ૬ નં.૬૩૨. (૬) પ.સં.૨૨, હા.ભં. દા. ૪૫ નં.૨૨ (૭) સારી પ્રાચીન પ્રત, પ.સં.૨૯, સુ૦ લા૦ ખેડા. (૮) પ.સં.૨૩, લીં.ભં.દા.૩૧ નં ૧૪. (૯) અં.૧૨૦૦, પ.ક.૨થી ૨૧, પ્ર.કા.ભં. દા.૮૭ નં. ૯૨૯. (૧૦) ચેતસાગર ભં. ઉદેપુર. [મુપુગૂહસુત્રી, હૈજૈઞાસુત્રિ ભા.૧ (પૃ.૬૫, ૧૧૫, ૪૬૧, ૪૮૧, ૪૯૮, ૫૬૩).]

[પ્રકાશિત : ૧. નેમિચંદ્ર ભંડારી વિરચિત પશ્ચિશતક પ્રકરણ ત્રણ આલાવબોધ સહિત, સંપા. ભોગીલાલ સાહેસરા.]

(૮૯) [+] યોગશાસ્ત્ર આલાઠ

(૧) લ.સં.૧૫૦૬, ભાં.છ. સન ૧૮૬૯-૭૦ નં. ૨૨૫. (૨) સં. ૧૮૬૧ આસુ વદિ ૨ શતૌ શંકરાંણા મધ્યે લ. પૂર્ણિમા પક્ષે ભ૦ વિમલચંદ્ર સુરિ-ભ૦ ભક્તીચંદ્રસુરિ રાજ્યે વા૦ કર્નસુંદરશિ. વા૦ દેવસુંદરશિ૦

દયાસુંદર કલ્યાણસુંદર જ્ઞાનસુંદરાદિ વાચ્યમાન ચિરં નંદ્યાત લિ૦ મુનિ
કાન્દેશ. પ.સં.૮૬, તિલક. મહુવા. (૩) ગ્રં. ૪૫૦૦, પ.સં.૭૦, પ્ર.કા.ભં.
દા.૬૮ નં.૬૬૪. (૪) તપાધિરાજશ્રી દેવસુંદરસૂરિ પદ્મલંકાર શ્રી સોમ-
સુંદરસૂરિપાદૈ વિરચિતઃ યોગશાસ્ત્ર ખાલાવખોધ. ગ્રંથાગ્રંથ ૫૦૦૦ સં.
૧૮૯૧ શાકે ૧૭૫૭ જ્યેષ્ઠ કૃષ્ણપક્ષે ચતુર્દશમ્યાં તિથૌ સુરગુરુવારે
લિપિકૃત્વા સંવેગી મણિવિમલ ગણી સંવેગી શાંતિવિમલ આત્માર્થે. શ્રી
ખાદલિપ્તનયરે શ્રી સિદ્ધાચલ ગિરિ પ્રાસાદાત. પ.સં.૧૪૨, પુ.મં. (૫)
જૂની પ્રત, ગ્રં. ૪૬૮૫, પ.સં. ૫૩, લી.ભં. દા.૩૧ નં.૧૮. [લીંહસૂચી,
હેનૈચાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૧૧).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગુજરાતી ગદ્યસંદર્ભ (અંશતઃ).]

(૯૦) ભક્તામર સ્તોત્ર ખાલા૦

(૧) સં.૧૫૩૦ ભા.વ., તપાગચ્છનાયક ભ. સોમસુંદરસૂરિશિ.
હંસલખિશિષ્યણી આગમત્કદ્ધિ લ. પ.સં.૬, અલખ. નં.૨૯૩૧.

(૯૧) પર્યંતારાધના અથવા આરાધનાપતાકા ખાલા૦

(૧) સં.૧૭૭૧ પ.સં.૭. ડા. ભં. દા.૪૫ નં.૨૪(૨) પ.સં. ૧૦,
ડા.ભં. દા.૩૫ નં.૭ [લીંહસૂચી, હેનૈચાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૩૩, ૫૮૬).]

(૯૨) ષડવશ્યક ખાલા૦

(૨૩) વિચારગ્રંથ ખાલા૦ (અથવા વિચારસંગ્રહ, અનેકવિચારસંગ્રહ,
વિવિધવિચાર ખાલા.)

(૧) આ.ક.ભં. નં.૫૦ (વે.) [મુપુગૃહસૂચી, હેનૈચાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.
૧૩૮, ૨૩૦, ૫૬૩).]

(૯૪) નવતરુ ખાલા. ૨.સં.૧૫૦૨(?)

સોમસુંદરસૂરિ સં.૧૪૯૯માં સ્વર્ગસ્થ થયા. તેા આમ કેમ? મૂળ
પ્રત જોઈ ખાતરી કરવી. એક ખીજ સોમસુંદરસૂરિ યથા છે જેમણે સં.
૧૫૧૦માં 'સ્વાદવાદ'ની પ્રત મેવાડના કુંભકર્ણના રાજ્યમાં રચી છે - લીં.ભં.

(૧) ભાં.ધ. સન ૧૮૮૭-૯૧ નં.૧૧૮૩. (૨) સં.૧૮૧૫, પ.સં.૨૨,
હં.ભં. નં.૧૬૬૧. [મુપુગૃહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૩૨-૩૩, ભા.૩ પૃ.૪૩૮-૪૦ અને પૃ.૧૫૭૩
-૭૬. 'નેમિનાથ નવરસ કાગ' રત્નમંડનગણિ રચિત હોવાથી 'નૈન ગૂર્જર
કવિઓ'એ જ સોમસુંદરસૂરિને નામેથી પદ્મીથી રદ કરેલ છે, 'સ્થૂ લિભદ્ર
(કવિત)' 'સુપસાઈ સિરિ સોમસુંદરસૂરિ' એવી પંક્તિને કારણે એમના
શિષ્યની રચના જણાતાં અહીંથી ફેરવેલ છે.]

६४. सोमसुंदरसूरिआदिशिष्य

(६५) नेमयस्त्रि अथवा नेमिनाथ नवलव स्तवन्न गा. ३४

आदि - जय जय नेमि जिष्णुं, समुद्रविजय राय कुलतिलो अ

तिहुअणु नयण्णुं, मुप जिम पूनिमयद्वेओ अ

गायम गुर पणुमेवि, सरसति सागिणु मन धरी अ

पलणुसु हुं संपेवि, नेमि तण्णा नव लव यरीधं. १

अंत - अलिनव गुर गायम अडवक सोडम सिरि सोमसुंदर जगु-
पवर

गुर सिरि मुनिसुंदरसूरि पुरंदर श्री जयसुंद मुनिं द गुर,

सिरि जिनकीरति व्धारिण गणुधर तास सोस अ धम

लणुध अ,

जे लनीअ लणुसिध लाव सुणुसिध यिंतामणु करि ताड

तणुध अ. ३४

(१) प.सं. ४-६. संघ लं. डा. ७५ नं. १२८. (२) प.सं.

३-१३, स० ल० आगमग्रन्थे सोमसुंदरसूरि पट्टे ल. अमरत्तसूरि

परिवार उ० छर्परत्तशि. गुणसुंदर ल. सं. १६२७ ला. व. १२ सोमे.

प.सं. २, अलय. [मुपुगूढसूयी (अधमत्त तथा सोमसुंदरसूरिने नामे),

हेनैशासुयि ला.१ (पृ. १४३).]

जैनम् जयति शासनम्

[प्रथम आवृत्ति ला.३ पृ.४४१ तथा पृ.१४६०. कृति मुनिसुंदर-
सूरिआदिशिष्यने नामे पणु नोंघायेकी छे]

६५. ललउ (सोमसुंदरसूरिशिष्य)

(६६) महावीर २७ लव स्त.

आदि - गायम गणुडर पाय लागुं, करिवा कवित शकति हुं भागुं,

द्विठ मअ करी पसाउ.

जयठ जिणु वीर अण्य सुअंवासी, सतावीस लव हुं लणुसु

विभासी,

सकल करिसु तरअन्न. १

अंत - गुरश्री सोमसुंदरसूरि पुरंदर तसु सेवक करणेडी दोध ललउ

लणु,

जिणुदेवा लवि लवि सेवा देण्यो अरुह सेवक लणुयीअ. ३०

(१) प.सं. ३-११, डा.लं. डा.८३ नं.४७.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૪૨. ત્યાં કૃતિ સોમસુન્દરસૂરિઆદિ-શિષ્યમાં મૂકી છે, પણ કૃતિનો અંત ભાગ 'ભલક' કર્તાનામ આવે છે.]

૬૬. દયાસાગરસૂરિ (?)

(૯૭) ધર્મદત્ત ચરિત્ર ર.સં.૧૪૮૬

(૧) મિશ્ર. પં. લાલચંદ્ર લખે છે કે "મારા અનુમાન પ્રમાણે માણિક્યસુન્દરસૂરિનું રચેલું આ સંસ્કૃત ચરિત્ર હોવું જોઈએ, જેમાં પ્રાસંગિક શુ. હિંદી પદો જોવામાં આવે છે." આ પૂર્વે નં. ૫૮માં માણિક્યસુન્દર પરતી નોંધ જુઓ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ. ૨૭, ભા.૩ પૃ.૪૩૦ પંડિત લાલચંદ્રનું અનુમાન સાચું જણાય છે. અન્યત્ર કયાંય આ કર્તા-કૃતિ નોંધાયેલ નથી.]

૬૭. જયસાગર ઉપાધ્યાય (૫૦)

જયસાગરે સં.૧૫૦૩માં સંસ્કૃતમાં રચેલા 'પૃથ્વીચંદ્રચરિત્ર'માં જણાવ્યું છે કે પોતાના દીક્ષાગુરુ જિનોદયસૂરિના પદ્ધર જિતરાજ-સૂરિ છે, વિદ્યાગુરુ જિતવર્ધનસૂરિ છે તે પોતાને ઉપાધ્યાયપદ જિન-ભદ્રસૂત્રિએ આપેલ છે. આ ઉપાધ્યાયતા વિશેષ સંક્ષિપ્ત પરિચય માટે જુઓ જેસલમેર ભાંડાગાર સૂત્રી, પ્રસ્તાવના પૃ. ૫૪ તથા જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ફકરા ૬૯૫-૬૬, ૭૦૯ ને ૮૦૧.

(૯૮) વચરસ્વામી ગુરુ રાસ ર.સં.૧૪૮૯, જૂનાગઢ

અંત - જૂનઈગઢિ શ્રી નેમિ પસાઈ, શ્રી જયસાગર વર કાય ઉવગાઈ;
ચઉદ નિંયાત્તી વછર હો. ૫૪
ઈમ ગણુહર સુવિહાણુ યુણીજઇ, ઉછવ મંગલ રાસ રમીજઇ;
ઐય શાંતિ સ પત્તિ કરો. ૫૫

(૧) પ્ર.કા ભં.

(૯૯) કલ્યાણમંદિર ભાષા (ચોપાઈ)

(૧) વિદ્યા.

(૧૦૦) જિનકુશલસૂરિ ચતુષ્પદી (ઐ.) ર.સં.૧૪૮૧, મલિકહણપુર.

આદિ - ૐ શ્રીમન્જિનકુશલસૂરિ સદ્ગુરુષ્યો નમઃ

રિસહ જિણેસર સો જયઉ, મંગલકેલિ-નિવાસ,

વાસવ-વંદિય-પયકમલ, જમ હેતુ પૂર્ઘ આસ. ૧

આસણિ તપિ જપિ જ્નેગિ દહુ, જે સમરઇ સિરિ સંતિ,

તસુ ધરિ સરવરિ હંસ જિમ, નવનિધિ તુ વિદસંતિ. ૨

સંતિકરણ ભવભયહરણ, હરિવંસહ સિણુગાર,
વન્નિહિ સામલ મનિ વિમલ, નમહસ્તુ નેમિકુમાર. ૩

અંત - કાંઈ કરહુ પૃથિવીપતિ સેવા, કાંઈ મતાવડે દેવી દેવા,
ચિંતા આણુહ કાંઈ મનિ,
વારવાર હુઈ કવિતુ ભણિજઈ, શ્રી જિનકુશલચરિ સમરીજઈ,
સરઈ કાજ આયાસ વિણુ.
સંવત ચઉદ ઈગાસિય વરિસિહિં, મહિહકજીયુર વરિ મન
હરસિહિં,

અનિય જિણેસ પસાયવસિ,

કિયઉ કવિત હુઈ મંગલકારણ, વિધન હરઈ પર પાપ નિવારણુ,
કાઈ મ સંસઉ કરહ મનિ. ૬૯

જિમ જિન સેવઈ સુરનરરાયા, શ્રી જિનકુશલ મુણીસર પાયા,
જયસાગર ઉવઝાય તિમ,

ઈમ જે સુહચર ગુણ અભિનંદઈ, રિહિ સમૃદ્ધિહિં સા ચિર નંદઈ,
મનવંછિત ફલ તસુ હવઈ એ. ૭૦

(૧) ઇતિશ્રીમજ્જુગપ્રધાન શ્રી જિનકુશલસૂત્રીદ્રાણાં ચતુષ્પદિકા સપ્ત-
તિકા સંપૂર્ણા. શ્રી જયસાગર મહોપાધ્યાય કૃતા. શ્રી જિનસિંહસૂરિ-
શિષ્ય પંડિત હેમમંદિર મુનિ લિખિતા સુખ્યાય. શ્રી : પ.સં.૨-૧૯, ભાં.
ઈ. સને ૧૮૮૭-૮૧, નં. ૧૪૮૦.

(૧૦૧) + ચૈત્યપરિપાટી (ઐ.) ગા.૨૧ ૨.સં.૧૪૮૭

પાટણ, રાયપુર, મહસાણા, કુંવરગિરિ, સત્રખચપુર, ધંધૂકા, શેત્રું-
જય, પાલિયતાણા, તલાજિજા, દાડા, મહુઆ, મેલિગપુર, અખડરિ,
દીવ, જિન., કોડિયનારિ, દેવકીપાટણ, ચોરિયવાડ, વેલાઉલ, મંગલપુર,
જૂનેગઢ, ગિરનાર, બલગણા, ચૂડેવણી, દેડાણા, જિપલ્લિયાસર, તીરમગામ,
મંડલિ, સીતાપુર, વગવાડા, પાટરિ, ગોરઈ, ડકિયરવાડા, ઝંજૂવાડા, હાંસલ-
પુરનાં ચૈત્યનો ઉલ્લેખ છે.

આદિ - મનોરંગિ મઈ આપણઈ છુદ્ધિ પામી, જ જણઉં દિરી વંદિ-
યઈ ભુવણુસામી.

ત આણંદિ જે વંદિયા ભાવસારં, વહી તે જિણે વંદિમે
વારવારં. ૧

અંત - જે મઈ ચઉદ સત્યાસિંય વરસિહિં, જિણુવર વંદિય ગરૂયઈ
હરસિહિં,

નિવૃ નિવૃ તે મન ભાવિહિં વંદઉં, સુખ સમાવિહિં તા ચિર
નંદઉં. ૨૦

ઇય દોસનાસણુ પયડસાસણુ સહુપયાયણુ કેવિયા,
ખહુ દાણુસંકિય દેવ જિણુવઇ ભાવભત્તિહિં સેવિયા.
તે આજ ચહુવિઅ સંઘ મંગલ રંગ દાણુ સમગ્ગલા,
મહ કિંતુ નિવ્યુઇ સુજઈસાગર ખોધિલાભ સમુજ્જલા. ૨૧

પ્રકાશિત : ૧. વિગ્નપિત્રિવેણી, પૃ.૬૮થી ૭૦.

(૧૦૨) + નગરકોટ મહાતીર્થ ચૈત્યપરિપાટી ગા. ૧૭

આદિ - મુઝ મનિ લાગિય ખંતિ, જલધર દેસહ ભણિય,
તીરથ વંદણુ રેસિ, નગરકોટિ તઉ આવિયઉ. ૧

અંત - ઇય નમરકોટ પમુકખ ઠાણિહિં જ્ય જિણુ મઈ વંદિયા,
તે વીર લઉંકડ દેવિ જલભુખિય અન્નઇ વંદિયા.
અન્નેવિ જે કેવિ સગિ મહિયલિ નાગલોઇહિ સંકિયા,
કરજોડી તે સવિ અજ્જ વંદઉં કુરઉ રિહિ અચિંતિયા. ૧૭

—કૃતિરિયં શ્રી જયસાગરોપાધ્યાયનાં.

પ્રકાશિત : ૧. વિગ્નપિત્રિવેણી પૃ.૬૬થી ૬૭.

(૧૦૩ ક) ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તુતિ ^{જેનમ્ જયતિ શાસનમ્}

આદિ - રિસહ યુતં
સુવિહાણુઉં જઈ આજ મઈ, દીડઉ રિસહ જિણુસ,
નયણુ કમલ જિમ ઉલ્હસઇ, ઉગિઉ ભવઇ દિણુસ. ૧
રોમં વિહિં તણુ ભીધસઈ, હિયકઇ પરમાનંદ,
નયણુ અમિય રસ ઝીલણુઉં, દીઠઉ આદિ જિણિંદ. ૨
માય તાય શુર દેવ તઉં, તૂંહજિ મુઝ આધાર,
તુય વિણુ અવરૂ ન કોઈ મહ, આદિનાહ કરિ સાર. ૩
ઈઅ કવિત સુચંદિહિં, મન આણુંદિહિં જયસાગર ઉવજાઇ
કિય,
જો પઠઈ સુઠાણિહિં, મધુરિય વાણિહિં, સો નર પામઇ સુખ
સય. ૪

અંત -

વીર યુતં

સહજ જમ્મ જીવિય સહલ, સહલ મણ્ણરહ અજ્જ,
પય પણ્ણમિ વીરહ તણુએ કિંવ ન સજ્જઇ કજ્જ. ૧

राग दोस वसि जे द्विये, मणु वय काय पमाय,
 तं भिच्छा दुक्कड डवठि, सरणु चीर जियु पाय. २
 करि पसाडि मुज निम किमई, भडावीर जियुराय,
 छण्डि लरि अडवा अन्न लवि, जिम सेवठं तुं पाय. ३
 छय कवित सुच्छंदिठिं... (उपर प्रभाजे) ४

(१) यउवीस जियु थुत्ताण्डि सम्मताण्डि. छ. श्री. सा० भीमा
 लार्यां श्रा. रडी पुत्रिका, सा. धर्मसी लार्यां नाथी सुआविका योग्यं.
 प.सं. ६-११, जूनी प्रत, मुनि सुभसागर. [जिडाप्रोस्टा.]

(१०३ ञ) अन्य कृतियो - गौतम रास गा. १२, अष्टापद तीर्थ आवनी
 गा. ५४, २४ जिनस्तोत्र गा. १४, अजितस्तोत्र गा. १७, स्तंभनपार्थ
 स्त. गा. ७, विहरमान जिन स्त. गा. ५, नेमिनाथ विवाडलो गा. २६,
 नेमिनाथ विनांति गा. १२ २.सं.१५०३, भडावीर स्त. गा. १३ २.सं.
 १५०७, उक्त नगरकोट भडातीर्थ चैत्य परिपाटी गा. १७, आदिनाथ स्त.
 गा. १३, शांति स्त. गा. १०.

(१) आ सर्वे कृतियो वयरस्वामी रास सडितनी प्रत, प.सं. १२,
 ज्य० नं. १०८३.
 [प्रथम आवृत्ति ला.१ पृ.२७, ला.३ पृ. ४३०-४३२ तथा पृ.१५७६-८०.]

६८. दयासिंह (वृद्ध तपागच्छ-रत्नाकरगच्छ ज्यतिलकसूरिशिष्य)

(१०४) संत्राडणी आला० २.सं.१४६७ द्वि. आ. शुद्ध १४ शुद्ध

(१) सं.१४६७ वर्षे द्वितीय श्रावण सुदि १४ शुद्धवारे लडो'छ तपा
 पक्षि लदारक ज्यतिलकसूरिनछ शिष्यछ लदारक श्री रत्नसिंहनछ शिष्य
 पंडित दयासिंहगण्डि आलावभोध रयिठि. प.सं. ५८, ल.सं. १६०२,
 लीं.सं. दा.२०. (२) पा.सं. लं. (३) अपूर्णु गा० १८३ सुधी, प.सं.
 २२, लीं.सं. दा. २० नं. १२. (४) सं.१५२०, अं.१७५७, प.सं.३२,
 लीं.सं. दा.४० नं.५२. (५) प.सं.५४, संध लं. वशनछ शैरी, दा.१
 नं.१५. (६) सं.१५४८, प.सं.२५, डा.लं. दा.५६ नं.२. [जिडाप्रोस्टा,
 मुयुगुडसुग्गी, लीं.सुग्गी, डेजैगासुग्गी ला.१ (पृ.३८, ४६, ५७, १७५,
 ४५४, ४७५, ५६२).]

(१०५) क्षेत्रसमास आला० [अथवा लघुक्षेत्र समास प्रकरण आला.]
 २.सं.१५२६ भडा वद ११ शनि

આદિ - શ્રી ક્ષેત્રસમાસની વૃત્તિ શ્રી મલયગિરિ આચાર્ય પ્રૌઠ મોટી કાધી છઇ. સૂત્રવલિ શ્રી ક્ષેત્રસમાસનું ૭૦૦ માઠેરાં છઇ. ખીજે કેતકે આચાર્યઇં આપણી આપણી બુદ્ધિનઇં નવાં નવાં સૂત્ર રચ્યા છઇ. નરી નરી વૃદ્ધિ કાધી છઇ. હવડાં શ્રી રત્નશેખરસૂરિ સવા-લખગચ્છના તેહનું કાધલિ સૂત્ર તેહની કાધી વૃત્તિ સંસ્કૃત છઇ. તેહ ઉપરિ જોઇ. તપાગચ્છ વડી પોસાલ શ્રી રત્નાકરસૂરિ-નઇ ગચ્છિ ભદ્રારક શ્રી જયતિલકસૂરિનઇ પાટિ ગચ્છનાયક ભદ્રારક શ્રી રત્નસિંહસૂરિનઇ સાંનિધઇં પ્રતિદિન શ્રી જયતિલક-સૂરિને શિષ્ય પંડિત દયાસિંહગચ્છિ ખાલાવખોધ વાર્તાશ્પણુઇ લખઇ છઇ નવો કરઇ છઇ.

અંત - સં. ૧૫૨૬ વર્ષે મહા માસઇ કૃષ્ણપક્ષે ૧૧ તિથી શનિવારઇ લિખિત શ્રી તપાગચ્છ શ્રી રત્નાકરસૂરિનઇ ગચ્છઇ અનુક્રમઇ વડી પોસાલની સંગ્રાઇ ભદ્રારક શ્રી જયતિલકસૂરિનઇ ગચ્છઇ શિષ્ય પં. દયાસિંહગચ્છિ, ગચ્છનાયક સાર્વભૌમ ભદ્રારિક શ્રી રત્નસિંહસૂરિનઇ પ્રસાદઇ ભદ્રારિક શ્રી ઉદયવટલભ-સૂરિ, ભદ્રારિક શ્રી જ્ઞાનસાગર સાંનિધિ, ક્ષેત્રસમાસનો ખાલા-વખોધ આપણુપાનઇ સંભારવાનઇ કાજઇ પં. દયાસિંહગચ્છિઇ કાધલિ શ્લો. સં. ૪૮૬૭ સટીકનું ખાલાવખોધ.

(૧) પ.સં. ૯૪, હા.ભં. દા.૫૭. (૨-૩) લીં.ભં. દા.૨૦ નં.૭ અને ૮. (૪) સં.૧૭૯૭ પ.સં. ૧૦૩, કાથવટે રિપોર્ટ નં.૧૩૧૦. (૫) સને ૧૮૬૫-૯૮ પી. ૬ નં.૬૩૪ (૬) વિવેક.ભં.નં.૨૯૭. [મુપુગૂહ-સૂચી, હૈજૈશાસુચિ ભા.૧ (પૃ.૪૫૦, ૪૫૨, ૫૮૫).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ. ૧૮૦, ભા.૩ પૃ.૪૪૫ અને પૃ. ૧૫૭૬-૭૭.]

૬૯. માંડણ (શ્રેષ્ઠી શ્રાવક)

(૧-૬) સિદ્ધચક્ર અથવા શ્રીપાલ રાસ ર.સં.૧૪૯૮ કા.શુ. ૫, શુરુ

આદિ - વસ્તુ
 રિસહ સામીય ૨ પદમ એ જિણુરાય,
 નાભિરાય કુલિ અવતરિઉ, જુગલધર્મ નિવારિ કારણ,
 મરૂદેચ્યા જીયરિ વરિઉ, સયલ લોઅ દુહ દુરીય ટાલણુ,
 ત્રિહુ ભુવનિઇ ઉઘોતકર, પ્રણુમું મુગતિ-દાતાર,
 ઇમ બાણી પૂજ્ઞ કરે, જિમ પામલિ ભવ પાર.

હવં યુપઠ

સામિણિ સરસતિ કરઉ પસાઉ, જિમ તવૂંય તમ્કારા પાઉ,
તમહ ગુણ મુખિ મઇ કિમ કહિવાઇ, નિરમલ મતિ એક દિયુ
મઝ માઇ. ૨

તમહ ગુણ સામિ ન જાણું પાર, પણ હું ખોલું નામ આધાર,
વચન એક મઝ આપુ સાર, જિમ વણૂંવું શ્રી જગદાધાર. ૩
જગદાધાર કહ્યુ જિણુધર્મ, તેહ તણુ સાંભલિજ્યો મમ્મ,
તેહ તણું તત નવપદ જાણિ, સિદ્ધચક્ર તે હિયડઇ આણિ. ૪
સિદ્ધચક્ર તણુઉ ન જાણું પાર, હુઇ કેવલી તુ કહઇ વિચાર,
આરાધ્યુ શ્રીપાણ કુમારિ, તે મહિમા કહૂં ગુર આધારિ. ૫

અંત -

હવણિ

જ્યારિ ભવમર્ત્ય લોકિ, જ્યારિ હોસિ દેવલોકિ, તુમઇ ભવિ પહુ-
ચિસ્તુ તમિંક મુગતિ પુરી,

મૂરધિ માંડણિ ભણ્યુ, રાસ સિદ્ધચક્ર તણુ સંધેપિઈ કહિસુ
ગુરવચનિ કરી. ૫૬

સિદ્ધચક્ર તણુ ગુણ ખોલીય ન જાણું પણ, આધાર માત્ર સંધેપિ
કહિઉ.

એહ રાસ સહુ ભણ્યુ, મુગતિ મારગ તણુ, રિદ્ધિ વૃદ્ધિ નવનિધિ
જિમ લહુ. ૫૭

અહિદ અદ્દઠાણુવઇ, કાર્તિક માસિ તીણુઇ, સુકલપક્ષ પંચમી ગુર,
ભણુતાં હુઇ ઉલ્હાસ, ગુરવચનિ સંધુ રાસ, દૂડુ ખર હુઇ સંધ
મયા ઉદ્ધર. ૫૮ (૨૫૮)

(૧) ઇતિશ્રી સિદ્ધચક્રરાસ સંપૂર્ણ. શ્રેષ્ઠિ માંડણેન કૃત રાસ. પ.સં.

૮-૧૯. (૨) એક પ્રત ૧૪ પત્રની છે તેમાં પહેલા ૭ પત્રમાં અને ૮મા
પત્રમાં ૧૪ લીટીએ આ રાસ પૂરો થાય છે. જી.એ.ઈ. ભં. નં. ૧૨૦૦.

[પ્રકાશિત : જૈનયુગ, સં. ૧૯૮૩, અં. ૨, ૩-૪ (અંશતઃ).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૩૩-૩૪.]

૭૦. મેઘો (મેહો) ગા. ૪૪

(૧૦૭) રાણુકપુર સ્તવન (ઐ.) ૨.સં. ૧૪૯૯ કાર્તિક

આદિ - વીર જિજ્ઞેસર ચલાણે લાગે, સરસતી કન્હઈ સુમતિ મઇ માગી,
વૃદ્ધિ હોઈ જિમ આપી.

અંત - લકિત કરી સાહમી તણી, એવં દરિસણુ દાન,
ચિહ્ન દિસિ કારતી વિસ્તરી એ, એ ધન ધરણુ પ્રધાન,
સંવત થઉદ નવાણુવર્ષ એ ધુરિ કાતી માસે,
એહઉ કહમ મઈ તવન કીયઉ મનરંગ ઉલાસે. ૪૪

(૧) પ.સં.૫-૧૦, નાનાં પાતાની જૂની પ્રત, માંગરોલ. (૨) સં. ૧૬૭૪ આસો સુદિ ૯ દિને શ્રી ગણિચાર્યા ત(ત) શિષ્ય પદમકુશલ સિ. ચાણોદ્ર ગામે, પ.સં.૬, તેમાં પહેલું પત્ર, હા.ભં.દા.૮૨ નં.૧૧૭. [મુપુગૂહસચી.]

(૨૦૮) + શ્રી તીર્થમાળા સ્તવન ગા. ૯૨

આદિ - શેત્રુંજ સામી રિસહ જિણુંદ, પાપ તણી ઉમ્મૂલે કંદ,
પૂજ્યા શિવસુખ સંપતિ દીધ, તૂઠે આપ કન્હે પ્રભુ લીધ. ૧

અંત - એકસઉ તીરથ વીસોતર નાંમ, ઇણિ લણિ હુઈ સવિહું પ્રણામ,
શ્રાવક મુગતિથિ કુલઅ જ્યા, એહ તવન લણિયો હો લયા. ૯૧

એહઉ કહમ મુગતિનું ઠામ, સદા લિઉ તીર્થંકર નાંમ,

તીરથમાળા લણુઉ સાંલહઉ, જામ પાપ ઘટ હુઈ નિરમલુ. ૯૨

(૧) ઇતિ શ્રી તીર્થમાળા સ્તવન સમાપ્તિ. આવિકા શ્રી શેલી વાંચનાર્થ. પ્ર.કા.ભં. (૨) પ.સં.૩-૧૫, હા.ભં.દા.૮૨ નં.૧૭૫ (૩) પ.સં.૪-૧૩, મેં. સેં. હા. (૪) શ્રી સોમસુંદરસૂરિ શ્રી રત્નશેખરસૂરિ ભક્તમીસાગરસૂરિ પં. સંવેગજ્યગણિ પં. ધર્મસુંદરગણિ સુમતિજ્યગણિ લિં પં. હાસાસુત મના પઠનાર્થ. [મુપુગૂહસચી, હેઠ્ઠેરાસચિ હા.૧ (પૃ. ૪૦૦).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન તીર્થમાળા સંગ્રહ હા.૧, પૃ.૪૮થી ૫૬.
૨. જૈનયુગ પુ. ૨ પૃ.૧૫૨થી ૧૫૬.

(૧૦૯) નવસારી સ્તવન (ઐ.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ હા.૧ પૃ.૨૮, હા.૩ પૃ.૪૩૬.]

૭૧. દેવરત્નસૂરિશિષ્ય

(૧૧૦) + દેવરત્નસૂરિ કાગ ૨.સં.૧૪૯૯

આ ૬૫ ટૂંકનું જુદાજુદા પ્રાચીન હંદમાં સુંદર કાવ્યના નમૂનાઓ પૂરું પાડનારું કાવ્ય છે.

આદિ - પહેલાં સંસ્કૃત મંગલાચરણના શ્લોક છે. પછી

રાસ

ત્રિભુવન ગગન વિભાસન દિલ્હયર, નયર છરાહલિ વાસ રે,
નમિય નિરંજન ભવમય ભંજન, સબ્જન રંજન પાસ રે,
કવિજન માનસ સરવરહ સીય, સરિસીઅ અવિચલ ભાતિ રે;
ધ્યાઇયુ ભાવિઈ દેવી સારહ, શારહ શશિકરકંતિ રે.

અંત - સંવત ૨૩૬૬ તવાણુ વરિસઈ, રતુ વસંત જન મહનઇ દિવસિઈ,
મનરંગિ હિ સુવિશાલ,
કાગળધી એ ગુરુ ચિનતી ભાવ ભગતિ ભોલિમ સંજુતી,
કીધી રસ ચહિસાલ. ૬૪
ગણહર શ્રી દેવરત્નસૂરિસર, ઈમ વીનતિ કરી જે નરવર,
વંદઇ ભગતિહિં સાર,
તિહ ધરિ વિલસઈ નવનિધિ અહનિશિ, સવિ સુહસંપદ નિતુ હુઈ તીહ વસિ,
વંછિય સિદ્ધિ અપાર. ૬૫

પ્રકાશિન : ૧. જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્યસંચય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ ૬૨૮-૨૯.]

૭૨. ગુણરત્નસૂરિ (નાયલગચ્છીય ગુણસમુદ્રસૂરિ-ગુણદેવસૂરિ-શિષ્ય)

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

કર્તાનો સમય જાણવા માટે વિચાર કરતાં જણાય છે કે તે સંવત પંદરમા સૈકાના અંતમાં વિદ્યમાન હતા, કારણકે -

(૧) તેમના ગુરુના શિષ્ય - ગુરુભાઈ જ્ઞાનસાગરની કૃતિઓ સં. ૧૫૩૧માં જોવામાં આવે છે. તે માટે જુઓ જ્ઞાનસાગર પહેલા.

(૨) તેમના ગુરુ ગુણસમુદ્રસૂરિએ અનેક ગિંથની પ્રતિષ્ઠા કરાવી છે. ઉપલીપાસર ગ્રામમાં સં.૧૪૯૨માં પંચતીર્થોના પિંચની પ્રતિષ્ઠા કરાવી છે તેનો લેખ આ પ્રમાણે છે :

સં.૧૪૯૨માં વૈશાખ શુદ્ધિ ૩ ગુરૌ શ્રી શ્રીમાલી જ્ઞાતિય રાજ ભાર્યા જસમાદે સુત માહિરાજે નિજપિતૃ-માતૃ શ્રેયસે શ્રી સુવિધિનાથ પંચતીર્થિ-પિંચ કારિત પ્રતિષ્ઠિત નાગેન્દ્રગચ્છે શ્રી ગુણસાગરસૂરિ તત્પદે ગુણસમુદ્ર-સૂરિભિઃ ઉપલીપાસર ગ્રામે : - જુઓ 'જૈન પ્રતિમા લેખસંગ્રહ', ડભોઈના લેખ અંક ૫.

ખીજો લેખ સં.૧૫૧૨નો છે તે આ પ્રમાણે :

સં.૧૫૧૨ વર્ષે કાગળ શુદ્ધિ ૮ શુક્રે શ્રીમાલ-જ્ઞાતીય શ્રે. માહિઆ

ભા૦ માણિકદે સુ. સાતિગકેન પિતૃમાતૃ ઐયોર્થઃ આત્મશ્રેયસે શ્રી કુંથુ-
નાથખિંબં કા૦ પ્ર૦ શ્રી નાગેન્દ્રગચ્છે ભ૦ ગુણસમુદ્રસૂરિભિઃ
(પંચતીર્થા) - ઉપર મુગ્ધ અંક ૩૪૮.

અને ગુણસમુદ્રના ગુરુ ગુણસાગરે સં.૧૪૮૫માં પ્રતિષ્ઠા કરાવી છે :
સં.૧૪૮૫ વર્ષે વૈશાખ શુ. ૬. રવૌ શ્રી ઓસવાલ શા૦સુત
સુકાકેન શ્રી વાસુપૂજ્યખિંબં કા૦ પ્ર૦ શ્રી નાગેન્દ્રગચ્છે શ્રી ગુણસાગર-
સૂરિભિઃ સર્વદોષહરણ નિમિત્તઃ. છ. - ઉપર મુગ્ધ અંક ૬૧૦.

(૧૧૨) ઋષભ રાસ [અથવા આદિનાથ રાસ]

આદિ - પંડિત શ્રી યશોવિમલ સદ્ગુરુભ્યો નમઃ

આદિ અક્ષર ઝંકાર સિઉં, અરિહંત પશુમ્યોસુ,
રાસ ખંધ રિસહેસજુ, નવ નવ રસ વન્નેસુ. ૧
અગ્ગઈ કવિઅણુ કવિઅ રસ, કવિકે કોડાકોડિ,
નીય મનિ માનિ કવંતડાં, કવિય મ દેજ્યે પોડિ. ૨
નાયલગચિ ગુણદેવ ગુર, પામી સુગુર પસાઉ,
ગુણરયણુસૂરી ઇમિ ઉચરિ, વન્નિસુ વનિતારાઉ. ૩
વંશ ઇખાગહ હં તવિસુ, આણી અતિ ઘણ ભતિ,
ગુણતાં ગણ ગિર્યડિ યડિ, સરસન્તિ આપુ મતિ. ૪

અંત - કડિન કર્મ ક્રિયા વેત્રી દાધ, પુરિમતાલ પૂરિ કેવલ લાધ,
ન્યાન મહોરજવ સુરપતિ કરિ, જય જય શબ્દ ત્રિભુવન ઉચરિ.
૧૪૨

કેવલકીપક ત્રિભુવનભાંણુ, સમોસરણુમાંહિ કરિ વષાંણુ,
ગુણરત્નસૂરિ સ્વામી જયવંત, પ્રથમ પ્રખંધ ઋષભ જયવંત.
૧૪૩

- છતિ ઋષભચરિત્રે પ્રથમ પ્રખંધ.

[મુપુગૂહસૂરી.]

(૧૧૨) ભરત આહુબ્દી પ્રખંધ

આદિ -

અડતાલ ઓપાઈ

પદમ જિણેસર પાવ નમું નિન, સેત્રુંજ કેરો સ્વામિ,
અડનીસ આદિત નામ જપંતા, દુરગતિ નાસિ તાંમિ. ૧
પઉમાદેઈ વર દીધ અનોપમ, નાયલગચિ ગુરરાય,
શ્રી ગુણસમુદ્રસૂરિ ગૂરે ગિર્યા, મહિઅલિ ઘણુ યશવાય. ૨

તાસ પાદિ તપ તેજિં દિવાકર, સાયર જિમ ગંભીર,
 શ્રી ગુણદેવસૂરિ ગુણિપૂરિત, સમરથ સાહસ ધીર. ૩
 તાસ સીસ વીરસ જંપિ, શ્રી ગુણરથગુણ સૂરિ,
 રિસહેસર કુંઅર ગુણ માતાં, પાપ પલાઈ દૂરિ. ૪
 આદિ કુંઅરિ કરં વીનતી, આહી અમ વર દીજિ;
 ભરથ બાહુબલિ તણો પવાડો, તુઝ પસાપિં કીજિ. ૫

અંત - સતી ભણઈ સુણિ સાયું વીરા, ગયવર માંન કહિજિ,
 એહ થકા ઉતરો અતુલીગળ, જિમ સવિ કર્મ દહિજિ. ૩૯૩.
 બિહિનિ તણુ ઉ પ્રતિભાધ સુણીનઈ, હિઈ ઉપસમ વસિઈ.
 તાત જુહારં અંધવ વાંદૂં, બાઇ એ હંય વસાંસિઈ. ૩૯૪
 માંન તબ્યૂં તવ જ્ઞાન ઉપનું, અમરે કીઉ ઉચ્છાડ;
 સમોસરણિ કેવલની પાંતિ, બિહો બહુલી નાહ. ૩૯૫
 નાભિ મરૂદેવ્યા ઋષભ જિણેસર, સુનંદા સુમંગલા રાણી;
 ભરથ બાહુબલિ ખંભી સુંદરિ, સતી શિરોમણિ બાણી. ૩૯૬
 એ જંપંતાં અંગિ પાપ ન લાગિ, અવિહડ સુખ અનંત,
 શ્રી ગુણરત્નસૂરી ઈમ જોલિ, શ્રી આદિનાથ જ્યવંત. ૩૯૭

(૧) ઇતિશ્રી ભરથ બાહુબલી સંબંધે દ્વિતીયો પ્રબંધ સંપૂર્ણા યં
 રાસઃ લિખિતં વિદ્યાવિમલેન સં.૧૭૦૩ કાર્તિક શુદ્ધિ ૧૦ શની. દે. લા.
 (કમળવિજય મુનિ પાસેથી) (૨) રત્ન.ભં. (૩) ડે.ભં. [મુપુગૂહસૂત્રી,
 હૈજૈશાસૂત્રિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૮).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૨૯-૩૨. 'ઋષભ રાસ'ની હસ્તપ્રતો
 નોંધાયેલ નથી, પણ 'ભરત બાહુબલી પ્રબંધ'ની હસ્તપ્રતો તે જ એની
 પણ હસ્તપ્રતો 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'ને અભિપ્રેત હોય એવો પણ
 સંભવ છે.]

૭૩. ભાવસુંદર (તં સોમસુંદરસૂરિના શિષ્ય)

(૧૧૩) મહાવીર સ્તવન અથવા પાનવિહાર મંદન સ્તં ઉજ્જૈનમાંનક
 આદિ - પણમવિ સરસય માય પાય, નિતુ ખે કરજોડિય,

*

શ્રી સોમસુંદરસૂરિ રાઓ નિતુ સમરવિ નામ,

જંગમ તીરથ સકલ મણિ મિથ બોહસ ડાણુ;

પંચ મહાવય ધરણુધાર ધુરિ પંચાચારો,

પંચેન્દ્રિય વસિકરણુ મયણુ જીતઉ સપરિવારો. ૩

મોહરાઓ જિણિ નિરદલિઓ, જીતા ચ્યારિ કપાય,

સા ગિર્યા ગુણુ સમરતાં, નિરમાલડીએ દૂરમનિ દૂર પલાઈ. ૪

અંત - ઉલટ રસ એકમનિ, એકચિત્તિ કરિ ભાવસુંદર,

જિમ નાસઈ અસુહ સિવિ સંપયંતિ સુખહ પરંપરિ,

પરતિ પરંપદ પામિએ ઇહરતિ નવઈ નિહાણુ;

ઇણિ કુલિ જગિઅ જાઉકર જિણુવર જગ જિમ ભાણુ;

ભાં મેર ગિરિ જલલહરિ સાગર સકલ તારા મંડણુ;

સસિ ભાણુ ચંદ્ર અચલ નાખિત્ર અમર પરિ ભાં મહિયલં,

તાં નિતુ નવી પરિ નિતુ ગડાવઇ અધિક યાન વિહારયં,

શ્રીસંધ સહિતુ ભણિ તવનઉ, સ જયતિ શ્રી વીર જિણિંદ એ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ. ૩૩-૩૪.]

૭૪. સાધુકીર્તિ (વાચક) (વડતપગચ, જિનદત્તસૂરિના શિષ્ય)

(૧૧૪) વિક્રમચરિત્રકુમાર રાસ ર.સં.૧૪૯૯ લ.સં.૧૬૯૯

(૧૧૫) મત્સ્યોદરકુમાર રાસ

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

આ રાસમાં થોડા વસ્તુ છંદ અને મુખ્ય ભાગે ચોપાઈ છંદ છે.

એક વિવાહ છે કે જેમાં ચોપાઈના દરેક પાદને અંતે 'એ' લગાડયો છે.

અંત - વડતપગચ શ્રી જિનદત્તસૂરિ, તાસ સીસ જંપઇ ગુણુમૂરિ,

સાધુકીર્તિ ગણિ રચીઉ રાસ, ભણઈ ગુણુઇ તસ પૂગઈ આસ.

૧૫૭

(૧) ગણિ લક્ષ્મિવિજયેન લિપિકૃતં ગણિ જયવિજય પદનકૃતે.

પ.સં.૯-૧૧, વિ.ધ.ભં.

(૧૧૬) ગુણુસ્થાનક વિચાર ચોપાઈ ૪૬ કડી

આદિ - પામિય જિણુવર ચઉવિહ ભેય, સમરિય ગોપમ લખિ સમેય,

ચઉદ ગુણુશાણાં તણુ વિચાર, સંખિપઇ હું ઘોલિસુ સાર. ૧

અંત - ગુણુશાણાણુ એહ વિચાર, જે જાણઈ તે તરઇ સંસાર,

વાચક સાધુકીર્તિ ઇમ કહઇ, તે નિશ્ચય સાસય સુખ લહઈ.

૪૬

(૧) પ.સં.૩-૧૩, સંધ ભં. દા.૭૫ નં.૧૦૧.

(૧૧૭) સવત્થ વેલિ પ્રબંધ (ઐ.)

આદિ - જિણવર જગગુર જગતઉ, પહિલઉ પ્રણમું પાસ,
જસુ પસાયઠ સંપજઈ, વિધિ વિધિ સવે વિલાસ. ૧

*

ખરતરગમ્મ સાવર ખરઉ, યુગતિ યુહિર યુણિ જોઈ,
પુરિસ રચણ કરિ પૂરીયઈ, સકઈ ન ગંજે ડોઠ. ૮
સુહમિ સ્વામિ અનુકમિ સવે, ધરિ જે જુગલ પ્રધાન,
સિરિ જિણુમદ્ર જતીસર, ધયઉ તિવાંરઈ ભાંનિ. ૯

અંત - ચદતઈ પરિવાર સદા ચિત ચોખઈ ડોઈ ન લોપઈ કાર,
માદહઈ મુનિ વૃન્દિ અધિક મ્હોન્ય ભાવ તણઉ ભંડાર.
જિણુશાસણ રીતિ કરી જયકારી અંગિ ઘણુક આણંદ,
સાધુકીરતિ યોલઠ સાધુપણઈ ચિર નંદઉ શ્રી જિણુચંદ. ૫૩
જાં લગિ મેર મહાવર નિશ્ચલ જાં લગિ ધૂ રવિ ચંદ,
જાં લગિ દીપ સવે જયવંતા સાગર જામ અમન્દ,
તાં લગિ શ્રી જિણુચંદ મુણીસર સુખઈ કરઉ ચિર રાજ,
સાધુકીરતિ ગણિ ઈમ પયંપ પૂરઉ વંચિત કાજ. ૫૪

(૧) નાહટાજીએ ઉતારેલી નકલ પરથી.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૩૪-૩૫, ભા.૩ પૃ. ૪૪૨ તથા પૃ.૧૫૮૦.]

૭૫. સર્વાનંદસૂરિ

આ રાસના કર્તા સર્વાનંદસૂરિ કયા ગચ્છના હતા અને તેમણે આ રાસ ક્યારે રચ્યો તે જણાતું નથી. એક સર્વાનંદસૂરિએ સં.૧૩૦૨માં 'ચંદ્રપ્રભચરિત્ર' રચેલું છે. ચી ડા. - ખીજા સર્વાનંદસૂરિએ 'જગદૂચરિત' રચ્યું છે.

(૧૧૮) મંગલકલશ ચોપાઈ [અથવા રાસ] ગા. ૧૮૦

આ ચોપાઈમાં વસંત સામેરી દ્રુપદ વગેરે રાગો વાપરેલા છે. આ કૃતિ પ્રાચીન છે તે તે ૧૫મા સૈકાથી અર્વાચીન નથી જ એમ જણાય છે તેથી અત્યારે તે તે સૈકામાં મૂકી છે.

આદિ - મંગલાચરણ

સયલ મંગલ સયલ મંગલમૂલુ મુણિનાહ
આણુગિરિ આદિજિણુ પાયપઉમ પણુમેવિ ભાવિણુ
કહોલી મુખમંડણુ પાસનાહુ ઉરવરિ ધરેવિણુ.

- વાગુવાણિ સુભ વચબુલે અવતરી અક્ષરમાલ,
મંગલકલસ ચરિત હિત ભણસિહિ રલિઅ રસાલ. ૧
 દૂહા - રલિઅ રસાલ નિમુથુતાં **મંગલકલસ** ચરિત,
 ભવિઆં ભાવિઈ સંભલુ કરીહિ સુનિચલ ચિતુ. ૨
 નિશ્ચલચિત્ત પસાઉલઈ વિધન વિલીજઈ દુરિ,
 સુલલિત વાણી ઈમ ભણઈ શ્રી સર્વાનંદસુરિ. ૩

અંત -

ચઉપઘ

રાજ્ય શ્રીહિ તામ સુશુદ્ધિ, ધર ધર વારત લીધી રિક્ષિ,
 છૂટહિ **મંગલકલસ** ઉપરોધિ, દેસ નીકાલિહિ એણિ વિરોધિ. ૧૨૯
મંગલકલસ નિવેસિહિ રાજિ, સુર સુદર હૂડે સંજમ કાજિ.
 તામ નીસાણે વલીહિ ઘાઉ, **મંગલકલસ** મહાખલિ રાહિ. ૧૩૦

(૧) ઇતિશ્રી મંગલકલસ રાસઃ સંપૂર્ણ. સંવત્ ૧૫૧૦ વર્ષે કાચુણ્ય શુદ્ધિ ૨ દિનેડલેખિ તિલકકલ્યાણગણિભિઃ શ્રી તપાગચ્છાધિરાજ પરમ ગુરુ ભદ્રારક પ્રભુ શ્રી સુમતિસાધુસુરિ તત્પદ્માલકરણ્ય સંપ્રતિ વિજયમાન ગચ્છનાયક શ્રી હેમવિમલસુરિ તચ્છિષ્ય પં. અભયકલ્યાણગણિ તત્સાધા-ટિકેન લિખિતઃ ગાં. ધરણ્યા ભગિનીસુત દો. ભીમા પદનાથમિતિભદ્રમ. નાની સુંદર ને પ્રાચીન પ્રત, પ.સં. ૯-૧૩, લા.ભ.નં. ૪૨૫. (૨) પ.સં. ૬-૧૭, મુકિત. નં ૨૩૫૮. (૩) પા.ભ. [મુપુગૂહસુચી, હેઠ્ઠેસાસુચિ ભા.૧ (પૃ.૩૯૫).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૩૫-૩૬, ભા.૩ પૃ.૪૪૪.]

૭૬. તેજવર્દન

(૧૧૯) ભરત આહુખલી રાસ

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ. ૩૫.]

૭૭. મંગલિક

(૧૨૦) [+] પેથડ રાસ

વિક્રમના ૧૩મા શતકમાં થયેલા પોરવાડ વંશના પેથડશાહનાં સુકૃતો આ રાસમાં સંક્ષેપમાં વર્ણવેલાં છે. રાસ ૧૫મા શતકના આદિમાં રચાયેલો લાગે છે. પેથડના વિશેષ વર્ણન માટે 'સુકૃતસાગર કાવ્ય' જુઓ. - ચિ. ડા.

આદિ - વિજયવચણિ વીનવહં દેવિ સામિણિ વાગેસરિ
 હંસગમણિ આકાશભમણિ તિહયણિ પરમેસરિ

વીર જિજ્ઞિંદ્ હ નમીય ચલણ ચરવિહુ શ્રી સંધિહિં ૧
 કવડ જકખ જકખાધિરાજ સમરીય મનરંગિહિં.
 કોડીય નયર નિવાસણીય વંદઉ અંગિકદેવિ,
 થાસનદેવતિ મન ધરીય ગુરચલણ નમેવિ. ૨
 રાસ રમેવઉ જિજ્ઞુલવણિ તાલમેલ ઠવિ પાઉ
 સંઘ તલાયન શેપીઉ એ સભ ગિરિવિભગિરિ યેવિ. ૩

અંત - સોમનાથ અંદપહ વંદીય દેખીઉ વલીઉ જાંમ
 દિઉ પીયાણું દિવ મન રહિસઉ, મંડલિક ભણુઈ ઈમ.

તહિ નાયિન.

દિઉ પીયાણું વેગિ તહિં હરીયાલા સૂડા રે

સૂરવાહે સંપત મનીલા સૂડા રે.

-પ્રાગ્વાટ વંશ મૌકિતક વ્યં પેથડ રાસ સમાપ્તા.

(૧) પ્ર.કા.ભં. (૨) પા.ભં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૩૬.]

૭૮. અજ્ઞાત

(૧૨૨) [+] ભરતેશ્વર ચક્રવર્તી ક્ષાગાગાગરં શાસનમ્

આદિ - વંદવિ નાભિ નરિંદ-સુય, રિસહેસર જિજ્ઞુચદો,
 ગાઘસુ માસ વસંત હુઉ. ભરહેસર નરવિદો. ૧

અંત - જ્ય જ્યકાર કરંતિ દેવ દેવી જણુ સહિયા,

મહિમંડલિ ભરહેસ, કિતિ દેવઘ મહમહિયા;

દેવ સુમંગલ પુત, ક્ષાચુ ગાયઉ ભો ભવિયા,

જિમ તુમ્હિ પામઉ રિહિ, વૃદ્ધિ મંગલ સંકલિયા. ૨૦

(૧) પ.ક.૨૯૦થી ૨૯૨, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાવ્યસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ. ૪૨૧. અહીં નિર્દિષ્ટ પ્રત તે પ્રથમ આવૃત્તિમાં આ પછી નોંધાયેલ અજ્ઞાતકર્તૃક 'સ્થૂલભદ્ર ક્ષાગની સં. ૧૫૧૩ આસપાસવાળી પ્રત જ હોવાનું સમજાય છે.]

૭૯. સમુદર

(૧૨૨) [+] નેમિનાથ ક્ષાગ ગા. ૧૫

આદિ - સરસતિ સામણિ પણમવિ, નમવિ અંબિક દિયઇ,
કાચુ છંદિ સમુધર ભણુઇ, નેમિચરિઉ નિસુણેવિ. ૧

અંત - અરે સંવચ્છર દાનુ દિયઇ, સામિઉ સોહગ્ય-સારો,
રેવંતાગરિ વર ચડિય, લીધઉ સંયમ-ભાર,
સમધર ભણુઇ સોહાવણુઉ, કાચુ ખેલઉ સુવિચાર,
અરે નિસિદ્ધિ ન મેલ્લઉ, નેમિ મુક્તિ-કાતારો. ૧૫

(૧) પ.ક.૨૯૫થી ૨૯૭, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાચુસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ. ૪૨૧-૨૨. ત્યાં મથાળે કર્તાનામ 'સમ-
ધર' મુદ્યું છે, પણ મુદિત પાઠ અંતભાગમાં પણ 'સમુધર' નામ આપે
છે તેથી એ નામ જ ખરું કર્તાનામ હોવાનું નિશ્ચિત થાય છે. નિર્દિષ્ટ
પ્રત આ પૂર્વે ઉલ્લેખાયેલી સં.૧૫૧૩ આસપાસની પ્રત જણાય છે.]

૮૦. અજ્ઞાત

(૧૨૩) [+] પુરુષોત્તમ પંચ પાંડવ રાસ ગા. ૨૪
આદિ - પંડુ નરેસર નિય કુમર. પરિણુવિ સાણુંદુ,
હરિથણુકરિ પુરિ આવિયઉ. સાથિ કરિઉ ગાવિંદુ. ૧

અંત - ભદ્રવ પાંડવ કુમર સવે તે ગુણુહિ સમિક્ષા, માસનમ્
ઉત્તિમ ધમ્મ પવિત્ર ગુત્ત ત્રિહુ ભુવણિ પ્રસિક્ષા;
રાજ કરંતઉ ધરહ જગત્ત રિપિ તીરથ વંદઉ,
જસુ વિત્યારહુ રિક્કિ વૃદ્ધિ પાવહુ ચિર નંદઉ. ૨૪

(૧) પ.ક. ૨૯૭થી ૨૯૯, એક પ્રાચીન પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાચુસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ. ૪૨૨. ત્યાં છેલ્લી પંક્તિમાં 'વિરનંદઉ'
એવો પાઠ આપી કર્તા 'વીરનંદન' ગણેલા. પરંતુ વસ્તુતઃ પાઠ 'ચિરુ
નંદઉ' હોવાથી કૃતિ અજ્ઞાતકર્તાક કરે છે. અહીં નિર્દિષ્ટ પ્રત આ પૂર્વે
ઉલ્લેખાયેલી સં.૧૫૧૩ આસપાસવાળી જણાય છે.]

૮૧. અંપ (કવિ)

(૧૨૪) નલ ચરિત્ર અથવા નલદ્રવદંતી રાસ

આદિ - પહિલી વસ્ત ણિ.

આદિ નરવર ૨ આદિ ભગવંત,

આદીશ્વર શ્રી આદિ જિન, આદિનાહ આદિહિં પ્રસિધઉ,

આદિ જોગી શુર નિમીઠ, આદિ વણ વન્યાસ લીધઠ,
આદિ ધમ્મ પ્રકાસીયઠ, આદિહિં અરિહંત દેવ,
આદિ લગ્ન અહનિસિ અમર, કરઈ જુગલપય સેવ. ૧

નાભિકુલગુરુ ૨ અવજિપુરિ ઈદ,
ઈદ અવનિતલિ અહિનપુ, તાસ પુત ત્રિહું ભૂઅણિ નાયક,
મરુદેવા-ઉર-રચણ, ભવાય લોઅ સિવસુખદાયક,
મનજીલટિ તમહ પયકમલ નમૂંય નિરંતરમેવ
જુગ નિવારણુ હાર મૂં, જે પય નમઈ દેવ,
(પા.) ભવિ ભવિ દષ મૂં સેવ. ૨

હવ ચઉપઈ

સ્વામી સેવકજન સાધાર, તસ ગુણુ સુરગુરુ ન લહઈ પાર,
વિસ્વાકરણુ...કુલ ઉપમાન, ભવિક જન ભવભંજન ભગવાન. ૩
અપર પરમપર બ્રહ્મ સ્વરુપ, અલખ અનંજન અનંત અરૂપ,
નિજ મનિ જપઈ સુરાસુર ભૂપ, ટાલઈ જંતુ ચતુર્ગતિ કૂપ. ૪
તુહ મુહકમલ વિમલ ઉતપત્તિ, સમરઈ શ્રુતધર તે સરસત્તિ,
તેહ વિણુ કવિજન ન લહઈ મત્તિ, સવિ રસ રમઈ સદા
સમચિત્તિ,

કરિ પુસ્તક વીણુ તૂં ધરઈ, મૂરય વેગિઈ કવિવરુ કરઈ,
ધવલ હંસવાહાણુ તાહરઈ. તઈ તૂકઈ કવિ જગિ વિસ્તરઈ. ૬
જોતાં દીસઈ પરિ નવનની, તાહરા ગુણુ ન સકૂં વર્ણવી,
વર્ણન દેવિ કહૂં સિઈં ઘણૂં. પૂરઈ કુતિગ કવિયણુ તણૂં. ૭
તૂં સવિ સુધુધિ તણી દાતારિ, તૂં વિણુ જ્ઞાન નહીં સંસારિ,
આદિ સકતિ પરિણામ આધારિ. નિરમલ મતિ મઝ મનિ
સંભારિ,

વયાણુ સકોમલ અવિચલ આપિ, શુદ્ર છુધિ નિજ કરિ સૂં કાપિ,
કરિસૂં કવિત જિમ ઇતિ સુવિસાલ, સદગુરુ ચલણુ નમિસૂં
ચિરકાલ.

મણુ તણુ વયાણુ કરી એકંતિ, સુંણુઠ ભવિક ટાલી મનિ બ્રંતિ,
જેહ તણૂં વર્ણન ચિહુઈ વર્ણિ. નલચરિત્ર આરોપું કર્ણિ. ૧૦
સુણુતાં છુધિ હુઈ નિરમલી, સુણુતાં સંકટ ભાનઈ વલી,
સુણુતાં સુર પૂરઈ મન રલી, સુણુતાં પાતગ બઈ ગલી. ૧૧

અંત - ભીમ પુકદંતિ આનંદ મનિ અતિ ઘણુ,

વહિ અંદોહ કરવું નહીં નહ તણુ.

હોસિ જિહાં તિહાં ચિકુ આણિસઉં નહ સહી,

અંપ કવિ કહઇ સતી સુખિહિ પોહરિ રહી. ૧૭૯

ધરમ કહિઉ જે શ્રી રિસહેસરિ, કુલચર નાભિ કુમરિ અલવેસરિ,

તેહ વિણ અવર વૃથા સહ એ,

તેહ તણા જુઇ વરલા ભાંણુ, તેહ સિઉં મોહ ન માંકઇ પ્રાણુ,

સુખ અનંતાં દિઇ ાહ એ. ૨૪૧

મોટાં સંકટ સહજિઈ ટાલઇ, દુરગતિ પડતાં પાછા વાલઇ,

આલંબન છવ કહીય,

કરમબંધ સવિ કાપીય લાંબઇ, સિવપદ તણાં સુખ હેલાં દાષઇ,

અઈસિઉ સમરથ કોઈ નહીય. ૨૪૨

એકમનાં જે નિત આરાધઈ, તેહ ઘરિ દિનિદિનિ સંપતિ બાંધઇ,

થોડઇ સેવિઇ ફલ ધણુએ.

ઉત્તમ જિન સંપૂર દીકઉ, જિમ જિમ જોઇઇ... (અપૂર્ણ)

૧. જૂની અપૂર્ણ પ્રત, જૈ.એ. ઇ.સં. નં. ૧૨૦૦.

[પ્રથમ આદિતિ ભા.૩ પૃ. ૪૩૪-૩૬.]

૮૨. અજ્ઞાત

(૧૨૫) પૃથ્વીચંદ્ર ગુણસાગર રાસ કડી પર

આદિ - સિરિ નેમિ જિણેસર નમિય સુરેસર સાર,

મુનિ ગાયસુ ગિર્યા સીલ-રચણુ-ભંડાર;

નયરી સુવિનીતા રાજ સિરિ અરિસિહ,

રાણી પઉભાવઇ સતીય, સોહાવઇ દીહ. ૧

તુ રિ દેહ જિસઉ દિણુચર, દીપીતુ પૃથ્વીચંદ્ર કુમાર,

બયઉ જગિ જયવંત વિશેષઇ, વચરાગી ઉદાર;

આલપણુઇ બહુ યુદ્ધિ મહોદધિ, ધમ્મ તણુઇ રસિ રાતુ,

શીલ યુદ્ધ રસમાંહિ ઝીલઇ, જોવનવઇ દીપંતુ. ૨

એક દીવસિ મુનીશ્વર, પેષીઇ સંયમવંત,

પૂરવ ભવ દેષઇ તેહના, તેહના ગુણ સમરંતુ;

તવ રમઇ ન રામતિ, દમઇ ન હરિ માતંગ,

જિણ પાય પૂજંતા, લયુ ઉપશમ રંગ. ૩

તવ રંગિ ઉપસમ આદરિ જાણી, રાય રાણી મનિ ચિંતઇ,
કુમર ન રાયઇ ભોગ તણુઇ રસિ, યોવનવઇ દીપંતઇ. ૪

અંત - પાર લહીનઇ પુહતા સિવપુરિ, તેહ જિહું આરાધઉ,
માણસલવ તણુઉ અમૂલિક આજ અમ્હે ફલ લાધઉ. ૫૧
સાધઉં કાજ હવઇ જગિ સારઉ, તારઉં અપ્પા આજ,
પ્રણમઉ પ્રથવીઅંદ્ર કેવલી ગુણસાગર રિપરાજ. ૫૨

(૧) ઘણી જૂની પડિમાત્રાની પ્રત, અશુદ્ધ, પ.સં.૩-૧૩, લ.સુ.

(૨) પ.સં.૬-૧૬, તેમાં પ્રથમ ૩ પત્ર, વધારે શુદ્ધ, લ.સુ. (૩) સં.૧૫૯૭નો યોપડો, વિ.ને.લાં. નં. ૨૨૬૧. (૪) સં.૧૫૫૬ આષાઠ શુ.૭ શનો પતનનગર વાસ્તવ્ય સાં એના લણુનાર્થ' વાં પં. જ્ઞાનશીલગણિશિષ્યેણુ લિ. હં.લાં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૪૩૭.]

૮૩, ગુણસમુદ્રસૂરિશિષ્ય (નાગિલગચ્છ)

નાગિલ-નાગેંદ્ર-નાયલગચ્છના ગુણસમુદ્રસૂરિના પ્રતિમાલેખ સં.૧૪૯૨,

સં.૧૫૧૨ના મળી આવે છે.

(૧૨૬) શકુન યોપાઈ

અંત - દેવહ ગુરૂ સાંધહ સાંનધિ, શકુનશાસ્ત્રની વિરચી યુધિ,
નાગિલગચ્છિ ગિરૂઆ ગુણવંત, શ્રી ગુણસમુદ્રસૂરિ ગુરૂ જ્યવંત.
તાસ સીસ લહઇ યુદ્ધિવિયરા, લણુઈ યુષ્ઠિ નિસુણુમ જે એઉ.
આગમિ નિર્ગમિ ખૂઝઇ તેઉ. ૫૬

(૧) અંથાઅંથ શ્લોકો. ૫૯૨. પં. દયાધર્મ લિખતં. પ.સં.૨૨-૧૨, સેં.લા. (આદિતું પત્ર નથી). [આલિસ્તઓઇ લા.૨ - એમાં ભૂલથી ગુણસમુદ્રસૂરિશિષ્ય 'ઉદય?'ને નામે આ કૃતિ નોંધાઈ છે]

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૪૩૮.]

૮૪, રત્નમંડનગણિ (ત. સોમસુંદરસૂરિ-સાધુરાજ-નંદિરત્નશિષ્ય)

આ કવિએ સંસ્કૃતમાં 'મુગ્ધમેવાકરાત્રકાર' રચેલ છે - લાં.ઈ. સન ૧૮૯૫-૯૮ નં. ૩૭૫. જુઓ જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ.

(૧૨૭) + નેમિનાથ નવરસ ફાગ (રંગસાગર ફાગ)

કૃતિ ગુજરાતી-પ્રાકૃત સંસ્કૃતમિશ્ર છે.

આદિ - (પ્રથમ ખંડ : મંગળાચરણના બે સંસ્કૃત શ્લોક, તેમાંનો પહેલો :)

ૐકાર પ્રણિધાય પ્રાણિનાં ત્રાણુકરિણે

તમાલશ્યામલાંગાય શ્રીનેમિસ્વામિને નમઃ

(તે પછી)

રાસક

સમર વિસારદ સકલ વિસારદ સારદ યા પર દેવી રે
ગાઘસુ નેમિ જિણિંદ નિરંજન રંજન જગદ નમેત્રી રે. ૩
રવિતલિ વરતઈ સોરીઅ પુરવર અવય નયર સિંગાર રે
સમુદ્રચિન્નય તિહાં રાજ કરતિ પતિ રતિપતિનઉ અવતાર રે. ૪

અંત -

આદોલ

પ્રથમ અશોક વિશાલ ફુલ પગર સુકુમાલ,
નાદ મનોહર એ યંચલ યામર એ,
હેમસિંહાસણ કંત લામંડલ ઝલકંત,
કુંકુલિ અંબરિ એ ત્રિણિ છત્ર ઉપરી એ. ૩૩
ઈમ પ્રતિહારજ આડ, કસર જિતો નગુપાડ,
રચઈ પુરંદર એ ભૂરિ ભગતિ ધર એ,
પાલીય જિનવર પાસિ, સંયમ મન ઉલ્લાસિ,
સિવપુરી પુહતી એ રાજમતી એ સતી એ. ૩૪

કામ

ધવલ આસાઢની આડમી નાડ મહા મેવ નારી
નેમિ જિણેસર સિવપુરિ બપુરિ ગયુ ગગરિનારિ. ૩૬
(પછી એ સંસ્કૃત શ્લોક, તેમાંનો છેલ્લો :)

કંસધ્વંસસમવેત્ય દુર્હરજરાસંઘત્રિખંડાધિપે
સઘઃ ક્રોધમુપાગતે યદ્દુમહીપાલાઃ સમુદ્રાદયઃ
આદાય સ્વતુરંગ વારણુ પુરી વારાદિવારાંપતે
રાશાયાં ક્ષિતિમંડનં સજ્જલધિં સૌરાષ્ટ્રદેશં ગતાઃ ૩૮

આદિ -

(બીજો ખંડ : શ્લોક)

શ્રી નેમિપ્રમુખપ્રોઢયદૂનાં વાસહેતવે,
શકાદિષ્ટાં પુરીં ચક્રે શ્રીદં સૌરાષ્ટ્રમંડલે. ૧

અંત -

ઇત્યાનંદેન સુદ્યૌં મેદિની મંડનં પુરીં,
આગત્ય સત્યભાભાઘાઃ શ્રીકૃષ્ણાય ન્યવેદયન્. ૪૧

આદિ -

(ત્રીજો ખંડ : કાવ્ય)

ગૌરી પીન પયોહરા શશિમુખી અંધૂકરતાધરા,
હીરાલી રમણીયદંતકલિતા વણ્ણોલ્લસલ્લોચના
કન્યા કોમલ પાણિપાદકમલા મતેભલીલાગતિ
ગોપિદેન મુદોચ્ચસેન સવિધે રાજમતી માર્ગિતા. ૧

અંત -

(ત્રીજો ખંડ : કાવ્ય)

શ્રી નેમિઃ શરણાગતાંગિવિહિત્રાણઃ શ્રિયાં કારણં

શંસ્વાંકઃ સુખકારકો મરકતસ્થામાભિરામણુતિઃ

કંદર્પદ્વિપકેસરી હરિકુલખી સુંદરીમંડનં

ભૂવાદુઃખવલ સોમસુંદરચશો રાશિઃ સ વઃ સંપદે. ૩૪

ઘતિ મંડનપદાંકમંડિતે રંગસાગરનાગ્નિ શ્રી નેમિજિત ક્ષાગ્રે તૃતીયં
ખંડં સમાપ્તં. શ્રી કપીશ્વરશિરોરત્ન રત્નમંડનગણિના કૃતઃ ક્ષાગ્રઃ સમાપ્તઃ.

ઘતિશ્રી નેમિનાથસ્ય નવરસા વિધનં ભવિકજ્જનરંજનં ક્ષાગ્રં સમા-
પ્તમિતિ.

(૧) પ.સં. ૪-૧૫, મો.ભં.

પ્રકાશિતઃ (૧) જૈન કેન્દ્ર-સ હેરેલડ, જુલાઈ-ઓગસ્ટ ૧૯૧૭.

૨. શમામૃતં, સંપા. મુનિ ધર્મવિજય.

(૧૨૮) [+] નારીનિરાસ ક્ષાગ્ર પર કહી

આદિ - સકલ કમલા કેલી ધામત્વદીય પદાંજુજ,

પ્રણુતિનિરતઃ શ્રી નેમી, સ્મૃત શ્રુત દેવતઃ.

પ્રથમરજ સોદેષ્ય દ્વેષપ્રદાંત્ય રસાસ્પદં,

રચયતિ યતિ ક્ષાગ્રં નારીનિરાસ ઘતિ શ્રુતં.

રતિ પહુતી મધુ માધવી સાધવી શમરસપૂરિ,

જિમ મહમહી મહીતલ સીતલ સ્વજ્જસ કપૂરિ.

૧

૨

અંત - પદમિની કુવ મધુરાજ્જિ રાજ્જિ જિણિ તજ્જ ઝેમિ,

જગિ જગઉ નિતનત સુરયણુ, સુરયણુ મંડણુ નેમિ.

લક્ષ્મીકેલિનિઝેતકાંતવિકસદ્ વકારવિદસ્કુરદ્,

વાણી કેતવ ચંચરીક તરણી ડંકાર આતકારિણીં.

ભોજપ્રાજ્યકુલપૂજ્યપલ્લવલુવં રાજ્જમતીં પદ્મિનીં,

હિન્વા દૈવત રત્નમંડન પ્રભૂઘઃ સોસ્તુ નેમિઃપ્રિયે.

ઘતિ નારીનિરાસ નામા ક્ષાગ્રઃ શાંતરસપથોરાશિ રાસકઃ

(૧) જૂની પ્રત આ ખંને ક્ષાગ્રવાળી, પ.સં. ૬-૧૫, વિ.ને.સં.

[પ્રકાશિતઃ ૧. પ્રાચીન કાચુસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૩૨-૩૩, ભા.૩ પૃ.૪૩૯-૪૧. 'નેમિનાથ

નવરસ ક્ષાગ્ર' પહેલાં ભૂલથી સોમસુંદરસરિની ગણી હતી તે પછીથી
રત્નમંડનગણિને નામે ચૂકી છે.]

૮૫. જિનભદ્રસૂરિ (ખ.)

સં.૧૪૭૫થી સં.૧૫૧૫. [વિશેષ પરિચય માટે જુઓ જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ફકરા ૬૬૯-૭૦, ૬૯૨-૯૩.]

(૧૨૯) મહાવીર ગીત (સાચોરના) ગા. ૮

આદિ - ત્રિભુવન-ગુરૂ ચહિવીસમઉ એ,
 સમરવી એ સિરિ વર વીર, તમ્મ હઉં ચરિય વકખાણિસઉં એ,
 પ્રાણુતઈ એ ચવિય દેવલોકિ, ત્રિસલાદે કુખિ અવતરિઉ એ.
 અવતરિઉ સામિય ત્રિહઉં નાણઇ દેવિ ત્રિસલા-ઉચરે,
 સુહ અદ્ધ રત્તિ સુપન દેખઈ દહઇ ચહિ નિદ્દા ભરે.
 સિંહ ગયવર વસહ સિય કલ વિમલ પદમા ભામિણી,
 વર પુષ્કમાલા ગુણુ વિસાલા સોમ રથિ ધજ આરણી. ૧

અંત - સમચઉર નયરિહિ ગુરૂય રંગિહિ જુવનખલ જિણિ ભગ્ગઉ,
 હરમીર જસુ ભય જઇ નહઉ, વીર ચલણા લગ્ગઉ.
 સો દેવ સામિય સુગુર સિરિ જિણુભદ્રસૂરિહિ સેવિહ,
 મહ બોધિ-દાયક હવઉ સંપઈ સિવસિરી સુહ સંથિહ. ૮

(૧) સં.૧૫૪૯ની પ્રત, નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૭૮.]

વનમ્ જયતિ શાસનમ્

૮૬. કાહ્લન

(૧૩૦) નેમિનાથ કાગ અથવા ખારમાસ ગા. ૨૨

આદિ - અહે તોરણિ વાલંભ આવીહિ, ચાદવ કેરૂ ચંદ
 પસૂ દેખી રથ વાલીહિ, વિહ વસિ હૂહિ વિછંદ. ૧
 નિસિ અધારી એકલી, મધુરઈ વાસઇ એ મોર
 વિરહ સંતાવઇ પાત્રીહિ, વાલંભ હી એક દોર. ૨
 ધુરિ આસાઠહ ઊનયુ, ગોરી નયણે નેહ
 ગાઠઈ ગાજિ મ પાપીહિ, ચ્છાનઉ વરિસ ન મેહ. ૩

અંત - ચિત્ત ન ચમકઇ કંતકુ, સવિ ફૂલી વનરાઇ
 પાડલ પરિમલ ખડકતી, મૂરખ મેહી જઇ. ૧૯
 કહીઇ ઇસર ફૂટીહિ, ગંગ વહઇ સિરિ તાહ
 તેહ પાહિઈ તૂં આગલુ, કરઇ અધિકેરૂ દાહ. ૨૦
 ખાર માસહ માહિતાં, જે ચ વડેરૂ હોઇ
 પલણુઇ રાણી રાઇમઇ, નેમિ ન મેલઇ કોઇ. ૨૧

કાહ્લ ભણુઇ સણિ રાઈમઇ, મેલિસુ તોડુ સામિ

આઠ ભવંતર પ્રીતડી, સિદ્ધિ ઊપરિ ઠામ.

૨૨

(૧) ઇતિ નેમિનાથ ક્ષગઃ સમાપ્તઃ ૫.ક.૧૧૬, સં. ૧૫૪૮ની પ્રત,
નાહટા સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૮૧-૮૨.]

૯૭. સમરો

સમરાને પ્રસિદ્ધ કવિ તરીકે કવિ ઋષભદાસે દલ્લેખેલ છે અને
સમરાકૃત નાની નાની ઘણી કૃતિઓ મળી આવે છે.

(૧૩૧) [+] નેમિનાથ ક્ષાયુ

આદિ - અહે હરિણા હરિણા હરતઇ, કાંઈ કીઉ પોકાર

તોરણિ આવિઉ વલી ગયઉ, નેમિ ચડિઉ ગિરિનારિ.

અહે અંગ વિલૂરઇ આપણઉ, હરિ હરિ નેમિકુમાર

અહે કંકણુ ફેડઇ રાયમઇ, ત્રોડઇ નવસર-હાર.

૧

અંત - રેવયગિરિ કેરકે ઘણી, કરકે અરહારડી સાર

ગિરિ સરિ સામિ સમેસરિયા, ઝાનિ ભરિઉ ભંડાર

મુગતિ-રમણિ યાદવિ વરી, રાજક હુઇ અગેવણિ

અહે કરજોડી સમરકે ભણુઇ, નમે નમે નેમિકુમાર.

૫

(૧) ૫.ક. ૧૧૭, સં. ૧૫૪૮ લિપિત પ્રતિ, નાહટા સં.

[પ્રકાશિતઃ પ્રાચીન ક્ષાયુસંગ્રહ.]

(૧૩૨) અષ્ટાપદ સ્તવન [અથવા ભરતેશ્વર ઋદ્ધિવર્ણન]

આદિ - સરસતી અમરિતિ વસતિ મુખિ વાણી, નાલિકમલિ બાણીસહનાણી

આણી રિદય વિચારો.

સા શારદ સમરૂં સપરાણી, જિનશાસનિ સિદ્ધાંતિ વખાણી,

પાણી લોકાચારો. ૧

અંત - અઇઆ રથ ચડયો ચક્રવર્તિ જગિ પરવરીઉ, અષ્ટાપદિ પ્રાસાદ

ઉધરીઓ, ભરીઉ સુકૃત ભંડારો.

પટખંડ પ્રથવી આણુ નિરંતર, નવનિધિ ચક્રદ રચણુ મઠ મંદિર,

કિંનર સુરપતિ હારો.

સધર પૂરવ કેવલિ ભાષિઉં, કેલવી મુ ગિરિ સાયું દાખિઉં,

વર્ણવી સમરૂં કહિ ન બાણું, પ્રવર તીરથ નમે જિણાણું. ૬૨

(૫૧૦) અહે કેવલી કેરો દાખીયો, ભાખીયો સુગુરુ સુસાધ

ભણેય સમરે એ તીરથ અનરથ હણય વિરાધ

(૧) લિ. ઉદયપુર મધ્યે કૃતિના સત્યસાગરેણુ સુકૃતયે શ્ર. રાજી-
ખાઈ વાયનાથ". પ.સં. ૫-૧૧, મુનિ સુખસાગર. [મુપુગૃહસૂચી, હેજેતા-
સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૭૭, ૪૦૪).]

અંત - અહે કેવલી કેરો દાખીયો, ભાખીયો સુચુર સુસાધ

ભણેય સમરે એ તીરથ અનરથ હણુય વિરાધ

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૮૨-૮૩. ત્યાં 'અષ્ટાપદ સ્તવન'ની
છેલ્લી કડીસંખ્યા ૨૨ છે તેમાં ભૂલ જણાય છે. અન્યત્ર બધે આ
કૃતિની કડીસંખ્યા ૫૬થી ૬૬ સુધીની મળે છે. આ ઉપરાંત ૬૪ કડીની
'અષ્ટમી સ્તવન' નોંધાયેલી તેના આરંભ-અંતના ભાગો 'અષ્ટપદ
સ્તવન'ના જ છે તેથી એ અલગ કૃતિ રહેતી નથી. 'અષ્ટમી સ્તવન'
એ નામમાં પણ સરતચૂક રહેલી છે.]

૮૮. જિનશેખર (જિનતિલકસૂરિશિષ્ય) સાઈટ

(૧૩૩) ચતુર્વિંશતિ નમસ્કાર

અંત - તિહુણુ-મંડણુ વિમલ નાહિકુલ કમલ દિવાયર,

આયર પર સુરનર વરિંદ, વંદિય ગુણસાયર, સનમ

અયસઇ સયલ નિવાસ આસ, પૂરિય પરમેસર,

પંચ ધણુસસય દેહ માણુવસહંક જિણુસર.

સિરિ મરુએવા અંગરૂહ, સોવનવન્ન સરીર

આહીસર ભવિયહં જયઉ, ગરૂઉ ગુણિ ગંભીર. ૧

અંત - સિરિ સિદ્ધતથ નરિંદ વંસ પેસક મુતાહલ

તિસલા કુપિ સ રાજહંસ આણુવમ ગુણુ નિમ્મલ

સિંહ સુલંછણુ સતહતથ તણુ ગૌર મણોહર

સિરિ જિણુતિલયસૂરિસ સીસ પભણુઈ સિરિ સેહર. ૨૪

ચઉવિહ સિરિ સંઘહ થઉ ગુણુ-રયણાવર વંદ

વહમાણુ તિથ્થેસધર, ચઉવીસમઉ જિણુંદ. ૨૫

(૧) ઇતિ ચતુર્વિંશતિ નમસ્કાર: પ.ક. ૩૭થી ૪૦-૧૧, જશ. સં.

(આ પ્રતમાં સં. ૧૫૧૨ની ત્રણિવહનની કૃતિ હોવાથી આ પ્રત ત્યાર
પછી નિર્વિવાદ લખાયેલી છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૮૪-૮૫.]

૮૯. કર્ણસિંહ (પ્રાગવાટ વંશનો શ્રાવક)

(૧૩૪) ચૈત્યપ્રવાડી રાસ ૧૧૨ કડી (અપૂર્ણ)

આદિ - જિન ચઉદસઇ ચલણ નમેઉ, સામિણિ સરસતિ મનિ સમરેઉ,
અનઇ પ્રણમિ સુહુગુર ચરણ. ૧

પ્રાગવંસિ કરણસીં સંઘદાસો, ચૈત્યપ્રવાડિહિં કીધઉ રાસો,
ભનીવાણુહં દુરીયં ઠરઉ. ૨

પહિવૂં વરિણસુ સોરક દેસો, વિમલાચલ બિંબ સંખ્યા કહિસો,
મુગતિપુરીય ભનીયાં મુણુઉ. ૩

(૧) પ.સં.૪૦, તેમાં છેવટે આ કૃતિ છે. જ.શ. સં. (આ પ્રતમાં સં. ૧૫૧૨ની ઋષિવર્ધનકૃત કૃતિ છે તેથી આ પ્રત ત્યાર પછી લખાયેલી છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૮૫.]

૯૦. માલદેવ (વહુરા ગોત્રીય શ્રાવક, તાં દેવસુંદરસૂરિશિષ્ય)

(૧૩૫) નંદીશ્વરસ્થ પ્રતિમા સ્તવ અથવા નંદીશ્વર ચો. ગાથા ૫૪

આદિ - પણમવિ સિદ્ધિ સવે કર જોડિ, સિરસા કેવલ ધુરિ દોઇ કોડિ

સાધુ પ્રસાદિઇ સદકલુ લેસુ, તીરથ નંદીસર વહેસુ. ૧

અંત - ઇણિ ધ્યાનઈ અણુચિંતી રિદ્ધિ, ઇણિ ધ્યાનઈ મનવંછિય સિદ્ધિ
ઇણિ ધ્યાનઈ કસમલ પરિઠરઉ, ઇણિ ધ્યાનઈ કેવલસિરિ
વરઉ. ૫૩

સિરિ દેવસુંદરસૂરિ-પયમત, વહુહુરા માલદે નિરમલ ચિત

નંદીસર વર કહિઉ વિચાર, પઠઇ ગુણઇ તીહં લચ્છ અપાર. ૫૪

(૧) ઇતિ નંદીશ્વર દીપ સ્થિતા ઊવન સાસ્વતા પ્રાસાદ પ્રતિમા સ્તવન. (અન્ય અક્ષરમાં) સં.૧૫૮૨ વર્ષે માઘ વદિ ૬ ગુરૌ શ્રી વૃહત ખરતરગચ્છે શ્રીપૂજ્ય શ્રી જિનહર્ષસૂરિ પદ્મજંકાર શ્રી પૂજ્ય શ્રી શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ વિજય રાજ્યે શ્રી હંસશીલોપાધ્યાયે: લેખયિત્વા પ્રદતા શ્રી ઊકેશ વંસીય સાં શિવકર પુત્ર સાં સધર પુત્રરત્ન સાં સારંગસ્થ. પ.સં.૪૦, પ.ક.૩૭થી ૪૦, હા.ભં. (૧) દા.૨ નં.૬૪. (૨) ઇતિ શ્રી નંદીસરવર અદ્દમ દીપ ચઉપઇ વ્ય. માલદે વિરચિના સંપૂર્ણા. પ.સં. ૧, જૂની પ્રા, મારી પાસે. [મુપુગૂહસૂચી, હેઝૈસાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ.૨૬૨).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૮૫-૮૬.]

૯૧. અજ્ઞાત

(૧૩૬ ક) એકાદશ ગણધર નમસ્કાર કડી ૧૧

આદિ - (વસ્તુ)

ગૌતમ ગણધર ગૌતમ ગણધર પદમ સંઘયણ
તિત્યંકર વીર જિણ પદમ સીસ સોવન સમાણુઉ
પ્રહિ ભિડિ પ્રથમીઇ, સત દતા તણુ માણુ બાણુઉ
પનર ત્રિડોતર તાપસક પ્રતિભોધી વર તણુ
અગ્રીખૂ બાણુ વરસ પાલી ઝથા નિરવાણુ.

૧

અંત - પુહવિ પ્રથમું પુહવિ પ્રથમું પરમ આણુંદિ

પ્રહિ ઉડી પ્રથમ તર, પ્રથમ પહરિ ગણધર પ્રભાસ
જિણિ કિદ્ધઉ અનુસ બસ, પ્રબલિ વિપ્રકુલ કુલિ પ્રકાસ
અખમદ અખમદગુ, છત્રી વરિસ ચ્યાલીસ
પંચમ પદિ પહુતા સયે, પૂઠિ સંઘ જગીસ.

૧૧

(૧૩૬ ખ) એકાદશ ગણધર સ્તવન સ્તવ ૧૧, કુલ ૬૦ કડી

આદિ - ચઉપઈ

વીર જિણસર પથ પણમેવિ, ગણધર કવિન કરૂં સંખેવિ
ગણધર ઇગ્યારસિનઇ કાજિ, વર્ધમાન જિન-શાસિનિ નાભ. ૧
જંણુદીવ ઇક બેયણુ લાખ, ભરતક્ષેત્ર તિહા દક્ષિણુ સાખ
તિહાં છઇ ગેબર નામિ ગામ, વિપ્ર વસઇ વસુભૂતિ સનામ. ૨

અંત - ઇય સમયજતિ સગ્વસતિ ચિત્તમતિ વનિયા

દેશાખ સુદિ ઇગ્યારસી દિનિ વીરનાહઇં થાપિયા
એ સયત ગણધર એ ઇગ્યારસિ જે આરાહઇ ભાવિયા
એ તવન ભણુસિં ભાવિ સુણુસિં તે હહઇં સુખસંપયા. ૫

(૧) શ્રી પ્રભાસ ગણધર સ્તવ ૧૧ ઇતિ શ્રી એકાદસી દિન સંબંધિ
શ્રી એકાદશ ગણધર સ્તવનં સંપૂર્ણ: પ.સં. ૫-૧૧, મારી પાસે.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૮૬-૮૭.]

૯૨. + રાજતિલકગણુ

આ કૃતિ સં. ૧૪૯૩ની લખેલી પ્રતમાં મળે છે તેથી કર્તાને ૧૫મી
સદીમાં મૂકવા ઘટે. - નાહટાજની તોંધ.

(૧૩૭) શાલિમદ્ર મુનિ રાસ ૩૫ કડી લ.સં.૧૪૯૩ પહેલાં

આદિ - થંભણુપુરિ પહુ પાસનાહ પણમેવિણુ ભત્તિએ,

હઉં પભણિયુ સિરિ સાલિભદ્ર મુણિતિલપહ નાસ.

ભવિયહુ નિસણહુ જેણુ તુમ્હ હુઈ સિવપુરિ વાંચુ. ૧

અંત - સેણિય યોહિય ભદ્રા નિય ધરિ, પતા સપદ્મ સિદ્ધિ તે મુણિવર,
રાજતિલકગણિ સંયુજીઈ, વીર જિણેસર ગોચમ ગણહર.

સાલિભદ્ર નધ ધનઉ મુણિવર, સયવસંધ દુરિયઈ હરઉ. ૩૪

સાલિભદ્ર મુણિ રાસો જે ખેરા દિંતી, તેસિં સાસણદેવી

જણયાઉ સિવ સંતી. ૩૫

(૧) મ.ળ.

પ્રકાશિત : ૧. પં. લાલચંદની અર્વાચીન ગુજરાતી છાયા સહિત
જૈનમુગ પુ.૨, પૃ.૩૭૦થી ૩૭૩. [૨. પ્રાચીન ગૂઝર શાલ્યસંચય.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૫૨-૫૩, ભા.૩ પૃ.૪૭૪. પહેલાં જેમના
ધાતુપ્રતિમા પરના લેખ સં.૧૫૧૬ તથા ૧૫૨૬ના મળી આવે છે એ
પૂર્ણિમાગચ્છના રાજતિલકસરિ કદાચ આ હોય એમ ગણી કરાંતે સોળમી
સદીમાં મૂક્યા હતા. પછી પંદરમી સદીમાં ફેરવ્યા છે.]

 JAINSITE.com
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

વિક્રમ સોળમી સદી

૯૩. માણિકેસુંદરગણિ (વૃદ્ધતપાગચ્છ ભ. રત્નસિંહસૂરિશિ.)
(૧૩૮) ભવભાવના સૂત્ર ખાલા૦ ર.સં.૧૫૦૧ કા. શુ. ૧૩ યુધે દેવ-
કુલપાટકમાં.

મૂલ મલવારી હેમચંદ્રસરિફૂત. કોઈ રચયાસંવત ૧૫૬૩ જળ્યાવે છે.

(૧) પ.સં. ૧૫૨, હા.ભં. દા.પ૦ નં.૫. (૨) હા.ભં. દા. ૬૦.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૮૦, ભા.૩ પૃ.૧૫૭૯.]

૯૪. સાધુમેરુ (આગમગચ્છ, હેમરત્નસૂરિશિ.)

(૧૩૯) પુણ્યસાર રાસ [અથવા ચોપાઈ] (જીવદયા પર) ર.સં.૧૫૦૧
(આપાઠી વર્ષ) ચોપ વડ ૧૧ સોમવાર ધંધુકામાં.

દુહા, વસ્તુ, ચોપાઈ મુખ્યપણે છે. કવચિત જ દાલ - દેશી છે જેવી

કે વિવાહલાની દાલ, શોકની દાલ.

આદિ -

ધુરિ દુહા. જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

ઠેવલજ્ઞાનિઈં અલંકરી, સેવઈં અમર નરેસુ,	
સયલ જંતુ હિતકારિણી, જિણ્યાણી પણમેસુ.	૧
ગાયમાઈ ગણુદર નમી, જયસિરિ ઉર વરિ હાર,	
શરઆ સુહસુહ આઈસિઈં, કહિસુ કથાનક સાર.	૨
હેમસૂરિ શરિ યુઝવિઉ, કુમરપાલ ભૂપાલ,	
જેહ સમુ જગિ કો નહીં, જીવદયાપ્રતિપાલ.	૩
આગઈં સુણીઈં ભલભલા, કરણાપર સંસારિ,	
તીહં અણુસારિ વરતાવતઞ, દેસ અદારિ અમારિ.	૪
કુમર નરેસરિ સંમલિઉં, શરમુખિ સરસ ચરિત,	
પુણ્યસાર કુમરવદ તણું, તે નિસુણુકિ એક ચિત.	૫
ગણુવંત તણ્યા લેતાં ગુણ, રસના હુછ પવિત,	
સુણતાં શ્રવણ સુધા સરિસ, સુખસંયોગ પરત.	૬
ધણ્યા નર પગ છંડાવીઈં, કલિયુગિ વહઈં પૂરિ,	
ન ગમઈં વાત જ ધર્મની, ઝેર હારિ જિમ ધૃતપૂરિ.	૭

તઉ તો ભાવઈ ધર્મર્મ વિણુ, જસુ હિઅઇ નહીં ત્રેલ,
તેહ રડઇ સદ્યુર સિઉં કરઇ, બસરિ જિમ મહામેહ. ૮
અન્નાણુહ ઉવએસડઉં, નિકલ હોઇ ન તાંતિ,
પાણી ઘણું વિલોઈઇઇ, કરચુંયડા ન હુંતિ. ૯

અંત - પુણ્યસાર ગુણુશ્રી તણુકે પ્રખંધ, આશ્ચર્યકારીકે ભલકે સંગંધિ,
જવદયા દણ્ણાંત પદીક, જિમ જિમ સુણીઈ તિમ રસીક. ૬૦૧
સુગમ ભણી મઇ ચઉપઇગંધિ, કાધ ઉપકમ મેલી સંધિ,
ખોલ જિકો પડિકે હુઇ વંકડઇ, તેમૂં સહુ મિજામિ દુકકડઉ. ૬૦૨
આપાઠાદિ પત્ર એકોતરઇ. ખોસ વદિ ઇગ્યારિસિ અંતરઈ.
ધુંધૂકપુરિ ડૂપારસ સત્ર, સોમવારિ સમથિઉ એ ચરિત્ર. ૬૦૩
કુમતરૂંપ વણુભંગ ગઈંદ, જિનશાસન રચણાચર ઈંદુ,
સુહયુર શ્રી અમરસિહસૂરિદ, સેવઈ ભવિય જસુપ અરવિંદ. ૬૦૪
તસુ પટિ નયનાનંદ અમીળિંદુ ગુર, શ્રી હેમરત્નસૂરિ મુણિંદ,
આગમગચ્છ પ્રકાશ દિણિંદ, જસુ દીસઈ વર પરિ ચરવિંદ. ૬૦૫
સુયુર પસાઈ નયર ગોઆલેર, ઘણી પુણ્યસાર રિક્કિઇ કુખેર,
તાસુ ગુણુ ઇમ વર્ણવઇ અજસ, સાધુમેરુગણિ પંડિત મિશ્ર.

(પા.) તસ ચરિત્ર કરી પ્રાકૃતિઈ ફેર, ઇમ ખોલઈ ગણિ સાધુસમેર.
તસુ સમીપિ ખહુ શાસ્ત્ર પ્રવીણ વિમલમૂર્તિગણિ શમરસિ લીણુ,
તસુ સાંનિધિઈ એ અવકાશ, સાંભલતાં હુઈ પુણ્યપ્રકાશ. ૬૦૭
જવદયાની હિયઇ ધરકે ખુદિ, જવદયા પાલકે મન શુદિ.
જવદયા લગઈ નિરંતર વૃદ્ધિ, જવદયા પાલિઈ હુઇ સર્વ સિદ્ધિ. ૬૦૮

(૧) સં.૧૫૫૫ વર્ષે વૈશાખ વદિ સાતમી બુધે લખવતં.પ.સં.૩૨-૧૪,
સંઘ ભં. દા.૬૩ નં.૩૯. (૨) પ.સં.૧૩-૧૮, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૯૭.
(૩) પ.સં.૩૧-૨૩, તેમાં ૨૭મું પત્ર નથી, મ.જૈ.વિ. નં.૫૧૪/૫૨૯.
(૪) સં.૧૬૨૬ વર્ષે આપાઠ વદિ ૧૨ દિને લિખિત અગમગચ્છીય
ધર્મરત્નસૂરિભિઃ. પ.ક.૧૪૬થી ૧૮૬, દે.લા.પુ.લા. યો.૫૩૦ નં.૧૧૨૫ (સૌ.
ભાગ્યરત્નસૂરિ પદ્મે શ્રી ધર્મરત્નસૂરિએ કુલ ૧૨ રાસ - ૯૦૦૦ શ્લોક-
સંખ્યાવાળા ૨ાસ લખાવ્યા, અગમગચ્છે.) (૫) અમ. [હેરૈશાસુચિ
ભા.૧ (૫.૧૫૦,૩૯૬).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૨, ભા.૩ પૃ.૪૧૨-૫૪ તથા પૃ.૫૭૧.]

૯૫. મુનિસુન્દરસૂરિશિષ્ય (ત૦)

(૧૪૦ ક) સુદર્શન શ્રેષ્ઠીના રાસ પ્રખંધ ર.સં.૧૫૦૧ જોડ શુદ્ધ ૪, ગુરુ.

આદિ - પહિલઉં પ્રણુમિસુ અતુકમિઈ એ, જિણુવર ચક્રીસ,
 પછપ શાસનદેવતા એ, તીહ નામઉં સીસ.
 સમરીચ સામિણિ સારદા એ. સાનિધિં સંભારઉ,
 આગઈ પાલઉં પ્રતિપનૂં એ, કવિ સિઉં એકા હરઉ. ૧
 તઉં તૂડી તતપિણિ ભણઈ એ, હઉં આવિસુ અંગઈ
 સેડિ સુદસણુ તણુઉ રાસ રચિયો મન રંગઈ,
 જાંખૂદીવહ ભરહષેત્ર વસુહાઈ વદીતી,
 અંપાનગરી ચતુરપણુઈ અમરાપુરિ જીતી. ૨

અંત - તીણુઈ અવસરિ બ્રહ્મવ્રત લીયઈ એ મા. નર અનઈ નારીવંદ, સુ.
 શીલ મહાતમ સાંભજો એ મા. વિષયઉ મૂલિય કંઈ, સુ. ૪૭
 તપગછિ ગુરુ ગાયમ સમા એ, મા શ્રી મુનિસુન્દરસૂરિ, સુ.
 નામઈ સર્વ સિદ્ધિ સંપન્ન એ મા. દુરિય પણાસઈ દુરિ, સુ. ૪૮
 તાસુ તણુઈ સેવકિ રચઈ એ મા. રાસ હૃદય રૂઈ રંગિ, સુ.
 થાપિઉં શીલ સોહાંમણુ એ મા. આનંદ ઉપજઈ અંગિ, સુ. ૪૯
 સંવત પનર એકાતરઈ, મા. જોડહ ચૌધિ વિશુદ્ધિ, સુ.
 પુણ્ય નક્ષત્ર ગુરુવાર સિઉ એ, મા. ચરિત્ર એ પહુવિ પ્રસિદ્ધ સુ. ૫૦
 જાં લગઈ મેરૂ મહીધરૂ મા. જાં જલ સાયર પૂર સુ.
 શીલ સુન્દરિસન ગાઈઈ મા. જાં લગઈ સસિ નઈ સૂર, સુ. ૫૧
 જે નર શીલઈ નિરમલા એ, મા. નારિ નવાહિઆ મૂલ સુ.
 ખે કર જોડી કવિ કહઈએ મા. હું તીહ પગની ધૂલિ સુ. ૫૨
 શીલ હિ સવિ સુખ સંપજઈ એ, મા. શીલ લગઈ નવનિધિ, સુ.
 શીલઈ સુર સાંનિધિ કરઈ એ મા. શીલહિં સયલ પ્રસિદ્ધિ સુ. ૫૩
 શીલહિં ઉત્તવ નિતુ નવા એ મા. શીલહિં કોડિ કલ્યાણુ, સુ.
 શીલ લગઈ દહીવઈ કિસો એ, મા. પાંમીઈ પંચમ ઠાણુ સુ. ૫૪
 શીલ પ્રખંધ જે સાંભજઈ એ માલહંડતડે, નરનારીય તે ધન, સુ.
 સુદરિસન રિપિ કેવલી એ, મા. ચતુર્વિધિ સંધ પ્રસન્ન, સુણિ
 સુંદ૦ ૨૫૫

(૧) પ.સં.૨૩-૩૭, ચોપડો, વિ.ધ.ભં. (૨) સં.૧૫૭૩ રે.ભં. (૩)

કુલ પાંચ ઢાળો અને ૨૫૭ પદ, સાગર ભં. પાટણુ. (૪) સં.૧૬૪૫ ચૈત્ર

વદિ ૯ રવૌ ચેલા સે. વિવેકલાલમુનિ લ. પ.સં.૬-૧૮, હા.ભં. દા.૮૦ નં. ૧૪. (૫) પ.સં.૧૩-૧૧, ઘોઘા ભં. દા.૧૪ નં.૪. (૬) પ.સં.૧૪, ગા.૨૫૬, જય. પો.૬૯. (૭) પ.સં.૮, જય. પો.૬૮. (૮) પ.સં.૧૬-૧૧, જય.સં. નં.૨૧૧. (૯) પ.સં.૬-૧૭, સીમંધર. દા.૧૯ નં.૩૭. (૧૦) પ.સં.૧૫-૧૨, જૂની પ્રત, વિ.ને.ભં. નં.૩૩૬૬. (૧૧) દા.સં.૧૫૩૨ પ.સં. ૫, શ્લો. ૪૦૦, લીં.ભં. દા.૨૫. (૧૨) પ.ક.૧૫૨થી ૧૬૨, શાંતિ. દા.૧૧૨ નં.૯. (૧૩) સં.૧૫૭૩ આષાઠ વદિ ૧૪ તપાગચ્છનાયક સૌભાગ્યનંદિસૂરિ વિજયમાને મહો. મહોસમુદ્રગણિ શિ. પં. હર્ષસંધમગણિના વિ. કુટુબપુર વાસ્તવ્ય મં. વાઘા પડનાથ. પ.સં.૧૮-૧૩, નાના કદની પ્રત. રતન.ભં. દા.૪૩ નં. ૬૮. (૧૪) સં.૧૯૨૫ કા.વ.૧૧ સોમે લી. વહીદ વરજલાલ ચેણીદાસ ઝેટકપુરે ભીડમંજન પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત. પ.સં.૧૨-૧૬, એડા. ભં. દા.૭ નં.૯૦. [કદકસૂચી, જૈહાપ્રોસ્તા, મુપુગૂકસૂચી. હેનૈસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૯૪, ૫૧૧).]

(૧૪૦ ખ) કલ્યાણમંદિર ખાલા

(૧) લિ. સીહુંજ ગ્રામે તપાગચ્છાધિરાજ શ્રી મુનિસુંદરસૂરિ-શિષ્યેણું ખાલા. લિ. હ(ખિ)મંદિરગણિના સીહુંજ ગ્રામે. સંધ ભં. પાટણ, દા.૭૫ નં.૨૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૪૨-૪૩, ભા.૩ પૃ.૪૫૫ અને ૧૫૭૩. 'સુદર્શન શ્રેષ્ઠીનો રાસ' પહેલાં સંધવિમલને નામે મૂકી એવી નોંધ કરવામાં આવેલી કે કોઈ પ્રતોમાંની અશુદ્ધિને લઈને 'મેલો સંધવી' એવું કર્તાનામ પણ વંચાય છે. પરંતુ ઉદ્દૃષ્ટ ભાગમાં આ બેમાંથી એકે નામ નથી. પછીથી કર્તા મુનિસુંદરસૂરિશિષ્ય શુભશીલગણિ હોય એવો પણ તર્ક કરવામાં આવેલો. પરંતુ એ તર્કને પણ કોઈ પ્રમાણભૂત આધાર નથી. તેથી કૃતિ મુનિસુંદરસૂરિના કોઈ અજ્ઞાતનામા શિષ્યની જ ગણાવી જોઈએ. આ કૃતિની થોડીક હસ્તપ્રતોમાં 'મુનિસુંદરસૂરિ'ને સ્થાને 'સોમસુંદરસૂરિ' એવો પાઠ મળવાથી કૃતિ કેટલેક સ્થાને સોમસુંદરસૂરિ શબ્દને નામે તથા ભૂલથી મુનિસુંદરસૂરિને નામે કે સુંદરશિષ્યને નામે પણ નોંધાયેલી છે.]

૯૬. હેમહંસગણિ (ત. સોમસુંદરસૂરિ, મુનિસુંદરસૂરિ આદિના શિષ્ય)

(૧૪૧) પડાવશ્યક ખાલા. ૨.સં.૧૫૦૧

ત્રેયાંસિ શ્રી મહાવીરઃ સ શ્રી સંધસ્ય યચ્છતાત
યસ્યાસા કલ્પવલ્લીવ, મનોત્રાંછિતદાવિની.

શ્રી વર્હમાન જિનશાસનરાજ્યનેતા
 વિશ્વત્રયાદ્ભુતયરિત્રયુગપ્રધાનઃ,
 શ્રી સોમસુંદરચુર્યુચ્યુચકવર્તી
 ભુવાદમેવમહિમા મમ સુપ્રસન્નઃ. ૨
 તત્પદ્મનાયકાઃ શ્રી મુનિસુંદરસૂરયો જ્યંત્યધુતા,
 જ્યજ્વંદ્રસૂરિ-જિનકીર્તિસૂરિપરિવારપરિકરિતાઃ. ૩
 સ્વાન્યયોરુપકારાય લિખ્યતે લેશતો મયા
 ષડાવશ્યકસૂત્રાણાં વ્યાખ્યા બાલાવબોધિની. ૪

પહિલઉં સકલ મંગલીકનઉં મૂલ શ્રી જિનશાસનનઉ સાર, ઈગ્યાર અંગ ચઉદ પૂર્વનઉ ઉદ્ધાર, સદૈવ શાશ્વતઉ પંચ પરમેષ્ટિ મહામંત્ર નવકાર. અ્યંત - ઇતિશ્રી તપાગ્ધનાયક સકલસુવિહિતપુરંદર શ્રી સોમસુંદરસૂરિ શ્રી મુનિસુંદરસૂરિ શ્રી જ્યજ્વંદ્રસૂરિ પદ્મકમલસેવિના શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી હેમકુંસગણિના આદ્યવરાખ્યર્થનયા કૃતોડયં ષડાવશ્યક બાલાવબોધ આચંદ્રાક્કંતંઘાત.

(૧) સંવત ૧૭૮૩ વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૮ રવિવાસરે શ્રી અહમમદ નગરે પં. શ્રી ગુણસાગરજી શિષ્ય મુનિ પીમસાગર નાયનાર્થં. પ.સં. ૨૦૨-૮, દે.લા.પુ.લા.નં.૨૦૧-૯૮. (૨) પ.સં.૭૪-૧૯. એઝન નં.૯૭ (૩) સં.૧૮૧૨ પો.ત.પ ચુર લ. ન્યાંનવિજ્યગણિશિ. પં. વિવેકવિજ્ય લ. ષડાલિ આમે ઈડર દેસે. પ.સં.૮૭, વિજ્જપુર નં.૪૫. (૪) પ.સં.૬૮, યુ.નં.૬૨-૭. (૫) લ.સં. ૧૮૪૧, અં.૪૯૯૭, પ.સં.૧૨૪, લી.ભં. દા.૨૦ નં.૭ (૬) લ. સં.૧૭૬૭, પ.સં.૧૦૯, હા.ભં. દા.૫૬ નં.૧૭. (૭) પ.સં.૬૨, જૂની પ્રત, હા.ભં. દા. ૬૦. (૮) ભાવ.ભં. (૯) પ.સં. ૮૦, અં. ૩૫૦૦, લીં. ભં. દા. ૧૩ નં.૧૫. (૧૦) સં.૧૧૧૩, અં. ૨૭૦૦, પ.સં.૪૫, સેં.લા. નં.૪૭૦૯. (૧૧) પ.સં.૬, અપૂર્ણ, જશ. સં.(૧૨) પ.સં. ૩૯થી ૧૪૩, મોટો ચુટકો, યશોવૃદ્ધિ. પો.રજ. (૧૩) ભાં.ઇ. સન ૧૮૯૨-૯૫, પીટર્સન પ. નં.૮૭૨. (૧૪) સં. ૧૫૩૯, અં. ૩૭૭૩, પ.સં ૫૮, વી. ઉ.ભં.દા. ૮. (૧૫) પ.સં.૮૯, વી.ઉ. દા.૮. (૧૬) સં.૧૩(૧૧૫)૧૩ વર્ષે આસો વદિ ૯ શનૌ લખિતં સહી. પ.સં. ૫૦, મ.જૈ.વિ. નં.૧૩. [આલિસ્તઓષ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, હેઝૈઝા-સૂચિ ભા.૧(૧૭, ૧૯૪, ૪૭૧, ૫૬૨).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૮૦, ભા.૩ પૃ.૧૫૭૭-૭૮. પહેલા ભાગમાં હાલા ભંડારની કોઈ પ્રતને આધારે સં.૧૫૦૧માં દીપોતસવોદિને કૃતિ

રચાયત્રી નોંધ કરવામાં આવેલી, પરંતુ પછી ઉદ્દૃત ભાગોમાં દિવાળી-
દિનનો ઉલ્લેખ નથી.]

૯૭. અજ્ઞાત

(૧૪૨) ઋષિદત્તા રાસ ર.સં.૧૫૦૨

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૫૬. સહજસુંદરની આ નામની કૃતિ
ર.સં.૧૫૭૨ની મેળે છે તેમાં કર્તાનામ અરંભે છે ને અંતમાં નથી, તેથી
એ કૃતિ ભૂલથી અજ્ઞાતકર્તાક લેખાઈ ગઈ હોય એવો સંભવ છે. સંવત્નું
અર્થઘટન જુદી રીતે થયું હોય.]

૯૮. ધનદેવગણિ

(૧૬૩) [+] સુરંગાભિધાન નેમિ ક્ષાગ ર.સં.૧૫૦૨

આ કૃતિ સંસ્કૃત, પ્રાકૃત અને ગુજરાતી એમ ત્રણ ભાષામય છે.
રત્નમંડનગણિએ પણ જુદો 'નેમિનાથ નવરસ ક્ષાગ' એ જ ત્રણ ભાષામાં
રચ્યો છે, અને તે જ સમય આસપાસમાં. જુઓ પંદરમી સદીના અંતમાં
રત્નમંડનગણિ.[સુધારેલી માહિતી.]

આદિ - પહેલાં, સંસ્કૃતમાં મંગલાચરણ શાદ્દલ શ્લોકમાં છે પછી પ્રાકૃ-
તમાં નીચે પ્રમાણે શાદ્દલ છે :

દેવી દેવિ નવી કવીશ્વર તણી વાણી અમીસારણી. ૧

વિદ્યાસાયર તારણી મલ ઘણી હંસાસણી સામિણી

યાંદા દીપતિ જીપતિ સરસતિ મઈ વીનવી વીનતી,

બોલું નેમિકુમાર કેલિની રતિ કાગિઈ કરી રંગતી. ૨

સરસતિ મુઝ મતિ દેવીઅ દેવીઅ તું જગિ સાર રે,

તીલકમલ ફલ સામલ જિનવર વરણવું નેમિકુમાર રે. ૩

કામિત ફલ દાતાર સામી નેમિકુમાર

હાર મનોહર એ મુઝતિરમણિ-વર એ.

અંત - જ્ઞાન ઉપતું જાણીય રાણીય રાઈમઈ રંગી,

ગિરિ સિરિ સામીય નિરખીય હરખીય સા નિજજ અંગી,

સામી કેવલ કામિની, કરિ ધરી રાજમતી નાદરી,

સા સારી નિજ કાજ રાજકુમરી, મગતિઘ ગઘ સા વરી

જે દેવઘગિરિ રાય ઉપરિ ગમઈ શ્રી નેમિ પાયે નમઈ,

તે પામઈ સુખસિદ્ધિ રિદ્ધિ હિ રમઈ શ્રી શાશ્વતી ભોગવઈ.

(૧) ઇતિ શ્રી સુરંગાભિધો નેમિક્ષાગઃ સંપૂર્ણઃ સંવત્ ૧૫૦૨ વર્ષે

કૃતો ધનદેવગણિના. પા.ભં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાચુસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૪૩-૪૪.]

૯૯. ધર્મસુંદર (કક્કસૂરિશિ.)

(૧૪૪) શ્રીપાલ પ્રબંધ અથવા ચોપાઈ ૨. સં. ૧૫૦૪ આસો ખયનગરે
અંત - * કક્કસૂરિ ગણુધાર

ભણુઈ ધર્મસુંદર ઉત્ત્રાવ, રિક્કિ હુરુપઈ સિક્કિયક પસાય. ૬૮
જન્મ લગઈ જેતઉ તપઈ, તેતઉ ફલ હુઈ ઇણુઈ જપિઈ
ગુણુ સવિહૂં જિમ ગરૂ અઉ સત્ત્વ. તત્ત્વ હું સિક્કયક તિમ તત્ત્વ. ૬૯
પૂરવ ઉદ્દાય) તણુઈ સમુધાર, ચિંતામણિનઉ એ અવતાર
લક્ષ જપ ફલ ઇણુઈ ગુણુઈ, અંતર વયરી સવિ નિજીઈ. ૭૦
પહિલઉ મંગલ સવિ અરિહંત, ખીજઉ સિક્કયક જયવંત
ત્રીજઉ વિમલદેવ સુવિશાલ, ચઉથઉ મંગલ રાઉ શ્રીપાલ. ૭૧
ખયનયર વરિ સંવત પતર, આસો માસિ વરિસ ચડોતર
રચઉ એતઉ શ્રીપાલ પ્રબંધ, નંદઉ તાં જાં સસિક્કર સિધુ. ૭૨
નંદઉ તાં જાં મેરૂ ગિરિંદ, દૂ મંડલ નઈ તારાવુંદ
મુનિવર શ્રાવગ તાં લગિ જપઉ, દિણુકર જિમ એ તિહૂયણિ
તપઉ. ૭૩

રાજા મંત્રિ તણુઈ આગ્રહિઈ, કરિઉ કવિત ભવિયજુ સંગ્રહિઈ
સુણુતાં સંપદ સંઘનઈ મિલિઉ, ભણુતાં ગુણુતાં અફલાં ફલિઉ. ૭૪

(૧) પાકાં

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૮૮-૮૯.]

૧૦૦. વિદ્યાકીર્તિ

(૧૪૫) જીવપ્રબોધ પ્રકરણુ ભાષા ૨. સં. ૧૫૦૫ માર્ગસિર સુદિ
ભૃગુદિને

(૧) હિસાર દુર્ગે પં. વિદ્યાકીર્તિગણિકૃતે લિખિતમિદં વાં અભય-
ચંદ્રેણુગણિના. જિ. ચા. નં. ૬૦૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ. ૧૫૮૦.]

૧૦૧. સંઘકલ્પશાગણિ (ત. રત્નશેખર - ઉદયનંદિશિષ્ય)

આ કવિના ગુરુ ઉદયનંદિના સં. ૧૫૦૬ના અને સં. ૧૫૧૨ના ધાતુ-

પ્રતિભાલેખમાં તપગચ્છનાયક જયશેખરસૂરિના અને રત્નશેખરસૂરિનાશિષ્ય તરીકે તેને જણાવેલ છે. છુ. ૨ નં. ૧૧૪૮.

(૧૪૬) સમ્યક્તવ રાસ ૨. સં. ૧૫૦૫ માગ૦ તત્રવાડા

કૃતિ આઠ ભાષામાં રચાયેલી છે.

આદિ - પરમાણુદં રમાનઉ કંદો, પૂનિમ સસિ જિમ નવજાણુદો,
ચિદાનંદ મય જિણુ જયઉ. ૧
કેવલ-કમલા-લીલાવાસો, વાસવ સલહિય મહિમનિવાસો,
સાસય જિણુવર વંદીઈ એ. ૨
વિમલાચલ રેવયગિરિ રાય, તસ સિરિ આદિ નેમિ જિણુ-પાય,
કમલિ રમલિ કરિ ભમર જિમ. ૩
નવકોટી માડુઆડિ કહીજઈ, તલવાડાઉં તેહમાહિ ગણીજઈ,
જાણીજઈ સયરાયરિઈ એ. ૪
તિહાં સિરિ વિમલ જિણુસર ધીર, સંતિ પાસ જિણુ સાહસ ધીર,
એ ચ્યારઈ જિણુવર નમીએ. ૫
ગોચમ સોહમ જંપૂ સામિ, પહુ પૂઠિઈ પહુતા સિવડામિ,
નામિઈ નવનિધિ પામઈ એ. ૬
નિય ગુરૂ હિયસાયર હિયકારિય, હિયડઈ ધારિય નિય મતિ સારિય,
રાસ રચિસુ સમકિત તણુઉ એ. ૭
વસ્તુ.

ધીર જિણુવર ધીર જિણુવર મેરૂ ગિરિ ધીર,
તલવાડાપુર મંડણુઉ, નમિય અવર ત્રેવીસ જિણુવર;
વિહરમાણુ સાસય જિણુ ગોચમાઈ ગુરૂ તહા નિય ગુરૂ,
સમરિય સરસતિ સામિણી, સાસણુદેવી તહેવ,
રાસ રચિસુ સમકિત તણુઉ, નિય મતિ માનિઈ હેવ. ૮

અંત - તપગચ્છ નાયક જગતિત્રણુ એ માલ્ડંતડે;

શ્રી સોમસુદરસૂરિ, સુણિ સુદરે, શ્રી સુનિસુદરસૂરિ માલ્ડંતડે,
જયવંત જયચંદ્રસૂરિ, સુણિ સુદરે * * ૮

શ્રી ગુરૂરાજ વિશાહરાજ, માલ્ડં. ચિહું દિસિ કરઈ વિહાર, સુણિ.
સમકિત રચણુ પ્રકાસતાં, માં સાસણુ ભાસ ભાસણુ હાસ. સુ૦ ૯
એ ચ્યારઈ ગુરૂ તપગચ્છ ગુરૂ એ, માં રત્નશેખરસૂરિરાય સુ૦
ઉદયનંદિ ગુરૂ વંદિઈ એ, માં જંગમ તીરથ પ્રાય સુ૦ ૧૦

સંવત ૫૧૨ પંચોત્તરથં એ, મ ૦ માગસિર રચિઉ રાસ સુ ૦
 તલવાડા પૂરિ નિપતુ એ મા ૦ પુણ્યરસ કલસ સંકાસ. સુ ૦ ૧૧
 પઠઈ ગુણઈ મતિ સદ્વહઈ એ મા ૦, જે સુણ્ણ સમકિતરાસ,
 સમકિત પામી તે કમઈ મા ૦, પામઈ શિવપુરિ વાસ. સુણિ. ૧૨
 જાં લગઈ ચંદ સૂરિજ તપઈ મા ૦, જાં જલનિહિ જલ પૂરિ,
 તાં જયઉ સમકિત સુરતર એ મા ૦, સંઘ મણોરહ પૂરિ. સુણિ. ૧૩.

(૧) ઇતિ પં. સંઘકલસગણિ વિરચિતં સમ્યક્તવ રાસ સમાપ્ત. સં.
 ૧૫૩૮ વર્ષે ચૈત્ર સુદિ ૧ દિને પૂજ્ય પં. જયહેમગણિશિષ્ય લાવણ્યધીર-
 ગણિના લિખિતં. સાગર ભં. પાટણ. (૨) પ.સં.૬-૧૪, પ્ર. કા. ભં.
 નં. ૪૨૬. [હેતૈસ્તાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૪૧૬).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૪૪-૪૫, ભા.૩ પૃ.૪૫૬-૫૭.]

૧૦૨. જિનસૂર [?] (ત. સોમસુંદરસૂરિ-વિશાલરાજ-સુધા-
 જૈન સાઈટ ભૂષણશિ ૦)

(૧૪૭) ગૌતમપૃચ્છા ખાલા ૦ (વસુધાભૂષણ) ૨. સં. ૧૫૦૫ આસપાસ
 કે ૧૬મી સદી પ્રારંભ

આદિ - નત્વા વીરજિનં ખાલાવખોધો લિખ્યતે મિયાસનમ્

શ્રીમદ્ગૌતમપૃચ્છાયા વાચનાર્થં વિશેષતઃ ૧

શ્રીસોમસુંદરશ્રીસુનિસુંદરસદ્વિશાલરાજેંદ્રાઃ

શ્રીસોમદેવગુરવો જ્યંતિ જનકદેવવૃક્ષસમાઃ ૨

અંત - શ્રીસોમસુંદરાચાર્ય-સુનિસુંદરવાગ્સુધાં

પીત્વા વિશાલરાજેંદ્ર-સુધાભૂષણસેવિના

શ્રી ગૌતમપૃચ્છાયા ખાલાવખોધ ઉત્તમઃ

લિખિતા સુનિવિજ્યગણિનાં હર્ષપુરેણ ભાવતઃ

(પા.) લિખિતા જિનસૂરેણ હર્ષપુરેણ ભાવતઃ

- ઇતિશ્રી ગૌતમપૃચ્છા ખાલાવખોધ વસુધાભૂષણાભિધા સંપૂર્ણઃ

(૧) સં. ૧૮(૦)૪ આસો સુદ ૯ પ્રભવ સંવતસરે ગુરુવારે ભ. વિજ્યક્ષ-
 માસુરિશિ. સુનિવિજ્ય ગ. લ. ચેલા વૃદ્ધિવિજ્ય ગ. વાચનાર્થં. [ભંડાર ૬]

(૨) ભાં. ઇ. સન ૧૮૭૯-૮૦. નં. ૩૭૯. (૩) લ. સં. ૧૭૫૯, પ. સં. ૫૮,
 હા. ભં. દા.૫૯ નં.૯. (૪) સં. ૧૮૩૭ માહા વદિ ૧૩ સોમ સિ ૦
 પૂજ્ય ઋષિ સમરથ શિષ્ય ઋષિ મનીરામ શિષ્ય ઋષિ ઐતીરામ શિષ્ય
 ઋષિ ઉત્તમચંદ વૈ હુકમચંદ પઠનાર્થં. પ.સં.૩૫, ગોડીજી નં. ૩૮૩.

(૫) અં.૧૫૦૦૦, સં.૧૮૪૧ વૈ. સુત્રી ૧૩ ગૈ પં. મોતિવિજય લ. ભરૂચ અમ્ય મધ્યે. પ.સં. ૭૬, ગોડીજી નં. ૪૧૧. (૬) સં.૧૮૮૩ માગસર સુદ ૧૪ પુષ્ય લ૦ મારવદેસે દેવાલ નગરે ઋ. સોભાગ્યચંદશિષ્ય ઋ. કૃતેહચંદ લ. પ.સં.૪૬, ગોડીજી નં.૪૩૫ (૭) અં.૧૫૦૦, પ.સં. ૩૯, મ. જૈ. વિ. નં.૫૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લ.૧ પૃ.૧૮૦, લ.૩ પૃ.૧૫૬-૮૦. પહેલાં વિશાલરાજને કર્તા ગણી પંચી એના પ્રશિષ્ય જિનસૂર કર્તા હોવાનો સંભવ દર્શાવ્યો છે પરંતુ જિનસૂરનું કર્તૃત્વ પણ સંદિગ્ધ છે. એમનો ઉલ્લેખ લલિયા તરીકે જણાય છે. સોમસુંદર-મુનિસુંદર-વિશાલરાજ-૨-સોમદેવના કોઈ શિષ્યની આ રચના હોવાનું સમજાય છે.]

૧૦૩. ઉદયધર્મ (ત૦ રત્નસિદ્ધસૂરિશિષ્ય)

એમણે 'વાક્યપ્રકાશ ઔક્તિક' સં.૧૫૦૭માં રચેલ છે, જેના પર હર્ષકુલે સંસ્કૃતમાં વૃત્તિ કરી છે:

મૂલ - શર તપગણ્યગનાંગણ્ય, તરણિ શ્રી રત્નસિદ્ધસૂરીણ્યાં,
શિષ્યાણુનેદમૌક્તિકામુદિતસુદયધર્મસંજેન. ૨૪

વૃત્તિ - શ્રી હેમચિમલ નામ્ના શ્રી ગુરવસ્તપગણ્યેધિકા ધામ્ના,
જે જયતિ સુગુણોદ્ધયઃ કીર્તિ દધિખંધુરાં દધયઃ ૧

તતપાદાંભોજ્યુગે રંગેણ્યાલયતિ બાલકસ્તેન,
ઘટના કૃતા વિશિષ્ટા જ્ઞાનભૂના હર્ષકુલ નામ્ના.

વાક્યપ્રકાશકારકમૌક્તિકમૌક્તિકમનંક વૃત્તિમિદં,

વ્યાખ્યાદારવિધાના ઋદ્ધગુણ્યોગ્યં વ્યધાયિ વિધિનેતિ. ૩

(૧) સં.૧૧૮૯ વર્ષાઋતૌ ભા૦ શુ૦ ૩ એામે સિદ્ધપુર નગરે વાક્યપ્રકાશ નામૌક્તિક વૃત્તિત્રેખ્યાંયકે. વૃદ્ધ તપાપક્ષે સોમધીરગણિ-શિષ્ય પં. વિનયમંદિરગણિભિઃ પ.અં.૧૫-૧૧, જૈ. એ. ઇ. ભં. નં. ૧૧૮૮. (૨) લ સં ૧૬૪૮. પ.સં.૫, અંધમાન ૧૨૯, લીં. ભં. દા.૨૩. (૩) હર્ષકુલની ટીકા સહિત પ.સં.૧૪, અંધમાન ૫૫૦, લીં. ભં. દા. ૨૩. (૪) ધર્મસાગરગણિના લેખિ સં. ૧૬૦૧ વૈ. શુ. ૧૩. પ.સં.૪, અમ્ય. નં. ૩૭૨૧. (૫) વિ. દા. છાણી.

આ અંધ યશોવિભય પાટશાળા મહેસાણા તરફથી પ્રસિદ્ધ થયેલ છે.

(૧૪૪) + ઉપદેશમાલા કથાનક છપ્પય (ઉવએસમાલ કહાણુય છપ્પય)
આદિ - વિજય નરિંદ જિણિંદ વીર ઉત્થિહિં વય લેવિણુ,

ધન્નમહાસ ગણિ નામિ ગામિ નવરિહિં વિહરથ પહુ,
 નિયપુતક રજ્જુસીહરાય પડિખોહથ સારિહિં
 કરઈ એસ ઉવએસમાલ જિણવયણ વિચારિહિં
 સય પંચચાલ ગાહા રયણ મણિકરંડ મહિયસિ મુણુઉ,
 સુહલાવિ સુહ સિદ્ધંતસમ સવિ સુસાહુ સાવય સુણુઉ. ૧

અંત - ઇણિપરિ સિરિ ઉવએસમાલ કહાણુય

તવ સંજમ સંતોસ વિણુયવિજ્જમઠ પહાણુય

સાવય સંભરણુથ અત્થપય છપય છંદિહિં

રયણુસીંહસૂરીસ સીસ પલણુઈ આણુંદિહિં

અરિહંતઆણુ અનુદિણુ ઉદયધન્નમ મૂલ મત્થઈ હઉં

ભો ભવિય ભત્તિસત્તિહિં સહલ સયલ લચ્છીલા લહઉ. ૮૧

[આલિસ્તઓષ ભા.૨, હેઝૈઝાસુચિ ભા.૧ (પૃ.૪૦૨ રત્નસૂરિ-શિષ્યને નામે).]

પ્રકાશિત : પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૫-૬, ભા.૩ પૃ.૪૦૧ તથા પૃ. ૪૫૭-૫૮. પહેલાં યૌદ્ધમી સદીમાં રત્નસિંહસૂરિશિષ્ય વિનયયંત્રી સંભાવના કરી હતી. પછી આ ઉદયધર્મની સંભાવના કરી છે. 'ઉદય ધન્નમ' એ શબ્દમાં કર્તાનામ જોવું કે કેમ એ પ્રશ્ન જ રહે છે. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ છે.]

૧૦૪. આનંદસુનિ

(૧૪૯) + ધર્મલક્ષ્મી મહત્તરા ભાસ ર.સં.૧૫૦૭

આદિ -

હાળ પ્રથમ

સકલ સદા ફલ વિમલગિરિ, જિણ ચઉવીસ પ્રણામ,

કરિસૂં કવિતુ સોહામણું એ, ગચ્છ રતાગર નામં. ૧

અંત - જણતી એ ગુરૂ ઉવધાર, શ્રી ધર્મલક્ષ્મી મહત્તરા એ,

મંડલૂ એ નગર પ્રવેસિ, સંવત પનર સતોતરઈ એ,

શ્રી મહત્તર એ ભાસ કરેસિ, ઓસવંસિ આનંદસુનિ ૫૧

શ્રી સંધૂ એ સિહિં અનદિત, મંડલૂ ભીમ સહોદર એ,

સોની એ ભોજ તન સંધપતિ માણિક પય નમઇ એ

ધામિણિ એ ઘો આસીસ, શ્રી રયણુસિંહસૂરિ પરિવાર સહ

જીવું એ ઢોડી વરીસ, શ્રી ધર્મલક્ષ્મી મહત્તરા એ. ૫૨

દ્વલઉ

શ્રી ધર્મલક્ષ્મી મુહતરા, અવિચલ જાં સસિભાણુ,
અહનિસિ એહ ગુણ ગાઈતાં, રિદ્ધિ વૃદ્ધિ કદવાણુ.

૫૩

—અંથાગ્ર ૭૫.

પ્રકાશિત : જૈન ઐતિહાસિક યૂજ્જર કાવ્યસંચય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૪૫-૪૬.]

૧૦૫. રત્નાકરસૂરિ

દેપાલ કવિના સમકાલીન હોવા જોઈએ તેથી આ કવિને દેપાલ કવિ પછી મૂકેલ છે.

(૧૫૦) + આદિનાથ જન્માભિષેક

આદિ -

વસ્તુ.

વિનીયનયરી વિનીયનયરી નાભિ નિયગેહિં

મરૂદેવિહિ ઊયરિસર, રાય હંસ સારિચ્છ સામિય,

સિરિ રિસહેસર પદમ જિણુ, પદમ રાયવર વસહગામિય,

વસહ અલંકિય કણુય તણુ, જાગે જગ આધાર,

તસુ પય વંદિય તસુ તણો, કહિથુ જન્મ સુવિચાર.

૧

અંત -

વસ્તુ.

રિસહ મજજણુ રિસક મજજણુ કરિય સુરગય,

ઉપાડિય જય જય કરિય, જનની પાસિ મિલ્હેવિ જતા;

નંદીશ્વર અકુ દિવસ, કરિય દેવ દેવી નિય ઠાણુ પતા,

છણિ પરિ સયલ જિનેશ્વરહિ, કરહુ નહવણુ બહુ ભત્તિ

મુનિ રચણુાયર પાવહર, જિમ તુમ દિયઇ વરમુત્તિ.

૧૨

[આવિસ્થઓઈ ભા.૨, મુપુગૂડસૂચી, હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૪૧, ૧૪૬).]

પ્રકાશિત : ૧. (દેપાલની સ્નાન પૂજામાં અંતર્ગત) વિવિધ પૂજાસંગ્રહ.

[અને અન્ય પૂજાસંગ્રહો.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૪૧-૪૨.]

૧૦૬. અજ્ઞાત

(૧૫૧) + વસંતવિલાસ સં. ૧૫૦૮ ભાદ્ર. શુ. ૫ ગુરુ પહેલાં

આદિ - પહિલૂં સરસતિ અરચીસૂં, રચીસૂં વસંતવિલાસ,

વીણુ ધરઇ કરિ દાહિણુ, વાહણુ હંસલુ જાસુ.

૧

પહુ તીય તિહણી હિવ રતિ વરતિ; પહુતી વસન્ત,
દહ દિસિ પસરઇ પરિમલ, નિરમલ થ્યા નલ અન્ન. ૨

અંત - દમનહ ગુણિ મદમાતઝે, રાતઝે રૂપિહિ ભૂંગુ
કુન્ઃ કુસુમ રમાડઇ; છાંડઇ યાંપુજા સંગ. ૮૫
ધણુ પરિ નિતુ પ્રિય રંજવઇ, મંજુ વધણુ ઇણુ ઠાઇ,
ધન ધન તે ગુણુવન્ત, વસન્તવિલાસ જે ગાઇ. ૮૬

(૧) શુભ લવતુ લેખક પાઠકયો: જ. જ. શ્રી ગૂર્જર શ્રીમાલ વંસે સાહ શ્રી દેવલ સુત સાહ શ્રી અંદ્રપાલ આત્મપદનાર્થ. આમન્તૃપ વિક્રમાર્ક સમયાતીત સંવત ૧૫૦૮ વર્ષે મહાભાંગવ્યસ ભાદ્રપદ શુદ્ધિ ૫ ગુરો અઘેહ શ્રી ગૂર્જરધરિયાં મહારાજધિરાજસ્ય પાતશાહ શ્રી અહમદશાહ કુતુબદીનસ્ય વિજયરાજ્યે શ્રીમદ્અહમદવાદ વાસ્તુસ્થાને આચાર્ય રત્નાગરેણુ લિખિ-તોડ્યં વસન્તવિલાસ: [ગૂહાયાદી.]

પ્રકાશિત: ૧. ગુજરાત શાળાપત્ર પુ. ૩૧ (સને ૧૮૯૨) પૃ. ૮૯-૯૫, ૧૧૩-૧૧૬, ૧૩૫-૧૩૮, ૧૬૨-૧૬૭, ૧૬૩-૧૬૬. ૨. હાજમહમ્મદ સ્મારક ગ્રંથ. ૩. પંદરમા શતકનાં પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્ય, પ્ર. ગુ. વ. સોસાયટી અમદાવાદ - આ ગ્રંથમાં સંશોધિત કરી છપાવનાર (સ્વ). દિ.પ. કેશવલાલ હર્ષદરાય ધ્રુવ. [૪. સંપા. મધુસૂદન મોદી. ૫. સંપા. કાંતિલાલ ષ વ્યાસ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૫૪-૫૫. ત્યાં આ રત્નાકરસૂરિને નામે મૂકી નીચે પ્રમાણે નોંધ કરી છે :

“આ કાવ્યનાં અવતરણુ રત્નમંદિરગણિકૃત ‘ઉપદેશતરંગિણી’ (કે જેની હસ્તપ્રત સં. ૧૫૧૬ના ચૈત્ર સુદ રના દિને લખાયેલી મળે છે)માં લેવાયાં છે. દા. ત.

અતિયુગ ચરણુ ન યાંપએ, યાંપએ અતિહિ સુગંધ,
રૂડએ દોહગ લાગએ, આગએ એહ નિળંધ. ૫

આમ અનેક કારણો છે કે જે પરથી આ કૃતિ ખુદ રત્નાકરસૂરિકૃત હોય એમ પ્રાયઃ પ્રતીત થાય છે, તે કારણો માટે જુઓ ‘જૈન ચિત્ર કલ્પદ્રુમ’માં ‘ગુજરાતની જૈનાશ્રિતકળા અને તેના ઇતિહાસ’ એ લેખનાં પૃ. ૪૪-૪૮.”

પરંતુ હવે આ કૃતિ અગ્રાતકર્તૃક હોવાનું સ્વીકૃત થઈ ગયું છે. રત્નાકરસૂરિ તે માત્ર લિપિકાર છે. કર્તા જૈન કે જૈનેતર હોવા વિશે

મતભેદ છે, પણ સામાન્ય રીતે જૈનેતર કતાં જ્ઞાનવામાં આવે છે.]

૧૦૭. શુભશીલગણિ (ત. મુનિસુંદરસૂરિશિ૦)

(૧૫૨) પ્રસેનાંજીત રાસ ર.સં.૧૫૦૯

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૫૬.]

૧૦૮. રત્નસિંહસૂરિશિષ્ય

(૧૫૩) રત્નચૂડ મહિચૂડ રાસ ર.સં.૧૫૦૯ (પા૦ સં.૧૫૦૧, ૧૫૧૪)

કૃતિ કુહા, ચોપાઈ અને વસ્તુ હંદમાં છે.

આદિ - સરસતિ દેવી પય તમી, માગિસઉ ચિત પસાઉ,

રત્નચૂડ ગુણ વર્ણવઉં, દાન વિષય જસ ભાઉ. ૧

જંખૂદીવહ માહિ અછઈ ભરતક્ષેત્ર અતિ ચંગ,

તામલાતી તયરી તિહિં, રાજ અન્નિત નરિંદ. ૨

અંત - રત્નચૂડનુ સુણુ વિચાર, પાત્ર દાન દીવઉં તિણુ સાર,

દાનપ્રભાવિંઈ એવડી ઋદ્ધિ, દાનપ્રભાવિંઈ પામીં સિદ્ધિ. ૩૪૦

દાન શીલ તા ભાવનસાર, દાન તણુઉ ઉત્તમ વિચાર,

દાનિંઈ જસ કીરતી વિસ્તરઈ, ત્રિણિ જીવ દાનિંઈ પણુ તરઈ. ૩૪૧

પનર નવોતરઈ હઉંઈ પ્રગંધ, પદતાં ગણુતાં ટલઈ સવિ બંધ,

બહુલ બીજ ભાદ્રવઈ હતી, કવિત નીપનું ભૂગ રેવતી, ૩૪૨

તવગણિ રચણુસિંધ સૂરિંદ, અમૃતકલાં કરી કુલિ તવચંદ,

તાસ તણુઉ સેવક ભિચરઈ, ષટપદ ચરણુ કમલ અણુસરઈ. ૩૪૩

શિવમુખ હુઈ ઇણુઈ ભણુઈ, મુગતિ મર્મ લાભઈ ઇણુ ગુણુઈ,

દ્રવ્ય કીરતિ સંપદ સંપજઈ, ચંદ સૂરિજ બં નિરમલ

તપઈ. ૩૪૪

એ ચંગલ નઈ એહ કલ્યાણુ, ભણુ મુણુવઉંજિ બં શસિ ભાણુ,

રત્નચૂડ ચરિત્ર એ સાર, શ્રી સંધનઈ હુઈ જયજયકાર. ૩૪૫

(૧) એલા દેવજી પડનાઈં... ખરતરગરછે પં. મહિમસાગર વાચનાઈં.

પ.સં.૬-૧૭, વિ. ને. ભં. નં.૩૩૪૯. (૨) લ૦ બહાદરપુર મધ્યે પ.સં.

૧૩-૧૫, પ્રથમ પત્ર તથી, મ. જૈ.વિ. નં.૩૯૭. (૩) સંવત ૧૬૬૩

શ્રા૦ વદિં ૮ ભૂગૌ અંચલગરછે પં. વિજયહર્ષસિ. પુણ્યકુશલ પડનાઈં

સિ૦ જોઆણા મધ્યે લુહોરા નાથાકેન પ્રભાસે વાસ્ત૦ પ.સં.૧૪-૧૩,

મ.જૈ.વિ. નં.૪૮૭.

અંત - (પાડાંતર)

પનર એકોત્તરઈ નીપનો પ્રખંધ, રતનચૂડનો એહ સંખંધ,
બહુલ ખીજ ભાદ્રવહ હતી, ઇવિત નીપતૂં ભુગુ રેવતી. ૩૩૬
વડતપગઇ રતનસૂરિંદ, ઉદભૂત કલા અભિનવઉ ચંદ,
તાસ સેવક ઇમ ભયરઇ, પટપદ ચરણુ કમલ અણુસરઇ. ૩૪૦
સર્વ સુષ હુઇ એણુઇ ભણિઈ, નરનારી જે નિશ્ચઈ સુણુઇ,
તેહ ઘરિ લખિમી સદા તપ તપઇ, ચંદસૂર જે નિર્મલ તપઇ. ૩૪૧
એ મંગલ એહ જ દુહ્યાણુ, ભણુઈ ભણુવઇ જાણુ સુખાંણુ,
રતનચૂડનો ચરિત્ર એ સાર, શ્રી સંધનઇ કરથો જયકાર. ૩૪૨

(૪) સુમધ(થ)રી મધ્યે લ૦ વા૦ વિજયમૂર્તિગણિના સં.૧૬૭૬
માગશરિ વદિલ રવો. પ.ક.૩૬થી ૪૩ પં.૨૧, દે.લા.પુ.લા. નં.૧૧૦૦/
૪૬૬. (૫) પં. સૂરવિજયગણિશિષ્ય પ્રીતવિજય લિ૦ પ.સં. ૧૨-૧૫,
જિ૦ વિ. (૬) સં. ૧૦૨૫ ચૈત્ર વદ ૪ દિને પં. સુમતિવિજય ગ૦
શિ૦ મુ. સાધવિજય લિ૦ પ.સં.૧૩, અભય૦ નં.૨૬૮૪.

આદિ - (પાડાંતર)

સરસતિ સામણિ નીતવું માણું એક પસાઉ,
ખત્રીસ લક્ષણિ આગલઉ, ગાઇસૂ વત્સરાજ રાઉ. ૧
તેજ નયર પાટણુ લણું, અમરાવતી સમું હેઇ,
મૂન લોકિ વત્સરાજ રાજી અવર ન ખીજી ટોઇ. ૨

અંત - (પાડાંતર)

દાન શીલ તપ ભાવના સાર, દાન તણુઉ ઉતમ વિચાર,
દાનિ જસ કીરતિ વિસ્તરઇ, ત્રિણિ જવ પણુ દાનિ તરઇ. ૩૩૮
પનર નવોત્તરઈ એઉ પ્રખંધ, પદના ગુણુતાં કશ વિલાંબ,
દાન માનઈ હું નિરમલ સિક્કિ, દિનિ દિનિ વાધઇ બહુ ઘરિ
જકલિ. ૩૩૯

(૭) ગ્રં. ૩૩૯. સં. ૧૬૦૭ ભા૦ વ૦ ૧૩ અકકેવાસરે જીરાઉલા-
ગહે લ૦ સોમકલસસૂરિ વાં૦ શ્રીકલશશિ૦ હેમરતનમુનિ પદ્મસુંદરમુનિ
ગુણુપ્રભ સમસ્ત ચતુરિ ગ્રામ મધ્યે મુનિ હેમરતન લખિતં. પ.સં.૧૭-
૧૫, ડા.અ.ભં. પાટણુપુર દા.૩૬ નં.૨.

આદિ - (પાડાંતર)

પ્રણમસિ ગણુડર ગોપમ રાય, સમરી સરસતિ સામણિ પાય,

રચણ ભોજનદોષ વિચાર, પલણ્ણિસ તે સાંભલઉ ઉદાર. ૧

અંત - પત્નર નવોત્તર એક પ્રબંધ, પદતાં ગુણતાં ટલઈ કર્મબંધ,
બહુલ બીજ ભાદ્રવડઇ હતી, કવિત નીપત્તૂં ગુરૂ રેવતી. ૩૪૭
એક મંગલ એક જ કવ્યાણુ, ભણુઉ ભણાવુ બં સસિ ભાણુ,
રત્નચૂડ એ ચરિત્રક સાર, શ્રી સંઘનઈ હુઇ જયજયકાર.

(૮) પ.સં.૨૦-૧૬, જૈનાનંદ નં. ૩૩૧૨.

અંત - (પાકાંતર)

પત્નર ચૌદોત્તરઇ હૂઇ પ્રબંધ, ભણુતાં ગણુતાં ટલઇ સવિ બંધ,
બહુલ બીજ ભાદ્રવડઇ હતી, કવિત નીપત્તૂં ભૂચુ રેવતી. ૩૪૦
ધૃતિ કીર્તિ સંપદ સંપજઇ, ચંદ્ર સૂર બં નિર્મલ તપઇ,
રત્નચૂડ એ ચરિત્રસાર, શ્રી સંઘનઇ હુઇ જયજયકાર. ૩૪૧

(૯) સં. ૧૬૦૮ ભા.૦ શુ. ૬ શુકે. વા.૦ આણુંદરતન લ.૦ ઇંદલ-
પુર મધ્યે. પ.સં. ૨૦-૧૨, પ્ર. કા. ભં. (૧૦) પ.સં. ૧૩, સારી પ્રતિ
પ્રકટ કરવા લાયક, ભાં. ઇ. સન ૧૮૭૨-૩ નં. ૧૬૮. (૧૧) સં. ૧૬૫૦
કા.૦ વદિ ૨ ભોમે તપાગચ્છનાયક લ.૦ સોમવિમલસૂરિ પદ્મે ગચ્છાધિરાજ
ભ.૦ હેમસોમસૂરિ સપરિવારાન્ શ્રી સીરોહી મહાનગરે ચે.૦ હિરણ સિ.૦
પા.ભં. (૧૨) સં. ૧૬૩૯ શ્રા. વ. ૨ ચેલા દેવા લ.૦ જૈન વિદ્યાશાળા
અમદાવાદ. (૧૩) સં. ૧૬૬૧ કા. શુ. ૮ તપાગચ્છે વિજયસેનસૂરિ
રાજ્યે પં. કમલવિજય - ગ. જ્ઞાનવિજય સિ. આડિયાવાડિયા ગ્રામે
જૈન વિદ્યાશાળા અમદાવાદ. [મુપુગૂડસૂચી (અમૃતવિજયને નામે), હેજૈઞા-
સૂચિ ભા.૧ (૬.૫૧૦ - સંઘવિજયને નામે).]

(૧૫૪) જંબૂસ્ત્રામી રાસ ૨.સં. ૧૫૧૬ બીજા શ્રાવણુ શુ. સોમ

આદિ - સરસતિ સામણિ સારદા એ, ગાયમ ગણુધાર,

રાસ બંધિ ગુણવતીઈ એ સિરિ જંબુ કુમાર.

જંબૂદીવલ ભરહક્ષેત્ર મગધ વર દેસ,

નયર રાજગૃહિ બણીઇ એ ઝ્રેણીય તરેસ. ૧

અંત -

ઠવણિ

મલવ સાંમિ પાટિ થાપીયા એ માહાલંતડે આપણિ પુહતા

પારિ સુણિ સુંદરે,

મતરંગિઈ આણુંદસિઉં એ મા.૦ મુગતિ આણિ વરી નારિ,

સુણિ સુંદરે. ૧૦૭

સંવત ૫૧૨ સોલોતરે માં ખીજઉ શ્રાવણ માસ સું
શિવતિથિ દ્વંતી ઉજલી એ માં સોમવારિ દ્વંતે રાસ સું ૧૦૮
તપગચ્છિ ગણ અભિનવા એ માં અવતરિયા ગોપથમ સ્વામિ સું
રયણ્ણસઘસૂરિ ધ્યાઇએ માં અષ્ટ મહાસિધિ નામિ સું ૧૦૯
તાસ સીસ ઈણી પરિ ભણુઇ એ માં વિનય કરી અપાર સું
રાસ ભણુઉ રલીયામણુઉ માં જસ કરી ભરૂ ભંડાર સું ૧૧૦
ગણુસિઇ ભણુસિઇ નિસુણુસિઇ એ માં જંખૂ સ્વામિનુ રાસ સું
તસ ઘરિ અંગચિ પાંમીઇ એ માં નવનિધિ તણુઉ નિવાસ
સું ૧૧૧

અંદ્ર સૂરિજ જ ઉગમઇ એ માં મેરૂ ગિરિ દ્રૂ તાર સું
તાં લગઇ ડરવિઈ ગાઇએ માં સ્વામી જંખૂ કુમાર

સુણિ સુંદરે સ્વામી જંખૂ કુમાર. ૧૧૨

(૧) સં. ૧૬૧૫ સાધ શુ. ૬ શનિ વેડા ગ્રાંમ મધ્યે વ્યાતુર્માસ પં.
ધર્મવર્ધનગણિ - પં. સૌભાગ્યવર્ધનગણિ - લક્ષ્મીસૌભાગ્યમુનિ લખિતં.
૧૮ મું પત્ર કે જે વાળી પ્રતિમાં અનેક કૃતિઓ સંભવે છે, ગો.ના.
(૨) સં. ૧૫૪૧ વૈ. સુદિ ૩ રવૌ સંઘથી થાવર ભાર્યા સુશ્રાવિકા
માતુ તત્સુતા શ્ર. મણુકાર્યે લિં. પ.સં. ૭ જેસલ. ભદ્રસરિ જ્ઞાન ભં.
(૩) શ્રાવિકા ઈંદુ યોગ્ય પડનાર્થ પં. મુનિસુંદરગણિ પ્રતિ લેખાપિતં.
પં.સં. ૪-૧૬, વિ. ને. ભં. નં.૩૨૦૬. (૪) પ.સં. ૬-૧૩, વિ.ધ.ભં.
[મુપુગૂડસૂત્રી (વિનયરાજને નામે).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ ૪૭, પર તથા ૧૩૨, ભા.૩ પૃ.૪૬૪-૬૭,
૪૭૨-૭૩ તથા ૫૭૧. 'રત્નચૂડ રાસ' જૂલથી રત્નશેખર તેમજ રત્નસિંહને
નામે મુકાયેલો તે પછીથી મુધારા લીધું છે. 'જંખૂસ્વામી રાસ' પ્રથમ
રત્નસિંહશિષ્યને નામે મૂઠી પછીથી 'વિનય' શબ્દને કારણે રત્નસિંહ
શિષ્ય વિનયચંદ્રની કૃતિ માની છે પણ 'વિનય'માં પ્રલેખથી પણ કર્તાનામ
જેવું મુરકેલ લાગે છે]

૧૦૯. સોમસુંદરસૂરિશિષ્ય

(૧૫૫ ક) શત્રુજય સ્તં ૫૩ કડી ૨.સં.૧૫૧૦ માહ શુ. ૧૩, આહર-
પુરમાં.

આદિ - સમરવિ સરસ્વતિ દેવિ, જિમ મઝમનિ મતિ ઊપજઈ એ,

હિઅડલછ ભાવ ધરેવિ, શેત્રુજ મહિમ તવન ભણુઉં એ. ૧
 અંત - સુરમણી સુરતર સુરગથી તું, મણવંછિય ફલદાયકુ એ
 ભવસાયરિ જલિ ખૂડતાં લોક પ્રવહણુ જિમ તું તારકુ એ,
 જયવંત વરતઉ તાં જગમાહિ, ગચણુગણિ જાં સસિ રવિ એ,
 સંવત પનર દહોતરા વરસિ, માક માસિઈ એ કીધ લવઉ એ. પર
 ખાડદરપુર વર નયર મઝારિ, સુકલ ત્રયોદશીનઈ દિણઈ એ,
 જે પદમ જે સુણઈ જે ગુણઈ એઉ આણુદ પૂરિઈ પૂરિઆ એ,
 ઉદય પામીનઈ વલી હુઈ તેહ મુગતિ-રમણિ સિઉં વલ્લભુ એ,
 સિરિ સોમસુંદર તપગણુરાય, તાસુ સીસઈ ધમ ખોલિઉં એ. ૫૩
 (૧) પ.સં.૩-૧૫, સંઘ ભં. પાટણ, દા.૭૫ નં.૧૫૨. [દેજૈનાસૂચિ
 ભા.૧ (પૃ.૧૪૧, ૨૬૧).]

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન પૂર્વાચાર્યો રચિત રતવનસંગ્રહ.]

(૧૫૫ ખ) નેમિનાથ [સમવસરણુ] રતવન [અથવા છંદ] ૩૬ કડી

આદિ - જાયવ કુલ શિણુગાર, સિરિ નેમીસર પય નમીય
 સમોસરણુ વિચાર, કહઉં સખેવિહિ ગુરુ ભણીય. ૧
 તીથંકર રહિ નાણિ, જીપનઈ સવિ ઇંદ્ર તિહિ
 આવઈ અતિ બહુમાણિ, તિય નિય કરમ કરતિ તિહિ. ૨

અંત - સંઘવિહ એ જઘ જિણુનાહ, સમોસરણુ-ડિય જુગપવર
 શ્રી ગુરુ એ સોમસુંદરસૂરિ ગુણિહિ ગોચમ અવર
 નિત મિત એ ઇસઉ વિચાર, સવિઅણુ જણુ આગલિ કહઇ એ
 સેવઈ એ એહ ગુરુ પાય, રિહિ અનંતી તે લલઈ એ. ૩૬

(૧) પ.સં. ૩-૧૩, મારી પારે. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨, સુપુગૃહ-
 સૂચી (સોમસુંદરસૂરિને નામે પણુ), દેજૈનાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૪૯, ૪૦૨).]

(૧૫૬ ક) જીવદયા કુલ સજ્જાય મા. ૧૫

આદિ - ગોચમ ગણુહર પય પણુમેવિ, જીવનઝ્યાનઉ ખોલિસુ ભેઉ,
 જીવદયા સુખ લાભઇ બહુ, જીવદયા તે પાલઉ સહ. ૧

અંત - શ્રી સોમસુંદરસૂરિ સુહગુરુ સાર. દર્મર્ તણુઉ નિતુ કહઇ વિચાર,
 સુણુતા લામઇ આગમ મર્મ, જિણવર સાસણિ સાયઉ ધર્મ. ૧૫

(૧) સં.૧૫૪૯, ૫.૨૧થી ૩૦ની ખંડિત પ્રત, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૭૮.

(૧૫૬ ખ) ચતુર્મુખી ગીત ગા. ૧૦

આદિ - સફલ ફલિઆ સુરતર ધર અંગણિ, સફલ જનમ સુપવિત,

વંધ્યાચલ તલહરીઈ રાણુપુરિ, સુર(લ) કીધ મઈ જન. ૧
અંત - હેલી હે આજ મઈ દીકા, મણુઅ જનમ હૂઆ મીકા. આંચલી.
યુગપ્રધાન ગણુધર તવગણપતિ, શ્રી સોમસુંદરસૂરિ.
સુમુહર્તિ યર ચૈત્ય પત્રી છઈ, દિણિ દિણિ ઉત્સવ ભૂરિ
હેલી રે. ૯

હું નવિ માગઉં રાજ ન રાણુમ, શ્રી યુગાદિ જિણુદેવ.

પણિ એકજિ એતલણઉં માગઉં, ભવિ ભવિ તુજ પયસેવ હે. ૧૦

(૧) સં.૧૫૩૫ની પ્રત, પ.સં. ૧૧-૧૩, ડા.ભાં. દા.૮૨ નં.૧૬૯.

(૧૫૭) પિંડવિશુદ્ધિ આલા.

(૧) અં. ૧૦૧૦, પ.સં. ૧૭, લીં.ભાં. દા.૨૩. [કેટલોગયુરા (સોમ-સુંદરસૂરિને નામે).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૪૫, ૪૫૮, ૪૯૫, ૫૫૨ અને ૧૪૮૯. પહેલી બે કૃતિઓ તથા 'પિંડવિશુદ્ધિ આલા.'ને સં. ૧૫મી સદીમાં મૂકી હતી.]

૧૧૦. અજ્ઞાત

(૧૫૮) પડાવશ્યક આલા ૦ ર.સં. ૧૫૧૨

(૧) પ.સં.૧૨૬, જર્જુ પ્રત, સંઘ ભાં. કોકલિયાવાડા દા.૨૦ નં. ૩૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૯૦.]

૧૧૧. ઋષિવર્દનસૂરિ (અંચલગચ્છનાયક જયકીર્તિસૂરિશિ૦)

આ કવિએ 'અતિશય પંચાશિકા' યા 'જિનેદ્રાતિશય પંચાશિકા' રચેલ છે. (ડોસાજાઈ અભેચંદ ભાવનગર ભાં. નં.૮૩)

(૧૫૯) [+] નલદવદંતી રાસ અથવા નલરાજ ચોપાઈ ર. સં.૧૫૧૨
ચિત્રકોટગિરિ(ચિતોડ)માં

આદિ - ધૂરિ દૂહા.

સયલસંઘ સુહસંતિકર, પ્રણુમીય શાંતિ જિણુસુ,

દાંન શીલ તપ ભાવના, પુણ્યપ્રભાવ ભણુસુ. ૧

સુણુતાં સુપરિસ વર ચરિય, વાધઈ પુણ્ય પવિત,

દવદંતી નલરાયનૂં, નિસુણુ ચાર ચરિત. ૨

અંત - શ્રીય અંચલગચ્છનાયક ગણુધર, યર શ્રી જયકીર્તિ સૂરીસર.
જાસ નામિ નાસઈ દુરિત. ૩૨૮

तासु सीस ऋषिवर्द्धन स्मरिणं, डीउ कवित मन आनंद पूरिणं,
 नलराय दवदंती स्मरित. ३२६
 संवत ५५२ पारोत्तर वासे, चित्रकूट गिरिनगर सुवासे,
 श्रीयसंध आदर अति घणुष अे;
 अेड स्मरित ने लणुष लणुषवर्ध, रिद्धि वृद्धि सुभ ल्खण आवर्ध,
 नितुनितु मंदिर तस तणुष अे. ३३१

(१) ४७१ श्लोक, सागर लं. (२) लि० सं. १५७६ ल. श्री
 जिनसाधुसरिणु. प.सं. ११, ८१ लं. दा. ८०.

(३) पंथसमि यनुग्रंथा सति श्लोका विलोकित्वा
 प्राकृते नलवृत्तेऽत्र प्रत्येकाक्षर संभ्यथा. १

धृतिश्री नलपंथभवरास वडो नलरास संपूर्ण. सं. १६५० वर्षे
 वैशाख सुद्धि ७ रवौ लषितं श्री वटपद्र नगरे. प.सं. १६-१३, आ. क.
 लं. (४) प.सं. १०, अम. (५) सं. १६१६ वर्षे शाके १४८५ प्रवर्तमाने
 यत्र शुद्धि १ गुरौ श्री अंयलगच्छे. न्यव० उदयकिरेणु लिभापितं. अेक
 योपडामां, प.क. १८०थी १६५, पं.१८, वि.ध.लं. (६) प.सं. ८-२०,
 रे.अे.सो. पी डी. ८३ नं. १६१८. (७) गूनी प्रत, प.क. १थी १६, पं. ११,
 गश० सं. (८) सं. १५७६ सहआला नगरे ल० जिनसाधुसरिणु लि०
 प.सं. ११-१६, डा. लं. दा.८० नं. १७. [मुपुगूडसूयी, ली०डसूयी,
 डेवैशासूयि ला. १ (५ ३६३ - ऋद्धिवर्द्धनने नामे, ४१७, ६१५).]

[प्रकाशित : १. संपा. रमणुलाल यी. शाड.]

[प्रथम आवृत्ति ला. १ ५ ४८-४९, ला.० ५.४६७.]

११.२. संवेगदेवगण्डि (त. सोमगुंहरसूरिशि. ल. रत्नशेखर-
 सूरिशि.)

(१६० क) चिंत्विशुद्धि आलायभाध २. सं. १५१३

(१) प.सं. २६, श्लोक ११५८, अणुमगंज धनपतिसिंढणु लं.
 (Notices of Jain Mss. Vol. [१] p. 103 104) (२) प.सं. २५,
 डा.लं. दा.४६. (३) अं. १०१०, प.सं. १७, ल. दा २३ नं. १४१. (४)
 आ. क. लं. (५) प. सं. ४२. वभतणु शेरी लं. पाठणु दा.६ नं. १७०.
 (६) सं. १५१५ पो. शु. १ वीरमगामे लावधीरगण्डि लि. सा. कर्मा
 योग्यं. प.सं. ४, अअय नं. २८००. [मुपुगूडसूयी (संवेगरंगण्डिने

નામે), લીંડસૂચી (સંગદેવને નામે), હેઝૈજાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૮૨).]

(૧૬૦ ખ) આવશ્યક પીઠિકા બાલાવબોધ ૨.સં.૧૫૨૪

અંત - શ્રી સોમસુંદર યુગોત્તમસૂરિ શિષ્યઃ, સંવેગદેવગણિરિંદ્ર તિથિ
૧૫૧૪ પ્રમેડબ્દે, આવશ્યકસ્ય ધુરિસંસ્થિતપીઠિકાયા બાલાવ-
બોધમતનોત્ સ્વપદાર્થ સિધ્ધ્યૈ.

(૧) ઇતિશ્રી આવશ્યક પ્રથમ પીઠિકા બાલાવબોધઃ સમર્થિતઃ પ.સં.
૨૦-૧૮, સંધ ભં. દા.બપ નં.૬૦. (૨) પ.સં. ૧૩, પ્ર. કા. ભં. છાણી
નં. ૮૨૬. [હેઝૈજાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫, ૧૯૭).]

(૧૬૦ ગ) ચઉશરણુ પયન્ના

(૧) સોમસુંદરસૂરિ શિ. પં. સંવેગદેવગણિ વિરચિતઃ અહમ્મદાબાદ
નગરે લિ. અમરદેવ મુનિના. પ.સં. ૫, અભય નં. ૨૦૩૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૮૦-૮૧.]

૧૧૩. આણંદમેરુ (પીપલગચ્છ ગુણુરત્નસૂરિશિવ)

સં. ૧૫૧૩નો ગુણુરત્નસૂરિનો પ્રતિભાલેખ (નાહર. ૧ નં.૬૦૮)
ઉપલબ્ધ છે તેથી આ કવિની કૃતિઓને એની આસપાસ મૂકી શકાય.

(૧૬૧-૧૬૨) કલ્પસૂત્ર વ્યાખ્યાન તથા કાલકસૂરિ ભાસ સં. ૧૫૧૩
આસપાસ

આદિ - મહાવીર કલ્પે પ્રથમ વ્યાખ્યાને ભાસ.

સકલ શાસનદેવી ધ્યાઇઇ એ, કીઝઇ એ સખી કવિત રસાલ,
વીર જિણુંદ ગુણુ ગાઇઇ એ, સાંભલુ એ સખી કલ્પ વિચાર
જસ ગુણુ પાર ન પામીઇ એ, પાવહ એ સખી કરઇ વિણુસ,
એકમનાં જેઉ સાંભલઇ એ, નવ નિધિ એ સખી તણુઉ નિવાસ,
સારસિક્કાંત વખાણીઇ એ.

નૂટક

વખાણીઇ સિક્કાંત સારહ અછઇ મહિમા તીહ ઘણા
તે શ્રવણી આણી સુણુ સખી ! એ પૂરઇ મનોરથ મન તણુ
એહ કલ્પ અક્ષર નામ લીધઈ સયલ પાવ પણુસયે
વંછિતદાયક વીર જિણુવર મુગતિ માગ પવાસએ
જણુઇ પરવિ આવિઇ દાન દીજઈ જવરક્ષણુ કીજઇ એ
એણી પરિઈ ભવીયા ! કલ્પ સુણીઈ સર્વ વંછિત સીઝઇ એ. ૧

વંદિયા સુરપતિ વીર જિણવર ભાવભગતિ સિઉં તવી
જિણી રાતિષ સયલ સંધ આગલિ વખાણુ કરિસિઉં વરણુવી
સિક્કાંત અક્ષર અનંત અછઇ પાર કિમ્બઇ ન જાણીઇ
એણી પરિષ આણંદમેરુ યોલઈ કહુ કિમ વખાણીઇ
નલહ સાગર ગયણિ તારા મેરુ સો તું જે ગણુઇ
વિરહ જીવી કુદ્રિસાગર સરસ જીલઇ નવિ કણુઇ. ૩

- ૨ મહાવીર કલ્પે ગર્ભાપહારે દ્વિતીય વ્યાખ્યાન ઢાલ ઊલાલુ
૩ " સપન તૃતીય " ઢાલ સપનનું
૪ " વીર જન્મ ચતુર્થ " ઢાલ ખાર પરિષદ્ પૂરીએ, તથા છાહલીની
૫ " જન્મ બાલકોડા પંચમ " ઢાલ માઈ એ નયરહ સીહદ્ધયારિ.
૬ " સમાપ્તઃ છઠું " જિણ વાણીય રલિયામણી એ.
૭ કલ્પે પાર્શ્વનાથ તેમિનાથ કલ્યાણુક. રાગ વેલાહલી.
૮ આદિનાથ પંચકલ્યાણુક રાગ છાહલીનું.
૯ કાલિકસુરિભાસ ઢાલ ઊલાલુ.

આદિ - અંબિકા પાય પ્રણમેસો કાલિક કવિત કરેસો
ધારા વાસ નયર નિરૂપમ, તીહં પુર કણુ દીજી જીપમ.

અંત - પીંપલગણિ ગુરુ સોહઈ, ભવીયણુ જણુ મન મોહઇ,
શ્રી ગુણુચરણુસૂરિંદ, હઇયડઇ ધરીય આણુંદ.
કીધઉ એહ ચરિત્ર રસાલ, સુણુ બહુ બાલ જોપાલ,
તેહ ધરિ સયલ સમૃદ્ધિ, પામઇ અવિહડ રિદ્ધિ.

(૧) ગ્રં. ૨૪૧, પ.સં. ૧૧-૧૧, હા. ભં. દા. ૮૩ નં. ૧૩૭. (૨) સં. ૧૭૪૦ દ્વિ.શ્રા.શુ. ૧૧ રવિ લ. બાઈ સુંદરબાઈ બાઈ વાહાલબાઈ લખાવીત રાજનગર મધ્યે. પ.સં. ૧૮-૮, ડે. ભં. દા. ૭૧ નં. ૩૯. (૩) લિ. લહિયા નાનાલાલ હરીનંદ સં. ૧૯૮૫ પાટણુ ગુજ્જરાત. પ.સં. ૯-૧૩, જશ. સં. [મુપુગૃહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ ૪૫૯-૬૧. 'કલ્પસૂત્ર વ્યાખ્યાન' આણુંદ-મેરુની રચના છે પરંતુ એમાં ગચ્છ કે ગુરુનામનો નિદેશ નથી. 'કાલિકસુરિ ભાસ'માં આણુંદમેરુ એ નામ નથી, 'આણુંદ' શબ્દને કારણે આણુંદમેરુ

કર્તા ગણી લીધા છે. આ રીતે આ બન્ને કૃતિઓનું કર્તૃત્વ એક જ વ્યક્તિનું માનવાનું યોગ્ય છે કે કેમ તે વિચારવા જોવું છે.]

૧૧૪. મતિશેખર (ઉપકેશગચ્છ દેવગુપ્તિસૂરિ-સિદ્ધિસૂરિ-કક્ષસૂરિ
-શીલસુંદરશિ૦)

(૧૬૩) ધન્ના રાસ [અથવા ચોપાઈ] ર.સં. ૧૫૨૪

આદિ - પહિલઉં પણુમી પયકમલ વીરજિણુંદક દેવ.

ભવિય સુણુઉ ધન્ના તણુઉ, ચરીય ભણુઉં સંખેવિ, ૧

જિણુવરિ ચિહું પરિભાસિયઉં, સાસણિ નિર્મમ્લ ધર્મ,

તિહાં ધુરિ દાંન પ્રસંસીયઇ, જિણિ તૂટઇ સવિ કર્મ ૨

વસ્તુ

દાન ગિરૂઉ દાન ગિરૂઉ દાનિ જસ કિત્તિ,

દાનહિ વસિ ત્રિણુઈ ભુવન, દાન માન આપઈ નરા હિવ,

દાનિ દુરિય નાસઇ સયવ, દાનિ સેવ સારઇ સુરા હિવ,

દાન જેમ ધન્નઇ દીયો, ધુન્નહિ પાંમીય પાત,

સાવધાંન તુરિક સાંભલઉ, પૂરખ ભવ અવદાત. ૩

અંત - શ્રી ઉવચ્ચેસગચ્છ સિણુગારો પહિલો રચણુચ્ચહ ગણુધારો,
જેનમ્ જગુણિ ગોચમ્ અવતારો.

જકખદેવસૂરીય પ્રશિધ્ધો તાસ પાટિ જિણિ જગિ જસ લીધો,
સંધમસિરિ ઉરિહારો ૨૬

અનુકમિં દેવગુપતિસૂરીસ, સિદ્ધિસૂરિ નામિં તસ સીસ
મુણિજણુ સેવીય પાય

તાસ પાટે સંપઈ જયવંતો ગણનાયક મહિમા ગુણવંતો
કક્ષસૂરિ ગુરુાય. ૨૭

કઈં હત્થિ થાપીય તિણિ ગુણુહારા, ગુણુવંત શીલસુંદર સારા
વારીય જિણિ અણુંગો.

તાસ સીસ મતિસેહર હરસિહિં પનરહ સમ્મ ચઉદોત્તર વરસિહિ.
કીયો કવિન અતિયંગો. ૨૮

(વધુ ખીણ પ્રતમાં)

એઉ ચરિત ધન્નાતઉ ભાવઈ, ભણુઇ ગુણુઈ જે કહઇ કહાવઇ,

જે સાંભલિ ઘઈ દાંન

તે નર વંછિત ક્ષત્ર પાવઇ, વિલસઇ નવઇ નિધાન.

(१) लावडरायगच्छे विजयसिंहसरि शि० मुनि देवशक्तिं स्ववाय-
नार्थं लपितं. संवत् १५७० वर्षे यत्र सुदि. प.सं. ८-१८, मूज आमोदनी
प्रत, छवे दे. डा. पु. ला. नं. ६४८/४३७. (२) ऋ. पद्ममा पद्मार्थं लि० ऋ.
हेल्ड. प.सं. ८-१७ दे. ला. पु. ला. नं. ६५८/४३७. (३) लि० ऋषि
लक्ष्मण. प.सं. ८-१५, मो० सुरत पो १२७. (४) मुनि लक्ष्मण ल० प.सं.
७-१७, सीमंधर० दा. २० नं. १३. (५) प.सं. १७-१३, वी. उ. लं. दा. २३.
(६) सं. १६६३ कडिनगरे. प.सं. १६-१३, विजयपुर जैन ज्ञानमंदिर
नं. ६१४. (७) प. क. १थी ८, अपूर्ण, अनांत लं. नं. २. (८) श्री
शुद्धत भरतरगच्छे श्री जिनयंद्रसरि राज्ये वा० नयरंगगलिशि० रिषि
तेजशि० वासयुस्य वायनार्थं लेपि. प.सं. १२-१६, वि. ने. लं.
नं. ४४६६. (९) प.सं. १२-१५, वि. ने. लं. नं. ४४७०. (१०)
प.सं. १२-१४, शे. जे. सो. जी. डी. १२७ नं. १६१४. (११) जल-
नगरे सं. १६६७ आसो वदि २ सोमे. प.सं. १०-१५, डा. लं. दा. २४.
(१२) स्वामीश्री श्री सागरयंत्रशिष्येषु लि. प.सं. ७-१८, डा. लं.
दा. ८० नं. ३८. (१३) प.सं. १६, मा. २५५, जयदेवो. ६६. (१४)
जेनसागर लं. उदयपुर. (१५) प. क. ८५थी १०५, योपडो, वि. घ. लं.
(१६) रत्न लं. (१७) आमोद. [जैडाप्रोस्टा, मुपुगुडभूयी.]

(१६४) नेमिनाथ वसंत कुलंडां

जेनम् जयति शासनम्

आदि - सारद मांथ पाय नतीतर्था नागडो अेक पसाय रे,
नेमि जिणेशरना लव गांथसु, लागडि मुअ मनि ढाडि रे,
श्री यादवकुलमंडणुडि.

यादवकुलमंडणुडि स्वामी नेमि जिण्ड रे.

लावणं जसु पयकमल जुडारथं सुरपर किंनर धः रे.

अंत - सो परमेसर केसर यंदन पण्डे कुसुम कपूर रे.

कडर्थ भतिशेखर सुणुडि भतिशेखर, जैन पूजठ सुपूर रे. १०७

वसंतभास श्री नेम तणुर्थ कूडडे कागप्रयंघ रे,

रंगि डि यंग लेधनर्था गासो, तिडि दुष तणुडि न गंध रे. १०८

(१) सं. १५७६ वर्षे यै मासे कृष्ण पक्षे १ तिथौ सोमवासरे

शिवलाभ लिपतं. प.सं. ६-१४, वि. घ. लं.

(१६५) कुरगड (कूरधट) ऋषि रास

आदि - रिसड जिण्डेड पयकमल, विमल यिति पणुमेसु,

वक्षमाणु जिणु नाणु पलि. कांथ कवित कवेसु.

રિસહઈ વરિસ દિણ તપ કીઉ, વહમાંણિ હમ્માસુ.
 વરિસી હમ્માસી ઇસઉ, નામ હુઓ તિણિ તાસુ. ૨
 જઉ તદ્ભવ સિદ્ધિઈં સુ, તપ તપ્યું દેવિ અરિહંતિ,
 તકં વિશેપિ સંસારીએ, તપ તપિવઉ એક તિ. ૩
 તપિ તાપનીયઉ કલ્યુય ગિમ, જીવ સુનિમ્મલ હોઇ,
 તપી નિયાણું નઇ વલી, રોસ મ કરિસ્યઉ કોઇ. ૪
 રોસિઈં તપ સગલઇ ગલઇ, રોસિ પણાસઈ પ્રીતિ,
 રોસિઈં તનુ મન પરજલઇ, રોસિ ન નિવૃત્તિં ચીતિ. ૫
 ફૂરગફૂ ભાવિ પાછિલઇ, તપ કરિ કીયઉ રોસ,
 તિણિ રોસિઈં દુર્ગતિ જઇ, અનઈ સંભાર્યઉ દોસ. ૬
 પછઇ ક્ષમા તિમ આદરી, ગિમ તસ સીધઉં કાજ,
 આક કરમ અરિ નિરગિણી, લીધઉ શિવપુર રાજ. ૭
 ભાવિં ભવિક જન સાંભલો, તેહ ઋષિ તણું ચરિત્ર,
 વાયક અતિશેખર કહિં, ગિમ હુઈં જનમ પવિત્ર. ૮

અંત - ફૂરગફૂતુ લેઈં સંબંધ, તપ જીપરિ એ કીયઉ પ્રબંધ,
 વાયક અતિશેખર ઈમ કહઈં, ભણઈં તિ સંપદ લહઈં.

(૧) ગ્રં ૨૪૫, પ.સં. ૮-૧૩, રત્ન. ભં. દા. ૪૩ નં. ૭૨. (૨) પ.સં. ૯, અમર. ભં. (૩) સં. ૧૭૪૮ કાં સુદિ ૬ શનો ભં વિજયાણું-દસરિ - પં. અમરવિજયગણિ - પં. કેસરવિજયગણિ - મુનિ કરણવિજયેન સિં હોસી ગણજી સુત દોસી ગોવિંદજી પકનાઈં. પ.સં. ૧૬-૯, લા.ભં. નં. ૪૯૪. (૪) સિં ઋષિ ગોપાલ (ગુણદાસઋષિશિષ્ય). સં. ૧૬૮૯ અને ૧૬૯૦માં લખેલ ચોપડી, પ.ક. ૮૮થી ૯૬, નાથાલાલ પાલણુપુરવાળા પાસેની. (૫) પ.ક. ૨૧૨થી ૨૧૯, ગા. ૨૭૫, શાંતિં ભં. દા. ૧૧૨ નં. ૯. (૬) સં. ૧૬૫૯ ભાં ૭ ઋજુ દેવજી લખિં છનીઆરિ ગ્રામે. પ.સં. ૮, સં. લા. (૭) ચં.ભં. (૮) ડે.ભં. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨, લીંહસૂચી.] (૧૬૬) મયણુરેહા સતી ચરિત્ર અથવા રાસ (શીલ પર) ર.સં. ૧૫૩૭

આદિ - ધૂરિ દ્વા.

શ્રી ગિન ચક્રવીસઈં નમી પણુમીય ગોચમ પાઈ,
 કરિણુ કવિત રક્ષીવામણુઉ, ગુરૂ સરસતિ સુપસાઇ. ૧
 શ્રી અરિહંત પથાસીયા, દાન શીલ તપ ભાવ,
 ભેદ ચ્યારિ ધમ્મહ તણુ, શીલ અધિક પ્રભાવ. ૨

શીલિ સપલ સુખ સંપન્નઈ, સીલિ સુજ્ઞસ જગિ હોઈ,
 શીલિ મંત્ર મહિમા કુરઈ, શીલિ સિદ્ધિ વશિ હોઈ. ૩
 શીલ શરીરહ આભરણુ. શીયલે નિરૂપમ રૂપ,
 શીયલે મયણુરેહા તણુઉ, સહુ ડોઈ સુણુઉ સરૂપ. ૪
 મઈ અનેક પ્રકરણુ થકકે, દિઠુ જિમ સંખંધ,
 વાયક મતિશેખર ભણુઈ તિમ હું કહિસુ પ્રખંધ. ૫

અંત - શ્રી ઉવચ્ચેસગણિ ગુરૂરાય, ક્ષસૂરિ તસુ પદિ વિખાય,
 સાંપ્રંત દેવગુપતિ ગણધાર, તે સહગુરૂના વચન આધાર. ૩૫૮
 પનરહ સઈ સાંત્રીસઈ વરસિ, એ પ્રખંધ ક્રાધઉ મન હરસિ,
 વાયક મતિશેખર ઇમ કહઈ, ભણુઈ ગુણુઈ તે સર્વ સુખ
 લહઈ. ૩૬૦

(૧) સં. ૧૫૯૧ જ્યે. સુદિ ૭ લ. ઉપકેશગણે કુકદાચાર્ય સંતાને
 ભ૦ સિદ્ધસૂરિ શિષ્ય ઉ૦ રતનસમુદ્ર તત્ શિષ્યણી સાધ્વી રંગલક્ષ્મી
 પદનાર્થ. પ.સં. ૨૧-૧૧, રત. ભં. દા. ૪૩ નં. ૯૦. (૨) પ.સં. ૧૭-૧૩,
 મારી પામે (૩) પ.સં. ૧૫-૧૩, વ. રા. (૪) પ.સં. ૭-૨૧, મ. જૈ.
 વિ. નં. ૪૨૭. (૫) ભાં. ઇ. સન ૧૮૭૨-૭૩ નં. ૧૬૬. (૬) પ.સં. ૧૭,
 સુંદર પ્રત, કૃપાં પો. ૪૨ નં. ૭૬૦. (૭) સં. ૧૬૩૮ આશ્વિન વદ ૧
 શુક્રે ચિરપુદ્ર નગર મધ્યે વગારીસ મહિમાસાગરેણુ લિ. પ.સં. ૯-૧૬
 વી. ઉ. ભં. દા. ૧૭. (૮) સં. ૧૬૬૧ કા. સુ. ૧૦ સોમે રાજલદેસર
 મધ્યે મુ. કીર્તિસિંધ લિ. પ.સં. ૧૭, અમય. નં. ૩૦૭૩. (૯) સં.
 ૧૫૬૨ માર્ગશર વદ શ્રી ખરતરગણે જિનસમુદ્રસૂરિ પદે જિનહંસસૂરિ
 પદે જિનમાણિક્યસૂરિ રાજ્યે આચાર્ય કીર્તિરતનસૂરિ શિષ્ય લાવણ્યશીલો-
 પાધ્યાયશિ૦ વા૦ પુણ્યધીરગણિશિષ્ય વા૦ જ્ઞાનકીર્તિગણિશિ૦ પં૦
 ગુણુપ્રમોદમુનિના પં૦ કર્મદેવમુન્યાદિ સાધુપરિવારસંયુતૈઃ ત્રિ૦ પ.સં.
 ૧૮-૧૨, જશ.સં. (૧૦) પ.સં. ૧૧, સં. ૧૭૪૦ કા. શુ. ૭, જ્ય૦ પો.
 ૧૩. (૧૧) ડે.ભં. [મુપુગૂડસૂચી, હેઝૈચાસૂચિ ભા.૧ (૫.૨૪૫).]

(હર્ષસૂરિ(કક્ષસૂરિશિ.)કૃત 'ધના યોપાઈ' સં. ૧૫૧૪ માણેક. આ
 પ્રમાણે નોંધાયેલ છે, પણ કર્તાનું ખરું નામ તો ઉપરોક્ત મતિશેખર લાગે છે.)

(૧૬૭) ઇલાપુત્ર ચરિત્ર (લાવના વિષયે)
 આદિ - શ્રી જિનશાસનિ જિગિ જયઉ, દેવ એક અરિહંત;
 ચિહ્ન દિસિ ચિહ્નુ મુહુડે ચતુર, ચઉનીહ ધમ્મ કહંતિ. ૧

દાન શીલ તપ ભાવના, એ ચ્યારઇ તસુ ભેદ;
 ચિહુ દિસિ ચિર ભમિવા તણા, ક્ષિણિહિ ક્ષિપવાઈ ખેદ. ૨
 તિહિ ચિહુ માહિ અધિરેરડઉ, વલી વિશેષઇ ભાવ;
 દાનાદિક ત્રિણુઈ વિક્ષ, ભાવ ન આવઇ જમ. ૩
 ભાવઇ વર દેઈ દેવતા, ગુરુ દેઇ વિદ્યાદાન;
 ભાવઇ નરપતિ હિત ધરઇ, કુરઇ તિ માંત્ર પ્રધાન. ૪
 જિમ ભોજનિ ન મિલ્યઇ લવણુ, તા નવિ કાંઇ સાર;
 તિમ રસ ધર્મ ન ભિપજઇ, જે નવિ ભલઇ ન ભાવ. ૫
 તપ વિણુ જપ વિણુ શીલ વિણુ, વિણુ સંયમ વિણુ દાણુ;
 ધણુ ભવિક ભાવિજ લગઈ, લીધઉ કેવલનાણુ. ૬
 ભાવહિ ભરહાદિક તણા, અછઈ અનેક દિહંત;
 તદિપિ ઈલાતીપુત્ર તણઉ, તિમ હું કહિસુ વિતાંત. ૭

અંત - જમ રષિ ભાવના, મુગતિ તણી હુઈ જ થાપના,
 તે પણુ ઈમ ભાવઉ ભાવના, શાસન જિમ હુઈ પરભાવના. ૧૬૪
 ઇલાપુત્રનઉ દંહ ચરિત્ર, ભાવના ભિપરિ કરઉ એક ચત્ર,
 વાયક મતિશેખર ઈમ કહઈ, ભણુઈ તિ અષ્ટ મહાસિદ્ધિ લહઈ.
 (૧) મુનિ હેમરતનેન લખના સાહ ધરમા પડનાર્થ. શુભં ભવતુ.
 પ.સં. ૧૨-૧૪, લ. સુ. (૨) લ. સં. ૧૫૭૪, ખીજી દૃતિની સાથે એક
 પ્રતમાં, પ.સં. ૧૭-૪૪, સેં. લા. (૩) પ.સં. ૫-૧૭, હા.લાં. દા. ૮૧
 નં. ૬૬. (૪) પ.સં. ૨-૨૭, મ. જૈ. વિ. નં. ૪૩૩. (૫) પ.સં. ૫-૧૮,
 ૪થું પત્ર નથી, અનંતં ભં. નં. ૨. [મુપુગૂહસસ્ત્રી, લીંહસસ્ત્રી, હેજ્જા-
 સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૬૫).]

(૧૬૮) નેમિ ગીત ગા. ૫ રાગ ગુરી

ચાદવ વંશ વિભુષણુ, સવિ દૂષણુ રહિત સરીર,
 આવિઉ તોરણિ વાલહઉ, સખી આલહ પાનહ ખીડ. ૧
 મૂંરા પ્રીય સંહયઇ ખીડલી દેસ, કહિ રાજલ રંગિ રસ-આંચલી

અંત - નેમિકુંચર ગુણરાતડી, પ્રભ વાતડી વાધઈ સહનેહ,
 તસ પુનઇ પ્રીય મેલઉ ભઉ, જયઉ મતિશેખર સામિ. મૂંરા પ
 (૧) સંવત ૧૫૩૫ વર્ષે વૈશાખ સુદિ ૬ દિને આભયપ્રભાગણિ
 લિખિતં. પ.સં. ૧૧-૧૩, હા.લાં. દા. ૮૨ નં. ૧૬૯.
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૪૯-૫૧, ભા. ૩ પૃ. ૪૬૭-૭૧ તથા

૪૯૪. પહેલાં 'કુરગહુ કષિ રાસની ૨. સં. ૧૫૩૭ નોંદલી તે પછીથી આધારભૂત નહીં હોવાથી છોડી દીધી જણાય છે.]

૧૧૫. સોમજય [ત૦ સોમદેવશિ૦]

(૧૬૬) જરાયલા પાર્શ્વનાથ સ્ત૦ ૪૪ કડી

આદિ - જરાઉલિ રાઉલિ ક્ય નિવાસ, વાસવ સંસેવિઅ પવર પાસ,
પાસપહુ મહ તું પૂરિ આસ, આસસેજ્જવંસ વિહિઅપવાસ. ૧
સિરિ સોમસુંદરસુરિ સુજસ જય, ગુણુ લવહીસાયર પણુયપાય
ભત્તિખર નિખર સોમદેવ, ગિરિ સુધાનંદ વિહિઅ સેવ ૪૩
અંત - સોમજય સમુજ્જલ કિતિંપૂર, ભવિયણુ જણુ અંતર તિમિર સુર
ઇય ભત્તિઈ જુતઇ યુણિઅ પાસ, જરાઉલિ જિણુ મુજ પૂરિ
આસ ૪૪

(૧) પ. સં. ૨-૧૪, હા. ભં. ઘા. ૮૩ નં. ૧૧૨ [આલિસ્તઓઇ
ભા. ૨ (સુધાનંદન ?ને નામે), મુપુગૂડસૂચી (ભૂલથી સુધાનંદસુરિને
નામે), હે નૈશાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૧૪૪, ૪૦૪-સુધાનંદસુરિને નામે).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૩ પૃ. ૪૬૧. સોમજયનો જે રીતે ઉલ્લેખ
થયો છે એ જોતાં એ કર્તા ન હોય અને ઉલ્લેખ પામેલા સાધુગણના કોઈ
અજ્ઞાતનામ શિષ્ય હોય એવો પણ સંભવ રહે છે.]

૧૧૬. હેમહંસ (ત૦ રત્નશેખરસૂરિશિ૦)

(૧૭૦) ÷ ગિરનાર ચૈત્ય પંરપાટિ (ઐ.) કડી ૫૦ ર.સં.૧૫૧૫ આ.

આદિ - પણુમવિ ગાયમ સામિ નામિ જસુ આઠઈ સિદ્ધી
સરસતિ અંખિક દેવિ જે વિભૂવલપપસિદ્ધી
કર સિરિ જોડી વીનવું એ દિઉ મહ મતિ માડી
ભાજિહ ગિરિવર તણીઅ કરિસુ હિવ ચૈત્રમવાડી. ૧

અંત - શ્રી સોમસુંદર ગુરુઅ ગણુડર સીસ શિવસુખદાયકો
જયત શ્રીગુરુ રચણુસેહર સુરિ તપગજનાયકો
તસુ સીસલેસિહિ હેમહંસિહિ યુણિઅ દેવચગિરિ વરો
જે ભવિઅ ભાવઈ તાંહ આવઈ સયલ સિદ્ધિ સયવરા. ૫૦

(૧) જે પત્રની જૂની પ્રત મારી પાસે છે.

પ્રકાશિત : ૧. પં. ખહેચરદાસ સંપાદિત તેમની ટિપ્પણી સહિત
પુરાતત્ત્વ, વર્ષ ૧ અંક ૩, પૃ ૨૯૨થી ૩૨૨ ક.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૬૧-૬૨.]

૧૧૭. ધર્મદેવગણિ (કીર્તિરત્ન-ક્ષાંતિરત્નશિ)

(૧૭૧) પશ્ચિમતક બાલા. ૨.સં.૧૫૧૫

તેમાં અંથ પરની તપોરત્ન-ઉપાધ્યાયકૃત ટીકા પર આધાર રાખ્યો છે.

(૧) ભા.છ. સન ૧૮૮૦-૮૧ નં. ૪૦૬ (કીલ. ૨).

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૮૧.]

૧૧૮. જિનવર્ધન

સં. ૧૫૧૫ આસપાસ.

(૧૭૨) ધન્ના રાસ લ.સં. ૧૮૦૫ પહેલાં

(૧) રત્ન ભં. (૨) અમ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૫૧. વસ્તુતઃ આ કૃતિ જિનવર્ધમાનની ૨.સં. ૧૭૧૦ની 'ધન્ના ચોપાઈ' હોવી જોઈએ. અહીં મુકાયેલો કર્તાનો સમય સં. ૧૫૧૫ તે પ્રથમ આવૃત્તિમાં આ કવિની પછી મુકાયેલા ન્યાય-સુંદર (ખરેખર અહીં આ પછી નોંધેલા આજ્ઞાસુંદર)ના ગુરુ આ કવિને લેખીને મુકાયો જણાય છે. આ કવિને નામે મુકાયેલો 'ઉપદેશકારક કક્કો' સંવત ૧૭મી સદીના કલ્યાણુધીરવાયકશિષ્ય જિનવર્ધનનો હશે છે.]

૧૧૯. આજ્ઞાસુંદર (ખં. જિનવર્ધનસૂરિશિ.)

એક પ્રબંધની પ્રતને અંતે લખ્યું છે કે :

ઇતિશ્રી ખરપલાદિસરિ શ્રી આમભૂપતિચરિત્રં સમાપ્તં શુભં ભવતુ
સંવત ૧૪૯૫ વર્ષે દક્ષિણ દેશે વસમતી સ્થિતેન લિખિતં આજ્ઞાસુંદર
મુનિના ખરતરગચ્છે બૃહદ્વપક્ષે.

(૧૭૩) વિદ્યાવિલાસ ચોપાઈ ૨.સં.૧૫૧૬

આદિ - ગાયમ ગણુહર પાય નમી, સરસતિ હિયઇ ધરેવિ,
વિદ્યાવિલાસ નરવઇ તણુઉ, ચરિય ભણુઉ સંખેવિ. ૧
જિમ જિમ સંભલીયમ શ્રવણિ, પુન્ય પવિત્ર ચરિત્ર,
તિમ તિમ પરમાણુંદ રસ, અહનિસ વિલસઇ ચિત. ૨
ધણુ કણુ કંચણુ સુચણુ જણુ, રાણિમ ભોગવિલાસ,
મનવંછિત સુખ ભોગવઇ, જસ હુયઇ પુન્યપ્રકાસ. ૩

અંત - તીરથ જાત કરઈ અતિ રંગ, જિણુવર પૂજિ રજઇ બહુ ભંગિ,
માલતાલ કરઇ ગુરભગતિ, નિશ્ચલ જિનધર્મ પાલઇ જુગતિ. ૩૬૦

ઇણ પરિ પૂરક પાલી આયુ, દેવલોક પુહુતક નરરાય,
 ખરતરખછિ જિનવર્ધનસૂરિ, તાસુ સીસ બહુ આણુંદ પૂરિ. ૩૬૧
 શ્રી અન્યાસુંદર ઉવઝાય, નવે રસ કિધ પ્રખંધ સુભાય,
 સંવત પનર સોલ વરસંમિ, સંધ વયણે પવિય સુરંમ. ૩૬૨
 વિઘાવિલાસ નરિંદ ચરિત્ર, લવિય ત્રોય કહૂ એહ પવિત,
 જે નર પદ્મ સુણુઇ સાંભલઈ, પુન્ય પ્રભાવ મનોરથ ફલઇ. ૩૬૩

(૧) સં. ૧૬૬૪ ભા.વ. ૧ દિને. પ.સં. ૧૫-૧૩, વિ.ને.ભં. નં. ૧૪૭૮. (૨) સં. ૧૬૨૬ વૈં વિદિ ૧૧ આગમીય ધર્મરતનસૂરિભિ: ચોપડો છેલ્લો ભાગ, પ.ક.૨થી ૮, દે.લા.પુ.લા. નં.૧૧૨૫. (૩) સં. ૧૬૬૦ શાકે ૧૫૨૩ (?) આસુ વદિ ૫ દિને. પ.સં. ૨૦-૧૨, દે.લા.પુ.લા. નં. ૨૧૯૧/૪૮૦. (૪) ભા.વ.ભં. નં. ૫૯. (૫) સંવત ૧૬૬૨ વર્ષે જ્યેષ્ઠ શુદ્ધ ૬ રવક. પ.સં.૧૫-૧૩, ભા.વ.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૫૧, ભા.૩ પૃ.૪૭૧-૭૨. પહેલાં ન્યાય-સુંદર નામ આપી પછીથી સુધારીને આજ્ઞાસુંદર કયુ છે.]

૧૨૦. રામચંદ્રસૂરિ

(૧૭૪) કલ્પસૂત્ર આલા૦ લ.સં. ૧૫૧૭ પહેલાં

(૧) લ.સં. ૧૬૬૭, પ.સં.૭૮, ડા.ભ. દા.૩૫ નં.૫. (૨) પ.સં. ૧૩૦, સંધ ભં. ફેફલિયાવાડો પાટણ દા.૮ નં.૧૫. (૩) લ.સં. ૧૫૧૭ ગ્રં. ૩૫૦૦, પ.સં. ૧૩૭, સરસ અને વાંચવા યોગ્ય, સાથે મૂળ નથી, લીં.ભં. દા.૧૨ નં.૪૨. [લીંહસૂચી, હેજૈગાસૂચિ ભા.૧(પૃ.૩૧).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૮૧ તથા ૧૬૦૨. પહેલાં આસચંદ્રને નામે આ કૃતિ મૂકી તેની ર.સં. ૧૫૧૭ બતાવી છે. પછી રામચંદ્રસૂરિને નામે પણ આ કૃતિ નોંધી છે. લીં.ભં.ની પ્રતને કારણે આસચંદ્ર નામ અપાયેલું, પરંતુ એ પ્રત યક્રસતાં એમાં આ કૃતિ રામચંદ્રસૂરિવિરચિત જ જોવા મળી છે તે એમાં રચનાસંવત નથી. ઉક્ત પ્રતમાં આ કૃતિના પછી 'કાલિકાચાર્યકથા' લખાયેલી છે અને તેને અંતે લિપિકાર તરીકે ચડાહડગએ શ્રી કમલપ્રલસૂરિશિષ્ય મુનિ આસચંદ્ર છે તથા લ.સં. ૧૫૧૭ છે. તેથી કૃતિ અંતે રામચંદ્રસૂરિની જ રહે છે.]

૧૨૧. જયચંદ્રસૂરિ (ત. લક્ષ્મીસાગરસૂરિશિ.)

(૧૭૫) ચૃદિસરણુ અધ્યયન આલા૦ લ.સં. ૧૫૧૮ પહેલાં

(૧) સં. ૧૫૧૮ કાગણુ, શુદ્ધિ ૧૪ લેખિ તિલકકલ્યાણગણિભિ:

કર્ણપુરઆમે. શ્રી તપાગચ્છનાયક સુવિહિત ચક્રવ્યૂહાનણિ પરમચુર ભદ્રારક પ્રભુ શ્રી રત્નશેખરસૂરિ તત્પદ્મલંકારેણ શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિશિષ્યેણ. પ.સં. ૬, જસલગ ભદ્રસૂરિ જ્ઞાન ભં. નં. ૧૨૬. [હેજૈસાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૦૦).]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૮૧.]

(૧૨૨) મેરુસુંદર (ખ. વાચનાચાર્ય રત્નમૂર્તિશિ૦)

(૧૭૬) શતુજ્ય સ્તવન આલા૦ ર.સં. ૧૫૧૮

(૧) ભાં.છ. સને ૧૮૯૧-૯૫ નં.૧૬૩૮. [હેજૈસાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૩).]

(૧૭૭) [+] શીલોપદેશમાલા આલા૦ ર.સં. ૧૫૨૫ માંડવગઢમાં

આદિ - શ્રી વામૈય મમેય શ્રી સહિતં મહિતં સુરૈઃ

પ્રણિપત્ય સત્યભદ્રવાડનન્તાતિથયશાલિનં. ૧

શ્રી જિનચંદ્રચુરણામાદેશાન્ મેરુસુંદર વિનેયઃ

શીલોપદેશમાલાં વિવૃણોતિ શિશુપ્રબોધાય. ૨

આંત - શ્રીમત્ ખરતરગચ્છે બહુચુલુસંચુચરાજ વિદિતે

પટ્ટત્રિશત ચુલુસહિતા શ્રીમજ્જ જિનભદ્રસૂરયોડભૂરત્. ૧

તત્પદ્મચલ-શંગારહાર-નાયક-સત્રિભાઃ

શ્રી જિનચંદ્રસૂરીન્દ્રાઃ જ્યન્નિ સપરિચ્છદાઃ સનમ્ ૨

તેષાં ચુરણામાદેશં પ્રાપ્ય શ્રી જ્યમંદિરં

શ્રીભદ્રરત્નમૂર્તિગણિ વાચનાચાર્ય શિષ્યકઃ ૩

શ્રી મેરુસુંદરગણેચુલુલકિતપરાયણુઃ

નાનાપુણ્યજનાકીર્ણે દુર્ગે શ્રી મંડપાભિધે ૪

ઉદારચરિતખ્યાત શ્રીમાલગાતિસંભવઃ

સંઘાધિગ ધનરાજો વિજયોડસ્તિ દયાપન્ઃ ૫

તસ્યાલ્યર્થનયા ભવ્યજનોપકૃતિહૈતવે

શીલોપદેશમાલાયા ખાલાવબોધો મયા રચિતઃ ૬

તત્તથ મત ચંદ્ર મિતે વર્ષે હર્ષેણ મેરુસુંદર રચિતઃ

તાવન્નન્દતુ સોડયં યાવલ્લિજનવીરતીર્થમિદં. ૭

(૧) સં. ૧૮૧૪ શકે ૧૬૭૯ મૃગશિર વદિ ૬ ચુર લિ૦ ઋષિ
અમીધર વચ્છુ અભમગંજ મધ્યે. પ.સં. ૧૬૫, ચુ. નં. ૬૧-૮. (૨)
પ.સં. ૨૦૯, ચુ૦ નં. ૬૧-૬. (૩) ગ્રં ૬૨૫૦, શ્રી વીકાનેર મધ્યે
સં. ૧૫૭૮ આશો શુકલ દ્વિતીયા ભોમે. ખરતર વેગડ ગચ્છે જિનેશ્વર.

सूरि-श्री जिनशेपरसूरि-श्री जिनयर्मसूरि-श्री जिनयद्रसूरि-श्री जिनमेरसूरि विद्यमान श्री जिनजयसिंहसूरिभिः पं. राजशेपर लिपि-
तम्. प.सं. १५३, जेसद्वं लद्रसूरि ज्ञान लं. नं.६०. (४) ल.सं. १८३१,
प.सं. १७३, लीं.लं. दा.प नं.१४. (५) ल.सं. १६०८, अं.६०००,
प.सं. १३१, लीं.लं. दा.१४ नं.४१. (६) अं.७०००, प.सं. २४२,
लीं.लं. दा.३५ नं.२. (७) ल.सं.१८६०, प.सं. १७६, लीं.लं. दा.
३५ नं. ३. (८) प.सं. १६०, डा.लं. दा. ५१. (९) ल.सं.१६१६, प.सं.
१५८, डा.लं. दा.५७ नं.२. (१०) प.सं. १२२, अं.६४६५, डा.लं.
दा.५७ नं.३. (११) सं. १८३८ डा. शु. ६, प.क. २२३थी २३१, तूटक,
पेडा लं. दा.८ नं.१०७. (१२) प.सं. ३१, अं.४००, लीं.लं. दा.२१.
(१३) प.सं. २२२, अं.८४८५, लीं.लं. दा. २८, (१४) प.सं. १७६, अं.
६४८५, अं.लं.१. [मुपुगूडसूयी, लीं.डसूयी, डेजैसासूयि ला.१ (५.७६,
१७५, १८६, २११, २१३, ४३४, ५६८).]

[प्रकाशित : १. संपा. डन्विह्लल लायाणी वगरे.]

(१७८) षडावश्यक सूत्र अथवा श्रावक प्रतिक्रमण सूत्र भा० २.सं.१५२५
संवत् १५२५ वर्षे वैशाख सुदी ५ दिने भरतरगच्छनाथक श्री
जिनराजसूरि पट्टालंकार श्री जिनसद्रसूरि श्री जिनयद्रसूरिना आदेशथी
वाचनायार्थं रत्नभूर्निगण्डिशिष्य वा० मेरुसुंदरगण्डिये षडावश्यक वृत्ति
आलावणोध श्री तरुणप्रलायार्थकृत आलावणोधना अनुसारे कथौ.

(१) श. जे. सो. (२) ल. सं. १७५०, प.सं. ८५, डा. लं. दा.
५७ नं. ८. (३) अडनंठविमलसूरिशि० वीरविमलगण्डि लाव. लं. नं.
२८. [डेजैसासूयि ला. १ (५. १६७).]

(१७९) पुण्यमाला आला० ल. सं. १५२८

(१) अं. ६०००, प.सं.१३६, ली. लं. दा.प नं.१८. (२) अं. १५००,
प.सं.७०, लीं.लं. दा.२१ नं.१८. (३) ल.सं. १६१४, प.सं.१६६,
अं.४५६०, डा.लं. दा.५७ नं.१६. (४) प.सं. ३६८, संध लं. वभत७ शीरी
दा.२.६.नं (५) सं. १५२८ आ. व. २ शनौ षतने. डा.लं. दा. ६०.
[मुपुगूडसूयी, लीं.डसूयी, डेजैसासूयि ला. १ (७४, १७०, ५६२).]

(१८०) पंचनिर्ग्रन्थी आला०

(१) ल. सं. १६१२ अडमहाभा. प. सं. १७, डा. लं. दा.४६
नं. १५. आमां पोताते भरतर जिनलद्रसूरि पट्टे जिनयद्रसूरि विजय-

માન શિષ્યાણુ વાચનાચાર્ય" એમ ગણ્યવેલ છે. (૨) લ.સં.૧૬૪૨, પ. સં. ૧૦, પ્ર. કા. ભં. દા.૯૧ નં. ૯૯૨. (૩) ગોડીજી ભં. ઉદેપુર. (૪) પરમચુરશ્રી આણુંદવિમલસૂરિશિષ્ય પં. ધનવિમલગણિ શિવવિમલગણિ પદનાર્થ", હીરાની પરતિ. પ.સં.૨૧ પ્ર. કા. ભં. છાણી નં.૮૨૯. (૫) ઇતિ પંચનિત્રાંથી ખરતરીય મૈત્રુસુંદર કૃત બાલાવબોધોડપિ સમાપ્ત ઇતિ ભદ્રં ભૂયાત સં. ૧૬૬૦ આશો વદિ ૭ રવૌ. વેગર. નં. ૧૭૯૧.

[મુપુગૂહસૂચી, હૈજૈશાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૨૦૭).]

(૧૮૧) યોગશાસ્ત્ર બાલા૦ અથવા યોગપ્રકાશ

(૧) વિવેકવિનય ભં. ઉદેપુર (૨) લ. સં. ૧૬૨૬, ભા૦ સહિડા મધ્યે ઋષિ ભાણુ લિ૦ શ્રીવંત પદનાર્થ". પ. સં. ૧૧૫, મહિમા૦ પો. ૨૪. (૩) પરમચુર આણુંદવિમલસૂરિશિ. પં. ધનવિમલગણિ શ્રીકર્ણ શિવવિમલ સીહવિમલ પદનાર્થ". પ.સં.૨૭, ગો. ના. (૪) પ.સં.૨૭, ગ્રં. ૭૫૦, પા. ભં. ૪. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હૈજૈશાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૫૭૭).]

(૧૮૨) ભક્તામર પરકથા [અથવા ભક્તામરસ્તોત્ર બાલા.] (ગુજરાતી ગદ્ય)

આદિ - પ્રણય શ્રી મહાવીર" નવા ય શ્રુતદેવતાં

શ્રી જિનચંદ્રસૂરીણામાસાઘાદેશમુત્તમં

૧

બાલાલોકપ્રબોધાર્થમેષોડ મૈત્રુસુંદર:

ભક્તામરમહાસ્તોત્રં કારવ્યે વાર્તાયા મુદા.

૨

(૧) ભક્તામરપ્રાકૃત વાર્તાવૃત્તિ : પ. સં. ૧૮, સુંદર પ્રત, યશોવૃદ્ધિ.

[મુપુગૂહસૂચી.]

(૧૮૩) કપૂરપ્રકર બાલા૦ લ. સં. ૧૫૩૪ પહેલાં

(૧) લ. સં. ૧૫૩૪ માર્ગશિર સુદિ ૪ આદિયે શ્રી નાગરજ્ઞાતી વિશ્વનાથ સત્(સુત) હકમીધર લિ૦ પ. સં. ૧૨૧, ગ્રં. ૫૨૭૦, જૂનો સંઘ ભં. કૌશલિયાવાડા પાટણ. દા. ૭૨ નં. ૩૭. [મુપુગૂહસૂચી, હૈજૈશાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૬૪).]

(૧૮૪) [+] ષષ્ટિશતક વિવરણ

(૧) ગ્રં. ૭૦૦, પ.સં. ૧૬, સંઘ ભં વખતજી શેરી દા.પ નં.૧૮.

[મુપુગૂહસૂચી, હૈજૈશાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૧૮૩).]

[પ્રકાશિત : ૧. નેમિચંદ્ર ભંડારી વિરચિત ષષ્ટિશતક પ્રકરણ ત્રણ બાલાવબોધ સહિત, સંપા. ભોગીલાલ જ. સાંડેસરા.]

(૧૮૫) વૃત્તરત્નાકર ખાલા૦

(૧) મૂલના કર્તા કેદારભટ્ટ. અં. ૧૧૭૬, પ.સં. ૧૯, પ્ર. કા. ભં. ઘા.૬૪ નં.૬૧૪.

(૧૮૬ ક) ભાવારિવારણુ ખાલા૦

(૧) પ.સં.૧૯, પ્ર. કા. ભં. ઘા.૯૧ નં.૯૮૭.

(૧૮૬ ખ) કલ્પપ્રકરણુ ખાલા૦

(૧) પ.સં.૧૧૦, અં. ૬૨૬૯, પા. ભં. ૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૦૧-૦૨, ભા.૩ પૃ.૧૫૮૨-૧૫૮૫.]

૧૨૩. લક્ષ્મીસાગર (સૂરિ?)

સૂરિપદવી સં. ૧૫૧૮. [જૈન સાહિત્ય સંશોધકમાં મુનિ જિનવિજયે-
'વસ્તુપાલ તેજપાલરાસ' સંપાદિત કર્યો છે તેમાં એક લક્ષ્મીવિજય સૂરિપદ
સંવત ૧૫૦૮ તથા ખીજા મલધારીગરજના સંવત ૧૫૪૮-૧૫૭૫ નોંધ્યા
છે અને તેમાંથી કયા લક્ષ્મીસાગરની આ કૃતિ છે તે અસ્પષ્ટ હોવાનું
જણાવ્યું છે.]

(૧૮૭) + વસ્તુપાલ તેજપાલ રાસ ગા. ૫૮

આદિ-વીર જિજ્ઞેસર નમિય પાય, અને ગૌર્યમ સામી,

સરસતિ તણેં સુપસાઉત્રે એ, કહિસિઉં સિરિનામી

વસ્તુપાલ તેજિગ તણો એ, અમહે ખોલિસ્થું રાસો,

ભરહક્ષેત્ર ધુરિ ગૂજરાત અણહિલને વાસો. ૧

અંત - એતલો દ્રવ્ય વ્યય કીઉ એ મા. વસ્તિગ તે જિગ સારિ સુ૦

ગિર્યાં કરણી એ કરેં એ મા. વરસ અઠાર માહિ સુ૦

મહિમંડલ રહાનીઉ એ મા. મનતા પૂરી આસ સુ૦

લક્ષ્મીસાગર ખોલિઉં એ મા. ગિર્યો એહ જિ રાસ સુ૦

વસ્તુપાલ તે જિગ તણો એ મા. ચરિત સુણેં નરનારિ સુ૦

તેહને ધરિ અક્રાં ફલે મા, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ પૂરિ. સુ૦

(૧) પ.સં. ૩-૧૨, સાણ્દ ભં.

પ્રકાશિત : ૧. જૈન સાહિત્ય સંશોધક ખં. ૩ પૃ.૧૧૨થી ૧૧૭.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૭૩-૭૪.]

૧૨૪. મલયચંદ્ર (પૂર્ણિમાગચ્છ સાધુરતનસૂરિશિ)

(૧૮૮) [+] સિંઘાસણુ બત્રીસી ચોપાઈ ર.સં.૧૫૧૯

આદિ - સમરિસુ સામિણિ સરસતિ દેવિ, વિક્રમચરિત્ર કહું સખેવિ,

માલવમંડલુ જ્યેષ્ઠુ ગાર, ધારાનગરીનુ વિસ્તાર. ૧

ઉજ્જૈણી અધિપતિ પ્રણવેસુ, વિદુર વિક્રમ નરેસ

કલા કુતૂહલ કુતિગ સુણુષ, દાનખડગ સ્યું દાલિદ્ર હણુષ. ૨

અંત - સંવત પનર ઉગણીસય એય, ચક્રપદમંધ રચીઉ એય,

મંડકીક મગ્ગણુ ઉપગાર, રંગદ્ર યૂયડલ નગર મઝારિ. ૨૮૭

પૂનિમગ્ગિ સાધરતનસૂરી, સીસ મલયચંદ્ર કહઈ મહિ
પૂરિ,

ભણુસઇ યુણુસઇ સુચરિત એય, મનવંછિત સુખ લહીસઇ તેય

૨૮૮

(૧) પ.સં. ૧૩-૧૬, સે.લા. નં.૨૪૨૦. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨, લીંહસૂચી.]

(૧૮૮) ધનદત્ત ધનદેવ ચરિત્ર અથવા સંવલસીકુમર ચોપાઈ.
૨.સં. ૧૫૧૬ ગોપમંડલીમાં

આદિ - સુરસતિ સામિણિ મનિ સમરેસુ નવલું કાંઈ કવિત કરેસુ

જિન ચુવીસઇ વંદું આજ, સહિગરૂ સમરિઈ શીઝઈ ઢાજ. ૧

દાન દીઈ જે ભુતિ સુપતિ, નિરમલ ચિત્તઈ નિરમલ વિત,

લહિ લહઈ જિમ ખંધવ ઝેઅ, દાનપ્રભાવિ ધનદત્ત ધનદેવ. ૨

દાન વડું સુણુષ સંસારિ, દાનિ દુરિત ટલઈ સહી સારિ,

દાનિ સુખસંપતિ સંયોગ, દાનિ જઈ વયર વિયોગ;

(પા.) દાનિ સાલિભદ્ર ધન શક્ષિ, દાનઈ કયવજ્ઞાનઈ સિદ્ધિ. ૩

અંત - સુરસેન ગેટાનઈ રજજ, આપી આપણિ કરઈ સકજ્જ,

સહનારી સ્યું સંધમ ધરઇ, મુગતિરમણિ લીલાં તે વરઇ. ૨૩૯

પાત્રદાન નિસુણી પ્રભાવ, દાન ઊપરિ ભવીયણુ ધરૂ ભાવ,

પૂનિમગ્ગિ સાધરતનસૂરિ, સીસ મલયચંદ્ર કહઈ મતિ

પૂરી. ૨૪૦

ખિસઇ ખઈતાલાં (૨૪૨) છઇ ચઉપઇ, કથા ચુરાસી ઇહાં હુઇ,

નામોચ્યાર અછઇ એહ માહિ, વિવરી જાણુઇ જેહનઇ આહિ. ૨૪૧

સંવત ૧૫ ઉગણીસઇ સુખંધ, ગોપમંડલીઈ રચિઉ પ્રખંધ,

ભણુઈ સુણુઇ કવીયણુ જે કરઈ, અંખિકિ પ્રસાઈ તે સુખ

વહઈ. ૨૪૨

(૧) પ.ક. જૂનો ૨૨૬થી ૨૩૩, નવો ૧થી ૮, પં. ૧૪, સીમંધર.

દા. ૧૯. (આ પછી આ કવિકૃત 'દેવરાજ-વત્સરાજ પ્રબંધ' છે. જુઓ નીચે નં. ૧૯૦.) (૨) પ.સં. ૧૮-૧૫, તેમાં પ. ક. ૧થી ૮, (પછી કવિ ઉર્ધ્વમૂર્તિકૃત 'પદ્માવતી ચોપાઈ' છે) ઘણી જૂની પ્રત, એડા. ભં. દા. ૮ નં. ૧૦૨. (૩) ઋ. ગોપી લખિત. પ.સં. ૭-૧૫, ૩૦ ભં. (૪) સં. ૧૬૮૩ દ્વિં શ્રાં શુદ્ધિ ૩ શનૌ લિ. ઋષિ શ્રેયા શિ. ઋષિ સહજપાલ વીરમગામ મધ્યે. છેલું પાનું 'ચંપકસેન રાસ' સાથે, લાં નં. ૪૧૨. [મુપુગૂહસૂચી.]

[સંપા. રજુજિત પટેલ.]

(૧૯૦) દેવરાજ વત્સરાજ પ્રબંધ ર.સં. ૨૫૧૯ ગોપમંડલીમાં

આદિ - અંખિકિ સામિલિ પશુમી પાય, જસ સિરિ ગિરિ ગિરનારહ

રાય,

વત્સરાજનું કરં વધાણુ, ધર્મદર્મ તણુકે સુણુકે પ્રમાણુ. ૧

પન્ય કાજિ જે ન કરઇ પ્રમાદ, સુષિં સુષિં તિહિ નહી વિષાદ.

વિસમાં વિધન વલઇ તીહ જાઇ, વત્સરાજ જિમ સુવિ સુષ

ધાઇ. ૨

ધરમઇ રાજરધિ સંયોગ, ધરમઇ શરીર હુઇ નીરોગ,

ધરમિ પુત્ર પૌત્ર પરિચાર, ધરમિં વિસમું સમું અપાર. ૩

અંત - ચ્વહુ રમણીસ્થું ચારિત્ર લિધ, બહુગતિ તણુકેં તેતાહુ દિધ,

મગતરિ મણિ લીલાં હુઇ, છત્રીસા સુત્યઇ ચઉપઇ. ૧૨૬

સંવત ૧૫૧૯ ઉગણીસઇ સિદ્ધ, ગોપમંડલી સુર છઇં સપ્રસિદ્ધ,

પૂનિમગણિ સાધરતનસૂરિ, સીસ મલયચંદ્ર કહિ મતિ

પૂરિ. ૧૨૭

ધર્મ કાજિ એ સમંધ સુણી, આદર કરૂ જિણુધર્મહ જાણી

ધરમપ્રલાવઇં હુઇ રૂષિવૃદ્ધિ, સચલ સંઘનઇ વંછિત સિદ્ધિ. ૧૨૮

(૧) પ.ક. ૨૩૩થી ૨૩૭, નવો ૮થી ૧૨, સીમંધર. ૦ પો. ૧૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ (પૃ. ૪૭૪-૭૬).]

૧૨૫. વિમલધર્મશિષ્ય

(૧૯૧ ક) મહાવીર વિનતિ ૧૪ કડી ર.સં. ૨૫૨૦ જેઠ શુ. ૧૦

આદિ - સરસતિ મજા મતિ દિઉ ઘણી એ, તું જણુણી કવિઅણુ જણુ

તણી એ,

ગોચમગુરૂ નીચ મનિ ધરીએ, રસનારસ લીજઈ ઇણિ પરિ એ. ૧

અંત - રાયરાણા ભૂપ અતિ ધણા એ, જિણ્ય રંજિય દેસ નયર
તણા એ,

વિમલધર્મ પંડિત તણુધ એ, ઉપદેસિઈ જીણ્ય ઉધાર કરધ એ. ૧૩
સંવત પનર વીસોતરધ એ, જોડહ સુદિ દસમિ ઉચ્છવ કરધ એ,
જે નરનારી નિત ભણુધ એ, નવનિધિ ધરિ વિલસધ તીહ તણુધ
એ. ૧૪

(૧૯૧ ખ) જીરાઉલિ પાર્શ્વનાથ વિનતિ ગા. ૧૮

આદિ - ત્રિભુવન જન નયણાણુંદ ચંદ, તુજ્જ સેવ કરધ પય ધરણુઈદ,
વલિ દેવિ પહિમાવધ રૂ નામિ, જીરાઉલિ તાપક પાસ સામિ. ૧
જ્ય પંડિત વર સિરિ વિમલધર્મ, તે જાણુધ આગમ વેદમર્મ,
તસ સીસ સેવક ઇમ વીનવધ, કર જોડી પ્રભુ પાએ નમધ. ૧૭
રવિ મંદિર ગિરિ જાં ગયણિ સોમ, દ્રૂમંડલ સાયર મહિય પઈમ,
જીરાઉલિ તાં જ્ય જિણુહ પાસ, પ્રભુ પૂરે સામી મણુહ આસ. ૧૮

(૧) સંવત ૧૫૩૫ વર્ષ વૈશાખ શુદિ ૬ દિને અભયપ્રભગણિ
લિખિત. પ.સં.૧૧-૧૩, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૬૯. (બન્ને કૃતિઓ)
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૫૨-૫૩.]

૧૨૬. (બ્રહ્મ)જિનદાસ (દિં સકલકીર્તિ-ભુવનકીર્તિશિ.)

આ કવિએ સંસ્કૃતમાં 'રામચરિત' લખ્યું છે. તેમાં રચનાસમય
આપ્યો નથી. તેની પ્રત સં. ૧૬૭૨ની લખાયેલી છે. મુગ્ધર્ષના દિં જૈન
સરસ્વતી ભવનના તૃતીય વાર્ષિક રિપોર્ટ સાથે જોડેલી ગ્રંથસૂચીમાં પૃ.
૮૦ પર તેની પ્રથમ પ્રત આપેલી છે તેમાં દરેક સર્ગ અંતે 'ભદારક શ્રી
સકલકીર્તિશિષ્ય બ્રહ્મચારી જિનદાસવિરચિત' એમ આપ્યું છે તે પરથી
જણાય છે કે પોતાના પાસ ગુરુ સકલકીર્તિ હતા. બ્રહ્મ એટલે બ્રહ્મચારી.
દિગ્બરોમાં સાધુ થવા માટે ત્રણ સ્થિતિ છે : ૧ બ્રહ્મચારી. ૨ ઐલક અને ૩
મુનિ. [કર્તાપરિચય માટે જુઓ સુગ્રંથદશમી કથા, સંપા. હીરાલાલ જૈન.]

(૧૯૨) હરિવંશ રાસ ર.સં. ૧૫૨૦ વૈ. શુ. ૧૪

અંત - લોભવાહિ જીવ ગમાર, મિથ્યા ધરમ થાયો અપાર.

શાસ્ત્ર લોખ્યાં બહુ જિનવર તણાં, કુમત થાપ્યા તીણેં આપણા. ૩૫
હુંડા સર્પિણી કાલ વિશાલ, પંચ મિથ્યાત ઉપજેં ગુણુમાલ,
જિમ પૂનિમ થકી ચંદ્રકલા હાણિ, તિમ પંચમકાલિં જિન-
વરવાણિ. ૩૬

જો(ઇ)લો કાલ તણો પરતાપ, બહિભદ્રે મિથ્યાત કીયો વ્યાપ,
ઈણુ પરિં જસ વાપ્યો અતિ ઘણો, બલિ દેવિં નારાયણુ તણો. ૩૭
તિહાં થકો નારાયણુ હવો દેવ, પ્રભ લોક કરિ બહુ સેવ,
દયા ધરમ છોડ્યો તીણુ ચંગ, આચાર તણો બહુ કીયો ભંગ. ૩૮

*

જિણુસાસણુ નિકલંક અપાર, મારગ મુગતિ તણો ભવ પાર,
ત્રિગંબર નિમ્રંથ ગુર ચંગ, જીવ દયા દીસે ઉતંગ. ૪૧

*

(નેમિ જિનેશ્વર ગિરનાર ઉપર આવી રહ્યા તે સંબંધી કહે છે કે)
સહસ્ર વરસ ભોગવ્યો સ્વામી આય, દશ ધનુષ નિરમલ ગુણુ કાય.

*

શ્રી મૂલસંઘ અતિ નિરમલો, સરસતિગચ્છ ગુણુવંત,
શ્રી સકલકીરતિ ગુર બહુઈઈ, જિણુસાસણિ જયવંત. ૧
તાસ પાટિં અતિ રૂયડા, શ્રી જીવનકીરતિ ભવતાર,
રતનત્રય કરી મંડીયા, ગુણુહ તણુ ભંડાર. ૨
તે મુનિવર પાય પ્રણુમીનિં કીયો સવિ સાર,
અહા જિણુદાસ ભણે રૂયડો, પઢતાં પુન્ય અપાર. ૩
સિષ્ય મનોહર રૂયડો, મદિલદાસમ ગુણુદાસ, સાસનમ
પઢો પઢાવો વિસ્તરો, જિમ હોઇ સૌખ્ય અપાર. ૪
ભવીયણુ જીવ સંબોધવા, કીયો રાસ એ સાર,
અનેક કથા ગુણિ આગસો, દયા તણુ ભંડાર. ૫
સંવત ૧૫ વીસોતર, વૈશાખ માસ વિશાલ.
શુકલ પક્ષ ચઉદ્ધિસિ દિને, રાસ કીયો ગુણુમાલ. ૬
વસ્તુ.

રાસ કીયો રાસ કીયો સાર મનોહર,
અનેક કથા ગુણિ આગલો, હરિવંસ તણુ સાર,
.....એ કવિત કરી સાંભલો, ભાવ ધરો મનમાંહિ ઉજ્જલ,
શ્રી સકલકીરતિ ગુર પ્રણુમીનિ, અહા જિણુદાસ ભણિં સાર,
પઢિં ગુણિં જે સાંભલે, તેહનિં પુણ્ય અપાર.

(૧). ઇતિ શ્રી હરિવંશરાસ સમાપ્ત. સં ૧૭૫૧ વર્ષે માહ શુદ્ધિ ૧૪

શનો. મ.બ.

(૧૯૩) શ્રેણિક રાસ

આદિ -

વસ્તુ.

વીર જિણુવર વીર જિણુવર નમુ' તે સાર
 તીર્થ'કર ચઢીસમુ વાંછિત ખહુ દાંન દાતાર
 સારદા સામિણિ વધી તવુ' બુદ્ધિસાર હું વેગિ માયુ'
 ગણુધર સ્વામી નમસ્કર' શ્રી સકલકીરતિ ભવતાર
 શ્રી હુવનકીરતિ ગુર મનિ ધર' કરિસુ' રાસ હું' સાર. ૧
 ભાસ જસોધરની.

ભવિચણુ ભાવઈ સુરો આજ મનિ નિશ્ચે આણી
 શ્રેણિક રાજ તણો રાસ હું' કહિસુ' વખાણી. ૧

અંત -

વસ્તુ

શ્રેણિક રાજ શ્રેણિક રાજ તણો એ રાસ,
 પઠે ગુણે જે સંભલે એકમતાં ધરી ભાવ ઉજ્જવલ,
 તેહ ધરિ નવ નિધિ સંપજે સરગ મુગનિ ક્ષત સંસાર નિરમલ,
 શ્રી સકલકીરતિ ગુર પ્રણમીને મુનિ હુવનકીરતી ભવતાર.
 બ્રહ્મ જિણુદાસ ભણે' નિરમલો, સુણતાં પુન્ય અપાર.

(૧) સં. ૧૬૧૩ વર્ષે શ્રાવણ શુદ્ધિ ૧૧ શુક્રે કહ લિપી બાઈશ્રી
 માનિકશ્રી શિષ્ય જિનમતિશ્રી વાઈ. લિપિત' શ્રી વસા વતુ કાચથા.
 પ.સં. ૫૨-૧૦. ભાવ. ભં. (૨) સં. ૧૭ એકાદશ વર્ષે વૈ. શુ. ૧૩
 ચંદ્રવાસરે મૂલ સંઘે ભ. ખજન'દાત શિ. બ્રહ્મ ગોવિંદ પઠનાથ'...
 ભટ રઘુનાથેન લિ. પ.સં. ૧૧-૧૦., સ.ભ.

(૧૯૪) યશોધર રાસ

આદિ - શ્રી પૂજ્યશ્રી ધનરતનસૂરિ ગુરુભયો નમઃ

મુનિસુમત જિન જિન સ્તવું તે સાર
 તીર્થ'કર જેય વીસમઉ વાંછિત ફલ ખહુ દાંન દાતાર
 સારદ સામિણિ વકતી તવું, જિમ બુદ્ધિ સાર હું' વેગિ માયુ,
 ગણુધર સ્વામી નમસ્કર', વધી સકલકીરતિ' ગુર સાર,
 તાસ ચરણુ હું' પ્રણમીનિ, કરસિઉ' રાસ એ સાર. ૧
 ભવિચણુ ભવિ સુણઉ આજ, મનિ નિશ્ચય આણી
 રાજ જશોધર તણઉ રાસ, હું' કહિસિઉ' વખાણી. ૨

અંત - રાય યશોધર રાય યશોધર તણો જે રાસ,
 જવદયાનૂં પીહર' પાપ, મિશ્યાતનિકંદન સાર,

રાગ મોહ વિહંગણો, ગુણહ તણો ભંગાર,
સુણીઈ જે નરનારી પઢે, ગુણે મને ધરિ બહુ ભાવ,
બ્રહ્મ જિણુદાસ ઈમ ભણે, તેહને સૌખ્ય અપાર. ૪૬

(પા.) સુણીઈ જેઅ નર અનુદિન ભણિ, હીઈ ધરી બહુ ભાવ,
જિણુદાસ બ્રહ્મચારિ ઈમ ભણિ, તેહનિ શવપુરિ વાસ. ૪૬

(૧) પ.સં.૨૧, શેક માણેક્યંદ હીરાચંદનો બંગલો ચોપાટી દિગં-
બર જૈન મંદિર મુંગઈ (ડા. ત્રિ. પ્રશસ્તિ સંગ્રહ). (૨) સંવત ૧૬૨૮
શ્રા. શુ. પ. ગુરૌ શ્રી કેદક નગર વાસ્તવ્ય હુમ્બક) ચાતીય શેા
સંધારણ ભાર્યા સિરીઆદે તત્પુત્રાં સુશ્રાવિકા શીલાલંકારધારિકા શ્રા
રતનાઈ પડનાઈ વૃદ્ધ તપગરુછે પં. ચારિત્રસિંહ શિં પં. વિનય-
ચારિત્ર મુનિ લખિતં. પ.સં. ૨૭-૧૨, સીમંધરં દા. ૨૨ નં.૬. (૧૩)
ખં.ભં.૧.

(૧૬૫) આદિનાથ રાસ

આદિ -

ૐ નમો વીતરાગ્ય-વસ્તુ.

આદિ જિણેસર આદિ જિણેસર પાવ પ્રણમેસુ,
સરસતિ સ્વામિણિ વલિ વલિ તવહિ, બુદ્ધિ સાર માયું નિરમલ,
શ્રી સકલકીરતિ પાવ પ્રણમીનિ, મુનિ ભવનકીરતિ ગુર વાંકુ
જેનમ્ જયતિ શાસનમ્ સોહજલ,

રાસ કરિસુ હું રૂવડો, તરુહ પરસાદિઈં સાર,
આદિ જિણુદ ગુણ વરણુવું, ચરિત્ર જોડું ભવનાર. ૧

ભાસ જસોધરની.

ભવિયણુ ભાવઈ સુણુકે આજ, રાસ કહું મનોહર,
આદિપુરાણુ જોઈ કરી, કવિન કરઈં મનોહર. ૧

બાલ ગોપાલ જિમ પઢઈ સુણુઈં બાણે બહુ ભેદ,
જિણુસાસણુ ગુણુ નિરમલ મિથ્યામતછેદ. ૨

કઠીણુ નારીયલ, દીને આલક હાથિ તે સ્વાદ ન બાણે,
છોલ્યા ઢેલા દાખ દીને ને ગુણુ બહુ માને. ૩

તીમ એ આદિપુરાણુ સાર, દેસભાષ વખાણું,
પ્રકટ ગુણુ શ્રમ વિસ્તારે, જિણુસાસણુ વાંતુ. ૪

રતન માણિક હીરા જગા જેતિ પારખિ, અજાણુ ન બાણે,
તિમ જિણુસાસણુ ભેદ ગુણુ. ભોલા કીમ વખાણિ. ૫

તીહ કારણિ એ રાસ યંગ, કરં ગુણવંત,
ભવીયણુ મન સંતાપ રંગ, રીકે જ્યવંત. ૬
મધુરીય વાણિ સોહામણી, ખોલું આણુંદ,
બ્રહ્મ જિણુદાસ કહે નિરમલુ, જમ વાધે ગુણુ કંદ. ૭

અંત -

વસ્તુ

આદિ જિણેસર આદિ જિણેસર તણુકે મઈ રાસ,
કીયો સરસ સોહાવણો, એક ચિત બહુ ભાવ આણી,
પઢઈ ગુણુઈ જે સાંભલે, જિણુસાસણુ ગુણુ અનંત જાણિ,
શ્રીય સકલકીરતિ ગુર પ્રણુમીનિ, મુનિ ભવનકીરતિ ભવતાર,
બ્રહ્મ જિણુદાસ કહે નિરમલો, રાસ કીયો મઈ સાર.

દૂહા

વખાણુઈ જે રૂવડો, સભા માહિ ગુણુવંત,
રૂચિ સહિત જે સાંભલિં, તેહનઇ પુન્ય મહાંત.
સમકિત ઉપજે નિરમલો, વરત નીમ વલિ સાર,
તત્ત પદારથ જાણું સહી, જ્ઞાન ઉપજઈ ભવતાર.

(૧) સંવત ૧૭૩૯ ભા. શુ.૭ ભોમે પાટણુ મધ્યે લિ. વાસતવ્ય સાહ મૂલજ સિખાપિત. ત્રં.૪૫૦૦, પા.સં.૧૯૩-૧૧, ડા.ભં. દા.૭૯ નં.૩૦. (૨) પા.ભં.૧.

(૧૯૬) કરકંડુ રાસ (પૂજા ફલ પર)

આદિ -

સિદ્ધિભ્ય:

બીર જિણેસર પ્રણુમીને, સરસતી સ્વામિણિ દેવિ.
શ્રી સકલકીરતિ ગુર વાંદિસુ, વહી ભુવનકીરતિ મુનિ દેવ. ૧
તહ પરસાદે નિરમલો, રાસ કર અતિ યંગ,
પૂજાફલ હવે વરણુવુ, મનિ ધરિ ભાવ ઉતંગ. ૨

અંત -

દૂહા.

અચલ દામ દેહ નિરમલો, મઝને સ્વામી દેવ,
હું દાસ છઉં તમ્હ તણો, જનમિ જનમિ કર સેવ. ૧
શ્રી સકલકીરતિ ગુર પ્રણુમીને, મુનિ ભુવનકીરતિ ભવતાર,
રાસ કીયો મેં રૂવડો, બ્રહ્મ જિણુદાસ કહે સાર. ૨
પઢઈ ગુણુઈ જે સાંભલે, મન ધરિ અવિચલ ભાઉ,
મન વાંછિત ફલ તે લહે, પામેં સિવપુરિ ઠાઉ. ૩

ધનદ નામ ગોવાલીયો, એક કમલ કરિ ચંગ,
 પૂજ્યા જિણવર મુનિ રલી, ફલ પામ્યા ઉતંગ. ૪
 એ કથારસ સાંભવિ, ભવિયણ સયલ સુખણ,
 પુજો જિણવર મનિ રલી, અષ્ટ પગારિ ગુણુ ભાન. ૫
 એક કમલ ફલ વિસ્તર્યો, સરગ મુગતિ લગે ચંગ,
 અનુદિન જે જિન પુણ્ણે, તેહને ફલ ઉતંગ. ૬
 સાચો ધરમ સોહાવણો, થોડો કીજે મહાંત,
 વડ ખીજ જિમ રૂવડો, ફલ દીસે અનંત.

(૧) ઇતિ કરકંડ મહા મુનીશ્વરની કથા પુખ્તફલ સમાપ્ત. સ.ભ.

(૧૯૭) હનુમંત રાસ

અંત - રાસ કીયો રાસ કીયો મેં સાર મનોહર,
 હનવંત વીર કો નીરમલો, અંજણુ સહિત યુન સાર,
 સોહોલભઃ (?) ભ્રંતિ ફેડવા ભવિયણ સુણવા સાર,
 સકલકીર્તી શુર પ્રભુમી નેં...
 બ્રહ્મ જિણુદાસ ઈણી પરી ભણે, પદતાં પુન્ય અપાર.

(૧) પ.સં. ૪૦-૧૧, સ. ભ.

(૧૯૮) સમકીતસાર રાસ

આદિ - સરસતિ સ્વામિણિ વીનવઉ, માગઉ એક પસાઉ,
 તમ્હે પરસાદઈ ગાઈસ્યું, રૂવડો એ જિણવર રાઉ. ૧
 સહી એ સમાણિ એ તમ્હે સુણો, સુણઉ અમ્હારીય વાત,
 જિન ચૈત્યાલઈ જાઇસ્યું, જાડીસુ ધરકીય તાત. ૨
 આંગ પખાલિસું આપણો, પહીરીસું નિરમલ ચીર,
 જિન ચૈત્યાલઈ પેસતાં, નિરમલ હોઈ સરીર. ૩

અંત - સમકીતરાસો નિરમલો એ, મિથ્યાત મોડઇ કંદ તો,
 ગાવો ભવીયણ રૂવડો એ, જિમ સુખ હોઈ આનંદ તો. ૨૦
 શ્રી સકલકીરતિ શુર પ્રભુમીનઈ, શ્રી હુવનકીરતિ ભવતાર તો,
 બ્રહ્મ જિણુદાસ ભણે ધ્યાઇએ, એ સરસ અપાર તો. ૨૧

(૧) ઇતિ સમકીત રાસ મિથ્યાત મોડ સમાપ્ત. પ.સં. ૬-૧૦, સ.ભ.

(૧૯૯) સાસરવાસોનો રાસ

આદિ -
 ફહા
 સરસતિ સામિણિ વીનવુ, માગૂ એક પસાઉ,
 સાસરવાસો વરણુવું, સહશુર તણુઈ પસાઇ.

દાલ રાસની

જંખૂદીય માહિ નિરમલો એ, ભરતક્ષેત્ર છે સાર તો,
ભરતક્ષેત્ર મહિ રૂવડો એ, અજ્ઞેધા નયર સવિચાર તો.
તે નયરકો રાજ્યો એ, દહમતિ તેહતુ નામ તો,
સમકિત પાલિ નિરમલો એ, મિથ્યાતિનો મોડછ માન તો. ૨

અંત -

દૂહા

સાસરવાસો નિરમલો, શેણુકી તણુ સુવિચાર,
ધરમ તણું ફલ વરણુવ્યૂં, ગુણુક તણો ભંડાર.
ભવિયણુ જન સંબોધવા, સંક્ષેપે કહ્યા વિચાર,
વિસ્તારિ આગમ જ્ઞણુજ્યો, સુભૂમ યકી અવતાર.
શ્રી સકલકીરતિ ગુરુ પ્રણુમીનંદં, કરિજ્યો રાસ એ સાર.
બ્રહ્મ જિનદાસ ધણિ પરિ ભણુધ, જ્યાં યુજ્ય અપાર.

(૧) સં. ૧૬૧૮ આસો શુદ્ધિ ૧૦ ગરૌ લ. રાયમલ ભારમલ
સધારણુ વધમાન લ. પ.સં. ૮-૧૩, સંધ ભં. પાલણુપુર ઘા.૪૬.

(૨૦૦) ધર્મધર્મીસી કંડી ૨૭

દૂહા.

ભવિ-કમલ-રવિ સિદ્ધ જિન, ધર્મ ધુરંધર ધીર,
નમત સતિંદ જગતમહરણુ, નમો ત્રિવિધ ગૃહ વીર. ૧
ચોપાઈ.

મિથ્યા વિષયમેં રત છવ, તાતેં જગમેં ભવે સદીવ,
વિવિધ પ્રકાર ગઠે પરજ્ઞય, શ્રી જિનધર્મની નેક સુહાય. ૨
દૂહા.

બુધ કુમુદ સશિ સુખકરણુ, ભવ દુખ સાગર જ્ઞંન,
કઠે બ્રહ્મ જિનદાસ યહ, ગ્રંથ ધર્મકી ખાંન. ૨૬
ધાંણુ તજૈ વાયૈ સુને, મનમૈં કરૈ ઉજાહ,
તે પાવે સુખ સાસતે, મનવંછિત ફલ લાહિ. ૨૭

(૧) ધ્વનતકૃત તરવસાર ભાષા સાથેની પ્રત, પ.સં. ૯-૧૧,
આત્માનંદ સભા ભાવનગર, નં. ૩૫-૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૫૩-૫૫, ભા.૩ પૃ.૪૭૬-૪૮૧.]

૧૨૭. સોમચંદ્ર (નાગેંદ્રગચ્છ ગુણુદેવસૂરિ-ગુણુરતનસૂરિશિ.)

ગુણુદેવસૂરિનો સં. ૧૫૧૭નો લેખ દિલ્હીના ચીરખાનાના જૈન

મંદિરમાં એક પિંબ પર છે : “સં.૧૫૧૭...શ્રી શ્રીમાલશાતીય મંત્રી
 યેાપા...જીવતસામિ નાગેંદ્રગચ્છ શ્રી ગુણસમુદ્રસુરિ આદેશીન આચાર્ય શ્રી
 ગુણદેવસુરિભિઃ પ્રતિષ્ઠિતં...ત્રિમણિ વાશતોય.” જુઓ ઉમરાવસિંહ ટાંકે
 પ્રસિદ્ધ કરેલ ક્ષમાકથ્યાણકૃત ‘સુમતિજિનસ્તવન’માં પુરવાણી. વળી ગુણ-
 રત્નસુરિ માટે જુઓ નં. ૭૨.

(૨૦૨) કામદેવનો રાસ સં.૧૫૨૦ આસપાસ

આદિ - અરિહંત સિદ્ધ નન્વયયા પયપંકય પણ્નિગિણુ ભાવેણ,
 મગેમિ મંગલંવરા સુહકરગેં દુરિયઉવહરણું. ૧
 કરકમલિ કમલ વેગે પુચ્છીય હરછાય,
 કવિયણુ કામ દુહાવિય, સુપસુન્ના હોઉ મુચ્છેવી. ૨
 વિરઠ આગમ નિગમ, સુત સુતત્ય સરસા વયણી,
 ગેયમ ગુણુહર પુમહા, પુવ્વં કવઠણુ નમેા નિચ્યં.
 નાગિંદરાજ રનો, શ્રી ગુણુદેવસ્સ પદિ ઉકયરયણુ,
 શ્રી ગુણુચયણુ સૂરીસો, તસુ સીસો કવીય ભાવેણ. ૪
 રચિયજ્જઠ રસિ રાસો, અમીય એયા સોગુણુગે આવાસો,
 નિસુણુઈ સુપરિ સઠ્ઠંદો, કવીયણુ જ્જમણુ તહાણુદો. ૫
 જહજહ ઉતમ ચરિયં, પભણુઈ જઈ પુરયપૂરિ અરિયંત,
 તણુમણુ રસણુઈયં સ પવિતં તહ તહી હોઈ. ૬
 નિમ્મનીયા જ જંભા, રાતી રંભા રસઈ સારંભા,
 નામેણુ નયર ભંભા, તમ દિઠંત સુણુ ભવીઆ. ૭
 (આટલું પ્રાકૃતમાં જણાવી પછી ભાષામાં ચાલે છે.)
 વસ્તુ.

ધમ્મ કિજ્જઈ ધમ્મ કિજ્જઈ ધમ્મિં સુખ સાર,
 ધર્તિ ધરિ સંપતિ ધણી, ધમ્મિં જશ વાજિત્ર ભંભા,
 ધમ્મિં વિદ્યા મંત્રણલ, ધમ્મિં હોઈ ધરિ નારિ રંભા;
 દાન સીલ તપ ભાવના, અધિકેરૂ તિહાં ભાવ,
 કામદેવ કુંચર તણા, તે સુણુઉ પ્રસ્તાવ. ૮

અંત - ભાવના ભાવઈ દોષ જનઈ પાપ નાવઈ ભવ થકી,
 દાન દેઈ દીપ્પ લેઈ કઠિન કર્મ ક્ષપી કરી,
 બહુ લોક તારી કુમતિ વારી સુગતિ રામા રસિ ધરી,
 ઈમ કામદેવ કુંચરની પરિ જૈન ધર્મ જિં કૈ કરઈ.

તે સુખ પામઈ દુઃખ વામઈ વિવિધ મંગલ અણુસરઈ,
નાગેન્દ્રગણિ શુશ્ય સુરતર સૂરિ ગુણુદેવ જાણીઈ;
તસ પદિ શ્રી ગુણુરયણુ સૂરિવર સયલ સંઘ વખાણીઈ,
સયલ સંઘ વખાણીઈ, કવિ સોમચન્દ ભદ્રાંત.

જે સુણઈ પમણઈ રાસ એ, તણુ પ્રસન્ન શ્રી અરિહંત. ૩૧૪

(૧) ઇતિશ્રી ભંભાપુરી પ્રખંધે શ્રી કામદેવકુંઅર રાસ સમાપ્તઃ
લ.સં.૧૬૨૬. આગમચ્છીય ધર્મરત્નસૂરિભિઃ પ. ક.૧૫થી ૩૮, ચોપડો,
દે. લા. પુ. લા. નં.૧૧૨૫. (૨) સં. ૧૬૪૭ ફા. શુદ્ધિ ૧૪ શુક્રે ચેલી
ભખમાઈ લ૦ પ.સં.૧૯-૧૫, રત્ન. ભં. દા.૪૩ નં.૪૩. (૩) સં. ૧૬૫૦
ભા૦ શુ૦ ૮ શુક્રે લ૦ શ્રીમદ્ અહિમ્મદાવાદ શ્રીનગર મધ્યે મુ. દેવસાગરેણુ
સ્વયં વાચ્યમાર્થેન લિ૦ પ.ક. ૮થી ૧૨, પ્રથમનાં ૭ પત્ર નથી, સીમં-
ધર. દા. ૨૪.

(૨૦૨) સુદર્શન રાસ

આદિ - પહિલઈ પ્રણુમિસિ અનુક્રમઈ એ ગણુહર ચઉતીસ,
પછઇ શાસન-દેવતા, એનેહ નામું સીસ.

સમરીય સામિણિ સારદા એ, સાનિધિ સંભાર,

આગઇ પાણુ પ્રતિપનું એ, કવિસ્થૂં એકહાર. ૧

તૂં તૂઠી તિણિ ખિણિ ભણુઇ, એ હું આવિસિ અંગિ,

સિદ્ધિ સુદર્શન તણુ એ, રાસ રચયો રસરંગઇ.

જંખૂદીવહ ભરતવેત્ર વસુહાં વદીતી,

ચંપાનગરી ચતુરપણુઇ અમરાપુરી જીતી. ૨

(૧) પ.ક.૧થી ૭, ટૂટક, સીમંધર. દા.૨૪.

(આવા જ અક્ષરની પ્રત 'કામદેવના રાસ'ની છે. તેના કર્તા ઉપ-
યુક્ત સોમચન્દ્ર છે, તેથી આ 'સુદર્શન રાસ'ના કર્તાનું નામ તે મૂક્યું
છે. 'કામદેવના રાસ'ની સં.૧૬૫૦ની પ્રત પણ છે તેમાં પ્રથમનાં ૭ પાનાં
નથી તે ટમા પાનાથી છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૮૫-૮૭.]

૧૨૮. ઉદયવલ્લભસૂરિ (વૃદ્ધતપગચ્છ)

(૨૦૩) ક્ષેત્રસમાસ ખાલા૦ સં.૧૫૨૦ આસપાસ

(૧) લ.સં.૧૭૬૬, ગ્રં.૪૮૬૦, પ.ક.૯૬, હા.ભં. દા.૫૭ નં.૧૧.

(૨) લ.સં.૧૭૬૯, પ.ક.૨૪, હા.૦૯. દા.પ૭ નં.૧૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૨૨.]

૧૨૯. દેપાલ

ભોજક સં.૧૫૦૦થી ૧૫૨૨ સુધીમાં વિદ્યમાન કવિ. પ્રસિદ્ધ નામી કવિ હતો. તેનું 'ટૂંકું' નામ દેપો હતું. શ્રી ઋષભલક્ષ્મણે જે ત્યાર પછી સતરમા સૈકામાં જૈનેતર કવિ પ્રેમાનંદને પણ ટક્કર મારે તેવો વલ્લિક શ્રાવક કવિ થયો છે, તેણે સંવત ૧૬૭૦માં રચેલા પોતાના 'કુમારપાળ રાસ'માં ઉલ્લેખ કરી તેના વખાણ કર્યાં છે કે :

આગિં જે મોટા કવિરાય, તાસ ભાય ચરણરજ ઋષભરાય,
હાવણુય, લીંબો, ખીમો ખરો, સકલ કવિની કીરતિ કરો.
હંસરાજ વાહો દેપાલ, માલ હેમની છુદ્ધિ વિશાલ,
સુસાધુ સમરો સુરચંદ, શીતલ વચન જિમ સારદ્યંદ'

વધુ હકીકત માટે 'કોચર વ્યવહારી રાસ' જુઓ. તેમાં જણાવેલું છે કે દિલ્હીના પ્રસિદ્ધ દેસવહરા શાહ સમરો અને સારંગ એમનો તે આશ્રિત હતો :

યાચક તેહના ધર તણુલિ વેધક નર વાચાલ,
જાણીતલિ જિનશાસની કહીઈ કવિ દેપાલ.

આમાં યાચક એ વિશેષણ તેમજ ખીજે સ્થળે તે જ રાસમાં 'લેયો રે ઠાકુર તુમ જે ભાવઈ' એમ ઠાકુર શબ્દથી સંબોધન સૂચવે છે કે કવિ ભોજક હતો. (વિજયધર્મસૂરિકૃત ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ, ભા.૧) આના એક કાવ્યની પ્રતિ સં.૧૫૦૫માં લખાયેલી છે. દેપાલ ગુજરાતમાં ક્યો હતો અને ગુજરાતમાં રહીને તેણે ઘણાં કાવ્ય રચ્યાં હતાં. એની જે કવિતાઓ મળી છે તે ખીજ ગુજરાતી જૈન કવિઓના જેવી જ ભાષામાં છે. દિલ્હીની ભાષાની કશી અસર તેમાં જણાતી નથી. - મ.બ.

(૨૦૩) આર્દકુમારનું સૂક

અંત - દેપાલ ભણિ સાંજ ગઈલા મુગતિ આપુણી ધાનચી

સકતિ સયલ સંધ પ્રસન.

(૧) પ્ર.કા.ભં.

(૨૦૪) વજ્રસ્વામી ચોપાઈ ર.સં.૧૫૨૨

(૨૦૫) જંબૂસ્વામી પંચલવચર્ણન ચોપાઈ પ્રબંધ ર.સં.૧૫૨૨
આસો શુ. ૧૫ રવિ

આદિ - ગોપમ ગણુદર પદ નમી આરાહિસુ અરિહંત,
હૃદયકમલ અહનિસ વસઈ ભવભંજણુ ભગવંત. ૧
ભવભંજણુ ભગવંતનું આણુ અખંડ વહેસિ,
સીલસિરોમણિ ગુણનિવૃત્તિ, જંપુકુમર વણુસુ. ૨

અંત - સંવત ૫૫૨ ખાવીસમઠ એ વ. રચિ ઈણુઈ (ગાવીસ રવઉ આસોઠ)
પૂનિમઠ એ,

ભણુઈ ગુણુઈ નરનારિ તેડ મનિ ઉપશમરસ વસઈ એ. ૧૭૮
કાવ્ય—શ્રી જંપુસ્વામી રિહિ ગામી ભવઉ પંચ તણુ યરી,
ઉપગારકારી યુદ્ધિ સારી રચ્યઉ દેષઠ ષપ કરી,
જે ભાવિ ભણુસઈ અનઈ સુણિસ્યઈ રહસ જાણી એહતા,

જિણુઆણુ ધરસ્થિઈ ક્ષમા કરસ્યઈ કાજ સરસ્યઈ તેહના. ૧૭૯

(૧) વિ.ધ.ભં. (૨) અપૂર્ણ પ્રાચીન પ્રત મારી પાસે છે. (૩) સં.૧૬૬૩
વર્ષે આસો સુદિ ૭ શુક્રે લિખિત મુનિ જીવામુનિ મેહાજલ પડનાર્થ.
ગુ.વિ.ભં. (૪) સંવત ૧૬૩૬ વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૧૧ બુધે લિખિત નસિરા-
વાદ મથે. ચિરંજીયા તુ સર્વેષાં. પ.સં. ૬-૧૫, ડા.ભં. દા.૮૧ નં.
૩૬. (૫) પ.સં. ૭-૧૩, સં.ધ ભં. દા.૬૩ નં.૩૬. (૬) પ.ક. ૩૫થી ૪૨,
એક સં.૧૬૦૭ લગભગનો ચોપડો, નાથાલાલ જગનલાલ પાલણુપુરવાળા
પાસે. (૭) સં.૧૫૮૫ કા.શુ. ૧૪ સોમે સૌભાગ્યહર્ષસૂરિશિષ્ય સુંદરહંસ
સિ. પ.સં.૮, દાન૦ પો.૪૪. (૮) પ્રત ૧૭મી સદીની કેસરીસિંહ આત્માર્થ.
પ.સં.૪, દાન. પો.૧૩ નં.૨૫૦. (૯) પ.સં.૭, પ્રત ૧૭મી સદીની, મહર૦
પો.૬. (૧૦) પ.સં.૮, અભય૦ પો.૧૨ નં.૧૦૯. (૧૧) પ.સં.૮, જ્ય૦
પો.૬૯. (૧૨) સં.૧૫૯૭ વર્ષે લિ. ચોપડો, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૬૧. (૧૩)
સં.૧૭૮૧, પ.સં.૯, જેસ. ભં. નં.૩૧૪. (૧૪) શ્રાવિકાગાઠ હીરામાઈ
પર્ડનાર્થ. પ.સં. ૧૨-૧૧, મુક્તિ૦ વડો. નં.૨૪૨૪. (૧૫) પ.સં.૧૯,
કાર્પસ સભા, મુખઈ નં.૧૮૯. (૧૬) પં. ધર્મવર્ધનગણિશિ.
વવેકવર્ધન પડનાર્થ. પ.સં.૭-૧૬, ડા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૮૫. (૧૭) પ.સં.
૧૧, અંથમાન ૧૭૮, લીં.ભં. દા.૨૬. (૧૮) સં.૧૬૩૮ ચે.શુ. જિન-
ચંદ્રસૂરિ રાજ્યે રતનાકર મહો૦ શિ૦ પં. હેમસિંહશિષ્યેણુ લિ૦ માલ્હ
ગોત્રે સાહ ગોપા વાયનાર્થ. પ.સં.૭, અભય. નં.૨૮૦૩. (૧૯) સં.૧૬૯૬
વે.શુ. ૧૫ બુધે સભવત્ર પુરે વા૦ જયમલ્લગણિશિ૦ પં. નાંબાજી મુનિ
પં. સદારંગણિશિ. સુંદર લ૦ પ.સં.૧૦, અભય. નં.૨૯૯૧. (૨૦)
કરમચંદ કચરેણુ લિ. હરજી જૈ.શા. જામનગર. (૨૧) પ્રાયઃ આ કવિ.

કૃત - સં.૧૬૬૦ આશ્વિન ૨ કૃષ્ણે ખ. રાજકંવશ, સાંધી દયાસુંદરી ચેલી પ્રભાવતી લિ. વિરોજ મધ્યે પાતિસાહ જિહાંગીર રાજ્યે. હં.ભં. [આલિસ્તઓઇ ભા.૨, કેટલોગચુરા, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈસાસચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૦ અને પૃ.૪૯૮).]

(૨૦૬) અભયકુમાર શ્રેણિક રાસ લ.સં.૧૫૨૬ જ્યે. વ. ૧૪ પહેલાં

આદિ - સોહાવા સિરિ વીર જિણુ, પયપંકય પણુમેવિ,
 શ્રેણીઅભયકુમાર, ચરિતુ હઉં સંખેવિ ભણેસુ. ૧
 શ્રેણી અભયકુમાર ચરી, સરસતિ વિણુ ન કહાઇ,
 પણુમઇ વીટીઉ વાહલઉ, વાણી સંઘ પસાઇ. ૨
 સંઘ પસાઇ ખોલતાં, કિમઇ અવસર હોઇ,
 ખે કર જોડી વીનવિઉં, સાસહિજ્યો સહૂઇ ઢોઇ. ૩
 સાંસહિવઇં શ્રી રાજિધરિ, જિમ શ્રેણિક ભૂપાલ,
 અભયકુમાર સુમંત્રિ જિમ, કહિસઇ કવિ દેપાલ. ૪
 કહિસઇ કવિ દેપાલુ, સુજિ સાચા તણુઇ અધારિ,
 પુહવિઇં રાઉ પ્રસેનજિતુ, જંખૂદીપ મઝારિ. ૫
 જંખૂદીપ મઝારિ ભરહખિત જાણિજઈ, રાસનમ્
 ભરહખિત માહિ મગધ દેસ સુજિવર કાણિજઈ,
 મગધ દેસમાહિ રાજગૃહ, નયર પ્રસિદ્ધઉ,
 રાજગૃહ ગૃહ ભરિત ઘણુ, ઘણુન સમિદ્ધઉં,
 સુસમિદ્ધ પુવ્વ ઉતર પિહુ, મધ્ય દેહ અછઇ ઘણું,
 ઘણુ દેસ નરેસ પ્રસેનજિતુ, નામિ કામિ સોહામણુઉ. ૬
 ઇણુઇં અવસરિ રાયજિહિ, અકુ વરીસુ ખાલ,
 કૂઆ કાકઇ આવિઉ, કહઇ સુકવિ દેપાલ. ૨૭૨

અંત - જિણુ સાંભલીઈ દુરિઅ સવિ ટલઈ, જિણુ સાંભલિઈ વિણુતાં
 મિલઇ,
 જિણુ સાંભલિઇ ઊપજઇ કુદિ, પઠતાં ગુણુતાં વાંછિત રિદ્ધિ.
 ૩૬૮

(અભયકુમાર એટુ શ્રેણીરાઉ, દીઘઉ પંચાંગ પસાઉ).

(૧) ઇતિશ્રી રાજગૃહમંડલુ રાજ શ્રી શ્રેણિકરાસ સમાપ્ત: સંવત ૧૫૨૬ વર્ષે જ્યેષ્ઠા વદિ ૧૪ રવૌ લિખિતં ગ૦ ઉદયરત્ન લિખિતં શ્રા૦

વાલ્હી પકનાથ". પ.સં. ૯-૧૯, હા.ભં. દા.૮૦ નં.૭૩. (૨) ગ્રંથાગ્ર
 ૫૩૪, પ.સં. ૧૨-૧૩, સંવ. ભં. દા.૬૩ નં.૩૩. (૩) ઇતિશ્રી અભય-
 કુમાર શ્રી શ્રેણિક મહારાજ રાસ સંપૂર્ણ: સંવત ૧૫૩૯ વર્ષે કાર્તિક
 માસે શુક્રવર્ષે શુભ દિને શ્રી શ્રી શ્રી તપાગચ્છન યક યુગપ્રધાન સમાન
 ભદ્રારક પ્રભુ શ્રી શ્રી શ્રી સોમસુંદરસૂરિશિષ્ય ભાગ્યસૌભાગ્યનિધાન
 ભદ્રારક પ્રભુશ્રી સોમદેવસૂરિ તત્ શિષ્ય વાયનાયાર્થ શિરોમણિ પૂજ્ય
 પં. વિવેકહંસગણિશિષ્ય કમલયારિત્રગણિના કૃત પુસ્તિકાયાં શ્રી શ્રેણિક
 અભયકુમારરાસો લિખિત: આઘાટ નગર વાસ્તવ સાં વિનેસી ભાર્યા
 અમરૂ પુત્ર સાં કર્મા ભાર્યા આં વાંભૂ પુત્ર સાં વલા ભાર્યા આં
 રૂપિણિ પુત્ર સાં કાન્હા ભાર્યા પૂરી પુત્ર સાં વૈસલ ભણુનાથ". ચિરં
 જયતાત્ પ.સં. ૨૮-૧૩, નાના કદની, ડે.ભં. દાં ૭૦ નં.૯૧. [હેનૈશા-
 સ્ત્રિ ભા.૧ (૫.૧૫૦).]

(૨૦૭) સમ્યક્ત્વ આરમ્ભત કુલક ચોપાઈ ૨.સં.૧૫૩૪ આસો શુદ્ધ ૧૫

આદિ- વીર જિજ્ઞેસર પ્રભુમું પાય, અહનિસિ આણું વહું જિનરાય,
 મૂરખ કવિ એ બાણુઇ નહી, પણિ અણુબોલિઉ ન સકઇ રહી. ૧
 અધિકું ઉછડે કહઇ અસાધુ, તે શ્રી સંઘ ખમઉ અપરાધ,
 તાસ પસાઇ શ્રુત આધાર, પમણિસુ આવકના વ્રત ખાર. ૨
 શ્રાવક કહીઇ જે શ્રુત-બાંણુ, ભણુઇ ગુણુઇ સાંભલઈ વખાંણુ,
 ન્યાન સહિત છઇ સમકિત ધર્મ, અન્યાની ન ફલઇ ઉપકર્મ. ૩
 ન્યાન બણિવા જે નર ત્રહઈ, તે સાચુ જિનમારગ લહઇ,
 ન્યાન તણા પાંચ આવરણુ, વાદલ જિમ ઝાંપઈ રવિકિરણુ. ૪
 તિમ છવ અન્યાનિઈ આવરિઉ, કર્મ પાંધીનઇ ચિહું ગતિ ફિરિઉ,
 વાદલ ગલતઈ દીપઇ ભાણુ, તિમ આવરણુ ટલિ હૂઇ તાણુ. ૫

અંત - હું મૂરખ મનિહીણુ, ભારી કર્મો છું સહીય,
 હું નટાવા જિમ કહું, તિસું કરું નહીય,
 કિમ હું કરું અબણુ, બાણું નહીં ગીયત્ય વિણુ,
 ગુરૂ વિણુ ન હુઈ પ્રમાણુ, જે બોલિઉં મઝ મતિ તણું એ. ૩૩૮
 એક ખમુ અપરાધ, સંઘ સહિત શ્રી યુગપવર,
 હું તુમહ ચલણે સેવ, વાંચુંકે નવિ ઇચ્છુંકે અવર. ૩૩૯
 સંવત ૫૧૨ અહતીસ, રચિઉં આસોઇ પૂનિમ એ,
 ભણુઇ ગુણુઇ નરનારિ, તિહાં મનિ ઉપશમરસ રમઇ એ. ૩૪૦

કાવ્ય

આવકના આચાર વ્રત બારહ, સંખિપ સિહં દેખઈ કહી,
આગમવિરૂધ્ધ હિં આપણુધિઈ કવિહં તેક પ્રમાણુ નહીં,
જે ભાવિઈ ભણિસિઈ અનઇ સુણિસિઈ રહસ્ય ભાંણી એહતાં,
જિનઆણુ ધરિસિઈ ક્ષમા કરિસિઈ, કાજ સરિસિઈ તેહનાં. ૩૪૧

- (૧) ઇતિ બાર વ્રત ચક્રપઈ સમાપ્ત. પ.સં. ૧૫-૧૩, ૩.ભં.
દા.૭૨ નં.૮. (૨) જૂની વ્રત, પ.સં. ૨૬-૯, વિ.ને.ભં. નં.૪૬૧૬.
(૩) જૂની વ્રત, પ.સં. ૧૮-૧૧, તિલકવિજયનો ભં. મહુવા. (૪) ચિ.સં.
વાઘા પદનાર્થ. કિં વાયક હેમરનેન. સં. ૧૬૦૭-૧૬૦૯નો ચોપડો,
પ.ક.૨૧થી ૩૨, નાથાલાલ જગનલાલ પાલણુપુસ્તકાળા પાસે છે. (૫) પ.સં.
૩૩, અંબમાન ૩૪૧, લીં.ભં. દા.૨૯ નં.૨૯. (૬) પ.સં. ૧૬-૧૩,
મો. મો. સાગર ઉપાશ્રય પાટણુ દા.૮ નં.૩૧. પ.સં. [હિજૈશાસુચિ ભા.૧
(૫.૧૫૨).]

(૨૦૮) જાવડ ભાવડ રાસ

આદિ - પણુમવિ મરૂદેવિ સામિણી ઉચરરયણુ રિસહેસ,
જિણિ ધાપી સેત્રુંજ સિહરિ, સુજિ જાવડ વનસુ. ૧
અંત - માનઇ કોઇ ન માનઇ લોક, પહુતુ જાવડ પુણ્યસસોક,
જાવડ દશરથ સુકૃત સુગાલ, જાવડ ગુણ ગાઇ દેખાલ. ૧૧

- (૧) પ.ક. ૨૧૯થી ૨૨૬, ગાથા ૧૮૦, શાંતિ.ભં. દા. ૧૧૨ નં. ૯.
(૨) પ.સં. ૪-૧૮, સંઘ ભં. દા. ૬૧ નં. ૧૬. (૩) પા.ભં. ૪.

(૨૦૯) શેહિણુય પ્રબંધ અથવા શેહિણીયા ચોર રાસ

આદિ - બાહિરિ ટંક ગહિ પડિહિ, ટંકસાલી આગલિ વલિહિ.
લોહખરાનઉ બેટડહિ, તિણિ શ્રેણીસુત કલિહિ,
મદિ પ્રમાદિ ન મોડિહિ પરરમણિ, ચંદ્ર ધરણિ ચતુર તેહ નામ
તણુહિ ઘણી. ૧

- તાત આદેસિઈ ભવટિ ચાલતાં, કંટકહિ એક ભાગ,
કાટઈ કાંટા આઠ કાઢચા, મોકલહિ ધિહિ પાગ.
દેખાલ ભણુઇ તે પરીછીઓ, આધુ કહતાં આધુ.
ચક્રપટમદન તે ચોર ન વાણુહિ કરી પરિ તેક સાધુ સાધુ. ૨

અંત - સાજણુ વહિલાવી ચલ્યા એ, એ વલલ તરી કરઇ વધાણુ,
શેહિણીહિ શેહિણીહિ રે. ૨૭૨
ચોર અદૃષ્ટ સહિ સમોસરણિ જિણુ ચોરિયાં એ, એકલડાં અમર

તણા, રોહિણીઉ. ૨૭૩
 રૂપ ખરા કુલ દીઠઠ એ, રૂપિહિ રૂપનિધાન, રોહિણીઉ. ૨૭૪
 તાં લગઈ એહજિ વાતડી, જાં લગઈ નય પ્રવેસ, રોહિણીઉ
 શ્રેણિક અભયડ પૂર્ણહિ, લોક સવે પુણ્યવંત, રોહિણીઉ ૨૭૬
 અભયડ ભિતર આપિસઈ એ, એ તુ કહિસઈ એ કવિ દેપાલ
 રોહિણીઉ ૨૭૭

(૧) પ.સં. ૮-૧૫, હા.લં. દા. ૮૦ નં. ૪૪. [મુપુગૂહસૂત્રી, હેનૈશા-
 સૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૧, ૪૧૭).]

(૨૧૦) અંદનખાલા ચરિત્ર ચોપાઈ

આમાં ચોપાઈ, દુહા છે. ચારેક વસ્તુ છે.

આદિ -

વસ્તુ છંદ

વીરજિણુવર પાય પણુમેવિ પણુમિય પરમેસરીય
 હરખિ હીઆ સુધિ હંસગામિણિય
 તિહયણુ જિણુ આણુંદણી, વાગવાણુ સરસતિ સામણિ.
 અંદણુખાલા ચરિત ગુણુ, સુહિ માણુ સુવિસાલ,
 સંઘ તણુઈ સુપસાઉલિઈ, કહિઈ સુકવિ દેપાલ.

અંત -

ચઉપધ

જુગતા જુગતઈ ધન વાવરઈ, અવર ધનાવહ મંદિર ભરઈ,
 અંદનખાલા લીઈ ચારિત, કુલ આપણુઈ કીઈ સુપવિત. ૧૨૫
 વીર જિણુસર પવતણિ હૂઈ, સીલપ્રભાવિષ સિવપુરિ ગઈ,
 અંદનખાલા ચરિત સાંભલઈ, તીહ નરનારિય અક્ષલા ફલઈ. ૧૨૬

(૧) સંવત ૧૬૭૦ વર્ષે જ્યેષ્ઠ વદિ ૧૪ સોમે લખિત પં. રૂડા
 નવાનગર મધ્યે શ્રી અંચલગછે શ્રી કલ્યાણસાગરસૂરિ વિજયરાજ્યે ઋષિ
 મંગલ વાચનાય. પ.સં. ૫-૧૫, મ. જૈ. ત્રિ. નં. ૪૬૫. (૨) પ.સં.
 ૭-૧૧, સંઘ લં. દા. ૬૩ નં. ૩૮. (૩) સંવત ૧૫૬૬ વર્ષે આશ્વિન માસે
 શુકલ પક્ષે દ્વિતીયાયાં તિથૌ ગુરવાસરે હસ્ત નક્ષત્રે શ્રી ભાવસાગરસૂરિ
 વિજયરાજ્યે વા. શ્રી ગુણુશેખરગણુદ્રશિષ્ય: વા. શ્રી હર્ષમંડનગણુદ્રશિષ્ય
 વા. હર્ષમૂર્તિગણુ લિખિતા. પરોપકારાય દતા. પં. આણુંદ્રશ્રીગણુશિષ્યા
 પં. સત્યશ્રીગણુ વિલોકનાર્થ. વાચ્યમાન ચિરં જ્યાત. શ્રી અંચલગચ્છે
 શ્રી કપટવાણુજ્ય (કપડવંજ) નગરે લિખિતા શુભં ભવતુ. શ્રી શ્રી. પ.સં.
 ૬-૧૫, શા વર્ધમાન રામજી મુખ્યઈ. (૪) પ.સં. ૭-૧૧, સંઘ લં. દા.૫૩

નં. ૩૮. (૫) પ.સં. ૬, ભદ્રસૂરિ જ્ઞાન ભં. જોસલમેર. (૬) પ.સં. ૨, ગા. ૧૧૯, પ્રતિ ૧૭મી સદીની, દાન. પો. ૪૦ નં. ૧૦૪૪. (૭) પ્ર.કા.ભં. [મુપુગૂહસૂત્રી, હૈજૈશાસત્રિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૦-૫૧, ૩૮૫).]

(૨૧૧) [+] આર્દ્રકુમાર ધવલ [અથવા વિવાહલુ]

આદિ - માર્છએ નયરહં સીહ્ દુયારિ, પાંચ કન્યા રામતિ રમઈ એ,
ચિહુપણ વરીવલા થંલ ચિયારિ, વર નવિ પામઈ પંચમી એ. ૧
વાવિ ચઉખંડીએ ચ્યારિ એ ખંલ, ચિહુ ચિહુ કુમારી ચ્યારઈ વરિયા એ,
રૂપિ નિરૂપમ જોસીય રંભ, ધણુદત્ત ધૂય તેહે ખીજવીય. ૨

*

ધનપ્રભાવિઈ કવિ દેપાલ આર્દ્રકુમાર [વલીઆવિઉ એ. ૪
ધવલ ૧

અંત - આભયકુમાર તૂં મીત્રીઉ એ, ન્યાયઈ એ વડલુદ્ધિ તૂં.
અમ્હ પ્રીય વાછતઈ રહાવીઉં એ, રમતલઈ ખાર વરીસ તૂં.
અખઈય હોઈ જે વાછ તૂં, વડઉ લેસાલીઉ એ.

(૧) લિ.સં. ૧૬૨૬ ધર્મરતનસૂરિભિઃ ચોપડો, પ.ક. ૧૪૪થી ૧૪૬,
દેલા.પુ.લા. નં. ૧૧૨૫. [મુપુગૂહસૂત્રી, હૈજૈશાસત્રિ ભા.૧ (પૃ.૫૧૧).]
[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગુર્જર કાવ્યસંચય.]

(૨૧૨) પુણ્યપાપ ફલ તથા સ્ત્રીવર્ણન ચોપાઈ શાસનમ્

આદિ - શ્રીમત્પાશ્વૈ પ્રભુ નત્વા, સુરાસુરનમસ્કૃતં
જનકલ્પદિ કલ્પદુઃ, વિદ્નસંઘાતનાશનં. ૧
પુણ્યોદયફલં પૂર્વં, પાપકમ્મફલાનિ ચ
કિંચિચ્ચતુષ્પદ્વિયં, વિચિત્રાર્થસમાકુલે. ૨
મયા સુખાવયોધાર્થ, કથ્યંતે સ્વલ્પલુદ્ધિનાં
ભવ્યાનાં દુર્વિદ્વધાનાં, પ્રાણિનાં હિનહેતવે. ૩
ચઉપઈ

ધર્મધર્મ ફલ તુમ્હિ સંભવઉ, મૂંકી મનહ તણુઉ આમલઉ
છાંડી રાગ રોસ અભિમાન, ધર્મરાયનઈ દિઉ બહુમાન. ૪
ધર્મ નરેસર ભેટીયઇ, ચિંતા નાવઈ અંગિ
જં જોઇઇ તં સંપજઇ, લીલા માહિ જિ રંગ. ૫

અંત - પુણ્ય કરી કરાવઇ એક, સાહાય્ય કરઇ જે હુઇ છેક
અનુમોદના કરઇ જે ધન્ય, સરિખઉ સિવ હું હુઇ તે પુણ્ય.

પુણ્યોદય ફલ પ્રબંધ—સત્તમો અધિકાર.

*

એક સાધ્મિક વત્સલ કર્ણ, તે સ્ત્રી ત્રિન્દ્રપક્ષ ભિદરક
સ્ત્રીય તણાં છઈ એસા ચરિત્ર, પગ મેલઈ તિહાં ભુંછ હુછ પવિત્ર
કવિ દેપાલિ સ્ત્રી વર્ણવી સંખેવિ, તુમ્ક પ્રસન્ન માતા મરૂદેવિ. ૧૧

(૧) સં. ૧૬૭૩ મહિમાવતી મધ્યે ખ.ગચ્છે સાગરચંદ્રસૂરિ શાખાયાં
વા૦ સમયકલશગણિશિ. વા. સુખનિધાન સિ૦ પ.સં. ૪, કાલિદાસ
કવિકૃત સંસ્કૃતમાં મંગલાષ્ટક સહિત, અભય. પો. ૧૧ નં. ૧૦૦૮.

(૨૧૩) પાર્શ્વનાથ છરાઉલા રાસ

આદિ—પણુમવિ ખંભસૂયા સરસજે, પુમાવઇ સમરવિ નીવ ચિતે
કક્કસૂરિ ગુર પય નમીયં, ભણિસુ ચરિતુ પ્રભુ કેર પાસો
ત્રિમ મનવાંછિત પૂજઇ આસ, છરાઉલિ વરમંડણ એ
આસસેણુ નરવઇ મલ્હારો, તસુ ગુણુ પુહવિ ન લાભઇ પારો.

અંત -

વાણિ જૈન સાઈટ

ઇણુ પરી એ સયલ સમાધિ, પૂગીય શ્રાવય જન તણી એ
દૂરિહિ એ નાઠીય વ્યાધિ, તૂડઉ છરાઉલિ ધણીય
ધનુ ધનુ એ તે નરનારિ જે, અવલોકઇ મુખકમલો
ભવજલ એ પઇલઇ પારિતઈ, તૂડઇ પ્રભ પામીયઇ એ
દૂસમ એ સૂસમ કાલુ, પાસ જિણેસરો ત્રિહું ભુંઅણિ
મૂરખૂ એ કવિ દેપાલુ, ખે કર જોડી વિનવઇ એ
જઇ તૂયએ તૂડઉ સામિ, તુહં માયું એતલુ એ
જલ થલિઇ મારગિ ગામી, સાર કરે સેવક તણીય
રંગિહિ એ એહુ જુ રાસુ, પઢઈ ગણઈ જે સાંભલઇ એ
નવનિહી એ તણઉ નિવાસુ, તીહં ઘર અંગણિ પામીયઇ એ.

(૧) પ્ર.કા.ભં. (શ્રી જિનવિગ્નયાના સંગ્રહની ઉતારેલી નકલ પરથી.)

[હેનૈશાસુચિ ભા.૧ (પૃ.૪૯, ૫૨૩).]

(૨૧૪) સ્થૂલભદ્રની કક્કાવાળી

આદિ—એ ભલે ભલેરી અપિરહ યાવનહ ધરિ એહિ,
આગલિ મીંડઈ દસ ગણુઇ અંકતણી પરિ એહ.
ગણુ ગર્યા દોઈ લીહડી ગણુપસ્તાર વિશાલ,
થૂલભદ્ર મુનિવર ચરીય, કહિસઈ કવિ દેપાલ.

૧

કમણુવયણુ નરવર રયણુ રૂપિ મયણુ અ.

[મુપુગૂહસૂચી.]

(૨૧૫) [+] યાવચ્યાકુમાર ભાસ [અથવા ગીત]

આદિ - નવર દ્વારામતી બાણીઈ, નરવર ગોવિંદો,

કુમર યાવચ્ચકૃતિ ઠાં વસઈ, જિસિઈ પૂનિમચંદો. ૧

અંત - દેષઈ ભણુઈ શ્રી સાધુનાં ગુણુ રંગિઈ ગાઈ,

રાતિદિવસિ સેવા કરઈ, તે સિવપુરિ જઈ

—જિણુણી મનિ આસ્થા ધણી. ૧૮

(૧) પ.સં. ૨-૧૧, વિ.ધ.ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. સજ્જાય સંગ્રહ ભા.૧ (ગો).]

(૨૧૬) + સ્નાત્ર પૂજા

આદિ - (પહેલાં, ત્રણ પ્રાકૃત આર્યાં-ગાથા છે, પછી ઢાલ-ચાલ.)

પવિત્ર ઉદક લેઈ અંગ પખાલી, વિવિધ વસ્ત્ર બદલ ચિરમાલી,

કુસુમાંજલિ મહેલો આદિ જિણુંદા, તેરા ચરણુકમળ સેવે

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્બોળગ પાઉં. ૧

અંત - સરસ સેવંતરી માલતી માળા, ગુણુ ગાવે ઈમ કવિય દેખાલો.

ઋષભ અજીત સંભવ ગુણુ ગાઉં, અનંત ચોતીશી જિનની

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્બોળગ પાઉં.

કુસુમાંજલિ મહેલો વીર જિણુંદા, તેરા ચરણુ

વસ્તુ.

જઈ જુઠઈં જઈ જુઠઈં કુંદ મંદાર,

નીલુપલ કમલદલ, સિદુવાર ચંપય સમુજ્જવલ

પસરંતુ પરિમલ મિલિય, ગંધલુલુ લુકંત મહુયર,

ઈય કુસુમાંજલિ જિન ચલણિ, ચિંતિય પાવપણુસ,

મુક્કિય તારાગણુ સરિસ

(પા.) મુક્કિય તારા અણુસરિસ ભવિયહ પૂરેઈ આસ-

(૧) સં. ૧૮૯૨ ચૈત્ર શુદ્ધિ ૭ લ. પં. રંગવિજયગણિના રાજનગરમાં. પ.સં. ૫-૧૬, વીરમગામ સંધ ભં. [મુપુગૂહસૂચી, હૈનૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ ૪૦૬, ૫૫૯).]

[પ્રકાશિત : ૧ વિવિધ પૂજા સંગ્રહ. [તથા અન્ય પૂજાસંગ્રહો.]

(૨૧૭ ક) હરિયાળી

અંત - એ હરિયાળી જે નર જાણે, મુખ કવી દેખાલ વખાણે.

[મુપુગૂહસૂચી, હૈનૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૭૮).]

(૨૧૭ ખ) [+] નવકાર પ્રબંધ [અથવા ભાસ] ગા. ૧૨
 આદિ - ભવણવદ સાત કોડિ લખ બહુતરિ, સાસથ જિણુદર માણું,
 તેર નવ્યાસી કોડિ સાદિ લાખ, ખિ'બહ એ પરમાણું. ૧
 અંત - નઉકાર પ્રબંધ જે પઠઈ સાંભલઇ, તિહ હોઇ પુણ્ય વિસાલ,
 મનવાંછિત ફલ તે સવિ પામઇ, બોલઇ કવિ દેપાલ. ૧૨
 [મુપુગૂહસૂચી, હૈનૈયાસૂચિ ૧ (પૃ. ૧૪૪).]
 [પ્રકાશિત : ૧. નમસ્કાર સ્વાધ્યાય ભા. ૩.]

(૨૧૭ ગ) મનુષ્યભવલાભ ગા. ૬ રાગ સોરઠી
 આદિ - ધરમ કરેસુ જહીં ધન હોસિ, નિતુ કરઇ પાપ,
 જોણા સહિ ભુઇ વૈધ વસઇ રે, અનઇ ભીસીસઇ સાપ. ૧
 અંત - દાન શીલ તપ ભાવના રે, મનશુદ્ધિં પાલેસુ,
 દેપાલ ભણઇ હું સવિહું ભાગા, એક વટાવ કરેસુ. ૬
 (૧) છેલ્લી બે કૃતિઓ - સંવત ૧૫૩૫ વર્ષે વૈશાખ શુદ્ધ ૬ દિને
 પુરઊદ મહાનગરે અભયપ્રમગણિ લિખિતં. પ.સં. ૧૧-૧૩, હા. ભં.
 ઠા. ૮૨ નં. ૧૬૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૩૭-૪૧, ભા. ૩ પૃ. ૪૪૬-૫૨, ૪૬૬
 તથા ૧૪૮૭-૮૮. 'સ્થૂલિમદ્ર કાગ' દેપાલને નામે મુકાયેલી તે વસ્તુતઃ
 જિનપદ્મસૂરિની કૃતિ છે. કર્તાનામવાળી પંક્તિને અસાવે 'જૈન ગૂર્જર
 કવિઓ'એ અનુમાનથી દેપાલને નામે મૂકી હશે એમ લાગે છે.]

૧૩૦. જ્ઞાનસાગર (નાયલ-નાગેંદ્રગચ્છ ગુણસમુદ્રસૂરિ-ગુણદેવ-
 સૂરિશિ.)

(૨૧૮) સિદ્ધચક્ર રાસ અથવા શ્રીપાલ રાસ સં. ૧૫૩૧ માગશ્વર શુદ્ધ
 ૨ ગુરુ.

આદિ - ફૂહા.
 કરકમલ જોડેવિ કરિ, સિદ્ધ સયલ પણ્યમેવિ.
 શ્રી શ્રીપાલ નરિંદનઉ રાસ બંધ પક્ષણેવિ. ૧
 મહિઅલિ મંત્ર અનેકિ છઈ, પંપલિ મ પડિ ગમાર,
 ભવસાયર તુ ઊતરઉ, જઉ જપઉ શ્રી નવકાર. ૨
 શ્રી ગુણદેવ પસાઉલઉ, રચિસુ કવિત રસાલ
 જ્ઞાન ભણઈ સહૂ સાંભલઉ, સિદ્ધચક્ર ગુણમાલ. ૩
 અંત - નાગેંદ્રગચ્છિ ગુર ગાઈએ, માલંતડે શ્રી ગુણસમુદ્રસૂરિ

બસ (તાસ) પાટિ સોહામણા એ, માં શ્રી આણુંદ્રપ્રભુસૂરિ
(પા૦) વંદીઈ આણુંદ્ર પૂરિ. - ૭૩

ભવિયાં ભાવઈ નિતુ નમઈ એ. માં શ્રી ગુણુદેવસૂરિ રાય.
તાસ સીસિ એ રાસ રચિઉ એ, માં જ્ઞાનસાગર ઉવજગાય.
- ૭૪

સંવત પનર એકત્રીસઈ. (પા. વીસઈ.) માગસિરિઈ એ માં
ઉજલી બીજ ગુરુવાર,
રાસ રચો સિદ્ધચક્રનો એ, માં ગાઈકે શ્રી નવકાર. ૭૫
એકમનાં જે સાંભલઈ એ, માં તેહ ધરિ મંગલમાલ.
રિદ્ધિ અનંતી ભોગવઈ એ, માં જિમ નૃપતિ શ્રીપાલ. ૭૬

(૧) સં. ૧૭૧૭ ચૈત્ર શુદ્ધિ ૧૦ ખંભાત મધ્યે પોસાલવડી પંન્યાસ
ધનવિજય લખિત. પ.સં. ૧૫-૧૨, લીં. ભં. (૨) સં. ૧૭૩૦ કાર્તિક
શુ. ૧૨ ભોમ આંગલોડ નગરે. પ.સં. ૧૨-૧૩, ધો. ભં. (૩) સં. ૧૭૩૭
માર્ગશિર શુ. ૧૫ ગુરુ અહમદાબાદ મધ્યે. પ.સં. ૧૭-૧૧, ધો. ભં. (૪)
ઉદયપુર ભં. (૫) શ્રી શેત્રુંજય કરમોચનાદિ સુકૃતિકૃત્ય સુકૃતિકારિ
મહોપાધ્યાય શ્રી ૧૯ શ્રી ભાનુચંદ્રગણિ ચરણાંબુજ ચંચરીકાયમાન પંડિત
શ્રી દેવચંદ્રગણિ સકલ પંડિત શિરોમણિ પંડિત શ્રી ૧૯ શ્રી વિવેકચંદ્ર-
ગણિશિષ્ય પંડિત શ્રી ૫ શ્રી તેજચંદ્રગણિ પં. શ્રી ૫ જિનચંદ્રગણિ શિં
ગ. જિવનચંદેણુ લિખત સં. ૧૭૫૩ વર્ષે જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૧૦ દિને ગુરુવાસરે
લિખિત પતનવાસ્તવ્ય સા. વેદા પુત્રી બાઈ ગુલાબબાઈ વાચનાર્થ.
ગુ. વિ. ભં. (૬) સં. ૧૫૭૬ કા. શુ. ૧૫ પં. માણિક્યચારિત્રગણિના લેખિ
નંદરખાર નગરે. પ.સં. ૭, પ્ર. કા. ભં. નં. ૭૬૦. (૭) નાગેંદ્રગણે ભં
ગુણુરત્નસૂરિ પદે ગુણુવર્દનસૂરિશિષ્ય વા. ભક્ષમીચંદ લોકપ્રસિદ્ધ મુનિ
લાલા લ. ચેલા નાકરચુતેન. સં. ૧૫૯૭ ભા. શુ. ૧૩ રવો અંદોહ મંગલ-
પુરે ઉસવાલ જ્ઞાતીય શાહ સિણ્ણીયા ભાર્યા માંન્યાઈ પુત્ર કુંરપાલ પઠનાર્થ.
જૂની પ્રત, ચોપડો, વિ. ને. ભં. નં. ૩૨૬૧. (૮) સં. ૧૬૦૫ આ. વ.
૧ કનકધર્મ લિ. વિદ્યાધર્મ સહિતેન. પ.સં. ૧૨, અમય. પો. ૧૨ નં. ૧૨૪.
(૯) સં. ૧૬૪૮ માધ ૨ સોમ પં. સુમતિસુંદર લિ. સાધ્વી સૌભાગ્ય-
માલા પઠનાર્થ. પ.સં. ૧૩, ભુવન. પો. ૧૨. (૧૦) સં. ૧૬૬૬ મા. શુ.
અભય. નં. ૨૨૩૧. (૧૧) સં. ૧૭૦૨ ભા. સુ. ૧૩ રવકે લ. પ.સં. ૧૭
-૧૧, ઇંડર ભં. નં. ૧૭૪. (૧૨). પ.સં. ૧૬-૧૨, ઈંડર ભં. નં ૧૭૧. (૧૩)

સં. ૧૭૩૯ કા. વ. ૨ ગુર. ચોપડો, જશ.સં. (૧૪) સં. ૧૬૬૮ સરાવણ
 શુ. ૮ રવઉ. પ.સં. ૧૧-૧૩, સીમંધર. દા. ૨૩ નં. ૧૪. (૧૫) સં. ૧૭૩૯
 વૈ. શુ. ૧૩ શનૌ રાજનગર વાસ્તવ્ય સુશ્રાવિકા કેસરગાર્ઠ વાચનાર્થ.
 પ.સં. ૧૬-૧૯થી ૧૩, કલ. સં. કો. કેટ. વો. ૧૦ નં. ૬૪ પૃ.૧૨૩થી
 ૧૨૫. (૧૬) સં. ૧૭૪૮ કા. કૃષ્ણ ૨ સોમ. પ.સં. ૬, પ્ર. કા. ભં. નં.
 ૨૭૩. (૧૭) પ્ર.કા.ભં. નં. ૭૬૦. (૧૮) સં. ૧૭૫૯ કા. વ. ૭ સોમે. પ.સં.
 ૧૩-૧૩, હા. ભં. દા. ૮૩ નં. ૧૨૪. (૧૯) સં. ૧૭૭૬ દ્વિતીય અસ્વીની
 માસે કૃષ્ણપક્ષે તીર્થે અશ્રજ દીને વાર રવૌ લપીકૃતા ગુર પ્રસાદાત. પ.સં.
 ૧૧, ગાથા રજર, શાંતિ ભં. દા. ૧૧૨ નં. ૨. (૨૦) ભદ્રારક શ્રી વિજય-
 રાજસૂરીશ્વર ચરણપયોજ ચંચારિકાવમાન પંડિત શ્રી લક્ષ્મિવિજયગણિના
 લિં પ.સં. ૧૧-૧૪, દે. ભા. પુ. હા. નં. ૧૪૧૫/૫૦૧. (૨૧) જુનનગરે
 મુનિ સુમતિવિજય લ. સ્વયં પ્રતીરીયં. પ.સં. ૬-૨૧, વિ. નં. ૩૧૭૫.
 (૨૨) જૂની પ્રત, પ.સં. ૧૪-૧૩, લ. સુ. (૨૩) સં. ૧૭૭૨ વૈ. સુ. ૧૧
 ભોમે પં. સંઘ્યંદ્ર-પં. લાલચંદ્રગણિ-પં. મંગલચંદ્રેણ લં પાટણ
 મધ્યે. પ.સં. ૧૨-૧૬, ઝી. પો. ૩૬ નં. ૧૬૭. (૨૪) સં. ૧૭૮૫ જો. કૃ.
 ૫ મહિમાપુરે રંગવિજય લિ. દાન. નં. ૧૦૧૩. (૨૫) સં. ૧૭૯૩ વૈ. શુ.
 ૪ જીવનજી ત્રિ. પ.સં. ૧૨, જય. પો. ૬૯. (૨૬) સં. ૧૮૪૯ માગ. વ.
 ૧૦ ગુર મહિમાપુરે. પ.સં. ૧૪, જિ. યા. પો. ૮૦ નં. ૧૯૭૧. (૨૭)
 શ્રી પાટણ નગરે કુરણા સાહાની પોલ મધે લ. વસા. પુસાલચંદ મલુક-
 ચંદ મુનિ વિદારતનજિ પઠનાર્થ. સં. ૧૮૬૧ આસો દિ ૧ વાર બુધે.
 પ.સં. ૧૨-૧૫, ઝી. પો. ૩૬ નં. ૧૬૮. (૨૮) પ.સં. ૧૧, જયં પો.
 ૬૮. (૨૯) પ.સં. ૧૯, અભય. પો. ૧૩ નં. ૧૩૬. (૩૦) પ.સં. ૬,
 પ્રહો. ૫૦૪, લીં. ભં. દા. ૩૭ નં. ૫. (૩૧) સં. ૧૬૬૬ માઘ શુ. ૫
 લિ. પ.સં. ૫, અભય નં. ૨૨૩૧. (૩૨) લિ. ત્રાણેભ મધ્યે ગુજર... પ.સં.
 ૬, અભય. નં. ૨૬૧૩. (૩૩) સં. ૧૭૨૪ પો. વ. ૮ શનૌ ગં પ્રીતિ-
 વિમલેન વીરપુર મધ્યે લ. પ. સં. ૧૫-૧૪, ખેડા ભં. ૩. (૩૪) સં. ૧૮૨૨
 વર્ષે, પ.સં. ૧૬-૧૨, ગુ. નં. ૫૫-૩. (૩૫) પ.સં. ૨૯, ગુ. નં. ૫૫-૪.
 (૩૬) સં. ૧૭૨૬ પં. વિજયસૌભાગ્યશિ. કૃપાસૌભાગ્યગણિના લિ. પ.સં.
 ૧૨-૧૩, મુક્તિ. નં. ૨૩૫૧. (૩૭) પ.સં. ૧૯-૧૧, ખેડા. ભં. દા. ૬
 નં. ૩૩. (૩૮) સં. ૧૬૮૫ સુરત મધ્યે પ.સં. ૧૬-૧૧, ખેડા ભં. દા. ૬
 નં. ૫૦. [જોહાપ્રોસ્તા, મુપુગૃહસૂચી, હૈન્ડ્રાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૨૪૫, ૨૫૧,
 ૪૧૯, ૫૦૦).]

(૨૧૯) + પ્રકીર્ણ કૃતિઓ

(૧) + મહાવીર સ્તવન - નાથ કેસે જંબુકો મેરૂ કંપાઓ. જૈન કાવ્યસાર પૃ. ૫૯૨. (૨) + પદ - હરિ ભજ કરાના. જૈન કાવ્યસાર. પૃ. ૫૯૬. (૩) + મહાવીર સ્તવ વીરજી સુણો રે એક વિનતિ. જૈન કાવ્યસાર. પૃ. ૬૧૭. (૪) + છૂટક પ્રભાતી. જજ લગે સમકિત રતનકું પાયા નહિ પ્રાણી. જૈન પ્રબોધ પૃ. ૪૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૫૮-૫૯, ભા.૩ પૃ.૪૮૭-૮૮. 'જીવભવ-સ્થિતિ રાસ' આ કવિને નામે મુકાયેલો તે કોઈ જ્ઞાનસાગરશિષ્ય વચ્ચ-વાણીની કૃતિ કરતાં 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ પછીથી આ જ્ઞાનસાગરને નામેથી રદ કરી છે. પ્રકીર્ણ કૃતિઓ આ જ્ઞાનસાગરની હોવાનું નિશ્ચિત કહી શકાય તેમ નથી. કેમકે, મુદ્રિતમાં માત્ર 'જ્ઞાન' એવી નામજાપ મળે છે.]

૧૩૧. વચ્ચ-વાણી (શ્રાવક, વડતપગચ્છ જ્ઞાનસાગરસૂરિશિષ્ય)

(૨૨૦) મૃગાંકલેષા રાસ અથવા ચરિત્ર ૨.સં.૧૫૨૩

આદિ - ગાયત્રી ગણહર પય નમેવિ, બહુ બુદ્ધિ લહેસુ

મૃગાંકલેષા સતીય ચરિત્ર(ત), મનિ સુદ્ધિ કહેસુ ૧

સીલક સરોમણિ ગુણિનિલુ એ, મનિ માન ન આણુંઈ,

મનસા વાચ્યા કાય કરી, તે સીલ વધાણુંઈ. ૨

અંત - મૃગાંકલેષા તણું ચરિત્ર, સમકિતસતરીમાંહિ પવિત્ર,
તંહયું કવિઉં સત આધારિ, અસય તે મિછાદુકડ સાર, ૪૦૨
કાલ અનાદિ જીવ જગિ વસક, એ પરિ જીવ ઘણા હુક બશક
ઈસિડે ભાવ જાણી મન કર ત્રિહું જણુ તણું ચરિત્ર વિસ્તર

૪૦૩

ભણુઈ ગણુંઈ નઈ જે સાંભલકઈ, ભણુઈ વછ નિહિં સંકટ ટલકઈ,

ખીજ સતી તણાં જે નામ, તે સવિહુંનઈ કર પ્રણામ. ૪૦૪

અંત - (અન્ય પ્રતમાં)

ભણુઈ ગણુંઈ નઈ જે સાંભલકઈ, ભણુઈ વચ્ચ તીક સંકટ ટલકઈ,

ખીજ સતી તણાં જે નામ, તે સવિહુંનઈ કર પ્રણામ. ૪૦૦

સીતા સુલસા અંદનખાલ, ભદ્રા સુભદ્રા મણે રસાલ,

રાજમતી રેવઈ રોહિણી, તારા ગંધારી ધારિણી. ૧

કલાવતી કમલા અંજના, દેવઈતી દેવઈ ભૂઅદિના,

સેણા વેણા સાતઠ કરી, મયણા દોઈ મલયસુંદરી. ૨
રિસિદ્ધતા રૂપણિ રેવઈ, નંદા દોપઈ મૃગાવઈ,

*

કાતિક સેડિ ઉતમ હૂઉ, સુર માહે જે ઈંદ,
ધર્મ તણા અધિકારી, ભંડારી શ્રી નેમિચંદ. ૮
રાજ કરતાં રિષિપણું, સોઈ ધણું કુમર તરેસ,
તહિ કહઈ મારિ નઈ મારિ, અમારિ અઢારે દેસિ. ૯
સાંપ્રત કાલિ અપૂરવ પૂરવ દિસિ નિવાસ,
બિનધર્મ તણા પ્રભાકર, ઠાકુર શ્રી બિજુદાસ. ૧૦
પર-ઉપગાર તણું બહુમાન, જન આશાવિશ્રામ,
ચિર પર રમણિ સહોદર, સુરતર સોની સંચામ. ૧૧

*

તાસ વયણ સુણિઆં મનસુધિ, તીણઈ સુદિ હૂઉ પ્રકાસ,
કાઉ ઉપગાર તણી મતિ, જીવભવસ્થિતિ રાસ. ૨૮
પનર ત્રેવીસ કાગુણ સુદિ બહુ સુદિ તણુ નિવાસ,
રવિ પક્ષ અનઈ તિથિ તેરિસ, તે રચિઈ સ્તુતિ પ્રકાસ. ૨૯

[અહીં છેલ્લી બે કડી 'જીવભવસ્થિતિ રાસ'ની આવી ગઈ હોય એમ જણાય છે.]

(૧) ઇતિ શીલ વિષયઈ મૃગાંકલેષા સતી પ્રબંધ સંપૂર્ણ. જ. શ્રી. અંથામ પરપ, ભાવ.ભં. (૨) ઇતિ શ્રી શીલવિષયે મૃગાંકલેષા રાસ સંપૂર્ણ: સંવત ૧૫૮૨ વર્ષે આષાઢ શુદિ ૫ રવૌ પૂજ્યારાધ્ય પંચ માણિક્ય-ચારિત્રગણિશિષ્ય વિવેકચારિત્રગણિના લેખિ. પ્રાગ્વાટ જ્ઞાતીય સા. નરપાલ ભાર્યા શ્રા. હાડિકિ સુના શ્રાં હંસાઈ પડનાથં સ્થાહાદા ગ્રામે. પ.સં. ૧૮-૧૩, ભાવ. ભં. (૩) સંવત ૧૬૨૪ વર્ષે કાગુણ સુદિ ૮ શુક્રે કૂકરવાડા ગ્રામ મધ્યે પં. શ્રી ધર્મવર્દનગણિશિં પં. શ્રી સૌભાગ્યવર્ધન-ગણિશિ. ૫ ગણેશ ભક્તમૌભાગ્ય લિંચ માણુસા વાસ્તવ્ય નાગર ન્યાતીય સેડિ રૂડા પડનાથં પાર્શ્વનાથ પ્રાસાદાત. એક નાનો ચોપડો, પ.ક. ૧૬૦થી ૨૩૮, પં. ૧૨, વિ.ધ.ભં. (૪) સં. ૧૬૪૧ વર્ષે આગરા નગર મધ્યે પુસ્તિકા લિખિતા. એક મધ્યમ કદનો ચોપડો, પ.ક. ૧૪૦થી ૧૬૫, વિ.ધ.ભં. (૫) સં. ૧૫૪૪ વર્ષે આસો શુદિ સાપ્તમી સોમે મૃગાંકલેષા ચરિત્ર લખિત્વાત...સં. ૧૬૫૬ વર્ષે માં સું ૫ દિને શ્રી શ્રીમાલ જ્ઞાતીય

સા. શ્રી પાસરી સુત સાહ શ્રી રૂડીયા પદતં પુણ્યાર્થ. પ.સં. ૧૨-૧૫, શુદ્ધ જૂની પ્રત, લી.ભં. (૬) ત્રિં સમીયાણા નગર મધ્યે સં. ૧૬૨૮ વર્ષે આસૂ વદિ. ૧૨ દિને ગુરુવારે. પ.સં. ૨૬-૧૧, લી.ભં. (૭) સં. ૧૬૭૫ વર્ષે શ્રાવણ માસે કૃષ્ણપક્ષે દ્વિતીયાયાં તિથી સોમવાસરે ક્ષત્રીયવંશે રાહોડ યાતિ મહારાજશ્રી સુરસિંહજી વિજયરાજ્યે વજા લીખતં નાગરી (આમાં વજા એ નામ છે તે ખુદ કવિ નથી કારણકે ઉપર જુદાજુદા સંવત છે કે જે સં. ૧૬૭૫ પહેલાંના છે.) (૮) પ.સં. ૨૨-૧૧, ડે.ભં. દા. ૭૧ નં. ૨૬. (આમાં 'મૃગાંકલેખા રાસ' અને 'જીવલવસ્થિતિ રાસ' બંને ભેગા આપેલા જણાય છે. (૯) લ.સં. ૧૫૬૧, પ.સં. ૧૧, શ્લો. ૪૧૧, લી.ભં. દા. ૨૩ નં. ૧૮૬. (૧૦) વાઘાકૃત રાસ સંપૂર્ણ. સં. ૧૬૬૦ વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૯ સોમ લખતં ઋ. શ્રીપાલ ઋષિ બીમજીના શિષ્ય. પ.સં. ૭૬-૧૫, બહુ જીર્ણ, રતન. ભં. દા. ૪૨ નં. ૩. (૧૧) પ.સં. ૨૪-૧૧, ડે.ભં. દા. ૭૦ નં. ૭૫. (૧૨) લિ.સં. ૧૫૯૭, ચોપડો, વિ.ને.ભં. નં. ૩૨૬૧. (૧૩) બબ્બ (આર્યા) શ્રી સોનાં વાચ્યમાન ચિરં જીયાત સં. ૧૬૩૮ વૈ. વ.૬ રવો શ્રી કુકુટેશ્વર મધ્યે રામદાસ લિ. પ.સં. ૧૬-૧૩, વિ.ને.ભં. નં. ૩૩૨૫. (૧૪) સં. ૧૬૯૧ માહ સુદિ ૭ ગુરુ. પ.સં. ૧૮-૧૪. વિ.ને. ભં. નં. ૪૫૭૯. (૧૫) સર્વ સંખ્યા ૪૦૧, શ્રીપૂજ્ય પાસચંદ્રેણ આચાર્યશ્રી સમરચંદ્ર ઋક્ષ શ્રી હરપાલ રિક્ષ શ્રી ઉદા સાધવીશ્રી ધરજી સાધવીશ્રી રૂપા સાધવીશ્રી ક્રમાં પુસ્તકે લિખતં ધરમા સં. ૦૧૬૯૭ આસૂ સુદિ ૧૫ વાર બૃહસ્પતિ દિને ગૌતમાય પ્રસાદેન. પ.સં. ૨૪-૧૧, વિમલં (૧૬-૧૭) વિમલં નં. ૨૦-૧૧ અને ૨૦-૧૫. (૧૮) વાં ધર્મભૂષણગણિના લિં પ્રં સત્યપ્રભા પઠનાર્થે રાજસુંદરી ચિરં જીયાત પ.સં. ૮-૧૭, ડા.ભં. દા. ૮૦ નં. ૧૮. (૧૯) પ.સં. ૧૯-૧૫, ડા.ભં. દા. ૮૧ નં. ૨૬. (૨૦) પ.સં. ૯-૧૯, ડા.ભં. દા. ૮૦ નં. ૪૧. (૨૧) સં. ૧૫૯૮ આ.વ.૧૦ સોમે રાજપુરે મહેાં હર્ષહંસગણિસિઃ લિં પ.સં. ૭, જયં પો. ૬૮. (૨૨) પ.સં. ૧૬, પ્રત ૧૭મી સદીની, જિ.યા. પો. ૮૧ નં. ૨૦૧૪. (૨૩) જૂની પ્રત, પ.સં. ૨૨-૧૧, જય. સં. (૨૪) પ.ક. ૧૮૧થી ૧૯૬, ગાથા ૩૫૮, શાંતિ. ભં. દા. ૧૧૨ નં. ૯. (૨૫) પ.સં. ૨૦-૧૧, શે.એ.સો.મુંબઈ બી.ડી.૯૬ નં. ૧૯૪૮. (૨૬) પ.સં. ૨૨-૯, વર્ધમાન રામજી નલિયાવાલા. (૨૭) સં. ૧૬૧૪ જે.વ.૮ ખિકાનેર મધ્યે મહારાજશ્રી કલ્યાણમલ્લ રાજ્યે બૃહદ્ ગચ્છીય રત્નસિંહ લિ. પ.સં. ૧૬, અભય. પો. ૪ નં. ૨૫૪. (૨૯) તપગચ્છા-ધિરાજ શ્રી સોમવિમલસૂરિઃ પં. લક્ષ્મીમંડનગણિશિષ્ય ચેલા લખધિ-

મંડન સુનિ લ૦ મિહિતા હરપતિ ભાર્યા કનકાઇ પુત્રરત્ન આસપાલ
પઠનાથ. પ.સં.૨૬, સે.લા. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨, કેટલોગગુરા, મુપુગુહ-
સૂચી, લીંહસૂચી (વત્સને નામે).]

(૨૨૧) જીવભવસ્થિતિ રાસ અથવા સિદ્ધાંત રાસ અથવા પ્રવચન-
સાર રાસ ૨.સં. ૧૫૨૩ કાગણ્ય શુદ્ધ ૧૩ રવિ
આમાં અનેક રાગો, જાંદો અને દેશીઓ છે. હરપતિ સંધવીએ
સં.૧૫૧૮માં કાઢેલા સંધનું વર્ણન આવે છે એટલે આની રચના ત્યાર
પછી છે.

આદિ - ઝંકારક્ષરરૂપાય, ચિદાનંદમયાત્મને,

સિદ્ધિપ્રદાય ભવ્યાનાં, રિષભાય નમો મુદા.

૧

કાગ

સિરિ રિસહસર પય નમી, સંતિકરણ શ્રી શાંતિ,
પૂજિસુ થાસ કપૂર સિઉં, પૂરિસઉં મન તણી ખંતિ.

૨

વીર જિણિંદ ચઉવીસમઉ, નિત નમઉ ભવિયણુ લોઇ,
સેવતાં જસુ તણુઉં શાસન, આસન શિવસુખ હોઇ.

૩

સારદા દર્ઠ નવચણુ નિધિ, સાનધિ થાસણુદેવિ,
મનિ ધરી ગોચમ ગણુધર, રાસ રચિસું સંખેવિ.

૪

નવરસ રચિસુ વધરાગિઇ, એગિહિં મનિ ધરી ધ્યાન,
સાંભલતાં સુખસંપદ, પદિ પદિ અર્થનિધાન.

૫

રંજવઉં મન ધમ આપણુઉં, તં પુણુ સુચર પસાઇ,
પરરજીઇ તુ ખંહુ પુત્રિ, કહિ મનિ કિસિઉં સુહાઇ.

૬

ખોલતાં બુદ્ધિ લગઈ વહી, અલિય વયણુ જવ હોઇ,
કવિ કહઇ જોડીય એ કર, ખરઉં કરિજ્યો સહ કોઇ.

૭

જીણુ પરિઇ જીવભવસ્થિતિ, તે અતિ અલક્ષ અપાર,
એક જીવ આસન્ન ભવ તરઇ, એક ફિરઇ અનંત સંસારિ.

૮

અનંત સંસાર તણી પરિ, તે લવલેસ ભણેસુ,
નિશ્ચઇ વિવહારવયણુ કરી, મનિ ધરી ગુર ઉવએસ.

૯

ચજીદ રાજ સભરાં ભરી જિણુવરિ કહીઉ લાતુ,
ધર્માસ્તિકાય તિહાંધિ (૨), અપરલોક અનંત.

૧૦

અંત - વડતપગરછ રત્નાગર સાગર જિમ ભરપૂરિ,

તિહાં ગચ્છપતિ અછઈ વિદ્યમાન શ્રી જ્ઞાનસાગરસૂરિ. ૪

તાસ વયલુ સુણવાં મનશુદ્ધિઈ તીલુઈ યુદ્ધિ હૂઓ પ્રકાસ,
કીધુ ઉપગાર તણી મતિ છવભવસ્થિતિરાસ. ૫

*

પનર ત્રેવીસા કાચુલુ સુદ્ધિ, બહુ યુધિ તાલુ નિવાસ,
રવિ પક્ષ અને તિથિ તેરસિ, તે રચિઈ પુન્યપ્રકાશ. ૧૮૫૭

(૧) ઈડર બાઈઓનો ભંડાર. (૨) કુલ ૧૮૫૭ કડી. ઇતિ શ્રી
સિદ્ધાંત રાસકે સંપૂર્ણ. સં.૧૭૬૨ જ્ઞેષ વદિ-૧૨ લોમે લ. ગ્રં. ૨૪૬૦
પ્રત્યનુસારેણ. પ.સં.૭૮-૧૨, હા.સં. દા.૭૬ નં.૧૬.

અંત - (બીજી પ્રતમાં)

છત્રીસ કોડિ બારે આગછી સવિ મિલી દુપ્પસહ બંમ,
જહુ આર પછઇ થાસઇ બંમ એ શુભ પરિણામ. ૨૨૨૩

તાં લગઇ પુણ્ય પ્રભાવક શ્રાવક સાધુજિ કવિ,
લગતિઈ વછ સ્તવઇ નિત, સમકિત દદ કરઇ હેવ. ૨૨૨૪

(૩) ઇતિશ્રી સિદ્ધાંતસાર સાં વાછાકૂલ રાસક સંપૂર્ણ: સં.૧૬૬૦
ભા. વદિ ૯ સૌમે લિં ઋષ. શ્રીપાલ ઋષ. વલ્લિમજિના શિષ્ય. પ.સં.
૭૬-૧૫, બહુ જીર્ણ, રત્ન.ભં. દા.૪૨ નં.૩. (૪) કડી ૧૮૨૭, સં.૧૫૯૭
ચૈત્ર શુદ્ધિ ૨ રવો લં નંદરબાર નગરે વિવ પદમા વાયનાથં. પ.સં.
૯૦-૧૧, લે.વ. ભં. દા.૪. (૫) સં.૧૫૯૭ માર્ગશીર્ષ વદિ ૨ રવો
તપા ભં સોમવિમલસૂરિ રાજ્યે પં. વિદ્યા(વિ)જયગણિશિં એ
શ્રીવિજયગણિના લેખિ નંદરબારપુરે. પ.સં.૭૫-૧૪, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭.
(૬) પ.સં. ૫૪, ગા.૨૨૩૨, અમ.

(૨૨૨) ચિહુંગતિની વેલિ અથવા નગર વેદનાની વેલિ

આમાં 'વાંજી' એટલું 'ખચ્ચું' એ અર્થ છે ને તે કર્તાનું નામ 'વચ્ચ' સૂચવે છે કે નહિ તેની શંકા છે.

આદિ - આદિ દેવ અરિહંત તૂં, આદીશ્વર અવધારિ,

ચઉગઇ પાર ન પામીએ, ભવસાગર ભયવારિ. ૧

કુચુર કુદેવ કુધમ્મં હૂંઅ, રલ્યુ અનંતા કાલ,

તૂં અવિહંડ મઇ પામીઉ, જગચુર દેવદયાલ. ૨

અંત - ત્રિણિ કાલ જિનપૂજા કીજઈ, સુચર વહીજઈ આણુ,
ભત્રીયણુ શ્રી જિનધર્મ વહતાં, પામીસઈ કલ્યાણુ. ૧૪૧
ચિહ્નગતિની એ વેલી, વિચારી જે પાલઈ જિનઆણુ,
તેહના ચરણુકમલનઈ પસાઈ, હં વાંછું ચુણુકાણુ. ૧૪૨
—ઇતિશ્રી નગર વેદનાની વેલિ સંપૂર્ણ.

(૧) સં.૧૫૯૭, ચોપડો, વિ.ને.ભાં. નં.૩૨૬૧. (૨) પ.સં. ૬૪-
૧૧, રત્ન.ભાં. દા.૪૨ નં.૪૭.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૫૬ તથા ૬૩-૬૫, ભા.૩ પૃ.૪૮૨-૮૩ તથા
૪૯૭-૫૦૦. 'જીવભવસ્થિતિ રાસ' પહેલાં જ્ઞાનસાગરશિષ્યને નામે મૂકી
પછીથી ૧૨૭-વાજાને નામે ફેરવી છે.]

૧૩૨. ૧૨૭ ભંડારી (શ્રાવક)

આ કવિ દેપાલ કવિના સમકાલીન જણાય છે તેથી તેને ૧૬મા
સૈકામાં મૂકેલ છે. 'મૃગાંકલેખા રાસ'ના કર્તા ૧૨૭ કવિ ને આ અંતે એક
હોવાનો સંભવ છે.

(૨૨૩ ક)+ નવપદ્મવ પાર્શ્વનાથ કલશ (મંગલપુર-માંગરોળના)
શ્રી સૌરાષ્ટ્ર દેશમધ્યે શ્રી મંગળપુરમંડણો, દુરિતવિહંડણો,
અનાથનાથ અસરણુસરણુ ત્રિભુવનજનમનરજનો,
૨૩મે તીર્થંકર શ્રી પાર્શ્વનાથ તેહ તણો દ્વગશ કહીશું.
દાળ.

હારે વાણારસી નયરી વસેય અનુપમ ઉપમ અવદાધાર,
તિહાં વારી સરોવર, નદીય કૂપ જળ વનસ્પતિ ભાર અદાર,
તિહાં ગઢ મઢ મંદિર, દિસ અભિનવ, સુંદર પોલિ પ્રાકાર,
કોસીસા પાખલ ફિરિતિ ખાઈ, કોટે વિસમા ઘાટ. ૧

અંત - (જાપેલી પ્રતમાં)

ભણે ૧૨૭ ભંડારી અમ મન, વસિયો શ્રી અરિહંતોજ,
નીલવરણુ તનુ મહિમાસાગર, જયો જયો ભગવંતોજ,
(અન્ય સિખિત પ્રતમાં)

ઈમ ભણે ૧૨૭ ભંડારી નિશદિન અમ મન એ અરિહંત,
એહવા નીલવરણુ નવરંગ જિનેસર, જયો જયો જયવંત

(૧) શ્રી પ તિલકચંદ...પંડનાથ. લ૦ ૫.કાંતિકુશલ સંવત ૧૮૩૭-
ના વર્ષે ચૈત્ર શુદ ૧૩ વાર શુક્રે. મો.સં.લા. (૨) માં. ભાં. (૩) પ.સં.૨,

સુક્રિ. નં.૨૬૮૩. [યુપુગૃહસૂચી, લીંહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. વિવિધ પૂજાસંગ્રહ, દેપાલકૃત સ્નાત્રપૂજામાં અંતર્ગત.

(૨૨૩ખ) [+] નવકાર સંગ્રામ [અથવા ગીત] ટૂંક ૭

[યુપુગૃહસૂચી, હૈનૈશાસૂચિ ભા.૧ (૫.૩૯૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. નમસ્કાર સ્વાધ્યાય ભા.૩ પૃ.૧૧૦.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૫-૬૬, ભા.૩ પૃ.૫૦૦.]

૧૩૩. મંગલધર્મ (જ્ઞાનરુચિ ?) (રત્નાકરગચ્છ જ્યોતિલકસૂરિ-
રત્નસિંહસૂરિ-ઉદયવલ્લભસૂરિ-જ્ઞાનસાગરસૂરિ-ઉદયધર્મશિ.)
જુઓ નયસુંદરની પ્રશસ્તિ.

(૨૨૪) મંગલકલશ રાસ અથવા ચોપાઈ ૨.સં.૧૫૨૫

આદિ-આદિ જિણુવર જિણુવર સુખદાતાર

સંતિ જિણેસર સંતિકર, નેમિનાહ સોભાગસુંદર

પાસ જિણુંદ વિધનહર વર્જમાન કથાણુમંદિર

પંચ તિથંકર સુગુર નમી સરસતિ અંબિકાદેવિ

સમરવિ મંગલકલશહુ ચરિત્ર લણિસુ સંખેવિ, ૧

અંત - અંદ્રગચ્છ દેવભદ્ર-ઉવગ્રામ, તિણિ ઉકારીઉ ક્રિયાસમુદાય,
રચણુગરગચ્છિ ગુરુ ગુણુ સૂરિ, જગતિલક જ્યોતિલેહસૂરિ. ૩૨૬
રચણુસિંહસૂરિ મુનિવર પાટિ, ઉદયવલ્લભસૂરિ તેહના પાટિ,
જ્ઞાનસાગરસૂરિ ગચ્છધીશ, જયવંત ભવિયાં પૂરછ જગીસ. ૨૭
મુનિવર વાયક શ્રી ઉદયધર્મ, જગિઉ આગમ શાસ્ત્રહ મર્મ.
તાસ પસાઈ ફલઈ કર્મ, જ્ઞાનરુચિ લણુઈ મંગલધર્મ ૨૮
મંગલકલસ તણી ચઉપછય, સંવત પંનર પંચવીસઈ હછય.
પહેઈ ગુણે સંભલઈ વિચાર, તસં ધરિ ઉચ્છવ જ્યજ્યકાર. ૨૯
(ખીજ પ્રતમાં)

મુનિવર વાયક ઉદયધર્મ જ્ઞણિ, નવનચેતિ કરિ વષાણુ,

જ્ઞણે શાસ્ત્રની આગમ મર્મ, તાસ પસાઈ રચીઉ ઉપકમ. ૪૯

ન્યાનરવિ લણિ મંગલધર્મ, જે સાંભલતાં આની શર્મ

(૧) કુલ પદ્ય ૩૨૯, સાગર ભં. (૨) પ.સં. ૨૦-૧૧, લીં.ભં.

(૩) વિ.ધ.ભં. (૪) સં.૧૬૦૪ માહ વદિ હુધે પં. વિજયમૂર્તિગણિના

ભ. અહરમદાવાદ નગરે. પ.સં. ૧૯-૧૩, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૩૬. (૫)

સં.૧૬૨૬, ચોપડો, પ.ક. ૮૯થી ૧૦૩, દે.લા.પુ.લા. નં.૧૧૨૫. (આમાં

કર્તા સંબંધી કડી નથી.) (૬) લ.સં.૧૬૬૩, ભાં.ઇ. સન ૧૮૭૧-૨ નં. ૩૬૭. સારી પ્રતિ. પ્રકટ કરવા યોગ્ય. (૭) ૩૨૧ કડી સં.૧૬૬૭ માગ-સિર વદિ ૨ છુધે શ્રી સ્તંભતીર્થ પુન્યસ્થાનકે વાસ્તવ્યં જ્ઞેષી સંકર-કેન લ. પ.સં. ૨૭-૯. હા.ભં. દા.૬૨ નં.૭. (૮) પ.સં. ૧૩-૧૫, સારી ને જૂની પ્રત, યશોવૃદ્ધિ મહુવા. પો.નં.૭૧. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨ (જ્ઞાન-રુચિને નામે) કેટલોગયુરા, હેઝેન્ડાસૂચિ ભા.૧ (૫.૪૨૩, ૪૨૫).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ ૫.૫૯-૬૦, ભા.૩ ૫.૪૮૯-૯૦. કર્તાનામ 'મંગલધર્મ' જ યોગ્ય જણાય છે.]

૧૩૪. કક્કસૂરિશિષ્ય (ઉપકેશગચ્છ)

ઉપકેશગચ્છના કક્કસૂરિના ધાતુપ્રતિમા પરના લેખો સં.૧૪૯૯થી ૧૫૨૫ સુધીના મળી આવે છે. તે ગચ્છની પદ્માવલિમાં જણાવ્યું કે આ સૂરિને સં.૧૪૯૮માં ચિતોડમાં સાહ સારંગે કરેલા મહોત્સવપૂર્વક આચાર્યપદ મળ્યું. તેમણે સં.૧૪૪૪માં કચ્છમાં અમારિ પ્રવર્તાવી હતી. તેઓએ સંસ્કૃત પ્રાકૃત ગ્રંથો રચ્યા છે. તેમની પાંચ દેવગ્રંથસૂરિ સં. ૧૫૨૮માં આવ્યા.

(૨૨૫) કુલધ્વજકુમાર શાસ ગા. ૩૭૫

આદિ - પાસ જિજ્ઞેસર પાય નમી, છરાઉલિ અવતાર,

મહીયલિ મહિમા જેહતુ, દીસે અતિહિ ઉદાર. ૧

મતિ સમરૂં વાગેસ્વરી, સેવકજન સાધારિ,

સંખેપિ ગુણુ સીલના, બોલું ગુરૂ આધારિ. ૨

જિણુસાસણિ જિણુ ભાસિઉં, દાન સીલ તપ ભાઉ,

સહિગુરૂ શ્રી કક્કસૂરિ ભણુઇ, અધિકુ સીલપ્રભાવ. ૩

સીલઇ મનવંછિત ફલઇ, સીલઇ દુઃખનિવાર,

સીલઇ સુરસેવા કરઇ, તરીઇ સીલપ્રભાવ. ૪

સીલઇ સવિ સંકટ ટલઇ, સીલઇ દીજઇ દાન,

સીલપ્રભાવઇ સંપજઇ, કરિયલિ નવય નિધાન. ૫

વસ્તુ.

સીલ ઉત્તમ સીલ ઉત્તમ સીલ સુહગેહ,

સીલવંત જગિ જાણીઈ, વિધન તાસ નવિ હોઇ આસઈ,

જલણિ જલ હોઇ અવરનઇ, વાધ સિંહ અનઇ દૂરિ નાસઇ,

સાધર સવિ થલવ જિમ, સુર ધ્યાઈ નર સોઇ,
 શ્રી કુલધ્વજકુમાર જિઉં, સુદ્ધ સીલ જસ હોઇ. ૬
 અંત - મહિયલિ સોહઈ યંશુગણિ ભૂર, ઉવચ્ચેસગછે ગુરુ શ્રી કક્કસૂરિ,
 પાલક સંયમ નિરતીયાર, ગુરુ ગિર્યા ગોચમ અવતાર. ૪
 નવરસ ભવીયણુ દિઇ ઉપદેસ, સીલવિષયે અતિ સવિશેષ,
 તાસ પ્રસાદિ કવીયણુ ઈમ કકઇ, કાઉ પ્રખંધ ભવીઅણુ સવી લઇઈ.
 શીલિ સોહઇ જંખૂસ્વામિ, થૂલભદ્ર ગોચમ ગુણુ નામિ,
 ખાહુખલી સકોશલ સિહ, શેઠ સુદર્શન શીલ ધુરિ લીહ.
 શાલિભદ્ર કુલધ્વજ અડદીનન, એ મુની યૌર્ધિ સંધ પ્રસન્ન,
 મહી મેર જગિ દીપિ સાર, તાહાં જિનશાસન જયજયકાર.
 શીલ તણુ ગુણુ જ્ઞણી એહ, ભણિ ગણિ નરનારી જેહ,
 અલી વિધન તસ નાસિ દૂર, જયમંગલ હોએ ભરપૂર. ૩૭૫

(૧) ઉદયકુશલેન લિપીકૃતં રાનેર ખંદિરે. પ.સં. ૧૩-૧૫, હા.ભં. દા. ૮૧ નં. ૪૪. (૨) સં. ૧૬૨૬ મા. શુ. ૮ આગમગ્રંથે. જયલક્ષ્મીશિ-
 બિવેકલક્ષ્મી મુનિ લિ. જિ. યા. પો. ૮૧ નં. ૨૦૨૭. (૩) સં. ૧૬૨૬ ચૈત્ર
 વદિ ૧૦ દિને લિ. એપડો, પ.ક. ૬૬થી ૮૯, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૨૫.
 (૪) સં. ૧૬૫૭ ભા. ૦ વ૦ ૨ ૨૧૦ શ્રી યતન મધે સાધીવાડા મધે પાહુ-
 કૈઆવાડા મધે શ્રાવિકા નાકૂ લખાંપિત લે. જો. ભૂપતિ. પ.સં. ૧૫-૧૩,
 યશોવૃદ્ધિ ૦ પો. ૬૭. (૫) પ.સં. ૧૩-૧૪, ડા.અ.ભાં. પાલણુપુર. દા. ૩૬.
 (૬) સં. ૧૬૨૫ વર્ષશાખ શુદ્ધી ૬ વાર ૨વેઉ લા. ૦ વખીલ વરજલાલ
 વેણીદાસ આત્મા અર્થે. પ.સં. ૧૪-૧૭, ખેડા ભં. દા. ૮ નં. ૯૭. (૭)
 ઇતિ શ્રી કુલધ્વજકુમાર રાસ સમાપ્ત. સં. ૧૬૭૮ વર્ષ વૈશાખ શુદ્ધિ ૪.
 પ.સં. ૧૭-૧૩, ગુ. વિ. ભં. (૮) ઇતિ શ્રી પરસ્ત્રીનિયમે વિષયનિવારણે
 પ્રકટ સીલપ્રભાવે કુલધ્વજરાસ ચરિત્રં સમાપ્ત. પ.સં. ૯-૧૩, વી. પા.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૯૨, ભા.૩ પૃ.૫૨૧-૨૩. ઉપર્યુક્ત કક્કસૂરિ-
 શિષ્ય તે કીર્તિહર્ષ હોવાની સંભાવના કરવામાં આવેલી, પરંતુ આ
 કક્કસૂરિશિષ્ય તથા કીર્તિહર્ષ એ જુદા ગ્રંથના કક્કસૂરિના શિષ્ય હોઈ
 એ સંભાવના પછીથી છોડી દેવામાં આવેલી છે.]

૧૩૫. જયવલ્લભ

(૨૨૬) શીલોપદેશમાલા ખાલા. ૦ લ. સં. ૧૫૩૦ પહેલાં

(૧) લ.સં. ૧૫૩૦ યતન મહાનગરે પં. જ્ઞાનધીરગણિ શિષ્યેણુલેખિ.

પ.સં. ૫, અભય૦ નં. ૨૦૩૧.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૮૫-૮૬.]

૧૩૬. સોભકુંજર

(૨૨૭) + ખરતરગચ્છ પદ્માવલી (ઐ.) સં.૧૫૧૪ ને ૧૫૩૦ મધ્યમાં
આદિ - ધનધન જિજ્ઞુ(શાસન ?) પાત્રનાશન, ત્રિભુવન ગરૂચ્છ ગઢગઢએ,
બસુ તણુઉ જસુવાઉ ગંગાબલ, નિરમલ મહિયલે મહમહએ ૧

*

દસસય ચઉવીસહિં ગએ, ઉઘાપિઉ શેઘયંવાસુ એ,
શ્રી જિનશાસનિ યાપિઉ વસતિહિ, સુવિહિત મુનિ(વર) વાસુ એ. ૧૪

અંત - સાહેલીએ નિતુ નવતરવ વખાણુએ બલુએ સયલ સિદ્ધાંતસારો,
સાહેલીએ મણુદર રૂપિ અનોપમ સંજમ નિરમલ ગુણુભંડારો.
સાહેલીએ ગાયમ જંભુ કિ અભિનવઉ અભિનવઉ થુલભદ્ર

સાહેલીએ સંપથ પ્રણુમઉ ગચ્છપતિ શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ જુગ-
પવરો. ૨૮

સાહુ સાખહ તિલહ વછરાજ સાહ મહારો,
રયાણીય કુખહિં અવચરિઉ છાજઈ ખરતરગચ્છ-ભારો.
સાહેલીએ સંપથ પણુમઉ ગચ્છપતિ શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ જુગપવરો

દંસણુ ભવિયણુ મોહએ સોહઈ સૂરિ ગુણુરયણુધરો. ૨૯
જુગવર તણુ ગુણુરયણુ પૂરી ગરૂચ્છ એહ ગુરાવલી.

શ્રી સંધિ ભાવિહિં સાંભલો તી મન તણી પૂરઉ રલી
આરાધતઉ વિધિ ખરતર સં....

ધમ ભણુઈ ભગતિહિ સોભકુંજર જાંમ ચંદ દિણુંદઉ. ૩૦

[પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૯૦-૯૧.]

૧૩૭. દેવકીતિ

(૨૨૮) ધન્નાશાલિભદ્ર રાસ ૨.સં. ૧૫૩૧

(૧) પ.સં. ૧૦, અમ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૦.]

૧૩૮. પુણ્યનંદિ (ખ૦ જિનસમુદ્રસૂરિ-સાગરચંદ્રસૂરિ-રત્નકીર્તિ-સમયભક્તશિ૦)

(૨૨૯) રૂપકમાલા [અથવા શીલરૂપકમાલા]

આના પર સમયસુદરે વીકાનેરમાં કા. શુ. ૧૦ સં. ૧૭૬૩ (યુજ્જૈન રસ દર્શન સોમ)માં સંસ્કૃતમાં અવચરિ (પ.સં. ૯, હં.ભં. નં. ૯૯.) રચી છે. વળી, રત્નરંગ ઉપાધ્યાયે સં. ૧૫૮૨માં ખાલાવખોધ લખ્યો છે કે જેની પ્રશસ્તિ નીચે પ્રમાણે છે :

પુણ્યનંદુપાધ્યાયેન શીલરૂપકમાલિકા,
વિહિતા ભગ્યજીવાનાં ચિત્તં શુદ્ધવિધાયિની
નેત્રં સિદ્ધિ જ્ઞાન ચંદ્રે વર્ષે નભસિ ભાસિ
શ્રી રત્નરંગોપાધ્યાયૈઃ કૃતાવખોધિની.

-ઇતિ રૂપમાલા ખાલાવખોધઃ

લખ્યો સં. ૧૬૧૫ વર્ષે ભાલાવખમંગલિયે. સાગર ભં.

જિનસમુદ્રસૂરિને સૂરિપદ ૧૫૩૦માં મળ્યું અને તે સં. ૧૫૫૩માં સ્વર્ગસ્થ થયા તેથી તે બે મધ્યમાં આ કૃતિ રચાઈ છે.

આદિ - આદિ જિણેસર આદિસહ, સરસતિ દંસણ દાખિ,
સીલ તણા યુજ્જૈ ગર્હસુ, તિહુયણુ-સમિણિ સાખિ. ૧
આત્મારામ સીલ ધરે, સીલઈ પરમાણુદ, ઈમ પભણુઈ
પુણ્યનંદિ. આ.

અંત - સખલ શીલ મહિમા નિલઈ કુશલસૂરિ સિરિસાટ,
શ્રી જિનસમુદ્રસૂરિ સોહવઈ ખરતલ ગુરૂકઉ પાટ. ૩૦
કુસીલઉથાપક સુસીલસંસ્થાપક સાગરચંદ્ર
સૂરિરાય વચણાયરી રચણુધીરતિ ગણિયંદ. ૩૧
શ્રી સમયભક્ત વરવાચકા વીર વિણેયાનંદ
રૂપકમાલા શીલની પભણુઈ શ્રી પુણ્યનંદિ. ૩૨

(૧) પ.સં. ૨, પ્રત ૧૭મી સહીની, રામ. ભં. પો. ૮. [જોડાપ્રોસ્ટા, હેજૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૯૨, ૪૧૨).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૧, ભા.૩ પૃ.૪૯૧.]

૧૩૯. જિનરત્નસૂરિશિષ્ય (વડતપગચ્છ)

બૃહત્તપાગચ્છના જિનરત્નસૂરિના પ્રતિમાલેખો સં. ૧૫૨૭ અને સં. ૧૫૩૨ના (નાહર. ૧, નં. ૫૩૮ અને નં. ૭૫૫) મળે છે તેથી તે સમયના

આ કવિ ગણાય.

(૨૩૦) મંગલકલશ રાસ સં.૧૫૩૨ આસપાસ, લ.સં.૧૫૮૨ પહેલાં
આમાં કોઈક વસ્તુ, મુખ્યતઃ ચોપાઈ છે. હાલ જોઉં જોઉં કમકિંઈ
કાંધું, માહાલંતડઈ, એમ ત્રણચાર ઢાલો, દુહા વગેરે છે.)

આદિ -

ૐ નમો વીતરાગાય.

ગાયમ ગણુહર પય નમીએ, સામિણિ સરસન્તિ

સરસ વાણિ અવિરલ દીઠ, આરાહિસુ ભન્તિ.

પભણિસુ મંગલકલસ રાસ, સાંભલઉ રસાલ

પુણ્ય પ્રમાણિઈ પામીયએ, મંગલ સુવિશાલ. ૧

જંબૂદીવહ ભરહખિત, માલવ વર દેસ

રૂહિ નઇ રલીયાંમણુ એ, જિહાં પુણ્યનવેસ

ભજેણી નગરી ભલી એ, જેઅણુ નવ બાર

ચઉરાસી ચહુટાં તણી એ, જિહાં સોહ અપાર. ૨

અંત - પંચમ હુવઈ પાલતુ એ માહાલંતડે, વહઈ તુ જિણુવર-આણુ,
સીલસ-નાહ અંગીકરઈ, પામિઈ પંચમ ઠાણુ. ૨૨૬

વડતપગજ કેરો શુંગાર, શ્રી જિનરતનસૂરિ સુચુર ઉદાર.

તાસ સીસ એણી પરિ ભણઈ, મંગલ વાવી ભવીઅણુ જે
સુણઈ. ૨૨૭

ભાવ સહિત ભણુઇ જે સાંભલઇ, અલીઅનિધન તેહનાં સવિ ટલઈ.

જેકે સાહસીકમાં ભલઈ, તેહ ધરિ નિશ્ચઈ અક્ષાં ફલઈ. ૨૨૮

(૧) સં.૧૫૮૨ કા. વદિ ૧૩ થનો અહિમદાવાદ નગરે ખૂહત્તપા
પક્ષે ભ. જયશેખરસૂરિ સંતાને ભ. જિનમાણિકચસૂરિશિ. રાજમાણિકચ-
ગણીનાં યોગ્યં રતનમાણિકચ મુનિના કૌતુકેન લખિતમેતત. પ.સં. ૧૧-
૧૩, મુક્તિ. નં. ૨૩૪૦.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ ૪૯૦-૯૧.]

૧૪૦. અજ્ઞાત

(૨૩૧) ખારવત ચોપાઈ ગા. ૩૩૮ ર.સં. ૧૫૩૪ આ. શુ. ૧૫

(૧) પીપરવાડા ગામે શા. વસ્તા પકનાર્થં. પ.સં.૧૨, દાન. પો.

૪૨ નં. ૧૦૯૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૧.]

૧૪૧. સીહા

(૨૩૨ ક) + જંબૂસ્વામી વેલિ કડી ૧૮ લ.સં. ૧૫૩૫ પહેલાં

આદિ - સમુદ્ર શ્રી પ્રિયપતિ ભણુઈ, હંઉં જલ તું રતુસારલિ

બગ કરિ સુગજ કંચુ વણુ, ફલિયા મન ઉનમૂલિ

ગડમંડકઈ સગધ બિહુ ચૂકિસિ, કામભોગ સુખ મૂલિ નાહ ન
ભૂલીયઈ. ૧

અંત - નવાણુવષ ઠોડિ કનક તણ, જંબુકુમર આઠ નારિ

વીર જિણુદ મુદ્રા લઈ, વિરતઉ ઇણિ સંસારિ

અનુદિતુ ચતુર્વિધ સયલ સંઘ મુનિ, અણુદિણુ સીહા સ્વામિ ૧૮

(૨૩૨ ખ) + રહનેમિ વેલિ કડી ૧૬ લ. સં. ૧૫૩૫ પહેલાં

આદિ - પ્રિયવંદણુ પરપતિ ચડી, વરિસઈ ગહિર ગંભીર

ભીનઉ કંબલ કંચૂઉ, મુખ ગોમટું સરી

દેખા ગજગામિનિ ગયવર ગહિગહિઉ,

જિમ કમલિણિ મધુકાર, વેલી પરાલી. ૧

સંઘદાસ સીહુ ભણુઈ, ભવિ ભવિ નમિ પાવયલ

રહનેમિ રાજલિ ચરિત સુણિ, પાય પણુસઈ દૂરિ

પ્રસન ચતુર્વિધ સંઘ સયલ મુનિ અનુદિન સીહાચા સામિ. વેલિ. ૧૬

(૧) બન્ને-સંવત ૧૫૩૫ વર્ષે 'વૈશાખ શુદ્ધ ૬' દિને હુરઉદ મહાનગરે

અભયપ્રભગણિ લિખિતં. પ.સં. ૧૧-૧૩, હા.ભં. દા.૨૨ નં.૧૬૯.

પ્રકાશિત : બન્ને - ૧. જૈનયુગ પુ. ૫ પૃ.૪૭૩થી ૪૭૭ - 'સં.૧૫૩૫માં
લખાયેલાં પ્રાચીન કાવ્યો'.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૧-૯૨.]

૧૪૨. ડુંગર

(૨૩૩) + નેમિનાથ ફાગ (બાર માસ) ગા. ૨૬ લ. સં. ૧૫૩૫ પહેલાં

આદિ - અરે તોરણિ વાલંભ આવિઉ, ચાદલકુલ કેરઉ ચંદ

અહે પસૂઅ દેખિ રથ વાસિઉ, દિહિ દિસિ હૂહ જાંવિદ ૧.

અંત - અહે રાજિમતિ ? સિઉં રાઈમઇ, પુહુતી સિદ્ધિશલાય

ડુંગર સ્વામી ગાઈતાં, અફલ્યાં ફલઈ તાહ. ૨૬

(૧) ઉપર મુજબની પ્રત.

પ્રકાશિત : ૧. ઉપર મુજબ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૨.]

૧૪૩. ઉદયવંત (ત. સોમસુંદરસૂરિશિ૦)

(૨૩૪) + નવકાર મહામંત્ર ગીત ગા. ૧૫ લ.સં. ૧૫૩૫ પહેલાં

આદિ - અક્ષર સંપત જપત પદિ પહિલઈ, ખીજઈ ખીજકે પંચ

ખીજઈ સાત સાત ચઉથઈ દ્રવ, નવ પંચમઈ પ્રપંચ. ૧

સુગુણી ગુણીઈ નવકારો, આંચલી.

અંત - તપાગચ્છનાયક ગુર્યા, સોમસુંદર ગુરરાયા

તાસ પસાઈ ઉદયવંત એ, પરમ મંત અન્નિ પાયા. ૧૫ સુગુણી.

(૧) ઉપર મુજબની પ્રત.

પ્રકાશિત : ૧. ઉપર મુજબ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૨. 'ઉદયવંત' નવકારમંત્રના વિશેષણ રૂપે આવેલો શબ્દ જણાય છે તેથી એ કર્તાનામ હોવાનો કેવળ તર્ક ગણાય.]

૧૪૪. કરમસી

(૨૩૫) + વૈશાગ્યકુલં ગા. ૧૫ લ.સં. ૧૫૩૫ પહેલાં

આદિ - જીવ તાણી ગતિ જોઈએ, હિયલઈ કાંઈએ ન થાઈ રે

કરમઅંધનિ જીવ અવતરઈ, કર્માનિ અંધઉ જઈ રે. ૧

અજીઅ ન ચેતઈ કાંઈ જીવડા, આંચલી. શાસનમ્

અંત - જોતાં સર્વ અંત ઠીસઈ, ઠીસઈ જિનધર્મ સાર રે

કરમસી ભણુઈ અરે જીવડા, દુધર છાંડેવઉ ભવભાર રે. ૧૫ અજીઅ.

(૧) ઉપર મુજબની પ્રત.

પ્રકાશિત : ૧. ઉપર મુજબ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૨-૯૩.]

૧૪૫. શાંતિસૂરિ

(૨૩૬) + શત્રુજય ભાસ [અથવા શત્રુજ ઉમારડા ધવલ] ગા. ૧૧ લ.

સં. ૧૫૩૫ પહેલાં

આદિ - કરિ કવિ જણુણિ પસાઉ, હંમઈ સરસતિ રદઈ મૂં વયણુલાં એ

ગાયસ તીરથરાઉ હંમઈ સેત્રજ સેત્રજ ભવસાયર તણુઉં એ. ૧

અંત - દૂરિ થિકઉ નહી દૂરિ હંમઈ જઈ કિમ જઈ કિમ જીજમ જીપ.

જઈ એ

ઈમ બોલઈ શાંતિસૂરિ હંમઈ સેત્રજ સેત્રજ હઈ ધરિ

આંગણુઈ એ. ૧૧.

(૧) ઉપર મુજબની પ્રત. [મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. ઉપર મુજબ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૩.]

૧૪૬. સારવિજય

(૨૩૭) નવપદ્મવ પાર્શ્વનાથ ગીત ગા. ૮

આદિ - રાગ ધન્યાસી.

મઝ મનિ ભલટ ભિપત્તઉ, પૂજિવા જિણુવ(૨) પાય,

મણ્યજનમ ફલ લેછસિઉં, કરસિઉં નિરમલ કાય.

શ્રી આગર નાય કૂપ, નવપદ્મવ પ્રભુ પાસ. શ્રી. ૧

અંત - સારવિજય ગુર ઉપદેસઈ, શ્રી સંઘ પૂજઈ પાસ,

પાસ પસાઈ સંઘનઈ, દિનિ દિનિ અધિક પ્રતાપ. ૮ શ્રી૦

(૧) ઉપર મુજબની પ્રત.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૩.]

૧૪૭. અજ્ઞાત

(૨૩૮ ક) પાર્શ્વનાથ ગીત ગા. ૯ રાગ ગુડી

આદિ - સકલ મૂરિતિ અતિ ભવિયણ, જિણ મણ મોહિણ,

જ્ઞેતાં લોચન અમિય ભરાંઈ, હીયડિ હીયડિ આણુંદ હોઈણ ૧

ચાલઉ સાહેલી, વંદિવા પાસ જિણુંદૂણ,

આગર નાયક વંછિય દાયક, સેવ કરઈ ધરણુંદૂણ. ૨ ચાલઉ૦

અંત - પાસ જિણેસર, સેવક પૂરઈ આસૂણ,

એ કર જ્ઞેડી હું હિવ માગઉં, દેજ્ઞે સિવપરિ વાસણ. ૯ ચાલઉ૦

(૨૩૮ ખ) રાજલ ગીત ગા. ૭ રાગ મારણી

આદિ - મિછ મુગધાપણિ અંગિ આઉ, વાલંભ વલતઉ ન જ્ઞણિઉ,

સહીય સમાણી રંગિભરિ રમતાં, કિપરિ ધરી કુણુઈ ન આણિઉ.

જિણુવર જાદવો રાય, સુણિ ઇક મેરડા વયણ. આંચલી. ૧

અંત - વેદાં દિક્ષ ન વીસરિઉ, સુંદરિ સામિ સરીર.

પ્રીય પહિલી મુગતિઈ હુઈ, રાજલ રેવિયગિરિ. ૭ જિણુવર.

(૨૩૮ ગ) સમકિત ગીત ગા. ૫ રાગ ગુડી

આદિ - સિરિ સિરિ કમલ ન ભિપજઈ, ધરિ ધરિ સંપતિ ન હોઈ,

વનિ વનિ ચંદન ન પામીઈ, જિણુ જિણુ પડત ન હોઈ. ૧

અંત - દાન શીલ તપ ભાવસિદ્ધિ, સમકિત સુદ્ધિ કરંતિ,
મોક્ષિ સંહાસણુ યિસિવા, નિશ્ચયે તે નર લહંતિ. ૫

(૨૩૮ ઘ) સમ્યક્ત્વ ગીત ગા. ૮ હીંડોલડાની ઢાલ

આદિ - શાસનસામિણુ સમરીઘ, દિઘ મતિ કરીય પસાકિ,
શ્રીય સમકિત ગુણુ ગાઘસુ, રે જીવડા ત્રિભુવન કેરઉ રાઉ
રે જીવડા સમકિત રયણુ સંસારિ. ૧

અંત - દઠ સમકિત જે પાલશિઘ, પુણ્ય ભદ્ર પરિણામિ,
મુગતિરમણિ તે વિલસસિઘ, રે જીવડા જિમ જગિ શ્રેણિક
સ્વામિ. ૮

(૨૩૮ ચ) હીઆલી ગીત ગા. ૫

આદિ - સકલ નારિ સુકલીણી સુણીઘ, ગુણુવંતી વખાણુ જગિ જાણુ રે,
જે દેખઈ તેનઉં ચિત મોહિ, સતી સરોમણિ જાણુ રે. ૧

અંત - સખાંતરિ જલ જલણુ ન વાંછઇ, અન વિદ્વણી રહઇ રે,
એહ નારિ ગુરૂ આગલિ દીસઇ, કવિજન એ ધમ કહઇ રે. ૫
(૧) બધાં કાવ્યો ઉપર મુજબની પ્રત્યાં.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૮૩-૮૬.]

૧૪૮. ભાવો

(૨૩૮ ક) નેમિ ગીત ગા. ૪ રાગ ધન્યાસી

આદિ - આપિન માલણિ મરૂડઉ સોહિઘ, રયડઉ વલી વલ રે,
દેખઉં કુંગર આહીઘડઉ, હીયડં દિઘ મષ હલિ રે. ૧
નેમિકુમર તે ભામણાં, દેવતિગિરિ રૂલીઆલઉ રે,
ધર્મમૂલિ ધુરિ જાણીઉ, જીવદયા પ્રતિપાલ રે. ૨ આંચલી.

અંત - રયસિઘ અંગિઘ દમણુઉ, દમણુઉ સવિ સંતાપ રે. ૩ નેમિં
મુકુટિ મહિ મઘ કેવડઉ, કેવડઉ મહિમહિ માઉ રે,
ભાવ સહિત ભાવઉ ભણુઈ, ચઉદ ભવન તિમ રાઉ રે. ૪ નેં

(૨૩૮ ખ) જીવદયા ગીત ગા. ૩ રાગ ધન્યાસી

આણુસરઉ ધર્મ જિહાં દયા દીસઈ, દેખતાં મન માનઇ વસા વીસઇ,
જેઉ રે મારગ મુગતિનઉ મહીયાં, જીવદઈ પાર ન પામીઇ કહિયાં.
કૂડઉ અનઈ કૃતિમ કહિઇ અતિ કાયઉ, વિણુ દયાધર્મ કિહિ
સાંભલઉ સાચઉ ર

ભાવઉ કહઇ ભાવ સહિત સિઉં કીજઇ, ભામણાં શ્રી જિન-
ધર્મના લીજઇ. જ્ઞેઉ રે૦ ૩

(૧) બન્ને કૃતિઓ ઉપર મુજબની પ્રતમાં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૪-૯૫.]

૧૪૯. ખીમરાજ

(૨૪૦) જીવદયા ગીત ગા. ૫ રાગ ધન્યાસી

આદિ-તરણુપણ્ણિઠ જ્ઞેવનમદ્ધિઠ, હો તરીય ચડી વનિ જઠ,
તસ જીવ વિણ્ણાસરી, ઇમ ખટવટ હોં નીગમીઠ કાઇં. ૧

અંત-ખટ દરશન મતિ એહ જઈ, જ્ઞેઉ સમૃત વિચાર,
ખીમરાજ સાચઉં કહિ, ધરમહ ધરિ હો જીવદયા સાર. ૫

(૧) ઉપર મુજબની પ્રત.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૫.]

૧૫૦. લક્ષ્મીસાગરસૂરિશિષ્ય

(૨૪૧) હીઆલી ગીત ગા. ૬

અંત-સકલ ઉતમ નારિ જઇ યાલકું આરિ, ધવલ વર્ણુ દીસઇ સા નારિ.
પૂજઉ તપગચ્છ ગુરરાય, અર્થ જલ્ણુઈ લક્ષ્મીસાગરસૂરિ રાય.

એ હઇઆલી ચંગ, લણ્ણતાં ઊપજઇ રંગ આદર કરી લિઉ
સનઇ રંગિ. ૬

(૧) ઉપર મુજબની પ્રત.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૬.]

૧૫૧. જિણ્ણદાસ

(૨૪૨) ચૈરાગ્ય ગીત ગા. ૪ રાગ મહ્હાર

આદિ-ચતુરગતિ જીવ કમં ફિરીઉ, ગર્ભાંકુકખ ઘણું,
ચેતિ ચેતિ ન સુચુશ્વચનં મેલ્લિ મૂઠપણું. ૧

અંત-પ્રકૃતિ ચલિત્રીસ ચજ્જદહ ફેડિ મુગતિવરં,
જિણ્ણદાસ પ્રણ્ણમતિ ઋષભચરણું અપરપરમપરં. ૪

(૨) ઉપર મુજબની પ્રત.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૪૯૬-૯૭.]

૧૫૨. ખીમો

આ સોળમા સૈકામાં પ્રસિદ્ધ કવિઓમાંનો એક હશે એમ તેના

પછી થયેલ સુપ્રસિદ્ધ શ્રાવક કવિ ઋષભદાસે પોતાના સં.૧૬૭૦માં બનાવેલા 'કુમારપાળ રાસ'માં ખીબ્બ કવિઓ સાથે આ ખીમાનું નામ પણ ઉલ્લેખી પોતાની લઘુતા દર્શાવી છે એ પરથી લાસે છે :

આગિં જે મોટા કવિરાય, તાસ ચરણરજ ઋષભરાય

લાવણ્ય લીંબો ખીબો ખરો, સકલ કવિની કીરતિ કરો. ૫૩

(૨૪૩ ક) + શત્રુજય ચૈત્ય પ્રવાડી (પરિપાટી)

આદિ -

ચુપઇ.

આરાહં સામિણિ સારદા, જિમ મતિ તૂડી દિઇ મતિ સદા,
શ્રી સેત્રજ તીરથ વંદેવિ, ચૈત્ર પ્રવાડિ રચસિ સંધેવિ. ૧

પાલીતાંબુઇ પ્રણુમું પાસ, જિમ મનિ વંછિત પૂરઇ આસ;
લક્ષતાસુર વંદું જિન વીર, સોઇ સાયર જિમ ગુહિર ગંભીર. ૨

અંત - એહ સ્વામીં તુમ્હ ગુણુ જેતલા, મઈ કિમ ખોલાઈ તેતલા,

તૂં ગુણુ રચણુયર સમ હોઈ, એહ સંક્ષા નવિ જાણુઈ કોઈ. ૩૧

જે તાહરા ગુણુ ગાઈ સાર, તેહ ઘરિ મંગલ જ્યજ્યકાર,

હું તુમ્હ નાંમિઈ નિતુ ભાંમણુઇ, ખે કરે જેડી પીંજુ લણુઈ. ૩૨

(૧) વા. સકળરત્નગણિ પુણ્યાર્થેન લક્ષતં ૧૬૧૯માં, ઓપડો,

પ.ક. ૧૭૧-૧૭૩, વિ.ધ.ભં.

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન તીર્થમાળા સંગ્રહ, પૃ.૧૯૫-૯૭.

(૨૪૩ ખ) [+ જ્યણુ ગીત ગા.૭ લ.સં.૧૫૩૫ પહેલાં

આદિ - એ શ્રાવયકુલિ અવતાર લહીનઇ, સખાં જે જીવ વિરાધઈ રે,

તેહ મણિ ચિંતામણિ લાધઈ, પણિ ગાંઠિ નવિ આંધઈ રે. ૧

અંત - ૫૨કસાલ એ પંચઇ જાણી, જીવ જતન જે પાલઇ રે,

ખીમ કહઇ તે ધન ધન સુકલીણી, મુગતિ ફલ તે સિહસિઇ રે. ૭

(૧) સંવત ૧૫૩૫ વર્ષે વૈશાખ શુદિ ૬ દિને જુરહદ મહાનગરે

અભયપ્રભગણિ લિખિતં. પ.સં. ૧૧-૧૩, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૬૯.

[પ્રકાશિત : ૧. ત્રણ પ્રાચીન ગુજરાતી કૃતિઓ, સંપા. શાર્લોટ્

કાઉઝે.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૬૧-૬૨, ભા.૩ પૃ.૪૯૬.]

૧૫૩. પદ્મશ્રી

(૨૪૪) ચારુદત્ત ચરિત્ર લ.સં.૧૬૨૬ પહેલાં ને ૧૫૪૦ આસપાસ

આદિ-

ધુરિ વરતુ

દેવિ સરસતિ દેવિ સરસતિ અતિ વાણિ.

આપુ મનિ આનંદ કરિ ધરીય ભાવ ભાસુર ચિહ્નિહિં.

પયપંકય પણુમું સદા, લયહરણી ભોલીય ભત્તિહિં,

આફટત કમ્મહ ચરી, પલણિસુ તુમ્હ પસાય,

ભવીયાં ભાવિહિં સાંભલુ, પરહરિ પરહુ પમાય.

૧

અંત - સુખ સંસારિ ભોગવ્યાં ઘણાં, ફલ લીધાં મણુયજનમહ તણાં,
અંતકાલિ અણુસણુ ઉચ્ચરઘ, દેવલોકિ સુરવર અવતરઘ. ૨૫૨

નેમિઅરિત્ર વસુદેવહ કથા, સુણતાં પાતિક હુઠ વ્રથા,

તિહાંથી અરથ એહ ઉદ્ધરી આફટતનૂં કીધૂ ચરી. ૨૫૩

જણુઘ ભણાવઘ ભાસુર ભત્તિ, અથવા જેઠિ સુણઘ નિજ ચિત્તિ,

તેહ ધરિ નવનિધિ હુઠ નિરમલી, ભણુઘ પદમશ્રીય વાંછિત

ફલી. ૨૫૪

(૧) સંવત ૧૬૨૬ ચૈત્ર વદિ ૧૪ દિનિ સિં આગમગચ્છીય ધર્મ-
રત્નસૂરિભિઃ ચોપડો. પ.ક.૯૦થી ૧૦૬, દે.લા.પુ.લા. નં.૧૧૨૫.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા ૩ પૃ.૫૩૫.]

૧૫૪. દેવપ્રભગણિ (સોમતિલકસૂરિશિષ્ય કે વીરસિંહશિ.)

(૨૪૫) [+] કુમારપાલ રાસ લ.સં.૧૫૪૦ પહેલાં

અંત - મેરુ નગ નહુ ચલઘ જવ, જાં ચંદ દિવાવર

શેષ નાગરાજ જાં ધરઘ, ભૂમિ સાતઘ સાયર.

ધર્મ વિસ ઉ જાંજ એહ માહિ, કુ અ નિશ્વત્ર હોઘ,

કુમર નરિંદહ તણુઉ રાસ, તાં નંદઉ લોઘ. ૪૧

સૂરી સરિસઉ વીરસિંહ ગુરૂ પાય પસાઈ,

પહુ દેવપ્રભગણિ વરેણુ, રચિઉ ભત્તિં રાસો. ૪૨

(૧) ઇતિશ્રી કુમારપાલ રાસઃ સં.૧૫૪૦ વર્ષે સા. પુન્ન ભાવ્યાં
જાતુ, સુતા કુન્દરિ પઠનાથે અરણ્યનંદનગણિના લિખિતઃ વીરમવાટકે
ગુ.વિ ભં.

(અન્ય પ્રતમાં)

અંત - મેરુ ન ઠામહ ચલઘ જવ, જાંવ ચંદ દિવાવર,

શેષનાગ જાં ધરઘ, ભૂમિ જાં સતઘ સાયર.

ધર્મ વિસઉ જાં જગહ માહિદૂ(દૂ?) ય નિચ્ચલ હોઘ,

કુમર રાયલ તણુલે રાસ, નંદઉ તાં મહીયલિ. ૪૦
 સૂરીસર સિરિ સોમતિલક ગુરુ પાય પસાઇ,
 બુલ દેવપણગણિ વરેણ, રચિઉ ઇંડ રાસો.
 પઠઇ ગુણઈ જે સુણુઈ, રાસ જિણુહરિ ખેલઇ,
 સવિહિં દુરિઅહ કરિઅ છેડ, સિવપુર પામેઇ. ૪૧

(૨) સેં.લા. નં.૨૫૯૯.

[પ્રકાશિત : ૧. ભારતીય વિદ્યા, અં.૨.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૧-૬૨, ભા.૩ પૃ.૪૯૭.]

૧૫૫. ચેથો (બાંબુગામવાસી શ્રીમાત્ર જ્ઞાતિનો શ્રાવક, ગુરુ
 આંચલગચ્છીય જયકેશરસૂરિ)

જયકેશરસૂરિ આચાર્ય ૧૯૪૬, ગચ્છનાયકપદ ૧૫૦૧, સ્વર્ગ.
 ૧૫૪૨.

(૨૪૬) પાર્શ્વનાથ દશભવ ત્રિવાલુલો ગા. ૨૦૬ સં.૧૪૯૪ પછી અને
 ૧૫૪૨ પહેલાં

આદિ - માઈ એ નયરહ સીહ દૂઆરિ—એ ઢાલ.
 સરસતિ સામણિ કરંઅ પસાઉ, સુઝ મનિ એહ બિમાહિલુ એ,
 ધવલખંધિઇ બહ લાગઈ ઢાઉ, ગાયશંજિણુહ છરાઉલુ એ. ૧
 મલચરિવ પ્રભકેરઈ પાસ, ભાવિહિં ભવીયણુ સાંભલુ એ,
 સાંભલતાં હુઈ પુશ્યપ્રકાસ, દસઈ ભવંતર દેવના એ. ૨

અંત - ઢાલ. બિલાલું.
 જીલ સહિ સમુપિ હોઈ, કોડિ વરસ કવિ જોઈ, ૧
 તુ ભવલેશ ન બાંબુઈ, મૂરખ કિશંઅ વખાંબુઈ. ૨
 મંત્રિ ચેથ ઈમ ખોલઈ, અવર ન કોઈ તુમ્હ તોલઈ, ૩
 તૂં માયા તૂંઅ તાત, કહૂંઅ કિસી પરિ વાત ૪
 હૂં તુ પૂરિ પ્રવાહિઉ, તૂં અશરણાગત સાહિઉ. ૫
 કરિ કરિ દેવ પસાઉ, જગિ છરાઉલિ રાઉ. ૬
 રાપિ રાપિ મૂંઅ સ્વાંમી, તૂં તુ પાય શરનાંમી ૭
 કીધૂં કવિત વિશાલો, રૂઅડૂં અનઈ રસાલો. ૮
 પઠત ગણુતાંહાં સિધે, આવઇ અવિચલ રિધિ. ૯

(૧) વિધિપક્ષના સુશ્રાવક નિજપરમભક્ત શ્રી જયકેશરસૂરિના પ્રતિ-

પ્રોધ્યા શ્રી જાંબુઆમે વાસ્તવ્ય શ્રીમાલગાતીય મહાશ્રી ચેથાકૃત દશલવ-
શ્રી ચારિસ્વનાથ વીવાહલુ કૃતં. પ.ક. ૧૯૫થી ૨૦૩, પં.૧૮, ચોપડો,
વિ.ધ.ભં. (૨) સં.૧૫૮૩ માઘ શુદ્ધિ ૧૩ ભૌમે લિ. પ.સં. ૧૨-૧૧,
પ્રથમનાં બે પત્ર નથી, જશ. સં. (૩) સં.૧૫૮૧ ભા. વ. ૮ પૂનમીયગચ્છે
વિનયસુંદરશિં વિનયસોમ લિ. પ.સં. ૮, જ્ય. પો.૬૯. (૪) પ.સં. ૧૧-
૧૧ની પ્રતમાં, સંધ ભં. દા.૭૫. [મુપુગૃહસૂચી, લીંહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૫૬-૫૭, ભા.૩ પૃ.૪૮૪.]

૧૫૬. લાવણ્યસમય (તં સોમસુંદરસૂરિ-લક્ષ્મીસાગરસૂરિ-
સમયરત્નશિં)

આ કવિ સંવત્ સોળમા સૈકાના મધ્યમાં એક સમર્થ કવિ થયેલા
છે. તેનો વંશ આદિનો પરિચય તેના 'વિમલ પ્રબંધ'ની પ્રશસ્તિમાંથી
મળી આવે છે. ગુજરાતના પાટણનગરમાંથી શ્રીમાળી વલ્લિક નામે મંગ
અમદાવાદ આવેલ ને તેને ત્રણ પુત્ર પૈકી મોટા પુત્ર નામે શ્રીધર અજ્ઞર-
પુરામાં વસતા હતા. શ્રીધરને તેમની સ્ત્રી અમકલદેવીથી ચાર પુત્રો નામે
વસ્તુપાવ, જિનદાસ, મંગલદાસ અને લઘુરાજ તથા એક પુત્રી નામે
લીલાવતી થયાં. તે પૈકી લઘુરાજ તે જ આપણા કવિ. તેમનો જન્મ સં.
૧૫૨૧ શાકે ૧૩૮૬ પોષ વદિ ૩ને થયો. તેમના અજ્ઞ-આક્ષર સમયરત્ન
સુનિને બતાવતાં તે ગુરુએ જણાવ્યું કે તે પુત્ર તપનો સ્વામી થશે, અથવા
તે કોઈ તીર્થ કરશે, કાં તો મોટો યતિ થશે અને મહાવિદ્વાન થશે, ગુરુના
કહેવાથી માળાપને પગે લાગીને એ પુત્ર વૈરાગી થયો. સં.૧૫૨૯ના જેઠ
શુદ્ધ ૧૦ને દિને પાટણમાં પાલણપુરી અપાસરામાં મહોત્સવપૂર્વક તપગચ્છ-
પતિ લક્ષ્મીસાગરસૂરિ (જન્મ સં. ૧૪૬૪ ભાદ્રપદિ વદિ ૨, દીક્ષા ૧૪૭૦,
પંચાસપદ ૧૪૯૬, વાયકપદ ૧૫૦૧, સૂરિપદ ૧૫૦૮, ગચ્છનાયકપદ
૧૫૧૭, સ્વર્ગવાસ સં.૧૫૩૭)એ દીક્ષા આપી લાવણ્યસમય એ નામ
આપ્યું. સમયરત્ન ગુરુએ વિદ્યા આપી. કવિ પોતે જણાવે છે કે "મેં
સરસ્વતી માતાની કૃપા કરવાથી મને સોળમા વર્ષમાં વાણી (કવિત્વશક્તિ)
ઉદ્ભવી જેનાથી પોતે છંદ, કવિત્વ, ચોપાઈ અને ગદ્યપદ્યવાળા સરસ
રાસ રચ્યા. વળી અનેક પ્રકારનાં ગીત, રાગરાગણી અને સંવાદ રચ્યાં.
(મેં) રસવાળાં કથન કહ્યાં છે, પણ જૂઠાં કાવ્ય કર્યાં નથી. મોટામોટા
મંત્રીઓ અને રાજાઓને પણ ખુશ કર્યાં છે. ઘણા વિશાળ પ્રદેશમાં જેને
ઉદ્દેશ પ્રસર્યો છે, અને જેના ઉપદેશથી ઘણું દેશાણું દેહરાં તેમજ ઉપાશ્રય

થયાં છે, મોટામોટા મીર (સરદાર) અને મલિક (જમીનદારો-રાજા) જેને નમે છે, તેને (પોતાને) પંચાવન (સં.૧૫૫૫)ના વર્ષમાં પંડિતપદ મળ્યું. જે મણિ તપાગચ્છના શણુગારરૂપ શોભે છે, અને જે દેશપરદેશમાં વિચરે છે, તે સોરઠ દેશમાં ગિરનાર પર ઘઈને ગુજરાતમાં આવ્યા. અણહિલવાડ પાટણ પાસે માલસમુદ્ર (પાટણથી પશ્ચિમે પાંચ ગાઉ પર 'માલસુ'ઈ ગામ છે તે હશે?)માં ચોમાસું રહ્યા. અહીંના સકળ સંઘે વિનવણી કરી એથી 'વિમળ રાસ'નું કવન કર્યું. સં.૧૫૬૮ના આસો માસમાં પાર્શ્વનાથ જિનેશ્વરની પાસે શુદ્ધ પક્ષે રવિવારે મૂળ નક્ષત્રમાં 'વિમળ રાસ'નું વૃત્તાંત પૂરું કર્યું." આ કવિની સં.૧૫૮૯ સુધીની કૃતિઓ આમાં જણાવ્યા પ્રમાણે મળી આવી છે, તે પરથી ત્યાં સુધી તેમનો જીવનકાળ અવસ્ય હતો એ સિદ્ધ થાય છે. ક્યારે સ્વર્ગસ્થ થયા એ જાણવા કંઈ સાધન ઉપલબ્ધ થયું નથી. વિશેષ હકીકતો તેમની સર્વ કૃતિઓ વાંચી વિચારતાં અંતરંગ પ્રમાણથી મેળવી શકાય તેમ છે.

(૨૬૭) + સિદ્ધાંત ચોપાઈ અથવા હુંકા વદન અષ્ટા ૨.સં.૧૫૪૩
કા. શુ. ૮ રવિ
આમાં મૂર્તિનિષેધક લોકાશાનું ખંડન છે.

- આદિ - સકલ જિજ્ઞુંદ્હ પાય નમું, હિઅકઈ હરિષ અપાર, ૧
અક્ષર જોઇ યોલિસિઈ, સાચઉ સમય વિચાર.
સેવિઅ સરસતિ સામિણી, પામિઅ સુગુર પસાઉ,
સુણિ ભયીઅણુ જવ વીર જિણુ, પામિઉ શિવપુરિ ઠાઉ. ૨
સઈ ઊગણુવીશ વરિસ થયાં, પણુયાલીસ પ્રસિદ્ધ, (વીરાત)
ત્યાર પછી હુંકુ હુઉ, અસમંજસ તિણિ કાધ. ૩
હુંકાં નામિઇ મુહતલુ, હુંતઉ એ કિઈ ગામિ,
આવી ષેટિ બહુપરે, ભાગુ કરમ વરામિ. ૪

અંત - ક્રોધ નથી પોષિઉ મઈ રતી, વાદ કહીછઈ સઘલી છતી;
બોલિઉ શ્રી સિદ્ધાંતવિચાર, તિહાં નિદાનું સિઉં અધિકાર. ૧૭૪
જીવ સવે મઝ બંધવ સમાં, પડઈ વરાંસઇ ધરિજ્યો ક્ષમા,
જે જિમ જાણઈ તે તિમ કરે, પણિ જિનધર્મ પર આદર. ૧૭૫
ધન ધન જિનશાસન.
અમ્હ ગુર શ્રી સોમસુંદરસુરિ, જાસુ પસાઈ દુરિઆં દુરિ,
તપગચ્છનાયક સુગુણનિધાંન, હકીમીસાગરસુરિ પ્રધાન. ૧૭૬

શ્રી સોમજયસૂરીંદ સુબલ્ય, જસુ મહિમા જગિ મેરૂ સમાણ્ય,
અહનિસિ હરષિ પ્રણ્યમુ પાય, સુમતિસાધુસૂરિ તપગછરાય. ૧૭૭
યુજમંડિત પંડિત જયવંત, સમયરત્ન ગિર્યા ગુણવંત,
તન્નુ પયકમલિ ભમર જિમ રમૂં, ઇણિ પરિ ભગતિઈં દિન નીગમૂં. ૧૭૮
જસુ મહિઅલિ રૂઅડઉ જસવાઉ, તે સહિયુરૂનુ લહી પસાઉ,
એ ચઉપઇ રચી અભિરામ, હુંકટ વદન અપેટા નામ. ૧૭૯
સંવચર દહ પંચ વિશાલ, ત્રિતાલા વરષે અઉસાલ,
કાતી શુદ્ધિ આદમિ શુભ (રવિ) વાર, રચી ચઉપઇ અહુત વિચાર. ૧૮૦
નરનારી એકમનાં થઇ, ભણ્યઇં ગુણ્યઇં જે એ ચઉપઇં,
મુનિ લાવણ્યસમય ઈમ કહઇં, તે મનવાંછિત લીલા લહઇં. ૧૮૧
—ઇતિશ્રી સિદ્ધાંત ચતુષ્પદી, હુંકટ વદન અપેટાભિધાના.

(૧) લિખિતા પરોપકારાય. શુભં ભવતુ લેખક પાઠકઓઃ શ્રી. આની સાથે આ જ કવિનું રચેલું એક ગીત છે. પ્ર.કા.ભં. (૨) પ.સં. ૮-૧૩, વિ.ધ.ભં. (૩) સંવત ૧૬૪૬ વર્ષે ચૈત્ર માસે શુક્લ પક્ષે ચતુર્દશી બુધે લખિતં સ્વપરોપકારાય લિખિતં. પં. કુશલતિલકગણિશિષ્ય કલ્યાણતિલક-લિખિતં. શ્રી શ્રમણ્યસંધસ્ય શુભં ભૂયાત. પ.ક.૨૩-૩૧, પં.૧૩, ભાવ.ભં. (૪) સં.૧૬૨૬ આસાઠ સુદિ ૧૩ દિને. પ.ક. ૧૧૨થી ૧૨૨, દેંલા.પુ.લા. ચોપડો નં.૧૧૨૫. (૫) પ.સં.૧૦, જેસલ. ભ. ભં. નં.૪૮૭. (૬) હુંપટ વદન અપેટા હુંડી ચોપઇ. પ.સં.૮, જય. પો.૬૯. (૭) પ.સં. ૭-૧૫, હા. ભં. દા.૮૨ નં.૧૩૬. (૮) સં.૧૬૬૨ ચૈ.શુ.૮ મહોં રત્નસાગરશિ. સંધમસાગર લિ. હરણ જૈ.સા.ભં. જમનગર. [હેજૈસાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૩, ૩૯૬).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ પુ.૫ પૃ.૩૪૦થી ૩૪૮.

(૨૪૮) + ગૌતમપૃચ્છા ચોપાઈ ર.સં.૧૫૪૫ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૧ ગુરુ

આદિ - સકલ મનોરથ પૂરવઈ, ચઉપીસમુ જિણ્યંદ
સોવનવન સોહઇ સદા, પેખ્યઇ પરમાણ્યંદ. ૧
સમોસરણ દેવે મિલી, રચીઉં ઉત્તમ દામિ,
પદમાસણ પૂરી કરી, બઇઠા ત્રિભુવન સ્વામિ. ૨
બઇઠા મુનિવર કે વર કેવલી, ગણ્યધરવર અગ્યાર,
સુરનર કિંનર માનવી, બઇઠી પરિષદ બાર. ૩

તવ ગોચમ મનિ ચીંતવઇ, જીવીનું સિઉં સાર,
જં કાંઇ આપણુ ધિકી, કીજઇ પર ઉપકાર. ૪
ગોચમ હઇયડઇ જાણુતુ, આણી પર ઉપકાર
સભા સહુ કે સાંભલઈ, પૂછઇ જિસિઉ વિચાર. ૫

અંત - તપગણનાયક આણુંદપૂરિ, વંદુ શ્રી સોમસુંદરસૂરિ
તાસ અનવઇ સોહઈ ગુર્યંદ, સિરિ લક્ષ્મીસાગરસૂરિંદ. ૧૦૧
સિસ સિરિ સોમદેવસૂરિ સોમ સમાન સોમજયસૂરીસ પ્રધાન
તપગણનાયક નયણાણુંદ, ગુરુ સુમતિસાધુસૂરિંદ ૧૦૨
શ્રી ઇદ્રનંદિસૂરિ ગણુધાર, કિરિ અભિનવ ગોચમ અવતાર,
તપગણિ ઉપઇ અવિચલ ભાણુ, શ્રી રાજપ્રિયસૂરિ સુભણુ. ૧૦૩
સમયરતન જયવંત મુણીંદ, ઇમ જંપઇ જગિ તેહનઉ સીસ.
સુણિયો વરણાવરણુ અઢાર, જતિ સારુ કરયો ઉપગાર. ૧૦૪
લહઇ અરથ ગૌતમ ગણુધાર, તુહિ આણી પર ઉપગાર.
વીર કંહઇ બહુ પૂજા કીધ, ભવિક પ્રતિ પ્રતિબોધ જ દીધ. ૧૦૫
ઇમ જાણીનઇ કહઇ વિચાર, જોઉ એ સંસાર અસાર,
પુત્ર કલત્ર પોઢા ઘરખાર, રહિસિ ધન સોવન સિણુગાર. ૬
હઇયડઇ અવર મ રયો ભરમ, જેનમ્ જયતિ શાસનમ્
પુણ્ય પાપ સાધિ આવિસિઇ, ઉ. આપણુ કાજિ લાગિસિઈ. ૭
કવિ કહિ હું સિઉં બોલું બહું, જાણુ ચતુર છઉ તુમહે સહુ,
પુણ્યકાજ કરિસ્યઉં એક સસાં, સવિ સુખ લહસિઉ વિસઇ વિસા. ૮
શ્રીમુખી ગૌતમ પૂજા કરઈ, વીર સરિખા સંસય હરઈ,
મિહુનિ વાણિ અમૃત સમાન, અમૃતવાણી પહિલકે અભિધાન. ૯
એ ચઉપઈ રચી ચઉસાલ, કુણુ સંવત નઇ કેહુ કાલ,
વરિસ માસ કહિસ્યું દિન વાર, જોઇ લેજ્યો જાણુ વિચાર, ૧૦
પહિલું તિથિની સંખ્યા આણિ, સંવત જાણિ ઇણિ અહિનાણી
આણુ વેદ જઉ વાંચકે વામ, જાણું વર્ષ તણું એ નામ. ૧૧
વાસુપૂજ્ય જિણુવર ખારમું ચૈત્રધિ કે માસ જિતે નમું,
અજૂઆલી ઇગ્યારિસિ સાર, તહીઇ સુરગુરુ ગિરુઉ વાર. ૧૨
દૂહા ચઉદ અનઈ ચઉપઈ, ઈક જપમાલી પૂરી હૂઈ,
ઉપર અધિકો પાડ વખાણિ, તે સંખ્યાના મણિયો જાણિ. ૧૩

*

તપગજનાથક આણુંદપૂરિ, વંદુ સિરિ સોમસુંદરસૂરિ,
તસુ અનવધ સોહધ ગુર્યંદ, સિરિ લખ મીસાગરસૂરીંદ. ૧૧૮
અણુબણુતા કહિઉ ને અતી, અધિકૂં ઓછઉં ખમિઓ વલી,
મુનિ લાવણ્યસમય કહિ એ ઈસ્યઉં, ધન મન ને જિન-
યલણે વસિઉં ૧૧૯

- (૧) લખ્યા સં.૧૯૦૭. પ્ર.કા.ભં. (૨) પ.સં. ૬-૧૨, ધો.ભં.
(૩) સંવત ૧૬૨૬ વૈશાખ વદિ ૧૪ આગમીય ધર્મરતનસૂરિભિ: પ.ક.
૯થી ૧૫, દે.લા.પુ.લા. ચોપડો નં.૧૧૨૫. (૪) ૧૨૧ કડી મુનિ જ્યવિજ્ય
પઠનાથ ગણિ ગુણવિજ્યેન સિ. પ.સં. ૬-૧૩, મ.જૈ.વિ. નં.૪૧૯. (૫)
૬૪ કડી સુધીની અપૂર્ણ, પ.સં.૨-૧૯, મુક્તિ નં.૨૪૫૪. (૬) સં.
૧૬૦૮ કા.શુ.૧૧ સોમે. પ.સં. ૫-૧૧, નિલક. ભં. (૭) સં.૧૬૫૧ કા.શુ.
૩ રવિવાસરે. પ.સં. ૬-૧૩, જૈ.શા. ધા.૧૩ નં.૩૪. (૮) સં.૧૭૩૧ માગશર
શુ. ૧૦ વાર શંકરે લ૦ સાહા લહણ સુત સાહા સુર્યંદ સાહા વીરા
લખાવીત. પ.સં. ૯-૧૧, ૩૦ભં. ધા.૭૦ નં.૧૨૨. (૯) મુનિ સુંદર-
કુશલેન શ્રી હાલાર દેશ શ્રી વાગૂદડ નગરે સં.૧૭૫૬ કા.શુ.૫ છુધે સિં
પ.સં. ૫-૧૨, વડા ચોટા નં.૩૭૧. (૧૦) પ.ક.૬૦થી ૬૭, ચોપડો,
મુક્તિ. નં.૨૪૭૧. (૧૧) પ.સં.૭-૧૧, ડા.ભં. ધા.૮૧ નં.૨૧. (૧૨) પ.સં.૩-
૧૨, ડા.ભં. ધા.૮૩ નં.૧૬૦. (૧૩) પ.સં.૬-૧૪, જૂની પ્રત, સંધ
ભં. ધા.૭૨ નં.૧૨. (૧૪) પ.સં.૮-૧૧, ડા.ભં. ધા.૮૨ નં.૧૨૬. [આલિ-
સ્ટઓઇ ભા.૨, જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી, લીહસૂચી, હેજૈસાસૂચિ ભા.૧
(પૃ.૧૫૦, ૨૪૨, ૨૪૫, ૨૫૭, ૩૯૫, ૪૯૮, ૫૦૮, ૫૦૯).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. ભીમશી માણેક.

(૨૪૯) [+] રંગરતનાકર નેમિનાથ પ્રખંધ અથવા છંદ ર.સં.૧૫૪૬
મહા સુદ ૧૦ રવિ.

આદિ-સ્મૃતવા શ્રી શાસ્ત્રં નેમેશ્ચદેભિર્વિવિધૈર્વરં:

પ્રખંધં અંધુરં કુર્વે રંગરતનાકરાલિધં ૧
સારદ સાર દયાપર દેવી, તુઝ પયકમલ વિમલ વદેવિ,
માયું સુમતિ સદા તઈ દેવી, દુરમતિ દૂરિ થિકી નિદેવિ. ૨
હિવ હું ઓલું મેલ્હી માયા, તૂં કવિયણુણુ કેરી માયા,
બહુ ગુણમણિ તુઝ અંગિ સમાયા અવગુણ અચર અનંત ગમાયા. ૩
તુઝ તનુ સોહઈ ઉજ્જલ કંતિ, પૂનિમ સસિંદર પરિ ઝલકંતી.

પય ઘમઘમ ઘુઘર ઘમકંતી, હંસગમણિ ચાલઈ ચમકંતી. ૪
 ચાલઈ ચમકંતી, જગિ જયવંતી, વીણા પુસ્તક પવર ધરઈ,
 કરિ કમલ કમંડલ કાળે કુંડલ રવિમંડલ પરિ કંતી કરઈ;
 દિયડઈ દિત આણી સુણિ મઝ વાણી, જઈ હુ તુઝ બહુ માન લહું,
 તુ મન આણુંદિઈ, નેમિ જિણુ વંદિઈ, નવનવ જંદિઈ જંદ
 કહું. ૫

અંત - પ્રથમોધિકાર.

એમહ મન ઊમાહિ પાઇ સરસ્વતિ સિર નામી,
 સમયરત્ન ગુરરાય પાય પુણુ તેહના પામી
 પુહવિ પ્રસિદ્ધિ પ્રગટ પ્રથમ અધિકાર સુણાવિહિ
 નેમિ સહિતિ પરિવાર નવરિ આણુંદિહિ આવિહિ
 પરિણાવા ઉત્સવ કહું આદિ પૂજઈ મનની રલી,
 લાવણ્યસમય તે હુલિસિઈ, જુ હુસિઈ અવસર વલિ.

- અંત - શ્રીમત્સોમગુણધામસોમસૌભાગ્યસુંદર સાઈટ
- પ્રણવશાલેસત્સરિ સુરિશ્રી સોમસુંદર. ૧૧
 - શ્રી સોમસુંદર લક્ષ્મણસાયર સોમદેવ મુનીશ્વર,
 - શ્રી સોમજય ગણધાર ગિર્યા સુમતિસાધુ ગણેશ્વર.
 - શ્રી ઇદ્રનંદિસુરીંદ રાજમિયસુરિ સદાશ્લા
 - તપગચ્છમંડન સેવે સહિગુરુ જયો જાંહુ વિચલા. ૧૨
 - ગુણરાજિમંડિત પ્રવર પંડિત સમયરત્ન મુનીશ્વરો,
 - તસુ પાય પામી સીસ નામી, તહું હું નેમીસરો
 - મઝ દાન આપે પાપ કાપે ચિતે ચોખે રાખયે,
 - તુઝ પાય સેવા નિતુ કરેવા દેવ દરિસણુ દાખયે. ૧૩
 - તિથિમાન આણી તિથિ પમાણી સંવત જાણી સુહંકરો,
 - રક્ષવેદ વામિઈ વરસ નામઈ મહા માસિ મનોહર,
 - શુભયોગ યોગે દસમિ ભોગિઈ વાર વાર દિણયરો
 - નવ જંદ જંદિહિ ક્રિય પ્રખંધિ તવિહિ નેમિ જિનેશ્વરો. ૧૪
 - નવ નિધિ પામી આજ સ્વામી કલ્પવલ્લી કરી ચડી,
 - વરિ વૃદ્ધિ જાગી ભીડિ ભાગી આપદા અલગી પડી.
 - સંતાપ નાઠા રોગ નાઠા હેવ હીઅડછ તૂઠઉ,
 - જવ જગત્રિં જિનવર સદા સુહકર નેમિ નયણે દિહિઓ. ૧૫

જાં સાત સાયર સસિ દિવાયર મેરૂગિરિ ત્રયણ્યાંગણું
 નવ કુંડ સમુધ અનઇ વસુધા અસુર સુર લવણ્યાંગણું,
 જે રહઇ અવિચલ ધિર કુલાચલ પ્રથ નિશ્ચલ જહાં લગઇ,
 સિરિ નેમિ જિનવર ચરિય યોખું વિસ્તરૂ જગિ તાં લગઇ. ૧૧૬

કલશ

સમુદ્રવિજય કુલિ કમલ વિમલ જિણુ સોહ ચડાવી,
 કેવલ(લ)છી વછી સત સઇ વરસ લડાવી,
 અષ્ટ કર્મ નિર્જર ઘણી ભવ ભાવકિ ભજિ અવિચલ
 પદ અવિતરીઉ નેમિ જિણુ થયું અગં જિણુ અખય
 સુખ આપ્યું નચિત જસઉ લઈ દેવ ન કોઇવર,

લાવણ્યસમય મુનિવર લણુઇ જય જમતજીવન કલ્યાણકર.

(૧) પ.સં. ૧૮, કમલમુનિ અથવા અનંત ભં. નં. ૨. (૨) પ.સં. ૧૦-૧૩, લે. વ.ભં. ઘ. ૧૧ નં. ૧૦. (૩) મં. ૩૦૮૦, વર્ણા પંચ અંચલગચ્છે મતિનિધાનગણિ વિશ્રામ લખીતાં. પ.સં. ૧૨-૧૩, લે. વ.ભં. ઘ. ૧૦ નં. ૩૦. (૪) સં. ૧૬૭૬ ઘેરણ્યા ગામે. કવિ દલપતરામ સં. ગૂ. વ. સો. અમદાવાદ નં. ૫૫૩-૧૦. (૫) મ. બ. [આલિસ્ટઓઇ ભા. ૨, મુપુગૂહસૂચી, લીહસૂચી, હેજૈજાસૂચિ ભા. ૧ (પ. ૧૪૭, ૪૨૫, ૪૬૮).]

[પ્રકાશિત : ૧. કવિ લાવણ્યસમયની લઘુ કાવ્યકૃતિઓ, સંપા.

શિવલાલ જેસલપુરા.]

(૨૫૦) [+]. સ્થૂલિભદ્ર એકવીસો ર.સં. ૧૫૫૩ની દિવાળી

આદિ - આવિઉ આવિઉ રે આવિઉ જલહર ચિહું પપે,

સોહાવિઉ રે માસ આસાઠ સુણઉ સપે

નિત સમરૂં રે જેહનું નામ સદા મુપે.

સોઈ સામી રે સ્થૂલિભદ્ર જે નાવઈ રપે.

અંત - સંવત પંનર ત્રિપનઈ સંવતસરે દિવસ દીવાલી તણુઉ

થૂલિભદ્ર ગાયુ મય સુણાયુ એકવીસુ એ લણુઉ

ઋષિ મુનિવર રે મયણુનિ આણુ મનાવીઉ

જેઉ જિનવર રે શાસનિ સોહ ચડાવીઉ

જસુ કીરતિ રે મહીયસિ ઝાઝી ઝગમગઈ

ચઉરાસી રે ચઉવીસી જે જાં લગઈ.

જાં લગઈ મહીયસિ મેરૂસાગર ઈદિ ચંદ વષાણીઇ,

નક્ષત્રમાલા રવિઝમાલા સીલ જસ તાં જાણીઈ

શ્રી સ્થૂલિભદ્ર મુનીંદ્ર રાજ ચિત્તિ ચોષઈ ગાઈઈ

લાવણ્યસમય સુરંગિ ખોલઈ અંગિ નિરમલ ધાઈઈ. ૨૧

(૧) સં. ૧૫૬૦ વૈ. શુ. ૪ બૃહસ્પતૌ અંચલગચ્છે પં. આણંદશ્રી-
ગણિ પં. સત્યશ્રી મુનિતા સુઆવિકાણાં પઠનાર્થ. પ.સં. ૭-૧૧, મો. સુરત
પો. નં. ૧૨૬. (૨) સં. ૧૫૭૪, ખીજી કૃતિ સાથે, સેં. લા. (૩) સં. ૧૭૬૪
કા. વ. ૯ ગુરૌ નવાનગર મધ્યે લિ. સત્યસાભેન (અંચલગચ્છીય). પ.સં.
૪-૧૧. [ભંડારનો નિર્દેશ રહી ગયો છે.] (૪) પ.સં. ૭-૧૩, પ્રથમ ત્રણ
પત્ર, સંઘ ભં. દા. ૭૨ નં. ૭૭. (૫) પ.સં. ૪-૧૩, જૈ. એ. ઇ. ભં. (૬)
પ.સં. ૩, પ્રત ૧૭મી સદીની, રામ૦ ભં. પો. ૮. (૭) સં. ૧૬૭૧ ચૈ. શુ.
૩ ગુરૂ લિ. પતને. પ.સં. ૩, અભય. નં. ૩૨૦૮. (૮) વિ. ધ. ભં. (૯)
પ.સં. ૮-૧૪, લીં. ભં. [જૈઠાપ્રોસ્ટા, મુપુગૃહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈઠાસૂચિ
ભા. ૧ (પૃ. ૧૪૪, ૧૫૩, ૨૫૭, ૪૦૧, ૪૨૮).]

[પ્રકાશિત : ૧. યુનીલાલ ગાંધી વિદ્યાલયન વાર્ષિક અં. ૧૨-૧૩.

૨. કવિ લાવણ્યસમયની લઘુ કાવ્યકૃતિઓ.]

(૨૫૧) નવપદ્મવ પાર્શ્વનાથ રત. (એ.) ગા. ૩૫ ૨. સં. ૧૫૫૮ ચૈત્ર વદ

આદિ - એ તુ સુપન દેઈએ પનરત્રિપનઠ, ચૈત્ર વદિઈ ચઈસાલ,

એ તુ તેરસિ તેર ખાંડિ સહૂ જાણુઈ, પ્રગટિઈ પાસ મયાલ ૨. ૧

ગોરી હમે નવપદ્મવિ જાસિઈ,

એ તુ પાસ તણા ગુણ ગાસિઈ - હે ગોરી૦ દ્રુપદ

*

સામીની સીખામણ કીધી, દિન ત્રીજઠ તતકાલ

એ તુ આહડતુ તિહાં સંઘ પુહતું, માડિંકે જંગ રસાલ ૨. ૧૪

એ તુ મજીકહા મુખમંડલ પાસો, પૂરઈ વંજિત આસો,

એ તુ વાત અસુલમ દહ દસિ જનઠ, સંઘલોક સહુ આવઈ. ૧૯ હે.

એ તુ મેદપાટનકે રાજ મોટકે, વાત સુણી સપરાણી,

એ તુ ખોલઈ અરખર વઈઈ મે ન માણુઈ અસિ કહિ કહાણી. ૨૦ હે.

અંત - સંવત પનર અઠાવત્રિ, ચૈત્રહ વદિ યુસાલ,

મુનિ લાવણ્યસમિ નવપદ્મવ, કીધી જાત્ર રસાલ એ. ૩૫ હે.

(૧) સાધ્વી શ્રી માનલક્ષ્મી પાઠનાર્થ, પ.સં. ૪-૮, સંઘ ભં. દા.

૭૫ નં. ૨૪૦. [મુપુગૃહસૂચી.]

(૨૫૨) [+] આલોચણ વિનતિ [અથવા સીમંધરસ્વામી સ્તવ,
૨.સં. ૧૫૬૨ વામજ નગરમાં

આદિ - આજ અનંતા ભવ તણાં રે, કીધાં અતિ ઘણાં રે
મુજ એહ જ ટેવ તુ,

પાપ આલોહિં આપણાં, સુણિ સમરથ રે, સીમંધર દેવ તુ, ૧
થોડિ સીમંધર સામીયાં-આંકણી.

કરં વિનતી રે કરં કર જોડિ તુ,

થોડ નહિ કહતોઃ પરં ભમ્યો ભવ તણી રે કહું કંઠલી કોડિ તુ. છા. ૨

અંત - સંવત પતરખા સિકઈં આદિશ્વર રે અલવેસર સાષ તુ,
વામિજ માંહિ વીનવ્યો, સીમંધર રે દેવદર્શન દાષિ તુ. ૫૪ છા.
અમિઅ ઠયો આણંદભયો આજ મેં કર્યો રે પોતિં સુકૃત
ભંડાર તો,

ભવ ભવ સાગર ઉતર્યો ચીત જ ધર્યો રે જિન મુક્તિદાતાર તો
પપ છા૦

ઈણુ પરિ પાપ આલોચ્યાં જ્ઞેઅ દુભવ્યાં રે જીવ ઘોર અનંત તો,
આલોઈ જિન છોડવિં ઈસું કુઝવી રે જિનરાજ મહંત તુ ૫૬ છા૦
તુમ નામિં હું નિર્મલ થયો મુજ ભિ ગયો રે પાતિક તણુ દુર તુ,
મુનિ લાવણ્યસમય ભણુઈ નિત વાંદસ્થું રે પ્રભુ આણુદ પૂર તુ.
૫૭ છા૦

(૧) પ.સં. ૩-૧૧, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૫૩. (૨) પ.સં. ૩-૧૩,
હા.ભં. દા.૮૦ નં.૧૩૨. (૩) સં.૧૭૦૮ માહા સુ. ૫ પં. વીરવિજય-
શિ. ગ. રત્નવિજય લ૦ આરેજ વાસ્તવ્ય સા લાલજી પુત્રી પ્રેમખાઈ પઠનાર્થે.
પ.સં. ૪-૧૩, હા. પાલણપુર. દા. ૩૬. (૪) પ.ક. ૧૬૮થી ૧૭૦, ચોપડો,
વિ. ધ. ભં. (૫) પ.સં. ૩-૧૨, મારી પાસે. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી,
હેજૈશાસ્યિ ભા. ૧ (પ. ૨૫૮, ૪૦૦, ૪૦૪, ૫૪૪).]

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન સત્યપ્રકાશ, વર્ષ ૩ અંક ૧૧.]

(૨૫૩) [+] નેમનાથ હમચડી ગા. ૮૫ ૨.સં.૧૫૬૨(૬૪)

આદિ - સરસ વચન દીયો સરસ્વતી રે ગાયસ્થું નેમકુમારો
સામલવરણ સોહામણો, તે રાજમતી ભરતારો રે હમચડી ૧

અંત - હમચી હમચી હમચડી રે હમચી જઈ ચુરાસી,

મુનિ લાવણ્યસમય ઈમ ઘોલઈ, હમચી હરષિઈ વાસી રે હ૦ ૮૧.

સંવત પન્નર આસઠે (પા. ચુંસઠે) રે ગાણુ નેમિકુમારે

મુનિ લાવણ્યસમય ઇમ બોલઇ, વરતિઉ જ્યજ્યકારો રે - ઉ. ૮૩

(૧) પ.સં. ૪, પ્રત ૧૭મી સદીની, જિ. યા. પો. ૮૩ નં. ૨૧૪૪.

(૨) પ.સં. ૫, પ્રતિ ૧૭મી સદીની, કૃપા. પો. ૫૨ નં. ૧૦૦૭. (૩) પ.સં. ૪-૧૫, ડા. પાલણુપુર ઠા. ૩૬. (૪) મારી પાસે. [આલિસ્તઓઇ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (૫.૨૯૧.)]

[પ્રકાશિત : ૧. કવિ લાવણ્યસમયની લઘુ કાવ્યકૃતિઓ.]

(૨૫૪) [+] સેરીસા પાર્શ્વનાથ સ્તવ. ૨.સં.૧૫૬૨

આદિ - સ્વામિ સુહાકર શ્રી સેરીસઈ, પાસ જિણેસર લોડણુ ઠીસઈ,
ઠીસઈ લોડણુ પાસ પરગટ, પુહવિ પ્રત્યાપૂર એ,
સેવનાં સંપતિ સુકવિ જપંતિ સખલ સંકટ ચૂર એ,
એ અચલ મૂરતિ સકલ સૂરતિ આદિ કોઈ ન જાણુ એ.
ઈમ સુશીય વાણી હલ્ય આણી સુગુર એમ વણાણુ એ. ૧

અંત - પાસ કલ્યાણુક દસમ ઠીહાડએ, મહીયલ મહિમા પાસ દેષાડ એ,
દેષાડ એ પ્રભૂ પાસ મહિમા સંધ આવેં ઉમટયો,
ધ્વજ પૂજ મંગલ આરતી તેણેં પાપ પૂરવનાં ઘટયાં.

સંવત પન્નર આસઠિ પ્રસાદ સેરીસા તણો

લાવણ્યસમે ઈમ આદિ બોલેં નમેા નમેા ત્રિભુવનધણી. ૧૫

[મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (૫.૨૮૪.)]

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન સત્ય પ્રકાશ, વર્ષ ૪, અંક ૩.]

(૨૫૫) [+] રાવણુમંદોદરી સંવાદ ૨.સં.૧૫૬૨

આદિ - રાગ શ્રીરાગ

સૂતેલા સીંહ જગાતીઉ, નડીઓ વાસગ નાગ રે,

સીત હરી તિં સ્યું કયું; રૂઠા રામના પાગ રે. -૧

સાંભલિ રાવણુ રાજયા, જસે મહિયલિ મામ રે,

સતી સીતા તઈ કાં હરી, વિરી વંકડો રામ રે. -૨ સાંભલિ.

અંત - જ્યજ્યકાર જગત્રિ હૂઉઆ, વરયા રંગના નાદ રે,

સંવત પન્નર આસઠિ, રચ્યો રાસ સંવાદ રે. જ્ય૦ ૫૬

*

રામ અલોધાં આઠીઆ, સોઈ સીત અરધાંગિ રે,

મુનિ લાવનસમિ ભણિ, ત્રિદા રાચનઈ રંગિ રે, જ્ય જ્ય. ૬૩.

(૧-૨) સં.૧૬૮૨ વરસે ભાદ્રવા વદિ ૮ દિવસં. ઋ. રાઘવ તથા ગં. વીરદાસા પડનાર્થે શુભં ભવતુ. પ.સં. ૩-૧૩, મારી પાસે બે પ્રત છે. [મુપુગૂડસૂચી, હેઝૈસાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૪૬).]

[પ્રકાશિત : ૧. કવિ લાવણ્યસમયની લઘુ કાવ્યકૃતિઓ.]

(૨૫૬) [+] ચૈરાગ્યવિનતિ [અથવા શત્રુન્જયમંડન આદીશ્વર વિનતી]
૨.સં.૧૫૬૨ આસો શુદ્ધ ૧૦

આદિ - જય પદમ જિજ્ઞેસર અતિ અલવેસર, આદીશ્વર ત્રિભોવનધણ્ણીય,
શત્રુન્જ સુખકારણ સુણિ ભવતારણ વીનતડી સેવક ભણ્ણીય. ૧

અંત - સેવક માંહિં સમુહતુ થાપુ, આદીશ્વર અવિચલ પદ આપુ
તપગણિ શ્રીય હેમવિમલસૂરીંદ, તાસ વયણિ કીધૂ આણુંદઈ ૪૬
પંનર આસઠઠ આદિજિન તુકઈ, કરી વીનતી બલટિ ઘણુઠ ઐ,
આસો મસવાડઠ દસમીં દિહાડઠ, મુનિ લાવંચસમઠ ભણુઠઐ. ૪૭
(૧) ગ્રંથાગ્ર ૭૧, પ.ક. ૧૬૭થી ૧૭૦, ચોપડો, વિ.ધ.ભં. (૨) પ.સં.

૨-૧૭, મારી પાસે. (૩) સં.૧૫૮૦ તપાગચ્છાધિરાજ હેમવિમલસૂરિ
રાજ્યે મહોં આગમમંડનગણિશિં પં. અમરમંડનગણિભિલિં શ્રાં
સપમાઈ પડનાર્થે. ચેથાપુરનગરે. પ.સં.૩-૧૧, સંધ ભં. દા.૭પ. (૪) સં.
૧૭૪૨ માઘ શુદ્ધિ ૧૪ લં સાહ રામજી તત્ પુત્ર સાહ શ્રીવંત સા પડનાર્થ
ગણિશ્રીયે રંગિક દાનવિજય તત્ શિષ્ય આરિત્રવિજય લં પ.સં. ૬,
ગાથા ૪૭, પ્ર. કા. ભં. નં.૨૬૭. [મુપુગૂડસૂચી, હેઝૈસાસૂચિ ભા.૧
(પૃ.૧૪૬, ૨૬૧, ૨૬૦).]

[પ્રકાશિત : ૧. ગિરિરાજ ગુણ કીર્તનાવલિ.]

(૨૫૭) સુરપ્રિય કેવલીય રાસર.સં. ૧૫૬૭ આસો શુ. રવિ ત્રંખાવતી
(ખંભાત)માં

આદિ - રાજગૃહ રલીયામણુઠ, મગધ દેશ શિણુગાર,
પુહતા સ્વામી વીરજિણ, ઐણિક ઢપં અપાર. ૧
રૂપ કણ્યમણિ કોરકુ, ત્રિગઠઈ દેવ રચંતિ,
ચિહું દિસિ જત્ર સોહામણો, સિહાસણુ ઝલકંતિ. ૨
ચિહું દિસિ જિનવર વાહીઠ, પરષદ બઘી ખાર,
વીર જિજ્ઞેસર પુણ્યના, ખોલઈ ચ્યારિ પ્રકાર. ૩

અંત - ઐણિક હીયડઠ હરધીયા, રંજી પરષદિ ખાર,
મુનિ લાવણ્યસમઠ ભણુઈ, વરત્યકે જયજયકાર. ૧૬૭

સંવત પંનર સત(૬)સઠઈ આસો સુદિ રવિવાર (પા. સોમવાર).
 રચિઉં ચરિત્ર સોહામણું, ત્રંબાવતી મઝારિ. ૧૯૮
 થંલણુ પાસ પસાઉલક, રાસ રચિઉ મનરંગિ
 દ્વડાખંધિ અંધીઉ, જીલટ અંણી અંગિ.
 તપગચિ ગુર ગાયમ સમા, સોમસુંદરસૂરિરાય,
 સમયરતન સહિગુર જયઉ, પામી તેહના પાય. ૧૯૯
 કાંઈ કવિ મતિ કેલવણુ, કાંઈ શાસ્ત્રવિચાર
 ગાઉં સુરત્રિય કેવલી, ગુર સરસતિ આધારિ. ૨૦૦

(૧) સં.૧૬૦૧ માગ્રંશીર્ષં શુભ અઘેહ સ્તંભતીર્થે શ્રી પાર્શ્વનાથ
 જિનાલયે માગશરે શુદ્ધિ ૧૩ ગુરૌ આગમગચ્છે ભ સંયમરતનસૂરિ પદ્મે
 ચિનયમેરસૂરિ ગચ્છિ ગુણુસુંદર લ૦ પ.સં.૧૧-૧૮, ઘોષા ભં. દા.૧૬ નં.
 ૬. (૨) ગ્રંથાગ્ર ૨૩૫, જૂની પ્રત, પ.સં. ૯-૧૩, ખેડા ભં. દા.૭ નં.૭૮.
 (૩) પ.સં. ૮-૧૩, તિલક. ભં. પો. ૯. (૪) પં. હરજી શિ૦ માનવિજય
 સુ. સૂરવિજય પદનાર્થ. પ.સં.૧૦-૧૧, ડા.ભં. દા.૮૧ નં.૪૩. (૫)
 લિખાપિત ચ શ્રી ચિરાદ્રપદે સં.૧૬૧૪ વર્ષે. પ્ર.કા.ભં. (૬) ગ્રંથાગ્ર ૨૨૧,
 પ્રે.ર.સં. (૭) જ્ઞેસ. ભં. (૮) ખં. ભં. (૯) શ્રી ધર્મવર્ધનગણિ વિવેકવર્ધન
 પદનાર્થ. પ.સં. ૪૦(?) -૧૯, ડા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૮૮. (૧૦) પ.સં. ૮-૧૩,
 ડા.ભં. દા.૮૦ નં.૧૯. (૧૧) પ.સં. ૧૦, સેં.લા. નં. ૬૦૮૪. (૧૨) ભાં.ધ.
 સન ૧૮૮૭-૯૧ નં.૨૪૯૯. (૧૩) પ.સં. ૯-૧૩, ડા.અ.ભં. પાલણુપુર
 દા.૩૬. (૧૪) સં.૧૬૧૮ શ્રા. શુ. ૧૩ નાવ્હીઅર ગ્રામે તપાગચ્છનાથક સોમ-
 વિમલસૂરિ રાજ્યે શિ.પં. ભક્તમીયંદ્ર લિ. વિ. વી. સં. જ્ઞાનમંદિરે રાધનપુર.
 [આલિસ્તઓષ ભા.૨, મુપુગૃહસૂત્રી, લીંહસૂત્રી, હેજૈશાસ્ત્રચિ ભા.૧ (પૃ.૩૯૫-
 ભૂલધી સમયરતનને નામે).]

(૨૫૮) + વિમલ પ્રખંધ અથવા રાસ ર.સં.૧૫૬૮ આશો શુ. રવિ
 માલસમુદ્રમાં

આદિ - વસ્તુ.

આદિ જિણુવર આદિ જિણુવર પ્રથમ પ્રણયોસુ
 અંબાઇ ધુરિ અણુદ્વા સકલદેવિ શ્રીમાત પ્યાઉં
 પુમાવય ચક્કેસરિ વાગ્ગણિ ગુણુ રંગિ ગાઉં
 સહિગુર આયસ શરિ ધરી આલસ અલગ કરેશિ
 કહિ કવિઅણુ હૂં વિમલમતિ, વિમલ પ્રખંધ રચેશિ. ૧.

સુપૈ.

સરસતિ વરસતિ વાંણિ સાર, કહિ કવિઅશુ મઝ તસ આધાર,
સરસતિ વિણુ ચે બોલ્યા બોલ, તે પ્રમાણિ નવિ ચક્ર નિટાલ. ૨

અંત - પામી સરસતિ દેવી પસાંધ ગાયકે મંત્રિ વિમલ નરરાય,
રચિકે રાસ તે કુણુ કવિરાજ, કેણુઈ થાનકિ કિમ

પ્રગટિહિ આજ. ૩૦

ગૂર્જરદેસ દેસ નવરંગ, પટ્ટણુ નગર પ્રસિદ્ધિ યંગ,
સંઘ મુખ્ય શ્રીમાલી મંગ, કરઈ પુણ્ય જગિ મોટા યંગ. ૩૧

દીઠ દાન વ્યવહારી વાદી, તિહાંથી આવ્યા અમદાવાદિ,

ત્રિણિ પુત્ર તસ કુલશ્રંગાર, પ્રથમ પુત્ર શીઘર સુવિચાર. ૩૨

અજદરપુરિ કીધા આવાસ, અમકલ દેવી ધરણી તાસ,

ચ્યારિ પુત્ર તેહનઈ જિનમતી, પંચમ પુત્રી લીલાવતી. ૩૩

વસ્તુપાલ જમલિ જિણુદાસ, ત્રીજુ પંધવ મંગલદાસ,

ચતુર યંગ ચઉથકે લહુરાજ, તેહનઇ પુણ્ય સરીસૂં કાજ. ૩૪

ધર્મશાલ જિનમ દિર પાશિ, સમઘરત ગુર તિહાં ચુમાશિ,

જનમયોગ દેષાકિ ઉચક, સહિગુર હદય વિમાંસઈ તિશઈ. ૩૫

સંવત ૧૫૨૨ ધિનન, શકે તેર છયાશીકે પ્રસન્ન,

પોષ વદી દિન ત્રીજ પવિત્ર, આવિકે અશ્લેષા નક્ષત્ર. ૩૬

ધડી પાછિકી જવ નવસતિ, જન્મ અર્ક ઉગીકે પ્રભાતિ,

૨૦.૧૧	૭ મં	
શુ.૧૦	શ્રી	૪ ચં
૨૦.૧૨	૧ રા.	૭
૨૧.૧૨		૨

તુલા લગ્ન સરિસુ સંકેત, મૂરતિ મંગલ જમણુ કેત. ૩૭
 વૃશ્ચિકિ બુધ રવિ ત્રીજીઈ રહિઉ, શુક મકરિ તે ચઉથઇ કહિઉ,
 ગુરુ શનિ કુંભિ રહ્યા પાંચમઈ, મેષિ રાહુ સોહઇ સાતમઇ. ૩૮
 દસમઇ ચંદ્ર રહિઉ નિજ ધરે, જન્મયોગ જોઇઉ સહિયુરે,
 હૃદયસ્થલિ રવિ નક્ષત્ર વશિઉ, સહિયુરિ વચન પ્રકાસિઉ ઈશં. ૩૯
 સુશુભિ શ્રેષ્ઠિ હોશિ તપધણી, કષ એ જ્ઞશઇ તીરથ ભણી,
 કઈ એ થાશઈ મોટઉ યતી, વર વિદ્યા હોશઇ દીપતી. ૪૦
 ગુરુવચને વઈરાગી થયુ, માતતાત પપ લાગી રહિઉ,
 જોઈ સુદિ દિન દસમી તણુઉ, ઉગણુત્રીસઇ ઉચ્છવ ધણુઉ. ૪૧
 પાટણિ પાલ્હણુપુરી પોસાલ, જંગ હુઇ ચઉપટ સુસાલ,
 દિઈ દીક્ષા અતિ આણુદંપુરિ, ગચ્છપતિ હાધિમીસાગરસૂરિ. ૪૨
 સંધ સજન સહ સાધી સમઈ, નામ ઠવિઉ મુનિ લાવણ્યસમઈ,
 નવમઇ વરસિ દીપ વર લીધ, સમયરત્ન ગુરિ વિદ્યા દીધ. ૪૩
 સરસતિ માત મયા તવ લહી, વરસ સોલમઈ વાંણી હુઈ,
 રચિઆ રાસ સુંદર સંબંધ, હંદ કવિત ચઉપઇ પ્રબંધ. ૪૪
 વિવિધ ગીત ખહુ કરિયાં વિવાદ, રચીયા દીપ સૂરસ સંવાદ,
 સરસ કથન નહીં આલી કવઇ, મોટા માંત્રિરાય રંજવઇ. ૪૫
 જસ ઊપદેસ હવુ સવિશાલ, ખહુ થાનિક દેહરાં પોસાલ,
 મીર મલેક તે માંડઇ વિનઇ, પંડિત પદ તે પંચાવનઇ. ૪૬
 સોહઈ ગણુ તપગચ્છ શણુગાર, દેસ વિદેશિઇ કરઇ વિહાર,
 સોદરઠ દેશિ રહી ગિરનારિ, પુહતા ગુજ્જર દેશ મઝારિ. ૪૭
 આણુહિલવાડા પટ્ટણુ પાશિ, માલસમુદ્રિ રહિઆ ચઉમાસી,
 બેલ સકલ સંધિઇ વીનવિઉ, વિમલરાસ તેણુઇ કારણિ કવિઉ. ૪૮
 અઠસઠાનિ આસો માશિ, ક્રીધઉ પાસ જિણેસર પાસિ,
 મૂળ નક્ષત્ર નિર્મલ રવિવાર, પૂર વિમલરાસ વિસ્તાર. ૪૯

વસ્તુ.

રાસ રચિઉ રાસ રચીઉ નવલ નવ પંડિ,
 તસ ઉપરિ ઈક ચૂલિકા, ધ્યાનિ પાસ ગમ્બીઉ ધ્યાયુ,
 વિમલ શ્રી વર્ણન કરિઉ, સરસ રાસ પદબંધ ગાયુ;
 સંવત પંતર અઠસઠઇ (૧૫૬૮) વહુ રાસ વિસ્તાર,
 તે પ્રમાણિ પૂરં ચડિઉ, માલસમુદ્ર મુઝારિ.

*

ચોપઇ.

વાત કેતલઇ આગઈ હવી, કેનાં વચન કહિયાં કેલવી,
અધિકે જાણે લાગાં પાપ, સંઘ સમક્ષ પમાવૂં આપ. ૫૯
હું સવિ મૂરખ માંહિઇ ધુરી, હીઅડઈ મતિ નહી તેહની પરી,
જે અક્ષર કવિઇ જગિ જાણ્યુ, તે સવિ સરસતિ તણુઈ વષાણ્યુ. ૬૦
જે જાણુઈ જિન ધર્માચાર, જાણુઈ જીવ નિગોદ વિચાર,
જે કવિ જગિ મોટા મઝ ચિકા, હું તેહના પયની રેણુકા. ૬૧

*

દુહા.

દુહા છંદ કવિત મિલી, ભાષા વિવિધ વચનન.
વિમલરાસ અકે અછઈ, તેરસયા ઇપનન. ૬૭
બત્રીશે અક્ષરિ ચિકા, બાંધઈ ત્રંધઇ માન,
સતરશત લીહિ અમ્રા, એહ ત્રંથનું ન્યાન. ૬૮
નવરંગ નવલા પંડ, તે રચીઉ રાસ અપંડ,
જે સુણુત સવિ સંયોગ, જે ભણુતલાં લહીઇ ભોગ,
જે ભણુત લહીઇ ભોગ ભૂતસિ, ભણુતિ મુનિ લાવણ્યસમઇ,
કિત્તિ વિમલ વાણી વિમલ, વિમલ ધરિ રિધિવૃદ્ધિ રમઇ ૬૯

(૧) સં. ૧૫૮૪ વર્ષે પોષ શુદ્ધિ દશમ્યા તિથી ગુરુ દિને ભીમેન લિખિતં. શ્રી શ્રીમાલગાતીય સુશ્રાવક સાહ શ્રી વનજ જૂઠા પડનાથ^૯ લિખિતં. મ. અ. (૨) પ.સં. ૬૧-૧૫, લીં. ભં. (૩) સં. ૧૫૮૭ શ. વ. ૬ ગુરૌ લિ કલપવલ્લી નગરે પં. સુમતિધીરગણ્ણિશિ. પં. લાભધીરગણ્ણિ પં. સુંદરધીરગણ્ણિશિ. વિદ્યાલાભગણ્ણિ ઉદયલાભ મુનિ લિખિત: પ.સં. ૫૩-૧૫, વિને. ભં. નં. ૩૩૦૫. (૪) સં. ૧૬૩૪ શાકે ૧૪૮૯ કા. શુ. ૪ ભોમે અંચલગણે આતર ગ્રામે લિખિતં. પ.સં. ૨૪-૨૧, સુંદર પ્ર૧, વી. ઉ. ભં. ઘા. ૧૭. (૫) સં. ૧૬૩૬ આવણ વ. ૪ શનિ સંડેરગણે યશોભદ્રસૂરિશિ. ઉ. ધર્મ-રત્નશિ. ઉં શ્રી જયતિલક વાચનાચાર્ય શ્રી સાહજસુંદરશિ. ઉં કામા-સુંદરશિ. ઉ. નવસુંદર શ્રી વિમલદાસ લિખાવિતં શિ. ખીમકર્ણુ પડનાથ^૯ શ્રી માલવદેશે શ્રી આણુઈ ગ્રામે ચતુર્માસ. પ.સં. ૫૬-૧૨, રત્ન. ભં. ઘા. ૪૧ નં. ૩૫. (૬) સં. ૧૬૪૦ જેઠ શુદ્ધિ ૧૦ મંગલે ભેવાડ દેસે સરવાડ પ્રણાયતે (પરગણામાં) ખીરીયા ગ્રામ મધ્યે લિં સંડેરગણે ભં યશોભદ્રસૂરિ પદે ભં.

સાલિસૂરિ તત્પદે ભ૦ શમતિસૂખ પદે ભ૦ શાંતિસૂરિ તત્પદે ભ૦ ધ્યરસૂરિ ચિરંજીવી ગજનાયક ભ૦ શાંતિસૂરિ સૂરીસ્વરાણાં તત્પદે શિષ્ય શ્રીચુખ-સુંદરેણુ આત્માર્થે ભ૦ આવક શાહ એતા હેમા છાજૂ ધનરાજ સીસોઘા ઉડઉ... પ.સં. ૪૫-૧૪, જશ૦ સં. (૭) સં.૧૬૫૬ કા. શુ. ૧૩ પં. વિજય-સાગરગણિશિ. ગુણસાગરગણિના લેખી શ્રી દેનવાલ નગરે. પ.સં. ૪૮, કમલમુનિ. અથવા અનંત. ભં. નં. ૨. (૮) સં.૧૬૬૦ કા. વદિ ૯ મંગલે પંડિત કુંચરવર્દનગણિશિ. ગણિ જગા તત્ શિષ્ય ગણિ... પ.સં. ૪૬-૧૬, સીમંધર. દા.૨૦ નં. ૨૭. (૯) સં.૧૬૭૮ આશ્વિન શુ. ૫ જ્યેષ્ઠા નક્ષત્રે આગમગઠે ધંધૂકપક્ષે સૌભાગ્યસુંદરસૂરિ તત્પદે શ્રી ધર્મરત્નસૂરિ તત્ શિ. તત્પદે મેધરત્નસૂરિ તત્પરિવારેન પં. જઘરાજ લિ૦ હાલા મધે ઉસ-વંશની ભલ્લસારણિ મધે તપા ઋષિ મતીનઇ ધંધિન સોડઇ આવ્યા હતા ભાઇ ભખિમીદાસે તિહાં ભલ્લસારણુ મધ્યે ચુમાસૂં મેહલ્યાતા ચેલા દેવરાજ સહિતેન ચુમાસિ સ્થિત શ્રી સંખીશ્વરા પાર્શ્વનાથની રક્ષા શ્રીરસ્તુ. પ.સં. ૫૦-૧૩, રત્ન ભં. દા.૪૧ નં. ૩૬. (૧૦) પ્રથમ ખંડ સં.૧૬૧૫ જ્યેં શુ. ૫ શુક્રે લિ. પ.સં. ૯-૯, હા. ભં. દા.૮૩ નં. ૨૨. (૧૧) સં.૧૬૮૧ આસો વદિ ૧૨ બુધ દાસપા મધ્યે. પ.સં. ૪૦-૧૭, હા. ભં. દા.૮૩ નં. ૧૮૯. (૧૨) સં.૧૬૦૪ અણુહિલ્લપુર પતને. ચોપડો, પ.સં. ૭૭-૧૭, પ્ર૦કા.ભં. (૧૩) સં.૧૭૫૮ કા૦ વ૦ ૯ દિને શ્રી તપાગણિઅ શ્રી વિજયદેવસૂરિ સમવાય વૃદ્ધિ ગાતીય સાહા શ્રીપ શ્રી વેલજી સોમકરણુનો ચોપડો તેહ મધ્યે. પ.સં. ૨૬. [ભં. ?] (૧૪) પ.સં. ૫૯-૧૬, અપૂર્ણ પણુ જૂની પ્રત, જિનદત ભં. મુંખઈ યોધી નં. ૧૧. (૧૫) પ.સં. ૫૩, અપૂર્ણ પણુ જૂની પ્રત, વિજયપુર જૈન જ્ઞાનમંદિર નં. ૬૦૫. (૧૬) પ.સં. ૩૨-૧૭, હા.ભં. દા.૭૯ નં. ૬. (૧૭) પ.સં. ૩૯, અપૂર્ણ, ગો. ના. (૧૮) સં.૧૬૫૫, પ.સં. ૬૧, પ્રં. ૧૩૫૬, હા.ભં. દા.૧૩ નં. ૨૭. (૧૯) સં.૧૫૮૮ આ. શુ. ૭ રવિ સંધધીરશિ. ઉદયસિંધ લિ. પ.સં. ૪૯. અભય. પો.૧૨ નં. ૧૧૧. (૨૦) સં.૧૬૦૬ આસો વ. ૮ રવિ પં. ગુણમંદિર લિ. પાલેજ ગ્રામે વિ. વી. જા. ભં. રાઘણુપુર. (૨૧) સં.૧૬૩૪ શાકે ૧૪૯૯ કા. શુ. ૪ ભોમે આતર ગામે. વિ. દા. હાણી. (૨૨) સં.૧૮૬૯ કા. કૃષ્ણ ૧૧ રવિ પં. ઋદ્ધિરત્નેન લ. એસ જાતિ વૃદ્ધ શાખાયાં સાહ ભુખણુસા પઠનાર્થે રાજ-નગરે સાગરમતી તટે ચિંતામણિ સ્વામિજી પ્રસાદાત. પ.સં. ૬૨,

ગોડીજી, નં. ૩૦૬. [આલિસ્થઓષ ભા. ૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેનૈયા-સૂચિ ભા.૧ (૫.૨૪૦, ૨૬૯, ૪૨૨, ૪૯૭, ૫૮૬).]

પ્રકાશિત : ૧. સંપા. મણિલાલ બકારભાઈ વ્યાસ. [૨. સંપા. ધીરજીલાલ ધ. શાહ.]

(૨૫૯) [+] કરસંવાદ ૨.સં.૧૫૭૫(૪) સાતિનગરમાં

આદિ - પહિલૂં પ્રણમિસુ સારદા, જસ કરિ વીણા નાદ,

આદીસ્વર આદિઈ કરી, ગાઇસું કરસંવાદ.

અંત - મુનિ લાવણ્યસમય કહિ જોઈ, જિહાં જિહાં સંપ તિહાં
૨૧ હોઈ. ૬૫

સંપિઠ લહીઈ ધનની કોડિ, સંપિઈ અંગિ ન લાગઈ ખોડિ,

સંપિઈ વચર ન વાધઈ રતિ, સંપ વખાણુઈ શ્રી જિનમતિ. ૬૬

માલવ મરહટ સોરઠ સાર, યૂજ્જ્ઞ દેશ સવિહુ સિણુગાર,

વિનયવિવેક વિચાર વિશેષ, દીસઈ ધર્મ તણુઈ બહુ દેખ. ૬૭

જિહાં પોઠાં જિણુહર પોસાલ, વસઈ લોક દીપતા દયાલ,

શાંતિજ(સાતી) નગર મંડિ સુવિશાલ, ગાયુ કરસંવાદ રસાલ. ૬૮

સંવત પનર પંચિહુતરઈ, મુનિ લાવણ્યસમય ઉચરઈ,

(પા૦) સંવત પનર અમોતરે

પામી અંદ્રબ્રહ્મ જિનરાય, ખે કર સંપિઈ પૂજ્જઈ પાય. ૬૯

(૧) લીં.ભં. દા. ૩૯. (૨) અમર૦ (૩) સં.૧૬૦૫ માધ શુદ્ધિ ૨

ઋ૦ જયવંતકેન સ્વપકનાથં લિ. પ.સં. ૨, પ્ર.કા.ભં. નં. ૮૨૫. (૪) પ્ર.

કા.ભં. નં. ૮૯૫. (આ કૃતિનો રચ્યા સં.૧૫૭૨ આપેલ છે ને ખેમ-

ર્ષિરાસનો રચ્યા સં.૧૫૮૨ આપેલ છે.) (૫) મ.બ. [મુપુગૂહસૂચી,

લીંહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. કવિ લાવણ્યસમયની લઘુ કાવ્યકૃતિઓ.]

(૨૬૦) [+] અંતરીક્ષ પાર્શ્વે જિન છંદ ૨.સં. ૧૫૮૫(૮૬) વૈશાખ શુ. ૩

આદિ - સરસ વચન ઘો સરસતી માત, યોલીસ આદિ જસ વીખ્યાત,

અંતરીક ત્રીજાવનો ધણી, પ્રતિમા ખાસ જિનેસર તણી. ૧

લંક ધણી જે રાવણુરાય, તેહ તણો બહેની કહેવાય.

વરહૂષણુ નામેં ભુપાલ, અહનીસ ધર્મ તણો પ્રતીપાલ. ૨

અંત - સંવત પનર પંચાસીયા (પા. છયાસીઈ) વપાંણુ, સુદિ વૈસાપ

તણો દિન બાણુ,

ઉલટ આપાત્રોને' થયો, ગાયો પાસ જિણેસર જ્યો. ૫૩

હું સેવક છું તાહરો સ્વામ, હું લીનો છું તાહરે નામ,

મુનિ લાવ-ન્યસમૈ' કહે' મુદ્દા, હુંમ દરિસણા હું વાંછું સદા. ૫૪

(૧) લિ. પાલણપુર નગરે પં. ઋષભવિજય ગ૦ પં. રંગસકતેન સં. ૧૮૯૫ શ્રાવણ માસે સીતેતર પક્ષે પુર્ણિમ તિથી બલેવ દિને વરસાતની અડી વરસતે' લીખ્યું છે. શ્રી શ્રેય ભવતુ. (અંતરીક્ષ કેશમાં એક્સીબિટ હતું તેમાંથી). (૨) સં. ૧૬૭૯ માહા શુદ્ધિ ૧૨ ચુરહાનપુર નગરે પ.સં. ૨-૧૩, વિખપુર જ્ઞાનમંદિર નં. ૩૫૬. (૩) પ.સં. ૪-૧૨, ગો. ના. [મુપુગૂહસૂત્રી, લીંહસૂત્રી, હેનૈયાસૂત્રિ લા.૧ (૫.૨૬૨).]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન હંદસંગ્રહ.]

(૨૬૨-૨૬૩) ખિમ ઋષિ (ખોહા) બલિભદ્ર યશોભદ્રાદિ રાસ
૨.સં. ૧૫૮૯ માઘ રવિ અમદાવાદમાં

(૨૬૨) + ખિમ ઋષિ (ખોહા) રાસ

આદિ - ભારતિ ભગવતિ મનિ ધરી, શુરપય નમીય પવિત્ર,
ખોલિસુ બુદ્ધઈ આગલઈ, ખોહા તણુઈ ચરિત્ર. ૧
જસ જસવાઇ આજઈ ધણુઈ, જયુ તિ જસભદ્રસૂરિ,
ત્રોજઈ કહીઈ કિન્હરસિ, નાંમઈ દૂરીયા દૂરિ. ૨
પ્રહિ ઉગમિ નિતુ પ્રણમતાં, લહીઈ નવઈ નિધાન.
ભોજનિ દૂર કપૂર રસ, ભૂપ ભલા બહુમાન. ૩
કવિજન કહિસઈ કેતલાં, જેહના જેહવા દામ,
સુણુજ્યો સહ આદર કરી, આડ પ્રભાવક નામ. ૪

અંત - દૂહા.

ખોહુ ખિમ રસિ કિન્હરસિ, બલિભદ્ર જસભદ્રસૂરિ,
ત્રિણિ કાલ પ્રણમંતાં, દુરિઅ પણાસઈ દૂરિ. ૨૧૧
ચોપાઈ

ખોલિઉ ખોહા નામ પવિત્ર, વરંઅ જિ પિમરસિ તણુઈ ચરિત્ર,
સંઘસલા સુણિયો જે જણુ, ખોલિસુ બલિભદ્ર તણુઈ વખાણુ. ૨૧૨
દૂહા.

મુનિ લાવણ્યસમય ભણુઈ, ત્રિહવા હૂસઈ પવિત્ર,
પ્રથમ ખંડ પૂરં કહિઉં, પિમરસિ તણુઈ ચરિત્ર. ૨૧૩

—છતિ પ્રથમ ખંડ.

[જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂહસૂચી.]

(૨૬૨) + ખલિભદ્ર રાસ

આદિ -

દુહા.

- પુણ્ય પ્રભાવક જાણીઈ, વિદ્યાખલિ ખલિભદ્ર,
તસુ ચરિત્ર વષાણીઈ, જસ ગુર શ્રી જસભદ્ર. ૧
- અંત - જોહા ખલિભદ્ર તણઈ ચરિત્ર, કહિતા કાયા પુહવિ પવિત્ર,
સુણ્યો સભા પુરુષ જે જાણુ, શ્રી જસભદ્રસૂરિ તણઈ વષાણુ. ૧૨૪
- જોહુ વિમરસિ કિન્હરસિ, ખલિભદ્ર યશોભદ્રસૂરિ.
તિન્નિ કાલ સમરંતાં, દુરિય પણાસઈ દુરિ. ૧૨૦
- મુનિ લાવણ્યસમય ઈમ લણુઈ, જિહવા હુસઈ પવિત્ર,
દ્વિતીય ખંડ પૂર કહિઉ, ખલિભદ્ર તણઈ ચરિત્ર. ૧૨૬
- છતિ દ્વિતીય ખંડ.

(૨૬૩) + યશોભદ્રસૂરિ રાસ

આદિ -

- લાણુઈ કરઈ કયવાર જસ, જસભદ્રસૂરિ ચરિત્ર,
લણુતાં ગુણુતાં નિસુણુતાં, કાયા હુઈ પવિત્ર. ૧
- સંઘ લણુઈ સહિયુર સુણુઈ, તે તુમહે કહુ એકંતિ,
શ્રીજસભદ્ર ચરિત્ર અમહ, સુણુવા પરીધન સુધંતિમ ૨
- જસ નામઈ જસ વિસ્તરઈ, પ્રણમંતા પરહોડિ,
મુનિ લાવણ્યસમય લણુઈ, લહીઈ સંપતિ કોડિ. ૩

અંત -

દાલ. દૂહાનુ

- તપગજિ ગુર જોયમ સમા, શ્રી સૌભાગ્યનંદિસૂરિ સાર,
શ્રી અમરસમુદ્ર ગુર રાજ્યા, શ્રી હંસસંયમ સાર. ૧૬૫
- જયવંતા ગુર જાણીઈ, જસ નમઈ નરરાય,
શ્રી સમચરત્ન સહિયુર જયુ, પ્રણુમીય તેહના પાય. ૧૬૬
- સંવત પતર નવ્યાસીઈ, માધ માસિ રવિવારિ
અહિમદાવાદ વિશેષીઈ, પુર જુહાદીન મઝારિ. ૧૬૭
- સંઘ સુગુર આદેસઈ, જિહવા કરી પવિત્ર,
જોહા ખલિભદ્ર કિન્હરસિ, જસભદ્ર રચિઈ ચરિત્ર. ૧૬૮
- ગુણુતાં ઘરિ ગુરઅડિ ઘણી, લણુતાં લહીઈ ભોગ,
યુણુતાં ચિર કીરતિ હુઈ, સુણુતાં સવિ સંયોગ. ૧૬૯
- તૃતીય ખંડ જસભદ્ર ગુર, ચડીઈ ચરિત્ર પ્રમાણિ,

ધર્મનાથ પસાઉલઈ, બોલિઉં સુલલિત વાણિ. ૧૭૦
 ગચ્છ ચઉરાસી ગણુધરા, સાધુ સકલ પરિવાર,
 ગણિ પવતણિ જે મહાસતી, સંઘ સદા જ્યકાર. ૧૭૧
 બોહુ ધિમરસિ કિન્હરસિ, બલિભદ્ર જસભદ્રસૂરિ,
 તિન્નિ કાલ પણમંતડાં, દુરિઅ પણાસઈ દૂરિ. ૧૭૨
 જિનથાસનિ ઉઘોતકર, એ રષિ અવિચલ નામ,
 મુનિ હાવણ્યસમય ભણઈ, નિતુ પ્રહિ કરં પ્રણામ. ૧૭૩

(૧) ઇતિ શ્રી પંડિત હાવણ્યસમય કૃતે બોહા બલિભદ્ર શ્રી યશોભદ્ર ચરિત્રે તૃતીયઃ ખંડઃ સંપૂર્ણઃ સં.૧૬૧૧ વર્ષે માહ માસે કૃષ્ણપક્ષે ચતુર્થી રવૌ વાસરે પં. સહજતિલકગણિશિષ્ય પં. ઈદ્રસહજગણિ લિપિતં. પરોપકારાય. શુભં ભવતુ. કલ્યાણમસ્તુ. ચિરં જ્યાતુ. (ઐ. રા. સં.)
 (૨) ઇતિશ્રી પંડિત હાવણ્યસમય કૃતે બોહા બલિભદ્ર શ્રી જસોભદ્ર ચરિત્રે તૃતીય ખંડ સંપૂર્ણ. સં.૧૭૧૯ પોસ શુદ્ધિ ૧૨ વટપદ નગરે મહોં અમૃતવિજયગણિશિં પં. મુક્તિવિજયેન લિં પ.સં. ૧૯-૧૫, સાણુંદ ભં.(જિ.વિ.) (૩) સં.૧૮૧૯ આશ્વિનિ સુદ્ધિ ૭ શુક્રે લં મુનિ રાજેન્દ્ર-સાગરેણ સ્થંભતીથે શ્રી અમિતરા પાર્શ્વે પ્રસાદાત. પ.સં.૧૭, પ્ર.કા. ભં. નં.૮૮૫. (૪) સં.૧૬૪૦ જ્યેષ્ઠ શુદ્ધિ ૧૪ બુધે બરહાનપુર મધ્યે લં ઋષિ સૌભાગ્યચંદ્ર. પ.સં. ૧૭-૧૬, મુક્તિ. નં.૨૩૭૩. (૫) એ ત્રણે રાસ સર્વે ગાથાં પંર, સં.૧૭૯૯ કા.વ.૫, પ.સં.૨૦-૧૩, હાંભં. ઘા.૮૩ નં.૨૧૧.

પ્રકાશિતઃ ૧. ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ ભા.૨.

(૨૬૪) + દેવરાજ વચ્છરાજ ચોપાઈ અથવા વચ્છરાજ દેવરાજ રાસ
 સં.૧૫૭૫ પહેલાં કતપુરમાં

છ ખંડનો રસિક રાસ છે.

આદિ -

વસ્તુ

સકલ જિનવર સકલ જિનવર પાય પણમેવી,
 તઉ પણમેવિ અકકેસરી એક ચિતિ બહુ ભક્તિ કારીઅ;
 નિય ગુર તણઈ સુપસાઉલછ રિદયકમલ નિય મતિ વિમાસીય,
 સજ્જન સહુ કઉ સંભલઉ ડીયડઇ ભાવ ધરીય,
 બોલિસુ નવનવ કવિતરસ, સિરિ વચ્છરાજ ચરીઅ. ૧

અંત -

વસ્તુ

પાછિલછ ભવિ પાછિલછ ભવિ ઇણિ વછરાજિ
 જવદયા પાલી ખરી તિણિ પ્રભાવઈ મિહું દેસ પામીય
 આપદ સવિ સંપદ હુઈ અનછ વલી અહુ સુખ પામીય
 મુનિ લાવણ્યસમઈ ભણઈ ભવીયણ લોક સહુઅ.
 જવદયા પાલઉ પરી, જિમ પામઉ સુખ બહુઅ. ૪૫

(૧) લિ. સંવત ૧૬૫૭ પોસ શુદ્ધિ ૯ શુક્રે. ઋષિ વૈરસાલેન. ત્રંયાત્ર.
 ૪૫૦, પ.સં. ૨૨-૧૧, લીં.ભં.

આ રાસ 'આનંદ કાવ્ય મહોદધિ' મૌકિતિક ઉગ્મમાં પ્રકટ થયો છે તેમાં ઉપરનો અંતનો વસ્તુ છંદ નથી. તેમાંથી પ્રશસ્તિની દાલ છેલ્લી છે તે અત્રે ઉતારીએ છીએ :

તપગચ્છનાયક સહિ ગુરુ એ, માલ્દંતડે લક્ષ્મીસાગરસૂરિ,
 શ્રીમુખ સરસતિ વાસિ વસે એ, મોલ્દંતડે લક્ષ્મીસાગરસૂરિ
 નામિયે સંપદ ભૂરિ-૧
 અતિ ગિરુઆ પંડિત પ્રવર, માં સમયરચણ મુણિસાર સૂરિ એ,
 મુખ સરસતિ વાસિ વસે એ, માં ગુણમણિ તણે ભંડાર. ૨
 શિષ્ય તાસ પયતલિ નમી એ, માં નયર કતપુરિ માઈ,
 સંભવનાથ પસાઉલે એ, માં રાસ રચિયો ઉછાઈ. ૩
 પહેલો અક્ષર હાભનો એ, માં ખીજો ભવનો બાણી,
 ત્રીજો પુણ્યવંત ખીજહું એ, માં આગલિ સમય ઠવેઈ. ૪
 એ કવિ સવિહું નમી કરી એ, માં ઇમ કહે જે કર જોડિ,
 અધિક ઓછું જોલતાં એ, માં કુણે મ દેજ્યો ખોડિ. ૫
 જ્યાં ગયણુંગણિ દિણ્યર એ, માં જ્યાં શશિકળા નિવાસ,
 મેરૂ મહીધર સાયર એ, માં ત્યાં લગે પ્રતપો એ રાસ. ૬
 એહ રાસ વછરાજનો એ, માં ભાવ સહિત નરનારિ,
 ભણે ગુણે જે સાંભળે એ, માં નવનિધિ તિહિં ધરખારિ. ૭

(૨) સં.૧૬૧૯ આ. શુદ્ધિ ૧૧ ૨૧૦ તપગચ્છનાયક હસમુવનસૂરિશિં
 પં. સારંગગણિ લં નિશા પાટકે. પ.સં.૧૭-૧૫, ખેડા ભં. દા.૬ નં.૨૨.

(૩) સં.૧૬૭૫ ભા. ૮ ભૌમે ઋષિ ગુણરત્ન લિં નવાનગર મધ્યે. પ.સં.
 ૧૨-૧૭, રો.એ.સો. ખી.ડી.૨૯૯ નં.૧૯૧૩. (૪) પૂજ્યારાધ્ય પં. વિદ્યા-
 સુંદરગણિસિષ્ય પં. રાજસુંદરગણિ લિં બિહિરાલયે (ખેરાલુ). પ.સં.૧૩-
 ૧૭, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૮૭. (૫) શ્રી વિજયસેનસૂરિશિષ્ય પં. કનક-

વિજય...ગણિ જીવવિજયો લિલેખ. પ.સં.૧૭-૧૫, સંઘ ભં. દા.૬૩ નં. ૪૪. (ક) સં.૧૬૧૫ માગસિર શુદ્ધિ ૬ યુધે એલી રંગા સિં કતપુર મધ્યે. પ.સં.૧૮-૧૪, હા.ભં. દા.૮૦ નં.૧૩. (ગ) મેઘજી લં પકનાર્થ-રણિ શ્રી પ રામાજી સં.૧૬૬૭ આ.વ.૧૩ મહીયાત્રા (મેવાત્રા) મધ્યે પ. સં.૧૫-૧૬, ડે.ભં. દા.૭૦ નં.૭૬. (લ) પા.ભં.૩. (હ) રત્ન.ભં. [મુકુ-ગૂઢમુચ્ચી, હેત્રેજાસુચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૬).]

(૨૨૫) + સુમતિસાધુસૂરિ વિવાહલો (એ.)

આદિ - સરસતિ સામિણિ દિઉ મતિદાન મઝ મનિ અતિ ઉમાહલઉ એ, સુણિજ્યો ભવિયણુ ભાવ ધરેવિ ગાયસુ સુગુર વિવાહલુ એ. ૧ મહિયલિ મોટઉ દેશ વિસેસ મેદપાટ જગિ જાણીઈ એ, વારૂઅ વન વનિતા અભિરામ જાઉર નયર વખાણીઈ એ. ૨ વાપી કૂપ સરોવર અંગ રંગ કરઈ નિતુ જોઅતાં રે, વાડીઅ વર ઉદાન વિવેક હેલાં જનમન મોહતાં એ. ૩

અંત - લક્ષ્મીસાગર સહિયુર એ માહલંતડે, સીસ શિરોમણિ તાસ, તપગમ્મમંડન સહિયુર એ માં, પૂરઉ ભવિયણુ આસ. ૭૯ સુજન સહુકો સાંભલઉ માં, પણુમઉ એ કર જોડિ, સુમતિસાધુસૂરિ સેવતાં માં, લહીઈ સંપદ કોડિ. ૮૦ પઠસિઈ ગુણુસિઈ નિસુણુસિઈ માં, વીવાહલુ એ સાર, કવિ લાવણ્યસભ્ય ભણુઈ એ માં, તસુ ઘરિ જ્યજ્યકાર. ૮૧ નવનવિઅ વાણિહિ મતિવિનાણિહિ હિયઈ હરિષ ઘણુઉ ધરી મઈ એકચિત્તિહિ ઠરીઅ ભત્તિહિ અંગિ આલંસ પરિહરી, જાં સાત સાયર વર દિવાયર ગયણિ રોહિલિ અંદલુ, તાં એ અનોપમ સુગુર સરિસઉ જ્યઉ જગિ વીવાહલુ. ૮૨ (૧) ઇન્દુશીલગણિના. પ.સં. ૨, ગા.૮૫, અભય. પો.૧૬ નં.૧૬૩૭ પ્રકાશિત : ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ ભા.૧.

(૨૬૬) દહમહારી સઝાય

આદિ - પય પણુમીઅ સરસતિ સરસતિ વચન વિકાસ મુનિવર કેવલધર ગાઇસુ મહિમનિવાસ. ૧

અંત - ઇતિ દહમહાર કેવલધર કેરું સુણીઈ સારચરિત્ર જિણિ ચ્યારઇ હત્યા જીતારી, કાયા કરી પવિત્ર, વિબુધ પુરંદર સમયસુંદર તસુ પય પામી,

સીસાલસ લાવણ્યસમય મુનિ જ્ઞપઈજઈ સિદ્ધિગામી. ૨૪

(૧) પ.સં.૫, સેં.લા. નં.૪૬૯૧. (૨) પ.સં. ૩, અંધમાન ૬૮, લીં.ભં. દા.૨૩. (૩) પ.સં.૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૬૭.

(૨૬૭) પાર્શ્વજિનસ્તવન પ્રભાતી ૩૭ ટૂંક

આદિ - લામાનંદન જિનવર પાસ, તું તો ત્રિભોવન લીલવિલાસ;

વિનતિ છોડિ ભવપાશ, હું છું દેવ તુમારો દાસ. ૧

અંત - હું આવ્યો શરણ તમ તણે, શખો મન ઉલટ આપણે;

મુનિ લાવનસમે ધમ ભણે, તુમહ તુઠે નવનિધ આંગણે. ૩૭

(૨૬૮) + ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવન

માલિની જંદમાં ૨૭ કડીઓ અને છેલ્લી ૨૮મી હરિગીતમાં.

આદિ - કનકતિલક ભાલે હાર હીઈ નિહાલે, ઋષભપથ પખાલે પાપના પંક ટાલે;

અર જિનવર માલે ફૂટરે ફૂલ માલે, નરભવ અજુઆત્રે રાગ નિઈ રોષ ટાલે,

અંત - તવગજદિવાયર લલિચસાયર સોમદેવ સૂરીસરો,

શ્રી સોમજય ગણુધાર ગિર્યા સમયરતન મુનીશ્વરો;

માલિની જંદમ ક્ય પખંધિષ તવિયા જિન ઊલટ ધણુષ,

મઈ લહિઉ લાભ અનંત મુનિ લાવણ્યસમય સદા ભણુઈ. ૨૮

(૧) ડે.ભં. (૨) વિ.ધ.ભં. (૩) પ.સં.૬-૧૩, સારી પ્રત, ગો.ના.

(૪) પ.સં.૩-૧૧, મ.જૈ.વિ. નં. ૭૬૮. [હેજૈશાસ્યિ ભા.૧ (૫.૧૫૯, ૨૬૪, ૨૮૫, ૪૩૩, ૪૬૭).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ પુ.૧ પૃ.૧૭૮થી ૧૭૯. [૨. જૈન સત્યપ્રકાશ, વર્ષ ૧૧, અંક ૧૨. ૩. કવિ લાવણ્યસમયની લઘુ કાવ્યકૃતિઓ.]

(૨૬૯) + આદિનાથ ભાસ ૨.સં.૧૫૮૭

આદિ - સરસતિ સરસતિ દિઉ વચણાં, ગામસિ ગિર્યા ગુણુ સેતુજિ તણુા.

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન તીર્થમાળા સંગ્રહ ભા.૧ પૃ.૧૬૬થી ૧૬૮.

(૨૭૦) ગર્ભવેલિ

આદિ - અઘાણી વર આલિ મઝ તું, કવિતા જિન માત,

તુઝ પસાઈ ગામસઉ, ગર્ભવેલિ વિખ્યાત. ૧

જ્ઞાન દિવાકર દેવ તૂં, સેવઈ સુર નરિંદ

પય પ્રણમી પ્રભુ વીનવું, જ્યવંતુ જગચંદ. ૨

સુણિ સીમંધર સ્વામીયાં, તૂં ત્રિહુ લુવન નાથ

હું અપરાધી આવીઉં, અસરણુ અપલ અનાથ. ૩

અંત - ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ રાણિમ ઘણી, ભૂમ અરથ ભંડાર;

નવિ માગૂં મુગતામણિ, ગઠ મઠ ગમ્ તોખાર. ૧૧૩

મુનિ લાવણ્યસમય ભણુછ, કહું જિ ખે કર જોડિ.

કવિ સુપ્રસન્ન હોજ્યો સદા, સીમંધર ધર્મ થકી મુગ્ જોડિ. ૧૧૪

(૧) સં.૧૬૩૬ શ્રા. શુદ્ધિ ૮ મીઠૂયા શ્રામે લ૦ પ.ક.૧૩થી ૧૭,

સીમંધર દા.૦૨૪ નં.૭. (આમાં પહેલાં ધર્મદેવકૃત અન્નપુત્ર રાસ છે.)

(૨) પં. સુમતિસારગણીશિ. ત્રણિ મેઘસારેણુ લ૦ સં.૧૭(૦)૩ માર્ગસર

શુક્લ દુતીઆ દિન ખારેજ ગામ મધ્યે. પ.સં.૪-૧૫, યશોવૃદ્ધિ પો.૭૪.

[હેજૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૩૧૬, ૫૧૮).]

(૨૭૨ ક) ગોરી સાંવલી ગીત બિવાદ

પ.સં. ૨, અભય. પો.૧૭ નં.૧૭૧૧.

(૨૭૨ ખ) ચૌદ સુપનાની સઝાય

અંત - શ્રી જિનવરે ભાખીયા, સહે ગોરી સાખીયા એ, અધિકાર એ
રૂઅડો એ;

સુપન તે વાર એ મહિમા તે સાર એ; મુનિસલા લાવણ્યસમય એ

એમ ભણે એ. ૪૬

(૨૭૨ ગ) શ્રાવકવિધિ સ૦

આદિ - પ્રણમી વીર જિજ્ઞેસર પાય વંદી ગોચમ ગણુધરરાય;

અંત - લાવણ્યસમય મુનિવર ઈમ કડક, મુગતિવધૂ તસ લીલાં વરઘ. ૨૦

(૨૭૨ ઘ) દાનની સઝાય

આદિ - એક ઘર ઘોડા હાથિયાણ, પાયક સંખને પાર,

મોટા મંદિર માલીઆંજ, વિશ્વ તણે આધાર—

જવડા, દીધાનાં ફલ જોય.

(૨૭૨ ચ) + ગૌતમ છંદ ગા.૭૨

પ્રકાશિત : ૧. સજ્જાયમાલા, ભી.મા.

(૨૭૨ છ) અન્ય સઝાયો

(૧-૩) + આત્મપ્રબોધ, + નેમરાજુલ ખારમાસો, + વૈરાગ્યોપદેશ —

સજ્જાયમાલા, ભી.મા. પૃ.૬૩, ૩૧૪, ૩૧૪. (૪) + પુણ્યફલની સ. - સ.મા.

સં.પૂ.૩૧. (૫) છરાઉલા પાર્શ્વનાથ વિનતિ. (૬) પંચતીર્થો સ. (૭) રાજિ-
મતી ગીત. (૮) પંચવિષય સ. (૯) આઠ મદની સ. (૧૦) સાત વારની
સ. (૧૧) મનમાંકડ સ. (૧૨) હિતશિક્ષા સ.

[કેટલીક ગૌણ કૃતિઓની હસ્તપ્રતો મુપુગૃહસૂચી, લીંદસૂચી અને
હેનૈયાસૂચિ ભા.૧માં નોંધાયેલી છે તેમ જ કેટલીક કૃતિઓ કેટલાક સંગ્રહો-
માં મુદ્રિત પણ મળે છે.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૮-૮૮, ભા.૩ પૃ.૫૦૪-૧૪ તથા ૧૪૯૧.]

૧૫૭. ઉદયધર્મ (આગમગચ્છ મુનિસિંહસૂરિ-વિજયસિંહ ઉ.- મુનિ(મતિ)સાગરશિ.)

આ કવિએ સં.માં 'ધર્મકલ્પદ્રુમ' રચેલ છે.

(૨૭૨) મલયસુંદરિ રાસ ર.સં.૧૫૪૩ આસો શુદ્ધ ૩ ગુરુ

અંત - જિનશાસન વિશુદ્ધ જયવંત, ગજ ચઉરાસી જઈ ગુણવંત.

શ્રી આગમગચ્છ પ્રકાસ દિણ્દ, ગિરઆથી મુનિસિંહસૂરિદ. ૧૧૮૮

તસ મનરંજન બહુ ગુણધાંમ, વાંદૂ વાયક વિજયસંઘ નામ,

તસ શિષ્ય શ્રી ઉવગ્રય સુજાણ, શ્રી મતિસાગર મહિમનિહાણ. ૧૧૮૯

તદ્દ પયપંકજ સેવા પ્રીણ, ઉદયધર્મ પંડિત સંયમલીણ,

કરિઉં કથાનક રંગિ રસાલ, મલયસુંદરિ મહાબલ ભૂપાલ. ૧૧૯૦

વિરહ વસિઉ ચિતિ અંબા તાત, કુકર્મ વિષદ એવ રચી વાત,

ખનર ત્રઈતાલઈ તૃતીયા તિથિ, આસો શુદ્ધિ જે ગુરૂ પક્ષ

અતિ. ૧૧૯૧

કર જોડી કવિ ઈમ વીનવઈ, જે ષોડિ અધિક ઉજઈ યોલવઈ,

ક્ષમા ધરે ક્ષમવઉ અન્યાય, સાંહાં સેવઉં કરી પસાઉ. ૧૧૯૨

હં નવિ જાણઉં મૂરખ મૂલિ, ગુણવંતા સવિ હં પગધૂલિ,

રામતિ મસિ મઈ કીધી કથા, તાં નાં દુએ મેર દૂ પથા. ૧૧૯૩

મંગલ પહિલૂં શ્રી અરિહંત, મંગલ ખીજઈ શ્રી સિદ્ધંત,

મંગલ ત્રીજઈ મલયસુંદરી, મંગલ ચઉથઈ શાસનસુરી. ૧૧૯૪

કર્મ તણઉ એ પ્રગંધ પ્રહીક, જિમજિમ સુણીઈ તિમતિમ રસીક,

ભણતાં દોષ દરિદ્રહ ટલઈ, ગણતાં નવનિધિ સંપદ મિલઈ ૧૧૯૫

(૧) ઈતિ મલઈસુંદરી ચતુર્થ પ્રસ્તાવ. અંથાત્ર શ્લોકસંખ્યા ૧૮૦૦.

શ્રી સં.૧૫૬૪ વર્ષે પોષ માસે શુક્લપક્ષે અતુર્થ તિથૌ ગુરવાસરે તદ્દિને

લખિત: મુ. આણંદરત્નેન. પ.સં.૪૪-૧૬, ગુ.વિ.સં. [હૈન્દ્રસૂરિયા લા.૧ (૫.૨૫૧).]

(૨૭૩) કથા બત્રીસી ૨.સં.૧૫૫૦ દિવાળી

અંત - શ્રી આગમ ગચ્છ સદા ઉદ્ધવંત શ્રી મુનિસિંહસૂરિ ગુણવંત તસ પાટિ શીલરત્નસૂરિ પ્રધાન આણંદમલ ગુરુબુદ્ધિનિધાન. ૧૪ જ્ઞવંતા મુનિરાત્નસૂરીસ આનંદરત્ન હોયા તસ સીસ, એ અનુક્રમ ગજનાયક તણું કવિતા નામ હવર્ધ ધમ સણુ. ૧૫ મુનિસિંહસૂરિ તણુઈ બહુ શિષ્ય શ્રી વિજયસિંહ વણ્યારીસ મુખ્ય, તસ બંધવ ઉદ્ધરત્ન પચ્યાસ વાયક ચતિઝીરતિ ગુણવાસ. ૧૬ વિજયસિંહશિષ્ય શ્રી ઉવજાય મુનિસાગર નામિં મુનિરાય. અનુક્રમિ અમરસાગર ઓઝાંસ શ્રી શ્રીમાલી ડાલિલ વંસ. ૧૭ તાંહ ગુરાહી પં. ઉદ્ધધર્મ લલિધસાગર સાથી અભિરમ્મ, કહી કથા બત્રીસઇ સાર સોધી જોયો જ સવિચાર. ૧૮ પનર પંચાસઈ દ્વીપ દિને કરિઉં કથાનક એહ, મુગધ પણુ ધમઇ કહિઉં અજઇ સોધઇ ઉતમ જેહ. ૧૯

(૧) વિ.ધ.સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૧ પૃ.૬૨-૬૩.]

૧૫૮. નન્નસૂરિ (કોરંટગચ્છે સર્વદેવસૂરિશિં૦)

સં.૧૫૪૯નો (લેખાંક ૧૨૩) પ્રતિમા પરનો લેખ આ નન્નસૂરિનો મળ્યો છે. તે ઉપરાંત આ નન્નસૂરિના સં.૧૫૬૯ ખંભાતમાં, સં.૧૫૭૩ માતરમાં અને સં.૧૬૧૧ અને ૧૬૧૨ના પ્રતિમા પરના લેખો મળ્યા છે. (ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ લા.૨.) આમાં લેખાંક ૧૨૩માં સાવદેવસૂરિ અર્થાત સર્વદેવસૂરિ છે; પણ રત્નસૂરિને બદલે નન્નસૂરિ સુધારવું ઘટે. સર્વદેવસૂરિના સં.૧૪૯૨, ૧૫૦૫ અને ૧૫૫૩ના પ્રતિમાલેખો મળ્યા છે. (જુઓ નાહર. પ્રથમ ખંડ). અને સં.૧૪૯૯, ૧૫૦૪, ૧૫૦૯, ૧૫૧૧, ૧૫૧૩, ૧૫૨૦, ૧૫૨૧, ૧૫૨૫, ૧૫૩૦ અને ૧૫૩૧ના લેખો મળ્યા છે. (જુઓ ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ લા. ૧.) આ પરથી જણાય છે કે તે સર્વદેવસૂરિ નન્નસૂરિના સંતાનીય અને કક્કસૂરિના પદ્ધર હતા. આ સંગ્રહમાં આપણા કવિ નન્નસૂરિનો સં.૧૫૫૨નો લેખ મળ્યો છે. (જુઓ લેખાંક ૮૬૨).

(૨૭૪) વિચાર ચોસઠી ૨.સં.૧૫૪૪ ખંભાતમાં

અંત - ઇણી પરિ શ્રાવક ધર્મતરવ, પનર ચૂઆલિ રચૂ પવિત્ર,

સુલલિત ચોસકિ ચોપધખંધ, મિષ્ઠામિદુકક હોએ અસૂધ. ૬૩
એહનો નામ વીચાર ચોસઠી, સુખશ્રેણિ કરે એકકિ;

પંભ નયર આનંદ પૂરી, કોરંદગછ પલણે નંનસૂરી. ૬૪

(પા૦) ધણિ પરિ શ્રાવક ધર્મનઉ તત, નનસૂરિ એ રચિઉં પવિત
સુલલિત ચઉસકિ ચઉપધખંધ, મિષ્ઠાદુકક જે હુધ (અ)શુદ્ધ. ૬૩
એહનઉં નામ વિચાર ચઉસઠી, સુખની શ્રેણિ કરધ એકકી
ભણધ ગુણુઈ પાલઈ સાંભલઈ, મુગતિવધૂ સિઉં તે નર મિલધ. ૬૪

(૧) ગુ.વિ.ભં. (૨) સં.૧૫૭૪, સેં.લા.

(૨૭૫) ગજસુકુમાર રાજધિં સઝાય [અથવા ચરિત્ર અથવા ગીત]

૨.સં.૧૫૫૮ ખંભાતમાં

આદિ - સોરંઠ દેશ વખાણીય, સાહેલડી રે, દેવહ તણુઉ નિવેસ;

દ્વારિકા નયરી તિહાં ભલી, સા. સમરથ કૃષ્ણ નરેસ. ૧

સમરથ કૃષ્ણ નરેશ ભુજબલિ, જસુ પિતા વસુદેવ;

દેવકી દેવી જીઅરિ ધરીયા, કરધ સાનિધિ દેવ;

ધક દિવસિ પહુતા દેવકી ધરિ, વહિરવા મુનિ દોધ;

તે દેષિ તસુ જે દરખ હુઉં, કહી ન સકધ કોધ. ૨

અંત - શ્રી અંતગડદશ આડમા, અંગ માહિ પવિત્ર;

વીર જિજ્ઞેસર જિમ કહિઉ, ગયસુકુમાલ ચરિત્ર. શ્રી૦ ૪૧

શ્રી કોરંદગછ રાજીઉ, શ્રી સાવદેવસૂરિ;

તાસુ સીસુ નનસૂરિ ભણુધ, મન આણુંદપૂરિ. શ્રી. ૪૨

તિણિ પરિ પનર અઠાવનઈ, પંભાધત માંહિ;

થંભણુ પાસ પસાઉલઈ, રચિઉં ઉજાહિ. શ્રી. ૪૩

ગયસુકુમાલ ચરિત્ર એ, જે ગાધ રંગિ;

તીહ ધરિ નવનિધિ સંપજઈ, સુષ વિલસઈ અંગિ. શ્રી. ૪૪

(૧) ચોપડો, લિ૦ સં.૧૫૯૭, કવિતું નામ અતે સંવત વાળી

કડીઓ નથી. વિ.ને.ભં. નં.૩૨૬૧. (૨) સં.૧૬૦૭ આસપાસનો ચોપડો,

પ.ક ૬૬થી ૬૮, નાથાલાલ પાલણુપુરવાળા પાસે. (૩) પ.ક. ૩૮-૪૧, ચોપડો,

વિ.ધ.ભં. [કેટલોગચુરા, મુપુગૂડસૂચી, હેઝૈન્નાસૂચિ ભા.૧ (૫.૫૬૨).]

(૨૭૬) દશશ્રાવક ખત્રીશી [અથવા સઝાય] ૨ સં.૧૫૫૩ ચિતોડમાં

અંત - ખત્રીશી દશ શ્રાવક તણી ચિત્રકૂટિ રચી ધરમહ ભણી;

પનર ત્રિપનઈ આણુંદપૂરિ, કોરંદગરજ પલણુઈ નનસૂરિ. ૩૨

(૧) પ.સં ૨-૧૧, જૂની પ્રત, હા.ભં. દા.ટર નં.૭૭. (૨) પ.સં. ૨-૧૧, વિભવપુર શાનમંદિર નં.૬૩૮. (૩) વિવેકવિજય ભં. ઉદયપુર. [ઉત્તેશાસત્રિ ભા.૧ (પૃ.૪૧૪).]

(૨૭૭) પંચતીર્થ સ્તવન

આદિ - (૧) શ્રી સેત્રુજ રણીઆમણા, તીરથ કેરં એ રાઉ, — આદિનાથ સ્તવન.

(૨) દહીઉદ્રાપુરિ દીપધ, જોતાં નયણ ન છીપઈ — શાંતિસ્તવન.

(૩) ઉજલગિરિ હમો ભઈશું એ, એણિ તીરથિ નિમ્મલિ થાધશું એ, — તેમિસ્તવન.

(૪) સકલ મૂરતિ ત્રેવીસમુ સામિ, ખંભાયત પુર મંડણુ એ — પાર્શ્વસ્તવન.

(૫) સાચુરિ પુરિ વીર જ વરગુણુ ભંડાર, મૂરખ હું કિય પામું પાર. — મહાવીર સ્તવન.

અંત -

કલશ.

પંચઈ તિરથ પંચ જિણુસર, પંચમી ગતિ પુહતા સુંદર,
નન્નસૂરિ ઇમ જાહે નવનવે, વીનવ્યા સુખદાયક તે સવે.

— ઇતિ શ્રી પંચતીર્થ સ્તવન.

(૨૭૮ ક) અભક્ષ અનંતકાય સ.

આદિ - દેવગુર કેરં લીજૈ નામ

અંત - નન્નસૂરી વિનતિ ઇમ ભણે, કર્મ ધર્મથી સઘળા હરે,
સુધે ભાવ ભણુસે જોહ, મુગતિ તણ્યાં ફલ લેસ્યે તેહ.

(૧) પ.સં.૨-૧૦, આ.ક.ભં.

(૨૭૮ ખ) + અર્ચુદ ચૈત્ય પ્રવાડી કડી ૬ ૨.સં.૧૫૫૪

આદિ - શ્રીય અરચુદ ગિરિવર જોહઅણુ બાર,

જિહાં બારઇ પાજઇ બારઇ ગામ ઉદાર.

અંત - ઇણિ પરિ અરચુદ ચૈત્ય પ્રવાડિ જિ, કીજઇ આણુંદપૂરિ,

પનર ચઉપનઈ ભણઈ મનરંગિઇ, કેરંદગચ્છિ નન્નસૂરિ. ૬

પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ, પુ.૫ પૃ.૪૪૪.

(૨૭૮ ગ) અન્ય કૃતિઓ : સં.૧૫૪૩ શાંતિનાથ સ્તવ., ૧૫૫૪ અર્ચુદ ચૈત્યપ્રવાડિ, સં.૧૫૫૬ મિરજાદુકકડ સઝાય, સં.૧૫૬૦ મહાવીર સતાવીશ ભવ સ્તવન, જીરાઉલા પાર્શ્વજંદ, પ્રભાતી ગીત, ૨૪ જિનગીત, જીવદયા.

ગીત, પુણ્ય દરણીય સ્થાપના ગીત, ગૌતમસ્વામી ગીત વગેરે ગીતો,
ઉત્તર ષટ્ત્રિંશદ્વયન વાચ્ય ભાસ (૧૪), નમસ્કાર વગેરે.

(૧) સેં.લા. (પં. લાલચંદ.)

(૨૭૯) + ઉપદેશમાલા ખાલા. ૨.સં.૧૫૪૩ ખં.લાતમાં

આદિ - શ્રી નન્નસૂરિ સદ્ગુરુભ્યો નમઃ

સિદ્ધેભ્યઃ સ્વગુરુભ્યશ્ચ નમસ્કૃત્ય લિખામ્યહં,

શ્રી ઉપદેશમાલાથં ખાલાનામવબોધકં.

અંધને પ્રારંભિ નમસ્કાર કરઈ છઈ, જિનવરેંદ્ર તીર્થંકર નમસ્કરી
ને હઈં ગુરુ નૈ ઉપદેશું ઇ ઉપદેશ તણિ શ્રેણિ કહિસું. જિનવરેંદ્ર કિસિયા
છઈ. ઇંદ્ર અનઇ નરેંદ્ર રાખને પૂજિત છઈ. વલિ કિસિયા છઈ. ત્રિભુવનના
ગુરુ છઈ. ૧

અંત - જે મઈ અબ્જલતઈ હૂતઈ, અક્ષર માત્રાઈ ઉજડેં કહિઉં હુઈ,
વીતરાગના મુહ થટ્ટી નીકલી વાણી, શ્રુતદેવતા તે માહરઉં સદ્દ ખમઉ.

૫૪૪ ઇતિશ્રી ઉપદેશમાલાપ્રકરણું અક્ષરાર્થં ખાલાવબોધઃ સંપૂર્ણઃ છ.

શ્રી કેારંટગણાધિપસૂરિશ્રી સાવહેવગુરુ શિષ્યઃ,

સ્તંભાનકપુરે ત્રિચતુસ્તિથિ ૧૫૪૩ વર્ષે નન્નસૂરિ ગુરુઃ ૧

ઉપદેશમાલિકાયાશ્ચકાર ખાલાવબોધમાલોકય,

વૃત્તિ પૂર્વપિંકૃતાં તથાપિ શૌધ્યોયં મતિનિપુણૈઃ ૨. યુગ્મં.

(૧) સસૂત્ર અંથાત્ર. ૧૯૮૧. સંવત ૧૫૪૩ વર્ષે આસો વદિ ૧૦
૨વૌ, શ્રી કેારંટગણે શ્રી નન્નસૂરિશિષ્ય ગણિ ગુણવર્દનેત લિખિતં.
સાહ રૂપચંદ ભાર્યા સુઆવિકા મણુકાઈ પકનાવ. છ. શ્રી. પ.સં. ૫૬,
પિટિથ મ્યુઝિયમ ઓ. આર. ૨૧૧૪ ખી.

પ્રકાશિત : ૧. A study of the Gujarati Language in the
16th century (V.S.) by Dr. T.N. Dave. (પ્રકાશક રો.એ.સો.
લાંડન સને ૧૯૩૫)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભ.૧ પૃ.૬૬-૯૮, ભા.૩ પૃ.૫૨૪-૨૫ તથા
૧૫૮૬-૮૭.]

૧૫૯. ખેમરાજ [ખ.] (સોમધ્વજશિ.)

(૨૮૦) શ્રાવકચાર ચોપાઈ ૨.સં.૧૫૪૬

અંત - જેઈ આગમ અરથવિચાર, એ બોલ્યઉ શ્રાવકઆચાર,

શ્રી જિનધર્મ કરઈ જે સાર, ક્ષેમકુશલ તે લહઈ અપાર. ૮૦

પનરહસઈ છઈતાલા વર્ષે, જેમરાજગણિ મનિ ઉતકર્ષિ,
પાસ પસાઇ પુરી આદરી, ત્રુતથી શ્રાવકવિધિ ઊચરી, ૮૧

(૧) જૂની પ્રત, પ.સં. ૫-૧૮, પ્રથમ પત્ર નથી, સાથે નમ્નસૂરિ-
કૃત વિચારચોસડી છે, વિ.ને.ભં. નં.૪૬૩૦. (૨) પ.સં. ૫, કૃપા. પો.
૪૪ નં.૭૭૫ (૩) પ.સં. ૪, પ્રતિ ૧૭મી સદીની, ભુવન૦ પો.૧૨.

(૨૮૧) ચારિત્ર મનોરથમાલા ગા.૫૩

આદિ - શ્રી આદીસર પય નમી, પરિમલ ગુણિહિ વિશાલ,

ચરણ મનોરથ ફૂલડા, ગુંથિસુ માલ વિશાલ, ૧

અંત - ચરણ મનોરથ માલિકા, શ્રાવક મુનિ સુવિચાર,

કંઠહિ રાખઇ આપણુઇ, તે પામઇ ભવપાર. ૫૨

નિજ મનિ લાવઇ ભાવના, અવસર કરઇ જિ સાર,

શ્રી જેમરાજ મુનિવર ભણુઇ, તે સુખ લહઇ અપાર. ૫૩

(૧) પ.સં. ૩-૧૩, ઢા.ભં. ઇ.૮૩ નં.૧૨૯.

(૨૮૨) ઇષ્ટુકારી રાજ ચોપાઈ [અથવા ચરિત્રપ્રખંધ અથવા સંધિ]

આદિ - પશુમિય વદ્ધમાણુ જિણુ સાંમિય, જે સેવઇ જણુ પૂરઇ કામીય,
ઇષ્ટુકારિ અજ્ઞયણુ વિચારો, ચઉદસમઉં પલણિસુ ઉદારો. ૧

અંત - ઉત્તરાધ્યયનથી ઊધરયો એ, સંમંધ ઇષ્ટુકારીય ગુણુભારિઉએ,
શ્રી જેમરાજ મુનિવર કહે એ, સદા પઢઇ તેઉ સુભ ફલ લઈ
એ. ૫૧

(૧) એક મધ્યમ કદનો ચોપડો, પ.ક.૧૪૨થી ૧૪૭, વિ.ધ.ભં.

(૨) અમરસર નગરે પં. દયાશેખર મુનિ લિ. પ.સં.૩, ગા.૬૫, અભય
પો.૪ નં.૨૫૨. [રાડસૂચી ભા.૧, હેનૈતાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૯૭).]

(૨૮૩) + મંડપાયલ (માંડવગઠ) ચૈત્યપરિપાટી (ઐ.) ૨૩ કડી

આદિ - પાસ જિણેસર પય નમિય, કામિય ફલ દાતરો,

કાગખંધિ ઉઉં સંથુણિસુ, જિણુવર ણિંચ અપારો.

અંત - ઇણિ પરિ ચૈત્ય પ્રવાડી રચી માંડવગઠિ હરિસિહી,

સંચીય સુકૃત ભંડાર સુશુર સોમધજગણિ સીસિહિ.

કાગખંધિ જે પુન્યવાંત નારી નર ગાવઇ,

જેમરાજગણિ ભણુઇ તેઇ યાત્રાફલ પાવઇ.

(૧) પ.સં.૩, પ્ર.કા.ભં.

પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ પુ.૪ પૃ.૩૩૨થી ૩૩૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૦૦. ત્યાં કવિ તપગચ્છના હોવાનું જણાવેલું પરંતુ વસ્તુતઃ એ ખરતરગચ્છના છે. જુઓ ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ, પ્રસ્તા. પૃ.૪૧.]

૧૬૦. સંવેગસુંદર (વડતપગચ્છ-જયશેખરસૂરિ-જિનસુંદર-સૂરિ-જિનરત્નસૂરિ-જયસુંદર ઉ. શિ.)

જિનરત્નસૂરિના ધાતુપ્રતિમા પરના લેખ સં. ૧૫૧૫, ૧૫૧૬, ૧૫૨૦, ૧૫૨૫, ૧૫૨૭ના મળી આવે છે અને તેમને શિષ્ય હેમસુંદરગણિ પણ હતા. (જુઓ ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભાગ ૨)

નાહર. ૨ નં. ૧૭૬૬માં ચોરવાડના જિનમંદિરમાં પ્રતિમાલેખ છે કે સં. ૧૫૨૯ વૈ.શુ.૩ ગુરૂ શ્રી મંગલપુર(માંગરોળ)વાસી ઓસવાલ સોની સાયર આદિએ ચોરવાડપુરે કરાવેલ ચિંતામણિ પાર્શ્વનાથના ચૈત્યની વૃદ્ધ તપાગચ્છે ભદ્રારક શ્રી જયચંદ્રસૂરિ પદ્માવતંસ ભદ્રા. શ્રી જિનસૂરિ-શિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી જયસુંદરગણિશિષ્ય મહોપાધ્યાય શ્રી સંવેગસુંદર ગુરૂપદેશન પ્રતિષ્ઠા કરી. તે સંવેગસુંદર તે આ કવિ છે.

(૨૮૪) સાર શિખામણુ રાસ ર.સં.૧૫૪૮ માગશર શુદ્ધ ૧૦ માનુષ્ય-પુરીમાં

આ રાસમાં રાત્રિભોજનનિષેધ, જીવહિંસાત્યાગ, ગણેલું પાણી પીવું, અલક્ષ્ય વસ્તુ ન ખાવી વગેરે શિખામણુની વાતો છે. ભાષા પ્રાચીન ગુજરાતી છે તેથી હિંદી જેવી જણાય છે. પદ્ય ૨૫૦ લગભગ છે.

આદિ - ત્રેવીસમા શ્રી પાસનાહ પ્રભુ કેરા પાય

હું પ્રણમું એકચિત થઇ લહી સગુરૂ પસાય. ૧

માતા સરસતિ દેવિ કન્હઈ એક સુવચન માગું

જે કવિરાજ આગઈ હૂઆ એ તેહ ચરણે લાગું. ૨

ધ્યાઉં શ્રી નવકારમંત્ર ચબીદ પુરવ સાર

વણુવતાં એક જભડીએ ન લહીજઈ પાર. ૩

યશકીરતિ જેહ નિરમલ એ જયસુંદર જેહ;

સંવેગનિધિ ગુરૂ ગણહર એ આરાધું તેહ. ૪

સાર શીખામણુ તણુ રાસ રચસૂં રસ આણી,

તે ભવિચણુ તમ્હે સાંભલઉ એ અવિચલ ફલ જાણી. ૫

અંત - વડતપગચ્છગણુગણિ સૂરિ, જેહ વાણી ગંગાજલપુરિ
શ્રી જયસેહરસૂરિવરો.

તાસ પાટ દીપઈ ગુણુ જૂરિ, ગજપતિ શ્રી જિનસુંદરસૂરિ,
 તપિજ્જપિ નિરમલ ગણુધર ઐ, ૨૩૩
 તાસ પાટિ પુહુવિ ગુર ગુણુનિધિ, જેહનઈ નામિઈ લહીઈ સવિ
 સિધિ, શ્રી જિનચયજીસુરિંદ વરો.
 વિજયરાજ તેહનઈ જે સોહઈ, નિરૂપમ જગહ તણાં મન મોહઈ
 ઉવજાય શ્રી જયસુંદરુ ઐ. ૨૩૪
 તાસ સીસ ગુર લહીય પસાય, શ્રી સંવેગસુંદર ઉવજાય,
 રચિઉ રાસ ઐ રૂબડો ઐ.

પનરસંઈ અડતાહઈ સંવત્સરિ, માગસિર સુદિ દસમી ગુર
 માનુષ્યપુરિ, નિતુનિતુ મંગલ જયકર ઐ. ૨૩૫
 એકમનાં જે હિઇ ધરેસઈ, ભવનાં સઈનાં પાતિગ ધોસઈ,
 હોસઈ સુખ તેહ અતિ ધણુ ઐ. ૨૩૬
 કવિઆણુ કહઈ મઈ ગણુ અમણિઈ, રચિઉ રાસ ઐ કુદ્ધિ
 પ્રમાણિઇ, નંદુ જાંહૂં મેરૂ ગિરિ ઐ.
 એ હિતસિખ્યા નિતુ હઈઈ ધરસ્યઈ, દુખસાગર તે નિશ્ચઈ તર-
 સ્યઈ, શિવસુખ અવિચલ પામસ્યઈ. ૨૩૭

(૧) સં.૧૫૭૭ જેઠ શુ. ૧૫ ભૌમે. પ.સં.૭, જ્ય. પો.૬૯. (૨) સં.૧૬૦૦ કા. પૂર્ણિમા તિથૌ રવિવાસરે લિં ૫.સં. ૧૬-૧૧, રો.એ.સો. ખી.ડી.૨૯૯ નં.૧૯૯૨. (૩) તપાગજાધિરાજ હંસસંજિમસૂરિ ગુરૂપ્યો. નમઃ સં.૧૬૮૪ પો.શુ.૧૧ શુક્રે લિપિત શ્રીમાલ જ્ઞાતી સંગારહાર સંઘવી ચાવર પુત્રરતન સંઘવી હંસરાજ પદનાર્થઃ. પ.ક. ૧થી ૧૨૮ પં. ૧૭, ચોપડો, પ્ર.કા.ભં. (૪) સં.૧૬૫૪ આ.સુ. ૧, પ.સં. ૭, જિ.યા. પો. ૮૩ નં. ૨૨૧૭. (૫) સં.૧૭૨૪ વીસા વર્ષે કા. વ. ૧૪ સોમે દેવકા પાટણુ ગ્રામે રિષ ઠરમસી લિ. પ.સં. ૧૦-૧૫, મ. જૈ. વિ. નં. ૪૦૫. (૬) સં. ૧૭૮૨ જ્યે. ૧૦ ૫ બુધે અણુહિલ્લ પતને હંદેરપાટકે પૂર્ણિમાપક્ષે પ્રધાનસાખાયાં ભં ભાવપ્રભસૂરિશિં પ્રેમરતનેન લિં તેજરતન પઠનકૃતે. પ.સં. ૧૭, એક ચોપડામાં, જશ. સં.(૭) પ.સં. ૧૦-૧૩, સીમંધર. દા.૨૨ નં. ૨૫. (૮) પ.સં. ૧૩-૧૧, હા.ભં. દા.૮૦ નં.૪૨. (૯) પ.સં. ૩, એ. લા. નં. ૪૭૨૫. (૧૦) પ.સં. ૧૨-૧૪, ગ્રં.૩૫૦, લીં.ભં. દા.૨૫. (૧૧) પ.સં. ૧૦-૧૪, ગાથા ૩૫૦, લીં.ભં. દા.૨૫. (૧૨) પ.સં. ૨૬-૧૩, હા.ભં.

દા.૭૯ નં.૮. (૧૩) ભાં. ઇ. સન ૧૮૮૭-૯૧ નં.૧૪૯૫. (૧૪) પ.સં. ૭૫-૧૫, જિ. વિ. (પુરાતત્ત્વમંદિર) (૧૫) સં.૧૫૮૫ માગશિર વદિ ૧૦૨૧૦ પં. વિવેકધીરગણિના લિ. દીસાવાલ જ્ઞાતીય સા. કૃષ્ણા પઠનાર્થ. પ.સં. ૧૨-૧૩, ડા. પાલજીપુર દા.૩૬. (૧૬) ખં.ભં.૧. (૧૭) પા.ભં.૩. (૧૮) માણેક ભં. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨ (વેગસુંદરને નામે), કેટલોગચુરા, જૈહા-પ્રોસ્ટા, સુપુગૃહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈરાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૦, ૩૯૫, ૫૦૯, ૫૬૪, ૫૭૧).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૬-૬૭, ભા.૩ પૃ. ૫૦૨-૦૩. પહેલાં સર્વાંગ-સુંદર નામ આપી પછીથી ઉપર મુજબ સુધાર્યું છે.]

૧૬૧. સિંહકુલ (મિવંદણિકગચ્છ દેવગુપ્તસૂરિશિ.)

(૨૮૫) મુનિપતિ રાજપિ ચરિત્ર ૨.સં.૧૫૫૦(૮૫) વૈશાખ વદ ૭ રવિ
હુહા, વસ્તુ અને ચોપાઈમાં આપી કૃતિ છે.

આદિ -

ધુરિ વસ્તુ.

ગાયમ ગણુહર ગાયમ ગણુહર પાય પશુમેવિ,
નામિઈ નવનિધિ સંપજ્ઞ, સયલ સિદ્ધિ સેવકહ આપજ્ઞ,
એકમના જે ઉલગઈ ધરઈ ધ્યાન તિહિ લગધિ આપજ્ઞ,
એ કર જેડી ધીનવઈ, દિઉ મજ્ઞ વાણિ વિશેષ,
બેલિસુ રાઉ મણિપતિ ચરી, કથાખંધ સુવિશેષ. ૧

અંત - ધયુ વૈરાગ્ય સેદિનિ ઘણેાં, કરિસ્યુ કાજ હવિ આપજ્ઞ,
ઘણેા મહોચ્છવ ખેટિ કીધ, ઋષિ મુનિપતિ કનિહ દીક્ષા લીધ. ૬૦૦
ખેહું મુનિવર તેહનું ધ્યાન, પાલિ પંચ માહાત્મભાર,
ધ્યાનિ મૌન્ય તપ સોસી દેહ દેવલોકિ દેવ થયા ખેહ. ૬૦૧
તેહનું ધ્યાન હઈયા માંહિ આણિ, ખેહું એકાવતારી જ્ઞણિ,
મુક્તિપંથ તે જ્ઞસિ વહી, શુણ્ણ કથા સંક્ષેપિ કહી. ૬૦૨
સંવત પંનર પંચાસો જ્ઞણિ, વદિ વૈશાખ માસ મનિ આણિ,
દિનિ સપ્તમી રચિઉ રવિવાર, લણિ ગણિ તિહ હર્ષ અપાર. ૬૦૩
(૫૦) સંવત અઉહ પચ્યાસીઈ જાંણી વૈશાખ વદિ માસ મનિ આણિ,
દિન સપ્તમી રચિઉ રવિવાર લણતાં ગણતાં હરષ અપાર. ૨૧
એ ઋષિ મુનિપતિનો ચરિત્ર સાંભળતાં હુઈ દેહ પવિત્ર
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ અતિ મંગલચાર લણુઈ ગુણુઈ તિહિ જયજયકાર. ૨૨
(એવટે ઉમેરો. હા.ભં.ની પ્રતમાંથી)

દૂહા વસ્તુ ચુપઠ જાસ, કહિતાં કવિ ઉપજઈ ઉલ્કાસ
સાંભલતાં ઉપજઈ પ્રમોદ, એહ ચરિત્ર વૈરાગ્ય વિનોદ.

અખંદણીકગણ સોહિ ગણધાર, શ્રી દેવગુરતસૂરિ જ્યકાર

તાસ શિષ્ય સિંહકુલ ઇગ લણિ, સાંભલતાં નવ નીધ્ય અંગણુધ.

- (૧) ઇતિ શ્રી મુનિપતિ રાજરૂપિ ચરિત્ર સમત. ત્રંયાત્રંથ ૯૨૧
શુભ લવતુ. સંવત ૧૬૪૨ વર્ષે માગસરિ શુદ્ધિ ૧ ભૂમે... લખિતં અહાન-
પુર મધ્યે ઇદલપુરિ. શુભ લવતુ. કલ્યાણમસ્તુ શ્રી. પ.સં. ૨૩-૧૫, ભાવ.
ભં. (૨) પ.સં. ૪૦-૧૧, વી. પા. (૩) પ્ર.કા.ભં. (૪) સં. ૧૬૧૮ વર્ષે
આશ્વિત માસે. ટીપમાં ૧૫૮૫ સંવત ટાંક્યો છે અને તે વિશ્વસનીય છે.
પ.સં. ૧૯, પા. ભં. (૫) સં. ૦ સોલ અહોત્તરા વર્ષે માગશિર વદિ અષ્ટમી
સોમવારે સ્થિતવા હીરરતનસૂરિશિં ગણી ગુણરતન લીં અંભાલીયા
ત્રામે લં પ.સં. ૨૫-૧૫, હા.ભં. દા.૭૯. (૬) સં. ૧૬૨૬ વૈં સુદિ ૨
લિં આગમગચ્છીય ધર્મરતનસૂરિભિઃ પ.ક. ૧૦૭થી ૧૪૩, ચોપડો, દે. લા.
પુ. લા. નં. ૧૧૨૦. (૭) સં. ૧૬૯૮ જ્યેં શુ. ૨ મંગલે પૂજ્ય શ્રી કલ્યાણુ-
સાગરસૂરિ રાજ્યે ઉત્તરેનપુરે મુનિ કીર્તિયંત્રેણુકં લિં પ.સં. ૩૧-૯થી ૧૩
કલં સ. કોલેજ કેટે. વૈં ૧૦ નં. ૬૩ પુ. ૧૨૧થી ૧૨૩. (૮) સં. ૧૬૧૧
કાં ૫૦ ૧૩ ભૌમે હસ્ત નક્ષત્રે વિષંભા નામન યોગે લિં અંચલગચ્છે વાં
ગજલાભગણિશિં ઋષિ શંકર પડનાથં નારદપુરે શ્રી વરકાણા પાશ્વ-
નાથ પ્રશાદાત પં. સમયલાભગણિ લં પ.સં. ૧૯-૧૭, હા.ભં. દા.૮૧ નં.
૪૬. (૯) પ.સં. ૨૬, ૫૮૭ કડી સુધીની અપૂર્ણ પણ સારી પ્રત, તિલકભં.
(૧૦) ભરઅચ્ય બંદિરે સંવત વ્યોમ દ્વિપ ભુવન વર્ષે આસો માસે કૃત્ન-
પક્ષે ત્રયોદશી દિને ગ. ગજવિજ્યેન લિપિકૃતં. પ.સં. ૨૧-૧૫, રાજકોટ
મોટા સંધનો ભંડાર. (૧૧) સં. ૧૭૬૫ માર્ગસીર્ષ વદિ ૫ બુધૌ લં
ચિત્રવિમલેન અમ્રતપૂર મધ્યે વાસપૂજ્ય પ્રસાદાત. પ.સં. ૩૦-૧૫, ખેડા
ભં. દા. ૬ નં. ૩૦. (૧૨) પૂજ્ય વરસંધણ શિં ઋષિ રામણ લિં
આત્માર્થે વેરાઉલ બંદરે સં. ૧૭૬૮ મહા સુદ ચૌથિ સુદે. પ.સં. ૨૧-
૨૦, ખેડા ભં. ૩. (૧૩) સં. ૧૬૦૦ આસો સુદિ ૩ બુધે સોહી ત્રામે મુનિ
લાલણ પડનાથં. પ.સં. ૧૮-૧૫, મ. જૈ. વિ. નં. ૪૧૧. (૧૪) ઉં ઇંદ્રચંદ
શિં ઉદયચંદ લિ. પ.સં. ૨૬, મહિમં પો. ૩૬. (૧૫) પ.સં. ૨૫-૧૩, વડા
ચોટા ઉં પો. ૧૮. (૧૬) પ.સં. ૭૧-૧૧, હા.ભં. દા. ૪૯ નં. ૧૯. (૧૭) પ.સં.
૨૬-૧૬, પ્ર.કા.ભં. નં. ૧૫૦. (૧૮) જૂની પ્રત, પ.સં. ૨૩-૧૩, ડે.ભં. દા. ૭૦

નં.૪૨. (૧૯) પ.સં. ૧૭-૧૭, મ. જૈ. વિ. નં. ૪૭૫. (૨૦) પ.સં. ૨૦-૧૫, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૦૪૧-૪૬૨. (૨૧) સં. ૧૬૭૬ લા. સુ. ૮ રવૌ શ્રી વલ્લ્યલી ગ્રામ મધ્યે લ૦ વા૦ શ્રી વિજયમૂર્તિગણિતા સ્વવાચનાય. પ.ક. રપથી ૩૬, પં. ૨૧, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૦૭-૪૬૬. (૨૨) સં. ૧૬૭૬ આસાય બહુલે. પ.સં. ૨૨-૧૭, ડા. પાલજુપુર દા. ૩૬. (૨૩) સં. ૧૭૨૦ આષાઢાદિ વર્ષે લા૦ વ૦ ૧૦ યુધે લ૦ પ.સં. ૪૩-૧૧, ડે.લં. દા.૭૦ નં. ૪૧. (૨૪) સં. ૧૬૪૧ આષાઢ વદિ ૫ શુકે. નિ૦ વિ૦ ચાલુસ્મા.

(એક ગૂની પ્રતમાં રચ્યા 'સંવત્ પનરપચાસુ જાણિ' એમ આપેલ છે તેથી સં. ૧૫૫૦ રચનાવર્ષ અરાખર જણાય છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા. ૧ પૃ.૯૦, લા. ૩ પૃ. ૫૧૫-૧૭. કૃતિ પહેલાં અજ્ઞાત કવિને નામે મૂકી પછીથી સિંહકુલને નામે ફેરવી છે. કૃતિના રચનાસંવત વિશે ઉપર થયેલી નોંધો જુઓ.]

૧૬૨. શાંતિસૂરિ (સાંડેરગચ્છ આમદેવસૂરિશિષ્ય)

જુઓ તેમના શિષ્ય ઈશ્વરસૂરિ નં. ૧૮૨.

આ શાંતિસૂરિ સં. ૧૫૯૭ સુધી અવસ્થ વિદ્યમાન હતા. (જુઓ લેખાંક ૩૩૫, પ્રાચીન લેખસંગ્રહ.)

સાંડેરગચ્છીય શાંતિસૂરિનો સં. ૧૫૫૨નો અપ્રતિષ્ઠાલેખ જુ. ૨, નં. ૭૬૨માં પ્રકાશિત થયેલ છે. સં. ૧૫૦૩, ૬, ૮ના પણ લેખો છે. ઈશ્વરસૂરિ આ પહેલાં શાંતિસૂરિના શિષ્ય જણાય છે કે જેના સં. ૧૫૧૭, ૧૯ના બે લેખો જુ. ૨માં નં. ૮૫૦ અને ૫૪૦ પર છપાયેલ છે. "ઈશ્વરસૂરિના 'લલિતાંગ નરેશ્વર ચરિત્ર'નો લે. સં. ૧૫૬૧ મારા વાંચવામાં આવેલ છે, રચનાસમય તે પૂર્વે સં. ૧૫૧૭-૧૯ની આસપાસ હોવો જોઈએ." - પં. લાલચંદ.

(૨૮૬) સાગરદત્ત રાસ (દાન માહાત્મ્ય ઉપર) સં. ૧૫૧૭-૧૯ આસપાસ

"આ પ્રાકૃત અપભ્રંશ તથા ગુજરાતીમાં રચાયેલો ૧૩૭ ગાથાનો રાસ ખરેખર રસમય હોઈ તેમાં ગાથા, રાસઉ, કુંડલિઓ, ધાત (ધત્તા), અડચલ્લ, માલિનીરૂપક, જાપય, પાઘડી (પદ્મડિકા) રાસાખંધ વગેરે વિવિધ જદો વાપરેલા છે. કાવ્ય ઉચ્ચ પ્રતિભુ છે અને આ તેમજ તેમના શિષ્ય ઈશ્વરસૂરિકૃત 'લલિતાંગચરિત્ર રાસ' સંસ્કૃત તથા પ્રાકૃત કાવ્યોની સર-આમણીમાં સારી રીતે જિલાં રહે તેમ છે." ચિ. ડા. દલાલ. - પા. આદિ - વિમલકર-કમલ-પરિમલ મિલંત શેલંબ મંગલારાવ;

અનિચ કમંડલ(સુ) પાણિ, પથુમામિ સરસ્સયં(ઈ) વિ(દે)વિ. ૧
 સિક્તથો સિક્તથો, પસિક્ પલ્લી પુરાલએ વીરો
 સિક્તથરાય પુત્તો, સુ(સિ)ક્તથં દેહુ મહુ વયથું. ૨
 સિરિ આમએવ સૂરીસર-પયપઉમજુયલં વંદે
 લક્ષ્મી-સરસઠ(ઓ), સુપસલા જસ્સ સેવાએ. ૩
 જંદંતરકલોલં, વન્નજલં સંતિસૂરિણુ મહિયં
 સાપરચરિઅં સાયરસરિસં સરસં નિસામેહ. ૪

(૧) નવી લખાયેલી પ્રતિ, સે. લા. (પં. લાલયંદ). [આલિસ્ટઓઈ ભા.૨.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૯૧, ભા.૩ પૃ.૫૧૮-૧૯.]

૧૬૩. કલ્યાણતિલકે (ખ. જિનસમુદ્રસૂરિશિ.)

જિનસમુદ્રસૂરિ પદસ્થાપના સં.૧૫૩૦ સ્વ. ૧૫૫૫. (કલ્યાણતિલકનો સ્વયંલિખિત ગુટકાસંગ્રહમાં ગુટકો ૧ જ્ઞાનલં. ૧૫૬૯.)

(૨૮૭) મૃગાપુત્ર સંધિ ગા. ૪૪ સં.૧૫૫૦ આસપાસ

આદિ - પ્રણમીય વીર જિજ્ઞેસર-પાયા, જસુ સેવઠ સુરવર નરરાયા,
 મીયાપુત્ર કહિસ હું ચરિત, સંધિ સંખંધિ સમરિસુ પવિત. ૧

અંત - એહ પ્રખંધ ઉપસમરસ ભરીયઉ, ઉત્તરઅજ્જયણુ થકી ઉદ્ધરિઉ
 શ્રી જિનસમુદ્રસૂરિ સુસીસઠ, કહઠ કલ્યાણતિલક સુજગીસઠ. ૪૪

(૨૮૮) ધન્ના રાસ ગા. ૬૫ કે ૬૬ જેસલમેરમાં

આદિ - સમરિય સમરસ તણુઉ નિહાણુ, વીર જિજ્ઞેસર ત્રિલુવનભાણુ
 વીર કહિઉ જે તવમઠ અંગે, ધન્ના સંધિ કહિસુ મનરંગે. ૧

શ્રી જેસલમેરમંડણુ પાસં, પૂજતાં પૂરઠ મન અસ

અંત - તસુ પ્રભાવ કરિઉ સંધિ ખંધઠ, શ્રી જિનસમુદ્રસૂરિ સાનિધ્યઠ. ૬૪
 એહ સંખંધ અમીયમય વાણી, યોલઠ વીર જિજ્ઞેસર નાંણિ

અણુતરવાઈ નવમ અંગઠ, ઉવજ્જાય કલ્યાણતિલક મનરંગઠ. ૬૫

(૧) ખંને એક ગુટકો, જિ. આ. (૨) ધન્નાસંધિ - સાધ્વી કનક-લક્ષ્મીશિ. સાધ્વી હર્ષલક્ષ્મી પકનાર્થ. પ.સં. ૪, અભય. નં.૩૪૯૦. [મુપુગૂહ-સૂચી (અંને કૃતિઓ), હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૨૨-ધન્નાસંધિ).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૧૯.]

૧૬૪. જિનસાધુસૂરિ (વૃદ્ધતપાગચ્છે જિનરત્નસૂરિ પદ્ધર)

કવિના ગુરુ જિનરત્નસૂરિ એ વૃદ્ધતપાગચ્છના છે. તેમના સં.૧૫૦૭થી

સં.૧૫૪૪ સુધીના ધાતુપ્રતિમાલેખો મળે છે. તેમાં સં.૧૫૨૩નો લેખ તો આ દૃતિના રચનાસ્થલ સહુઆલાનો છે - યુ. ૧ નં. ૭૮૬. (નં. ૭૨) 'નલદવદ'ંતી રાસ'ની પ્રત સં.૧૫૭૯માં ઉક્ત સહુઆલા નગરે જ આ કવિએ લખેલી છે. જુઓ પ. ૧૦૪. વળી યુ. ૧ નં. ૧૨૭૮નો સં.૧૫૯૮નો લેખ છે તેમાં "કુ'ચુનાથર્ષિણ" કા. પ્ર૦ શ્રી જિનસાધુસૂરિપદ્મે શ્રી જિનકાતિ-સૂરિભિઃ શ્રી સહુઆલીઆ ગરુછે" એટલે ઉક્ત ગામ પરથી તે ગચ્છ કાઠનાર આ કવિસૂરિ હોય એમ લાગે છે. તેમનો સમય આ સર્વ પરથી સં. ૧૫૫૦ અને ૧૫૯૮ વચ્ચે અવશ્ય હોવો જોઈએ.

(૨૮૯) ભરતબાહુબલિ રાસ સં.૧૫૫૦ આસપાસ

આદિ - ભદ્રં આદિ જિજ્ઞેસરસ્સ સયલ', સોહગલચ્છીકરં

સુખં કવકિલ સામીઉં, પથદિંભુ દેવિદવંદી પથં

શ્રી સિદ્ધંત નિવાસિણી સરસઈ નિચ્યં કુરં માણસે

સંતુકા જિનચયજ્ઞસૂરિ ગુરુણો પાયા સદામો સુહં. ૧

નીયમણિ સેવક સંભારતીય, મણવંછિત દેવઈ ભારતીય

કર જોડી મગૂં ભારતીય, સા મઝ વયણિ વસુ ભારતીય, ૨

તુ મનવંછિત કવિત કરાઈ, તુ પણુ કવીયણુ નામ ધરાઈ

ચૌહદ વિદ્યા હદયિ ભરાઈ, જુ સારદ સુપ્રસન્નાં આઈ. ૩

મઝ મન બાણુઈ જિનચુણુ ગાઉં, આદિનાથ અહિનિસિ આરાહું

રસના રસ મઈ ઇણુ પરિ લેવુ, પઢમ જિજ્ઞેસર હીઈ ધરેવુ. ૪

અંત -

વસ્તુ

અધિર બાણીય ર એ સંસાર

બહાપોહ વિચારતાં ભરત રાઉ શ્રી જ્ઞાનિ વરીઉ

જિનશાસનિ જયવંત ચિર સાધુવેષ સુરદત ધરીઉં

પઢમ ચક્કાહિવ શ્રી ભરત કમિ કમિ પામિઉ સિદ્ધિ

શ્રી જિનસાધુસૂરીસ કહધ બણુતાં ઉચ્ચર રિદ્ધિ. ૩૨૦

શિત્રુજયગિરિ શિખરિ, જેઉ જિનવર આરાહઈ

મહાપૂજ ધમ્ કરીય પ્રથમ જિન નિશ્ચલ ધ્યાઈ,

રામણિ રૂંખહ હેદિ ઋષભ જિન ભાવિ પૂજઈ

તે નર વંછિત લહધ મનહ સવિ કામિત પૂજઈ

તથગરુરાય મહિમાનિલય શ્રી જિનરત્ન સૂરીસવર

તસ પદ્ધિ સૂરિ સોહાકરણુ શ્રી જિનસાધુ સૂરીંદ ગુરુ. ૩૨૧

દાલ

પુરવર એ નયર સમૃદ્ધ સહુઆલા પુર-મંડાણ એ
 જિનવર એ, શ્રી નેમીસ દુરિત તમોભર-ખંડણું એ
 તેહ તણુ એ લહીય પસાઉ રચિઉ રાસ જ્ય જ્ય ગુરુ
 પંડિતવર એ શ્રી સાધુકીર્તિ પય પ્રણુમી ગુણસાગર એ. ૩૨૨
 ઇણ પરી એ ઋસહજિણું વંથ ઈકવાકહ-મંડણુ એ
 તેહ તણુ એ ખેઉ સુત સાર મહિમા યોલિઉ તેહ તણુ એ
 એહ તણુ એ જે દષ્ટાંતિ જિણુવર આણુ સિરિ વહઈ એ
 તે નર એ ઘરિ નવનિધિ વંછિત કલ અહિનસિ લહઈ એ. ૩૨૩

(૧) સહુઆલા નગરે લ૦ શ્રી જિનસાધુસૂરિણા લેખિ. (કવિ
 સ્વહસ્ત લિ.) પ.સં. ૧૦-૧૫, ડે.લં. દા.૭૦ નં.૬૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૧૯-૨૧. 'જિનસાધુ સૂરીસ કહઈ' એ શબ્દો
 પરથી જિનસાધુસૂરિ કર્તા હોવાનું ગણી શકાય. પરંતુ 'જિનસાધુ સૂરીંદ
 ગુરુ' એમ શબ્દો પણ મળે છે, તે એમના કોઈ શિષ્યની રચના હશે?
 'સાધુકીર્તિ' પય પ્રણુમી' એમ પણ ઉલ્લેખ છે, તે સાધુકીર્તિ' પણ
 કર્તાની ગુરુપરંપરામાં હશે?]

૧૬૫. હરિકેલશ (રાજગચ્છના ધર્મસૂરિ સ્થાપિત ધર્મઘોષ
 ગરછે જ્યશેખર પાઠક શિ.)

(૨૯૦) ભુવનભાનુ કેવલી અરિત્ર મલ્લયયંત્રસૂરિ પદ્દે પદ્મશેખર સૂરિ
 પદ્દે વિજયયંત્ર સૂરિ રાજ્યે લ.સં.૧૫૭૨ પહેલાં.

(૧) ચૈત્રગચ્છે શીલયંત્રગણિશિ. શીલભદ્રે લખી. સં.૧૫૭૨, લીં.
 લં. (૨) ગ્રં.૩૦૦૦, પ.સં. ૧૩૨, લીં.લં. દા.૩૧ નં.૧૯. (૩) પ.સં.
 ૧૬૩, સંઘ લં. ફેફલિયાવાડા દા.૩૬ નં.૧૨. (૪) પ.સં. ૪૬, સંઘ
 લં. ફેફલિયાવાડા દા.૩૯ નં.૨૧. (૫) ગ્રં.૩૧૨૫, પ.સં. ૧૪૧, પ્ર.કા.લં.
 દા.૬૦ નં.૫૪૮. (૬) લ.સં.૧૯૧૫, પ.સં. ૧૪૯, પ્ર.કા.લં. દા.૯૩ નં.
 ૧૦૨૫. (૭) ગ્રં.૩૦૦૦, લ.સં.૧૮૩૬, લીં.લં. દા.૫ નં.૩૩. [જૈહાપ્રોસ્ટા,
 સુપુગૂહસૂચી (ભૂલથી હરિકુશલને નામે), લીંહસૂચી, હૈનૈશાસૂચિ ભા.૧
 (પૃ.૮૮, ૧૩૪, ૨૧૯).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૮૭.]

૧૬૬. સુંદરહંસ (ત૦ સુમતિસાધુસૂરિશિષ્ય)

સુમતિસાધુસૂરિ સં. ૧૫૧૮થી ૧૫૫૧.

(૨૯૧) પાસત્યાવિચાર

આની અંદર પાસત્યાના બોલ ઉપરાંત ૧૦૮ બીજા બોલ છે.

આદિ - એ અઠોતર સુબોલની સાથે ૪૫ આગમ ૮૪ સાસ્ત્ર પૂરે તેા હું વેષધારી બીજાંઈ ગૃહસ્થ હું કા એતલા બોલ નહી માંને ઉથાપે તે બોલ અણમાનવાનું બન્ય તે પાસે માગીઈ ૧ સચિત્ત ફલ ફલ પાવ નહી દીજઈ ન હોઈઈ.

અંત - ૧૦૮ એહનઈ ગુર કોઈ નહી એ અઠોતરસો બોલ હું કામત તણા તપાપક્ષિશ્રી ગજનાયકશ્રી સુમતિસાધુસૂરી ચરણુસેવી પં. સુંદરહંસ-ગણિઈ કાઠયા છે જે ૪૫ આગમનો બાંણુ હોઈ તે એ બોલનો ઉત્તર આપજ્યો નહીતર કદાગ્રહ છોડી શ્રી જિનધર્મ આદરજ્યોજી.

(૧) પ.સં.૨, વિભવુર નં.૫૫૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૯૨.]

૧૬૭. ક્રીતિ'હર્ષ' (કક્કસૂરિશિ૦)

(૨૯૨) સનતકુમાર ચોપાઈ ૨.સં.૧૫૫૧ કાર્તિક શુદ્ધ ૧૫ ગુરુવાર

આદિ - સ્વામી જીરાપુલ્હિ નિવાસ, મુનિ સમરંતા પૂરછ આસ,
પય સેવઈ અણુદિણુ ધરણિદ, પહિલુ પ્રણમિસુ પાસ જિણુંદ. ૧
સરસતિ સામિનિ કર પસાઉ, કાસમીર મુખમંડલુ માઇ,
નામ જપી કેસીય ગણુધાર, ચરીય ભણું શ્રી સનતકુમાર. ૨
જિણુસાસિણુ જિણુ ભાષિઈ ઈમ્મ, દાન સીલ તવ ભાવ સુરમ્મ,
ધર્મ તણા એ ચ્યારિ પ્રકાર, અધિકુ મહિમા સીલિ અપાર. ૩

અંત - શ્રી કક્કસૂરિ ગુરઆ ગુરરાય, મનસુદ્ધિઈ તસુ પ્રણમી પાય,
સાહ શ્રીરંગ તણુઈ આગ્રહઈ, રચિઉ પ્રખંધ ભરીઅણુ સંગ્રહઈ. ૨૩૧
પન્નર એકાવન્ન મઝારિ, કાતિ પુન્નિમે નિ ગુરવાર
કવિ ક્રીતિ'હર્ષિ' મનિ ધરી આણુંદ, રચિઈ પ્રખંધ જન-
શ્રવણાનંદ. ૨૩૨

સીલપ્રખંધ ભણુઈ જે રંગિ, સવિ સુહ કમલા તાસુ ઉછંગિ.

એકમતા થઈ જે સાંભલઈ, તેહ નરનારી અકુલ્યાં ફલઈ. ૨૩૩

(૧) ગા.૨૨૪, નવીન લિખિત, પ.સં. ૯-૧૪, વિ.ધ.ભં. (૨)

પ.સં.૧૧, પા.ભં. નં.૨. (૩) પ.સં. ૨૨, ગા.૨૩૩, શાંતિ. ભં. ખંભાત
દા.૧૧૨ નં.૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૯૧-૯૨, ભા.૩ પૃ.૫૨૧.]

૧૬૮. ક્ષમાકલશ (આગમગચ્છ અમરરત્નસૂરિ-સોમરત્નસૂરિ
-કલ્યાણરાજશિ૦)

અમરરત્નસૂરિના સં.૧૫૨૪, ૧૫૨૯, ૧૫૩૧, ૧૫૩૨, ૧૫૩૫ અને ૧૫૪૭ના અને સોમરત્નસૂરિના સં.૧૫૫૨, ૧૫૭૧ અને ૧૫૭૩ના ધાતુપ્રતિમા પરના લેખ મળી આવેલ છે. (ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભાગ ૧ અને ૨.)

(૨૬૩) સુન્દરરાજ રાસ ર.સં.૧૫૫૧ વૈ. વદ શનિવાર
આદિ - દૂહા-રાગ ગુડી.

પહિલૂં પરમેસર નમી, આરાહિસુ અરિહંત,
ગાઈસુ શીલ સોહામણે! સાંભલયો એકંતિ. ૧
સુન્દરરાય તણા ગુણ કેતા કહું મુખ એક,
શીલિ કરી જગ ગાજતુ, કહીછ તે સુવિવેક. ૨

અંત - આગમગચ્છ જયવંતા એ, મા. સોમરત્ન સૂરીંદ,
અહનસિ ભવિયાં નિત નમુ એ, મા. જિમ હુઈ પરમાણુંદ. ૧૮૮
ક્ષમાકલસ મુનિ ઈમ ભણિ એ મા. ભવિયણુ સુણુઉ એ રાસ,
શીલઈ સિવસુખ સંપજઈ એ મા. છૂટીઈ કર્મનાં પાસ. ૧૮૯
સંવત ધનર એકાવનઈ એ મા. વદિ વૈશાખહ માસિ,
શનિવાર સોહામણુઉ એ મા. રચીઉ રાસ ઉલ્લાસ. ૧૯૦
શીલપ્રખંધહ જે ભણુછ એ મા. નરનારી સુવિચાર,
હરષઈ જે એ સંભલઈ એ મા. તેહ ધરિ જયજયકાર. ૧૯૧

(૧) સં.૧૬૭૨ કાતી. શુ. ૧ લખિતં ચરમ જિનદાસેન. ગ્રંથાગ્ર
સ્લોક સંખ્યા ૨૭૫ માઝનઈ, પ.સં. ૮-૧૩, વિ.ધ.ભં.

(૨૬૪) લલિતાંગકુમાર રાસ ર.સં.૧૫૫૩ ભાદ્રપદ વદ ૧૧ શનિ
ઉદયપુરમાં

આદિ - પહિલૂં સરસતિ પય નમી, આરાહી મનશુદ્ધિ,
પુણ્યપ્રખંધ હં ભણિસુ, આણી નિરમલ મત્તિ. ૧
પુણ્ય તણાં ફલ સાંભલુ, હઈછ ધરી બહુ ભાઉ,
એકમનાં આરાધતાં, ટાલઈ ભવ દહ દાહ. ૨
દાન સીલ તપ ભાવના, જિણુ ભાષઈ એ ધર્મ,
કવીયણુ વલી વલી ઈમ કહઈ, સૂત્રકે એહજિ મર્મ. ૩
જે પાલઈ મન શુદ્ધિ સિઉં, સૂધી જિણુવર આણુ,

શીલહ ઉપરિ ચિત ધરઈ, તે નર ખરા સુખાણુ. ૪
 સીલિં સવિ સુખ સંપજઈ, શીલિં નિરમલ પુદ્ધિ;
 શીલિં દુખ સયલહ ટલઈ, પામીજઈ સહી સિદ્ધિ. ૫

*

(રાજ્ય પાસે ફરિયાદ કરવાં જનાર દોશી, ફડિયા અને નેસ્તીઓનાં નામ ગણાવતાં કવિ કહે છે કે :)

આસહ પાસહ નઈ પદમસી, જૂઠઉ, વચરૂ આવઈ હસી;
 નેસ્તી તેડાવઈ અતિસાર, મમલ તણુઉ વસ્રે નહીં પાર. ૫૩.
 લડસહ હીંડઈ ઉતાવલા, ખોલઈ ખોલ સદા તોતલા;
અંત - ધર્મ પસાઈ વંછિત સિદ્ધિ, ધર્મિઈ પામીજઈ નવ નિદ્ધિ;
 ધર્મ તણુઉ મેહિમા છઈ ધણુઉ, કવિ કહઈ ભાવિં સહુઈ સુણુઉ. ૧૬
 હુંઅ ન જણૂં કાંઈ મૂલિ, સમ્મળાં કરીયણુની પગધૂલિ;
 અધિકું ઉછડું કાધું જેહ, ક્ષમાવઉં કર જેડી ખેહ.
 સંવત ૧૫ પનર ત્રઈપનનઉ સાર, વદિ ભાદ્રવા તણુઉ શનિવાર;
 ઈજ્યારિસિ દિનિ રચી ચુપઈ, સભા સમક્ષહ પૂરી હુઈ. ૧૮
 આગમગરજ અછડું સુવિચાર, શ્રી અમરરચણુ સૂરીસર સાર;
 તાસ પટોધર અતિ ગુણુવંત, શ્રી સોમરતનસૂરિહ જઈવંત. ૧૯
 ભવિયણુ અહિનિશિ વંદઈ જેહ, રિદ્ધિ અનાંતી પામઈ તેહ;
 તસ પંડિત કહયાણુહ રાજ, તસ મુખ ભેટિં સીઝઈ કાજ. ૨૦
 જિહયપુરિ જગિ કહીઈ સાર, નિવસઈ શ્રાવક તિહાં સુવિચાર;
અંત્રત્રલ જિન તણુઈ પસાઈ, અલીય વિવન સવિ દૂરિ પલાઈ. ૨૧
 ભણઈ ગુણુઈ અહિનિશ સંભલઈ, પાપપડળ સવિ દૂરિં ટલઈ;
ક્ષમાકલસ મુનિ કહઈ સુવિચાર, નિતુનિતુ તેહ ધરિ જય-
 જયકાર. ૨૨

(૧) સં.૧૬૨૬ વર્ષે ચૈત્ર શુદ્ધિ ૫ દિને લિખિત. જેસં ભ.
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૯૩-૯૫.]

૧૬૯. મૂલત્રલ ? ભાવત્રલ ?

(૨૬૫) ગજસુકુમાલ સંધિ ૨.સં.૧૫૫૩[?]

આદિ-દેસ સોરઠ દ્વારાપુરી, નકેમુ તિહાં વાસુદેવૂ એ
 દસઈ દસાર સિઉ રાજુઉ, અંધવ શ્રી ખલ્લદેવૂ એ,
 જરે જરે સ્વામી સમોસર્યા, હરષિઉ ગોપીનાથૂ એ,

નેમિજી વંદણિ અલબ્યુ, અલબ્યો યાદવ સાધૂ એ. જીરે.

(રાગ ધન્યાસી જીવ સમરિ સમરિ નવકારની ઢાલ, રાગ અસાહીરી, ઢાલ સાહેલડીની, રાગ દેશાષ, રાગ ધન્યાસી, હી'ડોલડાની ઢાલ, ગયસુ-કુમાલની, પછી)

અંત - ઢાલ થૂલિભદ્ર કેરી નારિ.

માતા તણુઈ મનિ મોહ, કુંઅર સંભારઇ

વલીવલી હીઅડઇ દુઃખ ધરઇ એ. ૬૫

રયણી વધરણિ નવિ જાહ, સૂતાં સાધરઇ

કુંઅર કુંઅર ઝખી ભણુઇ એ. ૬૬

રયણિ કિમ નવિ જાઈ, ચંદા રથ ખેડિ લાઇ

તું વેગિ થઈ એ, હૂં હઇ આનંદ હેજિ

પ્રહિ ભગમિ મિહુ કુંઅરનઇ અલજઇ એ. ૬૭

(૧) અપૂર્ણ, એક ચોપડો, પ.ક.૮૭થી ૯૦, જથ. સં.(૨) પ.સં.

૫, અમ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૯૫, ભા.૩ પૃ.૫૨૩. એક પણ કર્તાનામ કે રચનાસંવત માટે ઉદ્દૃષ્ટ ભાગમાં કોઈ આધાર નથી.]

૧૭૦. જયરાજ (પૌ. મુનિચંદ્રસૂરિશિ.)

મુનિચંદ્રસૂરિ એ ચારિત્રસુંદરસૂરિની પાટે ભીમવલ્લીય પૂર્ણિમા ગચ્છમાં થયા છે અને તેમના સં.૧૫૫૮, સં.૧૫૭૮ તથા ૧૫૯૧ના ધાતુપ્રતિમા પરના લેખો મળી આવ્યા છે. (ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા. ૧ અને ૨.)

(૨૯૬) મસ્થોદર રાસ [અથવા ચોપાઈ] ૨.સં.૧૫૫૩

આખો રાસ ચોપાઈમાં છે.

આદિ - વસ્તુ

દેવ અરિહંત દેવ અરિહંત સિદ્ધ પ્રણમેવિ,

આચારિજ ઉવઝાય સવિ, નમું સાધુ સરસતિ સામિણિ,

કવીયણ જણ મુખમંડણી, દેઇ બુદ્ધિ વર હંસગામિણિ,

મસ્થોદરિ સુખ પામીઆ, પુણ્ય તણુઈ પ્રમાણિ,

દુઃખ પામ્યા તે સંભલુ, અંતરાય કલ જણિ. ૧

અંત - પૂનિમ પક્ષ મુનિચંદ્રસૂરિ રાજ, તાસુ સીસ જંપઇ જઈરાજ;
પનર ત્રિપન્ન કીધુ રાસ, ભણુઇ ગુણુઇ તેહ પૂરિ આસ. ૫૭

*

એ રાસ ભણ્ણસિષ્ઠ કાનિ સુણ્ણિસિષ્ઠ, પુણ્ણના ફલ જાણ્ણિસિષ્ઠ,
ધનદિ કીધાં ધર્મકારણિ, અંતરાઇ ટાલસિષ્ઠ. ૧૬૦

યુપદનર્થ બંધઇ કીધુ રાસ મત્સ્યોદ્ધર તણુ,
હર્ષ જીલટ હીઇ આણ્ણી, ભવીય એકમનાં સુણુ. ૧૬૧

(૧) સંવત ૧૬૨૬ વૈ૦ સુદિ ૧૪ લિ૦ આગમીય ધર્મરત્નસૂરિભિઃ
ચોપડો, પ.ક. ૧૪૪થી ૧૫૩, દે.લા.પુ.લા. નં.૧૧૨૫. (૨) પ.ક. ૧થી ૭
પં.૧૨, ૧૩ પાનાની પ્રતમાં, મ.જૈ.વિ. નં.૪૭૬. (૩) પ.સં. ૭-૧૪,
ડા.અ.ભં. પાલણુપુર દા.૩૬. (૪) પ.સં. ૬-૧૫, વિમલ૦ (૫) પ.સં. ૮-૧૩,
લા.સુ. (૬) ઇતિ શ્રી મત્સ્યોદ્ધર રાસ સંપૂર્ણ. સં.૧૬૭૨ વર્ષે શતિશેષરગણ્ણિ
તત્ત શિ. જ્ઞ૦ કુચરજી લખ્ણતં. ગુ.વિ.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂડસુન્વી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૯૫, ભા.૩ પૃ.૫૨૩-૨૪.]

૧૭૧. હંસધીર (ત. હેમવિમલસૂરિ-દાનવર્દનશિ૦)

(૨૯૭) + શ્રી હેમવિમલસૂરિ કાગ ૨. સં. ૧૫૫૪ આવણુ

૫૭ ટૂંકતુ સુંદર ઝડઝમકવાળું કાવ્ય છે.

આદિ - અહો મન ધરી સરસ તે સરસતી, વરસતી અવિરલ વાણ્ણિ,
સરિ તપગજપતિ ગાઈસું, ભાવિસ્થું નિત સુવિહાણ્ણિ. ૧

હેમવિમલ સૂરીસર ઇસર કિર અવતાર,
અણ્ણદિણુ મયણ્ણનિવારણુ, તારણુ સયલ સંસાર. ૨

અંત - હેમવિમલ ગજનાયક, દાયક મુગતિ વિલાસ,
મત પૂર્ણ ગિરિ મંદર, કંદર ગિરિ કવિલાસ. ૫૫

દાનવર્દન વર પંડિત, દંડિત વાદીય વીર,
ચરણુકમલિ અલિજ મલિ એ, રમલિ એ રસિ હંસધીર. ૫૬

સંવત પતર એ ચઉપનર્થ, જીપનર્થ યુદ્ધિપ્રકાસિ;
કાગ રચિઉ સમહુતરર્થ, પૂરનર્થ આવણુ માસિ. ૫૭

[જૈજ્ઞાસૂચિ ભા. ૧. (પૃ. ૫૧૨).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન ઐતિહાસિક ગૂર્જર કાવ્યસંચય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ. ૯૮.]

૧૭૨. ધર્મદેવ (પૌ૦ ગુણધીરસૂરિ-સૌભાગ્યરત્નસૂરિશિ.)

પૂર્ણિમાગચ્છના ગુણધીરસૂરિના ધાતુપ્રતિમા પરના લેખ સં. ૧૫૧૬,
૧૫૨૮, ૧૫૧૯, ૧૫૩૮ના ગળ્યા છે. - લેખાંક ૧૦૯ અને ૯૬૦, ૧૬૬,

૧૯ અને ૧૦૨૨, અને ૩૪૬, ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભાગ ૧લો - અને ૧૫૩૧નો લેખ ભાગ ખીજના લેખાંક ૭૫૦માં છે. તે પરથી જણાય છે કે તેઓ ગુણસમુદ્રસૂરિના પદ્ધર હતા. તેમના પદ્ધર સૌભાગ્યરતનસૂરિના પદ્ધર ગુણમેરુસૂરિ હતા કે જેનો સં. ૧૫૮૮નો ઉક્ત ભાગ પહેલાંના લેખાંક ૧૦૭૦માંનો લેખ મળે છે, અને સં. ૧૫૯૧નો લેખ ભાગ ખીજના લેખાંક ૨૯૨માં મળે છે.

(૨૯૮) હરિશ્ચંદ્ર રાસ ર.સં.૧૫૫૪ આસો શુદ્ધ ૬ જૂના મહેસાણામાં આદિ - વસ્તુ

આદિ જિણવર આદિ જિણવર પ્રમુખ ચઉવીસ
અરિહંત પ્રણમવિ સિદ્ધિ પુણ્ય પુ'ડરીક ગોચરમ સ્વામીય,
શાસનદેવતિ સારદા સયલશુદ્ધ સાનિધ પામીય.
શ્રી સૌભાગ્યરતનસૂરિ ગુરુ પુનિમપક્ષિ પવિત્ર,
તસુ આદેશિદિ' હ રચૂં હરિશ્ચંદ્ર રાય ચરિત્ર.

૧

દૂહા

ત્રિહું ભુવણે ઇક્કળિ સહી, કર્તા હર્તા કમર્મ
કર્મિ સુખદુખ સંપન્ને, કર્મિ ધર્મ અધર્મ.

૨

અંત - સંવત એ પતર ચઉપત્તિ માસ આસો પક્ષિ ઉજલઈ,
છઠ્ઠીં એ શોભનયોગિ મૂલ રવિ સંયોગિ અતિ મલિઈ એ,
જુનઈ એ મહિસાણા પાદ્રિ સાનિધિ શ્રી શાંતિનાથનઈ એ,
શ્રી સંધનઈ એ ભણિવા કાળિ, વાંચવા મુનિજન સાધનઈ એ. ૮૧
ગણધર એ પુનિમપક્ષિ શ્રી ગુણધીરસૂરિ પાટધર
દિનદિન એ અતિ ઉદયવંત શ્રી સૌભાગ્યરતનસૂરિ ગુરુ,
તેહ તુ એ જડમતિ શિષ્ય પણ્ય પાસ ધર્મદેવગણિ વર એ
તીણઈ એ હરિશ્ચંદ્ર રાય રાસ રચિઉ અતિસુંદર એ. ૮૨
રસ પોષતાં એ હુંતા ઠામ, વિસ્તર કરં પુણ્ય કેતલુ એ,
સંક્ષેપતુ એ ન હુઈ વાંક આં કલ્લઉ તુહે એતલુ એ
જે ભણે એ સાંભળે એય સરસ રાસ ઉદમ ભરી એ
વાધઉ એ લક્ષ્મી નિત મંગલ હોજ્યો તેહ ધરિ એ. ૮૩

વસ્તુ

બવ ભૂતલિ, બવ ભૂતલિ અચલ ગિરિ મેરુ
અષ્ટકલા ચલ જીવ પુણ્ય સકલ દ્વીપ તેહ સાયર

બવ આકાશ સુધિર ધ્રૂ તાર નક્ષત્ર ગ્રહ શશિ દિવાયર
તાં લગઈ હરિચંદ્ર રાસ એ યસં નાંદઉ અતિ સુવિચાર
ભણતાં ગણતાં નિસુણતાં હોજ્યો નિત જ્યકાર. ૨૮૪

(૧) પ.સં. ૯-૧૮, રત્ન. ભં. દા.૪૩ નં.૭૧.

(૨૯૯) અબ્જપુત્ર રાસ ર.સં. ૧૫૬૧ ચોમાસામાં, સીણીજી ગામમાં
આ રાસમાં દુહા, ચોપાઈ ને વસ્તુ એ ત્રણુ છંદ છે.

આદિ - આઠ મહા સિક્કિ પામીઈ, સમરે જ્ઞેહને નામિ,
પ્રણમું જિનવર આડમે, શ્રી અંદ્રમભસ્વામિ. ૧
ગોચમ ગણુહર પય નમી, સમરી સારદ માય,
સહિ ગુર વંદી વર્ણવું, અબ્જપુત્ર વર રાય.

અંત - પૂનિમપક્ષિ કરઈ જ્યકાર, શ્રીગુણુધીરસૂરિ પારિ શુંગાર,
શ્રી સૌભાગ્યરતન સૂરીશ, મુનિવર ધર્મદેવ તેહનુ સીસ. ૭૭
સંવત ૫૧૨ એકસઠઈ નામિ, રહિયા અઉમાસિ તે સીણીજિ
આમિ,

શ્રી અંદ્રમભ સ્વામિ ચરિત્ર, વાચું અઉમાસી પુસ્તક તત્ર. ૭૮
અબ્જપુત્રની કથા રસાલ, તસુ ધુરિ ભાષી છઈ સુવિશાલ,
તિહાં તણું શ્રી સંઘ સુબળુ, વીનવઈ તેહનું સુણી વપાણુ. ૭૯
સુલલિત આણી અઉપઈ બંધ, એહ કથાનુ કર પ્રબંધ,
ધર્મદેવ પંડિતિ કરિઉં પ્રબંધ, માહિ આણિઉં છઈ સર્વ
સંબંધ. ૮૦

પ્રબંધ કાનુ કરિઉં આક્ષેપ, કાંઈ નવિ કીધુ વર્ણન ક્ષેપ,
તુહઈ સુપઈ સંખ્યા મિલી, ત્રિણિસઈ નઈ બ્યાસી વલી. ૮૧
પ્રબંધ અબ્જપુત્ર ભૂપતિ તણુ, ઉઘમ આણી ભવીયણુ ભણુઉ,
ભણુતાં હુઈ નિર્મલ બુદ્ધિ, ભણુતાં હુંઈ મંગલ રિક્કિ, ૮૨

(૧) સં. ૧૫૧૪ વર્ષે આસો શુદ્ધિ ૧ ભોમે સિખિતશ્ર. વિ. ધ. ભં.

(૨) સં. ૧૬૭૮ કાં ૧૦ રવૌ સિ. સોમલાગ્રામે. પ.સં. ૧૪-૧૫, લીં. ભં.
(૩) અમ૦ (૪) સં. ૧૬૧૦ ચૈ. શુ. ૧૧ બુધવાસરે લખાપિતં ગ૦ વિજ-
યસોભા તસ્ય શિષ્યણી ગ. રત્નશોભા પદનાર્થં. પ.સં. ૨૬-૨૧, વિ.તે.ભં. નં.
૩૩૪૧. (૫) સં. ૧૬૩૫ કા. વ. ૪ સોમે મીઠૂયા ગ્રામે લ. પ.સં. ૨૧-૨૩,
સીમંધર. દા.૨૪ નં.૭. (આમાં લાવણ્યસમયકૃત ગર્ભવેલી પણ છે.) (૬)
પ.સં. ૧૯-૨૩, અપૂર્ણ, હા. ભં. દા.૮૨ નં. ૨૧૦. (૭) ભાં. ઇ. સન

૧૮૯૧-૫ નં.૧૫૭૧. (૮) સં. ૧૮૫૫ વાર ભુગૌ પાટણ નયરે પ.સં. ૧૪-૧૪, ડા. ભં. દા.૮૨ નં.૬. (૯) સં. ૧૮૭૦ ચૈત્ર વ. ૪ વાર ભુગુ લિ૦ ખેટકપૂરે ભીડભંજન પ્રાસાદે. પ.સં. ૧૨-૧૭, સુ. લા. ખેડા. [ડિકેંટલોગ-ભાઈ વો. ૧૯ ભા. ૨, મુપુગૂહસૂચી, લી'હસૂચી.]

(૩૦૦) વજ્ર(વચર)સ્વામીના નાસ ૨.સં.૧૫૬૩

આદિ-

જિમ સહકારે કોચલ ટહુકે-એ દાલ

ત્રિભુવનનાયક નયણાનંદો, પહિલું પ્રણમું વીર જિણુંદો
તિથેસર ચોવીસમો એ, તસુ એકાદસ હુઆ ગણુધર,
કેવલનાણી તે સવિ ગણુધર, તે આદિ ગાયમ નમું એ. ૧

અંત- હવણાં એ ત્રિણિ છે શાખા, ચોથી નિવૃત્તિ નિવૃત્તિ એ
ત્રિણ્ય એ કહી મૂલિ વચર શાખા જગ દીપતી એ

તુ હવિંએ ક્રોટિ ગણુ મુખ્ય વચર શાખા તિણિં ચંદ્રકુલિ એ
ગિરઓ એ પૂનિમપક્ષિ પૂનિમ ચંદ્ર જિમ નિર્મલી એ. ૧૦૭

હુઆ એ શ્રી ધર્મદોષસૂરિ અન્યથ શ્રી ગણુધર ગુર એ,
તેહને પાટે જ્યવંત શ્રી સૌભાગ્યરત્ન સૂરિવરિ તેહનુ એ,
લહીઅ પસાય રંજે ધર્મદેવ મુનિવરઈ એ,

૨૨થો એ રાસ ૨સાલ પતર ત્રસકિં સંવતસરી એ. ૧૦૮

હું તો એ મૂરિખ માંહિ શ્રી વચરસ્વામીનું ચરિં ઘણું એ
એક મુખે એ તે ન કહાઈ કહ્યું સંક્ષેપે કિંપિ પુણ,

ભણવો એ ત્રણ કાલ વચરસ્વામિનું રાસ રસે

ગુણવો એ મંગલ કાજિ પર્વ વિવાહ દિવસિ નિસિ ૧૦૯

નવનિધિ એ શ્રી વચરસ્વામિ રાસેં નવા કિમ સૌખ્યભર,

પૂરે એ ચીંતવ્યું એક રાસ ચિંતામણિ નામધર

અપૂરવ એ એ શ્રીરાસ, ગણસે જે નિત નારિ નર

લહિસિ એ તે સૌભાગ્ય મંગલ રિદ્ધિ સંતાન નર ૧૧૦

(૧) શ્રી આગમગચ્છે પૂજ્ય મહોં મુનિરાજશિં મુનિ વિદ્યાવ-
લ્લભેન સં. ૧૬૧૦ શ્રા. વદિ ૮ થનો. વિ. ને. ભં. નં. ૩૨૧૦. (૨) પ.સં.
૬-૧૫, લીં. ભં. દા.૩૦ નં. ૧૨. (૩) પ.સં. ૭-૧૩, લીં. ભં. દા.૩૦
નં. ૫. (૪) પ.સં. ૭-૧૨, ડા. ભં. દા.૮૦ નં. ૩૬. (૫) પ.સં. ૭-૧૩,
ડે. ભં. દા.૭૦ નં. ૧૧૨. (૬) સં. ૧૬૨૬ આસાઠ શુ. ૧૧ આગમીય
ધર્મરત્નસૂરિભિ: ચોપડો, પ. ક. ૧૦૩થી ૧૧૨, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૨૫.

(૭) પ.સં. ૮-૧૨, શે. એ. સો. ખી. ડી. ૨૬ નં. ૧૯૫૮. (૮) ઇતિશ્રી વચરસ્વામિ ચિંતામણિ રાસ સમાપ્ત. સં. ૧૬૪૧ વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૧ પડવે ગુરવાસરે લીંબકાસી ગ્રામે લિખિત. મ. ખ. (૯) ખં. ભં. ૧. [લીંબસૂચી.]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૦૮-૧૦, ભા.૩ પૃ.૫૩૬-૩૭.]

૧૭૩. કુશલસંયમ (ત. હેમવિમલસૂરિ-કુલવીર અને કુલધીરશિ.)

હેમવિમલસૂરિ આચાર્યપદ સં. ૧૫૪૮ સ્વ. ૧૫૬૮.

(૩૦૧) હરિબળનો રાસ [અથવા ચોપાઈ] ર.સં. ૧૫૫૫ મહા શુદ્ધ ૫
આદિ - પહિલું પ્રણમલું પાસ જિન, શરણલિનઉ રાય,

મનવંજિત આપઇ સદા, સેવઇ સુરપતિ પાય. ૧

ગુરુ ગોચમ ગણુધાર તું, ગિરુઉ લીજઇ નામ,
જિણિ નામિ નગિ પામીઈ, આઠઇ સિદ્ધિ અભિરામ. ૨

અંગૂઠઇ અમૃત વસઇ, લાજિ તણુઉ ભંડાર,
પહિલઉ ગણુધર વીરનઉ, યુધિ તણુઉ દ્વાતાર. ૩

ઠાસમીર મુખ મંડણી, કવીયણુ કેરી માય,
સારદા નમું તે સહી, તૂઠી કરઇ પસાય. ૪

ષટદર્શન વિખ્યાન જે, આપઇ અવિરલ યુધિ,
બ્રહ્માણી જે જ્યોતિમય, કરઇ કવિતની સિધિ. ૫

વીણા પુસ્તક ધારણી, હંસાસણિ સરસતિ,
દયા કરીનઇ મૂંહનઇ, દેયો નિરમલ (ભ)તિ. ૬

શ્રી સરસતિ સુપસાઉલઇ, નવરસ સરસ સાગર નાંમ,
કહું પ્રબંધ હરિબલ તણુઉ, ખોલઉ અતિ અભિરામ. ૭

અંત - હરિબલ ચરિત્ર તણુઉ નવિ પાર, પઢતાં ગુણુતાં ઉર્ષ અપાર,
દૂહા વસ્તુ અનઇ ચઉપઇ, નવરસ સરસ કથા એ હૂઈ. ૧૬૬

વિક્રમ નવિ સંવત્સર પંનર પુણુ પુણુપંન,
વરસ મજ્જમિ માહા સુદિ પંચમ એ, રાઉ સિરિ હરિબલ પ્રબંધ.

ભણુઇ ભણુાવઇ જે નર સંભલઇ, તિહિ ધરિ મંગલ આરિ,
ઠામિ ઠામિ નિવૃ જયજયકાર, ઋધિ વૃધિ પામઇ અનિવાર. ૧૬૮

તપગચિ શ્રી ગુરુ અવિચલ ભાંણુ, માંનઇ ષટ દર્શન જસુ આણુ. ૬૫
અભિનવ ગોચમ સ્વામિ સમાન, શ્રી હેમવિમલસૂરિ મહિમાનિધાન,

તાસ સીસ પંડિત કુલવીર, ખીજે ખંધવ શ્રી કુલધીર. ૬૬
શ્રી ગુણુ શીલિં સોહામણુા, જસુ અંગિ ગુણુ દીપઈ ઘણુા,

તે શુર પાંખી વચન વિસેસ, હરિબલ ચરિત્ર યોલિઉં લવલેસ. ૬૭
સાંભલતાં સવિ પાતક ટલઇ, લખુતાં મનહ મનોરથ ફલઇ,
ચારિ ખંડ ચઉપટ ચઉસાલ, ચતુર્થ ખંડ યોલિઉ સુવિશાલ. ૬૮
કુશલસંયમ કવિ ઇંમ ઉચ્ચરઇ, પલખુતાં સંપદ વિસ્તરઇ.

(પત્ર ૨૮ પ્ર. કા.) ડે.;

(૧) આમાં ૪ ખંડ છે. સં. ૧૬૨૬ જેટલુ શુદ્ધિ ૬ લિખિતં ત્રં. ૧૦૫૦
ધર્મરતનસૂરિ લિખિતં. પ. ક. ૧૫થી ૫૯, ચોપડો, દે. લા. પુ. લા. નં.
૧૧૨૫. (૨) ઇતિશ્રી કુશલસંયમ વિરચિતે નવરસ સીંગાર નાગિન હરિ-
બલ પ્રખંધો ચતુર્થખંડઃ સંપૂર્ણ. અંથાગ્ર શ્લોક સંખ્યા ૯૨૫ સર્વ
અક્ષર સંખ્યા ૨૯૬૦૦ સંખ્યા સંવત્ ૧૬૭૭ વર્ષે ભાદ્રવા વદિ ૬ ગુરુ
લિખિતં. પંડિત શ્રી પ શ્રી હર્ષવિજયગણિ શિષ્ય ગણિ લાલવિજયેન
આજવાડાઆ ગ્રામે. પ.સં. ૨૦-૧૭, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૫૩૪. (૩) સં.
૧૬૮૪ ચૈ. વ. ૫ રવૌ ચતનનગરે સા રામજીજી ક્ર. ભોજકેન લિ. સાધ્વી
લીલા પઠનાર્થં શ્રી પદ્મસાગરસૂરિગચ્છે વિદ્યુત(પુરે) પ.સં. ૪૧-૧૨,
ડા. ભં. પાલજુપુર દા. ૩૬. (૪) સં. ૧૬૬૭ આસો શુ. ૧૫ રવૌ ભંજુગ્રામે
મુનિ લલિતસાગર લિ. ડા. ભં. પાલજુપુર દા. ૩૬. (૫) પ.સં. ૩૨-૧૩,
ડે.ભં. દા.૭૦ નં. ૫૮. (૬) પ.સં.૫૦-૧૦, ડે. ભં. દા.૭૦ નં.૫૭.
(૭) ચેલા અંદ્રવિવેક મુનિ લખિતં ઘૂઘરા ગ્રામે. પ.સં. ૨૪-૧૮, લે. વ.
ભં. દા.૯ નં.૪૫. (૮) સંવત્ ૧૬૪૦ આસો શુદ્ધિ ૩ રવૌ આગમગચ્છે
ધંધૂકપક્ષે સોભાગ્યસુંદરસૂરિ તત્પરિવારેન ભં ધર્મરતનસૂરિ ભં પવતણી
હેમશ્રી તત્પરિવારેન ઋષિણી અહિમશ્રીગણિ તત્પરિવારેન ઋષિણી હર્ષ
શ્રી ચેલી લાલાં પઠનાર્થં. ત્રં.૧૦૫૦ શ્રી સંખીસ્વરા ચાર્ધનાથની રક્ષા.
પં. જયસુંદર લિ. દેકપુર મધ્યે ચાતુર્માસં પહેલું પાનું નથી, વી.ઉ.ભં.
(૯) પ.સં. ૨૩-૧૪, છેલ્લું પાનું નથી, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૧૦) પ.સં.
૩૯-૧૧, વિ.ને.ભં. નં. ૪૬૨૦. (૧૧) મુની કેસરવિજિ પન્યાંસ લ. શ્રી
પંચ પરમેશ્વરી પ્રસાદાત્ શ્રી ઉન્હા નગરે. પ.સં. ૨૬-૧૬, ઘોઘા ભં. દા.
૧૬ નં.૧૭. (૧૨) સં.૧૬૪૨ પં.સકલયંદ્રગણિના. નિ.વિ. ચાલુસ્મા.
(૧૩) સં.૧૬૯૭ જેટલુ શુદ્ધિ ૧૦ રવૌ શ્રીપૂજ્ય શેઠાજી શિં મુતી લિં
ઋં આંબા પઠનાર્થં ઋ. સવસીજીની પ્રતિથી લખી ઉતારઉં જિ સહી
૩ થલોહરમધ્યે નવા ઉપાસરા મધ્યે લખ્યો જિ ઋ. આંબાની પ્રતિ જિ

સહી ૩. પ.સં.૨૪, ગોડીજી. નં.૪૭૬. (૧૪) પ.સં.૨૮, પ્ર.કા.ભં.
(૧૫) પં. અજયસાગર લિખિતં શ્રી સંકરાણિ ત્રામે સં.૧૭૪૧ વર્ષે.
વિ.ધ.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, સુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હૈજૈયાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ.
૩૯૪, ૪૬૮).]

(૩૦૨) સંવેગદ્રુમ મંજરી

આમાં કોષાદિનાં ફલ, અનિત્યાદિ પાર ભાવનાતું સ્વરૂપ છે. દુહા,
ગોપાઈ મુખ્યપણે છે. થોડી ઢાલો છે.

આદિ - સકલરૂપ પ્રણયમો અરિહંત, સમરી સાધુ સદા ગુણવંત,
શ્રી સિદ્ધાંત શ્રુતધર રાઉ, બુદ્ધિતાણુ જેણિઈ કરિઉ પસાઉ. ૧
હૂં પણિ અજઈ મૂરખ મલિ, સવિહું સુકવિતાની પગધૂલિ.
બોલિસુ વીરવચન મનિ ધરી, એ સંવેગદ્રુમ મંજરી. ૨
જીવ સવે સહજિઈ અતિ વિમલ, દરસન જ્ઞાન ચારિતઈ સકલ,
બાંધઈ છોડઈ એહજી કર્મ, કમ મરે (ઈ) હિત પામઈ શિવશર્મ. ૩

અંત -

નમિય જિનવર નમિય જિનવર અપર અરિહંત,
સમરી સહયુરુ સાધુ સવિ, દયામૂલ જિનધર્મનિશ્રલ.
શ્રુતદેવી સુપસાઉલઈ, સુણી સુગરુ ઉવએસા મંજુલ,
કુશલસંજમ કવિ ઇમ ભણુઈ, એ ચઉપઈ રસાલ.
સંવેગદ્રમમંજરી, સંવેગિઈ ચઉસાલ.

(૧) આર્યા નાકૂ પકણા અર્થ, મોરખી નગરે ૪૦ ધના લિ.
પ.સં. ૫-૧૪, મં જૈ. વિં નં. ૬૨૩. (૨) ભાં. ઇ. સન ૧૮૭૩-૭૪,
નં. ૨૦૪. [સુપુગૂહસૂચી, હૈજૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૧, ૩૯૬).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૨૯-૩૦, ભા.૩ પૃ.૫૬૩-૬૬ તથા ૧૪૯૩.]

૧૭૪. નેમિકુંજર

(૩૦૩) ગજસિંહરાય ચરિત રાસ ૨.સં.૧૫૫૬ પ્ર. જેક સુ. ૧૫ બુધ
આદિ - દોહા

પાસજિણેસર પય નમી, તેવીસમો જિણુંદ,
એ સુષ સંપતિ દીયઈ, પણમઈ સુર નર ઈદ. ૧
કાસમીર મુપ મંડણી, સમરી સરસતિ માય,
શીલ તણો ગુણુ વ્રણુવઈ, ગાવઈ ગજસિંધરાય. ૨
નવરસિ નવરંગિ વ્રણુવઈ, શાસ્ત્ર માહિ જે હોઈ,

બાર કથા રસ ત્રણવક્રિં, તિણિ સુણુકિ સહુ કોઈ. ૩
અંત - ચ્યારિ ખંડ બહુ બુદ્ધિ કરી, એતલઈ ચ્યારિ નારિ તિણિ વરી,
સંધ તણી જે ઉનમતિ લહઈ, તો કવિ કથા ક્ષણંતરિ કહઈ. ૧૦૦
—પ્રથમ ખંડ સમાપ્ત.

ચારિ ષંડ બહુ બુદ્ધિ કરી, એતલઈ સંપૂરી ધરી,
સંધ તણી જે ઉનમતિ લહઈ, કથા ક્ષણંતરિ તો કવિ કહઈ. ૧૦૬
—દ્વિતીય ખંડ સમાપ્ત.

દસરથ નગરી થયો ઉછાહ, કરઈ રાજ તિહાં ગજસિંધરાઉ,
સાત નારિ સિહિં સુષ ભોગવઈ, નેમિકુંજર કવિ ઇણિ પરિ
કહઈ. ૧૦૦

ચ્યારિ ષંડ બહુ બુદ્ધિ કરી, એતલઈ નવ નારી તિણિ વરી,
સંધ તણી જે ઉનમતિ લહઈ, કથા ક્ષણંતરિ તો કવિ કહઈ. ૧૦૧
—તૃતીય ષંડ સમાપ્ત.

દ્વહાં જૈન સાઈટ
ગજસિંધકુમર તણો, ચરિ મઈ તે કહીકિ સષેવિ,
ભણઈ ચુણઈ જે સાંભલઈ, સુષ સંપતિ દે દેવિ. ૧૮

* જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

સહગુર તણા નામ મનિ ધરી, ખોલા શ્રીગજસિંધહ ચરી,
જે પંડિત નર પુન્ય કરંતિ, રાજસુંદર(?) તે ઈમ ખોલાંતિ. ૨૦
સંવત પત્રને છપને સહી, પ્રથમ જેક પુનિમ દિન લહી.

બુદ્ધવાર અતુરાધા માંકિ, કીયો ચરિત એ મન ઉછાંકિ. ૨૭
(૫૦) નેમિકુંજર એ રચ્યક ઉછાંકિ.

—ચતુર્થ ખંડ: સમાપ્ત:

- (૧) સંવત સોલ છયસીકિ જ્ઞણિ, માસ કાર્તિકિ દિન ઉત્તમ આણિ,
શુક્ર અષ્ટમી નઈ ભાર્ગવવાર, લિપિ રાસ તે મન ઉદાર. ૨૬
ઇતિશ્રી ગજસિંહ ચરિત્રે ચતુર્થ ષંડ સંપૂર્ણ અંશાં ૬૨૫ શ્લોક: શુભં
ભવતુ. ગુ.વિ.ભં. (૨) પ.ક. ૧૦૫-૧૨૬, સં.૧૬૪૧, ચોપડો, વિ.ધ.ભં.
(૩) સં. ૧૬૬૬ પૂજ્ય શ્રી ધર્મમૂર્તિ સૂરીશ્વર આચાર્ય શ્રીમત્ શ્રી કલ્યાણ-
સાગર સૂરિશ્વર આજ્ઞાપ્રતિપાલક પં. શ્રી ક્ષિમાચંદ્ર તસ્ય શિષ્ય સુમતિ-
ચંદ્રેણ લિ. અંચલગરે આસો વદિ ૧ ભૌમવાસરે. પ.સં. ૨૦-૧૩,
૩૦ભં. ઠા.૭૧ નં.૧૮. (૪) સં. ૧૭૨૧ માગસિર વદિ ૧૧ ગુરવારે શ્રી

અંચલગન્ધે પૂજ્ય ભ૦ અમરસાગર સૂરીશ્વરાણાં મુનિ રત્નશીલજી તત્
શિષ્યાણી સાધ્વી વાલ્હાં તત્ શિષ્યાણી સાધ્વી હાલા લિ૦ પ.સં. ૧૯,
પ.ક. ૭થી ૧૩, કલ. સં. કો. કે. વો. ૧૦ નં. ૬૯ પૃ. ૧૩૫, ૧૩૬. (૫) સં.
૧૭૪૩, પ.સં. ૨૪-૨૨, ઘોષા ભં. દા. ૧૬ નં. ૩૬. (૬) પ.સં. ૧૭-૧૫,
ઈડર ભં. નં. ૨૧૨. (૭) પ.સં. ૧૯, ગ્રં. ૪૨૩, લીં. ભં. દા. ૩૭ નં. ૨૨.
(૯) પ.સં. ૧૮-૧૩, હા. ભં. દા. ૮૧ નં. ૩૫. (૯) ગ્રં. ૪૨૧, પ.સં.
૧૬-૧૪, સંઘ ભં. દા. ૬૩ નં. ૨૭. (૧૦) ડે. ભં. [કેટલોગગુરા, જૈહા-
પ્રોસ્ટા, મુપુગુહસૂચી, હૈનૈયાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૧૫૦).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૯૫ તથા ૧૦૦-૦૧, ભા. ૩ પૃ. ૫૨૪ તથા
૫૨૬-૨૭. ઉદ્દ્યુત ભાગોમાં ત્રીજા ખંડને અંતે 'નેમિકુંજર' તથા ચોથા
ખંડને અંતે 'રાજસુંદર' નામ મળે છે. તેમ જ ખીજા કોઈ પ્રતોમાં
'સુંદરરાજ' એવો ઉલ્લેખ પણ મળે છે. આથી 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ,
કર્તાનામ 'નેમિકુંજર' વધારે સાચું માનવાનું ગણવા છતાં, 'રાજસુંદર',
'સુંદરરાજ' અને તે ઉપરાંત 'પુણ્યસુંદર' - કયા આધારે તે સ્પષ્ટ થતું
નથી - એ નામોનો તર્ક કરેલો પરંતુ અન્ય હસ્તપ્રતયાદીઓ કર્તાનામ
'નેમિકુંજર' આપે છે તેથી એ જ નામ અધિકૃત ગણવું જોઈએ.]

૧૭૫. અક્ષાત

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

(૩૦૪) વિક્રમચરિત્ર પંચદંડ [અથવા પંચદંડ ચતુષ્પદી] ૨.સં.

૧૫૫૬ વૈ. શુદ્ધ ૨

૯૩ ટૂંકનો પહેલો આદેશ, ખીજો આદેશ ૯૩ ટૂંકનો, ત્રીજો ૭૩-
નો, ચોથો ૪૮ ટૂંકનો અને પાંચમો ૧૧૨ ટૂંકનો છે. શામળ લક્ષ્મી
પંચદંડની વાત આ સાથે સરખાવી શકાય.

આદિ - જયુજયુ પાસ જરાઉલઉ, જગમંડણુ જિનચંદ,

જસ પસાઇ પામીઇ, નિતુ નિતુ પરમાણુંદ. ૧

વરકાણુઈ જાણુઈ સહ, ત્રેત્રીસમઉ જિજ્ઞેસ,

જેહ તણી સહઈ વહઇ, આણુ જિસી પરિસેસ. ૨

પાલહણુપુર વર મંડણુઉ, વાજા દેવિ મલ્હાર,

પાસ નામ પુહવી તિલઉ, સીડઉ પાલહવિહાર. ૩

મહિમવંત ગિરઉ શુણિ, દહીઉ દ્રુ સિરિ સંતિ,

જિમજિમ જિણુવર પૂજઇ, તિમતિમ પુહચઈ ખંતિ, ૪

હંસાસણિ સરસતિ નમી, પામી તાસ પસાય,

સુગર મુખિ હું સાંભલી, ગાયત્રું વિક્રમરાય. ૫
ચઉપર્ધ.

મહિઅસિ મંડલ્ય માલવદેશ, જિહાં નવિ કરમ દુકાલ પ્રવેશ,
ન્યાયવંત વલી...લોક, ધરિ...

*

બીજા દિન સાસૂનઠ મિલી, કહઈ વિક્રમ પુહતી મનરલી,
મઈ આદેશ તુમ્હાર કરિઈ, પાંચ માંહિ પહિલઈ મુખ ધરિઈ. ૯૩
અંત - ગુર કહેં કામ નહિં ધનેં, વિક્રમ કહિસેં આયુ મનેં
તેણેં ધનેનેં કરાવ્યું સિધ, ઝંકારપુરે જિજુહર રંગિ. ૧૧૦
વિક્રમના ગુણ હિઅઈ ધરી, પંચદંડ છત્રહનું ચરી,
પતર છપનઈ માસિ વૈશાખિ, કીલું બીજા ધુલમ પાખિ. ૧૧૧
લણુમ ગુણુમ નઈ જે સાંભલમ, તેહ તણ્યાં સંકટ સવિ ટલઈ
રાજ્યરિદ્ધિ નઈ રૂડી યુદ્ધિ, તે પામઈ અષ્ટ મહાસિદ્ધિ. ૧૧૨

(૧) ઇતિ સંવત ૧૫૮૨ વર્ષે આસો વદિ ૪ સોમે શ્રી પતન
વાસ્તવ્ય શ્રી શ્રીમાલ ત્રાતીય પ. જ્ઞવા સુત પ. આધા પકનાથે. પ.સં. ૧૨-
૧૧, પ્ર.કા.ભાં. ૪૬૩. (એ પરથી મ.બ.એ પણ ઉતારી મોકલેલ.) (૨) સં.
૧૭૮૫ કા. સુદિ ૧૦ લિ. સીરોહી મધ્યે. પ.સં. ૧૫-૧૫, ખેડા ભાં. (૩)
સં. ૧૬૯૯ ન્યે. વદિ ૩ રવો અહમદાવાદ મધ્યે લિ. પ.સં. ૨૧, ૧થી
૬ પાનાં નથી, ખેડા ભાં.૩. (૪) સં. ૧૫૬૭ ચૈત્ર ૧૧ તિથૌ જસધણુ નગરે
મુનિ વીરકજસ લિ. પ.સં. ૧૫-૧૪, પ્ર. કાન્તિ૦

પ્રકાશિત : ૧. બુદ્ધિપ્રકાશ, સને ૧૯૩૨ના જાન્યુ.-ફેબ્રુ.ના સંયુક્ત
અંક પૃ. ૧૬-૨૮ અને તેના અનુસંધાનમાં માર્ચના અંક પૃ. ૬૨થી ૭૫.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૯૬-૧૦૦, ભા. ૩ પૃ. ૫૨૫-૨૬. પહેલાં
'જિનહર ?' એ નામે નોંધાયેલી કૃતિ પછીથી 'જિનહર' એટલે 'જિનગૃહ'
એ અર્થ ધ્યાનમાં આવતાં અસ્માતકર્તૃક ગણી છે જે યથાર્થ છે.]

૧૭૬ ક. લઙ્ઘિધસાગર (વડતપગચ્છ)

(૩૦૫) શ્રીપાલ રાસ ૨. સં. ૧૫૫૭

આ ગુજરાતી કૃતિ લાગતી નથી. વડતપગચ્છના લઙ્ઘિધસાગરે
'શ્રીપાલ કથા' સંસ્કૃતમાં રચી છે.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૦૧, ભા.૩ પૃ. ૫૨૭. આ કવિને નામે
ત્યાં 'ધ્વજભુજંગ ચોપાઈ' નોંધાયેલી છે તે વસ્તુતઃ સં. ૧૮મી સદીના

લઙ્ઘિસાગરની કૃતિ છે.]

૧૭૬ ખ. લઙ્ઘિસાગરસૂરિ

આ વડતપગચ્છવાળા લઙ્ઘિસાગર નં. ૧૭૬ ક હોઈ શકે.

(૩૦૬) ૨૪ જિનસ્તવનો અથવા ચોવીશી લ. સં. ૧૫૩૮ પહેલાં
આંત - ભલી ભાવના એ હાલ - વીરસ્તવન.

સિદ્ધારથ કુલમંડળુ છે નવરંગ ત્રિસહાદેવિ મહદાર તુ
મહિ મહોદય સાગર હો નવરંગ મણિમય રચણુભંડાર તુ. ૧

*

ઇય વીર જિણેસર સંઘસહિકર ધમ્મ લખિમી ભાસણો
હરિમુતિલંબણુ ઝલતિ સાસણિ નીતિ સગ્ગ પયાસણો
નવરસ પવિત્ત તુજ્ઞ ધત્ત ભણુઇ અણુદિણુ જે નરો

સોઇ લહિ લહી જગપસદ્દી ગુણુગંભીરિમ સાગરો. ૧૧

(૧) ઇતિ શ્રી મહાવીરસ્ય નવરસમયં સ્તવનં. ૨૪. ઇતિ શ્રી શ્રી શ્રી
લઙ્ઘિસાગર સૂરિભિઃ કૃતાનિ ચતુર્વિંશતિ જિનાનાં સ્તોત્રાણિ સમાપ્તાનિ.
જ. સંવત્ ૧૫૩૮ વર્ષે માહા સુદિ ૬ રવૌ લખિતઃ. શ્રેયો ભવતિ. પ. ક.
૬થી ૧૦, આદિનાં પાનાં નથી, જશ૦ સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૨૭.]

૧૭૭. હર્ષકુલ (ત૦ હેમવિમલસૂરિ-કુલચરણશિ.)

આ હર્ષકુલે 'બંધહેતુદય ત્રિભંગીસૂત્ર' રચેલ છે તેમાં પોતાને લક્ષ્મી-
સાગરસૂરિના શિષ્ય કહેલ છે તે તે પર સં. ૧૬૬૨માં આનંદવિમલસૂરિ-
વિજયવિમલગણિશિષ્ય આનંદવિજયે ટીકા કરી છે. (જુઓ ભા. ઇ.
સન ૧૮૮૭-૯૧ નં. ૧૧૬૫. વળી આ હર્ષકુલે 'વાક્યપ્રકાશ' પર ટીકા
હેમવિમલસૂરિના રાજ્યમાં રચી. (લી. ભ. - જુઓ જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત
ઇતિહાસ, ફકરા ૭૬૦, ૭૬૨ વગેરે.) હેમવિમલસૂરિ માટે જુઓ નં. ૧૯૮.

(૩૦૭) વસુદેવ ચોપાઈ ૨. સં. ૧૫૫૭ લાસ નગરમાં

આદિ - સકલ મનોરથ સિદ્ધિ કર, ધુરિ ચક્રવીસ જિણિંદ,

પય પણુમિ સુભાવિં કરી, ભવિયણુ નયણુણુંદ. ૧

કાસમીર મુખ મંડણી, મની સમરૂં એક ચિત્તિ,

ઠવિયણુ વંછિત પૂરણી, દિઉ વાણી સરસતિ. ૨

જે વસુદેવ સોહામણો, યાદવ કુલિ સિણુગાર,

ચારિત્ર રચૂં હું તેહનું, સુણિયો અતિહિં ઉદાર.

અંત - તથગૃહ ઠેરઉ સણુગાર, શ્રી હફમીસાગર ગણુધાર,
 શ્રી સુમતિસાધુ સૂરીસ, શ્રી હેમવિમલ નિસદીસ. ૩૫૬
 વર હાસ નયર ધુરિ હરિસ, સય પત્રર સત્તાવન વરિસ,
 કુલચરણ સુપંડિત સીસ, કહઈ હરખકુલ નિસદીસ. ૩૫૭
 ધન ધન એ ચરિત્ર વિશાલ, ધન ધન જિનધર્મ રસાલ,
 એહ ચરીઅ સુઅતિયંગ, જિમ પામે અવિહડ રંગ. ૩૫૮

(૧) શ્રી ઇતિરંગ ચઉપઈ સમાપ્તા, સંવત ૧૬૫૭ આષાઢ સુદી ૨
 રવૌ મોરળી મધ્યે. પા.ભં. (૨) સં.૧૬૭૨ વર્ષે પોસ સુદિ ૮ રવૌ ખૂમો
 નગરે. પ.સં.૧૧-૧૭, વિજયધર્મસૂરિ. (૩) સં.૧૬૩૯ લિ૦ પ.સં.૧૦-૧૭,
 ત્રંચમાન ૩૪૮, લીં.ભં. દા.૩૦ નં.૬૬. (૪) અં.ભં. ૧. (૫) ડે.ભં. (૬)
 સં.૧૫૬૪ અહમ્મદાવાદ નગરે લિખાપિતા. પ.સં.૧૧-૧૫, લ.સુ. (૭) સં.
 ૧૬૧૯ કા.શુ.૧૩ આદિતવારે શ્રી સીરોહી નગરે ભ. શ્રી. સીલચંદસૂરિશિષ્ય
 ચેલા દેવા લખ્યતં ઋષિ જીવા પઠનાર્થ. પ.સં.૧૩-૧૫, વિ.ને.ભં.નં.૪૪૮૪.
 (૮) પ.સં.૨૦-૧૧, વિ.ને.ભં. નં. ૪૪૮૩. (૯) ભાં. ઇ. સન ૧૮૮૬-૯૨ નં.
 ૧૩૨૬. (૧૦) ભાં. ઇ. સને ૧૮૮૭-૯૧, નં. ૧૪૯૨. (૧૧) સેં.લા.નં.૨૪૬૬.
 (૧૨) પ.સં. ૧૪-૧૫, રો.એ.સો. ખી.ડી.૨૦૯ નં.૧૯૫૯. (૧૩) ગરજાધીશ
 શ્રી હેમવિમલસૂરિશિ. પં. પ્રમોદમંડનગણિશિષ્ય ભુજિષ્ય પં. સુમતિમંડન-
 ગણિ લિખિત, ગણિની વિનયલક્ષ્મી તત શિષ્યણી ગણિની શાજલક્ષ્મી
 ચેલી કનકલક્ષ્મી વાચનાર્થ. પ.સં.૧૧-૧૫, ઈડર ભં. (૧૪) પ.સં. ૧૬,
 અભય. પો.૧૨ નં.૧૨૭. (૧૫) પ.સં.૧૭, જય. પો.૬૯. (૧૬) પ.સં.
 ૧૩, વ્રત ૧૭મી સદીની, અભય. નં.૨૨૦૫. (૧૭) સં.૧૫૮૯ જ્યે.શુ.૨
 રવૌ અં પંકેન રાણીપુરે પં. વિમલગણિ પં. વિવેકવિમલ-વિશાલવિમલ
 મુનિના સા. નરપાલ ભાર્યા હાડકી પુત્રી હંસાઈ પઠનાર્થ. વિ. વીર સૂ.શા.મં.
 રાધનપુર. (૧૮) સં.૧૬૪૬ આસો વદ અમાસ શનિ ઋ. વાસણુ લિ.
 સિનોર ભં. [આલિસ્ટઓઈ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈસાસ્યિ
 ભા.૧ (પૃ. ૩૧૫ - હર્ષકલશને નામે, પૃ.૫૦૦ - સુમતિસાધુને નામે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૦૨, ભા.૩ પૃ.૫૨૭-૨૮. કૃતિ પહેલાં
 હર્ષકલશને નામે મૂકી પછીથી હર્ષકુલ એ નામ કર્યું છે.]

૧૭૮. લાવણ્યસિંહ (ખ. ઉદયપદ્મશિ૦)

(૩૦૮) ઠંઠણુકુમાર રાસ ૫૬ કડી ર.સં.૧૫૫૮ ?

અંત - ખરતરગચિ ગુર ગુણુનિલહ, ઉદયપદ્મ વણુરીસ,

વાચક લાવણ્યસિંહ કહિ, આદિ નમંતુ સીસ. ચ. ૫૫
 મંદિરિ ગિરિવર સાગર, શેષ મણુધર જમ,
 રવિ શશિ મંડન જાં તપિ, ઢંઢણુ ચરિત્ર યુણુગ્રામ. એ. ૫૬
 (૧) પ.સં.૨, પ્ર.કા.ભં.
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૨૯.]

૧૭૯. અજ્ઞાત

(૩૦૯) નલદવદંતી (નલરાય) રાસ ૬૯ કડી

આદિ - સરસતિ સામિણિ સુચરપાય, હિયડછ સમરેવિ
 કર જોડી સાસણુદેવિ, અખિક પણુમેવિ. ૧

નલ દવદંતી તણુઉ રાસ, ભાવઈ પલણુવઉ,
 એકમના થઈ ભવિય લોય, વિગતઈ નિસુણુવઉ. ૨

અંત - (ઢાલ વીવાહલાનઉ, ઢાલ સામલવન સોહામણુઉ સખિ, હિવ
 ધવલનઉ ઢાલ, હિવ ઢાલ મંગલમહાર)

ખમા સરીસાં ખે તપ કરઈ, અખટ કરમ સવેગઈ ખપઈ
 દેવલોકિ ખેહ સાંચરઈ, સયલ સંધનઈ આણુદ કરઈ ૬૮

પઢઈ પઢાવઈ જે સાંલઈ, અખટ મહાસિદ્ધિ તેહ ધરિ ફલઈ,
 જે ભણુઈસિઈ નિત નર નારિ, નવઈ નિધિ તે ધરિ ખારિ. ૬૯

(૧) ખીજ અક્ષરમાં ઉમેરેલું છે કે શ્રી અણુદવમલસૂરિ શ્રી વણુદન-
 સૂરિ ૨૫૦ જ્ઞા. પ.સં.૪-૧૩, મુક્તિ૦ નં.૨૩૫૩. (૨) પ.સં. ૫-૧૧,
 શ.એ.સો. ખી.ડી.નં.૨૦૯ વે.નં.૧૯૧૯.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૩૪-૩૫.]

૧૮૦. સિંહકુશલ ? સિંહકુલ ? (૧૦ હેમવિમલસૂરિ-

જ્ઞાનશીલશિ.)

(૩૧૦) + નંદખત્રીશી ચોપાઈ ૨.સં.૧૫૬૦ ચૈત્ર શુદ્ધ ૧૩ ગુરુ

“શામળ, પ્રેમાનંદ, દયારામ આદિ કવિઓનાં પ્રસિદ્ધ કાવ્યોની મૂળ
 વસ્તુ શી હતી, તેમાં એ કવિઓએ શાશા અને કેવાકેવા ફેરફાર અને
 સુધારાવધારા કર્યાં, સમકાલીન પ્રચલિત સાહિત્યને અને પૂર્વના કવિઓને
 તેઓ કેટલે દરજ્જે આભારી છે અને તેમની એમનાં કાવ્યો પર કેવી અસર
 થઈ છે, તે જાણવાને પ્રથમ મળી આવતાં તમામ પ્રાચીન હસ્તલિખિત
 પુસ્તકોનો સંગ્રહ અને તપસીલવાર નોંધ થવાની અને તે પછી તેમનો
 પદ્ધતિસર અભ્યાસ કરવાની ખાસ જરૂર છે, જેથી પ્રાચીન સાહિત્ય અને

ક્રિતિહાસ વિશે ઘણું નવું જાણવાનું મળશે તેમજ એ કવિઓની ખરી મહત્તા અને ખૂબીઓ આપણે પિછાણી શકીશું.

આવા હેતુથી જ ઈ. સ. ૧૯૦૯-૧૦માં રાજધરપ્રણીત 'વિક્રમ-પ્રબંધ'નો કેટલોક ભાગ 'બુદ્ધિપ્રકાશ'માં પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો. તે અને શામળ ભટ્ટની 'પંચદંડ'ની વાર્તા વચ્ચે ઘણું સરખાપણું છે. તે સિવાય 'પંચદંડ' એ નામના અન્ય કાવ્યગ્રંથો પણ મળેલ છે. સોસાઇટી હસ્તકના હસ્તલિખિત ગ્રંથોની યાદી છાપતી વખતે 'વિનેચટ'ની વાર્તાના સંબંધમાં અમે જણાવ્યું હતું કે કવિ શામળ ભટ્ટની 'વિદ્યાવિલાસી' નામની વાર્તા લગભગ તેને મળતી છે અને મુખ્ય પાત્રનું નામ પણ 'વિનેચટ' રાખેલું છે.

હાલમાં હેમલવિમલસૂરિકૃત 'નંદખત્રીસી' નામનું કાવ્ય અમને મળ્યું છે. અને તે શામળ ભટ્ટ રચિત 'નંદખત્રીસી'ની વાર્તા પર નરીન પ્રકાશ નાખે છે. સાહિત્યના અભ્યાસકેન્દ્રને તે ઉપયોગી થશે એમ સમજીને અત્રે પ્રગટ કર્યું છે." - તંત્રી, બુદ્ધિપ્રકાશ.

આમાં 'હેમલવિમલસૂરિકૃત' તરીકે આ કૃતિ તે પ્રમાણે મથાણું મૂકી ઓળખાવેલી છે તે ભૂલ છે. તે તો તે સૂરિના શિષ્ય જ્ઞાનશીલના શિષ્ય સિંહકુશલકૃત છે.

આદિ -

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્
ગાથા.

આગમ વેદ પુરાણું, જાણુંતા જે નરા હીયં મગ
જં જં કવિત કવીઅણ્યતં, સારદ તુહ પસાઉ યાઉ. ૧
દુહા.

પહિણું પ્રણમું સરસ્વતી, ભગવતી લીલ વિલાસ
શ્રી જિનવર શંકર નમું, માણું બુદ્ધિપ્રકાશ. ૨

આપી અવિરલ બુદ્ધિ ઘણું, જન્મ નિરંજ દેહ
નંદખત્રીસી જે સુણુઉ, ચરિત રચું પણ તોહ. ૩

નયરાગણ અહિકાંણું જે તેહ ચરિત ખોલેસિ.
નંદખત્રીસી ચઉપઇ, એહવું નામ ઠવેસિ. ૪

અંત - તપગછનાયક એહ મુણિંદ, જયશ્રી હેમલવિમલ સૂરિંદ.

જ્ઞાનશીલ પંડિત સુવિચાર, તાસ શીસ કડઈ એહ વિચાર. ૧૭૦
સંવત ૫૧૨ સાઠ મઝારિ, ચૈત્ર શુદ્ધિ તેરસ ગુરુવાર;
જે નર વિદુર વિશેષઈ સુણુઇ, સિંધકુશલ ઇણિ પર ઇમ

ભણ્ણ. ૧૭૧

ભણ્ણતાં ગુણ્ણતાં લહીષ યુદ્ધિ, યુદ્ધ સકલ કાળની સિદ્ધિ,
યુદ્ધિ ફલીઈ વંછિત સદા, યુદ્ધિ નિતુ નવતર સ'પદા. ૧૭૨

(૧) પં. શ્રી ધર્મવર્ધન તત્ત શિષ્ય ગણિ બવેક પકનાથં. પ.સં.

૮-૧૪, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૬૯ (૨) ભાં.ધ. સન ૧૮૯૧-૯૫ નં.૧૬૩૦.

(૩) પં. ચરણોદયગણિ લિ. સ્વશિષ્ય પં. કથ્યાણુદેવ વાયનાય સિરિયારી
સ્થાને રાય રામણ રાજ્યે સં.૧૬૨૮ વર્ષે. પ.સં.૬, અભય. નં.૬૪૨.

(૪) લીં.ભં. (૫) ચં.ભં. (૬) અમ. [લીંહસૂચી (સિંહકુશલને નામે).]

(૩૧૨) સ્વપ્નવિચાર ચોપાઈ ૪૨ કડી ૨.સં.૧૫૬૦

આદિ - પહિણું મનિ જોઈ કરી, ગુર મન ગરૂં સાર

સરસતિ માઇ પસાઉલિં, ખોલસું સુપનવિચાર. ૧

પ્રથમ પહરિ રયણી જણિ, જે સુહઈં પણિ હોઇ

તસ તણુઇ ફલ શુભ અશુભ, વરસ છેડિ તું જોઇ. ૨

અંત - ઇમ જાણી મઇ ધુમ જિ પીધ, સધણું કાજ તેડનું સીધ.

ઇણિ પરિ કહઈં સુપન વિચાર, શાસ્ત્ર તણુ લેઈ આધાર. ૪૦

નાનરીલ પંડિત જયવાંત, તે સહિયર પ્રણમી એકંતિ

સંવત પનર સાઠા માહિ, સુહણુ ફલ સુણુબયો ચઉપઇ. ૪૧

ભણ્ણસિઇ ગુણ્ણસિઇ જે નરનારિ, તસ ધરિ મંગલ નવર ચ્યારિ

સુપનવિચાર વલી સુહ લહિ, મુનિવર સંધકુલ ઇણિ પરિ

કહિ. ૪૨

(૧) વરધા ગ્રામ મધ્યે લ૦ મુનિ સ્વવિમલ પકનાચરથં. પ.સં.

૨-૧૭, જૈ.શા. દા.૧૩ નં.૪૮. (૨) પ.સં.૩, જ્ય. પો.પ. (૩) પ.સં.૧-

૨૧, નાહટા સં. [મુપુગૂહસૂચી (સિંધકુલ-સંધકુલને નામે), હેજૈશાસૂચિ

ભા.૧ (૫.૨૮૦ - સંધકુશલને નામે).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ ૫.૧૦૩-૦૪, ભા.૩ ૫.૫૨૯-૩૦. કર્તાનામ

'સિંહકુશલ' સુધારીને 'સિંહકુલ (સંધકુલ?)' એમ કર્યું છે. પરંતુ

હસ્તપ્રતો અંતે રીતે નામે અતાવતી હોઈ નિર્ણય કરવો મુશ્કેલ જણાય છે.]

૧૮૧. ધર્મરુચિ (ઉપકેશગચ્છ સિદ્ધિસૂરિ-ધર્મહંસશિ૦)

(૩૧૨) અજપુત્ર ચોપાઈ ૨.સં.૧૫૬૧ વૈશાખ શુદ્ધ ૫ ગુરુ

અંત - સંવત પનર વરસ એકસહિ, વૈશાખ પંચમી શુદ્ધિ ગરિકા,

નક્ષત્ર મૃગશિર યોગ સંકર્મા, ક્રીધી ચઉપઇ દિન જાણી. ૩૪

ઉવએસગચ્છ તણ્યા શૃંગાર, સિદ્ધિસૂરિ ગુરૂ લખ્ખિભંડાર,
 સદ્ગુરૂ નામઠ ગચ્છ સંતાન, વંદિછ ભવિયણ્ય મહિમાનિધાન. ૩૫
 કક્કસૂરિ તસ પાટિ મુણ્ણિંદ, આગમ કમલા વિકાસન દિણ્ણંદ,
 લોપી મિથ્યામય વિષકંદ, સમકિત અમૃતકલા ગુરૂ ચંદ. ૩૬
 સૂરિ શીરોમણી દેવગુપ્ત, જ્ઞઠ પાપ જસ નામ પવિત,
 વિદ્ન ટલછ સવિ સંપદ મિલછ, ગુરૂ નામઠ ચિંતિત ફલછ. ૩૭
 ચિંતામણી કામધેનુ સમાન, રત્નત્રય જ્ઞમ નામ પ્રધાન,
 અલિય નિવારી દેવ સચિ આવી, વીરજીણેશ્વર નમઠશિ ભાવિ. ૩૮
 કકસૂરિ કેરા શિષ્ય, શ્રી ધર્મહંસ પય નામક શિષ્ય,
 ધર્મશિષ્યે યોલછ તાસ પસાછ, રચી ચઉપછ અજ્ઞપુત્ર રાય. ૩૯
 પુણ્યઠ સાહસ આવછ મેક, પુણ્ય સદ્ભાવે યોલછ જસ તેહ,
 પુણ્યઠ ક્ષાતિ ત્રિભોવન રસછ, પુણ્યઠ લીહછ લાયકી એમછ. ૪૦
 એહ પ્રખંધ જુહી...ગ્રહી, કરો પુણ્ય માનવ ગહગહી,
 ભણ્ણા રાસ જે મન સિહિં મેલી, તેહ ધરિ કરછ કમલા કેલિ. ૪૧

(૧) અનંત. ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૩૭-૩૮.]

૧૮૨. ઈશ્વરસૂરિ (સાંડેરગચ્છ સુમતિસૂરિ-શાંતિસૂરિશિં)

સં.૧૫૯૭નો એક શિલાલેખ આ ઈશ્વરસૂરિનો મારવાડના નાડલાઈ-
 માંના આદિનાથ મંદિરમાં પ્રસિદ્ધ થયો છે. (જુઓ સાક્ષર શ્રી જિનવિજયજી
 મુનિનો પ્રાચીન જૈન લેખસંગ્રહ, ખીજો ભાગ, લેખાંક ૩૩૬.) તેમાં જણા-
 વેલું છે કે પોતે સંડેરગચ્છના યશોભદ્રસૂરિના સંતાનીય છે. યશોભદ્રસૂરિ
 (જુઓ તેમના પરનો લાવણ્યસમય નં.૧૫૬નો રચેલ રાસ, વિજયધર્મસૂરિના
 નામે પ્રસિદ્ધ થયેલ ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ ભાગ ખીજમાં)ના શિષ્ય
 શાલિસૂરિ, તેના સુમતિસૂરિ, તેના શિષ્ય શાંતિસૂરિ અને તેના ઈશ્વરસૂરિ,
 આવી રીતે અનેક આચાર્ય થયા. તેમાં ફરી એક શાલિસૂરિ થયા, તેમના
 શિષ્ય સુમતિસૂરિ અને તેમના પુનઃ શાંતિસૂરિ (નં.૧૬૨) થયા કે જેમના
 સમયમાં આ લેખ થયો અને તેમના આ ઈશ્વરસૂરિ થયા કે જેમનું દેવ-
 સુંદર એ ખીજું નામ હતું. એમણે સં.૯૬૪માં ઉપરોક્ત યશોભદ્રસૂરિએ
 મંત્રશક્તિથી લાવેલી આદિનાથ પ્રતિમાનો પુનઃ ઉદ્ધાર કરી આ મંદિરમાં
 સં.૧૫૯૭માં સ્થાપન કરી. આ ઈશ્વરસૂરિએ સં.૧૫૮૧માં દિવાળીદિને
 નાડલાઈમાં જ રચેલા સંસ્કૃત 'સુમિત્રચરિત્ર'માં પોતાના કેટલાક ગ્રંથોનાં

નામ આખ્યાં છે : ૧. જીવવિચાર પ્રકરણ વિવરણ, ૨. લલિતાંગચરિત્ર
ખીજુ' નામ રાસકચૂડામણિ, ૩. શ્રીપાલ ચોપાઈ, ૪. સટીક પટ્ટભાષાસ્તોત્ર,
૫. નંદિપેણ મુનિનાં ૭ ગીતવાળો રાસ, ૬. યશોભદ્રપ્રખંધ કે જેનું ખીજુ'
નામ કાવ્ય ચિંતામણિ છે, ૭. મેદપાટ સ્તવન સટીક.

આ ઈશ્વરસૂરિનો સં.૧૫૫૭નો ખીજો શિલાલેખ (જુઓ નાહર. નં.
૫૬૪) તેમજ ધાતુપ્રતિમાનો લેખ સં.૧૫૬૦નો મળ્યો છે. (જુઓ ધાતુ-
પ્રતિમા લેખસંગ્રહ, ભા.૧ લેખાંક ૪૫૩.)

(૩૧૩) લલિતાંગ ચરિત્ર [અથવા રાસ અથવા પ્રખંધ] ૨.સં.૧૫૬૧
મંદસોરમાં

“સાગરદત્ત રાસ'ના કર્તા શાંતિસૂરિના શિષ્ય ઈશ્વરસૂરિએ મંડપ-
દુર્ગના પાદશાહ જ્યાસુદીનના પુત્ર નાસીરના સમય (ઈ.સ ૧૪૯૮-
૧૫૧૨)માં મલિક માફરના પદે થયેલા સેનારાય જીવનના પુત્ર મંત્રી
પુંજની પ્રાર્થનાથી સં.૧૫૬૧માં વિવિધ જંદો - ઉપર છેવટે આપેલા છે
- તેમાં આ કાવ્ય રચેલું છે. સાગરદત્તની પેઠે આ પ્રાકૃત, અપભ્રંશ તથા
ગુજરાતીમાં છે. આ 'સાગરદત્ત રાસ'ની પેઠે ઉચ્ચ પ્રતિનું કાવ્ય છે,
અને તે સંસ્કૃત તથા પ્રાકૃત કાવ્યોની સાથે સરખામણીમાં સારી રીતે
જીજુ' રહી શકે તેવું છે.” - સ્વ. ચિમનલાલ ડાહ્યાભાઈ દલાલ.

આદિ -

શ્રી વર્ધમાનાય નમઃ

વિમલ કર કમલેતિ સાગરદત્ત શ્રેષ્ઠિ રાસકાદૌ ગાથા યથા તથાત્રાપિ
પ્રથમ ગાથા.

પઢમ પઢમ જિજુ'દં, પઢમ નિવં પઢમ ધમ્મ ધુર ધરણે,

વસહં વસહ જિજ્ઞેસં, નમામિ સુરતમિથપયદેવં. ૧

સિરિ આસસેણ નરવર, વિશાલકુલ ભમર ભોગિંદા,

ભોગિંદ સહિય પાસો, દિસઉ સિરિં તુમહ પહુ પાસો. ૨

સિરિ સાલસૂરિ પાયા, નિચ્યં મે હુજ્જ ગુર્ય સુપસાયા,

અન્નાણુ તમ તમોભર, હરણેડરણુ સારહિવ્વ સમા. ૩

સાલંકાર સમત્થં સચ્છંદ સરસ સુગુણું સંજુતં,

લલિઅંગકુમાર ચરિયં, લલણા લલિયવ્વ નિસુણુહ. ૪

દઢ દુગ્ગ મૂલકો સીસ પત્ત, નર રયણુ ભમર પપ્પિલિયં,

રેહઇ કય સિરિવાસં, સિરિવાસં નચર તામરસં. ૫

દૂહઉ.

તિણિ પુરિ પુર જણુ રંજવણુ, રાણી કમલાકંત,	
નરવાહણુ નિવ નયનિઉણુ, અહિણુવ કમલાકંત.	૬
અંત - મહિ મહતિ માહવદેશ, ઘણુ કણુય લચ્છિ નિવેસ,	
તિહં નયર મંડવદુગ્ગ, અહિનવઉ જાણુ કિ મગ્ગ.	૬૭
તિહં અતુલખલ ગુણુવંત, શ્રી ગ્યાસસુત જયવંત,	
સમરથ સાહસધીર, શ્રી પાતસાહ નિસીર	૬૮
તસુ રજિજ સકલપ્રધાન, ગુરૂ રૂવ રયણુનિધાન,	
હિંદુઆ રાય વજર, શ્રી પુંજ મયણુહ ધીર,	૬૯
સિરિમાલ વંશવયંસ, માનિની માનસ હંસ,	
સોના રાય જીવન પુત, બહુ પુત પરિવાર જુત.	૭૦
શ્રી મલિક માફર પદ્ધિ, હય ગય સુહક બહુ ચદ્ધિ,	
શ્રી પુંજ પુંજ નરિંદ, બહુ કવિત કેલિ સુહંદ.	૭૧
નવરસ વિલાસ ઉલોલ, નવ ગાહ ગેય કલ્લોલ,	
નિય છુદ્ધિ બહુઅ વિનાણિ, ગુરૂ ધમ્મફલ બહુ જાણિ.	૭૨
ઈમ પુણ્ય ચરિય પ્રખંધ, લલિ અંગ નૃપ સંખંધ,	
પહુ પાસ ચરિયહ ચિત, ઉદ્ધરિય એહ ચરિત્ર.	૭૩
દશપુરહ નયર મઝારિ, શ્રી સંધ તણુષ આધારિ,	
શ્રી શાંતિ સૂરિ સુપસાષ, દુહ દુરીય દૂર પલાષ.	૭૪
જં કિમવિ અલિયમ સાર, ગુરૂ લહુ અવણુવિચાર,	
કવિ કવિઉ ઈશ્વરસૂરિ, તં ખમઉ બહુ ગુણુ ભૂરિ.	૭૫
સસિ રસુ (૬૧) વિક્રમકાલ, એ ચરીય રચિઉ રસાલ,	
જં દ્રુઅ રવિ સસિ મેર, તાં જઉ ગચ્છ સંડેર.	૭૬
વાયંત વીર ચરિત, વિચ્છ રઉ જગિ જય કિત્તિ,	
તસુ મણુઅભવ ધન્ન ધત્ર, શ્રી પાસનાહ પ્રસન્ન.	૭૭

(૧) ઇતિ શ્રી લલિતાંગ નરેશ્વર ચરિત્રં સમાપ્તં. તસ્મિન્સમાપ્તે સમાપ્તાયં રાસકે ચૂડામણિ પુણ્યપ્રખંધઃ તથાત્ર રાસકે શ્રી લલિતાંગચરિત્રે પ્રથમં ગાથા ૧ દૂહા ૨ રાસાટક ૩ પદ્મપદ ૪ કુંડલિયા ૫ રસાઉલા ૬ વસ્તુ ૭ ઈંદ્રવપેન્દ્રવજા કાવ્ય ૮ અડિલ્લ ૯ મડિલ્લ ૧૦ કાવ્યાર્ધબોલી ૧૧ અડિલ્લાર્ધબોલી ૧૨ સૂડબોલી ૧૩ વણુનબોલી ૧૪ યમકબોલી ૧૫ છાપય ૧૬ સોરઠી. સંવત ૧૫૬૧ વર્ષે. પા. ભં. (૨) પ. સં. ૨૮-૧૪, સંધ ભં. દા. ૭૨. નં. ૧૩. (૩) ભાં. ઇ. સન ૧૮૭૫-૭૫ નં. ૭૬૧. [હિંજીશાસ્ટ્રિ

ભા.૧ (૫.૯૫).]

(૩૨૪) શ્રીપાલ ચોપાઈ અથવા સિદ્ધચક્ર ચોપાઈ

૨. સં. ૧૫૬૪ આસો શુ. ૮

દુહા ચોપાઈ વિશેષ છે. બીજી ઢાલો : આખટાની, તું ચડીઉ ધણુ
માણુ, રાસ ઢાળ, વસ્તુ, રાગ ધનાસી માર્ગણી, રાસ ઢાલ, ઊલાલા ઢાલ,
જમાવસી ઢાલ, રાગ માર્ગણી રહકકઉ, પવાડા ઢાળ, ચલ મેલ્હી જંબૂ
ચાલીઉ, દવ પરજલતુ નાગ, વસ્તુજંદ, વધામણા ઢાલ, રાગ દેવસાખી,
રાગ સીધૂડઉ, છાહુલી ઢાલ.

આદિ - ૯૦: શ્રી ગુરુઓ નમઃ શ્રી જિનાય નમઃ

શ્રી અરિહંત જિણુદંવર, સિદ્ધસૂર ઉવઝાય,

પંચમ પદ્ધિ સમરૂં સદા, સયલ સુગરુ ગુણરાય. ૧

ન્યાન અનઇ દરસણુ સહિત, ચારિત તપ વિધિ સાર,

હીયડા ભિતર નવય પદ, એ સમરૂં સવિ વાર. ૨

સરસતિ સરસતિ વયણુ રસ, આપઉ અમીય સમાણુ,

સિધિચક્ર તપ વણુવઉ, મહીઅલ મહિમનિધાન. ૩

ગુરુ ગિર્યા ગુણુમણિનિલય, સાચર સમ મંભીર,

શ્રી જશભદ્રસૂરિ સમરીઇ, સૂરીસર કોટીર. ૪

સંધ તણુઈ સુપસાઉલઇ, આણી આણુદંપૂર,

શ્રી નવપદ ગુણુ વણુવઇ, સહયુરુ ઈસરસૂરિ. ૫

અંત - રાય શ્રીપાલ સમુ કો નહી, જેહની કીરતી આની મહી,

ઇણુ ભવિ પરભવિ પાર્યઉ સુખ, નરમઈ ભવ વલિ પામઇ મુખ. ૬૮

ભનીયણુ ભાવઈ ઇમ નવકાર, સમરૂ અણુદિણુ નવપદ સાર,

આરોહઉ અઠાહી પર્વ, જિમ સુહ સંપતિ પામુ સર્વ. ૬૯

શ્રી સંડેરગચ્છ ગણુહાર, જસભદ્રસૂરિ ગુરુ સુમણુહાર,

તસુ પાટિ ગુરુ શ્રી શાલિસૂરિ, પ્રણમું ભવી આણુદંપૂરિ. ૭૦

સુમતિસૂરિ તસુ પટિ ગુણુવંત, અશુ અનુકમિ શાંતિસૂરિ સંત,

ઇસરસૂરિ શું પાવઇ નામ, ગણુહર હ્યા ગુણુ અભિરામ. ૭૧

સંપ્રતિ સાલસૂરિનઇ સીસ, નામઇ શ્રી ઇસરસૂરિસ,

શાંતિસૂરિ તણુઇ સુપસાઇ, રચ્યઉ પ્રખંધ નવુ ગુણુ ઠાઇ. ૭૨

શાંતિસૂરિ તણુઇ સુપસાઇ, રચ્યઉ પ્રખંધ નવુ ગુણુ ઠાઇ. ૭૨

માલવ દેસ નયર રતલામ, શ્રાવક જેતા વેલા નામ,

ઉલનઇ ભાણે જસ ધર્મ, જ્ઞણઇ જિજ્ઞુમત કેરઉ મર્મ. ૭૩
 વેલરાજનઈ આગ્રહ કરી, કીધઉ શ્રી નવકારઉ ચિરી,
 પનર ચઉસદ્રઠઇ વરસ ઉલ્હાસિ, સેચ અદ્ધમિ દિણુ આસો
 માસિ. ૭૪

ભવીયાં ધર્મ કરઉ બહુ ભાવિ, એહ ચરિત પભણુઇ પ્રસ્તાવિ,
 જિમ વિલસુ સુહસંપતિ પૂરિ, ઇમ યોલાઇ શ્રી ઇસરસૂરિ. ૭૫

(૧) ઇતિ શ્રી સિધિચક્ર ચઉપાઇ શ્રીપાલતી સમાપ્ત. સં ૧૫૯૮
 ચૈત્રાદિ વર્ષે વૈ ૦ વદિ અમાવાશા શનો લિ ૦ કૂકડેસ્વર પારિખી રામપુરા
 ગ્રામ મધ્યે લિ ૦ શ્રીમત વૃદ્ધગૃહે ભ. ગુણનિધાનસૂરિ સખ્ય વા ૦ ભાવ-
 વર્દન લિ ૦ પ.સં. ૧૫-૧૬, ૩૦ પાલણપુર દા. ૩૮ નં. ૧૨. (આની નકલ
 મેં ઉતારી લીધી છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૦૫-૦૭, ભા.૩ પૃ. ૫૩૨-૩૪.]

૧૮૩. કડુઆ (કડવાગચ્છના મૂલપુરુષ)

કડવાએ પોતાનો મત સં. ૧૫૬૨ લગભગ કાઢ્યો અને તેમાં ખરા
 સાધુઓ વર્તમાનકાલે વિદ્યમાન નથી એવું જણાવ્યું. આ કદાચ એ હોય એમ
 ધારી તેનો સંવત્ લીધો છે. [કર્તાના વિશેષ પરિચય માટે જુઓ જેન
 સત્યપ્રકાશ વર્ષ ૧૮ અંક ૧૯.]

(૩૧૫) લીલાવતી સુમતિવિલાસ રાસ

દુહા અને ચોપાઈ એ બેમાં આખો રાસ છે.

આદિ -

દૂહા.

પ્રથમ વણ્ણાયગ વીનવૂ, સૂડાડ'ડ ગોહિર
 સિદ્ધિ યુદ્ધિ આપુ નિરમલી, ગુણુથાંનકિ ગંભીર. ૧

ઈશ્વર દેવનિ કુલિ હ્યા, પારવતીના પુત્ર,
 તમ સમરિ રિદ્ધિ પાંમીઇ, અણુકેલવ્યાં ધરસૂત્ર. ૨

ખીજ તે સમરૂ સારહા, જે છિ પાલકુંચાર,
 બ્રહ્મા જયરિ અવતરી, ચ્યાર વેદ મુષ માંહિ. ૩

આદિ તે આદિનાથ સમરીઈ, અડવડીઆં આધાર,
 ગુણુ ગાજી લીલાવતી, સરિસુ સૂમતિવિલાસ. ૪

(પા ૦) પ્રથમ ભ'બોદર વીનવું, સૂડાદુ'ંદ ગુહીર
 સદ્ધિ યુદ્ધિ આપઇ નિરમલી, ગુણુસ્થાનક ગંભીર. ૧

દેવ મહેશનઇ કુલિ હ્યા, પારવતીના પૂત્ર

વૃક્ષ સમરિષ્ઠ રિદ્ધિ પામીષ્ઠ, અણુકેલવ્યાં ધરસૂત્ર. ૨
 અંત - લીલાવતીનૂ ચરિત્ર સાંભલિ, દુષ્પદાલિદ્ર તેહના ટલિ,
 જે નરનારી ગાસિ રાસ, ધણી પરિ પૂરિ મનની આસ.
 કર જેડી કકુઉ ઈમ ભણિ, દુષ્પદાલિદ્ર તે હેલાં હરિ,
 જે નરનારી ગાસિ રાસ, સ્વામી પૂરો તેહની આસ.

(૧) સંવત સોલ (૧) ૧૭૦૮ વર્ષે પોસ વદિ ત્રીજ દને સાખી શ્રી હીરશ્રી તત્ શબ્દણી એલી જેવકી લખીતં. પ.સં. ૯-૧૩, ડા. પાલણપુર દા. ૩૮ નં. ૨૫. (૨) પ.સં. ૫-૧૭, ૩. ભં. દા.૭૦ નં. ૧૧૩. (૩) સં. ૧૭૯૧ પોસ સુદી ૩ રવૌ. પ.સં. ૧૩-૧૦, સંઘ ભં ૦ પાલણપુર દા. ૪૬ નં. ૬. (૪) સં. ૧૭૫૮ ચૈ. સુદિ ૧૪ ભોમે પં. વિવેકવિમલગણ્ણિશિં નિત્યવિમલ લં પં. પુન્યવિજય વાયનાથં. ચોપડો, પ.ક. ૧૬થી ૨૩, કડી ૧૭૫, જશં સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૧૦-૧૧, ભા.૩ પૃ.૫૩૮-૩૯.]

૧૮૪. આણુંદ (ત. હેમવિમલસૂરિ-સાધુવિજય-કમલસાધુશિ.)

(૩૧૬) [+ ૨૪ જિન સ્તવન ૨. સં. ૧૫૬૨

અંત - ઈંદુ આણુંદ રસ નયણ પ્રમાણ, એ સંવત્સર સંખ્યા જળ્ય
 તપગચ્છગચ્છ વિલાસણુ ભાણુ, શ્રી હેમવિમલસૂરિ યુગહપ્રધાન ૨૮
 પૂજ્ય શિરોમણિ પંડિતરાય, સાધુવિજય ગિરૂઆ ગુરુરાય,
 કમલસાધુ જયવંત મુર્ણિદ, તાસ શિષ્ય ભણિ આણુંદ ૨૯
 ઇતિ ચોવીસ તીર્થંકર સ્તવનં.

(૧) પં. હંસવિજયગં લખીતં. સં. ૩, પ્ર. કા. ભં. (૨) સૌભાગ્યવિમલ. પ.સં. ૨-૧૨, આ. ક. ભં. [હેજૈશાસુત્રિ ભા.૧ (પૃ. ૪૦૨, ૫૭૨ - કમલ-વિજયને નામે).]

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન રત્નસંગ્રહ પૃ. ૨૨૩. ૨. રત્નસાર ભા.૨ પૃ. ૫૪૨-૪૪.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૦૭-૦૮.]

૧૮૫. પદ્માસાગર (મમ્માહડગચ્છ-મુનિસુદંરસૂરિશિ.)

મમ્માહડ-મહાહડીય-મહાહડા એમ એ ગચ્છનાં નામ છે. તે ગચ્છના મુનિસુદંરસૂરિ એ મતિસુદંરસૂરિ કે જેનો સં. ૧૫૫૯નો લેખ નાહર. ૧ લેખાંક ૪૯૬માં મળી આવે છે તે હોવા જોઈએ. નામ મૂકવામાં કંઈ સરતચૂક થઈ હોય.

(૩૧૭) કચવત્તા ચોપાઈ ર.સં.૧૫૬૩ ભાદ્રપદ વહી ૮ રવિવાર

આદિ - સરસ વચન આપે સદા, સરસતિ કવિયજ્ઞ માર્ઠ
 પશુમવિ કલઈન્ના ચરી, પલણિસુ સુગુર પસાઈ. ૧
 મન્માહડગછે ગુણનિલો શ્રી સુનિસુંદરસૂરિ,
 પદ્મસાગરસૂરિ સીસ તસુ પલણે આણુંદ પૂરિ. ૨

અંત - દાન ઉપર કમવન્ના ચોપઈ, સંવર પનર ત્રિસઠે થઈ,
 ભાદ્ર વદિ અકમિ તિથિ જાણુ, સહસકરિણુ દિન આણુંદ આણિ. ૯૯
 પદ્મસાગરસૂરિ ઈમ ભણંત, ગુણે તિહિ કાજ સરંતિ,
 તે સવિ પામે વંછિત સિદ્ધિ. ઘર નીરોગ ઘરે અવિચલ રિદ્ધિ ૩૦

(૧) દાન ઉપર કમવન્ના ચોપઈ. પ.સં. ૧૮-૧૩, લીં.ભં. (૨) અં. ૩૦૦, લીં.ભં. દા.૩૦ નં.૪૨.

[સુપુગૂહસૂચી (મદ્સાગરસૂરિને નામે પશુ).]

(૩૧૮ ક) લીલાવતી સુમતિવિલાસ ર.સં.૧૫૬૩

(૧) ભાવ. ભં.

(૩૧૮ ખ) સ્થૂલભદ્ર અઠાવીસો

(૧) પ.સં. ૭, અં. ૨૮, લીં.ભં. દા.૩૭ નં.૪. [લીંહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૧૧-૧૨, ભા.૩ પૃ.૫૪૩.]

૧૮૬. રાજશીલ (ખ૦ સાધુકુર્વશિ૦)

(૩૧૯) [+] વિક્રમ આપરા ચરિત ચોપાઈ ર.સં.૧૫૬૩ જ.થુ.
 ચિતોડગઢમાં

આદિ - સકલ સદાક્ષલ ગુણ ભંડાર, અકલિત રૂપ અવનિ ઉદાર,
 સુરનર કિંનર સેવા કરઈ, કવિયજ્ઞ જિણુવર પર અનુસરઈ. ૧
 કાસમીર ધુરિ જસુ અહિધાન, ચરણુકમલ પ્રણુમી રાઈ રાણુ,
 સા સાન્દ પ્રણુમું નિજ ભાવિ, કવિત કરંતઅ વિધન ન થાઈ. ૨
 વિક્રમરાય ચરિત હું ભણુઈ, જિણુ વલવંધઈ આપર તણુઈ,
 માણવ દેસ મહિય વિખ્યાત, લખમીવંત કનકની જાતિ. ૩

અંત - ઇમ સાંભરી પરાઈ વસન, ભવિયાં નવ લીજઈ અદત,
 ચોરીપણુ નિવારઈ દૂરિ, જિમ સિવસંપદ પામઈ પૂરિ. ૧૯૭
 નરવર ખઈડી સસા મજ્જરિ, નયરિ વરત્યો જયજયકાર,
 માઈઆપને મેલી નારિ, વિક્રમ પ્રગટચો જસ સંસારિ. ૧૯૮

જમ્મુ તણા ગુણ પાર ન કોઈ, પરદુઃખલગ્ન અવર ન કોઈ,
 કેતાં કહું જનસ અવગત, એક જીભ સવગ્રી નરમાત. ૧૯૯
 એહ ચરિત્ર શ્રી વિક્રમ તણુઈ, સરલ લોક મન સુધઈ ભણુઈ,
 ભણતાં સુણતાં હુઈ બહુ યુધિ, પામીજઈ મનવંછિત સિધિ. ૨૦૦
 ભણતાં ચોર તણાં ભય જન્ય, સુણતાં આપદ કિમઈ ન થાઈ,
 ઇમ જાણિ ભણિજ્યો સહુ કોઈ, મન આણુંદઈ ભવિયણુ લોચ. ૨૦૧
 સાધુહરષ ગિર્યા ગુરૂચ, જઈવંતા મહિયલિ ઉવગાય,
 જણુઈ અંગ ઇગયાર વખાણુ, જિણુવરની સિર પાલઈ આણુ. ૨૦૨
 તાસુ સીસ આણુંદિ ઇમ કહઈ, ચરિત્ર એહ વિક્રમ કો ભણુઈ,
 રાજશીલ ગુરૂ સગુરૂ પસાઈ, ગુરૂપ્રસાદિ ધરિ નવનિધિ થાઈ ૨૦૩
 તાસ સીસ આણુંદિ મન તણુઈ. રાજશીલ ઉવગાય ઇમ ભણુઈ,
 ત્રીજઈ મન જે અવિચલ ધરઈ, જ્ઞાન નિરમલ શિવસંપદ વરઈ. ૨૦૪
 પનરસઈ ત્રિસકિ સુવિચારિ, જેઠ માસિ જિજ્ઞાસ પપિ સારિ,
 ચિત્રકૂટ ગદ તાસ મઝારિ, ભણુતા ભવિયણુ જ્ય જ્યકારિ.
 વિક્રમકીરતિ જગિ ઝલહલઈ, ભણુતાં ગુણતાં અક્ષતાં ફલઈ,
 ગંગા નાહિયાં પાતિગ જઈ, સિખિમી તેકનઈ ધરિ ધરિ થાઈ. ૨૦૫

(૧) સં. ૧૬૪૭ ભા. ૦ વ. ૫ ભોમેલો ચિરાડા મધ્યે પં. ૦ લક્ષ્મી-
 મંડનેન. પ.સં. ૭-૧૫, ડા. પાલણપુર દા.૩૬. (૨) સિં. શિવવર્દનેન.
 પ.સં. ૬, જયં પો. ૬૮. (૩) સં. ૧૭૨૨ કા. શુ. ૧૪ અંચલગચ્છે અમર-
 સાગરસુરિ શિં સાધી લાલી (? વાદડા) શિખાણી સાધી લાલાં સિં
 પ.સં. ૯-૧૩ થી ૧૩ કલ. સં. કો. કેટે. યો. ૧૦ નં. ૭૦ પૃ. ૧૩૭-૧૩૮. (આ
 લેખિકા માટે જુઓ 'ગજસિંહકુમાર'ની આ જ વર્ષની લેખિકા-પુષ્પિકા).
 (૪) વિક્રમાદીત આપરા ચોરવધ ચઉપગ. પ.સં. ૮-૧૫, ત્રી. ઉ. ભં. દા. ૧૭.

[૧. ક્યામજૂયા શ્રેણી-૫, સં.પા. કનુભાઈ શેઠ.]

(કરેં) અમરસેન વચરસેન ચોપાઈ ર.સં. ૧૫૬૪

આદિ - પશુમઉ શ્રી જિણ પાસ આસપુરણુ જગતારક,
 વામા ઉરિ સિરિ રાય હંસ વંસ ઈજ્યાગહ નાઈક.
 તાસ તબ્રમ સંતાન હુઉ, ગુરૂ ગુરૂ કેસી
 પ્રતિબુધઉ હેલિ જિણિ ગમ્મ પરહેસી
 તસ સરૂપ સંખેરિ હિવઈ કહિસિઉ ગુરૂ આધારિ
 રાયપસેણી ભાસિયો, તે નિય વિગતિ વિચારિ.

અંત - અરતરગજ ગુર મહિમાવંત, સાધુહરથ ગુર જગ જિયવંત,
જસુ નામઠ નવનિધિ ધરિ થાઇ, ભવ અનેકતાં પાતક ઝઠ. ૨૬૦
તે ગુરનકે પામી ઉપદેસ, પુણ્ય પાપીનું લહી વિસેસ,
અમર વચર અંધવ તણુલિ, કહિઉં ચરિત આણુંદઠ ઘણુકે. ૨૬૧
રાજશીલ ઉવઆઇ મનરંગિ, પૂજા જિનફલ આંણિ અંગિ,
સંવત પતર ચઉરાણુવઈ, આણુંદ આણી મન આપણા. ૨૬૨
ઇમ જિનપૂજાફલ સંભલી, વીતરાગ જે પૂજા વલી,
તિહિ ધરિ નવનિધિ મંગલ ચાર, અહનિસિ નિશ્ચઇ જય
જયકાર. ૨૬૩

(૧) પ.સં. ૧૧-૫, ડા. ભં. દા. ૮૧ નં. ૨૦.

(૩૨૧) ઉત્તરાધ્યયન ગીતો ૩૬

આદિ - સરસતિ મતિ અતિ નિરમલી, આપઉં કરીય પસાય,
ગાઇસુ હું જિનદ્રમ તણુકે, મૂલ વિનય કરી ભાઉ રે.
વિનય સમાચર. વિનય સયલ ગુણુ સાર રે.
જ'ખૂ પ્રતિ જુગતઉં કહઇ, શ્રી પંચમ ગણુધાર
ચરમ જિણેસરિ ઇમ કહઉ, પ્રથમ અધ્યયન વિચાર રે. વિ. ૨

* જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

ઇમ ગુણુ વિનય તણા સુણે, જે નિતુ કરઈ અભ્યાસ,
શ્રી રાજશીલ ઉવઆય ભણુઈ, સફલ ફલઈ તીહાં આ સાર. ૯
ઇતિ પ્રથમ ગીત.

અંત - ઇમ ભણુઈ સોહમ સોહમ સ્વામિ જ'ખૂસ્વામિ પ્રતિ સુકુમાલ,
શ્રી વીર જિણુવરિ કહઉ ઇણિ પરિ ધરમાગ વિસાલ. ૧
પામીયઈ અવિચલ પદ સસિ કોમલ પદ સકોમલ જસુ પસાઈ
સાર,
શ્રી રાજશીલ ઉવઆય ખોલઈ સયલ મંગલકાર. ધૂ. ૨
જાણિવા જીવ અજીવ લોકલોક માહિ વિસેસ,
ઈક રૂપવંત અરૂપ ગિહુ પરિ જઈ અજીવ પ્રદેસ. ૩

*

ઇમ કહ્યા જિનવર વીરિ સમરથ અરથ જિનમત સાર,
તે ચિતિ ધરતાં વિજ્ય લહીયઈ દુવઈ જયજયકાર. ૬
(૧) મંચાત્ર ૪૧૬, સિ. કવિના શિષ્યે, પ.સં. ૨૧-૯, શ્રી. પો. ૩૮

નં. ૧૭૭. (૨-૩) પ.સં. ૧૫-૧૬ અને ૧૪-૧૩, ૩૦ પાલણપુર ૬૦ ૩૬.
 (૪) પ.સં. ૧૬, જિં. આ. નં. ૧૧૦૯. (૫) સં. ૧૬૫૪ આ. વ. ૧૪ ખ.૦
 પદ્મસુંદરશિં. ભુવનસોમ લિં. હુંડીયા ગોત્રે તેજ ભાર્યા શ્રા. જયમા
 પદનાથં. પ.સં. ૧૬, જિં. આ. પો. ૮૩ નં. ૨૧૧૮. (૬) પં. દહનરંગગણ્ણિ
 શિં. સમયહર્ષેણુ લિં. સં. ૧૬૪૪ કા. ૩ રવિ. જેસલમેર મધ્યે જિનચંદ્ર-
 સૂરિ રાજ્યે. પ.સં. ૭, અભય. નં. ૩૧૪૭. (૭) પ.સં. ૮-૧૪, આ. ક.
 ભં. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, હેનૈશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૫,
 ૩૧૫, ૪૧૧).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૩૯-૪૨.]

૧૮૭. જયવિજય (તં હેમવિમલસૂરિ-આણ્ણંદવિમલશિં)

(૩૨૨) મુનિપતિ ચોપાઈ ર.સં.૧૫૬૪ આસો (શુ.) ૧૦ ગુરુ વરકાણા
 અંત - ભણ્ણંદ ગુણ્ણંદ નઈ જે સાંભલઈ, તેહ તણ્ણંદ મનવંછતિ ફલઈ,

તપાગઠ શ્રી ગુરુ ઉદયવંત, શ્રી હેમવિમલસૂર જયવંત. ૧૬

નામ લીધઈ તવને ધવલી, ગુરુ પસાય મુજ આસ્થા ફલી,

વિબુધ મૌલિ મંડન શૃંગાર, શ્રી શુભનય સગુરુ આધાર

સીસ સરોમણિ અતિ ઉદયવંત, પંડિત આણ્ણંદ શુભ ગુણ્ણંત

તસ પસાય એહ ચરિત્ર, સુણ્ણિપતિ કેર પુન્ય પવિત્ર

પતરહ સઘ અહિસઠ સમઈ, આસો માસ માહા અમી અમઈ. ૧૯

દસમીનઉ દેન ગુરવાર, અંદ્રધનેસુરીને આધાર,

વરિકાણ્ણિ વાર મતિ દીધ, તઉ પરિપૂર્ણ હુઉ સમંધ. ૨૦

જા લગઈ દેન ફરિ રોહણી, કથયા મહીઅલ ભમઈ,

પહી ? અસ કરંત દુ ધ્યાને ધુળે મુકઈ નહી, તા. જયવંત હુળે

ચપઈ. ૨૧

ઉજ્જ અધકુ ખોલુ અલી, સંધ સહ કોપ ભજે વલી,

શ્રી આવશ્યકનઈ આધાર, મુનિવઈ ચરીય રચિઉ વિચાર

દ્રી સાર સંયમ પુર સરસ, અમ અરસ જા ભલ્લેઈ ભલુ,

સંવેગસાયર તવ દિવાયર ચરિય મુનિવય નર્મલુ,

જે ભણ્ણઈ ભવીયણુ સુણ્ણકિ શ્રવણ્ણઈ ગારઈ ગાજતઈ.

તે લહે લછી ફલઈ એ વંછીતિ જયવેજય વધાવતઈ. ૨૩

(૧) સં. ૧૬૧૨ સાઠે માગસરિ વદે ચઉદસ બુધવારે હુણ્ણંદરા સ્થાને

શ્રીમાલી જ્ઞાત લઘુ સાખીય સહિસકરણુ વીર પડના અર્થ. પ.સં. ૫૩,

છેલ્લું પાત્રું, જશં સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૪૨-૪૩.]

૧૮૮. અજ્ઞાત કવિ

(૩૨૩) મંદોદરી સંવાદ ર.સં.૧૫૬૫

અંત - સંવત પનર પાંસકઠં જીરણુ દુરંગ નિવાસ.

પૂરણુ ચ્યારિ ચોપછ મિસછ બાંધી બુદ્ધિપ્રકાસ. ૨

(૧) સંવત ૧૭૦૫ વર્ષે વૈશાખ શુક્રિ ૧૫ દિને કાસમપુર મધ્યે
ઋષિ શ્રી રાજપાલજી તસ્ય શિષ્ય મુની વીરજી લિપિકૃત સ્વયં પઠનાથં.

(૧) ઉદયપુર ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૧૨.]

૧૮૯. હીરાણુદ (મલધારગચ્છ, લક્ષ્મીસાગરસૂરિ-ગુણુનિધાનશિં)

મલધારીગચ્છના લક્ષ્મીસાગરસૂરિ (ગુણુસાગરસૂરિના પદ્ધર)ના લેખો
સં.૧૫૫૮ અને ૧૫૭૦ના મળે છે (નાહર.) તથા પ્રતિમાલેખો સં.૧૫૪૯
અને ૧૫૭૫ના મળે છે. (ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા.૧ લેખાંક ૨૭૯, ૧૭૩.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૧૨-૧૩. વસ્તુતઃ અહીં નોંધાયેલ
'વિદ્યાવિલાસ પવાડો' (ર. સં. ૧૫૬૫) નં. ૬૨ના હીરાણુદસૂરિની છે. આ
હીરાણુદમુનિ તેની એક પ્રતના લલિયા છે. જો તેના ગૂઝાર કવિઓએ
કૃતિનો જે રચનાસંવત આપ્યો છે તે પણ વસ્તુતઃ લેખનસંવત છે.]

૧૯૦. હંસસોમ (તં હેમવિમલસૂરિ-કમલધર્મશિ.)

(૩૨૪) [+] પૂર્વદેશ ચૈત્ય પરિપાટી રાસ [અથવા તીર્થમાલા]

ર.સં.૧૫૬૫ ૫૩ મા.

અંત - સંવત પનર પાંસકઠં માં જાત કરી ઉદાર. સુ.

સંધ સહુ ધરિ આવીઆ એ માં દિનદિન ઉચ્છવ સાર સુ. ૫૦
ચિંતામણિ કરિ પામીઉ એ માં સુરતર ફલિઉ ણાર, સુ૦
મુગતિ હુઇ તસ હુંકડી એ માં સયલ સુખ સંસાર સુ૦ ૫૧
કમલધર્મ પંડિત વર એ માં જાત કીધી સંધ સાથ, સુ૦
સફલ જનમ હવઈ મુજ હુઓ એ માં મુગતિ હુઇ હવ હાથ. ૫૨
તપગચ્છનાયક શિવસુખદાયક શ્રી હેમવિમલ સૂરિદ ગુર,
તસ આણુ દુરંધર વિબુધ પુરંદર કમલધર્મ પંડિતવર,
તસ સીસ નામઇ હંસસોમઇ તીરથમાલ રચિ સુવિમલ,

ने लविअ लखेसि लावि सुखेसि ते नर पामछ जत्रक्षो. ५३
[मुपगृहसूयी, हेनैशासूयि ला.१ (पृ.२६१, ४०५).]

[प्रकाशित : १. प्राचीन तीर्थभाषा संग्रह.]

[प्रथम आवृत्ति ला.१ पृ.३१३]

१६१ के. ज्ञानचंद्रसूरि (सोरठगच्छ क्षमाचंद्रसूरि-वीरचंद्र-
सूरिशि.)

(३२५) वं'कचूलनो पवाडो अथवा रास २.सं.१५६५ यैत्र शु. ६
गुरुवार भंगवपुरे (भांगरोणमां)

आदि -

वस्तु

अथ अगच्छ अथ अगच्छ किं कवि श्रेष्ठि
ते क्षुधि जलुक्षी निर्भाय जगळ माळि तखि सुजस लीळ
शेष सयुष्य गुण्य अजी करी वलीय अधिक सविसेष अक्ष
तास तखुठि हुओ ओ पसाठिसलळि, करस डवछ डरकंति
न्यान लखे वं'कचूलनूं, रयसि कवित अति भांति. १
पूर्वाथा.

कवित करेवा कवि तखे डेलट अंगि न माछ
पूछुं पंडित परि करी, किडां छे सारद माछ. २

अेक लखे अमरापुरे, अेक लखे मडी मांछि
अेक लखे जूपतिलवखे, अेक वदे अक्ष ठाछ. ३

जन मुपे वाणी जूजूळ, सुखिअे सप्तसति ठाम,
अक्षायणी किम वर्युं, अक्ष ३पे अक्ष नाम. ४

कछ आकार अेकारनो, कछ तुं अकल अक्ष
नादे अिदि होकारिनुं, हाअि न सकल सक्षप.

अक्षयता सुखे लखे, न्यानकथन सुखि कंति.
दक्षकमले नति नीयडी, म किरि विमासखु भंनि. ६

पंचवाडठि पोढठिं डरछं, करवा छि कवि भांति
वं'कचूल गुण्य वर्युं, अथखि सखुठिं अेक यिति. २७

*

न्यान लखुछं कखिपार कहुं, पंचवाडठि परयंड
वं'कचूल रा वर्युंविठि, अेक पणी परि भांति. २६२

—छति वं'कचूल पंचवाडठि विजवासिनि देव्या वर लब्ध प्रथम भांति.

*

ન્યાનચંદ્ર કહિ તૃતિ કરી, ખાંધૂં ખીજૂં ખંડ	
વંકચૂલ કિમ વર્ણૂં, પંવાડઉ પરચંડ.	૫૫૧
અંત - ઇણિ પરિ જે જન પાલસે તયમ નિશ્ચિઓ નિજ દેહ,	
વંકચૂલ પરિ પામસે, પગિપગિ સંપતિ તેહ.	૩૦૮
સંવતે પનર ને પાંસકે, ચૈત્ર શુદ્ધ તિથિ છડિ,	
ગુરવારે મંગલપુરે, રચ્યુ ગચ્છ સોરકિ.	૩૦૯
ન્યાન લણે મેં નિયમનો, વાઝ કહિઓ વિચાર	
સાસહિજ્યો કવિ જે હુષ, અક્ષર અવદે લિગાર.	૩૧૦

(૧) ઇંતિ તૃતીયખંડ, પ્રથમ ૨૫૮ ખીજે ૩૫૦ ત્રીજે ૩૧૦ એવં
 સર્વ મલી ૯૧૮ને માજને સં.૧૬૪૨ આસો વદિ ૬ સોમે જીર્ણગઢ
 પ્રાકારે લિ. ઋ. જઘતા. પ.સં. ૫૪-૧૩, રત્ન ભં. ઘા.૪૩ નં.૮. (૨)
 ૭૯૬ કડી સુધી, પ.સં. ૩૯-૧૨, અપૂર્ણ પણુ જૂની સારી પ્રત, ઘોઘા
 ભં. ઘા.૧૬ નં.૭.

(૩૨૬) વેતાલ પચવીસી ર.સં.૧૫૯૩ શ્રાં વ. ૬ ગુરુ
 સોરકના રત્નાગરપુરમાં (માંગરોલમાં)

આદિ - ઐં નમઃ શ્રી સારદાઇ નમઃ. પૂરવજાયો

ઉદધિ સુતાસુત સ્વામિ રિપુ, પિતાનાશિરઉતપન,	
તાસ સુતા હં પય નમી, માગિસ વિમલ વચન.	૧
વિમલહ સારિંગ સિરિ વસઇ, સારિંગવાહનિ જસ,	
પાક પાણિ કટિ તટિ કવઇ, હં પય પ્રણમિસ તાસ.	૨
તાસ પસાઈ કવિ કરઈ, વિક્રમચરિત્ર પવિત્ર,	
અવિહડ જેહનઇ આગીઉ, વડ વેતાલહ મિત્ર.	૩

અંત - (છેલ્લી ૨૫મી કથા આદિ)

શ્રી સરસતિના પય દોઇ નમી, કથા ન્યાન કહઈ પંચવીસમી.	
પૂરવ પુણ્યઇ પ્રામકુ રાજરૂદ્ધિ ભંડાર,	
ગાંધ્રવસુત નિજકુલતિલિઉ, ધન વિક્રમ અવતાર.	૪૨
સોરકિગિ સોહામણા, ગુર ગરૂઆ ગુણુવંત,	
ખિમાચંદ્ર સૂરી સધર, જિણિ કીધઉ કમ અંત.	૪૩
તાસ પાટિ પહૂચઈ પ્રગટ, નામઇ વીરચંદ્રસૂરિ,	
ભાવઇ તે પય પ્રણમીઇ, ઉરિ આણુંદહ પૂરિ.	૪૪

તાસ પાટિ કહઈ મંદધી, ખંચવીશી વૈતાલ,
 જ્ઞાનચંદ્રસૂરિ ઇમ વદઈ, વિક્રમગુણ સવિસાલ. ૪૫
 સંવત ખનર તિહઈ રચી, વાર કથા વિચિત,
 શ્રાવણુ વદિ તિથિ નવમીઈ, સુરગુરવાર પવિત. ૪૬
 સોરઠમંડલ માહિજે, પુર રતનાગર નાંમ,
 શ્રી નવપદલવ સાનીધઈ, ક્રીધ કતોહલ ઠામ. ૪૭

(૧) સંવત ૧૭૧૯ વર્ષે માહા સુદ ૨ ગુર દસાડા મધે લખીતં
 વિદ્યારતન. પ.સં.૩૧-૧૪, શેકપુરપોતમ વિશ્રામ માવજી સંગ્રહ. [સુપુગૂહસૂત્રી.]

(૩૨૭) સિંહાસન ખત્રીશી સં.૧૫૯૯ માગશર શુદ્ધ ૧૦ ગુરુ
 આદિ - પ્રથમ વસ્તખંધ.

ખંભતનયા ખંભતનયા પાય પણમેવિ,
 વપુ ધનસારહ વણુ જે ધવલહંસ જસ વાહનિ રજ્જમ,
 ધવલ વસ્ત્ર જે પંગરણિ, ધવલહાર ગુણુ કંઠિ જ્જમઈ,
 ધવલ સિંહાસણુ આસણુઈ, ધવલહ પુસ્તક પાણિ,
 નયાન કહઈ તાઈ સાંધઈ, વિક્રમકથા વખાણિ. ૧

પૂર્વજયા.

વકખાણુ જાણુ જિકે, વાર વિક્રમ ખયાતિ,
 કથા ત્રીસ દોઈ જેહની, ભણુસ જૂજૂઈ ભાતિ. ૨
 કથા કતોહલ જિહ, જેણુઈ તનમન રંજઈ,
 યુથિજ્યો કહિ કવિ સોઈ, તેહ વાત વિક્રમ તણી.

* જણુઈ નર નવ ખંડ,

પહુપતિ આણુ મનાવયા, લીલા દુજ્જણુ દંડ. ૪
 દંડ પાંચત્વં જત શરિ, દીસઈ આકઝમાલ,
 ઈદઈ આપ્યું આદરઈ, સિંહાસન વિસાલ. ૫

જે ધરિ ધણી ઐર...અનિવાર,
 ચાઉ દીઈ ઇમ આહિહિ, સઈ સત સત્રુકાર. ૬
 કરણુ નર અભિનવઉ, પોતઈ પરસા ત્રિણિ,
 ક્રીધી વસુધા વિક્રમે, સાત વાર અવારીણુ. ૭
 રણિવટિ સાહસધીર, નર ઉભય દાન દાતાર,
 પરદુખકાતર કવિ કહઈ, અડવડીયાં આધાર. ૮

ધરણીતલિ વિક્રમ વડઉ, જમલિ મિલિય ન ડોઈ,

ઈંદ્રસલા માહિ વ્યવસતઉ, વાત વડાના જોઇ.	૯
જોઇ નહી નિજ નયણુડિ, પરમહિલાનું મુખ,	
વિક્રમનઇ મિત્ર આગીઉ, ક્ષણુનઇ દાખે દખ.	૧૦
દુખીયા દુખ દેખી કરી, હેદઇ જિહિલ જોઇ,	
વિક્રમ ખારે માસ નતિ, વરસઇ સોવનમેઇ.	૧૧
અંત - કથા કતોહલ જે સુણઇ, તે લહઇ સુખસંપતિ,	
ચતર તણા ચિત રંજસઇ, હઈ એહમા અતિમતિ.	૨૨
સંવત પનર નવાણુવઇ, માગશિર માસ પવિત,	
શુક્લ પક્ષ દસમી દિનઇ, શ્રી ગુરુવાર અવિત.	૨૩
ન્યાનચંદ્રિ નિરતઇ કરી, સરસતિ સાનહિ કિંક,	
સદગુરુપાય પસાહિલઇ, તણુ પામી સદ્ગુહિ.	૨૪
ક્ષત્રીજ ખતઇ કરી, ભણિસઇ જન જે એહ,	
જિદારિજ ગુણ આવિસઇ, લહિસઇ સર્વ સદ્ધિ તેહ.	૨૫

(૧) પ.સં.૪૯-૧૩, ખેડા ભં. નં.૩. (૨) ખંડ ૩ ગા.૧૦૩૪ સં.૧૬૭૯

જે. વ. ૪ શુક્ર હલાર દેશે તમાચી શૈલણુ આમે ભર્યવાસી ઋષિ હીરણુ
લિ. પ.સં.૪૦, અભય. પો.૧૩ નં.૧૩૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૫૪૩-૪૭. ત્યાં 'વિશેષચંદ્ર'ને સ્થાને 'વીર-
ચંદ્ર'નું અનુમાન કરી 'બાર માસ' નોંધાયેલી તે વસ્તુતઃ વિશેષચંદ્રશિષ્ય
જ્ઞાનચંદની જ કૃતિ છે.]

૧૯૧ ખ. જ્ઞાનચંદ (વિશેષચંદ્રશિષ્ય)

(૩૨૮) + બાર માસ ૧૮ કડી

આદિ - સરસતી ચિત સમરી કરી, પ્રણુમી જિન પાય.
રાજુહ કહે સુણિ ચાંદલા, ચંદા કહજે રે જનય. ૧

અંત - યદુપતિ નેમજી ગાઇયો, દીઠે અતિ આણુંદ,
વિશેષચંદ્ર કવિરાજનો શિષ્ય કહે જ્ઞાનચંદ. ૧૮

(૧) ચોપડા, તેમાં ૧ પત્ર, જશ. સં.

પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ પુ.૫ પૃ.૨૫૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૫૪૬. ત્યાં 'વિશેષ'ને સ્થાને 'વીર'નો
તર્ક કરી કૃતિ વીરચંદ્રશિષ્ય જ્ઞાનચંદ્ર (નં. ૧૯૧ ક)ની માનેલી પરંતુ અન્યત્ર
વિશેષચંદ્રશિષ્ય જ્ઞાનચંદની અન્ય કૃતિ પણ નોંધાયેલી મળે છે તેથી એ
જુદા જ કવિ છે એમ નિશ્ચિત થાય છે. એ કવિ મોડા સમયના હોય

એવો પણ સંભવ છે.]

૧૯૨. ઉદયભાનુ (પૌં રાજતિલકસૂરિ-વિનયતિલકસૂરિ-સૌભાગ્ય-
તિલકસૂરિશિષ્ય)

પૂર્ણિમાગચ્છના રાજતિલકસૂરિના પ્રતિભાલેખો સં. ૧૫૧૬, સં. ૧૫૧૯, સં. ૧૫૨૪, સં. ૧૫૨૬ના મળ્યા છે (જુઓ ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા. ૧ લેખાંક ૧૨૨૨, ૩૦૧ અને ૯૨૪, ૧૨૪૯, અને ૩૩) તથા સં. ૧૫૦૬ તથા સં. ૧૫૨૩ના મળ્યા છે (ભા. ૨ લેખાંક ૯૬૧, અને ૭૯૭). તેમાંના એક પરથી જણાય છે કે તેઓ મતિતિલકસૂરિના શિષ્ય હતા.

(૩૨૯) [+] વિક્રમસેન રાસ અથવા ચોપાઈ ૨. સં. ૧૫૬૫ જેક શુદ્ધ

આ સંબંધે પોતાના સંગ્રહમાં રા. મણિભાઈ ખંડારભાઈ વ્યાસ લખે છે કે “આ ૫૬૬ ટૂંકનો પ્રબંધ છે તે દરેક રીતે શામળ ભટ્ટની વાતો સાથે હરીકાંઈ કરે તેવો છે; અર્થાત્ આ પ્રબંધની રચના કોઈ પણ રીતે શામળ ભટ્ટની વાતોથી જનરતા પ્રકારની નથી.” તેના સાર તેમણે અધૂરો મૂક્યો છે તે ઘણા ટૂંક હોવાથી અત્ર ઉતારી લેવામાં આવે છે :

પૂર્વ દિશાએ ‘ધણ કણ કંચણ’થી ભરેલા માલવદેશમાં અનુપમ ઉજ્જૈની નગર છે ત્યાં પરમાર કુલમાં ગઈભસેન રાજનો પુત્ર વિક્રમસેન રાજ થયો. સાહસથી તેણે વીર આગ્રિયા વેતાલને વશ કરી લીધો હતો. રાજને એક ઢળર રાણીઓ હતી. એક વાર રાત્રિએ રાજ એવો જીંઘી ગયો કે સવાર થયું તોપણ જાગ્યો નહિ. સવારે સસાજન આવ્યા ત્યારે મંત્રીએ રાજને જગાડ્યો. જાગતાંની સાથે રાજ ખડુ ક્રોધાવેશમાં આવી ગયો ને મંત્રીનો ઘાત કરવા તત્પર થયો. મંત્રીએ કહ્યું કે, ભલે, આપ રાજ છો, આપને કોઈ અટકાવી શકે તેમ નથી, પણ વગર યુને શા માટે મારો છો? તમને ક્રોધ કરવાનું કારણ હોય તે કહો. રાજએ મંત્રીને પોતાનો વિશ્વાસુ જાણીને તેને કહ્યું કે ચંપાનગરીના ચંપકસેન રાજની કુંવરી લીલાવતી સાથે હું સ્વપ્નમાં પરણ્યો. એના જની સ્વરૂપવાન સ્ત્રી કોઈ નથી. તે જગાડીને મને વિયોગ પડાવ્યો. તું બુદ્ધિશાળી છે તો હવે ગમે તેમ કરીને મને એ સ્ત્રી મેળવી આગ. રાજએ જ માસની મુદત આપી. મંત્રીએ સદાપ્રત માંડયું અને મુસાફર, સંન્યાસી, તપસી, બ્રહ્મચારી વિપ્ર, ભાટ, મડવાસી, સ્ત્રીઓ, યાત્રાળુઓ, સાધુઓ જુજુ દેશાવર કરનારા લોકો આવે તેમનો આદર કરીને તેમને દેશાંતરની હાકલ પૂછે. એ પ્રમાણે એક મહિનો વીતી ગયો ત્યારે એક અવધૂન આવ્યો તેનો વેશ આ

પ્રમાણે હતો :

મસ્તકિ જટા મુકટ સુવિશાલ, તિલક ત્રીચ સોહર્ષ ભાલ,
દંડ ત્રય કષાયાં વસ્ત્ર, ખીજઈ કરિ કુરસીનું શસ્ત્ર. ૪૩

યોગપટ્ટ હદિ તુલસી માલ, દેવ દેહરા ઝાકઝમાલ,
હીંગલાજ મુખિ બોલછ ઘણું, ઇસિડેં રૂપ અવધૂતહ તણુહ. ૪૪

મંત્રીએ યોગીને પ્રસન્ન કરી પૂછ્યું કે આપ કયાં રહો છો? યોગીએ કહ્યું, અમારે કોઈ એક ગામ ઠામ હોતું નથી, મેં અડસડ તીર્થ કયાં છે. કવિ તીર્થ ગણાવે છે :

ગંગા ગયા ગોદાવરી હેમપંથ હીંગલાજ
સાગર સંગમ નરખદા, નાહી સાર્યાં કાજ, ૪૮

વૈતુરણી સાભરમતી, અચલેશ્વર જગનાથ
કાસી યમનાં દ્વારિકાં, ભેટા શ્રી સોમનાથ. ૪૯

વટ પ્રિયાગ જઈ સરસતી, તાપી મહી ભૂય ખેત્ર
સારણિ રામેશ્વરિ જઈ, પુહુતા જિહાં કુરખેત્ર. ૩૨

નગરકોટ જ્વાલામુખી, કાસમીર નઈ દેશ,
તીરથ જ્ઞેયાં મઈ ઘણું, મંત્રી મઈ મણઈ વેસિ. ૫૧

શંભુ-શક્તિના દૂત જ્ઞેવા સોમદેવ નામના એ યોગીએ કહ્યું કે મેં કરેલાં તીર્થ ગણાવતાં પાર આવે એવો નથી; પણ મેં એક અચરજ જ્ઞેયું છે તે હું તને કહું છું. નવઆરી ચંપાનગરીમાં ચંપકસેન રાજ અને ચંપકસેના રાણીને લીલાવતી નામની કન્યા છે. કન્યા અદ્ભુત રૂપવતી છે. મંત્રીએ પૂછ્યું કે તે પરણી છે કે કુંવારી છે? યોગીએ કહ્યું કે એ એક વિપરીત વાત છે. એ પાપિણી પુરુષદ્વેષિણી છે. પૂર્વભવનું એક જ્ઞાન થયું છે તે તેથી પુરુષને દ્રેષ કરે છે. મંત્રીએ કહ્યું કે ઠીક, ચાલો આપણે રાજ પાસે જઈએ. ઉજ્જણી નગરીની મનોહર રચના જ્ઞેતો-જ્ઞેતો યોગી રાજ પાસે ગયો. રાજ્યે બહુ ભક્તિભાવ બતાવીને યોગીનું સ્વાગત કર્યું. પછી યોગીએ લીલાવતીની બધી વાત કહી. રાજ્યે તેને કોટિ સુવર્ણદાન આપીને વિદાય કર્યો, પછી સાગરદત્ત મંત્રીને રાજ્ય સોંપીને પોતે... (આટલે સુધી સં. ૧૬૬૨ની લખેલી પ્રત પરથી લખેત્ર સાર અધૂરો મુકાયો છે.)

આદિ -

વસ્તુ

દેવી સરસતિ દેવી સરસતિ પાય પણમેવિ,

શંભુ શક્તિ બિ મનિ ધરી, કરિસ કવિ નવનવઈ જંદિ,

સિદ્ધિ યુદ્ધિ વર વિધન હર. ગુણનિધાન મહાપતિ પ્રસાદિ,
જ્ઞાની ઋષિ આગમ હુઆ જે આગમ પરવેસ,

તસ પસાઈ કવીઅણ કડઈ, વિક્રમસેન વર્ણવેસુ ૧

અંત - પનર પાંસદિક સંવચ્છરિઈ, જ્યેષ્ઠ માસિ શુદ્ધિ પક્ષ દિનકરઈ,
રચિઉ રાસ એ શાસ્ત્ર પ્રકાશ, કહિ કવિયણ નિજ ગુરુનુ દાસ. ૬૧

પૂનિમગચ્છિ ગુણહ નિહાણ, રાજતિલકસૂરિ જગહ પ્રધાન,

તાસ પાટિ ગુરૂ પૂનિમ ચંદ, શ્રી વિનયતિલક સૂરિદ. ૬૨

તસહિ ગુરુનું અનુમત લહી, કૌતક કથા કવીશ્વર કહી,

* વાચક ઉદયભાન ઇમ ભણુઇ. ૬૩

(પા૦) તસ અનુક્રમિ છઈ સૂરિ સુખણ, મહિમાવંત મહીઅદિ

જગભાણ,

શ્રી સૌભાગ્યહતિલક સૂરિ, જગિ જયવંતા આણુંદ પૂરિ. ૫૬૩

તસહિ ગુરુનું અનુમત લહી, કૌતકકથા કવીશ્વર કહી,

વિપુલયુદ્ધિ સુકવિ તેહ તણુઇ, વાચક ઉદયભાન ઇમ ભણુઇ. ૫૬૪

એ પ્રબંધ ચિંતામણિ પ્રાય, એ પ્રબંધ ભણુતાં સુખ થાય,

એહ પ્રબંધ છઇ યુદ્ધિનિવાસ, સુણુતાં સહની ક્ષીઇ આસ. ૫૬૫

(૧) લ.સં. ૧૬૨૬, એપડો, પ.ક. ૧૫૪થી ૧૮૭, દે.લા.પુ.લા. નં.

૧૧૨૫. (૨) સાગર ભં. (૩) રતન ભં. (૪) ડે.ભં. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨,

જૈહાપ્રોસ્ટા, હેઝૈસાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૮, ૩૯૩, ૩૯૫).]

[પ્રકાશિત : ૧. સંપા. ય.ક. ઠાકેર.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ ૧૧૪-૧૬, ભા.૩ પૃ.૫૪૮.]

૧૯૩ ક. હર્ષભૂતિ

(૩૩૦) અંદલેખા ચોપાઈ ર.સં.૧૫૬૬ શ્રા.શુ.૧૩ રવિ

આદિ - સરસતી સમર્પ સામિણી, અરિહંત પય પણમેસુ,

સામાયિક હિવ જપરિ, કાંઈક કવિત કહેસુ. ૧

આરિ ભેઃ છઇ ધર્મના, ધર્મ તણુ કુણ સાર.

સામાયક કરિ પ્રાણીયા, જિમ છૂટઇ સંસાર. ૨

અંત - પનર જાસહિ વરસઝ જણિ, આવણુ શુદ્ધિ તેરસ મનિ આણિ,

તિણિ મિનિ હુંતહિ રવિવાર, ચહિપઇ કાંધી હરણ અપાર. ૧૫૨

અંદલેખાણું લેઇ સંબંધ સામાયકનુ રચિઉ પ્રબંધ,

હરણમૂરતિ મુનિવર ઇમ ભણુઈ, ગુણઈ તે સિવસુખ લહઇ. ૧૫૩

(૧) ભુજનગર મધ્યે લ૦ પ.સં. ૮-૧૩, મ૦ જૈ.વિ. નં. ૪૪૫. (૨) પ.સં. ૫-૧૭, ડા.સં. ઘ.૮૩ નં. ૧૫૩. (૩) ઈડર બાઈઓનો ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૦૫, ભા.૩ પૃ.૫૩૦.]

૧૯૩ ખ. હર્ષભૂતિ (ભાવડહરગચ્છ ભાવદેવસૂરિ-વિજયસિંહ-સૂરિશિ.)

આ નં. ૧૯૩ કના હર્ષભૂતિ જ હશે એમ જણાય છે.

(૩૩૧) પદ્માવતી ચોપાઈ

આદિ - આદિ જિજ્ઞેસર પયકમલ, વિમલ ચિત્ત પણમેવિ
 સીલ તણુ મહિમા સુણુ, હીયડછ હરષ ધરેવિ ૧
 દાન સીલ તપ ભાવના, એ હછ ચ્યારિ સાર
 તીહ ચિહું માહિ અધિકેરકુ, સીલરયણુ સંસારિ. ૨
 સીલછ સવિ સુખ પામીઈ, સીલ લગછ હુઈ ઋદ્ધિ
 સીલઈ મહિમા વસ્તરિ, પામછ યહુ પરિ સિદ્ધિ. ૪
 સીલઈ સંકટ સહ ટલઈ, સીલઈ હુઈ યહુ રંગ
 સુરનર સેવઈ પયકમલ, દિનિછ હુઈ ઉત્સરંગ. ૪
 શીલઈ સુર સાનિધિ કરઈ, સૂલી સિહાસણિ હેમ
 ફલમાલ હુઈ સર્ની, સીલ સમુ નહી ક્રોઈ. ૫
 સરસતિ સમરં સામિણી, માયું વયણુ વિશાલ,
 સરસતિ તુમહ પસાઉલછ, કહિસિહિં કવિત રસાલ. ૬
 પહિલું પણુમી ગુર ચલણુ, આણી યહુ મનિ ખંતિ,
 પામી સાનિધિ ગુર તણું, તાસ સીસ જખંતિ. ૭
 ભાવ ધરી ભવીયણુ સુણુ. પદ્માવતીય ચરિત
 સુણુતાં શ્રવણે જીવિનઈ, જિમ હુછ જનમ પવિત. ૮

અંત - અહનિશિ પાલિં જે નર શીલ, નિ નર નિશ્ચઈ કરસિઈ લીલ,
 સીલિં સહછ સંકટ ટલિં, શીલઈ તેહનિં અફલ્યા ફલઈ. ૩૧૦
 ભાવડહરગચ્છ ગિર્યા મળુધાર, કાલકસૂરિ તણિ પરિવાર,
 શ્રી ભાવદેવસૂરિ પદે કિણુંદ, શ્રી ગુર શ્રી વિજયસિંહ સૂરીંદ. ૩૧૧.
 લખધિં ગોઈમ ગુર અવતાર, જસુ નામિં હુછ સુખ અપાર,
 તાસ સીસ કહિ જીલટ ધરી, હરષભૂરતિ મુનિ સુખી કરી. ૩૧૨
 ભણઈ ગુણિં નિ જે નરનારિ, આર્વિં નવનિધિ તીહ ધરચારિ.
 સુણુતાં સંપદ સહઈ મિલેઈ, તીહનિં સહઈ અફલ્યાં ફલઈ. ૩૧૩

(૧) પ.સં. ૧૮-૧૫, ૧૫ીં ૮ પાનાંમાં મત્રયયંદ્રકૃત સિંધલસી ચરિત્ર રાસ છે તે ત્યાર પછી આ છે, પ્રત ધણી જૂની, ખેડા ભં. દા.૮ નં.૧૦૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પ.૫૩૦-૩૧. આ કવિ નં.૧૯૩ ક ના ઉર્ધ્વ-મૂર્તિ હોવાની શક્યતા 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ ખતાવેલી છે. પરંતુ એને માટે નિશ્ચિત આધાર જણાતો નથી.]

૧૯૪. અજ્ઞાત

(૩૩૨) ૧૮ નાતરાં સંખંધ ગા. ૨૫ લ.સં.૧૫૬૭ પહેલાં

આદિ - મથુરાપુરી નગરિ વંશ કાંચેર વેશાહિષ્ટરે,

જંખ ઉપનાં તાસ ઘરે, દિવસ દસ થવારી.

પછય સંચારી રચણ વિભાગિ મૂકયા જિમણાં તારે. ૧

અંત - સંસાર અસાર માહિ એતલઉ સાર,

જીવ દયા શીયલ તથા લાવના લાવઉ.

ઇસઉ અનભવ જાણી ચરિત જંખુ સામિ,

વિરત સંસાર માહિ મુગતિ માગઉ. ૨૫

(૧) સં.૧૫૬૭ કા. વદિ ૧૦ રવૌ ચત્તન મર્યે શાલાપતિ વાટકે સિદ્ધાંતી ગચ્છે ભં દેવસુંદરસૂરિશિ. મુનિ જયામર આત્મ પડનાર્થ લિલિખ. પ.સં. ૨-૧૩, પરચુરણાણી પ્રત, સંધ ભં. દા.૭૫ નં.૧૬૫. [હેજૈશાસુચિ ભા.૧ (પ.૧૪૭).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પ.૫૦૩-૪.]

૧૯૫. રત્નસુંદર (વડતપગચ્છ જયધીરશિ.)

(૩૩૩) + અખુદ્દગિરિ તીર્થ ગિંખ પરિમાણ સંખ્યા યુત સ્તં ગા. ૨૧ અપભ્રંશમાં

સિરિ અખુય ગિરિવર સિહરમોહણુ રિસહ જિણુંદ,

પણમઉં તુહ પયપહિણુ જિણુ, નમિ નરિંદ સુરિંદ. ૧૫૫

ઇહ ભુવણુસણુ દલિયદુસણુ નાહિ-નરવધ નંદણો,

જઇ વસઈ જાવચુ કપ-પાયવુ નેમિ સિવ પરસંદણો.

તં વિશુ પવરં યુણઈ નયરં જો જણો ભવણુપયં

સિરિ અખુય સેલં સુકયમેલં સો લલઈ સુહસંપયં. ૨૧

(૧) કુર્વ વિશુધવર રત્નસુંદરમણિલિ. અમર.ભં.

પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ પુ.૩ પ.૪૩૨.

(૩૩૪) આદીધર સ્તં ૪૬ કડી

આદિ - આદિ જિનવર આદિ | જનવર આદિ જગનાથ,
આદિ સૃષ્ટિ રચના રચીએ, વિવિધ વર્ણ વ્યાપાર માંડીય,
રાજરંગ રામા રમીય, વ્યભીય કામ મોહ માન છાંડીય.
ચારિત્ર પવિત્ર પ્રાણી વિમલ કેવલ પામીય જ્ઞાન,
ધ્યાયમાન ત્રિભુવન શિખર પામીએ અવિચલ સ્થાન. ૧

અંત - વડતપપક્ષિ ચારિત્ર ચોખઈ પંડિત શ્રી જયધીર,
તાસ સીસ રતનસુંદર પમણુઈ, માનુષ પર વરવીર.
આજ અપૂરવ દિનદિન કરયુ, મઈ જિનપતિ ગુણ અણુસરયુ,
મઈ પુણ્ય ભંડાર જ ભરયુ, હૂં દુખસાગર જીતરયુ. આ. ૪૯
(૧) એક નાનો ચોપડો, પ.ક. ૧૬૬થી ૧૭૩ પં.૧૨, વિ.ધ.ભં.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૦૪.]

૧૯૬. ધર્મસમુદ્રગણિ (ખ૦ જિનસાગરસૂરિની પદ્મપરંપરાએ
જિનહર્ષસૂરિ-જિનચંદ્રસૂરિ-વિવેકસિંહશિષ્ય.)

જિનહર્ષસૂરિના પ્રતિમાલેખો સં. ૧૫૩૬, ૧૫૪૩, ૧૫૪૯ અને
૧૫૫૫ના મળ્યા છે. (જુઓ લેખાંક ૧૩૭૮, ૬૮૬, ૧૧૫૯ અને ૯૨૮,
ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા.૧) આ પૈકી સં. ૧૫૪૯ના લેખમાં જણાવેલું
છે કે તેઓ જિનવહ્નનસૂરિ પદ્મે જિનચંદ્રસૂરિ પદ્મે જિનસાગરસૂરિ પદ્મે
જિનસુંદરસૂરિના પદ્મપર હતા. તે સિવાય ભાગ બીજામાં સં. ૧૫૧૬-
૨૦-૨૨-૨૪-૨૫, ૧૫૩૪-૪૪-૫૨ની સાલના લેખ મળી આવ્યા છે.

(૩૩૫) સુમિત્રકુમાર રાસ [અથવા ચોપાઈ] ૨.સં. ૧૫૬૭ જલોરમાં

આદિ - પણમિત્ર મય તણ વય કરી, પહિલો પદમ જિણુંદ,
જસુ પયપંકય પૂજતાં, પૂજઈ પરમાણુંદ. ૧
જગમંડલ જસ નિત જપે, જોગીસર એક ચિત.
સા સારઈ સંચુણુવિ ઠરિ, વિરચિસુ સરસ કવિત. ૨
વીર ધીર ગંભીર ગુણ, દાન પુહવિ સોભાંતિ,
જિણુ પરિ તિણિ પરિ દાણુ રસિ, ઈમ સહ કોય કહાંતિ. ૩
રાજક્રુદિ રસ ભોગ સુખ, એ દીધાં ફલ જોઈ,
દીને તુ લાભે સહી, 'વાવિઈ લુણિતુ' હોઈ. ૪

અંત -

હાલ ત્રિપહીતુ

સુવિહિત અરતરમજ વિરાજઈ, રચણાયર જિમ ગુહિર ગામઈ,
શ્રી જિનસાગરસૂરિ ૩૦

તાસુ પદ્મિ ગુણુ રૂપિંડિં સુદર, ગિર્યા ગણુધર શ્રી જિનસુદર
 બુદ્ધિ કરઈ સુર સૂરિ. ૩૧
 તાસુ પટ્ટાલંકાર મનોહર, શ્રી જિનહર્ષસૂરિ સૂરીસર,
 શ્રી જિન ગાયમ સામિ. ૩૨
 તાસુ પદ્મિ ગુરૂ સંપદ સોહઈ, શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ જગ મોહઈ,
 દોહગ નાસઈ નામિ. ૩૩
 વાયક વિલેકસંઘ લઘુ સીસ, પ્રમણુઈ શ્રી ધર્મસુદ્ર ગણીસ,
 આણી બુદ્ધિ વિ છંદ. ૩૪
 સંવત પત્રરહસિ સતસઠઈ, જલહર નયર પાસ સંતુડઈ,
 કાઉં કવિત આણુદઈ ૩૫
 ધરણુઈ ધરઈ જાં સેષ કણિંદ, જાં ગયણુગણિ તપઈ દિણુંદ,
 શિવસિરિ રોહણિ કંત. ૩૬
 ગુરૂ પસાઈ એ આગમ વાણી, ચરિત રમ્યુ પરમારથ જાણી,
 તાં હિગઈ ચિર જયવંત. ૩૩૭

(૧) ઇતિ દાન વિષયે સુમિત્ર કુમાર રાસ સંપૂર્ણ સમાપ્ત. સંવત ૧૬૫૩ વર્ષે યોધ સુદિ ૬ બુધે લિખિત. લાં. ઇ. સને ૧૮૭૭-૭૮ નં. ૫૧. (૨) ડે. લં. (૩) જાંબુનગરે ઋષિ હલિતસાગર લિખિત. સં. ૧૬૬૭ વર્ષે આસો શુદિ ૩ સોમે. ઈડર બાઈઓને! લં. (૪) સં. ૧૬૬૩ કાં શુદિ ૩ બુધે પાટલનગરે પૂનિમગણે વાં વિનવ સાધુ ઋ.વક્તા ચારિત-વિમલ લિખિત. પ.સં. ૧૬-૧૫, રત્ન લં. ઇ. ૪૩ નં. ૬૭. [મુદ્રુગૂહસૂચી.]

(૨૩૬) પ્રભાકર ગુણાકર ચોપાઈ ર.સં. ૧૫૭૩

આદિ -

વસ્તુ

પદમ જિણુવર પદમ જિણુવર નાભિ-મહાર
 પત-પઉમ પણુમેવિ કરિ, સંતિદેવ બહુ સંતિકારણુ
 રેવધમંડણુ નેમિ જિણુ, પાસનાહ સંકટનિવારણુ
 વદ્ધમાણુ ચઠિનીસમઉ, પંચ તીત્ય સુપસાય
 રચિસુ ચરીય મન રંગરુયું, વર દે સારદ માય. ૧
 માય સારદ માય સારદ તુજઝ પય લીણુ
 હરિ હર વિહિ સેવા કરઈ, વિમલ વાણિ તુંહિ જ અપ્પઈ
 અવર જિઠે ભોલા ભગત, જુગતિ જણુણિ કવિ કરવિ થપ્પઈ
 હિવિ હંસાસણિ સ્નામિણી, પૂરી અમ્હારી આસ

કરિ પસાઉ પરમેસ્વરી, સુલલિત વયણ વિલાસ, ૨
 દક્ષ વયણ વિલાસ રસાલ રસ સવણ સુહાવો ઢોઈ
 કવિયણ કર જોડવિ કહઈ, એ સુણજ્યો સહુકોઈ ૩
 કોઈ સુણુ નર વિધનહર, જગ જીવઉ ચિરકાલ
 જસ પસાય કવિ કવિતરસ, ઓપઈ અધિક રસાલ.

અંત - કવિ કલ્પોલ કહી એ કથા, મન કલિપત કીધી સકથા
 તિહિં જે લાગું જઈ ઉત્સવ, તે ખમજ્યો ભગવતિ જિનસૂત. પર૨
 સ્વામિ સુધર્મ અનુકમિ સુદ્ધ, હઉ ખરતરગઈ પ્રસિદ્ધ
 જિહિ રાજઈ ગિર્યા ગણુધાર, મહિયલિ મહિમાવંત અપાર. પર૩
 તિણિ સંતાનિ લખધિ ભરપૂરિ, મોહઈ શ્રી જિનસાગરસૂરિ
 શ્રી જિનસુંદર પદ્ધિ હિ તાસ, બિરદ 'વાદિગજકેસરી' જસ. ૨૪
 શ્રી જિનહર્ષસૂરિ તસ પદ્ધિ, પરગટ પરવાદી-જણુધટ
 અભિનવ ગોચમ વજ્રકુમાર, સીસહિ થૂલભદ્ર હિ અવતાર. પર૫
 તાસ વંસ માનસસર હંસ, સહુગુરૂ સજજણુ જણુ અવયંસ,
 શ્રી જિનઅંદસૂરિ જયવંત, સંપ્રતિ રજગ કરે સુણવંત પર૬
 વલિ જગિ જયવંત નિસિદ્ધિસ, શ્રી વિવેકસિંહ વાણારીસ
 પાય પસાઈ તિહાં ગુરૂ તણુઈ, વાયક ધર્મસમુદ્ર ધમ ભણુઈ. ૨૭
 પનર ત્રિહુતરિ સંવત્સરઈ, મેદપાટિ અજિલાણુ પુરઈ
 શ્રીમલસાહ તણુઈ આગ્રહઈ, ચરિત એહ સુણતાં સુખ લહઈ. ૨૮
 આદિ જિણેસર ચલણુ પસાઈ, વર પામી બ્રહ્માણી માઈ,
 મહીઅ પૂરવ નવ નવ જંદિ, સરસ કવિત કીધું આણુંદિ પર૯
 ભણતાં સુણતાં નાસઈ સોગ, ધરિ લહીઈ સધલા સંજોગ
 રિદ્ધિ વૃદ્ધિ નઈ નિર્મલબુદ્ધિ, ફરીઈ મનવંછિત ફલસિદ્ધિ. ૫૩૦

(૧) સં. ૧૬૫૩ આસોજ સુદિ ૧૦ ભોમે ખરતરગજી વાગ વરલાભ-
 ગણિશિ૦ પં૦ રાજહંસમુનિશિ૦ પં૦ એમકલશ મુનિનાલેખિ જાઉરપુરે-
 પ.સં. ૯-૨૩, લા૦ ભં. નં. ૪૯૦.

(૩૩૭) કુલંવજકુમાર રાસ ૨. સં. ૧૫૮૪

અંત - સંવત પનર ચઉરાસીઈ એ, કીધઉ કીવઉ પ્રખંધ સુનામ કિ,
 સ્વદારા સંતોષ પ્રા જીપરિઈ એ, પાલઉ ૨ મન કરિ કામ કિ.

—સંવત પનર ચઉરાસીઈ એ. ૧૪૨

ચરિત્રાસીધ એ રચિઉ મણુહર ગચ્છ ખરતરમંડલુઉ
 ઉવઝાય રાય વિવેકસિંહ સુપાય સેવક તસુ તણુ.
 ઇમ લણુઇ ધરમસમુદ્ર વાયક એહ યોલ હીઈ ધરી
 ખપ કર અકનિસિ ભાવિ ભવીઅણુ સીલ શુણુ ઇમ સાંભલી. ૧૪૩

(૧) સં. ૧૬૨૨ આષાઢ શુદ્ધિ ૧૫ શની ત્રિ. બૃહદ્ગચ્છે યાકડીઆ
 માણિદેવ. જ્યોતિર્વિદ ભગવાનદાસ પાસે. (૨) પ્ર. કા. ભં. (૩) અમ.

(૩૩૮) અવંતિસુકુમાલ સ.

આદિ - જિણુવર ધુરિ ત્રેવીસમો રે, પ્રણુમી પાસકુમાર
 ગાઇસું હું રલિયામણો રે, મુણિવર મહિયલિ સાર. ૧

અંત - તુટક.

એક ચત્તઇ રોમ ન પગે લાગી કરિય યેડો નૃપ લણુઇ,
 પ્રણુ દોષ ખામું સીસ નામું રૂપ સંકટ જિમ દલઇ,
 કલ્યાણુમંદિર સ્તવન કરતાં વઇર પીંડી ધપ્પઇ,
 કવિ કહઇ ધરમસમુદ્ર પરતિપિ પાસ પરગટ દિપ્પ એ. ૩૩

(૧) પ.સં. ૩-૧૧, રો. એ. સો. ખી. ડી. ૩૦૩ નં. ૯૬૬. (૨) પ.સં.

૪-૧૦, આ. ક. ભં.

(૩૩૯) રાત્રિભોજન અથવા જયસેન ચોપાઈ અથવા રાસ પંચાલસામાં

આદિ - પણુમિસુ ગોપમ ગણુડરરાય. સમરી સરસતિ સામિણિ પાય,
 રચણી ભોજન દોષ વિચાર, યોલિસુ તે સાંભલુ ઉદાર. ૧
 એહ જિ મનિ અવધાર જુગતિ, માંણુસ ઠોર કિસી જઈ વિગતિ,
 રાતિદિવસિ જુ ચરતઉરહઇ, વિરતિ નિરતિ કેડી પરિ(નવિ) વહઈ. ૨

અંત - પરતર પરતરગણિ હિ રાજી એ શ્રીજિન શ્રીજિનસાગરસૂરિ કિ
 શ્રી જિનસુંદર સૂરિવર એ નામિએ નામિએ નવનિધિ પૂર કિ.પર.૬૨

શ્રીપર રાજી પરતરગણિ શ્રી જિનહર્ષસૂરિ ચતીસરો
 જયવંત શ્રી જિનશંદસૂરિ વર લખધિ ગોપમ ગણુહરો
 સુવિવેકસિંહ સુળંણુ વાયક સુગર પાઉ પસાઉલિ
 પ્રતિબોધ ધરમસમુદ્ર વાયક ઘણુઇ ઇમ રંગઈ લણુઈ. ૬૩
 પુર પુર પંચાલસા મંડલુ એ પંચમ પંચમ જિણુવર રાઉ કિ.
 સ્વામિ સુમતિ સોહાંમણો એ સેવઇ એ સેવઇ એ સુરનર પાઉ કિ. ૬૪

પંચાલસા નયર મંડલુ મેઘરાજ સુનંદણે!
 તેહ તણિ સાંનિવઇ સંઘ આથહિ સદા મનિ આણુંદણે!

એ અરથ અનુપમ સુલ્લેષ જે નર ભણુઈ ભવીયણુનઈ કહઈ
ખલુ રિદ્ધિ વૃદ્ધિ વિનોદ ઉજવ સિદ્ધિ સંપદ તે લહઈ.

- (૧) ઉદયપુર ભં. (૨) રાત્રિભોજન વિષયે જયસેન ચોપઈ સમાપ્ત.
૪૦ રવિચંદ્ર લિખિતં સાં સત્યલક્ષ્મી પકનાર્થે. પ.સં. ૮-૧૫, માં. ભં.
(૩) સં. ૧૬૩૩ ૪૫૯ માહ શુદ્ધિ ૩ ભોમવારે શ્રી હર્ષપ્રિયોપાધ્યાય શિષ્યેણ
વાં આરિત્રાદ્યગણિના પં. વીરકલસગણિ—પં હર્ષસારગણિનાં વાચનાય
કૃતે. પ.સં. ૬-૧૮, વિ. ધ. ભં. (૪) પ.સં. ૧૩-૧૩, લીં. ભં. (૫) સં.
૧૬૮૪ પ્રથમ શ્રા. ખડુલ ૨ શુક્ર જીશુકુર્ગે. પ.સં. ૫-૨૨, ખાલ. (૬)
અંથાઅંથ ૨૫, ચોપડો, પ. ક. ૧૨૯-૧૪૨, વિ. ધ. ભં. (૭) સં. ૧૮૦૮
૪૫ આસૂ માસે શુક્ર પક્ષે ૩ દિને લિખિતં મસિદ્ધસાગરેણ. પ.સં. ૯-૧૭,
ગુ. વિ. ભં. (૮) સં. ૧૬૨૭ માહ શુદ્ધિ ૨ શનૌ આગરા કોટાત્ લિ.
પ.સં. ૧૬-૧૧, હા.ભં. દા.૭૯ નં.૨. (૯) સં. ૧૬૪૨ સાહા જેતા
તત્ ભાર્યા શ્રાવિકા નામૃ તત્ પુત્રી બાઈ હરખી પકનાર્થે. પ.સં. ૧૨-૧૫,
વિ. ને. ભં. નં. ૩૩૬૦. (૧૦) સં. ૧૭૨૯ કા. વ. ૭ ગુરવારે લિખિત્તા
ત્રિબુધમિશ્ર પૂજ્યારાધ્ય પં. મેરૂચંદ્રગણિશિષ્ય ગ. કૃષ્ણચંદ તત્ શિષ્ય પં.
જયચંદ્રગણિ મુનિ કલ્યાણચંદ્ર લિખિત. પ.સં. ૧૨-૧૩, અનંત. ભં. (૧૧)
પ.સં. ૮-૧૭, અનંત. ભં. (૧૨) પ.સં. ૧૪-૧૧, મો. સુરત પો. નં.
૧૨૪. (૧૩) લિખિત સાં વરઠાકેન ચિરંજીવી. પ.સં. ૧૧-૧૩, લે. વ.
ભં. દા.૩ નં. ૪૨. (૧૪) પ.સં. ૭-૧૬, જિ. વિ. (૧૫) પં. ઉદયરત્નગણિ-
શિષ્યેન લં ગ. વિશાલશોભા શિષ્યણી લાલખાઈ. પ.સં. ૧૫-૧૧, રાજકોટ
મોટા સંઘનો ભં. (૧૬) પ.સં. ૧૩-૧૩, રો. એ. સો. ખી. ડી. ૧૪૪ નં.
૧૮૬૪. (૧૭) કર્તાની પ્રશસ્તિ ઉડાડી દીધી છે. પ.સં. ૧૫-૧૧, ડા. ભં.
પાલણુપુર દા.૩૮ નં.૨૭. (૧૮) પ્રશસ્તિ વગરની, પ.સં. ૧૨, ડા. ભં.
પાલણુપુર દા.૩૮ નં.૨૮. (૧૯) પ.સં. ૧૩-૧૫, લોધા ભં. દા. ૧૬
નં. ૧૪. (૨૦) ગા. ૨૫૩, પ્રત ૧૭મી સદીની, જિ. યા. પો. ૮૩
નં. ૨૨૦૨. (૨૧) પ.સં. ૯, ગા. ૨૫૮, અભય. પો. ૧૮ નં. ૧૮૨૭. (૨૨)
પ.સં. ૧૩, અભય. પો. ૪ નં. ૨૩૨. (૨૩) પ.સં. ૧૪-૧૧, તિલક. ભં.
(૨૪) અં. ૨૮૦, સં. ૧૬૨૭ દિ. ભાદ્રપદ-ભાદ્રવા સુદિ ૭ડિ ભોમે આંડિલિ
નગરે ૪૦ અર્જન લં પ.સં. ૧૦-૧૪, મુક્તિ. નં. ૨૩૬૫. (૨૫) પ.સં.
૧૦-૧૪, અપૂર્ણ. અનંત. ભં. નં. ૨. (૨૬) સં. ૧૬૬૬ પો. વ. ૧૪ શુક્ર
અરતરગચ્છે પં. જીવવિજયશિ. પં. લઙ્ઘનંદન પં. ગુણુવિમલશિ. પં.

ઉર્ધ્વનિધાન પં. કનકનિધાન લિ. સ્વરસા મધ્યે. પ.સં. ૧૬, અભય. નં. ૬૮૩. [આલિસ્ટઓષ્ઠ લા.૨. કેટલોગૂરા, મુપુયુડસૂત્રી, લીંહસૂત્રી, હેમૈશા-સૂત્રિ લા. ૧ (પ. ૨૪૪, ૪૧૪, ૪૧૭, ૪૨૪, ૫૬૩, ૫૬૬).]

(૩૪૦) + શકુંતલા રાસ

આદિ - સરસતિ સામિષ્ટિ કરે પસાય માય મતિ દિયકે અતિ ભલી એ,
સતીય સકુંતલા જિમ કહું રાસ આસ પૂરકે વલી એતલી એ. ૧
એતલીય પૂરકે આસ, કવિવયલ્ય વિરચકે વાસ,
જિમ થાઇ સરસ વિલાસ, નવિ હોઇ પંડિત હાસ. ૨
નવિ હોઇ પંડિત હાસ સારદ, સાર ઘઉં વર સારદા,
મન રંગિ નવનવ ભાવ ભાખઉં, તુમ્હ પસાઇ હૂં સદા.
સાકેતપુર વર વયરનામિહિં અમરનયર હરાવએ,
દુષ્કંત રાજા રાજ કરતા ન્યાય મારવ ઠાવ એ. ૩

૪ક દિનિ નરવર કરીય ઉચ્છાહ પાહરિ વાહ તર વાહણી એ,
પરવચકે પરગરિ વનગરિ વેગિ રંગિ ઇછા રમઇ મન તણી એ. ૪
અંત - કુલરાજ દાખઇ વિનય ભાખઇ સત્ય ભાખઇ જે મુખઇ,
દુષ્કંતરાય સકુંતલામુત સદા જયવંતકે મુખઇ.
એ રાસ ભણતાં રંગિ સુણતાં પાપ કસમલ પરિહરકે,
કવિ કહઇ ધર્મસમુદ્ર સુદા સીલ ઉપરિ ખપ કરકે. ૧૦૪

(૧) પ.સં. ૩-૨૨, ખીજી કૃતિઓ સાથે, લ. સુ.

પ્રકાશિત : ૧. જૈન સાહિત્ય સંશોધક, ખંડ ૩ પૃ.૧૯૭થી ૨૦૫.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૧ પૃ.૧૧૬-૧૯, લા.૩ પૃ.૫૪૮-૫૨.]

૧૯૭ ક. લક્ષ્મીરત્નશિષ્ય (જયકલ્યાણસૂરિ-વિમલસોમસૂરિ-
લક્ષ્મીરત્નસૂરિશિ.)

જયકલ્યાણસૂરિ એ નામના તપગ્વજમાં આચાર્ય થયા છે તેનો ધાતુ-પ્રતિમા પર લેખ સં.૧૫૦૨નો મળી આવે છે. (ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ લા.૧) તેમને જ કવિએ પોતાના પ્રચુર તરીકે ઉલ્લેખેલ હોય. તેથી આને ૧૬મા સૈકામાં ગણી શકાય.

ખીજા જયકલ્યાણસૂરિ તપાગ્વજમાં કમલકલ્પસૂરિની પાટે થયા છે. તેના ધાતુપ્રતિમાના પ્રતિષ્ઠાલેખ સં.૧૫૬૪ અને ૧૫૬૭ના મળ્યા છે. (પુ.૧, ૯૪૫ અને ૧૦૫૮) વળી વિમલસોમસૂરિ તે સોમવિમલસૂરિના હેમ-સોમસૂરિના પટ્ટધર હતા તેનો લેખ સં.૧૬૭૧ (પુ.૧ નં.૧૬૪૨) મળે

છે તેથી આ કવિને સત્તરમી સદીમાં મૂકી શકાય.

(૩૪૨) સુરપ્રિય ઋષિ રાસ અથવા સ્વાધ્યાય

આદિ - સરસતિ દેવિ સદા મનિ ધર, આપ નંદા ફલ યોલુ ખરં,
દોષ આપણુ દેખઈ જ્યે, અવિચલ સુખ નર પામઈ તેય. ૧
વીર જિજ્ઞેસર કેરા પાય, પ્રણમીય ગોપ્યમ ગણુહર રાય,
વિનય કરીનઈ પૂછઈ ઇસું, ઇણુ કીધઈ ફલ લહીઈ કિસ્કું. ૨
ભવિક જીવ જાણેવા ભણી, વલતા જંપઈ ત્રિભુવનધણી,
કર્મનિકાયિત યાંખ્યા સમલ, થોડઈ કાજિ કરઈ તે નિખલ. ૩
કહુ જિજ્ઞેવર તે મુનિવર ઠામ, કવણુ ખેત તે 'કેહુ' નામ,
અંત - ગુરૂશ્રી જ્યકક્યાણુ, સૂરિ સરોમણિ સુંદરં વણુઝારા રે ૮૧
તાસ પાટિ જગિભાંણુ, શ્રી વિમલસોમ સહગર, વણુ. ૮૨
લક્ષ્મીરત્ન સૂરિંદ્ર, તસુ સીથ ઈમ ઉચરઈ, વણુ. ૮૩
જે ખામઈ નિજ દોસ, નિશ્ચઈ ભવસાયર તરઈ, વણુ. ૮૪

(એક પ્રતમાં અંતભાગમાં 'લક્ષ્મીરત્ન ઉવચાય' એમ છે).

(૧) સાષ્ટી પદ્મલક્ષ્મી લિ. સં. ૧૭૧૦ ચૈત્ર વદિ ૧૧ સીમધર. ઠા. ૨૪.

(૨) પ.સં. ૪-૧૧, છેલ્લે કવિના નામવગરની, જૈ.શા. ઠા. ૧૩. નં. ૪૩. (૩)

પ.સં. ૪-૧૪, ડા.ભં. ઠા. ૨૨ નં. ૫૫. (૪) પ.સં. ૨, ખીજી કૃતિ સાથે,

લ.સુ. (૫) પ.સં. ૨-૧૭, જશ૦ સં. નં. ૪૩. (૬) પ્ર.કા.ભં. (૭) ખં.

ભં. ૧. (૮) પા.ભં. ૩. [જૈ.કા.પ્રો.સ્ટા, મુખ્યગૂંડસૂચી, હૈજૈ.શા.સૂચિ ભા. ૧

(પૃ. ૪૦૭) - લક્ષ્મીરત્નને નામે પણ.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૫૭-૫૮, ભા. ૨ પૃ. ૩૬૧, ભા. ૩ પૃ. ૪૮૪-૮૫.

કૃતિ લક્ષ્મીરત્નસૂરિની રચના હોય એવો અર્થ પણ તેના અંતભાગમાંથી લેવો હોય તો લઈ શકાય. ભા. ૨માં કૃતિની ર.સં. ૧૭૪૧ આશરે હોવાનું નોંધાયું છે તે હીરરત્નસૂરિ લક્ષ્મીરત્નને અનુલક્ષીને જણાય છે તેથી સ્વીકાર્ય બને તેમ તથી. 'આડ કર્મ રાસ ચોપાઈ' (ર.સં. ૧૬૩૬)ને આધારે આ કર્તાને 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ સંવત ૧૬મી સદીમાંથી ૧૭મી સદીમાં ફેરવ્યા હતા પરંતુ 'આડ કર્મ રાસ ચોપાઈ'ના કર્તા લક્ષ્મીરત્ન છે અને આ કવિથી જુદા છે.]

૧૯૭ ખ. લક્ષ્મીરત્નસૂરિ

(૩૪૨) સંક્રાંતિ

(૧) અઈમતા સઠ - વીર જિજ્ઞેવંદિને ગૌતમ - પ.સં. ૧-૧૩,

આ.ક.ભં. [મુપુગૂહસૂત્રી.] (૨) + અમદ્ય અનંતકાયની સં પ્ર૦ સજાય-
માલા (ભીમસિંહ માણેક) પૃ.૧૪૪. [હેજૈતાસૂત્રિ ભા.૧ (પ.૫૬૨).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૫૭. ત્યાં નં.૧૯૭ કતા લક્ષ્મીરત્નસૂરિ
કર્તા માનવામાં આવેલા પરંતુ મુદ્રિત કૃતિમાં કોઈ ગુરુપરંપરા નથી
તેથી ઉક્ત લક્ષ્મીરત્નસૂરિ કર્તા હોવાનું કહેવા માટે કોઈ આધાર નથી.
કૃતિઓ મોડા સમયની હોય એમ પણ જણાય છે.]

૧૯૮. હેમવિમલસૂરિ (ત. સુમતિસાધુસૂરિશિ.)

તપગચ્છમાં ૫૫મા પદ્ધર. સુમતિસાધુસૂરિની પાટ પર થયા. જન્મ
મારવાડના વડગામમાં સં.૧૫૨૨, પિતા અને માતાનાં નામ ગંગારાજ
અને ગંગારાણી. મૂળ નામ હાદકુમાર, દીક્ષા સં.૧૫૩૮ અને દીક્ષાનામ
હેમધર્મ. આચાર્યપદ સં.૧૫૪૮માં ગુજરાતના પંચાસરા ગામમાં શ્રીમાલી
પાતુએ કરેલા ઉત્સવપૂર્વક મળ્યું તે નામ હેમવિમલસૂરિ રાખ્યું. સં.૧૫૫૬-
માં ક્રિયોદ્ધાર કર્યો. પછી ઈડરના સાયર અને શ્રીપાલે તેમને પદમહોત્સવ
કર્યો જેમાં રાજ રાયમાણે પણ ભાગ લીધો હતો. સં.૧૫૬૮માં સ્વર્ગ-
સ્થ થયા.

(૩૪૩) મૃગાપુત્ર સ. સં.૧૫૪૮ પછી તે ૧૫૬૮ પહેલાં

અંત - સુત્રી નયરી સોહમણીજી, રાજ શ્રી બલભદ્ર,

તસુ ધરિ ધરણી મૃગાવતીજી, તસુ નંદન ગુણવંત,

હે માડી ખિણુ લાખીણી બઈ.

ચરિત ચિંતામણિ સમોજી, મુઝ મનિ અધિક મુહાઈ-હે માડી૦

અંત - મૃગાપુત્ર રિષિ રાજયોજી, જે ગાવઈ નરનારી

હેમવિમલસૂરિ ઈમ લણુછજી, તે તરસ્વય સંસાર

—સોભાગી તુઝ સમો અવર ન કોઈ ૨૦.

(૧) આ.ક.ભં.

(૩૪૪) મૃગાપુત્ર ચોપાઈ ૧૦૪ કડી સં.૧૫૬૨ આશો શુ. ૧૫ સોમ

આદિ- વીર જિણેસર પ્રણમું પાય, અનઇ વલી ગોચમ ગણુહરશય,

ધર સરસતિ સમરૂં હું દેવિ, ચરિય મૃગાપુત્ર રચઉં સંખેવિ. ૧

સુત્રીવ નયર છઈ રલીઆમણું, અતિ સસોભિત વન તસ તણુ.

રાજ કરઇ તિહાં બલભદ્ર ભૂપ, તસ પટરાણી અતિ હિં સરૂપ. ૨

અંત - સંવત પનર બાસઠા બણિ, ચરી રચઉં મન ઉલટ આણિ

આસોઈ પૂનિમ સોમવાર, કરી ચઉપઇ શ્રુત આધારિ. ૧૦૩.

મૃગાપુત્રનું ચરિ રસાલ, નરનારી સર્વ બાલગોપાલ.

ભયુઈ ગુણુઈ જે સાંભલિઈ, કરમ તણા મલ તેહના ટલિઈ. ૧૦૪

(૧) અંથ ૧૫૩, પ.સં. ૬-૧૧, વડા ચૌટા ઉં પો. ૧૯.

(૩૪૫) કલ્પસૂત્ર બાલા૦

(૧) પ.સં. ૧૨૫, કુલ ૨૪ ચિત્રો સહિત, ગોડીજી. નં. ૪૦૮.

[મુદ્રુગૂહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૮, ભા.૩ પૃ.૫૦૩ તથા ૧૫૮૭. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ 'મૃગાપુત્ર સત્રાય' અને 'મૃગાપુત્ર ચોપાઈ'ને એક જ કૃતિ લેખી છે પરંતુ એમ ગણવા માટે કશું કારણ દેખાતું નથી. 'મૃગાપુત્ર ચોપાઈ'માં ઠર્તાતામ પણ નથી. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ એને હેમ-વિમલની કૃતિ કઈ રીતે ગણી છે તે સ્પષ્ટ થતું નથી.]

૧૯૯. લખમણ

(૩૪૬) શાલિભદ્ર વિવાહુ લ.સં.૧૫૬૮ પહેલાં

અંત - કર જોડી લખમણ ભયુઈ એહ કલિયુગ કુકુરે,

કુકુ નિં રુકું જગ રલીયામણુ એ. ૪૪

જગ ગુરુ હું અણભણુતું, ગુણુ નવિ લહુ પાર રે,

પાર નિઈ સાર કરઉ સેવક તણી એ.તિ શાસનમ્

(૧) સં.૧૫૬૮ વર્ષે લિખિત. પ્ર૦કાંભં. [હેજૈશાસૂચિ ભા.૧

(૫.૫૧૧).]

(૩૪૭) રાઠ જિન નમસ્કાર ૨૫ ગા.

આદિ - પદમ જિનવર પદમ જિનવર પાય પ્રણુમેવિ,

સેતુજ-ગિરિવર-મંડણુ નાભિરાય-કુલિ ચંદ સ્વામીય,

સત સાખ્યા જે પરવર, કરમ સેવ નસિદવસિ ધામીય.

યુગલા-ધર્મ નિવારિઉ, મુગતિ-રમણિ-ઉરિહાર,

વૃષભલંછન ઋષભ જિન, મરુદેવી તણુ મલહાર. ૧

અંત -

વસ્તુ

રિસહ જિનવર રિસહ જિનવર, અવર ત્રેવીસ,

પુંડરગિરિ સિરિગિર સિપર, નમુ નેમિ ગિરિનારિ સુરવર,

સાસય બંધિ અસાસ્વતાં, સ્વર્ગિ મૃતિ પાતાલ જિનવર

એકમના પ્રણુમ્યુ સહુ, મનિ સમરૂ નવકાર,

કર જોડી લખમણ ભણુ, સફલ કરું સંસાર. ૨૫

(૧) સં.૧૬૬૬ કા.શુ.૧૨. પ.સં.૨-૧૩, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૮૮. [મુપુગૂડસૂત્રી, હૈજૈશાસુત્રી ભા.૧ (પૃ.૧૫૯, ૨૫૩, ૨૬૩, ૩૨૬ - 'લખમો' ને નામે પણ).]

(૩૪૮) નેમિનાથ સ્તવન ૮૨ કડી ૨.સં.૧૫૧૬ કારતક શુ.૨ રવિ

આદિ - સરસતિ સાંભણિ કરો પસાઇ, પદમ જિણેસર લાગ્ય પાય,
બાલાપણુ હરષ અપાર, ગાઇવા સામી નેમકુમાર. ૧

નારાઇણુ અંદવ જોડનિ, સોલ સહિસ ગોપી તેકનિ,
જન્મરંજન અંજનવાણિ, સોવનકુંડલ ઝલકિં કાનિ. ૨

નારાઇણિ સનકારિ નારિ, લોપી લાજ સવે તિણિ વારિ,
ખંડોખલીમિ ધાલ્યા વીર, સંગી ભરિ ભરિ છાંટિ નીર. ૩

અંત - સદ્યુર તણાં વચન મનિ ધરિ, અણુજણુતાં કવિત એ કરિ,
ભાણું અધિકું કાંઇ હોઇ, કહિ કવિ સાસહજે સહ કોઇ. ૮૦
પનર ભગણીસિદ્ધ કાતિ માસી, ભણીઇ અતિ લખમણ મનિ
ઉલ્લાસ,

સુકલ પીજ નઇ આદીતવાર, જઇવંતા જગિ નેમિકુમાર. ૮૧

નેમ જિણેસર તણું ચરિત્ર, ભણુતાં શુણુતાં જનમ પવીત્ર,

જ કે સાહસીક સાંભલી, તેહ ધરિ નિશ્ચિઇ અફલાં ફલઇ. ૮૨

(૧) સં.૧૭૬૦ માગશિર સુદિ ૭ ચૈરવાડા ગ્રામે લિં ચોપડો,

પ.સં.૪, જશ.સં. [મુપુગૂડસૂત્રી.]

(૩૪૯) [+] મહાવીર ચરિત્ર અથવા કદપસિદ્ધાંત ભાષિત ચોપાઈ

૨.સં.૧૫૨૧ શા.વ. ૭ સોમ

આદિ - પહિલું ધુરિ સમરં અરિહંત, આઠ કર્મનું આણુઇ અંત,

વાગવાણિ ધુઅ બ્રહ્મા તણી, સમરં સરસતિ હું સામણી. ૧

સુચુરવચન શ્રવણુઇ સંભલી, પલણિસુ વીરચરિત મનિ રલી,

યુવીસમા જિણેસર રાય, ગાસ્થું સંઘ તણુઇ સુપસાઇ. ૨

અંત - શ્રી મહાવીરના યત્નશુ અણુસર, તપજપ સંજિમ સકતે કરે,

પાંચેંદ્રી મન આણુ કાણિ, પરમેશ્વર પૂજે સુવિહાણુ. ૮૯

જે જિણુવર આગલિ ગાઈસે, તસ ધર લછી અવિહડ યાઇસિ,

જિમ જિમ એ સુપઇ માઇએ, નવ નિશ્ચઇ સર્વ કાજ સાધીઇ ૯૦

સ્તન ચક્રું ચિંતામણિ આજ, સરીયાં મનવંછિત સવિ કાજ,

સેવક લખમણુ શુરઉપદેસિ, સુણી કાયા અક્ષર લવલેસ. ૯૧

પનર એકવીસુ સંવત્તર સાર, કાચુલુ વદિ સાતમિ સોમવાર,
ક્યું તવન મનિ ધરિ આણુંદ, જગિ જઘવંતા વીર જિણુંદ. ૯૨
જિહાં અવિચ્છ મંડલરૂ તણું ચાંદ સૂર જાં દીપઇ ઘણું,
જાં દ્વીપ પ્રથવી થિર થાઇ, મેરૂ પવંત જાં નિશ્ચલ આયુ. ૯૩
શ્રી મહાવીર તણું ચરિત્ર, ભણતાં ગુણતાં જન્મ પવિત્ર,
એકમતા જે નર સાંભલે, તે ધરિ નશ્વઈ અણલાં ફલઇ. ૯૪

(૧) લિ.૧૫૯૭, ચોપડો, વિ.ને.ભં. નં. ૩૨૬૧. (૨) પ.સં.૭-૧૩,
પ.ક. ૩થી ૬, સંઘ ભં. દા.૭૨. (૩) સંઘ. ભં. દા.૭૭. (૪) સં.૧૭૫૪ મુનિ
જસોવિજય સિં ૫.ક. ૮થી ૧૨, પં.૧૩, ૭૦ભં. દા.૮૨ નં.૧૧૯. (૫)
કલ. સં. કોં કેટે. વો.૦૧૦ નં.૪૪ પૃ.૭૪થી ૭૬. (૬) પ.સં. ૬-૧૨, ડેલ્હુ
૭મું પત્ર નથી, જશ. સં. [મુપુગૂહસૂત્રી, હૈમૈચાસૂત્રિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૪).]
[પ્રકાશિત: ૧. જૈન સત્યપ્રકાશ વર્ષ ૫ અં.૧૨ પૃ.૪૨૭-૩૩.]
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૧૬, ભા.૩ પૃ.૪૬૨-૬૪.]

૨૦૦. દેવકલશ (ઉપકેશગચ્છીય ઉપાધ્યાય દેવકુમાર-ઉં ૦ કર્મસાગર
-ઉ. દેવકલ્લોલશિખ્ય.)

(૩૫૦) ઋષિદત્તા ચોપાઈ ૨.સં.૧૫૬૯

આદિ - શ્રી સરસતિ સુપસાઉલઇ, નિજ ગુરનઈ આધારિ,
કરિસિ કવિત તઇ હૂ ભલઉ, નિજ મતિનઇ અનુસારિ. ૧
આગે જે કવિવર હૂયા, નવ નવ ભાવ વિચિત્ર,
દાંન સીલ તપ ભાવના, તેહે કર્યા ચરિત્ર. ૨
તિષ્ઠિ અનુસારઈ સીલ ગુણ, બોલઉં ભાવ ધરેવિ,
ઘણા ભવિક સિદ્ધિહિ ગયા, નિજ ભવ સફલ કરેવિ. ૩
સીલઈ હૂઇ નીરોગ પુણ્ય, સીલઈ ટલઇ કિમેસ,
સીલઈ રૂપ સરૂપ હુઈ, સીલિ ન દુખ લવલેસ. ૪
સીલિ સયલ સુખ સંપજઇ, નરપતિ આપઇ માંન,
સીલઈ વયરી નિરજવયા, નવિ આંણઈ અભિમાંન. ૫
સીલઇ જસ જગિ વિસ્તરઇ, સીલિ ન હુઈ સંતાપ,
સીલઈ સંચઈ પુન્ય ઘણ્ય, સીલિ પખાલઇ પાપ. ૬
સીલઈ રીઝઇ લોક સવિ, વિઝુઇ કરઇ સુપસાઉ,
હેમાદિક સિદ્ધિ તણઉ, સીઝઇ સયલ ઉપાઉ. ૭
સીલઇ સુભ મતિ ઊપજઇ, ભાગઉ ટલઇ કલંક.

ખીજ તણુદ દિનિ નિર્મલઉ, હોઇ જિસઉ હરણુંક. ૮

સીલઇ વલિ નિશ્ચલ મિલઇ, ઉતમ સિઉં સંખંધ,

સીલઇ રિષિદત્તા તણુઉ, ભવિયાં સુણુઉ પ્રખંધ. ૯

અંત - શ્રી ઉવચ્ચેસગહસિંગાર, વાયકવર શ્રી દેવકુમાર

વિદ્યા ચવદ અપાર. ૨૯૬

તાસુ પાટિ ઉવચ્ચાય કર્મસાગર, હૂઆ સર્વ ગુણમણિ રચણાગર,

શાસ્ત્ર તણા આધાર. ૨૯૭

તાસુ પદિ ઉવચ્ચાય જયવંત, દેવકલ્લોહ મહિમાવંત,

દિનદિન તે ઉદિવંત. ૨૯૮

તાસુ સીસ દેવકલ્લસઈ હરસઈ, પનરહ સય ગુણિહત્તરિ વરસઈ,

રચિઉ રસાલ પરખંધ. ૨૯૯

એ પ્રખંધ રિષિદત્તા કેરઉ, સીલ તણુઉ નીંપનઉ નવેરઉ,

છઇ પરગટ સંખંધ. ૩૦૦

જે નરનારી ભાવઇ ભણિસિઇ, આંણી મન બિલટ નિતુ સુણિસિઇ,

ભાવ સકતિ ભરપૂરિ. ૩૦૧

નિતુ નિતુ તે મનવંછિ પાંમઇ, સકલ શાસ્ત્ર સિદ્ધાંત વખાણુઇ,

નવ તત નવ રસ વાણી જણુઇ, જિનવર ગુણુ વિહસંતિ. ૩૦૨

રિષિદત્તા નઇ લીધઇ નાંમઇ, પાપપડલ સવિ નાસી જયઇ,

અડીય વિઘન સવિ દૂરે. ૩૦૩

(૧) પં૦ રતના લિલિવિં પડનાર્થં. પ.સં. ૮-૧૮, સેં.લા. નં.૨૨૩૨.

(૨) પ.સં. ૯-૧૬, રો.એ.સો. બી.ડી.૮૩ નં.૧૮૬૪. (૩) વિદ્યારત્ન-

શિષ્ય ઋ. રૂડા લિ. ગા.૩૦૧, પ.સં.૯, પ્રતિ ૧૭મી સદીની, જિ.યા.

પો.૮૧ નં.૨૦૫૪. (૪) કૃપા. પો.૪૮ નં.૮૪૧. (૫) સં.૨૫૬૮, ગા.૩૦૧

પ.સં.૧૩, હા.ભં. (૬) લીં.ભં. [આલિસ્તરઓઇ ભા.૨, મુપુગૂહસુચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૨૦, ભા.૩ પૃ.૫૫૪-૫૬].

૨૦૧. સુંદરહંસ

(૩૫૧) હેમવિમલસૂરિણાં સજ્જાય ૭ કડી

આદિ - જિનશાસનિ ઉદયુ દિનકરૂ, નિઅ વિજ્જન નિજિજ્જઅ સુરગુરૂ. ૧

અંત - શ્રી સુમતિસાહસૂરિ સીસ રાય, શ્રી હેમવિમલસૂરિ વિમલકાય,

તાં ચિર જયુ જાં દ્રૂઅલ ઠામ, તુમહ સેવઇ, સુંદરહંસ પાય. ૭

(૧) જુઓ નં. ૨૦૩ અજ્ઞાતને અંતે પ્રતપરિચય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૫૩.]

૨૦૨. ચઉઆ

(૩૫૨) પાર્શ્વનાથ વિનતી ૩૪ કડી

આદિ - વરસહ લાખ ઇચાર, ઇદિઈ પાસ જિણુ પૂજિઆ,
કોઈ ન ભાંણઈ પાર, આગઈ એ અનાગતા. ૧

અંત - પાસ તણુઈ પરિભાણુ, પઠઈ ગુણઈ જે સાંભલઈ,
તીહ ઘરિ નિતુ સુવિહાણુ, ચિરકાલઈ અઈઉ લણુઈ. ૩૪

(૧) જુઓ નં. ૨૦૩ અજ્ઞાતને અંતે પ્રતપરિચય.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૫૩.]

૨૦૩. અજ્ઞાત

(૩૫૩ ક) સિદ્ધચક્ર (ઋષભ) સ્ત. ૫ કડી

આદિ - ભતિભર નમિ ર સુરિંદ વિંદ, વંદિય પય પદમ જિણુંદ ચંદ,
ચંદુજ્જલ કેવલ કિતિપૂર, પૂરિય ભુવણંતર વેરિ ભૂર. ૧

અંત - ઇય રિસહ જિણેસર ભુવણ દિણેસર, તિજ્ય વિજ્ય સિરિપાલ
પહો,

મયણાહિય સામિય સિવગય ગામિય, મણુદ મણોરહ પૂરિ મહો. ૫.

(૧) સંપૂર્ણા લિખિતા શુભસહજગણિના શ્રી. ચિરખાઈ પકનાથં.

(૩૫૩ ખ) જ્ઞાનપંચમી સ્વાધ્યાય ૧૫ કડી

આદિ - પહિવઈ પ્રણુમઈ ગાયમ સામિ, રિદ્ધિ સિદ્ધિ લીધઈ જસ નામિ,
પંચમિ નાણુ તણી ચક્રપઈ, ભવિક જીવનઈ કારણિ કહી. ૧

અંત - ભણુઉ ભણાવઉ ભવિઅહં ભાવિ, સુણુઉ સુણાવઉ સવિ કયવાર,
સરસ વચન જિનવરિ ભાખિઅં, અણુંત સુખ કેવલિ દાખિઅં. ૧૫.

(૩૫૩ ગ) શ્રી ગુરૂણાં સ્વાધ્યાય ૧૪ કડી

આમાં જગરયંદ્રસૂરિથી જિનસુંદરસૂરિનાં નામ છે.

આદિ - ગાયમ ગણુહર સિરિ સુહમ, જંપૂ પમુહ સુણિંદ,
વંદિઅ વનિસુ સૂરિવર, તવગછ ગયણ દિણુંદ.

અંત - ઇય ગુરૂ નામાવલિ સયલ મહિઅસિ, જિણુસાસણિ ઉજ્જનેઅકર,
જે ઝાઈ અણુદિણુ ભાવ ધરેવિણુ, સો નર પામઈ સુહ પવર. ૧૪

(૧) સં.૧૫૬૯ માહ શુ. ૧૩ બુધે નંદરખાર નગરે લઘુશાલીય
ગજનાયકશ્રી હેમવિમલસૂરિશિ. પૂજ્ય પં. શ્રીવિમલગણિશિ. માણિક્ય-
વિમલગણિ. શુભસહજગણિના લિખિતં વીસલનગરે શાહ સોમા ભાયાં.

રજ્જનઈ સુતા પડનાર્થઃ. પક.૨૧-૩૦ પં.૧૧, હા. ભં. દા.૮૩ નં.૭૮.
(ઉપરની ત્રણે કૃતિઓ)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૫૩-૫૪.]

૨૦૪. અનંતહંસ (ત. હેમવિમલસૂરિ-જિનમાણિક્યશિષ્ય)

કવિના ગુરુ જિનમાણિક્યે પ્રાકૃતમાં 'કૂર્માપુત્ર ચરિત્ર' (ભાં. ઇ. સન ૧૮૮૪-૬ નં.૫૮૮) રચ્યું છે. કવિએ સંસ્કૃતમાં સં.૧૫૭૧માં 'દશદષ્ટાંત ચરિત્ર' અને અપભ્રંશમાં ખંભાતે 'અષ્ટાક્ષિકા ચરિત્ર' રચેલાં છે. 'દશદષ્ટાંત ચરિત્ર'ના અંતે જણાવ્યું છે કે :

“સંપ્રતિ ગૌતમનઃ પ્રતિમઃ ગુરુ શ્રી રત્નશેખરમુનીંદ્રાઃ તત્પદ્મે શ્રી હૃક્ષમીસાગરગુરવઃ તત્પદ્મલંકરણ્ય સુમતિશ્રીસાધ સાધન સુગુરુ શ્રી હેમવિમલસૂરિ વિજ્યંતે તેષાં ચ વિજ્યરાજ્યે શતાર્થી સ્ત્રોમપત્ર ભાસજ્યુષાં જિનમાણિક્ય ગુરુણાં પ્રસાદાત પ્રાપ્તવિદેન શશિ નગ તિથિ મિત (૧૫૮૧) વર્ષેણ અનંતહંસશિષ્યેણાજિયાદેષ પારખામુપકારકૃતે કૃતો.”

આ પ્રત સં.૧૬૮૩ વર્ષે આવણ શુક્લ દ્વિતીયા શનિવાસરે લખાયેલી પ.સં. ૩૫, શ્લોક ૧૧૫૪ની આ. ક. ભં.માં છે.

આ કવિ, હેમવિમલસૂરિએ કરેલી પ્રતિષ્ઠા સમયે સાથે હતા એવા ઉલ્લેખ મેડતા આદીશ્વરના નવા મંદિરમાં સં.૧૫૭૯નો મળે છે. (નાહર. ૧ લેખાંક ૭૬૯) આ કવિના હસ્તાક્ષરની 'ઉવસગ્ગહર સ્તોત્ર' પર પૂર્ણચંદ્રકૃત વૃત્તિની પ્રત વિવેકવિજ્ય ભં. ઉદયપુરમાં છે. તેણે એક ગ્રંથની પ્રશસ્તિ સં.૧૫૩૮માં રચી. (ભાવ. ભં. નં. ૧૪૦. જુઓ નૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત ઇતિહાસ, ફકરા ૭૨૪, ૭૫૮, ૭૮૩.)

(૩૫૪) ખાર પ્રત સગ્રાય

અંત - શ્રી હેમવિમલસૂરિ તણુઈ પસાય, લહી કરી કીધું સગ્રાય.

શ્રી અનંતહંસ સીસ ઈમ કહઈ, જે ભણે સિદ્ધાંત સર્વ સિદ્ધિ લહઈ.

(૧) પ્ર. કા. ભં.

(૩૫૫) + ઇલા પ્રાકાર ચૈત્ય પરિપારી (ઐ.)

અંત - તત્તગ્નિ દિણ્યર લલિહસાયર સુમતિસાધુ સૂરીસરો,
શ્રી હેમવિમલ મુણિંદ જિનમાણિક્ય ગુણમણિ સાયરો,
સંઘવિઓ શ્રી ગુરુ અનંતહંસ સીસ લેસિ જિણ્યવરો,
શ્રી સંઘ ચઉવિધ સુખ બહુવિહ ઋદ્ધિ વિદ્ધિ સુહંકરો. ૪૬

(૧) પ.સં. ૪-૧૩, જૂની પ્રત, હા. ભં. દા.ટર નં.૧૦૮. [હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૬૨).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન કોન્ફરન્સ હેરેલ્ડ, ૧૯૧૯ જન્યુઆરી પુ. ૧૫ અંક ૧ પૃ.૧થી ૬.

(૩૫૬) શત્રુજય ચૈત્ય પરિપાટી (ઐ.) કડી ૩૪

આદિ - સારહ સાર દયા કરી દિહિ અવિરલ વાણી

પ્રામી સ્વામી વીનવહિં મણુ તણુ એક આણી

એહજિ એકજિ ભિપજઈ ભલટ મઝ હીઈ

કહીઈ સેત્રુજય પાય પૂજેવા જઈઈ.

૧.

અંત - સિરિ લખિહસાયર પદ્દિણ્યર સુમતિસાધુ સૂરીસરો

તસ પદ્દિ શ્રી ગુરૂ હેમવિમલ વિજયમાન સુહંકરો

ગુરૂરાજ જિનમાણિક્ય સીસ શ્રી અનંતહંસ મુણીસરો

સેત્રુજ મંડત દેહ ભવિ ભવિ યોધિખીજ જિણેસરો. ૩૪

(૧) પ.સં. ૫ અભય. નં. ૬૨૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૨૦, ભા.૩ પૃ.૫૫૬-૫૭ તથા ૧૪૯૨.]

૨૦૫. અનંતહંસશિષ્ય [?] જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

(૩૫૭) ૧૧ ગણધર સ્તવન

આદિ - વીર જિણેસર પય પણુમેવિ, ગણધર કવિત કરું સંખેવિ,

ગણધર અગ્યારસતઇ કાજિ, વર્દ્ધમાન જિનશાસન રાજિ. ૧

અંત - ઇય સમય જુતિ સવ્વસતિં ચિત્તભતિં વનિયા,

વૈશાખ સુદિ અગ્યારસી દિનિ વીરનાહિં યાપીયા.

એ સયલ ગણુહર એ અગ્યારસિ જે અગ્યારહ ભાવીયા.

શ્રી અનંતહંસ સીસ ઇમ કહિ તે લહઇ સુખસંપયા.

(૧) સં.૧૭૮૦ પો. સુદિ ૧ ભૌમે અહમ્મદાવાદ નગરે લિગ પં. કુશલધમ્મેન. આર્યાજી રહી સ્વયંવાચનાર્થ. પ.સં. ૧૦-૯, ડા. પાલણુ-પુર દા.૪૧ નં.૧૦૯.

[હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૫૨, ૨૫૩).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૫૭. આ પૂર્વેના કર્તાક્રમાંક ૨૦૪ના અનંતહંસ પોતાને માટે 'અનંતહંસ સીસ' એમ લખે છે અને અહીં પણ એમ જ નામોલ્લેખ છે, તેથી આ પણ એ જ કવિની રચના હોવાની શક્યતા છે.]

૨૦૬. સહજસુન્દર (ઉપકેશગચ્છ રત્નસમુદ્ર ઉ૦ શિ૦)

આ કવિએ સંસ્કૃત ગ્રંથ નામે 'વ્યાકરણે પ્રથમ પાદઃ' સં.૧૫૮૧માં પોતે લખ્યો છે તેમાં આ પ્રમાણે છેવટે જણાવ્યું છે : સંવત્ ૧૫૮૧ વર્ષે આસ્વીન માસે શુક્લપક્ષે ચતુર્દશી તિથી ભોમવારે શ્રી શ્રીમાલગાતીય મંત્રિ સોમસીહ પુ. મં. અરજુણ જયવંતકેન પકતાય શુભં ભૂયાત્ મુનિ સહજસુન્દરેણ લિખિતં. પ્ર. કા. ભં.

(૩૫૮) ઇલાતીપુત્ર સહાય ૨. સં. ૧૫૭૦ જેઠ વદ ૯

અંત - સંવત્ પત્તર કહિઉં ૭૦ જેઠ વદિ નવમી દિનિઈ

સુખ પામસ્યઈ જે ભાવ ભણુસ્યઈ કાજ સરસ્યઈ એકમનિઈ ૩૦
ગાઈબી (૨) વર રષિ રાજ્યો એ, આદરિઈ ર ખોલઈ સીસ કિ,
વાચક રત્નસમુદ્રતુ એ, સહિજ ૨ સુન્દર કહઈ ઇમ કિ. ૩૧

(૧) પ્ર. કા. ભં. [મુપુગૂડસૂચી.]

(૩૫૯) ગુણુરત્નાકર છંદ [અથવા રઘુલભદ્ર છંદ] ૨. સં. ૧૫૭૨

જુદાજુદા છંદમાં આમાં સ્થૂલિભદ્ર ચરિત વર્ણુવ્યું છે. કવિનો ભાષા ઉપરનો કાબૂ ખૂબ સારો છે. - મ.ખ.

આદિ - શશિકરનિકર સમુજ્જ્વલ મરાલમારૂણ સરસ્વતી દેવી,

વિચરતિ કવિજનહૃદયે સદયે સંસાર ભયહરિણી. ૧

હસ્ત કમંડળ પુસ્તક વીણા, સુહૃદાણુ નાણુ ગુણુ છીણા,

અપદ લીલવિલાસં સા દેવી સરસઈ જયઉ. ૨

ધુદ્રોપદ્રવહરણું દદાતિ ધનધાન્યકાંચનાભરણું,

સકલ સમીહિતકરણું, દેવીસરણું નવનવાભરણું. ૩

બ્રહ્માણી બ્રહ્મસુતા, તું જગદ આ ત્રિલોચના,

ત્રિપુરા આદિ ભવાની માતા, તું ત્રાતા તારણી તરણી. ૪

દિઉ લીલા ગુણુ લક્ષ્મી, કરુ દેવિ દયાભરૂ અચ્છી,

શોક હરઉ હરિ સિદ્ધિ, કિર્તિ કરૂ માય પરિસિદ્ધિ. ૫

*

પય પણુમું સરસતી, માતા સુણિ વાત એક વિન્નતી,

મગ્ગઉં અવિરલ વાણી, દેયો વરદાન ગુણુ જાણી. ૧૭

આણી નવનવ અંધ નવનવ છંદેણુ નવનવા ભોગા,

ગુણુ રત્નાકર છંદં, વન્નિસુ થુલિભદ્રસસ. ૧૮

*

પાડક રતનસસુદ્ર ચરણે નામું સીસહ,
 ગુર ગુણુનિધિ ભંડાર અમીચરસ વયણિ વરીસહ,
 તુઠી સારદમાય પાય પણિ પ્રણુમી ભગતિહિ,
 ક્રીડા કામવિનોદ તેહ મઈ ખોલ વિગિતિહિ.
 અધિકાર એહ ખીજહિ હુહિ ભાવ ભેદ નવનવ કહી,
 વચરાગ રંગ આણુ હિવેં કહું ખોલ અવસર લહી.

૧૬૦

—છતિ શ્રી ગુણુરતનાકરછંદસિ દ્વિતીયોધિકાર: સમાપ્ત:

સાંભલિવા હરણિં સહુ, આઘડે વલી અધિકાર,
 મુઝ મન તે રંગિજ થયહિ, ગિરહિ સરસ અપાર. ૧
 ચિત એષઈ રચણી સમઈ, હિયઈ ધરિહં બહુ ધ્યાન,
 સુપનાંતરિ આવી રહી, તે સરસતિ પરધાન. ૨
 ઉડવિ લાગુ પાઉસે, હુહિ તે જયજયકાર,
 વરવાણી ભાગઈં સદા તે કરયો ઉપગાર,
 સારદ સાર દયા કરી દિષ મુઝ અવિરલ વાણિ,
 જિમ વનમાલી ફૂલની, મનો રચઈ વિનાણિ. ૪
 દૂરિ મઈ ભાવડિ સવે, નાહઈં અલિય વિઘન,
 વાણીરસ ડિવ કેલવું, સુષુજ્યો સહુ સજ્જન. ૫

*

કરઈ મહોતસવ વનનરમાલહ, આંધિ આરિસ તેજં પાલહ,
 રોપઈ કેલિ સતોરણુ નીલહ, કોશા રંગ સરોવર ઝીલહ.
 પ્રેમ તણુહિ જલ (ઈ) નામ, તાં વડી કરઈ વિસ્તાર,
 સહિજસુંદર મુનિવર ભણુઈ, એ ત્રીજહિ અધિકાર. ૩૦૩

—છતિશ્રી ગુણુરતનાકરછંદસિ તૃતીયોધિકાર: સમાપ્ત:

જગદંબા જગમાહિ પ્રસિદ્ધિ, વાણી સરસ વલી મુઝ દીધી;
 કેલવસિડેં ચરચક અધિકારહ, સુષુજ્યો નર કરયો જયકારહ.
 ધણુ દિવસઈ પ્રીહિહિ ધરિ આવ્યહિ.

અંત - જલભરિયા સાયર તપઈ દિવાયર તેજ કરઈ જાં ચંદ
 સહિચુરપય વંદહિ તાં લગિ નંદહિ ગુણુરતનાગર છંદ
 ઉવએસગછમંડણુ દુરિતવિહંડણુ ગિરઆ રચણુસસુદ
 ઉવઝાયપુરંદર મહિમાસુંદર મંગલકર સુભદ.
 સંવત પનર ખિહુતર વરસે, એમ ઈ છંદ રચિઓ મન હરસે,

ગિર્યો ગણુહર નવનવ છંદછ, સહિજસુંદર બોલઈ આણુંદઈ. ૮૫
એ ઋષિરાજ સુગુણ જે ગાસઈ, અજર અમર માનવ તે થાસઈ,
ધરિ મંડાણુ મહોતસવ સતતિ, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ લહિસઈ તે સંપતિ. ૮૬
કલસ.

પાટલપુર સિંગડાલ, સખલ મંત્રીશ્વર ભણીધ,
નંદરાય નરમુગટ સુભટ જસ કીરતિ સુણિધ,
શૂલિભદ્ર ધિર મંત્ર કોશિ યુવતી જેણિ તારી,
ચંદ્રકલા નિકલંક સદા સાસન જ્યકારી,
વધરી વિયોગ ભાવ વિહરણુ, કરણુ રિદ્ધિ સિદ્ધિ સયા,
લીલાવિલાસ રસરંગ દીઓ કરો સહિજસુંદર મયા. ૮૭

(૧) ઇતિશ્રી. ગુણુરતનાકરે છંદ મહાવિનોદમનોહરે ચતુર્થોડધિકાર સંપૂર્ણ મિતિ. સંવત ૧૬૪૫ વર્ષે માર્ગશીર્ષ માસે શુકલપક્ષે ૧૩ બુધે અઘે હવમોગ્રામ મધ્યે ભદ્રારક શ્રી ૪ શિવતિલકસૂરિ તત્તશિષ્ય મુનિ ગુણીયલેન લિપિત. પ્ર. કા. ભં. (૨) પ.સં. ૫૬-૧૭, ભાં. ભં. (૩) પ.સં. ૨૮, પ્રે. ર. સં. (૪) પ.સં. ૨૧-૨૨, ભાવ. ભં. (૫) અમ. (૬) સં. ૧૬૭૬ શ્રા. શુ. ૧૧ સોમે પં. હર્ષવિજયજગણીશિ. ગણી લાલવિજયેન સ્વવાચનાર્થે લોહાણા ગ્રામ મધ્યે. પ.સં. ૨૪-૧૪, રો. એ. સો. ખી. ડી. ૧૪૪ નં. ૧૮૮૫. (૭) સં. ૧૬૭૮ માધ કૃષ્ણાષ્ટમ્યાં ગુરો લિં સા વચ્ચાકેન. પ.સં. ૨૧-૧૩, વડા ચૌટા ઉ. પો. ૧૮. (૮) સં. ૧૬૮૦ વડનગરના પં. જ્વરાજજી માટે લં પ.સં. ૨૪, ભાં. ઇ. સન ૧૮૭૩-૭૪ નં. ૨૩૨. (૯) ભાં. ઇ. સન ૧૮૭૧-૭૨ નં. ૪૦૩. (૧૦) લિં સૂરતિખંદરે સં. ૧૭૫૮ વર્ષે આપાઠ શુદ્ધિ ૭ મંગલવારે ગ્રં. ૭૬૫ શ્લોક સંખ્યા કરી છઈ અક્ષર ૩૨ શ્લોક થાઇ. (સંવત ૧૭૫૮ કાં વ. ૯ દિને શ્રી તપાગજિઅ શ્રી વિજયદેવસૂરિ સમવાય સાહાશ્રીપ શ્રી વેરજી સોમકરણુનો ચોપડો તે મધ્યે) પ.સં. ૨૦, ગું (૧૧) પ.સં. ૨૬-૧૫, ખેડા ભં. (૧૨) પ.સં. ૧૭-૧૫, રો. એ. સો. ખી. ડી. ૮૩ નં. ૧૮૮૬. (૧૩) પ.સં. ૧૭-૧૯, ભા. ભં. ઠા. ૮૧ નં. ૩૦. (૧૪) ડે. ભં. ઠા. ૪૩ નં. ૧૮. (૧૫) ડે. ભં. ઠા. ૪૩ નં. ૧૯. (૧૬) પ.ક. ૧૦૦થી ૧૫૭, ઉતાવાળા મોરારજી વડાલનો ચોપડો. (૧૭) પ.સં. ૨૧, લીં. ભં. ઠા. ૩૯ નં. ૬૪. (૧૮) સં. ૧૭૪૪ સૂરત જ્ઞાનમેશ્ લિ. પ.સં. ૧૭ ક્ષમા. (૧૯) સં. ૧૮૦૮ માધ શુકલતૃતીયા બુધવાસરે. પ.સં. ૨૫-૧૧, પાદરા ભં. નં. ૨૩. (૨૧) પ.સં. ૧૯-૧૫, સ્ત્રીમંધર. ઠા. ૨૦ નં. ૨. (૨૨)

ખુરહાનપુરે પં. શ્રી જયચંદ્રગણિ લિ. સં. ૧૮૧૨ કાલ્દ્યુન માસે. પ.સં. ૨૦-૧૫, સીમંધર. દા.૨૦ નં.૩. (૨૩) સં. ૧૮૭૯ કા. શુ. ૧ ભોમ લિ. પં. શ્રી ખુશાલવિજયગણિશિષ્ય પં. ધનવિજય ગ૦ શ્રી ગૌધાવી નગરે શ્રી વીરપ્રસાદાત. ગ્રં. ૬૭૫, પ.સં. ૨૬-૧૨, યતિ નેમચંદ-નેમ-વિજય. (૨૪) પ.સં. ૧૭-૧૮, ઘોઘા ભં. દા. ૧૦ નં. ૩૯. (૨૫) પ.સં. ૧૫, અભય. પો. ૧૭. (૨૬) ગ્રં. ૭૦૦ લિ. પૂ. ઋ. તેજપાલજી પૂ. ઋ. ડુંગરશીશિ. પૂ. ઋ. મનજીશિ. ઋ. રાયચંદ સં. ૧૭૭૧ ચૈ.વ. ૧૩ ગુરૌ ધામતા આમે. વિ. ૬૦ જાણી. (૨૭) પ્રથમોધિકાર પછી ત્રુટક, સારી પ્રત, પ.સં. ૩, ગોડીજી નં. ૪૦૩.

[આલિસ્ટઓષ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેનૈતાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૩૯૮, ૪૩૫, ૫૬૨).]

(૩૬૦) ઋષિદત્તા રાસ ૨.સં. ૧૫૭૨

આદિ - પશુમવિ સરસતિ જગિ જઈવંતા, હંસગમનિ ચાલઇ મલપંતા
મદિ માતા મયગલ જિસીય,
પુસ્તક વીણા હાથિ કમંડલ, અખઅખ તેજ કરી રવિમંડલ

જેનમ્ કંડલઃ કાનિ ઉલ્લસીય. ૧

કઇ કવિત કરેં મન ભાવિ, સાસણદેવ તણુઇ પરભાવિ

સિદ્ધસૂરિ ગુરપય નમીય;

સીલશિરોમણિ ગુણસંબુતા, નમિ અનોપમ શ્રીરવિદત્તા;

જલધિસુતા જગિ તે સમીય. ૨

તાસ ચરિત્ર મુદા પલણેસિઉં, કાયાનયરી પવિત્ર કરેસું

લેસું લાહુ ભવ તણુઉ એ

એહજિ જંખૂદીપ મઝારા, વર નયરી રાજગૃહ સારા,

ઐથ્થિક નૃપ રલીઆમણુઉ એ. ૩

ઈદ્ર સરીખુ પાલઇ રાજ, નિસુણુઉ સીલ તણુ ગુણ આજ

સહજસુંદર મુનિ ઇમ ભણુઇ એ

એક વાર સિરિ વીરજિણેસર, સમોસરિયા લાલિ અલવેસર

ચિત્ર માસ વૈભારગિરિ. ૪

અંત - જિમ ગિરનાર જલ નીઝ્યાં તુ ભમરૂલી પાજા સોઈ ન યડંતિ તુ;
તિમ કલંક જિ ઊતર્યા તુ, ભ. વલતાં એક ન હંતિ તુ. ૩૬૨

સીયલ તણા ગુણુ ખોલતાં તુ ભ. ધરિધરિ મંગલ ચ્યારિ તુ
 સંવત પનરથં ખિહુત્તરથં તુ ભ. રાસ કીઉ સુવિચાર તુ ૩૬૩
 દિનદિન દીપઠ અધિકપણુઈ તુ ભ. ઉવએસગઠ જઠવાંત તુ
 ગઠનાયક ગુણમંદિર તુ ભ. શ્રી સિદ્ધસૂરિ મહંત તુ ૩૬૪
 વાયક ગિર્યા મુહુરુ તુ ભ. રતનસમુદ્ર ગુરુ તાસ તુ;
 તાસ સીસ ઇમ વીનવઠ તુ ભ. સોડઠ વાણિવિલાસ તુ. ૩૬૫
 સૂરિજની કિરણાવલી તુ ભ. જિમ સઘલઠ પસરંનિ તુ,
 તિમ એ રાસ સોલામણુ તુ ભ. અઉપટ મલ્લ વિચરંતિ તુ. ૩૬૬
 સતીય શિરોમણિ રચિદત્તા તુ ભ. જગતુ કેસરી સીલ તુ,
 અશુભ પદારથ હાથીવડઉ તુ ભ. જેણિ વડીરા ઉલાલિ તુ. ૩૬૭
 વિધન સવે દૂરિ ગયાં તુ ભ. તેહે ન.મિ કલ્યાણની કોડિ તુ,
 ભણુતાં ગુણુતાં સાંભલતાં તુ ભ., વિનધિન પરિવારની કોડિ તુ. ૩૬૮

(૧) પ.સં. ૧૬-૧૪, ૬૦ પાલણુપુર દાર.૨૫ નં.૩૩. (૨) પ.સં.

૧૧, પ્ર.કા.ભં. નં.૮૮૩. (૩) પ્રાયઃ આ કવિકૃત. સં. ૧૬૦૫ પો. ઉપ-
 કેશચ્છે વીરકવસ-પં. લાલા ઉસવાલ દિ. વિ.ની. સૂ.ભં. અંભાત. (૩)
 પ્રાયઃ આ કવિકૃત. સં. ૧૭૬૫ મોગશર વ.૪ શનો લિ. ભીલડી નગરે
 પાશ્વ પ્રસાદાત્. વિ.મે. અમદાવાદ. [મુખુગૂહસૂરી.] શાસનમ્

(૩૬૧) રતનસાર કુમાર ચોપાઈ [અથવા રાસ] ર.સં.૧૫૮૨

આદિ - સરસતિ હંસગમનિ પય પ્રણુમી; અવિરલ વાણી પ્રકાસ રે,

શેત્રુજમંડણુ શ્રી રિસહેસર ઇરાઉલિ પાસ રે,

નેમિકુમર ગિરિનારિ અલંકૃત, શાજિમતી ભરતાર રે,

થંભાનયર થંભણુ પરમેશ્વર ફલવિધ પાસ કુમાર રે. ૧

ઉવએસગઠ ગિર્યા ગઠનાયક રચણુપહ સૂરીસ રે.

સંપ્રતિ શ્રી સિદ્ધસૂરિ નમીજઠ, પૂરઠ મનહ જગીસ રે,

ગુરુ ગુણુ રતનસમુદ્ર ભરિઉ જિમ વિઘા લહરતરંગ રે,

ગુરુ જ્વાની ગીધારથ સુરતરુ ગુરુ ચિંતામણિ ચંગ રે. ૨

ગુરુ વિણ પંથ કુપંથ ન લહીઈ, ગુરુ જગ માંહિ પ્રધાન રે;

સંયમ સીલ મહાર...કેવલ લીજવિલાસ રે.

શ્રી રતનાંગદ પુત્ર તણુ હિવ સાંભલયો સહ રાસ રે. ૬

તપ મહાતપ દિનકર ખીડિત, જેહ તણુ ઇર્ણુ ચીંત રે,

શ્રી કવિરાજ તણુ મુખ વાણી, ચંદકિરણુ જિમ સીત રે. ૬

વસ્તુ

સકલ સારદ સકલ સારદ પાય પણમેવિ
 યુતીસઠ જિણવર નમી, સુગૃહ પાય પણમેવિ સુહકર,
 અરથ લહી સિદ્ધાંતનું, પાપતાપ પરિહરણુ સુંદર,
 ઉવએસગઠિ સિદ્ધસુરિ ગુરૂ, પય પ્રણમી બહુ ભતિ
 રતનસાર કુમારનું, સાંભલયો સુચરિત. ૭

અંત -

પ્રથમ ઢાલ.

સયલ સુણી વૃત્તાંત રસાલક ઇહાપોહ કરંતિ રે
 પૂરવિકુ ભવ દેવી સઘલુ, શ્રી ગુરૂપાઈ નમંતિ રે,
 ખેટાનઈ સવિ રાજ સમોપી લીધુ સંયમભાર રે,
 રાણી તેડ થઈ વઈરાગિણિ, કર્મ ષપઈ સુખકાર રે,
 વરસ બહુતરિ સંયમ પાલી પામીઉં કેવલનાંણુ રે
 અણસણુ સિઉં આપ્પુગિરિ સ () મોક્ષપણુ નિરવાંણુ રે.
 અંગ અગ્યાર...ભણતાં ઉપાઈ ગુણપાણિ રે
 રતનમંજરિ પુહતી પ્રિય પાસઈ, ખીજ અમર વિમાણિ રે. ૯૭
 ચારિત દેસ થયા તે પોપટ, વિરતિ કરઈ ગુરૂ પાસિ રે,
 દેવ તણી લીલા જિણિ લીધી, સોઈ રમઈ મુષ વાસિ રે.
 રચણુકુમાર સદા શુભ લક્ષણુ દેવ કરઈ ગુણગ્રામ રે,
 જયકારી જયમંગલ કારણુ સહજ સલુણુ નામ રે. ૯૮
 જે ભણુસ્યઈ ગુણુસ્યઈ નરનારી તે ધરિ મંગલ ચ્યારિ રે,
 લહસ્યઈ લીલવિલાસ ધણી પરિ પુત્ર કલત્ર પરિવાર રે;
 સંવત પનર ય્યાસી સંવજરિ એ રચીઉ મઈ રાસ રે
 વાયક સહજસુંદર ઈમ ખોલઈ, આણી બુદ્ધિ પ્રકાસ રે. ૯૯

(૧) સં.૧૬૨૩ જેષ્ટ વદિ ૯ શ્રી ચત્ત મધ્યે લ૦ કૃપાદાસ શ્રી
 વેગડા ખરતરગચ્છે મહેાં સુમતિશેખર શિષ્ય મું જિનતિલક લખાવત.
 પ.સં. ૨૧-૧૧, દે.લા.પુ.લા. નં.૧૧૦૧/૪૬૭. (૨) સં.૧૬૬૯ ભા.શુ.૧૪.
 પ.સં. ૧૧, જય. પો.૬૮. (૩) સં.૧૬૭૬ ભા.શુ. ૧૧ વાં જયલાલ-
 ચિ. વિનયલાલ લિ. કેડકારી પદમા પડનાથ. પ.સં.૮, જય. પો.૧૩.
 (૪) મહં. વિષ્ણુદાસ લિં લાલખઇ લિખાવિત. પ.સં. ૧૮-૧૧, ડા.
 અ.મં. પાલણુપુર દા.૩૬. (૫) પ.સં. ૧૨-૧૫, પઘ ૩૧૦, હા.ભં. દા.
 ૮૩ નં.૧૪૨. (૬) સં.૧૬૭૬ પો.શુ. ૧ રવૌ. પણુધરી ગ્રામે વિજયમૂર્તિ

ગણિના લઠ પ.ક.૪૩૫થી ૪૯ પં.૨૧, દે.લા.પુ.લા. નં.૧૧૦૦/૪૬૬ તથા મ.ખ. (૭) પ.સં.૧૪, ગ્રં. ૩૦૨, લીં.ભં. દા.૩૭ નં.૧૧. (૮) સં.૧૭૭૭ માહા સુદિ ૯ બૃધે પં. જ્ઞાનવિજય લઠ દેા હીરજી પડનાથ". માણેક મુનિનેા યોપડો. (૯) સં.૧૭૦૩ શાકે ૧૫૬૮ દક્ષિણાયમતે સૂર્યે હેમંત ઋતૌ મૃગ-શિર કૃ. ૯ રવિ પં. ભક્તીયંદ શિં ભીમજી સિં વિ.વિ. રાધનપુર. (૧૦) ઇતિ શ્રી રત્નસાર કુમાર રાસ સંપૂર્ણ. લિપિતઃ સંવત ૧૮૭૩ વર્ષે કાર્તિક વદિ ૯ શુક્રે. પ.સં. ૬-૧૮, આ.ક.ભં. (૧૧) સાગર ભં. નં.૨. (૧૨) સં.૧૭૭૮ વર્ષે જ્યેષ્ઠ શુદિ ૬ દિનેવારે શુક્રે સકલ પંડિત-શિરોમણિ પંડિત શ્રી પ શ્રી જીવજીયંદ્રગણિ બ્રાતૃ પંડિત શ્રી દાનયંદ્ર-ગણિશિષ્ય પં. દાહતયંદ્રગણિ લિપિતં શ્રી ખત્તન નગરે આત્મીય અર્થે લિખીતં. પ.સં. ૧૩, પ્ર.કા.ભં. (૧૩) ગાથા ૪૦૦, પ.સં. ૯, જ્ઞેસ. ભં. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજ્ઞૈચાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૪, ૩૯૬, ૫૫૩).] (૩૬૨) આત્મરાજ રાસ ર.સં.૧૫૮૨(૮)

આદિ - સિરિ સરસતિ સરસતિ, આપુ વચન વિલાસ,

શ્રી આત્મરાજ પભણિસુ ચરિત્ર ઉલ્લાસ.

સોય સુણિયો ભવીયજી કવિ કેલવણી રાસ,

અતુલી બલવંતકે ત્રિભોવન લીલવિલાસ.

૧

અંત - સંવત ૫૧૨૨ અ ય્યા(અઠયા)સીઈ, મઈ રચિઉ રુકુ રાસ

આત્મરાય કથા ભણુઈ, તેહનઈ ધરિ રે રંગ લક્ષ્મી નિવાસ
કિ ૭૯ સ.

આધિ વ્યાધિ ટલી સવે મિલકે મુગતિસંયોગ

સહિજસુંદર વીનવઘ પ્રીકિ(૫) પ્રાણી રે તિહાં ભોગવઈ ભોગ.

કિં ૮૦ સ.

(૧) પ.સં. ૮-૮, હા.ભં. દા.૮૧ નં.૩૯. (૨) પ.સં. ૫-૧૩, હા. ભં. દા.૮૨ નં. ૭૪. (૩) સં.૧૮૮૫ સુદિ ૨ રાધનપુરે. પ.સં. ૬, લીં.ભં. દા.૩૮. (૪) સં.૧૮૨૬ પો.સુ. ૧૦ પં. ભાગ્યવિજયેન પડનાથ". પ.સં. ૭-૧૧, સીમંધર. (૫) સં.૧૮૩૦ ભા.વ. ૮, પ.સં. ૬-૧૦, જશં સં. (૬) પ્ર.કા.ભં. (૭) પ.સં.૩, હા.ભં. (૮) ઈંડર બાઈઓનેા ભં. [મુપુ-ગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેજ્ઞૈચાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૦૮, ૪૯૮).]

(૩૬૩) તેતલી મંત્રી રાસ ર.સં.૧૫૯૫ આસો સુ.૮ મંગલ શાંતિજમાં

અંત - મુનિવર ગણુ ગાતાં ગણુ ચડિ, પુષ્પ વધિ નિ પાતિગ ટલિ,

સુખસંપતિ લીલાં ધરિ ઘણી, આસ્થાવેલિ ફલિ કવિ તણી. ૫૬
 સંવત પત્ર પંચાણુંઘ, આસો માસિ ધરી મણુ હીઈ
 શુદ્ધિ આઠમિ નિ મંગલવાર, ગણુ ખોલ્યા રષિના અવધાર. ૫૭
 સાચી શાસનદેવિ પ્રસન્ન, સહજસુંદર ખોલિ સુવચનન,
 પાંમી સદગુરૂ તણી આસીસ, એ રૂષિરાજ નમૂં નસદીસ. ૫૮
 શાંતજ ગાંમિ રચિઉ એ રાસ, ભણુયો મનિ આણી ઉલ્હાસિ,
 દૂહા છંદ અનછ ચઉપછ, એ સુણુયો નિરમલ મનિ થઈ. ૫૯
 સાચઉ આગમ કરઉ ગવેસ, ગચ્છ ભવીયણુ કવીયણુ ઉવએસ,
 ગણુ ખોલ્યા નિ કરૂં વર્ષાણુ, જિમ હઉછ જ્ઞઠ સફલ વિહાણુ. ૬૦

(૧) શ્રી પ્રતિષ્ઠાલક્ષ્મી મુહુત્તરાના ચેતી પ્ર. અચલલક્ષ્મીગણિની પ્રતિ પં. ધિજયમૂર્તિગણિ લખિતં. પ.સં. ૧૩-૧૧, પ્રથમ પત્ર નથી, વિ.ને.ભં. (૨) સં.૧૭૦૧ મા.વ.૭ લિ. શ્રી અંબર મધ્યે. પ.સં.૭, વીકાનેરથી દક્ષિણે ૧૬ માઇલ આવેલા દેશનોક ગામે તખતમલજી દોશી પાસે.

(૩૩૪) પ્રસન્નચંદ્ર રાજર્ષિ રાસ રસં.૧૬૪૮(૧) ધિરપુરમાં

(૧) હા.ભં. ઠા.૮૩ નં.૧૬.

(૩૩૫) પરદેશી રાજનો રાસ

આદિ - ત્રિભોવન નયણાંનંદકર, ચોવીસમો જિણુંદ, રાસનમ્

રાય સિદ્ધારથ કુલતિલો પ્રણમું પરમાણુંદ.	૧
ભગતિ મુગતિ દાતાર ઘણુ ગોચમ લખિધનિવાસ	
અધિક પ્રતાપિ કલા ચડે, નામે લીલવિલાસ.	૨
અવિરલ વાણી કેલવણુ અને વહી શુભ ધ્યાન	
સયલ સભારજન કલા દિઉ સરસતિ વરદાન.	૩
રાય પરદેસી તેહનો સાચો જિમ સંબંધ	
સહજસુંદર વાયક ભણે સુણિયો સહુઈ પ્રબંધ.	૪

અંત - ઉવએસગચ્છગુરૂ ગાઈછ, શ્રી સિદ્ધિસૂરિ સુભંણુ,

પાડક શ્રી ધનસારઉ, મહિમા મેરૂ સમાણુ.	૨૧૫
તસ પટિ ગુરૂ ગર્યાવહી, રતનસસુદ્ર ઉવઝાય,	
મનવંચિત આપછ તદા, જે સેવ્યા ગુરૂપાય.	૨૧૬
લીલા પતિ લક્ષ્મી વરછ, કરઈ કતૂહલિ ગેલિ,	
ગર્યાના ગુણુ ગાવતાં, ફલછ મનોરથ વેલિ.	૨૧૭

નરય ધકી સ્વર્ગીઠ ગયુ, તેનૂ પુણ્ય પ્રમાણુ,
 સ...આણુ વહંતડાં, લાભઈ અમર વિમાંણુ. ૨૧૮
 ધરમઇ સવ સુખ સંપજઈ, ધરમ કરો નરનારિ,
 વાંણી સહજસુંદર તણી, સકલ કશ સંસાર. ૨૧૯

(૧) સં.૧૬૭૫ માઘ શુદ્ધિ ૪ શનૌ. પ.સં. ૧૪-૧૧, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭.
 (૨) ૫૮ કડી સુધીની અપૂર્ણ, પ.સં.૩-૧૫, મુક્તિ. નં.૨૪૪૯. (૩) પં. ૭૫૧-૭૫૨ કાવ્યે ૩૦ વદિ ૧૪ રવૌ લ૦ પ.સં. ૭-૧૭, યતિ નેમચંદ. (૪) પ.સં. ૧૪-૧૧, સીમંધર. દા.૨૪. (૫) સં.૧૬૨૧ માગશર શુદ્ધિ ૭ શુક્રે અંચલગચ્છે પદ્મમૂર્તિંગણિશિષ્ય મહિમતિલકગણિ લ૦ અહમદાવાદ નગરે. પ.સં. ૯-૧૫, વિ.ને.ભં. નં.૩૨૨૨. (૬) પ.સં. ૭-૧૬, હા.ભં. દા.૯૩ નં.૧૭૯. (૭) સં.૧૬૯૪ વૈ.શુ. ૧ ધાવરવારે મરોટ મધ્યે પં. સદારંગશિ. મુનિ માના લિ. પ.સં.૭, અભય. નં.૨૪૪૨. (૮) સં. ૧૬૬૩ વર્ષે કાતી સુદિ ૧૫ દન. અંચલગચ્છે શ્રી પૂજ્ય શ્રી ધર્મમૂર્તિ સૂરીશ્વરં વિજય રાજ્યે પં. શ્રી મુનિશીલગણિ વાચનાથે. હાંલણુ ગોત્રે સાં જેસા તત્પુત્ર સાં સુદા તત્પુત્ર સાં રાજપાલ તત્પુત્ર સા. માંણિક તત્પુત્ર સાં વીરદાસ તત્પુત્ર તેજપાલ લિખિત શ્રી જેસલમેર મધ્યે રાહલ શ્રી ભીમજી વિજય રાજ્યે શ્રી. ભાવ.ભં. (૯) ક આચાર્યજી ઋ. શ્રી ૬ જસવંતજીના સેવક ઋ. હપૂ વેાપા લક્ષતં સંવત ૧૬૭૧ વર્ષે આસો શદિ ૩. વિ.ધ.ભં. (૧૦) પ.સં.૧૪-૧૧, લીં.ભં. [જૈહાપ્રેસ્તા, મુપુગૂહસૂચી, હૈજૈયાસચિ ભા.૧ (પૃ.૨૪૫, ૨૬૯, ૩૯૫).]

[પ્રકાશિત : ૧. ભાષાવિમર્શ, જુલાઈ-સપ્ટે. ૧૯૮૪, સંપા. નિરંજના વેરા.]

(૩૬૬) શુકરાજસહૈલી કથા રાસ [અથવા સૂડા સાહૈલી પ્રખંધ]

આદિ - સરસતી હંસગમતી સદા, માયુ વચન વિલાસ,
 વીરજિણેસર પય નમી, ગોચમ બુદ્ધિ નિવાસ. ૧
 હરષ ઘણો ગુણુ બોલતાં, સુણતાં સિદ્ધિ બુદ્ધિ હોય,
 સૂડા નેં સાહૈલીયાં તણી, કથા સુણો સહુ ડોય. ૨
 પુણ્યે રાજહ રંગ ઘણુ, પુણ્યેં ટલે વિયોગ,
 પુણ્યે રોગ ન ઉપજે પુણ્યેં સુલલિત ભોગ. ૩
 પુણ્યેં ઘણુ કણુ પૂર ઘણાં, પુણ્યેં આયુ અનંત,

- પુણ્યે સહસગુણું મિલે, પુન્યે જ્ય જ્યવંત. ૪
 સહિયુર સાયા નેહના, જે પામઈ તસ ભેટ,
 સુહા નેં સાહેલીયાં, કર્મકલા તસ ભેટ. ૫
 આયસ સહિયુરનો લહી, કરસ્યું કવિત રસાલ,
 વાયક સહજસુંદર ભણે, સાંભવયો સુવિશાલ. ૬
 અંત - એ શુકરાળ તણું ચરિત, ઇમ કર્યું સષેવિ,
 મોટાં ચરિત થકી સહી, પામ્યો ગુરુ ઉપદેશ. ૧૬૬
 જે ભણસ્યે સુણસ્યે એકમનિ લહસ્યે તે સુખવાસ,
 વાયક સહિજસુંદર કહે, દિન દિન લીલવિલાસ. ૧૬૭
 (૧) સં. ૧૭૬૩ વર્ષે પોસ વી. ૫ રવૌ ૫. ખગવિજ્યગણિ લિખિતં.
 પ.સં. ૭-૧૫, વિ. ધ. ભા. (૨) અંયક્ષગચ્છે મહિમાતિલકે ગ૦ લિ.
 અહમદાબાદે પુ. જીવલક્ષ્મી ભણુનાર્થ. લા. વિ. સૂ. જા. ભા. ખંભાત.
 [સુપુગૂહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. ભાષાવિમર્શ, ઓકટો.-ડિસે. ૧૯૮૫, સંપા. નિરંજના
 વેરા.]

(૩૬૭) જંબૂ અંતરંગ રાસ [અથવા વિવાહણ]

- આદિ - સસ્સતિ સાંભણિ પય નમી, ઢાલિસુ ભવ દુકદાહ,
 જંબૂસ્વામી કેરકુ, ગાઈસું વરેવીવાહ, અતિ શાસનમ્ ૧
 ધર્મવંત ધુરિ તેા લઇ, નવિ રાગઈ સંસારિ,
 મુગતિવધૂ સિહં માન મિલઇ, અવર ગમઇ નવિ નારિ. ૨
 આડઇ નારી પીતવઇ, અખલા કિમઈ ન છોડિ,
 ચતુર ચણેડી કારણુઇ, માણિક પાય મ રોલિ. ૩

અંત - અજૂ અમર પતિ દેવતા એ, સુખસંપતિ લહીઇ સિવતા એ,
 સંકટ જસ નામિ ટલઇ એ, વર આંગણુઈઈ સફલા ફલઇ એ. ૬૨
 અવિચલ થાનિક પામીઈ એ, દનિ દનિ લીલવિલાસ,
 સહિજસુંદર મુનિવર ભણુઈ, જ્યવંતુ સુખવાસ. ૬૩

(૧) પ.સં. ૪-૧૧, લી. ભા. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨, સુપુગૂહસૂચી,
 લીંહસૂચી.]

(૩૬૮) યૌવનજરા સંવાદ

આ કાવ્ય ૨૫ ટૂંકનું નાનું પશુ રસકર્તુ છે. શબ્દચાતુર્ય કવિનું
 પોતાનું છે. કોઈનું અનુકરણ કે રૂપાંતર નથી. યૌવન અને જરાનો

સંવાદ એ કાવ્યનો વિષય છે. ભોજરાજને અનુલક્ષીને સંવાદ રચ્યો છે. - મ. બ.

આદિ - અમર કુમર ભુજ સખલ વિમલ કુલ કિતિ વિલક્ષણુ,
ધીરવીર ગંભીર સધર ગુણુવંત વિચક્ષણુ,
શ્રી સારદ મુખકમલિ રમલિ જિમ કરઈ સુહંસી,
દાનવંત ગુણુવંત ધર્મ ધનવંત સુવંશી,
ઉલ્લસિત હસિત લીલા લસિત, કલા કસિત યૌવન સહિત
શ્રી ભોજરાજ ભોગિક ભમર, કરઈ રજજ દૂખણુરહિત. ૧

અંત - યૌવનજરા સંવાદ ભોજ ભંજઈ વચિ આવિ,
ટાલઈ સયલ વિરોધ સંપ વલિ કરઈ મનાવિ,
ભોગ રંગ રસરૌલ મયણુ વિણુ કોઈ ન જાણુત,
જહિ તું જરા ન હુત ગવ્વં તહિ કોઈ ન મુક્ત,
વહવાડિ રાડિ સઘલી ટલી મિલ્યા રંગિ ખેહ હસી,
એ ભાવ ભેદ કવિ સહજના કનક પરિ જોજ્યો કસી. ૨૫

(૧) મ. બ.

(૩૬૯) ઈશિયાવહી રાસ ૭૫ કડી

આદિ - કુઝ ઘટા
વર રાજગૃહી જાણીઈ, સમોસ્યા તિહિ વીર
પહિલુ ગણુધર ગુણુનિલહિ, ગાજઈ ગુહિર ગંભીર. ૧
વિનયવંત વિનીત સિહિ, ભદ્રક નિય મન માંહિ,
જાણુતું સવિ સાંભ(લ)ઈ, જોહિ ચિંત ઉચ્છાહિ. ૨

અંત - ખારઈ ભાવન મનિ ચિંતજો વિરાહણા હકાયી તજો
નવ તત્ત્વ ઓજો નઈ પ્રત ખાર, અનંતકાય બત્રીસ જિવારિ. ૭૩
એ સંખ્યા મઈ વરસી કહી, કો ખૂઝઈ કો ખૂઝઈ નહી,
રાસ રચિહિ એ ચુપટ ચંગ, ભણુતાં ગુણુતાં સુણુતાં રંગ. ૭૪
જો પડિકમસઈ ઈશિયાવહી, શિવરમણી તે વરસઈ સહી,
પુહવિ પરગટ તે ગહગહઈ, સહિજસુંદર પાઠક ઈમ કહિ. ૭૫

(૧) પ.સં. ૩-૧૭, ૩. ભં. દા.૭૦ નં.૧૧૪. (૨) સં.૧૭૬૨ કા.

શુ. ૨ મહિમાસાગર પઠનાથે. પ.સં. ૨, અભય. નં.૨૧૭૯. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૭૦ ક) ગર્ભવેલી ગા. ૪૪

(૧) પ.સં. ૩, પ્રત ૧૭મી સદીની, જિ. ચા. પો.૮૭ નં.૨૩૯૨.

(૩૭૦ ખ) સરસ્વતી છંદ

આદિ - શશિકર જિનકર સમુબ્જવલ, મરાલમારૂલ સરસ્વતિ દેવી,
વિચરતી કવિજન હૃદયે, સહેદા સંસાર ભયહરણી. ૧

અંત - નવ નવે રૂપ રંગી રમી, એક નામી માતા સતી,
કહૈ કવિ સહજસુંદર સોઈ, નિત પૂજે સરસ્વતી. ૧૪

(૧) પ.સં. ૨-૧૩, મુક્તિ ૦ નં.૨૩૯૧. (૨) શ્રી કાલુ મધે ચતુ-
ર્માસીકૃતે. પ.સં. ૧-૧૭, નાહટા. સં.

(૩૭૦ ગ) [+] શાલિભદ્ર સંઝાય [અથવા ધત્રાશાલિભદ્ર સં.] ગા. ૧૭

આદિ - પ્રથમ ગોવાલ તણે ભવેજ, દીધૂ મુનિવર દાન,
નયરી રાજચહી અવતરીઉજ, રૂપે એ મયણુ સમાન-સોભાળી.

અંત - ધન ધનો સુગતિ ગઉજ, સાલભદ્ર અનુતર વિમાન,
સહેજસુંદર ધમ વીનવેજ, સાચી પ્રવચન વાણિ. ૧૭

(૧) હેલ્લું પાનું, હા. ભં. દા.૮૨ નં.૧૩૭. [મુપુગૂહસૂચી, હૈનૈસા-
સૂચિ ભા.૧ (૫.૧૪૮).]

[પ્રકાશિત : ૧. મોટું સંઝાયમાલા સંગ્રહ તથા અન્ય સંગ્રહોમાં.]

(૩૭૦ ઘ) આદિનાથ શત્રુંજય રેત૦

આદિ - સયલિ સુહકર સયલિ સુહકર સુમતિ પ્રાતાર,

અંત - જ્ય સુગુણમંદિર સહજસુંદર ભણુઈ વયણુ સુહકરો,

(૧) હા. ભં. દા.૮૩ નં.૭૫.

(૩૭૦ ચ) આંખકાન સંવાદ પ કડી રાગ મિશ્ર રામત્રી

આદિ - પરબ પનુતા પરખીયઈ, શેતુંજ સ્વામી નિરખીયઈ,
હરખીયઈ ગરવ મ કરિ અતિ આંખડી એ.

શ્રવણુ ! સુણુ ઇક વાતડી, સકલ હુબ્યો તુમહ યાત્રડી,

આવંડી આસ સિરાઈઈ કિમ ચડી એ. ૧

અંત - ત્રુટક.

જિન જોઈવા અતિ આંખિ હરખઈ રૂપ નિરખઈ વલીવલી

સંગીત ગીત રસાલ નવનવ સુણુઈ કાંન વલી વલી,

વિસરી વાત વિવાદની પરિ ભાવ ભગતિ કરઈ ઘણી.

કરકમલ જોડી સહજસુંદર ભણુઈ વાણિ સોહામણી. ૫

(૧) પ.સં. ૧-૧૧, નાહટા. સં.

(૩૭૦ છ) સંઝાયો

(૧) કાયા ઉપર (કાયાપુર પાટણ મોકલું, પેખો ૨ નવપુર માન રે-એ આદિ, અને મુગતિનારિ પૂર યાવીઇ, સહજસુંદર ઉપદેશ રે-એ અંત.)
 (૨) + કાયાપુર પાટણ (પ્રકાશિત : ૧. સજ્જાયમાલા, ભીમસિંહ માણેક, પૃ.૧૬૨). (૩) + નિન્દા (પ્રકાશિત : સ. મા. સં. પૃ.૩૭).

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૧ પૃ.૧૨૦થી ૧૨૯, લા.૩ પૃ.૫૫૭થી ૫૬૩ અને ૧૪૯૨-૯૩. 'જૈઠત વેલિ' સુધારીને પદ્મીથી 'ગભવેલી' કર્યું છે.]

૨૦૭. લાવણ્યરત્ન (ત. હેમવિમલસૂરિ-પં. ધનદેવ-સુરહંસશિ.)

(૩૭૧) વત્સરાજ દેવરાજ રાસ ૨.સં.૧૫૭૧ પો. ધુ.૧ દેવગિરિમાં
 હેમવિમલસૂરિરાજ્યે

આદિ - ગોચમ ગણુદર વિધનુદર, મણુદર વચનવિલાસ,
 જસ પસાઇ પામીઇ, તે પ્રણમી કરે રાસ. ૧
 અંબસુતા હંસગામિણી, સામિલિ કરીઅણુ માય,
 તે સરસતિ સેવું સદા, જિમ પામું જસવાય. ૨
 પુણિયં પૂરી સંપદા, પુણિયં આપદ દુરિ.
 પુણિયં સેવઇ દેવતા, પુણિયં સુખ ભરપુરિ. ૩
 તે ઉપરિ બજરાજનુ, ગિરુકે પ્રાકૃતખદ,
 લાવણ્યરત્ન કવિ ઇમ ભણુઇ, નિસુણુ પુણ્યપ્રમંદ. ૪

અંત -

દાલ

જિનસાસનિ ગિરુકે ગુણવંતુ, તપાગજ દિનિદિનિ દીપંતુ,
 જ પંતુ કલિવાહિ. ૪૬૨
 શ્રી સોમસુંદર રૂપિ ગુરુઆ ગણુદર, ભવિઅણુ વંછિત પૂરણુ સુરતર
 મણુદર જગિ જસવાહિ. ૪૬૩
 તાસ પાટ પ્રગટ પ્રજાકર, સૂરીસર શ્રી લક્ષ્મીસાગર,
 સાગર પરિ ગંભીરો. ૪૬૪
 મોહવિહંડણુ મહીઅલમોહણુ, સુમતિસાધુસૂરિ ભવિયણુ
 પડિખોહણુ, મોહણુવેલિ સરીરો. ૪૬૫
 પાટિ તાસ ઉદય જિમ દિનમણિ, શ્રી હેમવિમલસૂરિ સૂરિ-
 શિરોમણિ, ચિંતામણિ અવતારો. ૪૬૬
 ડોહ-મોહ-ભડ અનડ સુમોડઇ, વાદી-રાય-મયગલ ગલ ખોડઈ,
 કર જોડઇ તરનાહો. ૪૬૭

જુગપ્રધાન કલિયુગિ કુણુ ઉપમ, અભિનવ જાંખૂ ગોપયમ સોલકમ,
 સો ઇમ સંપદં ચંદઉ. ૪૬૮
 બનં અંબરિ ગહ ચંદ-દિવાયર, મેરૂ મહાગિરિ સાતઠ સાયર,
 તાં ગુરૂ એ ચિર નંદઉ. ૪૬૯
 મહ મિથ્યાત્વ કંદ કુદાલ, દંસણુરસિ રંજિત્ય ભૂપાલ,
 પાલઠ મહવ્વય ભારો. ૪૭૦
 પંડિત શ્રી ધનદેવ સુહંકર, મોટિ મમલ મહિ મહિમામંદર,
 સુંદર સુરપુરિ પતો. ૪૭૧
 સુરહંસ ગુરૂ જણુમણુરંજણુ, કુમતહરણુ વાહીમુખભંજણુ,
 નિરંજણુ જસવાઉ. ૪૭૨
 કલા બહુત્તિરિ ગુણુ આધારો, પંચ મહવ્વય સુદ્યાચારો,
 વંદસિ સો ગુરૂ સારો. ૪૭૩
 લાવણ્યરત્ન તસુ સીસિ હરસિં. સંવત પનર એકોત્તર વરસિં,
 પોસિં પડવે દિવસિં. ૪૭૪
 દેવગિરિ નગરિં કીધઉ રાસ, વચ્છરાજનુ સરસ નિવાસ,
 લણુસિં તે સુખ લહસઠ. ૪૭૫

(૧) ઇતિ વચ્છરાજ દેવરાજ રાસ સંપૂર્ણ સમાપ્ત. પંડિત શ્રી
 ધર્મવર્દનગણુ તત્ શિષ્ય ગણુ વિવેકવર્દન પડનાથ લખિતં. પ.સં.
 ૨૪-૧૪, ડા.નં. દા.૮૨ નં.૨૨૩. (૨) લીં. ભં. (૩) ડે. ભં.

(૩૭૨) યશોધર ચરિત્ર ર.સં.૧૫૭૩ કારતક

આદિ - દેવગિરિમંડન દેવતરૂ વંદી વીરજિણુંદ,
 ઇદ સવે સેવા કરેં દિષ્ટ જે પરમાણુંદ. ૧
 ગોપયમ મણુહર ગુરવરસરણુ સરણુ કરી મનખંતિ,
 પંતિ સહિત નિય ગુરૂ નમું સુરહંસ ઇક ચિત. ૨
 ભો ભવીયણુ ભાવે સુણો ધર્મ તણા ચ્યારે અંગ,
 ભર ભવનાણુ સુવાસના સંચમરંગ અભંગ. ૩
 દશ દષ્ટાંતે દોહિલો પામી નર વએસ,
 એ સમકિત અશંકિત મને માનિઈ ટલે કલેશ. ૪
 વીતરાગ સુસાધુ ગુરૂ જિનવર ભાષિત ધર્મ,
 કર્મહરણુ સમી જીવને જીવદયાનો મર્મ. ૫
 વેદપુરાણુ કુત્ર યુદ્ધિખલે જીવ કરે જીવધાત,

તે પાતકથી સાતમે નરકે પીડે સહિ વાત. ૬

તસ પ્રાણી દુરે રહો જીવ આકારે જેઉ,

મન ભાવે ભાજે નહિ જ્યજ્ય પાતક તેચ. ૭

તિહાં યશોધર રાયના નવ ભવ નવરસખંધ,

લાવણ્યરત્ન કવિ ઇમ કહે સુણો (એહ) સંખંધ. ૮

અંત - શ્રી જિનમતિ અતિ વરતે આંજી, તપગછગયજી વિભાસજી ભાજી,

સોહમ પાટે સોમસુંદરસૂરિ, નામે સંપતિ સુષ ભરિપૂરિ. ૩૬૦

સુનિસુંદરસૂરિ તસુ પાટિ, પાપ ટલેં નાંમ લેવા માટિ,

સંતિકર સ્તવ કરી જગ સંતિ, કરી હરી દારજી દુહ પ્રાંતિ. ૩૧

પાટે રત્નશેખરસૂરિ મહકે જગજસ, જિજ્ઞે પડિએહિઆ પ્રાવક સહસ

શ્રી લખિમીસાગર સૂરીંદ, કુમત તિમિરભરહરજી દિજીંદ. ૩૨

યુગપ્રધાન ગિર્યા ગુણધાર, શ્રી સુમતિસાધુસૂરિ ગુણધાર,

તાસુ પાટિ સંપ્રતિ વિહરંતિ, ભવભય હરત જિજ્ઞ ભગવંત. ૩૩

દીસે દિનદિન દીપતિ કલા, ગુરુ ગુણ છત્રીસ આગલા,

હેમવિમલ સૂરિસ ઉદયવંત, અંતરીષ રવિ જા જ્યવંત. ૩૪

સિરિ ધનદેવ પાંડિત શિષ્ય સિરિ મોડ, પુહવિ પીઠિ પથાવિં પયડ,

અબૂઝ જીવ ઘણા બૂઝવ્યા, સમકિત વિમલ સલિલ સૂઝવ્યા. ૩૫

સૂરહંસ ગિર્યા તસુ સીસ, વાદિત્રેણિ ધૂણાવે સીસ,

તસુ પયકમલેં રમલિ જિમ ભૂંગ, લાવણ્યરત્ન નામે સીસ યંગ. ૩૬

વિવેકરત્ન શ્રી ભણી આદરિ, સંવત પાંનર સય ત્રહુતરી,

દેવગિરિ નગરે કાતિ માસે, યશોધર ચરિઅ કરિઉં ઉલ્લાસિ. ૩૭

સમકિતસુંદર નામ પ્રખંધ, પાપતાણું ટાલે સંખંધ,

બાં મૂ મેર મહી ધિર રહે, તાં રહિજ્યો કવિયજી કહેઇ. ૩૮

(૧) ઇતિશ્રી સમ્યક્ત્વસુંદર રાસાભિધં યશોધરચરિત્ર રાસ સમાપ્તઃ

અં. ૯૦૦ સોજગ્રા ગ્રામે. પ.સં. ૩૫-૧૧, ડા. અ. ભાં.પાલજીપુર દા.રપ

નં.૧૦. (૨) સં.૧૬૨૮ પો. શુ. ૧૦ લ૦ જીરાપુલ્લી પ્રસાદાત, ચોપડો,

પ.સં. ૩૦-૩૪, વડા ચૌટા ઉ. સુરત. (૩) પ્રાયઃ આ કવિદૂત - સં.૧૬૩૩

ચૈ. વ. ૬ સોમે ભાદ્રેહિ ગ્રામિ લિ. સા. જેવત પડનાથેં. વિ. લ. સુ.

ગા. ભાં. ખંભાત. (૪) પ.સં. ૩૦-૧૧, લીં. ભાં. [આલિસ્ઠઓઇ ભા.ર.]

(૩૭૩) મત્સ્યોદર નરેંદ્ર ચોપાઈ અથવા રાસ ર. સં. ૧૫૭૩(૪)

દેવગિરિમાં

આમાં જણાવેલ છે કે શ્રીતપા રત્નશેખરસૂરિ-‘જિણિ પડિએલા સાવક સહસ’, ‘સંવત પનર ચિહુતરિ વરિસ’, ‘દેવગિરિનગર કીધઉ રાસ’.

(૧) પા. ભં. ૪. (૨) સંઘવી ભં. પાટણ. [હેજૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૯૬).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૦-૩૨, ભા.૩ પૃ.૫૬૮-૭૦. ‘મત્સ્યોદર રાસ’ ભૂલથી કવિના ગુરુ સરહંસને નામે પણ નોંધાયેલા તે પાછળથી રદ કર્યું છે. ‘કલાવતી રાસ’ તથા ‘કમલાવતી રાસ’ લાવણ્યરત્નશિષ્ય વિજયભદ્રની કૃતિઓ હોઈ અહીંથી રદ કરી છે.]

૨૦૮. ચંદ્રલાલ (આં.)

(૩૭૪) ચતુ:પર્વા^૧ રાસ અથવા ચોપાઈ ર. સં. ૧૫૭૨

(૧) પ.સં. ૧૦, ગ્રં. ૨૧૯, લીં. ભં. દા.૩૭ નં.૯૯. [મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૭૦.]

૨૦૯. અમીપાલ

(૨૭૫) મહીપાલનો રાસ ર. સં. ૧૫૭૨ આસો શુદ્ધ ૫ ગુરુ

આદિ - સકલ મનોરથપૂરણો, વાંછિત કલ દાતાર, રાસનમ્

નાભિરાય કુલિ મંડણો, શેત્રુંજ ગિરિ સણુગાર. ૧

મરૂદેવી રાણી ઉરિ ધર્યાં, શત શાખા વિસ્તાર

પ્રથમ જિણેસર પય નમી, કરસૂં કવિત રસાલ. ૨

પંચસેં ધનુષ પ્રમાણુ દેહ, પેખે પરમાણુંદિ

ઈક્ષ્વાગ વંશ ઉઘોતકર, સ્વામી આદિ જિણુંદ. ૩

સરસી પ્રણમું સારદા, કત્રીયણુ કેરી માય

અવિરલ વાણી પામવા, ખીહુ નથી ઉપાવ. ૪

રિસહ જિણેસર સારદા, પ્રણમી કવિત કરેસિ,

મહીપાલ ક્ષત્રીય તણું, સુણતાં ટલે કલેસુ. ૫

અંત - પનર બહુતિરિ અશ્વનિ માસ, શુક્લ પક્ષ પંચમિ ઉલ્હાસ,

ગુરવારે કીધું ચરી, અમીપાલ મનિ આનંદ ધરી. ૧૦૯૩

(૧) આદિમાં પં. શ્રી શિવસુંદર ગણિ ગુરૂપાદકેભ્યો નમઃ—છતિ મહીપાલ રાખનું રાસ દાનવિષયે સંખંધ યુષૈઈ કથા વસ્તુ ખંધ રાસ સંપૂર્ણ. પ.સં. ૩૯-૧૫, રત્ન. ભં. દા.૪૩ નં.૧૫. (૨) સં. ૧૬૨૯ શ્રા. શુ. ૫ રવો. આસ્થાપલ્લી મધ્યે પૂજ્યશ્રી દેવરત્નસૂરિ ત્યાતુર્માસ સ્થિતઃ

તદવસરે ઋષિ સોમજી લખિતં શ્રી હંસ લક્ષ્મીવાયનાર્થે. પ.સં.૩૫-૧૬,
સીમંધર. દા.૨૧. નં.૨૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૬૦-૭૧.]

૨૧૦. ગળેંદ્રપ્રભોદ (ત. હેમવિમલસૂરિ-વિદ્યાસાગર અને
ચરણપ્રભોદ-હર્ષપ્રભોદશિ૦)

(૩૭૬) ચિતોડ ચૈત્ય પરિપાટી (ઐ.) ૨. સં. ૧૫૭૩ કા. વદ કડી ૬૮
સરસ વચન દિઉ સરસતી, નઇ લક્ષી સચુર પસાય
ચૈત્રપ્રવાડી વિરચસ્થું, અરચસ્થું શ્રી જિનરાય. ૧
અંગ તિલંગ કલિંગ ઐ, ગૌડ ચૌડ નઈ લાડ
માલવ મરહઠ સોરઠ, તિહિં મંડણ મેવાડ. ૨
શ્રી ચિત્રકૂટિ હિરા જઇ, પડોજઇએ જેહનું નામ
મહીપતિ સપરાણું ઐ, રાણુ ઐ શ્રી સંગ્રામ. ૩
સંવત પનર ત્રિહુત્તરઈ ઐ, નરેસૂઆ, કાગણ વદિ વારિ
ચૈત્ર પ્રવાડી મઈ રચી ઐ, નરેસૂઆ, રિદ્ધિ વૃદ્ધિ જયકાર. ૬૭
તવગણુરચણાયર ચંદ દિવાયર હેમવિમલ સૂરિંદ શુરો
ગુણમણિ વધરાગર વિદ્યાસાગર, ચરણપ્રભોદ પંડિતપ્રવરો
તસ સીસશિરોમણિ કવિચૂડામણિ શ્રી હર્ષપ્રભોદ જયવંત ચિરો
તસ સીસ ગચંદિ પરમાણુદિઉ, કરિઉં કવિત જયકાર કરો. ૬૮

(૧) પ.સં. ૫, પાલણુપુરં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૯૩-૯૪.]

૨૧૧. [+] કેમલસંયમ ઉ૦ (બૃહતપરતરગચ્છ જિનહર્ષ-
સૂરિશિ૦)

તેમણે સં. ૧૫૪૪માં 'ઉત્તરાખ્યન વૃત્તિ' અને સં. ૧૫૪૯માં 'કર્મ-
સ્તવ પ્રકરણ'ની રચના કરી.

(૩૭૭) સિક્કાંત સારોદ્ધાર અથવા સમ્યક્ત્વોલ્લાસ ટિપ્પનક અથવા
લુકાની હૂંડી સં. ૧૫૪૪ આસ૦

લોકાશાના મંતવ્યના ઉત્તર રૂપે છે.

(૧) પ.સં. ૧૮-૧૫, ત્રુટક. (૨) સં. ૧૬૧૨ માર્ગશિરવ. ૪ રિણી-
મધ્યે શ્રીચંદ શાહ વાયનાર્થે. પ.સં. ૨૫, વચમાં ત્રુટક, અભય૦ (૩)
અં. ૪૦૦, લ. સં. ૧૮૧૪, પ.સં. ૧૫, સેં. લા. નં. ૨૧૭૪. (૪) તપ.
રાજકુશલણિ. કલ્યાણકુશલેન લિ૦ હીરવિજયસૂરિરાજ્યે સં. ૧૬૪૬.

વૃદ્ધિયંત્ર ભં. ભાવનગર. (૫) પ.સં. ૬૨, હં. ભં. નં. ૧૮૧૦.

[પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ પુસ્તક પ અંક ૯-૧૦ (અંશતઃ).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૮૨. કૃતિનો સંવત ૧૫૭૪ આસપાસ દર્શાવેલો તે છાપબૂલ હતી.]

૨૧૨. ભાવસાગરસૂરિશિષ્ય (આં.)

ભાવસાગરસૂરિ અંચલગચ્છના ૬૧મા પદ્ધર. આચાર્યપદ સં. ૧૫૬૦ સ્વ. ૧૫૮૩. જુઓ જૈન ગૂર્જર કવિઓ પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૨ પૃ.૭૭૩.

(૩૭૮) નવતત્ત્વ ચોપાઈ અથવા રાસ ર. સં. ૧૫૭૫ પાટણમાં

આદિ - આદિ નમી આનંદહ પૂરિ, ગિર્યા ગુરૂ ભાવસાગરસૂરિ,
પામી તાસુ પસાડે ઉદાર, નવતત્ત્વનહિ હૂં કહિસુ વિચાર. ૧
બલ્યુઈ જીવ ન નવતત્ત્વ બમ, નવિ સમકિતીઈ કહીઈ તામ,
સમકિત વિષુ નવિ સિવપુરીવાસ, તુ નવતત્ત્વનહિ કરઈ અભ્યાસ. ૨

* જૈન સાઈટ

શ્રી સિદ્ધાંતસાગરસૂરિ ગુરૂ, શ્રી ભાવસાગરસૂરિ,
પ્રણમીય ત્રીબ તત્ત્વનું વિવરણ યોલિસુ ભૂરિ.com

* જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

શ્રી જયકેશરસૂરિગરૂ, સિદ્ધાંતસાગર સાર,
ભાવસાગર ગુરૂ પય નમી, સંવર કહિસુ વિચાર.

અંત - સંવત્ પતર પંચહુતરિ વરસિ, શ્રી પત્તનિ હઈઆનઈ હરસિ,
શ્રી સંધનઈ આગ્રહિ ચહિપઈ, કીધી ભાવિઈ ભગતઈ થઇ. ૫૮
ઈય સોહગસુંદર સૂરિપુરંદર ભાવસાગર ગુરૂ ગજધર,
પયપભિમ પસાઈ કવિત કરાઈ પાપ પલાઈ દૂરિતર.

જે ભવિયજુ ભાવઇ સરલ સભાવઇ ભલ્યુઈ ગુણઈ નવતત્ત્વ વર,
તે લહસઈ સિદ્ધી વાંછિત રિદ્ધિ નિરમલ બુદ્ધિ વિષુધ નર. ૫૯

(૧) પ.સં. ૩૪-૧૫, સેં. ભા. નં. ૨૨૨૨. (૨) પ.સં. ૫૦, પ્લો. ૧૨૫૦, લીં.ભં. દા.૪૫ નં.૧૦. (૩) અં. ૧૩૪૫, પ.સં. ૪૫-૧૩, ડે. ભં. દા.૭૦ નં.૫૪. (૪) પ.સં. ૨૫-૧૭, ડે. ભં. દા.૭૦ નં.૫૫. (૫) પ.સં. ૩૮-૧૩, રત્ન ભં. દા.૪૨. નં. ૩૮. (૬) બાણુનંદે બાણુયુકતે ચ ઈદે ૧૫૯૫ તસ્મિન્ વર્ષે અશ્વતી શુકલપક્ષે ગુરો પૂર્ણા. અંચલગચ્છે ગુણુનિધાનસૂરિ રાજ્યે સત્યપુર મધ્યે પં. વિદ્યાશીલ મુનિ આત્મવાચનાય

લિ. પ.સં. ૧૮-૨૦, રત્ન. ભં. નં. ૩૬. (૭) પ.સં. ૩૧-૧૪, હા. ભં. દા.૮૩ નં.૧૬૭. (૮) સં. ૧૯૨૪ અ. વ. ૪ બુધે અમ્મઠ મહાત્મા કિસન લિ. પ.સં. ૨૭, જય. પો. ૬૧. (૯) રાજનગરે સં. ૧૭૩૫ પો. વ. ૮ ગુરો. ત્રં. ૧૩૫૦, પ.સં. ૫૭-૧૧, વી. ઉ. ભં. દા.૨૦ પો.૧. (૧૦) પ.સં. ૩૧-૧૩, જીર્ણ પ્રત, વી. ઉ. ભં. દા.૨૦ પો.૧. (૧૧) પં. ચિરવિજયસિ. પુણ્યવિજય ગ. લિ. સં. ૧૭૬૨ માર્ગશીર્ષે શુ. ૧૫ ચંદ્રવાસરે. પ.સં. ૨૧-૨૧, ત્રી. પો. ૪૧ નં. ૨૧૬. (૧૨) વિ. ધ. ભં. [આલિસ્ટઓઠ ભા. ૨ (સોભાગ્યસુંદરને નામે).]

(૩૭૯) ઈચ્છા પરિભાષામ ચોપાઈ ર. સં. ૧૫૯૦

(૧) અમ.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૨, ભા.૨ પૃ.૫૭૨-૭૩.]

૨૧૩ કે. જયવલ્લભ (સાધપૂર્ણિમાગચ્છ માણિક્યસુંદરસૂરિશિષ્ય)

(૩૮૦) શ્રાવણ વ્રત રાસ અથવા શૃહીધર્મ રાસ [અથવા સમ્યક્ત્વ-મૂલ આરવ્રત રાસ અથવા ઈચ્છા પરિભાષા રાસ] ૫૯ કડી

ર.સં. ૧૫૭૭

આદિ - પામીય વીર જિજ્ઞંસ દેવ સમરીય ગુરૂ ગોચમ

પલણિસ સમકિત મૂલ સાર શ્રાવક વ્રત ઇમ સનમ

પહિલું થૂલ પ્રાણાતિપાત વિરમણ વ્રત લણીધ

ખીજું થૂલ અલીય વચણ પરિહાર સુયુણીધ.

૧

અંત -

વસ્તુ

કરસ જયણા કરસ જયણા સેસ આરંભિ

સામત્રી ધરિ છતી સવસિયરિ એ નિયમ પાલિસ

ઠકુર-હકવીસરણ પ્રમુખ દસવિ આગાર ટાલસિ

જવ જવ ભંગ કછ એ, સિવસુહ મૂલ સુરંમ

પનર સિત્તોહતર લિહ મહ, સગુરૂ પાસિ ગિહધમ્મ ૫૬

હાલ

ઇમ પાલિસ સમકિત મૂલ સાર, શ્રાવક વ્રત આરમ્મ અતિ ઉદાર,

ભવ માણસ પામીય કરિસ ધમ્મ, જિમ થાઈ નિશ્રમ્મ સફલ જમ્મ. ૫૭

શિર ધરીઇ શ્રી અરિહંત આણ, ઇમ લહીઇ શિવપુર તણું ઠાણ,

ઇમ કીજઇ ભવીઅણ ભવહ અંત, સહી લહીઇ શિવપુરિ સુખ

અનંત. ૫૮

સાધ પુન્યમગ્ગઞ ગિર્યા ગણુધર, શ્રી માણિક્યસુંદરસૂરિ સૂરીશ્વર.
શ્રી જયવલ્લભ વણારીસ ઉપદેસ દીક્ષ,

દુગ્ધિ શ્રાવિકા ગિહધમ્મ લક્ષ. ૫૯

(૧) પ.સં. ૪-૧૦, મુક્તિ. નં. ૨૩૬૪. [હેન્રીસ્ટાસૂચિ ભા.૧ (પૃ. ૩૯૪, ૩૯૫).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ. ૫૧૭ તથા ૧૪૯૧.]

૨૧૩ ખ. જયવલ્લભ (માણિક્યસુંદરસૂરિશિષ્ય)

(૩૮૧) સ્થૂલભદ્ર બાસડીઓ [અથવા એકત્રીસો] ગા. ૬૩

આદિ - મૃગનયાણી રે શશિવયણી સારદ નમૂં,

દિહિ વાણી રે વાણી તુમ્હનઈ વય નમૂં.

વીનવીય રે નમીવઇ ચુરૂ ગાયમ વલી,

મતિ માયું રે લાયું સહિચુરૂ પય લલી. ૧

અતિહિ દુક્કર હિકર કહઈ મુનિવર સુણી સીહ મુણીશ્વરા

ચહરાસી ચહવીસી જનં લગિ નામ મહીયલ વિસ્તયાં

શ્રી માણિક્યસુંદરસૂરિ સીસઈ ભલૂઈ જયવલ્લભ વરો,

શ્રી શૂલભદ્ર સુન્નચ સુંદર સંધ ચહવેહ સુખકરો. ૬૩

(૧) વાં ચારિત્રોદયગણીનાં પં. ચિનયહર્ષેણાલિપિત્વા પ્રદત્તઃ
પ.સં. ૪-૧૩, પ્ર. કા. ભં. નં. ૧૧૭. [આસિસ્ટઓઈ ભા.૨.]

(૩૮૨) ધન્ના અણુગારનો રાસ

(૧) રત્ન. ભં. (૨) ડે. ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ. ૫૧૭-૧૮. ત્યાં આ બંને કૃતિઓના
કર્તાને ઉપયુક્ત નં. ૨૧૩ ક-ના કવિ જ ગણવામાં આવ્યા છે પરંતુ
આ કૃતિઓના અંતભાગમાં ગમ્મનિદેશ નથી. 'જૈન સાહિત્યનો સંક્ષિપ્ત
ઇતિહાસ' પૃ. ૪૮૮ કકરો ૪૦૯ તથા 'અંચલગમ્મ દિગ્દર્શન' પૃ. ૨૪૫
પર એ કૃતિઓ અંચલગમ્મના માણિક્યસુંદરશિષ્ય જયવલ્લભની કહી
છે, તેા 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ' પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૩ પૃ. ૨૨૩૩ પર કવિને
આગમગમ્મના ગણાવ્યા છે.]

૨૧૪. મુનિચંદ્રસૂરિ

પૂર્ણિમાગમ્મના ભીમપલ્લીય પદ્મમાં મુનિચંદ્રસૂરિ થયા છે તેના
પ્રતિભાલેખો સં. ૧૫૬૦ અને ૧૫૭૮ના લેખાંક ૬૫૦ અને ૩૮૫ ધાતુ-

ભાનુચંદ્ર-ભાણુચંદ્ર [૨૭૪] જૈન ગૂર્જર કવિઓ : ૧

પ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા. ૧માં, અને સં. ૧૫૫૮ના લેખાંક ૧૨૨ ભા. ૨માં મળી આવે છે તે જ આ કવિ હોય એવો દરેક સંભવ છે. સં. ૧૫૭૭નો લેખ પૂર્ણિમાગચ્છના મુનિચંદ્રસૂરિનો પણ મળે છે. (નાહર. ખં.૧ લેખાંક ૧૩૨.) (૩૮૩) રસાઉલો

આ કૃતિ પ્રાકૃતમાં છે, તેથી તેને ગૂ. કૃતિ ગણવાની નથી. જુઓ તેની આદિ :

પદમં મયણુવજ્જ મેયણાહિ, ધુસિણુ ચંદણુ કુમુમાઈ,
ચવ પરિમલિ લ્લાઈએ, સ સામગ્ગી વમ્મડરસ સણિયાણુ સંદેહો.

(૧) સંવત ૧૬૧૨ આવણુ વદિ ૧૨ શોમેશ્રી પૂર્ણિમાપક્ષે વટપદ્રિ શાખાયાં ભ૦ શ્રી લલિધયુંદરસૂરિ તત્પરિવારે વા૦ શ્રી કર્ણાસાગર તચ્છિ. વા૦ શ્રીભાનુમેશ્ર મુનિ શ્રી લક્ષ્મીચંદ, મુનિ ભોજકુમાર, લઘુ શિષ્ય સારિંગસિખિતં પૂર્ણિમા પક્ષે મુનિચંદ્રસૂરિકૃત રસાઉલો. હા. ભં.

(૩૮૪) રાત્રિભોજન સ.

(૧) પા. ભં. ૨. (૨) પા. ભં. ૩

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૯, ભા.૩ પૃ.૫૮૫. 'રાત્રિભોજન સંગ્રહ' ઉપર્યુક્ત કવિની રચના માનવી કે કેમ તે પ્રશ્ન છે.]

૨૧૫. ભાનુચંદ્ર-ભાણુચંદ્ર (લોકાગચ્છ)

(૩૮૫) + દ્યાધર્મ ચોપાઈ (ઐ.) કડી ૨૫ ર.સં.૧૫૭૮ માધ શુ. ૭

આદિ - વીર જિણેસર પણમિ પાય, સુગર તણુ લહો સુપસાય,
લસ્મચ્છનો રોષ અપાર, જઈનધરમ પડિયો અંધકાર. ૧
ચૌદ સય બ્યાસી વઇસાખઈ, વદ ચૌદસ તામ હુંકે રાખઈ,
આઠ વરિસનો હુંકે થયો, સા હુંગર પરલોકઈ ગયો. ૪

*

દ્યાધર્મ જલહલતી જ્યોત, સા હુંકે કિધઉ ઉઘોત,

પનર સય બતીસઉ પ્રમાણુ, સા હુંકે પામ્યો નિરવાણુ. ૧૪

અંત - પનર સય અઠચોતર જણુઉં, માધ શુદ્ધિ સાતમ પ્રમાણુઈ,
ભાનુચંદ્ર યતિ મતિ ઉલ્લસઉ, દ્યાધર્મ હુંકે વિલસઉ. ૨૫

પ્રકાશિત : ૧. શ્રીમાન્ લોકાશાહ, પૃ. ૨૩૪થી ૨૩૭.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૭૪.]

૨૧૬. સૌભાગ્યસાગરસૂરિશિષ્ય (વડતપગચ્છ લલિધસાગરસૂરિ-
ધનરત્નસૂરિ-સૌભાગ્યસાગર)

બૃહતપાગચ્છના લઘ્વિસાગરસૂરિના પ્રતિમાલેખો સં. ૧૫૫૯-૬૦-૬૧-૬૨-૬૪-૬૫-૬૬ના મળી આવે છે તે પરથી જણાય છે કે તેઓ ઉદયસાગરસૂરિના પૃથ્વર હતા. ધનરત્નસૂરિના લેખો સં. ૧૫૭૨-૭૯-૮૪-૮૭-૮૮-૯૧ના મળે છે તે પૈકી સં. ૧૫૭૯ અને ૧૫૮૪ના લેખોમાં ધનરત્નસૂરિ અને સૌભાગ્યસાગરસૂરિ એ બંનેને સાથે મૂકી તેમની પહેલાં 'લઘ્વિસાગરસૂરિ પદ્મે' એમ જણાવ્યું છે. એકલા સૌભાગ્યસૂરિના લેખો સં. ૧૫૭૩ અને ૧૫૮૯ના મળ્યા છે. (જુઓ ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા. ૧ તથા ૨) વિશેષમાં સૌભાગ્યસાગરસૂરિનો સં. ૧૫૭૬નો લેખ છે તેમાં જણાવ્યું છે કે પં. અલયસારગણિના પુણ્ય માટે પં. અલયમંદિરગણિ તથા અમયરત્નમુનિ સાથે રહી સૌભાગ્યસાગરસૂરિએ શાંતિનાથ બિંબને પ્રતિષ્ઠિત કર્યું. (જુઓ નાહર. લેખાંક ૨૯૩.)

(૩૮૬) ચંપકમાલા રાસ ર.સં. ૧૫૭૮ આસો સુ. ૭ રવિ દમણમાં

વસ્તુ, ચોપાઈ અને દુહામાં છે. વસ્તુ છંદ ચારપાંચ છે. ઢાલ - વીર જિણેસર ચરણ, જિમ સહકારઈ ડોઈલ (ગૌતમ રાસની) સાહેલડીની, માલતડીની એમ ચારેક ઢાલ જોવામાં આવે છે.

આદિ - આદિ જિનવર આદિ જિનવર આદિ મુનિ ઇસ શાંતિ નેમિ શ્રી પાસજિન વીર ધીર સેવે સુરાસુર પંચ જિણેસર ચરણયુગલ ભક્તિભાવ પ્રણમું ગુણાયર ગણહર મુખ્ય ઇચ્ચારહ ગુરુ ગોચમ પ્રણમેવિ ચંપકમાલા સતી તણું ચરીય ભણું સંપેવિ. ૧

*

થોડાં દિન સીખ્યઉ ધણું એ, સવિ રહિ સઉ પાસ, ચહિરાસી આસણુ ભલાં એ, કાંમરંગ અભ્યાસ.

પિંગલ ભરહ વિચારસાર, નાટિક પટ્ટલાષા, ચતુરિમ ગુહિર ગંભીર વ્રખ, એહની એ શાષા. ૫૧

અંત - વડતપગચ ગુરુ ગોચમ સમા એ માલહંતડે, શ્રી લઘ્વિસાગરસૂરિ જપતાં નામ જ તસુ તણુઉ એ માં નાસઈ દુકૃત દૂરિ. ૬૦૪ પદ પ્રભાકર જયકર એ માં ધનરત્ન સુરીંદ,

સૌભાગસાગરસૂરિ ગુણનિલો એ માં જસઉ જસ પૂનિમચંદ. ૬૦૫ તાસુ સીસ રંગિઈ રચ્યો એ માં ચંપકમાલાનો રાસ, સંવત પનર અઠોતરે એ માં ઉજજવલ આસો માસ. ૬

સાયર સંખ્યા તિથિ લલી એ માં રૂપડો વાર પતંગ,
આશ્રય નામ વિચારબધો એ માં તિથિ દિન નક્ષત્ર ચંગ. ૭
દમણખંદિર રુલીયામણો એ માં મંડણ આદિ જિણુંદ,
તાસ તણે સુપસાઉસે એ માં નીપનો રાસ આણુંદ. ૮
સતી પ્રખંધ જે લણે એ માં નર ને નારી સુભણ,
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ મંદિર ઘણી એ માં તે લહે કોડિ કલ્યાણ. ૧૦૯

(૧) ગંધાર ખિંદરે વાં વિવેકસારગણિ. પ.સં. ૧૧-૨૧, મ.જૈ. વિ. નં. ૯૦ ૪૫૬. (ગીથોગીય પણ સુવાચ્ય અક્ષરમાં.) (૨) સં. ૧૬૬૭ આસો શુદ્ધિ ૬ ગુરો જાંણુ નગરે ઋષિ લલિતસાગર વિ. પ. સં. ૨૧-૧૫, ઝી. પો. ૩૮ નં. ૧૮૧. (૩) પ.સં. ૪-૧૩, અપૂર્ણ, જય. સં. (૪) સં. ૧૬૭૫ દ્વિ. શ્રા. વદિ ૧૪ શુકે લ. વા. વિજયમૂર્તિગણિ પઠનાથ. પ.ક. ૧૩થી ૨૫ પં. ૨૧, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૦૦-૪૬૬. (૫) સં. ૧૬૯૧ જ્યે. શુદ્ધિ ૪ લં ઋષિ હરણ મૌરખી મધ્યે સ્વયં વાયનાથે. પ.સં. ૧૮-૧૭, વિ. ને. ભં. નં. ૩૩૩૧. (૬) શ્રી ભુજનગરે સં. ૧૬૭૨ શ્રી સત્યશેખરગણિ પં. વિવેકશેખરગણિ તત્ સિંહ લાવશેખર ગણિ સિંહ પ.સં. ૧૭-૧૭, લીં.ભં. દા.૨૦. (૭) શ્રી સુરતિ ખિંદર મધ્યે અશ્વિનિ માસે વિજયદશમ્યાં સોમવાસરે સં. ૧૬૭૬ વર્ષે. ઈકર બાઈઓનો ભં. (૮) ખાં.ભં. ૧. (૯) કો. [મુપુગૂહસૂચી ("તાસ સિસ રંગી રચીઉ" એ પદ્ધિને કારણે રંગસાગરને નામે).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૩-૩૪, ભા.૩ પૃ.૫૭૩-૭૪.]

૨૧૭. ભુવનકીર્તિ (કોરંટગચ્છ નન્નસૂરિ-કક્કસૂરિશિ)

નન્નસૂરિ માટે જુઓ નં. ૧૫૮ અને કક્કસૂરિના પ્રતિમાલેખ સં. ૧૫૯પના મળી આવે છે. (જુઓ ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા.૧ લેખાંક ૪૫૫, ૬૦૭.)

(૩૮૭) કલાવતી ચરિત્ર ૨.સં. ૧૫૮૦ માગ. શુ. ૫ ગુરુ ખંભાતમાં આદિ -

ઢાલ આહુબલિકી

વીર જિણેસર પય નમી, સમરીય ગોચમ સામિ રે,
ચરિત ગાઉં કલાવતી તણું, સીત્ર ગુણ કરિ અમિરામ રે;
લવિયણ પાલઉ શીલ નિરમણ, જિમ લહુ મુગતિ નઉ ઠાંમિ રે. ૧
કલાવતી દોહન કરિ આવીયા, જેઉ જેઉ સીલ પ્રમાંણુ રે.
લવિયણ. ૨

અંત - પનર અસી જરસામી, મૃગસર શુદ્ધિ પંચમી, દિવસ થ'ભતિરથ ભલે, શુર દિન નિર્મલે.	૮૮
કોરંટગરજ નન્નસૂરિ, સુપટ્ટી શ્રી કક્કસૂરિ, તાસ સીસ ઇમ ભણે, એ ઉવટ આપણે.	૮૯
બુવનકીર્તિ ધીર થાએ, કલાવતિ ગુણ ગાએ, દુઃખદસિદ્ર ટલે એ સંપદા સવિ મિલે.	૯૦
જે ભણે મનરંગ, ત્રિલસે સુખ તે અંગ, શીલ સાંનિધ કરે, એ જિમ મનિ ગહગહે.	૯૧

(૧) પ.સં. ૬-૯, ડા. પાલણપુર ઘા. ૩૬. (૨) ગા. ૯૧, પ્રત ૧૭મી સદીની, પ.સં. ૪, જિ. યા. પો. ૮૧ નં.૨૦૫૧. (૩) પ.સં. ૫, જય. પો. ૨૯. (૪) કલાવતિ ચરિત્ર લખ્યું સં.૧૮૪૬ પોસ શુદ્ધિ ૧૨. પ્ર.કા.ભં.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૪-૩૫, ભા.૩ પૃ.૫૭૪.]

૨૧૮. ચારુચંદ્ર (ભક્તિલાભ-ચારિત્રસારશિ.)

‘ઉત્તમકુમાર ચરિત્ર’ પણ આ કવિએ સંસ્કૃતમાં રચેલ છે.

(૩૮૮) હરિમલ યોપાઈ ર.સં.૧૫૮૧ આ. શુ. ૩

(૩૮૯) રતિસાર કેવલી યોપાઈ

આદિ - શ્રી ભક્તિલાભોપાધ્યાય સદ્ગુરુભ્યો નમઃ

પહિલઉં પણમિય પ્રથમ જિણેસર સિત્તુંજય અવતાર

મહાધીર મહિમામણિસાગર, શ્રી ગાયમ ગણધાર. ૧

દાનઇ ભૂવતિ માનઇ દાનઇ દેવાંદિક વસિ હુંતિ

વચરી વશવર્તી પુણિ હેાઇ, સિય સુર સુખ લડંતિ દાનઇ. ૨

અંત - શ્રી રતિસાર કેવલિ તણુઉં એ, મહાલાંતડે, જાણીય ચરિત અસેસ
દીજઇ દાન ભાવઇ કરી એ, મહાલાંતડે, જાણીય પત વિસેસ. ૨૦૩
જુ તુમ્હઇ ઇજી સુખસંયોગ, નર સુર રિદ્ધી વાંછિત ભોગ

તુ ડિઉ દાન મુતીસરાં એ,

જિમ રતિસાર નરેસરિ દીધઉં, સકલ સમીહિન તેહનઉં સીધઉં

સુજસ ધણો જગિ વિસ્તરાં એ. ૨૦૪

શ્રી જયસાગર વાયક જાણુઉં, રતનચંદ્ર ઉવત્રાય વખાણુઉં

શ્રી ભગતિલાભ શુર ગુણનિવઉં એ

ચારિતસાર સુશુર આદેસઇ, ચારુચંદ્રગણિ વિહિય વિસેસઇ

ધરિવઉં સુણીય ભિમાહલઉં એ. ૨૦૫

(૧) પ.સં. ૫, અભય. નં. ૧૩૫૪.

(૩૯૦) મહાખલ મલયસુંદરી રાસ

આદિ -

શ્રી ગુરુઓ નમઃ

સરસ વચન દુ સારદા, સહગુરુ કરઉ પસાય

અક્ષર સાચા દાખજો, નિરતુ આણી ઠાઇ.

૧

દાન શીલ તપ ભાવના, ધરમઇ ચ્યાર પ્રકાર

કરતાં કવિયજુ ઇમ કહિ, જીવ લહિ ભવપાર.

૨

દાનઇ ધનસારથ તર્થઉ, શીલઇ સીતા નારિ

તપ તપતાં વલિ સુંદરી, ભાવઇ ભરત વિચારિ.

૩

શીલધરમ જીપરિ વલી, કહું જ વિચાર ઉદાર

રાય મહાખલ અતિ સખલ, મલયાસુંદરિ નારિ.

૪

અંત - મહાવિદેહઇ સિવ પામસઇ, તે ધન જે એ ઋષિ ગાઇસઇ

પાસ થકી સુ વરસે થયા, ચારિત્ર પાલી મુગતિઇ ગયા. ૫૧૫

કવસ

ઇમ રાય મહાખલ મલયસુંદરિ ચરિત્ર નિસુણઇ જે નરા

તે લહઇ નિરૂપમ સુખ સંતતિ ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ પરંપરા

શ્રી ભગતિલાભઇ સીસ ચારિત્રસાર ગુરુ સુપસાઉલઇ

મુનિ આર્યથાંદ્રિ રચિઉં ભયાંયજુ સુણઉ મનિ જિમાઇલઇ. ૫૧૬

(૧) અં. ૭૭૫, પ.સં. ૨૦, અભય. નં. ૩૬૭૭. (૨) કડી ૫૧૭,

સં. ૧૬૪૦ ચૈત્ર વદિ ૧૨ શતૌ લખિતં ભક્તસારિણિ મધ્યે અંચલગરુછે

વા૦ શ્રી કમલમેશ્વરત્ત શક્ષ(શિષ્ય) પં. ૩૫૧ તત્ત શક્ષ મુનિ આણુંદમેરૂ

લ૦ પ.સં. ૨૧-૧૫, મારી પાસે.

(૩૯૧) નંદન મણિયાર સંધિ ૨.સં. ૧૫૮૭ કા.

આદિ - વીર જિણેસર ચરણુ નમેવિ, સંધિખંધિ સમરિસુ સંખેવિ,

શ્રીસુધર્મ ગણુધર જિમ ભાખઇ, જંખૂ ગણુધર તિમ વલિ દાખઇ. ૧

અંત - જ્ઞાતાધર્મકથા તણુઇ એ, તેરમ અજઞયણિ નંદનમણિયાર ચરિ

ભણીયઉ એ

પુણ્ય પામિઉ નેજુ સંધિખંધ એ મેઇ એ સુખખોધઇ કારણુ,

ભવિય લોય આણુંદ ધરી, ભણિવઉ મુક કારણુ.

મનરંગિ આણી વીરવાણી સુગુરૂ શ્રીમુખ સંભલી,

ઉવજઞાયવર શ્રી ભગતિલાભઇ સીસ વિરચિ અતિ ભલી,

સંવત ૫૧૨૭ અસી ઉપરિ સાત અધિકે વછરે,
 ગણિ ચાણ્યદે લલિય પુસ્તક માસ ફાગુણ મનહરે.
 (૧) એક ગુટકો, જિ. ચા. (૨) પ.સં. ૪, અભય. નં. ૩૨૮૪.
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૭૭-૭૮ તથા ૧૪૯૫-૯૭.]

૨૧૯. સિંહદત્તસૂરિ (આગમગરછ)

(૩૯૨) સ્થલિભદ્ર રાસ લ.સં.૧૫૮૨ પહેલાં
 (૧) જિનસાગરસૂરિ શાખા ભં. ત્રીકાનેર.
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૯૪.]

૨૨૦. લાલમંડન વા. (આં. ભાવસાગરસૂરિશિં)

અંચલ-વિધિપક્ષની પદ્માવલિમાં ૬૦મા પદ્ધર સિદ્ધાંતસાગર-
 સૂરિની પાટે ૬૧મા ભાવસાગરસૂરિ થયા. તે મારવાડ દેશમાં નરસાણી
 ગ્રામે વેરા સાંગાની સિંગારદે ભાર્યાના પુત્ર ભાવડ નામે સં. ૧૫૧૦માં
 જન્મ્યા. ૧૫૨૦માં ખંભાયત ખંદરે જ્યકેસરીસૂરિ - પદ્મા પદ્ધરને હાથે
 દીક્ષા લીધી. ૧૫૬૦માં માંડલ ગામમાં આચાર્યપદ અને ગચ્છેશપદ પણ
 મળ્યું. ૧૫૮૩માં સ્વર્ગસ્થ થયા. ભાવસાગરસૂરિના પ્રતિમાલેખો સં.
 ૧૫૬૦-૬૧-૬૩-૬૪-૬૫-૬૬-૬૭-૬૮-૭૦-૮૧ના મળ્યા છે. (જુઓ
 ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ખંને ભાગ) તેમજ સં. ૧૫૬૧-૬૫-૭૪-૭૬ના
 પણ જોવામાં આવે છે. (નાહર.) તેમની પાટે ૬૨મા પદ્ધર ગુણનિધાનસૂરિ
 અને તેમની પાટે ૬૩મા પદ્ધર ધર્મભૂતિસૂરિ થયા.

(૩૯૩) ધનસાર પંચશાળિ રાસ ર.સં.૧૫૮૩ કાર્તિક શુક્ર ૧૩ ગુરુ
 અમદાવાદમાં

- આદિ - પણમવિ વીર જિણુદ, સ્વામી સિદ્ધત્થરાય કુલચંદ,
 સેવિ સુરનર ઇંદ, જસ નામે હોઈ આણુદ. ૧
 નાલિકમલ જસ વાસં, સમરૂં સરસતિ મનિ ઉલ્લાસં,
 કવીયણુ દરિવા રાસં, ચિરવાસં, ભૂરએ આસં. ૨
 રાજગ્રહ વરનચરં, રાજ નામેણુ સેણિયં સારં,
 મંતી અભયકુમારં ઉત્તમ ગુણુ બુદ્ધિભંડારં. ૩
 પૂજિ જિનવર પાસે ગૌતમ ગણુધર મનિ ઉલ્લાસે,
 પામજઈ સુખ વાસે, સ્વામિ તે મજ્જ દિલિ આસે. ૪

અંત - સંવત ૫૧૨૭ સંવત્સર ત્રીસીઈ રે, રૂચકે કાર્તિક માસ રે,

ગુરુવાસર દિન તેરસિ કેરડઈ, કાધો, એ મનિ ઉલ્હાસિ રે
અરિહંત ખે. ૮૩

શ્રી વિદિપક્ષગઠ ગચ્ચધર રચકા રે, શ્રી ભાવસાગરસૂરિ રે,
નામિ નવનિધિ હુ જેહનઈ રે, પાતિગ જાઇ સવિ દૂરિ રે. અં ૮૫
તાસ સીસ કહઈ ઉદ્ધત અતિ ઘણુઈ રે, ભાભમંડળુ વાણુરીસ રે,
એહ ચરિત જે ભણુઈ ભણુવસિઈ રે, લહઈ સુખ તેહ નિસિદ્ધિસ
રે. અં ૮૬

દેસ સવિહુ માહિ બળુઈએ, માલ્હંતડે, ગૂર્જર દેશ પ્રસિદ્ધ,
તિહાં અહિ રમદપુર વર ભવું. માં વાસ જિહાં લક્ષ્મી કાધ. ૮૭
તિણુઈ નયરિ વિવહારીયા એ. માં, સાવક ધર્મવંત સુખણુ,
તેહ મહાજન માહિ મૂલ્યુ એ માં પહિરાજ પુણ્ય પ્રમાણુ. ૮૮
તસ વામાંગિ રૂપી કહિઉં એ, સુત સંઘદત્ત સુવિચાર,
જિનવર ગુરુભક્તિ જિ કરઈ એ માં શ્રી શ્રીવંશ શુંગાર. ૮૯
તસ ધરણિ ભણું માં શીલવંતી સવિ ચારઈ,
દાનગુણિ દીપઈ દાણુ એ માં અવર નહી સંસારિ. ૯૦
તસ કૂષઈ જગ બળુઈ એ માં બુદ્ધિ અભયકુમાર,
જસ કીર્તિ જગિ અલહલઈ એ માં બળુઈ સયજ વિચાર. ૯૧
સૂત સુણી રાસ જ કાઉ એ, પૂરઈ પાસ જગીસ,
અમોપાલ સાનિધિ કરઈ માં પ્રતપુ કોડ વરીસ. ૯૨
(૧) સાધ્વી ઈદ્રાણી પડનાર્થ. પ.સં. ૬-૧૧, લી. ભં. (૨) પ.સં.

૫-૧૪, અમં

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૫-૩૬.]

૨૨૧. વિનયસમુદ્ર વા. (ઉપકેશગચ્છ સિદ્ધિસૂરિ-કૃષ્ણસમુદ્રશિ.)

ઉપકેશગચ્છના સિદ્ધસૂરિના લેખ સં. ૧૫૭૯ના (ધાતુપ્રતિમા લેખ-
સંગ્રહ ભા.૧, લેખાંક ૧૦૮) તથા સં. ૧૫૬૮ના (ભા.૨, લેખાંક ૫૩૪)
મળી આવે છે.

(૩૯૬) + આરામશૌભા ચૌપાઈ ૨.સં.૧૫૮૩ માગશર વીકાનેરમાં

આદિ - શ્રી જિનશાસનિ જગિ જયઉ, જિણિ રાજ અરિહંત,

દયાધર્મ ભાપઉ ભવઉ, ભયસંજણુ ભગવંત. ૧

જિણુવરિ ભાળ્યા શ્રીમુખઈ, બોલઈ ત્રિન્નિ સુપવિત,

જ્ઞાંત અનઈ દરિસણુ વલી, ચરિત તત્ત્વ ગુણુજત. ૨

રતનત્રય જે નર લહી, પાલઈ તે નર ધન્ય,
 વલિ વિશેષિ દંસણુ લહી, સુખસંયોગ સુપુન્ય. ૩
 બોધક હેતુઉ જીવનઈ, જગિ ચિંતામણિ જેમ,
 સુરસંપદ સવિ સોહણુ, સુરતરૂ જાણુઉ તેમ. ૪
 સમતારસ સીધા સવે, સુણીઈ શ્રવણુ સુખણુ,
 દેવતત્ત્વ સુધા ધરઈ, તિહાં નરજન્મ પ્રમાણુ. ૫
 દેવદત આરાધતાં થાઈ નિર્મલ બોધિ,
 નવઈ તત્ત્વ સૂત્રા ઉવઈ, જઈ હોઈ ભાવવિસોધિ. ૬
 દેવ ત્રિણિ ભાવ તણુઈ, પૂજભેદ દોષ જાણિ,
 ઈઉ દુહ ભેદહ અંતરઈ, સરસવ મેર સમાણુ. ૭
 ભાવતણિ જિમ પામિયઉ, પરિભવ ઉત્તિમ કામ,
 સુણિ આરામસોભા તણુઉં, પ્રગટ કિયો નિજ નામ. ૮
 એ ચરિત્ર મઈ સાંભલ્યઉ, શાસ્ત્ર તણુઈ અનુસારિ,
 તે મઈ ભાવઈ ભાસિયો, ભવિયણુ હિયઈ વિચારિ. ૯

અંત - કરિ સંલેહણુ સાધ્યાં કાજ, લહિસે મુક્તિપુરીનઉ રાજ,
 ઉવએસગચ્છ ગુણગણે ગરિકુ, શ્રી રચણુખણસૂરિ વરિકુ. ૪૫
 તસુ અનુકમિ સંપઈ સિદ્ધસૂરિ, તાસુ સીસ વાયક ગુણુસૂરિ.
 ઉરષસમુદ્ર નામિ ગુણુસાર, તાસુ સીસઈ કલ્લઉ વિચાર. ૪૬
 વિનયસમુદ્ર વાયક ઈમ લણુઈ, ધન્ય તિ નરનારી જે સુણુઈ,
 તેહની સીઝઈ સધલી આસ, પુણિ તે લહિએ શિવધુરિ વાસ. ૪૭
 એ આરામસોભા ચઉપઈ, ભાવતણુ ઉપરિ મઈ કહી,
 વરસઝ્યાસિયે માગસિર માસિ, વીકાનયરિહિ મન ઉલ્હાસિ. ૨૪૮

(૧) સં. ૧૬૦૭ ભા. શુદ્ધિ ૧ અક્ષર મધ્યે લિ. પાડે જેમા આત્મ-
 પડનાર્થ. પ.સં. ૮-૧૫. સેં. લા. નં. ૨૧૭૩. (૨) પ્રાયઃ આ કવિદૂત -
 સં. ૧૬૫૧ જ્યે. શુ. ૭ વજારસી ગુણચંદ્રશિ. શ્રીવંત લિ. શ્રાવસ્તિકા
 મધ્યે મહિયાકક. ઉપસરઈ. હં. ભં. [આલિસ્ટઓઈ ભા. ૨.]

[પ્રકાશિત : ૧. સ્વાધ્યાય, પુ. ૧૫, અંક ૨થી ૪.]

(૩૯૫) અંદનખાળા રાસ

(૩૯૬) અંબડ ચોપાઈ ૨.સં. ૧૫૨૯ માહ શુદ્ધ ૨ રવિ તિમરામાં
 મુનિરતન તે પૂર્ણિમાગચ્છતા સ્થાપક ચંદ્રપ્રભસૂરિના પટ્ટે ધર્મ-
 ચોષસૂરિ અને તેમની પાટે સમુદ્રચોષસૂરિ કે જેમતા ત્રણ શિષ્ય નામે

સૂરપ્રભ, મુનિરત્ન અને તિલકચંદ પેકીના ખીજ શિષ્ય થયા કે જેમણે 'અંબડ ચરિત્ર' સંસ્કૃતમાં ૧૨૬૦ શ્લોકતુલ્ય રચ્યું હતું. તે ચરિત્રમાંથી ભાવાર્થ લઈ આ રાસ પોતે રચ્યો એમ કવિ જણાવે છે. આ જ મુનિ-રત્નસૂરિએ ભાગી તીર્થંકર અમલસ્વામીનું ચરિત્ર સં. ૧૨૫૨માં અને 'મુનિસુવત ચરિત્ર' સંસ્કૃતમાં રચેલાં છે.

અંત - અંબડ મોટું હયો વિલાસ, તાસુ ચરિત્ર સુણી રસાલ,
 શ્રી મુનિરત્નસૂરિનો કહ્યો, તેહ થકી ભાવારથ લહ્યો. ૯૧
 ચઉપઈ વિધિ કીયો મઈ એમ, ભણ્યતાં ગુણ્યતાં ઘરિ હુયઇ પેમ,
 ઉવએસગછિ સંપઇ સિદ્ધિસૂરિ, તાસુ પસાયઇ આણુંદપૂરિ. ૯૨
 હરપસમુદ્ર વાયક તસુ સીસ, તિમરામંડણુ શ્રી જગદીસ,
 પાસ જિણુંદ તણઇ સુપસાઇ, વિનયસમુદ્ર કહ્યો મનિ ભાઇ. ૯૩.
 પનર નિવાણુ પ્રવર પ્રસિદ્ધ, એ પ્રખંચ મઈ સુલલિત કિદ્ધ,
 મહા સુકિલ દ્વિતીયા રવિવાર, રચ્યો તિમરા નયરિ મજારિ. ૯૪
 અધિકો મઈ ઉછો છદમસ્ત, કહતા મઈ ખોલ્યો પરમત્થ,
 જે ગીતારથ વરતઈ વલી, ષમજ્યો કહજ્યો મુઝ ગુણુ મિલી. ૯૫

(૧) ઇતિ અંબડ ચઉપઇ સમાપ્ત. પ.સં.૨૦-૧૫. આ. ક. ભં. [મુપુગૂહ-

સૂચિ, હૈજૈશાસૂચિ ભા.૧. (પૃ. ૧૫૦, ૩૬૫).] તિ શાસનમ્

(૩૬૭) મૃગાવતી ચોપાઈ (શીલ વિષયે) ર.સં. ૧૬૦૨ વૈશાખ શુ. ૫
 સોમ વીકાનેરમાં

આદિ - સાસણિ દેવતિ શારદા, મુગુરુણ હર્ષસમુદ્ર
 વલિ સમરથ ચઉવીસ જિણુ, વારણુ ભવહ સમુદ્ર. ૧
 શ્રી જિનશાસન વર નયર, રાજા શ્રી અરિહન્ટ
 સમવસરણુ બઈકા સભા, ભાખઇ શ્રી ભગવન્ટ. ૨
 દાન વિશેષઈ શીલ તિમ, તપ ભાવના વિશાલ
 શીલ સુકખ સોહા કરણુ, ગુણુગણુ રચણુ રસાલ ૩
 શીલિ સદા સંપન્ન જે, લહઇ લહ્ય લગિ લીલ,
 શીલ દૂરિત દૂરે ટલૈ, શીલમ્ ભાજઈ ભીડ. ૪
 સંકટ સવિ શીલૈ ટલૈ, મહિયલિ વાધે મામ,
 શીલૈ કુલિ મહિમા બઢઈ, શીલિ સરઇ સવિ કામ. ૫
 શીલઈ આરંભિ ફલઇ, આગઈ આવઇ ખોલ,
 શીલઈ સંપદ ઘરિ મિલઇ, શીલઇ ટલૈ કુખોલ. ૬

શીલિ મનોરથ મન તણા, સીઝઈ સુણિ નિશદીશ,
મૃગાવતી શીલઈ જલ્યૌ, માલવપતિ અવનીશ. ૭
અંડમઘોત નરિંદ વર, સતી શિરોમણી જ્ઞેણિ,
હારવિયો હેજઈ કરિ, કહઉં તે કારણુ કેણિ. ૮

અંત - કર ગચણુગણુ રસ શશિ વર્ષે, વર વૈશાખ માસ મન હર્ષે,
પંચમી સોમવાર ચઉસાલ, ચહેપઈઅંધ રચી સુવિશાલ. ૯૩
વીકા નયરઈ વીર જિણુયંદ, તાસુ પસાઈ પરમાણુદં,
શ્રી ઉવએસગચ્છ સિયગાર, રચણુપહ ગિરઓ ગણુધાર. ૯૪
પ્રકટ પારસનાહથી પદિ, બહુરિમેં મુનિજનનેં થદિ,
શ્રી સિદ્ધશ્રિ સંપહ સુકકાર, કક્કસૂરિ તસુ શિષ્ય ઉતાર. ૯૫
તસુ આદેશિ હર્ષસમુદ્ર, વાયક તેહને વિનયસમુદ્ર,
તિણિ વિરચ્યો એ ચરિત રસાલ, સુણિયો કવિવર સંધ વિશાલ. ૯૬
કરિ કૃપા અબાણુપણુ દેખિ, શ્રુતિ મતિ શોધી અતિ સવિશેષ,
મુઝસિઉ હિત આણો જિનઆણુ, સાચઉ જિનભાષિન સુપ્રમાણુ. ૯૭
બં લગિ મેરૂ મહી રવિ ચંદ, બં લગિ જલવિ પુણ્ય પહુવંદ,
તાં અવિચલ એ ચરિત સુચંગ, સુણતાં ભણતાં હુઈ બહુરંગ. ૯૮

(૧) સં. ૧૬૦૪ અષાઢ વદિ ૩ શુક્રે વિક્રમનગર મધ્યે રાયશ્રી કલ્યાણુ-
મલ્લ વિજયરાજ્યે. ણુહદ્ગચ્છે વાં મેઘરતન તદ્વિનેય વાયક રત્નસિંધે-
નાકેણિ સ્વાચાચનાર્થે. પ.સં.૩૧, અભય. નં. ૨૩૫. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૩૯૮) પદ્મચરિત્ર અથવા સીતાસતી ચોપાઈ ર.સં.૧૬૦૪ શા.

આમાં રામચંદ્ર અને સીતાજીનાં ચરિત્ર છે.

અંત - શ્રી ઉવએસગચ્છ ગુણુ ભૂરિ, ગણુહર ગુર રચણુરપહસૂરિ,
તસુ અનુકણિ સિદ્ધસૂરિ વસિદ્ધ, બઈકા થાખ્યા ગુણુગરિકુ. ૫૬
કક્કસૂરિ જયવંત ગણેસ, તેક તણુઉ પામી ઉપદેશ,
વાયક હર્ષસમુદ્ર તસુ સીસ, વિનયસમુદ્રઈ વાણારીસ. ૬૦
વીકાતયરિઈ વીર જિણુચંદ, તાસુ પસાઈ પરમાણુદં,
ચઉવિહ સંધ તણુઈ સુપ્રસાદિ, સોહ ચિટોત્તર કાયણુ આદિ ૬૧
કીધી કયા એ સીતા તણી, સીલ તણી મહિમા જસુ ઘણી,
ભાષઈ ભણિજ્યો બહુ ગુણુ યુણી, પૂરઈ આસ સદા મન તણી ફર.

(૧) સં.૧૬૫૬ વર્ષે આષાઢ માસે શુકલપક્ષે ૧૪ તિથી સિપતમિદે શ્રી
વિક્રમપુર મધ્યે. ગેડીજીનો ભંડાર, ઉચપુર. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈતાસૂચિ

ભા.૧ (પૃ. ૩૯૫).]

(૩૯૮) ચિત્રસેન પદ્માવતી રાસ ૨. સં.૧૬૦૪ શ્રાવણ જ્યેષ્ઠપુરમાં
આદિ - વસ્તુ

સંતિ જિણુવર સંતિ જિણુવર સકલ સુખકર,
પંચમ ચક્રેસર પવર સંતિકરણું સવિ દુરિય દુખકર,
અવર સવે તિથેસર ચક્રેસરસ પાવન ગણુધર.
સિદ્ધસૂરિ ગણુપતિ જયઉ કક્કસૂરિ ગુરરાય,
આપઉ સારસ યુધિ દિવ હરષસમુદ્ર પસાઈ,
દૂહા.

સીલ તણા ગુણુ સંભલી, માનિ આવ્યઉ ઉછરંગ, જિણુવર શ્રીમુખિ ભ ખિયઉ, મોટઉ સુખગડ અંશ.	૨
મેર સુંદરણુ હેમગિરિ, વેણુ દેવ ગુર પંપિ, જગ અખરામણું સીતનઈ, ઈંદ્ર અગુરઈ અંખિ.	૩
પ્રથમ ક્ષીર મંત્રિ હિ વડઉ, હોઉ કાર જિમ સાર, અંતિમ સાયરઈ ગંગજલિ, મંત્રઈ વડઉ તવકાર.	૪
તિમ વ્રત મોટઉ -ચાતસુત, ભાખઈ અંગ ગરિક, તસુ પ્રતાપિ જગમગઈ, વાયઈ વેદ વસિક.	૫
સતીય સીલ સોભાગિણી, પદ્માવતી વિશેષિ, તેહ તણા ગુણુ સંભલી, થયઈ મનિ હરષ અલેપિ.	૬
કવિયણુ જે પુણુ આગલા, વિદ્યા સયલ નિવાસ, મૂઝ મૂરિખતા વયણુ સુણિ, નવિ કરિવઉ ઉપહાસ.	૭
ગરઆનઈ નામઈ ગહણિ, સીઝઈ વંછિત સિધિ, પદ્માવતિ ગુણુ જંપિવા, આપઉ અવિયલ યુધિ.	૮

અંત - સીલિપ્રભાવનઉ પાસ લક્ષીજઈ, કીજઈ મનિ ઉમ્હાક રે,
નરવર સુરવર સુખ મહીજઈ, સીલ પરમ પદ લલિયઈ રે. ૨૩૯
શ્રી ઉવએસ ગણુવરઈ ગણુકર, ગુણુહિ વિસાલો રે,
રપણુમ્હસૂરિ જે મલઈ ભૂતલિ વિરલઉ ભાલિ રે. ૨૪૦
સંપઈ રતિસિસિ સમવડિ, સિદ્ધિસૂરિ કક્કસૂરિ રે,
ગુર મનઈ સીસ તડોવડઈ, પાપ પચાસઈ દૂરિ રે ૨૪૧
તેહ તણુઉ નિત આજ્ઞાપાલક, વાયકવરના પાઠ રે,
હરષસમુદ્ર સદા રપસાગર, નામંતરિ તેરઈ ધામ રે. ૨૪૨

વિનયસમુદ્ર વણારિસ ખોલઇ, પદ્માવતીય પ્રસિવ રે,
ચિત્રસેન ત્રપ રાણી તોલઇ, આ વરનં તસુ પદ્મ કીધ રે. ૨૪૩
સીલ તણા ગુણુ નિરમલા, જ્ઞેહપુરિઈ શ્રી પાસ રે,
મુનિસુમતિ ગુણુ ઉમલા, કુંથી જિણુંદ ઉલ્લાસ રે.
સંતિ વિમલ શ્રી પાસઇ, કીધઉ ચરિત્ર રસાલો રે,
સોલ ન(ચિ)ડોતર અવણુ માસદિ, સુણુજ્યો પુણ્યવિશાલો. ૨૪૫
સીલિહિ લલિયઈ રાજે રે, સીલિઈ દુરિત વિરામઈ,
સીલિ સરઇ સવિ કાળે રે, સીવલિ સયલ સુખ પામીયઇ. ૨૪૬

(૧) સં.૧૬૫૩ વિરથે મિતિ જેક સુદિ પમી સુકલ પખે સં.
વાણારિસ શ્રી ગુણુચંદ્ર તસુ સીધ શ્રીવંત લિખત. નાગર મધ્યે. પ.સં.
૧૪-૧૪, ડે. ભં. દા.૭૦ નં.૬૫.

(૪૦૦) રોહિણ્ય [ચાર મુનિ] રાસ ર.સં.૧૬૦૫

(૧) ભાં. ઇ. સન ૧૮૮૭-૯૧ નં.૧૪૯૧. [મુપુગલસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૬૮-૭૦, ભા.૩ પૃ.૬૨૫-૨૬.]

૨૨૨. લીમ (શ્રાવક)

(૪૦૧) અગડદત્ત રાસ ર.સં.૧૫૮૪ અસાડ વદ ૧૪ યતિ નડિયાદમાં
આદિ -

પ્રથમઈ પ્રણમૂં સારદા, કવીઅણુ કેરી માય,
અવિચલ પદ આપઈ સદા, તૂડી કરઈ પસાઉ. ૧
તૂં સામિણિ માતાપિતા, તૂં બાંધવ તૂં મિત્ર,
તૂંહ પયકમલ હીઇ ધરી, કહિશિ કથા સુપવિત્ર. ૨
જે કવીઅણુ વાંણી કવઇ, તે તુઝ કરઈ પ્રણામ,
જહિ તૂં માત મયા કરઇ, તુ સીઝઇ સવિ કાંમ. ૩
મૂઝ મૂરખ મનિ ઉપનજ, ભાવ ભલો અતિ સાર,
અગડદત્ત રિષિ રાયનુ, રાસ રચિસિ વિસ્તારિ. ૪

(પછી સરસ્વતી સ્તુતિ ચોપાઈમાં મૂકી છે.)

તુઝ પયકમલ હીવા માહિં ધર, કથા એકનું નાટિક કર,
મુઝ મૂરખ મનિ એ મતિ સોઇ, રખે માત હાસારથ હોઇ. ૧૭

અંત - વૈરાગિં તે મુનિ કહઈ, લીધો સંયમભાર,
દિનિદિનિ તપ અધિકુ કરઈ, અગડદત્ત રિષિ સાર. ૪૬૮
તેણુઈ ય(જ)મ મોહ મૂંકાઉં, તિમ યે(જે) મૂકઇ આસ,

ભીમ ભણ્યું તે ભવ તરછ, વક્ષી નાવછ ગર્ભવાસિ. ૪૬૯
 કેતે કેતે ઘાહાહલે, સોસી તેણુઈ કાય,
 શિવરમણી હેલાં વરી, અગડદત્ત રિષિરાય. ૪૭૦
 એહ કયા કિહાંથી કથી, કિમ જાંણિઉ સંખંધ,
 કહિ કવિ તે મઈ કિહાં સુણી, કિમ કીધો પ્રખંધ. ૪૭૧
 યુપૈ.

નગર ભલૂં નડિયાઈદ ચંગ, ગઠ મઠ મંદિર અતિ ઉતંગ,
 વસઈ વ્યવહારી મહાજન બહુ, એક એક પહિ ચડતા સહુ. ૪૭૨
 તીરથ ઘણાં અજઇ પુર માંહિ, શાંતિનાથ નાંમિં દૂખ જાંઈ,
 નગરશિરામણિ પુરવર એહ, કહિતાં કિંમ હિ ન આવછ છેહ. ૪૭૩
 કહિ કવિતા શૂં વખાણીઈ, મહિલા વા મહીઅલિ જાંણીઈ,
 ધર્મ નીમ પાલઈ આચાર, પીડયાં નર પીહર સાધાર. ૪૭૪
 દાંત પુણ્ય તપ જુહલાં કરછ, સાત વ્યસન સહુ કે પરહરછ,
 તે કોઈની પૂજી આસ, યે(જે)ણીઈ નામ દીધૂં જણુદાસ. ૪૭૫
 ધણુ કણુ કંચણુ તેહ ધરિ બહુ, કહિ કવિતા તે કેહલાં કહૂં,
 અધિકાં પુણ્ય કરછ દિનદિન, જસ ધરિ એટા પુરૂષ રતનન. ૪૭૬
 જે ગોશી કહીઈ તે સાચ, સહિયુર તણી ન લોપછ વાય,
 પુણ્યકાજ સાધઈ એકલુ, પાપકર્મથી રહિ વેગલુ. ૪૭૭
 કોઈ રાજકુલમંડણુ હોઈ, જસ ગુણુ પાર ન પામઈ કોઈ,
 જીવદયા નિતુ પાલછ ઘણી, વાય ન લોપછ શ્રી ગુર તણી. ૪૭૮
 જૂઠરાજ જગમાંહિં ચંદ્ર, કરિ અવની અવતરિઉ ઈંદ્ર,
 ધર્મ કરછ જલિ જયણા સાર, ધરિ મંડાવછ શત્રુકાર. ૪૭૯
 જાવડ જગમાંહિં સુપ્રસિદ્ધ, જેણુઈ પુણ્ય અતિ જુહલાં કિદ્ધ,
 સુખિં સમાધિં વિલસછ ધણુકેં, પુણ્ય તણુઉં દલ લિછ અતિ
 ધણુઉં. ૪૮૦

રૂપવંત રૂપો સાહા જેહ, અવનિ અનંગ અવતરિઉ તેહ,
 તાસ સાધિ સોહછ હરિચંદ, પુણ્ય કાજિ જેડનઈ આણુદ. ૪૮૧
 નાગરવંશ તણુઉં શણુગાર, સાંમહ સાંમલવનનઉ સાર,
 સાહા શાણુસુતનાકર જેહ, અહિનિશિ પુણ્ય કરછ નર તેહ. ૪૮૨
 શ્રાવક અવર ઘણા છિ બહુ, પુણ્ય કાજિ સામથી સહુ,
 ત્રિણિ કાલ સહુ વંદછ દેવ, અહિનિશિ સાધઈ સહિયુરસેવ. ૪૮૩

સયલ સંઘ બ્રહ્મો એક વાર, હુધ કથા તવ ધર્મવિચાર,
 તપગરિષ્ઠ હેમવિમલસૂરિરાય, જસ નામિં બહૂ પાતક જન્ય. ૪૮૪
 તાસ પાટિ અતિ ઘણી જગીસ, શ્રી સૌભાગ્યહર્ષ સૂરીસ,
 તસ ગણિ હર્ષજઈ પંડિત સાર, કરિ અભિનવગૌતમ અવતાર.
 તે પંચ્યાસ તિહાં ચુમાશિ, સયલ સંઘ બ્રહ્મો ઉલ્લાશિ,
 કરઈ વખાણુ તે અતિ સપવિત્ર, અગડદત્તનું કરિહિં ચરિત્ર. ૪૮૬
 તેહ વચન મઈ શ્રવણે સુણિહિં, સરસતિ ચરણકમલ મનિ ધરિહિં,
 આણુંદ આણી કહિ હરઅંદ, તિહાંચુ મઝ ઉપવુ આણુંદ. ૪૮૭
 એહ રાસ રચીહિં ચોસાલ, કુણુ સંવત તે કેહુ કાલ,
 પતર શત ચુરાશી જેહ, અપાઠહ વદિ સોહઈ તેહ. ૪૮૮
 તિથિ ચૌદશિ સોહઈ સપવિત્ર, વાર શનૈશ્વર પુબ્ય નક્ષત્ર,
 રચિહિ રાસ સચલો એકત્ર, અગડદત્તનું કહિહિં ચરિત્ર. ૪૮૯
 દૂહા.

પઠઈ ગણુઈ જે સાંભલઈ, નરનારી ઉલ્લાસિ,
 અગડદત્ત કેરી કથા, તે નાવઈ ગર્ભવાસિ. ૪૯૦
 પાંચ ખાંડ પોઠે કરી, રચીહિ એહ પ્રબંધ,
 ભીમ ભણુઈ ભવીઅણુ સુણો, વુ ઈટઈ ભવબંધ. ૪૯૨

(૧) પ.સં. ૧૮-૧૫, ડાહ્યાભાઈ વકીલ સુરત. (૨) પ.સં. ૨૨, સી. ભં. દા.૩૬ નં.૪૫. (૩) સં.૧૯૩૦ શ. શુ. ૯ પ્રુથ લ. વકીલ વરજલાલ વેણીદાસ ખેડા મધ્યે શ્રી ભીડભંજન અમીઝરા પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત. પ.સં.૧૬-૧૪, ખેડા ભં. દા.૮ નં.૯૯. [લી'હસૂચી (કર્તાનામ નથી).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૨૩૮, ભા.૩ પૃ.૫૭૫-૭૭ તથા ૧૪૬૫.]

૨૨૩. સાધુરત્નસૂરિ

આ સાધુરત્ન તે પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ કે જેણે સં.૧૫૭૨માં જુદો ગચ્છ કાઢ્યો તેના યુરુ કદાચ હોય; અને જે તે હોય તો તેના યુરુપ્રચુરુની પદ્મવલિ 'ઇન્ડિયન એન્ટિક્વરી'ના ૧૮૯૪ના અંકમાં આપેલ પાયચંદ્રગચ્છની પદ્મવલિ પ્રમાણે પૂર્ણચંદ્રસૂરિ-તેના હેમહસસૂરિ-લક્ષ્મીનિવાસસૂરિ-પુણ્ય-રત્નસૂરિ અને તેના સાધુરત્નસૂરિ અને તેના પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ એ પ્રમાણે છે.

(૪૦૨) ક્યવન્ના રાસ

આખો ચોપાઈ હંદમાં છે.

આદિ - પણમિય વીર જિનેસર દેવ, સરસતિ સામિણિ સમરી હેવ,

કર જોડિનઈ કહું વિસાલ, કયવજાનકે રાસ રસાલ. ૧

દાન વડું સુણ્યો સંસારિ, દાનઈ દુર્ગતિ દૂરઈ વચારિ,

દાનઈ સુખ સંપતિ સંયોગ, દાનઈ મનવંછિત લહીઈ ભોગ. ૨

અંત - સાધુરતનસૂરી ઈમ ભણઈ, કયવ-નાનું ચરિત્ર જો સૂણઈ,

ભણઈ ભણાવઈ જો વલિગણઈ, ચઉદ રયણ નવનિધિ આંગણઈ. ૧૧૫

(૧) મુનિશ્રી માનસાગર પકતાથે. પ.સં. ૫-૧૨, ધો. ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૮.]

૨૨૪. પાશ્ચંચંદ્રસૂરિ (બૃહત્તપા. નાગોરી તથા. સાધુરતનશિ.)

હમીરપુર નગરના પ્રાગ્વંશના વેદહગશાહ પિતા, વિમલાદે માતા.

જન્મ સં.૧૫૩૭ ચૈત્ર શુદ્ધ ૯ શુક્રવારે, દીક્ષા સં.૧૫૪૬, ઉપાધ્યાય પદ

સં.૧૫૫૪, આચાર્યપદ સં.૧૫૬૫, યુગપ્રધાનપદ સં.૧૫૮૯ અને સ્વર્ગવાસ

સં.૧૬૧૨ જોધપુરમાં. તેમણે મારવાડના રાજા રાવગાંગજી તથા યુવરાજા

માલદેવજીને પ્રબોધ્યા હતા, તેમજ ખુણેત ગોત્રના ક્ષત્રિય રજપૂતોનાં

૨૨૦૦ ઘર પ્રતિબોધી ઓશવાલ આવકે કર્યાં, તેમજ ગુજરાતમાં ઉતાવા

ગામમાં વૈષ્ણવ સોની વાણિયાને ચમત્કાર દેખાડી આવકો કર્યાં તે હજુ

મોજૂદ છે. વળી બીજાં અનેક ગામોના આવકો માહેશ્વરી થયેલા તેમને

પ્રતિબોધી ફરી આવકો બનાવ્યા હતા. તેમનું અંતિમરથી નાપાયચંદીયગચ્છ

નીકળ્યો છે. મૂળ તે નાગપુરીય તપાગચ્છ કહેવડાવે છે.

(૪૦૩) + સાધુવંદના

આદિ - રિસહ જિણ્ય પમુહ ચઉવીસ જિણ્ય વંદિયેં

હેલિ સંસારના દુખ સવિ છિંડિયેં

પુંડરીકાદિ ગણધાર મુણિ સાહુણી

સાર પરિવાર જગિ જસુ મહિમા ધણી

૧

અંત -

કલસ.

ઈમ જૈનવાણી જોઈ જાણી હિયઈ આણી મઇ ભણ્યા,

ભવતરણતારણ, દુઃખવારણ, સાધુ ગુરુમુખિ જે સુણ્યા,

ઈમ અચ્છઈ મુનિવર જેય હોસ્થઈ, કાલિ અનંતઈ જે હુઆ,

તે સત્ત છંદિહ શ્રી પાસચંદઈ મનિ આણ્યંદઈ સંયુઆ. ૮૮

(૧) સં.૧૬૮૬ કા. શુ. ૬ રવિ. પ.સં. ૬-૧૩, સંઘ ભં. પાટણ

દા.૬૩ નં.૨૩. (૨) સં.૧૭૨૬ શાકે ૧૫૯૧ આશ્વિન શરદ ઋતૌ અષ્ટમી

કર્મવાટી પંચાચિય વાસરે સ્તાંભતીથેં હુહુરા જયરાજ સુત હુહુરા

નગરાજ સ્વપડનાર્થ' સિખાપિતો. પ.સં. ૭-૧૧, ખેડા ભં.૩. (૩) ઇતિ સૂત્રાક્ત સાધુવંદના. પ.સં. ૫-૧૩, સારી વ્રત, મુક્તિ ૦ નં.૨૩૬૭. (૪) સા. રાજ સુતરત્ન સા. કચરા ભજુનાર્થ'. પ.સં. ૯-૯, ડા. ભં. ઠા.૮૩ નં.૬૫. (૫-૬) પ.સં. ૫, ગ્રં. ૮૮ અને પ.સં. ૬, લીં. ભં. ઠા.૪૧ નં.૩૧. (૭) સ્થવર ઋષિ શ્રી ૬ જ સવંતજી તત્ શિષ્યેન લિ૦ મુનિ વીરકાખ્યેન પડનાર્થ' ઋ. શ્રી કુરસીજી. પ.સં. ૫-૧૪, ડા. ભં. ઠા.૮૨ નં.૨૦૫. (૮) પ.સં. ૭, ગા. ૮૯, પ્રતિ ૧૮મી સદીની, જિ. યા. પો.૮૪ નં.૨૧૮૦. (૯) પ.સં. ૩, પ્રતિ ૧૮મી સદીની, જિ. યા. નં.૨૧૮૫. (૧૦) મિ. જિન-દત્તસૂરિશિ. મહો૦ દેવસાગરશિ. મુ. આનસાગર લિ. પ.સં. ૪-૧૫, મુનિ સુખસાગર પાસે. (૧૧) કચ્છી ઠ. યો. (૧૨) પ્ર.કા.ભં. (૧૩) પ.સં. ૬-૧૪, માં. ભં. (૧૪) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [જિહાપ્રોસ્ટા, મુપુગુક-સૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈત્રાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૮, ૨૯૨, ૩૨૬, ૪૫૧, ૫૦૯).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ, સં.૧૯૭૦, સને ૧૯૧૪.

(૪૦૪) પાક્ષિક છત્રીશી

આદિ - પ્રણમિય પહિલઉ વીર જિણુ'ંદ

અંત - શ્રી પાસચાંદ પભણુ'ંદ સુખ લડઉ.

(૧) પ.સં. ૫-૧૧, લે. વ. ભં. ઠા.૧૧ નં.૩૭. (૨) અમ. (૩) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હેજૈત્રાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૦૨, ૪૫૧, ૪૬૬).]

(૪૦૫ ક) અતિચાર ચોપાઈ ગા. ૧૫૬

આદિ - નાણે દંસણિ ચરણે'ં જ્ઞણિ, સમકિતસું વ્રત ખાર વખાંણિ,
સંલેહણ તવ વિરિયાયાર, તિહનાં આલોછસું અતિચાર. ૧

અંત - એવં શ્રાવકનાં અતિચાર, એકસો ચોવીસે સુવિચાર,
એક જાંદી કરી ચોપઈ, પાસચાંદિઈ મુનિ હરખે કંઠી ૧૫૦
પાખી ચોમાસિઈ સંવજરી, સહુએ શ્રાવક આદર કરી,
શ્રાવિકા ભણિજ્યો શુણિ સદા, લહિજ્યો શિવસુખ ને સંપદા. ૧૫૧

(૧) લિ૦ કેડા ગામે જીવરાજેન પંડ' સાલાયાં સં.૧૯૩૫ માહા સુદ ૧૨ એમે પડનાર્થ' ભાઈ તત્કસી સાર. પ.સં. ૯-૧૧, મો. સેં. ભા. (૨) સં.૧૬૫૭, ગ્રં.૧૫૬, લીં.ભં. ઠા.૩૬ નં.૫૩. (૩) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૦૫ ખ) + ચરિત્ર મનોરથમાલા ૩૬ કડી

આદિ - સુહૃદચરમ પ્રણમઉં નિસદીસ, કર જોડીનઈ નામઉં સીસ,
 (૧) .૯ જ્ઞસુ. પ્રસાદાન્નિર્મલ નાણુ, લલિ સુભગતિ તણુઉ અહિનાણુ. ૧
 આંત - શ્રીપૂજ્ય, આસનાંદસૂરિ ઇમ વિનવઈ, સંમલિયો સહુકોઇ
 આણુ સહિગુણકિરિયા મિલી, શિવસુખદાયક હોઇ. ૩૬
 (૧) પ્રસાદાન્નિર્મલ મધ્યે સં. ૧૭૪૩ ચૈત્ર સુદિ. પ.સં. ૭-૧૨, રો.
 એ.સો. પ્રી.ડી. ૬૩. નં. ૧૮૯૯. (૨) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.
 [અધિસ્તરસૂચિ ભાગ ૨, જૈન સાહિત્ય પ્રોસ્ટા (પાર્શ્વનાથને નામે), હેજેરાસૂચિ ભા. ૧
 (૫૪૫૧, ૫૯૧૬)]

(૪૭૬) + આવક [આદ] મનોરથમાલા ૨૭ કડી
 આદિ - વીર જિજ્ઞેસુર પય પ્રણમેસું, નામમંત્ર ચરનો સમરેસું
 તણુ જ્ઞનોદય આવક તણુ, કહિસું કિયડે ધરી ધારણા. ૧
 આંત - ઇણિ પુરે આગમે જિજ્ઞવર ભાપિયા, આવકને અધિકાર
 ભવિષ્ય આગલે સૂરિ પાશ્વચંદ્ર, કહે તેડી જ અનુસાર. ૨૬
 તણુ મનોરથ ઇમ કરે, જે આવક સુવિચાર
 જિમ આવક તિમ આવિકા, દુતર તરે સસાર. ૨૭
 (૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.
 પ્રકાશિત : ૧. પ્રાન્દસ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ.

(૪૭૭) + વસ્તુપાલ તેજપાળ રાસ કડી ૮૫ કે ૭૬
 આદિ - જિણુ યુવીસઇ ચતણુ તમે ઠીય, અનઈ સૂયસામિણિ સરસતિ દેવીય
 સહિચર પાય પસાઉલઈ એ
 રાસખંધિ શિહુ ઇંધવ કેરે, કાંઈ કીજઈ ચરિત (કવિત) નવેરે
 વસ્તપાલ તેજગિ તણુઉં એ. ૧
 (જૈન સાહિત્ય પ્રોસ્ટા ક્ર. ૧૧૮માં જે ત્રુટક રહેલ છે તે મૂકી
 તેની પૂર્તિ કરીએમ)

વીર ઇવલ તણુ માંતીકે એ, અતિ ઘણુ આધકેરે
 હિવ માંતીસર અંતવઇ એ, પુન્ય કરિસું નવેરે. ૪૯
 (વસ્ત) સર સસિડર સૂર સસિડર, તણુઇ આકારિ
 એ બંધવ પરણાવીયા ખેઉ નારિ અતિ સુભગ સુંદર
 ખેઉ મંત્રીસર થાપીયા હુઇ લલિય ધણીય મંદિરિ
 ખે પુણુ જૂઝઈ આગલા, જીતકે ખાંડઇ હરાઉ
 મંત્રીસર મનિ ઊપતુ, ધરમહ ઊપરિ ભાઉ. ૫૦

પાંચમ એ સહિસ પ્રાસાદ, વસ્તગિ જૈન કરાવીયા એ	
બિંબહ એ લાખ સત્રાઉ, બિહું અંધવિ ભરાવીયા એ.	૫૧
પોસહ એ સાલ સઇ નવ, ચુરાસી વલિ આગલીય	
સાતસઈ એ સત્રુકાર, લેખશાલા તે તેતલીય.	૫૨
દુનિ સઇ એ ગરૂય તલાવ, ગઢ બત્રીસ કરાવીયા એ	
તોરણ એ વર સઇ ચ્યારિ, ઇગવીસ સૂરિપદ થાપીયાં એ.	૫૩
પાંચ સઇ એ વેદ ભણુંતિ, એક સહિસ વર્ષાસના એ	
પાંચ સઇ એ આગલી પાંચ, સમોસરણ બદર તણું એ.	૫૪
પાંચ સઇ એ સિંહાસણ સહસ પાટ આસણ તણું એ	
ચઉસઈ એ તરક મસીત, સાત સઇ મઢ તપસી તણું એ	૫૫

અંત - જીણુઇ એઉ રાસુ સાંભલીઉ, બજી તેહ ધરિ સુરતરૂ ફલીઉ
 પાસચંદ્રસૂરિ ઇમ બોલંતે, ભણુઇ સુણુઇ તે સુખ લહંતિ. ૮૬
 (૧) શાંતિ.ભં. ખંભાત. (૨) ભાં.ઇ. સને ૧૮૯૨-૯૫ નં. ૮૨૫
 (૩) પ.સં. ૩-૧૬, અનંત. ભં.નં. ૨. (૪) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [મુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન સાહિત્ય અંશોધક ખં. ૩ પૃ.૧૧૭થી ૧૨૦ (જૈને શાંતિ. ભં.ની પ્રત સાથે મેળવી મેં શુદ્ધ કરી ઉતારી રાખ્યા છે). [૨. જૈન સત્યપ્રકાશ વર્ષ ૮ અંક ૯.]

(૪૦૮) [+] આત્મશિક્ષા કડી ૨૩
 આદિ - રે અભિમાની જીવડા, તું કિમ પામિસિ પાર,
 લઘુ છલ નિરખે પારકા, તું તિહને ભંડાર. ૧

અંત - ઇમ આત્મશિક્ષા ભણિ, કાયા દોહા એક,
 પાસચંદ્રિ જે નર ભણે, તસુ મનિ ધરમ સનેહ. ૨૩

(૧) પ.સં. ૨-૧૪, પ્રાચીન પ્રત, આ. ક. ભં. (૨) જુઓ કૃતિ-કમાંક ૪૪૧ને અંતે. [લીંહસૂચી.]

[પ્રકાશિત : ૧. ૫૨ વ્ય નય વિચારાદિ પ્રકરણસંગ્રહ.]

(૪૦૯) આગમ છત્રીશી

આદિ - સુહગર ચરણકમલ પ્રણમેયુ, પ્રવચન ગુણહ કેવિ કહેસુ,
 શ્રુત ખીગક જોઇ બણિયે, નામ અંથ સંખ્યા આણિયે.

અંત - ઇણિ પરિ સુવિસાલે પંચમ કાલે જે આગમ ગણિ ઉદ્ધરિય,
 પુસ્તક લિખિ રાખ્યા જિણુવરે ભાખ્યા ભવિયણુ હિતકારણુ કરિય,

તસુ નામ પલાણ્યુ ગુણ્યું પહાણ્યું ખીજક જોઈ સ્મૃતિ લણિય,
ચિહ્ન વર જંદિઈ મન આણ્યુંદિઈ, પાસચ્ચંદ હરપિઈ લણિય.

(૧) પ. ક. ૨૮થી ૫૦, લે. વ. ભં. દા.ક નં.૪. (૨) જુઓ કૃતિ-
ક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે. [મુપુગૃહસૂત્રી, હૈનૈશાસ્રયિ ભા. ૧ (પૃ. ૪૫૧, ૪૬૮).]

(૪૧૦) ઉત્તરાધ્યયન છત્રીશી

(૧) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૧૧) યુરુ છત્રીશી અથવા ભાંપા છત્રીશી

આદિ - રિસહ પમુહ જિણુવર ચહીવીસ, વિહરમાણુ તિત્થંકર વીસ,
વિહરે દુન્નિ ઠોડિ કેવલી, પ્રહ ભીડી વંદો મન રલી. ૧

અંત - એહ વચન સાચા સદ્વહે, લવિયણુ આગલિ સાચા કહે,
તે સુહચરનો સમરી નામ, પાસચ્ચંદ નિતુ કરે પ્રણામ. ૩૭

(૧) સંવત ૧૬૫૪ જ્યેષ્ઠ સુદિ ૪ ભોમવાસરે લિષત ઋષિ હરજી
ઋષિ દિનકર પકનાથં. પ.સં. ૧૫, સંઘ ભં. દા.૭૫ નં.૮૫. (૨) જુઓ
કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હૈનૈશાસ્રયિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૬).]

(૪૧૨) મુહપત્તી છત્રીશી

આદિ - નમિય સુચર અસિઆહસાઈ સમરી પભણીજઘ
અંત - ચુરપ્રસાદે પભણ્યું શ્રી પાસચ્ચંદ. ૩૬

(૧) પ.સં. ૫-૧૧, લે. વ. ભં. દા.૧૧ નં.૩૭. (૨) જુઓ કૃતિ-
ક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હૈનૈશાસ્રયિ ભા.૧ (પૃ.૪૫૧, ૪૬૬).]

(૪૧૩) વિવેક શતક

(૧) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૧૪) દુહા શતક

આદિ - જગન્નાથ જગન્નાતઃ કૃપાસ્પદ કૃપાકર
શરણ્ય ભક્ત સાધાર, યુલુ વિરમ્નિકાં મમ. ૧

જગચુર જિણુવર વીનવું, વિનડી અવિધારિ,
ત્રિભુવનનાયક એક તું, જુગતાજુગતિ વિચારિ. ૧

અંત - જગદીશ્વર પય સમરતાં, પાલંતા તુમહ આણુ,
અવજસ જસ દુખસુખ સહી, જે હુઈ તે સુપ્રમાણુ. ૯૭

(૧) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૧૫) એષણા શતક કડી ૧૦૧

આદિ - શ્રી જિનશાસન સમવડઈ અવર ન શાસન ઠેઘ

કહિ કિમ હીરાગર તુલઇ, જગિ લવણાગર હોઈ.

૧

અંત -

વસ્તુ

જય મુણિવર જય મુણિવર પંચ આચાર

પાલઈ પચિંદિયદમણુ પંચખાણુ-ભડ-માણુગંજણુ

શુદ્ધ જિનાગમ પત્રવઈ ભવિય-લોય-ભવભીડભંજણુ

સાધુચરણુ તારણુતરણુ તે સમરઉં નિસિદ્ધિસં

શ્રી પાસચંદ્ર ઇમ વીનવઇ, તસુ પય નામઉં સીસ. ૧૦૧

(૧) પ.સં. ૭-૧૧, લે. વ. ભં. દા.૩ નં.૧૨. (૨) પ. ક. ૨૮થી

૫૦, લે. વ. ભં. દા.૬ નં.૪. (૩) પ.સં. ૫-૧૩, લે. વ. ભં. દા.૧૧

નં. ૬૯. (૪) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે. [લીંહસૂચી, હેજૈશાસૂચિ

ભા.૧ (પૃ.૪૦૨, ૪૧૮, ૪૫૧, ૪૬૭).]

(૪૧૬) સંગરંગ પ્રબંધ ૧૨૮ કડી

આદિ - ધમ્મ સવણાણુરતા, સઉજ્જમા ધમ્મ કમ્મ કરણુમિ

કય ધમ્મિય સાહિજ્જન. જયંતુ લવ્વાય સરપુરિસા.

૧

ચઉપઈ

પ્રણમિય સાધુચરણુ ગુરુપાય, ધર્મલાભનઉ કહિસુ ઉપાય,

ભવિયણુ ધર્મનેહ સંભરી, સંભલિજ્જયોમનિમ આદર કરી. ૨

દસ દષ્ટંતિઈ ધર્મ દુલંભ, ધર્મ જ્જણિ સિવધરિ દઢ થંભ,

ધર્મ સમાણુ નહી ઉપગાર, ધર્મ જ્જવનઈ તારણુહાર. ૩

અંત - સાધુસંગિ જગિ જસુ વિસ્તરઇ, સાધુસંગિ મનવંછિત ફલઇ

સાધુસંગિ નય વિનય વિવેક, સાધુસંગિ ગુણુ થાઇ અનેક. ૧૨૬

આગઇ ઉતમ હુઆ અનંત, અવર હુસ્યઇ બહુલા ગુણુવંત,

વિજ્જયવંત વરતઈ ઇણિ કાલિ, તે સંગતિક્કલ લ્યઉ સંભાલિ. ૧૨૭

ઇણિ પરિ દુષ્ટ સંગ પરિહરઉ, સાધુસંગિ મનિ આદર કરઉ

જિમ મનવંછિત સુહક્કલ હવઇ, હરપઈ શ્રી પાસચંદ્ર વીનવઇ. ૧૨૮

સંગરંગ પરિસ્કારઃ, કવિલિ: પરિચુંકિતઃ,

અલંકરોતિ યત્કંઠં સત્સમાજે સ શોભતે.

૧૨૯

(૧) પ.સં. ૨-૨૫, યશોવૃદ્ધિ. પોથી નં. ૬. (૨) પ.સં. ૮-૧૨,

લે. વ. ભં. દા.૩ નં.૯. (૨) પ.સં. ૭-૧૪, લે. વ. ભં. દા.૩ નં.૨૪. (૩)

જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૬૮).]

(૪૧૭) સ્થાપના દ્વિપંચાશિકા અથવા જિનપ્રતિમા સ્થાપના

વિજ્ઞાપિત પર કડી.

આદિ - લલિય દુહેલઉ મણ્યંય ભવ, ભવભંજન જગતાહ
ભો ભવિયણુ જિણુવર નમઉ, હિયઇ ધરી ઉચ્છાહ. ૧

અંત - નિશ્ચલ સૂત્ર પરંપરા, વરસ સહસ ઈકવીસ,
વીર થકાં તિણિ જે રહઇ, નમઉં તિ ગુરૂ નિસિદ્દીસ પર
(૧) પ. ક. ૨૮થી ૫૦, પં. ૧૩, લે. વ. ભં. દા. ૬ નં. ૪. (૨) જુઓ
કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હેજૈશાસ્યિ ભા. ૧ (પૃ. ૪૫૧).]

(૪૧૮) અમર સત્તરો (દ્વાસપ્તતિકા) અથવા સુરદ્વીપિકા પ્રબંધ
૭૪ કડી.

આદિ - સુણુંતુ તે ભોઅ સુરાધયા સુરા, જે વિંતરા જોઇસિયા દેવા
વેમાણિયા કપ્પગ કપ્પતીયા, જે સાંતિ સમ્મત વિસુદ્ધ ચિતા. ૧
જિનશાસન નિંદા ટાલિજ્યો, જિણુવર આણુ ખરી પાલિજ્યો
શ્રી પૂજ્ય પાશ્ચાંચંદ્ર એ કરઇ વીનતી સાંભલિજ્યો સહુઅઇ
જિનમતી. ૭૪

(૧) લિખ્યતે કુંચરજી. પ.સં. ૨-૧૦, મો. મો. સાગર ઉ. પાટણુ દા.
૬ નં. ૨૬. (૨) પ.સં. ૫-૧૧, લે. વ. ભં. દા. ૬ નં. ૧૭. (૩) પ.સં.
૭-૧૨, શે. એ. સો. ખી. ડી. ૮૩ નં. ૧૮૬૬. (૪) જુઓ કૃતિકમાંક
૪૪૧ને અંતે. [ડિકેટલોગભાઇ વો. ૧૯ ભા. ૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી,
હેજૈશાસ્યિ ભા. ૧ (પૃ. ૪૦૨, ૪૪૬, ૪૬૭).]

(૪૧૯) નિયતાનિયત પ્રશ્નોત્તર પ્રદ્વીપિકા કડી ૬૪

આદિ - શ્રી જિનશાસન જગિ આધાર, નિયતાનિયત પદારથ સાર,
તેહ છે માહોમાહે વિવાદ, તે ટાલો પ્રભુ કરો પ્રસાદ. ૧

અંત - દુહા.
એ સદ્વહણા ગુરૂવચણે, બળિ જે પાલંતિ,
સમકિતપ્રવહણે તે ચડી, ભવજલરાસિ તરંતિ. ૬૩

શ્લોક-નિયતાનિયતા પ્રશ્નનિર્ણયાર્થપ્રદ્વીપિકા
વિહિતા પાશ્ચાંચંદ્રેણુ, શ્રી ગુરૂણાં પ્રસાદતઃ ૬૪

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [લીંહસૂચી.]

(૪૨૦) બ્રહ્મચર્ય દશ સમાધિસ્થાન કુલક ૪૨ કડી

આદિ - શ્રી નેમીશ્વરપાય નમી, પામી સુગુરૂ પસાઉ
મનઉલ્લાસિઈ સંયુષ્યઉં, પરમ બ્રહ્મવતરાઉ. ૧

અંત - જયઉ બ્રહ્મચારી સુકૃતધારી પાસચંદિ નમસ્ત્રિયામી ૪૨

(૧) પ. ક. ૨૮-૫૦, લે. વ. ભં. દા. ૬ નં. ૪. (૨) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હેનૈશાસ્યિ ભા.૧ (૫.૪૧૩, ૪૫૧).]

(૪૨૧) ચિત્રકૂટ ચૈત્યપરિપાટી સ્ત૦

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૨૨) સત્તરભેદી પૂજા વિધિગર્ભિત

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૨૩) કાઉસગ્ગના ૧૯ દોષ સ.

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હેનૈશાસ્યિ ભા.૧ (૫.૪૧૧).]

(૪૨૪) વંદનદોષ ૩૨ કુલક

આદિ - પ્રણમિ પરમાણુદંપય, પરમેશ્વર પહુ પાસ, કરિ સુચર વંદણ તણો, પરમારથ સુપ્રકાશ.

અંત - બત્રીશમો દોષ એ બળિ, પરિહર સંભલિ પ્રવચ્યમેળિ, એ બત્રીશ દોષ ટાલિવા, આવશ્યક નિરતા પાલિવા, ઇમ ગુણ વંદણ જે નર કરે, ભવસાધર તે લિલે તરિફ કરી, પાસચંદ હરખિષ તે કહે, ભણત ગુણત પરમારથ કહે.

(૪૨૫) ઉપદેશરહસ્ય ગીત

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૨૬) ૨૪ દંડક ગર્ભિત પાર્શ્વનાથ સ્તવન ૨૪ કડી

આદિ - પ્રણમું પાસનાહ પ્રહિ સમર્થ, દરસણિ દહે દુરી ઉશ્વસમર્થ, કરે વીનતી જે કર જોડિ, આગતિ ગતિ ભવ થિપી થિટોડિ. ૧

અંત - પન્નવણા ભગવતી મઝારિ, ખોલ્યુ તિહા એ બહૂત વિચાર, પાસચંદિ વીનવિઉ પાસ, મુઝ મનવંછિત પૂર આસ. ૨૪

(૧) ઇતિ સ્તવનં. ટપા સહિત પ.સં. ૩. આ. ક. ભં. (૨) પ્ર. કા.

ભં. (૩) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [મુપુગૂહસૂત્રી, હેનૈશાસ્યિ ભા.૧ (૫.૨૫૯, ૪૯૫, ૫૦૭).]

(૪૨૭) + આરાધના મોટી કડી ૪૦૬ ર.સં. ૧૫૯૨ માધ શુ. ૧૩

આદિ - શ્રી જિનચરણ જુવલે પ્રણમેસુ, સુચર નામ હિયકષ સમરેસુ, કહઈસુ સંખેપિઈ આરાધના, ભવિક જીવ સુખસાધના. ૧

ઉત્તમ નર જે કરઈ વિકાલ, એ આરાહણ ગુણ સુવિસાલ,

વિનય સંહત મેલી કર ભાલ, છલીય ન સક્રંધ તેહનછ કાલ. ૨
જીવતવ્યની મ કરિસિ આસ, સાસ તણુ કેહુ વિસાસ,
ખિણિખિણિ આવછ ખિણિખિણિ જાઈ, જતન કરતાં ઘિર નહુ
થાઈ. ૩

અંત - પનરહ સય બાણુ વરસિ વિકમકાલ વિચારિ,
માઘ શુકિલ તેરસિ દિવસિ પુણ્ય રિખિખ ગુરવારિ. ૪૦૫
પાલઈ નિરતી જે જિનઆણુ, તે પામઈ વંચિત કલ્યાણુ,
પભણઈ સાહુરયણુ ગુર સીસ, પાસચંદ્ર સૂરિંદ મનિ ધરી જગીસ
૪૦૬

(૧) અં. ૪૦૬, પ. સં. ૨૫-૧૧, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૫-૩૬૫. (૨)
સં. ૧૬૪૧ કાં શુ. દ્વિતીયા દિને માલવ મધ્યે સુખઉલ પુરવરે રાજધિપ
અકબર રાજ્યે તપાગછે શ્રી પૂજ્ય પાશ્વંચંદ્રસૂરિ શિષ્યાતુશિષ્ય ઋષિ
રૂડા શિ. ઋષિ ગુણરાજેન લિં વા. હંસચંદ્ર પઠનાથંમ. પ. સં. ૧૮-૧૩,
તિલક લં. પો. જ. (૩) આમોદ લં. (૪) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ ને અંત.
[સુપુગૂહસૂચી (અજ્ઞાતને નામે), હેનૈચાસ્યિ લા. ૧ (પૃ. ૪૬૮).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ.

(૪૨૮) પાશ્વંચંદ્ર ચરિત્ર સંક્રાંત કહી ૧૦૨ ૨. સં. ૧૬૦૦ વૈ. શુ. ૮ શુક

આદિ - આદિ જિજ્ઞુ રિસહ શ્રી વીર ચહીસમઉ,
ભાવિ ભો ભવિય જગદીસ ચહીહુઅ નમઉ,
હઉં પુણુ પ્રણમિય ભણિસુ પાંદગ ચરી,
ગુરમુખિ સંભલ્યઉ સુણુઉ આદર કરી. ૧
ભાખિયઉ ભગવદ્ અંગિ સત ખીજ એ,
પદમ ઉદેસિ ગુણુ ગહણુ તસુ કાજ એ,
સાહુગુણુ ગાવતાં દુરિય દુરિં ટલછ,
સાધુગુણુ ગાવતાં ચિત્તવંચિત ફલઈ. ૨

અંત - વડતપગચિ ગુણુરયણુનિધાન. સાહુરયણુ પંડિત સુપ્રધાન.
પાશ્વંચંદ્ર નામે તસુ સીસ, તિણિ કીધો મનિ આણી જગીસ ૧૦૦
સૂત્ર થકી કાંઈ અધિકો જીણુ, તેય ખમો જિનવાણી વૃણુ,
ખ ખં રસ ચંદ્ર (૧૬૦૦) વરસે ઉજલી, વઈસાખી આઠમિ
મનરલી. ૧૦૧
શુકનારિ એ પૂરો કર્યો, મહાઋષીશ્વર ભવજલ તર્યો,

તે મુનિવરનો સમરી નામ, ત્રિકરણ શુદ્ધ કર્મ પ્રણામ. ૧૦૨

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હેનૈઝાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૯૮).]

(૪૨૯) આદીશ્વર સ્તવન વિગ્નિતકા

તુમ્હિ પ્રસાદિ હુઓ પરમાણ્દ, કર જોડી પ્રણમે શ્રી પાસવંદ

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [લીંહસૂચી, હેનૈઝાસૂચિ ભા.૧

(પૃ.૧૪૬).]

(૪૩૦) વિધિ શતક

આદિ - વંદિય વીર જિણિંદા, નમિય ગોચમ ગણુધાર,

સમરિય સુહયુરપય પસાય, જે મુઝ આધાર,

જિનપ્રતિમા પૂજા વિશેષ, ખોલિરથો વિચાર,

સુયુરવચને સંભલ્યો જિઓ તે ચિત અવધાર. ૧

અંત - લહી ઉસગ અવવાય, નરયુર સંગતિ સંગતિ સરિસા ફલ લહે.

એ સુપ્રસન્ન જિણુવર રાય કરણા ભગતિષ, પાસવંદ મુની

ધમ કહે એ. ૯૯

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૩૧) વિધિવિચાર કડી ૧૫૨

આદિ - વીર જિણેસર પય પ્રણમેવિ, સમરવિ કવિજણુણી સુચદેવી,

પલણિસ વિધિહિ તણો વિચાર, સંભલિ ભવિચણુ લહો ભવપાર. ૧

અંત - ઇમ સંખેપેહિં વિધિહિ વિચાર, ગુરુમુખે જોઇ આગમસાર,

ખોલ્યું અવિધિહિં થોડું બહુ, તે જિણુવાણી ખમિજ્યો સહ. ૧૫૨

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૩૨) નિશ્ચયવ્યવહાર [ગર્ભિત ૨૪ જિન] સ્તવ કડી ૫૯ વીકાનેરમાં

આદિ - વિક્રમનગરે પુરવર પ્રાસાદિ, જન ગુણુ ગ્રાવે મધુરે સાદિ,

ચઉવીસ વટે જિણુવર ચઉવીસ, વંદિસુ પૂરિ સુમનહ જગીસ. ૧

અંત - ઇમ નિશ્ચે વ્યવહારે સુત અનુસારે એ દેખાડિ વાનગીય,

એ નિરતા કરીયે હિયડે ધરીયે ઇણિ વવહારે તાં લગીય,

જાં નાવે કેવલી થાય ન કેવલિ સમરથ પરમારથ લહિય,

જિનઆણા પાલો દુર્મતિ ટાલો પાસવંદ હરપે કહિય. ૫૯

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હેનૈઝાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૦૫).]

(૪૩૩) વીતરાગ સ્તવન—કાલ કડી ૪૧

આદિ -

ગાથા

વિહિ જિણ્ય ભુવણ્યમિ સયા, વિહિ પડિમા વંદણેણ્ય ભવ્વાણ્ય,
વિહિ પુવ્વ પૂયણેણ્ય, સમ્મત સુદ્ધ સમુદ્ધસર્ધ. ૧

*

ભાષા-જે રાગ દોસ સરસ વસિ વિચિત્ર, તે જાણે પ્રભુ સવિ
મુઝ ચરિત્ર.

અંત - ઈમ ત્રિગ્ગનાયક સિદ્ધિદાયક તરણુતારણ્ય જિણ્યવરા,
ભવભીડભંજણ્ય મોહગંજણ્ય દુરિત તમભર દિણ્યયરા,
ગુણ્ય તુમ્હ પામી કેમ સામી પાસશ્યંદ્રે ગાઇએ,
ઇક આણ્ય વહીયે પાર લઇયે, મનહ વંચિય પાઇયે. ૪૧

(૧) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હૈમ્યજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૦૩).]

(૪૩૪) ગીતાર્થ પદાવખેધ મુલ કડી ૩૧

આદિ - વીર જિણેસર દુઃખ સંહંતર, નિરતો વરતે ધર્મ નિરંતર,
તેહ તણો વિછેદ પયંપે, આગમવયણ્ય થકી નવિ કંપે. ૧

અંત - ઈમ આગમવાણી ભવિયણ્ય જાણી, સંવેગી ગીયત્થ પયં,
સૂતારથ સાચો સંભલિ રાયો, જિણ્યધર્મિ જિમ લહો સુહં. ૩૧

(૧) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૩૫) જિનપ્રતિમા સ્થાપના રાસ ૪૨ કડી

આદિ - સાર વચન જિન ભાષીઉ, એ જામિલી નહી ખીજે કોઈ,
હિયે વિમાસી જોઈ લ્યો, સોવન પીતલ સમ કિમ હોઈ કે
શ્રુતનો પક્ષ મ મેદ્ધજ્યો

અંત - પાસશ્યંદ્ર ઈમ વીનવે, જિનપ્રતિમા જિણ્યવરની યુદ્ધિ,
એકમના થઇ ધ્યાવતાં લહિજે મનવંચિત સિદ્ધિ. શ્રુ ૪૩

(૧) પ.સં. ૯-૧૩, છેવટનાં ૩ પત્ર, લે. વ. ભાં. દા.૧૧ નં.૭૦.

(૨) જુઓ કૃતિક્રમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૩૬) ૩૪ અતિશય સ્ત૦

આદિ - જિન ચઉવીસે અતિશય શ્રુતિ ભણ્યા,
ચઉથે અંગે ગુરુમુખિ મે મુણ્યા,

તે હિવે કહિશું હરખ હિય ધરી, સ્વામિ પામી જ્ય કેવલસિરિ. ૧

અંત - ઈમ ચ્યાર અતિશય જનમ સાથઈ જવજીવિય તે રહે,

ઈગ્યાર અતિશય કર્મક્ષયથી, હુંતી ગીતારથ કહે,

ઉગણીસ સુરકૃત તીસ ચ્યારે, એહ સાધારણ્ય ભણ્યા.

સર્વ જિનને ભગતિ ભાવઈ પાસચંદ્રિઈ સંયુષ્યા. ૫.

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [લોહસૂચી.]

(૪૩૭) [+] વીસ વિહરમાન જિનસ્તુતિ

આદિ - સ્વામિ વંદુ વિહરમાન જિનવર સીમંધર.

અંત - પાલી રાજ મહુવ્વય ધરી, પામી કેવલનાણુ,
પાસચંદ્ર નિતુ પ્રહ સમે, પ્રણમુ સુખનો ડાણુ. ૮

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

[પ્રકાશિત : ૧. જિનચુલુરતનમાલા ભા.૧.]

(૪૩૮) શાંતિજિન સ્તવ

આદિ - જિનેંદ્ર શાંતિસ્વર પાય લાણુ, તુમ કને સૂધો તત્ત્વ માણુ.

અંત - કલસ.

ઇતિ સ્તુતા જગ જીવરા જીવનભાસ્કર,

અનંત સુદ્ધા સ્વામી તિ જિનશ્રિયે.

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૩૯) [શીલગુણુ સ્થાપન] રૂપકમાલા કડી ૩૦ ર.સં.૧૫૮૬ રાણુકપુરમાં.

આદિ - આપિઈ આપ સંભાલિયે રે જીવડા વિચારિ,

આજ્ઞા જિનની પાલિયે, શિવસુખની દાતારિ

આતમા સાર સીખ સુણો.

અંત - રાણિગપુર રલિયામણો, આદીશ્વર જિનરાઉ,

પાસચંદ્ર ઈમ વીનવે પ્રભુ કરિ એહ પસાઉ. ૨૮ આ૦

હોજ્યો નારિનિરાસમય, પરમાનંદ ઉદ્ધાસ,

ભવિભવી મુઝ મનભમરને તુમ્હ પયકમલિ નિવાસ ૨૯ આ.

સંવત પનર જયાસીયે, કાધી રૂપકમાલ,

ઉતમ તે કંઈઈ ધરે, જસુ મને સીલ રસાલ. ૩૦ આ૦

(૧) ખરતરગચ્છે જિનચંદ્રસૂરિ રાજ્યે શ્રાવકા સંપૂરાઇ અંભાઈત મધ્યે. પ.સં. ૯-૧૧, મો. સુરત પો. ૧૭. (૨) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે. [હેજીશાસ્ટ્રિ ભા.૧ (૫.૧૪૯, ૪૬૮).]

(૪૪૦) પાસચંદ્રને પૂછેલા બોલની સઝાય

આદિ - દેવ ગુરૂ સંઘ કારણુ મુનિવર, ચક્રવર્તિ દલ ચૂરે,

અંત - ભણે પાસચંદ્ર તુમ્હે ચારિત્ર લેઇને, પરિગ્રહથી મન ટાલો

અરિહંતવચને સાચ પડ્યો, સુધ્યો સંજમ પાલો રે.

મુનિવર હિંસા ધર્મ કાંઈ ભાષો. ૯

(૧) ભાં.ઇ. સને ૧૮૯૧-૫ નં. ૧૪૧૧. (૨) પ.સં. ૮-૧૧. લે.વ.ભં. દા.૧૧ નં.૪૯. (૩) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૧ને અંતે.

(૪૪૧) + એકાદશવચન દ્વાત્રિંશિકા અથવા ૧૧ બોલ સઝાય

આદિ - પ્રભુભીય સ્વામી વીર જિણુદ, જસુ દંસણુ હુઈ પરમાણુદ
કહું સક્ષેપઈ બોલ ઈગ્યાર, વિગતિ સહિત લહિ ગુર આધાર. ૧
અંત - કલશ.

સેવા કરિયઈ ભવજલ તરિયઈ ધરિયઈ હિયડઈ ગુરવયણુ.
પરમારથ ગ્રહિયઈ શિવસુખ લહીઈ રહિયઈ આદરિ જિનશરણુ.
ઈગ્યાર પદારથ ભાખ્યા સમરથ સાંભલિ ભવિયણુ સદ્વહિયે,
જે ઘાઇ ઈકચિત્ત પામઇ સમકિત શ્રી પાસચંદ્ર ઇણિ પરિ કહયે. ૩૨

(૧) ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ ભા.૧, પૃ.૧૬. (૨) જુઓ નીચેની નોંધ. [હેજૈશાસૂત્રિ ભા.૧ (પૃ.૪૦૧).]

નોંધ : નં.૪૦૩થી ૪૪૧ સુધીની કૃતિઓ એક પુસ્તકમાં છે. લિ. સં. ૧૯૩૧ પોસ સુદિ ૨ મંદવાસરે. લિ. બ્રાહ્મણ સરીમાલી ગારવાડી. પ.સં. ૬૪-૧૨, ધો. ભં.

(૪૪૨) શત્રુજય સ્તોત્ર [અથવા સ્તવન] ૪૨ કડી

આદિ - ભલી ભાવના વિમલ ગિરિ ભેટવાની,
વસી ચિત્તિ કસવદ્દિ જિમ હેમ-વાલી;
તિણિ ભેટટિઈ તીરથરાઇ ગાવડે,
મહાધોર સંસારનઉ તીર પાવડે. ૧

અંત - પુંડરીકગિરિ મંડનરાયા, કરઈ સેવ સુરતર વરરાયા,
શ્રી પાસચંદ્ર તુમ્હ ચરણે લાગઇ, બોધિણીજલાલ જિનમારગિ
લાગઇ. ૪૨

(૧) સંવત ૧૬૫૪ જેષ્ટ સુદિ ૪ ભોમવાસરે લિપત ઋષિ હરણ ઋષિ દિનકર પઠનાર્થ. પ.સં. ૧૫, સંધ ભં. પાટણુ દા.૭૫ નં.૮૫. [હેજૈશાસૂત્રિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૯).]

(૪૪૩) સપ્તદશ ભેદ પૂજા વિચાર સ્તો ૨૯ કડી

આદિ - વિમલવર નાણિ જગિ ભાણુ જિણુવર તણી,
સેવ સવિ કરઈ મનરંગિ ત્રિભુવનધણી.
ભેટિયઈ ભવિયણુ ભયહરણુ હિવ તેહના,

ચરણ સુહકરણ જિમ જાઈ દુહ દેહના.

૧.

અંત - બહુલિય વિવરણ અંથ વાધધ ધણઉ,
જાણિજ્યો એહ વ્યવહાર ભૂ જડ તણઉ,
એણિ વવહારિ પ્રભુ મેલ સંભાવિયધ.

શ્રી પાસચઢંદેણ ઇમ ભાવના ભાવિયધ.

૨૯

(૧) ઉપરની પ્રત. [હેનૈઝાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૬, ૨૫૬).]

(૪૪૪) [+] કેસી પ્રદેશી પ્રખંધ [અથવા સઝાય] ગા. ૨૫

આદિ - પ્રણમઉં સિરિ જિણ પાસ આસપૂરણ જગતારક,
વામાઉરિ હંસ વર ઇકૂખાગહ નાયક

તાસુ તણઉ સંતાન હૂઅઉ ગરૂઅઉ ગુર કેસી,
પ્રતિબોધઉ જિણિ હેસિ સખત રાજ પરકેસી,
તસુ સરૂપ સંખેપિ હિવ, કહિસ્યઉં ગુર આધારિ,
રાયપસેણી ભાખિયઉ તે નિય ચિતિ વિચારિ.

૧.

અંત - કેસી ગુરનઉ એહ અવદાત, મોટઉ મહીમંડલ વિખ્યાત,

ભણતાં ગુણતાં હુધ આણુંદ, કર જોડીય ભણુધ શ્રી પાસચઢંદ. ૨૫.

(૧) પ.સં. ૭-૧૧, રા. એ. સો. ખી. ડી. ૧૨૦ નં.૧૮૭૯. (૨)

પ.સં. ૨-૧૧, હા. ભં. ઠા.૮૩ નં.૧૩૧. [લીંહસૂચી, હેનૈઝાસૂચિ ભા.૧
(પૃ.૪૨૫, ૪૬૮).]

[પ્રકાશિત : ૧. સઝાયસંગ્રહ ભા.૧, સંપા. સાગરચંદ્રણ.]

(૪૪૫) ડહ અતિશય સહિત મહાવીર સ્તવ ૨૫ કડી

આદિ - વીર જિણનાહ બહુભાવિ નમિયધ સદા.

અંત - ભવિયણુ આરાધઉ શિવપદ સાધઉ

શ્રી પાસચઢંદિ હરખિધ કહિય. ૨૫.

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૭ને અંતે.

(૪૪૬) વીર સ્તવ ૩૧ કડી

આદિ - નમી સોહમ સ્વામિ જે ધમ્મ અત્થી

અંત - વીરસ્તવ દેસ્યું ચિત નિવેસ્યું પાસચઢંદ મંગલકરણ. ૩૧

(૧) જુઓ કૃતિકમાંક ૪૪૭ને અંતે.

(૪૪૭) વીર લયુસ્તવ ૨૧ કડી

આદિ - ભવિય લોય સિરિ સોહમ સામિ પાસે.

અંત - વીરસ્તવ દિસિઉ ચિત નિવેસિઉ શ્રી પાસચઢંદિ મંગલકરણ.

(૧) ઉપરની ત્રણે કૃતિઓ એક પ્રતમાં, પ.સં.૭-૧૧, લે. ૫. ભં. ઠા.૧૧ નં.૪૫.

(૪૪૮) + ૨૯ ભાવના ૩૧ કડી લ.સં.૧૬૦૧ પહેલાં

આદિ - અવિયલ પદ મન ધિર કરી, જિહાં છછ સુખ અપાર,

પ્રતિષોધિસુ મન આપણુઠિ, જિમ પામછ ભવપાર. ૧

અંત - એગુણત્રીસ ત્રીસી ભાવના, તેહનો સુદ્ધ વિચાર,

જે મન સુદ્ધઈ સમરિસ્થઈ, તે તરિસ્થઈ સંસાર. ૩૧

(૧) પ.સં. ૨-૧૧, ઢા. ભં. ઠા.૮૩ નં.૪૯. (૨) લ. સં. ૧૬૦૧

આસો વદિ ૧૨ સોમ. ૧ પત્ર, પ.સં. ૨-૧૫, મો. મો. પાટણ ઠા.૬ નં.

૩૦. (૩) સં. ૧૬૬૩ માગથર શુદ્ધિ ૯ થનો વા. મહો. વિમલહર્ષ ગણિ

જસવિજયેનાલેખિ સાધ્વી સ્મરશ્રી પઠનાથં. પ.સં. ૨-૧૦, ઢા.ભં. ઠા.૪૮.

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ.

(૪૪૯) + સંક્ષેપ આરાધના ૨૨ કડી

આદિ - પરમ પુરુષપય પ્રણમીએ

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ.

(૪૫૦) + આદિજિન વિનતિ ૫૫ કડી

સકલ આદિ જિણુંદ જુહારીયે, વિકટ સંકટ કોડિ વિહારિયે,

તુમ્હ પ્રસાદ હુએ પરમાણુંદ, કર જેડી પ્રણમે પાશ્વંચંદ્ર સરિંદ.

(પછી એક વસ્તુ છે.)

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ.

(૪૫૧) + સંવેગ ખત્રીશી ૨૩ કડી

આદિ - જેઠ વિમાસી જીવડા

[મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ.

(૪૫૨ ક) શ્રાવકવિધિ સમ્યક્ત્વ સ્વાધ્યાય ૧૯ કડી લ.સં.૧૬૦૫ પહેલાં

આદિ - વીર જિણેસર પ્રણમઉ પાય, વંદિય ગ્રાચમ ગણુહરરાય,

સમરૂઅ સામણિ સારદદેવિ, શ્રાવકવિધિ પભણું સંખેવિ

અંત - શ્રાવકનછ એ સમકિત સાર, મુગતિ તણાં જિહાડઈ ખાર

એકમના જે સમકિત ધરછ, મુગતિવધૂ જ નિશ્ચઈ વરછ. ૨૯

(૧) સં. ૧૬૦૧ આસો વદિ ૧૨ સોમ. પ.સં. ૨-૧૫, તેમાં ૧

પત્ર, મો. મો. પાટણ ઠા.૬ નં.૩૦.

(૪૫૨ ખ) + [ચતુર્વિંશતિ જિન પંચ] કલ્યાણુક સ્ત. ૪૯ કડી
 આદિ - પહિલું પ્રયુમિય જિણુ ચઉવીસ, સમરું કલ્યાણુકના દીસ,
 ચવણુ જનમ નઈ દીક્ષા નાણુ, પંચમ કલ્યાણુક નિર્વાણુ. ૧
 અંત - ઈય મંગલકારણુ દુખનિવારણુ તારણુ શરણુ ભવીય,
 કલ્યાણુક સાધઈ જિન આરાધઈ તેહં સુખસંપતિ અભિનવીય. ૪૯
 (૧) પ.સં. ૪-૯, હા. ભં. દા.૮૩ નં.૧૧૦. [હેનૈઝાસૂચિ ભા.૧

(પૃ. ૨૮૫).]

(૪૫૩ ક) સંવર કુલક ૨૭ કડી

આદિ - વંદિય વીર જિણુસર રાવા, ગોચમ ગણુહર પણુમિય પાવા,
 ધર્મતત્ત્વ નિસુણુઉ મનરંગિષ, યોલિસુ આણુી જિલટ અંગિષ. ૧
 અંત - હમ શ્રી ઠાણુંગઈ ભગવઈ અંગઈ સંવર પંચય જિનિ કહિય,
 આશ્રવ સવિ છંડી કુમત વિખંડી પાલઈ જે જિનમત લહિય.
 તે દુર્ગતિ વામઈ શિવપુરિ પામઈ કર્મક્ષય આઠઈ કરિય,
 હમ જણુહ ભવિયા નિર્મલ રલિયા સંવરિ ધર્મ કરઉ સહિય. ૨૭
 (૧) પ.સં. ૨-૧૧, લે. વ. ભં. દા.૪ નં.૨૪.

(૪૫૩ ખ) + ગૌતમસ્વામી લઘુ રાસ ૧૨ કડી

[લીંહસૂચી.]

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણુસંગ્રહ.

(૪૫૩ ગ) + શ્રમણુ મનોરથમાલા ૪૧ કડી

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃસ્મરણીય પ્રકરણુસંગ્રહ.

(૪૫૪) આચારાંગ ખાલા૦

(૧) પ.સં. ૧૧૭, ખેડા સંઘ ભં. દા.૧ નં.૨૧. (૨) યશોવૃદ્ધિ.
 યો. નં. ૩૦. (૩) હા. ભં. દા.૧. (૪) પ.સં. ૮૮, યુ. નં. ૧૦૩૧. (૫)
 પ.સં. ૭૮, ચં. ભં. (૬) પ્રથમ શ્રુતસ્કંધ પર-જૂની પ્રત, પ.સં. ૭૬,
 લીં. ભં. દા.૧૬ નં.૪૭. (૭) સં. ૧૬૩૮ ન્યે. વદિ ૭ સોમ. ગ્રં. ૮૦૦,
 પ.સં. ૬૯, ગોડીજી. નં. ૫૩૮. [ડિકેટલોગભાઈ યો.૧૭ ભા.૧, મુપુગૂહ-
 સૂચી, લીંહસૂચી, હેનૈઝાસૂચિ ભા. ૧ (પૃ. ૪૭૦, ૪૭૭).]

(૪૫૫) દશઐકાલિક સૂત્ર ખાલા૦

(૧) ગ્રં. ૧૦૦૦, પ.સં. ૩૩, જેસ. ભં. [મુપુગૂહસૂચી.]

(૪૫૬) ઔપપાતિક સૂત્ર ખાલા૦

(૧) પ.સં. ૫૪, લીં. ભં. દા.૧૮ નં.૩૧. (૨) લ. સં. ૧૮૨૮

અં. ૩૮૭૩, પ.સં. ૧૩૧, લીં. ભં. દા.૧૮ નં.૩૬. (૩) પ.સં. ૧૨૯, લીં. ભં. દા.૪૧ નં.૧૧. (૪) અં. ૩૭૫૮, કોડાય. (૫) પ.સં. ૧૨૫, કચ્છી દ. ઓ. ભં. [લીંહસૂત્રી, હૈજૈશાસુત્રિ ભા. ૧ (પૃ. ૧૧૧).]

(૪૫૭) સૂત્રકૃતાંગ સૂત્ર ખાલા૦

(૧) દિ. શ્રુતસ્કંધ પર દ. સં. ૧૬૪૭, પ.સં. ૮૫, લીં. ભં. દા.૩૭ નં. ૯૩. (૨) પ.સં. ૧૦૦, હા. ભં. દા.૫ નં.૩. (૩) પ.સં. ૧૫૮, અં. ૨૧૦૦, લ. સં. ૧૬૬૭, હા. ભં. દા.૫ નં.૪. (૪) પ.સં. ૫૯, હા. ભં. દા.૫ નં. ૧૨. (૫) અને પ્રથમ શ્રુતસ્કંધ પર-પ.સં.૫૧; અં.૪૫૦૦. હા.ભં. દા.૪૦ નં.૩. (૬) આપુ, અં. ૩૯૦૦, પ.સં.૮૭, ખં.સં. [કેટલોગચુરા, લીંહસૂત્રી, હૈજૈશાસુત્રિ ભા.૧ (પૃ.૨૦૨).]

(૪૫૮) સાધુપ્રતિકમણુ સૂત્ર ખાલા૦

(૧) બહુ સારી પ્રત, પ.સં. ૧૩, અં.૩૦૫, હા.ભં. દા.૪૫ નં.૮.

(૪૫૯) રાયપસેણી સૂત્ર ખાલા૦

(૧) અં. ૫૦૦૦, પ.સં. ૧૨૮, કચ્છી દ. ઓ. ભં.

(૪૬૦) નવતત્ત્વ ખાલા૦

(૧) અં. ૨૫૦, પ.સં. ૧૦, સેં. ભા. નં. ૪૭૯૧. [આલિસ્ટઓષ્ઠ ભા. ૨, હૈજૈશાસુત્રિ ભા. ૧ (પૃ. ૪૭૩).]

(૪૬૧) પ્રશ્નવ્યાકરણ સૂત્ર ખાલા૦

(૧) દ.સં. ૧૯૦૩, પ.સં. ૧૦૮, અં. ૭૪૦૦, વિ. દા. જાણી નં.૮૮. (૨) પ.સં. ૨૪૭, અં. ભં.

(૪૬૨) ભાષાના ઝર ભેદનો ખાલા૦

(૧) પ.સં. ૬, લીં. ભં. દા.૩૬ નં.૧૦૫.

(૪૬૩) જંબૂચરિત્ર ખાલા૦

(૧) લ. સં. ૧૮૪૫, પ.સં. ૬૩, લીં. ભં. દા.૩૬ નં.૧૪.

(૪૬૪) તંદુલ વેયાલીય પયત્રા ખાલા૦

(૧) અં. ૧૨૦૦, કોડાય. (૨) પ.સં. ૪૫, લીં.ભં. દા.૧૨. [ડિકેટ-લોગભાષ વો. ૧૭ ભા. ૧, મુપુગૂહસૂત્રી, હૈજૈશાસુત્રિ ભા. ૧ (પૃ. ૨૬).]

(૪૬૫) ચતુશરણુ પ્રકીર્ણુક ખાલા૦ ૨. સં. ૧૫૯૭ કા. શુ. ૧૩ રવિ

આદિ - વર્ધમાનં જિનં નત્વા વર્ધમાનગુણાલયં

સ્મૃત્વા શ્રી સદ્ગુરોર્નામ વાંછિતાર્થપ્રદાયકં

પ્રકીર્ણુ કે પ્રધાનાર્થે ચતુશરણુનામતિ

- બાલાવબોધોપકારાય લિખ્યતે વાર્તિકં મયા ૨
 એ શ્રી ચતુસરણાધ્યયન પરમપદ પ્રાપ્તિનઉ બીજ ૩૫ છઠ.
- અંત - ઇતિ શ્રી ચતુઃશરણ પ્રકીર્ણક બાલાવબોધઃ સંપૂર્ણઃ
 મુનિ નંદેષુ ચંદ્રાક્રદે વ્યતીતે વિક્રમાક્ષતઃ
 મુનાસિ ક્ષાલ્યુને માસિ ત્રયોદશ્યાં રવેદિને ૧
 પવિત્રે મૂલ નક્ષત્રે ચતુઃશરણવાર્તિકં
 ગુરુ શ્રી સાધુરત્નાનાં માધુરત્રાતુયાયિનાં ૨
 શિષ્યેણ પાર્શ્વચંદ્રેણ વિહિતં દિતહેતવે
 શબ્દશ્ચાન્નભાશિનાં સાધ્વાદાદરાત્ ૩
 વાચ્યમાનમિદં નંદાદ્ યાવતીર્થં જિનેશિતુઃ
 શ્રીમતો વર્હમાનસ્ય વર્હમાનસ્યઃ સદ્ગુણૈઃ ચતુર્ભિઃ કુલકં ૪
 (૧) પ.સં.૨૨-૧૩, પ્રાચીન પ્રતિ, જશ.સં.(૨) અં.૮૦૦, કોડાય.
 (૪૬૬) ચર્યાઓ (૧ પ્રતિમા ૨ સામાચારી ૩ પાપી-ઉપર)
 (૧) પ.સં.૩, લી.ભં. દા.૩૬ નં.૧૦૫. [મુપુગૃહસૂચી.]
 (૪૬૭) લોકા સાથે ૧૨૨ બોલની ચર્યા
 (૧) પ.સં.૪, લી.ભં. દા.૩૬ નં.૧૦૫. [મુપુગૃહસૂચી.]
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૩૯-૪૮ તથા ૧૬૩, ભા.૩ પૃ.૫૮૬-૯૫,
 ૬૨૧ તથા ૧૫૮૭-૮૯. 'આરાધના રાસ' બૂલથી વિજ્યગણિને નામે મુકા-
 યેલ તે પછીથી રદ કરેલ છે અને 'આરાધના નાની' તે પાર્શ્વચંદ્રશિષ્ય
 સમરચંદ્રની કૃતિ હોવાથી અહીંથી રદ કરેલ છે. 'વસ્તુપાળ તેજપાળ
 રાસ'નો ૨.સં.૧૫૯૭ પહેલાં દર્શાવેલો તે પછીથી છોડી દીધેલો છે. એ
 રચનાસંવત માટે કશો આધાર જણાતો નથી.]

૨૨૫. પાર્શ્વચંદ્રસૂરિશિષ્ય

(૪૬૮) સતરી કર્મચંથ બાલા૦

- આદિ - ગણહરપાય નમેયં, સમરી ગુરુ પાસચંદ્ર સૂરિદં
 સતરિકર્મવિચારં, કહિયં રિષિ કુભસુયસારં. ૧
 એ સતરી કર્મ ચંથ ગંભીરાર્થે છઠ. હું ટપામાત્ર વિચાર કહિસું
 ગીતારથ વિચારી ગઠ સુદ્ધ કરિજ્યો.
 (૧) પ.સં.૧૬, અનંત ભં. નં.૨. [હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (૫.૩૪૨).]
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૯૦.]

૨૨૬. અઉહથ (ચોથો) (સાંડેરાગચ્છ યશોભદ્રસૂરિ-શીલસૂરિ
-શાંતિસૂરિ-ઈશ્વરસૂરિ-ધર્મસાગરશિ૦)

(૪૬૯) આરામનંદન ચોપાઈ ૨ સં. ૧૫૮૭

આદિ -

દૂહા

સરસતિ સામિણિ પય નમી, આરાહિસ ઇક ચિત,
સા તૂઠી દેસિઇ સદા, સુધુદ્ધિ સુમતિ શુભ ચિત. ૧
પ્રથમ તિથંકર આદિ જિણ, નાભિરાય મલ્હાર,
માતા મરૂદેવી ભણુઈ, સીયલ સદા સિંગાર. ૨
ગછ સાંડેરા મંડણુઈ, શ્રી જસોભાદ્ર સુરેંદ,
જસ પયપંકઠય સેવતાં, ભવિક લઈ આણુંદ. ૩
જંખૂદીપ મઝારિ વર, ભરતએત્ર સુવિચાર,
લિખ મીપુર નામઈ નગર, ઈંદ્રલોક અવતાર. ૪

અંત - જપસિઇ જે નવકાર, તે લહસિઇ ભવપાર,
ઇહ રતિ સુખ ઘણાં એ, પરત નહીં મણાં એ. ૩૮૬
નંદન કેતહિ કાલઇ, સમકિતપ્રત ઉજ્યાદિ,
પરભવ સંચરઇ એ, દેવ રમણ વર્ધાઇ એ. ૮૭
ગછ સાંડેરાભિધાન, પુહવિ પ્રગટ પ્રમાણુ, **શાસનમ્**
યશોભદ્રસૂરિ ગુરૂ એ, જાણુઇ સુરનરૂ એ. ૩૮૯
જિણિ આંણુઈ પ્રાસાદ કરી, કપાલી વાદ નંડુલાઈ પુરી એ,
સુરનર અણુસરી એ. ૩૯૦
શીલિસૂરિ તસ પાટિ, સોહઇ મુનિવર થાટ,
તસુ અનુકમિ ગુરૂ એ, સંધ આણુંદકરૂ એ. ૩૯૧
સમકિત સૂરિ સૂરીસ, અંગિ ધરઈ સજગીસ,
તસુ અનુકમિ જૂઅહિ એ, શાંતિસૂરિ હૂઅહિ એ. ૩૯૨
વિદ્યા ચહદ નિધાન, સરસતિ તણુઇ પ્રમાંણિ,
ઇસરસૂરિ તણુઈ એ, જસ જંપઇ ઘણુઈ એ. ૩૯૩
તાસ સીસ ઉવજાચ, નામઈ તવનિધ થાઇ,
ધર્મસાગર તણુઇ એ, કવિયણુ ઇમ ભણુઇ એ. ૩૯૪
આંણી આણુંદપૂરિ, દુખઘહ કરિ દૂર,
હરખ ધરી ઘણુઇ એ, અઉહથ ઇમ ભણુઇ એ. ૩૯૫
સંવત પનર પ્રમાણિ, સત્યાસીયઇ ઇમ જાંણી,

કીધઉ એ ચરીય, મહીવલિ વિસ્તરી એ.

૩૯૬

(૧) સં.૧૬૬૦ સુદિ ૭ રવૂ લ૦ લિખક લિવજી: શ્રી.પ.સં.૨૧-૧૧, વ૦ રા૦

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૭૮-૭૯.]

૨૨૭. નાદિવર્ધનસૂરિ (રાજગરહ)

(૪૭૦) યાદવરાસ ર.સં.૧૫૮૮

(૧) પ.સં.૨, પ્રતિ ૧૭મી સદીની, જિ.આ. પો.૮૪ નં.૨૧૮૧.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ. ૫૭૯.]

૨૨૮. બુધરાજ (કચરાય)

(૪૭૧) મદનરાસ અથવા મદનચુદ્ધ ર.સં.૧૫૮૯ આસો શુદ્ધ ૧ થાનિ. આ કૃતિ હિંદી છે. [ઉદ્કૃત ભાગમાં એવું ખાસ જણાવું નથી.]

આદિ - જો સવ્વકૃ વિમાણ હૃતિ ચવિઉ તિયનાણુ વિતાંતરે,

ઉવનો મરુદેવી ઊરિક રચણે, જ્યાગ કુલમંડણે.

ભુતં ભોવ સિરજગ દેસિ વિઉલં, પલિ પવજ્જન પુણે,

સંપત્તો નિથવાણિ દેવ રિસહે, કાઉણુ સો મંગલં. (શાદ્દલ) ૧

જિણુ અરહ વાગવાણી, પણમઉં સુહમતિ દેહિ જય જનની,

વનેસુ મયણુ-જુજ્જં, કિઉં કિઉં જિત્તઇ શ્રીય રિસહેસ. ૨

વસ્તુ

મરુ રિસહ (૨) જિણુવર પદમ તિત્થયર,

જિણુધમ્મહ ઉદરણુ જુગમ ધમ્મથ સવ્વે નિવારણુ.

નાભિરાયહ કુલતિલય સવ્વન્નિ સંસારતારણુ,

જો સુરદંદિહિ વંદિયઉ, સદાયરણુ નિસુ ધારિ;

કિઉં કિઉં રતિપતિ જિત્તિયઉ, તે ગુણુ કકઉં વિધારિ. ૩

વસ્તુ

સુણુઉ ભવિયણુ (૨) એહ પરમથ,

તજિ ચિતા પરકથા એક ધ્યાનિ હોઇ કન્ન દીજ્જઇ.

મતુ વિકસઇ કમલ જિઉં, હુઇ સમાદિ ઇહુ અમિય પિજ્જઇ,

પરચઇજિહે ચિતિ એહુ રસુ, ધાલઇ કસમલ ખોઇ,

પુનરપિ તિણહ સંસાર મહિં, જમ્મણુ મરણુ ન હોઇ. ૪

(વસ્તુ, દોહડા, રકુ, મડિલ્લ, દોહડા, ગાથા, દોહડા, મડિલ્લ, દોહડા, રકુ, દોહડા, મહિલિ, દોહડા, રકુ, દોહડા, મડિલ્લ, દોહડા, રકુ, દોહડા,

રદ્ધ, દોહડા, ગાથા, ગીતકા જાંદ, રદ્ધ, રંગિકા જાંદ, રદ્ધ, દોહડા, રદ્ધ, દોહડા, ગાથા, રદ્ધ, દોહડા, રદ્ધ, કવિત્તુ, ગાથા, રદ્ધ, (ખાસ જાંદમાં) રાસા-જાંદ, સંકરાજાંદ, પંથડીજાંદ, ચપ્પજાંદ, રોડાજાંદ.)

અર્થ -

૫૨૫૬.

જિહ્વાં ન જરાન ન મરણ્ય જતિ પુણ્ય વ્યાહિ વેચણ્ય,
જહાં ન દેકન ન નેહ જ્યોતિ પુણ્ય તહક ચેચણ્ય.
જિહ્વ ઠંઠ સુખ અનંત ન્યાન દંસણ્ય અવલોવહિ,
કાલ વિણ્યાસઠ સયત સિક્ક પુણ્ય કાલહિ ખોવઠહિ.
જિસુ વન્ન ન ગંધ ન રસ કરસુ. સગદભેઃ ન કિહી લહિહિ,
યુધરાજ્ય કહઠ શ્રી રિસહ જિણ્ય, સુધિર હોઠ તઠ ઠઠ રહિહિ.

૨૬.

રાય વિક્રમ તણુઉ સંવત, નિવ્યાસીયઈ પનરસઠ,
સિરદ્ધ રૂતિ આસૂય વખાણુઉં.

તિથિ સુકલ પડિવા પખુ, સનિશ્ચર વારિ,
કરણ્ય નખિત જાણુઉં.

તિદુ દિન ભલિહિ પ સંપડિહિ, મદદુ જજ્જ સુવિસેસ,
કરત પઠંતાં સુણત નર, જયઉ સામિ રિસહેસ.

૧૫૯

(૧) ઇતિ મદદુ જુજ્જ સં.૧૬૪૩ કા.શુ.૧૫ કં (ખીખ હસ્તા-ક્ષરમાં આર્યા મંગાઠ આર્યા વાલ્લી. વળી પાઠળ સા. ગ્રેમજી ઉધવાણીઈ પુસ્તક ભંડાર કર્યો.) પ.સં.૧૬-૧૨, રો.એ.સો. ખી.ડી.૨૦૯ વે.નં.૧૯૪૨.
(૨) સં.૧૬૯૪ મા.શુ.૧૫ લિ. શુણ્યકીર્તિ. પ.સં.૬, જયં નં.૧૧૫૮.
(૩) સં.૧૬૭૯ વાં સુખનિધાન શિ. સકલકીર્તિ લિં શુણ્યસેન પડનાઈ. પ.સં.૬, જિ.યા. પો.૮૩ નં.૨૨૦૮. (આ છેલ્લી બે પ્રતની નોંધ કરનાર કવિનું નામ 'કચરાય' આપે છે.)

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૭૯-૮૧.]

૨૨૯. હેમકાંતિ (સુમતિસાગરસૂરિશિ.)

(૪૭૨) શ્રાવકવિધિ ચોપાઈ ગા.૮૪ ર.સં.૧૫૮૯ ભા.૮ રવિ

આદિ - સકલકલા શુણ્ય જિણ્યવર જાંણ્ય, તેક તણી તહમે માંનુ આણ્ય

અંગ ઉપાંગ નિચુકિતઈ જોઠ, સારચયન જિણ્યવરના હોઠ. ૧

અર્થ - હું અલ્પશ્રુત કવિય ન જાણુઉં, અચ્છૂવ મિઠાદુકક આણુઉં

વિધિપક્ષિ બહુ શ્રુત સોધીઠ એ,

૮૨

સંવત ૫૧૨ નવ અસીઠ ભાદ્રવ આઠમિ આદિતવાર
સમતિસાગરસૂરિ ઉપદેસીઉં એ.

૮૩

હેમકાંતિ હરષઠ આરાહુ, સામી વીર જિજ્ઞેસર ધ્યાઉ
ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણ કરો.

૮૪

(૧) સં.૧૬૧૫ આ.શુ.૪ શનો શ્રીમાલજ્ઞાતીય પં વીરપાલ ભાર્યા
ધરમાઈ પુત્રી કુલવંતી સુઆવિકા બાઈ લાલાં ભણુનાર્થ". પ.સં.૬-૧૦,
મુનિ સુખસાગર.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૬૪.]

૨૩૦. અજ્ઞાત

(૪૭૩) અનાથી ઋષિ ચોપાઈ ૬૩ કડી લ.સં.૧૫૮૯ પહેલાં

આદિ - સિદ્ધ સવેનઈ કરં પ્રણામ, જેહે પુણુ પ્રામિઉં ઉતમ ઠામ,
સાધુ સવેનઈ નમું કર જોડિ, ભવ ભમિવા જિજ્ઞિ ભાંજી ખોડિ. ૧
અલીઅ વયણુ ખોલાઈ જેહ, મિછાદુક્કડ હોજ્યો તેહ,
અર્થ ધર્મગતિ તત્તવ વિસાલ, ભણુતાં સુણુતાં અતિહિ રસાલ. ૨

અંત - રોમરાઈ સવે ભસસઠ, કરઈ પ્રદક્ષિણુ રાજ તિસિઠ,
વંદણુ ક્રીધઈ શુદ્ધ પ્રણામ, તવ રાજ પહૂતઉ નિજ ઠામ. ૬૨
ઉતર ચુજે કરી સંજુત, ગુપતિઈ ગુપતઉ દંડ-વિરત,
પંખીની પરિ હલૂઉ થઈ, મોહ વિગત તે વિચિ રય મહી. ૬૩

(૧) પ.સં.૫-૧૦, પ્રાચીન પ્રત, મો.મો.પાટણુ દા.૭ નં. ૨૩. (૨)
સં.૧૫૬૫ વર્ષે. પ. સં. ૨૧-૧૦, પ. ક. ૧૭થી ૨૧, મો. મો. પાટણુ દા.૫
નં. ૬૫. (૩) સંવત ૧૫૮૯ શાકે ૧૪૪૬ શુકલ પક્ષે રાકા તિથૌ માર્ત્તિ-
ડાંકિત વાસરે સિં પં. હર્ષસોમગણિ ગણેશ લાભઈસશિ. મહીપાલેણુ
સિં શ્રાં કસ્તૂરાં પદનાર્થ". પ.સં.૮-૭, સંઘ ભં. દા.૬૩ નં.૩૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૦૨.]

૨૩૧ ક. ગુણુનિધાનસૂરિશિષ્ય (અંચલ-વિધિગચ્છ)

(૪૭૪) આદિનાથ દેવ રાસ અથવા ધવલ ૨.સં. ૧૫૯૦ કા.શુ.૯ ગુરુ
આદિ - પ્રણમિસુ પહેલૂં અકેશ્વરી માત, શ્રી જિનશાસન સ્વામિની એ,
થાપતી વિધપમિ અતિહિ ઉદાર, સાર કરઈ સેવક તણી એ.
ધ્યાવસૂં જિન થુનીસ જે સાર, આદિ આદીશ્વર ગાઈસૂં એ,
માય મરૂદેવીઅ તણુ મહાર, નાભિરાયા કુલ મંડણુ એ. ૧

અંત - ધિન ધિન મજજી વીધિના નરભવ મઝ એહ,

ધિન લાધુ એહ ધર્મ ધિન તુઝ સેવઈ તેહ.
 વિધપક્ષિ ગજનાયક શ્રી ભાવસાગરસૂરિ,
 તસ પાટિ ઉદયકર સોહઈ અહુશુભ્ર પૂરિ. ૧૨૦
 સૂરિદ શિરોમણિ શ્રી શુભ્રનિધાન સૂરીદ,
 તસ પય પરસાદિઈ ગાયુ ધવલ જિણ્યંદ.
 સંવત ૫૧૨ નિજિઈ એ કાતી માસિ,
 અભૂઆલી ગાયુ શ્રી જિન જગદાધાર,
 જે પદઈ ગણુઈ તે પાંમઈ શિવ સુખસાર. ૧૨૧
 ધય પદમ જિણુવર સકલ સુખકર જગત દીપક જયકરો,
 શ્રી નાભિનંદન વિશ્વવંદન પાપતિમર સુદિનકરો.
 શુરદેવ સાંનિધિ હો નવનિધિ પુણ્યથી આનંદકરો,
 સેવક કહઈ તે વંછિત પાઈ જે ગાઇએ જગગરો. ૧૨૨

(૧) પ.સં.૬-૧૩, સંઘ લં. પાલણપુર દા.૪૬ નં.૧૭.

(૪૭૫) આર્દ્રકુમાર વિવાહલો ગા. ૪૬

(૧) પ.સં.૩, પ્રતિ ૧૯મી સદીની, જિ. સા. ખો.ટ૦ નં.૧૯૮૮.

(૪૭૬) નેમિનાથના ચંદ્રાવળા ૨૬ કડી

આદિ - દોષ કર જેડી વીનયું રે સ્વામી શ્રી જિનરાયો,
 નેમિકુમર શુભ્ર ગાઇવા રે હીયડિ હર્ષ ન માયો.
 હીયડિ હર્ષ ન માઇ રે સાંમી નેમિ જિણુસ શિવગઇગાંમી,
 ભાગ્યજોગિ તુમક સેવા પામી, તુ પ્રણુમું હું નિજ સિર નાંમી.
 જી યાદવ રાજી રે જીલટ આણી અંગિ જિનશુભ્ર માઇઇ રે,
 ચદુપતિ નમવા પાય અહિનિશિ ધ્યાઇઇ રે—દ્રૂપદ ૧
 અંત - સંઘમ પાલી રાયમઇ રે શિવપુર આગલિ ધાયો,
 ખહ જણુ તારી જિણુવર રે પૂકિઈ શિવપુરિ જ્તયો.
 પૂકિઈ જિનની સાર કરેયો સેવક જનનઈ સાધિઈ લેયો,
 કહઈ સેવક સ્વામી અવધાર, દયા કરી સેવકનિઈ તારો. જી. ૨૬

(૧) પ.સં. ૩-૧૧, જશ૦ સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૮૧-૮૫. ત્યાં આ કવિને નામે નેંધાયેલ
 ‘ઋષભદેવ વિવાહલુ ધવલ બંધ’ વસ્તુતઃ શ્રીવંતની અને ‘સીમંધર સ્વામી
 શોભાતરંગ’ વસ્તુતઃ તેજપાલની કૃતિઓ છે. ‘સેવક’ દર્તાનામ ગણ્યું હતું
 તે પણ બરાબર નથી અને તેથી ‘આર્દ્રકુમાર વિવાહલો’ અને ‘નેમિનાથના

અંદાવળા' પણ આ જ કવિની કૃતિ હોવાનું નિશ્ચિતપણે કહેવાય નહીં.]

૨૩૧ ખ. શ્રીવંત (કડવાગર)

(૪૭૭) ઋષભદેવ વિવાહલુ ધવલ બંધ ૪૪ હાલ લ. સં. ૧૫૯૦
માહ વ. ૧૧ પહેલાં

આદિ -

હાલ વીવાહલુ.

શાસનદેવીય પાય પણમેરીય, મઝ મનિ એહ જિમાહલુ એ,
માત સરસતિ તણુછ સુપસાહિલધ, ગાઇસ્થૂં રિષભ વિવાહલુ એ.
તેર ભવંતરિ મૂલ ચરિત્ર, પ્રવર ભાવઈ ભવીય સાંભલુ એ,
ધલુ કલુ કંચલુ રાજ રાણિમ, સદ્ધિ પરભવિ જિમ મલો એ. ૧
(પા૦) ધલુ કલુ કંચલુ રાજ રાણિમ સિંહ, અપર ભવિ ધલુ ભવિ
જિમ મલો એ.

અંત -

હાલ ઘોડીની (રાગ ગોડી)

ધમ શ્રી રીસહેસર ગાયઉ પુણ્ય પવિત્ર,
એહ તેર ભવંતર કેરું મૂલ ચરિત્ર,
હવઘ દોઘ કર જોડી કરું વીનતી આજ,
તું નિસુણુ ઋષભ કૃપા-ગર સ્વામી શ્રી જિનરાજ.
તુઝ તવન કરીનઘ નવિ માગૂં રાજઋદ્ધિ,
નવિ માગૂં સુરસુખ વલી ન માગૂં સિદ્ધિ.
હું એતલું માયું કૃપા કરી દીઉ મુજ,
ભવિભવિ વલી ગાઉં ગુણુ ગુરઆ હું તુઝ.
એહ ધવલ કરતાં આણુ વિરાધી જેહ,
મુઝ મિઞામિ દુઝ્ઝડ તિહાંકણિ નહી સદેહ.
ભલઘ નરભવ લાઘઉ ભલઘ લાઘઉ જિનવર્મ્મ,
તુઝ પાય સેવંતાં તુટઘ સઘલાં કર્મ્મ.
(કલશ) ધમ શ્રી નાભિનંદન દુરિતખંડણુ જગત્રમંડણુ જિનવરો.
ધમ ગુર તણુછ સુપસાહિ પામી ગાઇયા જગહિતકરો,
એહ ધવલ ગાઈ જિન આરાહઘ જેહ નરનારી સદા.
તે મુગતિ જઘ સુખીય થાઇ ખોલઘ સેવક ધમ સદા. ૧૩૧

[પા:૦ ખોલઈ શ્રીવંત સંપદા]

(૧) સં.૧૫૯૦ મહા વ. ૧૧ માન વાસરે શ્રી શ્રી યાતાય. પ.સં.
૧૯-૨૪, ડે. ભં. દા.૭૧ નં.૧૧૪. (૨) તે જ દાખડામાં નં.૧૪૭. (૩)

૪૪ દાલ નાજોદ્રગછે પૂજ્ય ગુણવર્દનસૂરિશિં વાં ૭૬મીયંદ્ર ચેલા
 નાકર યુતેન લં મંગલપુરે સાહ સિણીયા પુત્ર કુર્મસી કૂરપાલ પઠનાર્થં.
 સં. ૧૫૯૭ આસો વદિ ૨ શનૌ લં ચોપડો, વિં નેં ભં. નં. ૩૨૬૧.
 (૪) શ્રાવિકા જીવિણિ પઠનાર્થં. સં. ૧૫૯૮ ચૈ. શુ. ૧૪ સાં જાઉઆ
 પુત્ર સા. જીવાકેન લિખાપિત. પ.સં. ૨૦-૯ તિલકં ભં. પો. ૭. (૫)
 સં. ૧૫૯૦ કા. વ. ૮ શનૌ પં. અમરહંસગણિશિં ઉદયસહજગણિના
 લિ. જૈનાનંદ. (૬) સં. ૧૬૧૫ જહસપતિવારે પૂજ્યારાધ્ય સંઘમંડનગણિ-
 શિં સોભાગ્યમંડનગણિ લિં જલુતરા વાસ્તવ્યઃ ચેહરા વીરમ ભાર્યા
 ગોગી પુ. શ્રાં વીરાં ભણુનાર્થં. પ.સં. ૧૦, પ્ર. કા. ભં. નં. ૧૫૬ (અથવા
 હં. ભં. નં. ૫૪). (૭) મહાનગરે પં. લાવણ્યકીર્તિગણિ શ્રાવિકા પુણ્ય-
 પ્રભાવિકા દેવકી પઠનાર્થં. પ.સં. ૧૭, પ્ર. કા. ભં. નં. ૧૭૭. (૮) પ.ક.
 ૮૧થી ૯૪ પં. ૧૭, લખ્યા સં. ૧૬૦૫ આસપાસ, પ્ર. કા. ભં. (૯) સં.
 ૧૬૩૩ ભા. શુ. ૧૫ શુક રયવેંડી નગરે અંચલં ધર્મમૂર્તિસૂરિ રાજ્યે
 ઉ. પુણ્યલખિશિં ઉ. અનુલખિશિ. સાધ્વી કરમાઇ પઠનાર્થં જોમરાજ
 લિ. પ.સં. ૧૧, લુવનં પો. ૨૭. (૧૦) પ.સં. ૧૧, પ્રત ૧૭મી સહીની.
 રામ. ભં. પો. ૭. (૧૧) ઇતિ ઋષભદેવ તેર ભવ સ્તવન. ગા. ૧૪૫ સં.
 ૧૭૬૧ મા. સુ. ૧૫ સુરતમાં વિનયસુદર લિ. શ્રાવિકા વીરબાઇ પઠનાર્થં.
 પ.સં. ૧૪, અભય. પો. ૧૩. (૧૨) પ.સં. ૧૩, અભય. પો. ૧૭. (૧૩)
 સં. ૧૭૧૫ દ્વિ. આશ્વિન વદ ૫ લ. પત્તન નગરે વાસ્તવ્ય. પ.સં. ૧૩-
 ૧૧, તેમાં આદિનાં ૧૧ પત્ર નથી, જશ. સં. (૧૪) પ.સં. ૧૪-૧૧,
 સંઘ ભં. પાટણ દા. ૬૩ નં. ૩૪. (૧૫) સં. ૧૭૮૪ આપાઠ વ. ૯ ભં
 જિનસુખસૂરિશિ. પં. ચેલજી લિ. શ્રાવિકા અનૂપાં વાચનાય. પ.સં. ૧૨,
 અભય. નં. ૩૦૪૩. (૧૬) શ્રાવિકા પહાપી પઠનાર્થં. પ.સં. ૧૪, અભય. નં.
 ૩૩૯૨. (૧૭) પ.સં. ૧૦-૧૫, શુ. નં. ૧૩-૨૮. [ડિકેટલોગભાઇ વો. ૧૯
 ભા.૨ ('સેવક'ને નામે પણ), મુપ્પૂગૂહસૂચી ('સેવક'ને નામે), હેઝૈસાસૂચિ
 ભા.૧ (૫.૨૭૪, ૫૧૧).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ ૫.૫૮૨-૮૪. ત્યાં 'સેવક' એ પાકને કારણે
 ગુણનિધાનસૂરિશિખ્ય સેવકને નામે કૃતિ મુકાયેલી છે.]

૨૩૨. વિજયદેવસૂરિ (પાર્શ્વચંદ્રસૂરિના પ્રથુકુ પુણ્યરત્નના શિં)

જેઠપુર પાસેના રણનગરમાં ઐશવાલવંશીય ચાહડશાને ત્યાં તેની
 પત્ની ચાંપલદેથી અરદરાજ નામનો પુત્ર થયો. તેને નાનપણમાં પાર્શ્વચંદ્રે

દીક્ષા આપી. બરદરાજને અને બ્રહ્મઋષિ (જુઓ તે નામના કવિ નં.૨૩૭)ને અરસપરસ સ્નેહ થયો. બંનેએ આગમોનો અભ્યાસ કર્યો ને પ્રમાણુ આદિ તર્કશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરવા દક્ષિણુ દેશમાં જવાની ઇચ્છા કરી. કોઈ ન જાણે તેમ બંનેએ દક્ષિણુમાં વિહાર કર્યો. ત્યાં કોઈ શ્વેતામ્બરાચાર્ય પાસે અભ્યાસ ત્રણ વર્ષ કર્યો. પછી તે ગુરુની રજા લઈ પાછા વળતાં દક્ષિણુના વિજયનગરમાં આવી ત્યાંની રાજસભામાં દ્વિગમ્બર પંડિતોને જીતી લીધા. ગુરુઓ પાસેથી સૂરિમંત્ર લીધો હતો, તેથી રાજાએ ઉત્સવ સહિત વિજયદેવસૂરિ એ નામ બરદરાજનું રાખી આચાર્યપદથી આપી. પછી જોધપુરમાં આવી પાર્શ્વચંદ્ર ઉપાધ્યાયને વંદન કરી તેને સૂરિપદ આપ્યું. ત્યાર પછી વિહાર કરતાં ખંભાતમાં આવ્યા. ત્યાં રોગ થતાં વિજયદેવસૂરિએ આયુષ્ય પૂર્ણ કર્યું. સ્વર્ગવાસ થયા પહેલાં બ્રહ્મ ઋષિને સૂરિમંત્ર આપી તેમનું વિનયદેવસૂરિ એ નામ રાખ્યું. ત્યાર પછી વિનયદેવસૂરિએ સં.૧૬૦૨માં સુધર્મ ગચ્છ એ નામ રાખી જુદો ગચ્છ કાઢ્યો. વધુ માટે જુઓ મનજીઋષિકૃત 'વિનયદેવસૂરિ રાસ'. (ઐતિહાસિક રાસ-સંગ્રહ ભા.૩)

(૪૩૮) શીલ પ્રકાશ રાસ અથવા નેમિજિન રાસ (કાગ) જલોરમાં આદિ - પહિલઉં પ્રણામ કરઉં જિનરાય, લાગુજી ગોતમ ગણુધર પાય, સદ્ગુર વાણી વલી સાંભલઉ, ભૂલઉજી અક્ષર આણિજ્યો ઠાઈ રાસ ભણિસુ રલિયામણુઉ, જે સુણયા સીલ હિયઈ ચિર ધાઈ કોકિલા જિમ કલિરવિ કરઈ, માસ વસંત જિમ અંખ પસાઈ કિ. કંઈ શીલ અખંડિત સેવજ્યો. ૧

અંત - હિવઈ શ્રી પૂજ્ય પાસચંદ તણુઉ સુપસાઉ, સીસ ધરઇ નિજ નિરમલ ભાઉ,

નયર જલોરહ જગતઉ હિવિ નેમિ નમઉ નિતુ બે કર જોડિ, વીનતી એ હા જિન વીનવઉં સ્વામિ ઈક પિણિ અમ્હ મનથી નવિ છોડિ.

સીલ સંઘાતઈ પ્રીતડી હિવઈ ઉત્તરાધ્યયન બાવીસમઉ જોઇ, વલીય અનેરા ગ્રંથથી અરથ આજ્ઞા વિના જિ કલ્લઉ હોઈ, વિકલ હોજ્યો મુઝ પાતક સોઈ જો જિન ભાણુઉ તે સહી સ્વામી દુરિત નઈ કષ્ટ હરઉ દુરિ, વેગિ મનોરથ માહારા પૂઠિ, આણુસ્થઈ સંજમ આપિયો હિવઈ વીનવઇ ઈમ શ્રી વિજય-

देवसूरि क्रि० ८० सील०

- (१) प.सं. ११-११, डा. लं. दा.८१ नं.२४. (२) प.सं. १०-११, डा. लं. दा.८२ नं.५४. (३) प.सं. ८-१२, संघ कुं. पाटल्य दा.६३ नं. १८. (४) लिपिनं सा वरुणकेन. प.सं. ८-१३, डा. लं. दा.१३ नं. १५०. (५) संवत् १६८८ वर्षे माघ मासे कृष्णपक्षे द्वादश्यां तिथौ सोम-वासरे श्री शैलता नगरे लिपीकृतं. प.सं. ८-११, वि. ने. लं. (६) श्री डालाकंडी मुनिश्री सत्यभूतिं लिपिकृतं. प.सं. ५-१५, म. जै. वि. नं. ५६४. (७) प.सं. ८-१३, गु. नं. १३-१०. (८) प.सं. १०-१०, गु. नं. १३-१५. (९-१०) प.सं. ८, सं. १६६१ क्ष. शु. १० सिद्धपुरे भ्रतयंक्ष लि. अने प.सं. ८, ज्य. पो. ६६. (१०) प.सं. ७, गा. ७७, सं. १७५६ क्ष. व. ७ सोअन मध्ये देवधर्म लि. जि. या. पो. ८३ नं. २०६७. (११) प.सं. ६, गा. १६५, प्रत १७मी सदीनी, जि. या. नं. २०६८. (१२) प.सं. १५, सं. १७६७ अ. व. ६ अवरगाथाटे लि. जि. या. पो. ८७ नं. २३४४. (१३) प.सं. ५, प्रत १८मी सदीनी, जि. या. पो. ८३ नं. २१२८. (१४) प.सं. १०, प्रत १७मी सदीनी, जि. या. पो. ८३ नं. २२२०. (१५) प.सं. ११, जि. या. पो. ८४ नं. २१८३. (१६) प.सं. १२, सं. १८७४ मा. व. र. भडिमा. पो. ६३. (१७) प.सं. १०, भडिमा. पो. ३७. (१८) प.सं. १०, अलय. पो. १२ नं. १२२. (१९) सं. १७६५ लि. बाध कुशलसिंधु जीजील श्री नवोळ पडनार्थी वीकानेर सेती लिष लेख्या है राषी पूनिमके टीकैमै जीजील मेरी सिद्धाम वंयलाळ. प.सं. ८-१२, विजयपुर जैन ज्ञानमंदिर नं. ६०६. (२०) प.सं. ८-१३, विजयपुर जैन ज्ञानमंदिर नं. ३५३. (२१) सं. १६६३ वै. शु. १० शालत नक्षत्रे देवराजपुर गढ नगरे जिनयंत्रसूरि राज्ये पातशाह श्री अकबर जलालुद्दीन राज्ये पं. लक्ष्मीप्रभु पं. मुनिशि. तेजपालेन पं. गुजराज पं. मालयदेन लि. प.सं. ६, अलय. नं. १२६७. (२२) प.सं. ८-१६, डा. लं. दा. ८३ नं. ७०. (२३) सं. १६६४ क्ष. सु. २ सुधे. आगरा नगरे पातिसाह श्री सलेम राज्ये पं. अ. जिनसिंधुसूरि-पट्टे ल. जिनयंत्रसूरिलिः वायनाथ साधनी कुल्याणुमादा स्वधर्ममालायां लिभाष्य प्रःता. नि. वि. यालुस्मा. (२४) श्लोक २७० साधनी धरषां वायनार्थः. श्री. जूनी प्रत, प.सं. ८-११, क. सु. (२५) ल. सं. १६५७, प.सं. १२, माणिक. (२६) ल. सं. १६६६. बिन्दी साहित्यना सन १९००नी ओजतो रिपोर्ट नं. ६१. (२७) सं. १७३५ जेड वदि ४ लि. प.सं.

૧૫-૯, માં. ભાં. (૨૮) ત્રિ. ઋ. કુંગરસી શિ. લાલયંદ્રેણ. સાધ્વી જિહ્વિણ
 પઠનાર્થં સં. ૧૭૬૬ લૂણકરણુસર મધ્યે. પ.સં. ૧૧, ઘો. (૨૯) લિ. ઋ.
 ઠાકુરણ તસ્ય શિષ્ય. આસકરણુ સ્વપઠનાર્થં. પ.સં. ૮-૧૪, લીં. ભં.
 (૩૦) પ.સં. ૧૦-૧૧, ખાલ૦ (૩૧) ખં. ભાં. ૧. (૩૨) નાના ચોપડામાં
 વિ. ધ. ભાં. [આલિસ્તઓષ્ઠ ભા.૨. જૈહપ્રોસ્તા, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી,
 હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ પૃ.૧૩૪, ૨૩૯, ૨૬૫, ૩૨૬, ૩૯૪, ૫૯૨.]

(૪૭૯) ઉપદેશ ગીત

આદિ - સુરતરૂની પરિ દોહિલઉ રે, લાધઉ નરભવ સાર.

અંત - ખિમા સહિત તુહો તપ કરઉ, ઈમ ઓતિઈ રે વિજયદેવસૂરિ. ૧૬

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૪૮-૫૦, ભા.૩ પૃ.૫૯૬-૯૭.]

૨૩૩. મહીચંદ્ર (ખ. જિનપ્રભસૂરિની પરંપરામાં જિનરાજસૂરિ
 -કમલચંદ્રશિ.)

(૪૮૦) ઉત્તમચરિત્ર ચોપાઈ ૨. સં. ૧૫૯૧ ચૈ. શુ. ૩ મંગલજવણા-
 પુર-જ્ઞેનપુરમાં (ખાખરપુત્ર હુમાયુરાજ્યે)

આદિ - પહિલઉ પણુમઉ આદિજિણુ, સોવનવન્ન સરીર
 ચરમ જિણેસર પણિ નમઉ, ત્રિભુવનમંડણુ વીર. ૧

ગાયમ ગણુહર મનિ ધરઉ, સરસતિ કરઉ પસાઉ
 વાગવાણિ હંસાસણિ હિં, મોહધ સુર નર રાઉં. ૨

દાન સીલ તપ ભાવના, ચ્યારઇ ધરમ મહંત
 ભવ્ય જીવ સવિ સંભલઉ, જિણુવાણીય કહંતિ. ૩

તસુ મજ્જિહ હિં વિખ્યાત બહુ, દાન તણુઉ અવદાત
 વિન પુન્ન હિં કિમ પામીયઇ, ચિત્ત વિત્ત નઈ પાત. ૪

દાનિ પરંપર ધન લહઇ, દાન સુજસુ જગિ હોઇ
 ઉત્તમચરિત રાજ પરઇ, દાન મિલઇ સુરલોઇ. ૫

અંત - દાનિ ભોગ લાભઇ જુ અપાર, શીલ દુર્ગતિ પરિહાર
 તપ કરિ કર્મ ખિપાવઇ સહ, ભાવહિ મુક્તિ હોઇ જગ લહ
 સભ ગુણુ કરિ હુવઉ સંજૂત, ઉત્તિમ નર પણિ ઉત્તમચરિત્ર.
 તેહની મઇ કાધી ચઉપઇ, શુર તણા વચન સંખેવિહિ લઇ. ૫૯૮
 જવણુપુર જઇ દુર્ગ અપાર, તેહના ગુણુ કિમ કહઉં વિચાર
 ખાખર પાતિસાહનઇ પૂત, હરમાઉ સુવિતાણુ જગતિ. ૫૯૯
 તામુતિ જગી નુરતીવેગ, તહ નિવસઇ પરજનઉ થેગ

પણુરહ સઘ ઈક્ષાણુ વરસિ, ચેત્ર શુદ્ધિ ત્રિતિયાનઠ દિવસિ ૬૦૦
સંવત વિક્રમરાયહ તણુઉ, વછર સુભકૃત નામિ હે ભણુઉં
મંગલવારહ કિયઉ કવિત, ભરણી નામિહિ છઠ નખિત. ૧
ખરતરગહહ જિનસિંહસૂરિ, સકલ કલા વિદ્યા ભરપૂર
તસુ પદ્ધિહિ જિજ્ઞુપહ જગિ જાણુ, જિણિ મોહાઉ મહમહ
સુસિતાણુ. ૨

જિનરાજસૂરિ તસુ અનુકમિ હુવઉ, નિર્મલ ન્યાન વસઠ જસુ હિયઉ
કમલચંદ્ર તસુ પદ્ધિ ગણીસ, મહિચંદ્ર તિહનઉ જાણિ સુસીસ. ૩
તિણિ કાધી અઉપઠ પવિત, ગુરૂઉપદેસ ધરીનઠ ચિત
થોડી વય થોડી મતિ હિયઠ, કવિત હુઉ તેહના ગુણુ સિયઉ
ઉત્તમ નરવય નામોચારિ, તક્ષણુ ક્ષીટઠ ભવસંસાર
બુદ્ધિ તણી સ્યઉ કહિયઠ જાણુ, સુગતિ લહીજઠ જેણુ પ્રમાણુ. ૪
જે ભવ્ય જીવ સંભલહિ ચરિત, પાપ ઉઠઠ તણુ હોઈ પવિત
પદઈ ગુણુઠ મનિ આણુઠ વોહ, દુર્ગતિના તે કરહિ નિરોહ. ૫
નવરસ સહિત અજઈ અઉપઠ, જે ભવિયણુ જાણીસઈ સઘ
તેહના પાપપડલ સવિ જાહિ, દેવ તણા સવિ સુખ ત્રિલસાહિ. ૬૦૬
(૧) પ.સં. ૧૮, જયં પો. ૬૯. (૨) પ.સં. ૧૬, પ્રત ૧૭મી
સદીની, દાન૦ પો. ૧૩ નં. ૨૫૧. (૩) પ.સં. ૧૮, જયં પો. ૭૦.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૫૯૫ તથા ૧૪૯૭-૯૮.]

૨૩૪. આણંદ પ્રમોદ (ત. ચરણ પ્રમોદ—હર્ષ પ્રમોદશિ)

(૪૮૧) શાંતિજિન વિવાહ પ્રખન્ધ [વિવાહલો અથવા ધવલ] ૨. સં.
૧૫૯૧

આદિ - સરસતિ સામિણી હંસલાગામિણી, મઝ મનિ એક જમાહલુ એ,
ધવલપ્રખંધિહિં ખાર ભવંતર સુંદર શાંતિવીવાહલુ એ. ૧
તૂડી બ્રહ્મણી અમીય સમાણી, આપીય વાણીય આદિમાતા (વેણુ વાતાં)
ચરણ પ્રમોદ પસાઉલઈ, હું રચું શાંતિચરિત્ર એ સરસ ગાતાં. ૨
જાઉં જી ભામણુઠ સંતિ સોહામણુઠ નામિ હુઈ તુમહ તણુઠ
નવઠ નિહિ
સુરતર આંગણુઠ જે ભણુઈ જે સુણુઠ, ભણુઠ આનંદ લહઠ
ઋદ્ધિવૃદ્ધિ. ૩

અન્ય -

રાગ ધન્યાસી ઠાલ ૬૩

શ્રી આણંદવિમલસૂરિ, શ્રી સૌભાગ્યહર્ષસૂરિ,
 દીપદ દોષ જિસિયા ચંદ સૂર. ૪૯ રચિત સંતિ
 ચિરંશ્રી ચરણપ્રમોદ ગુરૂ, હરપ્રમોદ રે,
 ભણઈ આણંદપ્રમોદ રંગિઈ. ૫૦
 રચિત સંતિવીવાહલુ, ધરી ભમાહલુ,

તુ તુ ત્રિભુવન કેરૂ નાહલુ રે. ૫૧ રચિત ધ્રુવ
 ભવમય ભંજણુ, દાસિદ્ર ગંજણુ, વીર મેવાડા મંડણુ રે. ૫૨
 ઈંદ્ર ચઉસઠિઈ કરઈ, સ્નાત્ર ચઉસઠિ રે,

ઢાલ ચઉસઠિ રચ્યા ધવલખંધિ. ૫૩
 સંતિ સમરથ દેવા, નિજપદ દેવા,

માગું ભવિ તુઝ પયકમલસેવા. ૫૪
 પાટણુ માંહિ એકાણુઆ માંહિ રે,

ગુરૂ પુણિય ગામ્યો સંતિનાહ રે. ૫૫
 નવરસસાગર ભણઈ જો નારિનર,

સુખઆગર સંપતિ લહે એ. ૫૬
 નામિ નવનિદ્ધિ રે, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ રે,

ભણે આણંદ લહે ઋદ્ધિવૃદ્ધિ. ૫૭ રચિત
 (૧) પંચાયતી જૈન શ્વે. ભં. જયપુર પો. ૪૩. (૨) પ.સં.૨૨-૧૧,

સેં.લા. નં. ૪૭૦૧. (૩) પ.સં.૨૧-૧૧, સંધ ભં. પાટણુ દા.૭૨ નં.૭૦.
 (૪) ઇતિ નવરસ રંગ સાગર નામા ધવલ પ્રખંધ શાંતિનાથ વીવાહલુ

સંપૂર્ણ. શ્રાવિકા પુણ્યપ્રભાવિકા ગુરૂદેવદાનદયાપ્રતિપાલિકા શ્રાવિકા સોમાષ્ટ
 પકનાર્થ. પ.સં.૨૧-૧૩, વી.ઉ.ભં. દા.૧૭. (૫) તપાગચ્છનાયક સોમ-

વિમલસૂરિપદે સંપ્રતિ વિજયમાન હેમસોમસૂરિરાજ્યે મહોં વાં હંસ-
 સોમગણિશિં મુનિ શવડંસ લં સં ૧૬૨૬ પતન નગરે ચાતૂર્માસ.

પ.સં.૧૩-૧૬, મુક્તિ નં. ૨૪૧૮. [આલિસ્ટઓઇ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી,
 હેજૈન્નાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૭-ભૂલથી 'હર્ષ'પ્રમોદને નામે.)

(૪૮૨) જિનપાલ જિનરક્ષિત રાસ ઢાલખંધ ૬૯ કડી લ. સં. ૧૬૨૬
 પહેલાં

આદિ - સરસતિ મઝ મતિ દિઉ ધણી એ, ગુણુ યુણુ હે સખી ગાયમસ્વામિ.
 નામિ અંખા સોહામણી એ માકંદી હેમ પાદરે,

ગાયો જિનપાલ જિનરક્ષિતાંમ સિઉ એ,

છા હે સખી અંગ મઝારિ, ધવલગંધિઈ તસ ગાઘશું એ. ૧

અરણ્યમ્મોદ સામ, પૂરૂ સંધ જગીસ,

હરખમ્મોદ હોંસઈ, નવનિધિ સુખ વિલસઈ. સુ૦ ૬૮

આણુંદમ્મોદ જોલઈ, ચિંતામણિ તોલઈ,

જે ભણઈ ભાવિ ભોલઈ, મિલઈ સંપદ ટોલઈ. સુ૦ ૬૯

(૧) લ. સં.૧૬૨૬, પ.ક.૬૪થી ૬૮, ચોપડો, દે૦ લા. પુ. લા.

નં.૧૧૨૫. [હિજૈસાસ્યિ લા.૧ (પૃ.૨૬૯, ૪૨૮).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૬૦૨-૦૪.]

૨૩૫. શુભવર્ધનશિષ્ય (સુધમરુચિ ?)

(૪૮૩) આપાઠભૂતિ મુનિનો રાસ [અથવા ગીત અથવા ચોપાઈ]

આ ટૂંકા ને જૂના રાસમાં ધન્યાસી, દેશાખ, સિંધુઓ, ધવલ

ધન્યાસી મૂકેલ છે. 'વિષય નગાંજીએ' એ પ્રસિદ્ધ દેશી આ રાસની છે.

આદિ - શ્રી શાંતિજિણેસર ભુવણુદિણેસર પાથ,

પ્રણમી બહુ ભગતિઈ ગાયસઈ રવિરાથ.

આપાઠ મુનીસ્વર જસો જુગદપ્રધાન

નાટક નાયતાં પામઈ કેવલનાણુ.

નાટિક નાયતાં કેવલ પાંચુ નિસણો તેહ વિચાર,

શ્રવણે સુણતાં ભાવિ ભણતાં લહીઈ ભવનો પાર,

નવકલપી વિહાર કરિ મનરંગિ મુનિવર મહિમાવંત,

ગુરુઆદેસ લહી રાજઅહ નગરી માંહિ પહુન. ૧

અંત -

હાલ

નયર રાજગૃહી જાણીઈ, સિંહરથનિ કહૂં ભૂપ,

નાટક તિહાં વસઈ માન ભુપતિ બુંદ રે-

જિરે જિરે આપાઠભૂતની, ભાવનાનુ પરિમાણુ રે,

ભરતતું નાયતાં પામઈ, કેવલનાણું રે- પ્રપદ જરે૦ ૫૩

ભુવનસુંદર જયસુંદરા, રૂપઈ મોહનકંદુ રે,

દોઈ કેનલા દાન તિહા રહઈ, આપાઠભૂત મુણેંદુ રે. જરે. ૫૪

શ્રી શુભવર્ધન ગુરુ અગ્ધ તણા રે ચલણે અવિચલ વાસ રે,

નામઈ નવનિધી પામીઈ ફલઈ મનચી આસ રે. જરે. ૫૫

તેહ ગુરુનઈ સુપસાઉલઈ, હઈડે ધરી આણુંદુ રે,

આપાઠભૂતિ ઋષી ગાઈઈ, પામી પરમાણુંદુ રે. જરે. ૫૬

કેવલ લલિ મુગતી ગયું, શ્રી સુધર્મશ્રિ ગુરૂ સીસરે,
 પાંચસઠ્ઠી પરીવારઈ પરીવરઉ, તેહના સંધ આસીસરે. ૭૨. ૫૭
 જે નરનારી ભાવસૂં ગાઇ રંગી રસાલ રે,
 તેહ અવિચલ વધામણું રે, ધરી ધરી મંગલમાલ રે. ૭૨. ૫૮
 —ઇતિશ્રી આષાઠ્ઠભુતી કુલં સમાપ્તં.

(૨) પંડિત શ્રી જી. (જી.) દ્વિવિજયગણિ શિષ્યાણુ શિષ્ય મુનિવર
 કુશલવિજય લખિતં પકનાથે સંવત સોલ સતાણુમા વષે વઘથાખ સુદિ
 ૭ દીને લખીતં વાર સુકે શુભં લવતું. કલ્યાણમસ્તુ. પ.સં. ૪-૧૨, ભા.૧.
 ભં. (૨) સંવત ૧૭૪૮ વષે પોસ વદિ ૨ શનૈ લખિતં જીઝા મધ્યે.
 પ.સં. ૬-૧૦, પાલણપુર ભં. મારી પાસે છેલ્યું પાનું છે. (૩) પ.સં.
 ૫-૧૨, જા. ભં. દા. ૮૨ નં. ૧૩૯. (૪) મુનિ હિતકુશલ લિ. પ.સં. ૩-
 ૧૫, જશ સં. નં. ૭૬. (૫) ચોપડે, પ.ક. ૭૮થી ૮૧ પં. ૧૭, પ્ર. કા.
 ભં. (૬) પ્રત ૧૭મી સદીની, પ.સં. ૩, જિ.યા. પો. ૮૨ નં. ૨૦૮૮.
 (૭) જ્ઞાનહંસગણિશિ. વિનયકંસ ત્રિ. સોમવિમલસૂરિના રાજુલ-લેખ
 સહિત. પ.સં. ૩-૧૪, જા. પાલણપુર દા. ૩૬. (૮) સં. ૧૬૭૬ ચૈ. શુ. ૧૧
 સોમે ખર્ડાનપુર નગરે મહો. વિજયરાજગણિશિ. અમરવિજય લ. પ.સં.
 ૪-૧૪, સંધ ભં. પાલણપુર દા. ૪૫ નં. ૧૨. [મુપુગૂહસૂત્રી, લીંહસૂત્રી
 (શુભવર્ધનને નામે), હેજૈશાસ્રિ ભા. ૧ (૫.૨૯૧, ૩૯૩, ૪૦૦).]
 (૪૮૪) ગજસુકુમાળ કાષિ રાસ [અથવા ચોઢાળિયું, ઠાળિયાં,
 ભાસ] ૧૭ દાલ સં. ૧૫૯૧ પહેલાં

આદિ - દેસ સોરઠ દ્વારાં પૂરી નવમે તિહાં વાસુદેવો રે.
 દસેંધં દસારસઉં રાજિઉ, ખંધવ શ્રી ખલદેવો એ, ૧
 ૭રે ૭રે સ્વાંમિ સમોસયાં હરખિઉ ગોપીનો નાથ એ,
 નેમિ વંદણુ અલજ્યો અલજ્યો અલજ્યો યાદવસાથ એ. ૭ રે ૭. ૨

અંત - શ્રી શુભવર્ધન ગુરૂરાય, મહ પ્રણમી તેહના પ્રાય,
 ગાથુ ગયસુકુમાલ મુણિંદ, જસ ભણતાં હુઈ આણુંદ. ૯૪
 (પા.) જસ તૂઠા નેમિજિણુંદ
 શ્રી ગયસુકુમાલ જે ગાઇ, તે સર્વ વંછિત ફલ પાઇ,
 અનઇ દુરિ દુઃકૃત સવિ બઈ, વલી અવિચલ પદ થાઈ. ૯૫
 (પા.) જયઉ ગયસુકુમાલ મુણીસ, શ્રી સંધ દિઇ આસીસ,
 જસ નામઇ પરમાણુંદ, તસુ ગાવતા હુવઈ આણુંદ—

(૧) ઇતિ સંવત ૧૬૬૯ વર્ષે પોસ શુદ્ધિ ૩ ભૌમે લખ્યતં વેઠ
 શ્રેયા લખ્યંત. સાધ્વી નાથી પઠનાથં શ્રીરસ્તુ. પ.સં. ૮-૧૧, ચુ. વિ.
 ભં. ખં. ૧. (૨) સં.૧૭૮૨ વર્ષે શ્રાવિકા દેવખાઈ પઠનાથં. પ.સં. ૭-
 ૧૧, પાલણપુર ભં. (૩) સંવત ૧૭૬૭ વર્ષે જ્યેષ્ઠમાસે કૃષ્ણપક્ષે પંચમી
 તિથી સુભવારે પં. આનંદ લિખતં સુશ્રાવિકાખાઈ આસા પઠનાથં.
 પ.સં. ૬-૧૩, મારી પાસે છે. (૪) સં.૧૫૯૧ શ. વદિ ૨ શુક્રે ધવલક્ષ્મણે પ્ર.
 સુમતિશ્રી ગણિ યોગ્યં પં. સૌભાગ્યમંડન લ. વાયનાથં. પ.સં. ૪-૧૨,
 કમલમુનિ (હાલ પુરાતત્વ મંદિર). (૫) ગણિ આંપાશિ. પદમકુશલ
 પઠનાથં સં. ૧૬૪૯ આસાઠ. પ.સં. ૭-૧૫, હા. ભં. દા. ૮૩ નં. ૭૩. (૬)
 સં. ૧૬૯૧ શ. વ. ૧૩ ખાઈ હીરાખાઈ પઠનાથં. પ.સં. ૫-૧૦, જશ.
 સં. (૭) સં. ૧૭૦૬ પ.સં. ૧૦, ગ્રં. ૯૩, લીં. ભં. દા. ૩૬ નં. ૨૩. (૮)
 શ્રી દીપતંદરે સં. ૧૬૬૧ વર્ષે લિ. પં. શ્રી ક્ષિમાસાગરેણ શ્રા. લીલાંદે
 વાયનાથ. પ.સં. ૫-૧૩, જૈ. એ. ઇ. ભં. ૧૧૩૮. (૯) સં. ૧૭૪૨ ચૈત્ર શુદ્ધિ
 ૫ પત્તન નગરે પં. ચતુરવિજ(ય) લં શ્રા. તેજખાઈ પઠનાથં. પ.સં. ૫-
 ૧૩, હા. ભં. દા. ૮૨ નં. ૧૯૨. (૧૦) સં. ૧૭૬૨ અસાઠ વદિ ૮ રવકે
 લં પ્રત્યુત્સારેણ. પ.સં. ૬-૧૨, હા. ભં. દા. ૮૨ નં. ૬૫. (૧૧) સં. ૧૭૨૭
 ચૈ. શુ. ૧૩ સોમે લિ. પ.સં. ૫-૧૩, હા. પાલણપુર દા. ૩૬. (૧૨) સં.
 ૧૭૪૮ વૈ. શુ. ૮ ખાટણ નગરે પ.સં. ૬-૧૩, વિ. ને. ભં. નં. ૩૨૧૮. (૧૩)
 શ્રાવિક ક્રેડાઈ પઠનાથં પત્તન નગરે સં. ૧૭૧૩ માગસર વદિ ૨ પં.
 નયસાગરેણ ગણિના. પ.સં. ૯-૯, મુક્તિ ૦ નં. ૨૩૬૧. (૧૪) પ.સં. ૪-
 ૧૫, મુક્તિ. નં. ૨૪૨૩. (૧૫) સા. સુમતિસિદ્ધિ પઠનાથં. પ.સં. ૪, અભય
 નં. ૨૫૫. (૧૬) પં. રંગકુશલ મુનિના લિ. સાધ્વી હર્ષલક્ષ્મી પઠનાથ
 રિણી મધ્યે. પ.સં. ૫, અભય. નં. ૨૬૩૦. (૧૭) સાધ્વી જગીસ પઠનાથ.
 પ.સં. ૭, અભય. નં. ૩૧૯૦. [જૈહાપ્રોસ્ટા (શુભવર્ધનને નામે), મુપુગૂડ-
 સૂચી, લીંહસૂચી (શુભવર્ધનને નામે), હેજૈજ્ઞાસૂચિ ભા.૧ (૫.૧૫૪, ૨૫૧,
 ૨૬૬, ૨૮૮, ૩૯૪)]

(૪૮૫) શાંતિનાથ સ્તં (કુમરગિરિ મંડન) કડી ૩૧ ર.સં. ૧૫૬૩ ભા. ૧૦
 આદિ - સંપદ સુહકારણ દુરિયનિવારણ, કુમરગિરિ શ્રી શાંતિજિણ
 ભવતારણ મિલીકે દહાડકે વલીકે ર્લીકે ભવ ભવ તુઝ વિણ

દાલ

સુણિ તૂં સ્વાંમી ઠાકુર મોરા, તિમ કરિ જિમ છુટકે ભવકેરા,

દુહિલા નરય નિગોદ્ધ કેરા, તે મઈ કીધા ઘણાઈ ઘણેરા. ૨
અંત - શ્રી શુભવર્ધન પંડિત રાયા, તે સહચરના પ્રણમી પાયા.
તન્નો સંતિ જિણેસર સ્વામી, કુંઅરગિરેઈ પેં ઉવટ પામી. ૩૦
પનર ત્રેસઠઈ તૂંહિ જ તવે, દસમી દિન ભાદ્રવા માસે,
તવીયઉ સ્વામી ઉરખ્યે પામી, પૂરેશ્રીવકારો આસે. ૩૧

(૧) પ.સં. ૬-૯, તેમાં ૧થી ૩ પત્ર, જશ. સં. (૨) રાજનગરે
સં. ૧૬૭૮ કા. શુ. ૧૨ વા. હર્ષવંદ્ધઅગણિશિ. પં. હર્ષા સિ. પ.સં. ૨,
અમય નં. ૧૭૧૨. [મુપુગૂડસૂત્રી, હૈનૈતાસૂત્રિ ભા.૧ (૫.૫૦૭ - ભૂલથી
'પાર્શ્વનાથ સ્તવન' એ નામે).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ ૪૦૭-૦૮, ભા.૩ ૫.૫૬૬-૬૭. પહેલાં
'સુધર્મરુચિ' કર્તાનામ ગણ્યું હતું તે પછીથી ફેરવ્યું છે અને પહેલાં કર્તાને
સં.૧૭મી સદીમાં મૂક્યા હતા તેને પછીથી ૧૬મી સદીમાં મૂક્યા છે]

૨૩૬. જયમંદિર (વડતપગચ્છ જયપ્રભશિવ)

(૪૮૬) તેજસાર ચોપાઈ ૨. સં. ૧૫૨૨ તંઆવતીમાં

(૧) પ.સં. ૧૨, જયં પો. ૬૭. (૨) સં. ૧૬૭૫ માં શુ. ૪ શનિ
સિં. પ.સં. ૧૩, જયં પો. ૬૭. [મુપુગૂડસૂત્રી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ ૫.૫૯૬.]

૨૩૭. બ્રહ્મસુનિ-વિનયદેવસૂરિ (પાર્શ્વચંદ્રગચ્છીય)

જન્મ સં. ૧૫૬૮ના માગશર શુ. ૧૫ ચુરુને દિને માલવાના આજણોઈ
ગામમાં સોલંકી રાજ પચ્ચરાય પિતા અને સીતાદે માતાને ત્યાં. નામ
બ્રહ્મકુંવર. તે અને તેના મોટા ભાઈ ધનરાજ દ્વારકાજીની જાત્રાએ સં.
૧૫૭૬માં ગયા ને ત્યાંથી ગિરનાર ગયા ત્યાં આંચલિક રંગમંડલુકપિએ
બંનેને દીક્ષા આપી દીધી. પાર્શ્વચંદ્રના ચુરુ સાધુરતનના ચુરુ પુણ્યરતન
પાસે બરદરાજે દીક્ષા લીધી. તે બરદરાજને બ્રહ્મકપિને ભોટો પાટણમાં
થયો. પછી ધનકપિ, બ્રહ્મકપિ અને બરદરાજકપિએ દક્ષિણમાં અબ્યાસ
કર્યો. ત્યાંથી વિજયનગર ગયા. ત્યાં દિગંબરોને વાદમાં જીત્યા ને તે વખતે
રાજાએ બરદરાજને વિજયદેવસૂરિનું નામ તથા પદ આપ્યાં. વિજયદેવે
પાર્શ્વચંદ્રને સૂરિપદ આપ્યું. વિજયદેવે બ્રહ્મકપિને સૂરિપદ આપી વિનય-
દેવસૂરિ નામ આપ્યું. આ વિનયદેવસૂરિએ સુધર્મગચ્છ એ નામથી જુદી

સામાચારી સં.૧૬૦૨ના વૈ. શુ. ૩ને દિને બુરહાનપુરમાં આદરી. ચૌદશની પાખી કરવાનું, ઉદયાત તિથિ ત્યાગવાનું અને પાખી તથા ચોમાસું જુદું કરવાનું સૂત્ર વિરુદ્ધ બહૈર કયું. કડવાગચ્છનાચે ટેકો આપ્યો. અમદાવાદ ને ત્યાંથી ખંભાત, પાટણ, પછી અમદાવાદમાં. વિજયગચ્છના ક્ષમાસાગર-સૂરિ આ સામાચારીમાં લખ્યા. સં.૧૬૩૬. રાનેર, બરહાનપુર, શ્રીપુર, અંતરીક્ષ પાર્શ્વનાથ, બરહાનપુર, ઘોરસદ, ખંભાત પાસે કંસારી, ખંભાત - એમ વિહાર કર્યો. બરહાનપુરમાં સં.૧૬૪૬માં સ્વર્ગવાસ. તેમના શિષ્ય વિનયકીર્તિસૂરિ નામના હતા. સં.૧૬૪૬માં જ મનજીઋષિએ 'વિનય-દેવસૂરિ રાસ' રચ્યો તેમાંથી આ હકીકત લીધી છે. વધુ માટે જુઓ ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ ભા. ૩.

આ કવિએ 'ગ્જિનહિતા' નામની દશાશ્રુત સ્કંધ ટીકા રચી છે. (ભાં. ઇ સત ૧૮૮૧-૮૫ નં. ૧૦૮૬.) અને 'જંબૂદ્વીપ પ્રદક્ષિ' પર વૃત્તિ પણ અણુકિલવાડમાં રચી છે. તેમાં પોતાને આલુકચવંશના રાજપુત્ર (શિષ્યોરુપયં બ્રહ્મમુનિર્વિવશ્ચિઆલુકચવંશોદ્ભવ રાજપુત્રઃ) તરીકે અને સાધુરત્ન-પંડિત શિષ્ય પાર્શ્વદ્રસૂરિના શિષ્ય તરીકે જણાવેલ છે આ ખીજી વૃત્તિ રચવામાં પોતાના ગચ્છના વિજયદેવસૂરિએ સંશોધન કર્યું હતું. (પ્ર. કા. ભં. નં. ૧૭૮૨.) ઉપરાંત 'પાખીસૂત્ર વૃત્તિ' પણ રચેલ છે.

"આ કવિએ પોતાનાં નાનાંનાનાં કાવ્યોને 'ભાષ' એ નામ આપ્યું છે. બ્રહ્મકૃત આદૃશ ભાષ મને મળ્યાં છે. કેટલાક ભાષના વિચાર પ્રૌઢ અને પદરચના ઉત્તમ પ્રકારની છે. સંવત ૧૫૨૬માં લખાયેલા એક ગુટકામાં આગતા શતકના ખીજા કેટલાક રાસ ઉતાર્યા છે તે ભેગા 'બ્રહ્મ'ના 'ભાષ' પણ ઉતારેલા છે એ પરથી સમબંધ છે કે આ કવિ સોળમા શતકની શરૂઆતમાં થયો છે."—રા. મણિલાલ બકારભાઈ વ્યાસ આમ જણાવે છે. પણ ખરું જોતાં કવિ તે શતકના અંતમાં ને સત્તરમાના મધ્ય સુધીમાં થયેલ છે.

(૪૮૬) સુસઠ ચોપાઈ [જયના ચરિત્ર] ૨. સં.૧૫૮૩

આદિ - સુખકર શ્રી ગ્જિનશાસનરાય, વીર ત્રિશ્લિદક પ્રથમઉ પાય,
શ્રી ગુરૂચરણું નામી સીસ, સુસઠ કથા ભાખિવા જગીસ. ૧

અંત -

દૂહા

નરપતિઆણા ભંજતાં, લખમઇ નિગ્રહ એક,

ગ્જણઆણાં ભંજયઇ સહઇ, પરભવિ દુખ અનેક.

૨૩૬

ચઉથ છડ માસખમણુ, પ્રમુખ સવલ તપ સાર,
 જિણુઆણુસકે આચરઉ, જિમ પામઉ ભવપાર. ૨૪૦
 શ્રી પાસચાંદ સૂરીંદ વર, ચરણુયુગ પણુમેવિ,
 બ્રહ્મ શિષ્ય એ વર્ણુવ્યઉ, સુસઠ ચરિત્ર સંખેવિ. ૨૪૧
 મહાનિશીથઈ એહનઉ, છઈ સંખંધ વિચાર,
 અપર ગ્રંથિ દીકકે જિ વલિ, તિહથી એ ઉદ્ધાર. ૨૪૨
 ભુવન ચહ સર ચાંદ મિત, વરસિ કચઉ ઉધરિ રંગ,
 ભણુઉ ગુણુઉ મંગલકરણુ, જિમ હુંઈ સુખ અભંગ. ૨૪૩

(૧) ઇતિ શ્રી મહાનિશીથાદિ ગ્રંથાનુસારતઃ સુસઠ ચરિત્ર વર્ણુનઃ

ગ્રંથાત્ર ૪૫૦. પ.સં. ૧૯-૧૨, ડે. ભં. દા.૭૧ નં.૩૮. (૨) પ.સં. ૧૧,
 ગ્રં. ૨૫૨, લીં. ભં. દા.૩૦ નં.૪૮. [કેટલોગચુરા.]

(૪૮૮) [+] ચાર પ્રત્યેક બુદ્ધ ચૌપાઈ [અથવા ચરિત્રરાસ] ૨. સં. ૧૫૯૭

આદિ - જિણુ ચક્રીસઈ પઈકમલ, મનિ ધરિ હર્ષ નમેસુ,
 સુગુરવચન સુભ મંત્ર જિં હીયડા માહિ ધરેસુ. ૧
 મુનિવર જે જગ જાણીઈ, પ્રત્યય દેખા બુદ્ધ,
 મનચાણુંદઈ વાંદિ કરિ, કહિસ્યઉ તાસ પ્રખંધ. ૨
 જેઈ અસંખ ઇણુ પરિ ધયા, તઉ પુણુ એ મુનિ ચ્યારિ,
 ચવણુ દીખ કેવલ મુગતિ, સાથિ લહઈ સુવિચાર. ૩

અંત - સાસણુદેવન આપઇ લંગ. સંજમ પાલઇ રિષિ,
 તે મુનિવરનઉ મનિ ધરિ નાંમ હર્ષઈ બ્રહ્મઉ કરઈ પ્રણામ. ૬૮

—કરકુંકુ ચરિત્ર
 —દુમુહ ચરિત્ર વગેરે

(છેલ્લે)

રતનાકર ચહ સંખ વરીસ, સમતિ ચાંદ સંવતઇ જગીશ.
 પ્રત્યય બુદ્ધ તણુઉ એ ચરી, ભાષિઉ મન આણુંદઇ. ૭
 સુધાસુખ જસ જગત્ર વિખ્યાત, વેલ તાત વિમલાદે માત,
 શ્રી પાસચાંદ ગુર સુગુણુ પ્રધાન, તસુ પય સેવ કરકે નિ જમાન. ૮
 ઉત્તરાધ્યયન સંખેપઈ કહિઉં, વૃતિમાંથી વિસ્તર લલ્લઉ,
 તેકથી યોદ્યઉ એ ઉદ્ધાર, ભણુતાં લાભઇ શુદ્ધ વિચાર. ૯
 જિનઆપિતથી કહિઉં વિરુદ્ધ, પંડિત જન તે કરજ્યો સુદ્ધ,
 અમ મિલતઉ કરઉ પ્રમાણુ, કર જેડી વીનવઇ સુગણુ. ૧૦

મેરૂ મહીમંડિલ થિર રહઈ, સૂરિજ બંસ ગઘણિઈ વહઈ
ચિહ્નિસિ રત્નાકર જલે લય્યાં, બિહુ પાસઈ જગતી પરવયાં. ૧૧
બં જગિ જિજ્ઞુસાસણુ થિર થાઈ, તાં એ લણુતાં ચિત સુહાઈ,
પ્રાંભીજઈ સિવ સુખ સંપદા, પાસનાહ સુપસાઈ સદા. ૧૨
(૧) પ.સં. ૧૬-૧૪, અશુદ્ધ પ્રત, ધો. ભં. (૨) ભાં. ઇ. સન ૧૮૭૭
-૭૮ નં. ૩૫. (આમાં કર્તાનું નામ આણંદ ઋષિ આપ્યું છે તે ખરાખર
નથી.)

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન રાસસંગ્રહ ભા. ૧.]

(૪૮૯) + સુધર્મગચ્છ પરીક્ષા

આદિ -

ચોપાઈ.

વીર નમું કર-અંજલિ કરી, સાધુ તણા ગુણુ મનિ સંભરી,
સાચા ધર્મ પરીક્ષા ભણી, વિગતિ કહું કાંઈ ગચ્છ તણી;
વીર તણા ગણુધર છગ્યાર, નવ ગચ્છ તેહ તણા ઈમ ધાર,
પાંચ ગણુધરના ગચ્છ પંચ, પંચ પંચસય સુણિવર સંચ. ૨

અંત - ગચ્છાચાર તણી ચોપાઈ, ગાથા એકસો તિહુંતેર થઈ,
એ સાંભલી સૌધર્મગચ્છ ભજે. આપમતિની સંગતિ તજે. ૧૭૩
ઈમ જ્ઞેઈને જિનવરઆણુ, સૂત્ર અર્થ સવિ કરો પ્રમાણુ,
અભિનિવેશ મનનો પરિહરો, બ્રહ્મ કહે જિમ શિવસુખવરો. ૧૭૪
(૧) ગ્રંથશ્લોક ૨૮૩ સં. ૧૯૩૧ના માગસર વદ પ. પા. ભં. (૨)
પ્ર. સં. ૧૧-૧૨, આં ૬૦ ભં. (૩) ધો. ભં. (૪) લ. સં. ૧૬૨૫, પ. સં.
૫-૨૩, રો. એ. સો. ખી. ડી. ૬ નં. ૧૮૮૧.

પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. શ્રાવક રવજી દેસર, ગામ સાયેણુ કચ્છ.

(૪૯૦) સુદર્શન શેઠ ચરિત્ર ચોપાઈ [અથવા રાસ]

અંત -

(સોરઠા)

સહ્યા પરીસા અતિ ઘોર, સુદરશણુ મહા સુની

કાયા કરમ કઠોર, શીલ પાલી શિવપુર ગયા. ૧

જેહનો એહ અધિકાર, કહ્યો ઋષિરાય બ્રહ્મને

સૂત્ર તણે આણુસાર, ભવિયણુ હિત કરી સાંભલો ૨

સુણયા તણો હી સાર, શીલ પાલે જે નર સદા

તે પાવે ભવપાર ઈં વાતમેં સંકા કો નહિ. ૩

જે કોઈ નરનારિ શીલ પાલે લજ્યા કબ

સો ઉપજે દેવ મજાર ઉપાઈ સૂત્ર જોડની શાખ છે.	૪
એસો શીલનિધાન, ભવિયજી હિત કરી આદરો	
જ્યેાં જ્યોાં નિર્વાણુ દેવલોકમેં સાસો નહી.	૫
એ ખટ દરસણુમાંહિ શીલ અધિકો વખાણુયો.	
તપ સંજમ ખેરૂ થાય શીલ વિના એક પલકમાં.	૬
કહાં તાઈ કીજે વખાણુ શીલકા ગુણુ તણો	
જોવોને સૂત્ર પુરાણુ શીલ સારેહિ અધિકો કહ્યો.	૭
ઋષિરાય બ્રહ્મ ઉલાસ શીલ તણા ગુણુ વરણુવ્યા	
કીયો ચરિત્ર પ્રકાશ સુદર્શનજી શેડકો,	૮
અધિકો એછો કહ્યો હોય તેહનો મિછામિદુકડં	
સૂત્ર પ્રાકૃત જોય જોડને અનુસારે ભાષીયો.	૯
એ શીલ તણો વખાણુ પઠે સુણે નર જે સદા	
પવિત્ર કરે જીલકાન, સુખ પાવે તે સાસતા.	૧૦

(૧) સર્વગાથા ૮૩૯, લિ. સં. ૧૮૪૦ જેટ વહિ ૧૧ વાર ચંદવારે.

પ.સં. ૧૫-૨૭, આયા ભં. (૨) સંવત ૧૮ સાલ ૪૮, પ.સં. ૬૩-૭, ગુ. નં. ૧૨-૧૨. [મુપુગૂહસૂત્રી.]

(૪૯૧) [+] અઢાર પાપસ્થાન પરિહાર ભાષા [ભાસ]

આદિ - સુંદર રૂપ વિચાર ચતુરપણુ ઉત્તમ કુલ અવતાર;

ભોગ સંયોગ સંપતિ સવિ અતિ ભલી, પામીઈ અરથ ભંડાર.

વિવેકી જીવદયા ધર્મસાર, પાલીઈ કરીય વિચાર - આંકણી

અંગ નિરોગ નઈ જીવિત અતિ ધણુ, કીરતિ પ્રબલ સોભાગ,

જિનવર ગણુધર અમરપતિ ચક્રધર, ઉત્તમ પદ લહિ લાગ. વિ.

અંત - સમકિતધર જઈ થોડલા, નહીં મિથ્યાતી પાર;

દેખી ધણા મ રાયસઉ, પરખઉ સમકિત સાર. ૧૩. આં

દોષ અઢાર રહિત ભલા, પરખઉ અરિહંત દેવ;

સમકિત વ્રત તપ ગુણુ ભયાં, સાધુ તણી કઉ સેવ. ૧૪. આં

ભાખિઉ સૂત્ર પ્રમાંણુ, તે આરાધુ ધર્મ;

તરત ખરાં તણિ એ અછઈ, સમકિત મૂલ એ મર્મ. ૧૫. આં

પાપ સતર હલુયાં ગિણુઉ, મોટઉ ભાર મિથ્યાત;

જીવ તણુઈ પોતઈ અજઈ, કાલ અનાદિ વિખ્યાત. ૧૬. આં

રાગ આસાઉરી.

જીવવધ અસત્યવ્રત અનર્થ ચોરી, નારિની સંગતિ પાપની ઉરી
સંલલલિ પ્રાણીયા એહ વિચાર, મન મુષિ પરિહરિય પાપ અઢાર,
પરિગ્રહ ક્રોધ વલી માંન નિ માયા, લોભ છઈ સયલ દૂષણ તણા
પાયા સં૦

રાગ નઈ દ્રેષ ગિણિ કલહ નઈ આલ, પિથુનપણૂં રતિ અરતિ
વિશાલ. સં૦

પર પરિવાદ માયા મૃષા વાણી, વલીય મિથ્યાત શલ્ય પરિહરિ
બાણી. સં૦

એહ તણુઈ વલિ જીવ અનાદિ, દુઃખ ઘણાં સહ્યાં પડઇ પ્રમાદિ. સં૦
એહનઉ જોમ કરઇ પરિહાર, મુગતિ તણાં સુખ તે લડઈ સાર સં૦

શ્રીબ્રહ્મ કહઇ ઇમ આણુંદ આણી, સાધુનઈ વંચો ભવીયણ પ્રાણી. સં૦

(૧) સં. ૧૬૮૦ વર્ષે એત્રિ વદિ ૧૧ રવઉ દિને લખૂં છિ. ત્રિખિતં

ઘોલકઈ વાસ્તવ્ય ચોરવાડ જ્ઞાતી પારીખ દેવરાજસૂત વિમલદાસ પઠનાર્થે
સ્વયમેવ. આમોદ ભં. હવે દે. લા. પુ. લા. નં. ૬/૨૫૧. (૨) પ્ર૦ કા૦ ભં.

(૩) સં. ૧૭૩૪ આશ્વન માસે તૃતીયા તિથી પુદ્ગલાસરે. પ. સં. ૭-૧૬, સંધ
ભં. ઘા. ૬૩ નં. ૨૫. (૪) સં. ૧૭૪૪ વૈ. શુ. ૧૩ ઇલમપુરે સાધ્વી લાલ

પઠનાર્થે. પ. સં. ૧૩, જિ. ચા. પો. ૮૩ નં. ૨૧૫૪. (૫) પ. ક. ૧૧થી
૧૬, એક ચોપડો, મુક્તિ૦ નં. ૨૪૭૧. [આલિસ્ટઓઇ ભા. ૨, મુદ્દગૂહ-

સૂત્રી, હૈનૈજ્ઞાસૂત્રિ ભા. ૧ (પ. ૨૮૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. સજ્જાયસંગ્રહ ભા. ૧ (ગા.).]

(૪૬૨) નેમિનાથ ધવલ અથવા વિવાહલો ૪૪ ઢાળ

આદિ - રાગ ધન્યાસી.

સારહ સાર દયા કરિ દેવી, હીઅડા ભીતિરિ આણીજી,

નેમિનાથનૂં ધવલ રચિસુ સરસ સુકોમલ વાણીજી

અંત - એ ધવલ રચયઈ મઈ આણી મનિ આણુંદ.

બ્રહ્મચારી નિરૂપમ ગાયઉ નેમિ જિણુંદ.

કહઈ શ્રી બ્રહ્મ સદા જિન વંદઈ જે કર જોડી,

તે અલવઈ પાંમઇ સુખસંપતિની કોડી.

૨૦૧

પદ અક્ષર માત્રાહીજી કહિઉં હુઈ જોડી,

પંડિત જન જોઈ નિરતઉં કરજ્યો તેય,

સૂત્ર વૃત્તિ ચરિત અનુસારઈ બાણી સાર,

લવલેસઈ ભાખ્યઉં એહ સયલ અધિકાર.

૨૦૨

- (૧) અંથમાન ૧૯૩, પ.સં. ૨૮, લી. ભં. દા.૩૦ નં.૪૦. (૨) અંથાત્ર ૪૫૦, સં. ૧૬૧૫ આસો સુદ ૭ રવો લખિતં. સાધસેવક લાલજી પારિષ શ્રી સૂરજી પઠનાથં. પ.સં. ૨૧-૧૧, જૈ. એ. ઇ. ભં. નં. ૧૧૯૨. (૩) સં.૧૭૦૬ માઘ શુદ્ધિ ૧૦ શુક્રે લિ. પ.સં. ૧૫-૧૩, હા. ભં. દા. ૮૦ નં.૧૩૭. (૪) અંથાત્ર ૪૭૬, પ્ર. કા. ભં.

(૪૯૩) [+] ઉત્તરાધ્યયન ૩૬ અધ્યયન ગીત અથવા સત્રાય [અથવા ભાસ] લ.સં.૧૫૯૯ પહેલાં

આદિ - દાલ મોહણગ્રાફ રે નંદ રે વણનાહલઉ.

(૫૦ વચન તુહારાં હો જિનજી મનિ વસ્યાં એ દાલ)

શ્રી શુર ગોતમ ગુણ હૃદયકઈ કહિછસિઉં વિનય વિચાર

સ્વામી સોહમ ગણધરનઈ કહિછ ઉત્તરાધ્યયન મઝારિ. ૧

વિનય કરીજઈ રે ભવીયણ ભાવ સિઉં જેહથી લહીઈ નાંણ,

અનુકમિ સમકિત ચારિત્ર ગુણ ગ્રહી પાંમીજઈ નિરવાંણુ. આંકણી.

અંત - છત્રીસઈ ઉત્તરાજયણઈ રે, જિણવર કહઈ,

અમૃત વયણ, સમત જગસૂં મનિ ધરીયઈ રે,

જેહથી ભવસાયર તરીઈ જિનમ્ જયતિ શાસનમ્ ૨૦

એ ભાસ સંખેપેઈ સારી રે છત્રીસઈ અધ્યયન વિચારી,

બ્રહ્મઉં કહઈ જે જન ભણસ્યે રે, મંગલ કમલા લહિસ્યઈ. ૨૧

(૧) ઇતિ શ્રી જીવાણવ વિભત્તી ગીતં. જ. શુભં ભવતુ. કલ્યાણુ-

મસ્તુ. જ. અંથાત્રં ૭૦૦ શ્લોક સંખ્યા જાણુવી. શ્રી શ્રી સં.૧૬૪૪ વર્ષે

વૈસાખ વદિ ૭ સોમે શ્રીમાલીગ્રાતીય ૫૦ તેજસુત ૫૦ લાલજી પઠનાથં.

જ. જ. પ્ર. કા. પાસેનો ચોપડો. (૨) સં.૧૫૯૯ કા શુક્લ પંચમ્યાં શ્રી

સ્તંભતીથે શ્રી સ્તંભનાધીશ શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદત વિહિતં ઉત્તરા-

ધ્યયન ષટત્રિંશદ ભાષા ત્રિશક્તં સમાપ્તં. પ.સં. ૨૭-૧૧, મો. સુરત. પો.

૧૨૬. (૩) સં.૧૬૪૯ વર્ષે કાર્તિક સુદિ ૩ ભૃગુવાસરે. પ.સં. ૧૬-૧૩,

દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૪૮/૩૯૬. (૪) સં.૧૬૫૭ વૈ. વ. ૯ શુક્ર બાહ

સોમા પઠનાથં. પ.સં. ૪૦-૧૧, લોધા ભં. દા.૧૬ નં.૩૭. (૫) સં.

૧૬૭૨ ચૈત્ર શુદ્ધિ દ્વિતીયા લિખિતં કાલસ્ય માથુર સુદર્શનેત આગરે

ઢોટો. પ.સં. ૧૮-૧૩, સંઘ ભં. દા.૭૨ નં.૭૨. (૬) પ.સં. ૩૨-૯, ખેડા

ભં. દા.૭ નં. ૫૭. (૭) શ્રી અંચલગ્રન્થ આચાર્ય શ્રી પુણ્ય(સાગર...)

સં.૧૬૫૨ કાં શુ. ૧ ગુરૌ લિ૦ પ.સં. ૧૫-૧૭, ડા.ભં. ઘા.૮૨ નં. ૧૦૩ (૮) એક ચોપડો, પ. ક. ૧૩થી ૪૩, મુકિત૦ નં. ૨૪૭૧. (૯) પ.સં. ૧૪, લીં. ભં. ઘા.૩૦ નં.૫૧. (૧૦) પ.સં. ૪-૨૦, અપૂર્ણ, મ૦ જૈ. વિ. નં. ૫૧૮. (૧૧) લ.સં.૧૫૯૯. સેં. લા. (૧૨) પ.સં. ૧૩-૧૧, જૂની પ્રત, પ્રથમનાં ૩ પત્ર નથી, ડા. અ. ભં. પાલણપુર ઘા ૩૬. [આલિ-સ્ટઓઇ ભાર, સુપુગૂડસૂચી, હેન્ડ્રેસાસૂચિ લા.૧ (પૃ.૧૪૫, ૧૫૪, ૫૪૪).]

[પ્રકાશિત : ૧. સજ્જાયસંગ્રહ ભા.૧ (ગા.).]

(૪૨૪) જિનપ્રતિમા સ્થાપન પ્રબંધ

(૧) પ.સં. ૪૫, અમ.

(૪૯૫) [+] નાગિલ સુમતિ ચોપાઈ અથવા સુમતિનાગિલ રાસ
૨ સં.૧૬૧૨ આસો શુદ્ધિ ૭ ગુરુ

આદિ - ખાલપણા લગિ શીલઈ ધીર, નીલકમલદલ કંતિ શરીર,
સસુદ્રવિજય શિવાદેવીનંદ, નેમિ નમૂં આણી આણુંદ. ૧
જસુ ગુણ તણુઉ ન લાભે પાર, અતિશય ચઉત્રીસ સોહે સાર,
વચન તણા અતિશય પાંત્રીસ, તાસુ ચરણુ વંદો નિશિદીસ. ૨
મનથુદ્ધિઈ સંભારું સદા, સરસ વચન આપે શારદા
તસુ અણુસારે કરું ચોપઈ, સુણો સુચણુ એકમના યઈ. ૩
ત્રિણિ તત્ત્વ છે જગ માહે સાર, દેવ અને ગુરુ ધર્મ વિચાર,
તે દેખાડે શ્રી ગુરુ સાચ, એ છે નિશ્ચલ આગમ વાચ. ૪
શ્રોતા દેખી ગુરુ નય કહે, પ્રહ્લ્લ કહે તેો સાચું લહઈ. ૫૨૧

અંત - એ ચઉપઈ ભણી કરી, રાખી હિયે સુખણુ,
જે નવિ કહસ્યે લૌકિકને, તસુ નેમીસર આણુ. ૬૧૨
સાચું કહતાં સમકિત સહી, તિણિ લેજ્યો લાહો એ કહી,
સાધુ ગુણે જિણુવરને નામિ, એ વિસ્તરજ્યો ઠામે ઠામિ. ૬૧૩
સંવત સોહો ખારોતરે, આસો શુદ્ધિ સાતમિ દિન ગુરે
નાગિલ સુમતિ તણી ચોપઈ, ગુરુપ્રસાદિ સંપૂરણુ થઈ. ૬૧૪

(૧) ઇતિ ગુરુત્તર પરીક્ષાધિકારે સુમતિનાગિલ ચઉપઈ સમાપ્તા.

(આમાં સુધારાવધારા છે તેથી કવિની પોતાની જ પ્રત જણાવ છે.) પ.સં. ૪૫-૧૨, રત્ન ભં. ઘા.૪૫ નં.૪૨.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રકા. રણુછોડલાલ ગંગારામ.]

(૪૯૬) અજપુત્ર રાસ

(૪૯૭) સુપાર્શ્વજિન વિવાહલો ૨. સં. ૧૬૩૨ [આસો ૧૩ મંગળવાર ?]

આદિ - સુંદર સુણુ સુહામણુ એ, નમૂં દેવ સુપાસ નિધિ જસ તણુકે એ,
નમિય વલિ અવર સવિ જિણુવર એ, સવિહું જિનનાથના ગણુધર એ. ૧
શાસનદેવતિ સંભરી એ, વલિ સારદાના ગુણુ મનિ ધરી એ
કરિસુ સુપાસ જિણુવર ચરી એ, સુણુતાં હુઈ સંપદા બહુ પરીઈ એ. ૨

અંત - ચઉસકિ ઇદ્ર તિહાં મિલછ એ, તિહાં કરછ લોકાચાર લાં
જંબુદીવ પનતિ છછ એ, મોક્ષગમન અધિકાર લાં ૫૨
તેહ તિહાંથી જાણુવઉ એ, કહતાં વિસ્તર થાઈ લાં
ઉછવ નંદીસરિ કરી એ, સુર સુરલોકઈ જાઈ. લાં ૫૩
શોક નિવારી મન તણુકે એ, ભોગવઈ સુરના ભોગ લાં
મનસુધિ જિન આરાધતાં એ, લહિયઈ સયલ સંયોગ લાં ૫૪
શ્રી વિનયદેવસૂરિ ઇમ લણુઈ એ, વંદઉ સામિ સુપાસ લાં
એહ લણુકે વીવાહલકે એ, જિમ પુહચઈ મન આસ લાં ૫૫
ચરિત્ર થઈ એ જાધર્મકે એ લવલેસઈ સંખંધ લાં
મિછાદુક્કઠ તેહનૂં એ, જે કલ્હઈ સૂત્રવિદ્ધ, લાં ૫૬
યુગલ જીવન રસ અંદ્રમા એ, વરસિ રસાસુત વારિ લાં
ફલતી આશા અભિનવી એ, માસિ તેરસિ દિનિ ધારી લાં ૫૭
એહ રચઉ વીવાહલકે એ, નાંદઉ જાં જિણુધર્મ લાં
લણુતાં સુણુતાં સુખકર એ, જાણુકે સૂધઉ ધર્મ. લાં ૫૮
(૧) અંથાથ ૫૮૧. આર્થો મનકાં આર્થો અમરાં પદનાર્થો. પ.સં.

૧૫-૧૧, ડા. અ. ભં. પાલનપુર.

(૪૯૮) ભરત બાહુબલી રાસ કડી ૩૨૫ ૨. સં. ૧૬૩૪

આદિ - શ્રી આદીધર ચરણે નમૂં, અક્ષેસરિનઈ ધ્યાનિઈ રમૂં,
ગાજિં બાહુબલિ મુનિરાય, પામી સહિયર તણુ પસાય. ૧
ઋષભદેવ દ્વઈ દીક્ષા જિસઈ, દીધૂં રાજ ભરતનઈ તિસઈ,
બાહુબલિનઈ ઘછ દેશ, બહુલી નામિઈ રિદ્ધિ પ્રદેશ. ૨
દેશછ કેતુ દીધઉ વલી, પુત્ર અણૂનઈ મનિ રલી,
આદરછ સ્વામી સંયમભાર, પાલછ સૂધઉ નિરતીચાર. ૩

અંત - આવશ્યક નિચુકિત ગતિ વિચાર, મરિ માંહિ છઈ તસુ વિસ્તાર,
વલી ચરિત્ર જ્ઞેઈનઈ કલ્હઈ, પંડિત નરને વચને લલ્હઈ. ૩૨૨
અક્ષર કાન્હઈ માત્રઈ જ્ઞેય, હીણુકે અધિકઈ લાખ્યઈ તેહ,

પંડિત જન તે સાચઉં કરઉ, અભિનિવેસ મનનઉ પરિડરઉ. ૩૨૩
શ્રી બ્રહ્મબલિ ઉત્તમ સાધુ, ખામૂં તે સાખિઈ અપરાધ,
કર જોડી વંદઉં નિસિદ્ધીસ, કહઇ શ્રી વિનયદેવસૂરીસ. ૩૨૪
સંવત સોલ વરસ અઉત્રીસ, કરી ચઉપઇ ધરી જગીસ,
ભણુતાં યુણુતાં મંગલ કરઉ, જિહાં જિનધર્મ તાં લગિ વિસ્તરઉ. ૩૨૫

(૧) ૪ પ્રકાશમાં. સં. ૦૧૬૪૫ આસો વદિ પ રવૌ પં. સકલપ્રમોદગણિ
ચેલા પદ્મપ્રમોદ લગ પ.સં. ૧૨-૧૫, ખેડા ભં. દા.૬ નં. ૩૫.

(૪૯૯) સાધુવંદના કડી ૧૩૮

આદિ - અમરનરવૃંદ નિતુ જસ અહનિશિ નમઇ,

કેવલજ્ઞાન સુખ સંગમઈ જે રમઈ,

સિદ્ધ અનંત તે ભાવ ધરિ વંદિયઇ;

ચારનઈ વીસ જિણુનામિ આણુંદિયઈ. ૧

કાલ અતીત અનંત મુણિવર થયા,

અછઇ જ્યવંત જે હુસ્યઇ આગામિયા,

જોડિ કરકમલ તસુ શિરકમલ નામિયઇ,

અભિનવ આણુંદ જેહથી પામિયઈ. ૨

અંત - ૧૩ હાલ રે જીવડા દુલહઉ માનવભવ લાધુ,
ગૃહવાસિઈ શીલ સોવન કસિયૂં, કષ્ટ કસઉટઇ જન્યૂં,
સેડિ સુદરસણુ દરસણુ રૂડઉં, સીલ દીપાવ્યઉં સાચૂં.

*

૧૪ હાલ રે પ્રાણી દોહિલઉ નરભવ સાર.

સાધુ કચવન્નઉ નામ સોભાગી સાલ અનઈ મહાસાલ,

ગાગલિ પિઠર યશોમતી જાણીઇ, પંચ એ સુગુણુ રસાલ.

*

આજ સમઇ જિકો સાધુ શિરોમણિ, વ્રત તપ સમિતિ પ્રતિપાલ,

તાસુ પદપંકજ શ્રી પ્રહ્લ વંદઇ સદા, જોડિ કર કરકમલ ત્રિણુકાલ.

એમ આગમિ અનઇ અવર અંધઈ વલી, સાધુના સંભરી નામ

ભાવસુદ્ધિઇ જિકો પ્રહ સમઇ નિતુ નમઇ, તે લહઇ અવિયલ ઠામ.

(૧) પ.સં. ૯-૧૨, લ. સુ.

(૫૦૦) શાંતિનાથ વિવાહલો

હાલ માઈ ધનન સુપન્ન.

આદિ - આરાધૂં ભાવિઈ સંતિકરણુ શ્રી સંતિ,

ચરઆ ચુરુ વંદઉ ટાલી મનની ચંતિ.

નિર્વાણી નામઈ શાસનદેવિ સંભારૂં,

સોલમ જિનવરનું ધવલ રચિસુ હઉં સારૂં.

૧

અંત - ઉત્તરાધ્યયનની વૃત્તિ પ્રમુખ થકી, ભાખ્યઉ એ અધિકાર,

આપમતિઈ કાંઈ હીણુ અધિક કહાઉં, સાચ વિબુધ કરઉ સાર. ૨૧૫.

શાંતિ જિણેસર સ્વામી સોલમઉ, ગાયઉ મન ઉલ્લાસ,

શ્રી બ્રહ્મ કહઈ નિતુ સેવા સારતાં, પૂરઈ વંછિત આસ. ૨૧૬

આણુંદ આણી રે જગચુરુ ગાઇઅઇ.

(૧) પદનાર્થઃ યેન મોતીકુચર. પ.સં. ૧૫-૧૪, મુક્તિ નં.૨૩૩૦.

(૫૦૧) વાસુપૂજ્ય સ્વામી ધવલ

આદિ - ચકેવીસઈ જિણુ ચરણે લાગીઇ, વર શ્રુતદેવી પાસઈ માગીઈ,

લાગીઇ પાએ શ્રી સુચુરનઇ, ધવલ રચિસુ સુહામણૂં.

વાસુપૂજ્ય જગચુર ખારમાનૂં, ચરિત્ર ભવ ત્રિણઈ તણૂં,

ધાતકી ખંડઈ પૂરવ દિશિ ત્રિણિ માહાવિદેહિ વખાણીઇ.

ભલ વિજય મંગલાવતી, નયરી રતન સંચય જાણીઅઇ. ૧.

અંત - સદાફલી ફલ જિમ તડકીનઈ સાધુ સહિત સિધિ પામઇ,

શ્રી વિનયદેવસૂરિ યે કર જોડી, ભાવઈ મસ્તક નામઈ.

*

નંદીસર વરિ કરી અઠાહી, દેવલોકિ સુર જાઈ,

પૂજઈ દાઢ આશાતન ટાલઈ, હિયડઇ હરખ ન માઇ.

રચ્યઉ ધવલ જિમ ચરિત્રિ વખાણઉ, જાણી ચુરમુખિ મર્મ,

તા ચિર પઢઉ ગુણઉ ભવિયણુજણુ, જાં વરતઇ જિણુધર્મ. ૨૯

(૧) સંવત ૧૬૬૬ વર્ષે માઘ શુદ્ધિ ચતુર્થ્યાં ચુરૌ મુઠ રાજવિમલેન.

સિધિ. પ.સં. ૧૦-૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૧૫૯.

(૫૦૨) પ્રથમાશ્રવદ્વાર કુલકે કડી હર

આદિ - ગાયમ નઈ સોલમ ગણુધર ચરણે લાગૂં,

મતિ કવિત કરવાની, મન રંગઇ માગૂં;

દસમઇ અંગિ યોધ્યા પંચઇ આશ્રવદ્વાર,

મિથ્યાતી અવિરત લોક તણા આચાર.

દ્વાર અધર્મ પક્ષના કરણી જોડની આદિ ન દીસઇ.

કેવલ પાપમંથના કારણ જાણુકે વિશ્વા વીસઠ. ૧

અંત - દસમઠ અંગઠ રે વીર જિણુદ કહઠ પહિલૂં દાર અધર્મ,
સમકિત વિરતિ નહિ જસુ એ, સહિ જાણુકે એહ જ મર્મ. ૯૦
પાછલિ કરણી યોદ્યાં તે સહ, પાપ કરવાનાં કામ,
સૂત્રઠ વિવરી રે ભાખ્યાં તે સહ, પાપી તરનાં નામ. ૯૧
નિર્મલ મતિ કરિ સમકિત વિરતિ સૂં, પાપકર્મ કરકે દૂરિ,
અવિચલ પદવી રે પામકે તેહથી, લણુઈ વિનયદેવસૂત્રિ. ૯૨

(૧) પ.સં. ૩-૧૫, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૧૭૮.

(૫૦૩) દર જિનરાજનામ સ્ત.

આદિ - કેવલન્યાની પહિલા દેવ, ખીજા નિર્વાણી કરે સેવ. ૧
તિહું કહઠ અનંતા દેવ, તેહની મનસુધિ સારકે સેવ,
મનથી તુમહે મ કરસકે દૂરિ, ઇમ યોલઠ શ્રી વિનયદેવસૂત્રિ. ૩૧

(૧) ઉપરની પ્રત સાથે છેવટે.

(૫૦૪) અંતકાલ આરાધનાફલ વૈજ્ઞકી

આદિ - સુખઠ.
વંદિય ચઠવીસમકે જિણુદ, ગાયમ સ્વામી પમુહ મુણિંદ,
લણુસુ સંક્ષેપઠ આરાધના, જે ગુણતાં હુઠ સુભ ભાવના. ૧

અંત - ઇણિ ભવિ પરભવિ સુખ ઘણા આપઈ, બ્રહ્મ કહઈ અવિચલ
પદિ થાપિઈ. ૧૧૯

ધન અણુગાર શ્રી મેઘકુમાર, ગપસુકુમાલ તમું નિત વાર. ૧૨૦

*

એહ આરાધના જે જન કરસઠ, તે સુખસંપદા નિશ્ચય વરસઈ. ૧૨૪

(૧) પ.સં. ૧૦-૧૧, પ્રત કવિના સમયમાં લખેલી. જિનકત ભં.

સુખઈ પોથી નં. ૧૦.

(૫૦૫) ખીજ કૃતિઓ

(૧) પાર્શ્વનાથ સ્તવ—આસ મનવંચિત પાસજિત પૂરણ. (૨) આદીશ્વર સ્તવ—રિષભદેવ છઈ આણુદ જેહનઈ નમે. (૩) પાર્શ્વનાથ ગીત—કેવલ ન્યાન દિવાકર ભગવંત. (૪) બંભણાધીશ પાર્શ્વ સ્તવ.—સકલ સુરાસુર સેવતિ પાય, થંભણપુરમંડણુ જિનરાય. (૫) અંતકાલ આરાધના. (૬) અર્કનક સાધુ ગીત. (૭) મૃગાપુત્ર ચરિત્ર-પ્રબંધ. (૮) અષ્ટકર્મ વિચાર. (૯) ચંદ્રપ્રસ સ્વામી ધવલ. (૧૦) સંભવનાથ સ્તવન,

૬ કડી. (૧૧) ૨૪ જિન સ્તવ (૧૨) સૈદ્ધાન્તિક વિચાર. (૧૩) ચક્રપર્વી વ્યાખ્યા. તદુપરાંત સ્તવનો, સંજ્ઞાઓ, કુલકો અને પ્રાસંગિક કાવ્યો.

[સંજ્ઞાઓ વગેરે કેટલીક ગૌણ કૃતિઓ 'ષ્ટદ્રવ્ય નવ વિચારોદિ પ્રકરણ-સંગ્રહ'માં પ્રકાશિત થયેલી છે.]

(૫૦૬) લોકનાલિકા ખાલા.

આદિ - નત્વા વીરં વિશેષણં સર્વવિધનવિનાશકં

લોકનાલે: સમાસેન વાર્તિકં ક્ષિયતે મયા. ૧

(૧) અર્થ ખાલાવખોધો અલ્લખિણા સ્વાત્માર્થાવખોધકૃતે તથા યદ્ લોકનાલ શ્રી અલ્લખિણા સ્વયંહસ્ત લખ્યતે તિંસહી પરતથી ઉતારી છઈ. સં. ૧૭૦૬ કા. વ. ૩ વાર રવિપુત્રદિને લિ. કુચરપાલ. પ.સં. ૯, ગો.ના.

(૨) પ.સં. ૧૩, ગો. ના.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૫૨-૫૮ તથા ૬૦૨, ભા.૩ પૃ ૬૦૫-૬૧૩ તથા ૧૬૧૨. 'ઉત્તરાધ્યયન ૩૬ અધ્યયન સં'ની નોંધ થયા પછી ભા.૧ પૃ.૧૫૮ પર નીચેની બે પંક્તિ મળે છે તે કોઈ રાસની જણાય છે પણ કયા રાસની છે તે સ્પષ્ટ થતું નથી.

જંબુદ્વીપ ભરતક્ષેત્રમંડણ, નગર અચલપુર સોહમ્બ, ધન વિક્રમ જૂપતિ તસુ રાણી ધારણી જનમન મોહમ્બ છ. ૧.]

૨૩૮. દેવસુંદર વા૦ (શ્રાઉલિગચ્છ રામકલશસૂરિશિ.)

(૫૦૭) ક્યવન્ના ચોપાઈ ૨ સં. ૧૫૮૪ માગશર વદિ ૭ ગુરુ

આદિ - સંઘ સાનિધિ શ્રી પાસ પસાઇ, નામ જપંતા નવનિધિ થાઇ ૪૦ સંવત પનર ચોરાણુ સાર, માગસર વદિ સાતમિ ગુરુવાર પૂણ્ય નક્ષત્ર હંતા સિધ જોગ, ક્યવન્નાની કથાનો ભોગ. ૪૧ શ્રી શ્રાઉલિગચ્છ ગુર જ્યવંત, શ્રી શ્રી રામકલશસૂરિ ગુણવંત વાયક દેવસુંદર પલણુતિ, ભણુઇ ગુણુઇ તે સ્વ લલંતિ. ૪૨

(૧) અંત્ય પત્ર, નાહટા. સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૯૫.]

૨૩૯. કલ્યાણજ્યશિષ્ય (ત૦ સૌભાગ્યહર્ષસૂરિશિ.)

સૌભાગ્યહર્ષસૂરિના પ્રતિમાલેખો સં. ૧૫૮૪ અને ૧૫૯૦ની સાલના મળે છે. (ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા.૧ લેખાંક ૧૮૬ અને ૭૧૯) આ પૈકી સં.૧૫૯૦ના લેખમાં સાથે આનંદવિમલસૂરિ પણ છે. આ બંને

સૂરિઓ હેમવિમલસૂરિના શિષ્યો અને ખાંતેની પાટ જુદી થઈ. આણંદ-વિમલસૂરિએ સં.૧૫૮૨માં ક્રિયોદ્ધાર કર્યો તે વખતે તેમણે ગજજનો સમસ્ત ભાર સૌભાગ્યહર્ષને સોંપ્યો હતો. સૌભાગ્યહર્ષે લઘુશાલા નામે એક શાખા ચલાવીને પોતાની પાટે સોમવિમલસૂરિને સ્થાપન કર્યા હતા જ્યારે બીજા બાજુ આણંદવિમલસૂરિએ પોતાની પાટે વિજયદાનસૂરિને સ્થાપન કર્યા હતા.

(૫૦૮) કૃતકર્મ રાજધિકાર રાસ ર. સં. ૧૫૬૪ બાહુલ માસ વદ જ્યાતિયિ ગુરુ ગંધારમાં

આદિ - સકલ મૂરતિ કલ્યાણકર, આદિહિં આદિ જિણિંદ,
 શ્રી વિમલાચલ મંડણુ, પણુમઉ આદિ જિણુંદ; ૧
 શાંતિકરણ શાંતિ જિણુ, સોલસમઉ જિણુરાય,
 ચક્રવર્તિ વલી પંચમઉ, સોવનવન જસ કાય. ૨
 ગઢ ગિરિનારિઈ ગાજુ, રાજમતીનુ કંત,
 તીર્થંકર બાવીસમઉ, નેમિનાથ ગુણવંત. ૩
 શ્રી હરાઉલિ રાજઓ, મહિયલિ મહિમાવંત,
 આસપૂરણ આસસેન તન. ચિર પ્રતપઉ જયવંત. ૪
 શ્રી સિદ્ધારથ કુલતિલઉ, કંચણુવાન સરીર,
 વર્ધમાન વંદઉ સદા, સૂરઉ સાહસ ધીર. ૫
 સેવિઉ સવિ સંપદ દીઠ, શ્રી ગૌતમ ગણુધાર,
 નવનિધિ નામ જપંતડાં, નિતનિત જયજયકાર. ૬
 જસ નામિઈ જસ વિસ્તરિઈ, કવિજન દિઈ બહુમાન,
 તે શુશાય નમંતડાં, વસુધા વાધધ વાન. ૭
 સરસતિ સરસ વચન રસ, વિરચઈ અવિરલ ધાર,
 જસ પસાઈ નીપજઈ, કવિત બીજ વિસ્તાર. ૮
 તે સરસતિ મુઝ મુખિ વસઈ, આપિઈ નિરમલ બુદ્ધિ,
 આપઈ વુ કૃતકર્મંનઉ, બોલિસુ સરિસ ચરિત્ર. ૯

અંત -

વસ્તુ

એક પદ્ધતી એક પદ્ધતી રાય કૃતકર્મ,
 નવરંગી નવચૌવની ચ્યારિ નારિસું રાજસુંદર.
 પામઈ લીલા અતિ ઘણી, તેજવંત મહિમાપુરંદર,
 છેડઈ સંયમ આદરી પામિઉ શિવપુર રાજ;

સકલ શાસ્ત્રનંદ પ્રણમતાં, નિશ્ચયં સીઝઈ કાજ.

૨૩૭

*

અંદ્રગચ્છિ શ્રી ગુરુ દીપતા એ માં સુવિહિત સૂરિ શૃંગાર
શીલિઈ જાંખૂ અભિનવા એ માં ગુરુ ગણજલ ભૃંગાર. ૬૮

તપગચ્છિ શ્રી ગુરુ નાયકુ એ માં શ્રી હેમવિમલ સૂરીંદ
નામિઈ નિધિ પામીઈ એ માં દુકૃત જાઈ દુરિ. ૬૯

તાસ સીસ સોહામણ એ માં તપગરજુ આધાર.

નામિ સોભાગિઈ આગલા એ માં પાલછ પંચાચાર. ૭૦

શ્રીસૌભાગ્યહર્ષસૂરિ ચિર જયુ એ માં સહુકો દિ આસીસ,
વિષ્ણુધ પુરંદર ગુણુનિલુ એ માં ધર્મવંત નિસિદીસ. ૭૧

વિદ્યા ચૌદઈ અલંકરિઈ એ માં તપ જપિ ક્ષિમાનિધાન
શ્રી કલ્યાણજ્યોત્સવ જયકરુ એ માં પંડિત સકલ પ્રધાન. ૭૨

જસ નાંમિં જસ પામીઈ એ માં કવિજન દિઈ સહુ માંન
ચરણુ કમલ તે ગુરુ તણુઈ એ માં શ્રી રાજહસ સમાન. ૭૩

તે ગુરુ નઈ સુપસાહિઈ એ માં યુગ નિધિ ઇંધુ ભૂ વિચાર
વરસ માસ આહુલ સુઈ એ માં જયા તિધિ સુર ગુરુવાર. ૭૪

રાસ રચિઈ રંગિઈ કરી એ માં વંદન કરે કર જોડિ
વચન કથન જે ખેલીયાં એ માં અધિકી યોછી વાત,

દેવગુરુ શ્રી સંઘ સાધીઆ એ માં મિચ્છા દુકક સાત. ૭૬

નગર અનોપમ જાંણીએ એ માં મંદિર શ્રી ગંધાર
ધર્મકાજિ કરી આગલુ એ માં દાંન દીઈ અનિવાર. ૭૭

જિહાં એહવા વિવહારીઆ એ માં પૂજઈ શ્રી વર્ધમાન,
વર્ધમાન જિન પૂજતા એ માં સુખ પામઈ વૃદ્ધમાન. ૭૮

જપતાં શ્રી વર્ધમાન જિન એ માં સવિ સંપદ અનિવાર
દિાનદિનિ પાંમઈ અતિવણાં એ માં માંગલીક જયજયકાર. ૭૯

કંઠશ

જાં પવર મંદિર સકલ સસિહર વિપુલ અંબર મંડલં.

ઉદયગિરિ જાં ઉદય કરઉ દિવદિવ રતન મહીતલં.

તાં એહ શ્રી કૃતકૃમ્મ રાજ તણુ ચરિત્ર સોહામણું.

કલ્યાણ જયકર ભવિક નરનઈ અચલ દિઉ વધામણું. ૮૦

(૧) આદિમાં શરૂ કરલ છે કે:-તપાગઠનાયક ભટ્ટારિક શ્રી શ્રી શ્રી

सोमविमलसूरि शुद्धयो नमः-(तेथी ते सूरिना शिष्ये लपेत्त) प.सं. १४-११, उ. लं. द.७० नं.१०१. (२) सं.१६२७ भार्गशीर्ष शुद्धि ७ कृष्णदास ल० परी द्वेययंद, ऐक योपडो. प. क. ७७थी ६०, नवां ६६थी ८३, रा. डाब्बाबाई मोतीयंद सुरतवाला वकील पासेने. (३) प.सं. १२-१४, संघ लं. द.६३ नं.४३. (४) प.सं. ११-१३, छंडर लं. नं. १६४. (५) छंडर पार्थिवानो लं. [आ कदाय नं. (४) ज छोय.]

[प्रथम आवृत्ति ला.१ पृ.१६०-६१, ला.३ पृ.६१३-१५. पहेलां कर्ता 'कल्याणु' गणुला. पणु पक्षीथी सुधारीने 'कल्याणुजय(जयकल्याणु)-शिष्य' ऐम कयुं छे. 'जयकल्याणु' ऐ नाम माटे कृतिमां कोर्छ आधार जणुतो नथी.]

२४०. संयमभूति (अं. कमलमेरुशि.)

(५०६) कलावती योपार्थ गा. २०१ र.सं.१५६४ जे. शु. ३ पुष्य कविंदाभां

आदि - तित्थेसर युवीसमउ, वीर जिणुंइड देव सिद्धारथराव कुलतिलड, सारध सुरनर सेव. १

अंत - संवत पनर अठाराणो सार, जेठ सुदी त्रीज्जध पुष्यवार रयीवडि ऐड उपशम लंडार, श्री विधिपक्षगज उदार. २०० वायक कमलमेरु सुपसाध, कीयो कवित मन धरी उछाड, विधिध करी संयमभूतिं कडध, लणुध गुणुध ते नवनिधि लडध २०१

(५०) संवत पनर अठाराणो सार, जेठ सुद्धि तीज पुष्यवार, श्री विधि पक्ष गज उदार, नयर श्री कविंदा मजार. ६३

(१) ऐक गुटको, जि. या. (२) प.क. २थी १०, अलय. नं.११७.

(३) अंचलगरुंवा० तेजसमुगणुशिं ऋषि वेणुा लिपितं. प.सं.७, जेस. ल. लं. नं. १५०. (४) प्रायः आ कविकृत-सं. १६८३ आ. शु. २ लृयुद्धिने वास्तव्य हीवतंदिरे दि. यु. वि. छाणुी. [मुपगूडसूयी, डेजैजा-सूयी (पृ ३६५).]

(५१०) गजसुकुमाल संधि कडी ७० र. सं. १५६५ [१]

आदि - पणुमवि स्वामी नेमि जिणुंइ, जस सेवध सुरनरवर्ध छे गयसकमाल संधि मनरंगर्ध, पलणु जिम अंतगड अंगर्ध. १ पंयम गणुधर जिम वलि लासध, यरम केवली तेम पयासज काल तेडनध समध सुगणु, नयर पारवध नोपम ढाणु. २

અત - સુપરાજ તે રાજ સાધક, જિનવર વચન વિશેષક આરાધક
 ગચસુકુમાલ સદા ગુણુ ગાવક, તે નર ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ શિવ પાવક ૬૯
 સિદ્ધ ભેદ વરસલ સુનિ નંદ, દેવકોટિ માહે જિમ ચંદ,
 સંજિમમૂરતિ તે ચિર નંદઈ, ગચસુકુમાલ સદા જઈ વંદક. ૭૦
 (૧) પં. સામંતેન લિ૦ પ.સં. ૪-૧૧, મ. જી. વિ. નં. ૪૧૩. (૨)
 પ.સં. ૪-૧૨, અનંત લં. નં. ૨. [મુપુગૃહસૂચી.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૦૪-૦૫ તથા પૃ.૬૧૫. પૃ. ૬૧૫ પર
 'કલાવતી ચોપાઈ' ખંડિત પાકને કારણે સંયમમૂર્તિના ગુરુ કમલમેરુને
 નામે મુકાયેલી હતી તે આપોઆપ રદ થાય છે. 'ગજસુકુમાલ સંધિ'માં
 સંવતદર્શક શબ્દોમાં 'ચંદ' છપાયેલું તે, સંવતનું અર્થઘટન જોતાં, 'નંદ'
 જોઈએ, તે ઉપરાંત 'નંદ' પાકને અ-યત્થી પણ ટેકો મળેલો છે. જોકે તેમ
 જતાં 'સિદ્ધ ભેદ'નું અર્થઘટન ૧૫ કેવી રીતે થઈ શકે તે સમજવું નથી.
 'સંયમભેદ' શબ્દ માનીએ તો ૧૭ અર્થઘટન થાય તે ર.સં. ૧૭૮૭ કુરે.
 લેખનસંવતને કારણે સં. ૧૭ની સત્રીમાં મુકાયેલા વિનયમૂર્તિશિષ્ય
 સંયમમૂર્તિ વહેલા થયેલા હોય અને 'ગજસુકુમાલ સંધિ'ના કર્તા એ
 સંયમમૂર્તિ હોય એવી પણ શક્યતા 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ બતાવી
 છે પરંતુ એ માટે કોઈ પ્રમાણ નથી. એ જ રીતે આ કૃતિ કમલમેરુ-
 શિષ્યની હોવા વિશે પણ નિશ્ચિત પ્રમાણ નથી એમ કહેવાય.]

૨૪૧. મતિસાગર (આગમગરુદ્ધે સોમરત્નસૂરિ-ગુણુનિધાનસૂરિ-
 ઉદયરત્નસૂરિ-ગુણુમેરુશિ.)

(૫૧૧) લઘુ ક્ષેત્રસમાસ ચોપાઈ [અથવા ક્ષેત્રસમાસ વિવરણ
 ચતુષ્પદી] ર.સં.૧૫૮૪ આસો પુષ્પવાર પાઠણ

આદિ - સરસતિ સામિણિ કરું જુડાર, જેડના ગુણુ અધારાવાર,
 તે સરસતિનું ધ્યાન જ ધરી રચસિઉં ચુપે હરવિઈ કરી. ૧
 આગમગણિ ગુણુ ગુરરાય, શ્રી સોમરચણુસૂરિ વંદૂં પાય,
 તસ પટિ શ્રી ગુણુનિધાન સૂરિદ, તસ પદોધર સૂરિ નરિદ ૨
 શ્રી ઉદયરચણુસૂરિ મહિમાવંત, શમદમ સંયમ સત્રા ઝલકંત,
 તે સહિગુરની અનુમતિ લઈ, ક્ષેત્રસમાસ અહો રચિસિઉં સહી. ૩
 તસુ પરિવારિ પંડિત ગુણુમેરુ. તાસુ સીસ કહિ હરિષ ધરેવિ,
 ચુપેમંધિ કરિસું હું સોષ, એક વિચાર સુણિયો સહુ કોષ. ૪

વસ્તુ

જૈન શાસનિ જૈન શાસનિ મૂલ્ય સિદ્ધાંત,
 સોહજ સામિ પ્રકાસીઉ અછઇ, સાર પશુયાસ આગમ.
 તેહ મહીય ચક્રેયઇ ઉપાંગિ, જેહ અરથ દુર્ધટ્ટ અવગમ,
 જાંબુદીપ પનત્તિ જેહ, તેહનું ઉપિત જેહ,
 ક્ષેત્રસમાસ જે મહિયસિઈ, તેહનું વિવરણ એહ. ૫

*

એ અધુક્ષેત્રસમાસથી, વિરચિઉં સારોદ્ધાર,
 જાંબુદીપ વિવરણા, ખોલીઉ ટણુ લગારિ. ૩૯૯
 શ્રી ઉદયરત્નસૂરિ તણઇ, સાનિધિ કહીઉં એહ,
 શિષ્ય મતિસાગરે વીનવઇ, પ્રણમું શ્રી ગુરુ તેહ. ૪૦૦
 હિવઈ ખીજુ અધિકાર હું, ખોલું હરથ ધરેવિ,
 કવણુસમુદ્રની વિવરણા, યુપૈમધિ સંખેવિ. ૪૦૧
 —ઇતિશ્રી ક્ષેત્રસમાસે વિવરણુ જાંબુદીપાધિકારે પ્રશ્નોલ્લાસઃ

અંત -

જ્ઞાનમગધિ ધાંબુદીપા, શ્રી અમરરત્ન સૂરીંદ, ૫૭૧
 તસ પટિ પાપતિનિર હરઇ, શ્રી સોમરથણુ સૂરિયંદ. ૫૭૧
 તસ અનુકમિ ગુરુ દીપના, શ્રી ગુણુનિધાંન સૂરિરત્થ, ૫૭૨
 તાસ પાટ ઉદ્યોતકર, ચિર પ્રતિપુ ગુરરાય. ૫૭૨
 શ્રી ઉદયરત્ન સૂરીશ્વરહ, મહિમા ગરુઅડિ મેરુ, ૫૭૩
 તાસ સીસ મુનિવર મુકટ, પંડિત શ્રી ગુણુમેરુ. ૫૭૩
 તેહનું શિષ્યક વીનવઈ, મતિસાગર જસ નાંમ,
 જે કાંઇ દૂરુ કવિઉં, ખમિયો કરંય પ્રણામ. ૫૭૪
 ગહન અર્થ એહમાં ઘણાં, હું સિઉં લહઅ ગમાર,
 હિત આંણી મઝ જાપરિઈ, કરિયો ખરુ વિચાર. ૫૭૫
 સંવત પનર ચુરાણુઇ, આસોઈ બુધવારિ,
 રચીઉં એ સૂત્ર જાપરિઈ, પત્તન નયર મઝારિ. ૫૭૬
 યુપૈ દુહા થઇ પંચસત્ર, અડિહૂતિર અભિરામ,
 તાં રહિયો એ મહિતવઇ, સાધર સૂર દૂ જાંમ. ૫૭૭

દાલ

ઇજિ પરિઈ રચીઉ રાસ મુગતિઇ બાવિ ભગતિઇ સુખ કરઈ,

ૐ

સિદ્ધાંતસર વિચાર મીઠું દીઠું દરશનિ દુખ હરઈ,
છરાઉલુ મી ખાસ પ્રણમી નમી સરસતિ બહુ પરે,
જે ભાવિ ભણસિધ અર્થ સણસિઈ નવધ નધિ હુધ તેહ ઘરે. ૫૭૮

(૧) ઇતિ શ્રી લઘુક્ષેત્ર સમાસ વિવરણે સંપૂર્ણ નામ ષષ્ટોલ્લાસઃ
પ.સં. ૨૩-૧૫, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૪૧/૫૧૦. (૨) ભક્તિવિગ્રથ ભ.
ભાવ. નં. ૨૮ (વે૦). (૩) અમરચંદ ભેદદાન બાંઠીયા લામણેરી વીકાનેર.
(૪) અપૂર્ણ પ્રત, પ.સં. ૬-૧૮, મ. જૈ. વિ. નં. ૪૦૩. [મુખગૂહસૂચી,
હેતુશાસ્ત્રિ ભા.૧ (પૃ.૪૯૬).]

(૫૧૨) સંઘલણી રાસ ઢાલખંધ ર. સં. ૧૬૦૫ પોષ

આદિ - અરિહંતાદિક પંચ જે, પરમેષ્ટી પ્રધાન,

તમું નિરંજન ચિત રચું, માચું અવિચલ માન. ૧

કાસ્મીરનિવાસિની, સરસતિ સમરું માય, ૨

તાસ ચરણ ભાવઈ નમી, કરું કવિત ઉચ્છાદિં. ૨

સદગુરુ પદપંક્જ વલી, વાંકું ભાવ સહીત; ૩

તાસ તણે સુપસાઉલે, વાઘે અવિચલ મતિ. ૩

એકમતાં આરાહીઈ, શ્રી ઉદયચરણ સૂરીંદ, શાસનમ્ ૪

તસ પટોધર દીપતાં, આગમગચ્છ દીલુંદ. ૪

શ્રી સૌભાગ્યસુંદરસૂરિની, અનુમતિ લહી ઉલ્લાસિ. ૫

શ્રી સંઘલણી સત્વનું, તાસ રચું સુપ્રકાસ. ૫

પહેલું દાર ચઉનીસ જે, અનુક્રમે કહું વિચારિ, ૬

સાવધાન સહુ કે સુણે, યોલું સુવ અનુસાર. ૬

અંત - સદગુરુચરણ પસાઈ કરી, અહમદાવાદ તયર મનિ ધરી, ૭

ઋષભ પસાઈ પૂગી આસ, એતલછ હુઉ ખીજુ ઉલ્લાસ. ૭

વૃદ્ધ સંઘચણિ સિદ્ધી ઉદ્ધરી, શ્રી શ્રીચંદ્ર મુનીશ્વર કરી, ૮

વડી માહિત્ત છધ એતલા વિચાર, ચઉનીસ દંડક તણા પ્રકાર. ૮

શરીરનઈ અવગાહન મિલી, સંઘચણિ સંજ્ઞા સંકાણ મિલી, ૯

કષાય લશ્યા ઈંદ્રી સમુધાન, દષ્ટિ દર્શન જ્ઞાનની નાત. ૯

યોગ ઉપયોગ ઉપપાતિ વિચારિ, અવન સ્થિતિ પર્યાપ્તિ વિચાર. ૧૦

દિગ્ગાહાર સંજ્ઞા જૂજૂધ જાતિ, ગત્યાગતિ દેરીની ભાતિ. ૧૦

એહ માહિત્તથી કેતલાં કહ્યાં, કેતલા એક ગ્રંથાંતરિ રહ્યાં, ૧૧

સંઘચણિ તણઉ સૂધઉ વિચાર, હેમસૂરિ જે ગજ મલધાર. ૧૧

- તેહનઇ સીસેઇ એ એહ જિ ભણુ, સંઘયજિ પ્રકરણુ નામતસ તણુ-
 તેહ જીપરિ ભાવ બહુ ધરી, યુવૈબંધ યુગતિઇ એ કરી ૪૧
 ગૂઢ અર્થ એહ માહિ હઇ બહુ, હં મૂરખ તવિ બળુઉં સહુ,
 જ્ઞાનવંત જે સૂત્રના ધાર, કર્યો એ સૂધઉ વિચારિ. ૪૨
 આગમગણિ મુનિવર મુગુટ, શ્રી ઉદયચરણુ સૂરિરાય,
 શ્રી સોભાગસુંદર સૂરિચર, ધંધુકીઆ કહિવાય. ૪૩
 તસુ પરિવારઇ ગહગહઇ પંડિત શ્રી ગુણુમેર,
 સકલ કલાઇ દીપતા, મહિમા જસ ભડમેર. ૪૪
 તાસુ સીસ ભાવિઈ કરી, રચિઓ રાસ સુવિચાર,
 સંવત સોહ પંચોત્તરઇ, પોષ માસ ઉદાર. ૪૫
 પહિલુ અક્ષર મન તણુ, ખીજઓ યત્તિનું બણિ,
 મનસા ત્રીજુ આણુયો, યુથઈ વઈરાગ આણિ. ૪૬
 વઈરાગરનું પંચમુ, એહ જિ કવિના નામ,
 શ્રી જીરાઉલિમંડણુ, કરું તેહનઇ પ્રશ્નામ. ૪૭
 ખાસ પસાઇ અચલ સુખ, લહીઇ સંપતિ ઢોડિ,
 વલીવલી ભાવઈ નમુ, દોઇ કર મસ્તક જોડિ. ૪૮
 યઉપઈ.
- યઉપઇ દૂઢા થઇ પંચસઇ, જીપરિ વલી પંચાસ.
 ભાવ સહિત જે સંભલઇ, ભવિઆ પુહયઇ આસ. ૪૯

દાલ

એહ અર્થ નિરૂપમ અમૃત ઉપમ સુહુ શ્રવણે સુખ કરઇ,
 વિચાર કરતા ચિત ધરતાં કર્મ ઢોડિના દુખ હરઇ.
 તાં રહુ રાસ પ્રકાશ ઉતમ મેર દુ શશિ દિણુચર
 શાસનદેવિ પસાઉલઇ શ્રી સંઘ ચતુર્વિધ જયકર. ૫૫૦

(૧) સાત ઉલ્લાસ, સં. ૧૬૩૯ કા. શુદિ ૧૪ મંગલે પં. સૌભાગ્ય-
 માણિક્યગણિશિ. પુણ્યસાગરગણિશિ. પં. ૨૧૪૭૫ ગણિશિ. ચેલા દેવજી
 લખિતં. પ.સં. ૧૮-૧૭, જ.શ. વડવા ભાવ. નં. ૨૫૪. (૨) ત્રં. ૧૯૦૦,
 સં. ૧૬૧૮ વૈ.શુ. ૫ શનો અહમદાવાદ વાસ્તવ્ય મુનિ કમલકીર્તિ વાચનાર્થ.
 વિ. દા. શા. ગં. જાણી. (૩) ઉપાધ્યાય શ્રી રતનસાગરગણિશિષ્ય પદમ-
 સાગરગણિશિષ્ય ધર્મસાગર પદનાર્થ. ચેનસાગર ભં. ઉદયપુર. (૪) સં.
 ૧૮૭૭ના વર્ષે માહ શુદિ ૧૫ દિને ભૂચુવાસરે તૃતીય પ્રહરે શ્રી ખાલજીપુર

નયરે શ્રી પાલવીયા પાર્શ્વનાથજી પ્રસાદાત લિખિતં. ગ્રંથાગ્રંથ ૮૨૩
શ્લોક, પ.સં. ૨૮-૧૨, પ્ર.કા.ભાં. નં.૬૯૨. [આલિસ્ટઓષ ભા.૨.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૪૯૬-૯૭, ભા.૩ પૃ.૬૧૫-૧૮. પહેલાં
'સંગ્રહણી રાસ'નું રચનાસંવતનું અર્થઘટન ૧૬૭૫ થયું હતું તેથી કર્તાને
૧૬મી સદીમાં મૂકવા હતા પણ પછીથી 'લઘુક્ષેત્ર સમાસ ચોપાઈ'ની રચના-
સંવતને કારણે કર્તાને ૧૫મી સદીમાં ખસેડવા છે.]

૨૪૨ ક. અજ્ઞાત

(૫૧૩) સાધુવંદના

આદિ - વાંદિય ગુરૂઆ સિદ્ધ અનંત, તીર્થંકર ગણધર ભગવંત
કર જોડી રિધી વંદન કરે, જિમ લાભઈ ચારિત્ર અતિ ખરૂં. ૧
અનંત ચહિવિશિ કાલ અનાદિ, મુનિવર તણિ ન લાભઈ આદિ
આગઈ હહિઆ અનંતા નામ, પહિહુનું તેહને કરૂં પ્રણામ. ૨

અંત - તે વાંદીનઈ કરૂં ખામણું; ખંડિઈ વચન જિકો તીહં તણું
વિરાધના જે કીધી કિસી, ફૂહવિ ચીડી નિંદી હસી ૨૫૦
કાલ અનાદિ અનંતે ભવે, તે અપરાધ ખમાવું સવે
સૂત્ર વિરુદ્ધ જે કાંઈ હોઈ, શુદ્ધ કરૂં ગીતારથ સોઈ. ૨૫૧

(૧) પ.સં. ૧૭-૧૧, વિજાપુર જૈન જ્ઞાનમંદિર નં. ૬૩૦. (૨)
પ.સં. ૧૦-૧૪, પુ. મં. (૩) સં. ૧૮૬૫ પોસામકૃ. ૯. સોમે દા. પદ્મવિજય-
ગણી આત્માથે ગાંધારી તથા. પ.સં. ૧૦-૧૭, નં. ૧૫૩. વિજાપુર જૈન
જ્ઞાનમંદિર.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૪૯૯.]

૨૪૨ ખ. અજ્ઞાત

(૫૧૪) જીવદયા ચોપાઈ

આદિ - પહિહુનું પ્રણમું વીર જિણુંદ, તેણુઈ તૂડઈ હોષ પરિમાણુંદ
ચક્રીસમહિ તીર્થંકર દેવ, સુર નર હંદ કરઈ પથસેવ. ૧
વીરવાણી અમૃતની ધાર, જીવ સવેનઈ કરઈ ઉપકાર
જીવયોનિ ચહિરાસી લાખ, તે પ્રીછઈ જૂજૂઈ ભાષ. ૨
વીરવાણી યોજિનગામિની, પૂરઈ આસ ત્રભોવન તણી,
દયાસાગર અતિ ગંભીર, બહકહિ ચરમ તીર્થંકર વીર. ૩

અંત - પ્રથિવી પાણી અગનિ નઈ વાઈ, વનસપતી ત્રસ છડી કાય,
એહનઈ મરણ દુખ હોઈ જેતલું, મરણદુખ આપણુ તેતલું. ૨૯

ઈમ જાણી જીવરક્ષા કરઉ, જાણ્યાધર્મ સૂધઉ આદરઉ,
કુચર જામ જાંડઉ મિથ્યાત, પ્રવચન વચને પ્રીણુ વાત. ૩૦

(૧) પ.સં. ૧૫-૧૧, ૩. ભં. ઘ. ૭૦ નં. ૯૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૦૦.]

૨૪૩. ભાવકલ્પશ

(૫૧૫) કૃતકર્મ ચરિત્ર રાસ

આદિ -

વસ્તુ

સકલ પાંડિત શિરોમણિ પાંડિતશ્રીપ શ્રી સુમતિવિજયમણિ ચરણુ-
કમલેભ્યો નમઃ. શ્રી ગુરુભ્યો નમઃ

પદમ પણુમો પદમ પણુમો નાભિમહાર

સંતીસર સંતીકરણુ, નસું નેમિ ગિરનારનાયકુ.

પાસ વીર વંદું સદા, સયલ સુખ સેવક દાયકુ,

ચોવીસહ પાએ નમિ, કરિસું કવિત અતિ ચંગ.

ભાવકલ્પસ મુનિવર કહઈ, સુણતાં હુઈ નવરંગ. ૧

ગવરિનંદન ગવરિનંદન ગુણહ ભાંડાર,

સિદ્ધિ સુદ્ધિ વર વિઘનહર, પદમ નામ તસુ તણુઉ લિજ્જઈ.

પ્રહ્લાણુ પાએ પડી, તસુ પ્રસાદિ સવિ કામ સીઝઈ,

કવિજણુ-મણુ-આણુદણી, કાસઝીરની રાઈ. રાસનમ્

તસ પ્રસાદિં નિતિ માંગિ કરી, ચરિત રચિસું ઉચ્છાદિ. ૨

દાન મહિયલ દાન મહિયલ વડું જગ માહિં,

શીલસરિરહ આભરણુ, તસ પસાઈ સવિ કર્મ ખીજઈ.

સુલ ભાવિં હીયકઈ ધરહં, ધ્યાન માત્ર સવિ કાજ સીઝઈ,

ચાર પદારથ અતિ વડા, દાન સમો નહિ ડોવ

દાન દિયો વિવહારીઈ, તાસ તણા ફલ જોય. ૩

ચોપઈ

કૃતકર્મ પુરુષા તણુઉ એ ચરી, વાધઈ પુણ્યઈ પણાસઈ દૂરી,

જિણુ પુરવ ભવિ દીધઈ દાન, પાત્ર પ્રભાવઈ સીધો કામ. ૪

(૧) પ.સં. ૯-૧૩, અપૂર્ણ, પછીનાં પાનાં નથી, ગો.ના.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૦૦-૦૧.]

૨૪૪. વિશાલમુંદરશિષ્ય (ત.)

વિજયદાનસૂરિ સં.૧૫૮૭થી ૧૬૨૨. એમના સમયમાં.

(૫૧૬) સત્તરિસય [સપ્તતિશત] જિન રત. ૬૪ ગા. વિજયદાનસૂરિ
વારામાં
આદિ - સમરી સરસતિ ભગવતિ વાણી, નિગ્ ગુરૂ ભગતિ સકલ ચિંતિ
બાણી.

એકસઉતરિ શ્રી જિનનામ, સમરિ સમરિ કરતાં સમણામ ૧
અંત - શ્રી તપાગછઈ દીપછ સુવિહત મુનિ સમવાય,
સંપ્રતિ યતિનાયક શ્રી વિજયદાનસૂરિરાય.
તસ ચરણપ્રસાદિઈ, સત્તરિ સય જિનનામ,
ઇમ સમરણ કરતાં સીધાં સઘલાં ઠામ. ૬૩

દાવ્ય

ઈય સકલ જિણુવર અમર કિંનર નાગ નર અભિનંદિયા
ભવતાપવિરમણુ નામ સમરણુ કરી જિન મદ્દ વંદીયા,
શ્રી વિશાભસુંદર સગુરૂ સેવક કહછ અવિચલ ષઠ ભણી,
મુઝ હુજ્યો ભવિ ભવિ કુસલ કારણી, સેવો શ્રી જિનવર
તણી. ૬૪

(૧) શ્રી ગણિ ઘાંપા તત્ સિધ્ય પદમકુસલ લખત". પ.સં. ૫-૧૬,
હા.ભં. દા.૮૩ નં.૭૭. [હેનૈશાસુચિ ભા.૧ (પૃ.૨૩૦).]મ
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૦૧.] જયતિ શાસનમ

૨૪૫. શિવસુંદર (ખ૦)

(૫.૭) હુકંટમત નિલોહન રાસ (ઐ.) ગા.૩૮ ૨.સં.૧૫૯૭

આદિ - શાસનનાયક પ્રભુ નમૂં, ત્રિશલારાણીનંદન વીર કિ
રાસ કરઉં સોહામણુઉ, અલવઈ પામઉ ભવજલતીર કિ. ૧
અંત - સંવત ધનર સતાણુવઈ, જ્યવંતઉ જિનમાણિકસૂર કિ
ખરતરગચ્છનઉ રાજિયઉ, શ્રી શિવસુંદર આણુંદપૂર કિ. ૩૮

(૧) નાહટાજીની ઉતારેલી નકલ પરથી. (૨) પ.સં. ૨, પ્રાચીન
સુંદર પ્રત, અલય. નં.૨૬૨૦.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૧૮ તથા ૧૫૦૦.]

૨૪૬. સમરચંદ્ર-સમરસિંહ (પાર્શ્વચંદ્રસૂરિશિ)

પાર્શ્વચંદ્રગચ્છના સ્થાપક પાર્શ્વચંદ્રજીના શિષ્ય. સિદ્ધપુરપાટણના
શ્રીમાલી ભીમા શાહના વાલાદે સ્ત્રીથી થયેલ પુત્ર. જન્મ સં.૧૫૬૦ મગ-
શર સુદિ ૧૧, દીક્ષા સં.૧૫૭૧, ઉપાધ્યાયપદ સં.૧૫૮૮, આચાર્યપદ

સં.૧૬૦૪, સ્વર્ગવાસ સં.૧૬૨૬ના જેઠ વદ ૧ ખંભાતમાં. એમના સમયમાં શ્રી આનંદમેરુના શિષ્ય પદ્મમેરુસૂરિ અને તેમના શિષ્ય પદ્મસુંદર-ગણિ યથા જે જ્ઞેમણે 'રાયમલ્લાબુદ્ધય મહાકાવ્ય', 'પાર્શ્વનાથ મહાકાવ્ય', 'જંબૂસ્વામિચરિત્ર (પ્રાકૃત)' તથા 'પ્રમાણસુંદર' નામનો ન્યાયગ્રંથ કર્યો, તે ઉપરાંત 'ભવતીસૂત્ર' પર ઉત્તમ ખાલાવખોદ (ટખો) ગુજરાતી ભાષામાં કર્યો તે પદ્મસુંદર અકબરનું ચિત્ર આકર્ષિત કરી તેમની રાજસભામાં રહેતા હતા.

(૫૨૮) + સાધુ ગુણ રસ [રત્ન] સમુચ્ચય ર.સં.૧૫૯૫ કા.

આદિ -

વસ્તુ

રિસહ જિણુવર રિસહ જિણુવર પાય પણમેવિ
તિત્થનાથ ગુણ ગાર્છશું, અવિચલ ચિત્ત પદમે ઉવંગે
તાસુ શીષ ગુણ વણુવ્યા, ઉવવાઘ આગમ સુચંગે
જહકિય વાઈ જતિકુલ, ખલરવાઈ સંપુન
સંભલિ ગુણ જસુ મન રમે, નરનારી તે વનન.

૧

અંત -

દાસ ધન્યારી

દીધી દેસણ વીર જિણેસર, હર્ષ ધરે સખ લોઘ
આસણથી ઉડી પ્રદક્ષિણ, ત્રિપિણ દિયે સહ કોઘ.
જગચરને ભગતિભાવે ભવિજન વદે...

૪૧૭

એ પ્રબંધ ઉવવાઘ ઉપાંગે, ગુરુમુખિ જિણુ પરિ ભણ્યો
શ્રી પાસચંદ સૂરીસર સીસે, શ્રી સમરસંઘ સુવખાણ્યો. ૪૩૦
સંવત પનર પંચાણ્ણવે, કાતિય માસ પ્રબંધ
ઉવવાઘ આગમ થકી, કીધો સાધુ સંબંધ. જગ. ૪૩૩

સાધુ તણા ગુણ સમરતાં, પાતક દૂરે નય
ભણો સુણો હિયડે ધરો, નિશ્ચે શિવસુખ થાય. જગ. ૪૩૪

[હેનૈશાસુચિ ભા.૧ (પૃ.૪૬૭).]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન રાસસંઘ ભા.૧ (પ્રાતૃચંદ્ર ગ્રંથમાલા પુ.૩૨૨થી

૩૯) પૃ.૧૬૮થી ૨૨૩.

(૫૨૯) મહાવીર રત. સદૃવહૃણાગભિંત ૭૦ કડી ર.સં.૧૬૦૭
જે. શુ. ૮ ખંભાતમાં

આદિ - શ્રી ત્રિસલાનંદન ગુણભયેઉ શ્રી વદ્ધમાન જિનરાય. ૧

અંત - ઇમ વીર જિણુવર તેજિ દિણયર ભવિય મણ્ણર સંચુઉ,

સમરચંદ્રિઈ મનઆણું દિઈ ચઢિઈ જાંદિઈ સંજુઈ.
વડતપાગચિ શ્રી સૂરિસિરોમણિ શ્રી પાસચંદ્ર પસાઉલઈ,
નરનારિ ઇકચિત્તિ ભણુઈ ભાવિઈ આણુંદ પામઈ સંભલિઈ. ૬૯
સંવત સોલ સનતરઈ થંભતીરચિ જેક માસિ,
સુકિલ પક્ષ અઠમિ દિણે, તવન રચયઈ ઉલ્લાસિ. ૭૦

(પર૦) પ્રત્યાખ્યાન ચતુ:સમ્પતિકા ગા. ૭૪

આદિ - વીર જિણુંદિઈ ભાખિઉછ, આવશ્યક સુચખંધ,
જહ અધ્યયનિઈ સંજુઉછ, ચઉવિવહ સંધ સંખંધિ. ૧

અંત - હો ભવિચણુ કરિવઉ અહનિચિ કલિ,
જિણિ તૂટઈ કર્મ વિશાલ હો

સમરસિંધ ઇમ વીનવઈ, શ્રી પાસચંદ્ર ગુરૂ સીસ,
પચ્ચખાણુ વિધિચયઈ કરઉ, ભવિચણુ ફલઈ જગીસ. ૭૪

(૧) પ.સં. ૫-૨૨, લે.વ.ભં. દા.૮ નં.૧૯. [હેનૈશાસૂચિ ભા.૧

(૫.૨૯૩, ૪૬૭).]

(પર૧)[+] શત્રુજયમંડન આદિનાથ સ્તવ૦ ર.સં.૧૬૦૮ મહા સુ. ૮

અંત - શ્રી પાસચંદ્રસૂરિંદ સીસઈ સમરસિંધ સંવજરઈ.

માધ માસિઈ સુકિલ અઠમિ સોલસઈ ઠકુતરઈ. ૧૩

[પ્રકાશિત : ૧. પટ્ટદ્રવ્ય નવ વિચારાદિ પ્રકરણસંગ્રહ.]

(પર૨) રજ જિન નમસ્કાર ત્રિભંગી સવૈયા [સ્તવન] રપ કડી

ર.સં. ૧૫૮૮ [મહા]

આદિ - ગુણહ ગંભીર અચલ જિમ ધીર કર્મરિપુ વીર ભવજલ તારી,
વસી ગૃહવાસ તજ ઉદાસ ભજ વનવાસ ભએ અનગારી.

મનમથમાન મોરી કર ધ્યાન પાય સુભ જ્ઞાન બહુત સુખકારી,
સમર અરિહંત ભગત ભગવંત મુક્તિવરકંત વૃષભ પદ ધારી. ૧

અંત - વસુવસુ ખાન પરમ જે જ્ઞાન તપો અભિધાન વૃદ્ધિ દિનમાસે,
જિન ચઉવીસ જગત્રયઈથ ધૂણ્યા સુજગીસ સમર ઉલ્લાસે.

સુરાસુરરાય, સમકિત પાય, કરત જસુ ભાય સેવ રહિ પાસે,
સૂરિ પાસચંદ્ર સદા ગતિતંદ્ર નમત નરવૃંદ તાસુ પદાસે. ૨૫

(૧) સુબૈ સં૦૧૯૪૨ પો૦ વદિ ૧૦ શુકે અચલગણેશ પુજ્ય ભ૦

વિવેકસાગરસૂરી સુધ આવિકા બાઈ અમાબાહ અર્થે. પ.સં. ૩-૧૫,
જશ૦ સં. નં.૧૮૧. [હેનૈશાસૂચિ ભા.૧ (૫.૪૬૭).]

(પર૩) + આરાધના નાની

અંત - વિહરમાણ્ય જગિ દીપતા, પાસચંદ્ર ઉવજાય,
કીધી સિરિ આરાધના, સમરસિંહ મનિ ભાય.

૪૦

[હેનૈઝાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૬૭).]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાતઃ સ્મરણીય પ્રકરણસંગ્રહ.

(પર૪) ઉપદેશાસાર રત્નકોશ અથવા ૧૨ ખોલ સજાય કડી ૬૧

આદિ - તિથંકર ચઠીસહઉં, વંદુ સુચર સુસાધુ

પ્રવચન જે સૂધો કહે, ષટ જીવ વીરાખાધ.

૧.

અંત - ઈગ્યાર પદ એ સૂત સાષિઈ, સુચર મુખી અવધારિયે,

આદેયપદ મન વચ કરીઈ આદરી હેય વારીયે,

મેય વસ્તુ સ્વરૂપ જાણી ધર્મસ્વ મન રાખિયે,

સૂરાઈ શ્રી પાસચંદ્ર સીસિઈ સમરસિંહ ઇમ ભાષિયે. ૬૧

(૧) રો. એ. સો. ખી. ડી. ૩૦૪. (૨) ઘો.ભં.

(પર૫) [ન] બ્રહ્મચરી અથવા બ્રહ્મચર્ય દ્વિયંચાશિકા [ખાવની
અથવા સજાય] કડી ૫૪

તેમાં બ્રહ્મચર્યના ગુણનું વર્ણન છે.

આદિ - ગોચમ ગણુહર પાય પ્રણમી કરી,

બ્રહ્મવ્રત ધ્રુવસિઈ ઉરપ ડીઈ ધરી, જયતિ શાસનમ્

સૂધું પાલી ભવસાગર તરી,

પ્રીણી પાંમઇ પામિસિ શિવપુરી.

૧.

અંત - એકેક ઈંદ્રી વસિઈ આકઇ કર્મ ત્રંચિ સુદદ કરઇ,

અનાદિ અનઈ અનંત ચઠિગઈ કાલ અનંતુ સંચરઇ,

શ્રી પાસચંદ્ર સૂરીંદ સીસો સમરસિંહ ઇમ ઉચ્ચરઇ,

ઈંદ્રી તણુઉ જે કરઇ સંવર હેલાં શિવરમણી વરઈ.

૯૪

(૧) પ.સં. ૧૨-૭, હાંભં. દા.૬૨ નં.૧૪. (૨) નાનો ગુટકો,

જશં સં. (૩) પ્ર.કા.ભં. [જૈહાપ્રોસ્ટા, હેનૈઝાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૮૩)].

[પ્રકાશિત : ૧. પદ્મવ્ય નય વિચારાદિ પ્રકરણસંગ્રહ.]

(પર૬) નેમિ સ્તવ૦

આદિ - દ્રજ્જાડઈ પુરવરિ નમઈ, આદવકુલસિણુગાર,

ખાવીસમઉ જિણેસર, જણુમણુસંશયહાર.

૧.

અંત - ઉવજાય વર પાસચંદ્ર સીસિઈ સમરસિંહિ યુલ્લિજજઇ.

(૧) પ.સં. ૨-૧૪, લે. વ. ભં. દા.૯ નં.૨૯.

(૫૨૭) જિન અંતર દાહ ૬૭ કડી

આદિ - વસ્તુ

નમિય નિય ગુરૂ નમિય નિય ગુરૂ જોડિ કરલાલ,
તિત્થંકર વિસહસરૂ, પ્રમુખ જ્યે ચઉવીસ ઇણિ જગઇ.
અવસપ્પણિ જે હૂઆ, તાસુ નામ ચઉવીસિ ત્રિહું લગઇ,
વીર પાસ નેમિસરહ, કલ્લાણિક પણુ ઠાણુ.

વિસ્તરિ કહિસ્યઈ અવર જિણુ, અંતર માન પ્રમાણુ. ૧.

અંત - હંમ વીરજિન શ્રી પાસ નેમી, કલ્લાણિક વિસ્તરિ કહ્યા,

નેમિનાથ આદિઈ વીસ જિણુવર અંતરા તમુ સંગ્રહ્યા.

શ્રી આદિદેવ વિસ્તર પણુ દિણુસૂત્ર સાખિઈ જિમ લહ્યા,

સૂરિંદ શ્રી પાસથાંદ્ર સીસિઇ, સમરસાંધિઈ સદ્વહ્યા. ૬૭

(૧) સા. હાંસા પઠનાર્થ. પ.સં. ૬-૧૨, લે. વ. ભં. દા.૯ નં.૩૫.

[હેજૈયાસૂચિ ભા. ૧ (૫.૪૬૭).]

(૫૨૮) [ચતુર્વિંશતિ જિન] કલ્યાણિક સ્તવ૦ ૨૦ કડી

અંત - સમર તિત્થંકર ગુણુમણિ ખાણિ, મહા કલ્યાણિક દિન ત્રિણિ જાણી,

શ્રી પાસથાંદ્ર સૂરિસર સીસ, શ્રી સમરથાંદ્ર પણુભઈ નિશિદીસ.

(૧) પ.સં. ૨-૧૧; લે. વ. ભં. દા.૯ નં.૩૫. (૨) પ. સં. ૬-૧૧,

લે. વ. ભં. દા.૧૧. [મુપુગૂહસૂચી, હેજૈયાસૂચિ ભા.૧ (૫.૪૬૭).]

(૫૨૯) શંખેધર સ્તવ૦ ૧૭ કડી ૨.સં.૧૬૦૭ પોસ વ. ૧૦

આદિ - વામાનંદન બહુ ગુણુ ભરિયા

અંત - સોલસઇ સતોત્તર વરસિઇ પોસ વદિ દસમી દિન બીલટ ઘણુઇ

શ્રી પાસથાંદ્ર સૂરિવર સીસ સમરથાંદ્ર ત્રેવીસમો જિણુવર ગુણુઇ.૧૭

(૧) પ.સં. ૬-૧૧, લે. વ.ભં. દા.૧૧.

(૫૩૦) મહાવીર પંચાશિકા

(૧) પ. સં. ૪, લી. ભં. દા.૩૬ નં.૫૬.

(૫૩૧) ચૌદ ગુણુસ્થાન ગર્ભિત મહાવીર સ્તવ૦ [અથવા મહાવીર

ત્રિપંચાશિકા] ૫૩ કડી

આદિ - વસ્તુ.

સયવ ગુણુનિધિ ૨ વીર જિણુનાઇ

તસુ પય પ્રણુમી ભાવ સ્યું ગુણુસ્થાનક ચઉદસ ભણુસ્યું

જિણ્ણિ જિણ્ણિ થાનકિ જેતલી કર્મપ્રકૃતિ તેતલી યુણ્ણેસ્યઉં
ખંધન ઉદય ઉદીરણા સતા તણ્ણુ ઉ વિચાર
મૂલ આઠ અડવન્નસય ઉતર પયડી ધારિ.

૧

અંત -

કલશ.

ઇમ ચૌદ ઠાણ્ણ ધયડિવિવરણ્ણ નામ માત્રિઇં સુંયુણ્ણયઉ
સૂરીંદ શ્રી પાસચંદ્ર સીસિઇં શ્રી સમરચંદ્રિઇં જિમ મુણ્ણયઉ
જે લણ્ણઇ ભાવિઇં મુણ્ણિઇ ધ્યાવઇ કર્મપયડી ખય કરઇ
તે લઇઇ કેવલ વિમલ સુખકર હેતિઇં શિવરમણ્ણી વરઇં. ૫૩
(૧) પ.સં. ૯-૧૧, ૩. ભં. દા.૭૧ નં.૧૩૨. [મુપુગુડસૂચી.]

(૫૩૨) વીરસ્તવન વિજ્ઞાપ્તિકા (અવગાહના ગભિત) કડી ૩૭ મંડલી
(માંડલ)માં

આદિ - જય સકલ નરાસુર સ્વામી રે, શ્રી વીર નમઉં સિરિ નામી,
ગયરાય હંસગયગામી રે, પ્રભુ મુગતિરમણ્ણિ લધુ પામી. ૧

અંત - જિન શ્રી સમરસિંહ મુનિ ઇમ લણ્ણઇજી, શ્રી પાસચંદ્ર ગુરૂ સીસ,
નરનારી યુતિ અહનિશ જે લણ્ણઇજી, પૂજઇ મનહ જગીસ. ૩૭

(૫૩૩ ક) ઋષભ સ્તવ (નાનું)

આદિ - રિસહજિન વીનવઉ દેવ અવચારિયઇ, આપણુ ઉલગૂ પારિ ઉતારિયઇ,
(૧) દેવરાજસ્ય લિખિતં જોડ સીવા સદિવ. [ભં. ?]

(૫૩૩ ખ) [+] ધર્મનાથ સ્તવ કડી ૪૦ ર.સં.૧૬૧૦

આદિ - પનરમઉ જિણ્ણવર વંદુ સદા, સેવકનઇં સ ઘઇ સવિ સંપદા,
ચઉસઠિ સુરપતિ સેવઇ મુદા, સવહ જીવ ટાલઇ આપદા. ૧

શ્રી પાસચંદ્ર સૂરિંદ સીસિઇં, શ્રી સમરચંદ્ર મુનીસ્વરિં,
મંનરંગિ એ સ્તુતિ કરિ અલાદ્રવિ, સોલસઇં દાહોતરઇં, ૪૦

(૧) એક ગુટકો કવિના સમયનો તેના શિષ્યે લખેલો, પ.સં. ૩-૨૧,

જશ૦ સં.

[પ્રકાશિત : ૧. ષટ્ટ્રય નય વિચારાદિ પ્રકરણસંગ્રહ.]

(૫૩૪) [+] કિરિયાઠાણા સવ [અથવા સ્તવ] કડી ૪૧ ગ્રં. ૧૨૦

આદિ - વીર જિણ્ણવર વીર જિણ્ણવર

(૧) પ.સં. ૭-૧૫. પ્રથમ ત્રણ પત્ર, લે.વ.ભં. દા.૩ નં. ૫૮. [હેનૈસા-

સૂચિ ભા. ૧ (પૃ.૪૬૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. સજ્જાયસંગ્રહ ભા. ૧ (ગા.).]

(૫૩૫) [+] પંચવિંશતિ ભાવના સ. ૨૮ કડી

(૧) ઉપર્યુક્ત પ્રત. [હેનૈચાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૬૭).]

[પ્રકાશિત : ૧. મોઢું સબ્જાવમાળા સંગ્રહ.]

(૫૩૬) આરાધના

(૧) ઉપર્યુક્ત પ્રત.

(૫૩૭) ચોવીસ જિન નામાદિ ગુણુ સ્ત૦ ૩૮ કડી

આદિ - તમિય ગાયમ તમિય ગાયમ

(૧) પ.સં. ૩-૧૩, લે.વ.ભં. ઘા.૩ નં.૫.

(૫૩૮) કર્માવચારગણિત વીર સ્ત૦

(૧) પ.સં. ૯, શ્લો. ૨૦૦, લી.ભં. ઘા.૩૬ નં.૮૫. [હેનૈચાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૪૬૧).]

(૫૩૯) પંચવિંશતિ ક્રિયા સ.

(૫૪૦) [+] આવશ્યક વ્યક્ષર પ્રમાણુ સ.

[પ્રકાશિત : ૧. ષ્ટ્રદ્રવ્ય નય વિચારાદિ પ્રકરણુસંગ્રહ.]

(૫૪૧) શાંતિજિન સ્ત૦

(૫૪૨) [+] પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ સ્તુતિ ને સંગ્રહો

[પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ ભા.૧. ૨. ષ્ટ્રદ્રવ્ય નય વિચારાદિ પ્રકરણુસંગ્રહ.]

(૫૪૩) સંસ્તારક પ્રકીર્ણક ખાલા૦

(૧) લ. સં.૧૬૩૯, ભાં. ઇ. સત ૧૮૯૨-૯૫ નં.૮૭૪ (પી.૫).

(૫૪૪) પડાવશ્યક ખાલા૦

(૧) પ. સં. ૧૬, લીં. ભં. ઘા.૩૮ નં.૪૫. [લીંહસૂચી.]

(૫૪૫) ઉત્તરાધ્યયન ખાલા૦

(૧) લ.સં.૧૭૮૪, પ.સં. ૧૯૨, લીં.ભં. ઘા.૪૧ નં.૩.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧. પૃ.૧૪૩ તથા ૧૫૦-૫૨, ભા.૩ પૃ.૫૯૭-૬૦૧, ૧૪૯૮-૯૯ તથા ૧૫૮૯-૯૦. 'આરાધના નાની' ભૂલથી પાર્શ્વચંદ્રને નામે મુકાઈ હતી (ભા.૧ પૃ.૧૪૩) તે અહીં સુધારી લીધું છે. નં. ૫૩૬ની 'આરાધના' તે નં. ૫૨૩ની 'આરાધના નાની' જ હોવા સંભવ છે. 'ત્રિણિક રાસ' અન્ય સમરચંદ્રશિષ્યની કૃતિ ઠરતાં 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ પછીથી આ સમરચંદ્રને નામેથી રદ કરી છે.]

૨૪૭. સમરચંદ્રશિષ્ય (લું. રૂપ-ક્રમિ-જીવજી-કુંચરજી-મલ્લ-

રત્નાગરશિ. સમરચંદ

(૫૪૬) શ્રેણિકરાસ

આદિ - (ખીબ ખંડની)

કુહા.

શ્રી જિનનાયક ભાવસું, વંદુ જગઆધાર

વધમાન સ્વામિ જયુ, સેવક જન હિતકાર.

૧

ગણનાયક ગુણે આગલા, રત્નાગરગણિ રાજ

જમલ કમલપદ તેહનાં, પ્રણમું પ્રેમઇ આજ.

૨

શ્રી શ્રેણિક મહીપતિની, કથાનઇ વિષે સાર

દ્વિતીય ખંડ રચું હવિ, સદ્ગુરનઇ આધાર.

૩

સમરચંદ ઋષિ ચિતિ નમું, સંવમ સુખદાતાર,

તાસ પ્રસાદિ વર્ણવું, સરસ કથા સુવિચાર.

૪

અંત - ઋષિ રૂપસુંદર જીવજી મુનિવર, કુચરજી મણિવરરાય

તસ પાટિ મુનિવર શ્રી મહા અણીવર દિણવર સમરે દીપે

મુનિરાય કિ ધન્ય. ૨૬

રત્નાગર ઋષિરાય સુંદર, ભુવન સુપણ સ્વામિ,

યુગપ્રધાન જગિદીપતા, સુખ લહિયે રે જપતાં જોહિનિ નામિ કિ. ધ. ૩૦

સાસનિમંડન દ્વરિતખંડન સમરચંદ અણુગાર

તે સદ્ગુર સુપસાહસિ મિઈ રચીઉ રે ખંડ ખીજુ સાર કિ. ધન્ય. ૩૧

અકાવનમી હાલ સુંદર રાગ ધન્યાસી સાર

ભાણું ગુણ સહ સાંભલું, જિમ પ્રગટિ રે ભક્તો ધર્મ અંકૂર કિ.

ધન્ય ધન્ય મુનિવર વાંણી. ૩૨

(૧) સર્વ ગાથા ૧૨૩૨, લ૦ આર્યા શ્રી ૫ પુછજી આર્યા ૨૧૦-

આઇની સખાણી સેવક નાગઆઇ. ૫.સં. ૪૩-૧૪, રત્ન.ભં. ડા.૪૨ નં.૩૪.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૬૦૧-૦૨.]

૨૪૮. અજ્ઞાત

(૫૪૭) બાર ભાવના ૯૪ કડી લ.સં.૧૫૯૫ પહેલાં

આદિ - ભાષા અનેક ભમીઉ ધણું, વીતકનું સિતે સંભારજીઉ

ભાવિત ચારિત્ર લહિઉં કુર્લભ, દ્રવ્યત હિઇ પ્રભુ મ કર વિલંબ ૧

*

ઇમ સિદ્ધ હુઈ નરનારિ, અતઈ કૃત કવીવ સંભારિ

અવરિ કોઇ ન હુઇએ, આગમ ઈમ કહઈએ.

૨૬

અંત -

ચઉપઈ

કહઈં આગમ સૂત્ર નઈં અરથ, જાણઈં પૂરવ અંગ સમરથ,

જવ જાણઈં એ અનિત્ય સંસાર, તવ તે ભાવઈં ભાવના ખાર.

યદિલઈં નમસ્કાર અરિહંત, નમકઈં સદા હિવ સિદ્ધ અનંત,

આચાર્ય ઉવજાયરી, નમઈં સાધુ શુભમતિ મનિ ધરી. ૯૪

(૧) સં. ૧૫૯૫, પ.સં. ૨૧-૧૦, પ્રથમનાં ૧૭ પત્ર, લે.વ.ભં. દા.

૫ નં. ૬૫. (૨) પ.સં. ૧૫-૧૧, લે.વ.ભં. દા.૯ નં. ૧૩. (૩) ૯૪ કડી, પ.સં. ૫-૧૩, હા.ભં. દા.૮૦.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૧૯.]

૨૪૯. કવિયાણુ

સં. ૧૬૫૨ પહેલાંના-હીરવિજયસૂરિના વખતના.

(૫૪૮) ચોવીશી અથવા ૨૪ જિન સ્તવ—ચંદ્રાવળા છંદમાં

આદિ—સાહિબા વાલેસર અરિહંત કે નિસુણો વિનલી રે લો.

સસનેહા ગુણુવંત કે ડીયડે જ હતી રે લો. સા.

અંત -

ગિરિઆ રે ગુણુ તમ તણા—એ દેશી.

તુઝ ગુણુ ગાઉ ધ્યારસે મે સંમોહત ગુણુ દિપાવ્યે રે,

કવિચણુ જગમાં જીતના યજ્ઞ ગુહિર નિસાંણુ વજ્રવ્યા રે

—સીર જિનને રે જઈં ભાંમણુડે. ૫

(૧) ઇતિ સં. ૧૭૮૯ ભા. સુ. ૧૩ દિને સૂરત ખંદેરે. પ.સં. ૮-૧૬,

આ. ક. ભં.

(૫૪૯) પાંચ પાંડવ સજાય

આદિ—હસ્તનાપુર વર લણુ, તિહાં રાજ પાંકૂ સાર રે.

અંત - શ્રી હીરવિજયસૂરિ ગજધણી, તપગજનો ઉઘોતકાર રે,

કર જોડી કવિચણુ મુઝ આવાગમણુ નિવારે રે;

ગુઝ આવાગમણુ નિવારે પાંડવ પાંચ વંકલા મનમોહ રે. ૧૯

(૧) સુરતિશયિના લેખિ. સં. ૧૬૯૯ વ. શ્રા. સુ. ૫ દિને વિદ્યમ-

પુરે નગરે ૦ ગ. દેવકુશલ પદનર્થ. પ.સં. ૧-૧૭, માં. ભં. [મુપુગૂહસૂત્રી.]

(૫૫૦) [+] અમરકુમાર રાસ [અથવા સજાય]

[મુપુગૂહસૂત્રી.]

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન સજાયસંગ્રહ (સં. સારાભાઈ નવાખ.)]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૫૮, ભા.૩ પૃ.૫૬૧ તથા ૬૧૩. 'કવિ-

યજ્ઞ'ને નામે મૂકેલી 'તેતકીપુત્ર રાસ' પછીથી સકળસુદંરની કૃતિ ઠરતાં આ નામેથી રદ કરી છે. 'કવિયજ્ઞ' એ કોઈ કર્તાનામ ન હોતાં આ કૃતિઓ અજ્ઞાતકર્તાક ગણવી જોઈએ. ઉપરાંત, એક જ કૃતિમાં હીરવિજયસૂરિનો ગણધણી તરીકે નિદેશ છે એટલે બધી કૃતિઓ એક જ કવિની રચના હોવાનું કહેવામાં પણ મુશ્કેલી છે.]

૨૫૦. લીંબો

સત્તરમા સૈકામાં થયેલ પ્રસિદ્ધ આયક કવિ ઋષભદાસે લીંબાને પોતાનાથી પૂર્વ કવિઓ વૈકા એક તરીકે સંભાર્યો છે તે આ જ લીંબો હોવા જોઈએ. તેથી તેને સોળમા સૈકાના અંતે મૂકવામાં આવેલ છે.

(૫૫૨) પાર્શ્વનાથ નામ્ના સંવેગરસ ચંદ્રાકેલા
આદિ - રાગ મેવાડો

સકલ સુરિંદ નમિ સદા રે પાસ જિણેસર દેવો
માનવભવ પામી કરી રે અહનિસિ કીજિ સેવો.
અહનિસિ સેવા કરીજઘ જિનવર, તો નિશ્ચય પામી જઘ શિવપુર
તુમહ મુષ જોતાં હરણ ન માઈ, સકલ સુરિંદ સદા ગુણ ગાઇ.
જરેજ પાસ જિણેદાંદકાલ પાએ સાગસ્થુજ
તોઈ રયણ અમૂલક નામ હીયડિ રાષસ્થુ જ. આંચલી.

અંત - ચક્રેગઘ જલનિધિ જીવડો રે, તહિં પરિભ્રમણ કરંતિ
જનમ જરા મરણુઘ કરી રે, દુખ અનંત સહંતિ
દુખ અનંત સંહતિ દયાપર, ભેટિ તુમહારી પાખઘ જિનવર
દયા કરી ભવદુઃખ નિવારો, ચક્રેગઘ જલનિધિ પાર ઉતારોજ. ૪૮
લીંબો કહિ તુમહે સાંભલો રે, અભય તણા દાતાર
શરણુ તુમહારિ આપીહિ રે સ્વામી જગદાધાર
સ્વામી ધ્યાઉં શ્રી જિનચંદ, ધ્યાન ધરંતાં પરમાનંદ
જે જઘ સાસ્વત સુખ અનંત, લીંબાનઘ આપો ભગવંત.

૪૯ જ.

(૧) ઇતિશ્રી પાર્શ્વનાથ નામ્ના સંવેગરસ ચંદ્રાકેલા સંપૂર્ણા. લિખિતં
પંચ રવિવર્દનગણિના ધ્વનવર્દન વાયનાથ શ્રીપાટય મહાનગરે. પ.સં.
૪-૧૫, વિ.ધ.ભં. (૨) સં.૧૭૬૫ પે ૦ ૧૦ ૧૦ લગ્ન પતન નગરે વાસ્ત-
વ્ય મોઠ જ્ઞાતિ સમુદ્ભૂત, પ.સં. ૪-૧૩, ડા.ભં. દા.૮૩ નં.૨૨. (૩)
પ.સં. ૫-૧૨, ડા.ભં. દા.૮૦ નં.૬૦. (૪) પં. વર્ધમાનવિશ્વચશિં મુ ૦

અમીવિજય લ૦ પ.સં. ૫-૧૧, સીમંધર૦ દા.૨૦ નં.૪. (૫) પ.સં. ૪-૧૪, સીમંધર૦ દા.૨૨ નં.૭. (૬) પ.સં. ૭-૯, હાંભાં, દા.૮૩ નં. ૧૭૨. [મુયુગૂહસચી, હેનૈલાસચી ભા.૧ (૫.૩૯૯).]

(૫૫૨) દેવપૂજાગીત ૧૫ દોહા

આદિ -

રાગ ધન્યાસી

કેવલ ભાષિત સૂત્ર મઝારિ, જિનવરપૂજા બહુ વિસ્તારિ ૧
તૂટક

વિસ્તારિ બહુ જિનવર પૂજા, જ્ઞાતા ધર્મકથાંગ

અંત - કર જોડિ પ્રણમત સેવક લીંબો સુગતિ આપુ સ્વામીઉ. ૧૬

(૧) પ.સં. ૨-૧૫, રા.એ.સો. ખી.ડી.૩૦૩ નં.૧૯૧૨.

(૫૫૩) ચોવીસ જિન નમસ્કાર ૨૫ કડી

આદિ -

દૂહા

સુર નર કિનનર કિનનરી, વિદ્યાધરની કોડિ
સેવા કરિં ઋષભદેવની, વંદુ એ કર જોડિ. ૧

અંત - મેર તણી પરે અચલ જિમ, સાધર જિમ ગંભીર,
સંઘ સહિત ત્રિચુવન ધણી, જયો જયો શ્રી મહાવીર. ૨૪

શ્રી તીર્થકર તમ તણા, ગુણગાઉં નિસદીસાનમ
શિવપદ ઘો લિંબો ભણિ, પ્રણમું જિન ચોવીસ. ૨૫

(૧) પ.સં. ૩, છેલ્લું પત્ર, હા.ભાં. દા.૮૩ નં.૪૩.

(૫૫૪) વીસ વિહરમાન જિન ગીત ૨૨ ગીત

આદિ -

શ્રી વીતરાગાય નમઃ રક્તડંસા ઢાલ.

સરસતિ સામિણિ કરઉ પસાઉ, વીસ વિહરમાન ગુણ યુજું એ,
મઝ મનિ ખંતિઈ એ લાગલઉ ભાડે, રાસ હું ધવલખંધિઈ ભણુંએ. ૧
દીવ વિદેક વિજય તણું નામ, જેણી જેણી નગરીઈ જીપના એ,
અનુકમિઈ પલણિસુ તેહ અભિરામ, પય નમી તેહ ભગવંતના એ. ૨
સામિ સીમંધર પમુક જિણુંદ, વીસઈ એ જગચર ગાઇએ,
ભગત લીંબો ભણઈ ધરીઅ આણુંદ, શાસ્વતાં સુખ જિમ
પાઇએ એ. ૩

અંત - ...કીધૂં કવિત ઉદાર, ભણતાં સવિ સુખસાર,
જે નરનારીઅ ભણસિઈ, તે મનવંજિત લહસિઈ. ૧૦

લીંબઉ સેવક ખોલઈ, કોઈ નહીં તુમ્હ તોલઈ,

સ્નામી પાઉલે લાગૂં, અવિચલ પદ્મીઅ માગૂં. ૧૧

(૧) ૨૨ ગીત, પંડિત વિશ્વમૂર્તિગણિ લખિતં. પ.સં. ૯-૧૪, સંઘ ભં. ઘા.૬૩ નં.૨૬. [લીંબસૂચી, હેઝૈશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૪, ૪૨૧).
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૬૨-૬૩, ભા.૩ પૃ.૬૧૯-૨૧.]

૨૫૧. લાવણ્યદેવ (ત૦ ધનરત્નસૂરિ અને સૌભાગ્યસાગરસૂરિ-
ઉદયધર્મ-જયદેવશિ૦)

આમાંના ધનરત્નસૂરિ વડતપગચ્છ-વૃદ્ધ ખોશાલિકના છે તે ત સં. ૧૫૭૦માં થયેલ લખ્વિસાગરસૂરિના શિષ્ય અને પદ્ધર થાય. (જુઓ, નયસુંદર સંખંધી મારો લેખ. આનંદ કાવ્ય મહોદધિ મૌં ૬૬.) તેમના સં.૧૫૭૨, ૧૫૮૭, ૧૫૮૮, ૧૫૯૧ના પ્રતિમાલેખો મળ્યા છે. (ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા.૧, લેખાંક ૧૪૩૯, ૬૯૨, ૬૧૬, ૧૨૬૪) વળી સૌભાગ્ય-સાગરસૂરિના ધાતુપ્રતિમાના સં.૧૫૭૯, સં.૧૫૮૪ ને ૧૫૮૯ના પ્રતિષ્ઠા ઉલ્લેખ છે. (જુઓ ધાતુપ્રતિમા લેખસંગ્રહ ભા.૧ લેખાંક ૧૮૧, ૧૧૦૮, ૬૯૪ તેમજ ખીજો ભાગ) સં.૧૫૭૬ અને ૧૫૮૪ના લેખોમાં જણાવેલું છે કે 'લખ્વિસાગરસૂરિપદ્ધે ધનરત્નસૂરિ શ્રી સૌભાગ્યસાગરસૂરિભિઃ' આ પરથી ખંને સૂરિ લખ્વિસાગરસૂરિના પદ્ધર શિષ્યો હતા. આ ખંનેના સમય પરથી આ કવિ સ્થાનમા સૈકાના અંતમાં ગણી શકાય તેમ છે.

(૫૫૫) કર્મવિવરણુનો રાસ

આદિ -

ધુરિ—વસ્તુ.

સકલ જિણુવર સકલ જિણુવર ભગતિ પ્રણુમેવિ,

સરસ્તિ સામિણિ ધરીય મનિય ગોચમ ગણુધર સામિય

તાસ પસાઈ હું તવુંવ ચૌદ ગુણુદાણીય,

ગુરુવયણુ સુપસાઉલે યોલિસું વચન વિશાલ,

ને સણુતાં સુખ સંપને ટલિઈ તિ ભવભયપ્રાસ. ૧

અંત - તપાગણિ નાયક જગહ પ્રધાન, જઈવંતા ને કરે વધાણ.

શ્રી ધનરત્નસૂરિ ગુણુધાર, પટભાષા એ સ્વાસ્ત્ર ભંડાર. ૬૯

સૌભાગી દીસિ જયવંત, શ્રી સૌભાગ્યસાગરસૂરિ ગુણુવંત,

પંચ સમિતિ ત્રણ ગુપિત જાણિ, આગમ શાસ્ત્ર કરિ વધાણ. ૭૦

ઉવઝાયા શ્રી ઉદયજ ધર્મ, સકલ વિદ્યાનો જાણે મર્મ.

તાસ શીશ પંડિત શ્રી જયદેવ, તસ સેવક ખોલું ગુણુ હેવ. ૭૧

પાપ નિદાયિન ઇણે જ્ઞય, પણિ થાયે ત્રિભુવનરાય,
એ ધ્યાન ધરું નિસિદ્ધીસ, જિમ અજ્ઞરામર હુઈ જગીસ. ૭૨
શાસ્ત્ર સિદ્ધાંત વિચાર ભંડર, તેહ તણું નવિ જાણું વિચાર,
ગુરુઉપદેસે ઇમ ઇ લલાં, સંધેપે મે ગુણકાણું કહિયા. ૭૩
દાન શીલ પ્રભાવે કરી, નિર્મલ વિત્ત હૈયા આદરી
લાવણ્યદેવઈ ઇણિ પરિ કહો, ભવિક લોકને કારણ સહી. ૭૪
એ લણતાં મંગલ ધરિ હોય, લણતાં સંપતિ ધરિ સોય,
એ લણતાં હુઈ નવિય નિધાન, એ લણતાં પામે કલ્યાણ. ૭૫

(૧) પ.સં. ૨૮-૧૩, લીં.ભં. [લીંહસૂચી.]

[પ્રથમ આરતિ ભા.૧ પૃ.૧૬૩-૬૫.]

૨૫૨. કુશલહર્ષ (ત. વિજયદાનસૂરિ-હર્ષસંયમશિ૦)

સં.૧૫૮૮માં આ કુશલહર્ષ તપગરુહ કુતુબપુરાપક્ષે સૌભાગ્યનંદિ-
સૂરિના રાજ્યમાં ઉપદેશ આપતા હતા. વિજયદાનસૂરિ - આચાર્યપદ સં.
૧૫૮૭ સિરોહી, સ્વ. ૧૬૨૨.

(૫૫૬) નાગપુરમંડન શાંતિજિન સ્તવન (૫૨ભાવગભિંત)

અંત - ઇમ તવિઉ નિરમલ સકલ કેવલ કુશલ મંગલદાયગો,

જહુ ભાવ ભેદી તત્ત્વવેદી સુખ પ્રવેદી નાયગો,

ગુરુ જિનવર નમઇ અસુર શ્રી વિજયદાન સુરીસરો,

શ્રી હર્ષસંયમ ચરણ સેવક કુશલહર્ષ કૃપા કરો.

૬૯

(૧) પ.સં. ૪, પ્ર.કા.ભં. [હિજૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૨૬૨).]

(૫૫૭) નેમિનાથ સ્ત. કડી ૬૬

આદિ - સરસતિ સામણિ વીનવું, મઝ મન મોટી આસ,

નેમીસ્વર ગુણ ગાયસું, દેજ્યો વચનવિલાસ.

૧

અંત -

કલશ

ઈમ તવ્યુ ત્રિભુવન સજન પાવન ત્રિજગ જીવન જગગુરો,

શ્રી નેમિ જિનવર સવલ સુખકર નાલદપુર મંડલુવરો,

નિતુ નમઈ સુરનર અસુર નર શ્રી વિજયદાન સુરીસરો,

શ્રી હરષસંજમ ચરણ સેવક, કુશલહર્ષ કૃપા કરો. ૬૬

(૧) આ પછીની કૃતિની પ્રા (૧). [મુપુગૂહસૂચી.]

(૫૫૮) શત્રુજય સ્ત. અથવા ઋષભદેવ સ્ત. ૧૮ કડી

આદિ - સરસ વાણી દિઉ સરસતી એ, વરસતી (૨) વચન વિલાસ કિ

આસ પુરક કવિયણ તણી એ, ગાયસઈં (૨) રૂપલ જિણુંદ
કિ. ૧ સરસ.

અંત -

કલશ

એ સકલ તીરથમાંહિ સમરથ સેત્રજ્ય ગિરિચરિ ધ્યાઇઈ
શ્રી નાભિનંદન ત્રિજગવંદન રૂપભના ગુણુ ગાઇઈ
બહુ ભગતિ આણી લાભ બાણી નામિ વિમલાચલ તણુકે
મનિરંગઈં લણુઇસઇં અનઇં સુણુઇસઇં લઇઇસઇં હરખૃ વધામણું. ૬૮

(૧) લિ.સં. ૧૬૭૦ આસો સુદિ ૧૦ ઇતિશ્રી ગણિ અંપા તત્
શિષ્ય ચદમકુસલ લખાં અધોઇં ગ્રામે. પ.સં. ૧૦-૧૫, ડા.ભં. ઠા.૮૩
નં.૭૫. (૨) ઇતિશ્રી ઋષભદેવ સ્તવનં સમાપ્ત: પં. શ્રી વીરવિમલગણિ-
શિષ્ય ગણિ દાનવિમલગણિના લેખિ ઇતિ ભદ્રં. પ.સં. ૩-૧૭, જૂની
પ્રત, ડા.ભં. ઠા.૮૩ નં.૯. [લીંહસૂચી, હેજેશાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૩, ૪૦૩,
૪૦૪).]

(૫૫૯) ફલવર્ધિ મંડળશ્રી પાર્થનાથ સ્ત. ૬૮ કડી

આદિ - સકલ સુરાસુર પ્રણુમી પાય, પ્રહિ ભીડી પ્રણુમું જિનરાય,
વામાનંદ લીલ વિલાસ, ફલવર્ધિં નગરી મંડળુ પાસ. ૧

અંત - વર નમિ ર સુરવર અસુર વ્યંતર ખવર નિકર પુરંદર
કોટી ર હીર મરીચિરંજીત રચિર ચરણુ રમાધર
ઈમ પાસ આસ પ્રકાસ વાસન ફલવર્ધિ મંડળુવરો
શ્રી હર્ષસંયમ ચરણુ સુસેવક કુશલહર્ષ કૃપા કરો. ૬૮

(૧) પ.સં. ૪-૧૫, ડા.ભં. ઠા.૮૩ નં.૧૮૬. [લીંહસૂચી.]

(૫૬૦) મહાવીર સ્તવન

આદિ - સાંતિકરણુ ગુણુરયણુનિવાસ, સફલ કરી ભવીબણુ જિણુ આસ,
શાંતિ નમું કૃતજગદાનંદ, જોધપુરાવનિં મંડળુ ચંદ. ૧

અંત - નાગપુરાવનિં શોભાકર, દેખો સમકિત સાવકે જિનવર,
ચિજ્યદાન સૂરીસર સીસ, કુશલહર્ષ પ્રણુમિઇં નિસદીસ.

(૧) પ.સં. ૧-૧૯, રો.એ.સો. ખી.ડી. ૨૦૯ નં.૧૯૪૪.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૬૫ ભા.૩ પૃ.૬૨૧-૨૩.]

૨૫૩. ધર્મસિંહગણિ (ત૦ આનન્દવિમલસૂરિશિ.)

આનન્દવિમલસૂરિ - આચાર્યપદ સં.૧૫૭૦, ક્રિયોદ્ધાર સં.૧૫૮૨,
સ્વ. ૧૫૯૬.

(૫૬૧) દિવાળી રાસ

(૧) પ.સં. ૬, અમ.

(૫૬૨) વિક્રમરાસ

(૧) જસ. ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૬૫.]

૨૫૪. દોહત [દહપત] વિજય (તં સુમતિસાધુવંશે પદ્મવિજય
—જયવિજય-શાંતિવિજયશિ૦)

(૫૬૩) ખુમાણુરાસ

આ રાસ રાજસ્થાની-મારવાડી ભાષાના શબ્દોથી ભરપૂર છે. તેમાં ચિતોડના રાણા ખુમાણુ તેના વંશજો વગેરેનો ચારણશાહી ઇતિહાસ મૂકેલો છે. જૈન સાધુઓ રાજદરબારમાં રહી તેનાં જુદાંજુદાં વર્ણનથી ચિત્તરંજન કરતા એ આ પરથી જણાય છે ને તે માટે ગણેશને વંદન પણ કરેલ છે. આદિ -

ગાહા.

ૐ ઐ મંત્ર અપારં, સારદ પ્રણમામિ માય સુપ્રસન્નં,	૧
સિદ્ધ ક્ષદ્ધિ યુદ્ધિ સિરં પૂરં વરવેદ પડિપુન્નં.	
વરવેદ પુત્યહત્યા વીણા સુરવદ્દ કમલ કરવિમલા,	
હરણ્ણમી હંસરૂઢા, વિજ્જન વૈજંતિયા આલાસનમ્	૨
દૂહા-કમલવદન કમલાસના, કવીઊર મુખકે વાસ,	
વસે સદા વાગેશ્વરી, વિધવિધ કરે વિકાસ;	૩
વિદ્યા યુદ્ધિ વિવેકવર, વાયક દાયક વિત,	
અર્થે જે આઇ તુને, ચરણ્ણ લગાવે ચિત.	૪
સેવકસું સાંનિધ કરો, મહેર કરો મહામાય,	
ત્રિપુરા છોર તાહરો, સાંનિધ કરો સહાય.	૫
આઈ ઘો અક્ષર અચલ, અધિકી યુધ ઉક્તિ,	
દહપતિસું કીજે દયા, સેવક જાણી સક્તિ.	૬
કવિત-આવલવ અંગાવર, ભગતિ કીજે ભારતિ,	
જગ જગ જગદંબ, સંત સાંનિધ સક્તિ;	
સુપ્રસન્ન હોય સુરરાય, વયણ વાચા વર દીજે	
બાલક ખેલે બાહ, પ્રીતભર પ્યાલો પીજે	
મહારાજ રાજ રાજેશ્વરી, દહપતસું કીજે દયા,	
ધન મોજ મહિર માતંગિની, માય કરો મોસું મયા.	૭

- દ્વહા-શિવસુત સુઠાલો સખલ, સેવે સકલ સુરેશ,
 વિધનવિકારણ વરદીયણ, ગવરીપુત્ર ગણેશ. ૮
- કવિત-ભૂકુટિયંદ લલહલે, ગંગ ખલહલે સમુજ્જલ
 એકદંત ઉજ્જલો, સુઠલ લવલે રૂંગલ,
 પુહપ ધૂએ પ્રમાલે, સેસ સલવલે જીહલલ.
 ધુત્ર નેત્ર પ્રજલે અંગ અક્કલે અતુલ ખલ,
 યમ બલે વિધન દાલિ દમ્બલ યમર હલે ઉજ્જલ કમલ,
 સુઠાલ દેવ રિદ્ધ સિદ્ધ દીગણ, સમરી દલહપતિ લવલ. ૯
- દ્વહા-વૃષભદેવ વનિતાધિપતિ, નાલિનંદ સુખકંદ,
 ઉર અંબુજ ભામર પ્રભુ, ચિત યકોર જિનયંદ. ૧૦
- અલિ હુવે અલિ ઇલિકા, સગત સાગતિ સુદેન,
 પારસ સુશુર પરમેશ્વર, લોહ હેમ કર લેત. ૧૧
- જ્ઞાન જ્યોતિસ્સ પ્રકાસ શુર, કર ધરી સાસત્ર કથ,
 ત્રિભુવનમે તારણતરણ, સૌ વાતો સમરત્થ. ૧૨

અંત -

(વચમાં. ખીજ ખંડને અંતે)

એટલે ખંડ એ પૂરો થયો, અલપ બુદ્ધિ મેં ઉદમ કાપ્યો,
 સુકવિ સુધારે વાંચો સહી, કૂડ સાચ કવિયણ જે કહી,
 ત્રિપુરાસકત તણે સુપસાય, રચો ખંડ દ્વજને કવિરાય,
 તપગચ્છ ગિર્યા ગણુધાર, સુમતિસાધુ વ શે સુખકાર.
 પંડિત પદ્મવિજય શુરરાય, પટોદવગિરિ રવિ કહેવાય,
 જય બુધ શાંતિવિજયનો શિષ્ય, જપે દોહલત મનહ જગીશ-
 ધતિ શ્રી ચિત્રકોટાધિપતિ શ્રી રઘુવંશે ખાપા ખુમાણ ચરિત્રે રતિ-
 સુંદરી અલિખલકરણ ચિત્રકારિકા ચરિત્ર રમણ, રાજકુમારી પાણીઅહણ,
 પંચસહેલી ચિત્રગદમિલણ દોહલતવિજયવિરચિતે દ્વિતીય ખંડ સંપૂર્ણ:
 (ત્રીજા ખંડને અંતે)

જયવિજય એ નામ આપેલ છે. તે તેના શિષ્ય શાંતિવિજય ને તેના શિષ્ય દોહલતવિજય.

(૧) પ.સં. ૧૩૯, અપૂર્ણ, ભાં.ધ. સને ૧૮૮૨-૮૩, નં.૨૫૮.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૬૫-૬૭.]

૨૫૫. ગજરાજ પંડિત.

(૫૬૪) હીરવિજયસૂરિના ખારમાસ ૨.સં.૧૫૬૬ કા. ૨

આદિ -

રાગ સામેરી

સરસતિ ભગવતી વરસતી વાણી દીઓ રસાલ,
વીણા હસ્તક ધારિણી, કવિજન દીઓ આધાર.
કર જોડી ગજરાજ પંડિત લણે, વારજ સુભવેલ,
તાસ તણે પસાહિલે, આજ કહું રંગરોલ.

અંત -

ચાલ

કારતક માસે આવીઓ, ભાવીઓ સરવે પરિવાર રે,
અનુમતિ દીધી ખેનડી, લેવા તે સંજમભાર રે.
શ્રી વિજયદાનસૂરિને હાથે, તે પાટણુ નયર મઝાર રે,
સંવત ૧૫ છૂએ, કારતક ખીજે માસ રે,
કર જોડી ગજરાજ પંડિત લણે, વરતો તે જ્યજ્યકારરે.
વિમલાહી ખેની એમ વીનવે.

(૧) પ.ક. ૧૬૯-૧૭૩, ઉનાના મોરારજી વઝીલનો ચોપડો.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પ.૧૭૧. કૃતિની રચનામિતિ દર્શાવી છે તે
હીરવિજયસૂરિની દીક્ષાતિથિ છે. એ જ દિવસે કૃતિ રચાયેલી હોવાનું
માનવું કે કેમ તે પ્રશ્ન છે.]

૨૫૬. કક્કસૂરિશિષ્ય (કોરંટગચ્છ)

(૫૬૫) લીલાવતી ચોપાઈ [અથવા વિક્રમ લીલાવતી રાસ] ર.સં.
૧૫૯૬ વૈ.શુ. ૧૪ બુધ

આદિ -

શ્રી ગુરુઓ નમઃ

સરસતિ સામિણિ સમરૂં પાય, તું હછ કવિયજ્ય કેરી માય,
તુહી પ્રસાદિ હુછ નવનિધિ, સેવક પામછ સઘલી સિદ્ધિ. ૧
માલવ દેશ અતિહિઈ સુવિશાલ, વતઈ ભરહખંડ વિયાલિ,
તિહાં બજેણી પુરવર લલું, ખીજ નગર થકી ગુણુનિહુ. ૨

અંત - બુદ્ધિ કરી તેણિ નરરાય, પરણી લીલાવઈ સાહસ પસાઈ,
દીછ દાન પાલછ જિનધર્મ, તે રાજ લહિસિ શિવધર્મ. ૧૮૭
એ લીલાવઈ તણું ચરિત, લણુત્ર ગુણુઈ તે યાઈ પવિત,
મોટા ચરિત થકી ઉદ્ધરી, ચુપઈ કીધી હરષિછ કરી. ૧૮૮
ખનર હજવઈ વૈશાખ માસિ, શુદ્ધિ ચઈદિસિ મન ધરિય ઉલ્હાસિ.
બુધવાર અતિ નિર્મલઈ, ચરિત રચિઈ આંબુદિઈ ઘણુઈ. ૧૮૯
કોરંટગચ્છ કક્કસૂરિરાય, તે ગુરના હું પ્રણમી પાય,

તાસ સીસ રંગિઈ ઇમ કહઈ, ભણુઈ ગુણુઈ તે શિવસુખ
લહઈ. ૧૯૦

(૧) વાયનાયાર્થ વિનયયદ્રગણીનાં શિં ઋષિ દેવસાગર લિખિતાં.
આવિકા ચિરોજ્ઞ પઠનાર્થ શુભં ભવતાત્. પ.સં. ૧૧-૧૧; સંધ ભં.
દા.૭૨ નં.૬૯. [મુપુગૂહસૂત્રી, હૈઝૈઠાસૂત્રિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૦).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૨૩.]

૨૫૭. પુણ્યરત્ન

(૫૬૬) નેમિરાસ અથવા યાદવરાસ ગા.૬૫ લ.સં. ૧૫૯૬ પહેલાં

આદિ - સારદ પાય પ્રણુમી કરી, નેમિ તણા ગુણુ હીવઈ ધરેવિ,

રાસ ભણું રહીયામણો, ગુણુ ગાઇસ ગિર્યા સંધેવિ. ૧

હું ખલિહારી યાદવા.

એક રસઉ રથ પાછો વાલિ, અપરાધ ન મઈ કહિ કાઉ

કાંઈ છોડઈ નવજીવન ખાલ, રાજલ પ્રીઉ પ્રતિ ઇમ કહઈ. ૨

હું ખલિહારી યાદવા.

અંત - સસુદ્રવિજય તત્તુ ગુણુનિલહિ, સેવ કરઈ જસુ સુરનરવંદ,

પુનરતન મુની વિનવઈ, શ્રીસંધ સપ્રસન શ્રી નેમિજિણુદં. ૬૫

જેનમ્ જયતિ રહું ખલિહારી યાદવા.

(૧) સં.૧૫૯૬ આસો શુ.૨ ભ૦ હંસસંયમસૂરિશિ. પં. ૫૩૬હંસ-
ગણિ સિં સં. ધાવર ભાર્યા સુઆવિકા લખા પઠનાર્થ. પ.સં. ૪-
૧૧, હા.ભં. દા.૮૨ નં.૯૬. (૨) પ.સં. ૪, પ્રત ૧૭મી સદીની, જિ.યા.
પો.૮૩ નં.૨૨૧૯. (૩) સં.૧૬૬૬ લિ. કલ્યાણુ ઋષિ પઠનાર્થ. પ.સં.
૪, જય. પો.૬૧. (૪) સં.૧૬૯૬ શાકે ૧૫૬૧ મહા કૃષ્ણુ એકાદશ તિથી
વાર જીવ મુનિ પ્રતાપસીદ્ધિલપિકૃત હથીયાણા મધ્યે. પ.સં. ૩-૧૪, વિ.
ને.ભં. નં.૩૧૬૯. (૫) ઇતિ નેમનાથ રાજમતી કાગ રાસ લિ. પં.
૩૫યદેણુ. પ.સં. ૨-૧૮, વિ.ને.ભં. નં.૩૧૭૪. (૬) સં.૧૭૬૬ વૈ.વ. ૧૧
૨વિ ભાવકીર્તિ લિ. પ.સં.૬, અખીર. પો.૯. (૭) લિ. પ્રીતિવિલાસેન.
પ્રતિ ૧૭મી સદીની, પ.સં. ૫, ભુવન. પો.૧૨. (૮) લિ. કાહારી ભામા
આર્યા કનક પઠનાર્થ. પ.સં. ૩, રામ. ભં. પો. ૮. (૯) સં.૧૮૦૯ શ. સિત
સખતમ્યાં રવિ અકસુદાવાદે. પ.સં. ૫-૧૧, ગુ. નં.૫૫-૧૮. (૧૦) પ.સં.
૩-૧૩, હા.ભં. દા.૮૩ નં.૬૨. (૧૧) પ.સં. ૧૧-૧૨, વિ.ને.ભં. નં.
૩૧૬૮. (૧૨) ઇતિ શ્રી નેમિનાથ રાસ સમાપ્ત સંવત ૧૬૩૯ વર્ષે કાતી

વદિ ૭ દિને લિખિતં. પ.સં.૪, ગુ.વિ.ભં. (૧૩) મુ૦ શ્રી કીકા લખિતં. સં.૧૬૯૭ વર્ષે ચૈત્ર શુદ્ધિ ૯ શ્રી. સ્તંભતીર્થે. પ.સં. ૪-૧૧, વિ.ધ.ભં. (૧૪) સં.૧૭૩૬ વર્ષે શુક્લપક્ષે લિખિતં શ્રી સર મધ્યે. પ.સં. ૨-૨૦, મારી પાસે. [હેનૈશ્વસ્યિ ભા.૧ (૫.૩૯૪).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૨૪૩-૪૪, ભા.૩ પૃ.૬૧૮-૧૯. કૃતિ પહેલાં ગજસાગરસરિશિષ્ય પુણ્યરત્નને નામે સં.૧૭મી સદીમાં મૂકી હતી તે પછીથી સં.૧૬મી સદીમાં ફેરવી છે.]

૨૫૮. કુશલભુવનગણિ

(૫૬૭) સનરી [સપ્તતિકા] પ્રકરણ આલા૦ ૨. સં.૧૫૯૭

(૧) હા.ભં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૫૯૦.]

૨૫૯. ગજલાલ (અંચલગચ્છ)

(૫૬૮) આરવ્રત ટીપ ચોપાઈ ૨. સં.૧૫૯૭

આદિ - પહિલૂં પ્રણમિસુ જિનવરૂં એ, જિનશાસન સાર,
સહિયરૂં વંદી વ્રત ખાર, પલણિસુ સવિચાર. ૧
વ્રત વિના જગિ સયલ નામ, અવિરતિ પભણીજઈ,
ચઉદ રાજ માહિ વસ્તુ યેહ, મહીયાં મસિલીજઈ, ૩
અંત - મનિ વચનિ કાયા તણ્યા, જે છઈ ખહ વ્યાપાર,
તેહ ચિકુ નવિ ઊસરૂં, જિમ હુછ જયજયકાર. ૮૧
નિયમભંગિ એવૂં કરૂં, નીવીનૂં પરચખાણુ,
જન ગજપતિ લાભહ કહઈ, ઇમ પાલઉ જિનઆણુ. ૮૨
વસ્તુ.

કરિસુ જયણ્યા કરિસુ જયણ્યા સેસિ આરંભ,
સામગ્રી ધરિ છતીય સવસિ, સયલ સયર એ નેમિ પાલિસુ.
ઠકર હકુહવીસરણુહ, પ્રમુખ દશવિ આગાર ટાલિસુ,
ખવણવ ભર્ગક છઈ, સુવિસહ મૂલ સુરમ્મ,
પત્તર સત્તાણુવઈ લહ મઈ, સુગરૂં પાસિ ગહિ ધમ્મ. ૮૩
છય અતિહિ ઉદાર સમકિત સાર ખાર વન અંગીકરઈ એ,
જે ભવીયણુ ભાવિઈ એહ જે ગાવઈ તે સંસાર સમુદ્ર તરઈ એ. ૮૪

—શ્રી પં૦ ગજલાલગણિશિષ્ય ઋષિ વરન પઠનાર્થં. પ.સં. ૫-૧૩,

સીમંધર. દા. ૨૪.

(૫૬૮) [+] જિનાજા હૂંડી અથવા અંચલગચ્છની હૂંડી સં.૧૬૧૦
લગ. સિરાહીમાં

આદિ - દાલ યોગીવાણિનો.

સીરોહી મુખમંડણો, ભેટયો આદિ જિણુંદ,
તુમ્હ દરિશણુ દેખી કરી પામ્યો પરમાણુંદ રે,
જીવડા આરાધો જિણુલાણુ.

(આ પહેલી દાળમાં જિનપ્રતિમા અને જિનપૂજા આગમવિહિત છે તે જણાવ્યું છે. ખીજામાં કેદારા રાગમાં સાધુ શ્રાવકના ધર્મ બતાવે છે.)
દેવ અને ગુરૂવંદન વેલા ઉત્તરાસંગ કકીઈ સાચું,
આવશ્યક નિં પોસહ વેલા કાંઈ કરો પંથ કાચો રે.

જીવડા દગ્ગિરાગ સવિ મુંડો. ૪

પંથ નહી વલી સાધૂનો રે માલારોપણુ કેરો,
ઉપધાન નાંમ લેઈ કરી રે કાંઈ કરો ભવ ફેરો. જીવડા. ૫
દ્રવ્યપૂજા ન હોઈ સાધુને રે સૂત્ર માહે જીઓ જાચી,
સાધુ પ્રતિષ્ઠા નવી કરે રે તે શ્રાવકવિધિ સાચી રે. જીવડા. ૬
આણુ સહિત જે કરણી કીજે તે સુખદાયક દીસે,

કહિ અજલાલ મુઝ આજા ઉપરિ હરથે હયકુંડીસે રે. જીવડા. ૭

(દાલ ૩ રાગ આશાઉરી. શ્રાવકવું સામાયિક વ્રત જણાવી પંચ-
પર્વા સંબંધી ચર્ચા કરી છે. દાલ ૪ રાગ ધન્વાસીમાં. તેરસ ચૌદશ તથા
પાંચમે પર્યુષણપર્વ કાલકસૂરિએ કારણવશાત્ કર્યું. હવે કારણ નથી તેા
ચોથે કરવું વગેરે જણાવી કહે છે કે)

અંત - મુઝ મને મતનો નથી કદાગ્રહ, જિણુઆજા કેરો દાસ રે,
કહિ અજલાલ સાચું સદ્વલજ્ને, જિણુઆજા પુરઈ સાર રે. ૧૧
જય કીર્તિ વરધન લાલ સૂંદર અંદ નંદ સૂવલલા,
સાત શાખા લાલ કેરી સાલલજ્ને તુમે મુનીવરા. ૧

(૧) પુજ્ય લટારક શ્રી ૧૦૮ શ્રી ધર્મમુર્તિસૂરી સાનિધ્યે. કીયા
ઉધાર કર્યો તેના શિષ્ય પર, ચાલીસ સાધરી સાથે સર્વે ઠાણું દરના
ગુરૂ થયા તેકને આત્માડર્થે જિનાજા હૂંડી કરી આપી તે લિખી છે.
રાયસૂંદરેણ. વાં પ્રમાનંદશિં મું. ક્ષમાવર્દનશિં મું. જ્ઞાનલાલશિં
મું. નિધાનલાલશિં મું. જીવનલાલશિ. દેવસુંદરશિં હીરસુંદરશિં મું.
આણુંદસુંદરજીશિં મું. રાયસૂંદરજી. મ. જૈ. વિ. (ધર્મમુર્તિ આચાર્ય

પદ સં. ૧૬૦૨ સ્વ૦ ૧૬૭૦).

[પ્રકાશિત : ૧. આર્યકલ્યાણ ગૌતમ સ્મૃતિત્રય લા. ૨.]

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા. ૩ પૃ. ૬૩૦-૩૨.]

૨૬૦. વાસણુ (ત૦ વિજયદાનસૂરિશિ૦)

(૫૭૦) + આનંદવિમલસૂરિ રાસ અથવા સાધુગુણ રત્નમાલ રાસ
૨. સં. ૧૫૬૭ આસો

આણંદવિમલસૂરિ સં. ૧૫૬૭ના ચૈત્ર શુ. ૭ને દિને સ્વર્ગસ્થ થયા તે અરસામાં આ કૃતિ રચાઈ છે. વધુ માટે જુઓ ઐતિહાસિક રાસ-સંગ્રહ લા. ૩.

આદિ - સકલ પદારથ પામીઈ, જપતાં શ્રી જિનનામ,

પ્રથમ તિથેસર ધ્યાઈઈ, ઋષભજી કરં પ્રણામ.

આંત - શ્રી આણંદવિમલ સૂરિસર તસ પટોધર પવિત,

તે શ્રી વિજયદાનસૂરિ ગુણુનિલું, વાસણુ પ્રણમિ

એ આણી નરમલ ચિત. સું. ૧૫૩

(પા૦) સંવત પનર સત્તાણુઈ આસો આક્ષર આલો માસ

સાધ નામ ગુણુરત્નમાલ એ રાસ.

રચતા એ મનનઈ, અતિ ઉલાસ ઉલ્લાસ. તિ શાસનમ ૧૮૮

સુંદર રવિ શશિ સોમ સાસ્વતા, મેરૂ મહીધર જહા,

વજૂ વધિ સંઘ પરવાર સૂચિર, પ્રતપો એ અવિચલ તિહાં. ૧૮૯

જઈવંતા અજમાન વરૂ શ્રી વિજયદાનસૂરીંદ.

ભટારક રાજવિજયસૂરિ, કહે વાસણુ મણુ આણુંદ. ૧૯૦

—સુંદર દરસણુ સાધના.

(૧) પ.સં. ૯-૧૧, માં.ભં. (૨) પ.સં. ૧૦-૯, વિ. ને. ભં. નં. ૩૨૨૭.

[પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક રાસસંગ્રહ લા. ૩.]

(૫૭૧) આદિનાથ સ્ત. ૨૧ કડી

આદિ - પહિલું પણુમિય દેવ પરમેસર શેતુંજ ધણિય,

પય પંકજરય સેવ, રંગિ હિં વિ વસુ તસુ તણીય.

જિણુવર મહ નહુડાણુ, આણુ નાણુ વિન્નાણુ જઉ,

ખાલક પરિ વિન્નતિ, બહુ ભોલિમ હું કરિસ તઉ. ૧

ધય રિસહ જિણુવર સિદ્ધિ સયવર સુંદરી વર સુંદરો,

સિરિ વિમલ ભૂધર ધવલ સિંધુર ખંધ વાસ પુરંદરો.

સેવય સલાસુર યુલિય લાસુર યર વલાસુર ગંજલો,
મહ સુવિહિ વાસણુ દેઉ સાસણુ વિજયતિલઉ નિરંજલો.

(૧) આ પર સંસ્કૃત ટીકા છે. સાથેસાથે. પ.સં. ૩, ૩. લં. દા.

૭૧ નં.૧૧૧.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૬૮, ભા.૩ પૃ.૬૨૪-૨૫.]

૨૬૧. અજ્ઞાત

(૫૭૨) જંબૂસ્વામી ગીત ૩૭ કડી લ.સં.૧૫૯૭ પહેલાં

આદિ - સેકિ રિષભદત્ત રાજઅહિ વસઇ, તસ નારિ ધારણિ બિલસઇ,

નૃક

ઉલ્લસઇ ધારણિ સુચર પેખી, સ્વામી સુહુમ વંદએ,

પૂત્ર વિણિ મનિ ખેદ આણી, આપ દુખિઈ નંદએ.

સુચર પૂછયા તે નલઇ, સિધિ પુત્ર પૂછિઈ કહઇ,

જંબૂ ચરિત ચિર સુણુતા, સુત ઉપાય તદા લહઇ.

(પા૦) જંબૂ વૃક્ષ વિચાર સુણુતાં, સુમહ ઉપાય તદા લહઇ. ૧

અંત - ખૂઝી રે બાલી આઠિ ગુણુ યુણુઇ, અરકઈ બલીહારી વયણુ
તુમહ તણુઇ.

નૂં તમ્હ તણે વયણે આઠ રમણી, દુખસાયર ઉતરી,

અમહે સંજમ સાર લેસ્યું દેવ તુમહે દયા કરી.

મુખવ સ્વામી પાંચસિઇ નઇ, માયતાય મેલી કરઇ,

સુધ સંજમ સહિતા વાંદુ કાજ સવલાં જિમ સરઈ. ૩૭

(૧) સં૦૧૬૪૧ આશુ સુદિ ૨ શુક્રે પકનાર્થે ખાઇ લાલ. પ.સં.

૬-૧૧, મો. મો. સાગર ઉ. પાટણુ. દા.૮ નં.૩૨. (૨) શ્રી ગીતા છંદ

જંબૂ સ્વામિનુ સંપૂર્ણુ: લ. સં. ૧૫૯૭, ચોપડો, વિ. ને. લં. નં. ૩૨૬૧.

(૩) જંબૂ સ્વામિ ગીતા છંદ. જૂની પ્રત, પ.સં. ૪-૧૩, જથ. સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૨૩-૨૪.]

૨૬૨. રાજરત્નસૂરિ (ખ૦ વિવેકરત્નસૂરિ-સાધુહર્ષશિ.)

(૫૭૩) હરિખલ માછી ચોપાઈ ૨. સં. ૧૫૯૬ આસો

અંત - ખરતરગણિઝ ગાયમ સમવડિ, વિવેકરત્ન સૂરીંદ

તાસુ સીસ સાધુહરઇ યર, જસુ પય નમઇ નરીંદ. ૪૧

તાસુ સીસ શ્રી રાજરત્નસૂરિ, જીવદયાક્રમ બાણી,

ખોલઇ આપણુમ આણુંદાઇ, અમિય સમાણી વાણી. ૪૨

સંવત ૫૧૨૪ નવાણુવઇ એ, આદરિ આસો માસિ કિ,
સાંનિધિ શ્રી સંઘહ તણુઇ એ, નિય મન તણુઇ ઉલ્હાસિ કિ. ૪૩
તપઇ ગયણિ સોહામણુઇ એ, જીવદયા ભરપુરિ કિ.

તાં લગિ જિનશાસન જયઉ એ, જીવદયા ભરપુરિ કિ. ૪૪

(૧) સં. ૧૬૩૭ મગસિર વદિ અમાવાસ્થ્યા સોમે રતનપૂરા મધ્યે લિ.
વા૦ હંસચંદ્ર શિ૦ રૂપિ પુ'બ વાચનાર્થ'. પ.સં. ૧૨, કમલમુનિ (હવે
ગુજરાત પુરાતત્વ મંદિર). (૨) ભાં. ઇ. સન ૧૮૮૬-૯૨, નં. ૧૩૮૪.
(૩) સં. ૧૬૦૪ અ. વ. ૩ વિકાનેર મધ્યે કલ્યાણસિંહ રાજ્યે રતનસિંધ
લિ. પ.સં. ૩૧, અભય૦ પો. ૪ નં. ૨૩૫.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૩ પૃ. ૬૩૨.]

૨૬૩. જયહેમશિષ્ય (ત૦ હેમવિમલસૂરિ-લખ્વિમૂર્તિશિ. જયહેમ)

હેમવિમલસૂરિ - આચાર્યપદ સં. ૧૫૪૮ સ્વ. ૧૫૬૮ (જુઓ નં.
૧૯૮). તેમના શિષ્ય લખ્વિમૂર્તિના શિષ્ય જયહેમના શિષ્ય આના કર્તા
છે. પોતાનું નામ આચું નથી. કૃતિ સોળમી સદીના અંતની કહી શકાય.
(૫૭૪) + ચિતોડ ચિત્ય પરિપાટી (એ૦) કહી ૪૩
આદિ - ગોઅમ ગણુહરરાય પાચપંકજ પણુમેવી

હંસગમણિ મૃગલોચણી એ સરસતિ સમરેવી

પાએ લાગીનઈ વીનવું એ દિઉ મઝ મતિ માટી!

ચિત્રકોટ નચરહ તણી એ રચઉ ચેત્ર પ્રવાડી ૧

અંત - સિરિ તવગજનાયક સિવસુખદાયક હેમવિમલ સૂરિદવરા
તસુ સીસ સુખાકર ગુણમણિઆગર લખ્વિમૂરતિ પંડિતપ્રવરા
જયહેમ પંડિતવર વિદ્યા સુરચર સેવીજઇ અનુદિન ચરણુ
સેવકજન ખોલઇ અમિઆહ તોલઇ હરણિઈ હરણ સુહંકરણુ. ૪૩

(૧) મહો૦ આગમમંડનગણિશિષ્યેણુ લિ૦ આ૦ કપૂરદે પઠનાર્થ'.

પ.સં. ૩-૧૨, સીમંધર૦ દા. ૨૪.

પ્રકાશિત : ૧. જૈનયુગ પુ. ૩, પૃ. ૫૪૫થી ૫૭.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૩ પૃ. ૬૩૭.]

૨૬૪. ગુણુધીરગણિ

(૫૭૫) સિદ્ધહેમ આખ્યાન ખાલા૦

(૧) મૂળ સંસ્કૃતમાં. પ.સં. ૧૮, સંઘ ભં. વખતજી શેરી દા.પ.
નં. ૨૫.

[प्रथम आवृत्ति भा. ३ पृ. १५६०.]

२६५. महरीरत्न

(५७६) नवतत्त्व आलाप

(१) प. क. २थी १०, संघ भं. वभतञ्ज शैरी द्वा. ८ नं. २.

[प्रथम आवृत्ति भा. ३ पृ. १५६१.]

२६६. उदयधवल (कमलप्रलसूरि-मुनिप्रलसूरिशि०)

(५७७) पडावश्यक आलाप

आदि - त्रैयांसि श्रीमहावीर स श्री संघस्य यत्नतात्

यस्यासा कल्पवल्लीव मनोवाञ्छितत्रयिनी.

१

श्रीवज्रमानजिनशासनराज्यनेता विश्वत्रयाद्भुतयस्त्रियुगप्रधानः

श्रीकमलप्रलसूरि(गुह)शुद्धयकवतीभूयादमेयमहिमा मम

सुप्रसन्नः २

तत्पट्टनायकाः श्रीसुनिप्रलसूरिर्षो जयंत्यधुना,

तत्पट्टे वायका श्रीउदयधवला परिवारपरिकरिता.

३

स्वान्ययोऽपकाराय लिप्यते शेषतो मया

पडावश्यकसूत्राणां व्याख्या आलावभोधिनी.

४

पडिललं सकल भंगलीकनलं भूलश्री जिनशासननलं सार. छग्यार अंजे
यथैह पूर्वतु उद्धार, सदैव शास्वतउ, श्रीपंय परमेष्टि महाभंत्र नठिकार.

अंत - प्रत्याभान आलावभोधः छ. यथैह अधिकार संपूर्ण हूँ. छ.

श्री पडावश्यक आलावभोध संपूर्ण हूँ. ओडभाळि य्यारि अधिकार

पडिलल अधिकारि देवदंन १ भीमछ शुश्वदंन २ त्रीमछ

पडिकमणुठं ३ यथैह पय्यभाळु ४ १.

(१) पडिमात्राभां कथाओ सडित जूनी अत, प.सं. ११५, अंत
भा. नं. २.

[प्रथम आवृत्ति भा. ३ पृ. १५६१.]

२६७. महिमासागर उ० (आं. जयकेशरिसूरिशि.)

जयकेशरिसूरि सं. १४८४थी १५४२.

(५७८) [आवक] पडावश्यक विवरण-संक्षेपार्थ

(१) प.सं. ५०, प्र. का लं. नं. १४५१. (२) प.सं. ८६, अं.

२३७५, म. गै. वि. नं. १६ अ. [हेतुसासूयि भा. १ (पृ. २७).]

[प्रथम आवृत्ति भा. ३ पृ. १५६१.]

૨૬૮. સંઘમાણિકચરિણ્ય

(૫૭૯) કુલધ્વજ ચોપાઈ

આદિ - સારદ સાર નમું સદા, સસિવયણી સુખણિ
 સરસતિ સામિણિ સમરતાં, સુખસંપતિ દિ વાણી ૧
 હંસવદન હંસવાહિની, હરિહર સેવિ પાય
 હરિલંકા મુગનચણી, હીષ ધર તુમ્હે માઇ. ૨
 ઋષભ આદિ જિણવર નમું, પ્રણમું ગૈતમ સ્વામિ
 સંઘમાણિક ગુરૂ પય નમી, સુખ લહીષ જસુ નામિ. ૩
 સીલ તણુ મહિમા કહું, સીલિ કોડિ કલ્યાણુ
 શીલે લખમી પામીઈ, માણિક સમ કેકાણુ, ૪
 સીલ પસાઇ દેવતા, અહનિસિ સારિ સેવ
 કુલધ્વજની પરિ તુમ્હે સુણુ, એકમતાં થૈ હેવ. ૫
 અંત - એહવુ કુલધ્વજરાજ કણુ, યુદિ પસાઈ જેહવુ લહુ,
 જે નરનારી પાલિ શીલ, કુલધ્વજની પરિ કરસિ લીલ. ૩૫
 શીલપ્રમંથ ભણિ સાંભલિ, તેહ ઘરિ લક્ષ્મી અફલાં ફલઇ.
 (૧) પ.સં. ૯-૭૭, વિ.ને.ભં. નં. ૪૫૯૯.
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૩૭-૩૮.]

૨૬૯. નરશેખર (ગુણસાગરસૂરિ-શાંતિસૂરિશિ.)

ગુણસાગરસૂરિના શિષ્ય શાંતિસૂરિ હોય એ વસ્તુસ્થિતિવાળો પ્રતિ-
 માલેખ એવો મળે છે કે “સં.૧૫૫૪ કા. શુદ્ધિ ૨ શુક્રે શ્રીમાળ ચાતીય
 શ્રે. માણિક ભા.૦ ફડી સુત વસ્તા ભાર્યા મણુકઇ નામન્યા શ્રી શીતલનાથ
 પંચતીથી કારિતા પ્ર.૦ ચિપ્પલગરછે શ્રી ગુણસાગરસૂરિ પ્ર.૦ શ્રી શાંતિ-
 સૂરિભિઃ મંધારે.” (જૈન ધાતુપ્રતિમા સંગ્રહ ભા.૨ લેખાંક ૩૪૦) અંકર્તા
 નરશેખર આ શાંતિસૂરિના શિષ્ય હોય તો તે સોળમી સૈકામાં થયા
 સંભવે છે તેમ અંચની ભાષા પણ તે જ સૈકાની જણાય છે.

(૫૮૦) પાર્શ્વનાથ પત્ની પ્રભાવતી હરણુ

આદિ - રાગ કુકુભા
 સરસ વચણુ સરસતિ મતિ આપુઉ, થાપુઉ ભગતજન ધિર કરી એ,
 હરિહર બ્રહ્મંડમંડલ તુમ્હે ગાઇએ, ધ્યાઇ ધ્યાન મનિ ધરી એ. ૧
 ત્રોટક

- મનિ ધરિય નિશ્ચિલ ધ્યાન મંડી, અવર છંડી વાત
તારા મસિ જપમાલિકા જપ જપછ તુંહનછ માત. ૧
- અંત - હાલ રિમિઝિમિ વાજઈ ધૂવરડી એ હાલ.
મોહન મૂરતિ જોઈછ કહવિઈ પાસે જિજુંદ રે,
નિરખીય નિરમલ હોઈછ, પ્રણુમીય પરમાણુદો-આંચલી. ૬૫
પાસકુમાર પ્રભાવતી રંગિ રમઈ સવિચાર રે
નિતુનિતુ નવનવ નેહલઉ, નાહલઉ નિરખઈ નારિ રે
મોહન મૂરતિ જોઈ રે. ૬૬
પ્રભાવતીહરજી એ જે મણુઈ, લણુઈ ગુણુઈ નરનારિ
નવનિધિ હુઈ તેહ તણુછ, સુખ સઘળાં સંસારિ રે. મોહન. ૬૭
એકમનાં આરાધીઈ, ઝરાઉલુ જિજ્ઞેસર રે
પુત્રકલત્રિઈ વાધીઈ, ઘણુકણ વાર વેસ રે. મોહન. ૬૮
એક સોનું અનઈ સોરહું રે, પાંડ તણી ખલિ જેમ રે;
સુગતિ મુગતિ મતિ સંપજઈ, વીવાહલુ વાહુ તેમ રે. ૬૯
ગુણુસાગરસૂરિ શાંતિસૂરિ ગુરુગોઆમ સામિનઈ તોલછ રે,
કર જોડી શિષ્ય તેહનઉ રે નરશેખર ધમ બોલછ રે. મોહન૦ ૬૮
(૧) પ.સં. ૧૩-૧૧, સં. લા. નં. ૨૧૦૪. [આક્ષિરટ્યઓછ ભા.૨.]
[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૬૩૮-૩૯.] જયતિ શાસનમ્

૨૭૦. વિદ્યારત્ન (ત. હેમવિમલસૂરિ-ધનદેવ-સુરહુંસ-લાવણ્ય-
રત્નશિ૦)

લાવણ્યરત્ન માટે જુઓ આ પૂર્વે નં. ૨૦૭.

- (૫૮૧) મૃગાપુત્ર રાસ લ.સં.૧૬૧૧ પહેલાં, ૧૬મી સદીના અંત લગભગ
આદિ - તિથેસર ત્રેતીસમુ, ત્રિભુવન તારણુ તાત
પણમંતા પાતક ટલછ, સમયાં હુઈ સુખ સાત. ૧
ભોગસુખિં લંભેરીઆ, ભવી ભમઈ ભવ કોડિ
થાછ વધરાગી વેગલા, વિષઈ વિષડી ખોડિ. ૨
તપ જપ સંયમ આહિરા, નરભવ ગમછ ગમાર
શ્રી જિનધર્મ સમાચરી, સફલ કરછ સવિચાર. ૩
અહનિસિ પાપી પ્રાણીયા, વંછઈ ભોગ અસંત,
ઈક ઉતમ છોડઈ છતાં, મૃગાપુત્ર દિવંત. ૪
- અંત - તપગજ સૂરિશિરોમણિ સરછ, ચોખઈ ચિતિ ચરિત્ર આચરઈ,

શ્રી હેમવિમલસૂરિ વાંકુ સી, જિમ હુઈ રિદ્ધિ ધરિ નિત નમી ૧૨૧
 શ્રી ધનદેવ ધરાતલિ ધીર, જિણિ મોડિઉ મનમથ વડવીર
 તે ગુર સીસ સૂરજિ જિમ તપઈ, સુરહંસ ઇક મનિ જિન જપઈ ૧૨૨
 તસ પયકમલિ રમલિ અલિ સમું, શ્રી લાવણ્યરત્ન સુવિહાણુઈ નમુ
 તે ગુર સીસ આણંદિ ઘણુઈ, વિદ્યારત્ન ઇણિ પરિ લણુઈ. ૧૨૩
 (૧) સં. ૧૬૧૧ વર્ષે લખિતો રાસ: પ.સં. ૮-૧૨, ડા. પાલણપુર

દા. ૩૬.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૬૩૯-૪૦.]

૨૭૧. પાતો

(૫૮૨) છાતી-મિથ્યાત્વ પરિહારકૃત્ત સઝાય [અથવા છાતી

અધિકાર] ૬૪ કડી

આદિ - સરસતિ સામણિ કર પસાઉ, અલિ ગાસઉં છાતિનઉ ઠાઉ,
 પાખંડિ મ કરસઉ કોઈ, સરતા વર્તનૂ રૂકું હોઈ. ૧
 એક પણિ નવ હિંડિ જમઈ, એક પણિ સંપાડિ જમિ,
 એક જમિ નિતુ કરી સંનન, સરિ ભરવઉ પેટ જ ધાન. ૨
 જિમતાં છાતિ કરિ અલિ ઘણી, વિમાંસીનઇ જેઉ વલી (કહિતણી)
 દેહ માહિ કાંઈ કાઢઉ સાર, આલડછેટિ તણુઉ ભંડાર. ૩

અંત - કો કિહિતુ નથી જમાન, રખે હઇઇ આણો અભીમાન,
 હિતકારણિ એ ખોલું અલો, જઉ કરસુ તો ભોગવસું તલો. ૬૨
 મન વચન કાયા સુધં કર, નિસાભોજન હિંસા પરહર
 પાંચિ ઈદ્રી તલો વસિ કર, પવિત્રપણુ જે સઘલિ કર. ૬૩
 ક્રોધ લોભ મોહ મિલા પરહર, દાન સીલ તપ ભાવના કર,
 પાતુ (પરખત) લણુઈ એ ખોલ જ ખર, દયા પાલુ જિમ સંસાર
 તર. ૬૪

(૧) પ્રાચીન પ્રત, પ.સં.૩-૧૪, મુનિશ્રી જિનવિજયજી પાસે. (૨)
 લં ગણિ પ્રીત્યસાગર. પ.સં.૩-૧૨, ડા. ભં. દા.૭૬ નં.૯. (૩) ચોપડો,
 પ.ક. ૧૭૫થી ૧૭૬, વિ. ધ. ભં. (૪) સં.૧૬૬૩ અપાઠ શુ. ૧૫.
 પ.સં.૨-૬, જૈ. શા. દા.૧૩ નં.૪૨. (૫) સં.૧૬૧૯ કા. વ. ૧૧ રવિ
 અમદાવાદ પરિખ જાહા પઠનાર્થ. ઔદીય પ્રહલાસ ધંધુકાવાસી લિ.
 ગુટકા, વિજ્ઞપુર જ્ઞાન ભં. [મુપુગુહસૂચી, હેનૈયાસૂચિ લા.૧ (પૃ.૪૧૩).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૦-૪૧. કૃતિના અંતભાગમાં 'પરમત' નામ કૌંસમાં મૂક્યું છે તે આ પછી આવતા 'પરમત ભાવસાર' જ આ કૃતિના કર્તા હોવ એવા તર્કથી મુકાયેલું જણાય છે. પણ ખીલ હસ્તપ્રત-યાદીઓ પણ 'પાતો' જ નામ આપે છે. એટલે 'પરમત' એ નામને માટે કોઈ આધાર નથી.]

૨૭૨. પરમત ભાવસાર

(૫૮૩) ચતુર્ગતિ ચોપાઈ ૪૦ કડી

આદિ - પહિલઈં પ્રભુમઈં અંબિકિ માય, કહિસુ કવિત હૂં ત્રિભુવનરાય,
સુરનર ગણુ ગંધર્વ વિખ્યાય, લુહન કરઈં તે નવગ્રહ પાય. ૧
અંત - ઈશ્વિ પરિ ચિત્તવિ ધર્મ જિ કર, દાન શીલ તપ ભાવ જિ ધર,
દઢ સમકિત નિશ્ચિઈં અણુસર, ચિહું ગતિ માહિ વહી નવિ ફિર. ૩૯
નાચઈં ખેલઈં શુણુ ગાઈં રાસ, તેહ તણી પ્રભુ પૂરઈં આસ,
ભાવિઈં ભગતિઈં જિણુવર તણુઈં, ભાવસાર પરમત ઈમ ભાણુઈં.

(૧) પ.સં. ૩-૧૧, પ્રાચીન પ્રત મો. મો. સાગર ઉ. પાટણુ દા.પ નં.૬૩. [હેનૈયાસચિ ભા.૧ (પૃ. ૪૪૬).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૧.]

૨૭૩. વિદ્યાધર

(૫૮૪) ખાર ભાવના [સઝાય]

આદિ - પહિલીય ભાવના ભાવયો એ, એહ અનંતતા સહઈં જાણયો એ,
ગઢ મઢ મંદિર ભવન ગેહ, પહ આજ ભલા ન રહિ કાલિ તેહ. ૧
સુરનર અપછરા ઈંદ્ર જેહ, સવિ આય પૂહતઈં ન રહઈં તેહ,
નરય તર્યંચ માનવીય માહિ, ક્ષણિ જીપજઈં નઈં વહી વહીય જઈં

અંત - ભણુઈં વિદ્યાધર ભાવયો, એહ ભાવના ખાર

ભવીયણુ ભગતિઈં સાંભણુ, તુ કરઉ સફલ સંસાર.

એહ પરિ લહિસિઈં પાપ દહઈંસિ, કર વહિસિઈં પુણ્યના

મહા કરમ હણુસિ જેહ સણુસિઈં, ભાવિ ભણુસિઈં તેહના. ૧૨

(૧) ઈંદ્રદવાદ નગરે જુહરા રંગા સુત ઉદયકિણુ પુન્યાથેન
લિખાવિતં. ચોપડો, પ.સં. ૧૨૨થી ૧૨૫, વિ. ધ.ભં. (૨) પ.સં. ૬-૯,
સંઘ ભં. પાટણુ દા.૬૩ નં.૨૯. [મુપુગુહસૂત્રી, હેનૈયાસચિ ભા. ૧ (પૃ. ૧૪૮).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૧.]

૨૭૪. લક્ષ્મીકલ્લોલ

(૫૮૫) ધનના સબ્જાય

આ અતિ પ્રસિદ્ધ છે, તેની ઢાલ ઘણાં એ વાપરી છે.

આદિ - ઇમ ધનને ધણનઇ પરિચાવઇ, નરભવ અચિર દિખાવઇ રે,
તંહિ જ સાચા સચણ કહાવઇ, જે જિનધમ સુણાવઇ રે. ૯મ ૧

અંત - કલશ.

ઇમ બાણી શાણી એ જિનવાણી મન માહિ આણી સદ્વહે એ,
તુમ્હે ભવિચણ પ્રાણી નરગ સમાણી દુરગતિ ખાણી નવિ લહે એ.
લક્ષ્મીકલ્લોલ પંડિત ઇણિ પરિ ખોલઇ જે તે આચરે એ,
જિમ નરભવ પામી પરભવ પામી પરભવિ ચિવરમણી વરે એ. ૨૩

(૧) પ.સં. ૧૮, છેલ્લાં એ પત્ર, ડા. ભં. દા.૭૯ નં.૧૨.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૨.]

૨૭૫. અજ્ઞાત

(૫૮૬) દિધનકુમાર ચરિત્ર

આદિ - રાગ શુકી દેશી દિ નિ દર્શન આપણું.
સિદ્ધારથ નરપતિ કુલિન, આષાઢી સુદિ છંદ,
આયુ સુપિન દેખાડવું, તવ તિસલા હુઇ તુડી. ૧

ત્રોટક.

ચેત્ર સદિ તેરસિ બધુ, સૂરી ગાયો હરિ નમ્યો,
માગસિર સુદિ દસમી વીરો, જે જિનો સંધમ રમ્યો,
વૈશાખી શુદિ દસમિ કેવલજ્ઞાન ત્રિભુવન યથ ભમ્યો.
કાર્તિક વદિ અમાવશિ તસ નમ્યો જેણિ ભવ ગમ્યો. ૨

દિન પ્રતિદિન કર ભીગનઇ, લેતાં જસ અભિધાન,
જેણિ પૂજી જિન પ્રણમીઇ, તસ સો સિદ્ધ નિદાન.

ત્રોટક.

નિદાન તસ સર્વ સુખનું વજ્જમાન જિણુંદરે,
મેરૂ શિરિ જે જન્મ ઉભવ તસ નમઇ ચલિસઠિ ઈંદ રે,
ચલણ કલ્યાણકઈ જે જિન ભવિક સુરેતર કંદ રે,
મૃગાવતી જવ કષ્ટ સમયો કયો તસ આનંદ રે. ૩

કુણુ સા વીરે મૃગાવતી, અંદનખાલની માસી,
સમરી જેણિ જિન તેડીઉ. જાં શીલિ ન વિરાસી. ૪

ત્રોટક.

વિરાસી નવિ પાય પડતી, દોષ નિજ અંગીકરી,
વંદતિ મિથામિદુષ્ટકં સર્વં ન્યાન સિરીવરી.
તીએ ઉદયનકુમર ચરિતં દયા જિજ્ઞિ મનિ અણુસરી,
સુણુકે તસ આખ્યાન અનોપમ, ભવિકમનિ ઉગમ ધરી. ૫

અંત - પશ્ચિ એક દોષિષ્ઠ દૈવે દુષ્ટો, ચિત્રક રોગિ કોઠી રે,
તેણિ તું પુન પટંતર ભણુજે, ગાત્રિ પછેડી ઓઠી રે. ૨૫૬
(૧) પ.સં. ૧૫-૧૧, અપૂર્ણ, સંઘ લં. પાટણુ દા.૬૩ નં.૨૧.
[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૨-૪૩.]

૨૭૬. અજ્ઞાત

(૫૮૭) વંકચૂલ રાસ [અથવા ઓપાઈ] કડી ૯૫થી ૯૮

આદિ - આદિ જિનવર આદિ જિનવર પમુહ ચઉવીસ,
તિત્યંકર પણુમેવિ સવિ, ધરિય ચિતિ સશ્સતિ સામિણિ.
તિહુઅણુ જણુ મુખમંડણી, વાગવાણિ વર હંસગામિણિ,
તાસ તણુષ સુપસાહિલષ, કરસિઈં કવિત રસાલ,
વંકચૂલરાય પાલીઆ, નીમ ચ્યારિ સુવિસાલ. ૧

અંત - વિનય કરી ચુરના પગ નમઇ, રાજરિક્ષિ તે તવિ ગમઇ,
ગણુસઇ જે સંસાર અસાર, તે પામેસિ ભવનો પાર. ૯૪
વંકચૂલનું એહ ચરિત્ર, એકમનાં સાંભલો પવિત્ર,
સંભલતાં હુઇ પાવ પણાસ, સયલ સંઘની પૂરઇ આસ. ૯૫

(૧) આદિ—વીરવિજયગણિણ્યો નમઃ, અંતે સં૦ ૧૬૮૫ શ્રા૦
શુદ્ધિ ૧૩ પં૦ વીરવિજયગણિણિ૦ મુનિ રતનવિજય લ૦ પ.સં. ૭-૧૧,
હા૦ લં. દા.૮૧ નં.૫૨. (૨) અંથ ૧૩૫, પ.સં. ૩-૧૪, મો. મો. સાગર ઉ.
પાટણુ દા.૭ નં.૩૨. (૩) કડી ૯૮, પ.સં. ૬-૧૧, વ૦ રા૦ (૪) સં.૧૬૬૫
છનીઆરિ ગ્રામે લ. પ.સં. ૬-૧૩, સીમેંધર. દા.૨૦ નં.૨૫. (૫) અંથાચ
સુપઈ ૯૮ શ્લોક ૧૨૦ સં૦૧૬૬૦ ભાદ્રપદ દ્વિતીયપક્ષે દ્વિતીયાં તિથૌ
દ્વિતીયવારે દ્વિતીયપ્રહરે ઉદ્યાવ દ્વિતીય લગ્ને. ભવસારણિ ગ્રામે આગમ-
ગચ્છે ચેલા રાંમજી લ૦ પ.સં. ૪, છેલ્લું પત્ર, અનંત ભં. નં. ૨. [આલિ-
સ્ટઓઇ ભા.૨, મુપુગુહસૂત્રી, હેનૈરાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૫૨, ૪૧૭, ૪૪૧).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૩-૪૪.]

૨૭૭. અજ્ઞાત

(૫૮૮) પુણ્યાઢય નરેશ્વર રાસ સં.૧૬મી સદીને અંતે અને સં.૧૬૨૬
પરેલાં

આદિ - વંદિય વાસુપૂજ્ય જિન સ્વામીય પામીય પુણ્યપ્રમાણ,
શ્રી પુણ્યાઢય નરેસર ગાયમ્, સુણીય નિર્મલ જાણ્ય. ૧
ભવિઆણ્ય ભાવ ધરી અજુસરીઘ સાચુઉ પુણ્યપ્રભાવ,
જે જિનમૂરતિ જોતાં પામિઉ ડેવલજ્ઞાન સુભાવ. આંચલી. ૨
મહિમંડલિ મંડણ્ય અતિ સોહઘ, પદમનગર અભિરામ,
જિનમંદિર મંડિત અવનીતલિ, રૂચકાં વન આરામ. ભવિં ૩

અંત - તું રે શિવપુર વાસિ પહ્લતા રાગ્ન અમર કરઘ જયકાર,
શ્રી પુણ્યાઢય નરેસર પ્રણમૂં, સિદ્ધિ-રમણિ સિણ્યુગાર,
મુગતિ પહ્લતા મૂરતી પેળી, સાર કરૂ મઝ સ્વામી,
ભવિભવિ માહારિષીશ્વર વાંદૂં, જિનસાસન હું પામી. ૮

(૧) લ.સં.૧૬૨૬ આગમીય ધર્મરત્નસૂરિભિઃ ઓપડો પ.ક. ૧૩૬થી
૧૪૪, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૨૫. (૨) પ.સં. ૬-૧૫, પાદરા નં.૪૦.
(૩) પ.સં. ૮-૧૧, ડે. ભં. દા.૭૧ નં.૨૨. (૪) પ.સં. ૬-૧૩, ડે. ભં.
દા.૭૧ નં.૨૭. (૫) જૂની પ્રત, પ.ક.૫થી ૧૦ પં.૧૧, જશ. સં.
[આલિસ્ટઓઘ ભા.૨, મુપુગુહસૂત્રી, હેજૈશાસૂચિ ભા.૧ (૫.૨૯૩).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૪-૪૫.]

૨૭૮. અજ્ઞાત

(૫૮૯) પુણ્યસાર રાસ

જૂની ભાષામાં છે.

આદિ -

વસ્તુ

સયલ જિનવર સયલ જિનવર સવ સુહકાર
સેવઘ જણ કપ્પતરૂ, સુજણ્યલોચ વિહુઅ અવિ આસઘ
ચઉવીસિ ચતુરમુહ, ધમ્મમુલ ચઉવિહ પયાસઘ
ઇક લોકિ વંછિય કરણ્ય, પરમવિ સગર્વિમાણ્ય,
શ્રી પુણ્યસારકુમાર જિમ લલ્યાં તે કરૂ વખાણ્ય. ૧

ઓપઘ

પુણ્ણિહિ ઉતિમ કુલ નઘ જાનિ, પુન્યઘહિ લહીઘ પુહવી ખ્યાનિ,
પુણ્ણિહિ ઘણુકણ્ય કંચણ્ય ઘણ્યા, પુણ્યઘહિ વયરી હુઘ આપણ્યા. ૨

પુણિહિ વધરી પલાઇ દૂરિ, પુણિ સુખ લહઇ નર પુરિ
 પુણિહિ વિસ્વાનર સીતલ યાઇ, પુણિહિ કમલાનાલ તરયારિ. ૩
 પુણિહિ સખલ સીહ સીયાલ, પુણિહિ પનગ ફુલહ માલ,
 પુણિહિ વિસ હુઇ અમૃત જિસ્વાં, કર પુશ્ય પરમુખ ઇસ્વાં. ૪
 પુણિહિ આપિ નરપતિ માન, પુણિહિ ધરિ નિત્ય મંગલમાન,
 પુણિહિ સદલ કરઇ સંસાર, જિમ સુણીઇ પુણ્યસારકુમાર. ૫

(૧) પ.સં. ૯-૧૩, ૨૧૧ કડી સુધી પછી અપૂર્ણ, રો. એ. સો. પી. ડી. ૧૬૦ નં. ૧૯૩૫. [મુપુગૂલસૂચી, હૈનૈગાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૪૩).]
 [પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૫.]

૨૭૯. અજ્ઞાત

(૫૯૦) પરદેશી રાજનો રાસ

જૂનો રાસ છે. કડી ૨૮ વસ્તુ, ૨૯-૩૦ દૂહા. ૩૧ વીર જિણુસર
 ચરણુકમલ ઢાલ, ૪૪ વસ્તુ, ૪૫ જિમ સહિકારઇ કોઇલિ ટહુકઇ, ૬૩
 વસ્તુ, ૬૫ દૂહા, ૭૩ સુપઇ, ૯૦ ઢાલ ભિગલાની, ૧૦૬ સીપિન સીપિન
 ચેલણા એ ઢાલ, ૧૨૪ સુપઇ, ૧૨૮ દૂહુ.

વસ્તુ

વીર જિણુવર વીર જિણુવર પાય પણુમેવિ,
 રાય પ્રદેશી તેહનુ ભણિસુ રાસ ઉલ્હાસ આણીય.
 કરઇ કુકર્મલ કોડિ પરિ પછઇ લોક પરલોક જાણીય,
 અવટ અન્યાઇ જૂવટી મેહલું નરગિ પ્રિયાણુ;
 સ્વેતવતી નગરી તિહાં, વરઇ પાપ વિનાણુ. ૨૮

(૧) પ.ક. ૨થી ૫ પં. ૧૫, અપૂર્ણ, જથ. સં.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૬૪૬.]

૨૮૦. પુણ્યલજિધ (પં. રાજહેમગણિશિં)

(૫૯૧) અનાથી ચોપાઈ ૬૧ ટૂંકની લ. સં. લગભગ ૧૬૦૦

આદિ - પૂજ્ય પં. રાજહેમગણિ ગુરુઓ નમઃ

સિદ્ધ સવેનઈ કરે પ્રણામ, જે પુણ્ય પામિઈ ઉત્તમ કામ,
 સાધુ સવે નમું કર જોડિ, ભવ ભમિવા જિણુ ભાગી જોડિ. ૧
 અલીય વચણુ જોલાઇ જોહ, મિચ્છાદુક્કડ હોજ્યો તેચ,
 અર્થ ધર્મગત તત્ત્વ વિશાલ, ભણુતાં સુણુતાં અતિહિ રસાલ. ૨

અંત - ઉત્તમ ગુણે કરી સંજુત, ગુપ્તે ગુપ્તક દંડ વિરત,

પક્ષીની પરિ હલૂહ સાહસી, મુચ્ચતિ માહિ તે વિચરઈ હસી. ૬૧

(૧) છતિશ્રી અનાથી ચઉપઈ સમાપ્ત. પૂજ્યારાઘે ધ્યેયમાન પરમ-
ચર પં. રાજહેમગણિ તચ્ચિઠ્ય મુનિપુંગવેન લિખિતં. પ્ર૦ પુણ્યલલિખ
ગણિની કૃતિ. પ.સં. ૪-૧૨, દે. લા. પુ. લા. નં. ૨૭/૩૯૦.

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૩ પૃ.૬૪૬.]

૨૮૧. જિનમાણિક્ય

[પ્રથમ આવૃત્તિ લા.૧ પૃ.૧૭૦, લા.૩ પૃ.૬૨૯. આ કવિને નામે
પહેલાં 'કુર્માપુત્ર રાસ' મૂકેલા તે પછી પ્રાકૃત 'કુર્માપુત્ર ચરિત્ર' ગણી
યુગરાતી કૃતિ તરીકે રદ કરેલ છે અને કર્તાને પહેલાં ખરતરગચ્છના
૬૦મા પદ્ધર ગણેલા તે પછીથી તપગચ્છના હેમવિમલશિષ્ય ગણ્યા છે.]

૨૮૨. કનક કવિ (ખ. જિનમાણિક્યશિ૦)

જિનમાણિક્યસૂરિ—ખરતર ૬૦મા પદ્ધર. જન્મ સં. ૧૫૪૯ દીક્ષા
૧૫૬૦, પદ્ધસ્થાપના ૧૫૮૨, મરણ ૧૬૧૨. આથી ૧૫૮૨ તે ૧૬૧૨ની
વચમાં.

(૫૮૨) મેઘકુમાર રાસ [અથવા ચૌઠાગિયું] ગા. ૫૦ સં. ૧૫૮૨ તે
૧૬૧૨ની મધ્યે

આદિ—દેશ મગધિ માહિ જાણીએ રાજગૃહનિગરનવેસુ એ,
રાજ કરે રલીઆમણુઈ શ્રેણી સખલ નરેસુ. ૧

અંત—તે મુનિવર મેઘકુમાર જીણે ચારિત્ર પાલિઈં સાર,
ચર શ્રી જિનમાણિક સીસ, કવિ કનક લણુઈ નિસદીસ. ૫૦

(૧) પ.સં. ૫-૯, અનંત. લાં. નં. ૨. (૨) પ.સં. ૪, જિ.
યા. પો.૮૧ નં.૨૦૧૬. (૩) સં.૧૭૦૪ સુલતાન નગરે યુગપ્રધાન લ૦
જિનસિંહસૂરિભિ: શિ. પદ્મપ્રીતિ શિ. પદ્મરંગ લિ. પ.સં. ૩, અભય.
નં. ૬૬૩. (૪) સં.૧૭૪૪ વૈ. શુ. ૭ ચર પુષ્યે લિ. રાજલાલગણિ ખાર-
ખારા મધ્યે. પ.સં. ૩, અભય. નં. ૨૬૫. (૫) સં.૧૭૫૧ નભ માસ શુ.
૭ લિ. ૫. તિલકધીરેણુ રિણી મધ્યે શ્રા. ખાઈ રાયકુંવરિ વાયનાર્થં.
પ.સં. ૨, અભય. નં.૩૫૪૧. (૬) સં.૧૭૧૧ શાકે ૧૫૭૬ પં. લાલજી
લિ. પદ્મજ્ઞાનચરે આશ્ચિત શુ. ૧૦ ભોમે શ્રા. જમકાદે પડનાર્થં. જૈનાનંદ.
(૭) સં.૧૭૫૦ આશ્ચિત શુ. ૨ ચર નવ્યનગર મધ્યે લિ. ગણિ હેમસાગર
વાયનાર્થં. મુ. વિ. જાણી. (૮) પ.સં. ૩-૧૩, લીં. લાં. (૯) પા. લાં. ૩.
(૧૦) રતન. લાં. [જૈકાપ્રોસ્ટા, મુપુગૂડભૂચી, લીંહસૂચી, હેજૈસાસૂચિ લા.૧

(૫૪૨૦—બૂલથી કનકમાણિક્યને નામે).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૭૦, ભા.૩ પૃ.૬૨૯-૩૦. પરતરગચ્છના જિતમાણિક્યના શિષ્ય આ કવિ હોવાનું અનુમાન ગણાય, કેમકે કૃતિમાં ગચ્છ નથી. આ કવિ અને સં.૧૭મી સદીના કનકસોમ એક લાગે છે એમ પણ 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં નોંધ છે પણ એ વરાબર નથી કેમકે કનકસોમ અમરમાણિક્યશિષ્ય છે.]

૨૮૩. ભાવ ઉપા. (બ્રહ્માણુગચ્છ બુદ્ધિસાગરસૂરિ-વિમલસૂરિ-
માણિક્યશિ.)

બ્રહ્માણુગચ્છમાં અનેક બુદ્ધિસાગરસૂરિ અને વિમલસૂરિ થયા લાગે છે, કારણકે બુદ્ધિસાગરસૂરિ નામના પ્રતિભાલેખો સં.૧૩૮૦, ૧૩૮૬, ૧૪૨૯, ૧૪૩૯, ૧૪૯૩, ૧૫૦૬, ૧૫૨૮, ૧૫૩૨, ૧૫૪૩, ૧૫૪૯, ૧૫૫૪ના મળી આવ્યા છે અને વિમલસૂરિ નામના લેખો સં.૧૨૬૩, ૧૩૬૯, ૧૩૭૧, ૧૪૪૫, ૧૫૦૩, ૧૫૦૮, ૧૫૧૧, ૧૫૧૩, ૧૫૧૫, ૧૫૧૬, ૧૫૧૭, ૧૫૨૦, ૧૫૨૩, ૧૫૨૪, ૧૫૩૨, ૧૫૪૩, ૧૫૬૧, ૧૫૮૯ના મળી આવ્યા છે. (જુઓ ધાતુપ્રતિભા લેખસંગ્રહ ભાગ બંને તથા નાહર. ભા.૧) આ પૈકી બુદ્ધિસાગરસૂરિ તેમના સં.૧૫૨૮, ૧૫૩૨, ૧૫૪૩, ૧૫૪૯ અને ૧૫૫૪માં વિમલસૂરિપદ્દે થયેલા જણાવ્યા છે, અને વિમલસૂરિ તેમના સં.૧૫૦૩, ૧૫૧૫, ૧૫૧૬, ૧૫૧૭, ૧૫૧૯માં પોતે બુદ્ધિસાગરસૂરિ પદ્દે થયેલા જણાવ્યા છે. સં.૧૫૮૦માં થયેલા વિમલસૂરિ કે જે બુદ્ધિસાગરસૂરિ પદ્દે થયેલા તે આ કવિના ગુરુ સમજાએ, તો સોળમા સૈકાના અંતે આ કવિને મૂકી શકાય.

(૫૯૩) હરિશ્ચંદ્ર રાસ

આદિ - સરસતિ સામણિ પીનવૃ, ત્રિભુવન જણુણી માય,

રથૂં ચરિત્ર હરિશ્ચંદ્ર તણુ, વલ્લ પસાય. ૧

કૃપા કર મઝ સ્વામિની, વંછિતદાયક દેવ,

એકમનુ તવુ ઉલગુ, સદા કર તલ્લ સેવ.

સીલ સંયમ તપ નિર્મલુ, બુદ્ધિસાગર ગુર જણિ,

ગજ બ્રહ્માણુ ગુણનિલુ, શ્રી વિમલેંદ્ર વપાણિ. ૩

તાસ તણુઉ શિષ અતિચતુર, ગુણમાણિક અણુ જ્ઞેય,

(પાં ગણુધર માણિક જ્ઞેય.)

તેહ તણુઈ સુપસાઉલઘ, કવિત કર તે સ્ત્રાય. ૪

અંત -

દુહા

ફકમાંગદ સગાલપુરિ, અવિચલ જિમ હોય,
 તે મતિ આપો મુઝ વલી, કહઈ હરિચંદ સોય. ૩૪૬
 તિણિ અવસરિ દીઝ સાધ, ધર્મ સુણી મતિ સંજમ લાધ,
 સ્ત્રીય પુત્ર સહિત પરિવાર, સંજમ ધારી સિવ સુખકાર. ૪૭
 અનશન ધરી અખય ગતિ વરી, બહુ જનસુ પુહુતા સિવપુરી,
 દુખ વલિ છૂટા પ્રભવાસ, અવિચલ પદ તે લીધઉ વાસ. ૪૮
 કર્મ બહુ તીર્થ કરે સલા, કર્મ તણ્યાં ફલ ધણિ પરિ કલાં,
 ઇસિ સંજોગિ આવી મિલઇ, ઉતમ સત્ય ચિકી ન વિચલઇ. ૪૯

દુહા

એ પ્રબંધ શ્રવણે સુણઇ, ભણસિઈ જિ નરનારિ,
 તે ધરિ નવનિધિ આંગણઇ, પામઈ સુખ સંસારિ. ૩૫૦

(૧) પ.સં. ૯-૨૧, પ્ર. કાં ભં. નં. ૫૩. (૨) સં. ૧૬૨૬ આષાઠ
 શુ. ૯ આગમીય ધર્મરત્નસૂરિભિ: પ.ક. ૮૯થી ૯૩, ચોપડો, દે. લા. પુ.
 લા. નં. ૧૧૨૫. આમાં નીચે પ્રમાણે કર્તાપ્રશસ્તિ છે, એ જ રીતે હાલા-
 ભાઈ ભંડારની પ્રતમાં પણ તથા ભાં. ઇ.વાળી પ્રતમાં પણ છે :

ફકિમાંગદ સ્વર્ગાહપુરી, ત્રીજી ત્યાહા હઇ હરિચંદ પુરી,
 દુખ વલી છૂટઉ ગરભવાસ, અવિચલ પદ તે લીધઉ વાસ. ૩૪૪
 કહિ ભાવ મન શુદ્ધિ સ્થૂં, કરેં સ્તુતિ કર જોડિ,
 અધિકૂં ઓછું જે કવ્યું, કોઇ મ દેસ્પુ ખોડિ. ૩૪૫

એહ પ્રબંધ શ્રવણે સુણઉ, ભણસિઈ જે નરનારિ,
 તેહ ધરિ નવનિધિ આંગણઇ, પામઇ સુખ સંસારિ. ૩૪૬

(૩) પં. ધર્મવર્દનગણિના, શિં ગણિ ચિવેકવર્દન પડનાર્થ. વણોદ
 નગરે લિ. કાતિ વદ ૨ દિને. પ.સં. ૧૨-૨૪, હા. ભં. દા. ૮૩ નં. ૨૫.

(૪) સં. ૧૬૦૮ પો. સુદિ ૮ સોમે ચેત્રા સિંધા. પ.સં. ૮-૧૬, ભાં. ઇ.
 સન ૧૮૯૧-૯૧ નં. ૧૬૭૩. [મુપુગૂહસૂત્રી.]

(૫૯૪) અંબડ રાસ

આદિ - આદિલિ કિતિ આદિ હિ અજઈ, મહિઅલિ માહિ જયવંત,
 કવીયણુ કહિ ત્રિપુરા સુણઉ, ચરણુકમલ પ્રણમંતિ. ૧
 જેણિ તૂંકઇ સુખ પામીઇ, જાણઉ સહીય અનંત,
 વચન વિલાસ જ સંપજઇ, સુખ હુઇ તેહઉ જંત. ૨
 તેહ તણે ચલણે નમી, ધ્યાન રૂપ એકંતિ,

કહિ કવિજન મુઝ મન તણી, જિમ પુહ્યિ મન ખંતિ.	૩
મહિયલિ અતિ મહિમા ભલુ, ગરજ ગિરકે પ્રહ્યાણુ,	
તિણિ ગહિ સૂરેવર ભલઉ, વિમલસૂરિ ગુર ભણુ.	૪
સિખ્ય જ તેહ તણુકે સુણિઉં, વાચક આણિક સાર,	
તે આરિત્ર પાલઠ ભલૂં, શીલ જ ખંડાધાર.	૫
પાઠ પ્રણમૂં તે ગુર તણા હં નિત એ કર જોડિ,	
રચઉં ચરિત્ર આનંદ સિઉં, જિમ નાવિ મઝ જોડિ.	૬
ઉવઝાય કહિ ભાવ માનવી, સુણ્યો શ્રવણે સોઈ,	
અંખડચો ક્ષત્રી સમુ, કલાવંત નહી કોઈ.	૭
કવિજન કહઈ કાલી સુણુઉં, હું જો અછઉં અબણુ,	
અપ્પર જો કાંઈ કવિઉં, તે માતા તઝ પ્રમાણુ.	૧૫૨
આદેશ એક જ તણી, કરી વિવર્ણુ વિશાલ,	
પટ આદેશ છઈ વસી, તે છિ વાત રસાલ.	૧૫૩
—ઇતિ શ્રી ગોરખયોગિની પ્રથમો આદેશ પરિપૂર્ણ.	

*

વાત જ પિહુ આદેસિની, કવિતા કહી રસાલ,	
ચંડી તણુઈ પસાઉલઈ, એ પ્રતિપુ ચિરકાલ.	૧૫૭
—ઇતિ અંખડ ખિત્રી દ્વિતીય આદેસિ સંપૂર્ણ	

*

ઉવઝાય ભાવક કહિ, તસ ગણુ પાર ન લહતિ,	
વરદાન છઈ તેહ તણુઈ, કથા કલોલ કરંતિ.	૧૨૬
એ આદેશ ત્રિહુ તણા, વાત અપૂરવ હંતિ,	
સુણિ શ્રવણિ જો માનવી, તે શવિ સુખ પામંતિ.	૧૨૭
—તૃતીયો આદેશ સંપૂર્ણ.	

*

એહ પ્રખંધ ચઉથા તણા, વાત કરી વિસ્તારિ,	
ચંડી તણુઈ પસાઉલિઈ, કવિ કહઈ હરથ અપાર	૨૫૮
ઉવઝાય ભાવક કહઈ માનવી, વાત વિનોદ રસાલ,	
કાલી તણુઈ પસાઉલિ, એ પ્રતિપુ ચિરકાલ.	૧૬૨
—પંચમ આદેશ	

*

ગોરખિ યોગિની આગલિ, મૂંઠી કરિઉ પ્રણામ,
ભણ્ણ સકિત વર વીર તૂં, વારઉં કાધઉં કામ. ૨૫૦
—૫૪ આદેશ

અંત - સીખ હુઇ તે સીખયો, નહીતરિ ગહન જ હંતિ,
ઉવઝાય ભાવક કહિ, રખે કોઇનિ હિણંતિ. ૧૬૨
શિષ્ય જ ભજ્યમીસાગરહ, કારણ કરિઉ પ્રખંધ,
અંબડો ખિત્રી તણુ, સુણયો સહ સંખંધ. ૧૬૩
સુણતાં અરણે સુખ હુઇ, ભણતાં ભાવ ડિજંતિ,
ખિત્રીના યુથ ગાઇતા, સુખ સંપતિ પામંતિ ૧૬૪
... ... સેવર તણી, ન લહિ તુઝ કો પાર,
એહ વાત જે સંભલઇ, તે તે કરિ જે સાર. ૧૬૬

(૧) ઇતિશ્રી અંબડ ચરિત્રે સપ્તમો આદેશ પરિપૂર્ણ. આગમગણે
વિવેકરત્નસૂરિશિ૦ સંયમરત્નસૂરિશિ૦ પં. ચારિત્રવિવેકગણિ લિ૦ પ.
સં. ૪૧-૧૪, સીમંધર. દા.૧૯ નં.૪.

(છેલ્લે બીજી પ્રતમાં)

સંસ્કૃત વાત જ એ હૂતી, આગિ ભલઇ વિસ્તાર,
શ્રી મુનિરત્ન સૂરીશ્વરિ, રચી તિહ રિપઈ અપાર. ૭૨
દિનદિન ચેવત ઉસરઇ, કાયા થાય ક્ષીણુ,
પરમાદિ ન ભણ્ણ ઝિકે, તે જગિ બહુ દીન. ૭૪
વિકટ અર્થ જે એહ તણુ, જોત નવિ ખૂઝંતિ,
મુગ્ધ નરનિ કારણિ, યુપે બંધ કરંતિ. ૭૬
કોઇ :પિ મુખિ ઇમ ભણ્ણ, કડતલ કરંઉ રસાલ,
ભણ્ણતાં સિવસુખ પામીઇ, દિનદિન જ્યજ્યકાર. ૭૭

(૨) ઇતિશ્રી અંબડ યુપે સમાપ્ત અંબડ સપ્તાદેશ યોગિની દતા સંપૂર્ણ-
મિદં - વધૂલ લિ૦ શસ્ય વાચનાર્થે સં.૧૬૬૮ વર્ષે માર્ગશીર્ષ સુદિ
૫ શુક્રે લ૦ પ.નં. ૫૦-૧૪, વી.ઉ.મં. દા.૧૭.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૭૧-૭૨, ભા.૩ પૃ.૬૩૩-૩૬. પહેલાં
કર્તા 'યુથમાણિકચશિષ્ય' ગણ્યા હતા તે પછી 'ભાવ' કયું છે ને યુરુનામ
પણુ 'માણિક' કયું છે, જેને વધારે ટેકો જણાય છે.]

૨૮૪. નયસિંહગણિ (વડતપગચ્છ ધનરત્નસૂરિ-મુનિસિંહશિ.)
આ પૈકી લખિધસાગરસૂરિએ ૧૫૫૭માં 'શ્રીપાલકથા' રચેલ છે. તેના

શિષ્ય ધનરત્નના પાટે અમરરત્નસૂરિ અને તેજરત્નસૂરિ થયા ને તેના દેવરત્નસૂરિ થયા કે જેના સમકાલીન નયકુંદર (સં.૧૬૨૮-૧૬૬૯) થયા. ઉક્ત ધનરત્નસૂરિના પ્રતિભાલેખો સં.૧૫૭૨, ૧૫૭૬, ૧૫૭૯, ૧૫૮૭, ૧૫૯૧ના મળી આવે છે. (જુઓ ધાતુપ્રતિભા લેખસંગ્રહ, બંને ભાગ) આથી આ કવિને સોળમી સદીના અંતમાં મૂકી શકાય.

(૫૬૫) ચતુર્વિંશતિ જિનસ્તુતિ [અથવા જિનસ્તવન ચૈત્રીશી]

પાવાપુર

(૧) અંદ્રગચ્છિ ગુરરાજ શ્રી રત્નસિંધસૂરિ, તત્પદ્મે શ્રી ઉદયવલ્લભ-સૂરિ, તત્પદ્મે શ્રી જ્ઞાનસાગરસૂરિ, તદ્દતુક્રમે શ્રી ઉદયસાગરસૂરિ-તત્પદ્મે શ્રી લખ્વિસાગરસૂરિ-તત્પદ્મે શ્રી ધનરત્નસૂરિદ, શ્રી ઉવગાય શ્રી મુનિસિંધગણિ શિષ્ય પં. નયસિંધગણિના પાવાપુરે કૃતા શ્રી ચતુર્વિંશતિજિનાનાં સ્તુ-તયઃ (ગૂર્જર ભાષામાં) સાગર ભં. [હેત્તિશાસ્ત્રિ ભા.૧ (પૃ.૪૧૬).]

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૩ પૃ.૧૭૨-૭૩.]

૨૮૫. જ્ઞાનાચાર્ય

જૈન સાઈટ

(૫૬૬) + ખિલ્હણ પંચાશિકા સં.૧૬૨૬ પહેલાં ૧૬મા શતકમાં

આ 'ખિલ્હણ પંચાશિકા ચોપાઈ' ઉપર સ્વ૦ સાક્ષર શ્રી ચીમન-લાલ ડાહ્યાભાઈ દલાલ એમ.એ.એ. લખેલો લેખ ગુજરાતીના સંવત ૧૯૭૨ના દિવાળીના ખાસ અંકમાં પૃ.૧૯૨૬ પર છપાયો છે તે ઘણી જનગુલાબેજ હરીકૃત પૂરી પાડે છે. ખિલ્હણ નામના કાસ્તીરી પડિતે ગુજરાતમાં આવી અણહિલવાડમાં કેટલોક સમય નિવાસ કર્યો હતો ત્યારે કર્ણદેવ રાજ્ય કરતો હતો. ત્યાં તેણે કર્ણસુંદરી નામની નાટિકા રચી કે જે અણહિલવાડમાં શાન્તકુત્સવ દેવગૃહમાં મહામાતૃ સંપત્કરે પ્રવર્તાવેલા ભગવાન ઋષભનાથના યાત્રામહેત્તે પ્રસંગે પ્રથમ ભજવવામાં આવી હતી. કર્ણદેવની વિદ્યાધર કન્યા કર્ણસુંદરી સાથે સ્નેહ તંયા પરિણય એ તેની વસ્તુ છે. ગુજરાતમાં સોમનાથની યાત્રા કરી પછી રામેશ્વર સુધી ગયો. છેવટે દક્ષિણની ચાલુક્ય રાજધાની કલ્યાણમાં આવ્યો. ત્યાં ત્રિકમાદિત્ર ત્રિભુવનમલ્લ રાજ્યે તેને પોતાનો વિદ્યાપતિ બનાવ્યો. તેનું 'વિક્રમાંક કાવ્ય' એ ઉક્ત રાજ્યની પ્રશસ્તિરૂપ છે. ત્રિભુવનમલ્લના પૌત્ર સોમેશ્વરદેવ ભૂલોકમલ્લે પણ તેનું જ એક 'વિક્રમાંકકાવ્ય' નામનું ચંપૂકાવ્ય રચેલું છે. તેની એક જ ત્રૂટક પ્રત પાટણના સંઘવીના પાડાના તાડપત્રના ભંડારમાં છે. ખિલ્હણનો સમય ઈ.સ.૧૦૬૫થી ૧૦૮૫ નિર્ણીત કરવામાં

આવ્યો છે.

‘અઘાપિ તાં’ એ પદોથી શરૂ થતું ૫૦ વસંતતિલકામાં રચાયેલું ખંડકાવ્ય સંસ્કૃત સાહિત્યમાં પ્રસિદ્ધ છે. કેટલાક તેનો કર્તા ચૌર કવિ માને છે, ખીજો વર્ગ બિલ્હણકૃત માને છે. આ ૫૦ શ્લોકના પૂર્વ ભાગ તરીકે ‘પૂર્વચતુસ્સપ્તતિકા’ નામનું ૭૪ શ્લોકનું નવન કાવ્ય કોઈએ રચ્યું છે તેમાં ‘પંચાશિકા’ પ્રસંગ એવો વર્ણવેલો છે કે :

અણહિલપુર પતનના રાજા વૈરિનિહ (ઈ.સ.૯૨૦)ને અવંતપુરના રાજાની પુત્રી સુતારાની કુક્ષિથી શશિકલા નામની પુત્રી થઈ. પુત્રી મોટી થતાં રાજાને અભ્યાસ માટે ચિંતા થઈ. એવામાં કાશ્મીરી પંડિત બિલ્હણ રાજસભામાં આવ્યો. વિદ્વાન જણાયાથી રાજાએ શશિકલાને લણાવવા વાસ્તે તેને રાખ્યો. વ્યાકરણ, કાવ્ય, સંગીત વગેરે શાસ્ત્રનું અધ્યાપન કરાવ્યા બાદ કામશાસ્ત્ર શરૂ કર્યું. આ અરસામાં તે બંને વચ્ચે સ્નેહ વધ્યો અને ગાંધર્વવિધિથી લગ્ન થયાં. ઉભય કામશાસ્ત્રોક્ત રતિવિલાસસુખ ભોગવવા લાગ્યાં. રક્ષકોએ શશિકલાનું વિકૃત રૂપ જોઈને રાજાને આ વાત નિવેદન કરી. રાજાએ બિલ્હણને શણી ઉપર ચઢાવવાનો હુકમ કર્યો.

આ પછીની વાર્તા આપણી કૃતિ - ગુજરાતી સાપાન્ટરની વાર્તાના સરખી જ છે. તે ચોપાઈના સાર પણ આ લેખમાં આપ્યા છે. આમાં આગળ ઉપર જે મંગલાચરણ આપ્યું છે તે આપી પછી જણાવે છે કે ઉત્તરદેશમાં શ્રી પુરપાટણમાં પૃથ્વીચંદ્ર રાજા રાજ્ય કરે છે. તેની પટરાણીનું નામ પ્રેમાવતી છે. નગરની બાલાઓનાં નયને જોનારને વીંધીને પાડી નાખે એવાં મોહક છે. પ્રેમાવતીની કુક્ષિથી શશિકલા નામની પુત્રીનો જન્મ થયો. તે શશિકલા ક્રમે કરીને યૌવનદશા પામી. કવિ તેણીના રૂપ તથા વિદ્યાભ્યાસનું વર્ણન કરે છે.....કાવ્યશાસ્ત્રમાં ‘નૈષધ’ શરૂ થયું, પણ પાંચ સર્ગ લખ્યા પછી પંડિત પંચતન પામ્યો. ખીજા પંડિતની શોધ કરતાં કલિંગ દેશથી બિલ્હણ પંડિતની પ્રાર્થિત થઈ. રાજાએ તેને કુમારીના શિક્ષક તરીકે નીમ્યો. પરંતુ રાજાએ બંને યુવાન હોવાથી તેઓ વચ્ચે કંઈ કુત્સિત કર્મ ન થાય, તે માટે બ્રાહ્મણને કહ્યું કે કુમારી આંધળી છે અને કુમારીને કહ્યું કે બ્રાહ્મણ કુષ્ટરોગી છે; અને તે વાસ્તે બંને વચ્ચે પડદો મુકાવ્યો અને કુંવરીને પર્યંકે બેસાડી. અભ્યાસ કરાવતાં એક વિકટ શ્લોક આવ્યો. શશિકલાએ તેના ઉપર રહેલી વૃત્તિ જોઈ નહીં, તેથી બ્રાહ્મણે કહ્યું કે, તું આંધળી છે તેથી જોઈ શકતી નથી; કુમારીએ

કહ્યું, હું પોથીમાં દખ્ખું છે તે ખોલું છું. બ્રાહ્મણે જાણ્યું કે આ આંધળી નથી, માટે પરીક્ષા કરવાને બે દુહા કાગળમાં લખીને તેણીના ઉપર નાંખ્યા. આ દુહા તે "નિરર્થક" જન્મગત નલિન્યાં યદા ન દષ્ટઃ તુહિતાંધુમિંબ" .

દુહા—જેણે અંધુજિ અંબર ચિકુ, નિર્મલ ચંદ્ર ન દિટ્ટ

તે કમલિનિ કલિમાં રહી. જવાર ઘણ ઘટ્ટ. ૩૭

જેણે મરંકિ મહિયલિ ચિકી, વિકલતિ નલિણી ન જોઇ,

અવનિમાં કિષ તે અવતરી, નિશ્ચય નિષ્ફલ હોઇ. ૩૮

કુમારએ તેનો અર્થ વિચાર્યો અને હૃદયમાં રણુજણી રહી. પડદો કાઢી નાંખ્યો ને બ્રાહ્મણને મઃન જોવો જોયો. નયણે નયણ મળ્યાં ને દષ્ટિ સ્થિર થઈ, દજ્જ ટલી ગઈ.

દરિ દટાક્ષ લંખઈ શર સમિ, ભયુહ ભાવિ કુલાલઈ મમિ,
ડસણે સરસી અહરા ડસઈ, વડી કુંચડી કરસ્કું કસઈ. ૪૩

કુચ કાઢી કંકુરઈ દાન, મીંચી મીંટિ કરઈ તે સાન,

આળસ મોડઈ આવઈ જંભ, નિસ્તઈ નાલિ દેખાડઈ રંભ. ૪૪

વાર મેઈ લઈ નીસાસ, અગલા કરઈ અધ્યાર આસ,

માંહોમાંહઈ મૂંકઈ લાજ, પ્રીતિ પ્રગટ થઈ કીધું કાજ. ૪૫

કરઈ કતૂલ કીડા દોઈ, ભોગ ભોગવઈ સુરનાં સોઈ,

અંગિ જિ અનંગ તણુઉ અભ્યાસ, વિલક્ષપ પંડિત ત્રિવિધ વિલાસ. ૪૬

ઈમ સુખ સેવઈ કુમરિ એકંતિ, જોસી યુવતિ ભગ્યાં ઇકચિતિ,

મનિગમતું માણુઈ માનિની, જાણુઈ નહી વાસર-ચામિની. ૪૭

સરખિ વેસિ સરુપ સુગ્ગણ, પંડિત રાત્રુ પુત્રી રાણુ.

ઇમ લીલા આવાસ મઝારિ, નવનવ રંગ કરઈ તરનારી. ૪૮

આવી રીતે પંડિત તથા શશિકલા વચ્ચેનો પડદો તૂટી ગયો અને અરસપરસ સ્નેહ જન્મતાં બંને કંદર્પકીડા કરવા લાગ્યાં. રાજાએ એક વખત કુંવરીને જોઈ અને તેણીના રૂપમાં ફેરફાર નિહાળતાં રાજા ડોખ્યો અને બ્રાહ્મણને ખોલાવીને બાંધ્યો અને તેને શળી ઉપર આરોપવાનો હુકમ કર્યો. શળી ઉપર ચઢાવતાં પહેલાં પંડિતને પોતાના ઇષ્ટદેવને સ્મરવા કહ્યું. પંડિતે કહ્યું કે મારી ઇષ્ટદેવતા શશિકલા છે; તેવું હું સ્મરણ કરું છું તે સકલ સભા સાંભળજો. પછી તેવું સ્મરણ કરતાં તેની સાથેની રતિકીડાનું સ્મરણ શરૂ થાય છે. ઠોટવાલે ગદ આગળ આણુતાં શશિકલાની દષ્ટિએ તે પડચો. શશિકલાએ કહ્યું કે, એને મારશો તો હું

મરીશ. પ્રધાને રાખને સમજાવ્યો અને બ્રાહ્મણની સાથે શશિકલાને પરણાવી.

પ્રસ્તુત ચોપાઈની સંવત ૧૭૩૩માં લખાયેલી બ્રાહ્મણની પ્રતમાં ૨૦૯ શ્લોકસંખ્યા છે, જ્યારે પાટણની સંવત ૧૬૫૫માં લખાયેલી પ્રતમાં ૨૦૫ છે. પાટણની પ્રત (પ.સં.૭-૧૫)નો અંત નીચે પ્રમાણે છે:-છતિ કવિ-ચક્ર્યુડામણિ શ્રી બિલ્હણ પંડિત વિરચિતા બિલ્હણ પંચાશિકા કાવ્ય ચોપાઈ સંપૂર્ણ. સં.૧૬૫૫ વર્ષ માર્ગશીર વદિ ૮ સોમે લિખિત મંત્રિ શ્રી પદ્મા પદનાર્થા. બ્રાહ્મણની પ્રતના કુલ ૨૪ પત્ર છે. આમાં બિલ્હણ પંચાશિકા ઉપરાંત શશિકલાના વિરહપ્રલાપના ૧૨૩ દૂહા ચોપાઈ વધારે છે. પંચાશિકાનાં અંતની ટૂંક આ પ્રમાણે છે.

‘લણે બિલ્હણ મમ વાણી એહ, જ્ઞાન તણે રસિ રાતો તેહ.’

શશિકલાને વિપ્રના બંધનની વાત દારીએ સંભળાવી કે, તેણીની આંખમાંથી સમુન્ની પેટે આંસુ સરવા લાગ્યાં. સખીએ સમજાવીને છાની રાખી. શશિકલા વિપ્રની સાથેની પોતાની રતિકીડાને સ્મરીને વિલાપ કરવા લાગી. આ વિલાપ ‘પંચાશિકા’થી જ્ય તોવો નથી. આ પછી તેમાંથી ૧૦મી કડીથી ૨૧ કડી આપી છે તે પછી પ્રલાપનો અંતભાગ ૧૨૦થી ૧૨૨ કડીનો આપ્યો છે.

આ કાવ્યના કર્તા સંબંધી ચર્ચા કરતાં દલાલ જણાવે છે કે બિલ્હણ વૈરિસિંહના વખતમાં નહિ, પણ કણ્ડેવના સમયમાં થયો જણાય છે. વળી “ગુજરાતી ભાષાન્તરકર્તાનું” નામ મારી પાસેની પ્રતો ઉપરથી બિલ્હણ હોય એવું જણાય છે, પણ ગુજરાતીઓમાં આવાં નામ હોવાનો સંભવ નથી. જૈન શ્વેતામ્બર કોન્ફરન્સ તરફથી છપાયેલી જૈન રાસમાળા નામની રાસોની યાદીમાં ‘બિલ્હણ પંચાશિકા’ના કર્તા તરીકે સારંગનું નામ આપેલું છે, તે નામ ખરું હોય. પરંતુ તે પ્રત જ્યેવા વિના નિશ્ચયથી કહી શકાય નહીં. આ ચોપાઈ સંવત ૧૬૫૫ના પૂર્વે મારા ધારવા પ્રમાણે રિકમના ૧૬મા શતકના અંતમાં રચાયેલી હશે. પંચાશિકાનો અંગ્રેજ કવિતામાં અનુવાદ સર એડવીન આર્નોલ્ડે કર્યો છે.”

વધુ માટે જુઓ ‘ગુજરાતી’નો ઉક્ત અંક ૭-૧૧-૧૯૧૫.

આમાં વિશેષ ઉમેરવાનું એ કે આમાં ટાંકેલી લેખકની પ્રશસ્તિ જે સં.૧૬૨૬ની છે તેમાં ખીજી કૃતિ નામે ‘શશિકલા પંચાશિકા’માં શ્રી ન્યાનાચાર્ય કૃતઃ એવું લખેલું છે. તે ન્યાનાચાર્ય કર્તા હોય એવું ‘બિલ્હણ

પંચાશિકા'ના અંતની ટૂંકમાં 'જ્ઞાન તણુષ રસિ રાતા જેહ' એવું છે તેમાં 'જ્ઞાન' એ પરથી સંભવિત છે અને તે આચાર્ય જૈન હોવાનું સાક્ષર શ્રી કેશવલાલ ધ્રુવ જણાવે છે તે વાસ્તવિક લાગે છે. સારંગના નામ પર રતનવિજયના ભંડારની ટીપમાં આ ચોપાઈ નામે 'ખિલહણુ પંચાશિકા' નોંધાઈ છે; તે પ્રત હું જેઈ શક્યો નથી; આ સંગ્રહમાં સારંગ નામનો કવિ નોંધાયો છે કે જે મહાહડગચ્છના જ્ઞાનસાગરસૂરિના શિષ્ય પદ્મસુંદર અને તેના ગુરુભાઈ ગોવિંદનો શિષ્ય છે અને જેણે 'ભોજપ્રખંધ ચોપાઈ' સં. ૧૬૫૨ શ્રા. વ. ૯ બંધોરમાં રચી છે તેના નામ નીચે આ 'પંચાશિકા'ને પણ મેં મૂકી છે; પણ તે સંબંધી વિશેષ હકીકત તે પ્રત જોયા પછી મળી શકે.

આદિ-

યુપઈ.

મકરધ્વજ મહિપતિ વણુપૂં, જેહવૂં રૂપ અવનિ અભિનવૂં;
કુસુમખાણુ ઠરિ કુંજરિ ચડઇ, જસ પ્રયાણુ ધરા ધડહડઈ. ૧
કોઈંડ કામિની તણુ ઠંકાર, આગલિ અલિ ઝંઝા ઝંકારિ;
પાખલિ કોઇલિ કલરવ કરઈ, નિર્મલ છત્ર શ્વેત શિર ધરઇ ૨
ત્રિભુવન માંહિ પડાવઇ સાદ, છઈં કો સુરનર મંડઇ વાદ ?
અખલા સૈનિ સખલ પરવરિઉ, હીંડઇ મનમથ મચ્છરિ ભરિઉ. ૩
માધવ માસ સોહઇ સામંત જસ તણુષ જલનિધિસુત મિત,
દૂતપણુ મલયાનિલ કરઈ, સુર નર પનનગ આણુ આચરઈ. ૪
તાસ તણા પથ હું અણુસરી, સરસતિ સામિણી હઇડઇ ધરી,
પહિલૂં કંદપ્ કરી પ્રણામ, ગરૂઉ અંથ રચિસિ અભિરામ. ૫

અંત - આપિ વારૂ એક અવાસ, મણિ માણિક ધન સૂંપૂં તાસ
પૂરવ પ્રેમ બિહિ જણુ ધણુઉ, પાર ન પામિ કવિ તે તણુઉ. ૧૫૧
કામિ કાન્જી કીધ ચૂપઈ, ખાંતિ કરી નિરખઉ થિર થઇ;
ભણુસઇ ખિલહણુ વાણી તેહ, જ્ઞાન ભણુષ રસિ રાતા જેહ. ૧૫૨

(૧) ઇતિ કવિચક્રચૂડામિણુ બેહલણુપંચાશિકા સમાપ્ત: સંવત ૧૬૨૬ વર્ષે ચૈ. વદિ ૩ દિને લિખિ. ઇતિ વેલણુપંચાશિકા રાસ સમાપ્ત: શ્રી. શ્રી. મૂળ ચોપડાનાં પત્ર ૪૩થી પટ (નિરંક). વૃત ૨૦૫, તેમાં ૧૫૨ ચોપાઈ ગુજરાતી, બાકી બ્રજ સંસ્કૃત (આશરે ૫૧ વૃત્ત). [આ માહિતી 'પ્રાચીન કાવ્યસુધા'ની જણાવ છે.] (૨) દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૨૫. [ઉપરના કૃતિપરિચયમાં બે હસ્તપ્રતોનો નિદેશ છે તે અહીં નોંધાયેલી છે

તે ઉપરાંતની જણાય છે.]

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાવ્યસુધા ભા.૪, સંશો. જગનલાલ વિદ્યારામ રાવળ, પૃ.૧૫૭-૮૪.

(૫૯૭) + શશિકલા પંચાશિકા

ટૂંકી નોંધ : શરદા દેશનો પંડિત કવિ બિલ્હણ વતન છોડીને નીકળ્યો, ત્યારે ટેટલોક વખત પંખખના હાકેમ ક્ષિતિપતિ કિંવા ક્ષિતિપાલને ત્યાં રહ્યો હતો. તે દરમિયાન તેને ક્ષિતિપાલની પુત્રી સાથે સ્નેહ બંધાયો. તે વાત પાછળથી છતી થઈ; અને કાસ્મીરી કવિને દેશન્યાય કરવો પડ્યો એ સ્નેહને સંભારી મોહબદ્ધ બિલ્હણે સંસ્કૃતમાં 'બિલ્હણ પંચાશિકા' રચી, જે અઘાપિ એક લોકપ્રિય કાવ્ય મનાય છે. એ કાવ્યમાં રાજકુમારી સાથે ભોગવેલા ભોગનું બિલ્હણના મુખનું ઉન્માદક ચિત્ર છે.

પ્રસ્તુત 'પંચાશિકા' કોઈ અણુધડ જોડનારને હાથે કાલાંતરે કથીરમાં જડાઈ અને 'બિલ્હણ કાવ્ય' નામ પામી. પૂર્વે બિલ્હણ ગુજરાતમાં આવ્યો હતો ને ત્યાંથી અત્યંત અપ્રસન્ન ચિત્તે ચાલ્યો ગયો હતો, એ વાત એ અરસામાં તાજ હતી. અને પંખખના ક્ષિતિપાલની હકીકત વિસારે પડી હતી. એને લીધે ઐતિહાસિક ક્ષિતિપાલ તથા તેની પુત્રીને ઠેકાણે 'બિલ્હણ કાવ્ય'માં ગુજરાતનો વીરસિંહ તથા રાજકુમારી શશિકલા એ બે કલ્પિત વ્યક્તિઓ સ્થાપિત થયેલી જોવામાં આવે છે. જૈન સાધુ જ્ઞાનાચાર્યે જૂની ગુજરાતીમાં 'બિલ્હણ કાવ્ય' રચ્યું છે, તેમાં શશિકલાના પિતાનું નામ પૃથવીચંદ્ર આપ્યું છે ને તેને પાટણનો રાજા કહ્યો છે.

'બિલ્હણ કાવ્ય'માં ગાંઠી લીધેલી 'બિલ્હણ પંચાશિકા'એ જ્ઞાનાચાર્યને શશિકલાના પ્રલાપના કાવ્યની રચના સુઝાડી જણાય છે. તે સાધુકવિએ ભાંગ્યાતૂટ્યા સંસ્કૃત સાથે ગુજરાતીમાં 'શશિકલા કાવ્ય' રચ્યું છે, તેમાં વીસ સંસ્કૃત શ્લોક અને ચાલીસ ગુજરાતી ચોપાઈ છે, 'બિલ્હણ કાવ્ય' અને 'શશિકલા કાવ્ય'ની ભાષાની વિશિષ્ટતા ઉપરથી જ્ઞાનાચાર્યે ઈસવીસન પંદરમી સદીમાં થયેલ લાગે છે. પ્રસ્તુત કાવ્યોની જૈન મરોડના દેવનાગર અક્ષરની હાથપ્રત (મુખઈની દેવચંદ લાલભાઈ લાયછેરીની) જે મને મળી હતી તે વિ. સં. ૧૬૨૬ની છે.

જ્ઞાનાચાર્યની ભાષા મધ્યકાળની ગુજરાતી છે. એ કવિનું 'શશિકલા કાવ્ય' ટૂંકું છે ને કંઈક ફીકું પણ છે. — કેશવલાલ ઉપદેરાય ધ્રુવ.

આદિ - આદિમાં એક શ્લોક છે કે

સુવર્ણ વર્ણ વનિતાવરાંગકે, કંજોમુદીયો તનઆં દુરાઇ વૈ.
ગપણાયતમનિ સાંપ્રત વેધસે, સુવર્ણ સૂકિત નિહિતાતિ લોઇવૈ. ૧

(પછી)

ચૂપઈ.

એક દિને બધી સહિષર સાથિ હસિ હરખિ તાલી દેઈ હાથિ,
સહી કહિ સાંભલિ શશિકલા પૂછું વાત એક નિર્મલા. ૧

જિમ બિહલણિ પરકાસ્યું સર્વ, તિમ તૂં કહિ મૂકી મન ગર્વ,
કહિ કુમરી સુણિજ્યો સહ તહમે, નેહની વાત પ્રકાસું અમ્હે. ૨

અંત - ધયુ વિહિવલ હાંડી આગલી, ક્રીડા સુરત ક્રીધ તણિ વલી,
વારવાર સંભારું તેહ, પ્રાણ પાહિ વાહલુ વર એહ. ૪૦

(૧) શશિકલા પંચાશિકા: મંગલપુરઈ. શ્રી ન્યાનાચાર્યકૃત: મૂળ યોપડાનાં

પત્ર ૩૯થી ૪૩, વૃત ૧+૫૯=૬૦; તેમાં ૪૦ યોપાઈ ગુજરાતી, બાકી

બ્રજ - અતિ બ્રજ ગુજરાતીમિશ્રિત સંસ્કૃત. [આ 'પ્રાચીન કાવ્યસુધા'ની માહિતી જણાય છે.] (૨) લિ. સં. ૧૬૨૬માં આગમગ્રંથીય ધર્મરત્ન-સૂરિભિ: યોપડો, પ.ક. ૩૯થી ૪૩, દે. લા. પુ. લા. નં. ૧૧૨૫.

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાવ્યસુધા ભા. ૪ પૃ. ૧૮૪થી ૧૯૧.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા. ૧ પૃ. ૧૭૩-૮૦; ભા. ૩ પૃ. ૬૩૬.]

૨૮૬. વિજયભદ્ર (હેમવિમલસૂરિ-લાવણ્યરત્નશિ ?)

(૫૯૮) કમલાવતી રાસ ૩૬ કે ૭૭ ગાથા

આદિ - તમુ વીર જિણેસર દિણેસર અભિનવો હણિ,

ભરતક્ષેત્રે ભરૂઅચ્ચિ નગરની શોભા બણિ,

એધરથ રાજ રાજ કરે ધર્મ જંપે

ઇંદ્રની રિદ્ધિ જિસી તિસી તસ ધરિ સંપિ. ૧

અંત - ધરણીને વચને કંત વૈરાગીઓ, એહું સંસાર વિષ સમો લાગીઓ,

બાપે બોલાવી બેટો બલી કરી, રાજિ બેસારી બેટો બાહિઇ ધરી.

બાલક બાહિ ધરી રાજે થાપિ ધરે વીસ વરસ રહી.

તિહાં થકી છૂટી જિસી આવી તિસ્યો સીલ લીધો સહી

અરિત્ર પાલિ કર્મ બલિ કેવલી ગુરૂ બે થયા,

વિજયભદ્ર મુનિવર જંપે મોક્ષ મદિરમાં હિયા. ૩૬

(પા૦) ગચ્છનાયક રે હેમવિમલસૂરિ ગહગહિયા

ગુણ મદિર રે પંડિત શ્રેણિ શિરોમણિ,

નિત વાંદઈ રે લાવણ્યરત્ન વિદ્યાધણી. ૩૬

...વિજયભદ્ર ભણે ભલે ભાવે.

૭૭

(૧) પ.સં.૪, જ્ઞેસવ.ભ.ભાં. નં.૨૦૨. (૨) પ.સં. ૩-૧૩, લીં. ભં.
[આલિસ્ટઓઇ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, લીંહસૂચી, હેઝૈતાસૂચિ ભા.૧(પૃ ૪૪૨,
૪૬૭).]

(૫૯૯) કલાવતી સતીનો રાસ ૪૯ કે ૭૭ કડી

આદિ - ભરતક્ષેત્રિ રે નયરી છિ મંગલાવતી,
શંપ રાજ રે રાજ કર્મ જસિઉ સૂરપતી,
એક દિવસે રે રાઈ મંત્રી ખોલાવીઉ,
દત્તમંત્રી રે દેસાઉરથી આવીઉ.

૧

અંત - ભૂપતુ સૂત રાજ થાપી લી, સંયમ સુષ ભરિઇ,
દેવલોકિ બિહુ પુહતાં સુગતિ જસિ અવતરી,
કલાવતીની પછીય સઝાય, ન પડીઇ સંસાર સિઉં,
વિજયભદ્ર મુનિવર સતીય ધ્યાઇ, મોક્ષ જઈઇ લીવસિઉં. ૪૯

(૫૧૦) ગુણ ગિર્યા રે મેર્યા પરિ જસુ મહમહિઆ,
ગઠનાયક રે હેમવિમલસૂરિ મહમહિઆ.
ગુણ મંદિર રે પંડિત શ્રેણિ સિરોમણી,
નિત વાંદઉ રે લાવણ્યરતન વિદ્યાધણી. શાસનમ્ ૭૬
લાવણ્યરતન હું સુગુર ગાઉં સદા જાઉં ભામણ્ય
કલાવતી મઇ કવિત કીધઉં એહ પ્રસાદિઈ ગુર તણુઇ.

જે ભવિઅ ભણસિઇ અનઇ સુણસિઇ કર્મ હણસિઇ સ્ત્રી નરો,
વિજયભદ્ર ભણઇ ભલઇ ભાવિઇ વેગિ વરસિઇ સયંવરો. ૭૭

(૧) પ.સં. ૫-૧૩, જૈ.શા. દા.૧૩ નં.૧૯. (૨) પ.સં.૧૨-૯, સીમંધર
સ્વામી ભં. સુરત દા.૨૦ નં.૫. (૩) સં.૧૭૩૮ કાગણ્ય ૧ રવિ. પ.સં.
૯-૧૧, સંઘ ભં. પાલણપુર દા.૪૬ નં.૧૩. (૪) પંડિત શ્રી હર્ષવિમલ-
ગણિ તત્ શિષ્ય પં. ગુણવિમલગણિ લિ. સં.૧૬૮૮ વર્ષે શુભાં ભવતુ.
પ.સં. ૫-૧૫, વિ.ને. ભં. નં.૩૩૩૦. (૫) લ. ભગત લાલચંદ્ર. દે.લા.પુ.લા.
નં.૨૩૫. (૬) સં.૧૬૨૬ ત્રે.વ. ૪ દિને આગમગચ્છીય ધર્મરતનસૂરિભિ:
લિ. પ.ક. ૫૮થી ૬૫, ચોપડો, દે૦ લા. પુ. લા. નં. ૧૧૨૫. તથા મ.ખ.
[હેઝૈતાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૩૧૫).]

(૬૦૦) + શીલ ત્રિવે શિખામણ્ય સ.

પ્રકાશિત : ૧. સજ્ઞાયમાલા, પ્ર. ભીમસિંહ માણેક પૃ.૭૧.

[પ્રથમ આવૃત્તિ ભા.૧ પૃ.૧૪-૧૫, ભા.૩ પૃ.૪૧૫-૪૧૬ તથા ૧૪૭૭. બન્ને રાસકૃતિઓ કેટલીક હસ્તપ્રતોમાં જ ગુરુપરંપરાના નિર્દેશવાળી કડીઓ ધરાવે છે તેથી આ પરંપરા પાછળથી દાખલ થઈ હોવાનો વહેમ પણ જન્ય. ઉપરાંત બન્ને કૃતિઓ હસ્તપ્રતોમાં કડીસંખ્યાનો કેટલોક ફરક પણ બતાવે છે. કર્તા આગમગચ્છના કે તપગચ્છના હેમવિમલસૂરિના પ્રશિષ્ય હોવાનો તર્ક થયો છે, પણ તપગચ્છના હેમવિમલસૂરિના શિષ્ય લાવણ્યરત્ન પંડિત કવિ છે તેથી એમનો હલેખ હોવાનો સંભવ વધારે છે. એ રીતે કવિ ૧૫મી સદીના નહીં પણ ૧૬મી સદીના ગણાય. 'શીલ વિષે શિખામણુ સ.' મુદ્રિત છે તેમાં ગુરુપરંપરા નથી.]

૨૮૭. અજ્ઞાત (ગદ્યકૃતિઓ)

(૬૦૧) યોગશાસ્ત્ર બા૦

(૧) સં.૧૫૧૧ કા. શુ. ૫ રહવાડા ગ્રામે પં. ધીરભૂર્તિગણ્ણિશિ. અંદ્રસરગણ્ણિના લિ. વિ. અ. જ્ઞા. ભં. સાણંદ. સાઈટ

(૬૦૨) ષડાવશ્યક બા૦

(૧) સં.૧૫૧૫ આશ્વિન શુ. ૧ કેટાણુકનગરે પં. રત્નહંસગણ્ણિશિ. આણિકમંદિરગણ્ણિના લિ. મુ. વિ. શા. સં. જાણી. જૈન સાઈટ

(૬૦૩) પુણ્યાવ્યુદય (સંસ્કૃત સાથે ગુજરાતીગદ્યમિશ્રિત)

(૧) ઉપદેશકથાઓ. સં.૧૫૩૫ વર્ષે ૧૩ બુધે પીંપલુલ વાસ્તવ્ય વ્યાસ કૂંગર નરી પ્રતિમા લિખિતં. પ.સં.૪૩, ખેડા.ભં. દા.૩ નં.૧૨૭.

(૬૦૪) અજિતશાંતિ સ્તવ બાલા.

(૧) મૂલ પ્રાકૃત નંદિધેણુકૃત. સં.૧૫૩૮ કા. વદિ પંચમી સોમવારે તપાગણે ભ૦ સોમસુંદરસૂરિશિષ્ય ભ. સોમદેવસૂરિશિષ્યમુખ્ય પં. સંવમ. હંસગણ્ણિ શિષ્યે. પ.સં. ૬, ગ. જૈ. વિ. નં.૫૮૦.

(૬૦૫) કલ્પસૂત્ર સ્તવક

(૧) સં.૧૫૩૮ આષાઢ શુ. ૧૩ સોની ગોત્રે સા. નાથૂ પુ. સા. સદસરણુ ભા૦ સિંગરદે પુ૦ સા. દોદા ભા૦ આ. સૂચ્ય નામન્યા પુત્રે શ્રીવત્સ સહણુ અમીપાલ વસ્તૂ રૂપચંદ પ્રભતપર સહિતયા નિજ ભાવનયા પુસ્તકં લિ. ઉપદેશગચ્છે દા. શ્રી શાલિભદ્ર મિશ્રેભ્ય ઉપકારિતં. હં. ભં.

(૬૦૬) પ્રશ્નોત્તરરત્નમાલા બાલા૦

(૧) મૂલ વિમલકૃત. લ.સં.૧૫૪૩, ગ્રં. ૨૫૦, પ.સં.૬, સેં. લા. નં. ૨૧૨૬.

(૬૦૭) ઉપદેશમાલા પ્રકરણ બાલા૦

(૧) સં.૧૫૪૬ શ્રી સોમસુંદરસૂરિપદે શ્રી જ્યયંદ્રસૂરિ તતપદે શ્રી લક્ષ્મીસાગરસૂરિ શ્રી સોમજ્યસૂરિ તતપદે શ્રી સુમતિસાધુસૂરિ શ્રી ઇન્દ્ર-
નંદિસૂરિ પં. તીર્થજ્યગણિશિ૦ અગ્રાયકીર્તિગણિના લિ. અહમ્મદવાદ-
નગરે ડા.ભં. દા.પર. (૨) સં.૧૫૪૬, પ.સં.૧૧૦, ડા.ભં. દા.૪૫ નં. ૧૦.

(૬૦૮) શીલોપદેશમાલા બાલા૦

(૧) સં.૧૫૫૧ અંગચ્છે જિનવચ્છેનસૂરિ જિનચંદ્રસૂરિ જિનસાગર-
સૂરિ જિનસુંદરસૂરીણાં પદે જિનકર્પસૂરિ અણુહિલ્લપાટકે ઓકેશ વંશે
હાટીયા ગોત્રે સા. વેલા પુત્ર સા૦ હર્ષા પુત્ર સા૦ નાગરાજ પડનાથં.
મુ.વિ શા.સં. છાણી.

(૬૦૯) શ્રાદ્ધવિધિ પ્રકરણ બાલા.

(૧) સં.૧૫૫૬ કા. વ. ૭ તપાગચ્છાધિરાજ હેમવિમલસૂરિ રાજ્યે
પૂજ્યારાધ્ય પં. ધર્મમંગલગણિશિ. સુંદરધર્મગણિના લિ. શ્રી રંગવાચનાથં.
ડા.ભં. દા.૧૧૨ નં.૧૩.

(૬૧૦) યોગશાસ્ત્ર બાલા.

(૧) સં.૧૫૬૨ ભં. શુ. ૧ શનો લિ. અણુહિલ્લપુર પતને લિખા-
વિતં. શાલાપતિ વાટકે સિદ્ધાંગચ્છે ભ. દેવસુંદરસૂરિશિષ્ય કીર્તિસુંદર
લિખાવિતં. પ.ક. ૨થી ૧૧૨, જૂનો સંઘ ભં. પાટણ.

(૬૧૧) શ્રાવકપ્રતિક્રમણ સૂત્ર બાલા૦

(૧) સં.૧૫૬૯ અસાડ શુદ્ધિ શનો લેખિતો વા. કલ્યાણતિલકગણિભિઃ
મં. હોલા વાચનાથં. ગુટકે, પ.સં. ૪૬થી ૧૫૫, નાહટા સં.

(૬૧૨) જંબૂસ્વામીચરિત્ર (ગદ્ય)

(૧) સાધ્વી ગણિની વાચનાથં શ્રી ખરતરગચ્છવાસિના સત્યતિલક-
મુનિના લિ. પ્રહ્લાદનપુરે સં. ૧૫૭૩ વર્ષે. પ. સં. ૧૪-૧૪, ઘોઘા ભં.
દા. ૧૬.

(૬૧૩) ઉપદેશરત્નકોશ બાલા૦

(૧) સં.૧૫૭૫ કા. શુ. ૪ ગુરૂ સ્તંભતીથે ગચ્છનાયક હેમવિમલ-
સૂરિશિ. ભ. આણુંદવિમલસૂરિશિ. વિજ્યયંદ્રગણિના લિખાવિતા. પ્ર૦
કા. ભં.

(૬૧૪) વનરૂપતિ સમ્પતિકા બાલા૦

(૧) સં.૧૫૭૫, પ.સં. ૪, પ્ર. કા. ભં. દા.૮૯ નં.૯૬૬.

(६१५) अजितशान्ति स्तोत्र आ०

(१) सं. १५७७ आसो शु. १४ आंगा ग्रामे ल० सुमतिस्वरिपट्टे
छेमविमलस्वरि राज्ये पं. आरित्रशालगण्डिशि. सौभाग्यकलशगण्डिः लि.
मु.वि.शा.सं. छाणी.

(६१६) दंडक आला.

(१) ल.सं. १५७६, प.सं. ८, प्र.का.लं. नं. ६८२.

(६१७) सिद्धांतविचार (गद्य)

(१) सं. १५८२ वर्ष ग. पुंज पं. धनसार ग० उर्षाँ लंडारि
मुंकी. नूनो संघ लं. पाठ्यु दा. ७२ नं. २८.

(६१८) षडवश्यक आला.

(१) सं. १५८३ ला. शुद्धि ४ चतने लि० धनसागर षुद्धगच्छे गच्छा-
धिराज पूज्य मलयङ्गसस्वरयः जैन संघ शा.लं. पाठ्यु.

(६१९) कर्मग्रंथ आला.

(१) सं. १५८५ शाके १४१० माघ सुदी ८ रवी गंधार अदिरे
यूजर्स राष्ट्रीय होसी चडिराज पठनार्थं. डा.लं. दा. ६०.

(६२०) आराधना आला.

(१) सं. १५८६ प्र.व.शु. ७ सोमे पं. आणिक्यारित्रगण्डिशि. पं.
चिवेक्यारित्रगण्डिता लि. आ० उसाँ पठनार्थं. जैन वि. शा. शा.लं.
अमदावाद.

(६२१) श्रावकप्रतिक्रमण्य (षडवश्यक) आला.

(१) ल.सं. १५६० अं. १६००, प.सं. ४३, सें.ला. नं. १७७२.

(६२२) पांडव चरित्र (गद्य)

(१) सं. १५९१ आ.शु. ८ शनिवारे षडगाम मध्ये लि० अं. २५००.
प.सं. ६२-१५, संघ लं. पाठ्यु दा. ७२ नं. २२.

(६२३) लवलावना कथा आला.

(१) ल.सं. १५९१, अं. ५०००, प.सं. १८६, संघ लं. वज्रतल
शेरी दा. १ नं. १६.

(६२४) षडवश्यक आला. अ. जिनयंत्रस्वरिवारे रयाथेळ

(१) ल.सं. १५९६, प.सं. ५७, लीं.लं. दा. १३ नं. १३.

પૂતિ

[કેટલોગચુરા, જૈનગૂરુચર્યાનાએ' ભા.૧ અને જૈહાપ્રોસ્ટામાં આરંભ-અંત સાથે કૃતિઓ નોંધાયેલી છે, તેમાંથી 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં જે કૃતિઓ નોંધાઈ ન હોય તેની અહીં પૂતિ કરી છે. જૈનગૂરુચર્યાનાએ' ભા. ૧માં સમાવિષ્ટ થયેલી કૃતિઓને મરુ-ગૂર્જર ભાષાની ગણવામાં આવી છે તેથી તેમાંથી સઘળી સામગ્રીને અત્રે લીધી છે, પણ કેટલોગચુરા તથા જૈહાપ્રોસ્ટામાં સંસ્કૃત, પ્રાકૃત, હિંદી વગેરે ભાષાઓની કૃતિઓ નોંધાયેલી છે તેથી માત્ર ગુજરાતી ભાષાની સામગ્રીને જ અહીં સમાવેશ કર્યો છે. 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'એ બાલાવબોધોના આરંભ-અંતના ભાગ સામાન્ય રીતે નોંધ્યા નથી ને કેટલોગચુરા તથા જૈહાપ્રોસ્ટાએ નોંધ્યા છે તેથી 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં નોંધાયેલા બાલાવબોધો પણ અહીં ફરીને નોંધ્યા છે. જ્યાં કર્તા-કૃતિ 'જૈન ગૂર્જર કવિઓ'માં આગળ આવી ગયેલ છે ત્યાં કર્તા કૃતિને એ જ ક્રમાંક આપ્યા છે. બાકી તવેસરથી ક્રમાંક આગળ ચલાવ્યા છે.]

વિક્રમ અગિયારમી સદી

૨૮૮. પં. ધનપાલ

મહારાજ ભોજના સલાપંડિત. 'તિલકમંજરી'ના કર્તા. મહાકવિ શોભનમુનિના ભાઈ.

(૬૨૫) + સત્યપુરીય મહાવીર ઉત્સાહ કડી ૧૫

આદિ - જિજ્ઞવ જેણુ દુકંક કમ્મ, બલવંતા મોડિય,

ચઉ કસાય પસરત જેણુ, ઉમ્મૂલ વિતોડિય,

તિહુયણુ-જગડણુ-મયણુ સરહિ, તણુ જસુ ન સિજ્જઈ,

ધર નરહિ સરચઉરિ-વીર, સો કિમ જગડિજગધ. ૧
 અંત - કોરિંટ, સિરિમાલ, ધાર, આહાહુ, નરાણુઈ,
 અણુહિલવાડઉ, યિજ્યકોટ્ટુ, પુણુ પાલિતાણુ,
 પિકિખવિ તાવ બહુત દામ, મણિ યોજુ પઈસઇ,
 જ અજજવિ સરચઉરિ-વીર, લોયણિહિ ન દીસઇ. ૧૩
 સહસ્સેણુ વિ લોયણુહ, તિથુ ન હોઇ નિયતહ,
 વયણુ સહસ્સેહિ ગુણુ ન તુક, નિદ્વિયહિ થુણુતહ,
 એકક જહ ધણુપાણુ ભણુઇ, ઈક્કુ જ મહ નિયતણુ,
 કિ વનનઉ સરચઉરિ-વીર, હઉ પુરગુ ઇક્કાણુણુ. ૧૪
 રક્ષિખ સામિ પસરતુ મોહુ, નેહુકુય તોડહિ,
 સમ્મદંસાણુ નાણુ ચરણુ, ભુટુ ટોહુ વિહાડહિ,
 કરિ પસાઉ સરચઉરિ-વીર, જઇ તુહુ મણિ ભાવઇ,
 તઇ તુકુઇ ધણુપાણુ જહિ, જહિ ગયઉ ન આવઇ. ૧૫

— પં. ધનપાલકૃત: શ્રી સત્યપુરમંડન-શ્રીમહાવીર-ઉત્સાહ: સમાપ્ત:

પ્રકાશિત : ૧. જૈન સાહિત્ય સંશોધક ખંડ અં.૩.

[જૈનગૂઝરસનાએ ભા.૧ પૃ.૧-૨. કૃતિને અપભ્રંશ ભાષાની ગણવી

એઈએ.]

જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

વિક્રમ ખારમી સદી

૨૮૯. વર્ધમાનસૂરિ

૧૧-૧૨મી શતાબ્દીમાં એ વર્ધમાનસૂરિ થઈ ગયા છે - (૧) ખરતરનું બિરુદ પામનાર જિનેશ્વરસૂરિના ગુરુ, સમય સં. ૧૦૫૫થી સં. ૧૦૮૦; (૨) ખીજા અભયદેવસૂરિના શિષ્ય, સમય સં. ૧૧૩૦થી ૧૧૭૨. આ કૃતિના કર્તા ખીજા વર્ધમાનસૂરિ હોવાની સંભાવના છે.

(૬૨૬) + વીર જિણેસર પારણુઉ ગાં ૪૩

આદિ - જસ નિસુણુહ એકાગ્ગ મણુ, ધમ્મિ ધરેવિણુ ચિતુ,

વીર જિણિંદહ પારણુઉ, કોસખિયહિ જ વિતુ. ૧

અંત - વદ્ધમાણુસૂરિહિં પણુય, હરિપત્યુ થુઇ વાય,

ભવિભવિ તેમ પસીય મહુ, જેમ થુણુઈ તુહ પાય. ૪૩

—શ્રી વીરજિનેશ્વરસ્થ પારણકં સમાપ્તમિતિ.

(૧) સં.૧૨૮૬ લિખિત પ્રકરણ પુસ્તિકા, તાડપત્રીય પ્રતિ, મણિ-સાગરસૂરિ સં., ડોટા. (૨) પા.ભં. સૂચી પૃ.૪૧૨.

પ્રકાશિત : ૧. ડિંદી અનુશીલન વર્ષ ૩ અંક ૨.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૨. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૨૯૦. જિનદત્તસૂરિશિષ્ય (૫૦)

જિનદત્તસૂરિ સં.૧૧૩૨-સં.૧૨૧૧.

(૬૨૭) + જિનદત્તસૂરિ સ્તુતિ (૫૬) ૧૬ અપૂર્ણ

આદિ - જો અમાણુ સિરિ વજ્રમાણુ, નય માણુ વિવજ્જિજી.

સિદ્ધિ પુરધિનિ વજ્રમાણુ, ભવપંજરુ ભાંજી.

લોચાલોચ પયાસણીક, મુરુ ભુયણુ દિવાયરુ,

સો જિણિંદુ નય અમર વિંદુ, વંદિવિ કરુણાયરુ.

સંયુજિહિ વીર જુગપવર ગુરુ. ગુરુ ભાવહ સંકવિય મણુ,

જિણુસાસણુ-ગયણુગણુ-તરણિ, સિવ-પદગમણુ મહાસમાણુ. ૧

(૧) પ.ક. ૫૭થી ૫૯, અપૂર્ણ, જેસલમેર તાડપત્રીય પ્રત નં.૧૫૬.

પ્રકાશિત : ૧. યુગપ્રધાન જિનદત્તસૂરિ પરિશિષ્ટ નં.૩.

(૬૨૮) [+] જિનદત્તસૂરિસ્તવન **જેનમ્ જયતિ શાસનમ્**

આદિ - સિરસઘ દેવ પસાય કરો ગુરુશ્રી જિનદત્તસૂર

વંદિસૂ અરતરગચરયણુ સૂર જેમ ગુરુ પૂરી. ૧

સંવત ઇગ્યારઘ વરસઘ યતીસે જસૂ જમમ

વાજગ મંત્ર પિતા જણુહી આહડદેવ સરમમ. ૨

અંત - શ્રી જિનવદલભસૂરિપય શ્રી જિનદત્ત મુનીન્દ

વિધનહરણુ મંગલકરણુ કરો પુન્ય આનન્દ. ૯

—ઇતિ શ્રી જિનદત્તસૂરિણ સ્તવનમ્.

(૧) લિ. પં. સ્તનપ્રમોદમુનિઃ શ્રી વિકાનેર મધ્યે સં.૧૮૫૭ વર્ષે
મિતે વદિ ૬ દિને. પ.સં. ૩-૧૩, પ.ક. ૧થી ૨, ખુ. સ્ટે. લા. નં.
૧૮૯૨.૪૨૫/૧૯૭૪.

[પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ.]

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૪ તથા જૈહાપ્રોસ્તા પૃ.૩૨૨. પહેલી
કૃતિની ભાષા વિશેષપણે અપભ્રંશ જણાય છે. બીજી કૃતિ જૈહાપ્રોસ્તા માં
અગ્રાતને નામે છે.]

૨૯૧. ધર્મસૂરશિષ્ય

(૬૨૯) + ધર્મસૂરિ ખારહ નાવઉં (ખારમાસા)

આદિ - તિહુયણ મણિ ચૂડામણિહિ, ખારહ નાવઉં ધર્મસૂરિ નાહહ,
નિસુણેહુ સુયણહુ નાણ સણાહહ, પહિલઉં સાવણ સિરિ
કુરિય. ૧

કુવલપદલસામલ ઘણું ગજજઘ, નમદલુ મંડલ જુણિ છજજઘ,
ખિજુલડી અખકિહિં લવઘ મણહુરુ, વિત્યારેવિ કલાસુ. ૨

અંત - અદ્યાગ્ય વરિસેહિં જસુ લોએ સમાગસુ,

અહિય માસુ સંપત્તો સો સહિય મણેરસુ. ૪૮

તહિં વદહિ જસ સૂરિ સુહકારુ, તવ સિરિ કન્હ વયંસ પયારુ,

ધર્મસૂરિ ખારહ નાવઉં સંતહ, હરઉં કુરિઉં સુહકરઉં

પદંતહ. ૪૯

વિન્નતિય નિસુણેહિ, સાસણ દિવિ સાયરુ,

નંદહિ ધર્મસૂરિ લોએ, જાં સન્દ્ર દિવાયરુ. ૫૦

—ઇતિ ખારહ નાવઉં સમ્મતં.

(૧) આના પછી રવિપ્રભસૂરિરચિત 'ધર્મસ્તુતિ' છે. પા.ભં. તાડ-
પત્રીય પ્રત પૃ.૩૭. (૨) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

પ્રકાશિત : ૧. હિંદી અનુશીલન વર્ષ ૬ અંક ૪.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૪-૫. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

વિક્રમ તેરમી સદી

૨૯૨. લખણુ (લક્ષ્મણુ) (શ્રાવક)

મણિધારી જિનચન્દ્રસૂરિનો સમય સં.૧૨૧૧થી ૧૨૨૩.

(૬૩૦) જિનચન્દ્રસૂરિ કાવ્યાબ્દમ ગાં ૮

ખીજ અને ત્રીજ ગાથામાં 'લખણુ લણુઘ' મળે છે.

આદિ - અભયસૂરિ સિરિ સીસુ સયુણુ, જિણુવલહુ દિકુઉં,

તસુ પદહુ જિણુદત્તસૂરિ, અવટકમિ ખઠકુઉં.

દિવં નાણ પહાણુ વલિણુ, જ કિયહિ અચંભમુ,

વાલતણિ લિઅ મગ્ગિ સગુરિ, રાસલ અગુલમુ.
ગુરુ પારતતુ અગમહિ ભતુ, જિણ્ણપતિસુરિ કુહુ ઉચ્ચરિવિ,
દુપસહુ જ્ઞવ વદિયઇ સુહુ, તુજ ધમ્મુ કમિ કમિ કરિવિ. ૧

અંત - અજ્ઞુ દિવહુ સકયત્થુ, અજ્ઞુ તર વન્તુ સુહાવઠિ,
અજ્ઞુ વારુ રમણીઠિ, અજ્ઞુ સંવચ્છરુ આવઠિ.
અજ્ઞુ જ્ઞેઠિ જયવંતુ, અજ્ઞુ મહુ કરણુ પિયંકરુ,
અજ્ઞુ મિપુ સુહ મહપુ, અજ્ઞુ ગહ-રાસિ સુહંકરુ.
સકયત્થુ અજ્ઞુ લોયણુ જુયણુ, હિઅઇ અજ્ઞુ વદિયઇ સુહુ,
ગહ પાઉ અજ્ઞુ દ્વરંતરિણુ, દિહંતુ ગુરુ જિણ્ણઅંદ્ર પહુ. ૮

(૧) પ.સં.૨, અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પ.૫-૬. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૨૬૩. અજ્ઞાત

(૬૩૧) + જિનપતિસૂરિ વધામણા ગીત ગા.૨૦ સં.૧૨૩૨ લગભગ
આ રચના સાહિત્યિક ભાષામાં નહીં પણ ખોલ્યાલની સરલ
ભાષામાં છે. હસ્તપ્રત ૧૬મી સદી પહેલાંની મળતી નથી તેથી ભાષામાં
ફેરફાર થયાનો સંભવ છે.

આદિ - આસી નયરી વધાવણુઠિ, આઇ જિણ્ણપતિસુરિ
જિનઅંદ્રસુરિ સીસુ આઇયાલો, જયતિ શાસનમ્
વધાવણુઠિ વળવિ સુગુરુ જિણ્ણપતિસુરિ આવિયા લો. આંકણી.
મધ્ય - હાલે મહતો ઈમ ભણુઈ, સંધહ મણ્ણરહ પૂરિ,
બારહસે બત્તીસા એ, માસિ જ્ઞેઠહ સુદ્ધિ તીજહ. જિ. ૮
સિરિમા મહત્તર ઈમ ભણુઈ, ઇવ પહુ હોસઇ કાઈ.

અંત - ધરિધરિ હુઅઇ વધામણુઠિ, સરગહિ રંજિયઠિ જિણ્ણઅંદ્રસુરિ,
આસિયા નયરિ વધાવણુઠિ. ૨૦

(૧) અનુપ સંસ્કૃત લાયબ્રેરી.

પ્રકાશિત : ૧. હિંદી અનુશીલન વર્ષ ૧૨ અંક ૧, પાડભેદો સાથે.

[૨. જૈન સત્યપ્રકાશ વર્ષ ૧૩ અંક ૨ પૃ. ૬૨-૬૪.]

[જૈમગૂઠરચનાએં પૃ. ૭. કર્તા સિરિમા મહત્તરા ગણુવામાં આવેલાં
પરંતુ એમનો ઉલ્લેખ કાવ્યમાં વર્ણવાયેલી પ્રસંગઘટનાના ભાગ રૂપે થયેલો
છે, એ કર્તાનામ જણાતુ નથી. તેથી કૃતિ અહીં અજ્ઞાતકર્તાક લેખી છે.
'જૈન સત્યપ્રકાશ'માં અગરચંદ નાહટા પણ એને અજ્ઞાતકર્તાક લેખતા
જણાય છે.]

૨૯૪. વજ્રસેનસૂરિ (દેવસૂરિશિષ્ય)

વાદિદેવસૂરિશિષ્ય વજ્રસેનસૂરિનો સમય સં.૧૨૩૫ લગભગ.

(૬૩૨) + ભરહેસર બાહુબલિ ઘોર ગા. ૪૫

આદિ - પહિલઉ રિસહ જિણિંદુ નમેવિ, ભવિયહુ નિસુણુહ રોહુ ઘરેવિ,
બાહુબલિ ડેરઉ વિજઉ. ૧

સયલહ પુતહ રાણિવ દેવિ, ભરહેસરુ નિય પાટ ઠવેવિ,

રિસહેસરિ સંજમિ થિયઉ. ૨

મધ્ય - દેવસૂરિ પણુમેવિ સયણુ, તિય લોય વદીતઉ

વયરસેણુસૂરિ ભણુઈ એહુ, રખ રંગુ જુ વીનં. ૨૫

અંત - અવરુ મ કરિસઉ માણુ એ, વયરસેણુસૂરિ વજ્રજર એ,

ભાવણુ તિણુ ભાવેઉ, જિવ ભાવી ભરહેસરિઈ,

તઉ કેવલ પાવેહુ એ, રાજુ કારંતા તેણુ જિવ. ૪૫

(૧) લ. સં.૧૪૩૦.

પ્રકાશિત : ૧. શોધપત્રિકા પુ. ૩૭૨. ૩૦. [૨. પ્રાચીન ગૂર્જર
કાવ્યસંચય.]

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૬.]

૬. આસિગુ (શાતિસૂરિભક્ત) જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૬.]

(૬૩૩) + ચન્દનખાલા રાસ ગા. ૩૫ બલોર

આદિ - જિણુ અભિનવિ સરસઠ ભણુએ, પુહવિહિ ભરહખેત્રિ જ વીત,
વીર જિણુંદહ પારણા એ, નિસુણુઉ ચન્દનખાલ ચરિતુ. ૧

પ્રથમ લીલ કસઝીર કરતી, લલિય લોલ કલોલ વહંતી,

અઠદલ કમલ મજિઝ ઉપતી સકલ સખલ અગિહ તાલહ દિન્તિ. ૨

અંત - સંખેપિણી જિણુ દિન્તં દાણુ. વીર જિણુંદહ કેવલનાણુ,

ચન્દણુ પદમ પવતિણિય, પરમેસરહ નિવ્વાણુહ જંતિ,

વતીસાસય ખિત્ત તંહિ, અખલિઉ સુહુ સિદ્ધિહિ માણાંતિ. ૩૪

એહુ રાસુ પુણુ વૃદ્ધિહિ જંતિ, ભાવિહિ ભગતિહિ જિણુહરિ દિંતિ,

પદઠ પદાવઠ જે સુણુઈ, તહ સવિ દુકખઠ ખઠયહ જંતિ,

બલહર નહરિ આસુગુ ભણુઈ, જમ્મિ જમ્મિ તૂસઉ સરસત્તિ.

—ઇતિ શ્રી ચન્દનખાલા રાસ.

(૧) લે. સં. ૧૪૩૭.

પ્રકાશિત : ૧. રાજસ્થાન ભારતી પુ. ૩ અં. ૩-૪. [૨. પ્રાચીન ગૂઝર્ કાવ્યસંચય.]

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ ૭-૮.]

૨૯૫. જિનપતિસૂરિશિષ્ય

(૬૨૪) + આલાવખોધ પ્રકરણ ગા. ૧૧૬

આદિ - પણમવિ જિણ્ણવઘ દેઉ ગુરુ, અનુ સરસઘ સુમરેવિ

ધમ્મુવએસુ પયંપિવઘ, સુણિ અવહાણુ કરેવિ. ૧

મધ્ય - દાણુ ન દિજ્જઘ ભોગ ન ભુજ્જઘિ, મુય પિયય મપિય માઘ
સુસિજ્જઘિ,

દેવ ગુરુ વિ તિણુ સમ વિ ગણિજ્જઘિ, જુતાજુતાઠિં નવિ
યાણિજ્જઘિ. ૬૮

અંત - ધમ્મુવએસં પયં આરાહિંડિંતિ જે મહાસત્તા,

આરિત અંદનધવસિય તિજ્યા જ્ઞહિંતિ તે સિદ્ધિં. ૧૧૬

પ્રકાશિત : ૧. છપ્પદયા પ્રકરણ કાવ્યત્રયી, અનુવાદ સાથે.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮-૯. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૨૯૬. જિનપતિસૂરિશિષ્ય (ખ.)

(૬૩૫) [+] શાંતિનાથ રાસ અપૂર્ણ

આમાં ખેડનગરના શાંતિ જિનાલયનો ઉલ્લેખ છે જેનું ઉદ્ધરણ શાહે કરાવ્યું અને જેમાં સં. ૧૨૪૮માં જિનપતિસૂરિ દ્વારા પ્રતિષ્ઠા થઈ.

આદિ - પંચમુ ભરણ નરિંદો, જિણ્ણવઘ સોલસમો,

સંતિ સુહુંકર કદો, પણમિય પય પડિવનઉ,

યરિઉ કિંપિ પલણુઉં તસુ નાહહ, ગુરુ ચૂડામણિ સુભુવિય પાવહ,

ત નિસુણુતઠ ભવિયહ સવણિઈ. ભરિયહં અમીય રસાયણુ
મ ઘણિઉં

એડિ નયરિ જે સતિ ઉદ્ધરણિ કરાવ્યુ. વિહિ સમુદય સન્નભતિ,
જિણ્ણવઘસૂરિ ડાવિયુ.

(૧) અપૂર્ણ પ્રત, જે.સ. ભં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂઝર્ કાવ્યસંચય.]

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૯. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

२६७. सुभतिगण्डि (अ. जिनपतिसूरिशिष्य)

सुभतिगण्डिनी दीक्षा सं. १२६०. ऐमनी सौथी मोटी १२१०५
अंधाअनी रयना 'गणधरसाध'शतक अडइ वृत्ति' सं. १२६५नी छे.

(६३६) + नेमिनाथ रास गा. ५८ सं. १२७० लगलग

आदि - पाणुमवि सरसध देवी, सुय रयणु विबूसिय,

पलणिसु नेमि सुरासो, जणु निसुणु सुसिय. १

अंत - सिरि जिणुवध अरु सीसिध, धडु मणुडर लासु,

नेमिकुमारड रधउं, गण्डि सुमधण्डि रासु. ५७

सासणुदेवी अ'आध, धडु रास हियतड,

विणु डरडु सिणु, संधडु गुणुयंतड. ५८

(१) ले. सं. १४मी सदी, जेस. लं. (२) ले. सं. १५मी सदी, जेस. लं.

प्रकाशित : १. डिंही अनुशीलन वर्ष ७ अंक १. [२. रास और
रासान्वयी काव्य.]

[जैमगूकरयनाअं भा. १ पृ. ६-१०. कृतिनी भाषा अ'अ'श जणुय छे.]

२६८. (शाड) रयणु (अ. जिनपतिसूरि लकटा श्रावक)

(६३७) + जिनपतिसूरि धवल गीत गा. २० सं. १२७८ लगलग

आदि - वीर जिणसर नमध सुरेसर, तसाणुडि पणुमिव पयकमले,

युगवर जिनपतिसूरि गुणु गाधसो, लतिलार डरसिदि मनि

रमले. १

अंत - अन्न दिणुंतरे आर सतडेातरे, भास असादि जिणु अणु-
सरीअे,

मन्न सुर आणुडि सिय दसमी दिवसडि, पडुणु सुरि
अमरापुरी अे. १६

ओडु श्री जिणुपतिसूरि अरु गुणपवर, साड रयणु धम
संधुणुध अे,

समरध जे नरनारि निरंतर, तडा धर नत्रनिधि संपगठ अे. २०

(१) सं. १४६३, अलथ जैन अंधालय संग्रह.

प्रकाशित : १. अैतिहासिक जैन काव्यसंग्रह पृ. ६.

[जैमगूकरयनाअं भा. १ पृ. १०-११.]

२६९. लत्तडि (अ. जिनपतिसूरि-लकटा श्रावक)

(६३८) + जिनपतिसूरि गीत गा. २० सं. १२७८ लगलग

શાહ રયણ અને ભત્તઉ રચિત ગીતમાં કેટલીક કડીઓ તે પંક્તિઓ સમાન છે. અને ગીત એકબીજાથી પ્રભાવિત છે.

આદિ - વીર જિણેસર નમીઉ સુરેસર, તસ પહ પણમિય પયકમલે,
યુગવર જિનપતિસૂરિ ગુણમંડન, ગુણગણ ગાઇસો મતિ રમલે. ૧
અંત - ચરણકમલ નરવર સુર સેવઇ, મંગલ કેલિ નિવાસ હુએ,
થૂલક-રયણ પાલણુપુર નયરિહિં, તિહુઅણુ પૂરઇ એ આસહુ
એ. ૧૬

લીણુઉ કમલેહિ ભમર જિમ ભત્તઉ, પાયકમલ પણમિય કહઇ,
સમરઇ એ જે નરનારિ નિરંતર, તિહાં ધરે રિહિ નવનિહિ
લહઇ એ. ૨૦

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ ૮.

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ પૃ.૧૧.]

૩૦૦. જયમંગલસૂરિ (વાહિદેવસૂરિ-પુણ્યદેવસૂરિ-રામચંદ્રસૂરિ-
શિષ્ય)

(૬૩૯) [+] મહાવીર [જન્માભિષેક] કલશ કડી ૧૫ કે ૧૮
કૃતિ સંસ્કૃત તેમજ ગુજરાતીમાં છે.

આદિ - (પહેલાં ત્રણ સંસ્કૃત શ્લોક પછી)
આરામમંદિર વાવિ સુંદર તુંગતોરણુ રમ્મ
પાધાર જિણુહર કુવ સરવર સગગજિણુ વાપમ્મ
તિહિ કુંડલ ઝલકતિ તેહર ખલકતિ હાર લહકતિ નારિ
તહિદિસ તિગ જવડિ ઘોરિયા વડિ રયણ કંચણુ કારિ. ૪

અંત - ઇમ ઇન્દ મિલિહુણિ કલસ ભરહુણિ સુરજિ નીરહિં ભરિયલા
સિરિ વીર નાહડં મેરુ મચ્છહ જિમિઝિમ રમિઝમિ નહવિયલા
તે અનેક-મંગલ તિત્થ કરિહુણિ વીર જણુણી અપિહ
તા સયલ સુરવર કાણુ પહોતલિ રંગિ જગિ ચિર થપિહ. ૧૪ (૧૭)
વાહિદેવસૂરપાય પણમેવિ અનર્થ પુણ્યદેવસૂરિ
તા ઇન્દ આગમ તક્કિ સુંદરું સુગુરું રામચન્દ્રસૂર
જગિ જયોમંગલસૂરિ હુલ્લિય માહાવીર અભિષેએ
તઉ કણુવકલસેહિં નહવઉ ભવિયાં પૂજહું એહ જ દેવ. ૧૫ (૧૮)

(૧) જૂની પ્રત, પ.ક. ૧૫થી ૩૧ પં. ૧૫, તેમાં પ.ક. ૧૫થી ૧૬,
પુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૨૦૮/૧૯૪૫. (૨) પ.સં. ૪-૧૫, પ.ક. ૩,

પુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૪૧૮/૮°૫૧૧. [મુપુગૃહસૂત્રી, હૈનૈજ્ઞાસ્યિ લા.૧ (પૃ.૧૪૭, ૫૧૫, ૫૧૬ - રનાત્રપૂજાવિધિ-અંતર્ગત, મંગલસુરિને નામે).]

[પ્રકાશિત : ૧. વિવિધ પૂજાસંગ્રહ તથા અન્ય પૂજાસંગ્રહોમાં, સનાત્રવિધિ-અંતર્ગત.]

[ઝૈહાપ્રોસ્ટ્રા પૃ.૨૯૬-૯૮.]

૧૦. પાદહણુ

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૯.]

(૬૪૦) + નેમિ આરહમાસ રાસો કડી ૧૬

૧૫મી કડીમાં 'પાદહણુ લણુઘ' મળે છે.

આદિ - કાસભીરમુખમંડણુ દેવી, વાએસરિ પાદહણુ પણુમેવી,
પદમાવતિય અકેસરિ નમિઉં, અંખિકા દેવી હઉં વીનવઉં.
ચરિઉ પસાયઉ નેમિજિણુ કેરઉં, કવિતુ ગુણુ ધમ્મ નિવાસો,
જિમ રાધમઘ વિઓહુમઓ, આરહમાસ પયાસઉ રાસો. ૧

અંત - ઇણુ પરિ લણિયા આરહમાસા, પદ્મ સુણુતહ પૂજઉં ગ્રાસા,
રાયમઘ નેમિકુમર વહુ ચરિઉં, સંખેવિણુ કવિ ઇણિ પરિ કહિઉં,
અંખિક દેવિ સાસણુદેવિ માઈ, સંઘ સાનિધુ કરિજઉ સમુદાઈ.

(૧) સં. ૧૪૨૫ લગભગ જિનપ્રભસુરિની પરંપરામાં લિખિત પ્રત

ખીકાનેર પૃહદ્દ શાન ભં.

પ્રકાશિત : ૧. સંમેલન પત્રિકા. [૨. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

[ઝૈમગૂકરચનાએ લા.૧ પૃ.૧૨.]

૩૦૧. અજ્ઞાત

(૬૪૧) [+] અંખિકાદેવી પૂર્વભવવણુન તલહરા ગા.૩

આદિ - તિલોત્તમ રંભ રઘ. ૪

સીલિહિં જણુ સીતા દવદંતિ રાણી, અંજણુ સુંદરી રાયમઘ,
સોહગ સુંદરિ જગડ પહાણી, જાવિહિ નિમ્મલ નિમ્મવિય. ૫

અંત - છુડયણુ વયણુહ કિંપિ સુણેવિ, કિંપિ મુણિય નિયમઘ બલિણુ,
ચરિઉ તુમહારઉ વનિઉ દેવિ, પૂરિ મણોરહ અમ્હ તણુઘ. ૨૬
નેમિ જિણેસર ચરણુ અભોય, મહુયરિ અંખિક દેવિ તુહું,
સંઘલ સાનિધુ કરિ સુહભોય, દેહિ મણુવંછિય ઉદયરિદ્ધિ. ૩૦

(૧) જિનપ્રભસુરિની પરંપરાની સં. ૧૪૨૫ લગભગ લિખિત પ્રત,

ખીકાનેર પૃહદ્દ શાન ભં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ પૃ.૧૮.]

૩૦૨. અક્ષર

(૬૪૨) વીરતિલક ચોપાઈ ગા. ૧૨

આદિ - વાસુપુત્ર તિલકરુ દેઉ, જસુ તણિ કલા ન લખલઈ છેઉ,
વિભજલપુરિ વિહિ ચઈતિણિ વેસુ વીરતિલક ખેતલનઉ વેસુ. ૧

અંત - નેઉર રુણુરુણુ ઝણુકારુ, વીરતિલક ગુણુવંતુ અપારુ,
ગેવરુ નચ્ચઈ મન્નિઝમ રચણિ, વાસુપુત્ર પરમેસર ભુચણિ. ૧૨
નિસુણુહ વીરતિલક તણુઉ ચરિઉ, સુખ સંપદ હુચઈ નાયઈ
દુરિઉ. આંચસી.

(૧) સં. ૧૪૩૭, જેસ. ભં.

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ પૃ.૧૯. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૦૩. (કવિ) છદ્દ

(૬૪૩) ક્ષેત્રપાત્ર દ્વિપાદકા ગા. ૮

આદિ - સુમ્મઈ ડહડહંતુ અઈસહઉ ગરુયઉ સદુ નહયલે,
ધુમ્મઈ સઘણુધોરુ જણુ ભીસણુ મેઝલરવઉ મહિમલે.
રુણુરુણુ રુણુરુણુત નેઉર સરુ પાચા સધુ પહુતઉ,
નચ્ચઈ ખિતવાહુ જિણુમંદિરિ બહુ આણુંદ જુતઓ. ૧

અંત - બઈ સુ પંથ કુસુમ સેવિત્તિમ જે તુક ભાતિ પૂયએ,
વિલસઈ સુજુ સુકપુ બહુવિહ પરિ દુકપુ ન હોઈ તહક્રએ.
દિવ્વાભરણુ દિવ્વ દેવંગ સમીહિય તાસુ સંપએ,
જે તુહ પઠઈ સુણુઈ ખિતા હિવ ઈમ કવિ છદ્દહુ જંપએ. ૮

(૧) સં. ૧૪૨૫ લગભગની પ્રત.

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ પૃ.૧૯. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૦૪. અક્ષર

(૬૪૪) [+] મયણુરેહા રાસ ગા. ૩૬

આદિ -તાં રાણી,
રઈ રૂબહ લીલા દવંદતી, રાયમએ જિમ નેહુ કરંતી... ૬
સમકિતુ અવિચલુ હિચઈ ધરતી, જિણુગણુહાર પયપલ્લમ નમંતી,

અન્દ્રજસે કુમર સોહંતી, ગમઇ દીહ સા બહુ ગુણવંતી. ૭
 અહ બલતરિ ઈસિ હસંતી, ઉરિ એકાવલિ હારૂ વહંતી,
 કરયલિ લીલાકમલુ કરંતી, કલકઠી જિમ કિંપિ ભણુંતિ. ૮
 ઇણિ પરિ પેખઇ મણિરહુ રાઓ, હા ધિયુ પેખઇ કમ્મ વિવાઓ,
 પેખિઉ મયણુ મુહ રમણીસર, તે સાયરૂ જિમ નહાસિઉ નરેસર. ૯
 જં નવિ વેય પુરાણ સુણીજઈ, જં ચિય પામરિ લોઇ ઠસીજઈ,
 તપિ નરેસર માંડિઉ કજૂ, પેખઉ મયણુ મહાલડ રજૂ. ૧૦
 કુલિ કમલેહિમ છુદ્ધિ કરંતઉ, નિયગુણ વલ્લી અગિ દહંતઉ,
 હાહારત તિહુયણિ પાવંતઉ, મણિરહુ મયણુ માંદિરિ પતઉ. ૧૧

અંત - જિણુહરિ પૂજિઉ મદિલનાહુ, પવતિણી પહુમેઈ,
 મિન્હિઉ વાલહ તણુઉ નેહુ, તઉ દિકખા લેઈ.

કુમરહ સયલહ જિણુહ વયણિ પડિઓહુ કરંતી,
 કેવલનાહુ ધરેવિ મયણુ, સા સિદ્ધિ પહતી. ૫

સયલહ રયણહ વયર રયણુ, જિવ મૂલુ ન જાએ,
 તિમ જિમ સાસણિ સીલુરયણુ કવિ કહણુ ન માએ,
 વીર જિણેસર જમ તિત્યુ, અનુસૂર પયાસઈ,
 તા ચિરૂ નંદઉ એહુ ચરિઉ, અનુ મયણુ મહાસઈ. ૭

—મયણુરેહા રાસ સમાપ્ત :.

પ્રકાશિત : ૧. હિંદી અનુશીલન.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૨૦.]

૩૦૫. અમરપ્રભસૂરિશિષ્ય (ધર્મસૂરિ પદ્મે આણુંદસૂરિશિષ્ય)

(૬૪૫) સંખવાવીપુરમંડન શ્રી મહાવીર સ્તોત્રમ ગા. ૨૧

આદિ - સિરિ સિદ્ધંતથ નરેસર નંદણુ ગુણનિલય,
 પણુય ભવિયણુ જણુ દેસિય સાસય પય,
 દુરિય દુરત દવાનલ વિજઆવણુ જલય,
 તિહુયણુ મણુ આણુંદણુ વીર જિણુંદ તયા. ૧
 જણુમણુ ચિન્તિય પૂરણુ સુરતરુ સમચરણુ,
 પુવ્વ ભવંતર સંચિય ઠલિમલ અવહરણુ,
 સંખવાવિપુરમંડણુ ખંડણુ ભવભયહ.

વજ્રમાણુ જિણુવઈ જય પામિવિય પરમસુહ. ૨

અંત - અવણિ વર રમણિ રમણીય સુર સુન્દરં,

સુર વિમાદુલ્લ અવયરશુમિહ સુન્દરં,
 સંખવાવીય વર ગુદ્ધિ કારાવિયં,
 જયઉ જિણુમવલ્લુમુતુંગમંડવજૂયં. ૪
 વાઇ ગઇ રાય નિજલણ પંચાણુણો,
 ધરમસૂરિતિ ઉદ્ધરિય જિણુસાસણો.
 તેણુ સિસિ સંખવાવિયૂ સુપછટ્ટિઓ,
 જુગલનિહિ વરિસિ (૧૧૯૨) વીર જિણુ સામિઓ. ૫
 મતિ ઉલ્લસિય ધણુ પુત્રય પુલય કલિય વંગયા
 સંખપુર પવર સિરિ નિલય મિહ જે સિય
 વદ્ધમાણુ જિણુ યુણુઇ તે વંજિયા,
 ઝતિ પાવંતિ નિબ્ભતિ સુહ સંપયા. ૬
 ધરમસૂરિ પદ્ધિ આણુદ્ધસૂરિ મુણિવરો, અમરપહસૂરિ તસુ
 પદ્ધિ નવ દિણુયરો.

તાસુ સીસેણુ નિય ભાસિ ભરિ પણુમિઓ
 સિદ્ધિ સુહ દેહ પહુ વીર જિણુસામિઓ. ૭
 કુમય તય દિણુદો પાયનમ્ભામરિંદો,
 ભવિય કુમય ચદો વદ્ધમાણુ જિણુદો,
 પરમસુહ નિવાસં મુત્તિકંતા વિલાસં, જયતિ શાસનમ્
 વવગય ભવ પાસ દેહ નાણુપપયાસં. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૨૧-૨૨. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જળાય છે.]

૩૦૬. અજ્ઞાત

(૬૪૬) પાઠ્યગાહા ગા.૮૫

કૃતિ પ્રાકૃત, અપભ્રંશ અને ગુજરાતી ભાષાનાં (છેલ્લી કડીઓ) છે.

એ કડી સંસ્કૃતમાં પણ છે.

અંત - પડિલેહણિહિં પમજજણિહિં જે સજ્જાઉ સલગ

તે હં વંદઉં મુનિપવરા ઇન્દિઅ જાહં સખદ્ધ. ૮૩

મિચ્છા દુક્કઠ કાહુ કરમ્ હિઉં કુ સુધઉં જાહં

આહેડી નીયઉ નમઇ મારેવા હરિણાઇ. ૮૪

જો ગુણુવંતઉ મો નમઇ...ઇ...ગ થદ્ધઇ થાઇ

અવસિ નમતા ગુણુ ચઇ ધુણુહ કહંતાઉં...ઇ. ૮૫

—છતિ પ્રાકૃતગાથા વૈરાગ્યમયઃ.

(૧) પ.સં. ૨-૧૬ (૧૮), મુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૫. ૩૨૬/૨૩૪૩.

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ. ૪૭૪.]

૩૦૭. દેહલણ

દેવેન્દ્રસૂરિની આજ્ઞાથી રચિત. જે દેવેન્દ્રસૂરિ 'કર્મબંધ'ના પ્રસિદ્ધ રચયિતા હોય તો એમનો સમય સં. ૧૩૦૦ લગભગ છે.

(૧૪૭) + ગયસુકમાલ રાસ ગા. ૩૪

આદિ - પણમેવિણુ સુવદેવી સુય રયણ વિભૂસિય,

પુત્યય કમલ કરીએ કમલાસચિ સંદિય. ૧

પલણુકિં ગયસુકુમાર ચરિતુ પુન્યિ ભરહખિતિ જ વિતૂ,

અંત - સિરિ દેવિંદ્રસૂરિંદહ વયણે, ખમિ ઉવસમિ સહિયઉ,

ગયસુકુમાલ ચરિતૂ સિરિ દેહલણિ રહયઉ. ૩૩

એહ રાસુ સુયડેયહ બાઈ, રકપઉ સયલુ સંધુ અંખાઈ,

એહ રાસુ જે દેસી ચુણ્ણિસી, સો સાસય સિવ સુકપાડં લહિસી. ૩૪

(૧) જેસ. ભં.

પ્રકાશિત : ૧. રાજસ્થાન ભારતી વર્ષ ૩ અં. ૨. [૨. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યત્રયય.]

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૨૨. કૃતિની ભાષા અષ્ટાંશ જણાય છે.]

વિક્રમ ચૌહાની સદા

૧૩. જિનેન્દ્રસૂરિ (ખ૦ જિનપતિસૂરિશિષ્ય)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૨.]

(૬૪૮) [+] મહાવીર જન્માભિષેક ગા. ૧૪

આદિ - સિદ્ધત્ય મહાનર રાય વંશ, સર રાય હંસ મુણિ રાયહંસ,

તેલુક્કનાહ જુગદીહ નાહ, જય ચરમ જિણેસર વીરનાહ. ૧

તુહ મજજણુ જે જિણુ કુણુહિ લવ્વ, તે પાવધ સંપદ નાહ સવ્વ,

ઉચ્ચિન્ન ડુદ્ધ દારિદ્ કંદ, પણ્યામરવિંદ જિણિંદ અંદ. ૨

સાધનન પુનન સુકયત્ય વીર, સિરિ તિસહદેવિ જસુ ઉચરિ ધીર,

ઉપનુ સયલ તેલુકનાહું, તહુ ગુણગણ રચણુહ સલિલ નાહું. ૩
સુર સિહરિ મિલિય ચઉસદ્દિ ઇંદ, જમ્મકખણિ લકખણિ તુહ જિવિંદ,
કે ઉર મહોડ કડિ સુતહાર, ચલ કુંડલ મંડિય ભતિસાર. ૪

અંત - જન્માભિષેકે કય તિજગ સેલે, ભવિયણુ મિન્નાસિય પાય લેલે,
તુહ કરહિ દેવ દેવિંદ વિદ, અસુરિંદ ક્ષિંદ સ જોઈસિંદ. ૧૩
જમ મેરુમિ અમરેસરા મજ્જણુ, કરહિ તુહ વીર ગિરિધીર દુહ

તજ્જણુ,

સદ સુવિચરૂડ તહ કુણહિ જે સંપયં, સુત રિહિણુઉ તે લહહિ
પરમં પયં. ૧૪

—છતિ શ્રી મહાવીર જન્માભિષેકઃ કૃતઃ શ્રી જિનેશ્વરસૂરિભિઃ.

(૧) સં. ૧૪૩૭, બીકાનેર જિનહર્ષસૂરિ ભં.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

[જૈમગૂરુચર્યાએ ભા. ૧ પૃ. ૧૨-૧૩. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૦૮. જિનેશ્વરસૂરિશિષ્ય

(૬૪૯) આદિનાથ યોલિકા ગા. ૮ બાહડમેર

આદિ - તા પુહવિ પહાણુઇ સગ્ગ સમાણુઇ વલ્લહિ વાહડમેરિ
તા તહિવિ જિણુહરુ અચ્છ મણુહરુ જેઉવ તિજ્જમ્મ મેરિ,
તા નાભિહિ નંદણુ નયણુણુદણુ તિસહિ જિણુસરુ દેહ,
તા સહિ વદિજ્જમ્મ નિરજ્જમ્મ કિદ્દમ્મ પાવહ લેલે. ૮

અંત - તા પૂહઉ મજ્જિજી પુનુ ઉવજ્જિજી સામિહિ હરિસહ પૂરિ,
તા જગહ પહાણુ ગુણુહ નિહાણુ વંદિહિ જિણુસરસૂરિ
તા મિલિયા લોયા પૂયહ જેવા, ચિત્તિ ભયહિ ચમકારુ,
તા ઇણિ પરિ મહિમા કા મહિ રમ્મા પાવહિ સુકપુ અપારુ. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૫૦) [+] વાસુપૂજ્ય યોલિકા ગા. ૪ પાહ્લણુપુર

વિજ્જપુરના સમંધમાં બુદ્ધિસાગરસૂરિનો ગ્રંથ જુઓ.

આદિ - તા પહ્લણુપુરિ ગોરી વિનંતિ કરમ્મ જુ પ્રિય નિસુણુહુ,
તા દૂસમ કવિ સૂસમુ અવયરિહિ ષડે દુહહ જલજલિ દેહ.
તા ચલ્લહિ સામિય મયગલ સલહિ જસુ કરેસુ,

તા વિજ્જહરિ વિહિ મંદિરિ પહ્લમિસુ વાસુપુજ્જુ તિત્થેસુ. ૭

અંત - તા જં જં જરરં આહિજ વજહિ વીણુ વેણુ અઇ રમ્મ,

તા તુંબુર સરિ મહુર સરિ ગાયહિ ગાયજુ ખોડહિ કમ્મ.
 તા વાસુપુજુ તિત્યયરુ પસંસહિસુ ગુરુ નિજુસરસૂરિ
 તા ભવિયહુ જણુમણુ વંછિઉ પાવહુ દુરિઉ પણાસઘ દૂરિ. ૪

(૧) ઉપયુક્ત પ્રતિ.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂઝર કાવ્યસંચય.]

(૬૫૧) વાસુપુજ્ય યોલિકા ગા. ૪ વિજ્જલપુર

આદિ - તા ઉત્તર દિસિહિ નારિ જ હુંતી, રહિલય મણિ વિહસંતિ,
 તે ચડિય તુરગિહિ પવણુવેગિહિ, મિલ્હવિ ધરુ પછસંતિ,
 સા હરણિય ચિત્તિહિ બહુ સુપવિત્તિહિ વિજ્જલપુર વર આય,
 તા પહુ વસુપુજ્જ વદાવિ પ્રિયં મહુ, તે પણુમહિ પહુપાય. ૧

અંત - તા પચ્છિમ રભ કંડ રચણાયરિ જે હુંતી તિય દાણિ,
 તા કર જેડિવિ નિન્નવઉ નરિંદહુ પહુવેગેણુ પરાણિ.
 તા વાસુપુજ્જ વિજ્જલપુર નયરહ યપિરઉ નિજુસરસૂરિ,
 તા મોપહુ પણુમંતિહુ પસંસઘ દુરિઉ પણુસઘ દૂરિ. ૪

(૧) ઉપયુક્ત પ્રતિ.

(૬૫૨) [+] શાંતિનાથ યોલિકા ગા. ૪ શ્રીમાલનગર

આદિ - તા ઉત્તર દક્ષિણુ પૂરખ પચ્છિમ બહુ દિસિ હુંતી નારિ,
 તા કર જેડેવિણુ નાહુ નમેવિણુ વયણુ છહુ અવધારિ.
 તા દૂસમ કાલી પહુ સિરમાલી અદણુદુ સુણિયર્થ તિત્યુ,
 તા ઇહિ ભવસાયરિ દુકખહ આયરિ ભવિયહ જણુ યોહિત્યુ. ૧

અંત - તા ધન પુનવતી બહુ ગુણવંતી અમર પસંસહિ સગિ,
 તા દાણુ દિયાવહિ મહિમ કરાવહિ સચુરુ વયણુ વિહિ મગિ
 તા સિરમાલાહ મંડણુ પાવવિહંડણુ યપિ નિજુસરસૂરિ
 તા ભવયહુ વંદહુ જિવ ચિરુ નંદહુ દુરિઉ પણાસઘ દૂરિ. ૪

(૧) સં.૧૫મી સદીની સંગ્રહપ્રતિઓ.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂઝર કાવ્યસંચય.]

(૬૫૩) મહાવીર યોલિકા ગા. ૮

આમાં ઉદયવિહારના ઉત્તરના કુલધરનો ઐતિહાસિક ઉલ્લેખ છે.
 આદિ - તા ગુજ્જર નારિહિ ઇહ સંસારિહિ મણિ હયઉ આણુદુ,
 તા તિસલહ નંદણુ કમ્મવિહિંડણુ વંદહુ વીર નિજિદુ.
 તા કણયહ કલસુ અભિયહ વરિસુ સુંભઈ મણુહર દહુ,

તા સહિયલ દ્વિદુષ પાઉ દ્વિદુષ રોનુજઈ સય ખાંડુ. ૧
અંત - તા ઉદયવિહાર સારોહાર કારિકે કુલધરિ મતિ,
 તા અસુર સુરિંદા ખયર નરિંદા પકિખવિ સીસુ ધુણ્તિ,
 તાં તાસુ પછંદા કિયઈ વિસિદ્ધા સીસુ ધુણ્તિઉ ઈંદુ,
 તા ધમ્મ કહતૂ જગિ જયવતૂ જિણ્ણિસરસૂરિ મુણ્ણિકુ. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૫૪) જિનેશ્વરસૂત્રિ (મદનચુદ્ધ) ચન્દ્રાયણ ગા. ૧૨

આદિ - હલિ પંચકુસુમ સરિ વિસરુ નમિજ્જઈ કરિ ઘર વર સારંગો,
 મઈ સમરિ જિણ્ણીવઉ સૂરિ જિણ્ણેસર ગુણ કવિ નાણ સુચંગો,
 રઈ ભણુઈ મયણુ સુણિ સપુ કહં તુહ મિલિહ કરહુ કોદંડો,
 સો અજઈ ન જિતુ કેણવિ જિપ્પઈ જિણ્ણીસરસૂરિ પયંડો. ૧

અંત - રઈ વારિકે ન હિહિ સંચરિકે ધણુ ધરિ કરિ ઉબ્ભડ મયણુ,
 તં હણુઈ જિણ્ણેસરસૂરિ ગુરુ, ગઈંવિ ખંભુ ખગગહ રયણુ. ૧૨

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૫૫) મંગલ ગા. ૪

આદિ - જો મંગલુ સિરિ રિસહનાહ મરુદ્ધેવિહિ દિન્નઉ
 જો મંગલુ નેમિહિ કુમાર સિવદેવિ પવન્નઉ
 જો મંગલુ પહુ યાસનાઈ વરમાદેવિ કિજ્જઈ
 જો મંગલુ ચઉવીસહ જિણુહ, સુરનાહ કરહિ મેર વરહિ,
 સો મંગલુ ચઉવિહ સુસંઘ સણિ, મિલિ ઠવિયઉ સાસણુ સુરિકે ૧

અંત - કરહિ સંતિ સંઘસ્સ સતિ જુગપવર જિણ્ણેસર,
 સતિ સયલ લોયસ્સ સતિ ઉદ્દયહ તરેસર.
 અઠરાએવિહિ જ્ઞઈ રાઈ વિસસેણુઈ તંદણુ,
 ચક્ક લવિજ પરિચત જયઈ જિણુ પાવવિહંડણુ.
 કમદુ કરડિ ધડ પંચમુહ ભવિય લોય ભવભયહરણુ,
 જય જયહિ જયહિ જય સંનિયર સંતિનાહ સિવસુહકરણુ. ૪

(૬૫૬) + ગુરુગુણ પદપદ ગા. ૮

આદિ - જિણુવલ્લહ પમુહાણુ, સુગુરુણુ જો પદેઈ વર-કપ્પં,
 મંગલ-દીવંમિ કયે, સો પાવઈ મંગલં વિમલં. ૧

અંત - જિણુવલ્લહ જિણુદત્તસૂરિ જિણુચન્દ્ર જુ જિણુવઈ
 તુય સુવ્વઈ આસીસ દિતિ જિણ્ણેસરસૂરિ મુણ્ણિવઈ,

ઉપહિ બમ જલુ રહઈ ધવણિ બમ મહ દિણેસરુ,
તામ પયાસિઉ સૂરિ ધમ્મુ જુગપવરુ જિણેસરુ.
વિહિ સંધુસ નંદઉ દિણ્ણુ દિણ્ણુ, વીર તિત્થુ ધિરુ હોઉધર,
પૂજન્તિ મણ્ણોરહ સયલ તહિ કવ્વક પહંતિ નારિ-નર. ૮
—ઇતિ પરૂપદમ્.

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ.

[જૈનગૂર્જરચનાએ ભા.૧ પૃ. ૧૩-૧૮. કૃતિઓની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૦૯. લક્ષ્મીતિલક (ખ. જિનેશ્વરસૂરિશિ.)

ઉપાધ્યાય લક્ષ્મીતિલક મોટા વિદ્વાન હતા. એમણે સં.૧૩૧૧માં ડાહ્યાદનપુરમાં 'પ્રત્યેક બુદ્ધ ચરિત્ર' (અં. ૧૦૧૩૦) તથા સં.૧૩૧૭માં બલોરમાં એમના ગુરુ જિનેશ્વરસૂરિકૃત 'આવકધર્મપ્રકરણ' પર બૃહદ્ વૃત્તિ (અં. ૧૫૧૩૧)ની રચના કરી હતી.

(૬૫૭) + શાન્તિનાથ દેવ રાસ ગા. ૬૦ સં.૧૩૧૦ લગભગ

આદિ - સંતિ જિણેસર ચરણુકમલુ કમલહ આવાસુ,
ઉત સિય નિય ઉતમંગ સુરહિયદસ આસુ.

સવણ મહુ સવુ ચરિઉ તાસુ વિરહમુ સંખેવી,

નાયહુ ભવિયહુ ભાવ સાસુ સિગાર કરેવી. ૧

અંત - એહુ રાસુ જે દિતિ, ખેલા ખેલી અઇ કુસલ,

ખંભસંતિ તહ સંતિ, મેથનાદુ વિ એતલ કરઉ. ૫૮

એહુ રાસુ બહુ ભાસુ, લમિહતિલય ગિણિ નિમ્મયઉ,

તે લહતિ સિવવાસુ, જે નિયમણિ ઊલટિ દિયહિ. ૫૯

મહિ કામિણિ રવિ ઇંદુ, કુન્ડલ જુવલિણુ બસ હઇ,

તામ સંતિ જિણુ ચંદુ, અનુહઉ રાસુવિ ચિરુ જયહિ. ૬૦

પ્રકાશિત : ૧. સંમેલનપત્રિકા ભા.૪૭ અં.૪. [૨. પ્રાચીન ગૂર્જર

કાવ્યસંચય.]

[જૈનગૂર્જરચનાએ ભા.૧ પૃ.૨૩. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશપ્રધાન જણાય છે.]

૧૭. સોમમૂર્તિ

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૫.]

(૬૫૮) ગુર્વાવલી રેણુઆ ગા. ૧૩

આદિ - વસહિ મગ્યુ જિણિ પયકુ, કરિ સહિ અણુહિલ પાટણિ
વાઈય જગિ જસ ઠક્ક,
સો નિણુસરસુરિ ગુરુ રયણુ મણિ આયહિ જે નર તે સસારહ
યુક્ક. ૧

નર જુગપહાણુ ગુરુ ચરિય હારુ નિય કંડિ ઠવઉ તિય લોય સારુ,
એ મુક્તિરમણિ જિયુ તુઠ વરેષ. આંચલી.

અંત - એહ ગુરાવલિ જે પદય જે મણિ અવધારહ રંગિહિ જે ગાયહ,
સોમસુત્તિગણિ ઇય લણુહ સો નરુ સંસારહ કુહહ જલંજલિ
દેઈ. ૧૩

(૧) જૈ. ભં. (૨) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૫૯) જિનપ્રખોધસૂરિ ચચ્ચરી ગા. ૧૬

જિનપ્રખોધસૂરિનો આચાર્યકાળ સં.૧૩૩૧થી ૧૩૪૦.

આદિ - વિજયઉ વિજયઉ કોડિ જુગ જિનપ્રખોધસૂરિ રાહિ,
વિષ્કુરતં વર સુરિ ગુણરયણુ અલકિયકાહિ. ૧

અંત - નિણુપ્રખોધસૂરિ ગુરુ તણિય જે આચરિ પલણું તિ
સોમસુત્તિગણિ ઇમ લણુઈ પુણુ સચ્ચિતિ લહંતિ. ૧૬

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૬૦) જિનપ્રખોધસૂરિ ખોલિકા ગા. ૧૨

આદિ - તિય લોય સામિણિ હંસગામિણિ, દેવ કામિણિ પણુમિયા,
અન્નાણુ વલ્લરિ દલણુ કતારિ, મણિ ધરેવિણુ સારયા,
સિરિ સુગુરુ નિણુસરસુરિ પદ, ગયણુ જુસણુ દિનમણી,
સંયુણિસુ સિરિ નિણુપ્રખોધસૂરિ ગુરુ, ભત્તિ ગુરુ ચૂડામણિ. ૧

અંત - જઈ તુમ્હિ રુદ્ધ લવસમુદ્ધ, મારુ વંછહુ લવિજણુ,
નિણુપ્રખુદ્ધસૂરિ ખોહિત્ય ગિન્હહુ, તાહિ હો નિચ્ચલ મણા.
સંધેવિ વેગિણુ જિમ લવોયદિ, જિદ્ધિ પુરુ પાવહુ ચિર,
ઇમુ સોમસુત્તિ લણુઈ તસુ પય, ભત્તહિ વચરં વરં. ૧૨

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૨૪-૨૫.]

૩૧૦. પદ્મારત્ન (જિનપ્રખોધસૂરિશિષ્ય)

(૬૬૧) જિનપ્રખોધસૂરિ વણુન ગા. ૧૦

આદિ - પુહવિ પહાણુઈ યાવહદિ પણુ કણુય-સમિદ્ધ એ, જયઉ જે

જગિ સાડુ,
 શ્રી ચન્દ્રકુલિ ગવણિ ભાણુ સિરિયાદેવિ કુખિ ઉપનનઉ ગુણુ
 ભંડારુ. ૧
 અંત - એસઉ ગુરુ જિણુમખોધસૂરિ જો પણમએ, અવિચલ ભાવિહિ
 જો સુમરેઈ,
 પહમરયણુ મુનિ ઇમ ભણુએ સો મણુવંછિઉ ફલો દુલહો
 તુરિઉ લહેઈ. ૧૦

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૨૫-૨૬. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશપ્રધાન જણાય છે.]

૩૧૧ ઠ. ફેરુ (ખરતર૦ જિનચન્દ્રસૂરિભક્ત)

આ કવિના 'દ્રવ્યપરીક્ષા' (મુદ્રાશાસ્ત્ર), 'ધાતોત્પત્તિ', 'રત્નપરીક્ષા', 'ગણિતસાર', 'વસ્તુસાર' અને 'જ્યોતિષસાર' વગેરે પ્રાકૃત ભાષાના ગ્રંથ ઉલ્લેખનીય છે.

(૬૬૨) + યુગપ્રધાન ચતુ:પદિકા ગા. ૨૮ સં. ૧૩૪૭ કન્તાણુ
 આદિ - સયલ સુરાસર વંદિય પાય, વીરનાહ પણુમવિ જગતાય,
 સુમરેવિણુ સિરિ સરસઈ દેવિ, જુગવર ચરિઉ ભણુસુ સંખેવિ. ૧
 અંત - સંવ સહિઉ ફેરુ ઇમ ભણુઈ, ઇતિય જુગપહાણુ જો ગુણુઈ,
 પહઈ ગુણુઈ નિય મણુ સુમરેઈ, સો સિવપુરિ વર-રજુ કરેઈ. ૨૬
 તેરહ સઈતાલઈ (૧૩૪૭) મહ માસિ, રાય-સિહર વાણુરિય
 પાસિ

ચન્દ્રતણુભલવિ ઇય ચઉપહઈ, ઠન્નાણુઈ ગુરુભત્તિહિ કહિય. ૨૭
 સુરગિરે પંચઠીવ સવ્વેવિ, અન્દ્રસૂરિ ગહ રિકખ જિવેવિ,
 રથણાયરધર અવિચલ જમ, સંધુ ચઉવિવહ નંદઉ તામ. ૨૮
 પ્રકાશિત : ૧. રાજસ્થાન ભારતી વર્ષ ૬ અ. ૪. ૨. પ્રકા. જિન-
 દત્તસૂરિ જ્ઞાનભંડાર, સુરત, પત્રાકારે. ૩. રત્નપરીક્ષાદિ ગ્રંથ સખતક.
 [જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૨૬. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશપ્રધાન જણાય છે.]

૩૧૨. લખમસીંહ (ખ૦ જિનચન્દ્રસૂરિભક્ત શ્રાવક)

જિનચન્દ્રસૂરિનો આચાર્યકાળ સં. ૧૩૪૧થી ૧૩૭૬
 (૬૬૩) જિનચન્દ્રસૂરિ વણુના રાસ (ઐ.) ગા. ૪૭
 આદિ - પાસ જિણુસર વીતરાહુ, પણુમેવિણુ ભત્તિ,

કર જોડવિ સુયદેવિ નમિવિ, કારઉ વિન્નતી.

ચરિઉ રઘસુ મણિ રાયહંસુ, પહુ જિણ્ણચંદ્રસૂરિ

નચહુ ભવિયહુ, ભાવસારુ, ગય કલ્લિમલુ દ્વરિ. ૧

અંત - જુગપહાણુ પહુ જિણ્ણચંદ્રસૂરિ, પયદ્ધઉ નિય પયાવ જસુ પૂરિ,
લકખમસીહુ વન્નવઘ અવધારિ, અમ્હ હિવ કુગ્ગઘંમમણુ નિવારિ.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૨૭. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૧૩. જિનચંદ્રસૂરિશિષ્ય

(૬૬૪) + જિનચંદ્રસૂરિ કાચુ ગા. ૨૫

આદિ - અરે પણમવિ સામિઉ સંતિ જુ, સિવ વાઉલિ ઉરિ હારુ,

અરે અણુહિલવાડા મંડણુઉ, સવ્વહ તિહુવણુ સારુ.

અરે જિણ્ણપખોહસૂરિ પાટિહિ, સિરિ સંજમુ સિરિ કંતુ,

અરે ગાઘાઉ જિણ્ણચંદ્રસૂરિ ચુરુ, કામલ દેવિકઉ પૂતુ. ૧

અંત - માલવા કી ખાઉલ ભણહિં, સમલહ સોયહં માહિ,

સિરિ જિણ્ણચંદ્રસૂરિ કાગિહિં, ગાયહિં જે અતિ ભાવિ,

તે ખાઉલ અરુ પુરુમવા, વિલસહિં સિવસુહ સાવિ. ૨૫

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાચુસંગ્રહ. [૨. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

(૬૬૫) જિણ્ણચંદ્રસૂરિ ચતુષ્પદી ગા. ૧૦

આદિ - પહિલઉં પ્રણમત્તં વીર જિહિંદુ, જસુ પય સેવ કરઘ અમરિંદુ,

યુગપ્રધાત જગિ હૃવઉ નામિ, તસ પદ્ધિ શ્રી સોહમ સામિ. ૧

અંત - મેરુ મહીધરુ જા ગિરિ સારુ, મહિયલિ જા જિણ્ણિધમ્મ વિચારુ,

જવય ચંદુ સરુ દિપંતુ, તિમ જિણ્ણચંદ્રસૂરિ ભુવિ જવવંતુ. ૧૦

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૨૭-૨૮.]

૩૧૪. ચારિત્રગણિ (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિશિષ્ય)

(૬૬૬) જિનચંદ્રસૂરિ રેણુયા ગા. ૯

આદિ - જિણ્ણપખોહસૂરિ રાય પદ્ધિ વર કમલ દિવાયરુ પયડિઉ સુહ

જય ધમ્મુ,

દેવરાજ કુલિ ગયણુચંદુ સિરિ કામલ પઉમિણિ કુખિહિં હંસુ

ઉપન્નુ. ૧

અંત - સિરિ જિણ્ણચંદ્રસૂરિ જુગપહાણુ જે ગાયહિં ભાવિહિ ભગતિહિ

ચિત્ત રંગિ,
ચારિતુ નિમ્મલુ પાલિવિષુ ત નર અનુ નારિય પાવઠ સિવ-
સુહ રંગિ.

—રેલુયા ભાસ શ્રી જિનચન્દ્રસૂરિ પદ્ધાનિ સર્વાણ્યપિ ચારિત્ર-
ગણિકૃતાનિ.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૨૮.]

૩૧૫. સહજ્ઞાન (ખ૦ જિનચન્દ્રસૂરિશિષ્ય)

(૬૬૭) [+] જિનચન્દ્રસૂરિ વિવાહલો ગા૦ ૩૫

આદિ -

તહિ સુ જાઓ કુલે નયરિ તહિ નિવસએ, નરરયલુ મંતિ
કેહહાભિહાણો. ૩
વિવિહ વિન્નાણુ વર ધમ્મ કમ્મ જુયા, રેહએ રૂવધર ગેહ લચ્છી,
સીલગુણ ધારિણી તાસુ સહચારિણી, સરસઈ મુહુર યુણિ વીણ
વાણી. ૪

અંત - એહુ જુગવર વીવાહલહિ જે પદ્ધ, જે દિવઠ ભાવિયા રંગભરે,
તાણુ સાસણુ સુરા હુંતિ સુપસન, સહજ્ઞાન મુનિ ધમ ભણુએ. ૩૫

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય. જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન સત્યપ્રકાશ વર્ષ ૧૭ અંક ૧૨.]

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૮.]

૩૧૬. જિનચન્દ્રસૂરિશિષ્ય (ખ૦)

(૬૬૮) યુગવર યુરુ સ્તુતિ ગા.૬

આદિ - દેધાકુલિ સિરિ દેવરાય, મંત્રી સુપસિદ્ધિ,

કેામલદેવિ કલત તાસુ, સીલહિ સુપસિદ્ધિ.

તાણુ પુત્ર સિરિ ખંભરાઉ, ખાલુવિ ગુણસાયરુ,

લદય દિકમ્મ યુરુ રાય પાસિ, સિકખઠ કિરિઆયરુ.

જાવાલિ નયરિ વીરહ ભુવણિ, જિજ્ઞાસણહ યુરુ ચક્કવઠ,

જિજ્ઞાસરૂરિ તસુ નામુ ધરિ, યુરુ હિચ્છવિ નિય પય કવઠ. ૧

અંત - મણ્હર સુહકમ સામિય પમુક, દુરપસહસૂરિ પજ્જતે,

વહે કચ કલ્લાણે, યુણપહાણે યુણવિહાણે. ૬

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૨૬-૩૦. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ

જણાય છે.]

૩૧૭. હેમતિલકસૂરિશિષ્ય

(૬૬૯) + હેમતિલકસૂરિ સંધિ ગા૦ ૪૦

આદિ - પાય પણવિ સિરિ વીર જિણંદદ, અનુસિરિ ગાયમ સામિ
મુણિંદો,

હેમતિલકસૂરિગિહિં ગુણ લેસો, સંધિખંધિ હઉં કિંપિ ભણેસો. ૧
અતિય નવર નાયેણ પસિદ્ધઉ, ધણ કણ કંચણ રયણ સમિદ્ધઉ,
તહિ નિવસઇ ગંધીય કુલ મંડણ, વીજઉ સાહુ દુહિવ દુહખંડણ. ૨
અસત તસુ ધરિ ધરણિ પહાણી, સીધિ વિમલ કિરિ સંતારાણી,
તાસુ ઉવર સરિ હંસ સમાણુ, પુત્રુ ઉવનનઉ પુનન પહાણુ. ૩
દેહઉ નામુ નિરૂપમ લખણુ, સરલ સહાવુ વિણીય વિયકખણુ,
કંચણ ગોર સરીર પ્રમાણુ, દિણિ દિણિ વદઇ સોહગ સાનુ. ૪
સો કલિય કલાગમુ, રવિ મધણુ સમુ ચઉદ (૧૪) વરિસનઉ જં
થિયઉ,

તં જણમણ મોહઇ, મહિયલિ સોહઇ સુરકુમાર જં અવવરિઉ. ૫
વકુઇગહિ વાઇયદેવસૂરિ અણુકમિ સિરિ જયસોહરસૂરિ,
સુવહિય વિહિહિં વિમુહિ વિહરંતા, અનન દિવસિ નાયઉરિ
પહતા. ૬

અંત - સાઠિ (૬૦) વરિસ પ્રતુ પાલિઉ નિમ્મલુ, સાત જાત કરિલિયઉ
ચરણ કણુ,
અમ્હ સવ્વાઉ વરિસ ચહિતરિ (૭૪) માસ તિન્નિ તે પૂરિય
સત્વરિ.

હવ પુણ થાકઇ જે દિણ કેઇ, સફલ કરઉ તે અણસણુ લેઇ. ૭૭
ઇમ ભણિ સંધુ કમાવઇ સુહમણુ, એગારસ દિણ પાલઇ અણ-
સણુ. ૭૮

મુણિહિં ગુણીતઇ સમઇ સુકારસિ આહતરઇ માહ વદિ પ્યારસિ,
ગચ્છ સીખ દેવિણુ મુહ ચિત્તુ હેમતિલક સૂરિ કિવ સંપત્તુ. ૭૯
જસુ મહિમ કરંતઇ, જણિ ગુણવંતઇ, જિણસાસણુ ઉજ્જેઇયઓ,
સો ગુરુ નિય ગચ્છઇ, અણુ મુણિ સત્યહં, સંધઇ મણુવંચિય
દિયઓ. ૪૦

—ઇતિ શ્રી હેમતિલકસૂરિ સંધિ.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

પ્રકાશિત : ૧. પરિષદ પત્રિકા.

[જૈમગૂકરચનાઓ ભા.૧ પૃ.૩૧.]

૩૧૮. જિનપ્રભસૂરિશિષ્ય (ખ૦)

[જિનસિંહસૂરિશિષ્ય જિનપ્રભસૂરિ આચાર્યપદ સં.૧૩૪૧. મહમદ તકલખ સં.૧૩૮૨-૧૪૦૭.]

(૬૭૦) + જિનપ્રભસૂરિ ગીત ત્રય

(૧) આદિ - કે સત્તલકે ઢીલી નયરુ હે, કે વરનકે વખાણુ એ,
જિનપ્રભસૂરિ જગ સલહીજઈ, જિણિ રંજિઉ સુરતાણુ એ. ૧

અંત - હેલ દનામા અરુ નીસાણા, ગહિરા વાજઈ તૂરા એ,
છણુ પરિ જિણુપ્રભસૂરિ ગુરુ આવઈ, સંઘ મણ્ણેરહ પૂરા એ. ૬

(૨) આદિ - ઉદયત્રે ખરતરગઈ-ગયણિ, અભિનવકે સહસકરો
સિરી જિણુપ્રભસૂરિ ગણુહરો, જંગમ કલપારો. ૧
તેરપંચાસિયઈ પોસ સુદિ આઠમિ સણિહિ વારો,
ભેટિહિ અસપતે મહમદો, સુચુરિ ઢીલિય નયરે. ૨

અંત - સાનિદિ પઠિમિણિ દેવિ ઇમ, જગિ જુગ જવવંતા,
નંકે જિણુપ્રભસૂરિ ગુરો, સંગમસિરિ તણુકે કંતા. ૧૦

(૩) અન્ય ગીત

(૧) સં.૧૪૨૦ આસપાસ, અન્ય રચનાઓ સાથે, ખૃદ્ધ જ્ઞાન ભં૦,
બીકાનેર.

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ.૧૧-૧૨.

[જૈમગૂકરચનાઓ ભા.૧ પૃ.૩૧-૩૨.]

૩૧૯. જયધર્મ (ખ૦ જિનકુશલસૂરિશિષ્ય)

જિનકુશલસૂરિનો આચાર્યકાળ સં.૧૩૭૭થી સં.૧૩૮૯.

(૬૭૧) જિનકુશલસૂરિ રેલુયા ખં. ૧૦

આદિ - ધનુધનુ જેલકે સંતિવર ધનુ જયતલ દેવિય ઇત્થિય ગુણ સંપુન્ન,
જાંહ તણુઈ કુલિ અવચરિકે પરવાઈય ગંજણો સિરિ જિણુ-
કુશલમુણિંદ. ૧

અંત - સિરિ જિણુચંદ્રહસૂરિ સીસુવર સીલ સંભૂસિહિ વંદકિ જે સવિચાર,
તે નર નરસુર સિદ્ધિ સુહ તવ ચરણ સંસાહિય પાવહિ નાણુ

અપારુ. ૧૦

—ઇતિ શ્રી જિનકુશલસૂરિ રેલ્હુલા કૃતિરિયં જયધર્મગણિના.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૩૧-૩૨.]

૩૨૦. અજ્ઞાત

(૬૭૨) + જમ્બૂસ્વામી સત્ક વસ્તુ વસ્તુ હંદ ૨૧ કડી

આદિ - જમ્બુદીવલ ભરલ ખિતામિ,

રાયગિગહુ વર નવરુ. ઉસમહતુ તહિં સિક્કિ નિવસમ,

તસ ગેહિણિ ધારિણિય તાસુ પુતુ જમ્બુ ભણિજ્જમ્બ.

ઉવરોહિણ સયણહ તણ્ણઈ, કુમરુ મનાવિઉ ભવ,

અહ કન્નવર રૂવ ધર, આપુ વરાવલ તાંવ.

૧

અંત - ઇત્ય ચિંતહિં ર ચોર સમ પંચ,

ધિયુ જમ્બુ અમ્મહ તણ્ણઉ, વારવાર કુકમ્મિ વટ્ઠઈ,

એહુ કુમરુ વર ભોઅ પુણ્ણ, પરિહરેવિ ધમ્મેણ વટ્ઠઈ,

નવ અહિયં પુણ્ણ પંચસય (પ૦૯) પડિયુહ્હા તહિ ઠાવિ,

જમ્બુકુમરુ સંજમ લિયઈ, દિયઈ સુ સોહમ્મસામિ.

૨૦

સુઅતુલ સંજમ ૨ પવર ચારિત

વર સાંલ સંજમ સહિય, દ્વાહય જીવ સંસારતારણ્ણ,

ઠરુણામય મયરહર, રોય-રોય નિચ્છઈ નિવારણ્ણ,

જયજય ગણ્ણહર ધમ્મવર, જયજય સિવસુહ સામિ

સયલ સંધ દુરિયઈ હરઉ, ગણ્ણહરુ જમ્બુહ સામિ.

૨૧

(૧) સં.૧૪૩૭ લિ.

પ્રકાશિત : ૧. સાહિત્ય (પટણા ત્રૈમાસિક). [૨. પ્રાચીન ગૂર્જર

શાબ્દસંચય.]

(૬૭૩) [+ શુભિભદ્ર મુનિ (મહનચુદ્ધ) વણ્ણના ઓડી ગા. ૮

આદિ - સુરરાય સમહરિ કરવિ નિજ્જિજય, ચક્કવલ હરિ હલધરા,

પાયાલિ પન્નગ સેવ મન્નહિં, કવણ મત તરેસરા,

તસુ કુસુમસરિ કોદંકુ ખંણ્ણિવિ, આણ પસર વિહંણિઉ,

સિરિ થુહિભદ્ધિ તેમ નિજ્જિજઉ, જેમુ કિણ્ણિવિ ન નિજ્જિજઉ. ૧

અંત - કોવિ નિયતણ્ણ તવિણ્ણ સોસમ, કોવિ રંનિહિ નિવસએ,

કિરિ કોવિ પિઠ સેવાલુ ભકખમ, સોવિ તૂ આસંકએ.

જે વેસ ધરિ ચહિમાસિ નિવસમ, સરસ ભોયણ સતઉ,

તસુ થૂલભદ્દ પાય પથ્યમહુ, જિણ્ણ મથણુ નહુ જિતઓ. ૮
(૧) સં.૧૪૩૭ લિ. (૨) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

[જૈનમૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૩૩-૩૪ તથા ૪૫-૪૮. કૃતિઓની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૨૧. અજ્ઞાત

(૬૭૮) શાલિભદ્ર રેલુઆ

આદિ - રાજગૃહી ઉદ્યાન વનિ કમિ વીરુ સમ્મરિઉ,
ધન એસઉ સાલિભદ્, નિય નિયરિય મનુ હરથિયઉ'
ત્રિભુવન યુરુ પૂજિયઉ વંદાવિસુ સુભદ. ૧
અંત - ધનઉ અનએ સાલિભદ્ તુમહ ગેહિ પહ્ના તર્ષ નહુ વંદિયા કાંઈ,
અણુસણુ લેવિ ભાગયા પહુતા દેવલોકિહિં ત્રોડિય કમ્મ ધણાંઇ. ૬
(૧) જ્ઞેસ.ભં. (૨) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૭૫) [+] ધમ્મ ચચ્ચરી ગા. ૨૦

આદિ - સુમરેવિણુ સિરિ વીરજિણુ, પભણિસુ સાવય-ધમ્મુ
જ્ઞે આરાહમ્મ ઇક્કમણિ, સો નરુ પાવઇ સમ્મુ. ૧
અંત - જ્ઞે આરાહમ્મ યુરુચલણુ, જિણુવરધમ્મુ કરિંતિ,
સંસારિય સુહુ અણુભવિય, સિવપુરિ તે વિલસંનિ. ૨૦
(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય. ૨. સંખોધિ, એપ્રિલ ૧૯૭૨.]

(૬૭૬) [+] કૃપણુ નારી સંવાદ ગા. ૯

આદિ - કિવણુ પભણમ્મ ૨ નિસુણિ ઘર ઘરણિ
મહુ વિત્તઉ જ્ઞમ કરહ ધવહિ અત્યુ ઘરણિહિ ખણ્ણેવિણુ,
ખજ્જતઉ તુદ્ધિસઇ કરિઉ વાસુ ભુકખી અત્થેવિણુ.
તંદુલ સંચહ તુસ વયહ હિંઠમ્મ સિદ્ધિર વેસિ
અંભણુ પહિયમ પાહુણુ દુક્કો કહવિ મ દેસિ. ૧
અંત - નિસુણિ સુન્દરિ ૨ કિવણુ પભણેવિ,
સતિ સીલિ તુહુ ઉત્તમિય તુહુ જ દેવિ અપહર પસિદ્ધિય,
ધનુ એહુ કરતારુ, તિપઇ જ્ઞેણુ મજ્જ તુહુ ઘરણિ દિન્નિહય
ખાહ પિયહ ધનુ વિદ્રવહ વાહિ અવારિય સતુ.

જ' જ' ભાવહિ તં કરહિ, કિવણુ ભણુઈ વિહસંતુ. ૯

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂઝર કાવ્યસંચય.]

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૩૪-૩૬. કૃતિઓની ભાષા અપભ્રંશપ્રધાન જણાય છે.]

૩૨૨. અજ્ઞાત

(૬૭૭) ચતુર્વિંશતિ જિન ચતુષ્પદિકા ગા૦ ૨૭

આદિ - માય પિયર લંછણનયર તણુ પમાણુ વર વન્ન ભિહાણુ સત્ત-હાણુ
સંજુત જિણુ,

ચઉવીસવિ ધણુ ગુણુઈ નિહાણુ, આણુદિણુ સુમરહુ ભવિય જણુ. ૧

અંત - પદ્મ ગુણુઈ સો સુણુઈ વિચારુ, સો નરુ પાવઈ મોખ દુવારુ,
સાસણુદેવિ હરઉ દુહ દૂરિ, પૂરઉ સંધ મણુરહ ભૂરિ. ૨૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૩૬.]

૩૨૩. શાંતિભદ્ર

(૬૭૮) ચતુર્વિંશતિ નમસ્કાર ગા૦ ૨૫

આદિ - પદ્મ જિણુવર જણુમણુણુ દે,

સુરનાહ સંથુય ચલણુ ભરહ જણુય જ્ય પદ્મ સામિય,
સંસારવણુ ગહણુ દવ ચત દોસ અપવગમ ગામિય.

લોચાલોચ પયાસયર, પયડિય ધમ્માહમ્મ

સુવિહાણુઈ તુહુ રિસહ જિણુ, દુજ્જય નિજિજ્ય કમ્મ. ૧

અંત - જણુ સાવયરસાહુ વર ચિત

સુપસત્થ સુપસન્ન મણુ નિસિ વિરામિ ચિરુ કરિવિ નિયમણુ

ચઉવીસહ તિથયર સુપહાઈ જે ચુણુદિં આણુદિણુ,

તે સંસારિ મહાજલહિ, ઉતારહિં અપ્પાણુ.

પાવહ દુકખહ ખઉ કરહિ, સંતિભદ્રુ કલ્લાણુ. ૨૫

(૧) સુવિહાણુાંકા ચતુર્વિંશતિ જિનનમસ્કારાઃ સિખિતા શ્રી આલાપુરે
આનંદમૂર્તિ મુનિના. સં.૧૩૮૫, જસ. ભં. નં.૧૩૨૬.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૩૬-૩૭. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૨૪. અક્ષાત

(૧૭૯) ચતુર્વિંશતિ તીર્થંકર નમસ્કાર ગા. ૨૫

આદિ - દેવ તિહુયણુ પણુય પથમમલ કમલાવર,

કય ચલણુકમલ ગળ્લ સમવન્ન સામિય વિશેહસર,

પઠમ જિણુ પઠમ ધમ્મ ધુર ધરણુ ઘોરિયં,

અઠાવઠ ગિરિવર સિહર સેહર પુરિસ પહાણુ,

તાહ તહટ્ટિય ભવજલહિ જે ન કિય તુહ આણુ. ૧

અંત - ઇય નિમ્મલ ગુણમણુ વહમાણુ, પહુ પણુય પાયકમલાણુ,

આ સંસારં સેવા મહુ દુજ્જ જિણિંદં ચંદાણુ. ૨૫

(૧) સં.૧૩૮૫ લિ. જે.સ. ભં.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૩૭. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશપ્રધાન જણાય છે.]

૩૨૫. અક્ષાત

(૬૮૦) માતૃકા ખાવની ગા. ૬૪

આદિ - ભલે ભણું માર્છં ધુરુ જેઠ, ધમ્મહ મહુ સુ સમકતુ હોઠ,

સમકતુ વિણુ જ કિયા કરેઠ, તાતઠ લોહિ નીરુ ધાસેઠ. ૧

અંત - એહુ વિચારુ હિયઠ જે ધરઠ, સુધઈં ધમ્મુ વિચારિઈં કરઠ,

સુહયરુ તણા ચલણુ સેવંતિ, તે નર સિહિ સુકપ્પુ પાવંતિ. ૬૪

જઠ સંસારુ તરેવઈં કરેઠ, સતગુરુ તણા વયણુ અણુસરહુ,

જઠ સંસારહુ કરિસઈં છેહુ, સુહં ધમ્મુ વિચારિઈં સેહુ. ૧

આંચલી ॥ છઃ ॥

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૩૮.]

૩૨૬. વીરબ્રહ્મ મુનિ

(૬૮૧) અંદ્રમલ કલશ ગા. ૧૬

આદિ - અત્થિ ઇહ ભરહિ વર નયરિ અંદાણુણા,

જાથ રેહંતિ નર નારિ ચંદાણુણા,

કરઠ તહિં રજ્જુ મહસેણુ પુહવીસરો

ચંગ ચઉરંગ બલ કલિહિ નય ઇસરો. ૧

અંત - સહુ સચુણુહુ જે નહવહિં અંદરચહં, વિહિય મુહકોસ બહુ તો

સહય કુપહં,

કુચુરુ કુગાહ પરિચત્તય વિહિરયા, લહહિ તે ઝતિ નિવ્વાણુ
સુહ સંપયા. ૧૬

ધય વીરપહમુણિણા, રહઉ અંદરપહસ્સ દેવસ્સ,
જમ્માભિસેય મહિમા, દિસઉ સુહ સયલ સંધસ્સ. ૧૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઠ્ઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૩૮-૩૬. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૨૭. જિનચન્દ્રસૂરિશિષ્ય (ખ૦)

(૬૮૨) આદિનાથ યોલી ગાં ૭

આદિ - જે ભુવણુસણ નાભિકુલનર, વંસિ વંસ મહદ્દ્યો,
મરુદ્દેયિ દેવનઈ સુવન્ન, કમલ સિરિ વસહદ્દ્યો.
વર રાય મુણિ કેવલિ જિણુહ છુરિ, પંચસય ધણુહચંચ્યો,
સેતુજજ મેરિ ગિરિમ્મિ સુરતરુ, આદિનાહુ સુ નંદ્યો. ૧

અંત - સોહમ સામિણ કમિણ જિણુસરસુરિ ગોથમ પુદ્ધ્યો
તસુ પદ્ધિ સિરિ જિણુપણુહસુરિ તાસુ પદ્ધિ વિજ્ઞાલઉ
જિણુચન્દ્રસુરિ યુરુ વચ્ચેસિ, જત કરણુ જિ પિકખયે,
સેતુજિજ સંકિય કહિડિ જકખહ, પમુહ સંધહ રકખયે. ૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

[જૈમગૂઠ્ઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૩૯. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૨૮. અજ્ઞાત

(૬૮૩) [+] નોમનાથ યોલી ગાં ૭

આદિ - ધનુ ધનુ ધનુ સે.રઠ દેસિ પસિદ્ધઉ, જિણિ ગિરવરુ ગિરનારુ,
ઉતંચ સુ તારણુ જસુ સિરિ સોહધ, ભુવણિ ભુવણુ અઘચારુ.
તસુ મજિઝ નિવિદ્ધઉ જલહર વન્નઈ, સામિઉ નેમિકુમારુ,
જિણિ હેલધ જિતઉ નવ જુવ્વણુ ભરિ, તિહુણુ-રગડણુ થારુ. ૧

આદિ - દેવઘગિરિનંડણુ પાવવિહંડણુ, તિહુણુ પચ્ચમિય પાય,
ભાતહિ સંયુણિયઉ ઇણિ મણિ રહિયઉ, ઇકુ તુહું જાહવરાય,
તિમ તિમ તિમ કરિ મહુ ભાલતયલિ, જિમ હુઇ નેમિ તિલઉ સુપહાણુ,
જય જય જય જિયવર તુહુ પરમેસરુ, જમ ગયણિ સસિ ભાણુ. ૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[પ્રકાશિત : ૧. આચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

[જૈમગૂઠ્ઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૩૯-૪૦.]

૩૨૯. અજ્ઞાત

(૬૮૪) યુગાદિ દેવ જન્માભિષેક કલશ ગા. ૨૦

આદિ - નિસુણેહુ ભવિય લોયહુ રોલંવંઘ ઊણુ ઇક્કુ વણ્યમ્મે,
મદ મયણાવિ ભનનંઘ જન્માભિષેયં ય રિસહસ્સ. ૧

અંત - ત ધણુ સારિ ભવિયણુહુ જિણુહુ અભિસેક વિહિજ્જંઘ,
રાય સોય જર મરણુ ઝતિ, દુજલં જલિ દિજ્જંઘ.
વિહિ કરહુ સરહુ સુહયુરુવયણુ, ભવિયલોવ ભવભયહરણુ,
ચિત ઘડિ નહવણુ રિસહેસરહ, નરનરવર સંતિહિ કરણુ. ૨૦

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૮૫) [+] યુગાદિ દેવ કલશ ગા. ૫

આદિ - જસ્સ પયપંકય નિપડિમ રૂવયં સુર અસુર નર ખયર વયસી કયં,
તસ્સ રિસહસ્સ ભત્તીઠ મજ્જણુ વિહિં,
કિંપિ પભણુમિ વુમ્હિ કુણહુ સવણાતિહિં. ૧

અંત - વિમલગિરિમંડણું નાભિનિરતંદણું, જણુમણાણુંદણું કમ્મનિક્કંદણું,
તયણુસારેણુ ભો નહવહિ ભવિયણુ જણા,
સિવવહુ હોઠ જિમુ તુહુ ઉરધુય મણા. ૫

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

(૬૮૬) ચન્દ્રપ્રભ સ્વામી કલશ ગા. ૧૧

આદિ - દેવ દેવિદ વિદેણુ ગિરિ મંદરે, દેવ અંદપ્પહસ્સામિણુ સુન્દરે,
જન્મ મજ્જણુ મહોમહ જહ સમારંભિઓ, કિંપિ જંપેમિ સંપઠં
તહા વિમ્હિઓ. ૧

આગયા તત્થવિત્થિનન સુર સત્થયા, વિયડ મણિ મહેડ દિપ્પંત
તરમત્થયા,
ગયણુ તમ કંડ ખંડણુ પહા મંડલા, મંડિયા ખંડ તણુ ખંડસા
ખંડલા. ૨

અંત - ગુલ ગુલિહિ કેવિકિવિ ધણુધણું હેસિયં, કિવિ કરહિ કેવિ
તિન્નિવિ સુરાસંતયં,
કેવિ હલ યોણુ કિવિ ઉદ્દક્લંતી તયા, કેવિ પૂરંતિ નંદિ સમાણુંદયા. ૧૦
જે તયણુ સારિણુ સાવયા મજ્જણું, અંદપ્પહસ્સામિણુ કુણહુ દુહ
તજ્જણું,

કલિલ સંઘટ્ટુ, સુવિસટ્ટુ, પરિશિટ્ટુએ, તેસિ ભદંતુ નિચ્યંપિ
પરિવટ્ટુએ. ૧૧

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૮૭) વાસુપૂજ્ય કલશ ગા. ૮

આદિ - જમ જયર પહુ દેવ વસુપુજ્ય,

વિજ્ઞાનપુર સિરિતિલઉ સયલ લોચ લોચણ સુહંકરુ,

જિહ્વા માસિ સિય નવમિ, મણ્યુ લોચ ઉછન્નુ મણુહરુ.

તહિ વસુપુજ્ય નરેસરહ, રજ્જુ સમિહિહિ પતુ.

ગેહુ નિહાણિહિ પહુવિહિહિ, સરિઉ સુરેહિ નિરતુ. ૧

અંત - એય મગિણ્ય ર પરમ વિચ્છિહિ,

છડ્ડેવિહુ સંકમણિ નહવણ્ય રયહિ સિરિ વાસુપુજ્યહ,

કલ્લાણ્ય સવ્વ દિણ્ય મંગલિક્ક તિયલુક્ક પુજ્યહ,

કાહલ સંખ મુયંગ તહિ, વાયહિ મંગલતૂર,

દંસણ્ય નિમ્મલુ કરિવિ જવ, પાવહુ સિવસુહ પૂરુ. ૮

(૬૮૮) શાંતિનાથ કલશ ગા. ૬

આદિ - સંતિનાહ ર જમિ અભિસેઉ,

સિહરમિ મણિ હરિ વિમલ ખહલરયણ્ય રવિ કંતિ સુદરિ,

તિયસિંદ સયસિવિ મિલિવિ કુણ્ણહિ ભતિ વિહિસારુ મંદિરિ.

નજ્જમહ લોચહ વિહિ પરહ, વિહિ પરહ, વિહિ દરિસણ્યહ નિમિતુ,

પરિવારચ્છર નદ્દ ભરુ, તહિ પયહિ સુપવિતુ. ૧

અંત - તદ્દણ્ય મગિણ્ય સહ સુવિચ્છહ, જિણ્ય સંતિ મજ્જણ્ય કરહિ,

વિહિ જિણ્યંદ ભવણ્યંમિ સંપઠં, તિણ્ય સયલ સુવિહિહિ,

કલિયઉ ચિય કાસિ સુહ, કલિય સંસઠં (સિહિ),

પયહ પયહ પહાવધર, લક્ક સમગ્ગ સમિહિ. ૬

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૮૯) [+] વીરજિન કલશ ગા. ૧૪

આદિ - નમિ ર સુરવર પવર સિરિ મહિડ મણિ કિરણ્ય, નિમ્મલ
ખહુલ કાયકંતિ,

સોહિયસ સુદરુ સંસાર ઘણ્ય ઘણ્ય હહણ્ય, હુહ કમ્મ નિદ્ધવણ્ય પચ્ચલુ,

પચ્ચિન્દ્ય કરિવર દલણ્ય, જમ્મણ્ય-મરણ્ય-વિણ્યાસુ,

આઈ જિણ્યંદહ પયકમલુ, ભાવં પણ્યમવિ તાસુ. ૧

અંત - તામ જિજ્ઞવતુ મુશ્ચિ સુરનાહ,
 ભેડેષિ કર સિરિ ધરઇ, ખમહ નાહ અતુલિય પરકમ,
 નવ જાણુ તુજા બલુ વીર, દમિય કંદાપ દુદમ,
 પુણુ વિજ્ઞાહર સુરગણુહ, જંપઇ એહુ સુરિંદુ,
 લેવિ કલસ મા ચિરુ કરેહુ, નહાવહુ વીર જિણિંદુ. ૧૪

(૧) સં.૧૪૩૭ સિ. [ભં. ૧]

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

(૬૯૦) મહાવીર કલશ ગા. ૨૯

આદિ - પથમેવિ તિજયનાહ, નિજ્જત્થ મહાનરિંદ અંગરુહં
 વીરં ગિરિવર ધીરં, તસ્સભિસેયં યુણિસ્સામિ. ૧

અંત - જમ સુર સેસિ જિજ્ઞુ પહવિહી સુર સામિણા,
 તેમ જાણુવિરિ વિહિ મંદિરે ભવિયણા,
 પહવહુ પુજાહુ યુણુહુ, બાવુ ધરિણિય મણે,
 સંતિ જિમ હોઇ તર નરવરહ તકખણે. ૨૬

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૯૧) [+] વીરજિન કલશ ગા. ૫

આદિ - જમ્મ મજ્જણિ જમ્મ મજ્જણિ, જિણુહ વીરસ્સ,
 પારહઇ સુરગણિણુ મેરુ, સિહરિ ઇદેશ ચિતિહ,
 કિમ સહિસઇ તુમહ તણુ જલ પવાહુ સુર પિતુ ઇતિહ,
 પુણુઅ સુણિહી જિણુ બલુ કલિહ, ઇતે ચિતંતુ સુરિંદુ,
 લીલઇં ચાસિહી વીર જિણિ, વામ કમગ્ગિ ગિરિંદુ. ૧

અંત - તામ સુરવઈ તામ સુરવઈ વયણુ સંભંત,
 સહસચ્ચિય સુર અસુર સુપસત્થ તિત્થુ નીરહ,
 ભરિજીણુ મણિમય કલશ, કુણુહ ન્હવંણુ સમકાલુ વીરહ
 પસરિય મ્હુ પડિરવ ભરિય, હુવણુજિહંતર પૂર
 અપ્પાણિય તિયસેહિં તહિ, સહિવિહ મગલસૂર. ૫

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ગૂર્જર કાવ્યસંચય.]

(૬૯૨) [+] સર્વ (સુતુર્નિશાતિ) જિન કલશ ગા. ૫

આદિ - જમ્મ મજ્જણુ ૨ જાણુહ ઉજ્જવસ્સ,
 મનિય જાંભવમભિણુહણુહ, સુમઇ સુપખ સુપાસ નાહહ.

સતિ સુવિહિ સીમલ જિજ્ઞહ, સિરિ સિજ્જનંસ જિજ્ઞ વાસુ-
પુજ્જહ

વિમલમજ્જતહ ધરમ જિજ્ઞ સંતિ કુંથુ આર મલ્લિહ,
સુષ્ણિસુવચ્ય નમિ નેમિ જિજ્ઞ, પાસ વીર જિજ્ઞ વલ્લિ. ૧

અંત - તયજ્ઞ ગારિજ્ઞ (તયજ્ઞ ગારિજ્ઞ) સવં ભો લવ્વ,
અપુવ્વ વત્યાભરજ્ઞ, જુસિયંગ મજ્જિ રંગ ચગચ
આજ્ઞંદ વાહપવહ ન્હવિય, ગલ્લયલ પુલય સંગચ
કરહ સવ્વ તિત્થેસરહ, મજ્જજ્ઞ મહુ વહુ સેલિ
સિવપુરમિ તુમ્હવિ લવઇ, જિવ લહુ રજ્જ લિસેલિ. ૫
(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[પ્રકાશિત : ૧. ગ્રામીન ગૂર્જર કાવ્યસંગ્રહ.]

[જૈમગૂકરચનાએં લા.૧ પૃ. ૪૯-૪૨, ૪૩ તથા ૪૪-૪૬. કૃતિઓની

લાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૩૦. રામભદ્ર

(૬૯૩) શાન્તિનાથ કલશ ગા. ૧૦

આદિ - અસુર સુરિદ તરિદ વિંદ, વંદિય પય પઉમહ,
સંતિ જિજ્ઞંદહ ન્હવજ્ઞ સમડે, વજ્જિજ્ઞય છલ છઉમહ.
અવર કજ્જ સાવજ્જ સવ્વિ, વજ્જિજ્ઞય કય પુન્નહ,
નવહિ કલસુ હલિ લાણિસુ તુમ્હિ, લવિયહુ આચન્નહ. ૧

અંત - દપણ ભદ્રાસણ નંદિવસ, સિરિવમ્મ મરજ્જ તહ કલસ જુત,
વર વહમાણ સત્થિય વિસિહં. જિજ્ઞ પુરમે વિહિય ધય
મંગલહ. ૧૦

ધય સન્તિ જિજ્ઞંદહ ઉવરિ ગિરિંદહ, અમરવઇલિ કિહિ ન્હવજ્જ જિમ,
[તવ તુમ્હિવિ ન્હાવહિ જિમ સુહુ પાવહુ, રામભદ્રું (પા. રાયલહુ)
પલણેઇ ધમ. ૧૧

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં લા.૧ પૃ. ૪૨-૪૩. કૃતિની લાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૩૧. અજ્ઞાત

(૬૯૪) નેમિનાથ સ્તાવનમ ગા. ૨૩

આદિ - જયતિ જગતિ સમ્મય-નેમિનાથો વિશસ્વ-
ચ્છતમમધિક્કાન્તિઃ સૃષ્ટમેઠ્ઠોપશાન્તિ,

ઉત્તિવિદિતચિત્તસ્ફૂર્જીદુરચૈશ્ચરિત્ર-

સ્થિતુવનજનભન્ધુઃ પ્રુણ્યલાવણ્યસિન્ધુઃ

અંત - તદ દેવ દેવ દેવિન્દે, કિંકિ જય જયકારુત,
સવિ ઇન્દ્રાણી જીતકિ જાણિકિ, કલહિ મંગલ ચાદુત,
સવ્વહ વીરહ ઊપરિ, વંદુ આસ મુદંતુત,
પૂજકિ પૂજકિ નેમિકુમાર, નિન્વુષ કંતુત.

૨૩

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઝરચનાએ ભા.૧ પૃ.૪૪. આરંભ સંસ્કૃત ભાષામાં છે ને અંતભાગની ભાષા અપભ્રંશપ્રધાન જણાય છે.]

૨૬. જિનપદ્યસૂરિ

સં.૧૩૮૬થી ૧૪૦૦. [જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૨૨.]

(૬૬૫) સત્તુજય ચતુર્વિંશતિ સ્તવનમ ગા. ૨૬

આદિ - જગમંડલ્ય ગુણ્યપવરં, સત્તુજય ધરણિ...રં,
સુહ સારં ભવતાર, ભયવાર-યુણિસુ જિણ્યવરિં.
ના.....ઈ, સુરદેવિ પુતં જણ્યાણંદ્યં,
વસહ વર લંજ્યું દુરિય, ભ...ણ્ય મંડલં.

૧

૨

અંત - તિય લોય ભૂસણુ દલિય દુસણુ, વિપુહતોસણુ સંગકિ,
ધય માય તાય સરીર લંજ્યુ, દેહ કતિહિ સત્યુકિ.
સિરિ ભાણુતુંગવિહાર સંકિહિ, સુપ્પદદ્ધિકિ જિણ્યગણો,
જિણ્યપકમસૂરિ સુરિંદ વંદિકિ, દિસકિ સુકપ્પુ ગુણુલુણો.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઝરચનાએ ભા.૧ પૃ.૪૭. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૩૨. અજ્ઞાત

(૬૮૬) માલ ંદ્યણું ગા. ૧૮

આદિ - સયલ તિયલુકક ગંજિ ૨૨ં, મહમલદલણુ લહ માહપ્પો
વસહંક પવર ચિંધો, આદ જિણિંદો સુહં દેહ.

૧

અંત - દાણવંતહ ૨ સુકુલિ ઉપત્તી,
ધણુ ધન્નુ કંચણુ પહુલુ, દાણી હોઈ વર રૂવવંતકિ,
દાણુણુ જગિ વલ્લહકિ, દાણુ દિંતિ સુક્લત જુતકિ,
મંત તંત મૂલિય સવઈ, સિજિઝહિ દાણુ રૂલેણુ,
જિણ્યવર મુહ ઉગ્ધાડણુમ નિય ધણુ દિજ્જમઇ તેણુ.

૧૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૯૭) આશાતના પદપદ ગા. ૨

આદિ - કરહુ દીહ સંસારુ, જિણ્ય આસાયણ વારહુ,
આસાયણ મિચ્છન્તુ, આપુ હુગહ મન ધારહ.

અંત - વિહિ કરહુ અવિહિ મુણ પરિહરહી, સુગુરુવયણ આયહુ સુગુણુ,
ભવજલિહિ તરહુ વજ્જહુ નરહુ, જિણ્યમંદિરિ તંબોલુ પુણુ. ૨

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૪૮-૪૯. કૃતિઓની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૩૩. અજ્ઞાત

(૬૯૮) શાસન દેવતા ગીત પદાન્તિ ગા. ૮

આદિ - વાઘવાહણિ વિમાણિ આરુહી, ભમઇ સગ્ગ મચ્ચુ પાયાલે
મણ્ણવંછિત મનોરથ પૂરઇ, જિણ્યશાસણિ સંઘં સાનિધ કરે. ૧

અંત - અણ મંગલિકિ અણ પૂય કરિ, અણકિ જે ધ્યાવંતે,
તાસુ તણ્ણઈ ઘરિ અકલિય કલિયઇ સાસણુદેવિ પસાઇય એ.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૬૯૯) જ્ઞાન છરપય વસ્તુ જંદ જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

આદિ - નાણુ સુરતરુ નાણુ સુરતરુ નાણુ સુરધેણુ,
ચિન્તામણિ નાણુ જગિ, કામકુલ જિમ નાણુ સુહકરુ
અન્નાણુ ભર તિમિર રુ, નાણુ ભાણુ કલ્લાણુમન્દરુ,
ભવ ઉતારણુ ભયહરણુ, અંધહુ નયણુ સમાણુ,
આયહુ ગાયહુ તિતુ નમહુ, મણિ તણિ વયણિ હિ નાણુ. ૧

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૪૯.]

૩૩૪. ધર્મસૂરિ

(૭૦૦) સમેતશિખર તીર્થ નમસ્કાર ગા. ૮

આદિ - અસુર અમર ખયરિંદ, પણ્ણમિય પયપંકય,
જસુ સિરિ ખીસ જિણિંદ પત સાસયપય સંપય,
વર અચ્છર સુર સરિય સરિસુ, તરુવર સુમણ્ણોહર
સો સમેય ગિરિંદ નમહુ, તિત્થહુ સિર સેરહ. ૧

અંત - ધય સમ્મેય ગિરિંદ વીસ, જે સિદ્ધ જિણ્ણેસર,
મોહ શુચ્ય તમ તિમિર પસર ભયહરણુ દિણ્ણેસર,

તે સંધુ અતિઅ ભત્તિરાષ, સુપસાઈ મહામુણિ
ધરમસૂરિ પાયાણુ દિંતુ, ચિંતિય સુહ જે મુણિ. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચંતાએ' ભા.૧ પૃ.૫૦. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૩૫. અજ્ઞાત

(૭૦૧) સમ્મેતશિખરં ગીત (અપૂર્ણ)

આદિ - ખયર નરિંદ સુરિંદિહિ વંદિહિ રુદ્ધિયુરુ,
મણિકંચણુ રયણામય ભૂમિહિં અઈ પવરુ,
વીસ જિણેસર પંચમ કલ્લાણુહિ મહિહિ,
સિરિ સમ્મેહ નમંસડ બહુ અઈસઈ સહિય. ૧

અંત - દિપંત રયણુ મણિ કંતિ સારુ. સમ્મેયસિહાર ભવસયલ પારુ
કલિકાલ કલુસ જણુ મણુ નિએવિ, સંપઈ નર દુગમ વિહિઉ દેવિ.
સમ્મેયગિરિહિ સુવિસાલતીરિ, સુપવિત વિમલ વર કુંડનીરિ,
પરિભિંબં પયડ પશ્યકપ્પ તિથ જિણુ..... [૧૪]

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચંતાએ' ભા.૧ પૃ. ૫૦-૫૧. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૩૬. અજ્ઞાત

(૭૦૨) [ન] શત્રુજ ચૈત્ય પરિવાહી ગા. ૨૯

આદિ - સાન્યિ રિસહ પસાહ કરિ. જિમ શેત્રુજિ ચડેવી,
ચેત્ર પ્રવાહિહિ સેવિ નમહં, તીરથ ભાવ ધરેવિ. ૧

અંત - નેમિ જિણેસરુ પાજ મુહિ, સજ્જતાસરિ જિણુ વીરુ,
પાલીતાણુઈ પાસ જિણુ, નમિહિ લહિસુ ભવ તીરુ, ૨૮
એત્તિજિ ચેચ પ્રવાહિ નર પદઈ ગુણઈ નિસુણુતિ,
સિરિ શત્રુજય ભવકલુ, તે નિશ્ચયઈ પાવંતિ. ૨૯

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન તીર્થમાળા સંગ્રહ ભા.૧ પૃ.૧૫૪. ૨. જૈન
સત્યપ્રકાશ વર્ષ ૫ અંક ૯ પૃ.૩૦૬.]

[જૈમગૂકરચંતાએ' ભા.૧ પૃ.૫૧.]

૩૩૭. અજ્ઞાત

(૭૦૩) શત્રુજય મહાતીર્થ ગીત ગા. ૫

આદિ - તિત્થ માઝિ સેતુજ્ઞ મિત્તુ સિક્કિ સારો,
નિત્તુ ભગદ્દિ જિવ ભમસિ ભવજ્ઞમારો. ૧

અંત - પ્રભુ દરિસણિ અમૃતકુંડિ અમરિક્ક -લાઇલા,
પુરવિલ દુકૃત કર્મ આજુ ધોઇવલા. ૫

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૦૪) સ્થૂલભદ્ર ગીત ગા. ૧૨

આદિ - ભરતખેતે ખાડક્કિય પુરેનવમુ નંદરાઓ
અકલાપલ પૂતુ થૂલભદ્રો, સો લેઇ વતુ
જિણિ જુવહસિ કંઠપુ દાલિયઓ
રંજિઉ રાજી મુનિ જિણિ, વિષયસુખ અવગનિઉ
પંચમુષ્ટિકુ લોચુ કિયઉ, સો નમહૂ થૂલભદ્ર. ૧ આંરલી

અંત - ગુરુ જિય મન્નિ વિસો મયઓ, નિય ગુરહ પ્રાસિ,
આલોવંતઉ કરુણ સરિ, અતુમન રહસિ સુહૂ ભાભેણ
જિણિ પંકુ પખાલિઉ, ગયઉ સો મુણિવર દેવજોડે. ૧૨

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૦૫) સુદર્શન મહાઝપિ ગીત ગા. ૧૩

આદિ - ઉસજ્ઞદત્તુ અંપાદરિ સેડી અરહંદંત પિયકંતા
સુભગ કુમાર હિરહ પ્રસિહિ પાલકુ મુનિ સિહુ કિયઉ પ્રસંગો,
કન્નુ કુલર્થ કિરિ અમિય, પહસપ સુણિવિ સુહરિક્કણ
જિન્હ દીહઉ સે તયણુ તિ ધન્ના, ગયણુ કરડિ હરિ લીલો. ૧

અંત - દેવદત્તા ગણિકા તસુ ખોભઈ ના ખોભઈ ગિરિ ધીરુ,
અભયા વિંતરિ ઠાઇહિ ખોભઈ, તઉ હુવ દેવલ વીરો. ૧૩

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૦૬) સ્થૂલભદ્ર ગીત ગા. ૮

આદિ - સીહ સપ્પ ધરિ કુવ કંચણ મણિ, સંપતઉ મુણિરાઉ,
દુક્કર કારઉ વરનીજ્ઞ, થૂલભદ્ર મુનિરાઓ. ૧

અંત - તાસુ દેખિ ગુણ ગુરિ મન, રંજિઉ દુક્કરુ ભાસઇ,
તસુ ગુણ યુણિવિ કરિવિળે ભાસઇ, તસુ ધરિ સિરિ આવાસઇ. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૦૭) વચરસ્વામી ગીત ગા. ૭

આદિ - ભરતખેતે તુંવવણ્ણ પુરે, ધણ્ણધર સેડિ ધરિ.

હેઉ વિમાણુહ ચવિયઉ, તા સુન'દા ઉવરિ. ૧

અંત - દસ પૂરવધરો વઘરસામિ, અનિક લખધિ જૂતો,
સૂંદિ ગાંઠે અણુસણુ લેયાઓ, પહુતઉ મુનિ દેવલોકે. ૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૫૩.]

(૭૦૮) મહુખિન્દુ ગીત પદ ગા. ૮

આદિ - પ્રણુ ભણુઇ નવજેવણુ પરિણિય, અદ્દ રમણિ જગિ સાર,
કામભોગ ભોગવિ તુહુ પ્રામિય, મેલિહવિ જ'ણુકુમાર. ૧

અંત - પ્રભણુ ચોરુ પંચસય પરિવારિ તુ જ'ણુસ્વામી પ્રતિખોધિત્તા,
અદ્દ રમણિ સઉ સુધર્મસામી પાસિ, સંજમભારુ તિણિ લયલા. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૫૧-૫૪.]

૩૩૮. શાંતિસૂરિ

(૭૦૯) સીમંધર સ્વામી સ્તવન ગા. ૮

આદિ - જ'ણુ વર હીવહ મહાવિદેહ, સૂણિ ધણિ ધણુહાં સય પંચ દેહ,
સીમંધર સ્વામી વિહરમાણુ, વસહંક-સયર સોવ-ન માણુ. ૧

અંત - સ'દેશે ઓલગ કરઉં દેવ, ઊમાહઉ હીય ન માર્ઠ હેવ,
ઇણિ ખેત્રિ વસતાં ખતિ પૂરિ, દય મુકિત ભણુયં શ્રી શાંતિસૂરિ. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય. [હેજૈશાસુચિ ભા.૧ (પૃ.૧૭૭, ૫૨૨).]

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૫૪.]

૩૩૯. મંત્રી ધારિસિંહ [?]

(૭૧૦) નેમિનાથ ધવલ ગા. ૮

આદિ - સહજિ સલૂણુડી નારિ, મિલીઅ સ તેવડ તેવડી એ,
રાહિલડા ધર ધારિ, નેમિકુમર વર જ્યેતી એ. ૧

પૂચ્છઇ પૂચ્છઇ રાજકુમારિ, કહિ ન બહિન વર કિમુ હુઉ એ,
સણુઉ તમિહ સહિય યિચ્ચારિ, જિણુ પરિ વર મંઠ પામિઉ એ. ૨

અંત - ઈણુ પરિ નેમિકુમાર, ગુણુ ગાઈ સવિ કામિણી એ,
રાણીય રાજિમતી ભતાર, મંત્રિ ધારિસિંઘ સ્વામિણી એ. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૫૫. મંત્રી ધારિસિંહ કર્તા હોવાનું

[વિચારણીય છે.]

૩૪૦. અજ્ઞાત

(૭૧૧) ગિરનાર તીર્થ સ્તવન ગા. ૬

આદિ - ગિરિ ઉજિજ્ઞંતણં ડૂંગરિ જલધસુ, વાંદિસુ નેમિકુમારો,
ધય સંસારુ સમુદ્ તરેવિણુ, પાવિસુ મારેવ દુવારો. ૧

અંત - પૂરવ ધરમિણિ ઇઉ માણ્ઠ પ્રણુ, વીનતડિય અવધારિ,
ધસુ સંસારહ ખરી નિવીની, આવણુ ગમણુ નિવારિ. ૬

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય,

(૭૧૨) ગિરનાર તીર્થ સ્તવન ગા. ૫

આદિ - હિવ આસાહુ પહુતઉ હિલિ એ, પાઉસ પહિલઉ માસુ,
અંખરિ જલહરુ ઉદયલિ હલિ એ, ગોયલિ રાસુ રમેસુ. ૧

અંત - મિલિહુંણિ સહિય સમાણિય હિલિ એ, કુસુમહ કરકુ ભરેસુ,
નિમિ જિણુ પૂજ કરાવિસુ હિલિ એ, ભવસંસારુ તરેસુ. ૫

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનમૂકરચનાએં ભા.૧. પૃ.૫૪-૫૫.]

૩૪૧. અજ્ઞાત

(૭૧૩) રાવણુ પાર્થનાથ વીનતી ગા. ૯

આદિ - રાવણુમંડણુ પાસ જિણુ, પણુમઉ તુહ પય સામિ,
મહુયર કેતકિ કુસમ જિમ, મણુ લીણુઉં તુહ નામિ. ૧

અંત - કલિ કાપદુમ પાસ જિણુ, પયડઇ તુહ પય સેવ,
દેવઅંદસૂરિપમુહ, પાવ પંક ગય લેવ. ૮

રાવણુમંડણુ ભવભયખંડણુ, પાસ જિણુસર પયકમલ.
જે તુઝ નમસિઇ ભતિઇં પસંસઇ, તે નર પાવઇ સુહ અમલ. ૯

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનમૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૫૬. ત્યાં દેવચંદ્રસૂરિને કર્તા ગણવામાં

આવ્યા છે, પરંતુ 'દેવચંદ્રસૂરિપ્રમુખ' એટલે દેવસૂંદરસૂરિ વગેરે એવા
અન્વય છે તેથી કૃતિ અજ્ઞાતકર્તાક ગણાય.]

૩૪૨. અજ્ઞાત

(૭૧૪) જિનસ્તવના ગા. ૧૭

આદિ - નમિ ર નરપવર સિરિ, હીરમણિ અચિયથં,

નમવિ સિરિ સારયા, દેવિ પથપંકય,
તયણુ ચુરુરાય કમ, કમલ વંદિવ સયં
ભત ભવિયાણુ, સંપાવએ સુહ સુયં.

૧

અંત - ભવભમણુભંજણુ મોહગંજણુ, સજ્જ રજ્જન અર્યઉં,
દુહંદુરિયવારણુ સુકંખકારણુ, અવર કિંપિ ન પત્યઉં,
નિય દેવી દેવા ચરણુસેવા, કરણુ કરુણા સાધરા.
દષ દાણુ વંછિઅ પાવ વંચિય, સયલ સેવઈ સુરતરા. ૧૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૧૫) સાહિકા પાર્શ્વનાથ સ્તવન ગા. ૧૦

આદિ - સિરિ સોહંત ક્ષણમણિ માલં, અદ્દમિ ચંદ સરિસ સમ ભાલં,
રવિ સસિંહર કુંડલ સંકાસં, વંદે સાહિ જિણુહરિ પાસં. ૧
સાયર સરિંહર નિરમલ કાયં, મોડિય મયણુ મહાભડિ વાયં,
પૂરિય (મન) વંછિત (સહુ) આસં, વંદે સાહિ જિણુહરિ પાસં. ૨

અંત - વંચમા કુકિખ સરોવર હંસ, આસસેણુ નરવહ પયડિય વંસં,
કેવલ ભચ્છિ વિલાસ નિવાસં, વંદે સાહિ જિણુહરિ પાસં. ૩
દેખિય સાહિય સેડિ વિહારં, સુરપતિ ભુવણુ સરસિ જગિ સારં,
ધતુ સુ વરિસ દિવસુ સમાસં, વંદે સાહિ જિણુહરિ પાસં. ૧૦

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૧૬) કોકા પાર્શ્વનાથ સ્તવન ગા. ૩૦ અપૂર્ણ

આદિ - આસસેણિ રાયકુણિ અવતરીઉ, હેલા માંહિ જણુજ જગ ઉધરીઉ,
ઉદયઉ અભિનવ ચંદો. ૧
તાવિ માએ વિહિં જીયરિઈ ધરીઉ, વાણુરસી નયરી અવતરીઉ,
કીધઉ મનિ આણુદો. ૨

અંત - કોકઉ પારિસનાથ અખાણુઉં, સામડ કઈ ગુણુ પાર ન બાણું,
ચિંતામણિ અવતારો. ૩૦
ભવિક લોક તખ્તિ મન માંહિ ધ્યાઉ.....

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય

(૭૧૭) મહુરા પાર્શ્વનાથ જિન વિમ્મરિતિ ગા. ૧૨

આદિ - મહુરપુરી સિરિ આસસેણુ, વામાદિવિ નંદણુ,
તિહુયણુ પહુ સિરિ પાસનાહુ, ઘણુ દુકખવિહંડહુ,
ભવિઅણુ જણુ ભવભમણુ તાવ, પસમણુ વર ચંદણુ,

અમિય કંતિ તથુ જટ્ટિ દેવ, ક્ષેપાસુર રંજણ. ૧
 અંત - ઇમ મહુરનિવાસં, જ્યે યુણ્ઠં ભાવિ પાસં,
 ત્રિહિય મથુ નાસં, દિન દોસપવાસં,
 જણિય કુગઠં તાસં, જિન કમ્મકુ પાસં,
 વહુ સુહ સુવિલાસં, સો લહઇ સિદ્ધિ વાસં. ૧૨
 (૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાઓ ભા.૧ પૃ.૫૬-૫૮.]

૩૪૩. અક્ષર

(૭૧૮) આદિનાથ કલશા ગા. ૨૨

આદિ - સવલ દીવાણુ મજ્જે, જંબુ દીવમ્મિ આઇમેરમ્મિ,
 ભારણ ખિતે જાઓ, મુણિરાઓ ભોવવિક્ખાઓ. ૧
 લોચનિકાઠિ મુણિરાઠિ ગુણસાવરો, પદમ સિદ્ધીઇ પયઉંમ જગ-
 દિણ્યરો,
 ભવસમુદ્ધંમિ નિવડંત જણુ તારઓ, નહવણુ જિણુ નહવણુ જિણુ.
 સિદ્ધિ સહુકારઓ. ૨

અંત - ત દુહહરુ સુહકરુ નહવણુ જિણુંદહ,
 ભવિયહુ કુણુહુ ભત્તિ ગુણુવંતહ,
 ત જિણુ પરિ ચઉસઠિ સુરિંદિહિં વિહિઉ,
 તિણુ પરિ સયલુ તુમ્હ મઇં કહિયઉ. ૨૧
 મેરુ સિહરંમિ ઇદેહિ જહ વિહિ કહિ,
 પદમ જિણુ નહવણુ ભત્તીય યુહ સમ્મઉ
 તયણુસારેણુ ભો ભવિયણુા સંપવં,
 તહ કુણુહુ જહ લહહુ સાસય સિવ પયં. ૨૨

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાઓ ભા.૧ પૃ.૫૦-૫૧. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાવ છે.]

૩૪૪. રાજશેખર

(૭૧૯) પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર ગા. ૧૦

આદિ - કમઠાસુર માણુ ગિરિંદ પવિં ભવિયંગ સરોજ વિખોહ રવિં,
 સુરરાય વિણંમિય જ્ઞેગ મહં, વિનુવામિ જિંસર પાસ મહં. ૧

અંત - સિરિ અસણુણુ નરેસર જાઓ. ઇંદનીલ નીલુપલ કાઓ.
 રાયસિહરિ સંપૂઠય પાઓ, પાસુ પસીયઉ મે જિણુરાઓ. ૧૦

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ ૪૬. ત્યાં આ પૂર્વે પૃ.૨૮ પર નોંધાયેલા માલધારી ગચ્છના રાજશેખરસૂરિ કર્તા હોવાનું માનવામાં આવ્યું છે. પણ નિશ્ચિતપણે એમ કહેવું મુશ્કેલ છે. આ કૃતિની ભાષા અપભ્રંશપ્રધાન જણાય છે.]

૩૪૫. અજ્ઞાત

(૭૨૦) શરાઉલિ પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર ગા. ૯

આદિ - શરાઉલિમંડલ પાસનાહ, પયપઉમ સુસેવય નાગનાહ,
મણિવંજિય તરુગણ્ય ક્ષણ્ય રાહ, મહિમંડલિ યુરુ મહિમા સણ્યાહ. ૧
અંત - સિરિ પાસ જિણેસરુ ભુવણ્ય દિણેસરુ, શરાઉલિ રમણી તિલઉ,
સુરનરગણિ મહિયઉ ભાવિણ્ય મઈ યુણિયઉ ઉદયકરણ્ય ભવિભવિ
સરણ્ય. ૯

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૨૧) ફલવધી પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર ગા. ૮

આદિ - જય ફલવદ્ધિય પુરિ રમણિહાર, જય પાસ જિણેસર ભુવણ્યસાર,
જય જય મણિયિતિય સુહ દતાર, જય દસ દિસિપસરિય જસ
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્ વિચાર. ૧
અંત - ફલવદ્ધિયમંડલ્ય દુરિયવિહંડલ્ય, પાસ જિણેસર ઉદયકરણ્ય,
તુહ ચલણિ વિલગઉ હઉં પતઉ મગઉં, ભવિ મહુ તુહ સય
સરણ્ય. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૫૯-૬૦. ત્યાં ઉદયકરણ્ય કર્તા ગણ્યવામાં આવ્યા છે, પણ ઉદય કરનાર પાર્શ્વનાથ એવો અન્ય હોઈ એને કાર્ત્તનામ ગણ્યવું યોગ્ય લાગતું નથી.]

૩૪૬. અજ્ઞાત

(૭૨૨) અંતરીક્ષ પાર્શ્વનાથ સ્તવન ગા. ૫

આદિ - જય જિણેસર જય જિણેસર પાસ જિણનાહ,
અંતરીય માહધુહિવ, એણિ દાલિ તુહ દેવ દીસઘ,
સિરિ સિરપુર વર તિલય, કિતિ સયલિ તિહુયણિ સલીસઘ,
નામ મતિ સુમરંતયહ, દુરિઉ પણાસઘ દુરિ,
હઉં પતઉ તુહ પયસરણિ, દુરુકુ કમ્મ મહ ચૂરિ. ૧

અંત - પોસ દસમિહિ પોસ દસમિહિ જમ્મુ સુપસિહુ,
વાહુરસિ વર નયરિ, આસેસજી નરનાહ મંદિર.
વજમાડરિ સંભાવિહિ, મેરુસિહરિ નહવિહિ પુરંદરિ.
કમઠ અસુર ગય મય મહણિ, કેસરી જિમ યલવંતુ,
સિરિપુરમંડજી પાસજિહુ, અંતરીહિ જયવંતુ. ૫

(૧) અલય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઠરચનાએ ભા.૧ પૃ.૬૧-૬૨.]

વિક્રમ પંદરમી સદી

૪૨. વિનયપ્રભ (બોધિબીજ) (ગિનકુશલસૂરિશિ૦)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૩૨.]

(૭૨૩) સીમંધર સ્વામી સ્તવન ગા. ૨૧
આદિ - નમિ ર સુર અસુર નર વિંદ વંદિય પયં,
રયણિકર કરનિકર કિતિ ભરપૂરિયં,
પંચસયં ધણહ પરિમાણ પરિમંડિયં, તિ શાસનમ્
થુશુકે ભત્તીઇ સીમંધરં સામિયં. ૧

અંત - ઇય ભુવણુભુસણુ દક્ષિયદ્વસણુ, સવલકખણુમંડણુ,
મદમાનગંજણુ મોહલંજણુ, વામકામવિહંડણુ.
સુરરાયરંજણુ નાણુ દ્વંસણુ, ચરણુ શુણુ જય નાયકો,
જિણુ નાહ ભવિભવિ તાત ભવમે, બોધિબીજહ દાયગો. ૨૧

(૧) અલય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૨૪) વિમલાચલ આદિનાથ સ્તવન ગા. ૧૩

આદિ - મુખ સંમુખં નયપલે દેન દીહહિ, તહે જાણિ મો અન્ન ન
અમીય મીહહિ,
જદા નંદિ હહિ સામિને પાય લાગહિ, તદા દેર મહ મોહનહિ
દ્રોહ લાગહિ. ૧

અંત - ઇમ ભોલિમ સામિની ભગતિ કાધી,
અસંખ્યાત મૂ પુણ્યની વૃત્તિ સીધી,

ન માગતે જગન્નાથ હઉં કિંપિ ખીજી,

વિભો આ ભવં દેહિ મેં યોધિખીજં.

૧૩

(૧) અમય જૈન અંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૬૦-૬૧. કર્તાનામ વિનયપ્રભ શાને આધારે ગણ્યું છે તે સ્પષ્ટ નથી તેમજ 'યોધિખીજ' શબ્દ પણ સંદર્ભમાં સામાન્ય અર્થનો વાચક છે, એને કર્તાનામનો પર્થાય કેમ ગણ્યો છે એ પણ સમજતું નથી.]

૪૯. મેરુનંદન (ખ૦ ત્રિનોદયસૂરિશિ૦)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૩૮.]

(૭૨૫) ગૌતમસ્વામી છંદ ગા. ૧૧

આદિ - અહુ છંદ દસ દૂહડા, છપદુ અડિલ્લા દુન્નિ,

જે નિસુણ્ઠ ગાયમ તણા, તેં પરિવરિયછ પુમ્નિ.

૧

અંત - ગાયમસામિઉં મઘં યુણિઉં, ઇમ ગરુયંઉ યુણવન્તુ,

સંઘ મેરુનંદણુ વણિઉં, સુરતરુ જિમ જયવન્તુ.

૧૧

(૭૨૬) ગૌતમસ્વામી છંદ ગા. ૧૦

આદિ - તા સુરતરુ જિમ જયવન્તુ મહાવણિ, સુરલંડારિ જેમ ચિંતામણિ,

દિણ્ઠમણિ જિમં સોહછ ગયણુ ગણિ, તિમ જિણ્ઠસાસણિ સિરિ

ગાયમ ગણિ. ૧

અંત - નિયમણુવંછિય કજિજ નમઘં, જસુ સુરતર કિન્નર,

ઈંદ ચંદ નાગિંદ અસુર, વિજ્ઞહર મુણિવર,

ઉચ્છવ મંમલ રિદ્ધિ વિદ્ધિ, જસુ નામિ પયાસઘં,

રોગ સોગ દોહગ દુરિય, દુરતરિ નાસઘં,

સો વીર સીસુ સૂરીસવરુ, મહિમ ગરિમ યુણિ મેરુ યરુ,

સિરિ ગાયમ ગણ્હર, જયઉ ચિરુ, સયલ સંઘ કલ્યાણુ કરુ. ૧૦

(૭૨૭) સ્થૂલિભદ્ર મુનીન્દ્ર છંદ ગા. ૮

આદિ - જે જિણ્ઠસાસણિ કમલવણિઉ, હંસ જેમ વિકખાઉ,

સો વન્નિસુ સોવન્નતણુ, થૂલિભદ્ર મુણિરાઉ.

૧

અંત - થૂલિમદુ મુણિવરુ જયઉ, ઘય યુણ્ઠયણુનિહાણુ,

સયલ સંઘ મંગલ કરણુ, ધીરિમ મેરુ સમાણુ.

૮

(૭૨૮) સ્થૂલિભદ્ર મુનીન્દ્ર છંદ ગા. ૨૫

આદિ - મેરુ સમાણુ જુ સીલિ પસિદ્ધઉ, કેસ વેસ રસરંગિ ન વિદ્ધઉ,

મલિહ મયણુખત્ર જિણિ અત્રવેસરિ, જ્યહિ સુથૂહિભવું મુણ-
કેસરિ. ૧

અંત - ગુણવંતહં સિરિ તિલહિ, નિત્રહિ દંસણુ ચારિતહ,
અચ્યજ્જુય વર ચરિય, ભરિહિ મંદિરુ તવ સતહ.
ભદ્રખાહુ પહુ સૂરિ પદ ઉદયાયલ દિણુયરુ,
ચરમ ચહિદસ પુખ્ખ ધારિ, સેવય જણુ સુહયરુ.
ઉખિઅયહિ હયુ જિણિ સીત્ર ગુણિ, મહિમ સુરદુમ દેવ કુરુ,
સો થૂહિભવું સંઘહ જ્યહિ, મયણુવિકંખણુ મેરુ ગુરુ. ૨૫

(૧) બધી કૃતિઓ - અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૬૨-૬૪.]

૩૪૭. રત્નશેખરસૂરિ

(૯૨૯) ગૌતમ રાસ ગા. ૭૫ ૨. સં.૧૪૧૯ ચિરહિદુપુર

આદિ - ઓંકાર તુમહ માય વીર, સિરિવન્ત મહન્તો,
હિયે કમલ આએવિ ધ્યાવેઈ, વીરુ જિણુવર અરિહન્તો.
અભણિસુ ગોચમસ્વામિ તણી, ગુણુ સંઘવ રાસો,
જિણુ નિસુંણો ભો ભવિય લોય, મણિ હરણિ ઉલાસો. ૧
પુહવિ પસિહો મગહદેસ, વર ગુહવર ગામિ,
સાર સરોવર કૂવ વાવિ, વણિક્કણુ અભિરામુ.
તહિ નિવિસઘ વસુભૂઈ નાંવિ, દિય રાહિ પસિહહિ,
ગોચમ ગુત પવિત વંસુ, ખહુ રિદ્ધિ સમિહહિ. ૨

અંત - જ્યવંતવ જિણુશાસનિ રાજૈ, પરવ મહોચ્છવિ મંગલ ગાજૈ,
પહિસો વિરણિ વધાવણી ભણહિ ગુણહિ જે ગોચમ રાસો.
અષ્ટ મહાસિધિ નવઘ નિધિ તહિ ધરિ નિશ્ચલ કરહિં નિવાસો. ૭૪
થોદહ સયહ ગુણીસઘ અરસૈ ચિરહિદુપુરિ ગુરુવહિ મણિ હરસૈ,
રાસુ એહુ ગોચમ તણી ચયણુસિહર સુરીદિહિ કિયો,
ચૌખિહ સંઘ વિવિહ પરૈ. રિદ્ધિ વૃદ્ધિ મંગલ સિરિ દિયો. ૭૫
—છતિ સખમી ભાષા, છતિ શ્રી ગૌતમ સ્વામિ રાસ સમાપ્ત.

(૧) સિખિત બ્રા. દેવીદાસેન સા. ખદાર્થ પદનાર્થમ. મહો. વિનય-

સાગરજી ગુટકા નં. ૮૯. (આ ગુટકામાં આતા પછી સંજયિ અધ્યયન
અર્થ સહિત છે, જે લ. સં.૧૫૬૨ શ્રાવણ સુદિ ૧૨ સા. ખદાર્થ પદનાર્થ છે.)

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૬૪-૬૫.]

૩૪૮. કાન્હ (શ્રીમાલી છાંડા કુલ)

(૭૩૦) અંચલગરુદનાયક ગુરુ રાસ ગા.૪૦ ર.સં.૧૪૨૦ ખંભાત

આદિ - રિસહ જિજ્ઞુ તમિવિ ગુરુવયણ અવિચલ ધરી,

પંચ પરમેદિ મહમંતુ મનિ દદુ કરી,

અંચલગરુદ ગછરાય ઇણિ આણુકમિઈ,

સુચુરુ વન્નેસુ ગુરુ ભત્તિભર વિક્કમિઈ. ૧

અંત - ખંભાઇત વર નયર મઝારિ, દીવાલી દિનિ અનુ રવિવાર,

સંવત ચઉદ વિસોત્તરઈ એ. ૩૭

શ્રીમાલી છાંડાકુલિજી, કાન્હ તણુઈ મનિ લાગઉ ભાઉ,

નવઉ રાસુ સો ઇમ કરઈ એ. ૩૮

તસ ધરિ વિલસઈ મંગલ માલ, તાસ કિતિ પસરઈ ચઉસાલ,

મહિમંડલિ સા રૂણઝણુઈ એ. ૩૯

લચ્છી તાસ સયંવરિ આવઈ, એઈ રાસુ જે પઠઈ પઠાવઈ,

કાન્હ કવીસર ઇમ લાણુઈ એ. ૪૦

—ઇતિ શ્રી ગરુદનાયક ગુરુ રાસ.

(૧) મુનિ પુણ્યવિજયજી સંગ્રહ.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૬૫-૬૬. આ પૂર્વે પૃ. ૮૭-૮૮ પર આવેલ કાન્હ હોવાનું જણાવાયું છે પણ એમ નિશ્ચિત રીતે કહેવા માટે ઠોઠ પ્રમાણ નથી.]

૩૪૯. પહુરાજ (ખં જિનોદયસૂરિભક્ત શ્રાવક)

જિનોદયસૂરિ આચાર્યકાલ સં.૧૪૧૫-સં.૧૪૩૧.

(૭૩૧) + જિનોદયસૂરિ ગુણવર્ણન ગા.૬ ર.સં.૧૪૨૦ લગભગ

આદિ - કિણિ ગુણિ સોવવિ તવણુ, સિદ્ધિહિકા ભત્તિ તુમહ હો મુણિણુ,

સંસાર ફેરિ ડહણુ, દિકંખા ખાલાપણુએ ગહણુ. ૧

અંત - ફલ મનવંછિઉ હોઈ જિ કિવિ, તુઈ નામ પયાસય,

તુઝ નામ સુણિ સુચુરુ સેર, દારિદ પણાસઈ,

નામ ગહણિ તુય તણુય સયલ, આવય ઉસ્સાસહિ,

*

જિજ્ઞુઉદયસૂરિ ગણુકર રચણુ, સુચુરુ પટ્ટધર ઉદ્ધરણુ,

પહુરાજ લણુઈ ઇમ જાણિ કરિ, સયલ સંઘ મંગલુ કરણુ. ૬

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ. ૩૯-૪૦.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૬૬.]

૩૫૦. જયસિંહસૂરિ (કૃષ્ણર્ષિંગચીય)

- (૭૩૨) + પ્રથમ નેમિનાથ ક્ષાત્રુ ગા.૩૨ ર.સં.૧૪૨૨ આસપાસ
 આદિ - પશુભિવિ જિણુ ચઉવીસ પદ, સુમરવિ સરસદ યિત્તિ,
 નેમિ જિણેસર કેવિ ગુણુ, ગાએસઉ બહુ ભત્તિ. ૧
 ભદ્રવકુલસિંગારુ પહુ નેમિકુમારો,
 સમુદ્રવિજય નરહિ પુત્ર, સિવદેવિ-મહારો.
 સોહગસુંદર તરુણદેહ, ગુણુગણુભંડારો,
 સિવસિરિ રતઉ ગણુઈ યિત્તિ, સંસારુ અસારો. ૨
 અંત - ભાસ-ઇમ વિલવતિય રાયમઈ, નેમિનાહ પરિચત,
 પરિચણુ કહ નવિ બૂઝવઇ, વિરહાનલ સતત. ૩૧
 દાણિ દલિછ દલેવિ, લેવિ સંજમુ ભરુ દુહુરુ,
 કેવલનાહુ ઠહેવિ, સિદ્ધિ પતઉ નેમીસરુ,
 ભવિય જિણેસરભવણુ રંગિ, રિતુરાઉ રમેવઉ,
 કન્હરિસી જયસિંહસૂરિ કિઉ ક્ષાત્રુ કહેવઉ. ૩૨

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ક્ષાત્રુસંગ્રહ પૃ. ૧૨-૧૬.

- (૭૩૩) + દ્વિતીય નેમિનાથ ક્ષાત્રુ ગા.૫૩ ર.સં.૧૪૨૨ આસપાસ
 આદિ - વંદિવિ સિવદેવિનંદનુ, ચંદનુ જિમ જગિ સારુ,
 ગાઇસુ નેમિ કૃપાયુરુ, સાગરુ ગુણુહ અપારુ. ૧
 સમુદ્રવિજય નૃપ સંભવુ, દંભુ વિવજિજતુ યિત્તિ.
 નેમિ ન યૌવનિ માચઈ, રાયઈ સચઈ તત્તિ. ૨
 અંત - કેવલનાણિહિ વાણિહિ, છેદિહિ સંસયકંદુ.
 સીધઉ સિવપુરગામિઉ, સામિઉ નોમ જિણિંદુ. ૫૨
 કીધઉ કન્હ મુનીસર, ગણુહર જયસિંહસૂરિ,
 ક્ષાત્રુ રે સુણુતહ ગુણુતહ પાપુ પચાસઈ દૂરિ. ૫૩

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ક્ષાત્રુસંગ્રહ પૃ. ૧૭-૨૧.

[જિમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ. ૬૭-૬૮.]

૫૫. સાધુરત્ન

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૪૪.]

(૬૮) નવતત્ત્વ આલા.

- આદિ - પહેલો જીવતત્ત્વ (૧) ખીજો અજીવતત્ત્વ (૨) ત્રીજો પુન્યતત્ત્વ
 (૩)...નવમો મોક્ષતત્ત્વ (૯) એ નવ તત્ત્વનાં નામ કહ્યાં હવે

રાજતિલક ? વિજયતિલક ? [૪૩૮] જૈન ચૂર્ણર કવિઓ : ૧

એહનાં ભેદ કહે છે : જીવતત્વના ૧૪ ભેદ...

અંત - તે સિદ્ધતા ૧૫ ભેદ કહે છે : જિનસિદ્ધ (૧) અજિનસિદ્ધ (૨) તીર્થસિદ્ધ (૩)... એકસિદ્ધ (૧૪) અનેકસિદ્ધ (૧૫) જિનસિદ્ધ (૬) તીર્થકર થાઈ... અનેકસિદ્ધ તે ઋણપદ્ધેવસ્વામી (૧૫) જીવ સંવર નિર્જરા ને મોક્ષ એ ચ્યારે અરૂપિ કહીઈ, પુન્ય પાપ આશ્રવ ને બંધ એ ચ્યારે રૂપી કહીઈ, અજીવ ને મિશ્ર કહીઈ.

— ઇતિ શ્રી નવતત્વઆલાવખોઃ સંપૂર્ણઃ. નવતત્વવિવરણુ' આલાવખોઃ શ્રી સાધુરત્નસૂરિભિઃ કૃતં.

[જૈણપ્રોસ્ટા પૃ. ૪૩૮-૩૯.]

૩૫૧. રાજતિલક ? વિજયતિલક ?

(૭૩૪) + જંબૂસ્વામી ક્રાગ ગાથા ૬૦ ર. સં. ૧૪૩૦

આદિ - વંદવિ વીર કૃપાનિધિ, સાનિધિ દાન અપાર,
પામીય સુહચુરુ આયસુ, ગાર્દસુ જંબુકુમારુ. ૧.

મગધદેશમુખભૂષણુ, દૂષણુરહિત નિવાસુ,
નગર રાજગૃહ રાજ્યે, ગાજ્યે જગિ જસવાસુ. ૨

અંત - ક્રાગ વસંતિ જિ ખેલઈ, ખેલઈ સુચણુનિધાન
વિજયવંત તે છાજઈ, રાજઈ તિલક સમાન. ૫૬

ઘઉંદહ તીસ સંવરજરિ, મુરજરિ માનિ વિમતુ
જંબુચ ચુણુ અનુરાગિહિ, ક્રાગિહિ કહીય ચરિતુ. ૬૦

પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ક્રાગસંગ્રહ. [૨. યુદ્ધિપ્રકાશ વર્ષ ૧૦૮ અંક ૧૧.]

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ પૃ.૬૮. કાવ્યપંક્તિમા' કર્તાનામોનો સંગ્રહ
નોવો કે કેમ તે પ્રશ્ન છે.]

૫૯. જયશેખરસૂરિ (મહેન્દ્રસૂરિશિ૦)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૪૬.]

(૭૩૫) + દ્વિતીય નેમિનાથ ક્રાગ ગાથા ૪૯ ર. સં. ૧૪૪૦ આસપાસ

આદિ - પણુમિય શિવગતિગામીય, સામીય સવિ અરિહંત,
સુર નર નાહ નમંસિય, દંસિય સયલ દુહંત. ૧

ગાઈસુ મણુ અણુરાગિહિ ક્રાગિહિ નેમિકુમાર,
જિણિ જગિ સયલ વિદીતઈ, જીતઈ ભુજબલિ મારુ. ૨

અંત - અગણિય રાજભવયણુ, દાણુ સંવત્સર દેઈ,
દેવય ગિરિવરિ સામિસાણુ, સંજમસિરિ લેઈ.

ચઉપન દિણિ અકલંક, વિમલ કેવલસિરિ પામિય.
 ઘણુઘ કાલિ રાઘમઘ સરિસુ, સિવિ પતઉ સામિઉ. ૪૮
 નવજુવણુભરિ સીલ સખલુ, સોહાગિદિં સારો,
 મણુત્રંચિય ફલદેઉ દેઉ, સિવિદેવિ-મલ્હારો,
 સિરિ મહિંદરપહસુર-સીસિ, જયસેહરિ કીજઘ,
 ફાગુ એઉ ભવિયણિ વસંત, વ્રતુ રસિહિં રમીજઘ. ૪૯
 પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ફાગુસંગ્રહ પૃ. ૨૪૨ - ૧૫૧ ૭.
 [જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૬૮-૬૯.]

૩૫૨. ગુણુચંદ્રસૂરિ

(૭૩૬) + વસંત ફાગુ ગાથા ૧૬

આદિ - અહે ફાગુણુ ફલીઅ બીજેરડી, પુહતલુ માસ વસંત,
 વનિવનિ તરુઅર ફૂંપલાં, કેસુ કુસુમ અનંત. ૧
 કામિણિ કારણિ ભમરલુ, ભમતુ માઝિમ રાતિ,
 કાચી કલિય મ ભોગવી, ભોગવી નવનવિ ભાતિ. ૨
 અંત - અહે નઘ હરિ મઘ આરાહીઉ, નવિ જુગુ સિવરાતિ,
 ગોરી કંઠ ન જીતરિ, માહરી ઉત્તમ જાતિ. ૧૫
 અહે વસંતક્રીડા તીહ અતિ કરિ, આણુદ મુનિનિ પૂરી,
 મનરંગિ એમ ખોલિ, શ્રી ગુણુચંદ્રસૂરિનિ શાસનમ્ ૧૬
 પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન ફાગુસંગ્રહ પૃ. ૫૫-૫૬.
 [જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૬૯-૭૦.]

૩૫૩. જયતિલકસૂરિશિષ્ય

(૭૩૭) જયતિલકસૂરિ ભાસ ગા૦૧૦

આદિ - સરસતિ કરિ ન પસાઉ, ગણુધર તપાગરજમંડણુઉ,
 ગાઘસુ જયતિલકસૂરિ, દુખદારિદ્રવિહંડણુઉ. ૧
 ચાલિ સખીય ગુરુ વાંદીઘ,
 રિદ્ધિ વૃદ્ધિ સૂં સવિચાર જાસ પસાઘ નાંદીઘ,
 શ્રી અભયસિંહસૂરિ પાટિ, દિણુયર જિમ જગિ વિસ્તરહ. ૨
 ચાલિ૦ આંચલી
 અંત - દેવભવનિ ધવજ લહલહઈ, ધરિધરિ ગૂડી જીજાહ,
 જિણુસાસણિ વહ્કામણુઉ, આવક મનિહિ ઉવજાહ. ૯
 ઇણુ પરિ સવે સુહાસિણી, વંદીય દિયઘ આસીસ,

પાસ પસાઇ શ્રી સંઘસું, પ્રતપઉ કોડિ વરીસ. ૧૦

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૩૮) જયતિલકસૂરિ ભાસ ગા. ૯

આદિ - નાગનયર મુખ મંડલુઉ, પલ્લુમીય પહુ પાસ,
ગાઇસુ સહિયુરુ અમહ તણા, જિમ પૂજઇ આસ. ૧

તપાગચિ મુનિવર ગહગહઇ, અંદ્રકુલ રાજહંસ,
શ્રી જયતિલકસૂરિ જાણીઇ, મુણિજળ અવયસ. ૨

અંત - ચિંતામણિ સુરતરુ સમઉ, કલિ કામઘટ એઉ,
ચિંતિત ફલ સેવક તણા, દેયઇ દુસમિ સોય. ૮

દેશના દુખ દરય ઉદ્ધવઇ, અભયસિંહસૂરિ-સીસુ,
ભાસ પદંતા પૂજિસિઇ, નિવુ આસ જગીસ. ૯

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૩૯) જયતિલકસૂરિ ભાસ ગા. ૭

આદિ - થંભણપુરવર મંડલુઉ, પલ્લુમીય પાસ જિણ સામિ,
શ્રી જયતિલકસૂરિ ગાઇસો, નવ નિધિ જહનઇ નામિ. ૧

ગુરુ મુનિરયણુ, છતઉ મોહમવણુ, નયણુ નિહાલિસું આપણુઇ એ,
સહી એ અતિહં ઉસાહો, લીજઇ સુકૃતલાહો, શ્રી જયતિલકસૂરિ
જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્ ઉચાહો. ૨

અંત - વચન સુધારસિ વરસય, દરસય એ સિવપુર માગ,
રચણાયરગચ પાલઇ એ, ટાલઇ એ પાપનું લાગ. ૬

અલવિહિ જેહ સિરિ કર નિસય, નિવસય તીણુ ગુણુ ગ્રામ,
ચિંતામણિ સુરતરુ સમઉ, કામગવી જેહનઉ નામ. ૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૪૦) જયતિલકસૂરિ ભાસ ગા. ૮

આદિ - તપગચમંડલુ દુરિયવિહંડલુ, ખંડલુ મોહન વીર,
સુહગુરુ ગુરુઉ નયણે દીઠઉ, મીઠઉ ગુહિર ગંભીર. ૧

સખિ શ્રી જયતિલક સૂરિંદો, વાંદિવઉ અભિનવ ચંદ આંચલી.
અંત - સક્કલ લોક મતિ આણુંદણુ પૂરઉ, સૂરઉ વર તપ તેજ,
લાવીયણુ જણુ જિમ તમિક ચિર નંદઉ, વંદઉ મનનઇ હેજ. ૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૪૧) નેમિનાથ રાસ ગા૦ ૨૧

આદિ - સાસણદેવતિ દેવિ અંબાઈ, માઈચલણે તતુ મન લાઈ, ધ્યાઈ
સુહયુરુપાય,

નેમિનાથ ગુણ મણુ આણુંદિષ્ટ, ગાઈસુ રાસા કેરઈ છંદિષ્ટ,
વંદિસુ ચાદવરાય. ૧

અંત - શ્રી જયતિલકસૂરિ સુપસાઈ, નિતુ મનવાંછિત કવિત કરાઈ,
બાઈ પાતક દૂરો,

મનશુદ્ધિ જે ગાઈ રાસઉ, ભવિભવિ સામ્બી તમ્હ તે દાસ,
આસકિ જસ કપૂરિ. ૨૧

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૪૨) સોપારા વીનતી ગા૦ ૧૯

આદિ - પદમ જિણેસર પય પણમેવી, સરસતિ સામણિ ચિતિ ધરેવી,
સેવીય સુહયુરુપાય,

સરગ જમસિ સોપારઉં ભણિયઈ, આગમ વેદ પુરાણ શ્રુત સુણીયઈ,
યુણીયઈ આદિ જિણુરાય. ૧

અંત - હું મૂરખ છઉં યુધિખલહીણુઉ, શ્રી જયતિલકસૂરિ ગુરુ પયલીણુઉ,
ખીણુઉ પાય અસેસો,

પદમ ગુણુઈ જે નિત સોપારઈ, ભાવ સહિતુ આદીસુ જુહારઈ,
સારઈ કાજ અસેસો. ૧૯

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૪૩) આદિનાથ વિવાહ ૨.સં.૧૪૫૩ ભાદરવા ૧૦ રવિ

આદિ - સેતુજ ગિરિવર તીરથરાય, તાય આદીસર સેવીયઈ એ,
જસ સિરિ ઢોડાંઢોડિ, જોડિ કરિયલ કવીયણુ ભણુઈ એ. ૧

ભણુઈ કવીયણુ તત્થ, સિદ્ધિ ગ્યા મુણિવર સત્થ,

અસંખ જિણુવર નાણુ, અનંત મુનિ નિરવાણુ. ૨

અંત - નવામહલ નવયોવન, અવિહડ પ્રીતિ સંખંધ

અઉદસ ત્રિપનઈ (૧૪૫૩) ભાદ્રવઈ, દસમિ, રવિ રચીઉ પ્રખંધો,
જિનધરિ નિજધરિ, પરિધરિ, જે ગાઈસિઅ વીવાહો,

શ્રી જયતિલકસૂરિ શિષ્ય ભણુઈ તે, પામિસિ પુણ્યઉત્સાહો,

—છતિ શ્રી આદિનાથ વીવાહઉ સમાપ્ત. છ.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૭૦, ૭૧-૭૩ તથા ૭૪-૭૫. કૃતિક્રમાંક ૭૩૭થી ૭૪૦ ત્યાં અજ્ઞાતને નામે છે.]

૩૫૪. જયકેશરમુનિ (૧૦ જયતિલકશિષ્ય)

[જયતિલકસૂરિનો પ્રતિષ્ઠાલેખ સં.૧૪૫૯.]

(૭૪૪) જયતિલકસૂરિ ચોપાઈ ગા૦ ૩૨

આદિ - સામિણિ સરસતિ તણુઇ પસાઇ, નિતુ મન વંછિત કવિત કરાઇ,
અમ્હ મનિ આજ ઊપતુ ભાઉ, ભગતિહિ વન્નિસુ સુહયુરુ રાય. ૧
ગરઆ અભયસિંહ સૂરીંદ, તાસ પદ ઉન્નેયણુ ચંદ,
તપાગચ્છમંડણુ શુણવંત, સિરિ જયતિલકસૂરિ જયવંત. ૨
અંત - ઇણુ પરિ જે નિતુ સુહયુરુ શુણુઇ, તેઉ ચઉપઇ જે અવણિહિ સુણુઇ,
જયકેસરિ મુણિવર ઇમ કહઇ, ઠઠ્ઠિ વૃદ્ધિ મંગલ તે લહઇ. ૩૨
(૧) સં.૧૬મી સદીની પ્રત, પ.ક. ૩-૪થી ૧૧, ભારતીય વિદ્યા-
મંદિર, મુંબઈ.

[જૈનગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૭૨.]

૩૫૫. જયતિલકસૂરિ

(૭૪૫) ગિરનાર ચૈત્ય પરિપાટી ગા૦ ૧૮

આદિ - સરસતિ વરસતિ અમિય જ વાણી, હૃદયમ્મલ અખિભંતર આણી
જાણીય કવિયણિ છંદો.

ગિરનાર ગિરિવરહ જ કેરી, ચેત્ર પ્રવાડિ કુરુઉ નવેરી

પૂરીય પરમાણુદો. ૧

અંત - હું મૂરખપણુઇ અચ્છું અગણુ, શ્રી જયતિલકસૂરિ બહુમાનં
માતુ મન માંહિ એહો.

પઠઇ ગણુઇ જે એ નવરંગી, ચેત્ય પ્રવાડી અતિહિ સુચંગી-
ચંગીય કરઇ સુદેહો. ૧૮

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય. [મુયુગૂહસૂચી.]

(૭૪૬) આબુ ચૈત્ય પરિપાટી ગા૦ ૧૭

આદિ - ચરણુકમલ પણુમેવિ ભત્તિ, સિરિ સરસતિ કેરા,

ચેત્ર પ્રવાડિઇ નમિસુ દેવ, આબુય નવેરા.

મણુ તણુ વયસ જ ઉંહસઇ, જસ દરિસણુ દિટઇ,

ણુહુ ભવ અણુય પાવ-કમ્મ, પણુ નિશ્ચિઇ તીકઇ. ૧

અંત - પઠઇ શુણુઇ જે સંભલઇ, આબુય ગિરિ

ચેત્ર પ્રવાહ જ હરક ગય, સિવસુગઢ સેરી,
તીરથયાત્રા પુણ્ય તે, પામઈ મન સુદ્ધિઈ
કહયં સુચુરુ જયતિલકસૂરિ વાદ્ધ ઝાકિ વૃદ્ધિઈ. ૧૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય. [સુપુગૂડસૂચી.]

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૭૩-૭૪. પહેલી કૃતિમાં જયતિલકસૂરિનું
નામ એવી રીતે ગૂંથાયું છે કે એ એમના કોઈ શિષ્યની રચના હોય
એમ પણ લાગે.]

૩૫૬. મેરુતુંગસૂરિશિષ્ય

મેરુતુંગસૂરિ ગચ્છનાયકપદ સાં.૧૪૪૬ સ્વર્ગ. સાં.૧૪૭૧

(૭૪૭) મેરુતુંગ સૂરીશ્વર રાસ

આદિ - કેવલ કમલા કેલિ કલીય, કમલાસનિ સોહઇ,
કણ્ય કંતિ ઝલકંતિ, તિહુઅણિ જણ મોહઇ,
અષ્ટ મહાસિદ્ધિ રિદ્ધી સહીય, બહુ લદ્ધિ સમુદ્ધિ
ગાયથ સામીય નમીય પીર, જિણ્ય સીસ પ્રસિદ્ધિ. ૧
તસુ અનુસારિહિ ગ્યારમઇ, અંચલગચ્છનાયક,
સુરતર સુરહી રયણુ જેમ, નમ(મન)વંછીય દાયક,
ગાઇસું ચુરુ શ્રી મેરુતુંગ, સૂરીસર રંગિહિ.
નિસુણુ ભવિયણુ ભત્તિ ભાવિ, રામચી અંગિહિ. ૨

અંત - સિરિ ગચ્છનાયકુ શ્રી સુચુરુ મેરુતુંગ સૂરિદ,
નામ નિરંતર જો જપઈ, તહિ ધરિ નિતુ આણુંદ.
—ઇતિ શ્રી ગચ્છનાયક શ્રી મેરુતુંગ સૂરીશ્વર રાસ સંપૂર્ણ.

(૧) પ.સં. ૧૫, લી.ભં. (૨) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૭૬. ત્યાં અજ્ઞાતને નામે છે.]

૩૫૭. અજ્ઞાત

(૭૪૮) નાગપુરીય ગચ્છ સુચુરુ કાગ ગા.૨૦ ર.સં.૧૪૫૩ લગભગ

આદિ - સારદ સારદ હિયઈ ધરિ, સુહુચુરયલાણુ નમેત્રી,
ગાઇસુ હેમહંસસૂરિ રયણુસાગરસૂરિ ગુણુ કેવી. ૧
અહ ગુણુ ગાયસુ અંદ્રગણિ, દિવસૂરિ મુણિદો,
તસુ અનુકમિ જયસિહરસૂરિ. તપતંજિ દિણિદો,
દસેણુ જલકર વિરદ જાસુ, ગુણુમણિભંડારો,
વચરએણુસૂરિરાઇ, સરસઇ ઉરિ હારો. ૨

- નિમ્મલ દસણુ નાણુ ચરણિ સોહમ સુપવિત્તો,
 હેમતિલયસૂરિ તાસુ પદ્ધિ, સમવાસિય ચિત્તો,
 બસુ સુગુણુ નિય વાણિ યુષ્ઠ, પોરાજ નરિદો,
 સિદ્ધિચક્ર વર લહુ રચણુસેહર સૂરીન્દો. ૩
- તસુ સિહાસણુ વર રિક્તુ મુદ્ધ ઉલ્હાસણુ ચંદો,
 પણુ યણુ ભવિયણુ વિહિય, નયણુ ઉલ્હાસણુ ચંદો,
 અમિય વાણિ ધારા પવાહિ, સિંચિય સુહકંદો,
 પુનચન્દ્રસૂરિ સંતુ, હિમચન્દ્ર સૂરિન્દો. ૪
- પુરિ પદ્ધિ ગામાગરિહિં, પુનચન્દ્રસૂરિ વિહરંતા,
 ઘણુ રૂણિ જણુ ગણિ સંભરિય, સંભરિ નયરિ પહૂંતા. ૫
- અંત - હેમહંસસૂરિ હોઉ તામ, ભવિયણુ ઘોહંતઉ,
 રચણુસાગર સૂરીસ જુતુ, મહિયલિ જ્યવંતઉ. ૨૦
- ઇતિ શ્રી સુચુર કાગં.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૭૭.]

૩૫૮. અજ્ઞાત

- (૭૪૯) તપગચ્છ ગુરુ નામાવલિ ગા. ૧૧
- આદિ - વીર જિજ્ઞેસર પયકમલ, પ્રણુમીય ષ્ઠુ વિહ ભતિ,
 તપગચ્છ ગણુહર ગુણુ ગહણુ, નિસુણુઉ એકચિત્તિ,
 ધરણુયલિ ધીરમ નિલકે, સિરિ ધનેસરસૂરિ,
 ચરમ જિજ્ઞેસર ચિત્તપુરે, ઠાવિ સાહસ ધીરિ. ૧
- અંત - ઇણુ અતુકંમિ મુનિરતનગણિ ઉવજ્જરાય પણુમેસુ,
 ધર રચણુધિક પવન્નિ કર, મહુતર પમુહ અસેમ.
 મણુ તણુ વચણુ એકંતિ કરી, જ ષ્ઠંઠ નરનારિ
 રિદ્ધિ વૃદ્ધિ મંગલિ વિહલ, સહ પામઠ તે સુવિચાર. ૧૧
- (૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૭૮. ત્યાં ઉ. મુનિરતનશિષ્યને નામે સુકાયેલી, પરંતુ ગુરુપરંપરાનિષયક કૃતિ હોઈ અજ્ઞાતકર્તૃક ગણી છે.]

૩૫૯. રત્નસાગરસૂરિ શિષ્ય(ત.)

(૭૫૦) રત્નસાગરસૂરિ ભાસ ગા. ૮

આદિ - તપગચ્છ સિરિ સિણુગાર, જિનશાસન આધાર,

- ગરુડ ગણુધર એ, જંગમ સુરતુ એ. ૧
 આગમ શાસ્ત્ર અપાર, જાણુઈ તત્ત્વવિચાર,
 સુહયુર નિરમલ એ. ૨
- અંત - સંજમસિરિવર નારિય ખોલઇ, તેલઇ કોઇ ન દીસઇ
 ઇસું વિમાસી એ વર વિરીઠ, ભરીઠ જ્ઞાન વરીસઇ. ૭
 સકલ લોક મનિ આણુંદણુ, પૂરઠ સુરઠ વર તપતેજ,
 ભયીવણુ જણુ જિમ તમ્હિ ચિર નંદઠ, વંદઠ મનનઇ હેજ. ૮
- (૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.
 [જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૭૮-૭૯. કૃતિ અજ્ઞાતને નામે મુકાયેલી.]

૩૬૦. અજ્ઞાત

- (૭૫૨) સુહયુરુ ચોપાઈ ગા. ૧૬
- આદિ - ગોચમ ગુરુ પયકમલ નમેવિ, સમરીય સામિણિ સરસતિ દેવિ,
 હિયઇ ધરોવણુ નિરુમલ ભાવ, ગાસિઠિં ગુરુ ગરુયા ગચ્છરાય. ૧
 ચન્દ્રગચ્છિ ભવજ્ઞેન્દ્રહસૂરિ, નામિ પાપિ પણાસઇ દૂરિ,
 અસયત ક્રમિ સમરૂ નિસદીસ, પહિલા સિરિ દેવભદ્ર ગણીસ. ૨
- અંત - લહ્યા લગય જિણિ લીધી દીખ, મોહરાય રહિં દીધી સીખ,
 જસ ગુણુ સંખ ન લાભઈ પારૂ શ્રી રતનસાગરસૂરિ વખાણિ. ૧૫
 રતનસંઘસૂરિ નત જે નમઈ, માહામંત્ર વયણુ ઊચરઈ,
 ગરૂયાં સતીરથ સવિ મનિ ધરૂ, ભવસમુદ્ર સો લીલાં તરઈ. ૧૬
- (૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.
 [જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૭૯.]

૩૬૧. અજ્ઞાત

- (૭૫૨) ગુરુગીત ગા. ૧૧
- [અભયસિંહસૂરિની પાટે આવેલા જયતિલકસૂરિ વિશે? જુઓ આ પૂર્વે કૃતિક્રમાંક ૭૩૭થી ૭૪૪.]
- આદિ - સમરિ સુર ભાવિ સરસતિ એ, સરસતિ અમીરસ વરસતી એ,
 ગચ્છ રચણુચર રાઠિ એ ગાઈસુ એ, ગાઈપ્ર સહયુરુ બહુ
 ભતિઈ એ. ૧
- ધારાનંદન ધીર એ વીર જિણુ, જિણુસાસણિ અહિલસઇ એ,
 કામલ ઊચરિઈ હંસએ, હંસ જિમ જિમ જણુમણુ અવલસઇ એ. ૨
- અંત - શ્રી અભયસિંહસૂરિ પાટિ એ પુવ્વ દિશ, પુવ્વ દિસિ દિનકર

અલાહલ એ,
મણુ તણુ વયણુ એકાંતિ એ ધ્યાનિહિં, ધ્યાનિહિં કલિમલ કલિ
ટલમ એ. ૧૦
સહીય સુલાહિસ દીહ એ જહીયહ, દીયહ નિજ્યુરે વાંદીય એ
રિદ્ધિ વૃદ્ધિ સૂં પરિવારિ એ નામિહિં, નમિહિં ચિર ચિરિ
નાંદીય એ. ૧૧

(૧) અમય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૫૩) તપા ગુરાવલી ગા. ૩૪

આદિ - પણુમહિ ચહીવીસવિ ચલણુ, રિદ્ધિ વૃદ્ધિ સવિ મંગલકરણુ,
તપાગચિહિ તિહુયણુ જ્યવંત ગાયસુ ગુરુ ગર્યા ગુણવંત. ૧
ચહીવીસમુ જિણેસરૂ વીરૂ, પાપ તાપ દવાનલ નીરૂ,
જિણુસાસણુ કેરૂહિ સિણુગારૂ, પદમ સીસુ ગોચમ ગણુધારૂ. ૨
અંત - શ્રી રતનાગરગચિહિ વિદ્વાંસ, જે જે રતનાધિક પડયા હંસ,
મહાસત મહાસતી સવિહુ નામ, કર જોડીનમ કરહિ પ્રણામુ. ૩૩
છણિ પરિ સુહયુરુ કરાં નામ, લેષનમ જે કરઈ પ્રણામુ,
મનસા વાયા કાય વિશુદ્ધિ, તીહં તણુમ ધરિ અવિચલ સિદ્ધિ.

(૧) અમય જૈન ગ્રંથાલય.

જૈનમ જયતિ શાસનમ

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ. ૭૯-૮૦.]

૬૦. સોમસુંદરસૂરિશિષ્ય

સોમસુંદરસૂરિ સં. ૧૪૩૦-સં. ૧૪૯૯. [જુઓ આ પૂર્વે પૃ. ૫૦.]

(૭૫૪) + દેવદ્રવ્ય પરિહાર ચોપાઈ ગા. ૪૫

આદિ - નિસુણુહિ શ્રાવક જિણુવર ભગતિ, તિમ કરિવી જિમ આતમ સકતિ
તિમ કરિવહં જિમ નવિ છીપીમ, ચિરકાલિઈ નિરમલ દીપીમ. ૧
જિણુપ્રવિ વાધમ બહુ સંસાર, ઓછમ કુલિ લાભમ અવતાર,
નરય તણી ગતિ છેઅણુ બહુ તહિ ઠાલેજ્યો જિણુપ્રવિ સહ. ૨
અંત - સોમસુંદરસૂરિ તણુમ પસામ, અલિઅ વિધન સવિ દૂરિ ભાઈ,
કાધી ચહપઈ પણુયાલીસ, જિણુ ચહીવીસક નામહં સીસ.
—છતિ દેવદ્રવ્ય પરિહાર ચહપમ સમાપત.

(૧) સંવત ૧૫૪૨ વર્ષે કા. વ. ૧૨ દિને શ્રીમતિ કર્કરીનગરે પૂજ્ય
પં. શુભવીરગણિપાદશિષ્ય પં. અમયદયાણુગણિ તિલકવલભગણિભિલેષિ
શ્રીડસ્તુ. [સુપુગૂહસૂચી.]

પ્રકાશિત : ૧. જૈન સત્યપ્રકાશ અં. ૧૧૯. [પુ. ૧૦ અં. ૧૧ પ. ૨૫૫-૫૮.]

(૭૫૫) સોમસુંદરસૂરિ સ્વાધ્યાય

આદિ - જંગમ તીરથ સૂરિરાજ શ્રી દેવસુંદરસૂરિ

તવગચ્છનાયક તણુષ્ઠ પાટિ સિરિ સોમસુંદરસૂરિ

સાહિજિ સલુણુષ્ઠ અંગિ જનસુ નિરમલ ગુણુ ઠીસઠ

નિયમ તિ માનિઈ એકલઈ મઈ કિંપિ લણુસઠ. ૧

અંત - જાં લગઠ દિણુયર તપઈય તેજ મંદિર રચણુયર

શ્રી સોમસુંદરસૂરિ તામ નંદઈ સંઘ જયકર

પાય લાગી પ્રભવીયઠ સુયસા સામી

શિવપુરિ પહુ મહ ઘખિયઈ એ સાસય-સુહ-કામી. ૧૦

—શ્રી સોમસુંદર સ્વાધ્યાય :

(૧) પ.સં. ૧-૧૭, પુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૩૪૩/૧૮૫૮.

[જૈમગૂરચનાએ લા.૧ પ. ૮૮-૮૯ તથા જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૩૨૨.]

૩૬૨. જયાનંદસૂરિ

(૭૫૬) વિજ્ઞાપિકા

સોમસુંદરસૂરિ (સં.૧૪૩૦-૧૪૯૯)ની પ્રશસ્તિ/સનમ્

આદિ - સરસતિ સામિણિ કડુ પસાય વિનવં વહુરાસા જણુ જાઉ

માતા માહણુદેવી મલહાર કૂખઈ રાયઈસ અવતાર. ૧

ઉત્તમ ગરભવાસી જેતલા નવ માસ દિવસ તેતલા

સોમકુમાર જણુ જિણુ કાલિ ઇન્દ મહોત્સવ કરઈ તિણિ વારિ. ૨

અંત - શિવ હૂં યુદ્ધિ વિમાસિ કરી સૂરિમંત્ર તમ્હિ આપઈ સહી

યુરુહ લગતિ મૂં અતિહિં સુહાઈ સંઘ વીસાંઈ પ્રાણુમય પાય. ૧૪

યુરુ વંદુ દેવસુંદરસૂરિ નામિ પાપ પણુસઠ દૂરિ

તપાંગચ્છે ઉદયવંતઈ હોઈ તસ સમરતાં વિઘન ન હોઈ. ૧૫

પુણ્ય પાપ ખેઉ લીધઈ દૂરિ સમરતાં જય જયાનંદસૂરિ

વલી અંતરાઈ ગ્યાં સવિ દૂરિ ગચ્છનાયક સોમસુંદરસૂરિ. ૧૫

—છતિ ગચ્છાધિરાજ લદ્દારક શ્રી સોમસુંદરસૂરિપાદાતાં વિજ્ઞા-

પિકા સમાપ્તા.

(૧) લિખિત: ગચ્છાધિરાજ લદ્દારકપ્રણુ શ્રી સોમસુંદરસૂરિશિષ્યેણુ સિદ્ધાંતહર્ષગણિના ૧૦ ખીમસીસુત ૧૦ નોતા પઠનાર્થ ઈસરા ૧૦

પકનાથ^૧ ઇતિ. પ.સં. ૧૮-૧૨ (૧૩), પ.ક. ૪થી ૫, પ્રુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૧૫૦/૮^૦ ૧૫૦.

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૩૨૩.]

૧૩૨. વચ્છ ભંડારી

[જુઓ આ પૂવે^૧ પૃ.૧૪૭. ત્યાં કર્તાને ૧૬મી સદીમાં ચૂકેલ છે, પરંતુ હવે સ્પષ્ટ રચનાસંવતવાળી કૃતિ મળવાથી કવિને અહીં ૧૫મી સદીમાં ફેરવ્યા છે.]

(૭૫૭) આદિનાથ ધવલ ર. સં. ૧૪૭૧ કારતક

આદિ -

રાગ સામવેદી

જિજ્ઞુ યજીવીસ આરાહિસઉ એ, અગ્નિ આદિ જિજ્ઞુસર ગાઇસિઉ એ, કવિજ્જણુણી અમહ મુખિ વસઇ એ, તું યુદ્ધિ પ્રકાશ મનિ ઉલ્હસઇ એ.

અંત - વચ્છ ભંડારી ઈમ ભણુઇ, આદિસર અવધારિ,
અંતકાલિ આડઉ થઈ, અમહ નિરયા ગઇ નિવારિ,
વિદ્યા સંક્ષિ એકહુતરઇ, ધુરિ કહઉ કાતિ માસ,
એહ ધઉલ તિહાં ભણુઉ, કહિતાં પુણ્યપ્રકાસ,
—ઇતિ શ્રી આદિનાથ ધવલ સંપૂર્ણ.

(૧) સં. ૧૫૪૫ વર્ષે^૧ કા. વદિ લિખિત: શ્રી સીરોહી નગરે. પ.સં. ૩-૧૪, અલય.

[જૈમગૂકરચનાએ^૧ ભા.૧ પૃ.૮૧.]

૩૬૩. જિનવર્ધનસૂરિ (ખ૦)

જિનવર્ધનસૂરિને આચાર્યપદ સં.૧૪૬૧માં મળ્યું હતું.

(૭૫૮) પૂર્વદેશ તીર્થમાલા ગા. ૩૨

આદિ -

હિયય સરોવરે ધરિય ગુરુરાય, સૂરિ જિજ્ઞુરાય પાચારવિંદ,
વિજ્ઞય ખહુમાણુહિ પુવ્વ વર દેસિ, યુજી તિત્થાણુ વંદ. ૧
પહિલઉં, સમ્યકર નયરિ પણુમેવિ, વીર જિજ્ઞુસર કરપરકખ,
તયણુ સિરિ^૧ રયણુપુરી સંતિ તિત્થકરં, વંદઉ નાસિયા
સવલ દુખ. ૨

અંત - ઇમ્મ જમ્મકાણુઇ સિરિ નિકાણુઇ, ગામ નયરકિ સંસિયા,
સિરિ સકલ જિજ્ઞુવર, ધણુ ગુણુલય, લકખરાય નમંસિયા,
જિજ્ઞુ મિં^૧ સગિગ પયાલિ મહીયવિ, જે અસાસય સાસયા,

તે નમહિં પૂયઉ યુષ્ણઉ મત્તિહિ, સિદ્ધિ મગ્ગ પલાસયા. ૩૨

—ઇતિ પૂર્વદેશ ચૈત્ય પરિપાટી સમાપ્તા, શ્રી જિનવર્ધનસૂરિભિઃ

(૧) સં.૧૪૯૩ લિ. અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮૧-૮૨. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૬૪. અજ્ઞાત

(૭૫૯) ખરતર ગુર્વાવલિ અથવા ગુરુષ્ટપદી પદ્ય ૧૪

એમાં જિનવર્ધનસૂરિ સુધીનાં નામે પછી જિનકુચલસૂરિ વિશે એક છપ્પો - 'કુશલ ખડો સંસારિ', તે પછી 'દસસય ચૌખીસેહિંમં', 'જિજ્ઞુદત્તસૂરિ નદૌ', 'નાગદેવ વર સાવયણ' વગેરે પદ્ય છે. અહીં ઘોડાંક પદ્યો ઉતાર્યાં છે.

જિજ્ઞુસાસણિ સિંગાર મંત્રી અર્જુન કુલમંડળ,

લખમણિ દેવી કુખી રાજહંસ દુહદુરિહવિહંડળ.

મયગલ જિજ્ઞુ મા સોહેષ જોરિ મૃતિવરે પરિવરિહ,

લક્ષણતર્કવિચારજાણુ સંયમસિરિ વરિયહ.

જિજ્ઞુરાજસૂરિ પદ્ધિ જયો, જિનવર્ધનસૂરિ અનસરો,

ચિરુણુદ સમુદાય સમ ખેમવંત કલિરવકરો **અનમ્** ૧૦

અર્જુન મંત્રિ મદ્દારુ માય લખમણિ ઉરિ ધરિયહ,

તપિ સયેમિ સયણુ લકખણુ પરિહત્તરિયહ.

આગમ ગ્રન્થ પ્રમાણુ પમુહ વિદ્યા વકખાણુ એતહિ,

સારાસાર વિચાર સહલ તે પદ્ધંતરિ આણુહિ.

જિજ્ઞુરાજસૂરિ પદ્ધંચરણુ શ્રી જિજ્ઞુવર્ધનસૂરિ ગુરુ.

સમુદાય સહિત મંગલકરણુ, ભૂય જોમ જયવંત ચિરુ.

(૧) મહો. વિનયસાગરજી ગુટકા નં.૩૩. (ગૌતમસ્વામી, કાલિક-સૂરિ વિશેનાં ૪ પદ્યો પછી ખરતર ગુર્વાવલી શરૂ થાય છે.)

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮૨-૮૩.]

૩૬૫. સિદ્ધસૂરિ

(૭૬૦) પાટણુ ચૈત્ય પરિપાટી ગા. ૬૪ ર.સં.૧૪૭૬

આદિ - તિય ગુરુ પાય પણમેવિ, સન્સતિ સામિણી મન ધરિય,

હિયડઇ હરસ ધરેવિ, ગાયમ ગણુહર અણુસરિય,

પમણિસુ ચેત પ્રવાડિ અણ્ણહિલપુર પદ્મણુ તણ્ણિય,
 મુઝ મન ખરીય રહાડિ, ઊ મતિ નિરમલ અતિ ઘણીય. ૧
અંત - પદ્મણ પ્રસિદ્ધ હરખિ કિંકા ચેત પ્રવાડિ સુહામણિ,
 ભણ્ણતાં ગુણ્ણતાં શ્રવણિ સુણ્ણતાં, અતિહ જઈ રસિયામણી,
 પરુણ્યા જિ કેઈ નામ તેઈ, અવર જે જઈ તે સહી,
 છિહુત્તર વરસઈ, મન હરિસઈ, સિદ્ધ સૂરિંદઈ કહી. ૧૪

(૧) જે.સ.ભં. (૨) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮૩. ડૉ. ભોગીલાલ સાહેસરા (સંખોધિ,
 ૧૯૭૫-૭૬) કૃતિની રચનાસંવત ૧૫૭૬ માને છે.]

૩૬૬. દેવદત્ત (ખ૦ વેરા ઉદામુન, છાહુડગોત્ર)

(૭૬૧) જિનભદ્રસૂરિ ધૂવકે ગા. ૨

સિસિગચ્છમંડણુ મયણુ રિણુ, ખંડણુ ધીણુગ તંદણુ એ,
 મિલિ સુદરસણુ અમૃત વરિસણુ, વાણી સુલલિતુ એ.
 ક્રોધ નાન માયા લોભ નિવારણુ, ધારણુ સંજમુ નિર્મલુઆ,
 સયલ શાસ્ત્ર વ્યાકરણુ વખાણુણ, સંઘ સભાપતિ હિધરણુહિ. ૧
 અસરણુ સરણુ સૂરિ મંત સમરણુ, કરણુ કવિત મતી એ,
 વાદિય પંચાગ્રણુ વિદુર વિચક્ષણુ, જતોસ ગુણુલંકરુ એ.
 જિનરાજસૂરિ પાટ ચિંતામણુ, ભદ્રસૂરિ ગુરુ સુહકરુ એ
 ભણૈ દેવદત્ત વહરા ઊદા સુત, સહિ છાહુડ સુહકરણુ હો. ૨

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮૫.]

૩૬૭. ભૈરઘદાસ

(૭૬૨) જિનભદ્રસૂરિ ગીત ગા. ૨

મનમથ દહન મલિનિ મન વર્જિત, તપ તેજ દ્વિતુકર એ,
 મહિમ ઉદધિ ગુરુયા ગચ્છ ગણુધર, સકલ કલાનિધિ એ,
 વાદિ તરકિ વિદ્યા ગજ કેસરિ, જોગ જુગતિ યતિ સંપુન્નુ,
 આપ વસિકરણુ સુખનિધિ, સંઘ સભાપતિ મંડણુ. ૧
 ચતુર્દિશ પ્રગટ અમૃત રસ પૂરિત, જ્ઞાનિ જે રેખગ...,
 પંચ મહાવૃત મેરુ ધુરંધર, સંજમ સુગૃહિતુ એ,
 જિનરાજસૂરિ પાટ સસિ સોભિત, ભણ્ણતિ ભૈરઘદાસુ મણુહરુઆ,
 જિણુભદ્રસૂરિ સુગુર ગુણુ વંદઉ. મનવંજિત ફલ પામઉ એ. ૨

(૧) અભય૦

[જૈમગૂઢરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮૫-૮૬.]

૩૬૮. જિનભદ્રસૂરિશિષ્ય [?] (ખ૦)

[જિનરાજસૂરિપદ્મે જિનભદ્રસૂરિ આચાર્યકાળ સં.૧૪૬૧-૧૫૧૪.]

(૭૬૩) + ખરતર ગુરુ ગુણ છરપય પદ્ય ૩૨ + ૧૬ = ૪૮ સં.૧૪૭૫
લગભગ

આ કાવ્યા સમયે-સમયે છૂટક રૂપમાં રચાતા જતા હશે. એની હસ્તપ્રતો અમારા સંગ્રહમાં છે જેમાં એકમાં ૩૨ પદ્ય છે, બીજામાં ૧૬ પદ્ય વધારે છે.

આદિ - સો ગુરુ સુગુરુ જીવિહ જીવ, આપણુ સમ જાણુધ,
સો ગુરુ સુગુરુ જી સમ્ય રૂવ, સિદ્ધાંત વખાણુધ,
સો ગુરુ સુગુરુ જી સીલધમ્મ નિમ્મત પરિપાલુધ,
સો ગુરુ સુગુરુ જી દવ્વસંગ, વિસમ સમ લણિ ટાલુધ,
સો વેવ સુગુરુ જો મૂત્ર ગુણુ, ઉતર ગુણુ જાણુ કરુધ,
ગુણવંત સુગુરુ ભે: ભવિયણુહ, પર તારુધ આપણુ તરુધ. ૧

અંત - દુર્ધર્મ ઘટતા ઘટિત કુટિલ, કપટાગમ સૂતકટ,
વાવાટોતકટ કરટિ કરટ, પાટન સિંહોદ્દભટ,
નટ વિટ લંપટ મુક્ત નિકટ, વિન તારિ ભટસ્કટ,
હાટક સુથટ કિરીટ કોટિ, ધૂણુ ક્રમ નખ તર જટ,
વિસ્તપ વાંજિત કામવટ, વિઘડિત દુણુ ઘટ પ્રકટ,
જિનભદ્રસૂરિ ગુરુવર પિકટ, સિતપટ શિરો મુકુટ. ૩૭

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ. ૨૪થી ૩૬.

[જૈમગૂઢરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮૪. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જાણાય છે તેમજ ગુર્વાવલીમાં જિનભદ્રસૂરિનું નામ આવેલું છે તેથી કર્તા એમના શિષ્ય જ હશે એમ કહેવું મુશ્કેલ છે.]

૩૬૯. જિનભદ્રસૂરિશિષ્ય

(૭૬૪) જિનભદ્રસૂરિ ગીત ગા. ૫

આદિ - માઠ એ દીકઉ માણિકુ મેલિહ સૂણીય એ રચણપિ આવતઉ એ,
કવણિહિ અમ્હ ગુરુ આવતઉ દીકઉ, કવણિહિ લઇય વહાવણી
એ. ૧

અંત - સરસવિ ડવિઉ સોવન પાદુ, સાસણિદેવતિ સેસ વધારિય એ,
ગચ્છપતિ બધઉ જિજ્ઞાસુરિ, સંઘમંડણુ ગચ્છઉદ્ધરણુ. ૫

(૧) અભય.

(૭૬૫) જિનભદ્રસૂરિ અષ્ટક ગા. ૯

આદિ - ભવિયણુ ભા ભડ સુણુડ બધુ દણુ, સન્નિગવિરિ ચડહ,
જિજ્ઞાસુરિ મુણિરાય સું સમર, મહાંગણિ જિમ લડહું. ૩

અંત - રિપભ અનિત સંભવ જિણિંદુ અભિનંદણુ સામિઉં
સુમતિ પદા,

મયણુરાઉ જિણુ જિતુ ડોહ, જાણુનલિ બલિઉ,
મોહમલ્લુ જેણિ નથિ, માયા પિણુ ટલિઉ,
કુમત પ્રમુખ નટ વિકટ સુભટ, જિણુ હેત્તહિ જિત.
પંચ વિસય પરિહરવિ જેણુ, જયલચિછ ધતા,
ભવ ભવણિ રમણિ મિલ્હેવિ કર, નાણુ સુદંસણુ મનિ ધરિઉ,
જિનભદ્રસૂરિ ગુરુ બલિણુ કરિ, ચરણુ રમણિ લીલા વરિઉ. ૯

(૧) અભય.

(૭૬૬) જિનભદ્રસૂરિ ગીત ગા. ૯

આદિ - પહિલઉં પણુમીય દેવ, દેવ તણો જુ દેવ,
ગાઇસુ ગણુકરુ એ, જિનભદ્રસૂરિ ગુરુ એ. ૧
ધીણિય સાહ મલ્હાર, જેતુ કુપિ અવતાર,
ગુણુવઇ સહગરુ એ મહિમાસાગરુ એ. ૨

અંત - શ્રી જિનભદ્રસૂરિ રાષ, દીઠઉ પાનક બધ,
સુમતિ સુખણુ ગુરુ એ, નંદઉ તાં ચિર એ.

(૧) અભય.

[જૈમગૂઠરચનાએ ભા.૧ પૃ. ૮૬-૮૭.]

૩૭૦. ધનરાજ

(૭૬૭) મંગલકલશ વિવાહલુ પદ્ય ૧૭૦ ર.સં. ૧૪૮૦

આદિ - પરમગુરુ આદિજિણુ નમવિ પભણુસુ, મંગલકલશ વીવાહલઉ એ,
પુહવિ મનોહરો માલથ દેશ નામિ, પરિણામિ રલિયામણુ એ,
ઉજ્જેણી વરનચર સુવિસાલ, પૂરિય ધણુ કણુ રયણુ ખાણિ,
સિંધુ અરિગંજણી દિલ્ય ! તણુ, ભૂપાલ વચરસિંધ વર નરિદો. ૧

અંત - ઇસા કરમનઉ સુણુઉ વિચાર, મંગલકલશ વિરતઉ સંસારિ,

દેવલોક પંચમઠ જિ ભઠ, ભવિ ત્રીજઠ વલિ સિદ્ધિ લહેઠ,
 સંવિત્સરિ વિક્રમનઠ કહી, ચઉદઠ સઠ અસીયઠ એ સહી,
મંગલકલસ ચરિતુ સુવિસાલ, ધનરાજિ ઇમ કહિય વિસાલ,
 પઠઠ ગુણુઠ એકમના સહી, તિહિ ધરિ આવઠ નવનિધિ સહી,
 —મતિ શ્રી મંગલકલસ ચઉપઠ સમાપ્ત.

(૧) સં.૧૭મી સદીની પ્રત. પ. સં. ૬-૧૬, અભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮૭-૮૮.]

૩૭૧. અજ્ઞાત (જયસાગરોપાધ્યાય)

(૭૬૮) નગરકોટ ચૈત્ય પરિપાટી ગાં ૧૫ ર.સં.૧૪૯૭

આદિ - દેસ **બલંધર** મતિ ભરે, વંદિસુ જિણુવર ચંદ,
 કામિકામિ કઉતિક કલિય, વિહસિય તરુ બહુ કંદ. ૧

અંત - સંવત ચઉદ સત્તાણુવઠ (૧૪૯૭) એ, જે વંદિય જિણુરાય
 એઈડર પ્રતિસા થુણિય, ભગતિહિ પણુમિય પાય. ૧૪

ઇય સાસય જે દેવકુલ નંદીસર પાયલ
 અમર વિમાણે બિંબ જિણુ તે વંદઉ સવિકાલ. ૧૫

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૮૮. 'જયસાગરોપાધ્યાય' એ કર્તાનામનો

તર્ક થયો છે, તે રચનાસંવતને કારણે જણાય છે. જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૫૯.]

૬૮. દયાસિંહગણિ (ત૦ રત્નસિંહસૂરશિ.)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૬૨.]

(૧૮૪) સંબ્રહ્મણી બાલાં ૨.સં.૧૪૯૩ દિ.આ. શુ. ૧૪ શુક્ર

આદિ - હિવ ભુવનપતિ.પતિનઠ જઘન્ય આજિખું કહીઠ જઈ. દશ૦
 ભુવનપતિનઠ જઘન્ય ઇતુ ન ટોલ છોકુ ઇતુ દશ સહસ વરસ
 આજિખૂં હુઠ (૨) હિવં ભુવનપતિનઠ ઉત્કૃષ્ટઈ આજિખૂં
 કહીઠ જઈ...

અંત - ગતિ ૮ આગતિ ૯ એતલે પ્રકારે અનાકાર ઉપયોગ બાણિવઉ
 (x) (૭૬)... સંવન ચઉદસ તાણુઠ દ્વિતીઠ આવણુ સુદિ ૧૪
 શુક્રવારિ તપાપક્ષિ ભક્ષારક શ્રીરત્નસિંહસૂરિનઠ શિખ્યઠ પંડિત
 દયાસિંહ-ગણીઠ એ બાલાવબોધ રચિઉ...

—મતિ શ્રી સંબ્રહ્મણીનુ અર્થ બાલાવબોધ સંપૂર્ણ હઉઉ.

(૧) શ્રી સં.૧૫૦૧૧ [૧૫૦૧ ? ૧૫૧૧ ?] જઘન વદિ ૭ દિને

વીરચામ મહાનગરે લિખિતમ્. અંથાત્ર ૧૭૫૭, પ.સં ૪૦-૧૪, પુ.
સ્તે. લા નં.૧૮૯૨.૪૩૨/૧૯૮૧.

[જૈહાપ્રોસ્ટા ૫.૩૭૭.]

૩૭૨. અજ્ઞાત

(૭૬૯) મૃગાપુત્ર કુલક ગા. ૪૦

રચનાની ભાષા તથા શૈલીને કારણે એ ૧૪-૧૫મી સદીની લાગે છે.

આદિ - નમવિ સિરિ વીરજિણ્ય, જણિય જણ્ય સિવ સુહો.

દમ્મવણ્ય ગહણ્ય, નિદ્દહણ્ય જો હુઅ વહો,

ભાષિસુ ભાવેણ્ય ભવલયહમંજણ્ય પરે,

મિઆપુત્તસ્સ મુણિનાહ ચરિઅં વરં.

૧

અંત - તિજગ સમચિત સિરિ વરહ સુપવિત્તયં,

મિઆપુત્તસ્સ જે ભણુછ સુચરિત્તયં,

વિવુહ વિમાણ્ય વિલ્લએષ વિવહપરે,

લહછ સુહ સત્ત રજ્જાણ્ય તે ઉપરે.

૪૦

—છતિ મૃગાપુત્ર કુલકં સમાપ્તમિતિ.

(૧) સં.૧૭મી સદીની પ્રત, પં. દયાકમલમુનિ લિખિત શ્રાવિકા
સૂબં પઠનાથ. પ.સં. ૨-૧૩. [લાં. ૧]

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૮૯-૯૦. કૃતિની ભાષા પ્રધાનપણે
અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૭૩. જયશેખરસૂરિશિષ્ય

(૭૭૦) ઉપધાન સંધિ ગા. ૨૫

આદિ - ફલવદ્ધિયમંડણ્ય દુહસયખંડણ્ય. પાસ જિણિ(ઃ) નમેવિ કરિ.

જિણ્યધમ્મ પહાણ્યહં તવુ ઉવહાણ્યહં, સંધિ મુણહુ જણ્ય કન્નુ

ધરિ. ૧

સિરિ ચરમ જિણેસર વદ્ધમાણિ. પભણિઉ જહ ગોચમ

મહુર વાણિ,

સિદ્ધંત મજ્જિ જસુ પઠમ લીડ, તસુ ભણિઉ પમાણ્ય મહાનિસીડ. ૨

જહ ગિરિહિં મેરૂ ગહ ગહણ્ય ચ દુ, નિવઈણ્ય ચક્કિ સુરગણિ સુરિંદુ,

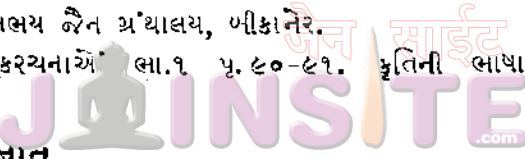
તહ વીર જિણેસરિ તવ પહાણ્ય, ઉવહાણ્ય ભણિઉ ગુણ્યગણનિહાણ્ય. ૩

જે નિમ્મલ વયણ્ય જણ્ય સીલવંત, સમ્મત કલ્લિય તહ પુન્નવંત

નીરોગ દેહ ઢહ ધમ્મ ગેહ, તવ સત્તિ જુત્ત પરિચત્ત ગેહ. ૪

એવંવિહ સાવય સાવિયાય ઉવહાણુ વહહિં કય ભાવિ ભાય,
 સાહજિજ્ઞણુ વિયય કુડવયસ્સ, સામગિગ સુગુરુ નિમ્મલ વયસ્સ. ૫
અંત - જન્મંતરિ તુહુ હુઅ સુલહ ષૌહિ, લવ ભણુ પાવ કિય તઈ વિસોહિ,
 અહ સંઘ ચહિવિવહ વાસ લેવિ, ત ધન્નુ સુવકખણુ ભણિ પિવેહ. ૨૨
 સુગંધ કુસુમ વા માલ તામ, તસુ ખંધુ ડવેહ કંડિ જમ,
 વજ્જંતિ ગહરિ તં પંચ સદ્ધિ, નચ્ચહિં અનુગાયહિં અધ
 સુ સદ્ધિ. ૨૩
 ઉવહાણુ પવર તવ ઇમ કરેહ, નિય ધણુ તણુ છવિયકલુ ગહેવિ,
 જહ સિદ્ધિ ન પાવહિં કાલ જોગિ, સહુ લહહિં તહવિ ગય અમર
 લોગિ. ૨૪
 ઇવ તવ ઉવહાણુક સંધિ પહાણુહં, જચ્ચેહ(ર)સરિ સીસિ કિય,
 જે પહહિ પહાવહિં અનુમનિ ભાવહિં તે પાવહિં સુક પરમ પય. ૨૫
 —છતિ ઉપધાન સંધિ.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય, ખીકાનેર.
 [જૈમગૂકરચનાએં લા.૧ પૃ.૯૦-૯૧. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ
 જણાય છે.]

૩૭૪. અજ્ઞાત

(૭૭૧) કચલપાટમંડલ પાર્શ્વ સ્તવન ગા. ૭
આદિ - પાસ જિણેસર પણમિયઈ ખરતર તણુઈ વિહારિ,
 સામલવન્ન સુહામણુહિ, સખિ ગાયહ હે મન ચર રંગિ,
 કચલપાટે મુખ મંડણુહિ એ,
 કરહેડહ હે પાસ જિણું પૂનિમ ચંદ સોહામણુહિ,
 મુઝ હિયડહ હે લાયુ રંગુ. ૧

અંત - આસસેણિ કુલ ચંદલકે વામા ઉચરિહિ હંસ, સોષજિ સામિ
 સવિ થુચ્ચુણુહિ,
 સવિ ગાયહ હે મન ચ રંગિ, કચલપાટ મુખ મંડણુહિ,
 કરહેડહ હે પાસ જિણું કચલપાટ મુખ મંડણુહિ સખિ. ૭

(૧) અભય.
 [જૈમગૂકરચનાએં લા.૧ પૃ.૯૧.]

૩૭૫. અજ્ઞાત

(૭૭૨) કચલવાડ પાર્શ્વનાથ સ્તોત્ર ગા. ૧૦

આદિ - જયજય કચલવાડપુરમંડલુ, પાસ જિજ્ઞેસર પાવવિહંડલુ,
તિહુયણુ જણમણનયણાણુંદલુ, સંથુણુમિ દુજગણુનિક્કંદલુ. ૧
વાણુારસિ પદં જમ્મિપવિત્તિય, વામા કુચ્છિ સિપ વર મુત્તિય,
આસસેણુ કુલ ગયણિ દિવાયર, નવ કર માણુ દેહ કરુણાયર. ૨

અંત - ઇય પાસ જિજ્ઞવરુ, પણુય સુરતર, કચલવાડઈ સંકિઉ,
ચિરુ કાલુ નંદઉ ભવિય વંદહુ, નાગરાય અહિદ્દિઉ.
ભવજલહિ તારણુ ઉદયકારણુ, સત કણુ સિરિ ભુસિઉ,
કુકારિનાસણુ પયડસાસણુ, મિચ્છ કલિહિ અદ્દસિઉ. ૧૦

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૯૨. 'ઉદયકારણુ' શબ્દને કારણે 'ઉદય-
કરણુ' કર્તાનામની પણુ સંભાવના કરવામાં આવેલી જે શેઠ્ય જણાતી
નથી. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશ જણાય છે.]

૩૭૬. અજ્ઞાત

(૭૭૩) નકુલાઈ મહાવીર સ્તવન ગા. ૯

અંત - જય વીર જિજ્ઞેસર તિજય રાય, નકુલાઈ સંકિય તમઉ પાય,
તુહ ઈંસણિ નાસઈ પાય વિદ, જય ભવિયણુ નયણુ ચડોર ચંદ. ૧

અંત - નકુલાઈયમંડલુ જણમણઆણુંદલુ વદમાણુ જિજ્ઞ જે યુણુઈ,
તહ વંદિઉ સિજઞએ ભવદુહભરુ પિજજએ બંભસતિ હોઈ
ઉદયકરો. ૮

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૯૨.]

૩૭૭. સજજણુસુત

(૭૭૪) પાર્થનાથ સ્તોત્ર ગા. ૯

આદિ - ભવભયવણુગણુદહણુ, દરિદ્રોગારિ દુરિચનિદહણુ,
સિદ્ધિપુર કચ નિવાસં, સયાવિ સુમરામિ જિજ્ઞ પાસ. ૧

અંત - ઇય પાસનાહ દેવ સરિય, સજજણુસુએણુ આપહિંયં,
જો ત સરઈ તિસઞં સો પાવઈ વંછિઈ સુહાઈ. ૯

(૧) અભય જૈન અંશાભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૯૩. કૃતિની ભાષા અપભ્રંશપ્રધાન
જણાય છે.]

૩૭૮. અજ્ઞાત

(૭૭૫) ચતુર્વિંશતિ જિન સ્તવન ગા. ૨૮

આદિ - મોહ મહાભડ મય મહણુ, રિસહ જિણેસર દેવ,
કરિ પસાહિ જિમ હોઇ મમ, ભવિભવિ તુમ્હ પય સેવ. ૧
ભુવણુવિભૂસણુ અજિયજિણુ, વિજયદેવિ મલ્હાર,
ભવસાયર નિવડંત મહ, રાખિ ન તિહુયણુ સાર. ૨

અંત - નિય અવતરણિહિ તાય ધરિ, લચ્છિહિ ભરિય ભંડાર,
અતુલ મહાખલ વીરજિણુ, જય જય જમ આધાર. ૨૭
ચઉવીસહ જિણુ સંયુવણુ, પઠ્યં ગુણઇ બહુ ભત્તિ,
તે નર નિમ્મત્ર નાણુ નિહિ, પાવઠં સિવસુહ ઝત્તિ.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૭૭૬) ધર્માધર્મ વિચાર ગા. ૧૬

આદિ - ચઉદહ પૂરખ માહિ જો સારુ, પહિલઉ ધુરિન સમરઉં નવકારુ,
પભણિસુ ધર્માધર્મ વિચારુ, જણુઇ જુવુ તરઇ સંસારુ. ૧
ધમ્મુ ધમ્મુ પભણુઇ સહુ કોઇ, ધમ્મ કરઇ પુણુ વિરલઉ કોઇ,
ધમ્મ તણુઉ તિણિ બુઝિઉ સારુ, જિહ સિતિ કોધુ નહીં અહં- ૨
કારુ.

અંત - અજજવ મદવગુણુ સંજત, સવે વાર જીવ નિર્મલ ચિત,
કોપાનલિ કોવિ ન દહઇ, ઇણુઇ કરમિ મણુતણુ લહઇ. ૧૫
તપુ તપઇ ભાવણુ ભાવંતિ, શુદ્ધિ ચિતિ જે દાન દીયંતિ,
ક્રોધ માન માયા પરિહરઉ, ઇણિ પરિ સ્વર્ગલોકિ સંચરઉ. ૧૬

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય. [હિજૈનાસૂચિ ભા.૧ (૫.૪૧).]

(૭૭૭) નંદીચર ચોપાઈ ગા. ૧૧

આદિ - નંદીસર વર દીપ મઝારિ, સાસનાં તીરથ જુહારિ,
જિહિ અરહ્ય તિહિ આવાગમણુ, સતજ્ઞેયણુ દેખય એક ભવણુ. ૧
ઇસા ભુવન તિહિ આવન્ન એહ, જ્ઞેયણુ બહુતરી ખાવન્ન જાંચા ૨
તેય,

પહુલઉં પણિ જ્ઞેયણુ પંચાસ, તે વંદીતઇ પૂરઉ આસ ૨
અંત - સરવાલઇ હિવ લેખઉં જોઇ, આર ચક્રેક અડતાલિસ હોઇ,
ચિહું અંજણુ ગિરિ તીરથ ચારિ, ઇણિ પરિ ખાવન્ન ગિણી ૧૦
જુહારિ.

વિષ્ણુ સંખ્યા તદ્દ ગણિય જાણિ, છ સહસ ચઉસય અડયાણીસ મણિ,
ઇય નંદીસર વંદીય દેવ, અન્નવિ સાસય નમઉં સસેવિ. ૧૧

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય, [મુદ્દુગૃહસૂચી.]

(૭૭૮) વિમલાચલ આદિનાથ સ્તવન ગા૦ ૨૧

આદિ - તાભિતરિંદ-મદ્દાર, સુરુદેવિ માડિય ઉરિ રયણ,

અવગત રૂપિ અપારુ, સામિય સેત્રુજ સય થણિંય. ૧

અંત -ય પયપંકય સેવ, વિમલાચલ મંડણ રિસાહ,

અહનિસિ પણમઉં દેવ, અવર ન કાંઈ ઇચિય એ. ૨૨

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનગૂરુચર્યાએ ભા.૧ પૃ.૬૩-૬૫.]

૩૭૯. અજ્ઞાત

(૭૭૯) ધર્મપ્રેરણા અથવા સુભાષિત ટાહા પદ ૧૫

આદિ - જિણુવર દેવુ સુસાહ ગુરુ, જસ હીયડઇ જિણુધમ્મ,

સવ્ય કમ્મુ જયણા કરઇ, તસ લઇ સફલઉ જમ્મુ. ૦

અંત - ગંદ્દમહી જે નિતુ કરઇ, અવિચલ મનિ પાલતિ,

તી ખીજય ભવિ દેવત લહઇ, કવડિ જપ્પ જિમુ હુંતિ. ૧૪

જીવદયા સાચઉ વયણુ, પરધન જે ન ડિણુતિ,

સીયલ જ પાલઇ એકમનિ, તે સહિ સુખ લહંતિ. ૧૫

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનગૂરુચર્યાએ ભા.૧ પૃ.૬૫ તથા ૧૧૪. એક જ કૃતિ ભૂલથી

બે વાર તેંધાયેલી છે.]

૩૮૦. પદ્માનંદસૂરિ

(૭૮૦) ચોવીસવટા પાર્શ્વનાથ નાગપુર ચૈત્યપરિપાટી સ્તોત્ર ગા૦૯

આદિ - જય મંગલકારણુ દુરિયવિદારણુ, લવભયવારણુ પાસ પહો,

નાયઉરિડિં નવરિડ ભતિડિં પૂરિડિં, અહવીસવદ્વય જિણુ

યુણુ હો. ૧

અંત - ઇય ખહુવિહ ભતિડિં વિહિસમ્મતિડિં, આરાધઉ જિણુવર સયલ

શ્રી પદ્માણુંદસૂરિ દેસણુ મણિધરિ, સાવય કુલુ કીજઇ સફલ. ૯

(૧) અભય.

(૭૮૧) ચોવીસવટા પાર્શ્વનાથ સ્તુતિ ગા૦ ૪

આદિ - સયલ સુહકારણુ ભવિયજ્જણુતારણુ,

નામ ગહણેણુ દુહ-દુરિય-નિવારણો,
 નયરિ નાયકરિ જસુ અધિક મહિમા ગુણો,
 જયઉ શ્રી પાસુ ચક્રવીસવટ્ટય જિણો.

૧

અંત - સુદ્ધ સજત ધારતિ જે દેવયા, ધરણુ પઉમાયવઠંરુકું અંબાઈયા,
 ધમ્મ કમ્મેસુ તે કરઉ સાન્નિધ્યં, સયલ સાંધરસ પૂરંતુ સુહસંપય. ૪

(૧) અભય.

(૭૮૨) વર્ધનપુર ચૈત્યપરિપાટી સ્તવન ગા. ૯

આદિ - ગઃઅઇ પુરિ વધણુકરિ, સિખરખદ્ધ ભવિયણુ મહિય,
 સોહમ્મ બહુ પ્રાસાદ, દંડ કલસ ધયવડ સહિય.

૧

અંત - આરાધઉ અરિહંત પદમાણુદંસુરિ ઇમ ભણુએ,
 તે રિધિ વૃદ્ધિ જયવંત, જે પ્રણુમઇ જિણુ પ્રહસમએ.

૯

(૧) અભય.

[જૈમગુકરચનાએંભા.૧ પૃ.૯૯-૧૦૦. કૃતિકમાંક ૭૮૧માં કર્તાનામ નથી.]

૩૮૧. અજ્ઞાત

(૭૮૩) દ્વાદશભાષાનિખદ્ધ તીર્થમાલા સ્તવન ગા. ૩૬

આદિ - પણ્ય સુરેસુર નમવિ જિણેસરે, નિહુયણુ જણુ મણુ કમલ દિણેસર,
 ઉદ્દેવોય-અહલોયહ-મંડણુ, તિરિય લોય ભવભયદુહખંડણુ.

૧

અંત - સિવસિરિ મણિમાલા વન્નિયા તિત્થમાલા,
 વવ ગય ભવ ત્રાલા કિત્તિ કિત્તિ વિસાલા,
 સિવસુહ ફલ રુકખ દેઠ તત્તં પરુકખં,
 નિહણુઉ ભવદુકખં વંછિય હોઉ સુકખં.

૩૬

(૧) અભય.

(૭૮૪) કોશા પ્રતિએધ ગા. ૧૫

આદિ - કમલવચણુ કોશા ભણુઇ, કહુ કિન દીઝઈ દોસ,
 વિણુ ભટતારહ દીહડા ઇમઇ કીઝઈ સોસ.

૧

સાલૂણા વાલંભ સાદુ દેઇ ન મયણુ હણુઇસઇ ણાણિસય,
 રાણા થૂલિભદ્ર તૂઝ વિણુ, તૂં વિણુ રયણિ ન જાએ,
 ચક્રવાકી જિન ચક્રવાક વિણુ દિવસ દોહિવડા જાએ,
 મું જશુ જિવસું પ્રીઅ તૂઝ વિણુ. આંચવી.

અંત - કોસા પુણુ વિમાસીઉં, કીધઈ કંત વિચાર,

નાહ પસાઈ પામીઈ, સમક્રિત સુકૃત ભંડાર. ૧૪ સાલૂણા.
રિપિ યોલછ કેશા સમી, નારિ નહીં ગુણવંતિ,
મનુ જાણી મણુવલ્લહી, મિલીય સરીસી કંતિ. ૧૫ સાલૂણા.

(૧) અભય.

[જૈમગૂઠરચનાઓ ભા.૧ પૃ.૧૦૦-૧૦૧.]

૩૮૨. અજ્ઞાત

(૭૮૫) + શત્રુજય ચૈત્ય પરિપાટી ગા૦ ૪૧

આદિ - સરસતિ સામિણિ નમિય પાય, સિરિ સેતુજ કરી,
ચૈત્ર પ્રવાડિ રચિસુ હેવ, મનિ રંગિ નવેરી. ૧

પાલીતાણુઈ એ પાસ વીર, લલતાસરિ વંદું,
નેમિહિં કડણિહિં નમીય પાય, લવદુખનિકંદું. ૨

અંત - સેતુજ ગિરિવર સિયં ધણીય નરેસૂયા, ઊગિહિ અભિનવ ચંદ,
સૂરતિ પરમાનંદ દિય નરેસૂયા, ટાલછ સવે વિ હિંદ. ૪૦

રિદ્ધિ વૃદ્ધિ કલ્યાણુ કરી નરેસૂયા, યોલે ચૈત્ય પ્રવાડિ એહ,
તીરથ યાત્રા ફલ દિયએ નરેસૂયા, નિરમલ કરય સુદેહ. ૪૧

(૧) અભય૦ (૨) જૂની પ્રત, પ. ક. ૧૫થી ૩૧, પ. ૧૫, તેમાં
પ. ક. ૧૭થી ૧૮, પુ. સ્ટે. ભા. નં. ૧૮૯૨.૨૦૮/૧૯૪૫.

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન તીર્થમાળા સંગ્રહ.]

[જૈમગૂઠરચનાઓ ભા.૧ પૃ.૧૦૨; જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૩૨૯. જૈમગૂઠ-
રચનાઓ ભા.૧માં કર્તાનામ 'પરમાનંદ(૧)' મુકયું છે, પણ એ શબ્દ
કર્તાનામવાચક નહીં પણ 'પરમ આનંદ' એ અર્થનો વાચક જ જણાય
છે. સુદ્રિત પાઠમાં આ હેલ્લી કડીઓ નથી.]

૩૮૩. અજ્ઞાત

(૭૮૬) શત્રુજય ચૈત્યપરિપાટી ગા૦ ૩૬

આદિ - વાગુ વાણિ સુપસાઈ કરે, સામિણિ પૂરિ રહાડે,
શ્રી શત્રુજય ગ્રિણુ ભુવણિ, ભાવિહિં ચેત્ર પવાડે. ૧

પાલીતાણુઈ તલહડીય, નયરહ માહિ વિહારો,
નરવધ કુમરિહિં કારવિહિ, પાસુ જુહારિસુ સારો. ૨

અંત - છટકે સવહિં આગદહ, આવિય ભલઈ સંસારે,
સિદ્ધિક્ષેત્ર જુહારિય એ, નવનિદ્ધિ પડીય ભંડારે. ૩૫

પદ્ધિસિદ્ધ ગુણિસિદ્ધ નિસુણિસિદ્ધ, ચેત્ર પ્રવાડિ જિ એય,

તીહ બંધકાર્યે જનકલો, હોસિઇ નિરમલ દેહ.

૩૬

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૦૩.]

૩૮૪. માણિક્યસૂરિ

(૭૮૭) રાજમતી ઉપાલંભ સ્તુતિ ગા૦ ૧૮

આદિ - પસુવાડ દીકઉ પ્રભો જીણુ વેલાં, તજી રાજ રાજમતી તીણું દેલાં,
હુસી જીવસંધારે રે જીણુ જાતિં, પછઇ પાણિલા કાજ રે તીણું
ભાતિ. ૧

અંત - મનિ વચનિ કાયા કરી સીલ પાલી, રમઇ રાચમઇ મુગતિ સિઈ
હાધિતાલી,
કહઈ સુગુરુ માણિક્યસૂરિ મહુર વાણી, જયઉ સંધ સમુદાય.
રાજલિરાણી. ૧૮

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૦૩.]

૩૮૫. ધનપ્રભ

(૬૮૮) નેમિનાથ ઝીલણા ગા. ૬

આદિ - રાજલહે વર દેવ દેવર, રૂપિણિ ગાઇસો ઝીલણું એ,
જીલટીઉં મન હેવ યાદવ જિણુ ગુણિ, લાગુ છઈ રહ કહઉ એ. ૧
વઉલસિરી વરમાલ પહિરણિ, કરણીવૃંદુલડેં ગૂંથાઉં એ,
સિવદિવિસુત સુકુમાલ સુલલિત, સેવતડે સઘરુ સિણુગાર.ઉં એ. ૨.

અંત - મૃગમદ કુકુમ નીરિ બાવનચંદનિ સીંગી સંપૂરી એ,
નાયક નેમિ શરીરિ વલિવલિ બલબલિ કરઈ તે છાંટણુ એ. ૮
ઇસી અપૂરણ રીતિ ગુણરયણાયર રામતડી રમઇ એ,
પૂરઇ મનની પ્રીતિ, ધનપ્રભ ગાઇતાં સવિ સુખ પામીઇ એ. ૬

(૧) અભય. [મુપુગૂહસૂચી.]

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૦૪.]

૩૮૬. અજ્ઞાત

(૭૮૯) ગિરનાર ભાસ ગા૦ ૧૭

આદિ - સહી સોરઠમંડલિ જાઈયઇ, રાજાલ વર રંગિઈ ગાઈયઇ,
જય જૂનઇગદિ જોગાદિ દેવ, વીર પાસ જિણેસર કરઉં સેવ. ૧
પોલિ વુલીય ગ્રોવન રેહ તીર, સીયલ જલ નિમ્મલ અચ ગંભીર,

તરુચર તલિ દીસઇ વિસમ ઘાટ, રવિકિરણુ ન લાગઈ તીણુ વાટ. ૨
 અંત - દીસઇ દુહ દિસિ તુંગ શૃંગ, સહસ્ત્રં બલસ્સ વણુ પમુહ અંગ
 ત્રિહુ ભૂચણે ઉપમા નહીય જ્ઞસ, ગગનાયલ છાંડહિ ભવડ પાસ. ૧૬
 ગજપદ જલિ નેમિઇ નડવીય અંગ, પ્રભ પૂજ્ય પૂરિસુ મનડ રંગ,
 ભાવિ ભગનિહિં ભણેસિધે એઉ ભાસ, સિરિ નેમિ પૂરેસિઇ
 તીહ આસ. ૧૭

(૧) અભય.

(૭૬૦) ગિરનાર વીનતિ ગા. ૧૧

આદિ - હરખુ માઈ તકીં હીયડઇ કિમઇ, મજુ મનઉં ગિરનારિ
 ઘણુઈં રમઈ,
 લડક લોચન નેમિ નમસ્કરઉં જિમ ન ચઉગઇ માંહિ વલિ
 ફિરકં. ૧

અંત - વિષઈ વધરી નઉ મદ ગિઉ ગલી, જિસ્થઈ આવઈ પાપ નમૂ વલી,
 મયણુ મલ્લ તણુઉ મજુ ભઉ કિસઉ, જઉ જિનેશ્વરઈ મનિ હઉં
 વસ્યઉ. ૧૦
 દેસી સિવાનંદન નેમિનાથ, રાજમતિવલ્લભ વિશ્વનાથ,
 માગઉં નહી ગ્રામ ન તિહિ વાસુ, મૂ દેવ દેજે નિજપાય વાસ. ૧૧

(૧) અભય.

(૭૬૧) નેમિનાથ વીનતિ ગા. ૫

આદિ - ભલી ભાવના લેટિવા નેમિ પાયા, હીઉં જીવટઇ માનની એન માયા,
 જમં જગતી જાહવ જોઈ વાની, વસઇ વાસના તાસ દસઇ
 ન વાની. ૧

અંત - મનિ માનવઉ એહ સંસાર કૂડઉ, સદા સેવિવઉ રાજલકંત રૂડઉ,
 ઇસી આસની આસ એ તાસ પૂજઈ, જોકો ભવા સુદ્ધિઈ
 જગનાથ પૂજઇ.

(૧) અભય.

(૭૬૨) ખાર વ્રત ચોપાઈ ગા. ૧૯

આદિ - વંદિવિ વીરુ ભવિય નિસુણેહુ, આગમિ કહિઉ જિણેસર એહુ,
 પભણુઉ જિણુવરધમ્મ મહંત્ર, ખારહ વતક મૂલિ સમકિતુ. ૧
 અખર એક ન પામઇ પારુ, નિસણુહુ ધમ્મિય ધમ્મવિચાર,
 સકૃતપ્રમાવિહિં સુગતિ હોઇ, સાસય સિવસુહ પામઇ સોઇ. ૨

અંત - સતી એક સલહીઝઈ નારિ, કિન્તુ દાનુ કો માસ ચિયારિ,
કોસંબી નયરી સુવિસાન, જગિ જ્યવંતી અંદણુબાલ. ૧૮
બાર વ્રત શ્રાવક સંભલકિ, ભાવલગતિ મનુ અવિચલ ધરકિ,
સાયવ વયણુ સુણુકિ સકિ કોઈ, જીવદયા વિણુ ધરમુ ન હોઈ. ૧૯

(૧) અભય.

(૭૯૩) સુગુરુ સમાચારી ગા૦ ૩૨

આદિ - દલહલ હેઠિ માણુસ જમ્મ, કીજય નિરમલ જિણુવરધમ્મ,
ગુરુ પ્રણુમીય જય સીયલં સાર, દુતરુ જીવ તરય સંસાર. ૧
ગરથ તણુકિ કરઈ પરિહારુ, સો ગુરુ બણુ તિહુયણિ સારુ,
બાયાલીસ દોસ વિસુદ્ધ આહારુ, સૂધકિ વિહરઘ કરઈ વિચારુ. ૨

અંત - દુવ્વ ભવંતરિ સચીયા બોઈ, પાપસુદ્ધિ સામાયક હોય,
ધમ્મ રઈ તે અવિચલ મત્તિ, સામાઇક્કં સીધકિ દમદંત. ૩૧
આસ જિણુસર તણુકં પસાઈ, વિધન સવે તે દુરિઈ બઈ,
પઠત ગુણંતા પૂજઈ આસ, લહઈ સુખો તે સિદ્ધિનિવાસુ. ૩૨

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાયેં ભા.૧ પૃ.૧૦૫-૦૮.]

૮૭. સમરો

[જુઓ આ પૂવેં પૃ.૮૦.]

(૭૯૪) નેમિચરિત રાસ ગા૦ ૨૮

આદિ - તોરણિ ભદ્રવ આઇલઇ, પસુઆ દીધા દોસુ એ,
તીણું કરણિ પ્રલં તજીય રાયમઇ, નેમ ચડકિ ગિરનાર રે. ૧
નજ સિણુગાર કરિ અભિનવા, નેમિકુમર આલ્યકિ પરિણિવ,
જપત કોડિ ભદ્રવ પરિવાર, હઇ ગઇ સખિ ન લાલઇ પાર. ૨

અંત - અસો અમાવસ કેવરનાણુ, નેમિ તણુ તુ નિખાર,
રાજમતી સુ સંસઇ ગકિ, બાવીસય જિણુસર ભકિ,
મગતિ રાણી રાજલ તણુકિ યોગ, પઠન ગણુતા નાસઇ રોગ,
નેમિચરિત સુ સા નારી સુણુકિ, પાપ (પ)આસઇ સમરુકિ ભણુઈ. ૨૮

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાયેં ભા.૧ પૃ.૧૦૮.]

૩૮૭. અજ્ઞાત

(૭૯૫) + શિવચૂલા ગણિની વિજ્ઞાપિત ગા૦ ૨૦ સં.૧૪૦૦ લગલગ

આદિ - શાસનદેવ તે મન ધરિ એ ચઉવીસ જિન પય અણુસરી એ,
 ગાયમ સ્વામિ પસાયલુ એ અમે ગાઇસિ શ્રી ગુરુણી વિવાહલુ એ. ૧
 અંત - દ્રુપદિ તારા મુખાવતી એ, સીતા ય મન્દોદરી સ્વરસતી એ,
 સાલ સતી સાનિધ કરઇ એ, ભણવવાથી શ્રીસંઘ દુરિયા હરઇ એ. ૨૦
 —ઇતિ શ્રી ચિતકીર્તિસૂરિ મહતરા શિવચૂલાગણિ પ્રવર્તિની
 રાજલક્ષ્મીગણિ વિગ્નપિકા શ્રાવિકા હીરાદે યોગ્યં.

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ.૩૩૯.

[જૈમગૂકરચનાએ] ભા.૧ પૃ.૧૦૯. ત્યાં 'રાજલક્ષ્મી'ને કવચિત્રી ગણ-
 વામાં આવી છે, પરંતુ કાવ્યમાં 'રાજલક્ષ્મિ' બહુન તસુ નામુ એ લીહ
 પવતણિ કરુ પણામુ એ' એવી પંક્તિ આવે છે તેથી રાજલક્ષ્મી કાવ્ય-
 વિષય હોય એવું સમજાય છે. કાવ્ય શિવચૂલાગણિની સાથે રાજલક્ષ્મી
 પ્રવર્તિનીને વિગ્નપિકા રૂપે રચાયેલું જણાય છે.]

૩૮૮. કીર્તિરત્નસૂરિશિષ્ય (ખ.)

(૭૯૬) + કીર્તિરત્નસૂરિ કાગ્ય ગા. ૩૬ સં.૧૫૦૦ લગભગ

અંત - એરિસ સુહયર તણુકે નામ, નિતુ મનિહિ ધરીજઇ,
 તિમિતિમ નવનિહિ સયલ સિદ્ધિ, બહુ વૃદ્ધિ લઈજઇ.
 એ કાગ્ય ઉછરંગિ રમઇ, જે માસ વસંતે,

નિહિ મણિ નાણ પહાણ કિતિ, મહિયલ પસરંતે. ૩૬

—ઇતિ શ્રી કીર્તિરત્નસૂરિવરાણાં કાગ્ય સમાપ્ત:

(૧) લિપ્તિત જયધ્વજગણિના. પ્રથમનાં ૨૭ પદ્ય નથી.

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ.૪૦૧.

[જૈમગૂકરચનાએ] ભા.૧ પૃ. ૧૦૯-૧૦. કર્તાનામ 'અજ્ઞાત'ને સ્થાને
 આહી 'કીર્તિરત્નસૂરિશિષ્ય' મૂકયું છે.]

૩૮૯. કવિયણુ

(૭૯૭) માતૃકા કાગ્ય ગા. ૩૧

આદિ - અહે જિણુચત્રણા સિર નમિય, પામિય સહિયર માગુ,
 માર્ઘય ધાવનન આહર, પાખરીય કરી કાગ્ય. ૧

ભલેય વલીય સુણિ ધામિય, સ્વામિય કહુંજ વિચારુ,
 મોડઉંય હીઉડવય ધરિસિઉં, તરિસિઉં સયલ સંસારુ. ૨

આગલિ દો દો લોહડીય, જસડી વોલિય આલુ,

ઉંકારસ્ય માગમિ આગમિ, કહીયસ્ય સારુ. ૩

નવ્વણુ વિલેપન પૂજિ ન તૂ જિન જિણવરદેવ,
મન મ ન તજિ નવકાર જ, સાર જ લવિ ભાવે એહ. ૪
સિરિસવ્વ સમઈ વિષઈસુખ પર દુઃખ મેર સમાણુ,
ધર્મ ન ખૂઝઈ પામર, કામ રમે ન અજાણુ. ૫

અંત - રતન અમૂલિક સીલહ, લીલહ તૂં મ વિણાસિ,
લહસિ મુગતિ તૂઈં તઈં પણુ રાખિસિ પાસિ. ૨૭
વ નવલીખૂઈં ખોલીય, જોઈય જિણપય સેવ,
સસિ કર જોડીય વીનવઈં, સેવ કરયં સુરુ દેવ. ૨૮
હવ કર જોડીય વીનવઈં, દીન વયણુ સંભારિ,
ક્ષમા કરેજ્યો લવિયણુ, કવિયણુ એ આચારુ. ૩૦
માઈય અરથ જે ખૂઝઈ, સૂઝઈ ઈણુ સંસારિ,
પાઠ દિસ્યા સવિ દહિસિઈં એ, લહસિઈં સુખ નરનારિ. ૩૧
—છતિ માતૃકા ક્ષગ સમાપ્ત.

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૧૦-૧૧. વસ્તુતઃ 'કવિયણુ' એ
કર્તાનામ ન ગણાય. કૃતિ અજ્ઞાતકર્તૃક લેખાય.]

૩૯૦. જયમૂર્તિગણિ

જૈન સાઈટ
જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

(૩૯૮) માતૃકા ગા. ૬૪

આદિ - આદિ પ્રણવ સમર સવિચાર, ખીજ માયા ત્રિભુવનિ સાર,
શ્રીમત લણી જપુ નિશિદીસ, અરિહંતપય નિતુ નામુ સીસ. ૧
ગણુહર ગરુહ ગોચમ સામિ, અખય નિધિ હુઈ તેહનઈ નામિ,
નવનિધાન તઈં ચજીદય રયણુ, જે નિતુ સમરઈ ગૌતમ વય ધણુ. ૨

અંત - ક્ષિરતા દીસઈં સુરાસુર ઈંદ્ર, હરિહર બ્રહ્મા રવિ નઈ અંદ્ર,
ઉત્પતિ વિગમ કરઈં સવિ જંતુ, અક્ષર એકુ અહઈ અરિહંતુ. ૬૩
ગૌતમ માઈય અત્રિગત હુઈં, અનુભવિ જયમૂર્તિગણિ કહી,
લોકાલોકિ એહતુ વ્યાપુ, યતિ જાણુઈ જઈ જોઈ આપુ. ૬૪

(૧) અભય. [મુપુગૂહસૂચી.]

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૧૧.]

૩૯૧. અજ્ઞાત

(૩૯૮) દ્વીપક માઈ ગા. ૬૪

- આદિ - જિણ્ય ચલિવીસઈ ચલણ્ય નમેવી, દીપક માઈ કવિ વ લણેસો,
દીપક માઈ ખેલઈ રાસ, નાગલપુરિ પ્રભ પ્રણ્યમુંઈ પાસ.
પાસ જિણેસર તણઈ પસાઈ, યાવન (પર) અક્ષર ખહુયાંતાંઈ,
માઈ દીકું ત્રિભુવનસાર, અક્ષરિ-અક્ષરિ નવઉ વિચારિ. ૨
- અંત - મંગલ ધીર જિણેસરુ નામિ, મંગલ ગાયમ સોઠમ સામિ,
મંગલ જંખૂસામિ ઉચરૂ, મંગલ સયલ સંઘ વિસ્તરૂ. ૬૩
- મંગલ લણતાં માહિસિરિ, માઈ પહઉ તે પાદર કરી,
પઠઈ ગણઈ જે સુણઈ વિચાર, ભવસમુદ્ર તુ પામઈ પાર. ૬૪

(૧) અભય.

(૮૦૦) આત્મબોધ માતૃકા ગા. ૬૪

- આદિ - સમરવિ સવિ આરહંત મણિ, સિવ મંગલ કર ધીર,
માઈ યાવન અક્ષરહં, બોલિસું ગુણ્ય ગંભીર. ૧
- ભલે પહિલ્લી અક્ષરે, ધુરિ કીજઈ સુવિચાર,
તિમ ધુરિ ધમ્મહ જીવદયા, ભમઈ જિણ્ય સંસારિ. ૨
- અંત - મહા શ્રી શિવલક્ષ્મી તણી, સાસત સુખહ નિધાનુ,
ધય મંગલિક તીહ સંપજઉ, જહું જિણ્યધર્મિ ખહું માનુ. ૬૪
- આત્મસંબોધ માતૃકા. જૈનમ્ જયતિ શાસનમ્

(૧) સં.૧૭મી સદીની પ્રત, પ.સં. ૧, અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૮૦૧) શૃંગાર માઈ ગા. ૪૯

- આદિ - પ્રીત તણી દુઈ લીહડી, સુંદરિ સહજઈ બણિ,
ચિતિ ચોખઉ અવિચલ હીયઉ, વાલહા બિપરિ આણિ. ૧
- અંત - રે પહિલા રસ તાહરા, કેતા કહું વિલાસ,
મનગમતી ગોરી મિલઈ, તહિ સવિ પૂરઈ આસ. ૪૮
- ભલે તણે અક્ષર કરી, દુહા બોલ્યા અંગ,
સિણ્યારહ કૂંપલી, એ નવયોવન રંગ. ૪૯
- ઈતિ શૃંગાર માઈ સમાપ્તા.

(૧) સં.૧૭મી સદીની પ્રત, પ.સં.૧, અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનચૂર્ણકવિનાએ લા.૧ પૃ. ૧૧૨-૧૧૩.]

૩૯૨. અજ્ઞાત

(૮૦૨) યોગી વાણી ગા. ૫

આદિ - સીયલ કચ્છેટીય મોરીય રે, જોગી સંજમિ પાઉ પાએ

અહ કમ્પ ધ્યાનિ દહં રે, અવધૂ ભસ્મ અધૂલિયત અંગે. ૧
અંત - દ્વહ સમ્પકિત મનિ ધરૂં રે, ભદ્રીયા ધ્યાયં દેવ આદિનાથો,
જિણુહ ભગત ભાવ કર ખોલછ બૂઝઉ નાથ પંથો. ૫

(૧) અભય.

(૮૦૩) સોધતિ નગર શાંતિનાથ સ્તવન અપૂર્ણ

આદિ - સોધતિ નવરિહિં મહિમાસાગર, આદિ મૂરતિ શ્રી સંતિ
જિણેસર, સંતિકરણુ સંસારે,
કણ્યકલસ ધયવડિહિં મણોહર, તુંગ સિહર પ્રાસાદિહિ સુંદર,
જિણુવર જુગતિ જુહારે. ૧
મૂલ મંડપિ જઇ બહુજિણુ પડિમા, પૂજઇ ભવિયણુ ગરૂઈ મહિમા,
ગરિમા સંતિ જિણુંદ.

સંધુ કરઇ તિતુ નવા મહોચ્છવ, જિનગુણુ ગાય.....

(૧) અભય.

(૮૦૪) છરાઉલા વિનતી ગા. ૧૧

જૈન સાઈટ

આદિ - કરૂં સેવના દેવના પાય લાગી, ઇલઈવાર લાગી નમૂં સીસ નામી,
કરૂં સતિહુ જન્મ જીતુ અમહારઉ, જગન્નાથ છરાઉલાઉ
જઈ જુહારઉ. ૧
અંત - ઇસિં જાંદિ આણુંદિ સું દીસરાતિ, પઢઇ એકલાવિ ભજંગપ્રવાતિ,
મહાહુમ્પ સંસારના પાસ છૂકઈ, ઇસું સત્ત્વ જાણી કડિઉ જ્ઞેતિ બૂદઈ. ૧૧

(૧) અભય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ ૧૧૪-૧૧૫.]

૩૯૩. સુંદરસૂરિશિષ્ય

(૮૦૫) વિમલમંત્રી રાસ ગા. ૪૪ (?) લ. સં. ૧૫૧૩ પૃહેલાં

અંત - ભાસ

થાપિઉ વિમલ દહ અડસિ વરિસે, ખાવીસ પ્રાસાદ યજાઉલિ દેસે
અનઇ તિણુ કીધ મંથ સપરિવારિ, સાતજન્ર સેત્રુંજિ ગિરનારિ. ૪૩
જાં ધૂ નિશ્વસ તાંહ એક નંદઉ, ગુરુ શ્રી સુંદરસૂરિ વાંદઉ,
એક રાસ જે ભણુઈ ભણાવઇ...રિ સવિ સુખ આવઇ. ૪૪
—ઇતિ વિમલ(મંત્રી) રાસ સંપૂર્ણ.

(૧) સંવત ૧૫૧૩ વર્ષે શ્રાવણ ૩ દિને પૂજ્યારાધ્ય વાચનાનાર્થે
પં. જયશીરગણિશિષ્ય સુમતિશીરગણિના લિખિત: સુબ્રાવક શ્રેઠ મહિરાજ

ભણનાર્થ. છ. શુભં ભવતુ. પ. ક. ૯૦, અભય.

[જૈમગૂકરચતાએ] ભા.૧ પૃ.૧૧૬. કર્ના 'અજ્ઞાત'ને સ્થાને અહીં 'સુદરસુરિશિષ્ય' મૂક્યા છે.]

૩૯૪. અજ્ઞાત

(૮૦૬) પ્રતિબોધકુલ

આદિ - તીર્થંકર ચઉવીસ જિણ્ય મનિ તે સમરેષ

ત્રિભુવનતારણ્ય વીતરાગ તીહં ચલણ્ય નમેષ

કૃપા કરીહ દેવ સાનિધિઈ વિણ્ય ગરચહ પુણ્ય

નિસુણુહિ ભવિયાં એકચિત્તિ જિણ્ય સાસણ્ય ધન્ય. ૧

અંત - સાહમી વચ્છલ સંઘ પૂજા તીહં પુણ્ય અપારો

રાત્રિભોજન અનંતકાય યાડી પરિહારો

શુદ્ધિ ભાવિઈ દાન શીલ તપ ભાવના ભાવઈ

તે નર નિશ્ચઈ સયલ સુકપ્પ અનુક્રમિઈ પામઈ. ૧૧.

—પ્રતિબોધકુલં સમાપ્ત.

(૧) પ. સં. ૧-૧૭, પુ. સ્ટે. ભા. નં. ૧૮૯૨.૩૪૩/૧૮૫૮.

[જૈહાપોસ્તા પૃ.૪૪૬.]

જેનમ્ જયતિ શાસનમ્

વિક્રમ સોળમી સદી

૩૯૫. વિજયતિલક ઉપા.૦

(૮૦૭) આદિનાથ સ્તવન [અથવા જીવવિચારગર્ભિત શત્રુજયમંડન
ઋષભજિન સ્તોત્ર] કડી ૨૧

આદિ - પહિત્રું પણુમીય દેવ પરમેસર સેતુજ ધણિય

પયપંકય રય સેવ રંગિહિ વિરચિસુ તસુ તણીય

જિણ્યવર મહ નહુ થાણુ ઝાણુ નાણુ વિન્નાણુ જહિ

બાલક પરિં વિન્નતિ બહુ ભોલિ મહું કરિસુ તહિ. ૧

(સંસ્કૃત અવચૂરિ) શ્રી વિજયતિલક-મહોપાધ્યાય-વિહિત-વિજ્ઞાસ્ત-
નેક-વિચારસાર-શ્રી શત્રુજયશૃંગાર-હારાનુકાર-શ્રી ઋષભદેવસ્તોત્ર...

અંત - ઈય રિસહ જિનવર સિદ્ધિસયવર સુદરી વર સુદરો

સિરિ વિમલભૂધર ધવલસિંધુર ખંધાવાસ પુરંદરો

સેવયસમાસુર યુલ્લિય ભાસુર યુરુ ભવાસુરગંજલ્લો

મહ સુવિહિ વાસણુ દહિ સાસણુ વિજયતિહહિ નિરંજલ્લો. ૨૧

(૧) સંસ્કૃતિ અવચૂરિ સાથે, ત્રાં. ૨૦૦, પ.સં. ૩-૧૦(૧૨), જૂની પ્રત, યુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૨૨૯/૧૬૯૮. (૨) સંસ્કૃત અવચૂરિ સાથે, સુ. ઉદયકદ્ધ લેખિ તિવરી મધ્યે. પ.સં. ૨-૯(૧૦), યુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૫.૧૮૬/૨૨૨૭. (૩) યુજરાતી ખાલાવખોધ સાથે, ત્રાં. ૧૨૫, જૂની પ્રત, પ.સં. ૨-૧૦, યુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૧૭૨/૧૯૦૭. [મુપુગૂહસૂચી, હેનૈયાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૪૩, ૧૬૭, ૨૫૯, ૨૬૦, ૩૨૬, ૩૭૩, ૪૦૬, ૪૦૭, ૪૩૦, ૫૬૪, ૬૨૨)]

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૨૫૦-૫૨.]

૩૯૬. અજ્ઞાત

(૮૦૮) નંદબત્રીસી ચોપાઈ કડી ૧૪૬

આદિ - આગમ વેદ પુરાણુ જ્ઞણુન્તહ જે નરા હિયઈ મગ્ગા

જં જં કવન્તિ કવિયણુ તં સારદ તુહ પસાઇણા. ૧

*

આપી અવિરલ છુદ્ધિ ઘણુ જતમનરંજન રેસ

નંદબત્રીસી જે સુણુજીં ચ(ઉપઈ) રચિસુ સંખેવિ. ૩

નગરાગર અહિથાણુ જે તેહ તણા ખોલેસુ

નંદબત્રીસી ચ(ઉપઈ) એહ જ ન.મ થવેસુ. ૪

અંત - સુખસંયોગ સદા યોજવઇ પુન્ય પસાઇ તે ભોગવઇ

સૂર વીર નઇ સાહસ ધીર સત્યવંત વાણી મુખ ધીર. ૧૪૬

હિયડઇ અતિ ભમાહુ ધરી નંદરાયનુ ખોલે ઉચરી

સુણી વિનોદ કથા ચ(ઉપઈ) નંદબત્રીસી એ ચુપઇ. ૧૪૭

(૧) પ.સં. ૩-૧૯, યુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૨૭૫/૧૮૧૯.

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ. ૫૨૪-૨૫]

૩૯૭. અજ્ઞાત

(૮૦૯) શત્રુજય વીનતી ૨૧ કડી

આદિ - હિવ આવિહિ છઈ રુતુ વસંત સેતુજિ સિહરિઈ ચાલહિ કંતહિ

વેત્રિઈ કરહિ સખઈ ઘણી હિવ જસિહિ સેતુજ ભણી. ૧

અંત - અપૂરવ દેડરી દીસઇ હારિ ધાવીસ લેપમઇ તિહાં જુહારિ

વર્દ્ધમાન ભેટસિઉં હેવ કરુણ્યસાયર વીનઉં દેવ. ૨૦
 કૃપા કરી વીનતી અવધારિ ત્રભં તણી કુખિ નિતારિ
 એહ સ્તવન જે ભણિ નરનારિ તેહ પુણ્ય પહુયઉ મોક્ષદુધારિ. ૨૧
 —ઇતિ શ્રી શત્રુંજય વીનતી.

(૧) પ.સં. ૧-૧૭(૨૩), જૂની પ્રત, પ્રુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૪૭૨/૧૭૫૩.
 [જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૩૩૦.]

૩૯૮. અજ્ઞાત

(૮૧૦) એકતીસી ભાવના

છેલ્લી ત્રણ કડીઓના ક્રમાંક ખોટા છે. તે ૨૯-૩૧ હોવા જોઈએ.
 ત્રીસમી કડીમાં 'ઇહ શુણ્યતીસી ભાવના' તે 'ઇશુણ્યતીસી ભાવના'નો પાક-
 ભેદ હોઈ શકે.

આદિ -

નમો શ્રી વીતરાગા.

અવિચલુ પદુ મનુ તિથર કરી, જહિ છહિ સુખ અપારા.
 પ્રતિબોધીસુ મનુ આપણા, જિહિ પાવહિ ભવપાર. ૧
 રે મનતઇ અસતિથરપણુઇ, કીધુ કર માહ કોડિ,
 રાગતણુઇ રંગેહિ ચડિઉ, જીવિહિ આણી ખોડિ. ૨
 પંચિદિ પરે વસપણુઈ, જે ભવિ કીધા પાપ, સનમ
 તે મુખિ કહિઅઇ કેતલા, પડુઉ સંસારહ વ્યાપ. ૩

અંત - નરભવ ચિતામણિ સમુ, એ તુ આલે એ મહારિ,
 જિણુસાસણુ મનુ તિથર કરા, શ્રીવ જન્મ ન સંભાલિ. ૨૮
 ભોગ ભલા નર જે લાહહિ, હરખિ જુ દેહિ દાનુ,
 સમગત વિણુ સોપદુ નહી, જાહ અનંત સુખુ જાણે. ૨૯
 ઇહ શુણ્યતીસી ભાવના, તિસક સુખ વિચાર,
 જે મન માહિ સમરસિ, તે પાવહિ ભવપાર.
 —ઇતિ શ્રી ઇકતીસી ભાવના.

(૧) પ.સં. ૨-૮(૧૧), પ્રત સં.૧૬મી લગભગ, ઇન્ડિયા ઓફિસ
 લાયબ્રેરી નં. ગુ-૧૫.

[કેંટલોગશુરા પૃ. ૩૫-૩૬.]

૩૯૯. અજ્ઞાત

(૮૧૧) ઉપદેશરત્નકોશ બાલા૦ લ.સં.૧૫૨૫ પહેલાં

આદિ - ઉવએસ-રયણુ-કોસ' ઉપદેશ રૂપિઆં રત્ન તેહ તણુઉ ભંડાર

નાસિઅ-નીસેસ-લોગ-ડોગચ્યં નસાડિઉં સઘલા લોકનઉં દારિદ્ર્ય
છઠ જિણુઈ ઉવએસ-રયણુ-માલાં એહવિ ઉપદેશરતનમાલાા છુચ્છં
નમિજીણુ વીર-જિનં શ્રી મહાવીર તીર્થં કર નમસ્કરીનઠ
કહિસુ હં. ૧

અંત - ઉવએસરયણુમાલાં ઉપદેશરૂપ રતનની માલા શ્રેણી જે એવં કુણુઈ
સુત્ય નિઅકઠે જે પુરુષ આપણુઈ કંઈ રૂડી પરિ કરઈ સો નર
સિવ-સુહ-લચ્છી-વચ્છાયલે રમઈ સેચ્છાએ તે પુરુષ મોક્ષલક્ષ્મીરૂપ સ્ત્રી
તેહનઠ વક્ષઃસ્થલિ હિએ સ્વેચ્છાઈ રમઈ ક્રીડા કરઈ. ૨૫
—ઈતિ શ્રી ઉપદેશરતનમાલાકોશઃ સાર્થઃ સંપૂર્ણઃ.

(૧) લિલિખાનઃ શ્રીમતિ અહમ્મદાવાદ નગરે ધર્મકલશગણિના
સં.૧૫૨૫ વર્ષે શુભખુદ્ધિગણિકૃતે. ગ્રં. ૮૫, પ.સં. ૩-૧૨, પુ. સ્ટે. લા.
નં. ૧૮૯૫.૨૦૨/૨૨૪૨.

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૪૧૬.]

૪૦૦. અજ્ઞાત

(૮૧૨) ઇલાચી ચોપાઈ ૨૭ કડી ર.સં. ૧૫૦૭ જેઠ શુ. ૯
આદિ - વાણીય ર દિહિ માય સરસતી એ ઉલટ ર અંગિ અપાર કિ
પુત એલાચી ગાયવા એ કવીવજિત રાકરીપસાવ કિ
વાણી દિહિ મુઝ નિરમલી એ. ૧

અંત - રુચડી વાણી ખરીય બાણી હુયા મેહુ જણુ કેવલી
જસ નામ લેતા મુગતિ કેરા પામસિ સુખ તે વલી
સંવત પનર સતોતરઈ નઠ જેઠ સુદિ નમી દિનઈ
સુખ પામસી જે ભાવઈ લાણુસી કાનિ સુણુસી એક ચિતઠ. ૨૭
(૧) લિ. આ. રાંભાં પઠનાર્થ. પ.સં. ૩-૧૬, પ.ક.૨થી ૩, પુ.
સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૫.૨૦૦/૨૨૪૦.]

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૪૯૯.]

૪૦૧. વિનયમૂર્તિ

(૮૧૩) ષડાવશ્યક આલાા લ. સં. ૧૫૦૯ પહેલાં

આમાં ઇરિયાવહિયા, ચૈત્યવંદન, દેવવંદનક, પ્રત્યાખ્યાન, ગુરુવંદન,
પ્રતિકમણુ (સદ્દેપડિક્કમણુ) તથા સંધારાપોરસી સમાવિષ્ટ છે.

આદિ - મેં જે જીવ વિરાધિયા દુઃખિઆ કીધા સં. તે કેહા ? એગિન્દિઆ

...એન્દિઆ...તેન્દિઆ...ચહરિન્દિઆ...પંચિન્દિઆ...૩૦૦૪૨૦
એતલે ભેદે જીવ પ્રતિ મિચ્છામિ દુક્કડ દીજ્જ. સંપદ ૬...

*

(શ્રાદ્ધપ્રતિક્રમણ્યાલાવખોધ)

સન્વ લણીઈ શ્રીતીર્થંકર અરિહંત અનઇ સિદ્ધ...

*

એવં અહં ઇસી પરિ હઉં...વ્રત તણ્યા અતિચાર...આલોઇ...
શ્રી તીર્થંકરદેવ વાંદઉં (૫૦) પડિક્કમણ્ય-શુદ્ધિ-કરણે ઉદ્દારી-અન્દ-
પ્રથોત-દણ્ઠાં :

ઇતિ શ્રાદ્ધપ્રતિક્રમણ્યુત્ત સમાપ્તં.

*

(સંધારાપોરસી બાલાવખોધ)

જિદ્ધિજ્જ જેણ વડા જે છઈ અનઈ પરમ પ્રકૃષ્ટા યુરુ યુરુ છઈ

...અણ્ણણણહ અનુસા દિઉ..

અંત - ઇય ઇસી પરિ સમ્યકત્વં મઈ ગણિઅં આલીધઉં (૧૪)

ઇતિ સંધારાપોરસિ તણુ બાલાવખોધ: સમાપ્તં.

...વિબુધશિરોમણિ પં. ચિનયમૂર્તિ-ગણિ-કૃતોડયં બાલાવખોધ:

સર્વજન-હિતાર્થાય.

જૈન સાહિત્ય
વેનમ્ જયતિ શાસનમ્

(૧) સં.૧૫૦૯ વર્ષે આપાઠ વદિ ચતુર્દશી દિને સિંહલસિઆગ્રામે
લેખિ. ૧૨૫૦ અંથાઅ, પ.સં. ૨૧-૧૭, પ્રથમ પત્ર તથા, યુ. સ્ટે. લા.
નં. ૧૮૯૨.૪૦૯/૧૯૬૪.

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૭૨, ૭૬ તથા ૧૫૯-૬૦.]

૧૦૫. રત્નાકર સુનિ

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૯૬.]

(૮૧૪) નેમિનાથ વિનતિ ગા. ૧૦

આદિ - ગિરનાર ગિરિઅવર મૌલિ, બાખઈ પુરિ મંડણુઉ ઓ,

ધન્ના તે નરનારિ, નમઇ નેમિ જે નિમ્મલઉ ઓ. ૧

કજ્જલકંતિ સિરીર, સોહગસુંદર નિમિજિણુ,

કરણાસાયર ધીર, કેવલિલચ્છીઅ કેલિયણુ. ૨

અંત - સાધીય સહસ્સ છર્તાસ, લખ ડિનિ તહ નેમિજિણુ,

વાસ સહસ્સ સન્યાઉ, સિવ કરિ સામિય સિવ રમણુ. ૬

ઇસુકે જ નેમિ જિણુંદ, મુણિ રચણાચર કિતિ ધરો,
ચઉવિહ સંધઉ દેઉ વર મંગલ સો મુતિ વરો.

૧૦

(૧) અભય.

[જિમગૂકરચનાએ' ભા.૧ પૃ.૧૦૫.]

૧૦૯. સોમસુ'ંદરસૂરિશિષ્ય

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૦૧.]

(૧૫૭) પિંડવિશુદ્ધિ ખાલા૦

મૂળ પ્રાકૃત કૃતિના કર્તા જિનવદલભસૂરિ.

આદિ - દેવિદં'૦ દેવતાના ઈંદ્રસ્વામી તેહના વૃંદસમૂહ તેહે કરી વાંદિત વાદિઉ
પાદારવિંદં' પદકમલ છઇ જોહનઉં એહવા જિનેંદ્ર સર્વ'જ પ્રતિઇ
અભિવંદિ સનમુખ વાંદિનઇં ધુચ્છ ખોલિસુ સુહિત ચારિતયા
ઋષીશ્વર હૂઇ હિતઇં કરીવિ પિંડવિસુદ્ધિ આહારની સોધિ
પિંડમિહોષપણું સક્ષપિઇં હૂં ઓલિઉં' છઉં.

૧

અંત - જે ભણી એ સતતાલીસ આહારના દોષનઉં વિચાર અતિગહન ગાઠાં
સૂક્ષ્મ છઇ અનઇં સિદ્ધાંતસૂતના અનંતાત્થ' છઇં તેહ ભણી
વિસેષિઇં કરી કિવારઇં નિરતઉં પ્રકાશણુ ઉન હૂંઇં તેહ ભણી
સિદ્ધાંતને આચાર્ય' સોધિવઉં ઇમ શ્રી જિનવદલભસૂરિ સિદ્ધાંતનઇં
જાણુપણુ એ ગંથ (ગૂથ) નિગર્વ'પણુઇં વોલિવઉં' છઇં ઇસઉં
જાણિવઉં' ઇતિ પિંડવિસુદ્ધિ વાલાવખોધ સમાપ્તાં...

(૧) સવત ૧૬૪૭ વર્ષે માગાશિર શુદ્ધિ સિખાપતં શ્રી પૂજ્ય
નિહાલચંદ્ર ઋષિ લાહોર નગર મધ સુમં ભવત - જ. ઈંડિયા ઓફિસ
લાયબ્રેરી નં. સં-૮૬૨ ઇ.

[કેટલોગયુરા પૃ. ૪૬. ત્યાં સોમસુ'ંદરસૂરિને નામે મુકાયેલ છે, પરંતુ
એના સંસ્કૃત કેટલોગ (નં. ૭૫૪૨)માં આરંભમાં 'શ્રી વીરે જિનેશ નત્વા,
શ્રી સોમસુ'ંદરશુરંથ, પિંડવિશુદ્ધિખાલાવખોધરૂપ તનોમ્ચથ' એવો ઉલ્લેખ
છે અને અન્યત્ર કૃતિ સોમસુ'ંદરસૂરિશિષ્યને નામે જ મુકાયેલી છે]

૧૧૪. મતિશેખર વા.

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૦૭.]

(૮૧૫) માર્ઠ અક્ષર ખાવની ગા. ૫૩ સં.૧૫૧૪ લગભગ

આદિ - પહિલકે' પરમ બ્રહ્મ અણુસરી, તેહનિ એક અવિચલ ચિતિ ધરી,
કહઇં મતિશેખર સુણો સુખણ, માર્ઠ ખાવન વણું' વખાણુ. ૧

લલઈ ભલિય પરિ લાગું પાય, ગુરુ ગણવઈ સરસતિ પિયુ માઈ,
 નમતાં નરભવિ આવઈ ખોડિ, અંગ ભલે જિમ દોવડ મોડિ. ૨
 અંત - માઈ અખરની ધાવની, ઇણિ પરિ કહી વિશ્વપાવની,
 વાયક મતિરોખર ઇમ કહઈ, ભણુઈ સુ નર અક્ષયપદ લહઈ. ૫૩
 —છતિ શ્રી માઈ અક્ષર ધાવની સમાપ્તા.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય [હેનૈશ્વાસૂચિ ભા.૧ પૃ.૩૯૬.]

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૧૭.]

૧૨૬. (બ્રહ્મ) જિનદાસ (દિ. સકલકીર્તિશિ)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૨૧.]

(૮૧૬) પુષ્પાંજલિ રાસ

મંગલાવતીના વ્રજસેન અને એની પત્ની જયાવતીની કથા. ૧૨૮
 દુહા અને કેટલાંક પદ્યો.

આદિ - સિદ્ધેશ્વરઃ જિણુવર સ્વામિ નમસકરું શ્રી સકલકીરતિ ગુર સાર
 રાસ કરૂ હું નીરમલો પુષ્પાંજલિ ભવતાર. ૨(૧)
 ભાસ વિનતીની જાંબલીય મંજારિ પુર વિદેહ જગિ બળીય એ
 સીતા નરિ છિ સાર દક્ષણ દેસ વખાણીય એ. ૨
 મંગલાવતી વર દેસ રતનસંચય પુર જાણીય એ
 વજસેન તીહાં રાઉ રૂપસોભાગે વાનિય એ. ૩
 જયાવતી તસ નારી રૂપસોભાગ લીય એ
 પતિવ્રતા તે જાણિ દાંન પૂજા ગુણે આગલીય. ૩(૪)

અંત - ૨૫ વસ્તુ. પુષ્પાંજલિ વિધિ ૨.

વરત જગિ સાર પદમાવતિ ઉપદેસીયો પ્રભાવિત તે સાર
 મનોહર તેહને ફલે સૂખ ભોગવ્યાં સરગ રાજ્ય મુગતિય સિધવર
 ઇમ જાણો નિશ્ચો કરિ.
 પુષ્પાંજલિ કરો ચાર બ્રહ્મ જિણુદાસ એણી પરિ ભણિ જિમ
 પામ્યો ભવપાર. ૨

—છતિ પુષ્પાંજલિ રાસ સમાપ્ત:

(૧) સં.૧૮મી સદીની પ્રત, પ.સં. ૮-૧૧, ઇન્ડિયા ઓફિસ લાય-
 બ્રેરી નં. સં-૧૫૬૬ ડી.

(૮૧૭) દશલક્ષણુક ધર્મપૂજા

કૃતિ સંસ્કૃત તથા ગુજરાતીમાં છે.

આદિ - અથ દશલક્ષણિકપૂજા.

સ્વર્ગમુક્તિકરં ધર્મં જિનોક્તં દશધા વરં

સ્થાપયમિ જગત્પૂજ્યં વિધિનાહં સુખાર્ણવમ્. ૧

ૐ હ્રીં દશલક્ષણિક-ધર્મં એહિ એહિ અવવાતરાવતર સંવૌશત્
સ્વાહા...

અંત -

ધતા.

પાપ-તિમિરહર ધર્મ-દિવાકર ને આચારે તે ધર્મ ધણી

વ્રહ્મ-જિનદાસ ભાસે ઇડ ધર્મ પ્રકાસઈ મન-વંછિત-બુદ્ધિ ધણી. ૧૩

—ઇતિ શ્રી દશલાક્ષણીધર્મપૂજા-જયમાલા સમાપ્ત.

(૧) લિ. સાહ ચોખ્યંદ ખડેલવાલ જાતિ ચાંદ્રવાડ દામોદરસુત
પુરહાંનપુરા મધ્ય સાહિબાબરમાં લાલમંડી મઠ... અન્દલાણુ ગોહા
પઠનાથ. પ.સં. ૯૧-૧૧, પ.ક. ૩૮થી ૪૦, પુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૫.૨૬૬/
૨૨૯૪.

(૮૧૮) શ્રુતિ જયમાલા

કૃતિ સંસ્કૃત તથા ગુજરાતીમાં છે.

અંત -

ધતા

અજ્ઞાન-તિમિરહર જ્ઞાન-દિવાકર પઠે ગુણે ને ભાવ ધરી

વ્રહ્મ-જિનદાસ ભાસે વિબુધ-પ્રકાશે મન-વંછિત-ફલ બુદ્ધિ ધણી. ૧૩

—ઇતિ શ્રુતિ જયમાલા સમાપ્ત.

(૮૧૯) ગુરુ જયમાલા

આદિ - પંચાચારાચરણ... નિઃસ્યંદ-સાન્દ્રમ્. ૧

એતત્ પરિત્વા પંચાંગ-પ્રણામં કુર્યાત્ જયમાલા.

સકલ-મુનીશ્વર... ભવદુખ ગમૂં. (૧)

અંત -

ધતા

મુનીશ્વર સ્વામી નમું શિર નામી દુષ્કર નેડી વિનય કરી

દીક્ષા અતિનિર્મલી દ્યો મઝ ઉજ્જલી વ્રહ્મ-જિનદાસ ભણે કૃપા

કરી (૧૪)

—ઇતિ ગુરુ જયમાલા સમાપ્ત.

(૧) બન્ને કૃતિઓ - ઉપર મુજબની પ્રત. પ.ક. ૨૯-૩૪.

[કેટલોગગુરા પૃ. ૮૭ તથા જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૧૭૨-૭૩ તથા ૩૩૪-૩૫.

છેલ્લી ત્રણ કૃતિની છેલ્લી કડીઓ જ ગુજરાતી હોય એવું સમજાય છે. ત્યાં
નોંધાયેલી 'શ્રુતાષ્ટક' વગેરે અન્ય કૃતિઓમાં ગુજરાતી અંશ જણાતા નથી.]

૪૦૨. અજ્ઞાત

(૮૨૦) રયણાવલી ગા. ૩૩ લ.સં. ૧૫૨૦ પહેલાં

આદિ - પણમવિ વીરયલણ બહુભતિ, હંસગમણિ સમરઉ સરસતિ,
 સુણઉ ભવિકજ્જણુ ચિંત અવધારિ, ઇણિ સંસારિ રયણુ છઠ ચ્યારી.
 જીવદયા જિણુસાસણુ-ધમ્મ, સુવિહિત ગુરુ સાવયકુલિ જમ્મ,
 વડઈ ભાગિએ લાભઈ એ ચ્યારિ, નડીય મૂઠ નરિ હેલા હારિ. ૨

અંત - ચ્યારિ રતનાવલિ ગુણુધાર, પાટસૂત્ર મુક્તાક્ષ હાર

સરલ કંઠિ નિય હિયડઈ થરઉ, યુગતિરમણિ સઈવરિ તુચ્છિ
 ૧૨ઉ. ૩૩

—છતિ શ્રી રયણાવલી સમાપ્તા.

(૧) સં. ૧૫૨૦ વર્ષે જ્યેષ્ઠ વદિ ૪ દિને શ્રી સીશેહી નગરે
 મહોપાધ્યાય શિરોમણિ શ્રી શ્રી સુધાનંદનગણિ શિષ્યેણ નિં બ્રં રિષી-
 યોગ્યં. પ.સં. ૧, અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૧૮.] જૈન સાઈટ

૧૨૯. દેપાલ

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૩૦.]

(૮૨૧) કાયા ખેડી સઝાય [અથવા ખેડડી સઝાય] ગા. ૫

આદિ - કાયા ખેડી કાટ સત્ત વેધ, જીકિ કોકિ બંધ બાધી,

નહાન્હા પરહુણુ ધણા નીગમ્યાં, અતિ દુલંભ તુ લાધી. ૧

સંસારસમુદ્ર અપારો, તીહં મઝારિ જીવ વણુભરઉ, દુન્નિ

ક્રિયાણા વવહરઈ,

અંત - વિવેકુ ખંભુ ઝાનિ પંજરિ, નિરુખિલા દીહુલા સેતુજ સ્વાંભી,

દેપાલ ભણ્છ જિણુમંદિરુ પામી, વધામણ્ણિ દિહિ ધામી. ૫

(૧) અભય. [મુપુગૂઠસૂચી.]

[જૈનગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૨૪.]

૪૦૩. અજ્ઞાત

જિનચંદ્રસૂરિ આચાર્યપદ સં. ૧૫૧૪, સ્વર્ગ. ૧૫૩૦.

(૮૨૨) જિનભદ્રસૂરિપદે જિનચંદ્રસૂરિ ગીત ગા. ૨

રાગ મદહાર

કુંજર મયણુ નમનિ મચ્છરુ કરિ, હરિ હરુ બ્રહ્મ નયહુ ભણ્ણી,
 મૂરિ મ ધિરહણિ બહુ સોતા પણ્ણં પંચ બાગત નમનિ આણ્ણી.

રતિ અનઇ પ્રીતિ દિવસિ વિધિ વતણુ, કવણુ કુમતિ તુવ વિધિ
૩૬ઉ.

ભુજઇ સુઠિ દંડુ દંતુસલિ મુનિકેસર જ્ય દિઠિ દીડઉ. ૧

પંચ વિસઇ જિનિ મુન્નિવર છત્યા, અષ્ટ કર્મ જિનિ ખૈ કરિયા.

ચ રિતુ રચણિ અમલુ જે પાલઇ, પંચ મહાત્રન જિનિ ધરિયા.

વાહી અંધકાર સહસ કરુ વિદ્યા નામ યિરુદ્ધુ છાનૈ,

સસિગચ્છ સિરિ જિનભદ્રસૂરિ પાટિહિ, શ્રી જિનચંદ્રસૂરિ

રાનૈ. ૨

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૧૧૭-૧૮. કર્તાનામ તરીકે 'કેહરુ ?'ની

સંભાવના પણ કરવામાં આવેલી, પરંતુ 'મુનિકેસર' એટલે મુનિઓમાં કેસરી=સિંહ સમાન એવું વર્ણન જિનચંદ્રસૂરિ માટે થયેલું છે એટલે એમાં કર્તાનામ જેવું યોગ્ય નથી.]

૪૦૪. કલ્યાણચંદ્રગણિ (કીર્તિરત્નસૂરિશિ.)

(૮૨૩) કીર્તિરત્નસૂરિ વિવાહલો ગા. ૫૪ સં. ૧૫૨૫ હગભગ

આદિ - ભક્તિભર ભરિયઉ હરિસ સિરિ વરિયઉ, પણમિય સંતિકરુ

સંતિનાહ,

સારદા સામિણિ હંસત્રાગામિણી, ઝાણિહિ નિય હિંધ કરિ સનાહ.૧

નાણલોયણુ તણુકિ અમહ દાતાર ગુરુ, અનય ગુણવંત સિરિ મહડ મણિ.

તેણુ સિરિ કિન્તિરયણુ સૂરીસ રે, હિવ કહિસં હઉં ચરિય ધરિ

ભતિ મણિ. ૨

અંત - એહ વિવાહલઉ ભણુઇ ભાવિ, તસુ મણો વંછિત દેઇ ઇદો.

ભતુ સિરિ કિન્તિરયણુસૂરિ પાય, સીસ તસુ કહઇ કલ્યાણચંદ્ર.૫૪

(૧) જેસ.ભં. (૨) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૮૨૪) + કીર્તિરત્નસૂરિ ચોપાઈ ગા. ૧૮

આદિ - સરસતિ સરસ વવણુ દે દેવિ, જિમ ગુરુગુણુ યોલિઉં સંખેવિ,

પીજઇ અમિય રસાયણુ યિદ્ધુ, તહવિ સરીરિહ હુઇ ગુણુ વૃંદ. ૧

અંત - શ્રી કીર્તિરત્નસૂરિ ચઉપઇ, પ્રહ ભીઠી જે નિશ્ચલ થઈ,

ભણુઇ ગુણુઇ તિહિ કઃજ સરતિ, કલ્યાણચંદ્રગણિ ભગતિ

ભણુતિ. ૧૮

—ઇતિ શ્રી કીર્તિરત્નસૂરિ ચઉપઈ.

(૧) લે. સં. ૧૬૩૭ વર્ષે શાકે ૧૫૮૨ પ્ર. જ્યેષ્ઠ માસે શુકલ પક્ષે

ષેષ્ટાતિથૌ ચુરુવાસરે, શ્રી મહિમાવતી મધ્યે શ્રી બૃહત્પરતરગરભે, શ્રી
જિનચંદ્રસૂરિ વિજયરાબ્ધ્યે, સંખવાલ ગોત્રિય સંઘભારધુરંધર સાહ કેલ્હા
તત્પુત્ર સાં ધન્ના તત્પુત્ર સાં વરસિંધ તત્પુત્ર સાં કુવરા તત્પુત્ર સાં
નવ્વા તત્પુત્ર સા. સુરતાણુ તત્પુત્ર સાં ખેતસીહ ખાતૃ સાહ આંપસી
પુસ્તિકા કરાપિતા પુત્રપુત્રાદિ ચિરં નંદ્યાત શુભં ભવતુ. શ્રી પૂબ્યજનો
સંગ્રહ.

પ્રકાશિત : ૧. ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ. ૫૧-૫૨.

[જૈનમૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૧૧૯-૨૦.]

૪૦૫. અક્ષાત

(૧૨૫) હેમરત્નસૂરિ ક્ષાગુ ગા. ૨૨ સં.૧૬મી સહી પૂર્વાર્ધ
આદિ - અહે જુહારિસુ જગત્રય અધિપતિ, સુનિપતિ સુમતિ જિણુંદ,
અહે ગાયસુ રંગિ ધનાગમ, આગમગચ્છ મુણિદ. ૧
શ્રી હેમરત્નસૂરિ ભગતિહિં, વિગતિહિં ગુણ વણવેસુ,
ચુરુપદપંકજ સેવિય, જીવિય સદ્ધ કરેસુ. ૨
અંત - વિનય મેરુ અનુકૂલા, ચૂલા ગરિમ નિવાસ,
...મમ...લહર, મણુહર દેસણુ ભાસ. ૨૧
ઇણિ પરિ સુહચુરુ સેવઉ, કેવઉ નહીં ભવવાસિ,
દુર્લાભ નરભવ લાધઉ, સાધઉ સિદ્ધિ ઉલ્લાસ. ૨૨
—ઇતિ શ્રી હેમરત્નસૂરિ ચુરુ ક્ષાગુ વિદુષી વિનયચૂલાગણિનિર્મં-
ધેન કૃતમ.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈનમૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૨૦-૨૧. વિનયચૂલાગણિને કર્તા
માનવામાં આવેલાં પરંતુ વિનયચૂલાગણિના આગ્રહ(નિર્મંધ)થી કૃતિ
રચાઈ હોવાની નોંધ છે તેથી એમને કર્તા માનવાં યોગ્ય લાગતું નથી.
કાવ્યમાં પણ વિનયચૂલાગણિની પ્રશસ્તિ જણાય છે.]

૪૦૬. અમરરત્નસૂરિશિષ્ય

(૮૨૨) + અમરરત્નસૂરિ ક્ષાગુ ગા. ૧૮ સં.૧૬મી સહી પૂર્વાર્ધ
આદિ - અહે કેવલકમલાં રાજ્યે, જાજ્યે જગતદિણિંદ,
અહે નીલવણ્ણ રલીઆમણુ, સુહામણુ પાસે જિણિંદ. ૧
પણુમીય તાસુ પ્રભાવિહિં, ભાવિહિં ગુણુ ગાએસુ,
શ્રી અમરરત્નસૂરિ રાજ, તાજ જઈ વાંદેસુ. ૨

અંત - કાયુષ્ઠ કાય સીંદૂરિહિં, પૂરિહિં સરવરિ સાર,
ભગતિહિં સુયુ મહાવહિં, કાયહિં જિમ સવિ વાર. ૧૭
શ્રી અમરરત્નસૂરિ મનોહર, સુહયુરુ પાલકૂંઆર,
સ્તવતાં ભવિઅણુ અમહ ધરિ, તમહ ધરિ જયજયકાર. ૧૮
પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાયુસંગ્રહ પૃ. ૨૪૧-૪૨. [૨. પંદરમા
શતકનાં ચાર કાયુકાવ્યો.]

[નૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૨૧. અહીં કર્તા 'અજ્ઞાત'ને બદલે
'અમરરત્નસૂરિશિષ્ય' મૂક્યા છે.]

૪૦૭. લખમસીહ

(૮૨૭) શાલિભદ્ર ચોપાઈ ગા. ૧૦૪ લ.સં.૧૫૨૭ પહેલાં

આદિ - પ્રથમ વિનવહિ પ્રથમ વિનવહિ દેવિ સરસતિ

કાસમીરહ મુખ મ'હણીય, હંસગમણિ કરકમલિ અંગિય,
ગાયંતી મહુર સરે સુકવિ, કંત નવ નેહ રન્જિય,
વીણા પુસ્તક ધારણીય, સાતય સર પચડતિ,
સા સરસતિ નિવ રુલીય ભરિ, જિણહ ભુવણિ ગાયંતિ. ૧
પહિલહિ વીનવહિ સારહ માય, લધુ દીરઘ જ આણહ કાઇ,
કૂડહિ અકખર રાખે હોઇ, તિમ કરિ જિમ સલહઇ સહુ ઢોઇ. ૨
દિયહિ દાનુ ધનુ વેખહિ કાંહિ, પુવહિહિ (ભહુ ?) સહુ રહઇ કલિં માંહિ,
દાન સીલ તપ ભાવન વરહિ, ભવસમુદ્ર જિમ લીલા તરહિ. ૩
જ અજઇ કસમીરહ દેસિ. હંસગમણિ સેયં વર વેસિ,
હર પિહર વિજયવંતી માલ, કરિ વીણાં વર વાઇ તાલ. ૪
લખમસીહ કવિ બોલઇ એહુ, ભવિયહિ નિસુણહુ કન્નિ સુણેહુ,
પદત ગુણંતા નાસઇ દૂરિહિ, સાલિભદ્ર વખાણુ ચરિહિ. ૫
અંત - મહાવિદેહિ મણુયા ? ભવ લહિ(ય), સિદ્ધિરમણિ તે વરેસઇ સહી,
સાલિભદ્ર જે ચરિહિ પઠંતિ, ભાવભગતિ જે નર નિસુણંતિ,
હરણિ જઈ જિણહરિ જે દેંતિ, મુગતિરમણિ ફલ તે પાવંતિ. ૧૦૪
—છતિ શાલિભદ્ર ચતુષ્પદિકા ચરિત્ર સમાપ્ત.

(૧) સંવત ૧૫૨૭ વર્ષે ભાદ્રવા વદિ પષ્ટી બુધવાસરે લિખિતમિદં
શાલિભદ્ર ચરિત્રં. શુભં ભવતુ. પ.સં. ૪-૧૪, અભાય.

[નૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૧૨૩-૨૪.]

૪૦૮. જયાનંદ(યતિ)

(૮૨૮) ઢોલા મારુતી વાર્તા - ઢોલાખંડ દુહા ૪૪૨ ર.સં. ૧૫૩૦
વૈશાખ વદ સુવાર

આદિ - અથ ઢોલા મારુતી વાર્તા ઢોલાખંડ લિખ્યતે

દુહા-પૂગલ પિંગલરાવ, નલ રાજ નરવરૈ તયરૈ,
અદીકા, અણુદીકા, સગાઈ દૈવસંગેગે. ૧ ગાહા.

દુહા-પિંગલ જાયાલો ક્રિયો, ગયો નરવરયે દેસ,
પિંગલ દેસ દુકાલ થયો. કિણુડી વાવ વિશેસ. ૨

નલરાજ આદર દિયો, જો રાજવિયાં જોગ,
દેસવાસ સહિ રાવલા, ઐ ઘોડા ઐ લોગ. ૩

નરવર નલ રાજ તણો, ઢોલો કુમર અનૂપ,
રાણી રાવ પિંગલ તણી, રીઝી દૈખે રૂપ. ૪

પિંગલપુત્રી પદ્મિણિ, મારવણી તસુ નામ,
જોસી જોય વિચારિયો, ધન વધાતા કામ. ૫

સારીખી જોડી જુડી આ નારી આ નાહ,
રાજ રાણીસું કહૈ, કીજૈ આ વીવાહ. ૬

અંત - પિંગલ રાવ પમારરી, પુતરી ગુણે અમોલ, શાસનમ્

કછવાહો નરરો સુતન, કુલદીપક છે ઢોલ. ૪૦૯

આણુંદ અતિ અચ્છવ હુવો, નરવર વાજ્યા ઢોલ,
સસનેહી સૈણાં તણાં, કલમે રહિયા ઝોલ. ૪૪૦

દુહા ગાહા સોરકા, મન વિકસણાં ખખાંણ,
અણુજણી મુરખ હસૈ, રીઝે ચતુર સુખાંણ. ૪૪૧

પનરૈ સૈ તીસૈ (૧૫૩૦) વરસ, કથા કહી ગુણુ જાંણ,
વહી વૈસાખે વાર ગુરુ, જતી જયાનંદે સુખાંણ. ૪૪૨

—છતિ ઢોલા મારવણી દુહા સંપૂર્ણ.

(૧) વિનયસાગરજી સંગ્રહ, કોટા નં. ૧૩.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૨૪-૨૫.]

૧૩૯. જિનરત્નસૂરિશિષ્ય (ત૦)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૫૨]

(૮૨૯) નાગદહસ્વામી વીનતી કડી ૧૬

નાગદહ તીર્થતા પાશ્વનાથને વીનતી.

આદિ - સદા પાસ નાગદ્રહે જઈ જુહાર તીક માનપુત્રનમ નિશ્ચય સમારું
સદા સ્વામીનું રૂપ છઠ અતિવિશાલ જગન્નાથ અમ્હિ વદિસિહિ
ત્રિણિ કાલ. ૧

ઘણા દીસ ગુરયા ગુણવંત બાણું સદા પાસ નાગદ્રહે અતિ વખાણું
ઘણા લોકનાં શોકનંદ દૂરિ ટાલઇ સદા પાસ નાગદ્રહે રાજ પાલઇ. ૨

અંત - નાગદ્રહ સ્વામી શિવપુરગામી ભગતિહિં પણમું અહનિસિહિ
તપગચ્છનાયક શિવસુખદાવક જિનરતણ્ણસૂરિ ગુરુ પાવ નમીય. ૧૬
— છતિ નાગદ્રહસ્વામી વીનતી.

(૧) સં. ૧૬૦૩, પ. ક. ૬, ઇડિયા ઓફિસ લાયબ્રેરી નં. સં-૩૪૦૦ એ.
[કેટલોગ્યુરા. ૫.૫૮.]

૪૦૯. ધનસાર પાઠક (ઉપકેશગચ્છ)

(૮૩૦) ઉપકેશગચ્છ ઉચ્ચેસા રાસ ગા. ૧૨૮ ર.સં. ૧૫૩૩ આસો શુ.

આદિ - પણમવિ પાસ જિણિંદ પાવ, સરસતિ વયણુ દયઉ માય,
કાંઈ કવિય કરણુ હું મંડઉ, સુહ સુહગુરુના પાવ ન છંડઉ. ૧
ઉચ્ચેસવંસનંદ ગચ્છ જુ કિહ, ઉચ્ચેસ નયરિહિં સોજિ પ્રસિહ,
પાસનાહ જિણવર સંતાણિહિ, પદમ નામ હુય ઇણિ
અહિનાણિહિં. ૨

અંત - સંવત પનર તેત્રીસ આસો માસ સુદી એ રાસ કિયઉ સજગીસ,
દસમીય સુગુરુવારિહિં જીજલીય,
ઉચ્ચેસ પુરવર રાસ, પદતાં પૂજઇ આસ,
આવઇ અંગિ ઉલ્હાસ, અહનિસિ જીપજઇ અતિ મન રલી એ. ૨૭
નયર ઉચ્ચેસહ ઠાલે, વીર જિણેસરરાઉ,
નિતુનિતુ કરઇ પસાઉ, જિણુગુણુ અમિય રસાયણુ તોલિયઇ એ,
ભવિયણુ કરઉ સભાઉ, ઉચ્ચેસ માહ (ત)ણુઉ ઉપાઉ.
સુહસંપતિનઉ ઠાઉ, પાઠક ધનસાર ઇમ યોલિયઇ એ. ૧૨૮
— શ્રી ઉપકેશગચ્છ ઉચ્ચેસા રાસ સમાપ્ત ઇતિ.

(૧) સંવત ૧૬૨૫ વર્ષ આષાઢાસિતષ્ટમ્યાં દિને રાજલહેસરસ્થૈ વા૦
દેવસુંદરૈ લિલેખિ, સચ્ચરિત્ર સ્મરણ્યાર્થ. પ. સં. ૬, રાજસ્થાન પ્રાચ્યવિદ્યા
પ્રતિષ્ઠાન, જોધપુર.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૨૬.]

૧૪૫. શાંતિસૂરિ

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૫૫.]

(૮૩૧) અર્ચુદાચલ હિયાલી ગા. ૬

આદિ - વિમલ દંડનાયકની વસહી, સોજિ અષ્ટાપદિ દેઉ,
 ન્હવણુઇ નીરિ નિરમલ થાઇજિ, જઇ કોઇ ભણુઇ ભેડે. ૧

અંત - નહીયલિ ઘણુ ગાજ્જુ સંલલિ, કાયર કંપઇ દેહઇ,
 ખારહમાસ સદા ફલદાયક, સુરહઉ અવિચલ ગેહ. સહી એ. ૫

શાંતિસૂરિ ભણુઇ અમહ હીઆલી જે નર કહઇ એહ,
 ઝટકઇ ઝલહતી તે પામઇ, જણુ માંહિ જગિ રેહ. સહી એ. ૬

(૧) અલય.

[જૈમગૂઠરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૧૬.]

૧૫૦. લક્ષ્મીસાગરસૂરિશિષ્ય (તપા૦)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૫૮.]

(૮૩૨) શાલિભદ્ર ક્રાણુ ગાથા ૭૨ સં. ૧૫૨૫ લગભગ

આદિ - ગોચમ ગણુનિધિ ગણુનિહુ, લખધિ તણુ ભંડાર,
 નામિ નવનિધિ પામીઇ, વંછિત ફલ દાતાર. ૧

સરસતિ સામિનિ પાએ નમુ, માગૂં અવિરલ વાણુ,
 સાલિભદ્ર ગુણુ વણુવું તે ચડયો સુપ્રમાણુ. ૨

અંત - કાશમીર કાશી સમુ, મૂલનાયક શ્રી પાસ,
 ચિંતામણુ શ્રી સામણુ, વંછિત પૂરી આસ. ૬૬

સાલિભદ્ર ખીજઉ સુણુ, સુદ્રસતન ગદરણુ,
 યૂજ્ઞર ન્યાતિ કુલતિહુ, કીધાં ઉત્તમ કાજ. ૬૭

સંવત પંનર વીસમિ, નયર સોજ્ઞના મધ્ય
 દેવભવન પદ બિસણુાં, બિંબ પ્રતિષ્ઠા કીધ. ૬૮

સંવત પંનર પંચ વીસમિ ભીમ સાહ પ્રાસાદિ,
 અર્ચુદગિરિ શ્રી આદિજિન, થાપ્યા શ્રી ગદરણુ. ૬૯

તપગચ્છ કેરુ રાજિઉ લિખ્મીસાગરરાય,
 તાસુ સીસિ ગુણુ વણુવ્યા, પ્રણુમું સદગુરપાય. ૭૦

ભણુતાં ભલપણુ પામીઇ, સુણુતાં સંપતિ હોઇ,
 સાલિભદ્ર મુનિવર સમુ, અવર ન ખીજઉ કોઇ. ૭૧

એકમતાં જે સાંભલિ, સાલિભદ્રનું રાસ,
કર જોડી સેવક લાલિ, કરસિ લીલવિલાસ.
—છતિ શ્રી શાલિભદ્રનુ કાચુ સંપૂર્ણમ.

૭૨

(૧) ઓરિએન્ટલ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, વડોદરા નં. ૧૮૫૫૨.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ. ૧૨૧-૨૨. અહીં ક્તા 'સેવક'ને સ્થાને
'લક્ષ્મીસાગરસૂરિશિષ્ય' જ ગણવા છે.]

૪૧૦. કીરતિ (સાર્થપૂર્ણિમાગચ્છ વિજયચન્દ્રસૂરિશિ.)

(૮૩૩) આરામશોભા રાસ ૨.સં.૧૫૩૫ આશ્વિન પૂર્ણિમા ગુરુ

આદિ - સરસતિ સામિલિ પીનવૂં, માંચુ નિરમલ છુદ્ધિ,

કવિત કરસિ સોહામણૂં, સાંભલતાં સુખવૃદ્ધિ.

૧

આરામશોભા નારી ભલી, બાણુછ સયલ સંસાર

પુણ્યછ તે ગિરછ હુછ, ખોલિસુ તાસ વિચાર.

૨

જંજુદીપહ દેશ કુશ, નયર ખાહલીપુર નામ,

વાપી કૂપ તડાગ ગઢ રચડા સફલ આરામ.

૩

તે નયરી સ્તુપુરુ સમી, વિસ્તરિ જોયણુ ખાર,

ચઠરાસી ચહુંટા જિહાં, રચડા પોલિપગાર.

૪

આદિ - પુણ્યછ લાલછં સુખસંયોગ, પુણ્યછ કાજછ દેવગઢ ભોગ,

પુણ્યછ સવિ અંતરાય ટલછ, મનવંછિત ફલ પુણ્ય લલછ.

સાધપૂનિમ પક્ષ ગચ્છ અહિનાણુ, શ્રી રામચન્દ્રસૂરિ સુગુરુ
સુબાણુ,

નવરસે ફરછ અમૃત વખાણિ, ચતુર્વિંધ શ્રી સંધ મનિ આણુ.

તસ પાટધર સાહસધીર, પાપ પખાલછ બાણુ નીર,

પંચ મહાવ્રત પાલણુવીર, શ્રી પુણ્યચન્દ્રસૂરિ ગુરુઆ ગંભીર.

તાસ પદ ઉદયા અભિનવા ભાણુ, બાણુ મહિમા મેરુ સમાન,

ગિરુઆ ગુણુહ તણુ નિધાન, શ્રી વિજયચન્દ્રસૂરિ યુગપ્રધાન.

સંવત ૫૦૨ પાંત્રીસુ બાણુ આસોઈ પૂનમિ અહિનાણુ,

ગુરુવારછ પૂક્ષ નક્ષત્ર હોછ, પૂરવ પૂણ્ય તણાં ફલ જોઈ.

કર જોડી કીરતિ પ્રણુમછ, આરામશોભા રાસ જે સુણુછ,

બાણુછ ગુણુછ જે નર નિ નારિ, નવનધિ વલસઈ તેહ ધરિખારિ.

—છતિ આરામશોભા રાસ સમાપ્ત.

(૧) સંવત ૧૫૫૬ વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૮ ભૂમે લખિતં. ભુવનવલ્લભ-

ગણિ વિલોકનાથ. ચપડ વડી પોસાલતું જ્ઞણિયે સાહિ ૧૦૮. ડો. ભોગી-
લાલ સાંડેસરા પાસેથી મળેલું વિવરણ.

[જૈમગૂઠરચનાએ લા.૧ પૃ.૧૨૭-૨૮. અન્યત્ર કવિનામ 'રાજકીરતિ'
પણ મળે છે. જુઓ '(જિનહર્ષકૃત) આરામશોભા રાસ' (સંપા. જયંત.
કાઠારી, કાલિદા જોશી.)]

૪૧૧. કોલિહ

(૮૩૪) કંકસેન રાજ ચોપાઈ ગા. ૩૩૧ ર.સં.૧૫૪૧ શ્રાવણ શુ-
પ મંગળ.

આદિ - પહિલઉ પલુમઉ શારદ માઇ, ભૂદ્યો આખર આણુઉ ઠાઇ,
કારમીર મુખ મંડણ દણી, કરઉ પસાઉ દેહઉ યુદ્ધિ ધણી. ૧
ગણવઇ પૂજઉ થારા પાય, દેહિ યુદ્ધ સ્વામી સૂપસાઇ,
તુહ પસાઇ હુય પડઉ કરઉ, મગરમચ્છ ચરી ઉચરઉ. ૨
તંઆવતી વસઇ અતિ ભલી, કુલ છતીસ રહસી છતિ મિલી,
દિસઇ દુરગ ધવલહલ ઘણાં, મદદેવલ કિનાડીં મણાં.

અંત - જાણ્યા ઉરાડા તણો વિચાર, વન માંહે નાકઉ છોડિ ધરચાર,
પંચા કલાઉ જો નવિ કરઇ, સ કંકસેન જ્યૂં ભૂલવે ફિરઇ ડરદ-
પન્દરહસઇ ઇંકતાલઇ (૧૫૪૧) શ્રાવણમાસિ યુદ્ધિ પૂજો
કવિયણ પાસિ.

પુખ્ય નક્ષત્ર આછાઇયાતી ખરઉ, ઉધમ એહ આજ હી કરઉ. ૩૩૦
કવિયણ સાનિધી ચઉપઇ, ભોલોઉઇ ભાવિ કોલિહ ઇમ કહી,
સુદ્ધિ પાંચમી અંર મંગલવાર, હુવઉ ચરિત સખ વિઘ્ન નિવાર. ૩૩૧
સુણુઉ ચરિત નરવઇ સદ ભાઇ, ભૂલઉ અરાઉ અંતેઉર માંહિ,
અસ્તરી તણુઉ નિલાસ જે કરઇ, સુ કંકસેન ભૂલઉ જમ
ઉભસઇ. ૩૩૨

—છતિ કંકસેન રાજકી ચઉપઇ સમાપ્ત.

(૧) સંવત ૧૭૩૫ વર્ષે મગસર સુદ ૬, સને માસતી દ્વિમાળ
આમોલા સિખિતમ્ ચુરુજ સ્મા પકનાથમ્ નંદરઇ મધ્યે વાંચે જિસુ
રામ-રામ વંચળે જ તથા ચૌમાસો નંદરઇ મધ્યે જે તીર્થાં જ્યેહ હિંડઉ
વરી છે. અનેક વંદણા વંચળે જ. વિનયસાગરજ સંગ્રહ, કોટા.

[જૈમગૂઠરચનાએ લા.૧ પૃ.૧૨૬-૩૦.]

૧૫૬. લાવણ્યસમય

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૧૬૨.]

(૨૭૧ છ-૬) [+] પંચતીર્થ સ્તવન કડી ૧૧

ઝપલ, શાંતિ, નેમિ, પાશ્વ અને વીરનું સ્તવન.

આદિ -

હાલ

આદ એ આદિજિજ્ઞેસર એ પુણ્ડર પુણ્ડરગિર સિણગાર કિ
રાયણુ રુંખ સમોસર્યા એ પૂરવ પૂરવની નાનું વાર કિ. આ૦
આદ એ આદિજિજ્ઞેંદ બાણું ગુણુ વખાણું જોહના
મન રંગ માંતવ દેવ દાણુવ પાય પૂજું તેહના
લખ ચઉરાસી પૂરવ પઉઠયા આયુ જોહનો બાણીયઇ
સંસારસાંભી સિદ્ધગાંભી ધ્યાંન ધવલઉ આંણીયઇ. ૧

અંત - પાંચે એ ૨ મેરુ સમાંણુ કિ પંચઇ હે તીરથ જે સ્તવઇ એ
તસુ ઘર ૨ નવેય નિધાંન કિ મુનિ લાવણ્યસાંભી ઇમ ભણુઇ
એ. ૧૧

—ઇતિ શ્રી પંચતીર્થાંજિણ્ય સ્તવનં.

(૧) પ.સં. ૩૫-૧૫, પ.ક. ૨૬૫થી ૩૦, મુ. સ્ટે. લા.નં.૧૮૬૪.
૪૨૦/૨૧૧૪. [આલિસ્ટ્રઓઇ ભા.૨, મુપુગૂહસૂચી, હેજીસ્ટ્રાસૂચિ ભા.૧ (૫.
૫૦૮).]

[પ્રકાશિત : ૧. જૈન કાવ્યપ્રકાશ.]

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૨૪૩. ત્યાં કર્તાનામ 'લાવણ્યસ્વામી' દર્શાવ્યું છે તે
પાઠદોષને કારણે બંધું છે. અન્યત્ર 'લાવણ્યસમય' જ નામ મળે છે.]

૪૧૨. ઉદયહર્ષશિષ્ય (ત૦ લક્ષ્મીસાગર-સુમતિસાધુ-ઉદયહર્ષશિ.)

(૮૩૫) શ્રીપાલ રાસ કડી ૩૬૩ ૨.સં.૧૫૪૪ વડનગરમાં

આદિ - આદિજિનેસર પમુહ દેવ ચઉત્રીસ નમેવી
શેવીય સહિચુરારાયપય શુભ લાવ ધરેવી
સરસ વચણુ રસ દાણુ બાણિ એ કર જોડેની
મતિ સમરી પરમેસરી એ વાગેસરિ દેવી. ૧
દુકખનિવારણુ સિદ્ધચક્રસેવાપ્રતિપાલ
રાસ રચું શ્રીપાલ તણુઉ મનરંગિ સાલ
મહીયલિ મોટઉ અંગદેસ તિહિ અંપા નયરી
રાજ કરઇ સિહરથ નરિન્દ સવિ વયરી. ૨

અંત - તથાગ્યુગયણે દિનકર એ માં વિદ્યા ચક્રિદ નિહાણુ સુણિં
 લક્ષ્મીસાગરસૂરિ સહુ એ માં સમરતાં સહલ વિહાણુ સું
 તાસ પદાવલિ દીપતા એ માં ગચ્છનાયક જ્યવંત સું
 સુમતિસાધુસૂરિ રાજ્યા એ માં સંજમરમણીયકંત સુણિં ૩૯૦
 તાસુ શીસ સોહાકર એ માં નમતાં નિરમલ કાય સુણિં
 પંડિતમસ્તકમુગટ સમા એ માં ઉદયહરિષ ગુરુરાય સુણિં
 તેહ તણું શિષ્યઈ કરું એ માં ઇણિ પરિ રાસ રસાલ સુણિં
 વડઇ નગરી વરિષા સમઇ એ માં સંવત પનર ચઉમાલ
 સુણિં ૩૯૧

...૩૯૩

—ઇતિ શ્રીપાલનુ રાસ.

(૧) પ.સં. ૧૩-૧૫, ત્રુ.સ્તે. લા. નં.૧૮૯૨.૪૧૪/૧૯૬૯.

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૫૬૯.]

૪૧૩. પદ્મમંદિર (ખં ગુણરત્નસૂરિશિં)

(૮૩૬) ગુણરત્નસૂરિ વિવાહલો ગાં ૪૬ લ.સં. ૧૫૪૬ પહેલાં

આદિ - મંગલ કમલવિલાસ દિવાયરં સાયરં સંતિ પાયરવિંદં,
 પણમિય અમિય ગુણરચણુ રયણાયર, રાયરંકાણુ આણંદયંદ. ૧
 ઇક્ક મહ નાણુલોયણુ તણુઉ દાયગો, જનાયકા અનઇ સંજમ-
 સિરિ એ,

સુવન કટોરડી સોહગ ઉરડી, જગિ કરઇ દુધસાકરભરી એ. ૨

અંત - એહ સિરિ ગુણરચણુસૂરિ વીવાહલઉ, પદ્મમંદિરગણિ તાસુ સીસ,
 પભણુઉ ભવિયણુ અનુદિન, જેમ પામઉ સુહં સુહ જગીસ. ૪૯

—ઇતિ શ્રી ગુણરત્નસૂરીશ્વરાણાં વીવાહલઉ.

(૧) સંવત ૧૫૪૬ ક્ષિપ્ત. જ્ઞેસ.ભં. (એમાં આ કવિનાં અન્ય
 સ્તવન પણ છે.) (૨) અભય જૈન પ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૩૦-૩૧.]

૪૧૪. અજ્ઞાત

(૮૩૭) પ્રભવ જંબૂસ્વામી વેલી લ.સં. ૧૫૪૮ પહેલાં

આદિ - કર જોડી પ્રભવુ ભણઇ, જંબુકુમર અવધારિ,
 વિષયસૌખ્ય ભોગવિ ભલાં, રંગિઇં પંચ પ્રકરિ.

સરવ ભોગવિ રમણીરસિ રાતુ, મહિયાજનમ મ હારિ, જંબુત

કણ્ય નિવાણું કોડિ હેલાં ન મૂંડીષ,
 નવયૌવન અદ્ધ નારિ અંધન ચૂકીષ,
 માયખાપ કેરી આણુ ભગતિઈ સારીષ,
 આવિઉં સુખ પગિત દેલિ, કિમઈ ન વારીષ,
 યૌવન દુલભ સંસારિ, હઈષ આલોચીષ,
 મોરું વયણુ અવધારિ, પછઈ મ સોચીષ, આંચલી. ૧

અંત - પ્ર૦ કણ્ય નિવાણું કોડિ ત્યજી, નવપરણિત અદ્ધ નારિ,
 પ્રભવા સિઉં જંપૂકુમર, જૂલુ સંજમભારિ,
 ક્ષિપીય કરમ નઈ લીલા પાંમી, મુગતિરમણિ વરનારિ. ૨૯
 —ઇતિ પ્રભવ જંબૂસ્વામિ વેલિ. સમાપ્ત.

(૧) સંવત ૧૫૪૮ વષે આસો વદિ... વ્યહરા સઘવ પદનાથ.
 રાજસ્થાન પ્રાચ્યવિદ્યા પ્રતિષ્ઠાન.

[જૈમગૂઠરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૩૨-૩૩.]

૧૫૯. ખેમરાજ (ખ૦ સોમધ્વજશિ૦)

(૮૩૮) ફલવધી પાશ્વનાથ રાસ પદ ૨૫ લ.સં. ૧૬૪૬ પહેલાં

આદિ - સુગુરુશિરોમણિ મણિધરી, શ્રી ગોતમ ગુરુયઉ મણુધાર,
 રાસ રચિસુ રસિયામણુઉ, શ્રવણિ સુણુતા હો હરષ અપાર. ૧
 ફલવધી પાસ જુહારીષ ખેલા, દેસ સવાલખનઉ સિણુગાર,
 સાર કરઉ ત્રિભુવનધણી, સુરતર જંપિ હો જયજયકાર. ૨

અંત - મલિય મહાજન મનિ રહી પાસનઉ રાસ વસંતિ રમંતિ,
 તિહિ ધરિ નવનિધિ સંપજઈ, ખેમરાજ મુનિવર પભણુંતિ. ૨૫

—શ્રી ફલવધી પાશ્વનાથ રાસ સમાપ્તમિતિ.

(૧) સં.૧૬૪૬, પ.ક. ૨૧૯થી ૨૨૧ પં.૧૩, બૃહદ્ જ્ઞાનભંડાર
 નં.૯. [હેનૈસાસ્યિ ભા.૧ (પૃ. ૩૯૫).]

[જૈમગૂઠરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૩૧-૩૨. અહીં 'ખેમરાજ'ને સ્થાને
 'ખેમરાજ' કયું છે.]

૪૧૫. સાલિગ

(૮૩૯) બલભદ્ર વેલી ગા૦ ૨૮ લ.સં. ૧૬૬૯ પહેલાં

આદિ - દ્વારિકાંતયરી નીકલયા, ખે અંધવ ઈક ઠાય,
 ત્રિષા જીપની કૃષ્ણનઈ, અંધવ પાણી પાય. ૧

ખંધવ જાઈ લાવ્યું નીર, ભરી સમ સાહસ ધીર,
 પહોંચી છે વૃષ્ણ તલી છાયા, કુંભલાંણી કામલ કાયા. ૨
 અંત - ઇમ જ્વલયા પ્રતિપાલઉ, સાચઉ સમકિતરયણુ ઉબલઉ,
 સમકિત વિષ્ણુ કાજ ન સીઝઇ, સાહિજ કહઇ સુધઉ કીજઇ. ૨
 —છતિ બલીભદ્ર વેલિ સમાપ્તા લિખતા.

(૧) સં.૧૬૬૬ લિ. અભય.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૩૪-૩૫.]

૪૧૬. હેમવિમલસૂરિશિષ્ય

હેમવિમલસૂરિ આચાર્યપદ સં.૧૫૪૮.

(૮૪૦) હેમવિમલસૂરિ વિવાહલો પદ ૭૧

અંત - ઇમ આણી અંગિ ભીમા..... વીવાહલુ,
 નરનારી જે નિતુ ગાવઇ, તેહ મંદિરિ નવનિધિ આવઇ. ૭૦
 શ્રી સુમતિ સાધ.....સુચુરુ રતનન,
 શ્રી હેમવિમલસૂરિસ, ગુરુ પ્રત્યુ કોડિ વરીસ. ૭૧
 જસ ભેરી ચિહું દિસિ.....
શ્રી ગુરુરાજ વીવાહલઉ સંપૂર્ણ.

(૧) સં.૧૭મી સદીની પ્રત. પહેલું પત્ર નથી. પ. સં.૩-૧૪, ગા. ૫૫થી ૭૧, અભય. (હેમવિમલસૂરિવિષયક ત્રણ પત્ર મળ્યા છે, જે કિનાર પર ખંડિત છે. ત્રણેમાં વિભિન્ન રચનાઓ હોય એમ જણાય છે. વચલા પત્રમાં ગા. ૨૬થી ૫૬ છે, તે રચના મોટી હોવી જોઈએ. પહેલા પત્રમાં ગાથાના અંક ૫+૫+૩ એમ ત્રુટિત મળે છે. એનો પ્રારંભ નીચે મુજબ છે.)

[સુપ્રગૂહસૂચી.]

(૮૪૧) હેમવિમલસૂરિ કાગ

આદિ - રાગ આસાઉરી

સરસતિ સરસ વચન દીઇ, કવિજન કેરી માઇ,
 ખડરિતુ રાસો ગાઇસિઉ, શ્રી હેમવિમલ ગજરાઇ. ૧
 હુરિ ષડ રતિ રાજ વડઉ, સચલ વણુવલિ કંત,
 મલયાનિલ ચંચલિ ચડી, આયુ માસ વસંત. ૨

(૧) જુઓ ઉપરની કૃતિની પ્રતની નોંધ.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ ૧૩૫-૩૬. ત્યાં કૃતિઓ અઘાતને નામે મુકાયેલી છે.]

૪૧૭. વિનયરતન વા૦ (વડગચ્છ મુનિદેવસૂરિ-વા૦મહીરતન-
મુનિસારશિ૦)

(૮૪૨) સુભદ્રા ચોપાઈ પદ્ય ૧૫૩ ૨.સં.૧૫૪૯ ભાદરવા

અંત - કમલવદનિ હંસગામિની, સરસય પય ધરિ ચિત
સંખેપઇ સુભદ્રા તણુડે, કહિસુ કવિત સુચિત. ૧

સીલઇ સોભા પવર ધણુ, સીલઇ સોહગ રૂપ.

અવિચલ સીલઇ જીવસુખ, શીલઇ માનઇ ભૂપ. ૨

અંત - વડગચ્છ દેવસૂરિ અનુકમઇ, મુનીશ્વરસૂરિ તણા પય નમઇ,

ઐરુપ્રભ સૂરિદ પસાઉ રાજરત(ન)સૂરિ ગણુહર રાઉ. ૪૯

શ્રી મુનિદેવસૂરિ ઉપદેસિ, મહીરતન વાયક રયણેસ,

ગણિ પ્રધાન ગિરુઆ ગણુધાર, શીલ અખંડિત ગુણિ મુનિસાર. ૫૦

તાસ સીસ રચિઉં ચરિત્ર. બુદ્ધિ તીણુ યુરુ યુવ્ય પવિત્ર,

વિનયરતન વાયક કર જોડિ..... ૫૧

સંઘ પસાઈ રચિઉં એહ, સોમ્ય નદષ્ટિ મુઝ કરયો નેહ,

સંવત પનરગુણુઆસઇ ચરી ભાદ્રવડઇ મતિ ઉપતી ખરી. ૫૨

શાસ્ત્ર માહિ મઇ દીઠી જિસી, ચઉપઇ ખંધ એ આણી તિસી,

ભણુઇ ભણાવઇ તિસુણુઇ જેહ વરકાણુધિપ તસઇ દેવ. ૫૩

—છતિ શીલવિષયે સુભદ્રા ચઉપઇ સમાપ્ત.

(૧) સંવત ૧૬૯૩ વર્ષે આસો વદિ ૨ દિને ગણિ સમયસાગરેણુ-
લેખિ, મુનિ આનંદસાગર મુનિ સુમતિસાગર વાયનાર્થ. ૫.સં.૪, અલય
જેન ગ્રંથાલય, ખીકાનેર.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પ. ૧૩૬-૩૭.]

૪૧૮. હૈમદેવજ

(૮૪૩) જ્ઞેસલમેર ચૈત્યપરિપાટી ગા. ૧૬ ૨.સં.૧૫૫૦ માગ.

આદિ - પહિલું હું સમરિસ વાગવાણિ, માતા ઘઉં મુખિ વિમલ વાણિ,

જિમ ચેત્રપ્રવાડી કશંચ રંગિ, જ્ઞેસલમેરૂ દેખી હરપિ આંગિ. ૧

અંત - સાતમઇ એ જિણુહર ણિગ ચ્યારિ સહસ્ર અઠત્રીસ પણિ,

ધન ધન એ તે નરનારિ નિત જુડારઇ એ એહ જિણુ. ૧૫

સંવત પનરૂ સય પંચાસઈ ભાવભગતિ નમંસિયા

મગસિરઈ માસઇ મન ઉલ્લાસઇ હૈમદેવજ પસંસિયા,

ગણુધર ગણુ મૂરતિ ગરુધ, આદિ જિજ્ઞુવર પાડુકા,
મરુદેવિ માયડી સખલ સંધહ, કરહિ મંગલ માલિકા. ૧૬
—ઇતિ શ્રી જ્ઞેસલમેર ચૈત્ય પરવાડિ.

(૧) સં. ૧૭મી સદીની પ્રત, અલય જૈન ગ્રંથાલય, ખીકાનેર.
[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ. ૧૩૭-૩૮.]

૪૧૯. અજ્ઞાત

(૮૮૪) પરનિંદા ચોપાઈ પદ ૧૭૫ ર.સં.૧૫૫૮

આદ - દેવી સરસ્વતી પદ પશુમેવિ, મન સિહિં શિવનાયક સમરેવિ,
કહું કથા ચક્રપદ પ્રખંધ, પરનિંદા જીપરિ સંબંધ. ૧
પાંડિત ધર્મીં વિનય વિવેક, તીમ નિપુણુ આચાર અનેક,
તપસી દાની એ કહહ લોક, નિંદા કરહ તુ ગુણુ સવિ ફોક. ૨
પરનિંદા તે પોહહિં પાપ, પાવક પાંહિ વધારહ વ્યાપ,
પુણ્ય પદારથ થાન દહઈ રસભરી વાહ લૂલી વહઈ. ૩
કાયાનગરી નવ બારહી, રાજધ્યાની એહ નવલી કહી,
માન મોહ મચ્છરહ ચિરાસ, પરમહંસ રાજેસર તાસ. ૪
તાસ ચેતના રાણી એક, બીજી માયા નહીં તે છેક,
ભૂપતિ જોહવહ ધર આવંતિ, કુમતિ તેહવી હવંતિ. ૫

અંત - પરનિંદકનહ નરક નિવાસ. આપનિંદકનહ શિવસુખવાસ,
દુષ્મંદિર પરનિંદા પાપ, સુખમંદિર નિંદા આપાદ. ૧૭૩
કલા કુમુદની વહર વેદ, સુદિયા સોમાસર તસુરિદ,
નાગ પંડવ સંખ્યાહ તિથિવાર, ધુરિ દિન આરંભ
પૂર્ણવિચાર. ૧૭૪

નિંદાના અવશ્યુ જોતલા, મઈ નવિ કહિવાહ તેતલા
પ્રખંધ સાંભલયાં તણુ પ્રમાણુ, નિંદા મોકુ તુમ્હેં સુખણુ. ૧૭૫
—ઇતિ પરનિંદા ચોપઈ સમ્પૂર્ણ.

(૧) સંવત ૧૬૧૮ વર્ષે આષ્ટ સુદિ ૧૦ રવહ, શ્રી પિપલગચ્છે
ભ૦ શ્રી શાન્તિસૂરિ તાલધ્વજ શાખાયામ. વિનયસાગર સંગ્રહ, કોટા
નં. ૮૧.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૩૯.]

૧૬૫. હરિકલશ (ધર્મધોષગચ્છ)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ. ૧૯૯. વિજયચન્દ્ર પ્રતિમાલેખ સં.૧૪૮૦થી

૧૫૩૭. પદ્માનંદસૂરિ સં. ૧૫૪૫માં હયાત.]

(૮૪૫) કુરુદેશ તીર્થમાલા સ્તોત્ર ગા. ૧૩

અંત - (ધ)ય ઉત્તર દેસિહિં પુણ્ય પએસિહિં, વંદિય જિણુવર જગમહિય,
હરિકલસ મુણિદિહિં મણુઆણુંદિહિ, પદમાણુંદસૂરિહિં સહિય. ૧૩

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૮૪૬) પૂર્વ દક્ષિણ દેશ તીર્થમાલા ગા. ૨૨

અંત - ભાવિહિં નમંસિય પુણ્ય દંસિય, જણુ પસંસિય જિણુવરા,
સિરિ ધરમસૂરિહિં ગચ્છ ભૂરિહિં, ભત્તિપૂરિહિં સુદરા,
હરિકલસિ મુણિવરિ ભાવુ ધરિ કરિ, યુણિય સુપરિ સુહકરા.

(૧) અભય જૈન ગ્રંથાલય.

(૮૪૭) યુજરાત સોરઠ દેશ તીર્થમાલા સ્તોત્ર ગા. ૧૯

આદિ - ચઉવીસ જિણુવર પણુમનિ સુદર, હિયઇ હરખુ આણેવિ ધણુ,
સિવલચ્છીદાયગ તિહુયણુનાયક, તીરથમાલા યુણુઉં જિણુ. ૧
યુણુઉ પાસ ખંભાઇતે થંભણેસો, વડઉ પાસ ભૂમિહરે આદિ ઇસો,
નમઉં નેમિ સીમંધરે મહિલમખય, દસ ચક્રીસે ભવણિહિં
ખિંબલક્ષ. ૨

અંત - ઇતિય તિથમાલા અતિ રસાલા, પુણ્યથાલા મણુદરા,
ભાવિહિં નમંસિય પુણ્ય દંસિય, જગિ પ્રસંસિય જિણુવરા,
સિરિ ધરમસૂરિહિં ગચ્છ ભૂરિહિં, ભત્તિપૂરિહિં સુદરા,
હરિકલસિ મુણિવરિ ભાવુ ધરિ કરિ, યુણિય સુપરિ સુહકરા. ૧૯

(૧) અભય.

(૮૪૮) વાગડ દેશ તીર્થમાલા સ્તોત્ર ગા. ૧૧

આદિ - જિણુ નમિય સુમંગલ વાગડ મંડલ, ભાવિહિ નિમલ તે યુણુઉં,
અરિહંત અરાહઉં પુણ્ય વિસાહઉં, લીજઇ લાહઉં ભવ તણુઉં. ૧

અંત - ઇય યુણિય જિણિંદા ઉત્તરા દેસ ઇદા, ગિરિપુર નગરતથા જે મયા
દિહુ તિથા,

જિ કિવિ પુણુ અદિકા જે તિલોએ ગરિકા વર જિણુહર વંદે તેવિ
ભાવેણુ વંદે. ૧૧

(૮૪૯) દિલ્લી મેવાતી દેશ ચૈત્ય પરિપાટી ગા. ૧૩

આદિ - જિણુ નમિય સુમંગલ ઉત્તર મંડલ, ભાવિહિં નિમમલ તે યુણુઉં,
અરિહંત અરાહઉં પુણ્ય વિસાહઉં, લીજઇ લાહઉં ભવ તણુઉં. ૧

પુન્નુતર દેસિહિં જિણુવરાણુ, જમ્મણુ વય નાણુહ મકખ ઠાણુ,
 ધુરિ વિણુય અપાવા કુંડ ગામ, અદ્વાવય સમ્મેતિંહિ નમામિ. ૨
 અંત - જિણુધમ્મસૂરિવયણિહિં વિયાણી, જિણુહરિહિં કલસ જિમ
 અચલ ઝાણિ,
 જિણુ પરમ જોતિ હિયડમ ધરેહુ, સમભાવ જોગિ સિવપદ લહેહુ. ૧૨
 ઇય ધુણિય જિણિંદા.....

...૧૩

(૧) અભય.

(૮૫૦) આદીશ્વર વીનતી ગા. ૧૩

આદિ - જય જિણુર જગગુરુ જય નિહાણુ, જય ભવસયભંજણુ ભુવણુભાણુ,
 જગ તિહુઅણુતારણુ તરણુ જાણુ, આદીસર નિમ્મલ જણિય નાણુ. ૧
 અંત - ઇય ધમ્મસૂરિવંસિહિં મુણિ હરિકલસિહિં, વિનવિઉ જિણુવર
 ઇચ્છુ મણિ,
 મુજ દેજ્યો તે દિણુ ભવિભવિ આણુદિણુ, સેવું તુરેહ પયકમલ
 જિણિ. ૧૩

(૧) અભય.

(૮૫૧) શરાવલા વીનતી ગા. ૯

આદિ - સોહગસુન્દર પાસ જિણેસર, શરાવલિવર નયમ્મનરેસર,
 સેસ રચિય પયસેવ,
 સદ્દલ મણોરહ ભેટિઉ સામી, મનજીલટિ તસુ સિખર નામી,
 પામીન સુડ સય હેવ. ૧
 અંત - શરાવલિમંડણુ દુરિયવિહંડણુ, પાસ જિણેસર ભત્તિ ભરે,
 વિનવિઉ હરિકલસિંહિં નવનિધિ વિલસહિં, જે પ્રણમઈ તુહ
 ચલણુ પરે. ૯

(૧) અભય.

(૨૨૦) ભુવનભાનુકેવલી ચરિત્ર બાલાં

આદિ - તથા હિઃ એહ જંબુદ્રીય માંહિ મેરુ પર્વત યદી પશ્ચિમ દિસ ઇં
 ગંધિસાવતી વિજય છઇ...
 અંત - એહ ભણીં હદયલોચનપ્રકાશક સર્વસૌખ્યદાયક શ્રી જિનાગમ
 તણેાં અભયાસુ સદા કરિવઉ.
 શ્રી ભુવનભાનુ કેવલી ચરિતં ઇદં ચંદિનં પુરા નિનુણૈઃ
 મલધારગરજમંડન સૂરિ શ્રી હેમચંદ્રાહ્વૈઃ. ૧

તતશ્ચ:

આસીત શ્રી રાજગચ્છે સદસિ નરપતે અલહણ્ય આખ્યસ્ય સંખ્યા
સંખ્યવ્યાખ્યા વિધાતા નલિનુપતિપુરો વાદિગર્વાપહતા

જૈનાવજ્રપ્રસક્તં જિનમતસુદધં વિગ્રહેશં વિધાય

શ્રીમજ્જૈનેન્દ્રધર્મોત્તિ કરણપતુઃ ધર્મસૂરિઃ મુતીન્દ્રઃ. ૨

તેષાં નામના પ્રકટો જયતિ શ્રી ધર્મધોષગચ્છોડયમ્

શ્રી મહાયચન્દ્રસૂરિઃ તત્રાભૂદ્ વિશ્રુતઃ સુશુભૈઃ. ૩

તત્પદપંકજસૂર્યઃ સૂરિશ્રી પદ્મશેખર મુવન્દ્રઃ

તત્પદ્મે વિખ્યાતાઃ સૂરિશ્રી વિજયચન્દ્રઆખ્યઃ. ૪

એતેષાં સુપ્રસાદાદ્ ઉરિક્લિશયતિઃ શ્રાવકાભ્યર્થનાતો

બાલાનાં બોધહેતો સ્ફુટતરવચનૈર્થર્થમેતં લિલેખ. ૫

*

એહ બાલાવબોધ સાંહિજ મર્ષ અજ્ઞાનપણ્યે ઉત્સૂત વચનુ લિખિઉં

હુઇ તે સહુ સદાગમ તણીં ભક્તિ કરી અહુશ્રુત ઋષીશ્વરે શુદ્ધ

નીંપજ્યા સર્વત્ર એ બાલાવબોધ વા પરિતોં કરિવઉ જિમ

અજ્ઞાનઇ જીવહનઇ જ્ઞાનવૃદ્ધિ હુઇ.

—ઇતિ ભુવનભાનુ કેવલી દષ્ટાંત બાલાવબોધઃ સંપૂર્ણમ્.

(૧) સં. ૧૯૦૪ વષે મિતિ અશ્વિન કૃષ્ણ ૨ રવિવારે સમાપ્ત,
લિપિકૃતં અજમેર મધ્ય જોશી સદારામેણ ત્ર. ૩૫૨૫, પ. સં. ૧૨૯-૧૧,
પુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૬. ૨૬૭/૨૫૨૮.

[જૈમગૂકરચનાએં ભા. ૧ પૃ. ૯૬-૯૯ અને જૈહાપ્રોસ્થ પૃ. ૫૩૨.
જૈમગૂકરચનાએંમાં કતાનિ સં. ૧૫મી સદીમાં મૂક્યા છે.]

૧૭૬ ખ. લઙ્ઘિધસાગરસૂરિ

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ. ૨૧૪.]

(૮૫૨) વીસી લ. સં. ૧૫૫૪ પહેલાં

અંત - ધવલમંગલ ગુણુ ગાઇ વાલા, રાસ ભાસ વર તોરણુમાલા,
વાજ્ઞ કિતિ ભેરિ ભંકારા, ધરિધરિ ઉજવ જ્યજ્યકારા,
ધ્ય દેવ પુરંદર સતિય સુદર અનિજ્ય વીરિય પરમેસરુ એ,
જો પણમઈ ભાવિઈ સરલ સમાવિઈ તૂંસઈ તાસ નિ જગજુ એ,
—ઇતિ શ્રી અજિતવીર્ય સ્તવનં ૨૦ શ્રી લઙ્ઘિધસાગરસૂરિભિઃ
કૃતાનિ.

(૧) સંવત ૧૫ આષાઢાદિ ૫૪ વર્ષે દ્વિતીય શ્રાવણ સુદિ ૧ સોમે લિખિત શુભ લવતુ. પ.ક. ૨થી ૧૦ પં. ૧૦, અલય જૈન ત્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએ લા.૧ પૃ. ૧૨૮-૨૯.]

૧૮૨. ઈસરસૂરિ

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ. ૨૧૯.]

(૮૫૩) ઈસરશક્ષા ગા. ૨૯

(૧) અલય. [મુપુગૂહસૂત્રી, રાહસૂત્રી લા.૧.]

(૮૫૪) નંદિષેષુ ૬ ઠાલ ગા. ૭૬

(૧) પુણ્ય. [મુપુગૂહસૂત્રી.]

[જૈમગૂકરચનાએ લા.૧ અતુકમણિકા પૃ.૧૬.]

૪૨૦. રંગ ? મેઘરતન ? (ઉપકેશગચ્છ દેવશુપ્તિસૂરિ—સિદ્ધિ-સૂરિશિ.)

(૮૫૫) મહાવીર ૨૭ ભવ સ્તવન ગા. ૬૧ ૨.સં. ૧૫૬૫ મેડતા
આદિ - સુરસતિ સરસ વચન દિઉ માય, જિમ સુજ ઊચડછ ઢરણિત યાઇ,
પમણિસિ શુણ્ણુ જિણિવર તણા, મહાવીર ભવ પૂર્યા ધણા. ૧
અંત - ઉએસગછમંડણુ દેવશુપ્તિ સૂરીસરો, તાસ નપટિ જયવંતા
સિદ્ધિસૂરિ વરો.

સંવત પનર પઠસઠ્ઠ સંવહરે, મેડતઇ નયર સંયુવયલિ તિત્થેસરો,
વીનવઇ રંગ મેઘરત સેવકવરો, ભાવભગતઇ નમી તાહ વંછી કરો,
તાસ ધરિ લક્ષીય હોય નિશ્ચય ધિરો, ચઉવએ સંધા દિવઇ
આણુંદ વરો. ૬૦

ઇમ વીર જિણિવર સંવસુહકર, પરમ સંપદ દાયગો,
સંખેવ વિસ્થી વીસસત (૨૭) ભવ, તવન તિહુઅણુનાયગો.
સોવનવનન સુસંધ લજણુ, સંત હય તણું વરો,
સુર અસુર વદી પાય ભવિયણુ, હોય જિણિ મંગલ કરો. ૬૧
—ઇતિ મહાવીર સ્તવન સંપૂર્ણ.

(૧) બૃહદ્ જ્ઞાનભંડાર નં. ૭.

[જૈમગૂકરચનાએ લા.૧ પૃ. ૧૪૦-૪૧. ત્યાં કર્તાનામ 'વિનય અજ્ઞાત' મૂકેલ છે. પણ એ નામ માટે ઉદ્દૃષ્ટ અંતભાગમાં કરો આધાર નથી. મેઘરતન કે મેઘરતનસેવક રંગ કદાય કર્તાનામ હોય, જોકે એ વિશે પણ

ખાતરીપૂર્વક કશું કહેવાય તેવું નથી.]

૪૨૧. કમલધર્મ (પં. ભુવનધર્મશિ૦)

(૮૫:) ચતુર્વિંશતિ જિન તીર્થમાલા ગા૦ ૪૭ ૨.સં.૧૫૬૫

અંત - નયરિ કાલરિષય આવીયા એ મા., પૂજ્યા જિણવર દેવ,
 યંગિ પંથિ અદેરીઇ એ મા, આણ્યા કુશલવ ખેમ. ૪૪
 સંતિ પાસ દોઇ પૂજ્યસ્થા એ મા, હીયડેઇ હરથ ધરેવિ.
 ભુવનધર્મ પંડિત વર એ મા., ગુણમણિ તણા ભંડાર. ૪૫
 કમલધર્મ તસુ સીસવરઇ મા., કરઇ વિદેસ વિહાર,
 સંવત પનરઇ પાંસઠ એ મા., હંસ સાલ સુવિચાર. ૪૬
 નિયમતિ માનિઇ વણવ્યા એ મા., તીરથ સગલા સાર,
 તીરથમાલા જે લણઇ એ મા, આણિય ઊલટિ અંગ,
 તે નરનારી કવિ લણઇ એ મા., પામઇ નવનવ રંગ. ૪૭
 —ઇતિ શ્રી ચતુર્વિંશતિ જિન તીર્થમાલા સંપૂર્ણ.

(૧) પ.ક. ૨થી ૬ પં.૧૧, અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૪૧-૪૨.]

૧૯૬. ધર્મસુદ્ર (ખ૦ જિનચંદ્રસૂરિ-વિવેકસિંહશિ.)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૨૩૯.]

(૮૫૭) સુદર્શન ચોપાઈ પદ્ય ૧૦૭

આદિ - રિસહ જિણેસર પય નમી, સમરિય સારહ દેવિ,
 સેક સુદરસિણુનું ચરિગ, વિરચિસુ હું સંખેવિ. ૧
 જિણવરિ જે સવિ વ્રત કલાં, તિહાં સવિ શીલ પ્રધાન,
 સીલ સહિત નરનઇ દિય, સિવરમણી નિતુ માન. ૨

અંત - શ્રી ખરતરગઇ ગણધાર, જિનચંદ્રસૂરિ સુહકાર,
 વાયક વિવેકસિંહ સીહ(સ) કહઇ ધર્મસુદ્ર મુનીસ. ૧૦
 ઇણિ ધ્યાનિ ટલઇ સવિ રોગ, ઇણ ધ્યાનઇ નાસઇ સોગ,
 ઇણિ ધ્યાનઇ જરઇ દુખ, ઇણિ ધ્યાનઇ ગરુયા સુકખ ૧૦
 ઇમ સેઠિ સુદરસન ચરિય, ઇણુ પુણ્યપ્રભાવઇ ભરિય.
 જે નરનારી નીરાગી ગાઇ, તિહિ ઝહિ વૃદ્ધિ નિતુ થાઇ. ૧૫
 સુદરસન(ઉ) નામ, મનવંછિત પૂરઇ કામ,
 અતિ સખલ સીલ અભિરામ, મનિ ધ્યાઈ કરઉ પ્રણામ. ૧૦૭

(૧) પ. સં. ૩-૧૬(૧૯), અભય જૈન ગ્રંથાલય.

[જૈમગૂઝરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૪૨-૪૩.]

૨૦૬. સહજસુંદર

[જુઓ આ પૂવેં પૃ.૨૫૪.]

(૮૫૮) શુલિભદ્ર સજ્જાય ગા. ૯

આદિ - ઈણું આંગનેં પીઉડો રમીયો રસ લેઇ ભમર પરે ભમિયો
આજ એકલડો વીસમીઓ રે ચાંદલીયા. ૧

અંત - કવિ સહજસુંદર ઈમ ભાસેં તુઝ સીયલ ચુંણે જે વાસેં
તેણિ વાટિ જુઈ યોમાસે રે ચાંદ. ૯

—ઇતિ શુલિભદ્ર સજ્જાય સંપૂર્ણું.

(૧) ન્યાયસૌભાગ્યેણુ સિખિતં વડોદરાનગરે સં.૧૮૩૫ના પોશ
શુદ્ધિ ૪ દિને શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વનાથ પ્રસાદાત. પ.સં. ૪-૧૨, પ.ક.૪,
પુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૬.૨૨૨/૨૪૮૪.

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૫૮૧.]

૪૨૨. ભક્તિલાભ ઉપા.

જિનહંસસૂરિ સૂરિપદ સં. ૧૫૫૫, સ્વર્ગ. સં. ૧૫૮૨.

(૮૫૯) + જિનહંસસૂરિ ગુરુ ગીત ગા. ૧૮

આદિ - સરસતિ મતિ દિઉ અમ્હ અતિ ઘણી, સરસ સુકોમલ વાણિ,
શ્રીમજિનહંસસૂરિ ગુરુ ગાઈસિઉં, મનલીણુઉ ગુણુ બાણિ. ૧

અંત - બંદિ છોડિ મોટઉ દુરુખિ બાધઉ, ખાદશાહે પરખિયા,
શ્રી પાસનાહ જિણુદ તુકઉ, સંઘ સક્લઘ હરખિયા. ૧૭

શ્રી ભક્તિલાભ ઉવજાય યોલઘ, ભગતિ આણી અતિ ઘણી,

શ્રી જિણુહંસસૂરિ ચિરકાલ જીવઉ, ગરજ ખરતર સિર ઘણી. ૧૮

—ઇતિ શ્રી ગુરુ ગીતમ્.

પ્રકાશિત : ઐતિહાસિક જૈન કાવ્યસંગ્રહ પૃ.૫૩.

[જૈમગૂઝરચનાએં ભા.૧ પૃ.૧૩૯.]

(૮૬૦) સીમંધરસ્વામી સ્તવન [અથવા છંદ] ૧૮ કડી

આદિ - સફલ સંસાર અવતાર હું એ ગિણું
સામી સીમંધરા તુમ્હ ભગતઘ ભણું

ભેટિવા પાયકમલ ભાવ હિયડઘ ઘણુઉ

કરિયા સુપસાય જે પીનપું તે સુણુઉ. ૧

અંત - ઈમ ઋદ્ધિ-વૃદ્ધિ-સમૃદ્ધિકારણુ દુરિતવારણુ સુહકરો

ઉવગ્રાયવર ભગતિલાભમં થુણ્ણિ શ્રીસીમધરા

જયઉ જગત્રગુરુ જયઉ જગત્રજીવન કરઉ સામી મયા ઘણી

કર જોડી વલીવલી વીનલું પ્રભુ પૂરિ આસ્થા મન તણી. ૧૮

(૧) સં.૧૬૯૨ વર્ષે મહા વદિ ૧૨ દિને અકવારે શ્રી શેડતા મધ્યે શ્રાવિકા જીવાદે પઠનાથં પંકિત જયવંત લિખિતં. પ.સં. ૨-૧૧. યુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૬.૨૨૫/૨૪૮૭. [મુપુગૂહસૂચી, હૈન્ડ્રેગ્રાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૦૨).]

[જૈમગૂકરચનાએ ભા. ૧ પૃ. ૧૩૯, જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ.૩૦૫.]

૨૧૨. ભાવસાગરસૂરિશિષ્ય (વિધિપક્ષીય)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૨૭૧.]

(૮૬૨) ચૈત્યપરિપાટી ગા.૪૪ ૨.સં. ૧૫૬૨

આદિ - પ્રભુમસિઉં પહિલું ખાસ જિણુંદ, ચૈત્યપ્રવાડિ કરિસ આણુંદિ,
શ્રી ચીત્રોડ તણી જિનયાત્ર, કરીય કહું નિય નિરમલ ગાત્ર. ૧
પાટણુ થકી મજ ઇછા ઇસી, ભાવભગતિ વિ હઈડિ બસિ,
કતિયાપુર દેહરા જિ પંચ, પ્રભુમતા નવિ કરીઇ ખંચ. ૨

અંત - વંચિત એ દાનદ સમરથ તીરથમાલ વિવહુપુર,
એમ કરીએ નિરમલ જુત સંવત પનર આસદ્દિક વરે. ૪૩
તેહ હુઇ પદિ પદિ સયલ સંપદ, વિપદ સવિ દુરિ ટલિ,
કલ્યાણમાલા કરિ કૈલી, વલિય મન વંચિત ફલિ. ૪૪

(૧) પ.સં.૨ [ભં. ?].

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૪૦. ઉદ્દૃત પંકિતઓમાં કર્તાનામ નથી.]

૪૨૩. જયવલ્લભ

(૮૬૨) નેમિ પરમાનંદ વેલી પઘ ૪૮

આદિ - ગિરિ જિવનારિ સોહામણો રે, પાખલિ ફિરતા વન્ન
જસુ શિરિ સ્વામી ચાદવવંશી, સોહઇ સામલવન્ન રે. ૧
હીયડલા હેલિ રે નેમજી નામ મેલિહ, પરમાણુંદરસ વેલિ રે
હૃદયકમલિ તું ઝેલિ રે, ઉપશમ રંચ જ રેલિ રે નેમિ. આંચલી.

અંત - શ્રી જયવલ્લભ સુતીસ્વર નવઇ સુણસુ નેમિ જિણુંદ,
દોષ કર જોડી સેવા તોરી, માંગૂ વલીવલી એહ રે. ૪૮

(૧) પ.સં. ૪, રાજસ્થાન પ્રાચ્ય વિદ્યા પ્રતિષ્ઠાન.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૩૩.]

૪૨૪. અજ્ઞાત

(૮૬૩) કાલિકાચાર્ય કથા (પદ્યબદ્ધ)

[ઉદ્દૃત ભાગ ગદ્યમાં જ છે.]

અંત - યુગપ્રધાન શ્રી કાલિકાચાર્ય. તેહ તણઉં ચરિત ઇણુઇં પરુષણુ-
પવિં નિરંતર કહીઇં, અનઇં શ્રીસંધનઇં એહવા ઉતમકરણી કારતા
ધન વેચતાં હતાં, ઘન શીલ તપ ભાવના ભાવતાં હતાં, ઉતરો-
તર શ્રેયકલ્યાણુ નીપજીઉં.

(૧) સંવત ૧૫૭૭ વર્ષે ચૈત્ર વદિ ૩ અઠીતવારે, ચિત્રકોટગઢ
રાણા શ્રી સંગ્રામ રાજ્ય લખતે રતનચંદ, પૂન્યમગજ, ભૂણા જૈનગ્રામ શ્રી
કલ્યાણુ પ્રપરાવરાથારો. પ.સં. ૧૧-૧૨, પહેલાં બે પત્ર નથી, ઇંડિયા
ઓફિસ લાયબ્રેરી નં. સં-૧૫૭૧ ખી.

[કેટલોગશુરા પૃ.૭૫.]

૨૨૧. વિનયસમુદ્ર (ઉપકેશગચ્છ રતનપ્રભ-સિદ્ધિસૂરિ-હર્ષ-
જૈન સાઈટ સમુદ્રશિ૦)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૨૮૦.]

(૮૬૪) વિક્રમ પંચદંડ શોપાઈ ર. સં. ૧૫૮૩

આદિ - દેવિ સરસતિ ર પ્રથમ પ્રણયમેવિ, જયતિ શાસનમ્
વીણાનુસ્તક-ધારિણી, વંડ વિહંસિ સુપ્રસસિ સુલ્લભ,
કાસભીરપુરવાસિણી, દેષ નાંણુ અન્નાંણુ પિલ્લભ.
કવિયણુ નીતુ મંડલી, દિઉં મુઝ યુદ્ધિ વિસાલ,
જિમ વિક્રમ રાજ તણુઉં, કહઉં પ્રયંધ રસાલ. ૧

ગભરિનંદન ર સમરિ ગણુપત્તિ;

એકદંત ગજવદન પુણિ વિધન વિસન સવિ દૂરિ ઠાલ્લભ.

લખોદર નવનિધિકરણુ સુરહૃદ સ્વજંદિ પાલ્લભ,

મૂંસા-વાહણિ અતિ પવર કરિ મોદક અશ્વિરશમ.

સિરિ વિક્રમ નરવધ તણુ, કવિ કરિસ્થુ ગુણુગ્રામ. ૨

સત સાહસ તનિ આદર, જિમિ મનિવંચિત હોમ્,

પંચદંડ સિરિ જત્ર કિય, એ ઉત્તિમ પરિ જોઈ. ૮

અંત - સંવત પત્રરહ સઘ ત્રયાસીયઈ એ, ચરિત નિસુણી હરસીયઈ,
સાહસીક જે હોઈ નિસંક, કાયર કંપઈ જે બલિ રંક. ૯૦
શ્રી ઉબએસ ગણાવરિ સૂરિ, ચરણુ કરણુ ગુણુ કિરણુ પ્રપૂર,

રચણાખ્યક પ્રભુ ગુણગણ ભૂરિ, તસુ અનુક્રમિ સંપદ સિદ્ધિસૂરિ. ૯૧
તેડનઇ વાયક હર્ષસમુદ્ર, જસુ જસ ઉજ્જલ ખીરસમુદ્ર,
તસુ વિનેય વિનયાંબુધિ એહ, રચિઉ પ્રખંધ નિરખિ તિણિ
એહ. ૯૨

પંચદ્વંડ નામ સુચરિત, દેખી તેહનું અતિ વિચિત,
તિણિ વિનોદ યઉપઈ રસાલ, કીધી સુચનાં સુકલ વિલાસ
(વિસાલ). ૯૩

(૧) સં.૧૭મી સદીની પ્રત, વિનયસમુદ્રરૂત 'અંબડ ચોપાઈ' ર.સં. ૧૫૯૯ તિમરીની સાથે, પ.ક. ૩૫થી ૬૩ પં. ૧૫, મોતીયાંદળ ખજાનચી સંગ્રહ.

(૮૬૫) નમિરાજ ઋષિ સંધિ ગા. ૬૯ સં.૧૫૮૩ લગભગ ખીકાનેર
આદિ - પાપહરણ જિણિવર પણમેરી, સવિ ગણધર ગુણ હીવઇ ધરેવી,
સાસણદેવતિ નિય ગુરુ ધ્યાવઉં, સંધિખંધિ નમિકષિ ગુણ
ગાવઉં. ૧
મહિયલિમંડણ મિથલાનયરી, જિણિ નિજિ તેજિ નમોગ્યા વધરી,
નાયક નિરૂપમ તિહુયણ રાજઈ, શ્રી નમિરાજ કરઇ ગુણ ગાજઈ.
અંત - કર્મ ખપાવી કેવલાણ પામી પહુંતઉ નમિ નિરવાણ.

વીકાનયર વસુહ વરદાણુ, વિનય વણાસીરી (રીસી)કીવઉ વખાણુ. ૬૯
—ઇતિ શ્રી નમિ રાજઋષિ સંધિ.

(૧) સંવત ૧૬૩૨ વર્ષ આપ્તા. વૃહદ્ જ્ઞાનમંડાર નં.૭.

(૮૬૬) અન્ય સ્તવનો

(૧) શત્રુજય આદિ સ્તવન ગા. ૨૭. (૨) થાંભણ પાર્શ્વ સ્તવન
ગા. ૧૩. (૩) પાર્શ્વ ૧૦ ભવ સ્તવન ગા. ૩૯.

(૧) સાધ્વી હેમી પઠનાર્થ. સં.૧૭મી સદીની પ્રત, પ.સં. ૫-૧૦,
મોતીયાંદ ખજાનચી સંગ્રહ.

(૮૬૭) નમિ રાજઋષિ કુલ ગા. ૬૩

આદિ - પહિલઉ તિથંકર લિઉ નામ, સર્વ સાધુનઇ કરઉં પ્રણામ,
શ્રી નમિરાય તણઉ અવદાત, ખેલિસું અધ્યયનઇ વિખ્યાત. ૧

અંત - નમિકષિ નામિઉ નિજ આતમા, શકઈ પ્રેરી તઓ મહાતમા,
તઉ ધર છંડિ વિદેહ નરિંદ, ચારિત ઉત્તમ ક્રિયઉ મુણિંદ. ૬૨
જે પંડિત જઇ તે સુવિચાર, પચિકખણુ સવિ ભોગ નિવારિ,

તે નમિ રાજકષિની પરઈ, વાયક વિનય ધમ વચન સિદ્ધિ
વરઇ. ૬૩

—ઇતિ શ્રી નમિ રાજકષિ કુલં.

(૧) પ.સં. ૩-૧૩, અ. ૪૦.

(૮૬૮) ચિત્રસંભૂતિ કુલક ગા. ૮૩

આદિ - વીર જિજ્ઞાસુ સુવંદિય ભાવઇ, જસુ ગુણ પાર ન સુરગુરુ પાવઇ,
તેરમ અજગ્યજીઇ વિખ્યાત, ચિત્રસંભૂતિ તણે અવદાત. ૧
શ્રી સાકેતપુરઇ વરચંગ, ચંદ વડિસ પુત બહુ રંગ,
સુણિચંદ સાગરચંદ પાસઈ, લેઇ ઠીખ પુહવિ પ્રતિભાસઇ. ૨
અંત - તેરમ અજગ્યજીઇ સુણિવઉ સુચણઇ વયજીઈ વીર વખાણીયઉ એ,
જેહ ભવિ ભણિસ્વઇ અવણિ સુણિસ્વઇ વિનઇ વૃતિયો જણીયઉ
એ. ૮૩

—ઇતિ શ્રી ચિત્રસંભૂતિ કુલક સમાપ્ત.

(૧) પ.ક. ૨૫૩થી ૨૫૭ પં. ૧૮ અ. ૨૩. (આ પ્રતમાં સીતા
ચો. ક્ષેણિક ચો. (સોમવિમલસૂરિ) સુરપ્રિય સં શ્રુત પટત્રિશિકા (પાસ-
ચન્દ), અભયર્થ...સમાધિ કુલક (પાસચન્દ) તથા નવતત્ત્વ બાલા. છે.)

(૮૬૯) ઇલાપુત્ર કુલક ગા. ૬૧ લ. સં. ૧૬૫૪ પહેલાં

આદિ - સંતિ સુહંકર સોલિમ જિજ્ઞાસુર, સંતિ જિજ્ઞાસુર ધ્યાવઉજી,
પુહવિ પ્રગટ નર અતિ અચરિજ કર, ઇલાપુત્ર ગુણ ગાવઉજી. ૧
એ ભવ નાટકની પરિ જૂઝઇ, જે હુઈ ભવિયણ પ્રાણીજી,
સાધુ સુસંગતિ સંચમ સૂધઇ, મુજ ઇન વિષય નવિનાંણીજી.

અંત - આપ તરીનઇ પાંચઇ તાર્યા, અવિગતિ પંથ લગાયા,
નિરમલ ચિત્ત નિરંજન નિતનિત, વિનઇ લગતિ ગુણુ ગાયા રે. ૬૦

(૮૭૦) સાધુવંદના ગા. ૧૦૪

(૧) મહિમા.

(૮૭૧) શીલ રાસ ગા. ૪૪

(૧) મોતી.

(૮૭૨) સિંહાસન ખત્રીસી ચોપાઈ ર. સં. ૧૬૧૧ ખીકાનેર

(૧) અનુપ.

(૮૭૩) નલદવદંતીચરિત્ર ર. સં. ૧૬૧૪

(૧) મોતી.

(૮૭૪) ચોવીસી

(૧) અભય.

(૮૭૫) બ્રહ્મચરી ગા. ૫૫

(૧) અનુપ.

[જૈનમૂકરચનાએ' ભા.૧ પૃ.૧૪૮-૫૨ તથા અનુક્રમણિકા પૃ. ૧૫. કેટલીક કૃતિઓમાં માન 'વિનય' નામ મળે છે એથી એ કૃતિઓ ઉક્ત વિનયસમુદ્રની માનવી કે કેમ એ પ્રશ્ન રહે.]

૨૨૪. પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ (સાધુસ્તનશિ.)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૨૮૮.]

(૮૭૬) ચોવીસી

(૧) અભય.

(૮૭૭) ગરુડાચાર પંચાશિકા ગા. ૫૦

(૧) અભય.

(૮૭૮) પદ્મવિંશતિ દ્વાર ગર્ભિત વીર સ્તવન ગા. ૯૫

(૧) અભય.

(૪૫૭૬) સૂત્રકૃતાંગ બાલા. - શ્રુતસ્કંધ ૧

આદિ - (સંસ્કૃત શ્લોક પછી) આચારાંગ કહી સૂચગડાંગ કહિઉ તેહનઉ કિસઉ સંબંધ તે મિલઇ છઇ જોહ લણી આચારાંગ માહિ ઇમ કહિઉ જીવો જહાય પદ્મવણાય તેસિં વહેણુ બંધા તિ ઇત્યાદિ તેહનઉ પરમાર્થ બણિઉ જોઈઇ ઇણિ અધિકારિ બીજઉ અંગ સૂચગડાંગ પ્રારંભીયઇ જઇ...

અંત - તત્વનઉ જાણા છેજ્જા જિણિ આશ્રવ કાછવાની પરિ ગુપ્ત ઇદી. શત્રુ તુ મિત્ર સમા. આત્માનઈ વાદિ ઉપયોગ લક્ષણુ જીવ અસંખ્યા ત્વદેશી (પ્રદેશી) જીવ સંકોચ ત્રિકાસનઉ ભજણુહાર સુકૃતઉ ભોગવણુહાર દ્રવ્ય પર્યાય ૩૫ નિત્યાનિત્ય ભેદ ભિન્ન ઇત્યાદિ શ્રી(આ) ભવદિ પહુતઉ એતા એત(લા) આત્મ(તત્વ બ)ણુ તથા વિદ્વા સસ તથા ચહૂયકારિ વિદ્યા જિણિ આશ્રવ તથા પૂબ સત્કારનઉ અર્થા ન થાઇઇ કિતુ નિર્જાર્થ થાઇ...

(૧) લ. સં. ૧૬૦૬, ઇન્ડિયા ઓફિસ લાયબ્રેરી નં. સં-૩૩૫૬.

(૪૫૭૫) સૂત્રકૃતાંગ બાલા. - શ્રુતસ્કંધ ૨

આદિ - ...સુયમેઠ મઇ ઇમ સાંભલ્યઉં આયુષ્યતિ ભગવંતિ ઇમ કહાઉં

ઇલિ વચનિ સૂચગડંગનઇ બીજઇ સુચકમધિઇં ખલુ શબ્દ વાક્યાલંકારનઇ અર્થિં જ્ઞણિવઉં પુંડરીકનામ અધ્યયન પુંડરીક કમલની ઉપમા હુસિઇ તિણિ કારણિ એહવઉં નામ કીધઉં તેહનઉ એ જે આગલિ કડીસિઇ તે અર્થ જ્ઞણિવઉ તે જિમ ઇઇ તેમ કહઇ ઇઇ નામ ઇતિ સંભાવનાઇ અર્થિં...

અંત - તથા સપડિક્કમણુ ધર્મ આદરી વિચરિવાઈ ઇઇં ઇઇં તિવારઇ શ્રમણુ ભગવંત શ્રી મહાવીર ખોલ્યા. અહેઃ દેવાતુપ્રિય જિમ તૂંહરઇ ઉપજઇ તેમ કરિ ધર્મનઇ વિષઇ વિલંબ મ કરિ. તિહવારઇ તે ઉદક પેટાલપુત્રનઇ ઈસ્યું સાંભલી શ્રમણુ ભગવંત શ્રી મહાવીર દેવનઇ સમીપિ ચાતુર્વામિક ધર્મ થકી પંચ મહાવત સપડિક્કમણુ ધર્મ આદરી વિચરઇ ઇઇં. સુધર્મા સ્વામી આપણા શિષ્ય પ્રતિઇ કહઇ ઇઇં. મઇ જેહવઉં શ્રી ભગવંત કનહઇ સાંભલિઉં તેહવઉં તુમ્હ પ્રતિ કહઉં ઇઇં. ઇત્યાદિ પૂર્વવત. નાલંદ્રઇજ્જં સમ્મતં ઇ...શ્રી સાધુરત્નશિષ્યેણ પાશ્વ્યંદ્રેણ વૃત્તિતઃ કૃતં બાલાવબોધાર્થં દ્વિતીયાંત્રસ્ય વાર્તિકં.

(૧) લ. સં. ૧૬૮૦, પ. સં. ૪૫, ઇન્ડિયા ઓર્કિસ લાયબ્રેરી નં.

સં-૩૩૫૫.

(૯૭૯) ક્ષેત્રવિચાર [અથવા લઘુ ક્ષેત્રસમાસ] બાલા

આદિ - વીરં ક. શ્રી મહાવીર કેહવઉ ઇઇં ક જ્ય-સેઠ જગનઉ શેખરિ લોકનઉ અગ્ર એહવઉ જે પદસ્થાન તિહાં પ્રતિષ્ઠિત ઇઇં...

અંત - સદા શ્રુતસિદ્ધાંત થકી વિચારજ્યો સધલઉ ય મનનઇ વિષઇ એકચિત્ત એહવા થઈ પારિ પહુચિજ્યો (૨૬૩)

(૧) ઇતિ શ્રી નાગપુરીય તપાગચ્છ શ્રી સાધુરત્ન પાંડિતવર તચ્છિષ્ય શ્રી પાશ્વ્યંદ્ર સૂરીન્દ્રવર તેન કૃતં શ્રી લઘુક્ષેત્ર સમાસ વિવરણું સંક્ષેપતઃ સાધુસાધ્વી આદીનાં પરોપકારાય હેનાય લિખિતમ. ગ્રંથાય ૧૦૦૦, પ.સં. ૧૮-૧૧, પુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૪૭૩/૧૭૪૮.

[જૈનમૂકરચનાએ લા.૧ અનુક્રમણિક પૃ.૧૫, કેટલોગયુરા પૃ.૧૦-૧૧, જૈનાપ્રોસ્ટા પૃ.૩૮૯-૯૦.]

(૨૩૭) બ્રહ્મસુનિ (ચિનયદેવસૂરિ)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૩૨૧.]

(૮૮૦) પંચ મહાવત ૮ કડી

(૧) પ.સં. ૯ (૧૧૫થી ૧૯)-૧૬, પ.ક્ર. ૧૭, સં.૧૮મી સદીની પ્રત,
ઇન્ડિયા ઓફિસ લાયબ્રેરી નં. ગુ-૧૯.

[કેટલોગગુરા પૃ.૧૩૦.]

૨૩૮. દેવસુંદર

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૩૩૩.]

(૮૮૧) આષાઢભૂતિ સંગ્રહ મા. ૮૪ ર. સં. ૧૫૮૭

[ભૈમગૂકરચનાએ લા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૬.]

૨૭૦. વિદ્યારત્ન (લાવણ્યરત્નશિ૦)

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૩૬૧.]

(૮૮૨) મંગલકલશ રાસ પદ્ય ૩૩૯ ર. સં. ૧૫૭૩(૭) મા. વ. ૯

આદિ - શ્રી જીરાઉલિ જિન જપું, જગજીવન દેવ,
સમર્પાં કાજ સવે સરૈ, કરઈ ચુરાસુર સેવ. ૧

ભારતિ આરતિ સહુ હરૈ, ચિતવતિ મતિ આતિ (અંત)

જે દરિસ દેખઈ ડરી, દુરમતિ બંધ દિગંત. ૨

ચિંતત ચિંતામણિ સરિસ, હરિસ હીઆ સુ આંણ,

શ્રી લાવણ્યરત્ન-પદ્ય પ્રણમતાં, પામો અવિરલ વાણ. ૩

જીવ અનંતે અનંત સુખ, લાધા ધર્મ પ્રમાણ,

મંગલકલસ પ્રતિ કલિઉ, સુવસે તાસ વખાંણ. ૬

અંત - તપગજ ગગન વિલાસન ભાણ, શ્રી સોમસુંદરસુરિ પ્રગટ સમાન,

જે ગુરુ(રા)જ ચિહું દિસિ ચડઈ, કુમતિ ઘૂક અંવ થઈ પડછ. ૩૧

તાસ પાટે સુનિસુંદરસુરિ, લીધ્યા નામે દુરિત બંધ દુરિ,

વાદીવૃંદવિદારણ્ય સીહ, શ્રી રતજીસેખરસુરિ નમૂં નિસદીહ. ૩૨

તસુ પટે સુરિ ગિરિ સુરતરુ સમો, શ્રી લક્ષ્મીસાગરસુરિ નર નમો,

તસઅ પટે ગુરુ ગિરમાનિકો, શ્રી સુમતિસાધુસુરિ તપગજતિલો. ૩૩

સંપ્રતિ સુરિ સિરોમણિ સરઈ, શ્રી હેમવિમલસુર સંઘ મંગલ કરઈ,

વાદ અખંડિત પંડિત બજી, શ્રી ધનદેવ સુધારસ બ્યાની. ૩૪

મોહ મહિપતિ મોડિત મદા, સુરહંસપદ પ્રણમો સદા,

તે ગુરુ સીસ ઈસ અવ(ત)ર્પાં, મદન મહાભટ હેત્રા હર(વાં). ૩૫

વિદ્યા ચઉદ વિતંડાવાદ, ઉન્મદ વાદ ઉતાર્યા નાદ,

દીન ઉગમતે ઉજમ પરા, લાવણ્યરત્ન ગુરુ વાંદો નરા. ૩૬

તસ પદ્ય કમલ વિમલ ચિત ધરી, વિદ્યારત્ન કહે ધણિ પરિ,

સંવત ૫૧૨ સય તહેત્તર વરિષ, માગસિર વદિ તવમિ મણિ
હરિષ,

સુર ધરણીધર ધરણી જસ, જાં દ્રુ ન ચલઈ અંબર વાસ,
તાં પ્રતિપો પૃથ્વી તસિ એહ, મંગલમાલા ગિરુઉ ગેહ. ૩૮
પુણ્ય ઉપરિ એ કીયો પ્રમંધ, પાપ તણા ટાલિઉ સમંધ,
ભણુતાં ગુણુતાં સુણુતાં સાર, ઋદ્ધિ વૃદ્ધિ મંગલ જ્યકાર. ૩૯

(૧) સંવત ૧૬૬૪ વર્ષે ચઈત્ર સુદિ ૧૪ બુધવાસરે શ્રી દેવગિરિ નગરઈ સુઆવિકિ સંધવી જગસી ભાર્યા હપઈઈ તસ્ય પુત્ર તસ્ય જાત સા. દેહિજી દામાજી, સા. હીનાજી એ મધ્યે દામાજી લિખિત આત્મહેતુ. પ.ક. ૨૦૪થી ૨૧૮ પં. ૨૦, ખૂહ્દ જ્ઞાનભંડાર.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૪૩-૪૫.]

૨૮૨. કનક

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૩૭૫.]

(૮૮૩) વહકલચીર ઋષિ વેલિ ગા. ૭૫
આદિ - રાગ અસાઉરી, નંદિષેણુના ગીતનુ ઢાલ.
પોતનપુર વર તે, નગરસિરોમણિ જાણુ,
ગઢમઢ ધવલગૃહ, પોલિપ્રસાદ વખાણુ,
સોમચંદ્ર નરેસર, રાજ કરઈ સુવિચાર,
રાણી ધારણિ ગુણવતિ તણુ ભરતાર. ૧
અંત - તતખિણિ રિષિ પામિઉં કેવલ નિર્મલ, ક્ષપક શ્રેણિ શુભ ધ્યાનિ,
ખિન્દઈ સહોદર તે કેવલ ધરહું પ્રણમું જહુમાનિ,
વહકલચીર પ્રસન્નચંદ્ર રિષિ જિનશાસનિ જ્યવંત,
કનક ભણઈ તેહના ગુણ ગાતાં, મહિમા સુજસ અનંત. ૭૫

(૧) ઇતિ શ્રી વહકલચીરકુમાર રિષિ રાજવેલિ સંપૂર્ણા સમાપ્તા.
મંડપગઢ મધ્યે ગ. અમરશ્રી ગણિની લેખિતા શ્રાં કીકી યોગ્ય પઠનાર્થ.
પ.સ.૪, રાજસ્થાન પ્રાચ્ય વિદ્યા પ્રતિષ્ઠાન. [હેજેતાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૫૦૬).]
[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૩૩-૩૪.]

૪૨૫. ઉં હર્ષાપ્રિય (ખં ક્ષાન્તિમંદિરશિં)

(૮૮૪) શાન્તિ સર્વજિન દ્વિપંચાશિકા ગા.૫૨ ૨.સં. ૧૫૭૪ ખંભાત
આદિ - સમરવિ સારદા દેવિ, ત્રિભુવન તીરથ સાસતા એ,
તે સંખ્યા પશ્ચેસુ, તે જિનસાસન જગતા એ. ૧

વૃષભાનન મધમાન ચંદ્રાનન તહ વારિવેણુ.

એ ચિહ્નું નામ સમાન, સાસય પડિમા ત્રિહ્નું ભવણિ. ૨

અંત - ત્રિણિ ચઉવીસી વિહરમાણુ, સાસય જિણુ ચ્યારિ,
જન્નુ નમીઅષ ભાવધર, જિણુવર એ ચ્યારિ,
પનર ચિહ્નુત્તરિ તવન કીધ, અંભાઇત નચરિ,
ભણુતાં ગુણુતાં નિતુ વિહાંણિ, સુહસંપય તસુ ધરિ. ૫૧

સેત્રુંજ નઇ ગિરનારિ યાત્રા કરતા હુઇ જે ફલ,
અઠ્ઠાવય સમેતસિહરિ, કાયા હુઇ નિરમલ.

તિમ સાસય જિણુ ઇયાણુ આવન્ની ભણુતાં,
શ્રી હર્ષમિત્ર ઊવઝાય એમ ભોધિ માંગઇ રચિતાં. ૫૨

(૧) સંવત ૧૭૩૦ વર્ષે આસોજ વદિ ૧૩ દિને લિખતં પંડિત
દયાતિલકેન. પ.સં. ૩-૧૫, અભય.

(૮૮૫) શીલ ઇકતીસી ગા. ૩૧

અંત - મન વચન કાયા તજ માયા, વિષયસુખ મધુમિંદુઆ,
અરિહંત વાણી જીવ જાણી, મ કરિ નારી છંદુઆ.
જે સીલ લાધે જીવ સાધે, મોક્ષના સુખ તે સુપયો,
શ્રી જ્ઞાંતિમન્દિર ગુરુ પ્રસાદે હર્ષમિત્ર પાઠક ભવ્યો. ૩૧

(૧) શ્રી ઠકરાદે પઠનાર્થ. સં.૧૭મી સદીની પ્રન, પ.સં. ૬-૧૧,
અન્ય કૃતિઓ સાથે, અભય. [મુપુગૃહસૂચી, હૈન્દૈશાસ્ત્રિ ભા.૧ (૫.૪૦૧).]
[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પ.૧૪૫-૪૬.]

૨૮૩. ભાવ ઉપાધ્યાય

[જુઓ આ પૂર્વે પૃ.૩૭૬.]

(૮૮૬) વિક્રમચરિત્ર રાસ ૯૭૫ પલ ૨. સં.૧૫૮૨ મા. ૧૩ રવિ
વિક્રમનું લીલાવતી સાથે પાણિગ્રહણ તથા એના પુત્રનો પ્રસંગ આમાં
વર્ણવાયેલ છે.

આદિ - વિનયવિમલગણિ ગુરુજ્યો નમઃ
નમો નમો તુમ્હ ચંડિકા તુમ્હ ગુણુ કર ન હુંતિ,
એકચિત્તજ જુ સમરતાં, સુખસંપતિ પામંતિ. ૧
તઈ જે માહિષાસુર બહુ, દૈત્ય જ મોડયા માન,
જાણુ સંભ નસંજુના, તઈ હરિયા સવિ પ્રાણુ. ૨
પવાડા તુઝ કેતજા, કહિતું ન લહું પાર,

અજુન શિરિ શરણિ ચડી તું ભલભડી અપાર.	૩
છપન કોડિ રૂપ જ ધર્યા, ચુસકિ યોગનિ હુંતિ,	
તુઝ તણા ગુણ ગાવતાં, મન હરષહ પામંતિ.	૪
સાહેલી સરોવર તણી, ન લહઈ કો તુઝ પાર,	
કહિ કવિયણુ અંડા સુણુ તું અડવડીયાં આધાર.	૫
કવણુ ગણુ હું માનવી, મુજ બલ તાહરુ હુંતિ,	
વિશ્વમાય તાહરઈ બલિ, રાહ વિક્રમ વર્ણવંતિ.	૬
શ્રી ગુરુની સાનિધિ થકી, અવિરલ વાણી હોષ,	
ઉવઝાય ભાવ કહઈ માનવી, સંભલયો સહુ કોષ.	૭
નવર ઉજેણી રાજિઉ, બહુ વિક્રમરાય	
કલિયુગ માંહિ અવતરિ, જિણિ રાખ્યુ જસવાય.	૮
યુપઈ-ઉજેણિ નવજોવન વાર મનુષ્ય તણુ નહીં પાર,	
વ્યવહારી વસે શ્રીવંત, અછઈ દયામય જોહનું જંત.	૯
અંત - દૂહા-સંવત ૫૧(૨) ય્યાસીઈ (૧૫૮૨) તિથિ વલિ તેરસિ હોષ	
માસ માગસિર બહુયો, વારહ રવિ દિન જોષ.	૭૨
અંડી તણુઈ પસાઉ લહઈ, ચડિઉ પ્રમંથ પ્રમાણિ	
ઉવઝાય ભાવ ઇણિ પરિ ભણઈ, વાત જ આવી ઠામિ.	૭૩
નરનારી સહુ સાભંલઈ વિક્રમ ચરિત્ર જ વાત,	
તે સાનહિ ચડી કરિ, ટાલઈ સવિ ઉપધાત.	૭૪

(૧) પ. સં. ૫૩, શુભાબકુમારી લાયબ્રેરી નં. ૧૯/૧૯૪.

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ પૃ.૧૪૬-૪૮.]

૪૨૬. અજ્ઞાત

(૮૮૭) + વાહણુનું ક્રાગ ગા.૧૨ ૨. સં.૧૫૮૭

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાવ્યસંગ્રહ.]

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૫.]

૪૨૭. આગમમાણિક્ય

(૮૮૮) + જિનહંસગુરુ નવરંગ ક્રાગ ગા. ૨૭

[પ્રકાશિત : ૧. પ્રાચીન કાવ્યસંગ્રહ.]

[જૈમગૂકરચનાએ ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૫.]

૪૨૮. અજ્ઞાત

(૮૮૯) સાધુવંદના ગા. ૨૪૭

(૧) નાહર. [મુપુગૂહસૂચી.]

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૬.]

૪૨૯. માણિકરાજ

(૮૯૦) નલદમયંતી ચરિત્ર રાસ [અથવા દમયંતી રાસ] ર.સં.૧૫૯૦

(૧) દિ. જયપુર [મુપુગૂહસૂચી.]

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૬.]

૪૩૦. ઉદયરત્ન

(૮૯૧) અબ્દાપુત્ર રાસ ર. સં.૧૫૯૮

(૧) ધૃ. જ્ઞાન.

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૬.]

૪૩૧. ધણુચંદ

(૮૯૨) ચિત્રસેન પદ્મમાવતી ગા. ૧૧૦૨

(૧) દિ. જયપુર.

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૬.]

૪૩૨. એમ

(૮૯૩) નેમિરાસ ગા. ૩૩ ર. સં. ૧૫૯૬

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૬.]

૪૩૩. અજ્ઞાત

(૮૯૪) + નેમિનાથ રાસ

(૮૯૫) ચંપકમાલા ચોપાઈ ગા. ૯૪

[હૈનૈગ્રાસૂચિ ભા.૧ (પૃ.૧૭૯).]

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૬.]

૪૩૪. દયારત્નશિષ્ય

(૮૯૬) દયારત્ન વાણારસ ગીત ગા. ૮

[જૈમગૂકરચનાએ' ભા.૧ અનુક્રમણિકા પૃ.૧૬.]

૪૩૫. ગોવિંદ (આચાર્ય)

(૮૯૭) અજિતશાંતિસ્તવન વૃત્તિ

આદિ- અજિયં. અજિત નામ ધીજીઉ તીર્થકર. તે કિસઉ છઇ ?

જિય-સવ્ ભયં. જિય કહીઇ જતા...

અંત - તેહ ભણિ સદાવિ સ્તવન ગુણિવું (૩૯) શ્રી અજિત-શાંતિ સ્તવનની વૃત્તિ ગોવિંદાચાર્યે કીધી છઠ, શ્રી વધ્માનસુરિની પ્રાર્થના લાગી, તે પત્થિત જિનનઈ યોગ્ય છઠ. પરં મંદમતિ મુખ નહતા અબોધ ભણી.

(૧) અં. ૪૦૦, પ.સં.૭-૧૭, પ્રુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૨૪૦/૧૬૭૦.
[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ. ૨૪૫.]

૪૩૬. જયપ્રભ

(૮૯૮) ગિરનાર ચૈત્ય પરિપાટી [?] ૨૩ કડી

આદિ - સેતુજિ વંદિઉં આદિ જિણિદ દીઠા સામી પૂનિમચંદ
પાપ તણા અમૂલક કંદ હીઅડા માહિ હૈ આણુંદ. ૧

અંત - જયપ્રભ વીનઈ એ કર જોડી તવન કરતાં જઈ હુછ યોડિ
સહુછ ખમિને કરીય પસાય સંધ જયઉ જિજલિગિરિ રાય. ૨૩
—છતિ શ્રી ગિરિનાર ચૈત્ય પરિપાટી.

(૧) પ.સં.૧-૧૭ (૨૩), જૂની પ્રત, પ્રુ. સ્ટે. લા. નં. ૧૮૯૨.૪૭૮/
૧૭૫૩.

[જૈહાપ્રોસ્ટા પૃ. ૩૨૭. કૃતિના આરંભ-અંતમાં ગિરનારનો નહીં પણ શત્રુજય(જિજલગિરિ)નો અને એના આદિનાથનો નિર્દેશ છે.]

૪૩૭. અજ્ઞાત

[‘જિન માણિક્ય’માં કર્તાનામકે કર્તાના ગુરુનામનો સંકેત હશે ?]

(૮૯૯) શીતલનાથ દેવ વીનતી કડી ૨૧

આદિ - સદા નંદ સંપન્ન ચંદો જિણિદો મુણિ સીતલસ્વામી સાલો મુણિદો
તુમ્હા દરસનિ મુઝ મતિ મોહ જગિઠ કરઉં વીનતી જે હુંતી હીઈ
આગઈ. ૧

અંત - ન માગૂં કાંઈ કણુવ સિંગાર હાર જિન માણિક્ય રયણુ ભંડાર સાર
જિમ કમલિ કીઠા કરઈં રાજહંસ તિમ હું તુઝ પયકમલિ રાજહંસ. ૨૧

(૧) સં. ૧૬૦૩, પ.ક. ૯, ઈડિયા ઓફિસ લાયબ્રેરી નં. સં-૩૪૦૦ એ.
[કેટલોગ્યુરા પૃ.૫૮.]

□ □ □

... દહીં એક ... તા.
 ... કુસુમ ... માનઃ
 ... ગજકે ... અરવાલ પા. એ.
 ... વ્યસ્યે ... ડા. કાર્ટના
 ... શ્વેત ... હરેલ્ડ
 ... તંત્રી તરાકે ... અનેક લેખો ને
 ... દ્વારા તેમજ 'જૈન કવિઓ' ને
 ... ક્ષિપ્ર સંતિ ... જેવા ચિરંજીવ
 ... શ્રી દેશાઈ એ
 ... નિહાસ ... ક્ષેત્ર કરેલું પ્રદાન
 ... સૈદીમાં એમના
 ... હાલ ... ડા. હરિવલ્લભ
 ... મ. ને.

જૂજર કાવ્ય એ ... મહામૂલો મહા-
 ... ૩૦ વર્ષના અગ્રંડ પ્રીતિપરિશ્રમ
 ... મુખ્યત્વે હસ્તપ્રતલંકારોમાં દટાયેલા
 ... ૧૦૦ ઉપરાંત જૈન કવિઓ ને એમની
 ... વિસ્તૃત નોંધ આપતી આ અંથાવલિ
 ... સાહિત્યની અનેક સદીઓની અંધારી
 ... પ્રગટાવે છે અને આપણા
 ... સાહિત્યવારસાની વિસ્મયકારક
 ... અંથકારો માટેનો આ અંથ
 ... અમાં સમાવેશ પામેલી સાહિત્ય,
 ... નૃતિ અને ભાષાની દૃષ્ટિએ અત્યંત
 ... પુલ સામગ્રીને કારણે.

જૈન સાઈટ
 JAINSITE
 .com

